

SIGNATURA: I 260

Roberti de Licio Quadrag. +
 Adversus
 Dom. Bellanq De Coeq. 2. 17.

Roberti de Licio

99-40

Hec est tabula omnia sermonum contentorum hoc in volumine.

Dñica in .70.
 feria secunda.
 feria tertia.
 feria quarta.
 feria quinta.
 feria sexta.
 Sabbò .70. in .60.

De facilitate bonorum operum. sermo .1.
 De qualitate conditionum seu regula bonorum operum. sermo .2.
 De his que mouent peccatores ad obedientiam dei. sermo .3.
 De infinita misericordia dei. sermo .4.
 De complacencia dei quam peccatores auertunt ad penitentiam. sermo .5.
 De inflamato et ardentissimo amore dei erga peccatores. sermo .6.
 De dilatione penitentiae. sermo .7.

Dñica in .60.
 feria secunda.
 feria tertia.
 feria quarta.
 feria quinta.
 feria sexta.
 Sabbò .70. in .50.

De fructuoso et utili verbo dei. sermo .8.
 De verbo dei et eius audicione. sermo .9.
 De seueritate diuinae iusticie. sermo .10.
 De seueritate diuinae iusticie contra Originistas. sermo .11.
 De grauitate pene damnatorum. sermo .12.
 De grauitate pene damnatorum. sermo .13.
 De grauitate damnatorum. sermo .14.

B. 200.

Dñica in .50.
 feria secunda.
 feria tertia.
 feria quarta cinerum.
 feria quinta.
 feria sexta.
 Sabbò .1. 70. in .40.

De potentia dei. sermo .15.
 De timore dei. sermo .16.
 De ieiunio. sermo .17.
 De ieiunio. sermo .18.
 De usu et laudibus sanctissime orationis. sermo .19.
 De conditionibus que requiruntur in oratione. sermo .20.
 De impedimentis orationis. sermo .21.

Do .1. in .40. i mane.
 feria secunda.
 feria tertia.
 feria quarta.
 feria quinta.
 feria sexta.
 Sabbò .70. 2. i .40.

De tpe bene dispensando. sermo .22. De pradiu. De vita hois. sermo .23.
 De veritate tremendi iudicii. sermo .24.
 De formidabilibus iudicii signis. sermo .25.
 De ordine et conditionibus iudicii. sermo .26.
 De necessitate sanctissime confessionis. sermo .27.
 De sanctissima confessione. sermo .28.
 De fructuosa et utili confessione. sermo .29.

N. 21.534

Do .2. in .40. in mane.
 post prandium.
 feria secunda.
 feria tertia.
 feria quarta.
 feria quinta.
 feria sexta.

De fetidissimo luxurie vitio. sermo .30.
 De execrando adulterii vitio. sermo .31.
 De fuga peccati. sermo .32.
 De superbie vitio. sermo .33.
 De periculoso ambitionis vitio. sermo .34.
 De vitio vane glorie. sermo .35.
 De inobedientia. sermo .36.

q̄ si nō esset volūtariū nullū esset pec-
catum. quod dicitur etiā sacri canones
sepi⁹ ostendit. sicut pt. 3. 45. dicitur de in-
deis. q̄. i. c. merito. c. alla. c. nō est
7. 33. q. 5. c. sicus enī. 7. 2. q. 4. r. Na
buchodonosor. vbi dicit. Uasis ire
nūq̄ de⁹ redderet interitū si nō spōn-
taneū inueniret homo habere peccm.
Et idem habet de snia excoica. c. uz
volūtate. 50. di. c. si qua femia. c. si q̄
c. quātū. c. hi qui. c. sepe cōtingit. 7.
ad. l. comediaz de sicariis. l. 1. de
furtis. l. qui in iure. in p̄cipio. 7. hoc
retulit **Nulli⁹** in. 2. rethor. noue iqui-
ens. Voluntatē in oib⁹ reb⁹ s̄ctate
cōuenit. 7. Seneca ad Lucillū. dicit
ait rēa nō erit nisi rēa fuerit volūtā.
Ad h. n. aucto. **Oratia** sup̄ affirmat
q̄ dicitur de pe. dicitur. c. si. n. q̄. liberi
arbitriū. nec ad virtutē nec ad vitia
necessitate trahimur s̄ volūtate. **De**
ronym⁹ aut in questionib⁹ ad **Obi-**
dia sic pulchre loq̄t. **Omnes** suo ar-
bitrio derelicti sūt. neq̄ enī bonuz ne-
cessitate faciūt sed volūtate vt credē-
tes coronā accipiāt increduli suppli-
cūs mācipent. 7. iterū ibidē ait. **Deus**
equali cūctō sorte generauit 7. dedit
arbitriū libertatē vt faciat vnusq̄ q̄
q̄ vult siue bonū siue malū. In tantū
aut dedit hoib⁹ libertatē vt vox im-
pia disputet cōtra creatorē suū. 7. cās
volūtati illius p̄scrutet. hec ille. que
omnia sapiēs b̄nī sentētia collegit.
Secūdo. c. vbi ait. **Deus** ab itio cōsu-
luit hominē 7. reliquit eū in manu cō-
siliū sui. 7. **Paul⁹** subdit. **Apposuit**
tibi ignē 7. aquā ad q̄ volueris por-
rige manū. **Aut** homo liberi sit ar-
bitriū pbat scūs **ho. i. pte** sūne. q. 3.

qm̄ nisi sic eēt frustra essent cōsilia
hortatiōes 7. p̄cepta phibitōes p̄ua-
7. pene. **Sup̄** idip̄m colligit a suffici-
enti agētū diuisiōe. **Queda**. n. sūt q̄
agūt absq̄ iudicio sic lapis mouet d̄
orsū absq̄ cognitiōe. **Queda** agūt
iudi⁹ s̄ nō libo sic aialia bruta. **Iudi-**
cat quidē ouis videns lupū eū esse fu-
giendū nāli iudicio 7. nō libero. q̄ nō
ex collectione sed ex nāli instictū. **Et**
sitr̄ est d̄ quolibz brutoz aialū. s̄ hō
agit iudicio q̄a p̄ vim cognoscitiaz
iudicat aliqd̄ esse fugiendū vel p̄se-
quendū. **Et** q̄a iudiciū nō est
naturalis instictū i p̄uari opabilia
sed ex collectione ratiōis. i. hō est
libero iudicio potens in diuersa Ter-
ri. **Ratiō** quippe circa contingētia
habet viā ad opposita: vt patet in
dialectici. syllogismis 7. rhetorici. per
suasiōib⁹. **Particularia** aut opabilia
sūt quedā cōtingētia. 7. iō circa ea in-
diciū rōnis ad diuersa se habet. 7. nō
est determinate ad vnū. **Et** pro tāto
necesse q̄ homo sit liberi arbitriū eo
ipso q̄ est rōnalis. hec **Tho.** **Quo**
sūt d̄ia inter liberū arbitriū hoī aut
angeloz vel beatoz siue ipsi⁹ summi
dei nō est p̄positi nostri cum intēdaz
tātū dare patefacere cūcti. q̄ pbatū
est per iam dicta: videlicz q̄ qui vo-
lunt bene operari 7. boni esse id facile
possūt: q̄ ex eozū volūtate id depen-
det. **Qui** vō mali sunt 7. mala facere
nō sō midāt iō sic faciūt: q̄ sic volūt
7. excosequēti si p̄pter peccā dānant
mali: 7. p̄p̄ iusticie opa saluaf boni.
nullus dānat neq̄ saluaf inuit. sed
nō imerito p̄pter ea que dicta sūt cō-
tria dubitare contingit. p̄ circa liberi

arbitriū violētā. 2.º circa liberi arbi-
trii excellentiā. 3.º circa liberi arbitriū
penitentiā. **Primo** dubitatur circa li-
beri arbitriū violētā. vtrū scz libez
arbitrium cogi possit aut violētari.
Et quibusdā videt q̄ sic. p̄ a p̄pria
natura. 2.º ab alia creatura. 3.º a crea-
trice diuina eētia. **Primo** videt
quibusdā nō bene intelligētib⁹ q̄ libe-
rum arbitriū i quibusdā cogi possit
7. violētari ab eoz p̄pria natura p̄-
pter vehemētes quasdā passiones 7.
naturalē concupiscētā quib⁹ quasi vi-
dent impelli ad malicia inuoluntariū
sicut pt. 3. de quibusdā qui nulla disci-
plina: nulla correctiōe: nulla monitio-
ne: timore punitiōe castigatōeq̄ emē-
dant. **Quare** videt talib⁹ adeo an-
neta vitia 7. peccata vt etiā si velit
abstinere non possint. **Ego** vō dico
cum **Alcaldo** odonis super 3.º ebi. q̄
nulla naturalis concupiscētā quātū
cūq̄ intēsa p̄ natiuitatē vel p̄ etatem
necessitat v̄ cogit hominē ad eē ma-
lum 7. vitiosū inuoluntarie eo q̄ per
rōnem vnusq̄q̄ supare pot̄ q̄cunq̄
passiones etiā potētissimas inclinan-
tes ad malū. **Et** hoc ostat nō solū ex
scripture sacre testimoniis s̄ etiam ex
dictis atq̄ exemplis moralū p̄hoz.
Sūt **Gene.** vba ad Lucillū. d. **Gras-**
enisi existimas nobiscum vitia nasci.
supuenerūt: ingesta sūt. nllī nos vitio
natura cōliat. nos illa integros ac li-
beros genuit. hec ille. qualis aut̄ hi q̄
maliciosissimi videt esse si volūt bo-
ni fieri possūt. ostēdit **Valerius** mari⁹
li. 6.º de mutatione morū 7. fortune.
Ibi enī de Lucio syla sic loq̄t. **Luci⁹**
syla vsq̄ ad questuresue comitia vi-

tam libidine vino lubrice artis amo-
re inquinatā pdurit. **Quap: opt. C.**
mariū cōsulē moleste tulisse traditur
q̄ sibi a primū in africa bellū gerenti
taz delicat⁹ questō: sorte obuēisset
eiusdē virt⁹ q̄si p̄ruptis 7. d̄ficat.
nequitie qua obsidebat claustris ca-
thenas. **Iurgite** iniecit manibus. **Di-**
tridatē cōpescuit sociales belli lud⁹
repressit. **Ibidē** narrat de **Remiso-**
cle p̄ho qui adolescēs tāta fuit pol-
lutus infamia q̄ se ab eo pat̄ abdicauit
7. mater p̄pter filii turpitudinez
laqueo se suspēdit. **Euasit** deinde ro-
bustiorē etate p̄ho clarissim⁹ 7. **Athe-**
narum princeps. **Apparet** ḡ 7. claruz
est ab hoīe volente supari posse eoz
malā inclinationez p̄uāq̄ cōsuetudi-
nem. **2.º** videt aliis nō recte sapiē-
tib⁹ q̄ libez arbitriū cogi possit atq̄
cōpelli ab alia creatura vt puta ab
influentia celesti videlicz corpuz siue
a malicia demonū. **Sed** de corpibus
celestib⁹ quēadmodum nihil possunt
supra liberū arbitriū ad illud cogen-
dū diffus⁹ suo loco dicaz. nūc audire
sufficiat qd̄ de diabolo sit tenendum
Possit naq̄ q̄ dicere q̄ quicūq̄ aliqs
potens 7. sapiēs p̄liat cum debili 7. i-
sopiētī q̄ de necessitate vicit 7. supat
illū 7. p̄sequēs cogit 7. violētat eū
iuxta dictū p̄hi. 9.º ebi. **Qui** habiles
sunt igenio naturalit̄ sūt d̄ni. qui vō
lubrici corpore naturaliter sūt serui.
s̄ diabolus potentio: 7. sapiētio: ho-
mine impo:rtune tēptat illū vt mala
faciat. ḡ sequit q̄ de necessitate hoīez
vicit 7. supet: eiq̄ supato atq̄ deu-
cto vim iserat ac violētā. **De** sapia
siqd̄ siue astutia hostis artiq. **Aug⁹**

lo quis in li^o d^o nā demonū. d. diabolū
habere mille nocēdi modos. qđ etiā
notat in decret. 26. q. 4. i. c. sciendū
De p^ote etiā eius loq^r Job. 41. c. d.
Nō est p^oas sup^o terrā que cōp^oet ei.
qđ Job. Apoc. 12. declarauit eū vi
sit. Ue terre 7 mari qđ descendit ad
vos diabol^o habēs irā magnā. i. p^oā
tem. Qđ impozūna aut 7 frequēs sit
ozra nos eius pugna Petr^o ap^olozum
pnceps. i. eplā. c. 5. clamās audiatur.
Sobriū estote 7 vigilate: qđ aduersa
rius vī diabol^o tāq^u leo rugiēs circuit
q^ores que duozet. g. videt qđ null^o etiā
volēs cauere sibi possit a malo 7 opa
ri bonū cū diabol^o idistide oēs oppu
gnet. His ita rideo qđ diabol^o nō tē
ptat hominē qđ tū pōt: qđ tū sit 7 qđ
vult s^o qđ a deo nō benigno p^omitti
tur. At vt gētū docto: Paul. i. cor. 1.
x. c. meminit. fidelis de^o ē qđ nō patit
vos tēptari sup^o id qđ potestis sed
facit cū tēptatiōe puentū vt possitis
sustinere. Propterea debilis ē hostis
7 nō vincit nisi volente. 3° instant
alig qđ li. arbitriū cogi possit ab ipā
creatrice vīna cēn^o ex eo qđ Job. 6.
scribit. Nemo pōt venire ad me nisi
pater qui misit me traxerit illū. s. tra
ctus est mot^o violēt^o vt. d. p^ohs. g. li
berū arbitriū violētā. 7 p^ov. zo. ha
bet. sicut diuisiōes aq^u: ita cor^o regis
in manu dñi quocūq^u voluerit imuta
bit illud. Sed talis imutatio est qđā
coactio. g. deus cogit libez arbitriū.
Preterea. De pōt oīa facē: qđ ē o ipo
tens. g. pōt 7 cogere ac violētare libe
rū arbitriū. Propter hec declarāda
notāda sūt tria fm dñm. Boū i. z. vi.
25. p^o notādū qđ de libero arbitrio

possim^o loq^r duplici. s. qđ tū ad actū
exterio^o: 7 qđ tū ad actū interiorē.
Si loq^rmur p^o mō respectu talis act^o
pōt interuenire coactō. pōt enī quis
cōpelli vt ipō nolēte genua corā ido
lo flectat. si aut loq^rmur qđ tū ad actū
interio^o qui. s. est velle digē 7 cōsen
tire. sic nullo mō pōt cogi. nec ab agē
te creato. nec a deo creatore. 2° no
tādū qđ cum vicif liberū arbitriū a
deo nō posse cogi dupl^o pōt itelligi
aut ita qđ deus non possit auferre li
bertatē 7 supinducē coactionē. 7 h^o
falsū est. qđ p^o h^o mēsitare potōtie sue nō
solū pōt cōditionē mutare nature: s.
naturā ipām creatā in nihilū etiā v
tere. Alio^o pōt itelligi qđ de^o nō pos
sit liberū arbitriū cogere salua p^ope
tate libertatis 7 ei^o nā. 7 hoc modo
verū est qđ impossibile ē deū liberū ar
bitriū violētare posse p^o eo qđ impli
cat in se duo oztradictōie opposita.
ex hoc enī qđ liberū est si aliqd vult li
bere vult. 7 ex hoc qđ volūtariū est si
aliqd vult volūtariē vult. 7 sci^o mo
uente vult. qđ fm Ari. 3. ethi. c. 3. vo
luntariū vtiq^u videt esse cui^o pncipiū
in ipso ē. Et h^o aut qđ liberū arbitriū
cogit si qđ vult seruilē vult. 7 si qđ
vult iuste vult. 7 si qđ vult ab alio
vult qđ iuxta sniam Ari. 3. ethi. c. 3. vo
lentū est cui^o pncipiū est extra tale
existēs in quo nihil ofert opans v^o pa
tiens. g. libez arbitriū a deo cogi nō
est aliud qđ actū ei^o sil^o 7 semel esse li
berū 7 seruilē. eē volūtariū 7 nō vo
luntariū. esse a se 7 nō a se. si g^o est im
possibile qđ claudat in se vtrāq^u ptem
oztradictiōis nō tm est impossibile cre
ature sed ipsi optimo deo. quia illud

posse nō est posse. 7 sic ridendū est
ad tertiū obiectū. 3° notādū qđ dif
fert dicē volūtate induci: voluntatē
mutari. 7 volūtate cogi. tunc enim in
vici vicif qđ aliqua p^ouasio ei fit qđ
disponit vt ad aliqd appetibile incli
net que si valde intēsa est nomē coa
ctiōis sortif q^ouis nō sit vera coactō
tūc aut volūtas mutat qđ ipsa nolen
te vni^o potenti vtute affectio imittit
ei in oztrariū 7 de nolēte fit volēs ita
qđ vna affectio expellit 7 oztraria idu
citur: sicut cū de^o amato^o tēporaliū
facit ozpaliū ozceptōē. 7 de hoc dicit
David i ps. Hec mutatio dextere ex
celsi. 7 hec d^o eē quedā ozpulsio 7 tra
ctio diuina. tunc vo volūtas vicif co
gi quādo intelligit ipsam iustā aliqd
velle: 7 repugnate actu volūtatis de
liberatio aliena vtute mouente 7 re
pugnantia manente ad aliqd iditari
nolendo. Volūtas g^o induci potest ab
agēte creato. mutari h^o ab alio non
pōt nisi ab agente increato. 7 p^o hac
mutatione sumit tractio illa de qua
dictū est opponēdo. cogi aut volūtā
a nullo pōt. 7 hoc Bern. tenuit in li^o
de libero arbitrio cū dixit. Volūtas
p^o ingenta sui nobilitate nulla cogit
necessitate. 2° dubitat circa liberi
arbitriū excellētia: qđ hoc qđ homi
ocessū est ab opifice sumo ad decorē
7 gloriā quidā pbare nitit ei credē
ad vānū dedecus 7 detrimētū. Ar
guat quippe sic. Optimū est optima
queq^u facē vt ait Dio^o. in li. de diu.
no. sed deus est optim^o. g^o debuit ho
minē optimū facere. s. in vtilitate
arbitriū nō fecit cū optimū qđ meli^o
esset hoi peccare nō posse qđ peccādū

facultatē habere. g^o deus redū mine
ozdidit hoiē. Bis g^o rideo fm Alex.
8 ales. 2. pte su. 7. d. Doū. vi. 23 scōi
li. qđ optimū duplici^o d^o. s. simpliciter
7 in ordine. deus oīa qđ fecerat vidit
7 errat valde bona. i. optima. Bern.
p^o. Nō simpl^o s^o 7 in ordine i ozpationē
ad totū vniuersū i quo nihil ē sup^oflu
um. nihil diminutū nihilq^u ozdiatū
formica optia ē nō simpl^o 7 i se: quia
leo melior ē illa atq^u nobilio: i genē
sialū bntoz 7 irrōnabiliū. s. i cōpa
tione fm ordine vniuersi sic leo opti
mas ē. quo tm dignior ē hō. sic homo
optim^o ē quo tm dignior ē angelus in
sua nā. oīa tm ista 7 cūda qđ fecit deus
fm ordine ozsiderata optia sūt 7 opti
ma eē vicif. Scdm hūc igit^o ordinem
de ozdidit hominē optimū qđ ei liber
tatē dedit arbitriū eo qđ finis hōis ē
ipsa beatitudo. ad britudinē vo oīe
quedā voluit de hoiem dispositum
fore aliquo suo merito infuēte vt
sic hō. bificabilis ap^oioze glia reful
geret 7 dei liberalissimi iusticie satisf
fieret. Accedit itaq^u liberi arbitriū cō
ditio ad dei viuētis pconū: qui iuste
saluat bifaciētes 7 delinquentes eter
naliter punit. facit 7 ad hois laudez
qui potuit mala facere 7 nō fecit. ex
quo 1. act. in. 6. li. vi. insti. ait. Nulla
laus ē nō facē qđ facē nō possit. Die
ronym^o vo diffus^o cōp^obat ea que
dico in eplā ad Demetriādā. v. quaz
sic alloq^r. Jā puīdēdū ē ne forte ill^o
remordiat te i quo temere impitum
vulgus offendit. vt iō nō vere bonū
factū hoiem putes eo qđ is facē malū
pōt: nec ipā nā astrigat ad imutabil
boni necessitatē. nam si diligēter rem
a 5

tra. tes 7 ad subtilio: e intellectu aiuz
cogas hinc tibi melior ac supior ho
minis status appebit. unde putat ise
rioz. in hoc eni gemi itineris discrimi
ne i hac vtriusq; libertatis pre ronaf
aie decus positu e. hic in qua tot nae
nre hono: sicut: hic dignitas hic pre
miu. hic deniq; optimi qd laude me
renf. nec esset hois vlla virt' i bono
pseueratis si is ad ima trasire no pos
set. hec ille. s' dubitat cir liberi ar
bitrii penitentiā. vtru. f. pccozes oes
qd in i statu sur vie ad pniaz possint
redire qb si no faciant an suo libero
arbitrio 7 volutari male sit iputadu
7 respodeo fm vitate rei affirmatie
q sic. ad qb iduco Augi. doc. egregiu
sniam iuinabile q li. de li. ar. exrepla
affert in mediū pbonis 7 Nabuc. d.
Nabuchodonosoz pnia meruit fru
duosam. none p'numeras spietates
flagellat rex iste vere penituit 7 re
gnū qb pdiderat rurs' accepit: Pha
rao aut ipsi flagellis durior est esse
ctus 7 perit. hic mihi rone reddat q
diuinu siliu nimit alio 7 sapieti co:
de diudicat. Cur medicamentū vnus
medici mau sctū alii ad iteritū. alii
ad vitā valuerit 7 salutem nisi q xpi
bon' odor aliis est odor vite i vitam
aliis odor mortis i mortē? Quatum
ad naturā abo hoies erāt: qtu ad di
gnitate abo reges. qtu ad caz ambo
captiua dei populū possidebat. qtu
ad penā abo flagellis demeter admo
niti. Quid g fines eoz fecit ee diuer
fos nisi q vn' manu dei sup se sentiēf
in reco:datioe ppe inigtatis i genuit
alter vo libero tra dei misericordis
sunā vitatem pugnavit arbitrio: hec

ille. Et notaf. c. supi alle. Nabucb.
3. q. 4. i qb' vbis inuit Augi. q Pha
rao a deo pccus decē plagis humi
liare se noluit 7 suo arbitrio pnia
spreuit. Nabuchodonosoz vo vt dī
Daniel. 4. p' septēne sui castigatioz
q fuit mutar' qsi bestia leuauit oca
los ad celū 7 se deo hūliās 7 p suis
inigtatib' igemiscēs pccoz veniā f'
Nico. de lira. 7 regni fastigiu sumul
adept' est. neq; alia ca potuit affigri
qre ad deū murtit co: suū nisi q vo
luit. volēs Nabucb. 7 nō iuit' post
pccm salutē ē assecut'. volēs Phar.
mentem indurauit 7 perit. Sūt silia
exrepla discipuloz xpi. Petri negatis
7 pditoris iude. quoz al' p' peccatū
flendo 7 lachymado xpi misericordi
am iuenit 7 i apostolatū restituit' fa
ctus est aploz pnceps: regni celo:um
clauiger: 7 in empyreo celo dign' as
sistere xpi filio dei. Alter aut. f.
Judas despatioe vid' laqueo se su
spedit. qd eū ad despatioē ad suspē
diū 7 suimet crudelē occasione idurix
nisi ei' ppa volūtas. S; penituit in q
es Judas: vt pat 3 i euagelio Mat 27.
vbi dicit q pnia ductus retulit.
triginta argēteos pncipib' sacerdotū
7 seniozib'. d. Peccauit tradēs sāgui
nē iustū. g videt q dānari nō debuit
S; Jo. Os aurei de pe. di. 3. in. c. Ju
das rīdēs. d. Judas penituit s male
q laqueo se suspedit. dicit etiā in. c.
nemo d pe. di. i. Nemo pōt hū agere
pniam nisi spauerit indulgentiā. hinc
deo papa i smone quodaz Judā sic
allogf. Sceleratioz oib' o Judā 7 in
felicioz extitisti quē nō pnia reuoca
uit ad dīm s despa' tra:xit ad laqz.

uit itaq; falsa penitētia Jude quam
secuta est despatio. nec dubiū ē q si
ad pedes dñi cucurrisset iuisset q eū
sive i medio dñi 7 pcutiētiā deco
rē faciē ei' ac caput āgedicis spiritib'
tremēdū sive colūne inherētē 7 in
ea dure ligatū ac p'p' flagella terraz
suo sanguine madesaciētē sive inf' tu
os latrones pedētē i cruce nudatum
vulneratū 7 totū s'fusū 7 humili co:
de indulgētiā postulasset nūq; ei fuis
set negata. paratissim' erat xps q p
peccatozib' patiebat: p peccatozib'
sanguinē suū fundebat: p peccatozib'
moriebat in cruce Judā s' penitētiā
vera agere voluisset ad se pio amo: e
suscipe 7 indulgē grām q impitri. Sit
de h' dñi Scatiani de pe. di. i. c. his
ptā: i vbi ait. Arbitroz q etiā Judas
potuisset tāta misatioe dñi nō coclu
di a venia si pnia non solū apud in
deos s apud xpm agē voluisset. qre
volūtati ei' ascribēda ē despatio illa
q sup oia pccā displicet misericordi
mo deo. qd Petri aiuz mouit vt p'
tam grāde peccatū ab eo cōmissū nō
desparet s' s'fidēt i bonitate icarnati
dei dulcissimi sui mgi: Certe grā ei'
fuit quā ipse Petr' volēs acceptauit
volēs nō recusauit. Sgressus inquit
euagelista foras fleuit amāe Luc. 22.
quid flebat: quid dicebat: qd cogita
bat in corde: qd sonabat i ore. Vide
o aia mea 7 s'sidera Petrū flentez 7
lachymate: q negauerat xpm huma
no tiorē deuid' dicebat forte. o quā
ta est ingtas mea. o q' gūe pccm. ne
gavi me scire xpi quē vidi quē ama
ui q me dilexit. vidi euz sup aqs am
bulare. mo: tuos suscitare. cecos illū

nare. 7 mūdare leprofos: 7 iure iurā
do dixi me eū nō nouisse. beu me ma
gister mi dulcissime negavi nō esse te
quē asperi oculis ppriis trāfigura
tum in mōte: 7 cap' pulchritudine 7
splēdore claritatis tue: dixi. faciam'
hic tria tabernacula. o piissime salua
to: mūdi. o fons idelicis ois māsue
tudinis. tu me ad tuā societate voca
sti. tu mihi reuelasti secreta tua. tu
mihi familiarē te 7 affabilē exhibui
sti. tu lauisti hūliē pedes meos ex em
plū hūilitatis me docens. tu innumera
mihi bñficia stulisti 7 ego negavi te.
o bone xpi peccani. iique egi. tu vo
misericors idulge pccis meis: 7 non
me despicias penitēte. o q' libet pe
ccat ei xps cui tū nullā itulit violētia
sime 7 tu peccatrix aia exēplum: 7 si
volueris cū Petro gratiosū tibi ppi
tiūq; dīm xpm xpm hēbis. Si vo
pccā tua dimitte nolueris tuā vāna
tuā accusa durissimā volūtate. itelle
xit h' Aug' post q ad lucē grē dei ve
nerat q in li' s'f. dicebat ad eū. No
casti me 7 nō erat q rīderet tibi di
centi mihi. Surge q dormis 7 exar
ge a mortuis. ligatus enim eram non
alieno ferro sed mea ferrea volunta
te. o quant' est numerus peccatozum
q cathena diaboli trabūf ad iferna
volētes. o miseri. o negligētes. o vo
bisipis crudelissime Delue. surgite a
mortuis. soluite vincula vitioz vfo
rū 7 ad deū reuertimi. nec vos freāt
opa bona que facile est exercere dū
modo adsit ipsa voluntas.

Facile est opari bonū ppter au
xilū dñe gratie q adiuuat oēs illam
volētes: licz nemine cogat. Ca. 2.

Secundo ostendo facile esse vni cuique operari bonum propter adiutorium diuine gratie. paratum eadem deus est adiuuare gratia sua omnes volentes et cupientes facere bene. Secundo solet plerique de ipsa gratia benedicta dubitare hominem adiuuante gratia cum tria. primo cum necessitate. 2o circa liberalitatem. 3o cum impeccabilitate. Primo dubitant aliqui de gratia ipsa circa necessitatem vtrum sit necessaria homini ad bene operandum ita quod absque illa non possit operari bonum et per vna parte stat sententia theologorum qui in 2o sententiarum attribuunt omnem motum voluntatis et liberi arbitrii ad bifacientiam gratie: vanatque Pelagianos hereticos qui dixerunt liberum arbitrium solus et per se sufficere homini ad opera bona. hinc et magister sententiarum. 28. di. 2. li. in dicit Augustinus in retractationibus. v. de tici Pelagiani sic libere asserunt voluntatis arbitrii: ut gratia dei non reliquat locum quam merito nostra daret asserunt. At et per Augustinum in plerisque locis Pelagianos viriliter expugnat ostendens gratie necessitatem. vnde ad Bonifacium papam. v. Non potest homo aliquid boni velle nisi iuuuetur ab eo quod malum non potest velle et in li. de predestinatione sanctorum. Prius inquit est cogitare bonum quam credere et ipsum cogitare bonum ex deo est. et idem in libro de correptione et gratia. Sine gratia dei nullus prius sine volendo sine agendo faciunt homines bonum. et idem ad Valentinum. Cogitare vel agere sine deo nullum la rone sine gratia dei possumus. et idem in sententia. Vera puenit ut velimur bonum. Et idem in li. de ecclesiasticis. dogm. mouet ad querendum salutem libertas arbitrii. sed mouete per deo. et idem in solilo

quis ad deum loquens. Nolle est quod bonum est non possum nisi tu velis. hoc idem dicit Bernardus in li. de li. ar. cum ait. Tria in nobis operatur deus cogitare. scilicet bonum velle et perficere. primum sine nobis. 2o non bis. tertium per nos. ad idem est illud Iheronimus in li. orationum. Gratia est diuine misericordie donum per quod bene voluntati est erit. et hoc magister in textu sic scribit. Bona voluntas comitatur gratiam non gratia voluntate. Et doctor gentium Paulus. 2. Cor. 3. eadem sententiam approbant inquit. Non sumus sufficientes cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis. Ex quibus omnibus colligimus usque adeo gratia fore necessaria ad implendam virtutis opera. ut etiam sine illa nec cogitare nec velle ea quod possit. Ex parte altera contrarium ostendi potest et rone expimento. Rone sic Magister se habet in quibusdam ad illud ad quod naturaliter est ordinatum quod ad illud ad quod naturaliter non est ordinatum. sed homo naturaliter ad bonum ordinatur: non autem naturaliter ad malum. sed magister se habet ad bonum quod ad malum. si itaque potest facere malum per se poterit etiam facere bonum per se. sed gratia non est necessaria ad hoc quod operetur bonum. Insuper Oia creata natura potest in suum actum et illud educere absque adminiculo gratie: sicut ignis lucet et calefacit. canis latrat. celum mouetur. aque fluunt. et cetera huiusmodi in quibus gratia non est. sed autem homo poterit absque gratia per naturam in suum actum et illud educere. aut peiora dicitur onis erit quam cetera creature. sed hoc est falsum. sed per naturam potest homo suum actum educere. sed actus eius est viuere secundum rationem: et operari bonum ut patet ex parte ethice. sed vnde quod gratia non sit ei necessaria. Expimento huiusmodi adhuc clarissimum est quod quando gentes sunt tot gentes idololatras et infideles quod virtutis opera miro modo se

placuit. quod negat bonam fuisse iusticiam. Pruti. fidelitatem Marci reguli constantia. Nunci pauperum: Valerium publico le. continentiam Scipionis. et per hoc morales ad? non op? nunc est eorum recedere gesta de quibus tunc in historiis multa legimus laudabilia et memoratu digna. Operati sunt ergo illi opera bona plurima: et tamen eis nulla erat gratia. Pro hoc huiusmodi difficultatis solutione afferam in medium responsionem vni boni. qui in 2o. sententiarum. di. 28. distinguit triplex bonum quod homo potest operari. primum moralis conditionis. 2o vis positionis. 3o ordinatiois. Primum bonum est cum ad transit super materiam debitam. non tamen ordinatur ad finem vltimum ad summum bonum: ad beatitudinem siue ad ipsum deum. sicut cum quis non propter deum nec ut preceptis eius obediat: sed tantum quod rone dicitur: subuenit misero et indigentem fideliter seruata restituit. iusticia iheronimus administrat. et huiusmodi. ut testatur philosophus in li. politice. v. quod homo est animal politicum: quod indiget diuersarum operationum. ideo natura premitur nos similes habitare ut alter alteri subueiret. et idem dicitur. D. Solitari? homo aut de? aut bestia. Ad talia bona potest liberum arbitrium absque gratia exire coopante sibi deo sic cooperatur aliis creaturis. natura sine primo agere nullum agens potest agere. Secundum bonum dicitur dispositionis et est illud quod fit per amorem dei: licet extra caritatem quod quod de congruo disponit ad finem vltimum ut dicitur in sequenti sermone. in tale bonum non potest liberum arbitrium absque munere gratie gratis date per quod illuminet: dirigit et exercet ut velit aliquid facere quod sit deo placitum. Tertium bonum dicitur ordinatiois quod. s. ordinatur in finem et fit

in caritate. et in hoc non potest liberum arbitrium lapsu absque auxilio gratie gratis facientis. ex hac ergo diffinitione video ad obiectionem in contrarium quod licet homo possit operari bonum morale: sicut fecerunt gentes et philosophi absque gratia dei. non tamen bonum merito siue sit meritorium merito congruum siue merito dignum. et sic est solutio rationes opposite que concludunt de bono morali non merito. 2o nonliberum dubitat de gratia ipsa circa liberalitatem. vnde s. deus det gratiam ipsam facienti quod est in se ex necessitate aut ex liberalitate et quod ex necessitate arguendo posset ostendi sic. per quod Augustinus super illud. 2. ad Thimotheum. 2o. Negare se ipsum non potest. cum sit iustus non potest negare suam iusticiam. sed cum sit bonus et misericors non potest negare suam bonitatem et misericordiam: quod primo est ad largiendum de misericordia et bonitate que ad puniendum de iusticia. si ergo non potest suam iusticiam negare facientibus malum multo magis nec suam misericordiam illis qui requirunt eam. Quod qui facit quod in se est regit bonitatem eius. et misericordiam de necessitate dat illi. 2o Augustinus super illud Romanorum. 5o. Iustificati ex fide pacem habeamus ait. Deus recipit fugientes ad se aliter in eo esset iniquitas. sed impossibile est quod non recipiat fugientes ad se: quod impossibile est quod in eo sit iniquitas. sed facies quod in se est fugit ad ipsum. sed necesse est quod ipsum recipiat. Sed ipsum recipere est per infusionem gratie. ergo 2o. 3o impossibile est summam veritatem meriti sed necesse habet implere illud quod dicitur. s. dicitur quod ouertenti ad ipsum ouertetur se. Zacharia. per Couertimini ad me et ego couertar ad vos. Ergo cum facies quod in se est ouertatur ad ipsam veritatem prima necesse est quod deus ouertatur ad illum. sed hoc non est nisi per

gratia q̄c̄. Soluit hec q̄o fm̄ Alex.
in 3° volumie sume. q̄ de^o dat gratiā
sua sola liberalitate. 7 cū cluditur
ex his que dicta sūt q̄ dat illam de ne
cessitate. Distinguenta est duplex ne
cessitas. Prima vocat coactionis 7
phibitionis qua aliqua res cogit v^t
phibet esse vel nō esse. 7 hec nullo^o
cedit in deo. 7 necessitas dī imuta
bilitatis que deo ducit. 7 sic dicim⁹
necesse est deū esse imortalē: nō q̄ ali
qua vis cogat eū ēē imortalē: 7 necē
est beat eū ēē iustū. s̄ qm̄ nulla res pōt
facere vt nō sit imortalis seu vt sit
iustus. nō dat igit de^o gratiā de necē
tate coactionis 7 phibitionis: q̄ deus
nō pōt cogi s̄ bene de necessitate im
mutabilitatis: q̄ imutabilis se habet
dina bonitas ad donū grē oī volēti
recipere faciēdo q̄b in se est: sic sol imu
tabiliter dat lumē suū oī volēti susci
pere. s̄ disposito ad hoc 7 se habēti
in recta dispositione ad solē: que oīa
reducūt ad illā affluentissimā liberali
tatē dei qui q̄ ex se est creature rō
nali coopat vt bona sit: vt bñ opet
vt deniq̄ salua fiat. Indeficiens pe
lagus caritatis dīne que tāta est vt
oībus se offerat: neminē abiiciat nisi
eā nolētē 7 respuentē. Dinc Cypan⁹
ī epla ad Donatū sic suauissime loq̄t
Profluens largiter spirit⁹ null⁹ finib⁹
pm̄is: nec vllis cohercētibus claustr⁹
ītra certa metaz spacia refrenat: ina
nat iugit̄: exuberat affluenter nostrū
tātū pectus sitiāt: 7 pateat quātum
illic fidei capaci asserim⁹: tantū inde
gratie inundantis haurim⁹. hec ille.
Quā q̄ excusationēz habere poterūt

qui bene opari nolunt: qm̄ deū sciunt
ad se adiuuādū paratū? Et negari
nō pōt cum in p̄mptu sint tot scōrū
exempla q̄ carne suā crucifixerūt cūz
vitiis 7 cupiscētis. ieiunādo. orādo
vigilādo. oberrādo in solitudinib⁹ 7
ferocissimōs cruciat⁹: eē vsq̄ ad mor
tem ferēdo. Hoies fuerūt martyres
homines p̄fessores. hoies etiā 7 deli
cate v̄gines que se ipsas mūdū ac ty
rannos oēs 7 v̄ra tormēta superare
potuerūt. Cuiusdē nature erant cuius
nos sum⁹: tñ q̄ obtulerunt corda sua
dño inuenerūt adiutorū abūdāt grē
eius qua mediātē 7 assistente illis reli
querūt posteris: tot v̄tutū exempla
o vere dānabilis multoz malicia qui
suā fragilitatē accusat ex q̄ recusant
opari bonū: supaddētē q̄ de^o saluar
quos vult s̄n aliqua eoz dispōe siue
cōsensu s̄ audiāt. Aug⁹ ī li^o de li. ar. d
Qui fecit te sine te: nō saluabit te s̄n te
nec cōtraria sūt eiusdē v̄ba q̄ ī eodem
li^o scribit cū asserit. Virtutē de^o i nob⁹
sine nobis opaf. q̄ s̄ Alex. de Ales
An⁹ idēq̄ sensus d̄tinet ī oib⁹. nā cū
Aug. d. de opaf v̄tutē zc. notat duo
ad salutē hoīs cōcurrētia. Cāz effecti
uā q̄ ē ipa grā dei: 7 cāz susceptiuam
seu dispositiuā: q̄ ē ipa volūtas cōsen
tiēs 7 nō repugnās. vñ v̄ba Augi. sic
exponūt. Virtutē de^o i nob⁹ cōsentiētī
bus opaf sine nob⁹ efficiētib⁹. Idēpm̄
cōplectit̄ s̄ dcm̄ q̄ sic expōit. Qui
fecit te sine te efficiētē: nō saluabit te
sine te cōsentiētē. 3° alii dubitāt cū
peccabilitatē. Utz ex p̄ntia grē pos
sit hō in hac vita eē sine peccō. Et fm̄
Augi. in li^o de p̄fectione iusticie. here
tici quidam arguebant. d. Aut deus

vult nos eē sine peccō aut cū peccato
nō vult q̄ sum⁹ cū peccato: q̄ hoc in
cōueniēs est. q̄ vult q̄ sum⁹ sine peccō
in p̄nti vita. s̄ aut possumus esse sine
peccato aut deus vellet aliqd quod
non posset esse q̄b est incōueniēs ma
gnū. Et p^o multa recitata p̄fat⁹ doc.
Aug⁹ firmū. d. q̄ nullus in hac vita
pōt esse sine peccato veniali de cōi le
ge. 7 hoc p̄pter fomitē peccati qui ē
inclinas ad malū 7 auertēs a bono p̄
pter q̄b exclamabat ap̄ls Ro. 7°. di
cens q̄b nolo malū hoc ago. 7 iterūz
Videō aliā legē in mēbris meis repu
gnantē legi d̄ctis mee. Ad dictū hō
hereticoz rūdet idēq̄ Aug⁹ q̄ hō pōt
esse sine peccato mortali in vita ista
per gratiā: potest etiā esse sine peccō ī
gloria. Quātū hō ad p̄ntē statū licz
posset q̄ vitare peccā venialia in p̄ti
culari: 7 p̄ aliquo īstuallo t̄pis nō tñ
in vniuersali nec oī t̄pe. ideo Jo. i. ca
no. c. i. ingt. Si dixerim⁹: q̄a peccatūz
nō habem⁹ ipsi nos seducim⁹ 7 veri
tas in nobis nō est. Et Sap. p̄. 20
Quis pōt dicere mūdū est cor meum
7 Ro. 3°. Est aut̄ deus verax: omnis
aut̄ hō mēdar. 7 Greg⁹ in pastorali
Nemo est qui ita viuāt vt aliq̄ten⁹
nō delinquat. 7 in Autl. de monach.
4. Tricennū. Humana natura labif
ad delicta. Sed p̄pterea nō est diffi
dendū de bonitate dei: q̄a venialia
peccā caritatē nō excludūt: 7 gratia
ab aīa nō cūciūt: neq̄ ianuā claudūt
regni celoz. De quoz qualitate 7 con
ditione in tractatu de peccatis pleni⁹
erim⁹ dicturi. nūc hō satis esse debet
q̄ deus benedict⁹ tantā gratiā nobis
offert quāta suffiē ad peccā mortalia

deponēdū 7 enitādū quāta q̄ necessa
ria est ad virtuosos ad⁹ exercēdos.
ideo salubre est cōsiliū v̄tileq̄ remedi
um 7 documētū vt p̄sepe innocens
deū eiū mētē offeram⁹ itētiōe recta.
Facile debz eē vnicuiq̄ operari
bonū p̄p̄t̄ indeficiēs p̄miū et̄ne vite
q̄b dat̄ beneficiētib⁹ Caplm̄ .3.
Tertio ostēdo facile esse vni
cuiq̄ opari bonum propter
p̄miū et̄nale. Promittitur
et̄ni oib⁹ bene opantibus p̄miū et̄ne
vite de quo qm̄ in trib⁹ accidit dubi
tare. p̄ in cōdignitate. 7 ī difficultate
3° in supioritate. Primo solet dubi
tare ī cōdignitate. Utrū. s̄. aliq̄s possit
de cōdigno mereri vitā et̄nā. Et q̄
nō videt̄ p̄: q̄ ap̄ls Ro. 8°. ait. Nō
sunt cōdigne passiōes hui⁹ t̄pis ad fu
turā gloriā que reudabit̄ in nob⁹. Et
idē ad Thitū. 3. c. nō ex opib⁹ iusticie
que fecim⁹ nos s̄ fm̄ suā misico: diaz
saluos nos fecit p̄ lauacoz regenerati
onis 7 renouatiōis sp̄s sci quā effu
dit in nobis abūde p̄ Iesū xpm̄ salua
tozē nostrū vt iustificati gratia ipsi⁹
heredes sim⁹ vite et̄ne. 7 arguit
p̄ dictū glo. Ro. 6°. sup illo hōbo grā
dei vita et̄nā. que sic ingt. posset r̄ce
dicē. Stipēdiū iusticie vita et̄nā. s̄
maluit dicē. grā dei vita et̄nā vt in
telligem⁹ deū ī et̄nā vitā p̄ sua misa
tione nos p̄ducere nō merit. nris. Et
his v̄bis apparet q̄ hō nō mereat̄ ex
cōdigno vita et̄nā. q̄ illud q̄b ex cōdi
gno q̄s merei nō ē ex misatiōe dei.
3° obiciūt q̄ illud meritū videt̄ eē cō
dignū q̄b eāq̄ mercedi. s̄ null⁹ p̄nti. vi
te ad⁹ pōt equari vite et̄ne q̄ cogniti
onem 7 desiderūz nostrum excedit.

Excedit etiā caritatē vel dilectionē
vie. q̄ nō pōt homo mereri vitā etnā
de cōdigno. In oppositum adhuc
posset dici: q̄ illō q̄ reddidit iustū
iudiciū videt esse merces dignā.
Vita eterna reddidit a deo s̄m iustum
iudiciū: iuxta illud apli. **Thimōt.**
4. In reliquo reposita est mihi co-
rona iusticie quā reddet mihi dñs in
illa die iustū iudex. Ergo videt q̄ hō
mereat vitā etnā ex cōdigno. **1.º**
ad istā. q̄ s̄m **Tho. i. z. q. vlti. q̄ op.**
meritorū hoīs dupliciter considerari pōt
vno s̄m q̄ pcedit ex libero arbitrio
Alio s̄m q̄ pcedit ex gratia spūs. s̄.
Si consideret s̄m. substantiā opis: et s̄m
q̄ procedit ex libero arbitrio sic non
pōt esse dignitas ppter maximam
inequalitatē: sed est ibi congruitas ppter
quādā equalitatē pportionis. videt
enī congruū vt hoī opanti s̄m suā vtu-
tem deus recōpenset s̄m excellētiam
bonitatis sue. Si autē loquamur de
ope meritorio s̄m q̄ pcedit ex gratia
spūs sc̄i: sic est meritorū vite eterne
ex cōdigno: q̄ tūc valō: meriti atten-
dit s̄m virtutē spūs sc̄i mouētis nos
in vitā etnā. s̄m illud **Job. 4.** fiet
in eo fons aque salientis in vitā eter-
nam. Attēdit etiā p̄ciū opis s̄m digni-
tatem gr̄e p quā hō cōsors fact⁹ dñe
nature adoptat⁹ in filiū dei cui debet
hereditas ex ipso iure adoptiōis s̄m
illud apli **Ro. 8.º**. Si filii et heredes.
Ad primā q̄ auctoritatē apli dō.
q̄ loquit⁹ de passiōib⁹ sanctorū sc̄m
eorū substantiā. Ad auctoritatē et ad
dictū glo. rīdeo q̄ intelligūt q̄tū ad
primā cām pueniēdi ad vitā etnā
que est miseratio dei. Meritum autē

nostrū est cā subsequēs. Ad et̄ium
dō q̄ gr̄a spūs. s̄. quā in p̄iti habem⁹
et si nō sit equalis glorie in actu: ē tñ
equalis in v̄tute: sicut est semē arbo-
rum in quo est virt⁹ ad totā arborē
Sicut per gratiā inhabitat hominem
spūs. s̄. qui est sufficiens cā vite eterne
vnde d̄r pignus hereditatis nostre.
z. Cor. 1.º p. 2.º solet dubitari de pre-
mio vite eterne in difficultate. Utrū
qui cā maiori difficultate opaf bonū
magis mereat et ampliore dono gr̄e
remaneret a deo. Et omissis obiecti-
onibus que p vtraq̄ pte fieri possēt
dico cuz doc. seraphico. **1.º** in libel-
lo quodam qui epologia pauperū
aduersus calūniatorē titulat⁹ ab ipo
q̄ triplex est difficultas. Prima ex ge-
nere opis sicut difficult⁹ est oīa vedē
et paupib⁹ erogare q̄ minū aut minu-
tum de suis bonis erogare paupibus.
Et difficult⁹ est pati mortē p ipō q̄
absq̄ ipsa quoscunq̄ alios labores.
Talis difficultas simplr auget meritū
q̄ magis mereat q̄ mai⁹ opaf bonum.
Et de hac dicit **Biero** ad erupantiss
hec verba. **Nudū xpm nud⁹ sequere**
durū gr̄ade difficile sed magna sunt
premia. Secūda difficultas ad bñ
opandū est ex circūstantiā extrinseca
originem trahens sicut difficult⁹ ē ab-
stinere a cibis et ieiunare vbi multi
sunt cōiuuantes et comedētes q̄ in soli-
tudine. Et hec difficultas p accidens
auget meritū: q̄n. s̄. q̄s tales occasiōes
ab abstinentiā retrahēt⁹ evitare non
poteat. Sed si q̄s hōmōi tēptationes
declinare nolet nō ppterea: q̄a diffi-
cili⁹ opaf bonū magis merētur. hinc
Biero aduersus **Vigilantiūz** qui ei

vicebat. **Cur pergi ad berensā: rīdir**
vt te nō videā: vt te nō audiā: vt tuo
furore nō mouear: vt tua bella nō pa-
tiar. ne me capiat oculus meretricid⁹
et pulcherrima ad illicitos deducat am-
plexus. **Rīdebis.** hoc nō ē pugnare s̄
fugere. Sta in acie aduersarius arma-
tus obiste. fateor: ibecillitatē meam
nolo spe pugnare victorie ne pdā ali-
quā victoriā. si fugero gladiū cuitavi.
Tertia est difficultas ex vitio pso-
ne agentis pueniēs. sicut difficult⁹ est
seruare castitatē ei q̄ diu libidini de-
seruiuit q̄ illi q̄ cōtinēt⁹ virginitatē. et talis
difficultas meritū n̄ auget. **1.º** **Bier⁹**
exposse testat⁹ in epla ad **Eutrochium**
ad quā sic scribit. **Soror tua** **Blesil-**
la etate maior s̄ pposito minor: septi-
mo mēse p̄ acceptū maritū viduata
est. **1.º** infelix humana cōditio et futuri
nescia. nā virginitatis cōsona et nu-
ptiarū pdidit voluptatē. et quāq̄ s̄m
pudicitie gradū teneat quas illa exi-
stimas p momenta sustineat crucez spe-
dantē quotidiē in sorore q̄d i se vi-
det amississe: et cū difficult⁹ expta care-
at voluptate minorē tñ cōtinētie h̄re
mercedē. hec ille. Tertio dubitari
solet circa bonū eterne vite in supio-
ritate: an sup̄ sit copiosi⁹ et affluen-
tius bonū q̄ vbi libet tēpalib⁹ bonis. et
q̄ de illo diffus⁹ tractaturi erim⁹ lo-
co suo. p p̄iti sufficiat audire sic dicē-
ten **Bier⁹** in omel. Si considerem⁹ fra-
tres carissimi que et quāta sūt q̄ vob⁹
pmittūt in celis vilescūt aīo oīa que
habēt in terris. **Berrena** nāq̄ subitā-
tia supne felicitati cōpata pond⁹ est
nō subsidiū. t̄pal vita etne vite cōpa-
ta mori ē potius dicēda q̄ vita. **Ipe**

enī quotidian⁹ defect⁹ corruptionis
quid est aliud q̄ quedam prolixitas
mortis. Que autē lingua dicere vt q̄s
intellect⁹ cape sufficit illa. supne ciui-
tatis quāta sunt gaudia. a geloz cho-
ris interesse. cū beatissimis spiritibus
glorie cōditoris assiste. p̄te dei vul-
tum cernē. icircūscriptū lumē videre
nullo mortis metu affici. icorruptiōis
p̄petue munē letari! hec ille. **1.º** vere
bonū desiderabile: bonū amabile: bo-
nū quietū: bonū p̄fectū: bonū ab omni
malo separū q̄d de p̄ssim⁹ parat la-
boratib⁹ p suo amore. **1.º** bonū inde-
ficiens. Bonum excedēs q̄cūq̄ t̄palia
cōmoda quēlibet hui⁹ seculi blādam
ta q̄d negligētēs p̄ccōres et miseri p
momentanea h̄ t̄p̄is breuissimi p̄pita-
te amittūt. Quid dici pōt magi inq̄-
tū q̄ dei inq̄ refugē ad q̄d seq̄ tam
copiosa merces! **1.º** **Surdi.** o stulti et
tardi corde ad credēdū. nō sit vobis
difficile opari bonū. nō vos fr̄eat ad
v̄tutū. Estote fortes. estote cōstantes
ad bñficiēdū et audite vocē benigni
Iesu clamātis. i euāgelio **Mat. 5.º**.
Merces v̄ra copiosa ē i cel. ad quā
nos pducet ipse fili⁹ dei q̄ cū p̄re et spū
s̄. viuit et reḡt p etnā sc̄loz sc̄la. Amē
Seria secūda p̄ dñicā i. 70. de q̄li-
tate cōditōib⁹ seu regula bonoz opū
q̄bus p̄ccōres sciētēs qd eos op̄reat
facē ad p̄niam animā. **Sermo. 2.**
1.º **Uti** sunt vocati pauci vero
electi. iterum vbi supra. Ex-
stimauī necessarium esse his
qui volunt benefacere scire qualiter
habeāt in bonis operibus regulari.
quoniam dubia et perplexitates que
super id possent ori faciant quōq̄

quicquid igno:ates via dñi salutis ppe
a cepto pposito bono defice. Quare
in presentis sermone de additioib' bo-
noz operu dice statui vt sic null' ex-
cusare se possit. v. nescire qd sibi eet
agenduz. Declarabim' itaq' q opari
bene volentib' expediat nosce ut ex h
magis excites vnusq' ad opa vtu-
tis amplectēda: qm ad illavocat de
peccatores qui nisi nouerit illoz ordinē
de electoz numero esse mime possūt.
Idcirco ad tria considerāda o bonoz
operum necitate et qlitate sermo est
extendendus.

Primū dicit extrinseca opatio.

Secundū exemplaris imitatio.

Tertiū caritatiua informatio.

Ad bene ad opandū cum facultas
adeat necessari' ē ad extrinsecus nec
sufficit intentio sola. Caplm. 1.

Quāto considerāda circa regu-
lam necessariā bonoz operū
dicit extrinseca opatio. Pro
cui' declaratione querit. Ut ad bñ
opandū necessari' sit ad extrinsec'.
Et videt q nō. et q sola intentio bene
opandi sufficit ad salutē. pbat p san-
ctoꝝ dicta. Inquit enī Greg' i omel.
Nūq' vacua est man' a munē cū ar-
cha cordis repleta fuerit bona volū-
tate. Et Bern'. de hoc ait. Intentio
sufficit ad meritum: bona actō regrif
ad exemplū. Et glo. sup illud ps. Di-
xi dñi: ebo: aduersū me. votū p'opa-
tione iudicat. Et Aug' 14. q. 5. c. Si
gd. De' interrogat co: nī manū. Et Jo.
chryso' 22. q. 5. c. qui piurare. Deus
nō ex opib' iudicat s' ex cogitatioib'
et ex corde. et de pe. di. i. c. Si cui' q'
sequēti. Volūtas remunerat nō op'.

Et is. q. 6. c. Si a sacerdotib'. Mag-
ispecto: cordis ē de' q' opib'. et volū-
tas p facto reputat: sicut p' i. c. bo-
micidioꝝ. in. c. Dis. in. c. Pungd. in. e.
Noli. in. c. Homicidiū. et in. c. Si p-
pterea. de pe. di. i. Dis et similib' au-
dōritatib' qdā iherētes dicūt nō esse
hoi expedies vt labor: et in actib' ex-
trinsecis bonoz opuz: s' sufficit habē
cor: bonū et mētē bñ dispositā. Sed i
contrariū induci possūt alia dicta scōꝝ
Ait enī Jac. 2. c. Fides sine opib' mor-
tua est. Et Amb' in li. de officiis. Nō
satis est bñ velle s' etiā bñ facere: nec
satis iterū benefacere nisi id ex fonte
bono pcedat: hoc est ex bona volun-
tate pscificat. q' vba notat. 86. di. in.
.c. Non satis. Et Paul' ad Gal. 6.
Dū tēpus habem' opemur bonū. Et
Apoc. 22. inducit de' iudex' oīuz. O
Ecce venio cito et merces mea mecum
ē dare vniciq' s' opa sua. Et Apoc
14. dicit de bonis. Opa enī illoꝝ se-
cuntur illos. Et Mat' b. 16. c. Reddet
vniciq' s' opa sua. Et qbus oibus
colligit q astringūt oēs salutē volē-
tes acgrere nō solū ad bene volēdū
intrinsic': s' etiā ad bñ opandū extrin-
sec'. Insup pns euāgelii explicat ma-
nifeste q opariū tātū vñs mercedem
tribuendā designat. Pro hui' qōnif
solutōe notāda ē snia. v. Bon. v. 40
secūdi. vbi ait. q volēs opari bonum
aut pōt in actū extrinsecū aut nō pōt
Si nō pōt volūtas reputat p facto.
et intentio bona sufficit ad ei' merituz
q: ut dī. ff. de re. iu. l. impossibiliū. ad
impossibile nemo tenet. et h' attestat
Greg' in omel. supra Mat' b. Esti-
mationē regnū dei nō hz. tantū valet

quātū habes q̄tum potes. Si vō qd
dicit se. velle operari bonū et potens
illud nō opat: credēs pficere decipit
sepsū: q: talis volūtas semiplena est
et pigra: nec rōnē virtutis habet nisi
dicat ad op'. O quot sūt tali erro-
re delusi qui cū admonēt vt bene fa-
ciant respondere solēt. sufficit nobis
intentio nostra. sicut dicit vsurarius
valens vsuras restituere et nō resti-
tuens. sufficit mihi intentio mea: scio q
bonā habeo volūtatē et tamē illam
nō exequūt in re. Sic faciūt adulteri
sic fornicatores. sic et alii peccatores
q plurimi. O miserabile erō: ē quo
fit vt insensati et stupidi su: et infirmi
tates sanare nō curant.

Ad volētes bene opari debēt seq
xpm i generali. s. quo ad obseruatiā
diuinoꝝ pceptoz ex debito et con-
silioꝝ de consilio. Caplm. 2.

Secūdu considerādum circa re-
gulā necessariā et qualitatez
bonoz opoz dicit exemplaris
imitatio. Vbi dubiū non imerito de-
clarādū occurrit. Vtrū. s. necessariū
sit volēti benefacē sequi xpm i opib'
bonis ea faciēdo que ipse fecit. Et p
vna pte pbo q sic p dicta sanctorū
inquit enī Petr'. i. cano. 2. c. Xps pas-
sus est p nobis: vobis relinquēs exē-
plū vt sequamī vestigia ei'. Et Jo. p
can. 2. c. Qui dicit se in xpm credere
debet quomō ille ambulauit et ipse am-
bulare. Et Aug' in lib: o de doctrina
xpiana. Ex sacramento vñctionis xpi
anoꝝ oīuz vocabulū descendit et nomē
qō nomē ille frustra sortit q xpm mi-
nime imitat. Et Greg' in omel. Qui
vestigia xpi dedignantur seq qua te-

meritate. sperāt ad eius claritati gau-
dia cōtūenda puenire! Et in. c. cū ve-
nisset. extra de sacra vñctioe. A xpo
xpiani dicunt. tanq' vñcti deriuatur
ab vñcto vt oēs currāt in odorē vn-
gentoz illius cui' nomē oleū ē effusū
Et Jo. 8. xps ipse dicebat. Ego sum
lux mūdi. qui sequit me nō ambulat
in tenebris s' habebit lumen vite. Et
Jo. 13. Exemplū enī dedi vob' vt quē
admodū ego feci ita et vos faciatis.
s' p auctoritates p'dictas dedūdē pos-
sumus hoies de necessitate teneri ad
seruāda opa xpi. et sic cum xps fuerit
paup' et multi sint diuites: xps x' gini-
tatē seruauerit mlti sunt cūgati. xps
p noctes orauerit: multi i suis lectul'
dormiāt. xps sine calciamentis incesse-
rit: multi calciamenta deferāt. xps pas-
sus fuerit: et mortuus in cruce violen-
ta morte atq' terribili: ab oib' dēre-
lictus: multi moriant' morte naturali
inter manus et aplexus caroz. Ergo
tales et omnes alii qui vitā suā aliter
ducūt q' xps salui esse nō possūt. Et
ex cōsequenti sequeret q' vānabitur
totus mūdus. et q' nec sancti essent i
paradiso: q' nec ipsi fecerūt que fecit
xps. nī fuit ad calūniā flagellat' Pau-
lus vt xps nō spinis coronat' Petr'
nō clavis cōfixus Paulus p'um' he-
renita Nō nudus pendens in cruce
inter duos latrones magn' Antoni'
Nō felle et aceto potat'. Die'. Non
derisus a trāsūtib'. Aug'. Igit' cum
ipsi et alii aliū modū i suis opib' aliā
q' regulā tenuerint q' xps nō sūt bñ
tudine affecti. si auctoritates ad hāc
partē idūcte aliter sani' nō exponāt
et intelligāt. Pro altera pte arguere

possum? qd nō sit necessariū ad salutē sequi xpm̄. neq; teneamur opa eius facē. Et arguo sic. Unusq; tm̄ opari bonū merito: nō pot̄ quātū cōi- catur ei gratia. Sed nll̄i coicaf̄ tāta gratia quāta coicaf̄a fuit anime xpi. Ergo nullus tenet imitari xpm̄: quia illud impossibile esset. Ad solutionē huius difficultatis induco dīm Bon. d̄ in Apologia pauperū. Qd̄ in xpo sti- git respire triplices actus. Primi respi- ciunt dignitatē excellentiē. Secūdi cō- descēsiōnē misericordiē. Tertiu infor- mationē vite pfecte. Primi actus re- spiciunt dignitatē excellentiē ut illi in quibus apparuit sua potentia: sic opa miraculosa vel sapia sicut reuelatio secreto: uē cordis. vel seueritas iudicii sicut eicere vendētes et enētes d̄: e- plo dura increpatiōe arguē pōtiffices vel aucto: itas officii: sicut sacramētū cōficē et man⁹ imponē ac relaxāe pec- cata q̄ oia xpo conueniūt: q̄ ip̄e erat deus oipotēs erat homo. et ex gratia vnionis oia sciens. erat iudex et erat sacerdos. In hi⁹ operibus uelle sequi xpm̄ fatuū esset et temerariū nisi ab ipso quis uel ab aliquo a xpo aucto- ritatē habētē ad talia erequenda fo- ret deputatus. Unde si quis diceret uolo miracula facē: qd̄ sic xps fecit p̄- sūptuosus cēsend⁹ esset nisi ab ip̄o Je- su xpo ptatē hāc accepisset sicut apli de quibus dicit̄ Mat̄h. 20. Couocat̄ Iesus duodeci discipulis suis dedit illis ptatē spiritū imūdozū ut eice- rent eos. ut curarēt oēm languorem et oēs infirmitatē. Similiter nō licēt alicui reuelare secreta cordiū et futu- ra cōtingētia que nesciret: qd̄ et xps us

id egit sciebat illa. Nec recte faceret si qd̄ officere uellet sacramētū: qd̄ et xps id egit nisi ad hoc ordinat⁹ esset uel a xpo sic apostoli uel ab aliis quos xps designauit et deputauit. Unde ut h̄e- uiter dicā. xps nō est sequēdus i opi- bus excellentiē et dignitatis nisi p̄ ut est tactū. Secūdi act⁹ in xpo respi- ciunt descēsiōnē misericordiē ut nu- ptis interesse: int̄ hoies familiariter conuersari: in domo p̄bei Magdalene et Marthe Marthei publicani et Za- chei publicanoz p̄cipis comedere et bibē cibaria et pocula coia q̄ sibi da- bant: r̄m̄icā incōsutilē nō hispidā ru- deq; deferre et h̄m̄oi. que oia facere uoluit nō ut sensualitati parēt cui⁹. in ea nulla cōtradictiō inueniebat nō ut voluptati deseruīret corpusq; suū nutriret in deliciis qui p̄ nobis oib⁹ pari uenerat sed ut in talibus exem- plis descēderet ip̄fectis. Quoniā si oēs actus eius q̄tū ad apparētia ex- titissent p̄fecti facile potuissent hēctici asserere passim et indistincte ad p̄- fectiōis opa oēs teneri sicq; dānassēt diuigiū: dānassēt ciuilem uitā: dānassēt t̄pales dignitates: dānassēt ar- tificū officia: dānassēt possidētes di- uicias: dānassēt deniq; oēs qui p̄- fectiōis uitā nō obseruarent. Uerūm aduertēdū est qd̄ licet actus ip̄fectiōis qui fuerit i xpo uiderēt ip̄fecti q̄tū ad apparētia: erāt tamē p̄fecti p̄fecti- onis actus q̄tū ad existētia. quoniā sicut bonū dicit̄ tripliciter et malū tri- pliciter: et p̄fectū tripliciter: ita et ip̄fectū dicit̄ tripliciter. p̄ bonū dicit̄ tripliciter: qd̄ est bonū ex genere: sicut act⁹ trāsicis sup̄ debitā materiā. ut ire ad eccliam

icinnare ozare et similia. Est bonū ex circumstātia sicut actus circumstātiis de- bitis informat⁹. ut occidere hominē qd̄ lex ita iubet. Est et bonū fm̄ se qd̄ nullo modo pot̄ fieri male. sicut dili- gere deū ex caritate. et malū d̄ tri- pliciter. p̄ est aliqd̄ malū ex genere ut actus trāsicis sup̄ materiā indebitam ut occidere hominē. Est et malum ex circumstātia. sicut dare elemosynā diui- ti: paupib⁹ fame p̄ire pmissis. et ieu- nare p̄ inanē gloriā. Est etiā malū fm̄ se qd̄ nullo mō pot̄ fieri bene. sic odi- re deū. et de facto mortaliter peccare et p̄fectū dicit̄ tripliciter. Primi qd̄dā p̄fectū ex genere. ut act⁹ difficilis et ex- cellēs. sicut oia relinquere et religio- nē intrare. Est quoddā p̄fectū ex cir- cūstātia. sicut est act⁹ debitis circūstā- tiis p̄fectionib⁹ informat⁹: sicut fugere mortē nō ex infirmitate et timore: s̄ p̄ meliori bono siue q̄tum ad deū siue q̄tum ad p̄mū. Est quoddā p̄fectū fm̄ se. sicut inter blāditiās et uana p̄- missa acerbitateq; penaz sotti et leto- aso mortē subire p̄ xpo. 4.º imp̄fectū dicit̄ tripliciter. Est quoddā imp̄fectū ex genere. ut est actus facilis ad quē hu- mana infirmitas coiter iclinat ut pos- sidere pecuniā: habere uxore fm̄ suuz statū. uti uelut d̄ delicatū. et silia. Est quoddā ip̄fectū ex circumstātia. sicut dimittē uestē illā uolentē accipienti p̄pter fugā maioris iniurie. Est et qd̄ dā imp̄fectū fm̄ se qd̄ nullo mō pot̄ stare cū euāgelica p̄fectione. sic fugē paupertatē. Bonū ḡ fm̄ se nullo modo pot̄ esse malū et cōuerso. neq; p̄fectū fm̄ se pot̄ esse ip̄fectū et cōuerso. et bene bonū ex genere pot̄ esse malum

ex circumstātia. sicut si aliquis iret ad ec- clesiā uel faceret elemosynā ut pla- ceret hoib⁹ et nō deo. Est malū ex ge- nere potest esse bonū ex circumstātia sic si iudex maleficos iuxta legū facti- ones occideret. Ita etiā p̄fectū ex ge- nere potest esse ip̄fectū ex circumstātia sicut intrāe religionē cā alicui⁹ cōmo- di t̄paliē cōsequēdi. Imp̄fectū adhuc ex genē pot̄ p̄fectū fieri ex circumstātia sicut facere aliqd̄ op⁹ ad debitū finez caritatis ordinatum. et radice intime caritatis procedens sicut uelimare mortē nō p̄pter timorē s̄ p̄pter ma- ius bonū et magis necessariū: quē ad modū Paul⁹ fecit qm̄ euitauit etiam fugiēs furorē iudeoz et a fratrib⁹ per- maz submissus fuit i sporta. h̄ modo xps benedict⁹ p̄fectissime oia fecit: et oēs actus illi⁹ in quibus appet̄ aliq̄ i- p̄fectio p̄fectissimi erāt ex circumstātia caritatis sue. Quo fit ut maioris p̄- fectiōis fuerit in ipso cib⁹ et pot⁹ qd̄ in Iohāne baptista illoz abstinentia. ma- ioris p̄fectionis in eo conuersatio cū ho- minib⁹ qd̄ solitudo Iohānis in here- mo qm̄ hec et similia pueniebāt ex fō- te sue ardentissime caritatis. nā sicut humanā assumēdo naturā in nostris quidē fact⁹ est humilis s̄ in p̄p̄is re- māte excelsus. sic ex sūme caritati di- gnatione ad actus quosdā nostre im- becillitati et ip̄fectiōi cōformes depri- mit⁹ et a sūme p̄fectiōis reditudine nō curuat. et iō talia opa i ipso p̄fecta fu- erūt. neq; acceptāda ē snia falsa illoz qd̄ dicit̄ qd̄ p̄fectio et imp̄fectio differūt sicut duo cōtraria. ut reditudo et uis- torio. iusticia et peccataz. gloriā et ig- minia. uita et mors. sed bene uerū est

¶ magis differunt sicut magis bonus
et minus bonus magis merito: et minus
meritorio: ideo nullo modo valet con-
sequetia. Virginitas est commendabilis
quam matrimonium vitupabile. Virginitas est
bona quam matrimonium est malum. quia hec
duo non differunt: sicut bonum et malum sed
sicut bonum et melius. ideo Augustinus in libro de
bono coniugali ait. Bonum erat quod
Martha faciebat occupata circa mi-
nisterium sanctorum: sed melius quod Maria
eius soror. Bonum Susanne in iuga-
li castitate laudamus: sed tamen ei bonum vi-
due Anne ac multo magis Marie vir-
ginis anteponimus. Bonum erat quod fa-
ciebat qui de substantia sua christo et ei
discipulis ministrabat: sed melius quod fa-
ciebat qui omnem substantiam dimiserunt
ut christum sequerentur. hec ille.

Tertium actus in christo respiciunt infor-
mationem vite perfecte: sicut virginitatem
et puritatem extremam servare. et similia.
In his operibus non tenemur christum sequi:
nisi vel in quantum volumus: sicut si voto non
astringeremur ad observantiam divinum
consiliorum vel in casu quo extrema necessi-
tas exoptularet: velut si aliquis mortem
pateretur ut non negaret christum. idcirco
mali iudices sunt qui ex operibus perfectioris
in christo aut sanctis eius consideratis: eos
lacerant in quibus talia opera non reducunt
Si enim videtur sacerdotem aut clericum
vestes sibi convenientes ferentem primum
suffragantes illum redarguunt et dicunt. non
sic fecit christus. Si videtur platum suum sui gra-
tus dignitatem honorata familia asso-
ciatum primum asserunt. non fecit sic christus
nec Petrus. Si videtur religiosum appo-
sita sibi cibaria licet quibus delicata: nec
contra sue regule aut statutorum suorum

prohibitionem comedente seu vestimenta
sibi concessa habente aut equitante in-
terveniente legitima causa statim clamant.
Non sic fecit dominus. non benedixit. non
denique ipse franciscus. Reputant ex
his malos et vanandos platos cleri-
cos religiosos tales quos civis no-
biles et artifices omnes qui non faciunt quam
christus fecit et sancti. **¶** rudes intellectus
¶ arida ingenia. **¶** temerarium vana
bileque iudicium quod divi Hieronymi vi-
bis confundit. Inquit enim ipse ad Demetrium
scribens. Prohibet mala: precipiuntur
bona: cedunt media: suadentur perfecta
In duobus primis omnem peccatum excludit. reliquum
vero in nostra posita sunt prout ut aut
utamur excessis ac licet. aut ob maius
primi ea que nobis permessa sunt respua-
mus. hec ille. Dicitur igitur quod tenemur
sequi christum in generali non in particulari
ut benefaciamus servantes mandata dei
quod ipse docuit quoniam adolescentulo cum in-
terrogati et dicenti. magister bone quid
boni facias ut habeas vitam eternam? Res-
pondit. Si vis ad vitam ingredi serva man-
data. ideo in quolibet statu volentes ser-
vare dei mandata poterunt obtinere vi-
tam eternam. Hoc dico de regibus. hoc de
principibus. hoc de militibus. hoc de mer-
catoribus. hoc de religiosis. hoc de se-
cularibus. hoc de virginibus. hoc de iu-
gatis. hoc de omnibus denique mundi hominibus.

¶ semper homo debet benefacere etiam
si sit extra caritatem et de utilitatibus
bonorum que sunt in peccato mortali.

Tertium considerandum est circa
regulam necessariam et qualem
viam bonorum operum de carita-
tiva informatione. Solent enim quidam
trepidare et in seipsis non confidentes

quia faciles se cognoscunt ad ruendum in
peccata ne benefaciedo labore et tempore
amittant. Pro quo quibus in hac ultima parte
disputandum est. Utrum bona facta in mor-
tali peccato sint alicuius valoris. Et
argui possent quod non. per hoc. Gregorius in
omel. Nec habet aliquid viriditatis ra-
mus boni operis si non manserit in radice
caritatis. quia apostolus ait. 2. Cor. 13.
Si linguis hominum loquar et angelorum
caritate autem non habeam factus sum velut
es fonas aut cibulum tinies. Et si habu-
ero prophetiam et nouerim mysteria omnia
et omnem scientiam: et si habuerim omnem fidei
ita ut motes transferam. caritatem autem non
habuero nihil sum. et si distribuero in ci-
bos pauperum omnes facultates meas. et
si tradidero corpus meum: ita ut ardeam
caritate autem non habuero nihil mihi
prodest. Et ad idem est tertius. i. q. i. c. vi
de. et in. c. teneam. et est tritum visitatum
dictum. Opera in peccato mortali facta ad
nihil esse proficua. Sed in oppositum
est auctoritas Augustini in libro de li. arbi. o
Nullum malum impunitum. nullum bonum in-
remuneratum. Pro quo huius dubium declara-
tione tria sunt videnda. Primum quod dicitur
dicitur quod extra caritatem esse in statu pec-
cati. 2. quod est bonum in caritate factum
esse merito: in vite eterne. 3. an illi
qui sunt in statu peccati adhortandi sunt
ut benefaciant. Primum videndum quod dicitur
dicitur quod esse in statu peccati et extra cari-
tatem. Et in hoc non pauci solent quibus erra-
re tenentes quod per peccatum mortale commissum
sunt usque ad confessionem sequentem semper hoc
peccatum sit extra caritatem. Sed ego dico
quod per peccatum mortale usque ad contriti-
onem sequentem hoc est in statu peccati. ita quod
si unum nunc peccet. et hinc ad unam horam

vel ad unam diem: vel ad unum annum: vel
ad plures non detrahatur: quod dicitur non detrahitur
semper est extra gratiam et caritatem: et bo-
na per eum facta in peccato fieri dicuntur. Si
quis vero per mortale commissum statim aut
paululum post eum contritum et a contritione
usque ad confessionem sequentem vel usque ad
aliquid aliud peccatum mortale per eum no-
uiter perpetratum bona aliquid faceret illa
essent facta in caritate. Qualiter autem per
contritionem anima iustificetur et quare confessio
ultra illam sit necessaria plene dicitur in
sequentibus. 2. videndum est quod est bonum
in caritate factum esse merito: in vite eterne
vite. et dico quod cum in beatitudine sanctorum
des gradus: quia non omnes equaliter illa precipiuntur
quod plura quam in caritate operatur bona tam-
to plures illius beatitudinis gradum merebitur
Et puta si aliquis operatur decem in bona ca-
ritate: possibile est ipsi in beatitudine sub-
limari ad equalitatem angelorum. Si idem
supadderet alia decem bona posset equi-
ri glorie archangelorum. et quanto magis in
bono proficeret: et bonus bona adderet
tanto altius ascenderet ad altiorum beatitu-
dinis statum. De illo ergo qui in peccato morta-
li operatur bonum dico quod nihil merebitur de con-
digno quantum ad meritum vite eterne. unum
posito quod aliquis in statu peccati operatur etiam
tot bona quot omnes sancti simul: si ad pe-
nitentiam rediens propter illa merita in sta-
tu salutis nihilominus ex operibus illis nullum
gradum beatitudinis obtinebit. et licet in statu
peccati fecerit illa bona que fecerunt illi
qui meruerunt esse cum angelis: aut illi qui meru-
erunt esse cum archangelis: aut illi qui meru-
erunt esse cum virtutibus. dominis. principibus.
potestatibus. thronis. cherubin. et se-
raphin. tamen propter illa talis non merebitur
esse etiam in infimo angelorum loco et ordine.

Et hoc modo bonū in peccō mortali factū dicitur nihil esse: nihilque potest esse. scilicet quo ad meritū eterne vite. **¶** videndum an illi qui sūt in statu peccati mortalis monendi sint et adhortandi ut bonū operentur et bonū faciant. Et dico quod sic dū non operentur bona animo et intentione honorandi deū: eius ac ecclesie obediendi: quia talia bona sunt utilia sūt spiritus fructuosa. nec patitur deus liberalissimus iam esse laborē quorūcūque operantū bene. quoniam ut patet in fine precedenti capitulo. **¶** Ipse est qui obstinatos et duros sua gratia gratis data monet ut velint et operentur bonū. Adeo est a deo operantes negligissimi. Si quoniam vobis firmatibus mentē in aliquo vestro delicto de quo emendari non vult. veniat in corde ut faciatis aliquod bonū: ut invenietis: ut oreris: ut visiteris ecclesias ut elemosinas pauperibus erogetis: et filia. Audite vocē dei et facite quod im mittit in animo vestro. non laborate etiam in peccō benefaciedo absque mercede. Et ut id clari⁹ videat omnibus assignabo nonne utilitates que pueniunt ex bono facto in mortali peccō que ponunt ab Alex. de Ales. in. 4. volumine sume. **¶** Prima de delectationis. **2.** satisfactio nis. **3.** diminutionis. **4.** augmenta tionis. **5.** liberationis. **6.** dispositio nis. **7.** cōtinuationis. **8.** alleviationis. **9.** glorificationis. **¶** Prima utilitas que puenit ex bono facto in peccō mortali dicitur delectationis. Valer nanc tale bonū ad delectationē et iocūditatez mentis. hic Arist. ait in 4. ethi. Nullus est qui non gaudeat bonis operationibus. Et in 2. retho. Benefacere et boni pati oblectabilissimū est secundum naturā. Et 9. ethi

Boni operatio studiosa delectabilis est secundum se ipsam. Et Tullius in libro de senectute. Conscia boni actus vite multoque boni factorum recordatio iocundissima est. **¶** Secunda utilitas proveniens ex bono quod fit in peccō mortali dicitur satisfactio per illud quod satisficit preceptis dei et ecclesie: et inobediencie peccatum vitas. nam si quis in peccato mortali existens tenet officium divinum de se si illud omittit mortaliter peccat. si vero illud persolvit satisfacit precepto. Sicut etiam si laicus obligatus diebus festiuis audire missam licet in peccō sit illa ex contemptu omittat aliud peccatum mortale incurrit. si vero adivat preceptum implet: et sic de religione dicitur. Tertia utilitas de diminutione. valet bonum in peccō mortali factum ad diminutionem temporalis pene. meretur siquidem peccatores quibus non solum puniri et naturaliter sed temporaliter flagellari. Sed propter bona que faciunt de temporalis pene mitigat severitatem. quod puram esse sodomitas. usurarios et sacrilegos. homicidas puros. blasphemos. et sceleratissimos hoies quos nisi fuerit bona que faciunt extimeret de terra potentissimum deus eos suffert eos tolerat eisque mala in presenti vita mererentur suspendit. ideo quanto magis quis voluntatem suam sentit ad penam minus disposita tantomagis conari debet facere aliquod bonum: ut sic saltem vitare possit tribulacione iudicia dei **¶** Quarta utilitas de augmentatione nis. adauget siquidem deus his qui in peccō mortali aliquid sua precepta servare debent temporalia bona quibus datur salubrem aerem. fertiles agros. armenta secunda. vberes fructus. lectam familiam. amicorum copiam. sanitati leticiam. honorem excellentiam

et alia filia. Propterea dicit deus peccatoribus omnibus illud Isa. i. Si volueritis. scilicet adhuc in peccō exiret benefacere et audieritis me: bona terre comedetis **¶** Quinta utilitas dicitur liberationis liberat peccato bonum a peccatoribus operantibus a potestate dyabolica. quanto enim quis magis habundat peccati. tanto maiorem auctoritatem sumit dyabolus contra eum et secundum multitudinem peccatorum ita iusto dei iudicio permittit verare et molestare malos animam et corpus simul quibus ledere deus cum in tot peccata interserit aliquod opus bonum piissimum deus restringit auctoritatem et tanquam magna opus boni. vis etiam in peccatoribus ut non solum dyabolo resistat sed illa vincere valeat et expugnare. Est de hoc exemplum Gregorius in dyabol. li. de iudeo illo non baptizato qui nocturno tempore existens sub quodam antiquo templo: et in heremo sito idolis desolato signo crucis tamen communitur: demones omnes qui ibidem conuerant terruit atque fugavit. cui demones ipsi propter signum crucis tamen nullam molestiam inferre potuerunt. **¶** Sexta utilitas de dispositio. valde adhuc bonum factum a peccatoribus ut magis dispositi sunt ad suscipiendam gratiam dei vocatis et eos illustratis ad penam unde de eo qui non est paratus peccata dimittit. Gregorius ait de pe. di. s. i. c. falsas. Nec tamen desperet et interit quicquid poterit boni facere hortamur ut faciat. ut omnipotens deus eorum illi illustret ad penam hinc Alex. in. 4. volumine sume con sultit his qui non sunt parati sua peccata relinquere ut semel in anno secundum ecclesie statutum sacerdoti se presentent eius dicit ora pro me ad deum pro: quia tale peccatum habeo quod dimittere non propono. Et hoc in

quit ipse possibile esset ut quod credebatur propositum tamen malum mutare non posse tamen a deo assequatur gratiam ut mutet in alterum virum et de non strito fiat stritus sic Ric. in. 4. di. 20. cum quirit. An valeat existens in mortali indulgentie sacre et relaxationes quas facit ecclesia. Respondit quod quibus non possit fieri remissio pene manente culpa et ex consequenti existentes in mortali indulgentia non cose quas tamen si faciunt illud quod strinet in forma indulgentie penderet faciunt: quia bona facta in mortali peccō peccatore de cōgruo disponit ad penam et illa mediante ante ad susceptionem gratie et remissionis peccatorum per divinam misericordiam. De Ric. Et quod ipse doctissime loquitur Marie egyptiace peccatrici exemplum roborat et confirmat que ex Alexandria ubi. 17. annis libidini publice deservierat discessit ut iret Ierosolimam cum his qui ibant ad adorandum crucem christi non eo proposito ut a turpitudine sua desisteret: sed tamen ut modicum illud bonum ipsa cum aliis operaret. In itinere navigando nautis suum corpus prostituit. cum tandem Ierosolimam advenisset terque temptans ingredi templum et tanquam mentis repulsa passa a domino tacta se convertit ad lacrimas peccata dimittit cepit que iam cogitabat illa abhorrebat illa detestabatur illa apostoli non prosequi confirmabat clamabat ad dominum. Misere mei quia peccavi nimis. clamabat ad virginem matrem. Succurre tu mihi de mentissima genitricis dei. Ecce iam factio ingredi volui ecclesiam ut adorare crucem filii tui in qua peccedit pro me peccatrice et viliter ut mereor: cuncta sum. Succurre tu mihi o fons pietatis. o misericordie speculum. et audivit vocem **¶**

de celo dicentē sibi. Si trāsieris Jor-
danē salua eris. Qua voce fortata
iterū ad ecclesiaz accessit ac eā libere
stravit absq; traditiōe cū lachry-
mis 7 cōpūctiōe cordis deosculata
cruce foras pdiit: affuitq; illi psona q̄
dā venerabilis tot nūmos illi asserēf
quot ad tres panes emēdos sufficere
potuere. Quib; emptis deserta trās
Jordanē petiit ibi. 17. ānis oīoni oīe
platiōi 7 deuotiōi iustēf tres tm illos
panes cōspūct. Multiplicabāf sigdē
ex miraculo dei ita q; toto illo tēpe
illā cibāet. Ibi etiā. 17. aliū ānis supui-
xit sine cibo 7 potu grā dei 7 cibo ce-
lesti recreata. Ibi abbatē Zosimā de
serta pcurrētem spū pphético nouit
noīe pprio eā vocauit: bñdictionem
ab eo petiit 7 vitā suā illi reuelauit:
postulauitq; ut scō dñice resurrectio-
nis die ad ripā Jordanis scissimū sa-
crāmētū dñi ferret ibiq; illū expectāet
Ditabat loc; ille a Jordanis flumie
p vietas triginta. Recessit Zosimas
fecitq; que Maria humilit; petierat.
7 ipsa die pasce stās i ripa Jordanis
vidit eā veniētē 7 factō crucis signo
sup aquā siccis pedib; ambulātē. Et
cū puenisset ad eū reuerētissime coio-
ne suscepta: p eandē viā rediit ad lo-
cū vnde recesserat. Eadē enī die per
angelos deportata fuit p oē spaciū
illud quo ditabat loc; ad quē rediit
a Jordane. Sequētī vō āno ad locū
illū Zosimas puenit viditq; in terrā
Mariā iacentē corpusq; ei; erāie: ad
caput vō scripturā quandā dicētē
Sepeli Zosimā Marię corpusculum
que die pasce qua a te sacramētū ve-
nerabile suscepit migravit ad dñm. i

telleritq; q; nō nisi āgeli portauerāt
eā qñ p. 30. dictas vna die iter pfectit
Et cū de sepultura ei; sollicit; Zosi-
mas cogitaret: nec habēt modū effo-
diendi trā: vidit leonem ferocissimū
ad se gradiētē q; fortiter cepit fodē
sepultureq; locū dñientissime ppa-
rauit. In qua recondito corpe sancte
leo viā suā tenuit: 7 Zosimas ad suā
cellā rediit in dño solat;. **O** admira-
bilis bonitas pñs nri dei que non re-
spicit pccā hoīū cū redeūt ad pñiā
nō negligit etiā peccatores ad pñiā
illustrare si 7 ipsi bonis opib; se adiu-
uare voluerūt. **S**eptima vtilitas
dñi cōtinuatio. valet bonū in mortali
pccō factū ad cōtinuādū 7 pferādū
in bona vita. facili; enī pōt pferare
in bono q; bñfacē cōsuevit q; q; bñfacē
nūq; didicit. sicut diffusius dixi in tra-
ctatu de virtutib; s̄mone. i. c. 2. **D**inc
sapiēs Eccl. 12. c. ait. Nō ē ei bene qui
assidu; est in malo. **O**ctava vtilitas
dñi alleuatio. posito enim q; q; i pccō
mortali faciēs bonū ppf sua ipenitē-
tiā esset dñat; virtute illi; boni: penā
forti; substineret leuiorq; ei fieret. vñ
Aug; in ench. ait. Tale bonū facit ut
tolerabilior fiat damnatio. **N**ona
vtilitas dñi gloriificatio. Nā si pccōr
p pñiam moriāf in statu salutis 7 p
illā obtineat vnū tm qdū bñtudinis
in eo gradu erit cū āpliori gaudio ac-
cidētali ppf bonū qd i mortali pec-
cato fecit q; si illō obmississet. Animē
tur g; oēs 7 iusti 7 pccō: es ad bona
opa ppf q; piissim; de; puocat; 7 ipe
etiā pccōres eqnumiter ferre eisq; sua
bñficia innumera iptiri largiēs h; grāz
7 in futuro gloriā i qua viuūt 7 regit

p infinita seculorum secula. Amen.

seria tertia post dñicā i septuage-
sima de his que mouē habēt penitē-
tes ad obediendū deo. 7 qualif oēs
hoīes studē debēt ad seruādū pce-
pta altissimi. **S**ermo. 3.

Multi sūt vocati pauci vō de
dñi. iterū vbi. s̄. Data ē ab oī
potēti deo suo digito scri-
pta lex mādator; ad que obseruāda
oēs hoīes cōuocauit. s̄ paucissimi re-
perit; qui vt decet taz ex cōfō 7 glo-
riossimo dño obedire velint. nec rēe
excusare se possūt vīno; pceptozum
transgressozes quos oēs vōces scri-
pturaz excitāt 7 iuitāt ad obediētā
dei. Et q; ut pmissū est in s̄mone pce-
dēti merces eterne vite nō datur nisi
seruātib; dei mandata. idcirco i hoc
sermōe de his q; merito inducūt nos
ad serēdū iugū obediētiē vīne ero victu-
rus: vt sic hi q; ad pñiā redire se dis-
ponūt magi aīent ad exequēda opa
bona: 7 eē valeāt de numero illozum
paucoz q; electi erunt. **B**ōbim; g; tria
esse illa que nos ad dei obediētiam
p̄cipne 7 p̄ncipaliē debēt aiare.

Primū est legis excellentia.

Secūdum dei reuerētia.

Tertiū obediētie efficaciam.

De excellentia moysayce legis 7 q̄re
nō seruaf a nobis nisi quo ad pcepta
moralia. **C**aplm. i.

Primū qd nos aiare 7 iducē
deb; ad obediētā dei dicif
legis excellentia. **M**andat; g;
de nobis 7 inuigif seruare legē excel-
lentissimā cōtinētē pcepta vtutum. ut
dicit Alex. de ales. i. 3. volumie sūme.
Sed p clariou; intelligētia h; partis

tria erūt dubia declaranda. **P**rimam
vtrū lex vīno; pceptoz sit a bono
deo data. **S**ecūdū vtrū lex Moysi sit
a nobis dñiēter obseruata. **T**ertiū
vtrū in pceptis decalogi sit regula sa-
lutis sufficient; assignata. **P**rimum
dubiū declarādū vtrū lex vīno; pce-
ptoz sit a bono deo data: q; lex illa
est ea quā Moyses dñi; populi he-
breoz tulit 7 pmulgauit. 7 statim of-
ferant se heretici asserētēf. illam legē
esse nō a deo s̄ a p̄ncipe tenebrāz. **E**t
arguebant fm q; Aug; dicit i li. cōtra
aduersariū legis 7 ppharū dicentes
Dei p̄fēda sūt opa. s̄ lex Moysi erat
ip̄fēda. **Deb. 7.** Nihil ad p̄fēdū ad-
dixit lex. g; nō erat opus dei. **S**; scūf
Tho. i. 2. q. 88. r̄ndit q; lex illa p illo
tpe bona erat 7 optima licet ip̄fēda
sit res p̄dū t̄pis euāgelii 7 legis grē.
Q aut; fuit a bono deo: p̄baf tripl̄
p ex Moysi scitate. 2° ex p̄i auctori-
tate. 3° ex legis bonitate. **P** p̄baf ex
Moysi scitate. **I**pse egdes legislator
scissim; 7 amic; dei fuit amator veri-
tatis. 7 iusticie sanctioz. **N**ūma p̄o-
pilio qui f̄ 3° f̄sidoz. 6. ethimol. leges
dedit romanis 7 foroneo q; g; recis. 7
Mercurio Thermegisto qui e; vptiūf
7 ipso Ligurgo qui leges tulit Lace-
demoniis de qb; oib; est. c. **M**oyses
di. 7. decretoz. **D**e scitate vō Moysi
loq; sapiēs Eccl. 45. cum de eo dicit.
Dilect; deo 7 hoīb; cui; memoria in
bñditiōe ē. **S**imilē illū fecit i gloria
scōz: 7 magnificauit eū i timo: e iūni-
corū: 7 in v̄bis suis monstra placuit.
glorificauit eū in cōsp̄dū regū: 7 vn-
xit illū corā pp̄lo suo 7 oīdit illi glo-
riam suā. in fide 7 lenitate ipsi; sc̄m
b 4

fecit illū 7 elegit eū ex oī carne. Audiuit enī vocē ipsi⁹ 7 induxit illū i nubes. Et dedit illi cor ad pcepta 7 legē vitē 7 discipline. Et Num. 12. c. dē eo dicit erat Moyses vir mitissim⁹ sup oēs homines q morabantur in terra. Et Exo. 34. Recitat hystoria qualif Moyses ieiunando. 40. dies 7. 40. noctes legē accepit a dño. Et Act. 7. Stephan⁹ leuita accusantib⁹ eū quasi male sensisset de lege 7 de Moyse respondēbat. d. Moyses fuit grat⁹ deo 7 erudit⁹ in oī sapia egyptioꝝ potēf in vbo 7 in opibus suis. 7 infra Dic est Moyses de quo dixit deus filiis isrl. P:opheta vobis suscitabit de frīb⁹ vestrī tanq̄ meipsum audietis Et infra Accepistis legē i dispōe angeloz. Et gal. 3. apls inqt. Lex data est p angelos in manu mediatoris. 2. pbat q lex Moysi a bono deo fuerit data ex xpi auctoritate. nā Mat 5. dixit. Nō veni soluere legē s adimplere. Si igit fuisset lex a pncipe tenebrarū nō implevisset eā. Et Luc. 2. dicit Postq̄ impleti sūt dies purgationis Marie fm legē Moysi tulerūt illū i Hierusalē ut susterēt eū dño sicut scriptū est in lege dñi. Et Luc. 16. habēt Moysen 7 pp̄has audiāt illos. Et Luc. vlt. c. Necessē est impleri oīa q scripta sunt in lege Moysi 7 pp̄his 7 psalmis de me. Et apls scientes voluntatē xpi de lege Moysi eius p̄dicata illa cōmēdarūt. Unde Paul⁹ ad Ro. 7. ait. Lex qdē sancta 7 mādātū sc̄m est. Et i. Thi. p. Scim⁹ aut q: bona est lex si q̄ ea iuste vtaf. 3. pbat q lex fuerit bona ex legis bōitate: q lex illa hoīes o:diabat ad bonū illō

icipiēdo 7 malū p̄hibendo. nō enim dyabol⁹ legē tulisset p quā hoīes fierent boni 7 dyabol⁹ ipse esset cōfūdēdus. Secūdu dubiū declaradum erat. vtrū lex Moysi sit a nobis cōueniēf obseruata. Et videt q nō: quia nos illi⁹ legis sum⁹ manifestissimi violatores. nā in lege illa multa vāf pcepta que nō obfuaā a nobis. vtp̄ta pceptū de sc̄ificatiōe sabbati. Exo 20 de celebratione senophegie pasce pentecostes. 7 de esu agni pascalis. s lapidatiōe filii inobedientis mulier adultere 7 violātis sabbatum. ac de aliis oib⁹ de qb⁹ habet in li. Leuit. numeroꝝ. 7 Exo. i plurib⁹ caplis. Si lex illa bona erat: 7 xps illaz implevit ea faciēs que 7 iudei faciūt p̄ferat quō possūt ea xpiani dimittere absq̄ p̄ccō? Ad hanc difficultatē ego rēdeō fm Alex. de ales. in. 3. volumie sūme Et Tho. in. 2. q. 99. q in lege Moysi tria erāt genera pceptoz. Judicialiū Cerimōialiū. Moralīū. p i lege illa erāt pcepta iudicialia qb⁹ p̄debanf delinquentes 7 puniebāf rei. S; seueritas taliū pceptoz finē habuit i aduentu Jesu xpi redēptoris p quez sc̄a est pax inter deū 7 hoīes p̄ccōres. ex hoc inqt Hiero⁹ ad Damafū papam de filio p̄digo lex q̄ppe iusticie tenax clemētia nō habebat: s quicūq̄ adulter fraudator homicida. 7 vt breuif dicā mortali crimine detinebat nulla venia p̄nie laxabat a crimie oculū p oculo. dentē p dentē. aiā p aiā videbat exoluere. s mīst de filiū suū natū ex muliere. factū s̄b lege q austeritatē legis euāgelii grā tēpauit. vñ apls ecclesiis scribēs. Si a iqt vobis

7 pax a deo p̄re 7 dño Jesu xpo grā que nō ex merito retributa est sed ex donante cōcessa. Pax vō qua deo re cōciliati sum⁹ habētes pp̄ciatoꝝ em dominū nostrū Jesū xpm: 7 ipse est p̄piciatio pro peccatis nostris. hec ille. Ideo dicendū q p xpm dñm liberati sum⁹ ab onere iudicialiū pceptozum 7 a timore penaz legis q non obligabant q̄tum ad hoc nisi vsq̄ quo xps venisset qui adultē dixit. Job. 8. c. Nec ego te cōdēnabo. vadez ampli⁹ noli peccare. 2. in lege erant pcepta ceremonialia de qb⁹ scribit Exo. 18. c. Esto populo i his que ad deum sūt oñdēf ei ceremonias 7 ritū colendi. hec pcepta t̄nebat oīa ad deū cultuz p̄tinetia de qb⁹ in tractatu de legib⁹ deo vate tractabo distictē. iō nūc sufficit declarare quare illa obfuaē p̄mittim⁹. Et dico q id facimus rōnabili⁹ 7 absq̄ p̄ccō quoniam oēs cerimōie vetis legis vmbra erāt 7 figura eoz que p xpm erāt gerēda ideo adueniente vitate cessat figura. vnde 7 apls ad Hebr. 8. dicebat. Umbra habēs lex futuroꝝ bonozum non ipsam imaginē rerū. Umbra figdem min⁹ est q̄ imago. tāq̄ imago p̄tinet ad nouā legē. vmbra ad veterem. Et iterū Col. 2. Nemovos iudicet in cibo aut i potu. aut in parte diei festi: aut neomenie aut sabbatoꝝ que sūt vmbra futuroꝝ. Et Aug⁹ i. 7 li. de ciui. dei. c. 22. d. hac re sic pulchre loquit. Omnes enī nō solū p̄phetie que in v̄bis sunt: nec tm̄ pcepta vite q mores hominū pietatēq̄ cōformant atq̄ illis litteris cōtinent. verū etiam sacra sacerdotia tabernaculū siue tē

plā cerimonie: 7 dies festi 7 oīa alia que ad eā religionē p̄tinent que deo debet 7 grece pp̄rie latria dicit ea si gnificārūt 7 p̄nūciārūt que pp̄ etnā vitā fideliū. impleta in xpo credimus impleri cernim⁹ 7 implēda cōfidim⁹. hec ille. Sed cōtra arguē possum⁹: q̄ cerimonie veteris legis nō cessauerūt i xpi aduentu. p. q. Baruch. 4. v̄f. Dic est liber mādatoꝝ dei: 7 lex que est i etnā. s ad legē p̄tinebat cerimōie. q̄ durature erāt in eternum. 2. v̄f q oblatio leprosi mūdati ad legis cerimonias p̄tinet. s etiā in euāgelio p̄cipif leproso mundato. vt huiusmōi oblationes offerat. q̄ cerimonie legis vetis nō cessauerūt xpo veniēte. 3. obicit ex eo q̄ circūcisio erat instituta in signū fidei Dab:abe. obfuaatio autez sabbati ad recolēduz bñficiū creationis: 7 alie solēnitates legis ad recolēdum alia dei bñficia. s fides Dab:ae est sp̄ imitāda etiā a nobis. 7 bñficiū creationis: 7 alia dei bñficia sēp sunt recolēda. q̄ ad min⁹ circūcisio 7 solēnitates legis cessare nō debuerūt. Rēspōsio ad hec oīa fm Tho. i. 2. q. 103. Ad p̄mū q lex vetus dicit eē in etnūz s mo: alia qdē simpli⁹ 7 absolute. s ceremonialia q̄ oīa ad vitatē p ea figuratā. Ad 2. dicēdū q mysteriū redemptiōis humani generis cōpletū fuit in passione xpi. vñ tūc dñs dixit. cōsumatū est. Job. 19. iō tunc totalif debuerit cessare legalia iā vitate corū cōsumata in cui⁹ signū i passione xpi velum tēpli sc̄ssū est Mat. 27. 7 iō ante passionē xpo p̄dicatē 7 miracula faciēte currebat lex 7 euāgelii. q̄ iaz mysteriū xpi erat inchoatū: s non dū

cōsumatū 7 ppter hoc mādauit dñi ante passionē suā leproso vt legales ceremonias obseruaret. Post passiōz vō xpi vsq ad tēp euāgelii diuulgati legalia cū euāgelio currebāt. nō de necessitate s̄ ex qdā congruitate ne scā dalizaret̄ iudei. ideo Paulus circūcidit Thimotheuz qui ex matre iudea erat. Titū vō q̄ simpliciter erat gentil̄ circūcidere noluit. vt in circumcisiōne Thimothei ostendēt sacramenta legalia non debere dānari. 7 in hoc q̄ Titum circūcidere noluit ostenderet ea non esse necessaria. Post diuulgatum aut̄ euāgelii sunt omnia phibita 7 mortifera. Concordat his Alex in. 4. volumine sūme. 7 Ric. in. 4. di. i. Ad 3^m obiectū sic respondit. Tho. q̄ fides Dababe fuit cōmēdata in hoc q̄ credidit diuine p̄missioni d̄ futuro semine in quo benedicerent̄ oēs gentes. 7 ideo q̄ diu hoc erat futurū oportebat p̄testari fidem Dababe in circūcisiōne. s̄ postq̄ iā hoc est p̄fectum oportet alio signo declarari sc̄z baptismo qui in hoc circūcisiōni succedit s̄m illud apli Col. 2. c. Circūcisi estis circūcisiōne nō manifesta. sed in circūcisiōne xpi cōsepulti ei in baptismo in quo 7 resurrexistis p̄ fidē operationis dei. hec ille. De sabbato autē q̄ significabat p̄mā creatiōz vicim⁹ q̄ mutātū est in diem dominicū i quo cōmōzaf̄ noua creatura inchoata in resurrectiōe xpi. Similit̄ aliis solēnitatib⁹ veteris legis none solēnitates succedunt. q̄ beneficia illi populo exhibita signif. cat̄ hūf. cia nob̄ p̄ xpi cōcessa. vnde festo pasce succedit festū passionis xpi 7 resurrectiōis. festo

pent. i quo data fuit vet⁹ lex succedit festū pet̄. i quo data fuit lex sp̄s vite. festo Reomenie succedit festum beate virginis in qua p̄ apparuit illuminatio solis. i. xpi p̄ copiam gratie. festo tubarū succedūt festa ap̄lorum festo expiationis succedūt festa martyru 7 c̄fessorū. festo tabernaculorū succedit festū cōsecrationis ecclesie. 3° in lege Moyfi erāt p̄cepta moralia de qb⁹ d̄i Eccl. 17. Addidit illis disciplina 7 legem vite hereditauit illi vbi glosa ait. Disciplina est eruditio morū. Talia ḡ p̄cepta moralia a nob̄ obseruari debet que Exo. 20. c. com. memorāf. Et hec duratura erūt vsq̄ ad c̄pletū numerū electorū. 3° dubiū declarandū erat. vtrū in p̄ceptis decalogi sit regula salutis sufficient̄ as. signata. nā ex. r. c. exodi colligūt̄ tm̄ decem mādata. videlicet. Primū. Nō habebis deos alienos. Secundū. Nō assumes nomē dei tui inuaniū. 3° Memō vt diē sabbati sc̄ifices. 4° Honorā patrē tuū 7 matrē tuā vt sis lōgeus sup̄ tetrā. 5°. Nō occides. 6° Nō mechaberis. 7° Nō furtū facies. 8° Nō loq̄ris c̄tra primū tuū falsū testimoniu. 9° Nō cōcupisces domū proximi tui. Decimū. Nō desiderabis vxorē eius. In qb⁹ p̄ceptis plene cōtinent̄ oia q̄ possit ho c̄na salutē accipere. Quonia ut inq̄t Bon. in. 3. di. 37. Ois lex mādat iusticiā q̄ cōster̄ oca nil aliud est nisi ut hō sit ad deum 7 ad primū ordiat⁹. vñ Luc. 1. 7 Mat. 22. xps dicit. Diliges do. d. t. 7 p. t. sicut teip̄m. i his duob⁹ p̄ceptis tota lex pendet 7 p̄p̄he. Ex h̄ Moyfi data fuerūt due tabule lapidee. in q̄ru

prima cōtinētur mādata ad deum nos ordinātia. in 2ª mādata nos ad primū ordinātia. Sufficientia vō mādata vō p̄me tabule sumi pōt̄ tripliciter ex pte obiecti. ex pte subiecti. ex pte ad⁹ mediū. p̄ sumit̄ ex pte obiecti sic. nā cū i deo sint tres p̄one: 7 tria app̄pata: 7 triplex gen⁹ cāe s̄ q̄ p̄paf ad creaturā triplex est p̄ceptū s̄ q̄ creatura rōnalis ordinari habet ad deum. nā s̄m rationem maiestatis q̄ app̄p̄iatur patri 7 cōuenit deo s̄ q̄ est causa efficiens creature ordiat̄ per illud p̄ceptū. Non habebis deos alienos. s̄m rōnē v̄itatis que app̄p̄iatur filio 7 conuenit deo s̄m q̄ est causa formalis 7 exēplaris creature ordinat̄ per illud. Nō assumes nomē dei tui inuaniū. sc̄z rōnē bonitatis que app̄p̄iatur spiritui sc̄o 7 cōuenit deo s̄ q̄ est causa finalis ordinat̄ homo per illud p̄ceptum. Venento vt diē sabbati sc̄ifices. ita ut per hec tria subiaceat sūme maiestati: credat sūme veritati: 7 ad hereat sūme bonitati. 2° sumitur sufficientia ex parte subiecti ordinabilis quod est anima rationalis in qua est triplex vis motiua s̄ quā habet in deum ordinari. videlicet rationalis. concupiscibilis. 7 irascibilis. Mādatum de adoratione respicit ipsam irascibile. mādatū vō 2°: ipsam rōnalē Et mādatū tertiu de sanctificatione sabbati respicit ipsam concupiscibile 3° sumit̄ sufficientia ex pte ad⁹ mediū. Triplex enī est actus s̄m quem h̄z homo in deo ordinari. videlicet: cordis. 7 operis. Penes actum operis attenditur primum mādatū de ado

ratione. Penes actum oris attendit̄ 2° mādatū quo phibet̄ falsa inuocatio nominis diuini. s̄m actum cordis attenditur tertium mādatum in quo p̄cipit̄ sc̄ificatio menti. 7 sic mādata ad deū nos dirigentia sufficient̄ sine tradita esse cōstat. Sufficientia aut̄ mādatōz sc̄z tabule habēi pōt̄ ex pte actus mediū. nā ad primū ordinari habem⁹ s̄m beneficentiā 7 s̄m innocentiā. i. vt ei b̄faciam⁹ 7 illi non nocēam⁹: que sūt duo p̄cepta iuris nature de quib⁹ d̄c̄if. di. i. decretorū. .c. i. Jus naturale est quod i lege 7 in euāgelio cōtinētur quo quisq̄ iubet̄ alii facere que sibi vult fieri: 7 phibet̄ alii inferre q̄ sibi nō vult fieri. vñ xps in euāgelio. Oia quecūq̄ vultis ut faciant vob̄ hoies 7 vos facite illi. hec ē enī lex 7 p̄p̄he. s̄m b̄faciētiā igitur ordinat̄ hō ad primū p̄ illud p̄ceptū. Honorā patrē tuū 7 matrē tuā. s̄m innocentiā vō necesse est triplicē ordinez ob̄suare. s̄. opis oris 7 cordis. i. vt primo nō nocēamus. non opere. nō ore. nō corde. Nocere aut̄ q̄s pōt̄ proximo suo tripliciter opere. Aut in p̄sona p̄p̄ia 7 hoc prohibetur p̄ illud p̄ceptū. Nō occides. Aut in p̄sona cōiuncta. 7 p̄ hoc ē illud p̄ceptū. Non mechaberis. Aut in possessione fr̄ena 7 p̄ h̄ ē aliud p̄ceptū. Non furtū facies. 2° pōt̄ primo nocumētū inferri ore. 7 ad id rep̄mētū dat̄ illud p̄ceptū. Non loquaris c̄tra primū tuū. 3° sc̄z actum cordis proximus ledi pōt̄. Aut cōcupiscēdo ei⁹ vxorē 7 sic est illud p̄ceptum. Non cōcupisces. vxorē eius. Aut inordinate deū verando ei⁹ bona t̄palia. 7 de h̄ dat̄

ultimū pceptū. Nō cupisces rē pri
mi tui. 7 sic p3 sufficientia mādator.
S3 statim est qui obiciat 7 dicat. q
cū septē sint capitalia pēca 7 non nisi
de duob9 fiat prohibitio. s. luxuria 7
auaricia. nihilq; dicat de supbia. de
accidia. de gula. de inuidia. 7 de ira/
cundia. Aut q̄ ista nō sūt. pēca aut re
gula pceptoz deficiet: q̄ illa nō phi
bet. r̄ndet dñs Bon. q̄ oia hec pēca
phibēt in pceptis decalogi iplicite.
Nā supbia phibet in adoratiōe dei.
Inuidia 7 ira in fuga homicidii. Acci
dia in scificatiōe sabbati. 7 gula i de
testatione luxurie. Luxuria autē 7 aua
ricia phibēt explicite pp̄ maiorē p
nitatē quā ad illā oēs vniuersalit̄ ha
bent. Et pp̄ dicta asserit. Bon. q̄ in
oib9 pceptis quādo de9 explicite ali
qd phibet: iplicite p̄cipit ei9 strariuz
7 qñ aliqd explicite p̄cipit: iplicite p
hibet ei9 strariū. Est igit pceptoz de
calogi regula op̄ediola breuis 7 sua
uissima cōtinēsq; oia ad salutē sp̄ctā
tia. Ab eius obligatione null9 excipit
s̄ oēs illā fuare tenēt. Verūt̄n̄ dolēd
puto d xpianoz ignauia ignoratiōq;
multoz q nō pcepta dei trāsgrediūt
verū etiā illa scire nō curā. Si sunt q
si inrogēt q̄ quot sūt legis pcepta
r̄ndē mime sciēt. O v̄e detestabil̄ ce
citas. O rephēibile malū. O dāna
bilis deniq; negligētia. Verificat cer
te in talib9 illud Osee. 4. d. Audite
v̄bū dñi filii isrl. q̄ iudiciū dñi cum hi
tato:ib9 fr̄e. nō ē v̄itas nō ē m̄ia 7 n̄
ē scia dei in fr̄a. Maledictū. n. 7 mē
vacuū: homicidiiuz 7 furtū 7 adulteriuz
iundauerūt. Sanguis sanguinē teti
git pp̄ hec lugēbit fr̄a 7 infirmabit

ois q habitat i ea. hec ille. Que. n. cō
fusio q̄ v̄cundia inē v3 ignoratibus
salutis sue regulā cū sciat tot cantile
nas vanas: tot inutilia 7 curiosa: 7 il
lud qd̄ dei finiciū respicit dei bonozē
deiq; obediētia addiscē nolunt.

oēs debēt p̄mpto aio fuare p
cepta dei ob reuerētia dñe maiesta
tis: 7 q̄re de hoiez obligauit ad illa.

Sciat qd̄ nos **Ca. 2.**
aiat 7 inducit ad obiaz dei
v̄ dei reuerētia. Dicitur eg
v̄ ipsa natura reuerētia exhibēdam
fore sūmo impatori celi fr̄e āgeloz 7
hoiuz oiuuz creaturaz. Vocat autē ma
xime sit cū ei9 mādata fuāt ad q̄ ip̄e
hoies ligauit rōnabilē maxime pp̄
tria. p̄ pp̄ auxiliatiōē. 2. pp̄ iusti
ficationē. 3. pp̄ hūiliationē. 4. de9
rōnabilē obligauit hoies ad obfua
tiā mādator pp̄ auxiliatiōē. vt sic
auxiliū habēt liberū arbitriū qd̄ po
terat a bono deficē 7 in malū decli
nare. Quoniā vt ingt. Hiero9 ad Ro
me. 8. v. Vtrūq; nos posse voluit opti
mus creator: s̄ facē tantū qd̄ ip̄auit.
Et si obicēt q̄ obligatio repugnat
libertati. Et vt Aug9 dic̄ supra Sen.
ad lr̄az. Meliores iudicauit homies
qui ei liberalit̄ defuēt. Si q̄ a p̄nci
pio deus reliquit hominē i manu cō
siliū sui dādo ei libertatem arbitriū:
videtur q̄ nullo mō debuerit addē
obligatiōē pcepti. Responderi pōt
fm̄ Bon. q̄ obligatio ad bonuz non
repugnat libertati simpliciter: s̄ repu
gnat libertati peccādi. Quanto autē
qs magis inheret virtutib9 7 euitat
peccata: tanto liberio: esse censetur.
qd̄ plene oñdi in fm̄oe. i. de virtutib9.

Et hoc exp̄sse asseruit. Tullius in pa
radoris. dictū inquit ē ab eruditissi
mis neminem nisi sapientē libez esse.
nam cū seruit9 sit obediētia fracti ai
atq; abiecti 7 arbitrio suo carētis qs
neget oēs leues: oēs cupidos: omnes
deniq; imp:obos esse seruos. hec ille.
2. deus rōnabilē obligauit hoies
ad obseruatiā pceptoz pp̄ iustifica
tiōē. Decēs namq; est iustū iudicē fm̄
merita retribuere. s̄ meritū 7 demeri
tū nō habet locū vbi nulla cadit ob
ligatio legis. q̄re iuuenēs fuit ut deus
hoiem cui stulerat libez arbitriū s̄
iusticiam remuneraret. 3. si obicēt
q̄ maioris liberalitatis dare ē aliqd
sine merito q̄ cū merito 7 de9 ē libe
ralissim9. q̄ videt q̄ debuit hoi dare
bitudine sine merito: 7 p cōsequens
sine mādator obligatione. Dicit pōt
q̄ licz h̄ verū sit ex pte dei dāt̄ bitu
dine sine merito. nō tñ ē tante glorie
7 excellētie ex pte suscipiēt. Et qm̄
dñs in cōserēdo premiū nō tñ attēdit
sue liberalitatis manifestatiōē imo
etiā 7 glorie n̄e p̄motionē. hinc ē q̄
maluit nobis dare etnā bitudine p
impletiōē mādator 7 meritū obedi
entie q̄ nullo merito p̄cedēte. neq; p
pterea merita nostra derogant dñe
liberalitati: q̄ de9 remūerat vltra cō
dignū. Ob qd̄ Hiero9 in qōnib9 ad
Delbidia exclamat. d. O quāta bitu
tudo p̄ p̄uis magna recipe. eterna p
breuib9. p̄ mo:ituris semp viuētia 7
habē deū debitorē. Et idē ad Celan
tiā ingt. Quid tam ingrātū: qd̄ tam
supbū videri pōt q̄ aduersus ei9 vi
uerē volūtate q̄ iō aliqd ipat ut cās
hēat remunerādi? Neq; enī obsequiū

nri de9 indiget: s̄ nos illi9 idigen9 i
perio. hec ille. 4. rōnabilē de9 ob
ligauit hoies ad obfuaada mādata p
pter hūiliationē. Decēs namq; erat vt
hō deū cōscēt supio: ē 7 tñm suum
se aut̄ suū 7 inferio: em. Et si ad eius
famulatū cūcta mouēt ei9 obediunt
vt insensibilia elementa. tra. aq. aer.
ignis. planete. herbe. arbores. 7 peco
ra capi. fontes. flūia. maria. volucres
celi. pisces mari. sol. luna. stelle. 7 cele
stia corpa. q̄to magis hō sui creato
ris impio parē debet: s̄ heu heu. q̄ in
o: dñe creaturaz nulla ē tam p̄tina
tā p̄suptuosa tamq; temeraria ad cō
tēndū deū q̄ igratissim9 hō. Quia
ut ait Aug9 ad heremitas. Ad nutuz
dei sol sua via nō deuiat: nō luna. nō
stelle. Capi decozāf florib9. frondib9
crispaf silua. in nemo: e cytharizat aut
cula. Insensibilia 7 irrōnabilia obe
diūt deo. solus hō dei volūtati resis
tit. hec ille. Ergo scimi itaq; o peco
res 7 audite loquētē deū. Deut9. 4.
c. dicētē q̄. Custodite mandata mea
que ego p̄cipio vobis. 7 d̄ h̄ p̄ps de9
n̄r̄ Job. 14. dicebat. Si diligitis me
mandata mea seruate.

de deo est obediēdū: q̄ p obediē
tia: assequit hō bona tpalia sp̄ualia
7 eterna. Caplin. 3.

Uertū qd̄ nos inducē debet
ad obediēd deo ē obediē ie
fficacia. Est qd̄ obia effica
cissima ad impetrādū maxie tria bo
na. Primū tpale. 2. sp̄uale. 3. etnale
p̄ obia ē efficax ad impetrādū bonū
tpale. s. p̄spitātē 7 rerū tpaliū habū
ditiā. Et d̄ imortal de9 Levi. 25. sic d̄
cl̄auit. d. Si i pcepti meis ablaucit

et madata mea custodierit et fecerit
ea dabo vobis pluuia tēporib⁹ suis
Terra gignet germē suū et pomis ar
bores replebit. Apprehēdet messiu⁹
tritura vīndemiā: et vīndemiā occu
pabit semētē et comedetis panē ve
strū in saturitate et absq; pauore ha
bitabitis in tēra vestra. Dabo pacem
in finib⁹ vris: dormietis et non erit q
extreat. Auferā malas bestias et gla
dius nō trāsbīt fīninos vros. Perse
quimī iūmicos vestros et corruēt co
ram vobis. Persequēt qnq; de vris
centū alienos et cētū ex vobis decem
millia. Cadēt iūmici vri in vspēdu ve
stro gladio. Respiciā vos et crescē fa
ciā et multiplicamī. Et firmabo pactū
meū vobiscū. Comedet vetustissima
veterū et vetera nouis supuenitibus
pūciet. Donā tabernaculū meū in me
dio vestri et nō abiciet vos aīa mea
Ambulabo inter vos et ero vī deus
vosq; eritis popul⁹ me⁹. hec ibi. De
sunt pmissiōes quas audiim⁹ a deo
factas in qb⁹ tpalia bona offerūt pos
sidenda obseruatib⁹ dei madata. sed
ecōtra inobediētib⁹ in dicto. c. sic de⁹
oipotēs cominaf. d. Si spaueritis le
ges meas et iudicia mea tēpseritis:
vt nō faciatis ea q̄ a me cōstituta sūt:
et ad irritū pducatis pactū meū ego
hoc quoq; faciā vobis. Usitabo vos
velocit̄ egestate et ardore q̄ cōficiat
oculos vestros et cōsumat aīas vras.
frustra seretis semētē q̄ ab hostibus
deuorabit. Donā faciē meā cōtra vos
et corruētis corā hostib⁹ vestris et sub
iciemī his qui oderūt vos fugietisq;
nemīe psequēte. Sin aut̄ nec sic obe
dieritis mibi addā ad correptōes ve

stras septuplū ppter peccā vīa et ceterā
supbiā duricie vīe: daboq; vob celi
desup: sic ferrū et tēra enea. Cōsumet
i cassū labor vī. nō pferet tēra germē
suū nec arbor: et poma pbebūt. Si am
bulaueritis ex aduerso mibi nec vo
lueritis audire me addā ad plagas
vestras vsq; in septuplū ppter peccata
vestra. Immittā in vobis bestias agri
que cōsumat vos et peccā vestra et ad
paucitatē cūcta redigant: deserteq; si
ant vie vestre: q; si nec sic volueritis
recipe disciplina: s; ābulaueritis ex ad
uerso mibi ego quoq; cōtra vos ince
dā et pcutiā vos septies ppter peccā
vestra: inducāq; sup vos gladiū vltō
rē federis mei. Cūq; cōfugeritis in vr
bes mittā pestilētiā in medio vestri tē
ibi 2° obediētia ē efficax ad impe
trandū bonū spūale dei. s. grām. ami
citiā. et benivolētiā. Hec fuit illa de
cora vt⁹ ppter quā Hababaz meruit
audire āgelū sibi. d. Per me metipm
iurauī dicit dñs: q; fecisti rē hac et nō
pepisti filio tuo vnigēito pprop̄ me
bñdicā tibi et multiplicabo semē tuū
sicut stellas celi: et velut arenā q̄ ē in
littore maris. Possidebit semē tuum
portas inimicōz suoz et bñdicent in
semie tuo oēs gentes tē. q; obedisti
voci mee. Grāde admirandūq; obse
quū deo pstitit Hababaz vt ei obe
diret: s; maior a cōsecut⁹ ē vine liberali
tatis bñficia. Tēptauit sigdē de⁹ illū
sicut scribit Gen. 22. id est expientiaz
fecit 6° Nico. de lira. Nō ppter se sed
ppter alioz exemplū: vt filiū suū vile
ctū et vnigēitū imolaret in mōte: qd
vtiq; gūissimū erat iperū. p q; iunge
batur ei vt re sibi carissima se puaret

2° q; filiū suū occidit et mori violenta
morte pateret. 3° q; ad h̄ exequendū
et cōmittēdū suis ppriis manib⁹ altri
gebat. 4° q; fili⁹ ille vnigēitus erat
neq; aliū ex libera vxore filiū hēbat
5° q; miraculose illū genuerat senex iā
centū annoz cū vxore vetula et sterili
6° q; magna pmissio facta erat Da
babe de ipso. 7° q; ipse Isaac solati
um erat mri sue: et baculus senectutis
prias. 8° q; debebat eū nō solū occidē
s; etiā in igne vrere. 9° q; noluit deus
eū statim audito pcepto illud p̄ficere s;
triduo pseuerare quousq; veniret ad
montē ad quē potuissent tūi⁹ ppare
S; ideo deo volēte vsq; in tertiū diē
ibidē nō puenit vt sic magis luce
sceret sūmitas volūtatis Hababaz
6° Nico. de lira. Un̄ et glo. Gen. 22.
ait. Nō est iussus Hababaz statim oc
cidere filiū: s; p tridū ducē ad imola
tionis locū: vt longitudine t̄pis ten
ptatio augeret et crescētib⁹ curis pa
terna viscera cruciaret. Accepto ita
q; pcepto tā difficili Hababaz nō se
excusauit nec pcepti cām introgauit:
nec in eius exccutiōe filiū blandiētis
dulci p̄tia mutatus est a proposito.
Ibant simul eratq; cū eis duo famuli
dom⁹ qui ligna inciderāt p holocau
sto. et die tertio remanētib⁹ illis cum
asino tulit Hababaz ligna et iposuit
sup ysac filiū suū q; 6° Josephū age
bat tunc anū. 25. Ipse vō Hababaz
portabat in manib⁹ suis ignē et gla
diū. O q; reuerēter cum pgeret duo
fil dicebat Isaac p̄ri suo. Ecce ignis
et ligna vbi ē victima holocausti? O
q; ardent r̄debat ei p̄ seipsū sup̄as
seipsū vincēs. Nis̄ pudebit sibi victi

mā holocausti fili mi. volūtate sensu
alutatis forte secū tacite colloquente
atq; dicēte. Tu es victima quē ego p
p̄riis manib⁹ interficiā quē ad gram
sup altare ut satisficiam deo nro. O
q̄le spectaculū. O quale vtutis exem
plū mēte inspicere illos. postq; vene
rūt in mōte. postq; ibi cōstruxerūt al
tare: postq; veniq; sup illud ligna cō
posue. Ingt. n. Joseph⁹ i. i. antiq̄tatū
li. q. Hababaz anq; filiū ligasset aduo
cauit illum ad se dixitq; illi. O puer
quē innumeris votis optaui a deo mi
hi cōferri et dū puenisset ad vitā nihil
est qd̄ palimēto tuo non feci. Neq;
me feliciozē magis arbitrabar q̄ cū
te ad hāc viderē etatē successore mei
pncipat⁹ relinquere. Cōgaudebaz q;
dei volūtate tu⁹ pat̄ sū fact⁹ venuo
fm ei⁹ placitū te reponā. Hāc fortit̄
porta dicationē. Deo nāq; te cedo q
mibi p oīa placid⁹ fuit et suffragator.
Natus ḡ mouere nō cōi mō hac vita
egredies: s; a p̄e p̄o oblat⁹ cū: tōz
ob legitimū sacrificiū. Reoz. n. q; te
dignū iudicauerit nō egritudine nec
bello: nec qlibet alia passione q̄ solet
hoib⁹ accidē: hac vita liberare. s; cū
igni et sacrificiis tua aīam suscipere et
apud se retinere. Eritq; de celo mei
curā habēs senectutē regēs q̄ grā te
marie nutriebam. Auditis his Isaac
hūili voce p̄ri r̄ndit. O p̄ri mi colēdis
sime rē audio grādē ac durā. Asserit
te p̄ri meū velle me ppriis manib⁹
inficē et igne adurē vt obedias deo
Doleo nempe gr̄tissime iuuetutis nice
florez amittē. doleo p̄ris mei me dili
gentis experiri in me gladiū feniētis.
Doleo insup tali mō desere dilectaz

matrē. 7 te patrē meū cui paruerā in
hac senectute tua in oib⁹ subuenire.
O care genitor. O pater amātissime
credeba me esse baculū senectuti tue
7 ecce mihi dicit vt fortiter ferā mor-
tem p te mihi inferendā. O inaudita
res. o admirandū nouū quo viscera
mea cōmouēt aīa turbat 7 cor vndi
q̄ verā angustia. Uerūtamē p̄ mi
dulcissime: q̄ sic placet deo ira fiat.
Et si nūq̄ hoc fieri ille mādasset 7 tu
tantū iuberet adhuc p̄mptissim⁹ obe-
dirē. nō fugiā a tua p̄ntia. nō me de-
fendā. 7 hui⁹ modi verbis p̄strauit se
i terrā patrēq̄ adhuc alloquebat. O
Dabes me filiū tuū ad vota p̄: stri-
ge man⁹ meas: 7 pedes meos funibus
interfice me sicut tibi 7 deo n̄o placz
O quid erat videre venerandū senē
illū mirando seruoze ligare manus 7
pedes filii: eleuātēq̄ euagiatū gladiū
ut illū pimeret. O iaudita obediētia
p̄ris 7 filii. o vtriusq̄ ardētissima vo-
luntas ad obsequēdū deo. O deniq̄
imēsa vine largitati bñficia eisdē col-
lata. Multo qdē susceperūt abo am-
pliora dona a liberalissimo deo q̄ fu-
erit illoz ad obediēdū cōmendabilis
seruoz volūtatis. 3° obediētia est effi-
car ad ipetrādū bonū etuale. dixim⁹
enī in p̄cedētib⁹ sermōib⁹ quēadmo-
dū de⁹ bñdīct⁹ largit⁹ etne vite p̄miū
oib⁹ seruātib⁹ ei⁹ mādāta. sed tāta ē
humana nequicia q̄ magis hoies dy-
abolo obedire volūt q̄ deo. Clamat
de⁹. Non habebis deos alienos. Et
Dya⁹ dicit. Sint tibi dī tui tēpalia
bona que magis q̄ deū diligas. Nō
li scripturis credē. Noli debita vo-
ta cōplē. sup̄stitiōes. incantatiōes 7

diuinationes sedare. Cultū dei negli-
gas 7 cōtēnas. Sacris locis atq̄ p̄-
sonis reuerētiā nullā exhibeas. Ecce
fiatias leges atq̄ cēsuras despicias
vociq̄ mee obedias ut deū mīme co-
las. Clamat de⁹. Nō assumes nomen
dei tui inuanū. Et Dya⁹. d. Sis pi-
rus. blasphema sepi⁹. maledic nomen
scīi dei 7 oīuz scoz suoz ac m̄ris ei⁹
nomēq̄ meū i oib⁹ tuis opib⁹ frequē-
tius cōmēora 7 dei nomē i turpib⁹
cātēnis admisce. Clamat de⁹. Sab-
bata scifices. Et Dya⁹. d. Dieb⁹ festi-
uis nullā in te memoria dei: nulla
reco:datio salutis pp̄ie 7 etnoz bo-
noz. Ecclias fugias: 7 p̄dicatiōes euā-
gelii ad quas si accesseris nullā mode-
stia serues. Vano aspectu mulieres 7
viros circūspice. vestib⁹ in honestis ill-
dieb⁹ vtere. ludo choreis atq̄ tripu-
diis tēpus expēdas: 7 p̄ lucro t̄pali
si qd̄ opis facere poteris facias. Cla-
mat de⁹. Honora p̄rem iū. Et Dya⁹
dicit. Parētib⁹ tuis infestus sis. disci-
plinā eoz 7 cor:ediōne fuge. pietatē
reuerētiā 7 obiam eis denega. contu-
melius illos affice: 7 si potes v̄bis ver-
bera adde: atq̄ d̄ homo illos expelle
Clamat de⁹. Nō occides. Et Dya⁹.
d. Iniuriā noli sufferre. super de ini-
cis vidictā. da locū ire. p̄cut. interfice
7 q̄ nō potes mān p̄sequē corde. Cla-
mat de⁹. Nō mechaber. Et Dya⁹. d.
Nullū sit p̄ratū qd̄ nō p̄trāseat luxu-
ria tua. Nō erubescas adulteri for-
nicāi icestū moliciē sacrilegiū 7 sodo-
miā nefandissimā 7 inoiabile p̄p̄tra-
re. Clamat de⁹. Nō furtū facies. Et
Dya⁹. d. Rape dep̄dare furare q̄
potes. Nllā sit tibi sc̄cia pp̄ lucz de

piurius de mēdaciis de fraude d̄ simi-
latiōib⁹. d̄ iūsti. d̄ vsuri. d̄ extortitiōi-
bus. d̄ mal⁹ tractib⁹ 7 d̄ erroicatiōi-
bus. Clamat de⁹. Nō dices s̄m testio-
niū c̄tra p̄rīmū tuū. Et Dya⁹ ait. Lo-
quere sine mēsurā in dedec⁹ alioz de
trabe vicinis extraneis sacerdotibus
religiosis p̄elatis d̄iis v̄ginib⁹ viduis
7 cōiugatis. Clamat deus. Nō cōcu-
pisces vxorē p̄rīmū tui. Et Dya⁹ dicit
Oēs mulieres quas vides cupiscet
voluptuosa mente desiderā. Clamat
deus. Nō cupiscet cor p̄rīmū tui. Et
Dya⁹. d. Appone re: tuū d̄ alioz
bona: desiderā mortē p̄p̄ioz tuoz
vt eozū bona ad man⁹ tuas pueniūt
Et tū sine cōpatiōe magis audis vox
dyaboli q̄ dei. O extrema demētia.
O stulticia p̄nciosissima seruire dya-
bolo p̄ eternis icēdūs 7 relinq̄re deū
liberalē 7 munificētissimū q̄ seruis 7
amicis suis pollicet gaudia paradisi
ad que nos p̄ducit x̄ps dei fili⁹ q̄ vi-
uit 7 regnat p̄ infinita secula. Amen.
seria quarta p⁹ d̄nīca in septuage-
sima. De infinita mia dei qua ipse pat̄
piissim⁹ dulcissime vocat aīam ad pe-
nitētiā: oēs etiā pessimos peccatores
p̄mittēs eis liberalit̄ indulgētiam 7
remissionem. Sermo. 4.
Uox dilecti mei pulsati. Api-
mibi soroz mea sponsa. Aīe
peccatricis ad penitētiā re-
dire disposite verba sūt ista origina-
liter. Canti. 5. c. piissim⁹ oīuz p̄r de⁹
offert peccatozib⁹ vt occasione habe-
ant ad eū reuertēdi vberimū fontē
7 indeficiētē 7 inauribilem mie sue.
Neq̄ vnq̄ tam grādis peccato: iue-
rus est q̄ ad eū c̄fugere volēs nō fue-

rit benigne misericordissimeq̄ susce-
ptus. hec est illa mīa que fiduciā p̄e-
stare debet cūctis p̄ccōib⁹ ne vnq̄ d̄
sp̄ent. Hec est illa decora 7 formosa
regina q̄ semp̄ aītat a dextris dei in
velitu deaurato circūdata v̄arieta-
te. hec est illa que blāda voce humili
sermone delinquētes admōet vt ad
fontē aque vite deū pp̄iciū atq̄ be-
nignū currāt sitiētēs. Et qm̄ multoz
corda moliri nolunt: 7 duriora saxis
in dies obstinat in malo. statui i hoc
sermone verba facere d̄ iocū dissima
voce mie dei qua ipse dilect⁹ aīarum
sponsus illas in peccatis errātes libe-
ralissime aduocat vt de erratis con-
puncte veniā 7 indulgētia suscipiant
Qd̄ bñ sensit aīa peccatrix disposita
iam p̄terita mala corrigē 7 de cetero
a futuris cauere. d. in verbis notatis
in themate. Vox dilecti mei q̄ creauit
me: qui me fecit: qui me redemit: qui
mibi pollicetur gaudia paradisi pul-
santis per intrinsecas inspirationes
p̄ extrinsecas monitiōes: p̄ sp̄uales il-
lumiatiōes p̄ sacramētoz dispōnem.
Ape: i mibi. s. cor. tuuz. o soroz mea. o
aīa mea ad meā imaginē 7 similitudinē
facta. O sp̄osa mea quam desp̄osauit
mibi in fide cū sacū suscepisti baptis-
ma: 7 ego tibi meā gratiā sū largit⁹.
Aperi in quaz mibi vt audias me ex-
ho: tantē te quatenus p̄niam agas 7
peccatoz tuoz veniā indulgētiaq̄ a
misericordia mea habunde suscipias.
In quib⁹ v̄bis de voce mie dei aīam
vocantis tria mysteria proponimus
contemplanda.
P̄. inū dicit reuelationis.
Secūdam ampliatiōis.

Tertium accelerationis.

De preconiis et laudibus mie dei que peccatoribus demonstrantur in scripturis. figuris et exemplis. Cap. i.

Rimū mysteriū creplanduz dicit reuelatiōis in quo exgere licet qualiter dei mia que peccatores allicit reuelata et preconizata est. Et ad h. dico que mia ipsa marime manifestat in tribus in scripturis. 2. in enigmatibus et figuris. 3. in exemplis. p. manifestat et reuelat preconium mie dei in scripturis que videtur esse lre qsi quedā familiares et domesticæ ex cellaria celi ad miseros peccatores ex parte viuētis dei misse ac destinate. Jo reuerēt atq; iocūde illaz lectio a cūctis ē audiēda. Dicāt igit ppber sci qd ferūt de mia dei. Moyses ad deū loquēs Exo. 34. inq; sic. Dñator dñe de misericors et clemēs patiens et multe miseratiōis. Et Deut. 4. Reuerteris ad dñm deū tuū et audies vocē eius: q; de misericors dñs de tu. Et sapiēs Eccl. 2. Pius et misericors est deus et remittit in die tribulatiōis peccata. Et. c. 17. q; magna mia dñi et ppitiō illius uertētibus ad se. Et. c. 18. Quis adūciet enarrare miaz ei? Et. si. c. Letet aia v̄ra mia ei. Et Sap. 11. Misereris oīuz qm̄ oīa potes. Et. 15. Tu aut dñe suavis et verus patiens et in mia disponēs oīa. Et v. Isa. 54. dñs ait. Derelinquat impius viā suā et vir iniquus. co. f. et re. ad. v. et mi. e. et ad. vit. v. n. q. m. ē ad iustificanduz. Et 58. In vocabis et dñs exaudiet. clamabis et dicet. Ecce adfū q; misericors sū dñs de tu. Et. 54. In mia sempiterna miser sū tui dicit redēptor tuus dñs.

Et Joel. 2. Couertimī ad dñm deū vestrū q; benignus et misericors ē patiens: et multe mie et p̄stabil sup maliciā populū. Et Jonas. 4. Scio inq; q; tu deus clemens et misericors es patiens et multe miseratiōis. Et David psal. 99. Laudate nomē ei quoniam suavis ē dñs in eternū mia eius. Et psal. 29. Magnificata est vsq; ad celos mia tua. Et psal. 85. Tu aut dñe suavis et mitis. et multe mie oībus inuocātibus. Et psal. 1. Miserere mei deus magna miaz tuā. Et psal. 129. idē habet. Et Petri. 1. epla. i. c. Benedic deus p̄ dñm nr̄i Jesu x̄i qui sū magna miam suā regnerauit nos in sp̄e viuā. Et Pan. Ep̄b. 2. c. Deus diues est in mia. Et. 2. cor. p. Benedic deus p. d. n. i. x. p. m. et d. t. cō. qui. cō. n. m. o. tri. n̄a. Et cytharista sp̄s sci virgo gloriosissima. Luce. 2. Et mia ei a p̄genie in p. ti. cū. et Luc. 1. 6. Estote misericordes sicut et pater v̄r celestis misericors est. Et Hiero de pe. vi. i. m. c. Quia dñitas nā. ait. Dñitatis nā clemēs ē et pia magisq; ad indulgētiā p̄na q; ad v̄dictā que nō vult morte peccatoris. sed ut magis uertatur et viuat. Et idē Hiero in. e. vide. v. de. vi. i. Vide benignū dñm miaz cū seueritate miscētē. Et Ambro. li. de. pe. Deus miaz suā oībus p̄misit et relaxandi licentiā sacerdotibus suis sine vlla exceptiōe cōcessit. Et. 26. q. 6. c. His qui. Me dñi nec mēsuras possumus ponē. nec tpa diffinire. Et quibus oībus apprehēdūm deū nostrū benignū esse misericordē et piū. 2. manifestat et reuelatur preconium mie dei in enigmatibus et figuris. Loquebat sepe dñs Iesus in parabolis

in more palestinoꝝ vt dicit Nicolaus de lira. Quonia sic clari potuit veritas elucescere maxie ideotis et rubibus put restat Dio. i. c. cele. i. et. et ideo ad suā et patris eius miaz notificandam vsus est triplici enigmatē seu metaphora in parabola p̄ eū dicta. Prima fuit de egrotō patiete de qua Mat. 9. c. vbi audies murmuratiōes p̄beoz qui ei detrahebāt: q; cū publicanis et peccatoribus māducares ait. Nō est opus valētibus medicis sed male habētibus. euntes aut discite. qd est miam volo et nō sacrificiū. Nō. n. veni vocare iustos sed peccatores. Secūda parabola est de pastore perditā ouē requirente. de qua Luc. 15. scribit. Et dimissis. 99. aliis ouibus in deserto sollicitus pastor oberrantem vnā ouē. i. deus peccatricē aiam persequi fuit diligēt inuētāq; custo diuit ita dā iposuitq; sup humeros suos gaudens remittēdo. s. sibi penitētī potentia sua oīa peccata atq; delicta. 3. parabola est de filio prodigo ad p̄mpositū oīa discipauerat reuertente p̄ que ut Hiero inq; ad Damasū papa de filio prodigo. Peccō: homo vere penitēs intelligit. que cū vidisset a longe pat̄ mia motus occurrit illi cadēsq; supza collū illi osculat̄ ē cū nihil illi ip̄operauit. nō tristē vultū aut turbulentā faciē ostendit: nō asp̄is verbis tristitauit: s. q; letat̄ in domū eum intro duxit afferri fecit vestimēta et anulū cuius solēne p̄parauit choreasq; catus et sonoz melodias in domo eē iussit: q; recuperat filium mortuū et p̄ditū p̄ que intelligim̄ peccatōrē cōpunctū cui deus se ḡtiosissimū exhibet. 3. ma

nifestat et reuelat preconium mie dei in exemplis. Quotquot enim inuenti sunt peccatores qui ab illo venia postularunt oēs fuerunt exauditi sicut patet in veteri et nouo testamento. David egredens per p̄niam adulterii simul et homicidii a mie deo venia impetrauit. De cuius p̄niam Hiero ad Sabinauū diaconem lapsū ita scribit totam p̄niam ostendit psalm. 50. Quā ingressus est David ad vxorē Urie et a Nathā p̄phā correptus r̄ndit dicens. Peccavi itatimq; meruit audiri. et dñs abstulit peccatum tuū a te. Adulterio enim iniuriam homicidii et inde conuersus ad lachrymas. Miserere ait mei deus magna miaz tuā. Magnū enim peccatum magna indigebat mia. vñ iugit et dicit. Multū laua me ab nigritate mea et a peccō meo munda me. quā iniquitatem meam ego cognosco et delictum meū contra me est sp̄. tibi soli peccaui. Rex enim alium nō timebat. et malū corā te feci ut iustificeris in sermonibus tuis et vincas cum iudicari. Conclufit deus oīa sub peccō vt oībus misereat tantūq; p̄fecit vt dū dū peccōr et penitēs trāsierat in magistrū vt dicat. Docbo iniquas vias tuas. hec ille. Et idē ad Oceanū d. David loquēs inq; David sci et masuetissimi viri homicidii parit̄ et adulterii septē dies emēdauit fames. Jacebat in tra volutabat in cinē et oblitus regie maiestati. lumē q̄rebat in tenebris. illūq; tantū respiciēs quē offēderat lachrymabili voce dicebat. Tibi soli peccavi et malū coram te feci. et redde mihi leticiā salutarī tuī. et sp̄i p̄ncipali confirma me. Atq; ita sc̄m ē vt q; me docuerat virtutibus suis quō stās nō caderē doceret p̄ p̄niam quō cadēs in surgerē. h ille

Que oia notat. z. Regl. iz. c. Est r b
 niuuitis exemplū: de quib' habet. li^o
 Jone p totū. 7 de pe. di. i. i. c. Niuui
 te. vbi dicit. Niuuite quos dñs i enā
 gelio comēdat pñiam egerūt i p̄dica
 tione Jone. 7 ex mia dñi indulgēciam
 p̄secuti subuersiōis interitū subēfugē
 meruerunt. h' ibi. Et vt breuif p̄trin
 gam exēpla adduco illud didū Ber
 nardi sermone. ad Jesū de sua mī
 sericordiā loquētis vbi ait. Dño p
 p̄ter māsuetudinē q̄ de te p̄dicat cur
 remus post te dñe Jesu audientes q̄
 paupes nō spnas: p̄ccōre nō horreas
 nō horruisti p̄fētē latronē: n̄ lachry
 mātē peccatricē: nō chananea suppli
 cantē: nō deprehēsam i adulterio: nō
 sedentē in theloneo: nō supplicantes
 publicanū: n̄ negatē discipulū nō p̄se
 cutorē discipuloꝝ nō ipsos crucifixo
 res tuos. hec ille. Ex p̄giscimini igitur
 o peccatrices aie. Audiuistis o pecca
 tores vocē dei q̄ miam suā infinitāz
 vobis declarauit. Nolite obdurare
 corda vestra deponite peccata atq̄
 delicta. Accedite ad eū 7 veniā obti
 nebitis: q̄ ipse ē de' miaz q̄ p̄ Ezech.
 p̄phetā. c. 38. inquit. Si autē impius
 egerit pñiam ab oib' peccatis suis q̄
 opat' ē 7 custodierit oia p̄cepta mea
 7 fecerit iudiciū 7 iusticiā vita viuet
 7 nō moriet. oīuz iniquitatū ei' q̄s opa
 tas ē non recordabo. In iusticiā sua
 quā opat' ē viuet. Nūqd voluntati
 mee est mors impiū? quasi dicat nō. 7
 ifra. Nolo mortē moriet. s. peccato
 ris sed ut auertat 7 viuat. Reverti
 mini 7 viuicris.

De amplitudine 7 magnificētia mī
 sericordie dei q̄ remittit oia peccā gra

uia replicata 7 antiquata peccato: i
 bus penitentibus. Caplm. z.

Secūdm mysteriū d̄tēplādā
 circa miaz dei p̄ccōres vocā
 tis ad pñiam d̄r ampliatio i
 qua patefaciēduz esse d̄uri quō āpla
 lata profunda ac copiosa sit ipsa mia
 dei benedicti que licet in se sit ifinita
 q̄ sit nihil aliud q̄ ipse de' est. fm illō
 Aug' de fide ad Petrū. Quicqd ē in
 deo est ipse de' tū etiā in suo effectū
 p̄siderata tā grādīs inuenit q̄ oia no
 stra supat peccata atq̄ vincit. Tria. n
 sunt in peccatis horrenda 7 timenda
 valde que tamē a mia dei supantur
 Primū grauitatis d̄ditio. z. frequēs
 iteratio. 3. diuturna detētio. Pri
 mū qd̄ in p̄ccis p̄siderat horrendū d̄r
 ḡuitatis cōditio. qñ. s. peccatū ex sua
 d̄ditioe 7 ex suo genē graue ē 7 ne
 fandū. Verūtāmē tāta est mia dei q̄
 nullū est peccatū adeo execrandū de
 quo si q̄s pñiam egerit indulgētiā nō
 recipiat. Quinimo clemētissim' deus
 mia sua illud penitēti plene remittit
 hinc Oriso' de pe. di. 3. in. c. Kal. ait
 Talis mihi crede est erga hoies dei
 pietas q̄ nunq̄ sp̄nit pñiam si ei pure
 7 simpliciter offerat: etiā si ad sūmum
 q̄s pueniat maloz: 7 inde tamē reuer
 ti velit: suscipit enī de' illū libenter 7
 amplectit. 7 hoc ē qd̄ d̄r de pe. di. i.
 .c. In actioe. Cor' d̄trita 7 humiliatū
 de' nūq̄ sp̄nit. Sed circa h' dubitat
 de p̄ccō in sp̄m sc̄m. vtrū de' miseri
 coris remittat illud penitētib'. Et vi
 det q̄ nō. q̄ peccatū in sp̄m sanctūz ē
 irremissibile. Uñ Aug' i li^o. d̄ fide ad
 Petrū ait. Di q̄ peccat i sp̄m sanctū
 neq̄ h' neq̄ i futuro remissioez p̄ccōz

accipiūt. Et idē in li^o de sermone dñi
 in monte. Peccare in sp̄ritū sanctū ē
 p maliciā 7 inuidiā fraternā impugre
 caritatez post acceptā sp̄s sci grām
 qd̄ peccatū neq̄ hic neq̄ in futuro re
 mitti dicim'. Hoc ipsū magister s̄s̄ia
 rū cōfirmat. 43. di. z. li. ḡ videt q̄ dei
 mia non supat oē peccatū. R̄ndet
 ad hoc Alex. de ales i. 2. 7. 3. s̄me
 vbi tractat de irremissibilitate p̄ccī
 Ade. q̄ p̄ccm tripliciter d̄r irremis
 sibile. s. negatiue. p̄iuatiue. contrarie
 Negatiue dicit irremissibile qd̄ nullo
 mō potest remitti: sicut p̄ccm luciferi
 alioꝝq̄ d̄natoꝝ. P̄iuatiue d̄r irre
 missibile peccm qd̄ nō h̄z aliqd̄ dignū
 ut reitrat: 7 sic oē p̄ccōz mortale ē irre
 missibile: q̄ n' p̄ccm mortale h̄z aliqd̄ p̄
 qd̄ sit remissione dignū. Cōtrarie vō
 dicit irremissibile: q̄ habz d̄trariā d̄
 sp̄sionē ad gratiam sine qua p̄ccm
 nullo mō pōt remitti. 7 sic ē irremissi
 bile peccatū in sp̄ritū sc̄m: q̄ directe
 est d̄tra effectū. s. s. qui qd̄ d̄t' gra
 pñialis. Sūt autē hui' p̄ccī ser sp̄s
 vt patz p̄ Aug. i Encb. 7 de fide ad
 Petrū 7 de sermone dñi in mōte 7 d̄
 baptismo puuloꝝ. s. Despatio. p̄sum
 ptio. inuidētia fraterne gratie. obsti
 natio. finalis impnia. 7 ipugnatio vī
 tatis agnite. quaz sp̄s numerus fm
 Bon. in di. 43. z. li. sic assignatur. Oē
 p̄ccm in sp̄m. s. est d̄tra pñiale gratiā
 tunc enī aut ē d̄tra ipsaz rōne sui. aut
 rōne antecedētū. aut rone subsequētū
 Si rōne antecedētū cū ad pñiam an̄ce
 dant tanq̄ due mole. sp̄s 7 timor: cō
 tra timor: est p̄sūptio: d̄tra sp̄m est
 desperatio. Si rōne cōsequētū cum
 ad pñiam cōsequat emēdatio q̄ cōsi

stir in duob'. videlicet in vera p̄fessio
 ne 7 bona satisfactioe. sic sumis due
 sp̄s: quarū vna est ipugnatio vīta
 tis agnite. altera detestatio boni. Si
 rōne sui sic ē obstinatio que cōprehē
 dit etiā finalē ipñiam. Dicit ḡ p̄ccm
 i sp̄m. s. irremissibile magi q̄ alia pec
 catū genera: q̄ fm magistrum. Uñ
 aut raro aut difficul' remittit p̄ eo
 q̄ nō tātū repugnat gr̄e: s. etiā dispo
 sitioni ad veniā 7 grām suscipiendā
 Remissibile vō est fm Bon. tum rōe
 vine potētie remittētis. tū q̄ hō pōt
 de illo penitē excepto finalis impnie
 que etiā dupliciter sumit. Vno^o p̄ p̄po
 sito nō penitēdi. Alio^o p̄ p̄cūna p̄ma
 nentia i malo. Impnia p̄ mō sumpta
 est peccatū irremissibile cōtrarie non
 negatiue eo q̄ claudit viā ad grām 7
 impedit igressū. s. s. tū possibile est ut
 de illa hō peniteat 7 remissibilis fiat.
 Impnia 2° mō dicta nullo mō pōt re
 mitti. Hec autē nemini ē attribuenda
 vsq̄ ad illud instans i quo vici d̄ ali
 quo posset q̄ finalit' sit ipenitēs. hinc
 Leo papa de pe. di. 7. c. R̄eo. ait. Ne
 mo despand' est dū in hoc corpore cō
 stituit' est. Idē d̄r. 32. q. z. c. Ancillam
 7. 24. q. 3. c. Corripit. Patz ḡ omne
 p̄ccm p̄ pñiam liquefieri ad d̄spectum
 m̄ie dei qui nihil tātū abhomiāf q̄
 impñiam 7 despationē. hinc Hiero'
 ad Rusticū monachum ait. Nihil sic
 offendit deū sicut cor ipenitēs. Solū
 despationis crimē est qd̄ veniā cōseq
 nō pōt. 2° qd̄ in p̄ccis cōsideratur
 horrendū: 7 piculosum est p̄ccōz fre
 quēs iteratio. qñ. s. frequēt' iterant
 Tamē tāta est mia dei q̄ si q̄s icipit
 peccare a p̄ hora dicit: 7 pacto p̄ccō

Itati pnia ageret: et pnia facta sub
to laberet et post lapsu itez surgeret
et post surrectione iteru caderet et p
casu denuo stritione habet sp deum
immobili ppiu iueniret ad remit
tendu. Hinc Aug^o de pe. di. 3. in. c. ad
huc istant. ait. Quonia quotidiana
est offensio oportet q quotidiana sit
remissio. Cur docuisset dñs orantes
dicere. Dimitte nob debita nra. nisi ipse
nobis misericors pseueraret qui nos
ab hac petitione no vult desicere? Leo
papa d pe. di. i. c. Multiplex mia dei
ingit. Multiplex mia dei ita lapibus
humais subuenit: vt no solu p baptis
mi gratia: s etia pnie medicina: spes
vite. reprof etne: vt q regenerationis
dona violassent pprio se iudicio co
denantes ad remissionem criminu pue
nirer. Et Lactanti^o i li. di. i. ad. g
sic loq. Nemo pot esse ta circumspect^o
ta prudens q no aliqui labatur. idcirco
de imbecillitate nostra sciens apuit
hoi portum salutis. vt huic necessitati
cui fragilitas nostra subiecta e medi
cina penitentie subueniat. Et Hiero^o
ad Rusticu monachuz de pe. di. 4. c.
septies. ait. Septies i die cadit iust^o
et iurgit. Si inst^o quod cadit: si cadit
quod iust^o? S; insti vocabulu no amit
tit: q p pnia sp refurgit. Et no solu
septies: sed septuagies septies delin
quetti sic conuertat ad pnia pcca do
nant. Hoc xps Petru docuit. Mat.
18. c. S; nonnulli heretici temē asserue
runt duo falsa et merito reprobanda.
Primu q si ho cadat a pnia q no ve
penituit. Contra qd dcm Alex. d ales
in. 4. voluit sume adducit distictioz
de vitate pnie. d. q duplr pot sumi.

Uno^o ut pnia vera dicat q veruz h;
vtutis actu q e detestari malu omniu
et p illo tepe nullu comittit et pponē
no comittere de futuro i quo statu si
qs deceder salu esset. Et ab hac pot
ho cadere et i pcca labi. Alio^o ut vi
cat pnia vera q pducit in finem. vt si
nalis et cōtinuata et ab hac no e cade
S; adhuc heretici ad sui erroris ro
bur auctoritates et dca scōz adducit
Et p illud Amb^o i smoe qdragesime.
v. Pnia e mala pterita plāge. et plā
genda itez no mittit. q itez peccat
vera pnia no fecit. 2° ad idē alle
gat Reg. sic. v. Qui ita alia pcca d
plozat: vt tñ alia comittat adhuc pe
nitentiā agē aut ignorat aut distilat.
Insup ad hoc ppositu hnt Isidor^o in
li^o de sumo bono sic loqētē. Irrioz
est no penitēs q adhuc agit qd peni
tet. nec videt deū poscē sdit: s sba
nare sup^o. Et his concordat Aug^o i li.
solilogoz. qñ dic. Inanis e pnia qñ
sequēs culpa ingnat. Que aucto: ita
tes et alie siles habēt i decreti. de pe
di. 3. d qb^o p solutioe Gratian^o ibidē
in §. s vba. ait. q illa vba aucto: ita
tū no ad diuersa tpa: s ad idē tps re
ferūt. vt. f. eo tpe quo qd desiet mala
q comisit et pnia fac no peccet et sce
lera no comittat. q aut i diuersis te
poub^o possit qs facē pnia: vera: et p^o
illā itez possit peccare. pba rōne eo
q pnia hzē i libero ar^o sm statū vie
qd xibile ē: et pot a bono i malu: et
a malo in bonū sep^o exire. Hoc etiā
appet euidēti exēplo. nā niuute ppē
vera pnia: gram cōsecuti snt: s p^o ad
vomitu redeūtes deū puocarunt ad
iracūdia et eoz ciuitas vt Herodot^o

scribit a rege medoz subuersa e apd
hebreos regnate Josia. Est et de hoc
exēplū ueniēs peccati David q pnia
quā fecit de pcco mortis Urie deū si
bi placabile fecit. et tñ p^o peccauit ite
rū i numerado populuz p ut hēt. 2°.
Reg. c. penult. Quare sileat heretici
et cōfidant. 2° falsū qd ipsi pdicant
est q de^o no nisi semel pcca dimittit.
Quib^o et si obset auctoritates alle
gate in pcpio hui^o secūde pticule: tñ
ipsi curiose suū erroze cōfirmare conā
tur dnt. q si baptism^o no iterat. q
nec pnia. Ad qd dñs Reg. in. 4. di.
14. sic ridet. d. q pnia pot iterai. ba
ptism^o aut no. p q i baptismo ipmif
tara dter q e indebil: in pnia no. 2°
q baptism^o e tra morbu no iterabi
le qñs e morbu originalis. Sed pnia
tra morbu iterabile qñs e morbu pec
cati actualis. Et medicina v; aptari
morbo. et io baptism^o no iterat. pnia
vo iterat fm q voluntas nra cōuertit
et reuertit. Concludi^o q de^o bndict^o
mifico: dñs subuenit nre fragilitati: q
suā no nisi impie de illo cōquerit! O
pccoz negligēs. O pccoz obduratis
sime distrūpe vincula colligatiois ag
sce blanditē tibi dñm q n tñ semel s
millies milliu et toties quoties postu
laneris indulgētia tibi cōfert idesesse.
3° qd i pccis cōsiderat horendū dī
diuturna detētio qñ pcca diu retēta
sūt ita vt de illis pnia qd differat
vsq ad decrepita senectute extremū
q tēp^o vite. et licet piculosū sit sic dis
ferre. posito tñ q aliqs excedēt anos
Mathusalē quos expēdit i iniuriam
dei: pposuit q i aio nūq bñfacē. cum
aia tñ a co: pe egredif vere i gemiscit

et dolet. tāta est dei mia q ei liberal
sime pccit. Hic Hiero^o ad Paulā de
conuersione Bleilla. Secura esto o mi
Bleilla. Cōfidim^o pbates vera cē q
dicim^o nūq e sera conuersio. Uox hec
pma in latrone dedicata ē. Amē dico
tibi: hodie mecū eris in paradiso. Et
idem ad Damasū papā et po. de pe.
di. 3. c. Importuna. Xps de cruce i pa
radisū latrone tulit: et ne qs aliqui se
rā conuersione putaret: fecit homicidū
penā martyriū. Et Jul^o papa. 26. q.
6. c. si pccat. Vera n. cōfessio i vltimo
tpe pot eē: q dñs no solu tps s etia
cordis inspector ē. sicut latro vnus
momenti pnia meruit esse in paradiso
in hora vltia cōfessiois. Et Celestin^o
papa in. c. cognouim^o eadē cā. 2. q. ait
Perdidisset latro in cruce pnia ad
xpi dextera pendēs si illū hore vnus
pnia no iuisset. Cū eēt in pena peni
tuit: et p vni cōfessioe sermois bitacu
lū padū eo pmittēte pmeruit. vā g
ad deū conuersio in vltimis positozum
mēte poti^o e estimada q tpe ppba h
talit asserēte. Cū conuersus ingemueris
tūc salu^o eris. Et ad idē facit illud vi
dū Cipriani in epla. 2^a ad Demetria
nū. In isto mūdo manenti pnia nulla
sera ē. Patz ad indulgētia dei aditus
et querētib^o atq intelligētib^o vitatē
facilē accessus. O aplūssima mia dei.
O largissima caritas sumi creatoris:
que tāta est vt si vares hō viator se
cū serēs pcca oia q dyaboli miserūt
et oēs hoies q i iudicio dānabūf imo
quot sūt i celo stelle et i mari aq gut
te. in nemore frondes. et i pratis lilia
et de ill pniaz facēt ac hūli mete deū
crozaret p vicia sq audiref benigne.

Deus remittit penitentibus propter misericordiam suam peccata sine dilatione et de iustificatione impiorum ac eius conditionibus.

Uertium mysterium est. *Ca. 3.* Replendum circa misericordiam dei de acceleratione. Non enim differunt de remittente peccata penitentibus non tempore aliquo imponitur. Et dicitur quod sitire salutem peccatorum quibus primum fuerit contritus vel copuncti statim eis peccata illorum iustificat. De ipsa vero peccatorum et ipsius iustificatione solet a doctoribus dubitari maxime circa tria. primum circa circumstantiam. secundum circa operis excellentiam. tertium circa miraculi relictionem. primum solet dubitari circa operis circumstantiam. Utrum sit impiorum iustificetur in instanti. Et ad hoc intelligendum non danda sunt tria. Primum notandum secundum *Tho. p. 2. q. 112.* Iustificatio est quodammodo motus quo anima mouetur a deo a statu culpe in statum iusticie. Iusticia autem dicitur tripliciter. Uno modo per ut importat rectitudinem ordinatam actum hominis in operatione ad alium singularem hominem. et sic est iusticia particularis et virtus particularis: et virtus cardinalis. secundum modo dicitur per ut importat rectitudinem ordinatam actum hominis in operatione ad bonum communitatis multitudinis. et sic dicitur iusticia legalis.

tertium modo dicitur iusticia secundum quod importat rectitudinem ordinatam actum hominis in cooperatione ad bonum proprium cuius homo subicitur deo et vires inferiores subdantur aie rationi. Et hac iusticia philosophus. s. ethi. appellat methaphoricam. Ab hac igitur iusticia fitio modo supra sumit iustificatio passive accepta. s. per fieri iustum non per facere iustum. Et hoc etiam non per modum simplicis generationis: quod sic posset competere ei qui non esset in peccato tunc iusticia accipit a deo

sic Adam in principio accepit iusticia originalem cum adhuc non haberet peccatum. Sed sumit per hoc iustificatione in homine includit rationem motus de contrario in contrarium. s. iusticia ad iusticia. secundum non dicitur quod ad iustificationem impiorum occurrunt quatuor per ordinem. Primum est gratie infusio. secundum motus liberi arbitrii per fidem firmatam in deum. tertium motus liberi arbitrii in detestatione peccati. quartum est remissio culpe.

Tertium notandum secundum *Ric. in 4. di. 17.* Iustificatio impiorum quatuor ad ea que sunt de eius essentia. s. quantum ad remissionem peccatorum. et gratie infusionem fit in instanti quod secundum glo. *Act. 2. e. sup. illo verbo.* factus est repente de celo sonus: et factus aduenientis spiritus vehementi. Nescit tamen da molimur spiritus sancti gratia. secundum continetur dubitare de iustificatione impiorum circa operis excellentiam. Utrum sit maximum opus dei. Et videtur quod sic non in *psal. 137.* Miserationes eius super omnia opera eius. Et ecclesia cantat. Deus qui omnipotentia tua peccato maxime et misando manifestas. Et *Aug.* exponens illud *Job. 14.* Maiora horum faciet. ait. Maior est ut ex ipso iustus fiat quam creare celum et terram. Sed in contrario arguere possumus. primum quod per iustificationem ipsius consequitur aliquis gratiam vite. sed per glorificationem consequitur aliquis gratiam patrie que maior est. gratia glorificationis angelorum uel hominum est maior opus quam ipsius iustificatio.

secundum arguimus quoniam iustificatio ipsius ordinatur ad bonum particulare unius hominis. sed bonum universale. s. uniuersum est maior quam bonum unius hominis ut patet in *ethi. 8.* maior opus est creatio celi et terre quam iustificatio ipsius.

Ruditer *Tho. p. 2. q. 112. vbi s. q. opus* ali quod potest esse magnum dupliciter. Uno modo ex parte modi agendi. et sic maximum est opus

creationis in quo ex nihilo fit aliquid. Alio modo potest dici magnum aliquid propter eius magnitudinem quod fit. et secundum hoc maius opus est iustificatio ipsius quam factio ad bonum eternum vite participationis quam creatio celi et terre que factio ad bonum naturae mutabilis. In *Aug.* cum dicitur. Maius est ut ex impio fiat iustus. id est sub iungit. Celum enim et terra transibit predestinationem autem salus et iustificatio permanet. Ad primum autem argumentum quod inferitur. quod glorificatio angelorum et hominum est maior opus quam ipsius iustificatio dicitur quod aliquid magnum dicitur tripliciter. Uno modo secundum quantitatem absolutam. et hoc modo donum glorie est maior quam donum gratie iustificantis impium. Et secundum hoc glorificatio iustorum est maior opus quam iustificatio impiorum. Alio modo dicitur ali quod magnum quantitatem proportionis: sic dicitur mons pius et malum magnum. Et hoc modo donum gratie iustificantis ipsius est maior quam donum glorie beatificantis iustum: quod plus excedit donum gratie dignitate ipsius quam erat dignitas peccati quam donum glorie dignitate iusti: quod ex hoc ipso quod est iustificatus est dignus gloria. et hoc *Aug.* vbi s. dicit. Iudicet qui potest. Utrum maior sit iustos angelos creare quam impios iustificare. Certe si equalis est utrumque possibile hoc maioris est merito. Ad secundum vero quod bonum uniuersum est maius quam bonum particularis unius hominis accipiat utrumque in eodem genere. sed bonum gratie uniuersum est maior quam bonum nature totius uniuersi. tertium contingit dubitare de iustificatione peccatorum. Utrum sit miraculosa. Et dicitur *Ric. 7 Tho.* quod iustificatio ipsius si fiat per potentiam supernaturalem agentis: tamen miraculosa non est loquendo prope de miraculo eo quod naturalis anima est gratia capax. Et non ideo ipso quod facta est ad imaginem dei capax est dei

per gratiam. ut *Aug.* dicit. *14. de tri.* Si vero de quibus tam vehementer animam moueret. ut statim quadam perfectione iusticie assequeretur: sic fuit in conversione Pauli adhibita etiam exteriori admirabili uisione et psaltratione aliusque circumstantiis miraculosis: tunc talis iustificatio miraculosa dicitur. Ideo uersio Pauli tamquam miraculosa in ecclesia commemoratur celebriter. Quare vero de non occurrat spiritus ad iustificandos ipsos cum similibus signis non inest nostra diiudicare. Nobis satis esse debet: quod per facinorosa et delicta postquam inuestata mala quicquid uoluerunt gratias eius et caritatem nobis conciliare spiritus ad vota illa inuenientur paratum non differre animam peccatricem: si ea copuncta uiderit iustitiam facere. Redite ergo peccatores ad cor et agnoscite miseriam animarum uestrarum. Uidete pericula inferni que uobis imminet cogitate clementiam mansuetudinem. pietatem. et misericordiam omnipotentis dei et exuentes veterem hominem reuertimini ad illum et agite penitentiam ut sic obtineatis gratiam in presenti et in futuro eternam gloriam. Amen.

Seria quinta post dominicam in septuagesima. De complacentia quam habet deus quando peccatores reuertuntur ad penitentiam. Sermo. s.

Qui dilecti pulsantis. Operi mibi soror mea sponsa. *Reza* vbi supra. Cogitat creatio nostra deus semper homines saluos facere: non solum iustos: sed peccatores si eorum malicia non obstaret. Quos et si uocet cum misericordia ut dicitur est in precedenti sermone excitat adhuc ut ad penitentiam reuertantur cum uoce complacentie. Quid in magnum maiestissimum

sum: nā habē cōplacentiam de uerfi one peccatoꝝ. nam non solā illis peccata remittit: s̄ adhuc copiosa beneficia illis clementissime tribuit. Quā obzē in p̄nti sermōe colligere volo q sunt effectus diuine cōplacentie qui se quāt penitentia anime audientis uocem dilecti sponsi. Et notabo tres p̄ncipales effectus.

Primus dicit bonoꝝ restitutio.

Secundus angeloꝝ letificatio.

Tertius peccatoꝝ exaltatio.

Deus restituit peccatoꝝ: oib⁹ penitentib⁹ p̄pter cōplacentia quā habz de illoꝝ cōuersione oīa bona que fuerāt per peccatum mortificata.

Caplm. i.

Primus effectus q sequit ad cōuersionē peccatoꝝ i quo reuertit cōplacētia dei dicit bonoꝝ restitutio. Secūdu enī doctri nā theologoꝝ: uic. de media uilla tm. Bon. 7 alioꝝ. di. 4. qrti li. Deus restituit penitēti opa p culpā mortificata que antea uiua fuerāt. Ad qd̄ clarius intelligēdū notāda sunt tria.

Primū nōndū q oīa opera bona in caritate facta adueniente mortali culpa mortificant 7 depdunt s̄ illō Eccl. 18. Si auerterit se iust⁹ a iusticia sua 7 fecerit iniquitatē fm omnes abhominaciones quas opari solet impius nūqd̄ uiuet. Oēs iusticie ei⁹ q̄s fecerat nō recordabūt. Secūdum notandū q cū dicit in scripturis. deū nō recordari. ut in pfata auctoritate aut nescire. ut Mat. 25. Nescio uos sic ē intelligēdum q nō recordet: aut nesciat illos quos nō approbat: ut remuneratiōe dignos. nam ut inqt̄ d̄is

Bon. in p̄ di. 39. Duplex ē scia in deo Una que dicit simplicis noticie q̄ cognoscit oīa bona 7 mala in qua nlla cadit ignorantia. Alia uocat scientia approbatiōis: ut dicit scire aliqd̄ q̄ illō approbat: 7 nescire cū reprobat. Sic etiā nō recordari dicit nō q̄ obliuio cadat in eo: s̄ q̄ nō recordatur maloꝝ que q̄s fecit: 7 de illis penituit ut ea puniat nec recordat bonoꝝ q̄ q̄s fecit 7 p̄ p̄c̄m ab illis cecidit ut ea remuneret. Tertiu notādū q̄ si q̄s ante peccatū p̄pter bona p̄ eū i caritate sc̄a meruisset eē de 2° aut 3° uol de ultimo ordine angeloꝝ: 7 postea peccato adueniente tale meritū perdidisset: 7 talis ad p̄niam rediret reuiscūt ei bona p̄terita q̄ fuerāt mortificata eo q̄ i tali statu meriti ē i quo erāt anteq̄ caderet: ut puta si erat i merito pueniēdi ad secundū ordinem beatoꝝ ad p̄niam ueniēs in tali merito se repiet. 7 sic de oib⁹ gradib⁹ beatitudinis. Quod exp̄sse saluator n̄ inuit in parabola de filio p̄digo Luc. 15. quē cū uidisset p̄t̄ seminuūduz uestes laceratas habētē 7 discalciatū id est p̄t̄ suā culpā priuatū merito peccati dixit ad seruos suos. Eito proferte stolā p̄mā 7 induite illū 7 date annulū in manū eius 7 calciamēta in pedes eius p̄ que oīa p̄cedēs meritorū depditū p̄ peccatū bonitate dei penitentib⁹ restitutū uerissime intelligitur Sed extra hoc nōnulli arguūt p̄ qd̄ dā Ugonis dictū. Nemo inqt̄ in spe cōuersionis peccare debet: q̄ qd̄ se amittit ipsū ampli⁹ nō recupat. Ad h̄ respōdet Bon. ubi s̄ q̄ dictū Ugonis intelligit de illo ope bono qd̄ homo

potuisset facē v̄l fecisset illo tpe quo peccauit qd̄ qd̄ nō recupabit: quia si alio tpe uelit facē qd̄ omisit perdit opus qd̄ deberet facere p̄ illo tpe. Et si adhuc instet p̄ illud qd̄ dicitur aut in. c. Quicūq; di. 50. Reverti i pristinū gradū difficile est. Possum⁹ r̄dere q̄ dicitur logē ibi de ḡdu t̄pal dignitatis: aut sp̄ualis 7 ecclesiastice. sicut patz in v̄bis eius: 7 i pleriq; capitulis f̄cedentib⁹ 7 c̄sequētib⁹. nos autē loquimur d̄ statu eterne salutis 7 merito triumphantis ecclesie.

Deus facit angelos letari i cōuersione peccatoꝝ: 7 de augmento gaudii in angelis beatis. Cap. 2.

Secundus effect⁹ qui cōsequit cōuersionē peccatoꝝ: aie in quo reuertit cōplacētia dei dicit angeloꝝ letificatio. Facit utiq; deus angelos oēs iubilare 7 exultare cū peccatoꝝ cōuertitur ad p̄niam. In Luc. 15. d̄ verbo x̄pi. Gaudiu ē angelis dei sup vno p̄ccatoꝝ penitētiā agente. Ad qd̄ intelligēdū nōndū fm Bon. di. 4. z. li. q̄ gaudiu angeloꝝ rum crescē. p̄t̄ itelligi duplicit̄. Aut extensiuē. Aut intensiuē. Extensiuē d̄ crescere q̄s de plurib⁹ gaudet. Intensiuē d̄ q̄n affectus eius de aliquo copiosius gaudet. Si ḡ loquamur d̄ cōmēto gaudii fm p̄mū modū: sic uerum est 7 doctores cōiter sentiunt q̄ ipsis beatis angelis accrescit gaudiu ex salute peccatoꝝ: q̄ de plurib⁹ gaudet fm q̄ plures saluāt. Si autē loquimur de cōmēto gaudii q̄tū ad intensiōē sic est distiguēdū. nam gaudiu duplex ē. Quoddā est gaudiu i quo consistit p̄mū s̄bale. 7 illud est gaudiu

de bono icreato: qd̄ angel⁹ s̄ deo 7 ē i deo. Est itez gaudiu qd̄ dā accidētale. 7 illud ē gaudiu qd̄ angel⁹ s̄ de bono creato: siue p̄prio: siue alieno. De hui⁹ d̄o gaudiu augmēto triplex fuit opinio. Prima eoz q̄ dixerūt q̄ i angelis beis accrescit vtrūq; gaudiu intensiuē: q̄ nōdū sūt perfecte beati q̄uis sint cōfirmati in gr̄a. Sed hec opinio falsa est q̄m perfecta beatitudo in uisione consistit diuine essentie. Et Mat. 18. d̄. Angeli eoz sp̄ vidēt faciem patris mei qui in celis est.

Secūda opinio fuit eoz qui dixerūt q̄ neutru gaudiu crescet in angelis intensiuē; s̄ solū extensiuē: sicut caritas eoz nō ē maior q̄ fuit ab initio q̄uis p̄les nūc diligūt q̄ tūc. Sed istud nō uidet̄ pbablie: q̄ si angelis accrescit materia gaudii accrescit 7 ipsū gaudiu. Tertia opinio catholica 7 secura est eoz qui tenent q̄ in angelis nullo modo accrescit gaudiu in quo consistit p̄mū essentialē: q̄ q̄tū ad illud perfecte sūt beati. Sed gaudiu in quo consistit p̄mū accidentale accrescere potest nō solū extensiuē uerz etiā intensiuē: 7 rōne boni p̄p̄ii: 7 rōne boni cōiūcti: q̄ ministrado aliis bōa opa faciūt in qd̄ p̄mū accidentale merent: 7 q̄ etiā cōiūctos suos ad beatitudinē pducūt sup quib⁹ cōgratulant. Q̄ vigilānt itaq; atq; sollicitē debēt curare p̄ccatoꝝ nisi de suis peccatis penitentiam facere quos expectant oēs angelici choꝝ quos inuitant angeli ad paradisi delicias. Venite inquit o peccatoꝝ fetidi. Venite ad possidendam ciuitatem omnium bonoꝝ ubertate refertissimā. Venite

per sanctā penitentiā ad cenā magni dei. Quid queritis male opando cum tenebraz p̄ncipe! qd cū commertio demonū: quale premiū de peccatis et malis commissis spectare potestis? Stipendia ingt apls peccati mors ē Ro. 6. Nostra sit vobis gra societatis vt siml cōiuuam⁹ in felicissimo regno dei. O peccatores tūri. o peccatores oblitinati. vos expectamus ut agatis penitentiā q̄ tantū placet deo nostro vt et nos velit etiā in vestra cōuersi one letissimos fieri atq; iocundos.

Q̄ deus etiā in ecclesia militati exaltat et sublimat ad dignitates sp̄iales peccatores si reuertat ad penitentiā.

Caplm. 3.

Certius effectus qui cōsequit cōuersionē peccatoris viciū peccatorū exaltatio. Voluit quidē deus ostendere q̄ gratū sibi ē cū peccato: es ad penitentiā ouertunf eos mirū in modū sublimado et exaltando in vtraq; ecclesia militanti scz et triūphanti. Et licz fm rigorem discipline q̄nq; factū vt ab ecclesiasticis dignitatib⁹ ppter crimia nonnulli eaderent ad quos etiā post peractā penitentiā nō licet redire. vt scribit. so. vi. c. Ut cōstitueret. et c. Si lapsis. et c. Qui semel. et c. Presbim. et c. Diroz. et c. Clericū. et c. Clerico. et c. Si eps. Verūtū hoc nō dicit ex desperatione indulgentie. Quinimo inuenti sūt q̄ plures q̄ post lapsum p̄ p̄niam restituti sūt ad sp̄iales ordines et ecclesiasticas dignitates. fuit princeps apostolorū Petrus restitutus p̄ p̄niam ad ap̄latū et principatū ap̄lorū nō ob

stante p̄cedēti peccato: sicut scribitur. so. vii. c. Ponderet. et c. Cōsiderandū. et c. fidelior. In. c. v. o. Si post ordinationē. et c. Si cōtra alia peccatorū penitentiū inducūt exempla. Sicif. n. ibi sic. Maria so: o: Aaron post q̄ lepra p̄cussa est: q̄ in Moyse marmurauerat acta p̄niam a peccato mūdada est: et pristina gratiā p̄bandi recepit. Aaron post cōstatū vitulū in sūmū sacerdotē cōsecrat⁹ est. Dauid p̄ adulteriū homicidiū p̄bie spiritum recepit et in proprio gradu p̄mansit. Achab quoz post mortem Naboth viri sanctissimi p̄ penitentiā humiliatus i regia sede remansit. Et vt p̄tereamus multa exempla veteris testamēti Petrus negauit xpm: postea princeps ap̄lorū fact⁹ est. Paul⁹ Stephanū lapidauit: et tū a deo i ap̄lm ē electus. Multi quoq; ad hēsi ad vnitatē fidei catholice reuertētes i suis ordinib⁹ sūt recepti. Alii vō ad ep̄alem etiā gradū sunt promoti utpote Aug⁹ et alii plurimi. hec ibi. Verūtū inter omnes peccatores p̄ penitentiā restituti ad p̄cedētes gradus siue ad alios aliquos de nouo eis collatos efficaciorē nobis fiducia et aiuz prestant tres illi negissimi viri. Paul⁹ superbissim⁹. Dauid luxuriosissim⁹. Matheus vō cupidissim⁹ et auar⁹. Noz tū voces magis q̄ alioz voluit sp̄s sanctus in ecclesia resonare. Licz enim scripserit euangelia Iohes Lucas et Marcus. tamē frequēt⁹ legif euangeliū fm Math. Et licz inueniantur psal. alioz multoz non solū illi quos Dauid cecinit. tū ecclesia illos Dauid sepius decantat. licet etiam Petrus

Jacobus et Iohes ac Judas Thaddeus suas ep̄las canōicas scripserint tamē ep̄le Pauli magis i diuinis officiis habēt in vsu. qd ideo factum esse credendū est vt oēs p̄cipiant q̄ cara deo sit cōuersio peccatorū quos tā sublimiter p̄ penitentiā in ecclesia sua dignatus est exaltare. Quāta at erit taliū in regno celozū gloria a redemptore mundi viciū est Math. xi. Meretrices ingt et publicani p̄cedēt vos i regno celoz. hoc exemplo mōstratur est i Tharsis meretrice pulcherrima et formosa que post q̄ multoz aīas illaqueauerat reddisset multis occasiōē seipso interficiendi accedere ad eū Panutio sanctissimo viro oratio nen et cōpūtionē suoz scelerū habuit aduictisq; oīb⁹ vanitatib⁹ in platea publica vt daret exemplum his cum quib⁹ peccauerat: in cellula qdā punita se incluit i qua p̄ fenestrā paululū panis et aque quib⁹ sustentaretur die qualib⁹ accipiebat. Cū ḡ trib⁹ annis fuisset inclusa: p̄fect⁹ Panuti⁹ ad abbatē Anthoniū cui multa reuelabant a deo vt ab eo iquirēt si ei de sua peccā remiisset. Narrata eā scūs Anthoni⁹ euocatis discipulis p̄cepit vt illa nocte oraret itaq; abbas Paulus maior discipul⁹ Anthoni⁹ vidit in celis lectum speciosis ac preciosis vestibus ornatum quē tres v̄gines sacre facie clara custodiebant. Cumq; Paulus diceret glō. iā illā eē Anthoniū audiuit vocē d. sibi. Nō est Anthoni⁹ sed Tharsis meretricis. Qd cū mae audisset Panuti⁹ cum gaudio discessit. et cū illā eduxisset de cella. s. diebus supuixit post quos meretricis pe-

nitens quieuit in dño. Audiuim⁹ igit ex tribus effectibus enarratis q̄ sū. na est in deo cōplacētia ut peccatores reuertant ad illuz. et tū cum ipse hac voce melliflua incitet oēs nescia vñ fiat nisi ex humani cordis duricia vt nō audiat. O infelix aīa peccatrix. o seua imanis et crudelior oi belua: de sine iam male facē. Impone sine delictis tuis quere dominū deū tuū dum inueniri pot vt accipias ab eo grām in p̄iti et i futuro p̄petuā gl̄iaz. Amē

Seria sexta post v̄nicā in septuagesima de inflammato et ardentissimo amore dei ipse d̄metissim⁹ pater peccatorū quē exhibet et ostēdit vt illos ad se trahat ac reuocet et inducat ad penitentiā. Sermo. 6.

Hec v̄ba in p̄sona x̄i dei et hominis salutē peccatorū sititē tis originali. Catl. s. c. Si cogitaret excecari peccatores quāta dilectiōe cōplectit illos piissim⁹ deus p̄fecto oī studio et vigilātia deponita delictorū sarcina ad diligētē se p̄perarent. Neq; enī inueniri q̄sp̄ia pot non pat nō mater nō frater: nō so: o: nō filia nō filius: nō deniq; domestic⁹ glubet amicus siue p̄pinquus qui tantū diligit eos quantum amat ipse mitissimus pater celestis. Ad cōsideras Ugo in li. de arra sponse: sic allegat aīaz peccatricē. Sponsū habes et nescis: pulcherrimū oīuz: et faciē ei non vidisti. Ille te videt q̄ nisi te vidisset non te diligeret. Noli ad huc seipsū tibi p̄sentare: s̄ munera mūt: arraz dedi: pignus am: is. hec ille. Est v̄t. p̄. aic

legitum? et imaculat? sponsus de? dei
filius qui in cruce exaltat? clamat gra-
ti et amor: o sa voce dicit? que propter
peccata peunt: et ad inferna currēt.
illud **D**iere. z. Tu autē fornicata es
cū amato: ib? multis: tū reuertere ad
me: et ego suscipiā te. Quidnā dulci?
quod suauius quodue clemēt? pōt audiri
Ostendit nepe multis diuersisq; mo-
dis rex regū deus noster qui homines
diligat eiusq; salutē etiā p? peccata et
nephandā facinorā ardentissime sitit
qua propter ut euigilet somnolēti pec-
catores et expugnant ad vocē beni-
uolētie sumi dei i pūti sermōe d? amo-
re quē deus peccato: ib? exhibet nō
nulla erūt videnda. ut verificetur i
corde oīuz quō dicitū est in themate in
p̄sona illius: quod. s. amor: et languet. In
quib? verbis de amore illo tria my-
steria principalit? pponim? declaran-
da.

Primū de ipsius veritate.

Secundū de eius voluntate.

Tertiu de illius copiositate.

Qualiter deus ex amore malis et
peccato: ib? copiosissima bñficia sua
largit. Et quid est amor: siue dilectio
dei.

Primū mysteriū declarandū
de amore quo deus peccato: res
diligat dicit veritati. nā pos-
set nō merito aliquis dubitare. An
verū sit quod de? peccato: res diligat. Quā
si diceret quod sic statim occurrerēt dicta
scripture sacre quod insinuari videtur
contrariū. vnde i p̄sona dei. p̄. 8. c. d̄.
Ego diligētes me diligo. Et Job. i. 4.
Xps dixit. Qui diligit me diligetur
a patre meo et ego diligā eū. s. peccato:

res nō diligūt deū. q̄ nō deus diligit
illos. Et Eccl. 12. sapiēs inquit. Altis-
simus odio habet peccato: res. Et Ju-
dith. 5. c. scribit. Deus peccato: res odit
iniquitatē. Et Aug? . 12. li. de ci. dei. c. 3.
ita asserit. Dicunt in scripturis. In-
mici dei oēs qui eius aduersant impio
nō natura sed vitiiis nihil ei nocē vo-
lentes: s. sibi. Inmici enī sūt p̄tate nō
resistendi: s. volūtate ledendi. Et idē
Aug? in li. de p̄nia refert quod etiā po-
nit de pe. di. 3. in. c. Sūt plures. Scio
dñm inimicū oī criminoso. Et David
in psal. ad. Cum sic loq̄. Odisti oēs
obseruātes vanitates. i. peccā. Et sap.
i. 4. c. similit? dī. Sūt deo odio impus
et impietas eius. Si itaq; in? deum et
peccato: res est inimicitia: et odiū q̄ deest
amor: quā simul ista stare nō possunt
Sed extra ē dicitū sapiētis. Sap. 2. c.
qui deo dicit. Diligis oīa que sunt et
nihil odisti eoz que fecisti. Pro huius
dubii declaratiōe notāda ē sententia dñi
Bon. di. 22. t̄. li. que talis ē. Q? de?
nō dicit creaturaz diligere rōne affe-
ctiōis ai: s. rōne coicatiōis alicuius
boni. Ita quod dilectio dei dicit potius
esse dilectio effectus q̄ affectus. Coi-
catio autē bonitatis vine si attendat
quātū ad effectū gr̄ie nō se extendit ad
peccato: res. ideo pp̄ hui? boni s̄bracti-
ōne dicit illos odire. et sic intelligūt
aucto: itates supius allegate. S; coi-
catio alioz bñficioz et bonis et malis
eadē est ob quod et malos etiā diligit:
nō ut malos: s. sua ill? bñficia tribuēs
ut boni fiant. Sūt autē in? cetera tria
beneficia peccato: ib? a deo collata.

Primū creatiōis. 2° gubernatiōis
3° sociationis. Primū beneficiū

quod de? peccato: ib? offert ex dilectiōe
et amore dicit creatiōis. Quisnam
estimat quātū bonū est esse in numero
creaturaz nō quarūcūq; s. rōnabiliū
Nullo quidez p̄cio enī posset vn? ex
oculis vel aliis mēbris nris mltoma-
gis nec aliqua potētia aiē. et q̄s est quod
dedit aiām cū potētis: et corp? tam
bonis q̄ malis nisi de? Et cur dedit
nisi ex mera caritate et liberalitate sua
Hoc est quod Lactan. in. 2. li. di. insti.
ait. Deus veri patris officio sūt? est
ipse corp? effudit: ipse aiām qua spi-
ramus infudit. Illi? totū quod su-
mus. Et Bern. in ser. Parū ne tibi vi-
det o hō cogita quē te fecit. Nempe
fm corp? egregiā creaturaz fm aiām
magis imagine creatoris insigne: rō-
nis p̄cipē. btitudinis eterne capacē
Porro abo sibi coherē fecit artificio
icōprehensibili et sapia inueitigabili.
Nec h? aū p̄meruit quod ante non fuit.
nec spes retributiōis fuit: quā bono-
rū nroꝝ nō eget. hec ille. S; quod nō r̄ce
de deo sentiūt: de eius bñficiis inḡtis
sumi d̄grūf. dicit et enī q̄ licz magnū
bonū sit eē quod p creationem peccato: res
acceperūt a deo: tū cū deus p̄ciuerit
eos futuros malos atq; damnandos
cur illos creauit. Quib? sic respōdet
Aug? . 2. li. de ci. dei. c. 18. Neq; enī
de? vllū nō dico āgeloz: s. vel hoīuz
crearet quē malū futurū eē p̄scisset
nisi parit nosset q̄bus eos bonoz vsi-
bus cōmodaret atq; ita ordinē secu-
loz tanq̄ pulcherrimū carnē ex qui-
bus dā q̄si antithetis honestaret. An-
titheta enī que appellāf in ornamētis
elocutionis sūt decentissima q̄ latine
appellāf appo: ita: v? quod expressiuf

dicit? strapo: ita. Non est apud nos
hui? vocabuli cōsuetudo. cū tū eius-
de ornamētis: elocutionis etiāz fmo
latinus vraf. i. no lingue oīuz genitū
bis antithetis. Et Paul? ap̄lus i. 2.
epistola ad Cor. illum locū suauiter
explicat vbi . d. Per arma iusticie a
dextris et a sinistris p̄ gloriā et igno-
bilitatē p̄ infamiā et bonā famam ut
seductores et veraces. ut q̄ gramur et
cognoscimur quasi morientes et ecce
viuimus ut tēptati et nō mortificati
ut tristes. semper autē gaudentes sic
egentes. multos autem locupletates
tanq̄ nihil habentes et omnia possi-
dentes. Sicut enim ista contraria cō-
trariis opposita sermonis pulchritu-
dinem reddunt ita quadam non ver-
borum: sed rerum eloquentia contra-
rio: um oppositione seculi pulchritu-
do componitur hec Augustinus. Et
si adhuc arguerēt impiū et maligni quod
scdm Augustini verba videret quasi
necessarium fore: ut aliqui mali eēne
ut sic seculi pulchritudo perficeretur
Ego dico quod licet deus fm Aug? i li^o
de li. arbi. Nouerit ex quocūq; malo
bonū eligere. tamē si nullus vnq; pec-
casset siue angelus siue hō adhuc vni-
uersum p̄fectū esset nihilq; quod ad ei?
ornatū spectaret siue deo: em inue-
niretur diminutum. Neq; propterea
culpandus est sapientissimus artifex
deus qui creauit illos qui damnari
debebat quā nō p̄p̄tea dānāf: quod sūt
creati: s. quā p? creationē sua volūta-
te sci sūt mali. Quinimo i h? maxime
reducat immensa bonitas dei quod tam
grāde bñficiū offerre dignat? ē eē illis
quos p̄sciebat fufos inḡtos et malos

Secundū beneficium quod de peccatoribus con-
fert ex dilectione et amore dei gubernati-
onis. Indiget eorum hō auxilio omni-
um creaturarū celi. s. et terre celestium infe-
riorumque corporū sine quibus nō vi-
uere posset. Oīa tamē ista dei sūt de
quo in psal. dicit. Domini est terra et
plenitudo eius or. ter. et vni quod habet in
eo. nihilominus ex clemētia largiflua
et affluentissima sua libere donat fru-
ctum. horum omniū etiam impiis et malis.
Inde Iago in li. de arra sponse ait.
Respice vniuersū mundū istū et cōside-
ra si aliquid in eo sit quod tibi nō fuit
Omnis natura ad hūc finem dirigit
cursum suū vt obsequiis tuis famuletur
et utilitati deseruiat tuisque oblectamē-
tis pariter et necessitatibus sicut affluen-
tiam in deficientē occurrat. Hoc celū
hoc terra hoc mare hoc aer cum his
que sūt in eis vniuersis explere nō ces-
sant. hec ille. Et xps in euāgelio Mat.
5. ait. Pluit super iustos et iniustos et so-
lem suū ori facit super bonos et malos
Tertium beneficium quod de peccatoribus et lar-
gitur ex dilectione et amore ipsis pec-
catoribus dicit sociationis. Magnum
quippe donū est vt vnusquisque habeat
sociū angelū. Hinc magister sen. vii.
2. secūdi li. allegat. Hiero. sup. Mat.
sic. v. Magna dignitas aīarū vt vna
queque ab ortu natiuitatis sue in sui p-
fectū et custodiā habeat angelū speci-
aliter delegatū. Et qua auctoritate
sicut docto. theo. colligunt tria catholi-
ca documenta. Primum documentū sicut
Alex. de ales in. 2. volumine sūme. et
Archidia. canonista sup. c. firmissime
de cōse. vi. 4. quod duplex est hoīs nati-
uitas. s. in vtero. et ex vtero. Primum ē

quod aīa creatur sicut et infundit corpori
et vō quādo exiit de ventre matris
Angelus autē deputat hōi a prima na-
tuitate. s. in vtero. Ratio autē quare nō
debeat ante infusionē aīe angelus de-
putari ad custodiā corporis sicut dicitur in
2. di. xi. in declaratione littere: est quod
illa custodia principalius respicit spū
quod corpus. Et ideo nō debet spūaliter
angelū ad suā custodiā habere antequā
spūs infundat. Rō debet etiā differri
vltra aīe infusionē: quod extunc defendere
potest et adiungere. Et ideo autē quod dicitur p-
uulus caret rationis vsu aliquē occultū
effectū habeat custodia angeli quātum
ad habitationē et directionē in bonis
assignare est difficile: sicut negare nō est
tutum. Secundū documentū ē quod an-
gelus beatus propter custodiā hominis
nō est hoīe inferior: vnde neque indi-
gnior: cum id fiat ex dulcedine sūmi
dei. Tertium documentū ē quod angelus
nō deserit obstinatū in peccātis vsque ad
mortē. Ratio est sicut dicitur in Doñ. quod prior ē
bonus angelus ad iuuandū quod malus
ad perdendū. Si ergo malus angelus nō
dereliquit vsque ad mortē hoīem etiā
quātūcumque sanctū. nec bonus hominem
quātūcumque sceleratū dimittit vsque in
finē. Contra hoc instat nōnulli quoniam
glo. sup. illud. Dierē. si. Carauim⁹ ba-
bylonē et nō est curata: dereliquim⁹
eā. ait. Medici sūt angeli quos a no-
bis repellim⁹ dū eorum cōsilio nō acce-
scimus. Et dicitur. v. quod antixps care-
bit angelico p-ctidio. Et quod colligi
posse videt quod angelus quicquid subtrahit
ab hoīe propter peccata custodie benefi-
cium. Respondet ad hoc dicitur in Doñ. quod
coīf tenet a doctori sacre scripture.

Angelus nō omnino deserat obstina-
tos quod dicitur sūt viatores: nec tū iō dili-
genter custodit bonos aut mediocri-
ter malos. Ideo communiter dicitur
quod quodam modo deserit et quodam
modo semper custodit. Explicatio
autē huius potest diuersimode fieri. Nam
aliquē custodiri ab angelo potest du-
pliciter intelligi. vlt secūdu habitū vlt
secūdu actū. Voluerūt ergo aliqui dicere quod angelus
obstinatū sicut actū custodiendi relinquit
pro eo quod ipse custodienti angelo non
obedit imo contra monitionē mētē obsur-
mauit. Quātum vō ad habitū nō dese-
rit: quod semper promptus est ei subuenire
si quo modo ipsū ad viam veritatis vi-
deat inclinari. Sed hic modus dicendi
nō sufficit: quod nullus est adeo malus et
perversus quoniam angelus bonus possit ei
aliquod beneficium custodiendo largiri.
Ergo si semper est ei promptus facere
bonū videt quod nūquam subtrahat omnē
actum. Et ideo est secūdu modus dicendi
vi. s. quod duplex est custodie angelice ac-
tus. vnus respectu corporis. alter re-
spectu spiritus. vnus cōsistit in repu-
sione hostis ne opprimat corpora. aliter
arcendo ipsum ne peruat aīas. Primum
actus efficacia est in angelo. secūdi vō
nō solū est in angelo sed etiā in nobis
Quātū ad primum actū bonus angelus
hoīem vsque ad mortē nō derelinquit
quod nō patitur ipsū a demōne opprimi vlt
occidi nisi quoniam aliter erigit fieri sicut dicitur
vni iudicij. Quātū vō ad secundum
actū: quod illius efficacia nō tantū est in
angelo: sicut etiā in nobis subtrahit cu-
stodie beneficium ab his circa quos videt
se frustra exerceri: vt pote ab excecatis
et obstinatis. qui nec recipiunt instru-

tionē nec exhortationem. sicut cū custo-
dia magis respiciat aīam quod corpus:
adhuc nō videt omnino probabile quod an-
gelus omnē actū custodie subtrahat
respectu aīe. Et ideo adhuc est tertius
modus dicendi probabilior istis scilicet quod
effectus angelice custodie est respectu
boni et mali. respectu boni cōseruandi
vel accrendi vel augendi. respectu vero
mali discernendi vel curandi vel dimi-
nuendi. bonus ergo angelus obstinatos non
deserit quod ad actū custodie quod respicit
malū: quod semper retrahit hoīes ne labantur
in peius. Quātū vō ad actū quod respicit bo-
nū obstinatos deserit et antixps nō
custodiet. hec dicitur in Doñ. Considera nūc
aīa peccatrix quā fecit tibi deus et cū
admiratione dicit ei illud Job. 7. Quid
est homo quod magnificas eū: aut filius
hominis: quod reputas eū: et quare appōis
erga eū cor tuū? Cur o magne deus cre-
are voluisti hominē paulom⁹ ab an-
gelis minoratū quibuslibet aliis a te
creatis cōditis: quod naturis excellētiore
imagine tua decoratū p-dotatūque in-
signibus potētius aīe rōnalis que p-ctie
bas tibi furtū rebellē atque cōtrariū?
Cur tot beneficia innumera creatura
rū tuarū p-ctas his quod te fugiūt. quod te de-
spiciūt. qui te cōtēnūt? Grandis p-ctie
dō numerus est eorum quod te dereliquerūt
venā aīarū uiuētū. Dereliquerūt in quod
te et auerterūt se a te qui es via recta
omnes infideles idolatre. iudei. here-
tici. scismatici. et xpiani. dyabolici
opibus seruientes excoicati. sacrilegi.
peditores. sediciosi. iracundi. odiosi.
crudeles. detractores. murmurato-
res. bilingues. falsarii. cursores. piuri-
deceptores. mēdaces. cupidi. raptores:

fures. v. furarii. fortilégi. malefici. icatatores. elati. supbi hypocríte. ambiciosi. arrogantes. manís glorie cupidi. gloriosi. blasphemí. luso. es. fornicatores. adulteri. sodomite. ⁊ alius sceleribus nephandissimis inuoluti. Et tñ tu deus me' impasti fr̄e vt sustineret illos pduceretq; fruct' quib' sustentare se possent. Iussisti soli lune ⁊ stellis vt suos motus exereret ad illo:ũ utilitatē mādasti q; oib' que i celis terrisq; repiũt ut se cōmunicent p̄no iatis inimicis tuis. Cur insuper ⁊ angelos cū talib' cōiunē etiā vsq; ad mortē ad illoꝝ custodiā disposuisti? Cur ita blandiris tu de' iust' ⁊ rect' pccōrib' ⁊ iniquis? Pccōra dura o ferreas mētes. o saxea ⁊ adamātia corda eoz qui intelligē nolunt q; ardens sit amor dei etiā ad peccatores quib' ut ractū est bñficia sua gratiosissime iptif. ut sic occasionez habeāt cōfidenter ad illum redire.

Qualit' deus q̄tum de se est velle omnes peccatores esse saluos ⁊ q̄re si sic vult non omnes saluantur.

Caplm. 2.

Secundū mysteriū declarād de amore quo deus pccōres diligit dicit de ei' volūtate vellet eni deus ex caritate sua omnes hoies nō solū bonos: s; etiam malos saluos fieri: fm̄ illud apli. i. Thimoti. 2. Omnes homies vult saluos fieri ⁊ ad agnitionē venire. Verūtū ex h' apli dicto p̄plexā poterit eē dubiaq; mens nō multū recteq; intelligentiuz Nam si deus vult omnes hoies saluos fieri. ḡ omnes hoies saluabūtur. Quia ut ingt psal. Oia quecūq; vo-

luit fecit domin' in celo ⁊ in terra in mari ⁊ in omnib' abyssis. s; nōn oēs hoies saluabūnt. igitur non vult deus omnes homines saluos fieri. Soluit hec difficultas p̄ doc. sacros qui apli auctoritatē tripliciter exponere solet. Prima expositio est Augi. quā inducit magister in textu. vif. 46. p̄mi. li. Quod dictū apli potest intelligi vt in eo sit distributio accōmodata: sic cū dicim'. Omnis homo timet i mari fm̄ cōmunē modū loquēdi intelligendum est q̄si est in mari. Similiter si dicat. magister iste docet oēs pueros hui' ciuitat. intelligitur q; docet eos qui addiscūt. Null' enim docet nisi per ipsū. Sic in p̄posito pot' esse sensus: q; deus vult saluos fieri oēs homines qui saluant: q; null' saluat nisi velit deus. Secūda expositio est magistri in textu q; dicit: q; ibi est distributio p̄ generib' singuloꝝ ⁊ n̄ p̄o singulis genez. Sicut cū dicitur Omne animal fuit in archa Noe: q; de omnib' generib' aialiu' fuerūt ibi aliq; indiuidua. Et sic de' de oi genē vult aliquos saluari. s; greci. de latif de iudeis de plati. s; s̄bdit. ⁊ de aliis Tertia expō ē fm̄ dama. d. q; de' vult oēs hoies saluos fieri volūtate aīcedēte nō cōsequēte. Volūtas autē aīcedēs fm̄ eūdē reliquosq; theo. est q; q̄s vult aliqd absolute. Volūtas vō cōsequēs ē q; q̄s vult aliqd cōsideratis circūstātiis. Volūtas ḡ aīcedēs in deo est volūtas respēcū ei' p̄p̄ q̄b' de' hoies facit ⁊ ē irrefragabil' bonoz. Volūtas cōsequēs ē q; vult aliq; fm̄ p̄sciam meritoꝝ. nō que seq̄ merita. P̄ia. s. aīcedēs dī a magistris

voluntas cōditionalis siue volūtas qua deus vult q̄tū in se est. 2. aut scilicet consequens dicitur absoluta. Differentia aut' int' hāc voluntatem ⁊ illā nō ē fm̄ diuersitatē affectōis siue modi volēdi qui sit i deo: s; fm̄ rōnez cōnotandi ⁊ intelligēdi put eni de' dicit velle oīuz salutē q̄tū in se est: ⁊ aīcedēter cōnotat in oib' hoib' oī vīnabilitas ad salutē tum ex p̄tē nāe date: tum ex p̄tē gr̄ie oblate. Dedit eni deus naturā fm̄ quā possent homines cognoscē illū ⁊ cognitū querē ⁊ questū inuenire ac inuēto inherere ⁊ p̄ hoc salutē obrinere. Gratiā s̄c̄i obtulit dū filiū misit cui' meritū oīuz salutis sufficit. Leges ⁊ mādata salutis tribuit ⁊ oīdit. Ipse etiā p̄sto est oibus inquirētib' ⁊ inuocātib' eum. Velle ḡ hoīem aīcedēter saluare est ordinatū ad salutē facē ⁊ saluari volēti n̄ deesse. Nū velle aīcedēter saluare nō cōnotat salutē s; o: dinabilitatē ad salutē. Velle aut' consequēter siue absolute saluare. est velle dare salutē ei que p̄scit ad salutē puenituruz p̄ suū auxiliū ⁊ gratiā ⁊ cōnotat salutis euentū. Et sic nō ē dicē q; de' velit oēs hoies saluos fieri. Et hec tria expositio magis efficax est ad clare intelligēda apli v̄ba. Ex q̄bus elicitur q; amorosus de' nec in minimo deest ad succurrēdū subueniēdū fauēdūq; pccōrib' ut saluēt Qui si non saluāt ipsi soli sūt accusandi meritoq; rep̄hendēdi qui bibere noluerūt aquam fontis inefficientis amoris diuini. Qualiter de' ostendit amorē suū peccatoribus illos supportando vocando ⁊ offerendo filiū suū vnigeni-

tū ac sanguinē ei'. **Caplm. 3.**
Uterū mysteriū cōteplanduz d' amore quo d' peccatores diligit dicit de ipsi' copiositate. Nā p̄ter ea q; dicta sūt in p̄ ⁊ 2. mysterio p̄cedētib' inuenio adhuc p̄cipue tria signa exprimētia copiosissimū apli. m̄q; amorē diuī erga pccōz salutē. Prīmū dī supportatio. 2. vocatio. 3. oblatio. Prīmū signū dī supportatio. supportat eqdē deus ⁊ expectat patienter pccōres: qui post cōmissa pccā iuste meritoq; puniri possent. Ois eni q; pccm̄ facit ⁊ mortalit' peccat meret' subito p̄uari q̄buslib' beneficiis cōpalib' t̄palib' ⁊ sp̄ialibus. Meret' adhuc descendē viuens in infernum. Et quid est q; deus hunc rigore iusticie cōtra peccatores nō exercet: gnimo differt vltionē nō soluz p̄ dies s; p̄ mēses ⁊ ānos. Quot reperiūt in hac mortalivita q; p. 10. aut 20. aut 30. aut plures annos semp in peccatis dormierūt: ⁊ tamē illos nō exterminauit de'. An forte putam' id factū esse: q; sibi pccā nō displicēt v' quia iust' illa punire negligat: vel q; igno:ās illa nō videt: aut impotēs factus illa vindicare nō valet! Absit ut ista cogitem' de deo magno ⁊ imortalī qui optin' abhoīaf oē malū iustisq; nullū relinquit impunitū sapiēs oia videt: oia noscit: oia p̄scrutatur cui' potentie nulla creatura resistere possit. Cur ḡ tam diu punire peccata dissimulat nisi quia languet amorē. Hinc est q; Petr' 2. eplā. c. 3. ait. Dominus patienter agit nolens aliquos perire sed omnes ad penitentiam reuertī. Et Salomon sapie. p. c. dicit.

Misereris omnium domine quonia oia potes et dissiles peccata hominum propter pietatem.

Secundum signum exprimes copiosissimum amorem unum dicitur vocatio. Apparet utique quantum velit de peccatorum salute quoniam non solum illos non punit et suffert verum etiam multipliciter iuvat et vocat. Quid nam sunt tot dei beneficia peccatoribus collata de quibus paulo ante memoriam fecimus nisi voces blande ipsos peccatores allicientes? Quid sunt scripture sacre? quod sanctorum exempla? quod doctorum tam diffusiva dicta? quod promissiones quod comminationes? quod precepta legis? quod ecclesie sacramenta? quod denique vite voces tot predicatores et homines? Quia siquidem ista clamor quodam sunt ad peccatorum aures fortiter sonans. et tandem ab alto crucis audis vox illa non impedita pedet in ea crucifigi Jesu. Sitio. sitio. sitio. Sitio erat enim ut Berni. et Augusti exponunt nostram salutem. Unde et Berni. ait. Ascendit in altum crucis ut ab omnibus videret voce magna clamavit ut ab omnibus audiret clamorem lachrymas addidit: ut homo ei compatere. Qui ad eius clamorem non excitat ad vocem non compungit. gravio: terra. durior: petra. et fetidior: sepulchro.

Tertium signum in quo relucet erga nos amor divinum dicitur oblatio. Pro salute namque peccatorum obtulit deus pater unigenitum filium suum illumque misit in mundum. Unde Joann. 3. Sic deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret: ut ois qui credit in illum non pereat: sed habeat vitam eternam. Ipse vero dei filius incarnatus seipsum obtulit in ligno crucis hostiam locustum et hostiam sanguinem proprium fundens in remissione peccatorum quod tante fuit efficacie ut sufficere posset ad salu-

tem infinitorum hominum tot darent. unde Apoc. 7. dilexit nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Sanguinem itaque illum passim et indistincte offert omnibus peccatoribus. Offert inquam de capite suo spinis pungentibus coronato. de facie sua decora alaphis dure percussa. de manibus et pedibus clavis in cruce infixis. de toto corpore ad calamitatem crudeliter flagellato et de latere suo lancea apto et vulnerato. Propter quod oia devotus Berni. sermo. 22. super cant. ait. Ad cumulam pietatis tradidit in morte animam suam et de pro latere protulit precium nostre satisfactionis. Unde ad se viculum illum traxit. Apud deum misericordia et copiosa apud eum redemptio. O amor vere incopabilis. o amor incogitabilis. Stat in cruce dei filius et peccatoribus dicit. si saluari cupitis: si salutem queritis. et ego pro vobis ut saltem patri meo sanguinem incoctum vitam offero. Sed tanta est humani cordis duricia ut paucissimi inveniatur qui velint sua peccata corrigere deoque summo bono firmiter inherere. Qui autem redire non neglexerit saluabuntur per misericordiam et clementiam illum qui est benedictus in secula seculorum. Amen.

Sabbato denique sexagesime. De dilatione penitentiae: et quare multi tardant seu differunt ad penitentiam redire audiens deum benignum sic misericorditer ipsos vocantem.

Sermo. 7.

Quam tempus habemus operemur bonum. Doctoris gentium verba sunt ista originaliter. Gal. 6. c. Cum audiunt peccatores quod plurimi ea que dicta sunt de benignitate benignolentia ac dilectione dei vocantur et invitantis illos ad penitentiam

statuunt in animo suo omnino ad illam redire. Sed dyabolica fraude decepti inponunt tempus spacia asserentes se penitentiam facturos non in presenti. sed in futuro cum vel infirmitas aliquid vel languor quavis advenierit vel cum senecta iam seculi delicias amplius non gustabit. Talibus autem sic opinantibus videtur turba ducere vitam eorum in statu salutis et gratie. Verumtamen quod piculiosissime errant in hoc sermone apertius sui in quo de dilatione penitentiae aliquid pulchrum et vitia deo ducere percurram: quoniam non est praestinandum ut bene faciamus secundum apostoli documentum. qui dicit in vobis in themate nostro propositi. Dum tempus habemus. si nunc et non postea. hodie et non cras operemur bonum ad deum pro penitentia revertentes. Ubi de dilatione penitentiae seu prolongatione tria mysteria occurrunt declaranda.

Primum dicit causalitatem.

Secundum fatuitatem.

Tertium iniquitatem.

Ubi multi differunt penitere seducti a dyabolo aut pro timore aut propter pudorem aut propter spem aut desperationem.

Primum mysterium dicitur causalitatem. In quo exprimitur licet que est causa cum peccatores efficacia et necessitate penitentiae cognoscetes illam vitare volunt. Et penitentiam assignari principalem quodammodo causam potissime ac principales quod homines peccatis involuti praestinant penitere. Primum est timor. 2. pudor. 3. spes. 4. despectio. Primum causa est timor. Timet enim multi ad penitentiam redire quod cogitant laboriosum esse de suis culpis atque peccatis satisfacere. Sed his tria remedia ad timorem repellendum vari possunt. Primum est consideratio presentis

pene facilitatis. 2. consideratio presentis pene modicitatis. 3. consideratio presentis pene brevitatatis. Primum remedium est consideratio facilitatis et possibilitatis pene quam exigit satisfactio de qua tria dico notanda secundum Thome in 4. d. 15. Primum notandum quod licet penitentia infructuosa sit sine satisfactioe: tamen aliud est facere equalis aliud possibile. Deus non erigit a peccatoribus equalens vel equalis: quod hoc est impossibile. Nam secundum philosophum. i. ethicorum. In his honoribus qui sunt ad deum et ad parentes non tenet homo ad equalis sed ad possibile. ideo tenet homo satisfacere secundum possibilitatem suam. Unde apostolus ad Thimotheum. 3. Non ex operibus iusticie que fecimus nos. 2. non dandum quod quis homo totum posse suum debeat deo non tamen exigit de necessitate ut totum quod possit faciat: quod hoc est impossibile secundum statum presentis vite cum oporteat hominem circa multa sollicitum esse. Tertium notandum quod facere aliquid acceptum deo potest intelligi dupliciter. Aut virtute propria et sic nullus potest satisfacere de peccatis in deum commissis. aut virtute alterius: et sic unusquisque merito christi potest satisfacere quod est infinitum. Et si obiceret quod christus liberauit nos a pena debita pro peccatis nostris iuxta illud. i. Pet. 2. c. Peccata nostra ipse protulit in corpore suo super lignum. Quod exponens magister sententiarum. in. 3. di. 19. ait. Peccata portare est pena illorum exolvere. et ad hoc est dictum Isaie. 53. Vere languores nostros ipse tulit: et dolores nostros ipse portavit. quod nulla satisfactio penalis erit necessaria. vlti erit necessaria non plene christus satisfecit pro nobis. Raderi potest secundum Bonaventuram. i. 3. di. 19. quod passio christi liberat nos a pena penitentiae quantum de se: quod

fm q̄ dicit magister in lra in baptismo
ois p̄ca q̄ p̄ p̄co d̄f̄ penit̄ relaxat
Sed cū hō p̄ca iterat reddit se idi-
gnū t̄ro b̄nficio. Et p̄ passionē nō re-
mittit ei tota pena: s̄ minorat fm q̄
dicit magister in lra quātū decet et ex-
pedi salua d̄na iusticia. Est ḡ possi-
bil̄ facilisq̄ pena satisfactoria. qm̄ vt
scribit. ff. de re. iur. l. i. impossibiliū. ad i-
possibile nemo tenet. Et ut Aug⁹ dicit
in sermōe. De serua pigrū nō dāna-
ret si ea que nullo mō fieri poterat i-
peraret. 2° remediū extra timorem
satisfactoriōis ē s̄deratio modicitatis
ipsi⁹ pene. Ois etenim pena t̄palis mo-
dicū ē: et q̄ nihil respectu future pene
non solū inferni: s̄ etiā purgato: ii. de
cui⁹ grauitate suo loco disputabitur
3° remediū extra timorē p̄actū est
s̄deratio b̄uitatis pene satisfacto-
rie. Nā sicut breuis ē vita ita breuis
est p̄nia p̄ quā salui eē valem⁹. Qua-
re nullo timore p̄nia ē differēda. 2^a
cā q̄re pleriq̄ differūt p̄niam agē v̄
pudor siue verecūdia. Erubescūt enī
et verecūdiā b̄nficē. qm̄ solēt vt plu-
rimū hoīes mali quoz mult⁹ ē nume-
rus volētes b̄nficē: suāq̄ malā vitā
emēdari i d̄risn̄ haberi. Sed ad con-
futationē erro:is hī triplicē pudorē
nōre debem⁹. videlicet. 1° prim⁹ v̄ cō-
mēdabilis. 2° vitupabilis. 3° abho-
minabilis. 1° prim⁹ pudor seu vere-
cūdia v̄ comēdabilis. cū. s̄. q̄s erube-
scit male facē. nā fm̄ Jo. dama. Vere-
cūdia ē timor alicuius turpitudinis
Qd̄ Arl. explicauit in 3° ethi. Qui ti-
met decēs et verecūdi⁹ est. qui aut̄ nō
timet iuerecūdi⁹. Et de verecūdia lo-
quit Valer⁹ li. 4°. v. Verecūdia ē p̄f

hoīs honesti. s̄ hū t̄rela. solēniū offi-
cioz magistra. inocētie. cara. primis
accepta. alienis oī loco oī t̄pe fauora-
bile. p̄ se referēs multū. Et sapiens
Ecd. 2. ait. Ante grandinē p̄bit co-
ruscatio: et añ verecūdiā p̄bit gratia
De verecūdia refrenat sensus. mode-
rat gust⁹. librat verba. pōderat fmo-
nes. ornat senes. decorat iuuenes. ma-
gnificat reges. s̄bleuat s̄ditos. extol-
lit platos. et mores deaurat. quoniā
qui erubescitini sūt hac erubescētia
et rubore declinat mala. Sed ve mū-
do a scand̄al qm̄ rarissima ē hec eru-
bescētia inter hoīes deprauatos. nā
nō erubescūt publice blasphemare. la-
dere. rape. fenerari. piarare. lasciuia
verba et scurilia nō solū dicē s̄ cāta-
re: inhonesta vestimēta deferre: et p̄-
cipue mulieres ped⁹ colla brachiaq̄
nudates: et ornatu meretricio coram
hoīb⁹ excentes: et turpissima scēdera
adulterii fornicatōis stupri sodomie
et sacrilegii perpetrare. 2° pudor v̄
vitupabilis. cū. s̄. q̄s omittit v̄tuosos
actus etiā ad salutem necessarios ne
mali irrideāt cū. certū enī ē q̄ displicet
malis vita bonoz. Vñ sapiēs p̄v-
21. ait. Aia impiū desiderat malū. Et
29. c. idē ait. Abhōianē impiū eos q̄ i
recta sūt via. Et. 14. c. Ambulās ingre-
r̄co itinē et timēs deū despiciē ab eo
q̄ insani ḡd̄if via. Et. 13. c. Detestant̄
stulti eos q̄ fugiūt mala. Et h̄ iō ē q̄
vt v̄. Job. 3°. Ois q̄ male agit odit
lucē. qd̄ v̄bū pōif. 18. q. 2. i. c. p̄niciosū
Ulexn̄ fatui sūt et abhōiabilef q̄ ne ir-
rideāt a malis maloz sociū effici pati-
untur. Quando etenim mali irridēt
eos qui boni sunt idem est ac si ceci

irridēt eos q̄ vidēt aut claudi eos
q̄ recte abulāt. aut lacēatas vestes ha-
bentes illos qui regio hitu sūt amici
Tertius dicit pudor: abhōiabilis qm̄
s̄. quis ad penitētiā redire recusat eo
q̄ sua peccata turpē cōmissa cōfiteri
confūdif. De isto hō pudore lati⁹ di-
cam i tractatu de cōfessione. Tertia
causa q̄re multi p̄niam in longū p̄tra-
hunt v̄r spes hec aut̄ triplex ē. 1^a sp̄
diu viuēdi. 2^a t̄plia degustādi. 3^a
miam cōsequēdi. 1^a sp̄ia ē spes diu
viuēdi s̄ qua innumerabiles decipiūt
p̄mittētes sibi p̄s lōgū d̄inē d̄ierū
Nam ut ingt Cicerō in li^o de senectū-
te. Remo ē enī tā senex qui se nō pu-
ter annū viuē. Et Hiero. ad Serun-
tiā. Remo est tā fractis virib⁹: et taz
decrepitate senectutis vt nō se putet ad
huc annū posse supiuuē. Vñ subrept
obliuio cōditionis sue: vt frenū aial-
iam iāq̄ soluēdā erigat in supbia et
aio celū teneat. Uerūtāme sic quātū-
cūq̄ excogitare quis velit diuturna
vita sp̄ breuis erit. Vñ et Jacob⁹. 4.
.c. ait. Que ē vita nostra! Uapor ad
modicū parēs et deinde ex̄minabif.
De vite aut̄ breuitate plene scribam
in fm̄oe de vita hoīs et cōreptu mun-
di. et in sermōe de t̄pe et i tractatu s̄
xtutib⁹. 2ª spes est t̄palia degustā-
di. Sperāt enī diligentes mūdū mun-
danis bonis p̄ libito posse diuti⁹ io-
cundari. Et t̄n exp̄ientia docet q̄ cū-
cta hui⁹ seculi falsa et desiderata bo-
na caduca sunt et vana nullā in se sta-
bilitatē firmitatemq̄ retinētia. Vñc
Sene. ad Lucillū ait. Noli huic trā-
quillitati confidere. Memento mare
cuertif vt eodē die vbi luserūt nauī

gia s̄: b̄f: Prop̄ea a d̄no Jesu x̄po
ppulchra dicta ē pabola quā Lucas
scribit. 12. c. Hoīs igit cuiusdā diuiti
vberes fruct⁹ ager attulit. et cogita-
bat intra se. v. Quid faciā: q̄ nō ha-
beo quo cōgregē fruct⁹ meos! Et di-
xit. hoc faciā: Destruā hōrea mea: et
maiora faciā: et illuc cōgregabo oīa q̄
nata sūt mihi et dicā aie mee. Anima
mea habes multa bona posita in an-
nos plurimos. Regesce. comedē: bibe
et epulare. Dixit aut̄ illi d̄ns. Stulte
hac nocte aiaz tuā repetēt a te. Que
autē parasti cui⁹ erūt! sic est. Qui ci-
bit thesaurizat: et nō est in d̄no diues
3^a est spes miam cōsequēdi. nā ple-
riq̄ deliberāt oē suū t̄ps i iuriā cre-
atoris sui exponē et tandē ab eo mi-
serico:diā impetrare. Hāc sp̄z refre-
nat sapiēs: cū dicit Ecd. 5. Ne dixerit
Peccavi. et qd̄ mihi accidit triste. Al-
tissim⁹ est patiens redditor. de pp̄cia
tu peccato: uz noli esse sine metu neq̄
adicias peccatū sup̄ p̄c̄m. Et ne di-
cas. Misericordia d̄ni magna est multi-
tudinis p̄coz meoz miserebif. Mi-
serico:diā et ira ab illo cito p̄inat
et in peccatores respicit ira eius. Ne
tardes cōverti ad d̄nm. Subito enī
venit ira illi⁹ et in t̄pe vindicte disp-
det te. Quarta cā quare peccato-
res p̄niam retardāt dicit desperatio
ad quā inducūt pp̄f tria. videlicet. p̄.
pp̄f p̄coz magnitudinē. 2° pp̄f
p̄coz mult. tudinē. 3° pp̄f p̄coz
vicissitud. nē. S̄ p̄ p̄cedētia que d̄ca
sunt in fm̄oe de mia dei oīa ista dis-
soluūt. Nō sūt itaq̄ p̄acte cāe suffi-
cientes et necessarie ad retinēdū pec-
catores ne cōvertant̄ ad deum.

Quæ fatue agūt q differūt pñiam ppter impedimenta que possūt disse-
redo puenire ppter que exponūt se pi-
culo marino. **Caplm. z.**

Secūdū mysteriū declarādūz
de dilatiōe pñie dicit fatui-
tas. Qui n. sic differāt q̄dru-
plici fatuitate laborāt. Prima v̄ pi-
clitacionis. 2ª abbreviatiōis. 3ª ruina-
tionis. 4ª cessatiōis. **Prima fatui-
tas** dicit piclitiōis. q̄ illi q̄ pñiam
nō faciūt cū possūt exponūt se piculo
nō facē illā posse cū credūt. **Hic** Hiero-
nym^o ad Saluinā de Nebidūo q̄
viduitate sic ait. Cauēdū ē vuln^o q̄d
piculo q̄ dolore curaf. Aliud ē intēg
nauī q̄ saluis mercantiis portū intra-
re salutis. aliud nudū herēdo tabulis
q̄ crebris cursib^o fluctuū ad asprima
saxa collidi. hec ille. Potest eqdē ene-
nire ut p^o diurnā pccōz cōsuetudi-
nē malus habit^o nō ita defacili amo-
ueat sicq̄ pccōz impenitēs fiat. **Un̄** q̄
Job. 20. c. de tali sic loquit. **Ossa** ei^o
implebūt vitis adolescentie sue: q̄ cū
eo in puluere dōmiēt. **Et sapiēs p̄v.**
22. ait. Adolescentes ambulāf iuxta viā
suā etiā cū senuerit nō recedet ab ea.
Et Hier. 17. c. ingt. Si mutare pōt
ethiops pellē suā: q̄ p̄dus varietates
suas. sic vos poteritis bñfacē cū vidi-
ceritis malū. **Ex hoc ē q̄ pccm̄ ex cō-
suetudine cōmissū morti Lazari com-
paf.** Prop̄ q̄d Aug^o de pe. vi. z. c. sic
ait. Sicut trib^o q̄dib^o ad pccm̄ pueni-
tur suggestione. delectatiōe. cōsensu
ita ipsi^o peccati tres sūt differētie. s. i.
in corde. i. factō. q̄ i cōsuetudine. tāq̄
tres mōtes. **Una** q̄si i domo id est cū
ni corde consentit libidini. **alte:** a q̄si

plata iam extra portā cū in factū p-
cedit assensio. 3^a cū in vitio cōsuetudi-
nis male tāq̄ mole terrena pñiam
mus q̄si i sepulchro iam patet. **Que-
tria** genera mortuoz dñs resuscitat.
se q̄s euangeliū legit agnoscit **Hic**
In glo v̄o ponūt hi v̄sus sup verbo
tanq̄. **Mens** mala mors int^o malus
actus mors foris vsus. **Tuba** puella
puer Lazar^o ista notāt. **Hac** v̄bo hāc
motu lachrymādo suscitāt illā. **Xps**
q̄ i medico nascit eger hō. **In Lazaro**
aut resuscitādo q̄tuor erāt cōditōes.
Prima q̄ tenebat. 2^a q̄ lapis erat ei^o
sepulchro supposit^o. 3^a q̄ ligatos ha-
bebat pedes q̄ man^o. 4^a q̄ sudario
velata erat facies ei^o. **Job. xi. c.** Sic
repiunt spūaliē ista q̄tuor in pccōre
qui longo spacio pccā retinuit. p̄ se-
tet deo angelis q̄ hoib^o. 2^a ē ei lapis
suppositus id est mala cōsuetudo. **Un̄**
glo. Jo. xi. ait. Dñs frenuit q̄ lachry-
matus est q̄ clamauit voce magna q̄
difficile surgit que mola male cōsuetu-
dinis premit. hoc est q̄d **Iuena.** pol-
chre decantat li. 3°. **satyra. i.** Cōsuetu-
do mali tenet insanabile vulnus. **Et**
Marcialis cocus. **Mens** assueta ma-
lo firmi^o heret ei. **Et Quidi^o** de arte
amādi. fac tibi cōsuecat nūl cōsuetudi-
ne maius. **Rō** est: q̄ fm **Art. li.** de me-
mor. q̄ reminiscen. **Cōsuetudo** p̄alta
natura. **Et li. 7°.** ethi. **Cōsuetudo** na-
ture assimulat. **Et li. p. retho.** Simil^o
est cōsuetudo nature. ppe enī q̄d sepe
ei q̄d semp ē. **Est** aut natura ei^o quod
semp cōsuetudo ei^o q̄d sepe. **hec ille.**
3° habet man^o q̄ pedes ligatos: quia
ipotēs factus est p̄ pccm̄ ad bñ opan-
dum. 4° pccōz habet facies velatam

sudario: q̄ ex quo in tenebris pccōz
fuit spūale visū amiser. **de talib^o** nāq̄
pccōz id^o q̄. **Sophōias. i. c.** Ambula-
būt ut ceci q̄ dñs peccauerūt. **Et sap.**
z. c. sapiēs ait. **Errecauit** illos mali-
cor. **Quare** piculosus est frequentare
pccā q̄ penitētiā plongare. **2^a** fa-
tuitas illoz q̄ differūt cūcti ad pñiaz
dicit abbreviatiōis: q̄ cū tēp^o breue
sit nō curant sibi de salute necessaria
puidere. **fatuus** nāq̄ nō imerito re-
putari posset si q̄s iter cepisset ad lo-
cum aliquē ad quē longa esset via q̄
vir ibi ambulāf p̄ totam diē vsq̄ ad
noctē puenire valeret. q̄ tamē p^o ce-
ptū iter stās gesceret. **o. hora** vsq̄
na vsq̄ hora completōz p̄ficiā iter meū
sic fatuus ē q̄ ad regnū celoꝝ debz
accedē hō: a tardā p̄tolāf q̄ se ad
pñiam cūertat. **3^a** fatuitas dicit
differūt pñiam facere v̄ rinationis
qm̄ peccata ū deponēs facile q̄ alia
trahit. **Et** quāto pccā magis multi-
plicāf magis grauāt animā q̄ ex de-
quēti cū maio: i. v̄ difficultate resurgit
ideo legis i vitis patrū q̄ v̄it vor
ad beatū **Arseniū. d.** **egredē** q̄ oñdā
tibi opa hoīuz. **Et** egress^o vidit ethi-
opem nigrū cedentē ligna securi q̄ fa-
clentē grandē sarcinā q̄ tēptabat le-
uare ea: s. p̄ magnitudine nō poterat
Et iterū scindebat alia ligna q̄ adde-
bat sarcine. **Imitebat** adhuc leuare
illā: q̄ min^o q̄ prius poterat. **Quā** v̄
ponebat: q̄ iterū scindens alia ligna
sarcine adiūgbat. q̄ fatigabaf sicut
prius illā leuare: q̄ p̄p̄ mai^o p̄odus
maiorē q̄ grauitate negbat illā mo-
uere. **Suit** hec visio sibi exposita sic. q̄
qui cedebat ligna q̄ addebat sarcine

homo pccō: est q̄ pccā dicit^o sepi^o
illa leuare nō suff: s. supra dēf^o q̄ alia
intra se dicit. **Postq̄** congregauero
multa pccā plura p̄ioib^o: tūc illa le-
uabo: q̄ de illis pñiam faciā. **4^a** fa-
tuitas dicit cessatiōis. **Cessat** eqdem
m̄tōtiēs q̄ deficit illud q̄d fuerat hō
p̄meditat^o. **P̄** meditati nāq̄ fuerāt
multi mori in senectute: q̄ mortui sūt
in iuētute. q̄ mori i domo q̄ mortui
sūt extra domū. **mori** inf suos q̄ mor-
tui sūt iter extraneos. **mori** loquētes
q̄ mortui sūt lique vsu p̄iuati. **mori** i
dinitūs q̄ mortui sūt in egestate. **mori**
i cū pñia: q̄ mortui sūt obstinati. **o**
vita fallax. o vita fragilis. o vita ma-
tabilis cui^o erit nullus p̄scire morta-
liū potest. **Un̄** sapiēs **Ecd. 9. c. ait.** Ne
scit hō finē suū: s. sicut piscel capiunt
homo: q̄ auēl cōprehēdūt laqueo: sic
capiunt hoīes in tēpore malo cum eis
extemplo supuenerit.

Quā iniqui sūt q̄ pñiam tardant
q̄ cōuerti ad dñm̄: q̄ agūt v̄tra deum
q̄ angelos q̄ v̄tra seipsos q̄ v̄tra oēs
creaturam. **Caplm. z.**

Tertū mysteriū cōreplandūz
circa penitētie dilatiōe v̄
iniquitas. **Peccatoz** nāq̄ qui
penitētiā differūt iniqu^o ē q̄duplici li-
gitate. **Prima** ē v̄tra deū. 2^a v̄tra
angelos. 3^a v̄tra seipsū. 4^a v̄tra
oēm creaturā. **Prima** iniquitas est
v̄tra deū cui apponit sel in esca iuxta
illud psal. **Dederūt** in esca meā sel: q̄
q̄ in siti mea potauerūt me aceto. **Ue-**
lut enī esca v̄tra est opus bonū: q̄ in
eo dñs delectat tāq̄ inter flores: fm
illud **Canti. z. c.** **Pascitis** inter lilla. i.
inter munda opa. **Esce** q̄ domini sel

apponit opib⁹ que agit amari-
 tudine peccati admittit pnia⁹ refugit.
 Talis etiā qui senectutem ad pnia⁹
 agenda expectat deterior: ē prez vite
 sue deo reseruat. ⁊ meliore diabolo
 immolat. **S**ecūda iniquitas ē i age-
 los. Impenitentes vtiq⁹ pro suo mō
 q̄tū de se ē angelos affligere nō eru-
 bescūt. nam licet angeli beati ipassibi-
 les sint: ⁊ oi iocūditate: repleti tamē
 vt dixim⁹ in pcedētib⁹ de maloz cō-
 uersione gaudiū aliq̄d accidētale su-
 scipiūt. Hoc vō eis deesse necesse est
 cū peccatores nō cōuertūt. **T**ertia ini-
 qtas peccatrici aie impenitētis ē in
 seipsam. nā dū peccoz differit cōuertit
 vult potius habere se malū q̄ bonū
 infirmū q̄ sanū. seruū q̄ liberū. in sta-
 tu latronis q̄ in statu regis. nihil ha-
 bētem q̄ oiu⁹ bonoz ecclie picipem
 inutile q̄ multū valētē. Peccatū ne-
 pe facit hoīem malū. infirmū. mortuū
 seruū. latronē: q̄ furat bona dei. pau-
 perem: ⁊ inutile. **Q**uarta iniquitas
 est in oēm creaturā: q̄ pp̄ duriciam
 hoīuz peccozum creature irōnabiles
 quodāmo pniūt. Obscurat⁹ ē enim
 sol tpe passionis pp̄ iudeoz crude-
 litatē. Dericūt in diluuiō tot aialia
 ⁊ volucres celi pp̄ peccā hoīuz. Ma-
 ledicta fuit terra pp̄ peccā pmo⁹ pa-
 rentū. Ergisimi g o peccatores tardi.
 ecce nūc tēpus acceptabile inqt apls
 z. Cor. 6. Ecce nūc dies salutis. **N**e-
 mini dātes vllā offensionem nec deo
 nec angelis: nec vobismetipsis: nec ec̄
 creaturis p tarditatē cōuersiōis v̄e
 ⁊ sic faciētes accipietis b a deo grāz
 ⁊ in futuro gloriā. Amen.

Dominica sexagesima de fructuo-
 so ⁊ vtili v̄bo dei quo mediāte oēs
 gentes crediderūt in xpm saluatores
 noītrum. **S**ermo. 8.

Senē est verbū dei. Scribūf
 hec verba Lud. 8. c. ⁊ i euan-
 gelio hodierno ⁊ p̄tis dñi
 ce. Nihil tam efficac⁹ esse pot ad con-
 uersionē cuiuslibet peccatozis. ⁊ cui⁹
 liber virtuosi cōfortationē sicut de-
 uota ⁊ frequēs audi⁹ v̄bi dñi. Sci-
 mus etenim p predicationem euāgelii
 mūdū totū ab idolatrie errore reuo-
 catū. Nam antea oēs gētes vna ex-
 cepta populi iudeoz deos falsos cuz
 vanatissimis supstitiōib⁹ excolebant.
 At vbi vox euāgelii audita ē i omni
 terra: ois error ab eius conspectū fu-
 gatus ē tāq̄ si tenebre a lucis radiis
 fuissent depulse. **E**x hoc inqt Eusebi⁹
 pampbili. li. i. de euāgelica p̄patione
 Nō eni p̄se qui xpm secuti sunt m̄tes
 suas nephandis nuptiis cognoscunt
 nō hūanis vescūt carnib⁹ scythie qm̄
 ad eos vsq̄ predicatō xpi puenit nec
 carissimos falsa religione ipulsi filios
 iugulat. **H**ec certe ac talia pene infi-
 nita hoīuz quondam vita verabāt.
 Massagethe ac varbices tradūt pp̄
 quos atq̄ affines suos qui senectute
 cōficiēbāt miserrimos putasse. ac iō
 imolatas carnes eozū quos plurimi
 fecerāt deuorabāt. Libareni viuos se-
 niores suos p̄cipitarūt. **H**yrchani ra-
 pacis generis aubus ac canib⁹ p̄icē
 soliti. **Q**ue qdē cūcta in religioissime
 faciebāt. nūc x̄o sola euāgelica v̄tu-
 te vndiq̄ truculētissima h̄ pestis ex-
 pulsa ē. hec ille. **E**t ut plen⁹ itelligat⁹
 ab oib⁹ quanta sit virtus dñi verbi

in hoc sermone de ipso ducient tra-
 ctabim⁹ eo q̄ saluator oiu⁹ i v̄bis al-
 legatis in themate dixit. verbum dei
 fore semē. s. spūaliū carismatū ⁊ dono-
 rā. In quib⁹ verbis tria mysteria sūt
 delaranda.

Pri⁹ ē de v̄bi dei p̄dicati dignitate
Secū⁹ de predicatis verbū q̄litate.
Tertiū de auditiois ei⁹ vtilitate.
Qu⁹ qnq̄ sūt egregie ⁊ excellentissi-
 me dignitates v̄bi dei ⁊ officii p̄di-
 candi. **C**aplm. i.

Primū mysteriū declarandū
 est de dignitate verbi dei p̄-
 dicati seu officii p̄dicandi. **E**t
 ad hoc intelligendū s̄notabim⁹ qnq̄
 excellētias de dignitate ei⁹. **P**ria v̄
 xpi exercitatio. **S**ecūda aploz electō
Tertia miraculoz cōuiscatio. **4**^a p̄-
 dicatoz defensio. **5**^a ecclie s̄blimatio.
Prima excellētia verbi dñi ⁊ of-
 ficiū p̄dicandi v̄ xpi exercitatio. **D**ñs
 qdē Iesus deus dei fili⁹ p̄dicare vo-
 luit ⁊ p̄dicationis officii exercē. **U**n̄
Mat. 4. v̄. **C**epit Iesus p̄dicare ⁊
 dicē penitētia agite. **E**t Lud. 8. d̄ ipo-
 dicat. **I**ter faciebat p ciuitates: ⁊ ca-
 stella p̄dicās ⁊ euāgelizās regnū dei.
Et ut colligat⁹ ex dictis euāgelistarū
 p̄cipue. **J**o. 8. ⁊. 18. capitulis sepi⁹ vo-
 cebat p̄dicando i tēplo ⁊ in synago-
 ga. **U**erūtāme non i merito querē q̄
 pot. **U**trū xps debuit solum iudeis ⁊
 nō gentilib⁹ p̄dicare. **A**d qd̄ respōd⁹
Tho. 3. pte. q. 42. **Q**uōmōdū fuit p̄-
 dicationē xpi tam p aplos q̄ p ipsuz
 a principio solis iudeis exhiberi tri-
 plici rōne. **1**^a rōne impletiois. **2**^a rōne
 ordinationis. **3**^a rōne triumphatiois
Prima rōne dicit impletiois. **P**re-

dicauit enī xps iudeis vt implet pro-
 missiones factas antiq̄s p̄rib⁹. nō at
 gentilib⁹: qm̄ popul⁹ ille iudeoz tātū
 viuebat sub dei veri cultu. **U**n̄ apls
 Ro. 15. ait. **D**ico xpm fuisse ministrū
 circūcisionis id est p̄dicationis iudeo-
 rū propter veritatē dei ad cōfirmā-
 das p̄missiones patrū. **E**t vt etiam
Hiero⁹ dicit sup illud **M**at. 23. **I**n viā
 gentiū ne abieritis. **O**portebat p̄mū
 aduētū xpi nūciari iudeis ne iustā ha-
 berēt excusationē. dicētes iō se dñm
 reiecit: q̄ ad gētes trāserit. **U**erūtū
 sicut nō debuit a principio indifferēt
 suā doctrinā gētib⁹ coicare. ita etiā
 nō debuit gentiles oīno repellere ne
 spes salutis eis pcluderet. **J**ō aliqui
 gentiliū p̄ticularit̄ sūt admitti sic sa-
 maritana. **J**o. 4. ⁊ chananea. **M**at.
 15. **P**ropt̄ excellētia fidei ⁊ deuotiōis
 earū. **2**^a rōne quare xps tm̄ iudeis
 nō gentilib⁹ p̄dicauit d̄ ordinationis
Exigebat nāq̄ debit⁹ ordo ut indeis
 q̄ erat p̄pingores p fidē ⁊ cultū vni⁹
 dei prius doctrina xpi pponeret ⁊ p
 eos trāsmitteret ad gētes: sicut i cele-
 sti hierarchia p supiores angelos ad
 inferios: es dñe illuminatiōes pueniunt
Un̄ **H**iero⁹ sup illud **M**at. 15. **N**ō
 sū missus nisi ad oues q̄ pierūt dom⁹
 isrl. **N**ō inqt hoc dicit qn̄ ad gentes
 missus sit sed q̄ primū ad isrl̄ missus
 est. **E**t h̄ p̄dixit **I**saias. vlti. c. **M**ittā
 ex eis q̄ saluati fuerūt. s. ex iudeis ad
 gentes in mare in africanā i lidiam
 tenētes sagittā in italiā: in greciā ad
 insulas longe ad eos q̄ nō audierunt
 de me: ⁊ nō viderūt gloriā meam ⁊
 anūciabunt gl̄iam meā gentib⁹. **3**^a
 rōne quare xps voluit iudeis ⁊ nō gentilib⁹

p.edicare vñ triumphationis. vt oñ-
deret triūphuz 7 victoriam crucis 7
passionis sue p qua meruit prātem 7
vniuz sup gentes: fm illud Mat. vlt.
Data est mihi ois prās i celo 7 i tra
Maiores sigdē prātis 7 vtutis ostē-
siuū fuit p^o passionē suam p aplos re-
ducere gētes q̄ si ante passionē ipse
psonaliter eis pdicasset. ¶ Secunda
excellētia vbi vni 7 officii pdicandi
vñ aplos electio. Ad hoc sigdē illos
elegit xps: vt ad pdicāō illos mittēt
Vñ Joh. is. dicebat eis. Ego vos ele-
gi de mūdo vt eatis 7 fructū afferatis
7 fructus vester maneat. ¶ Passio
nē vñ suā 7 resurrectionē dixit eis il-
lud. Mar. vlti. Euntes in mūdū vni-
uersū pdicāte euāgelii oī creature.
Et illud Mar. vlti. Euntes docete
oēs gentes. Qd̄ 7 ipsi pfererūt de q-
bus dī i ps. In om. ter. ex. so. eo. 7 i si
oz. ter. ver. eo. Ipsa vñ experientia do-
cet q̄ ex eoz doctrina mūd^o tot^o illu-
minatus est. ¶ S3 hic queri ab aliq̄
pōt. Utrū apli ex vine grē pntia aut
aliq̄ vi seu arte ppa pdicādo pploz
corda mētēsq̄ attraxerūt ad xpm. Et
dico q̄ nō potuissent tā cito euāgeli-
um oibus gētib^o cū illo: ū emēdatiōe
pdicare nisi eis affuisset virt^o diuina
7 spūs scī grā: fm illud Marci. vlti.
Predicauerūt vbiq̄: vñ oī coopāte 7
sermonē cōfirmāte sequētib^o signis.
Nā tria sūt illa q̄ vel p nām vñ artē
hoies inducē pnt ad aliqd credendū
vel opandū que tamen in aplis xpm
pdicātib^o nō sūt iuēta. Prīmū ē dia-
lectica 7 loicalis argumētatio. 2ª est
rhetoricata psualio. 3ª est bonozum
tpaliū pmissio. ¶ 1^a d. imū ē dialectica

7 loicalis argumētatio. Argumentū
nāq̄ vt logici tradūt: ē rō rei dubie
facies fidē. His argumētis commoti
sunt pleriq̄ ad sequendū. Platonem
aliū Ari. aliū Pythagorā. aliū reliquos
pbos: 7 eoz discipuli facti. Silibus
insup argumētatioib^o. Arrī Appol-
linaris. Manicheus Valentin^o Che-
ruthus fortin^o Debion Paul^o Sa-
mositanus Carpocarches Appeltes
Marchion Hermogenes Nouatus
Macedonius Florian^o Tertulianus
Delagius Nestor^o: 7 ceteri alii sua
rū heresi vna pestifera dissemina-
uerūt: q̄b^o cōtamiati fuere 7 populi
7 nationes. ¶ Secūdū qd̄ pōt hoies
inducere ad aliqd credendū vel opan-
dū dicit rhetoricata psualio. Inquit
enī Seneca ad Lucilluz incredibilē
qd̄ facile magnos viros dulcedo oīo-
nis abducit a vero. Et idē de sola
tione ad Paulinū ait. Pōt eloquētia
que pua sunt approbare p magnis.
rursū magna attenuare 7 ad ima re-
ducere. Et Tulli^o. li. 2. de oratore sic
loquit. Quid admirabili^o q̄ res splē-
dore illustrata verbor^o! Tantā vim
habet illa que recta a bono poeta di-
cta est vox atq̄ nimirū regina rerum
oīo ut nō modo inclināte; erigē aut
stātē incliare: s̄ etiā aduersantē atq̄
repugnātē ut ipator bon^o ac fort^o ca-
pere possit. hec ille. Sūt ad h̄ pposi-
tū exēpla. Nā recitat Valeri^o quāta
sit vis eloquētie. Et Tulli^o i qonib^o
Tuscul. q̄ Egehas Cyrenaic^o pbs q̄
dā cyrene ciuitati. Egypti adeo co-
piose differebat de bono mortis ma-
la vite plēissime demōstrādo q̄ mlti
auditis illis sibi inferebant mortem.

qua ppter a rege Ptholomeo pbi-
bitus est illa amplius edocē. Refert
adhuc Valeri^o de studio 7 industria
q̄ Cato cesouinus tam eloquēs fuit
q̄ nūq̄ ab aliq̄ guat^o p aliū defendi
voluisset. Et ut Plini^o dicit in li. de
viris illustrib^o q̄ drageies quaf̄ accu-
satus per se solū cām dixit optimeq̄
fuit absolut^o. Et ut Tulli^o in. i. qonū
tusculanaz scribit. fuit in eo tāta do-
quētia quāta illis tpb^o dici potuis-
set. De Tullio insup sic ait Lactan. li
3. di. insti. Tulli^o sūm^o pbs secte acha-
denice pfectus orator: sup eloquētia
corda hoīuz in manibus iuis habuit
vt q̄qd vsq̄ eloquiū p latinoz alue-
os fluxit: ab hoc fonte pgressum est.
Quāta aut vis dicēdi fuerit i eo ap-
te ponit Plutarchus vitā eius descri-
bens. Dicit enī cū Cicero venit Rho-
dū ad Appolloniū Nilōis clarissimū
oratorē. 7 Possidonū p̄bm gliosum
tradit. Appolloniū cū esset ex̄ps latie
ligue rogauit. Ciceronē vt grece ali-
qd declararet qd̄ Cicero libēs fecit.
Ex illa declaratione oēs i stuporem
versi nō poterāt saturari d̄ laudib^o
Ciceronis. Sed 7 Appolloni^o venit
in tantā admiratione q̄ velut p exta-
sim tractus nō intelligebat: 7 p mul-
tā morā tacitus sedit dixit tadē. Te
nempe Cicero laudo 7 admiro. S3
me fortūa grecoz misit vt videā eru-
ditionē 7 eloquētia que sola bonoz
nobis relicta erat p te Romā accessis-
se. Subdit 7 idē Plutarch^o de fatū
via Ciceronis. q̄ dū orauit apud ce-
sarē. pro Quinto ligario q̄ ex aduer-
sarius cesaris erat tāta gratia admi-
rabilis fuit vt cesar in plurimos colo-

res vultū verterit: manifestūq̄ fuit q̄
animus cesaris mutabaf. Pharsali-
cam tñ pugnā cum orator: attingeret
cesar velut amēs coepe ac mēte alie-
natus est quosdaz que e manib^o suis
fluxisse libellos dnt. Quāe cesar vul-
ci orōni vidus cū crimie liberauit.
Tertiū qd̄ pōt hoies inducē ad ali-
qd credendū vel opandū vñ tēpalium
bonoz pmissio. Sic Dauides de-
mulsit aures oīuz eoz q̄ ipsū colunt 7
venerātur. Promisit eis diuitias con-
cessit lasciuas 7 ad oēm voluptatez
libere laxauit habenas. Quid igit d̄
aplis pdicantib^o euāgelii tenendū ē
An ipsi dialectici aut rhetorici vñ for-
te tēpalia pmittentes. Absit. De illis
erenī ait Aug^o li. 22. de ciui. dei. c. 5.
Ineruditos liberalib^o disciplinis et
oīno q̄tū ad eoz doctrinas attinet
ipolitos nō p̄tos grāmatica nō ar-
matos dialectica nō rhetorica iflatos
piscatores xps cū retib^o fidei ad ma-
re huius seculi paucissimos misit atq̄
ita vt ex oī genere tam mltos pisces
7 tāto mirabiliores quāto rariores
etiā p̄hos cepit. hec ille. Neq̄ insup
tēpale aliqd polcebat apli pdicādo
quāquidē 7 ipsi asgnabaf tēpalia cur-
cta spnēdaq̄ p etna imortaliz vita
clamabāt. fuerunt igit ipsi tube spūs
scī supno munere dei ad officii pdica-
tionis deputati. ¶ Excellētia vbi
dei 7 officii pdicandi vñ miraculo: ū
coruscatio. Cōcomitat q̄ppe sepe nu-
mero vbi dei claritas miraculo: um
nā fm Tho. 2. 2. q. 178. deus facit mi-
racula marime pp̄ tria sp̄ pp̄ sci-
tatis alicui^o demōstrationē. 2^a pp̄
fidei approbationē. 3^a pp̄ veritatis

predicare confirmationē. Quod facit de
miracula ad ostēdēdā scitatē alicui
quē p merito vite vult preponē aliis
in exemplū virtutis: sicut fecit de ma
gno Antonio Bachario et aliis. Et
2° facit deus miracula ut fidē appro
bat. unde glo. sup illud psal. Et det
illis hereditatē gētū air. hec fuit in
tentio miraculoꝝ vt crederēt gētes.
3° facit de^o miracula ad cōfirmādā
veritatē predicatā. Et sic facta sunt
miracula et signa pdicantib⁹ aposto
apostolicisq; viris. Quisnā explicet
quot signis claruit cōfessor dñi glo
sus sancti Antoni⁹ de ordine minor
predicator egregius. Referā ex mul
tis qd̄ in eius legenda magna stinet
Dū enī quadā die in ciuitate Bituri
censi populo pdicaret tā ingens mul
tudo ad eū audiēdū cōuenit: q; nul
lus locus ciuitatis illam cape posset.
Uñ canonici ciuitatis pcessionaliter
ciuitatē exeuntes cū pplo ad qōdaz
pratū latissimū puenerūt. Dū aut be
atus Antoni⁹ pdicare cepisset subito
tps surrexit et tēptas valida adco
q; oēs timere ceperūt tā de pluuia fu
tura q; de conuulsiōib⁹ et tonitruis
et sic ceperūt fugē et uelle abire. Qd̄
cernēs btūs Antoni⁹ dixit eis. Ego
p pte dñi nri Jesu xpi vobis dico. q
nullus vestrū aliqd mali habebit. ste
tis firmi et nō timeatis. Qui eis vbi
fidentes immobiles ad audiēdū pdica
tionē ei⁹ steterūt. Et cū grādo gros
sissima descēdisset sup trā circa audi
entes: nec grādo: nec pluuia descēdit
cū tñ grādo ex nimietate ad altitudi
nē magnā oēm locū ambūisset. Quo
uiso miraculo cuncti gratias deo de

derūt. Et h⁹ miraculū sculptū ē in la
pide in frōtispicio ecclesie maioris bi
turicē. Quid de scō patre nostro
frāncisco! Quid de scō Dñico! Quid
deniq; de scō Bernardino. Lōgū cer
te esset singillati eoz miracula p cō
firmationē euāgelii vni⁹ facta enar
rare. Quarta excellentia vni⁹ vbi
et officii pdicadi v⁹ pdicatorū defen
sio. Desedit egdē illos de⁹ q nomē ei⁹
pdicant maxie a trib⁹ ab emulis.
1° a diabolis 2° a piculis. 3° de
fendit de⁹ pdicatores ab emulis. Nā
ut scribit: 2. q. 3. i. c. quicūq;. Quicūq;
cōtristauerit doctorē vitatis peccat
i xpm et p̄rem oīuz: exacerbat deū p
pter qd̄ et vita carebit. Die legis in
vita bti Amadi epi q cū pdicaret q
dā ioculator: irridebat eū q arreptus
a diabolo iūria factam scō ex xbis
eius ferebat: et se discerpēs et lacerās
vnguib⁹ et dētib⁹ expirauit. Legitur
adhuc de bto francisco q dū pdica
ret in castro Citerne quedam mulier
supueniēs cū cimbalō pulsabat et ei⁹
pdicationē irridebat: et a scō franci
sco pmonita ut desisteret: noluit obe
dire. Tandē scūs frāncisc⁹ dixit. Tol
le tolle diabole qd̄ tuū ē. Et statī ca
pta est mulier misera et in aerē leua
ta ac deinceps ampli⁹ nō visa. Et
defendit deus pdicatores xbi sui a
diabolis. Legim⁹ enī de bto Antonio
de padua. Q; vltima qdragesima aū
obitū suū vacās pdicatioib⁹ et cōfessi
onib⁹ audiendis. in pncipio ip⁹. qua
dragesime a diabolo tēptatus ē sus
focari. Qui nomē vginis Marie de
uote inuocās et crucis signum fronti

imprimēs totā cellā lumine dño cir
cūfusa cōspicit et diabolus statim
aufugit. Et defendit de⁹ pdicatore: ef
a periculis: sicut ptz in Paul⁹ q de se
ipso dicit in epla hodierna. q fuit in
piculis fluminū piculis latronū. picul
ex gñe. piculis ex gētib⁹. Quia
excellētia verbi dei et officii pdicandi
v⁹ ecclesie sblimatio. sblimat enī ecclesia
scā officii pdicadi tripl⁹. 1° mulie
rū exceptione 2° laicoꝝ phibitiōe.
3° platorū obligatiōe. 1° ecclesia
excipit mulieres ab officio pdicandi.
iuxta illud. i. Cor. 14. Mulieros i ec
clesia taceat. Et. i. Thimoti. 2. Docē
mulieri nō pmitto. Et de con. vi. 4.
c. mulier. Mulier quāuis docta et scā
viros in cōuētū docē vel baptizare
aliquos nō psumat. ad idē fac. c. mu
lierē. 33. q. 5. Et. c. mulier. 23. di. Rō at
quare mulierib⁹ interdicit ad⁹ pdicā
di. 6° Tho. 2. 2. q. 177. pot ēē triplex
1° p⁹ p⁹ cōditionē sexus feminei
cui ppter peccm cōuenit subiici viro.
Docere aut publice nō p̄inet ad sub
ditos: s; magis ad platos. 2° ratio
est ne al hoīuz allicianē ad libidinem
qm ut ait sapiēs. Eccl⁹. c. Colloquz
mulieris qñ ignis exardescit et speciē
eius admirati reprobi facti sunt. 3°
rō assignat q; ut coiter mulieres sūt
insipientes et nō sūt i sapiētia pfecte
vt eis posset cōueniētē publica do
ctrina s; mitti. Priuate tñ p̄t mulierē
docē q scit. 2° ecclesia magnificat of
ficiū pdicadi laicoꝝ phibitiōe: q; p
hibet laicis oīb⁹ publice pdicare. Uñ
Bregl. nonus archiepo mediolanēsi
ait ill⁹ qd̄ notat extra de bere. c. sic
in vno. cū nōnulli laici pdicare p̄fesa

mat: et verēdū existat ne vitia s; spē
vrtutū occulte s; intrēt. Nos attēde
tes q; doctorū ordo est qñ precipu⁹ in
ecclesia dei mandam⁹ quaten⁹ cū alios
dñs aplos dederit alios p̄phas ali
os ho doctores infdicim⁹ laicis vni
uersis cuiuscūq; ordinis censeant offi
cium pdicadi. Ad hoc ppositū dif
fuse loq; c. cū ex iūndo extra. e. Rō
aut assignat in glo. sup. v. c. Cū ex in
iūndo: q; singula officia singulis de
bēt esse cōmissa. sicut etiā apte patet
29. di. c. singula. Et nō solū de pdica
tione: s; etiā de qbuslib; aliis negociis
ecclesiasticis se intrōmittē laici non de
bent sicut ptz extra de iudi. c. decerni
mus. Et de reb⁹ ecclesia. nō alie. c. Cuz
laicis. Et de arbi. c. Contigit. Et de
consti. c. Ecclesia. Et. 96. di. c. Dñi qdē.
3° ecclesia magnificat vbi dei et subli
mar illud platorū obligatiōe. obligat
enī platos vt de pdicatiōe sollicitaz
curam habeat. Uñ extra de offi. iudi.
ord. c. inter cetera. sic habet. Inter ce
tera q ad salutē spectat populi xpia
ni pabulū vbi dei pmaxie sibi noscē
necessariū: q; sicut co: p⁹ mālī: sic aīa
spūali cibo nutrit eo q nō i solo p̄e
viuit hō s; i oi vbo qd̄ pcedit de ore
dei. Uñ cū sepe ctingat q; epi p̄p̄ oc
cupationes multiplices vel inualitu
dines corpales aut hostiles incurfus
sūt occasiōes alias ne vicam⁹ defectū
scie qd̄ in eis reprobadū est oīno nec
de cetero tolerādū p seiplos nō suffi
ciunt ministrare vbi dei pplo maxie
p amplas dyoceses et diffusas gñali
stitutione sanxim⁹ vt epi viros ido
neos ad scē pdicatiōis officii salubū
exequēdū assumāt potētes in opere

7 sermone qui plebes sibi commissas vice ipsorum cum per se idem nequerint sollicitate visitantes eas verbo edificat et ex parte quibus ipsi cum indignerint congrue necessaria subministrat ne per necessarios defectu compellat desistere ab incepto. hec ibi. In dem. vo dudum. de sepult. Aplica auctoritate concedit predicato: ibi 7 minoribus ut in eorum ecclesie locis 7 plateis omnibus populo 7 clero libere valeant predicare ea hora duntaxat excepta qua ipsi ordinarii loco per se predicarent aut coram se faceret solenniter predicari nisi contrarium ex eorum voluntate maneret. Arbitror autem et ego dispois spiritus sancti actum esse ut prefata licentia predicandi minoribus 7 predicato: ibi imptiret quam nisi ipsi ceteris medicamentis excoleret vinea domini sabbaoth vitice verpres 7 spine iam implet illa cunctaque erroribus multiplicibus 7 hereticis essent maculata. Hi pauperes fratres desudant studiosi laborum ut predicationum suarum fulgore orbem illuminent.

Quod quod sunt conditiones necessarie in unoquoque qui vult bene fructuose et vtiliter predicare verbum dei. Caplm. 2.

Secundum mysterium declarandum est de qualitate seu conditione predicantis verbum dei: 7 nobis quod principales conditiones quas habet deus 7 officium predicationis exercet per deum sciam. 1. mundicia 2. sapia 3. caritas. 4. patientia. 5. Prima conditio que in unoquoque predicante inueniri debet: de sciam. Abi aduertendum est secundum Alex. bales in 3. volumine sume quod triplex est doctrina 1. simplicis exhortationis 2. assumpse professionis 3. predicationis 4. Prima est doctrina simplicis exhortationis

qua potest unusquisque fratrem ad monitione corrigere 7 docere primum suum: 7 hic cois est omni secundum quam omnes scire tenent: symbolum oratione omnia: peccata decalogi: peccata capitalia: opera misericordie 7 ecclesie sacramenta. **S**ecunda doctrina dicitur assumpse professionis. Et per hanc unusquisque scire debet ea que pertinent ad facultatem suam ad minus competere. Sic medici scire debent regulas medicine 7 non iuriste. Iuriste vero scire debent sententias legum 7 non medicine. 7 sic de aliis. **T**ertia doctrina de predicationis curam ministri id est predicatorum scire tenent non tantum credenda: sed etiam expones preceptorum: ita ut saltem competere docti possint alios instruere 7 docere. Alii extra ob heretis. c. ex iniuncto. de sciam valde necessaria est sacerdotibus ad doctrinam quod iuxta verbum prophetice labia sacerdotis custodiunt. id est custodire debent sciam: per glo. Que verba etiam notantur 43. vi. Sit rector. Et. 8. q. 1. e. Oportet. vbi sic habet. Oportet eum qui docet 7 instruit animas rudes esse tale: ut per ingenio discretum semetipsum possit aptare: 7 vbi ordine per audientium capacitatem dirigere. Debet ergo apprimere esse eruditus 7 doctus. Et. 16. q. 1. e. Sic viuere. Et. c. Si clericus de. Alio tempore discere postmodum doceas. Et. 38. dist. c. Ignorantia. Sacrum consilium ingratum. Ignorantia maior cunctorum errorum maxime in sacerdotibus vitanda est quod docendi officium in populo dei suscipiunt. Sacerdotes enim admonent legem sanctam scripturas. Paulo apostolo dicente ad Timotheum. Attende lectioni exhortationi 7 doctrine. Et ad hoc facit. c. Si in laicis. 7. c. Nulli sacerdotum. 7. c. Si iuxta. 7. c. Qui ea

prefata. vi. 38. 7. 59. di. c. Ordinatorum de Qui minime litteris operam dedit precepto: esse non potest irarum. Et Hieronymus ad Nepotianum ita scribit. Dinal scripturas sepius lege: imo nunquam de manibus tuis sacra lectio deponat. Sermo sacerdotis scripturarum sale conditus sit. Nolo te declamatorum esse 7 fabulum garrulorum: sed ministerium pietatis 7 sacramentorum dei tui eruditissimum. Verba uoluerit 7 sceleritati dicendi apud ipituz vulgus admiratione sui facere idotiorum hominum est. Ex quibus omnibus colligitur nullus predicare deus nisi sit doctus: ita ut saltem in eo sit mediocritas: 7 si non multum eminens: ut habet extra de declaratione. c. Cum nobis. Sed ut Hieronymus ingratum ad Paulinum. Quod medicorum est permittunt medici tractant fabulosa fabri. Sola scripturarum ars est quam sibi omnes passim vendicant. Scribimus indocti doctique poemata passim. Hanc garrula anus hanc delirus senex: hanc sophista vobosus: hanc vniuersi presumunt lacerant docent antequam discant. Alii adducto supercilio gradibus verba trutinantes inter mulierculas ob sacris litteris philosophantur hec ille. Sed nonnulli impitissimi illiterati 7 ideote presumptionis vento tumefacti sciam vanat: studia laborum sacrarum vituperant. Laudant vere ignorantiam 7 rusticitatem. asserunt enim christum humilimos piscatores. scilicet apostolos ad predicandum misisse. Quod Paulus. i. Cor. 1. e. approbat. d. Que stulta sunt mundi elegit deus ut confundat sapientes. Si igitur apostoli omnino ruces ad predicationem euangelii sunt electi non videntur ratione consonum dicere sciam fore predicantibus necessaria. Talibus his arguentibus ridet Hieronymus ad Paulinum. Sciam

prope rusticitas sola sibi predestinatus quod edificat ex vite merito ecclesiam christi: tamen nocet si destruetur non resistat. Malachias propheta: imo per Malachiam omnis interrogat sacerdotes legem in tantum sacerdotis officium est interrogatum respondere de lege. Et in Deuter. legimus. Interrogabit te tuus 7 annuntiabit tibi seniores tuos 7 dicet tibi. In psal. quod. ius. Cetera biles mihi erant iustificationes tue in loco peregrinationis mee. Et in descriptioe viri iusti cum arbori vite David que est in paradiso comparat in ceteris virtutibus etiam intulit. In lege domini voluntas eius: 7 in lege eius meditabitur die ac nocte. Daniel in fine sacratissime visionis iustos ait fulgere quasi stellas 7 itel ligetes: id est doctos quasi firmamentum. Videt quantum in se distat iuxta rusticitas 7 docti iusticia. Alii stellis alii celo comparant. Quamquam iuxta hebraicam veritatem utrumque de eruditis possit intelligi. Ita enim apostolus eos legitur. Qui autem docti fuerit fulgebunt quasi splendor firmamenti: 7 quod ad iusticia erudit multos quasi stelle in perpetuas eternitates. Cur dicit Paulus apostolus vas electionis. nepe quod vas legis 7 scripturarum sanctarum armarium erat. Pharisei stupent in doctrina domini: 7 mirantur in Petro 7 Joanne quod legem sciunt cum non didicerint litteras quod in lege meditatio tribuere solet huiusmodi spiritus sanctus suggererebat 7 erat iuxta quod scriptum est docibiles deo. hec ille. Ex cuius verbis clare deprehendimus quod licet apostoli sciam non habuerunt: acquta tamen illam habuerunt infusam. Sicut 7 pater noster frater sciscus ex dono spiritus sancti tantam plenitudinem gratie scie accepit ut predicasset

vbi malachie 7 mo 7 2
labia et sermone nup
frazo lege redier ex ore
7 anstis an ex mudo
Et argui 7 of mo 7 2
interroga sacerdot leg

oēs in stupore cōuerteret audientes
Unde. d. Bona. 3. pte legēde maioris
de eo sic ait. Erāt eloga ei? nō iania
nec risu digna: s̄ v̄tute spūs sci plena
erāt medullas cordis penetrātia ita
vt in vehemētē stupore audietes cō
uerterēt. Et in. 2. pte legēde inquit.
Erat v̄bū eius velut ignis ardēs pe
netrās intima cordis. oīuzq; mentes
admiratione replebat cū non hūane
iuentiois ornātū p̄tenderet: s̄ vine re
uelationis afflatu redoleret. ¶ **T**ertio cō
ditio quā p̄dicatoz habē v̄: v̄ mun
dicia. Debet enī eē mūdus: imacula
tus: nō solū in se: s̄ primis exēplo bo
no illos edificās. q; ut inq; Greg⁹ in
ome⁹. Cui? vita despiciē restat vt ei?
p̄dicatio cōtēnat. Et Hiero⁹ ad Ne
potianū ait. Nō confundāt opa tua
sermonē tuū. ne cū in ecclia loqueris.
taci⁹ q; rīdeat. Cur ḡ q; dicit ipse nō
facis? Delicat⁹ magister ē: q; ventre
pleno de ieiuniis disputat. Et Jobes
Criso⁹ di. 40. c. Multi. ait. Si bñ vi
xeris et bñ docueris: populū instruis
Si bñ docueris et male vixeris: tui so
lius cōdemnator es. nā bñ viuēdo et
bñ docēdo populū instruis: quō debe
at viuere. Bñ autē docēdo et male vi
uendo deū instruis quō te debeat cō
dēnare. Ad hoc p̄positū etiā Lactā.
in. 4. li. di. insti. ait. Voies malūt ex
empla quā v̄ba. qm̄ loq; facile ē. p̄sta
re difficile. Utinā ḡdē tā multi p̄sta
cerēt. q; multi bñ loquūt. Et idē. 3.
li. inq;. Qui docēt tm̄ nec faciūt: ipsi
p̄ceptis suis detrahūt pond⁹. hec ille
Nec sufficit extrinsec⁹ exēplū bonum
p̄bere. nisi et mēs ipsa p̄dicatoz in
trinsec⁹ fuerit mūda. q; ut inq; Greg

sup Ezech. Sermo dulcedinē nō h̄z
quē infra sciaz vita reproba remoz
det ¶ **T**ertia cōditio p̄dicatoz v̄bi
dei v̄ sapia siue prudētia. Debz nāq;
prudēt v̄dōrina coicere. ita vt non
semp oia dicat: nec sp oia taceat. s̄ p
loco et tpe fm q; viderit auditorum
vtilitati meli⁹ uenire. Vnc Greg⁹
in pastoralī ait illō qd̄ ponit. 43. di.
.c. sit redōz. Sit redōz discret⁹ in silē
tio: vtil⁹ i v̄bo: ne aut tacēdo p̄ferat
aut p̄ferēda reticescat. Nā sic incau
ta locutio in errore p̄trahit. ita indi
cretū silētū eos q; erudiri poterant:
in errore dēlingit. Sepe nāq; redō
res iprouidi humanā grām amittere
fouidātes loq; libē recta p̄tmescūt
hec ille. Et licz in quolibz officio pu
blico exigat prudētia: ipsa tm̄ multū
est necessaria his q; p̄dicāt v̄bum dei
ita vt locis p̄sonis et t̄pib⁹ suos sciāt
aptare smones. nā fm ap̄lm. Sapiaz
loq;mur inter p̄fectos. puulis autē lac
damus in potū. Veritāmē p̄sepe con
trariū fieri videm⁹ ab insipientib⁹. Pre
dicauit ḡdā tpe meo corā vetul. 7. ul
8. de ludo aleaz et ebdomoda sequē
ti de vitio Sodomie. Alter v̄o i die
spūs sci corā ingenti multitudine do
ctoꝝ viroz. laudes narrauit sci Ber
nardini: et silia ml̄ta omitto. ne vide
ar p̄bos patres velle corrigē. Illud
tm̄ silētio nō ē p̄tercūdi q; ḡdam qui
seruētes: s̄ vere potius furetes voca
ri possūt gl̄anf sub spē detestatiois
vitoꝝ. talia publice tanq; sordida et
obscena spurcissimaq; v̄ba sanf. q̄lia
minus q̄libz h̄itrio iocularoz satyra
et fetidissim⁹ leno loq; erubescerēt. Ex
quoz impudenti doctrina q̄plures

nedum peccata quedā que ignorabant
didicerūt. verū etiā et illa perpetrare
conati sunt. ¶ **O** reprehensibiles. o vitiosi
o deniq; nephandi vitoꝝ corrupto
res. Audite bti fr̄atisci cōsiliū i regla
sic. d. Moneo quoq; et exhortoz fr̄es
meos in dño Jesu xpo. ut i p̄dicatioe
quā faciūt sint exaiata et casta. eozuz
eloga: ad vtilitatē et edificationē po
puli. anūciando eis vitia et virtutes
penā et gloriā cū breuitate fmōis.
Nōnulli gloriānt p̄plm induisse ad
risū et trussas. Cōtra quos Hiero⁹ ad
Nepotianū ait. Lachryme auditoroz
laudes tue sint. hec ille. Tales autē ma
gis dicēdi sūt trussato: es q; p̄dicato
res: qui q̄busdā gesticulatioib⁹ et truf
fis conant p̄plm in risū v̄tere. Iḡit q;
prudens est vitia hec reprehensibilia d̄
q̄b⁹ dixim⁹ vitare curat. ¶ **Q**uarta
cōditio p̄dicatiū dicit patētia. Cue
nire q̄ppe solet ut inf multos q; lau
dant p̄dicatores iueniāt nōnulli de
trahō: es qd̄ vna agit disp̄satione
vt pōdē detrahētū sum⁹ deprimas
inanis gl̄ie. q; o: iri posset ex v̄bis blā
dientū. Hic Greg⁹. 6. q. 1. c. Sūt plu
rimi. igt. Sūt plurimi q; vitā bonoz
ampli⁹ q; debēt laudāt. et ne q; elatio
de laude sbrepat: permittit oipotēs
deus malos i obtrectatione et obiur
gatione prumpe: vt si qua culpa ab
ore laudatiū i corde nascitur: ab ore
vitupantiū suffocet. hec ille. Patient
itaq; et eq; aio serēdi s̄ rumuscū pleb⁹
nec curādū ē v̄ oib⁹ que dicūtur. nisi
talīa essent pp̄ que si nō cōfutarent
infamia notabilis i iudiciū aiaz o: iri
posset. Cū Hiero⁹ ad Nepotianū ait
Cave ne boiuz rumuscū aucuperis

et offensam dei p̄ploꝝ laude cōmutes
per infamā et bonā famā xpi miles
gradif. nec laude extollif. nec vitupa
tione frangif et leta cōtēnt et tristia
per diē sol nō vrit cū neq; luna per
nodē. hec ille. Et vere nisi p̄dicatoz
paties extiterit: multa sentiat amari
tudine. qm̄ qd̄ vnus laudat alter vi
tupat. Laudat docti sbtilitates et p
funda dubia scripturaruz. vitupant
ita vulgares et ignorātes. Extollunt
ignorantes et muliercule vulgaria q;
dam exempla siue pabolaz et de illis
viri p̄ti qui nō habēt deuotionē ri
sū suscipiūt. et sic p̄ vitate audientiū
varia est opinio. variuzq; appetitus
vnoquoq; fm suū modū referēte. ¶
Quia cōditio p̄dicatoz euangeliū
nūcupat caritas. hec facit p̄dicatores
querē nō q; sua sunt: s̄ que Jesu xpi.
Et i. Cor. 13. 7. r. capitul. doctoz ge
tū ait. Nō querēs qd̄ mihi vtile est.
s̄ quod multis: vt salui fiāt. Querūt
que sua sūt q; p̄dicant. aut cupiditate
gl̄ie. aut appetitu ābitiois honoz
et dignitatis. aut amore lucri et spe q;
stus. aut deniq; respectu cuiuslibz co
modi tpalis. Nō stant ista cū carita
te que deū diligē facit p̄pter se: et p
ximū propter deum.

U De ḡnq; fructib⁹ et vtilitatib⁹ v̄bi
dei. et q̄r vtilē ē oib⁹ illō audire libē
¶ **T**ertiu mysteriū ¶ Caplm. 3.
declarat v̄bū v̄bi v̄bi v̄bi v̄bi v̄bi v̄bi
entū v̄bū dei. Et licz multi
sunt fruct⁹ et vtilitates deuote audi
entiū v̄bū dei. tm̄ nos in p̄ntiaz tm̄ ḡnq;
explicabim⁹ q̄ten⁹ his fructib⁹ exco
gitaris vnusquisq; animum ad libē
ter et deuote audiendum illud.

1^a d' illuminationis. **2^a** confortatio. **3^a** fortificatio. **4^a** delectatio. **5^a** exemplatio. **1^a** prima utilitas vbi dei d' illuminatio. Illumiatur quippe intellectus hois. sicut sol illuminat mundum. Et hoc inquit David in ps. Declaratio sermonum tuorum illuminat: et intellectum dat pauperibus. Et iterum Lucerna pedibus meis verbum tuum: et lumens semitis meis. Illumiatur siquidem mens attente audientium et cum utilitate. pro respectu credentium ut scient fidei erudimenta. **2^a** respectu colendorum ut dei colant creatorem. **3^a** respectu abhorrendorum ut vitia abhorreat et vitent. **4^a** respectu acceptandorum: ut virtutes acceptent et insequantur. **5^a** respectu spernendorum: ut mundum spernent et eius bona. **6^a** respectu agendorum: ut opera agant que mandantur in lege. **7^a** respectu timendorum: ut penas inferni timeant. **8^a** respectu desiderandorum ut beatitudinem eternam desiderent. nam nisi hec et huiusmodi propter predicationem omnem velut ceci variis involuerent erroribus. **Secunda utilitas** quam consequuntur verbum dei audientes de confortatio. Nam licet multi sciant bona que operari tenentur et mala a quibus sibi cauere debent. tamen quoniam nec bona faciunt nec mala fugiunt deuidi quidam tepiditate vel potius sensualitate. et delectatione horum temporalium. Alii etiam quis sciatur penas inferni fore timeudas. desiderantque celum pieque christi passionem defendendam. tamen cor habet insipidum sine timore. sine desiderio. et sine ulla pietate. Cum vero tales audiunt verbum dei frequenter confortantur ad reponendam omnem tepiditatem. ad amplectendas virtutes. ad surgendum a peccatis. ad compatendum christi passio. ad timedos gehene cruciatum et ad deside-

randum regnum dei. Quia ut Hieronimus ait ad Paulinum. Dabz nescio quid lateris energie viue vocis ad. et in aures dei scipuli et doctoris ore transfusa fortiter sonat. Unde Deschines cum Rhodi exularet et legisset illa Demosthenis oratio quam aduersus eum habuerat mirantibus cunctis atque laudantibus suspirans ait. Quid si audisset ipsam bestiarum verba resonante? hec ille. Quanta autem sit vis in verbo dei predicato. apparet vndique ex mirandis exemplis. et apostolorum et aliorum Petrus namque pro susceptum. scilicet vna predicatione tria milia animarum auertit ad christum. Act. 2. c. Quia fecit Paulus vas de electionis quod reliquum omnium apostolorum et discipulorum christi. Et diebus nostris vixi quasi renouata videtur religio christi sustentata ecclesia et peccatores ad penitentiam auertit: nisi ex auditu predicantium? O verbum dei benedictum. o verbum salutariter. o predicatio sanctissima o instrumentum salubre. quo commoueri possunt mentes dure ad agendum penitentiam et corda omniunum ad virtutes secundas. **Tertia utilitas** audientium verbum dei de fortificatio. fortificat enim eos quod boni sunt. ut in melius proficiant et perseuerent. ita quod ex verbo dei quasi conseruantur et nutriuntur. sicut plautula que ut viriditate fruet irrigatur a gratia. Iohannes apostolus ait. Mat. 4. Non in solo pane viuit homo: sed in omni verbo quod procedit de ore dei. **4^a** utilitas de delectatio. Delectat etenim verbum dei et recreat spiritualiter audientes. nam omnia facta bona letantur audit magistra summi imperatorum celorum. et quicquid aliquid diligit de ipso libenter loquitur. et libenter audit bene de illo loquentem. Sic quod deum amat et ex christo sunt verba eius audiunt. ut de Iohanne. 8. c. Et Maria magdalene quem dilexit multum

Luc. 7. Saturari non poterat audiendo verba melliflua christi Iesu Luc. 1. c. **Quinta utilitas** dicitur exemplatio. Debet namque audientes verbum dei exemplum bonum primis suis. nam sepe continentur viros graues. ut puta religiosos viros doctos. nobiles. et honestos ciues ad predicationem confluere animantur: et ipsi ad eam audiendam diligenter. Ergo: ut sine huic sermone faciam cum tanta gratia tamque mirifica sint privilegia vbi diuini omnes aduocati. cunctos inuito. singulorum clamor. Venite et audite ut audiendo verbum dei acquirere possitis eius gratiam. et deinde peruenire ad beatam gloriam. in qua christus benedictus. viuunt et regnat in secula seculorum. Amen. **Merita secunda** pro omnia i seagesima de verbo dei et de auditio. **Ser. 9.** **1^a** de bono et optimo audientes verbum retinet et fructum offerunt in patientia. **Verba** sunt christi Iesu saluatoris originaliter. Luc. 8. c. Quauis multa dicta sunt in superioribus sermone de predicato verbo dei restat tamen adhuc de eius auditio aliquid differenda. Opus enim est confutare illos qui vel audire respuunt. vel negligent audiunt. aut audientes non custodiunt verbum. Et reuera satis superque necessaria est hec confabulatio ut inducat homines ad audiendum verbum diuinum cum affectu. et utilitate salutis sue. Nam non desunt vbi aboli tepiditate: ad remouendas mentes ab auditu spiritualis doctrine. cum ipsa sit quasi sagitta vulnerat astutiam eius. Idcirco de eius auditio vbi dei dicere volentes. notabimus in hoc sermone principaliter tria mysteria declaranda.

1^a primum dicitur inductio. **Secundum** modificatio. **Tertium** obligatio. **Qualiter** omnes inducantur ad audiendum verbum dei a scriptura a natura et ab exemplis. **Primum mysterium** **Capitulum. 1.** **1^a** declarandum de audicione vbi dei dicitur inductio. Ad illud etenim audiendum inducimur propter tria. **1^a** propter naturam. **2^a** propter scripturam. **3^a** propter exempla. **1^a** inducimur ut libenter audiamus verbum dei ab ipsa natura ut Seneca ad Lucilium ait. Docibus namque nos edidit. Et secundum Cicero in sua Rhetorica. Is docilis est: qui vult attente audire. Et ut idem Cicero in quodam tusculano ait. Inest mentibus nostris insatiabilis quedam cupiditas veri videndi. Quod in. i. de officiis confirmat. **2^a** Omnes trahimur et ducimur ad cognitionis et scie cupiditates. in quibus excellere pulchrum putamus. Et hoc ipsum Aristoteles explicauit in. i. methaphisicis. Omnes homines natura scire desiderant. Et in. 3. ethice. et in. ix. parte pleuratum asserens. Ad discere quidem facile et delectabile natura omnibus est. Cum ergo quasi incredibilis sit numerus ignorantium via domini. et predicatorum illa doceat: natura ipsa mouere debet omnium animos ad illos audiendum. **3^a** Nec valet quousquam de se superbia presumptio: quod se credunt omnia scire: quoniam ut ait sapiens. prou. i. Audiens sapiens sapientior erit. Quinimmo nullus est adeo peritus qui peritior fieri non possit. **Hinc** Lactantius de ira dei. de Socrate ait. Socrates cum esset omnium philosophorum doctissimus. ut ceterorum argueret infanciam qui se aliquid tenere arbitrabantur ait se

nihil scire. nisi unū q̄a nihil sciret. Et Mercurius thermegistus p̄s mari mus dicebat. Maria ps̄ eoz q̄ scim̄ est minia p̄ eoz que ignoram̄. Ideo notāda valde sūt Hero. v̄ba qui ad Palmachiū 7 Oceanum ita scribit. Dū esz iuuenis. n̄nio seruebā amō re discendi. nec iuxta quozūdā p̄sumptionē ipse me docui. Apollinarē au diui Antiochie frequenter 7 colui. Jam canis sp̄gebat caput. 7 magist̄r potius q̄ discipulū docebat. Perrexi t̄n Alexandria audiui Didimū i multis ei gratias ago. q̄ q̄ nesciui vidi ei. q̄ sciebā illo docēte non perdidī. Putabāt me hoies finē fecisse discendi. Ceni rursus Hierosolimā 7 Bethleē. quo labore. q̄ p̄cio. Baraniam nocturnū habui p̄cepto: 7. Timebat n. iudeos. 7 alterum mihi exhibebat Nichodemū. hec ille. Si itaq̄ tant̄ docto: luce scie p̄ditus audire vt ad disceret nō erubescēbat q̄ p̄sumptio illa est eoz q̄ vel ignorātes vel paruz docti sūt dicētiā se p̄dicationem non velle audire. q̄ illa nō egent. Prop̄ tales vtiq̄ Seneca li. de trāglitate ai ait. Puto multos ad sapiētiā venire potuisse: si nō putassent se puenisse. Et inducimur ut p̄mpte audiamus verbum dei ab ipsa scriptura. Concordat̄ q̄ppe voces oīuz scripturarū nedū vīnaz. verū etiā 7 moraliū p̄boz. q̄ vnusq̄sq̄ sollicit̄ eē v̄ ad discendū. Vñ Arl. p̄. ethi. ait. Qui neq̄ ipse intelligit. neq̄ aliuz audiens in aīo ponit. hic inutilis natus ē. Et Macrobī li. 2. saturnaliū. Sine doctrina vita est q̄si mortis imago. Et Tullī li. 3. q. tuf. Ut ager quis ferti

lis. sine cultura fructuosus eē nō pōt sic sine doctrina anim̄. Et idē li. 1. de oratore. Nō ignoro ea que bona sūt meliora fieri posse doctrina. Et iuris cōsultus. ff. de fidei cōmissariis libertatibus. l. Apud iulianū. inq̄. Cupiditas discendi ē optima rō vinēdi. Vñ Julian̄ dixisse fert̄. Et si alterū pedē in sepulchro habere. adhuc discē qd velle. Hinc est qd etiā sapiēs Eccl. 6 ait. Si inclinaueris aurē tuā accipies doctrinā: 7 si dixeris audire sapiēs eris. Et ideo. p̄. 12. Qui diligit disciplinā diligit sciām. Et p̄. 17. Qui euitat discē incidit i mala. Et p̄. 19. Suscipe disciplinā vt sis sapiēs i nouissimis tuis. Et. 22. ibidem. Inclina aurē tuā 7 audi v̄ba sapiētū. Sūt 7 alie h̄mōi scripturaz voces q̄ innumerales: hortātes hoies ut p̄mpto aīo audire velint verba docto: 7 sapiētū. vt 7 ipsi p̄ exercitiū disciplinē docti euadē possint. Et iducimur ad audiendum eos q̄ docēt b̄n̄ br̄e q̄ vinē ab exēplis. Scribit enī Ual. max. Ru. de studio 7 industria. quod etiā refert Tull. li. de senectute. q̄ solū p̄bus significauit v̄b̄ se q̄ttidie senescētē aliqd discē. Sup̄mo v̄o die vite assistentib̄ amicis. q̄dāq̄ in se p̄ferētib̄ satis iā p̄ssū caput erexit i frogatusq̄. Quapropt̄ id fecisset r̄dit vt cū istud q̄qd ē d̄ q̄ disputat̄ p̄cepto moriar. At 7 Hiero. ad Paulinū inducit multo:ū p̄boz exēpla q̄ auuiditate discēdi. nullū timuerūt labore. Legim̄ inq̄ in veterib̄ historiis. quosdā lustrasse puicias nouos adisse. pp̄los maria transisse. vt eos q̄s ex lib: is nouerāt corā q̄s viderent

Sic Pythagoras mēphiticus vates sic Plato egyptū. Et Architā tarentinū eā orā italie que quōdā magna grecia dicebat laboriosissime pagrauit. ut qui Athenis magister erat: 7 potius cuiusq̄ doctrinas Academic gymnasium p̄sonabat fieret pegrinus atq̄ discipulus. malēs aliena verē de discē. q̄ sua imprudēter ingerere Deniq̄ cū lrās q̄si toto fugietes obe p̄sequit̄ cape? a piratis. venūdatus tyrano crudelissimo paruit captiuus vinctus 7 seruus. T̄n q̄ p̄bus maior enēte se fuit. Ad Titu. linū lacteo eloquētie fonte manātem ex vltimis hispanie galliazq̄ sinib̄ quosdā venisse nobiles legim̄: 7 quos ad sui cōtemplatiōe. Roma nō traxerit. vñ h̄ois fama p̄duxit. Dabuit illa etas inauditū oib̄ seculis celebrādūq̄ miraculū: vt vrbez tantā ingressi aliud extra vrbe quererēt. Apollonius ille magus vt vulgus loq̄t̄ siue p̄bus vt Pythagorici tradūt intrauit p̄las p̄transiuit caucasum albanos scytas massageras opulētissimā idie regna penetrauit. 7 ad extremum latissimo physō amne trāmisso puenit ad brachmanas vt Pyarchan in throno sedentē aureo: 7 de tantali potantem inter paucos discipulos. de nā. d̄ moribus. de cursu dierū 7 syderū audire docerēt. In p̄ helamitas babylo: nios: chaldeos: medos: assirios: parthos: syros: senices: arabes: palestinos reuersus alexandriā p̄rexit ethiopia: vt gymnosophistas. 7 famosissimā solis mensam videret in sabulo. Inuenit vir ille vbiq̄ qd discēt. 7 sp̄ p̄ciens. sp̄ se mediō: fieret. Scripsit

sup hoc plenissime octo voluminib̄ Philostratus. hec ille. Et idē Hiero ad Nepotianū emēdās sapie studiū ait de Demosthene. Sapiens vir ille grecie Demosthenes cū expletis cētū septē ānis. se mori cernēt dixisse fert̄ se dolē q̄ tūc egredēt e vita cū sape cepisset. His igit̄ exēplis. danari pōt teneritas illoz q̄ se eritimat̄ oīa sci re. oīa sape. oīa deniq̄ itelligē. Quo fit ut p̄dicatores doctos nō solū audire recusent. verū etiā 7 p̄cipēdant sepe 7 asp̄nent. Ex vici t̄n clarissime costat. nil vnicuiq̄ t̄n uenire posse q̄tū audire disciplinā 7 eruditionē. Nā ex eius auditu fructū nō medio: cre suscipiūt viri 7 mulieres. senes 7 puuli. boni 7 mali. docti pariter 7 indocti.

Q̄ v̄b̄ dei ē audiendū cū sollicitudine deuotiōe 7 hūilitate. Cap. 1. Scidū mysteriū cōtēplādū d̄ modificatio in q̄ ap̄relicz q̄lit̄ v̄b̄ dei sit ab oib̄ audiendū vt i oib̄ seruet̄ ordo debet 7 mēfura. Et ad hoc intelligendū dico q̄ v̄b̄ debet audiri triplici sollicitate. Deuote. Humiliter. V̄b̄ dei ē audiendū sollicitate. vt q̄ fructū ei habere cupit. conet̄ a p̄ncipio intesse sermōi. nā sūt nonnulli q̄ ad p̄dicatiōz p̄fluūt. s̄ t̄n ob pigritiā 7 somnolentiā raro integrā illa audiūt. Alii v̄o auaricia victi. dieb̄ serualib̄ nolūt p̄dicatiōes audire. timēt̄ amittē t̄ps 7 luc̄ Quibus ego dico q̄ nō bene faciūt q̄m si audirēt gn̄quaginta p̄dicatiōes nō expenderēt in illis audien dis triū dierū spaciū. Et tamē maī eēt lucrū aie: quod inde euenire possēt q̄ luc̄

oiz tpaliū bonoz. Sed si aliq̄ tāta
necessitate stringeret q̄ nūi laborā-
do victū acgrere nō posset. tūc illum
ad audiendū verbū dei nō cōp̄llerez
qm̄ vt ait Arl. 3. topicozū. Meli⁹ est
phophari q̄ vitari. s̄ nō indigēti ne-
cessariis. 2° est audienduz v̄bū dei
deuote. Et hoc dico aut pp̄ eos q̄ i
p̄dicatione dormiūt aut pp̄ illos q̄
inter se cōfabulāf. aut pp̄ alios qui
deābulādo cū suo strepitu 7 irreue-
rentia p̄dicatozē 7 ipsū audiētes tur-
bant. aut pp̄ter lasciuos 7 vanos iu-
venes. leuesq̄ mulierculas. qui v̄bū p̄-
dicat̄ mutuo sese iocādo. concupiscē-
do. ridendoq̄ cōspiciūt. In qb̄ nulla
est cōp̄ctio. nulla fides. nulla religio
Et p̄ his oib⁹ facit illud d̄m Augl.
i. q. i. c. Interrogo sic. d. Mos fratres
vel sorozes dicite mihi. quid pl⁹ eē vi-
des vobis corpus xp̄i aut v̄buz xp̄i?
Si verū vult̄ rīdē hoc dicē debet.
q̄ non sit min⁹ v̄bū dei. q̄ corp⁹ xp̄i.
Et iō q̄ta sollicitudine obseruamus
qm̄ nobis corpus xp̄i ministrat. ne ex
ipso de manib⁹ nostris aliqd̄ i tram
cadat. tanta sollicitudine obseruem⁹
ne verbū d̄m q̄ nobis erogaf. dum
aliud cogitam⁹. aut loq̄mur de cōde
puro debeat. q̄ nō minus reus erit q̄
v̄bū dei negligēter audierit. q̄ ille q̄
corp⁹ xp̄i sua negligētia in fraz cadē
pmiserit. hec ille. Archi. v̄o sup h. c.
d. q̄ cōp̄atio corpis xp̄i 7 v̄bi p̄dica-
ti nō sit respcū dignitatis 7 excellen-
tie. s̄ respectu efficacie qm̄ nō mino: ē
efficaciā cōseq̄ q̄ cū deuotione audit
v̄bū dei. q̄ q̄ cū reuerētia suscipit cor-
pus xp̄i. Unde glo. sup d̄o v̄bo. d.
Verbū id est predicatio q̄ plures cō-

uertit: 7 pl⁹ facit cōp̄gi hoiez ita vt
oia peccā p̄ eā tollant. S; p̄ corp⁹ xp̄i
tollunt tm̄ venialia. vt de ose. di. x.
.c. Iteraf. 1° est audiendū v̄bū dei
humilif. Cohitit aut̄ humilitas i au-
ditoze vt bñ int̄pretet. 7 i bonā ptē
suscipiat ea q̄ p̄dicat̄. 2° repiunt̄
etiā qdē plurimi q̄ vellēt oia: sm̄ ap-
petitū suū dici. nec cogitāt q̄ i p̄dica-
tione satisfaciendū est tot varietati-
bus p̄sonaz. Alii aut̄ si n̄ sentiūt eū-
gelii textū de v̄bo ad v̄bū explicari.
stati detrahūt murmurāt arguunt. d
xp̄m misisse. Hos ad p̄dicadū eū-
gelii. Et tñ q̄qd̄ reducit ad dei 7 p̄-
rimi caritate. q̄qd̄ inducit hoies ad
deū colēdū timēdū 7 diligēdū. q̄qd̄
deniq̄ ipsos a vitiis retrahit 7 ad v̄-
tutes hortat̄ recte eūgelium d̄. H̄
Diero. i epla ad Gal. scribit illd̄ q̄
ponif. i. q. i. c. Marchion. Marchion
7 Basiliides 7 cetera hereticoz̄ secte
nō habēt dei eūgelii: q̄ nō hnt̄ spi-
ritū sc̄m̄ sine quo humanā sit euange-
liū q̄ doct̄. nec putem⁹ in v̄bis scri-
pturaz eē eūgelii: s̄ in sensu: non in
supficie. s̄ in medulla. nō in sermonuz
foliis: s̄ in radice rōnis. hec ibi. nōnlī
insup egre serūt si q̄nq̄ vitia reprehē-
dant: eo q̄ 7 ipsi vitiosi sūt. nec d̄ suis
vitiis corrigi patiūt. Pro qb̄ est illa
Diero. snia ad Nepotianū. Reminē
sp̄aliē me? s̄mo pulsauit. S̄nalis de
vitiis disputatio ē. Qui mihi prius.
Itaq̄ irasci voluerit ipse de se q̄ tal̄
sit ostēbit. hec ille. Cōcludo igit̄ di-
cendo oib⁹ illud Jac. i. In mansuetu-
dine suscipite insitū v̄buz q̄ saluare
pōt̄ animas vestras.
3° obligant hoies pro loco 7 tpe

audire v̄buz dei: 7 memoriter retinē
ac opere implere. Caplm. 3.
Eriū mysteriū declarandū
dicit obligatio. Obligatur
sigdē hoies circa auditionē
verbi dei maxime ad tria. 1° ad illd̄
audiendū. 2° ad retinēdū. 3° ad fa-
ciendū. 1° obligat hoies ad verbū
dei audiendū. Qd̄ accipi pōt: tum q̄
vnusq̄sq̄ suā salutē deiderare debz
quā asseq̄ pōt v̄bo dei mediāte. tum
q̄ ad hoc inducit scriptura vt supi⁹
visū est. Sed queri pōt. cur nō prece-
pit ecclia audiri d̄m v̄buz ita exp̄sse
sicut 7 missas. cum tāte vtilitatis sit
audire p̄dicatiōes. Et dicim⁹ q̄ hoc
fit pp̄ter tria. 1° pp̄ obligationem
curatoz. 2° pp̄ paucitatē p̄dicato-
rū. 3° pp̄ incommoditatē populoz.
1° Prima rō ē pp̄ obligationē cu-
ratoz. Nā q̄ cura aiaz habet: tenet
sno populo predicare. sicut patz in. c.
supius allegato in sermone p̄cedenti
iter cetera de officio iudicis ordi. Et
36. di. c. Ecce. Et. i. 6. q. i. c. Adūcim⁹. c.
Ecce. Si q̄ plati obligat suo populo
p̄dicare. q̄ populi p̄ loco 7 tpe p̄dica-
tiones debēt audire. Un̄ de cōsa. di. i.
.c. Sacerdote d̄. Sacerdote x̄bum
in ecclia faciente: si qs̄ egressus fuerit
de auditio: excoicet. Et in. c. oēs fi-
deles d̄. Oēs fideles q̄ ueniūt i so-
lennitatib⁹ sacris ad eccliaz 7 scriptu-
ras aploz 7 eūgelii audiāt. 2° nō
obligauit ecclia ad audiendū v̄bū dei
determiate: sicut ad audiendū missas
pp̄ter paucitatē 7 raritatē p̄dicato-
rū: q̄ rari sūt q̄ p̄dicēt. 7 multi sūt q̄
celebrāt missas. 3° Tertia rō ē pp̄ in-
cōmoditatē populoz. Nā multi sūt

rurales 7 i motib⁹ habitates. 7 i aliis
qbus difficile esset sic audire p̄dicati-
ones sicut 7 missas. Nō tñ excusant
hi⁹ p̄ loco 7 tpe addiscē p̄ aliquā vi-
am que sūt i statu suū eis necessaria
ad salutē. 2° obligat hoies ad v̄-
bū dei retinēdū. Debz nāq̄ vnusq̄sq̄
facere qd̄ in se ē: vt 7 si nō oiz q̄ p̄e-
dicant. saltē aliq̄ memoriter teneat.
Ad qd̄ multū p̄desse pōt domestica
cōfabulatio 7 coicatio cū vxore filijs
aut amicis de his q̄ p̄dicata sunt. 3°
obligant hoies ad v̄bū dei faciēdū
Nā vt d̄ Luc. xi. c. Beati q̄ audiūt
v̄bū dei 7 custodiūt illud. Et Mar.
7. Xps̄ intulit. Ois qui audit verba
mea 7 facit ea. assimilaf viro sapiētī
qui edificauit domū suā supra petra
Et descēdit pluuia 7 venerūt flumia
7 flauerūt venti: 7 irruerūt in domū
illā 7 nō cecidit. fūdāta enī erat sup
firmā petra. Et ois q̄ audit v̄ba mea
7 nō facit ea: simif est viro stulto qui
edificat domū suā supra arenam. Et
descēdit pluuia 7 venerūt flumia: 7
flauerūt venti 7 impegerūt in domū
illā: 7 cecidit 7 fuit ruina ei⁹ magna
Hinc etiā 7 Jacobus p̄. c. ait. Sitote
factozes v̄bi 7 nō auditozes tantum
fallētes vosmetipsos: q̄ si qs̄ auditoz
est verbi 7 nō factoz: hic cōpabit vi-
ro cōsiderati vultū natiuitatis sue in
speculo. Cōsiderauit enī se 7 abūt. 7
statim oblitus ē qualis fuerit. Ergo
seruent oia q̄ tacta sūt de auditione
v̄bi dei. vt sit senē cadēs i bonā frā
nō sec⁹ viā. nō supra petra. nec inter
spinas. afferēs fructum put saluatoz
benignus in lectione euagelica expli-
cauit. quam 7 p̄posuit p̄ similitudinē

loquens. indeq; illa exposuit: sicut patet in textu sapientis concludens. Quod bono corde deuotusq; mente dei uerbum audiunt. fructum in presenti suscipiunt gratie. et in futuro penam glorie in qua christus saluatus: o ius sedet ad dexteram patris cum quo uiuit et regit in secula seculorum: Amen. Feria tertia post dominicam in sexagesima. De seueritate diuine iusticie: que mouere debet peccatores ad penitentiam. Sermo. x.

Reddet unicuique secundum merita sua. Dominus enim ihesu christi uerba sunt ista originaliter Mattheus. 16. c. Letantur plurimi in malis suis neque de illis penitentiam agere uolunt: proponunt quoniam non arbitrantur deum peccatorum suorum ultorem. Quoniam falso sibi blandiunt: et persuadent: nullam penitentiam uita obstinatam peccatoribus penam a iusto iudice fore paratam. Quo fit ut in diebus deteriores fiant: et ad uitia quibus sine timore laborantur. Quapropter in penitentia frimone aliquid de diuine iusticie seueritate dicere statui. ut per eam tremenda consideratione dura peccatorum corda molestantur. quibus ostendimus quod si se non conuerterint punientur a deo quoniam ipse ut uerba proposita dicunt reddet unicuique secundum opera sua. bonis scilicet gaudia paradisi. et malis gehene cruciatum. In quibus uerbis de diuine iusticie seueritate tria mysteria sunt consideranda.

Primum dicitur punitio.

Secundum restrictio.

Tertium permissio.

Qualiter deus punit malos penitentiam uita si se non conuerterint: protra eos quod dicunt non esse aliud malum neque bonum quod illud quod exprimitur in penitentia. Capitulo. i.

Primum mysterium considerandum est de seueritate diuine iusticie de

punitio. In quo declaranda est falsa et erronea sententia et opinio eorum qui dicunt. non expedire peccatoribus ad penitentiam reuerti: quod penitentiam hanc uitam nullum amplius sentiet malum. Contra tales sunt theologorum sacri sic potestissime arguunt. Ubique est summa iusticia ibi debet esse iusta meritorum retributio. Sed cum non puniat malos in hac uita. ergo puniat illos penitentiam hanc uita. Maior propositio constat ex dictis Tullii in epistola de casu republice. d. Iusticia est constantis et perpetua uoluntas ius suum unicuique tribuens. et hec est distinctio iusticie habet. scilicet de iusticia et iur. i. iusticia. Et instituta de iusticia et iur. i. iusticia. Probare etiam debemus tria que continentur in ratione preterita. Iusticie diuine uitate. et malorum in hac uita ipunitate. et contra ipsos rigidam asperitatem. et probare debemus diuine iusticie uitate. Et ad hoc sunt scripturae sacre copiosissima dicta. In Dauid in psalmo. 100. ait. Iustus dominus et iusticia dilexit equitatem uidit uultus eius. Et psal. 18. Iusticie domini. r. l. c. Et psal. 30. In iusticia tua libera me. Et psal. 39. Annunciamini iusticia tua in ecclesia magna. Et psal. 70. Memorabor iusticie tue soli. Et psal. 84. Iusticia ante eum ambulabit. Et psal. 47. Iusticia domini plena est terra. Et psal. 88. Iusticia et iud. p. s. e. t. Et psal. 110. Iusticia eius manet in seculum seculi. Et Isaias. 51. dicit dominus. Iusticia mea non deficiet. Et Isaias. 59. Induratus est iustus ut lignum. Et Baruch. p. Dominus deo nostro iusticia. Et Hieremie. 12. Iustus quidem tu es domine. Et. i. Thimotheo. 2. In reliquo reposita est mihi corona iusticie quam reddet mihi dominus in illa die iustus iudex. Et aliis potest arguere

quod in deo nulla sit iusticia. pro quod secundum philosophum. 5. ethico. c. 2. Dominus ad seruum non est iusticia: quod iusticia in quadam equalitate ad alterum consistit. Sed deus est dominus omnium. ergo in ipso non est iusticia. Et arguitur: quod iusticia respicit debitum. deus autem nulli debitor est. ergo in ipso non est iusticia. Hanc. q. soluit Ric. de media uilla. 46. d. 4. d. Iusticia potest accipi per predictum uoluntatis qua uult aliquid reddere unicuique in distributione uel commutatio quod ei debet. et secundum hoc duplex est iusticia. scilicet distributiva qua aliquid uult omnibus qui sunt de coitate distribue bona coia secundum debitam proportionem equalitatem. Et commutativa qua aliquid in commutatio uult seruare debitam equalitatem secundum quantitatem. Commutativa iusticia proprie loquendo in deo non est: quod nulli est debitor: ex legis necessitate: sed de bono retribuit ultra meritum: et de malo citra demeritum. Iusticia uero distributiva in deo est. Ubi bus enim distribuit bona sua secundum debitam proportionem equalitatem. Ad primum ergo argumentum dicendum. quod licet dominus ad seruum non sit iusticia commutativa secundum plenam rationem eiusdem: quod inter dominum et seruum non est equalitas eo quod omnia que sunt serui: sunt domini. tamen dominus ad seruos potest esse iusticia distributiva que non requirit equalitatem quantitatis. sed proportionem que est equalitas duarum proportionum que consistit in hoc quod seruus proportionaliter retribuit secundum merita sua. Ad secundum uero quod etiam de nulli creatura sit debitor: ex recepto: tamen debitor est ex permissio: Nulli enim est debitor nisi cui uult. Si autem queratur quare uult: non respondebo nisi: quod uult: quod uoluntas

sua est prima causa. De Ric. Ergo quis deus nihil patitur ex peccatis commissis: nihilque eius infinite bonitati adaugeatur ex bonis commissis: tamen malos punire: bonos punire et iusticia distributiva debet: quoniam sic ipse promittit. Dixit enim per prophetam psal. 36. Qui malignas ex terminabunt. Et Apoc. 20. Ecce uenio cito et merces mea mecum est dare unicuique secundum opera sua. propter hoc dicit sapiens psal. 50. Iniquitates sapienter impium: et funibus peccatorum suorum constringet. et pro. xi. Simpliciter iustorum diriget eos. et subplantatio peccatorum vastabit illos. Et pro. 13. c. Peccatores persequetur malum: et iustis retribuetur bona. Et pro. 14. Domus impiorum delectabitur: tabernacula iustorum germinabunt. Et Job. 34. Opus hominis reddet illi deus: et iuxta uias singulorum restituet. Et Paulus Gal. 6. ait. Et qui seminauerit bonum: bene et metet. Et. i. cor. 3. Unusquisque propter mercedem accipiet secundum suum laborem. Et Epistola. 6. Unusquisque quodcumque fecerit bonum: bene percipiet. Que auiditates et scorum dicta iusticia distributiva summi dei narrat. Et per prophetam debent peccatorum ipunitatem. scilicet quod in hac uita non omnes peccatores de suis malis puniuntur. et ad hoc est auiditas Job. 12. d. Abundant tabernacula peccatorum. Et. diere. c. 12. g. sic deum allegat. Quare uia impiorum prospera bene est omnibus que paruicacis et inique agunt. Placasti eos et radicem miserum proficiunt et faciunt fructum. Et Abacuch idem. d. i. c. Quare non respicis super iniquos ageres et taces deuotate impio iustiorum se. Et ne multa dicamus. expictia omnium rerum magistra docet quod multi iniqui in uia sua mala prosperant.

Tertio pbare debem⁹ extra illos sic p̄sperantes p̄paratū esse p̄ hanc vita rigidā seueritatē penāq; hō: ibi-
le d̄nationis eterne. ⁊ ad hoc p̄posi-
tū sic. d. Aug. 20. li. de. ciui. dei. c. 2.
Nūc autē ⁊ mala ferre equo aio disci-
mus que patiā⁹ ⁊ boni. ⁊ bona non
magnipendere que adipiscū⁹ ⁊ mali.
Ac p̄ hoc etiā in his reb⁹ in qb⁹ non
apparet d̄na iusticia salutarī ē diui-
na doct̄ria. Nescim⁹ enī quo iudicio
dei bon⁹ ille sit paup. mal⁹ iste sit di-
ues. iste gaudeat que pro suis pditis
morbibus cruciari debuisse mero:ibus
arbitramur. cōtristat ille quem vita
laudabilis gaudere debuisse persua-
det. exeat de iudicio nō solū multus
verum etiam damnatus innocēs aut
iniquitate iudicis p̄sensus: aut falsis ob-
rutus testimoniis. econtrario sceler⁹
aduerfari⁹ eius nō solū ipunit⁹: verū
etiā vindicatus insultet. Impi⁹ optie
valeat. pi⁹ languore tabescat. Latro-
cinē⁹ sanissimi inuenes: ⁊ q; nec v̄bo
quēq; ledē potuerūt diuersa morbo-
rū atrocitate affligā⁹ infantes. Ut
rebus humanis imatura morte rapi-
atur. ⁊ q; videt nō nasci debuisse di-
utissime insup viuat. Plen⁹ criminibus
sblimē⁹ honorib⁹. ⁊ hoīem sine q̄rela
tenebre ignobilitatis absco dāt ⁊c hi⁹
que q; colligit q; enumerat! Que si
haberēt in ipsa velut in obsurditate
stantiā: vt in hac vita in q; hō sic sa-
cer psal. etogf. Vanitati silis fact⁹ est
⁊ dies eius velut umbra p̄tercūt nō
nisi mali adipiscerētur trāstoria ista
bona atq; frenā: nec nisi bōi talia pa-
terent mala posset hoc referri ad iu-
diciū iustū dei: siue etiā benignū vt q;

nō erāt affecuturi bona etna q̄ facit
beatos tpalib⁹ deciperēt: vel p̄ ma-
licia sua vel p̄ dei mia cōsolaret bo-
nis. ⁊ q; nō erāt passuri eterna tormē-
ta tpalib⁹: v̄l p̄ suis qbuscūq; v̄l q̄tu-
liscūq; peccatis affligerent: vel p̄pter
implendas v̄tutes exercerent malls.
hec ille. Et idē in p̄ de ci. dei. c. 7. ait.
Placuit q̄ppe d̄ne puidētie p̄pare
postq; bona iustis qbus nō fruentur
iusti: ⁊ mala impiis: qb⁹ nō exercitia
bunt boni. Ista v̄o tēpalia bonā ⁊
mala v̄trūq; voluit esse cōia: vt nec
bona cupidū⁹ appetat q̄ mali quoq;
habē cernūt: nec mala turpē euitent
quib⁹ ⁊ boni plerūq; afficiunt. Inest
aut plurimū q̄lis sit vsus vel eaz res
que p̄spe: vel eaz que dicit aduerse.
Nā bon⁹ tpalib⁹ nec bonis extollit:
nec malis frangit. Mal⁹ aut h⁹ cōmōi
infelicitate puni⁹: q; felicitate corrum-
pitur. Ostendit tñ de⁹ sepe etiā i his
distribuentis euidētī opationē suā
Nā si nūc oē p̄cēm māifesta plecteret
pena nihil vltimo iudicio resuari pu-
taret. Rursus si nullū p̄cēm nūc puni-
ret aperte eius diuinitas nulla ēē di-
uina puidētia credēt. Similit̄ i reb⁹
secūdis si nō eas deus qbusdā petē-
tibus euidētissima largitate cōcedēt
nō ad eū ista p̄tinere dicerem⁹. Itēq;
si oib⁹ ea petētib⁹ daret nō nisi p̄p̄-
talia premia seruiēdū illi ēē arbitra-
rent: nec pios nos faceret talis serui-
tus. sed pot⁹ cupidus ⁊ auarus. hec
ille. Nō letent q̄ p̄cores ⁊ timia dei
quibus blādus est mūd⁹: si p̄spera vi-
derint sibi cūcta succedē: q; nō ē ab-
breniata man⁹ omī q; p̄cē q; nūc ipu-
nita relinquit stricū⁹ puniēdi resuat

post hanc vitā. O p̄sidi peccato: es
ad vos clamo vobiscq; dico. nolite cō-
fidere i iniquitate. nolite inebriari dul-
cedine bonoz h⁹ mūdī: q; oīa tpalia
cito deficient: ⁊ illoz gaudiū qd i p̄-
senti gustatis vobis cōuertet in lu-
ctum. Nō tristet insup hi q; deo ser-
uiūt si i p̄nti aliq; patiā⁹ laboriosū
q; p̄ laborē calamitates ⁊ crūnas s̄b
seq̄ ges: ⁊ par oīuzq; bonoz affluē-
tia in rep̄missa felici ac beata vita
Q̄ p̄ vno solo p̄cō mortali iust⁹
deus d̄nat etnaliter aiām: nec suffic
penitētia de oib⁹ aliis sp̄num soluz
retineat. Caplm. 2.

Secūdu mysteriū declarādū
de seueritate d̄ne iusticie d̄-
restrictio in quo disputādū
est extra nōnullos qui multa p̄cēa re-
linquētes aliq; tñ sibi in q; delectent
reseruat cōfidentes p̄ tale p̄niaz pos-
se saluari. Querit q; v̄trū tā restri-
cta tanḡ arā sit dei iusticia vt p̄p̄-
vnu solū p̄cēm mortale d̄nare velit
eū q; de oib⁹ aliis p̄niaz egerit illo so-
lo reseruato punies illū ⁊ p̄ illo ⁊ p̄
oib⁹ aliis. ⁊ r̄deo q; sic. Ita q; si vn⁹
mille p̄cēa mortalia cōmississet: ⁊ pro
illis oib⁹ tadē vno d̄narat excepto
longam fecisset p̄niam moreret q; cu;
illo p̄cō mortali d̄nat v̄tiq; foret ⁊
puniret p̄ illo ac p̄ aliis de qb⁹ p̄niaz
egerat illo vno stante. Probat aut
hoc qd dicim⁹ tripl̄. Probatur
rōne exemplis. Probatur
tate: vnde sapiens eccl. 9. ait. Qui in
vno peccauit multa bona p̄det. Et
Iac. 2. e. habet illud qd ponit d̄ reg
in. c. defleat. Qui totā legē seruauit
offendat aut in vno fact⁹ est oīuz re⁹

Et de pe. di. 3. c. p̄niam agere. p̄pe .c.
si ap̄lus Greg⁹ ait. Quid enī p̄dest
si p̄cēa luxurie q̄ defleat: ⁊ tñ adhuc
auaricie estib⁹ anhelat! Et Aug⁹ i li.
de penitētia inqt: illud qd ponit de
pe. di. 3. c. sunt plures. Sūt plures q̄s
penitet peccasse: s̄ nō oīo reseruātes
sibi qdā in qb⁹ delectēt nō aiaduer-
tentes d̄m mutū simul ⁊ surdū a de-
mōio liberasse p̄ hoc docēt nos nūq;
nisi d̄ oib⁹ posse sanari. Si enī velle
p̄cēa ex p̄te reseruari habēt septem
demonia p̄ficē poterat sex expulis.
Expulit aut septē vt oīa crimia siml
eiciēda doceret. Regiōz aut ab alio
eiciēns neminē reliqt de oib⁹ q; libe-
ratū possiderēt oīdēs q; si etiā p̄cēa
sint mille oportere de oib⁹ penitē.
p̄ p̄bat rōne q; de⁹ nec penitētia ac-
cepta: illoz q; sibi aliq; p̄cēm reser-
uant: nec si eos d̄nat illoz penā re-
mittit. Et est prima ratio domini
Dona. ⁊ Ricardi de media villa ni
4. di. 15. Quia oē p̄cēm mortale con-
trariat grē gratū faciēti: siue q; p̄cēa
remitti nō possūt. ⁊ q; in aīa nō pōt
esse simul p̄cēm ⁊ grā pdicta vno pec-
cato mortali tñ huic grē contrariante
nō pōt de aliis venia ipetrari. ⁊ d̄
rō ista contrariatiōis. Et rō d̄ falsifi-
cationis quā tangit Tho. in. 3. parte
q. 86. Nā de⁹ p̄cēa non dimittit sine
p̄nia vera. Sed p̄nia q; ē i aīa adhuc
vel actu vel volūate peccāte morta-
liter est p̄nia falsa. q; de⁹ p̄ talē p̄niaz
falsam mime p̄cēa dimittit. Ideo ait
Iudoz⁹ de pe. di. 3. c. arrisoz. Irrisoz ē
⁊ nō penitēs q; adhuc agit qd peni-
tet nec v̄ deū poscē subdit⁹: s̄ subfa-
nare supbus. ⁊ de pe. di. 5. c. fratres
e

nostros dicif. falsam penitentiā eē cō-
stat cū spretis plurib⁹ de vno solo pe-
nitentiā agif. **T**ertia rō fm platos
theologo. dī pfectionis: q̄ de pfectif
simus nihil facit impfectū. Cū ḡ iusti-
ficatio ipii sit op⁹ dei: debet eē opus
pfectū. Aut ḡ nihil dimittit fm ordi-
nē sue iusticie: aut totū fm cōdescen-
sione sue infinite mie. Et h̄ ingt Aug⁹
in p̄allegi. c. sunt plures. Quedaz im-
pietas infidelitatis ē ab eo q̄ iustus
iusticia ē dimidiā spare veniam. Nec
p̄pterea tū despondi sunt peccōres q̄
de multis penitentiā agūt vno refer-
uato cū facili⁹ possint ad gratiam ⁊
verā penitentiā redire si m̄tra peccata
vel aliqua licet nō oīa deponat. **T**⁹
p̄bas q̄ tam arcta sit dei iusticia vt
pp̄ vnū solū peccm mortale damnet
eū q̄ cū illo ex hac vita miguerit ma-
nifestis exemplis. Narrat ḡ dē Greg
i. 4. dial. li. q̄ fuit i monasterio quo-
da monachus vn⁹ q̄ cuz apperet vir
p̄bus ⁊ totus religiosus exiit⁹ longe
alif q̄ apparebat fuit. Nā cū se ieiu-
nare cū fratrib⁹ demonstraret: occulte
māducare cōsueverat. Corpis autez
supueniēte molestia ad vite extrema
pductus est. Qui cū iam esset in sine
frēs oēs ad se q̄ erant in monasterio
vocari fecit. At illi putabāt viro mo-
riente magnū qd ac delectabile se ab
eo audire. Quib⁹ ipse afflic⁹ ⁊ tre-
mens cōpulsus ē pdere cui hosti tra-
ditus cogebat exire. Nā dixit qm̄ me
vobiscū ieiunare credebatis occulte
comedebā. ⁊ ecce nūc ad deuorandū
draconi sū traditus q̄ cauda sua. ge-
nua mea pedesq̄ colligauit. caput vō
suū intra meū os mittēs spiritū meū;

ebibens abstrahit: quib⁹ dictis statim
defunctus est atq̄ vt penitēdo libe-
rari potuisset a dracone quē viderat
expectatus nō ē qd̄ nimirū cōstat: q̄
ad solā audientū vtilitatē viderit.
Ad idē ē exemplū qd̄ recitat Cyrill⁹
scribēs ad Aug⁹ de transitu Hiero.
Nepos ingt qdē me⁹. Ruffus nomie
vtroq̄ p̄inat⁹ pente a teneris annis
ad meas deuenit man⁹ q̄ vtinam ex
vtro nō exisset ne illi qd̄ sustinet cō-
tigisset: quē tanta diligentia enutriui
vt a pluribus a me genit⁹ putaretur
Crescēs itē infelix puer etate qdē
nō sapia: ingeti pulchritudine corpis
decoratus sed nō aie: a cūctis dilecti-
one supflua colebat. Is nāq̄. is. eta-
tis sue anno ibecillis ⁊ miserrim⁹ ex-
pirauit: de cui⁹ morte tantus ab oib⁹
insonuit luct⁹ q̄ vix p̄ mēsem potuit
quietari. At ego nimie ei⁹ icūbēs di-
lectiōi pluries rogauī glosfū Hiero.
vt mihi qd̄ acciderat nepoti meo re-
uelaret. Orati autē mihi die qdā hōa
nona: tantus affuit fetoz q̄ nullaten⁹
potui sustinē ⁊ dū tacit⁹ admirarer:
vn̄ tant⁹ fetoz esset sup̄ meū vticem:
elevationis oculis infelicē nepotē mem-
vidi tribili visioē ita q̄ visū in eū im-
primē nō audebā nā cathenis i gneis
circūligat⁹ flāmas fetidissimas erum-
pebat. Ad hanc tribilē visionē sbito
me tāt⁹ timori inuasi⁹ vt dū plurimū
log velle formare vocē penit⁹ nō va-
lerē. Postremo aliquātulū ad me re-
diēs si me⁹ erat nepos voce cepi pg-
rere tremebūdā. Ad hec ingt ille vlu-
larib⁹ ⁊ suspiriis. Vtinā nō eē: ne tā
diris essem cruciatib⁹ deputat⁹. nam
scias me p̄petuis t̄pib⁹ mansionibus

tartareis p̄māsurū. Deu qd̄ dicam?
His dictis tantus mihi dolo: affuit
vt perpluries sim mirat⁹ quō de hac
vita protin⁹ nō decefi. Longis autē
expletis colloquiis ab eo scissitatus
fui: cur ita vna miam pdiderat cum
tot v̄turib⁹ videret pollē. Pro nlla
ingt me scias causa fore v̄anatu: nisi
q̄ in ludis marie delectabar. Atq̄ i
morte volūtarie postposui cōsiteri. q̄
bus dictis disparuit: ⁊ tāt⁹ fetoz re-
mansit vt in locū illū p̄ magnū spaciū
nullus ausus sit introire. **D**ec Cyrill
Ue igit his q̄ cū talia vel legūt vel au-
diunt nō timēt nō mutāf nō auertūf
ad v̄m deū suū. Nā si p̄o vno peccō
solūmō hoīem dei iusticia eternalif
v̄anāt qd̄ faciet p̄ multis. O somno
lenti peccōres. o pegrini velocissimi ⁊
aduene in hoc seculo cōsiderate q̄ v̄
tura sunt: ⁊ cognoscite quāta vobis
impenitētib⁹ ⁊ in peccatis obstinatif
diuina iusticia cōmīat mala. Nec suf-
ficat aliq̄ peccā reliquē: vt p̄ ex dicti
nisi oīa pariter relinquātur.

Qualif de iusto iudicio p̄mittit
eos q̄ p̄nīaz differūt vsq̄ ad extremū
vite impugnari variis impedimētis.

Tertiu⁹ mysteriū Caplm. 3.
cōtēplādū de seueritate di-
uine iusticie tra peccōres im-
penitētes dī p̄missio. Cōsuevit nāq̄
in peccatis suis aliq̄ eē securi p̄mittē-
tes sibi in extremo vite p̄nīaz se factu-
ros. Verūtū iusticia dei seuera q̄ fre-
quēter p̄mittit tales ipugnari marie
a trib⁹ qb⁹ eoz p̄nīa ipedit. **P**a pas-
sionib⁹. **P**a a demonib⁹. **P**a a paren-
tibus. **P**a p̄mittit de⁹ tales peccōres
ipugnari a passionib⁹. Nā vt inquit

Scotus in. 4. Solet euenire q̄ i ex-
tremo vite qm̄ peccōres infirmāf i sen-
sitina pte adest maxim⁹ dolo: ⁊ ma-
ximus timo: Dolef relinq̄re mādum
quē cū suis bonis magis dilexerāt q̄
deū. Timēt mortē q̄ puat eos oī ter-
reno bono ⁊ vita t̄pali quā p̄posue-
rūt etne. O quātus labor eoz eoz da-
mētēf occupat. Alteraf ex hi⁹ pas-
sionib⁹ rō: q̄ fm Aug⁹ passiones tri-
stabilēs pl⁹ rōnē suffocat q̄ delecta-
biles. Inde fit vt ⁊ ipsi miseri q̄ p̄o
suerūt malefaciendo iū extremo vite
ad penitentiā venire: nihil de deo co-
gitēt: nullāq̄ ō p̄ba salute memoriā
habeāt: q̄ vt Aug⁹ i fmōe de in octa-
tib⁹ ait. p̄cutif hac aiadūctioē peccōz
vt moriens obliuiscat sui q̄ dū viuēt
oblitus ē dei. **S**ūt de h̄ quotidie ex-
empla clarissima. Nā ego vidi quē
dā in extremis laborātē q̄ ditissimus
erat ⁊ diuitias nō sine peccatis ōgre
gauerat. Cūq̄ monerē eū vt iam ale
salutē q̄reret male libenter audiebat
hi⁹ v̄ba. gnimo in lectulo i q̄ iacebat
se voluēs suspirabat genebat immo-
rugiebat. **O** q̄ tā laboraui vt the-
saurizare: ⁊ aliū gaudebāt de thesau-
ris meis. **O** vitē mee. o pecunie mee
o iocalia mea: q̄ vos possidebit ⁊ q̄
bus vos relinqua: ⁊ in his ⁊ silibus
retinēs eoz ⁊ aiuz miserrim⁹ expira-
uit. In ciuitate etiā Spoletana puel-
la qdā formosa fuit que vanitatibus
sp̄ intēta nil ō futura vita cogitabat
Dec ifirmitate p̄cussa monitiones ⁊
hortamēta salutis abhorrebat: sicut
mihi retulerūt q̄ viderūt ⁊ audierūt
illā. Tādē iualecēte mōbo cū. cernēt
infelix iuēcula de p̄ximo sibi iminē

morte rogauit instans mrem vt eam
vestiret ⁊ p̄ciosis indumentis q̄ ferre
p̄sueuerat: ornaret poliretq̄ illā tāq̄
si ad nuptias esset accessura. Annuit
ei mat̄ fecitq̄ qd̄ filia volebat. **○** tri
bile iudiciū. **○** stupēdū ⁊ admirabi
le dictū. Sic ornata: sic induta suspi
rando clamare cepit iuēcula vana.
Deu q̄ moriar ego sic pulchra. mori
ar ego sic decora. moriar ego in tam
tenara etate. Dicebat illi ciccūstates
Comitte te deo filia: q̄ benign⁹ ⁊ cle
mens est. At illa magis lamētabiliter
rūdebat. Et qd̄ mihi cū deo? veni tu
diabole suscipe tu aiam meā. inter q̄
vba expirauit dānata ⁊ despata. **U**
p̄mittit deus sp̄gnare p̄ccōres i
penitētes in extremo vite a demōib⁹
Ipsi etenim sp̄s maligni et̄si a circum
stantib⁹ nō videat̄: appareant tñ his
q̄ mo: iūf aspectū horribilissimo tem
ptatq̄ isēstāt ac conat̄ durissimo cer
tamie: vt de mia desperēt. **U**n̄ Deda
refert de gestis angelo:ū. q̄ rex gda:z
anglie. Adouerēdus noie habuit mi
litē in armis pbū: s̄ corruptū in mo
ribus. Cū autē improuisa infirmitate
seriret a rege visitat̄ ⁊ mones ad pe
nitētiā q̄ renuit. d. q̄ videret h̄ facē
ex timiditate cordis. Cū vō ad mor
tis deduceret t̄mios iterū rex visita
uit eū cōfortās vt penitēt. **○** Dñe mi
rex tarda hora est cū iā iudicat̄ sim
⁊ dānat̄. Nā paulo ante q̄ huc in
trares ingressi sunt duo clarissimi in
uenes: quoz vn⁹ sedit ad pedes lecti
mei: alter ad caput: ⁊ dixerunt. Iste
adiudicatus ē mortū videam⁹ si ali
qd̄ ius habem⁹ in eo. ⁊ vn⁹ extraxit
librū sp̄ciosissimū: s̄ valde puulū de

finu suo: litteris aureis ⁊ fulgētib⁹ cō
scriptū: in quo legēs: vidi aliq̄ parua
bona que fecerā i iuēctute mea añq̄
mortalit̄ peccassez. Et cū miro modo
exultare in visione hoz: ecce duo de
terrini demones intrauerūt: ⁊ vnuz
magnū librū lris nigris scriptū i quo
vidi oīa p̄ca mea. Et dixerūt demo
nes angelis q̄ ibi erāt. Quid hic faci
tis cū i eo nullū ius habeatis: ⁊ liber
vester nihil valeat: s̄ noster? Et r̄
derūt angeli q̄ verū ē ⁊ recesserunt.
⁊ hi duo oppōes cruciat me. Quib⁹
dictis isēlicissim⁹ expirauit. Est q̄ mo
lestus diabol⁹ mouētib⁹ nō solū im
piis atq̄ p̄uersis: s̄ etiā scis ⁊ amicis
dei. Scribit enī Cyrillus ad Aug. in
trāsitu **D**iero. q̄ Eusebi⁹ vir scissim⁹
quodā **D**iero. gl̄iosissimi discipulus
cū eēt de hac vita migratur⁹ adueni
ente die q̄ se ex **D**iero. reuelatiōe mi
grare sciebat die tertio p̄eunte la
bo: ē febriuz cōcussus valide se super
terrā magistri nō imemo: nudum de
ferri fecit a fratrib⁹ ⁊ a singulis oscu
lū accipiēs benigna eos solatiōe cō
fortauit: vt in l̄co maneret p̄posito.
Deide saccū q̄ optiebat gl̄os⁹ **D**iero
deserri: ⁊ sup se poni fecit: ordinauit
q̄ se nudū in star m̄grī sui **D**iero gl̄o
si ex̄t̄ eccliam in q̄ iacebat sci **D**iero.
co: pus sepeliri. p̄ hec corpe sacratis
simo dñi se munies deo ⁊ b̄to **D**iero
deuote se cōmēdauit: ⁊ sic p̄ triduz
locutiōe corpali ac visione puat̄ cir
cūstātib⁹ fr̄ib⁹ psalteriū ac passiones
dñi: ac alia scā legētib⁹. Die vō quo
mori tur⁹ erat añ b̄tē aie eritū p̄ du
as horas venerabil̄ Eusebius cepit
ira tribiles ad⁹ pagere q̄ circūstātes

monachi pauore p̄terrīti velut amē
tes in fra iacebāt. Nā q̄q̄ trāsuert
oculis manib⁹ simul iūctis voce vira
facieq̄ tribili clamabat. Nō faciam.
nō facia. **D**ētiris. mētiris. Post hec
ad fra redies faciem in fra firmabat
q̄tū poterat clamans. Adiuuate me
frēs ne peā. **Q** monachi vidētes la
chrymatib⁹ oculis cū introgauerunt
quid esset. Ad q̄s ille. Nōne videtis
demonū agmīa q̄ me deuorare cupi
unt. Et illi. Quid te factuz volebāt
cū dicebas. Nō facia. mētiris? At ille
conabāt nāq̄ vt non⁹ dei blasphe
marē: ⁊ ego hoc nolle facē acclama
bā. Dicebāt insup vt de dei mia de
sperare eo q̄ eam dānat⁹. Quib⁹ ego
rūdebat q̄ mētirēt. Abscōdebat autē
faciē mea ne videre eoz aspectū qui
tā tribilis ē vt sustineri nō possit. Si
q̄ hic dei amic⁹ tā durū plūa demo
nibus sensit qd̄ faciēt p̄ccōres nephā
dissimī q̄ tā dū: diabolo seruiunt?
Up̄mittit de⁹ p̄ccōres ipenitētes
sp̄gnari i extremo vite a parētib⁹
a domesticis ⁊ ppings. Ipsi egdē sūt
q̄ egrotātib⁹ cōfessione noiare nō au
dent sacerdotes ⁊ religiofos noiare
volētes: indignat̄ expellāt notarios
si cōparuerit vt testā cōficiāt turpiē
cūctū. **○** amici carnales. o iūmici aīa
rū caroz vroz de vobis dī **M**at̄ h.
io. c. iūmici hoīs domestici ei⁹. Pro
pterea salubrit̄ puissū ē p. c. cū infir
tas de pe. ⁊ re. **D**ic. n. sic. Cū infirmi
tas corpalis nō nūq̄ ex p̄ccō puēiat
dicēte dñs languido que sanauerat.
Made ⁊ aplū. noli peccare ne deus
tibi cōtingat: p̄nti decreto statuimus
⁊ districte p̄cipim⁹ medicis corporuz

vt cū eos ad infirmos vocari otige
rit ipsos ante omnia moueat ⁊ idu
cāt: vt medicos aduocēt aīaz vt p̄
q̄ infirmo fuerit de sp̄iali salute. pui
sū ad corpalis medicine remediū salu
brius p̄cedat cum cessante cā cesset ⁊
effed⁹. hec ibi. **○** p̄mittente deo ad
puniēdā negligētia ipenitētū: nec ipi
medici statutuz h̄ saluberrimū ecclie
obseruat. Timēdū igit̄ ē oib⁹ p̄ccōri
bus ne seuiat i eos iusticia dei. **I**o in
tpe opportuno sine dilatiōe studeāt
ad p̄niam redire: vt illa mediāte faci
ant se dignos grā ⁊ cōsequēti beata
gl̄ia. i q̄ vuit de⁹ i secla secloz. **A**mē
Seria q̄rta p̄ v̄nīca in serafesima
de seueritate dñe iusticie cōū orige
nistas q̄ dicit in fine oēs diabolos ac
hoīes fore saluandos. **S**ermo. xi.
B Edet vniciq̄ fm opa sua
Sapientissimi filii dei verba
sūt ista. **M**at̄ h. iō. c. origina
liter scripta. **O**fferit se nobis ex oī p̄
te magis ac magis tremenda iusticia
dei q̄ nō respicit p̄sonas: hoīnz nō cu
rat angelo:z dignitatē: s̄ oib⁹ peccā
tib⁹ ⁊ de p̄ccō nō penitētib⁹ cōmīat̄
indifferēt dānationē efnā. **S**ūt tam̄
origeniste qdā p̄tinacit̄ asserētes q̄ i
fine de⁹ lapsis angelis ⁊ dānatis ve
niā dabit q̄q̄ ifideles oēs ruocabūt
ad celū. ⁊ q̄ xp̄iani gl̄ib⁹ habitabunt
in paradiso itaq̄ dei mia supabit oēs
rigiditatē iusticie ei⁹. **C**on tales i p̄
ti fmone dicē statui oñdēq̄ q̄ fortis
⁊ aspa sit vīna iusticia cōtra p̄ccōres
quolcūq̄. **A**d qd̄ intelligēdū **S**iderā
vāq̄ illa p̄ponim⁹ ex triplici p̄te.
U ex p̄te angelo:z malo:z.
U ex p̄te infidelū exccato:z.

Ex pte xpianoz falsoz.

Qualiter errauit Origenes circa saluatione maloz angeloz. 7 quod tatus error p sacras scriptas robo:af

Primo pponim⁹ d⁹ Cap. i. derā d⁹ dei. iusticia tribulē 7 seuerā ex pte āgeloz malozū. Nā eos excellētissimos nobilissimos pfectissimosq; in donis nāe multos 7 q̄si innumerabiles pp̄t vnū solū p̄c̄m supbia padiso seu empireo celo cie: dos etnalit cōdēnauit. Neq; p clari: ori noticia hui⁹ p̄tis tria dubia emer gūt disputanda. **1°** vtrū Origenis opinio fuit q; mali āgeli saluabūtur. **2°** vtrū mali angeli sint in inferno. **3°** vtrū p scripturas pbari possit q; āgeloz malozū pena nūq; finiet. **C**irca p̄mū dubiū ē triplex mod⁹ dicēdi. **1°** ē q̄rūdā q; Origenē excusā e volūt. d. nūq; eū falsa aut rephēsiōe digna: nō solum scripsisse: s; nec docē potuisse. **2°** iuidie q̄rūdā attribuunt oīa q; de Origene erronea 7 hētica p̄dicat. Inuidi aut talia Origeni: vt illū crimiarēf iposuerūt. Mouēt at isti defensores Origenis ad sic tenēdū tū pp̄t ei⁹ scimonia: tū pp̄t p̄fudam sciaz: tū pp̄t seruetissimū zelū. Nā vt colligitur ex dictis Eusebii i historia ecclīastica. 7 Hiero. i. li. de viris illu strib⁹. Origenes habuit p̄ez Leonidā xpianū 7 martyre: p⁹ cui⁹ martyriū cū reb⁹ p̄zionalib⁹ ob cōfessionez nois xp̄i cēt p̄uat⁹ cum m̄re vidua: 7 sex frīb⁹ paup̄ dereliā⁹ h̄ns ānos cir citer. 17. etatis studio lraz itēt⁹ se matrem 7 fr̄es de eo qd̄ docens lucrari poterat sustētabat: 7 sepius martyr migrasset ad d̄m: nisi m̄ ei⁹ pia frau

de nocte vestes ei⁹ sbripuisset. Cōsecut⁹ tadē est a deo scie grām: eratq; potētissim⁹ i grāmatica 7 oib⁹ seclārib⁹ kris: in oī q; p̄bia 7 nālī eruditi one p̄fect⁹: s; istrud⁹ marie i lectioez doctria vinoz voluminū. Vñ p̄ icredibili scie sue proqatiua doctō ecclīe Alexandrie a Demetrio ip̄i⁹ loci ep̄o institut⁹: ē cathedrāq; doctozis p⁹ p̄atheriū 7 Clemētē t̄i⁹ obtinuit. Cui⁹ s; Clemētē 7 ip̄e auditor extitit. Ubi dū v̄bū d̄m docēt palā: tam viros q; seias istruxit. Et ut oīs maledicti turpis occōez i seclib⁹ tollēt qd̄dā min⁹ p̄sci sent⁹: s; serueti fidei castitat⁹ op⁹ exercuit. Nā illud āgelicū attēdes sūt eunuchi q; se castrauerūt pp̄t regnū celo: mor illō i se cōpleuit. Tūc q; nulla aduersariis det̄hendi occōe relicta vigilāt doctrie 7 p̄dicationi vacauit i abstinetia pluria i ieiuniis i vigiliis. Ex ei⁹ d̄o auditōib⁹ mlti martyres sūt effecti. Et nūq; p̄misit ea q; i ecclīis differēbat a notatozū⁹ excipi: nisi qn̄ sexagesimū etatis sue annū agēs multo vsu 7 labore plimū i v̄bo dei fiducie acceptat. Irido⁹ at i. 6. ethi li. sic de ip̄o ait. Origenes i scriptaz labore tā grecos q; latios opuz suoz magnitudie supauit. Deniq; Hiero⁹ sex millia libroz ei⁹ se legisse fatetur. Propt̄ hec oīa q; non videt q̄busdā vt dixim⁹ q; Origenes tā gūit potuerit errare: vt dicēt etiā dānatos āgelofore saluādos. Sed his ego r̄ideo q; null⁹ ē tā scūs: tā iust⁹: tā doct⁹ i lege d̄m tāq; exercitat⁹ i via ei⁹ vt ca: de nō possit fm̄ cōez legē. Sapiētio certe mādiōz ip̄o Origene erat in celo empireo lucifer: 7 tū p̄pter p̄ca

expulsus est inde. Quare aut deus p mittat ruere eos q; diu i v̄tutib⁹ p̄se nerarūt penitus ignoram⁹: q; iudicia dei abyssus multa. **S**ecūd⁹ mod⁹ dicēdi de Origene est alioz q; tenent ipsū errasse: s; p⁹ errore ad penitētiā venisse. Quidū aut plandū quedā q; ascribit Origēi tū plāt⁹ ille inf apo chryphas scripturas anumeraf: vt p̄z is. di. c. scā ro. ecclīa. **T**erti⁹ modus dicēdi de Origene ē q; i v̄itate errauerit. Vñ Aug. xi. li. d. ci. dei. c. 17. vel xi. ait. Nūc ia cū misericordib⁹ nostris agendū eē video: 7 p̄p̄ice disputandū q; vel oib⁹ illis hoib⁹ q; iustissim⁹ iudex dignos gehēne supplicio iudicabit: v̄l q̄busdā eoz q; nolunt credē penā sempit̄nā futurā: s; p⁹ certi t̄pis metas p cuiusq; p̄c̄i q̄titate lōgioris siue breuioris eos inde estimāt liberādos. Quā i re misericordio: p̄fecto fuit Origenes q; 7 ipsū diabolū 7 āgelos eius p⁹ gūioz p meritis 7 diuturnio: a supplicia ex illis cruciatibus eruēdos 7 sociādos sc̄is angel credidit. Sed illū pp̄t h⁹ 7 pp̄t alia nō illa nō imerito reprobauit ecclīa hec ille. Et Hiero⁹ ad Palmachium inqt. Si mihi creditis origēista nūq; fui: 7 si nō crediti nūc eē cessauī. Male sentit de filio: p̄ei⁹ de spū scō: aiaz de celo ruinā ip̄ie ptulit: verā totius carnis resurrectionē negauit. Et idē ad Desideriū ait. Origenes melior in bonis peio: in malis fuit cui⁹ hereses in libris Periarchoz q; ipse op̄osuit maxie iueniri dicūt. Et idē aduersus Vigilantiū sic loq̄t. Op̄is mei ē 7 studii multos legē: vt ex plurimis diuersos flo: es carpā: nō tā p̄batur⁹ oīa

q; q; bona sint educt⁹. Assumo multos i manu mea: vt a multis mltā cognoscā. Origenes hēticū esse nō dubito. Errauit enī de diaboli p̄na: errauit de aiaz statu: 7 qd̄ de his det̄ri⁹ p̄rem 7 sp̄m sc̄m in cōmētariis. Iste seraphin eē testat⁹ ē. Si errasse non dicerē: 7 hec quotidie nō anathematizāre eēm erroris illi⁹ soci⁹. Neq; n. ita debem⁹ illi⁹ bona suscipere: vt mala q; suscipere videamur. At idē i multis scripturis b̄n̄ interpretat⁹ ē 7 p̄p̄ba rū obscura differuit: 7 tā noui q; veteris testi reuelauit maxia sacra. hec ille. **S**ecūdū dubiū erat vtrū mali angeli sint i inferno. Et ad hoc r̄idet d̄m Boñ. di. 6. z. li. v. cū Alexandro de alea in. 2. volumie sūme. q; loc⁹ de monū p⁹ lapsū vsq; ad diē iudicii nō ē loc⁹ s̄berane⁹ que vocam⁹ infernū: s; aer caliginosus in q; ḡialit venonuz habitat multitudo. Vtrū aut aliqui det̄rui sint i infernū: h̄ ego nescio nec iuenio det̄miatū a sc̄is. h̄ at b̄n̄ credo q; aliq; descēdēt ad to: quedas aiaz fm̄ q; h̄nt inf se deputata maledictio nis officia. Si etiā i isto aere puniāf pena ignis diuersi sētūt diuersa. Qui dā dicūt q; sic h̄ min⁹ intēse q; p̄ iudiciū. Alii aut dicūt q; talis p̄ca differē eis vsq; ad iudiciū 7 iteri ḡue penaz suscipiūt: ex eo q; sūt i isto aere caliginoso: q; loc⁹ in q; d̄diti sūt: erat ad celū empireū qd̄ ē lumiosū 7 ē eis loc⁹ nālis ad que nō p̄nt apli⁹ reuerti. **3°** dubiū p̄positū ē utz p scripturas pbari possit q; nūq; diaboli saluabūtur. Et ad hoc Aug. xi. li. de ci. dei. c. 17. iducit duas auctoritates. Una est

Jo. Apoc. 20. d. Diabolus q seducebat eos: missus ē i stagnū ignis 7 sulphuris: vbi bestia 7 pseudo propheta cruciabūt die ac nocte i secla seculoz. Alia ē audāctas xpi q Math. 23. ait. Ite maledicti i ignē etnū: q patus est diabolo 7 angelis. Et qb' sic Aug. d. q hic dī in etnū: ibi dī i secla seculoz. Quib' vbi scriptura vna nihil aliū significare cōsuevit: nisi q finē tpsis nū q h3. Jo Aug' audacter i li. de fide ad Petrū sic loquit. firmissime crede diabolū 7 āgelos ei' i ignē etnū a xpo. et mittēdos vbi nūq carebunt pēa quā eis p̄pauit vna iusticia. Si igit' de' tā dure p̄uuit āgelos: q peccauerūt 7 i malicia sua obstati permaserūt quō securi sūt trasgressores hoies vnoz p̄ceptoz? O reprobi ofensores maiestatis vine. o p̄suptuosi 7 temerarij executores oīuz malaruz affectionū: cur nō timetis? cur nō pauescitis? cur deniq; nō cōpūgimī ad cōminatē vocē sūmi dei? Ipse qdē ut in f̄mōe p̄cedēti ptz ad vos clamitat. Nisi cōuersi fueritis sic angel' nō peccā nec vobis parca. sicut āgelos a se vob' celi eieci: ita 7 vos eiciam. sicut illos p̄petuo cruciādos dānaui: ita 7 vos dānabo. O tremēda iusticia dei cui resistē null' pōt: nō hoies nō angeli spiritus potentissimi.

Qualit' iusticia dei dānabit oēs i fideles: 7 qd sentiēdū ē de puulis de p̄bis: 7 aliis infidelib' Caplin. 2.

Secūdo pponim' cōsiderādū tribilē iusticia dei ex pte infidelū exccatoz. q̄ oēs q̄t̄t fuerūt q̄t sunt vel erūt cū infidelitate moriētes dānatōi p̄petue deputauit

Sciēdū tñ q triplex ē ifidelitas p̄ puuloz. p̄ hōz malicioz. Prima ē ifidelitas puuloz: 7 hec dī f̄m purā negationē: ex h' solo q puuli nō hnt fidē. 7 hec f̄m Tho. 2. 2. q io. Nō habet rōnē peccā: s' mag' pene q talis ignozatia vnoz ex peccō puuloz parētū secuta ē. Jo q cū tali ifidelitate moriūt dānat' qdē non p̄t infidelitatis peccm: s' p̄t originale culpā ab illis cōtractā: ita q oēs paruli sine baptismo moriētes: 7 i lege vcti sine aliis remediis extra peccm originale adhibitis erāt de numero dānatoz. Verūt̄ de illis dubitari solet vtrū puniēdi sūt pena māl' ignis: qm Aug. de fide ad Petrū ait. firmissime tene puulos q sine sacro baptis- matis de hoc seculo trasēūt etnū ignis supplicio sempiterno puniēdos. Et idē in Encb. Cōtrariū v' dīcē. Mitissima ingt sane eoz erit pena q p̄t peccm qd originalit' cōtraxerūt nullū insup addiderūt: s' si puniret' pena ignis: n̄ eēt mitissima. Jo v' d. Bof. i. 2. vi. 33. qdā attēdētes rigorē vine iusticie ac sniam q de' hoīem p vno mo dīco mortali in q momentanea: 7 qsi nulla fuit delectatō cruciat' etnaliter dīcūt q puuli cremabūt igne māl' lōge tñ min' q illi q peccauerūt peccō actuali. 7 h' dīcunt sensisse Aug. cum dixit i Encb. pena puuloz mitissima. Et in li. d' fide ad Petrū ait. Paruli cruciabūt etno supplicio. Mitissima enī illā vocat non absolute: s' respō alioz. S3 cū valde durū videatur q de' tā dure tā aspe agat cuz puul' sic decedētib'. iō alia extat positio miti or q magis concordat pietati fidei 7

iudicio rōnis. q q puuli decedentes cōoriginali culpa carēt iusticia 7 spūs sci grā que ē pignus hereditatis etne p̄uāt in etnū vīsiōe dei. Quia nō in carne fuit feditas: iō ponēt i loco vili vt pote ifernali. S3 q nō habuerūt in se actualē delectationē peccā nec in spū nec i carne: ideo nō sentiūt pene ignis acerbitatē. Et huic opinioi inheret magister i lra 7 i textu. Ad dīctū Aug' p̄ll. in li' de fide ad Petrū dīcē possum' q ipse sic locut' est nō intēdēs dīcē q puuli sensibilib' cruciēnt: s' pot' manifestā voluit penā eoz q̄tū ad carētiā vīsiōis dei 7 q̄ etiā ad vilitatē loci. Et h' valde abū dant exp̄mit pl' dīcēs 7 min' volēs intelligi. Nec sine tā sic loqf. facit. n. hōc ad extirpādā illā heresim q dīcē bat puulos nulla pena puniri. Unde sicut i morib' documentū ē: q q vult ab vno extremoz puenire ad mediūz debet declinare ad aliud extremū sic docet p̄bus. 2. ethi. c. 9. Nō puniēnt' g' puuli pena sensus 7 māl' ignis: s' pena dāni 7 carētiā vīsiōis diuine. Utrū autē insit eis aliqs dolor interioz satis apud doctos dubium est. Quidā. n. voluerūt dīcē carebūt cognitione 7 dolore. Cognitionē qdem exigente dei iusticia: 7 dolore erigente misericordia diuina. Iusticia namq; erigit vt si def eis p' hāc vitā donū aliq̄ cognitiois qd i hac vita nō habuerūt. Un' sicut caruerūt cognitione fidei 7 oī grē cognitiois intellectiue illi q mortui sunt ante vsuz rōnis: sic etiā carebūt p' hāc vitā nec diuturnitate tpsis addiscēt. Mā erigit vt nō habeat penā actualis doloris cuz

n̄ habuerit maculā actualis culpe. 7 iō iusto suo iudicio p̄uāt eos deus oī eoz cognitioē q p̄t eis inferre dolorē. Meli' ē enī talia ignozare q̄ sci re: s' q̄ difficile ē intelligē q aīa sepa ta nō habeat vsū rōis: 7 nō cogscat ea saltē quoz cognitio ē ei nāl' iferta cū ex pte corpis ipedimētū nō habeat. Jo alii alit' opināt. s. q aīe puuloz: 7 habebūt cognitionem: 7 habebūt dolorē. Scient enī p̄t qd facte sūt: 7 sciēt se ab illo bono merito originalis culpe eē p̄uatos: 7 tñ nō habebunt dolorē q mereat' dīci vermis q nō habebūt remosū q pdiderint illud bonū p̄t p̄pam negligētiam 7 cōtēptū. Et p' tanto dolor eoz erit multo mitioz q̄ dolor adultoz. S3 opinio ista bñ stare nō pōt tū p̄pter h' q dolor ille est absq; spe: 7 ita cuz murmure 7 despatioē: tū etiā q dolor aīe redūdat in carnē. Et si tal' dolor ex deliberatiōe p̄cedit nō videt' eē absq; actuali obligatiōe. Prop̄ea ē etius mod' dīcēdi p̄babilioz: 7 cōi or. q aīe puuloz carebūt actuali dolore 7 afflictioē nō tñ carebūt cognitione. 7 hoc pōt satis rōnabil' intelligi p' hūc modū. Decedēt enī i solo originali mediū tenēt inf' hntes grāz 7 culpā actualē. Et qm stat' retributionis d3 rōdē statui vite p̄tis i tali statu debēt aīe puuloz pōi: vt q̄i me dū teneat inf' brōs 7 etnis ignib' cruciatos. Qm g' bti carēt malo pene sensibilis: 7 cū hoc habēt dei vīsiōē dānati cōtrario sunt i tenebris: 7 puniunt' pena sensibilis. Paruli f̄m ordi nē redū vine egratis debēt coicare i vno cū dānatis 7 in alio cum beatis

Sed nō pnt coicare cū btis in habē-
do diuina pntia: qz tūc i nullo coica-
rēt cū dānatis. Pntia enīz vīdōis dei
nō stat cū pena sensibili. Jō cum btis
coicant in hoc qz carēt oi afflictione
exteriori 7 infio: i. cū dānatis vō i h
qz puāf vīdōe dei 7 lucis corpālis.
Paruuli igif sic dīno iudicio int bea-
tos 7 simplr mīfos qñ in medio con-
stituti h nouerūt. Et cum ex vna pte
consideratio generet dāsolationē ex
altera cōsolationē: ita equa lance di-
uino iudicio eorū cognitio 7 affectio
lib: af 7 in tali statu ppetuāf vt nec
tristitia dēiciat nec leticia īficiat. Et
in h mirabilis oñdīf ordo dīne sapie
qz cūcta nouit suis locis dispōnē 7 ad
suā gloriā ordinare. Nā sicut in btis
potūssime manifestaf mīa 7 i dānat
iusticia: ita i istis mīa simul 7 iusticia
7 ex hoc ptz qz nō facit de^o aīas fru-
stra quas nouit de corpē an suscepti-
onē baptismatis egressuras. Oīa enī
facit de^o ad suā glām manifestandā
Vñ si tu qras qd puuli faciūt vtz ad
discāt vel cōferat vel aliqd op^o exer-
ceant breuif ego rīdeo. qz dīne iusti-
cie eqtas 7 imutabilitas i eodē statu
qñtū ad corpā 7 qñtū ad aīas siue ad
cognitiuā: 7 qz ad effectiua ppetualif
eos cōsolidat: vt nec pfiat: nec defi-
ciant: nec letēf: nec tristēf: s̄ semp sic
vniformif maneāt: vt sint matia lau-
dādi dīnū iudiciū qd sic equū 7 iustū
ē ut nullū malū relinqt ipunitū 7 nul-
lū bonū irremuneratū 7 pfectissime
teneat mediū int supflūū 7 diminutū
hec Doñ. Ego aut dico qz difficile ē
affigē puuloz dānatoz qlitatē 7 cō-
ditiōē. Nobis tñ sufficē debz qz dei

iusticia eos ppetuo cōdēnabit. Et in
h redarguēde sūt libidinose matres
fornicarie 7 adultere imo filicide qñ
culpa sit sepe numero vt uel in vtero
vel extra vterū puuli inficiat. O ne
phandissimū scel^o. O detestā d malū
qz fit vt aīe sil 7 corpā pīmāf. **¶**
ifidelitas ē moralū pboz qz fm rōia
regulā vixerūt extollētes vtutes: vi-
tia vō reprobatēs tñ fidē nō habue-
rūt nec explicitā nec implicitā. Qui p
fecto oēs ex dīna iusticia cū dānatis
sūt deputati. Nec dūz videri debet
ista sentētia dē sapiētib^o huius seculi.
Qñ ut ingt **Pa^o** ad Ro. i. Inerco-
fabiles sūt qz cū deū cognissent nō sic
deū glificarūt aut grās egerūt: s̄ eua-
nuerūt i cogitaciōib^o suis 7 obscura-
tū ē inspicēs cor eoz 7 dicētes se esse
sapientes: stulti facti sūt. **¶** ē ifideli-
tas malicioz: que fm **Tho. 2. 2. q.**
io. est p cōtrarietatem ad fidē: qñ. s̄.
aliquē repugnat auditui fidei vt ipaz
trēnit. 7 in h ppe pfiat rō infideli-
tatis qz pccm ē mortale. Et i hac im-
plicati sūt indei idolatre **Machome-**
tani: 7 alii cōtradicētes xpiane fidei
quoz pchdolor grādis ē numer^o oēs
qz dei iusticia dānabit ad iferos etiā
si alia pccā nō haberent. Nec valet
opio illoz qz dicūt vnūquēqz i sua fi-
de vel lege ex qz credit eā bonā posse
saluari: qz vt scribit extra de summa
trini. 7 si. ca. vna ē fidelū vlis ecclia
ext quā null^o oīo saluat. Et d hac. **o**
Cyp^o. 24. q. i. c. log^o hāc vna ecclia
i catico caticoꝝ spūs scūs ex persona
xpi dñi desig^o. v. Vna ē colūba mea:
formosa mea. Hāc ecclie vnitatem 7
btūs Paulus docet 7 facim vnitatis

ostendit. **o. Vnus de^o vna fides. vna**
baptismū. vna corp^o. 7 vna spūs. vna
spes vocationis nre. Ad idē ē. c. qñ
ver^o. 24. q. i. c. aliud de cose. di. 4.
¶ Qualit iusticia dei dānabit oēs
malos xpianos. sine penitētia moriē-
tes: 7 qre pena eoz quoz erit alioz.

¶ Caplm. 3.

Tertio pponim^o cōsiderādā
acerrimā iusticiaz dei ex pte
xpianoz falsoz quos cū dia-
bolis 7 infidelib^o si in pccō moriatur
cōdēnabit. Et ad hoc clari^o itelligen-
dū de illoz dānatiōē nō im^o tria
verificationē **¶** rōnē **¶** quationē
¶ notabim^o verificationē. **¶** Vñ. s̄. veri-
ficari pōt qz xpiani mali cū ipnia mo-
rientes saluari nō possunt. Ad h suffi-
ciat audire Aug. in li. de fide ad **Pe-**
trū. v. firmissime tene 7 nullaten^o du-
bites. nō oēs qz itra eccliam catholi-
cā baptizaf accepturos eē vitā etnā
s̄ eos qz pcepto baptismate rce viuūt
id est qz abstinerūt se a vitiis 7 ocu-
piscētis carnis. Regnū enī celozum
sicut heretici infideles atqz scismatici
nō habebūt sic catholici criminosi pos-
sidere nō poterūt. Et sic aīose locut^o
est Aug^o ppē vba xpi. **o. Mat^o 7.**
Nō oīs qz dicit mihi dñe dñe intrabit
i regnū celoz. Multi dicēt mihi i illa
die dñe. nōne i noīe tuo pp habimus
7 i noīe tuo demonia eiecim^o. 7 i no-
mine tuo vtutes multas fecimus! Et
tūc cōfitebor illis: qz nūqz noui vos.
Discedite a me oēs qz opami iūgtatē.
¶ 2° notabim^o rōnē quare. s̄. bapti-
zati xpiani dānabūt: cū **Mar. vlti. di-**
caf. Qui crediderit 7 baptizaf^o fuerit
saluus erit. Et ad hoc rīdet **Jacob^o**

2. c. qz fides sine opib^o mortua est. Jō
notada ē illa **Amb^o**. Inia qz ponit. 22
q. 5. c. Cauete frēs. Cauete ingt frēs
mēdaciū: qz oēs qz amēt mēdaciū filiū
sūt diaboli. **¶** Mēdaciū nāqz ē xpianū
se dicē 7 opa xpi nō facē. **¶** Mēdaciūz
nō solū i falsis vbis: s̄ in falsis vñitē
opibus. Et vt Aug. dicit i. 4. de do-
ctria xpiana. Ex sacro vñdōis xpi-
ano: vñ oīuz vocabulū descēdit: 7 no-
mē qd nom ille frustra fortif qz xpm
mīme imīraf. Quid mīz igif si cōtra
malos xpianos seuiet iusticia diuina
qñ 7 ipsi criminosi flagitiosi vitiosissi-
mi repiunt! **¶** Heu heu nō solū de infī-
delib^o: s̄ 7 de xpianis dici pōt illō p
phete. **¶** Corrupti sūt 7 abhomiabiles
facti sūt in studiis suis nō est qz faciat
bo^o. nā baptismate dātatur excepto
tpibus istis detiores sūt i malis mo-
rib^o xpiani qz iudei siue gētiles. Nō
est in eis hoc est p maiorē pte i plib^o
fides: nō religio: nō pietas: nō reuerē-
tia: nō timor: nō amor dei: non zelus
nō iusticia: nō simplicitas: nō rectitu-
do: nō vītas: nō inocētia: nō cōpassio
nō liberalitas: nō humilitas: nō man-
suetudo: nō modestia: nō cōtinētia: nō
sobrietas: nō pudicitia: non castitas.
Quinimo vbiqz regnāt vitia cōtra
hēses: supstitiōes: erronee: crudelita-
tes: irreuerētia ad sacra psūpto: amō
seculi: tepiditas: iusticia: duplicitas:
fraudulētia: falsitas: neqta: auaricia:
symōia: supbia: iuidia: odiū: icōtinē-
lasciua i oi abhoiatiōe blasphemie:
sacrilegia 7 hī. **¶** O xpiani tñ noīe 7
nō re. o xpiani os dolo 7 malignitate
plēi. qz itū. qz itū. que spāt ire cum tāta
mole vitioꝝ vīoz. certe vob dico nisi
(redierit) ad vtutū

temita et ad pnia habitabit in inferno
qm ut dcm e sic exigit dina iusticia.
Uertio notabim de vanatioe xpi
anoz faloz gnatione. Na cetis pib
guo i inferno puniet xpiani falsi q i
fideles vanati: qd stat exeplo. Ma
charij alexandrini i cui vita legif q
qdā die dū ipe deabularet i heremo
repi caput cui dā defūdi: et dū oraf
set: interrogant cui caput illud fuerit
et rudit se fuisse pagani cuiusdā. Di
xit ei Mach. Ubi e aia tua? Rudit i
iferno. cūq regreret si multū i pūdo
eēt. rudit q tātū q distat celū a fra
Cui Machari. Sūt ne aliq pūdio
res: Cui ille. Profudiores sūt oibus
falsi xpiani qui xpi sanguie redēpti et
sacro baptisate mūdati tot bñicia
pūpēdūt. Sollicite g cūrem oēs er
rata corrigē de peccis q cōmissim dū
facultas adest: dū tps dat verā agē
pniā: vt sic euadam mortē gehēne
a q nos liberet bñdicit de dei filius
xps Iesus q e bñdicit i sela scloz. A.
Meria gnta p vnicā in sexagesima
De gūitate pene vanatoz cōn illos q
dicūt leuicruciatu freri damnatos.
Cruciabūt die ac Ser. iz.
nocte in secula seculoz Scri
bunt hec verba Apoc. iz. e.
Satis dura et insensibilia sūt corda
illoz qui nō pauescūt: nō timēt neq
mouēt ad vocem tribilis iusticie dei
cui pfecto nulla vt creature resistē:
nec i mimo gdē pōt. Na licet i supi
oibus multa vīda sūt de illa: tñ ad
huc nōnulla occurrūt clarādo qb
mēto spūgi debz vniuscūisq peccō
ris mēl excecata. Nō loqmur somniū
nō recitam fabulas cū narrem se

ueritatē iustissimi et omnipotentis dei q
oīuz iniquitatū asprim vltor est. Idcir
co cū timore audiēda sūt eloga vīnaz
scripturaz q p emēdatioe nra mani
festāt nobis q quis et dura erit dam
natoz pena de qb dī in themate. q
cruciabūt i penis atrocissimis p fini
ta secula. In qb vbis de gūitate pe
ne vanatoz affigim triplicē rōnez.
Prima dī localitatis.
Secūda horribilitatis.
Tertia eternitatis.
Quissima erit vanatoz pena p
pter horribiles additioes inferni et de
inferni vītate et qūitate. **Caplm. i.**
Prima rō qre grauiissima est
vanatoz pena dī localitatis
Na cōcludēt in loco satis i
epto. s. i inferno: in q tres sūt penales
additioes. videlicet dī vilitatis. **I**
z tenebrositatis. **q** paupertatis. **I**
Prima penalis coeditio inferni et loci
vanatoz dī vilitatis. Et isern loc
vilissim in cētro frē velut carcer dā
natoz a deo sapientissimo ordinatus.
Neq fictio ē sic Tulli inediaz i Ca
tilinā. li. 4. videt asserē. Ut inqt aliq
formido iprobis eēt posita apud infe
ros. antiq supplicia ipiis cōstituta eē
voluerūt. In qb vbis qsi vī innuere
q ad frōzē ipioz sapientes fide de in
feris sūt locuti. S; talē errozē elimi
nant et destruūt maxie tria qb pbat
inferni vītate merito cū timore exco
gitāda. **q** est theologialis rō. **A**
z scripture cōfirmatio. **q** fidei cō
fessio. **U**imū quod ostendit in
ferni veritatem est theologialis rō.
nā ut colligif ex vīdis sci Tho. Ric.
de media villa. Et. d. Bon. in. 4. dis.

44. Sic se h3 mia dei ad electos: ita
se h3 ei iusticia ad reprobos et mali
gnos: s3 mia dei pparuit electis locum
delictosū et amenū celū. s. empireū i q
etnalit pmanebūt. Ergo iusticia ppa
uit reprobis et malignis locū vilissi
et horredū in q etnalit cruciabuntur
Ita rō fūdaf sup vīdis Aug. 9. li
de ci. dei. c. 3. ait. Ordo ē pariū dispa
riūq rerū sua cuiq loca tribuēs di
spōitio. Et li. 5. ibidē. c. 9. v. De. ni
hil iordinatū relinq. Ergo vnicuiq
rei locū tribuit suo pōderi cōueniētē
S; qb ē pōd in corpore amor i spi
ritib; et creatoris rōnalib;. **U**n idem
Aug. xi. li. 6. ci. dei. c. 23. inqt. Ita cor
pus pōdē sic anim; amore fert. Et iz
li. cōfess. Amor me; pond; meū eo se
roz quocūq; feror. Ergo sic de ordi
nat co: pa in suis locis fm exigētiam
suo; nāliū pōdez sic ordinat creatu
ras rōnales i locis fm exigētia amo;.
Er q sic electi sūt i celo: q celestia frē
nis pposuerūt i suo amoze: ita repro
bi: et erūt et sūt i loco infimo: q i suo
amoze infima et frēna supiorib; et ce
lestib; pposuerūt. Loc; aut; oīuz ifim;
est i cētro frē. Jō s3 fra i cētro iser
nus ē. **U**n Judoz; li. 14. ethi. infernus
dī q i inferi. Et hāc rōnē secut; ē Ze
no pbus de q sic inqt Lact. i. 6. li. vi.
insti. Esse iseros Zeno sto;e; docuit
et sedes ptoz ab ipiis eē discretas: et
illos gdē getas ac delectabiles icolē
regioes. hos vō pēas luere i tenebro
sis locis atq; in ceni voraginib; hor
rendis. et Seneca in rgediis. Ingens
vorago saucib; vastis patz. latūq; pā
dit oib; pplis iter. **U** qb ondit i
ferni vītate est scripture testificatio.

Ois naq; scriptura taz vetis q; noui
testi: tā docto; sacro; q; et gētilium
moralū; q; pbo; u; infernū vīdicat. **U**n
Gen. 38. Jacob dixit. Descēdā ad fili
um meū lugēs isernū. Et Job. 7. Qui
descēdit ad iseros nō ascēdit. Et idē
17. c. Si sustinero isernū dom; mea ē
Et idē. 14. Quis mihi hoc tribuat ut
in iserno ptegas me. Et idē. 21. In pū
do ad iserna descēdūt. Et David in
ps. 6. In inferno q; cōsuebit tibi. Et
ps. 9. Cōuertat peccōzē i infernū. Et
ps. 15. Nō dereliq; aīaz meā i iserno.
Et ps. 17. Dolozes iserni circūdedē
me. Et ps. 29. Erubescāt ipi; i dedu
cant i infernū. et ps. 48. Vita mea in
ferno appropinquit. Et ps. 117. Peri
cula iserni iuenerūt me. Et sapiēs pō
9. pūdiū inferni vīuie ei. Et ec
clesiast. 9. Corda filioz hoīuz ipiēt
malicia et cōtēptū i vita sua. et p; h
ad inferos deducēt. Et canti. 8. c. Da
ra sic isernū emulatō. Et Isaiē. 14. In
fernū s3tus. turbat; ē i occursum ad
vētus tui. Et ibidē. Ad isernū vtra
ber i pūdiū laci. Et Ezech. 32. Oēs
incircūcūsi iuffectiq; gladio descēdūt
ad infernū. Et Apoc. 20. Mortu; i
fernū dederūt mortuos suos. Et ad. 1.
2. Hāc de; suscitauit solutis inferni
dolozib;. Et. 2. Pet. 2. Deus āgelis
peccātib; nō peccit; s; rudētib; iserni
detractos i tartaz tradidit crucian
dos. Et ad. Phil. 2. Jō noīe Jesu oē
g. fl. c. t. et isernoz. Et in glo. 13. q. 2. c.
tps. sup vbo abditis. Infernū ē s3 ter
ra et celū sup. et notat etiā. 23. q. 4. c.
b. at. vita et Luc. 16. Mortu; ē dūes
et sepl; ē i inferno et Mat. 23. et tu

Capharnaū vsq; ad ifernū descēdēs
7 Virg. in. 6. eneid. facilis descēdēs
auerni. Et Seneca i tragediis. Nūq;
stigas fert ad vmbra inclita vrus.
Nec letheos seu p amnes vos fata
thēt. Sūt 7 alie inumē q̄si auctorita
tes pbātes q̄ ifernū sit loc⁹ sbrane⁹
deputat⁹ dānatis q̄s cā breuitati di
mittim⁹: s̄ increduli qdā statī sbridē
do mīdēt scōs de inferi ita fuisse locu
tos vt hoies frerent. put paulo añ
memorauim⁹ q̄ audire debēt Hiero
ad Palmachiū 7 Oceanū sic scribē
tē. An putam⁹ frēs q̄ iocādo pphe
p̄dicēt ridēdo loquāf aplī. Xps iudi
cū infantili cōmief. s̄ ioci nō sūt vbi
supplicia intēdūt. Si iocando passi
sūt credāt 7 iocādo locuti. Isaias ser
ra secat. Daniel leōib⁹ deputat. Pau
lus trīcat gladio. Petr⁹ in crucē dñi
exemplo suspēdit. 7 h̄ totū vt nos a
pccis sua doctrina reuocarēt. hec ille
O igif ipia. o puerfa. o fraudulenta.
o deniq; diabolica cogitatio eoz qui
existimat ifernū nō eē: qb⁹ sufficē de
bēt 7 satisfacē tot clarissima testimo
nia. **U**z qd̄ oñdit iferni vītātē est
fidei cōfessio. Nā i simbolo aplozuz
dī de xpo. 7 scribit. c. i. de sūma trini
7 fide catho. Descēdit ad inferos
7 cōditio penal iferni dī teneb: ohi
tas. Est enī ifern⁹ loc⁹ obscur⁹ 7 to
tus teneb: ofus. Uñ Mat. 22. dicit
rex de nō hīte vestē nuptialē. Mit
tite eū i teneb: is extiores. Et Job. 10
Dimitte me vt ingt plāgā paululum
dolorē meū aq. u. 7. n. r. ad. t. t. 7. op
m. c. 7. t. u. vmbra. m. 7 nullus. o. s. f.
horro: inhabitat. Nōnduz fm Ric. i
4. di. is. q̄ lumē p se ē delectabile p̄er

acnis vō pōt eē tristabile: inq̄tū ali
qd̄ oñdit qd̄ displicet. 7 q̄ ifern⁹ lo
cus ē ois tristitie: iō simplr loc⁹ tene
b: ofus ē in quo nō ē aliqd̄ puz lumē
qd̄ visū delectet. Est tñ ibi aliqd̄ lu
mē obscuritati pmixt⁹ q̄ dānati vidē
possunt vñ doleāt. 7 h̄ ingt Virg. 9
li. morl. vs⁹ finē. d. Ignis iferni q̄uis
ad solationē nō luceat: tñ ut magi
torq̄at ad aliqd̄ lucet. Nā secees q̄f
q̄ suos secū i tormēto reprobi flāma
illustrate visuri sūt. q̄rū amore deliq̄
rūt. Hoc ipsū i snia. d. Isidor⁹ li. i. 6
sūmo bono ignē gehēne ad aliqd̄ lu
mē habē ad aliqd̄ vero nō habē h̄ ē
habē lumē ad dānationē vt videat
ipii vñ doleāt: 7 nō habē ad cōsola
tiōz ne videat vñ gaudeāt: apta fuit
cōpatio d̄ camino triū pueroz ad ex
emplū ignis gehēne. Nā sic ignis ille
nō arsit ad triū pueroz supplicium 7
arsit ad cōburēda ligamīa vinculoz
ita ignis gehēne lucebit miserī ad an
gmētū penaz: ut videat vñ doleāt: 7
nō lucebit ad solationē ne videant
vñ gaudeāt. Inē hui⁹ vite 7 future
infelicitatis misia mltā discretio est.
Illic enī misia ē p̄p̄ cruciationē do
loz 7 teneb: e p̄p̄ lucis auersionē q̄z
vñ i hac vita ē. i. misia. 7 aliū nō ē
In iferno at vtrūq; ē. hec ille. Sim
plicif q̄ loc⁹ iferni teneb: ofus erit ad
quē sol nō expādet lumē suū: nō lūa
nec stelle i q̄ nihil videbit nisi qd̄ h̄ i
cutē frōzē. sic Ero. 10. dī de teneb: is
egypti. facte sūt teneb: e horribiles i
vniuersa tra egypti trib⁹ dieb⁹ nēo
vidit frēm suū: nec mouit se d̄ loco i
q̄ erat. Sup q̄ vba. d. Nico⁹ d̄ lura. q̄
teneb: e ille iō dicunt horribiles: quia

int̄ illas videbāt egypti visione ima
ginaria fatasmata qdā 7 figuras tur
pes q̄ nō puū eis ingerebāt timorem
tra 7 in iferno erūt horribiles tene
b: e: q̄ dānati int̄ illas 7 vñ videbāt
se mutuo int̄ tormētoz angustias la
borātes 7 visioe imaginaria ispiciēt
malignos spūs qui dānatis diuersis
modis 7 figuris horrediffimis appa
rebāt. O q̄ dolenda erit hora illa q̄
miser pccoz intrabit ifernū nūq; vi
surus lucē p tot anoꝝ millia 7 p⁹ iu
diciū p infinita secla. O quāt timoz
tūc cor eius iuadet cū videbit noctē
sine die tā lōgissimā sibi factā. Nā si
h̄ in mūdo viderēt hoies noctē. p̄hi
vsq; ad mēse vel anū cūcti clamaret
ad sydera miam. Ingt Virg. i. geoz
gicoruz de obscurato sole p⁹ Cesarī
mortē. Ille etiā extūcto miserat⁹ Ce
sare romā. Cū caput obscura nitidū
ferrugine texit. Impiaq; etnā timue
rūt secla noctē. Que igif mēs q̄līue
nias fiet dānatis i teneb: is iferni vbi
nō solū puati erūt i eternū oi splēdo
re 7 luce delectabili: verū etiā vt vi
ximus q̄q; poterunt accedet eis ad
merozē 7 luctū. **P**enalis cōditio
iferni dī paup̄tatis. oēs qdē ibi ha
bitātes paup̄tate affligēt 7 egestate
nimia. 7 q̄ i hoc mundo affluebat vi
uitiis: abūdabat t̄palib⁹ bonis: possi
debat thesauros: 7 impabāt aliis: in
tuebāt purpura 7 bysso: dormiebāt
in lectis eburneis: nutriebāt canes: 7
pascebāt aues celī: gaudebāt i sonis
canticis 7 chozeis: 7 letos ducebant
dies. oib⁹ his in iferno penit⁹ expolia
ti guttā aque occupisēt: 7 illā habē
non poterūt p̄vt exp̄sse redēptoz n̄

apuit Luc. 16. c. asserēs d̄ diuite Epu
lone. q̄ instantē rogabat Dabaa q̄
ten⁹ mīstet Lazarū vt int̄dū i aquā
digitū: nō totū: s̄ extremā p̄tē ad euz
deferret: ouiq; ei⁹ imponeret nec fuit
eraudit⁹. De quo Hier⁹ in omel dīc
Sutta aque petiit q̄ micās panis La
zaro negauit. Iō audiet flebilis vox
diuitū 7 potētū i inferno sic lamētā
tū. vt dī Sap. 5. Errauim⁹ a via vi
tatis 7 iusticie: lumē non luxit nobis
7 sol intelligētie nō est ortus nobis.
Lassati sumus in via iniquitatis 7 p̄di
tionis: 7 ambulauim⁹ vias difficiles.
via aut̄ dñi i graui⁹. Quid nobis p
fuit supbia n̄ra: aut diuitiaz iactātia
cōtulit nobis? Trāserūt oīa illa tāq;
vmbra 7 tāq; nūc⁹ p̄currēs: 7 tanq;
nauis q̄ p̄trāsīt fluctuare aquā cuius
cū p̄trāsērūt nō ē vestigium inuenire
neq; semitā carine illi⁹ in fluctib⁹: aut
quis q̄ trāsuolat in aere nullū iuenit
argumētū itineris illi⁹: s̄ tñ sonit⁹ ala
rū verberās leuū vētrū 7 scindēs p̄ vi
itineris aerē cōmotis alis trāsuola
uit: 7 p⁹ hoc nullū signū itineris iueni
tur illius: aut tāq; sagitta emissa i lo
cū destinatū diuisus aer cōtinuo i se
reclusus est vt ignoret trāsitus illius
Dic⁹ nos nati cōtinuo desinim⁹ esse
7 virtutis qdē signū nullū valuimus
oñdere. In malignitate aut̄ n̄ra cōsū
pti sumus. hec ibi.
Quissima erit dānoꝝ pena p
pter lamētā 7 blasphemias q̄ sunt in
inferno 7 p̄p̄ societate demonum.
Caplm. 2.
Secūda rō q̄re quissima erit
dānoꝝ pena dī horribili
tatis. Nā int̄ ceta qb⁹ misē

illi afficiet dolo: e tria erūt maxime horribilia. **H**orribilis lamētatio. **H**orribil blasphematio. **H**orribilis sociatio. **P**rimū horribile erit lamētatio. **I**bi igit **X**ps. **E**rit fletus et stridor dētū. **S**ecūm **v**o **R**icl. **i. 4. v. 50.** **N**ō erit ibi corpora fletus in q̄tā ē quedam resolutio corporaliū la chrymaz: q̄ talis resolutio tunc non erit: s̄ p̄tinet ad corruptibile statum tū erit ibi maxim' dolor infior q̄ significabit p̄ signa i facie et oculis q̄ turbatione et motu capitis. et cū stridē dētū vult' q̄ tristitia. Quisnā expli cet quātus meror erit i cordib' damnatorū in illos strepit' v̄lulat' atq; q̄relas! **O** bti q̄ nūc lugēt: vt ait **x**ps **Mat. 5.** **Q**uī ipi cōsolabāf. **E**t **Lud. 6.** **U**e vob' q̄ nūc ridetis: et lugebitis et fletib'. **H**orribile erit blasphematio. **P**ro despatōe vtiq; blasphemabūt dānati sc̄ipos p̄tes suos deū et angelos et oēm creataz. **U**n̄ **Apoc. 16.** **J**o **h.** ait. **B**laspheauerūt deum celi p̄ dolorib' et vulnerib' suis. **A**d h̄ est exēplū qd̄ legis i sūma de septem donis. **C**ū qdā vsurari' ifirmaret ad mortē: nec sacerdos vellet ei facia cōferre nisi restitueret vel cautionē faceret illeq; recusaret hōtabāf ad h̄ filii ne ad infernū descēderet moriēs. **I**lle vō r̄ndebat. **N**escit' qd̄ petat. **S**i vellē mala ablata restitueret relinqueret vos paupes et egenos meliusq; ē se cōm̄tere me de q̄ me boiuz. et in hac p̄tinacia mortu' ē vsurari' ille ac i inferno sepult'. **E**t filius ar̄ ei' duob' dixit alter ad alterū. **P**r̄ n̄ dānat' ē non imitemur cū retr̄ edo vsuras p̄ illum extortas: s̄ reddam' creditoribus vt

saluāi possim'. **A**t ille respōdit. **E**go meā p̄tē retinebo nec illā restitue curo. **S**i p̄ n̄ vsuras fec' et nō restituit ipse nō ego penā portez. **A**lf ḡ portione suā restituet et seculum deserens dei obsego se totū tradidit. **D**ū autē q̄ in seculo remāserat mūdānis se immergeret infirmat' ad mortē: nec penitēs secur' ē prem. **Q**d̄ frat' audies rogauit deū vt p̄ris et fr̄is ei' statum ei dignaret oīdē. **U**na igit diez euz oraret: vidit fr̄a aptā: et i inferno patre i flāmis penit' sepultū: et filii eius fr̄ez suū iactē sup eū: maledicebatq; p̄ filii dētā. **M**aledicta sit hora in q̄ te genui fili: et tu sis maledict' q̄ ppter te feci vsuras: nec volui restitue ne te paupem relinqueret et ppter h̄ crucior i hac flāma. **E**t filii r̄ndebat. **M**aledict' sis tu p̄ et maledicta dices in q̄ me genuisti: q̄ exēplo tuo docuisti me fenerari: et vsuras extortas nolui reddē p̄p̄ qd̄ crucior i inferno. **E**t p' ambo p̄ter euilantes blasphemabāt cōta creatā et creatorem illoz. qd̄ cernens ille seruus dei gr̄as deo egit q̄ eū liberauit de tāto malo. **H**orribile erit sociatio. **E**runt namq; socii dānatorū negligimi spūs et maligni diaboli. **Q**uā enī sit eoz societas dira atq; molesta pōt cogsci p̄ effect' pestilētes q̄s exercēt in illis q̄s deo pmittēte obfidēt i hac vita. **N**ā adeo illos turbāt: et sic ḡuit verant vt q̄z sic obsessi muti aut surdi fiāt q̄z manib' p̄p̄ius sc̄ipos lacerāt et disperpāt. q̄z nisi cathenis astrigerent etiā domesticos et amicos conēf oppmē. **Q**uid igit faciet diaboli euz ill' q̄s i inferno volēte deo p̄ libitu suo

vestire poterāt si ta' agūt hic cū his q̄ de eoz manib' et p̄tate p̄t penitus liberari! **N**ullus p̄fecto aut cogitāe aut dicē pōt q̄ ip̄ortabilia erit dānatis miseris societas diaboloz. **R**onabilē punit deus dānatos pena etna seu infinita p̄ durationē licz actus peccati fm se sit finit' et t̄p̄alis

Capitulum 3.

Tertia rō q̄re grauissima erit dānatorū pena v̄ etnitate. **D**uratura q̄ppe in scripturis sanctis ponit' pena dānatorū in etnuz vt p̄t ex dētis. **U**erūm vt **Aug'** dicit **xi. li. c. vi. c. r. i.** **Q**uidā iustū putāt vt peccis quātūlibz magnis puo. s. t̄p̄e p̄p̄eratis pena q̄s damnet etna q̄n vllius id vnq; iusticia legis attēdat vt tāta mora t̄p̄is q̄s p̄mias quāta mora tempis vnde puniret admittit. **O**cto genera penaz in legib' ēē scribit **Tullius**. **D**ānū. **U**incula. **U**erbera. **T**alionē. **I**gnominia. **G**riū. **M**ortē seruitutē. **Q**uid horz est qd̄ in breue t̄p̄e p̄ cuiusq; peccati celeritate coap̄tet vt tāta iudicet morula: quāta deprehendit p̄p̄eraturū nisi forte talio. **I**d enī agit vt hoc patiat' q̄s qd̄ fecit. **U**n̄ illud est legis. **O**culū p̄ oculo dētē p̄ dente. fieri enī pōt vt tā breui t̄p̄e q̄s amittat oculū seueritate vindictē q̄ tulit ipse alteri imp̄obitate peccati. **P**orro autē si aliene seie osculum infirū rōntis sit v̄bere vidicare: nōne qui illud p̄cto t̄p̄is fecerit icopabili horaz spacio v̄berat' et suauitas voluptatis exigue diuturno dolore puni'! **Q**uid i vicul'! **R**ūgd̄ tādiū q̄s iudicand' ē i illis ēē debē. q̄diū fecit v̄n̄ meruit alligari! **H**ec **Aug'**. **Q**ui

etiā de dāno ignomia exilio et p̄tente cōtēdit q̄ plerūq; infligit p̄ mortaneo: q̄si delicto logo t̄p̄e duratura que iō etna ēē nō p̄t: q̄ p̄ns vita nō pōt ēē etna. **O**cto magis ḡ approbanda ē dei seuera iusticia q̄ peccati pena: licz in t̄p̄e sint cōmissa verūm vt tāte vitati meli' anim' ac gescat ex dētis scō: n̄ tres p̄ncipales cōstat iuste deū facē: cū punit malos etno supplicio. **P**rima rō ē p̄p̄ volūtas tē. **S**ecunda p̄p̄ obiectū. **T**ercia p̄p̄ dētē. **P**rima rō ē p̄p̄ volūtatē. **N**āz n̄ viderem' in peccō volūtatē. iustū est vt peccm dānatorū etna pena puniat: q̄ oē peccm tātū ḡue ē: quātū voluntas ad illud ardēt' se inclināt. **E**t q̄ volūtas maloz q̄d̄m in hac vita sūt ita se inclināt ad peccm q̄ sp̄ velit peccare. **E**rgo iust' iudex q̄ cor asp̄it magis q̄ opus debet eos pena in etnum durata p̄ire. **Q**uidnāz ē q̄ tā m̄li se sentiūt mortituros: et t̄n̄ peccare nō desinūt! **U**eniūt ad iannas mortis et de peccatis nō dolēt nisi q̄ sp̄ peccare vellēt qd̄ vtiq; ipse de' scrutator cordiū oculo sapie sue clarissime intratur. **H**ac rōne tangit **Greg'**. **4. li. dial** vbi **P**etr' infrogat euz et dicit. **S**cire vellē quō iustū est vt culpa q̄ cum sine perpetrāf: sine fine puniat. **E**t **Greg'** r̄ndet. **H**ec r̄ce **P**etre dicit. **S**i iust' iudex nō corda hoīuz s̄ facta pensaret. **I**nig enī iō cum sine deliquerūt: q̄ cū sine vixerūt. **N**am voluissent vtiq; si potuissent sine fine viuē. vt potuissent sine fine peccare. **Q**uid enī q̄ in peccō sp̄ viuē cupiūt qui nūq; desinūt peccare dū viuunt.

Ad magnā g̃ iusticiā iudicat̃ ptinet
ut nūq̃ careat supplicio: q̃ i hac vita
nūq̃ voluerūt carē peccō. h̃ ille. Que
ṽba etiā habet̃ d̃ pe. vi. c. voluisset
Et ad hoc facit illō qd̃ scribit̃. 93. vi.
.c. Diaconi sūt. vbi sic habet̃. Mode
ratio dei ac pietas solū n̄m reditum
querit ac nos cupit longa bonitate
sua saluari. Si nō conuertimur. si duri
colli sum⁹. si i peccatis vsq̃ ad mortē
illicite pduram⁹. assidue peccatū nō
miseret̃ de⁹. Ad idē ē Cap̃ Legatus.
i. 4. q. 2. Aug⁹ isup̃ d̃ pe. di. 7. c. vlti. i
si. ait. Qui ipenitēs morit̃. oino. mo.
rit̃. 7. eternalit̃ cruciat̃. Qui aut̃ ipē
nitēs finit̃. si sp̃ viuēt̃ sp̃ peccaret̃. ¶
2^a rō q̃re de⁹ iuste et̃nalit̃ dānat̃. 7.
punit̃ iniquos ē pp̃t̃ obiectū. Queli
bet̃. n. offēsa cōsiderat̃ nō solū resp̃cū
actus: s̃ resp̃cū dignitatis illi⁹ q̃ offen
dit̃. Quāto et̃ni p̃sona q̃ offēdit̃ di
gnior̃ est: tāto culpa in illā comissa g̃
uior̃: 7. p̃ cōsequēs pena debet̃ eē du
rior̃. Sic q̃ regē offēdit̃ g̃ui⁹ punit̃:
q̃ q̃ offēdit̃ suū famulū vel aliquem
rusticū. Qui g̃ mortalit̃ peccat̃. deum
q̃ ē infinitū bonū offēdit̃: 7. caritatē
p̃ quā ē societas btōz. g̃ tā visioe dei
q̃ btōz societate et̃nalit̃ p̃uari debz
7. et̃na pena puniri. Bernardus aut̃
sup̃ cant̃. d. q̃ q̃ mortalit̃ peccat̃ vult
nō eē deū: qd̃ sic p̃bat̃. Qui vult deū
aut̃ ipotētē aut̃ iustū aut̃ insipientē
esse: vult deū nō eē. s̃ q̃ mortalit̃ pec
cat̃ vellet̃ deum aut̃ sua peccā nescire
aut̃ vindicare nō posse: aut̃ vindicāe
nolle. g̃ vellet̃ deū nō eē deū. 7. q̃ vult
deū nō eē deū: meritō puniēd⁹ ē eter
no supplicio. ¶ 3^a rō q̃re iuste deus
malos et̃nalit̃ dānat̃ pp̃t̃ cōtēptuz

Peccatores nūq̃ cōtēnūt infinitū bo
nū 7. et̃nū gaudii: qd̃ potuissent di
gere: 7. q̃ volūtariē elegerunt et̃nū
malū iuste illis et̃na supplicia cōdōnā
tur. Un̄ Aug. 21. li. de ciui. dei. c. 21. in
qt. factus ē malo dign⁹ et̃no q̃ i se p̃
emit bonū qd̃ eē posset et̃nū. hec ille.
Audiāt sigdē peccōres scripturas cla
mātes p̃mittēs: tā felicissima 7. co
piosa bona atq̃ iocūda in regno ce
lorū amicis dei. 7. ipsi d̃ his nō curāt
Uocat eos de⁹ p̃ vicia scōz p̃ hōra
mēta p̃p̃barz: p̃ instructiōes doctoz
p̃ frores cōmationū: p̃ suauitatem
bñficiōz. Venite inq̃t ad cenā magnā
ad iocūda gaudia: ad paradisi delici
as: vbi bonū absq̃ malo: 7. leticia est
absq̃ merore. Et tñ ipi sic blādiētē
deū nolūt audire: gnimo ipsū q̃tūm
possūt suis malis opib⁹ impugnat̃ 7.
psequūt̃. O bñdicti dei ordinata iu
sticia q̃ malos et̃nis cruciatib⁹ depa
tasti null⁹ p̃cedo de te conqueri pōt
O misabil̃ dānatoz cōditio q̃ tantā
expiit̃ seueritatē: vt sinē illozū pena
nūq̃ suscipiat̃. Durū eēt̃ hōi sano per
diē 7. noctē assidere lecto: 7. i et̃ mo
licie voluptari. Durū eēt̃ cuiq̃ disso
luto iuueni p̃ lōga spacia cū fo: mo
iuuēculis puellisq̃ o: natissimis cho
rizare. Durū eēt̃ muliercule cuiq̃
corpis ornamēta deponē. Et vt ex
pientia: docet̃ hec 7. hī que solatiose
7. delectabilē fieri solēt fastidiū idu
cūt assiduitate sui. Deu inq̃: heu cur
dormiunt peccatores! Cur non euigi
lāt! Cur non corrigunt malā vitam!
Cur nō cōsiderāt q̃ eis parati sūt in
inferno cruciat̃ horrendi! Et tamen
semp̃ ibi habitabūt p̃ cētū annos: p̃

mille: p̃ millia millia: imo nūq̃ pena
ipsoz t̃miabit̃. O aia sterilis. O aia
dura. O aia insensata. O aia vitio
sa qd̃ agis: quoue tendis iter. q̃re ad
infernū p̃pas! vt ibi in et̃nū iufelicit̃
vinas! Reuerte g̃ ad dñm deū tuū q̃
te liberet a piculis dānatiōis. 7. tibi
cōcedat gratiā i p̃iti 7. i futuro gliaz
in qua viuūt 7. regnat̃ de⁹ p̃ infinita
secula seculozum. Amen.

¶ 4^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.

¶ 5^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 6^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 7^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 8^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 9^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 10^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 11^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 12^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 13^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 14^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 15^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 16^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 17^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 18^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 19^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 20^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.

ro:ū aliqd̃ psequemur. Et notābim⁹
tres rōnes p̃cipuas q̃bus intelligere
valem⁹ dānatoz pena fore g̃uissimā.

Prima rō dicit̃ cognitiois.

Secunda cōtrariationis.

Tertia desp̃atiōis.

¶ 1^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.

¶ 2^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.

¶ 3^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 4^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 5^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 6^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 7^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 8^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 9^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 10^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 11^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 12^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 13^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 14^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 15^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 16^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 17^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 18^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 19^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.
¶ 20^a rō q̃re dānat̃ in se xagēma d̃
grauitate pene dānatoz cōtra illos
q̃ plus timēt mala vite p̃itis q̃ iuste.

Sed extra argui pot. p quia Luc. 16. habet. q. Hab:aa dixit danti danti. fili recordare: q. recepisti bona in vita tua. qd si no dixisset nisi illi vti potuisset scia acqfita in hoc mundo. **A**rguif q. danti odiut deu. s null odit illud de quo no cogitat. g danti de deo cogitat. 7 a fili pnt de aliis cogitare. **A**rguif q. danti habet remor: sūcōscie 7 vermē. s cōscia no remor: det nisi d peccis que cognoscūt g in dantis est vsus scie. Rndēt ad hāc. q. Ric. d media villa. 7. d. Bon. in. 4. di. 50. q. danti vtrū scis acqfita in hoc mūdo marie q̄tum ad aliq cōsiderat enī mala que fecerūt. 7 bona opa que obmiserunt. vt hic vsus scie sit ad maiore eoz afflictionē. **A**d p̄mū g argumētū in oppositū est dō q. quis vsus scie sit p se delectabilis: tñ p accidēs pōt eē tristabilis. In dantis enī p iudiciū erit eoz natura ita plene cōprehēsa tristitia: vti oino sint indispositi ad aliquā delectationē. Et q. sicut dicit p̄bus. x. d. aia. Actus actiuoz sūt in patiente bñ disposito. iō vsus scie nullā in eis delectationē poterit generare. Nōndū tñ q. demones ante iudiciū possūt habere 7 infdū hnt aliqs modicas delectationes vanas: 7 multuz respas amaritudine. Die aut dante nullam penit vncq. habebūt delectationem. **A**d secūdu argumētū dō. q. quis ille pene sint maiores q̄ iste: tñ no ita poterūt auferre dantis vsū scie: sic pnt aliq. pene hoibz in h mūdo: q. o: gana cozpuz illoz ex voluntate dei seruabūt inco:uptibilia ad maiorez afflictionē. Que o: gana hic p vehemē

tiā penaz aliq. contingit corrupi. Danti tñ multo min⁹ erunt apti ad vsū scie nisi respē eoz quoz cōsideratio erit ad augmētuz. sue tristicie. **A**d t̄tū argumētū dō. q. quis deus sit ppingo: intellectui eoz p eētiaz q̄ alia obiecta: nō tamē sub rōne obiecti nisi inq̄tum ē puniēs. 7 sic de eoz marie cogitās nō ex amōe: s ex odio. Inq̄tū aut ē dulcis 7 mifico: s mīme de eo cogitāt. **S**ecūdu dubiū ē d nra distātia. vtz videlicz danti. distantes a nobis cognoscat ea q̄ circa nos sūt. Et videt q. sic vt hēt Luc. 16. dixit ille diues danti ad Hab:aa am se qnq. frēs hnt. g sciebat adhuc illos supuū. In cōtrariū ē auctoritas Aug. i li. de cura p mortuis agēda que ponit. 13. q. 2. c. statendum. vbi ait. statendū ē nescire qdem mortuos qd hic agat. rndet g fm Ric. in. 4. d. l. q. dantos cognoscere q̄ circa nos sūt pot. intelligi tripl̄. **P**er sciam p cōiecturā p reuelationē. **M**ō h cogitāt ea que circa nos sūt: q. cognoscē se nō possent nisi accipiēdo similitudines a rebz ad quas accipiēdas regit ppor:tionata ppingtas itellectus ad ipsam rē. Quauis aut distātia nō ipediat cognitionem intellect⁹ respectu rei cui⁹ iā habz spēm: tñ ppor:tionata distātia q̄lis est inf aias que sūt in inferno. 7 ea q̄ circa viuos sūt in hoc mūdo ipedit cognitionē intellectus: respectu rei cui⁹ nō habz spēm q. p̄hibet speciei acqfitionē. **M**ō danti cognoscūt multa q̄ circa nos sūt. Ex statu enī p̄terito i quo hoies viderūt postea cōiecturāt multa que accidūt circa eos. Et sic cognoscebat

ille diues danti qnq. fratres suos adhuc viuē: q. fecū i tormentis illos nō videbat: nec cū reqescētibz i sinu Hab:aa: tñ nō erat cognitio certa: q. mō sui ex spali p̄uilegio qnq. p̄niam faciunt in locis i q̄ peccauerūt. **M**ō cognoscūt aliq. q̄ circa nos sūt: vel p reuelationē demonū: vel aiarum ad eos descēdētū. Sed nūq. sit eis aliq. reuelatio nisi talis vñ tristētur. Et sic p̄t solutio ad obiecta. **T**ertū dubiū ē d scōz glia. vtz. s. danti vident scōz gloriā i celo. Et ad h r̄det Ric. vbi. s. q. danti g m scōz non vidēt: q. visio ē cognitio intuitiua 7 clara p̄pe loquēdo de visione. Sic nō possēt videri glia beatorū: qn vident beati 7 ipse de⁹. Cū g glia imp̄fecta eoz cōiūctione cū deo consistat. Nō enī pōt videri imēdiate 7 clare cōiūctio aliquoz: qn videat ipsa dīctā. In ḡnali tñ 7 p̄t i spali cogitāt gliam beoz q̄si arguēdo. Nullū enī vidēt danti q̄ tēuerit fidē 7 bonos mores. Un cogit itellect⁹ eoz assentire q. q̄ est sacra scripta: 7 ex consequēti q. boni habeat ea q̄ ipis in sacra scriptura p̄mittūt. Et q. b̄tudo in sacra scriptura p̄mittit iustis: nō solū in ḡnali: s etia p̄t i spali: in q̄tū est bonū trāscēdēs oia t̄palia bona. **I**ō danti cognoscūt gliam beoz: nō tñ in ḡnali: s p̄t i spali. De hac vō cognitionē danti tristat p̄p̄ iuidiaz felicitatis aliene. 7 carētia b̄tudinif p̄pe. Post iudiciū tñ danti eo q. ad p̄pas penas q̄si totalif eoz cognitio relectet. cognitionē istā nō habebūt nisi forte i eē ḡnālissimo: q. p̄plemētū dolois intellect⁹ eoz p̄dicte argu

mētati nō uacabit. **O** quāta igitur erit i dantis angustia: quāta amari tudo: q̄taue tristitia: qn cognoscent distāte oia p̄ca p illos omīssa. quātas dolo: qn cognosct bona q̄ facē potuerūt. qn cognosct mala q̄ patietur. qn reuelabūt eis ea q̄ i hoc mūdo sūt vt displicētia habeat. qn cōsi derabūt q. boni 7 amici dei sūt i perenni gloria: p̄p̄ hēc 7 h mōi ois eoz r̄n cognitio erit eis dolo: oīsa. **Q**ualif ḡuiffima erit dantorū p̄ca. eo q. illoz desiderū nūq. implebit 7 qd ē qd ipi appetūt. **C**aplū. 2. **S**ecūda rō oīdes ḡuitatē p̄ne dantorū v̄trariatiois. **S**erf nāq. eoz volūtas ad viderādū ea quoz v̄trariū sp̄ cūeniet. **B**̄tudo ē b̄tudinif p̄cipatio. **P**ec̄cati delectatio. **S**ui anihilatio. **P**rimū qd danti appetit ē b̄tudinif p̄cipatio. **N**ā s̄ Ric. in. 4. di. 50. cū p̄c̄m vt Aug. dicit. 19. d. ci. dei. c. 12. Delē nō possit extrema nāe vestigia: in dantis remanet aliq. nālis cognitio 7 appetit⁹ nālis. Cū ḡ p̄m mot⁹ nālis appetit⁹ sit respectu finis in ḡnali. q. s̄ p̄m. 7. Ethic. c. 12. finis est p̄cipiū i appetibilibz 7 agibilibz. seq̄ q. danti nāliter appetunt finē in ḡnali. Sed vltim⁹ finis ē b̄tudo. seq̄ ḡ q. nālif appetit⁹ b̄tudinē in ḡnali: q. quis appetitū debili 7 exili. **H**ic nālis appetit⁹ in his delibera tiua volūate quo ad hoc p̄uertit: q. bonū quod naturalif appetit⁹ s̄b cūstātiis malis appetunt. Nec ē iste appetit⁹ ad eoz cōpletionē: sed magis ad afflictioez. **N**aturalif. n. appetere qd appetēs videt se nō cōlequi

posse magna est afflictio appetentis. Secm aut Tho. 2. q. 17. In dāna-
tis nulla est spes btitudinis cōsequē-
de: qm̄ sicut de rōne btitudinis est vt
in ipsa getet volūtas talis q̄ bti sciāt
se certitudinalit̄ se nunq̄ btitudinem
amissuros. ita de rōne dānatiōis est
vt i ipsa molestet volūtas sic vt dā-
nati certitudinalit̄ sciāt se nūq̄ btitu-
dinē adepturos. **S**ecūda q̄ dā-
nati appetūt ē pecc̄i delectatō. Uellet
eni se nō peccasse: et illud ē impossibile
Uerūtū dic̄ dñs Bon. vi. 50. q̄rti li. q̄
mala volūtas dī dupl̄r. s. ad? et bti?
Timo: q̄ seruilis dānatis nō aufert
habitū male volūtat̄: s̄ aufert actū
Iste enim nō vult luxuriari: q̄ timet
puniri. de ipsa tñ volūtate habitū nō
aufert: q̄ si separet impunitas vellet
vtiq̄ luxuriari. Sic ē intelligendū in
dānatis. q̄ dolo: penalis aufert ab
ipsoz volūtate actū volēdi peccare:
q̄ reuera dānati nō appetūt luxuria-
ri nec dñari pp̄t̄ penas quas ex illis
a dñib? sentiūt se incurrisse. Habēt tñ
habitū male volūtat̄ p̄ quā appete-
rent peccare: si nō crederēt ex h̄ puni-
ri. Dānati q̄ vellent se nō peccasse: nō
pp̄t̄ h̄ q̄ peccm̄ eis displiceat: q̄ iū-
stū: s̄ q̄ displiceat eis pena iusta. Et iō
malā habēt volūtatē h̄ volēdo: et
ideo adhuc viuūt in eis volūtas pec-
candi: licet doloze penarū ipediat̄ ne
creat in actū suū. **T**ertū q̄ dā-
nati appetūt est sui ānihilatō. Et cū
hoc varie opinati sūt etiā magni do-
ctores. An. s. dānati vellent nō eē. qdā
nāq̄ dicūt. q̄ dānati nō possūt vel-
le nō eē: q̄ hoc nō est appetibile: nec
p̄ accidēs: nec se. et allegāt Aug. in

libro de libero ar. v. Si q̄s dixerit n̄
esse q̄ miserū esse me malle respōdeo
Mentiri. insup. et Ar. In. 2. de aia. v
Oia appetūt eē et illius cā agunt q̄
qd agūt fm̄ nām. Et idē Aug. li. 8. li.
ar. Cōsidera q̄tū bonū esse q̄ bti
et miseri volūt. Et idē. xi. li. de ci. dei.
27. inquit. Ita vō quadaq̄ vi nāli
ipsū esse iocūdū est: vt nō ob aliud et
hi q̄ miseri sunt nolint infire. Et pau-
lo in crius ait. Quid aialia oia rir-
rōnabilia quib? nō est datū ista cogi-
tare ab imēis draconib? vsq̄ ad eri-
guos verm̄salos. nonne se esse vellet
atq̄ ob hoc interitū fugere oib? q̄bus
possūt motibus indicār. Est adhuc i
p̄mptū rō talis. q̄ p̄lectio p̄suppōit
electionē. Sed nō esse nō ē eligibile
q̄ oē eligibile habet apparētā boni
sed ipsū nō esse nō habet apparētāz
boni: q̄ q̄ apparet bonū apparet eē
q̄ i. Alii aut̄ doctores vt docto: sub-
tilis Ric. de media villa. et dñs Bon.
vi. si. q̄rti dicūt q̄ dānati vellent non
esse nō volūtate nāli: qm̄ id velle nō
p̄nt. q̄ esse in pena meli? ē q̄ nihil eē
cū i nihilitate nulla penit? sit bonitas
Et sicut. v. p̄hus. 2. de gñatione. In
oib? in q̄b? est eē. melius ē cōsidera-
rē naturā loquēdo de melioritate na-
turali. Uolūt q̄ dānati se nō eē volū-
tate deliberatiua. nō p̄ se: s̄ p̄ accidēs
in q̄tū s. ad nō eē sequit̄ carētia pene
quā p̄ se appetūt. Uidēt enim ex suo
esse q̄ nō possunt cōseq̄ delectatiōez
nec vtilitatē nec p̄ suū esse vidēt pos-
se acgrere aliq̄ bonū: ideo nō ē mi-
rū si tali esse vellent carere vt malis q̄
essendo patiūt carerēt. Nā non tñ
bonū est p̄ se obiectū voluntatis: sed

etiā carētia mali quīs non p̄. Qua-
propt̄ dī. s. Ethic. c. 6. q̄ in boni rōne
sic min? malū ad mai? malū: q̄ minus
malū magis ē eligibile maiōi. Et rōe
hui? carētie mali nō eē p̄ eē apprebē-
sū pōt eē dānate volūtat̄is obiectūz.
Et q̄bus colligim? hāc secūda opioz
sequētes: q̄ tāta pena dānati verāf
vt si possibile eēt vellent nō eē. Et h̄
est q̄b? Job. dixit Apoc. 9. In dieb?
illis querēt hoies mortē: et nō inueniēt
eā: cōsiderabunt mori et fugiet mors
ab eis. Et Aug. li. de miseria h̄ mūdi
dicit. O mors q̄ dulcis q̄b? tā ama-
ra fuisti. Te solā desiderat q̄ te vehe-
ment̄ oderūt. Et si querat̄ cur de dā-
natis esse nō p̄inat et ad nihilū redi-
git. r̄ndet Tho. i. 2. q. 87. ar. 4. in so-
lutiōe p̄mi ar. q̄ h̄ ē p̄ tres cas. P̄ia
est q̄ redigi in nihilū eū q̄ peccat non
cōuenit dīne iusticie: q̄ repugnat p̄pe-
tuitati pene que ē fm̄ dīnā iusticiam.
Secūda ē q̄ eē p̄supponit ad meritū
et dēmeritū. Tertia rō ē q̄ p̄ iordina-
tionē pecc̄i eē nō tollit̄ vel corūp̄it: et
ideo puatio eē nō pōt eē p̄ca debita
alicui? culpe. Dī tñ methaphorice in
nihilū redigi fm̄ illud ps. Ad nihilūz
deductus est in cōspectu ei? malignus
q̄. s. sp̄ialis bonis puat. Uñ. 7. p̄. Cor.
i. Si caritatē nō habuero nihil sum
Quā grauissima erit pena dānatoz
eo q̄ erūt: desp̄ati. nec suffragia ecclie
p̄nt eis p̄desse aut coicari. **C**ap. 3.
Quarta rō ondēs caritatē pe-
ne dānatoz dī d̄sp̄atō. Nā
inter tot asprima mala hoc
eis vnū supadditū adauger̄ ipso: um
dolo: et: q̄ videlicet desp̄ati sūt sciētes
et exp̄ietes nullo ecclie suffragio eoz

penā posse mitigari. Nā si colligerēt
in vnū oēs lachryme: oēs ofores: oia
ieiunia: oiaq̄ pietatis opa q̄rūcūq̄ iu-
sto:ū q̄ in hoc mūdo placuerūt deo.
et offerret̄ p̄ vno dānato nūb̄ eis p̄
desse. Et licet qdā canōiste dixerit
q̄ suffragia ecclie licet nō prosint dā-
natis q̄tū ad liberationē a pena: p̄-
sūt q̄tū ad aliquā mitigatiōez siue al-
lenationē. Cōtra eos ē snia theolo-
goz. 45. di. q̄rti. li. v. q̄ suffragia ec-
clie nullo mō p̄sūt dānatis eo q̄ s̄
extra caritatē: et cū nō sint ad vitam
ordinati: nec possunt btitudine p̄fici
pare. nō sūt ex caritate diligēdi. Cari-
tas aut̄ ē que facit suffragiū accepta-
bile: ob q̄ suffragia ipsis nihil p̄sūt.
Dec Ric. 10. dī. 13. q. 2. c. p̄obantib?
p̄obantib? p̄pe cōsuluisse cogno-
sceris: si liceat p̄ eis oblatiōes offerri
Sācta sic tenet ecclia vt q̄s mōtūz
vere catholici offerat oblatiōes atq̄
p̄sbr̄ memoriā eo: um faciat. Et quis
oēs pecc̄is subiaceam? cōgruit vt sa-
cerdos p̄ mortuis catholicis memo-
riā faciat et infcedat: non tñ p̄ impiis
quis xp̄iani fuerint tale qd agē lice-
bit. hec ibi. Et idē ponit i. c. Cūmar-
the de cele. miss. S; extra hāc opioez
inducūt aliq̄ exemplū. Traianū ē quo
legit̄ in vita bti Gregi. q̄ cum qdā
die ipse festiaret ad bellū vidua qdā
occurrit ei. v. Obsecro vt sanguinem
filij mei innocēt̄ p̄mpti vindicari di-
gneris. Cūq̄ Traian? si san? reuertēt
dixisset se vindicare vidua dixit. Et
qs mibi hoc p̄stabit si tu in plio mor-
tu? fueris? Traian? r̄ndit. Ille q̄ post
me impabit: cui vidua. Et qd tibi p̄-
derit si alter mibi iusticiam fecerit?
f z

Traianū dixit. utiq; nihil. Et vidua.
Nonne inqt melius est ut tu mihi iu-
sticiā facias q̄ alteri hāc trāsmittas
Tūc Traian⁹ pie mot⁹ de eq̄ descē-
dit: et vidue iusticiā ministravit. serf
nāq; q̄ dū fili⁹ Traiani p̄ vrbē egtā-
do nimis lascive discurreret filiū vi-
due infemir: et Traianus filiū suū q̄ h̄
fecerat vidue loco filiū sui defūcti tra-
didit: et magnifice ipsaz dotavit. Duz
igif q̄dā vice defūcto Traiano Greg
p̄ forz Traiani trāsiret: et ei⁹ māfuetu-
dinis recordatus fuisset: ad sci Petri
basilicā puenit: et ibidē p̄ eius errore
amarissime fleuit. Tūc sibi diuinitus
rīsū est. Ecce petitionē tuā compleui
et Traiano penā etnā pepci. De celo
aut̄ caue ne p̄ dānato aliq̄ p̄ces fun-
das. Damascen⁹ aut̄ in quodā suo s̄-
mone dicit q̄ Gregl. audiuit vocē eū
diuinit⁹ alloquētē. Uocē tuā audiui
et Traiano veniā do. Pr̄ḡ et h̄ exē-
plo q̄ oīo Gregl. p̄fuit Traiano dā-
nato. S; sup̄ h̄ diuersi diuersa sunt
opiat. Aliq̄ enī dixerūt q̄ Traia⁹
fuit reuocat⁹ ad vitā vbi grām cōse-
cutus est: et veniā meruit: et sic glām
obtinuit. Alij aut̄ dixerūt q̄ aīa Tra-
iani nō fuit simplicit̄ a reatu pene et-
ne absoluta: s; eius pena vsq; ad tps
s. vsq; ad diē iudicij fuit suspensa.
Alij aut̄ inquit sic est. Iohes diaco⁹
q̄ vitā Gregl. descripsit. q̄ nō legitur
orasse: s; fleuisse: et frequeter de⁹ mis-
tus cōcedit q̄ hō q̄uis desiderās pe-
tere nō p̄sumit. Iō aīa Traiani non
fuit ab inferno liberata et i paradiso re-
posita: s; tñ ab inferni cruciatib⁹ scā
exempta. Pōt enī aīa et i inferno ex-
istere: et inferni cruciat⁹ p̄ deimiaz nō

sentire. Alioz tñ op̄o color est et ve-
rior. q̄ Traian⁹ et a pena liberat⁹: et
ad glām sit assūpt⁹ orōne bti Greg.
Qd̄ nō ē factū s̄m coēm legē: s; scdm
dispensationē vine sapie: que p̄uidēs
Gregl. oratur p̄ Traiano nō dāna-
uit ipsū p̄ diffinituā sniam. et iō nō ē
dicēdū ex illo exemplo vno et singula-
ri: q̄ dānatis p̄ diffinituā sniaz ecclie
suffragia p̄sint: cū nec i minio possint
fauere. Quinimo audiēduz ē salubre
doemētū et obseruādū sapiētis. Ec-
clesiastes. 9. Qd̄cūq; inqt pōt manus
tua facere: inq̄nt opare: q̄ nec opus
nec rō: nec scia: nec sapia erūt apud i-
feros quo tu p̄peras. O igif dolēda
dānatoz pena q̄ mitigari et adiuuari
nullo mō poterit: n̄ p̄p̄is virib⁹: nō
lachrymis: nō diuitijs: nō amicoz sus-
fragijs: nō amicoz potētia: nō deniq;
aliq̄ oīuz creaturarū industria. O ti-
mēda vindicta dei ad cui⁹ cōspēduz
velut cera añ faciē ignis p̄cozoz eliq;
scent. O p̄cozoz inebriati dulcedine
bonozū hui⁹ seculi. fugite irā dei et no-
lite pugnare cū oipotēti deo: q̄ dāna-
tis vt dicitū ē tā tremēda cominatur
mala: a qb⁹ nos ipse p̄ suā clementiā
liberet cui ē honor et oīs laus et glia
p̄ infinita seculoz secula. Amen
Sabbato p⁹ dñicā in sexagesima.
De gūitate pene dānatoz ad frozoz
incozizibiliū et obstiatoz. Ser. 14.
Ruciabūf die ac nocte in se-
cula seculoz. Apod. 20. c. Cū
mēte reuoluo quāte crūt in
inferno angustie reproboz: admirāi
plimū cogoz: cur tā diu p̄cozoz disti-
mulat agē p̄niam? Et certē de his
malis de qb⁹ logmur: aut nunq; aut

p̄ longissima spacia t̄puz traherētur
aliquale de sua ipenitētia excusatoz
haberēt. S; cū tā exiguū velocissimū
q̄ sit hui⁹ labilis vite tps: p⁹ q̄ mali-
cozizibiles descēdūt ad tartara. ne
scio qd̄ ipsi dicere possint. Rephen-
sibiles qd̄ sūt: et p̄ sua tarditate meri-
to redargēdi. Et licet i p̄cedētibus
explicauerimus multa q̄ duras men-
tes domare sufficiūt: tñ ad huc s; gūi-
tate pene dānatoz nonnulla occurrit
cōsiderāda. quoz cōsideratione dili-
genti molliat̄ p̄tinaces mētes obstia-
toz p̄cozoz. Dicen⁹ q̄ gūissima est et
fatis acerba pena dānatoz ad huc
triplici ratione.

Pr̄ma dicit cōbustio.

Secūda dicit supatio.

Tertia dicit p̄uatio.

Qualit̄ dānati patiūt acerbissimā
penā p̄p̄ ignē inferni. et de illi⁹ ignis
tribulissimis cōditioib⁹. Cap. 1.

Rima rō qua ondit gūitas
dānatoz dicit cōbustio. Tra-
dēt nāq; dānati misere etnū
ignib⁹ cōburēdi. Et h̄ itelligit ex scri-
pturis sacris. Un̄ Job. 20. dī. Deno-
rabit eos ignis q̄ nō succēdet. Et Ju-
dith vlti. c. Dabit ignē et vermes in
carnes eoz. Et Abacuch. 2. c. Labora-
būt populi i multo igne. Et Isa. vlti.
c. Vermis eoz n̄ moriet: et ignis eoz
nō extiguet. Et David in ps. 10. Plu-
et sup̄ p̄cozoz laqueos ignis. Et Ex
22. In igne ire mee cōsumpsi eos. Et
Apod. 18. In vna die venient plage
eius mors: et lud⁹: et fames: et igni cō-
buref. Et Apod. 20. Qui nō ē iuent⁹
in libro vite scriptus: missus ē in sta-
guā ignis. Et Matb. 13. Erībūt āgēi

et sepabāt malos de medio iustoz: et
mittēt eos i caminū ignis. Et Matb
7. Oīs arbor: que nō facit fructū bo-
nū excidēt: et i ignē mittēt. Et Matb
18. Bonū ē tibi cū vno oculo i vitam
intrare: q̄ duos oculos habētē mitti
in gehennā ignis. Et Matb. 10. Cum
timete q̄ habet̄ p̄tatē corp⁹ et aīam p̄-
dere i gehennā. Et Matb. 25. Ite ma-
ledicti in ignē etnū. Ugrūtū de h̄ igne
dubitat circa tria. Circa vitatem
Circa p̄tatē Circa q̄litate. Primo
cōtingit dubitare de inferni
igne circa vitatē. An. s. sit ignis ver⁹
habēs formā et naturā et spēm ignis
et rīdet Rul. in. 4. sniaz q̄ quozūdā
opio fuit q̄ ille ignis nō ē corporeus
s; ē quedā spūalis p̄ca: q̄ p̄p̄ suā ace-
mē methaphorice dicit ignis: q̄ ut ipsi
dicūt. Cū vna potētia reprobof pos-
sit cruciare sufficiēt spūali pena: sup-
flūū fuisset in inferno ponē corporeum
ignē. Et ad hoc adducit illud Luc.
16. de diuite q̄ dicebat linguā suā cru-
ciari in hac flāma. Cū enī cōstet aīaz
illi⁹ diuitis linguā corpale nō habuif
se videt q̄ sicut scriptura ibi de lin-
gua loq̄t methaphorice aliqd̄ spūale
vocās linguā: ita aliqua penā spūale
methaphorice vocet ignē. S; opinio
ista fallā ē et cōn scripturā q̄ distiguit
inf̄ ignē et dānatoz penā spirituale:
que vocat̄ noīe v̄mis. Un̄ Eccl. 7. Vi-
dicta carnis impii ignis et vermis. Iō
coiter doctozes oēs eludūt. 44. di-
q̄rti. q̄ in inferno ē ignis corpore⁹ a p̄n-
cipio mūdi cū alijs creaturis p̄duct⁹
et ordinatus ad reprobof cruciādūz
Et h̄ asserit Aug. in li. de mirabilib⁹
sacre scripture. Et idē in li. 21. de ci.

dei. c. 10. ait. Gehēna illa qd̄ itag²¹
ignis 7 sulphuri d̄ corpore: ignis erit
Cui cōsonat illud Greg. i. 4. dial. li.
v. Ignē gehēne corporeū eē nō abigo
Et fm Theologos. Ignis ille q̄tum
ad illud qd̄ in eo ē de cētia ignis est
eiusdē sp̄ei cu3 igne elemētali: q̄ sicut
ois aqua oī aque ē eadē sp̄e f² p̄ Bm
p̄ thō. ita ois ignis oī igni ē idē sp̄e.
Diuersificat tñ q̄ ad dispositionem 7
opatiōē: q̄ sibi cōpetit aliq̄ actio q̄
igni elemētali nō uenit. Nā ignis in
aliena mā multū diuersificat i opati
onib⁹ suis: fm exigēcia dispōis māe.
Qd̄ apte ptz in fulgure: vbi ignis re
spectū habet ad diuersas mā: fm di
uersitatē celestis influētie in mā icor
pate. Un̄ aliq̄ nō ledit mām mollē 7
dissoluit dura: 7 ecōuerso. q̄q̄ cale
facit 7 non cōburit: 7 ecōuerso. Aliq̄
tñ opināf q̄ i inferno sit ignis i mā p
ria: q̄uis ibi nō luceat: nisi ad modi
cū 7 satis impfede. Ptz q̄ i inferno
ver⁹ ē ignis ad malozū cruciatū dis
positus 7 deputat⁹. **¶** 2° attingit du
bitare de igne iferni circa ptātē. Utz
f. possit inco: p̄oz eos angelos 7 sp̄s
sepatos cruciare. Et ad istaz q̄onem
multi multipl̄ r̄nderūt. Nā qdā di
ferūt sp̄s sepatos igne nō affligi nisi
p̄ puatiōē boni desiderati. Ex q̄ pu
uatiōe tāq̄ qdā malo p̄iti in eis ve
hemēs tristi⁹ ḡnāf. Et hec fuit opio
Algazelis. 6. li. phicoz: f̄coī hāc sūt
dēa scōz. v. Sp̄s icor: p̄oz eos posse
pena corp̄alis ignis affligi: sic apte. v
Greg. in. 4. li. dial. Et Aug⁹. 21. li. de
ci. dei. c. 10. Jō aliq̄ dicūt sp̄s sepatos
cruciarī igne corporeo inq̄tū vident
ipsū p̄patū ad hoc vt eo cruciēf i cor

porib⁹ suis. licet latro suspēdēd⁹ pa
tribulo: ipsū vidēdo cruciat anq̄ sus
pendaf in eo. Et hec opio nō sufficit:
q̄ nullo mō pōt ad āgelos malos ap
plicari: q̄ tñ illo igne i p̄petuū crucia
bunt. Quidā aut̄ aliq̄ dicūt q̄ crucia
bunt igne corporeo inq̄tū eoz intelle
ctui imp̄met̄ supercellēs illi⁹ ignis fili
tudo. **¶** 3° h̄ dēm deficit: q̄ fm p̄ Bm: 3
de aia. Nō sic excellētia intelligibilis
ledit itellectū: sicut excellētia sensibīl
ledit sensū: q̄ p⁹ excellēs sensibile: sen
sus impedit̄ in sentiēdo: f̄ itellectus
p⁹ excellēs intelligibile nō min⁹ itel
ligit infima: f̄ magis: q̄ sensus appre
hēdit p̄ organū corporeū. itellectus
aut̄ nō. Nonnulli iusup tenent q̄ sp̄s
sepati igne corporeo cruciēf. nō iq̄
ipsū apphēdūt apphēsiōe simplici: f̄
cū firma est iatiōe q̄ ē cōtrariū sue
nature: q̄uis est iatiō falsa sit. Unde
Auid. 9. met. b. loquēs de dispositiōe
aiaz a corpore: sepataz dic̄ sic. Nā
male vidēt pena quā imaginauerāt
in h̄ mūdo: 7 affligūt ea. forma. ima
ginata nō ē debilio: sensibili: f̄ mā
ior: imp̄siōē 7 claritate: sicut videm⁹
in somniis. fortasse enī somniatū ma
ius ē p̄ modulo suo q̄ sensibile. tunc
quāto magis illud qd̄ ē i alio seculo
ē forti⁹ q̄ qd̄ ē i somniis p̄p̄t pauci
tatē ipediētū 7 expeditiōē aie 7
claritatē recipiētis. **¶** 3° h̄ inconueniēs
vidēf: q̄ fm h̄ sp̄s nō paterētur ab
igne corporeo: f̄ a sua falsa est iatiōe.
De eā non videtur probabile q̄ de
mones q̄ s̄tilitate ingenij vigēt: illū
ignē est iaret̄ sue nāe cōtrariū 7 lesiū
nisi ita eēt in re. Aliq̄ adhuc dicunt q̄
sp̄s patiūt̄ ab igne corporeo n̄ p̄ vtute

illius ignis absolute: f̄ inq̄tū ē it̄m
vine iusticie. Videm⁹ enī res multas
habē actiōes in vtute p̄ncipal̄ agētī
que eis nō p̄peterēt absolute. Verbi
gr̄ a. calo: nālis in vtute aie cōuertit
nutrimētū in carnem. Lunē solare a
luna receptū 7 cū vtute lune ab eo d̄
riuatū i vtute lune ḡiat hūiditatem
7 fantasma i vtute lumis itellectus
agentis: mouet itellectū possibilem.
Co: pa celestia cū ianica sint. tñ i vir
tute intelligētiāz motricū generāt in
his inferiorib⁹ vitā. vt ptz i ḡnatis p̄
putre: actiōē. **¶** Secūdo i vtute mo
tori scidit arborē. Tenēdo q̄ q̄ ignis
affligat sp̄s inq̄tū ē it̄m vine
iusticie. adhuc p̄quirēdū est magis in
sp̄ali: p̄ que modū. dicūt aliq̄ q̄ supnā
liter imp̄ssus est igni infernali qdā
sp̄alis vtus: p̄ quaz sp̄s affligit. nāli
vtute ignis. ad h̄ nō coopāte nec dis
ponēte: qu ut dicūt non ē possibile vt
aliq̄ vtus nālis eo p̄f i supnāli acti
ōe. cū p̄ se ad ea nullo mō nec cōplete
nec incōplete possit attingē. Pro tā
to q̄ ille ignis affligē d̄ sp̄s: q̄ super
nālis vtus existēs i eo sic in s̄bo illos
affligit: sic aliq̄ s̄ba supnālīf dealba
ta possit dici visū disgregare. **¶** 3°
hec opio in trib⁹ deficit. Unū ē q̄ fm
eā ignis n̄ affligit illos sp̄s vt it̄m:
q̄ oportz q̄ in instrō sit aliq̄ nālis ap
titudō ad illā actiōē: ad quā applica
tur a vtute motoris: vt ptz in securi
respcū ad⁹ scindēdi: 7 i maleo r̄spcū
ad⁹ cōterēdi. Aliud ē q̄ nō vī p̄babi
le vtutez sp̄ualēz eē imēdiatē i re cor
pali sicut in s̄bo: ita vt sit ibi manens
7 nō i fieri: sicut pōit opio p̄ d̄ca. f̄
est qd̄ videm⁹ q̄ nāle lum̄ rōis p̄ qd̄

solū itellect⁹ nullo pōt attingē ad vi
sionem dei. coopari cu3 lumie glie ad
illā visionē. Verūtū qd̄ in actiōe sup
nāli q̄ a deo nō est imēdiatē finita d̄
tute: f̄ t̄mō imēdiatē: vt creare: nō
pōt coopari vtus supnālis. Idcirco
dicūt Ricl. q̄ ignis ifernal nō obstāte
q̄ sit corpo: eus: sp̄s sepatos affligit
inq̄tū est vine iusticie it̄m: eos affli
git afflictiōe ad quā disponit nāli vt⁹
illi⁹ ignis: nec tñ q̄lēcūq̄ afflictiōem
pōt care i illis sp̄itib⁹: nisi in vtute
icreate iusticie. p̄ncipalit̄ illos sp̄s pu
nientis mouētis 7 dirigētis illū ignēz
ad illoz sp̄itū cruciatū. In illo enī
igne est nāli aptitudo: vt ei⁹ sp̄s reci
piat̄ i itellectū sp̄s sepati: f̄ q̄ p̄ talez
modū in illo itellectū imp̄mat̄: 7 ve
hementia tal̄ q̄ ita ad se renocat̄ sen
uertit itentiōēz ipsi⁹ sp̄s q̄ p̄ h̄ ita
nōbilit̄ ipediat̄ in illaz rez considerati
ōe cōtra suā volūtātē 7 q̄ tale ipe
dimētū sibi sit p̄ ḡui onē: h̄ ē p̄ vtutē
iusticie indite. In illo etiā igne ē nāli
aptitudo vt i ipso sit sp̄s sepati: sic i
loco diffinitiuē. **¶** 3° q̄ sp̄m sepatū de
tineat cōn suā volūtātē h̄ ei uenit i
vtute iusticie indite. Illa aut̄ iuolūta
ria detētō ē ipsi p̄probo sp̄ū iexpli
bilis cruciat⁹: q̄uis etiā ille ignis sup
vtute nāli tñ nō possit i sp̄ū sepatō
eare dispositiōēz repugnātē illi dispo
sitiōi: q̄ uenit eē sp̄s fm debitū sta
tū sue nāe. tñ in ei⁹ cātiōe coopatur
vtute idite iusticie inq̄tū ē it̄m ei⁹
Ex apphēsiōe aut̄ p̄dicte dispositiōis
q̄ cōtraria ē bono statui nāe: ḡnatur i
ipso reprobo sp̄ū cruciat⁹ exp̄mētā.
Un̄ Greg⁹. 4. dial. v. q̄ aia nō solum
vidēdo: f̄ etiā exp̄iēdo icēdiū patif
f 4

Per peccatum autem in spiritu est dispositio: ut igni infernali modo predicto in patiendo subdatur. Et sic patet quod deo volente poterit ignis affligere spiritus separatos. **3°** contigit de bitare de igne inferni circa quietate seu perpetuitate. Unde scribitur quod per generalem resurrectionem corpora sanctorum in illo igne perpetuo patietur: et nec ignis deficiet: nec corpora illa consumentur. Et licet possint multa dici: tamen principalis ratio est ordo vine in stitio: ut enim inquit Ricardus. ille ordo erigit illa corpora in eternis suppliciis fore per mansura. et ideo assistente influentia dei generali: ad hoc ut ignis ille infernalis illa corpora fortiter calefaciat et affligat. non adest tamen ad hoc ut consumat. Sicut autem creatura non potest manere in se suo: nisi in supposita influentia dei generali secundum quod dicitur Augustinus. **4. sup. Gen. ad Rom.** Et commentator super prima prophetia de causis. sic dicit quod actiones suas habere non potest: nisi illa influentia generali assistente: sicut patuit in passione Iesu Christi quando fuerunt tenebre super universam terram: non super terram iudeorum tamen ut alii senserunt et male. Eclipsis autem solis quod ad universum orbem non potuisset esse per solam inpositionem lune. unde cum inpositione lune fuit alia causa. quod influentia generalis causae premetur non affuit soli ad irradiandum. Et sicut hec influentia adesse potest: ad hoc ut res sit: et non operetur ita aliquid adest ad hoc ut creatura habeat unam sui actionem: et non aliam. Et hec est principalis ratio quare ignis infernalis calefaciet sanctorum corpora et affligat nec tamen consumet. hec Ricardus. **Aug. 10. 21. li. de ci. dei.** Omnis huiusmodi operationes ignis infernalis attribuit voluntati et potentie dei a quo sunt de nihilo inesse cuncta producantur: diversisque nature sue perpetuatis et le-

gibus regulata. Unde c. 2. eiusdem libri. ait. **Quidam** vero conuicium increduli posse habere na corpora aiatata atque viuientia non solum nunquam morte dissolui: sed et eternorum quod ignis durare totum metis. Nolunt enim hoc ad omnipotentis referre potentiam: sed aliquid exemplo persuaderi sibi flagitant. Quibus si respondeamus: esse aialia perfectio corruptibilia quod mortalia: quod tamen in medijs ignibus viuunt nonnulla etiam genus omnium in calidarum aquarum scaturigie repiri: quorum feruorem nemo ipse contradicat. Illos autem non solum si volla sunt lesioe ibi esse: sed exte esse si posse. Aut nolunt credere si ostendit non ualeant aut si ualuerim sine oculis demostretur res ipsas: siue per testes idoneos edocet non satis esse ad hoc exemplum rei quod quod est eadem infidelitate contentetur. Quia hec aialia nec se viuunt: et illis seruoribus sine doloribus viuunt: siue quippe nature conuenientibus vegetatis illis: non cruciat elementis. quod non incredibile sit vegetari quod cruciari talibus rebus. **Ad.** abile est enim uolere in ignibus et tamen viuere: sed mirabili in ignibus non uolere. Si autem hoc credunt cur non et illud? **Et. 4. c. dicti li. idem ait.** Quid adhuc a nobis rez poscunt exempla quibus doceamur non esse incredibile: ut hominum corpora sempiterno supplicio punitorum in igne aiam non amittant. et sine detrimento ardeant: et sine interitu doleant? Dabit enim tunc ista corporis substantia quietate ab illo indita: quod tanta miras et varias tot rebus ididit quod uidemus: ut eas quod multe sunt non miremur. Na sicut scripsit quod nas aialium curiosi: idagantur Salamandra in ignibus uiuit. Et quidem notissimi sicilie motes quod tanta temporis diuinitate ac uetustate usque nunc ac deinceps flammis estuant: atque integri

perueniat satis idonei testes sunt non omne quod ardet absumitur oino indicat: non omne quod uolere potest posse etiam mori. Quis enim nisi de creator: oino dedit carni pauonis mo: tui ne putresceret? Quod cum auditu incredibile uidetur: euenit ut apud Carthaginem cocta nobis apponeret hec auis: de cuius peccatore pulparum quantum uisum est decerptum fuari iussimus. Quod per dierum tantum sapacium quantum alia caro quod cum cocta putresceret platum atque oblatum nihil nostrum offendit olfactum. Itaque repositum per dies amplius triginta. idem quod erat inuentum est idem per annum: nisi quod aliquantulum corpulencie fictioris et contractionis fuit. Quis palee dedit uel tam frigidam vim ut obuatas niues seruet: uel tanta seruida: ut poma imatura maturet? De ipso igne mira quod explicet quod quod adusta nigrescunt. cum ipse sit lucidus et pene oia quod abire et labire colore: pulcherrimo decolorat atque ex pruna fulgida carbonem refrimuz redidit? Neque id quod regularis diffinitum est. Nam contrario lapides igne cadente decocti et ipsi sunt candidi: et quis magis ille rubeat illi albescat. congruit tamen luci quod album est: sicut nigrum tenebris. Cum itaque ignis in lignis ardeat ut lapides coque: coarctos habet non in contrariis rebus effectus? Quod enim lapides et ligna diuersa sunt: contra tamen non sunt sicut album et nigrum: quorum unum in lapidibus alter fat in lignis clarum illos clarificas habet ofuscas: cur in illis de. icet nisi in istis uiueret? Quid in carbonibus? Nonne miranda est et tanta infirmitas ut idu leuissimum fragram passu facillimo destratur et tanta firmitas ut nullo huiusmodi co: upaf nulla etate uitant: usque adeo ut eos

sustineat soleat quod limites figunt ad unum cedunt litigatore: quod quod per tempora quod tunc extiterit: sicut quod lapide limite non esse contederit? Qui eos in fra huiusmodi in fof sol ubi lignum putresceret tantum durare corruptibile possent: nisi rex ille co: u: pto: ignis effecit. Intueamur etiam miraculum calcis excepto eo de quo iam satis diximus. Quod igne calescat quod alia terra reddat etiam occurrunt ab igne igne cocipit: cuius iam gleba tagetibus frigidata lateri seruat: ut nulli nisi sensui per se appereat. Sed co: ptus experimento etiam dum non appet sciat esse sopit: per quod ea uia calces logmur: uelut ipse ignis lateris: aia sit inuisibilis corporis. **Ja** uo quod mirum est quod cum extinguat tunc accendit. Ut enim occulto igne careat aqua in fundis: aqua per fundis et cum an sit frigida inde seruescit: unde seruicia cuncta frige scit uelut expirante. quod illa gleba disce des ignis quod latebat appet: ac deinde taquam mortua: sicut frigida est ut abiecta: unde non sit arsurus et qua calcem uocabamur uia uocem extincta. Quid est quod huic miraculo addi posse uideat et tamen addit. Na si non adhibeat aqua et oleum: quod magis fomes est ignis nulla ei per fusioe uel infusioe seruescit. Hoc miraculum si de aliquo indico lapide legerem siue audirem: et in nrm expimtu uenire non possit: perfectio aut medaciu putarem: aut certe grandis miraremur. Quarum uo rerum an non oculos quod quotidiana documeta uisant: non genemini mirabili: sed ipsa assiduitate uilescit: ita ut ex ipa india quod remota est per o: bis a nobis desierim nonnulla mirari: quod ad nos potuerit miranda produci. **Adamate** lapide multum apud nos habet

7 marie aurifices insignitiores gemarū
q lapis nec ferro nec igne nec alia vi
vlla phibet: pter hircio sanguie vici
S; q eū hnt atq nouerūt nūquid ita
mirant: sicut hi qb' pmū oīdīf potē
cius? Quib' at nō oīdīf fortasse nec
credūt: aut si credūt incepta mirant:
7 si cōtigerit expiri adhuc qdē mirāf
insolita. S; affiduitas expiendi pau
lati s'brabit admiratiōis icitāmētū
Magnetē lapidē nouim' mirabilem
ferri eē raptorē: qd cū pmū vidi ve
hemēter ibozui. Quippe cernebā a
lapide ferreū anulū raptū atq suspē
sū. Deinde tāq ferro qd rapuerat vi
dedisset suā cōem: idēq scissit anul'
alī admot' eundemq suspēdit atq
vt ille por lapidi sic alī anul' por an
nulo coherbat. Accessit eodē modo
ctius accessit 7 qrt' : iāq sibi pmutua
circulneris nō iplicatoz itrisec' : s; ex
trisec' adherētū qsi cathena pepēde
rat anuloz. Quis istā vi lapidis nō
stupet q illi nō solū ierat: vez etiam
p tot suspēsa trāsibat 7 iuisibilib' ea
viculis s'ligabat. S; multo ē mira
bili' qd a frē 7 coepo meo Seuero
Milcuitano de isto lapide cōpi. Se
ipsū nāq vidisse narrauit quēadmo
dū Bathanari' quōdā comes africe
cū apud eū cōuiuaret ep̄s eūdē ptule
rit lapidē: 7 tēnuerit s' argēto: ferrū
q sup argētū posuerit deinde sic s'bf
mouebat manū: q lapidē tenebat ita
serz desup mouebat atq argēto me
dio nihilq patiēte cōcitātissimo cur
su: 7 recursu isra lapis ab hoīe supra
serz rapiēbat a lapide. Dixi qd' ipe
cōperi: dixi qd' ab illo audiuī: cui tāq
ipse videri credidi. Quid etiā d' isto

magnete legeri dicā. Quā iuxta eū po
nif adamas nō rapit ferrū: 7 si qn' ra
puerit vt ei ppinquerit mox remittit
India mittit hōs lapides: sed si eos
iā cognitos nos desistimus admirari
quātomagis illi a qb' veniūt: Et. c. s.
idē ait. Agrigētū sicilie salē phibet
cū fuerit admot' igni velut in aq fluē
Cū vō ipsi aque velut i igne crepita
re. Apud gramathas quēdā fontē tā
frigidū dieb': vt nō bibaf tā feruidū
noctib': vt nō tāgaf In Spiro alium
fontē i q' facef vt i ceteris extinguitur
accēse: s; nō vt i ceteris accēdūt extide
Aueston archadie lapidez p'p'ea sic
vocari q' accēsus sel' iā nō possit ex
tingui. lignū cuiusdā sic' egyptie nō
vt ligna ceta i ags natate: s; mergi: et
qd' ē mirabili' cū i infimo aliquādiu
fuerit: nō ad aq supficiē rurs' emerge
qū madefact' debuit humoris pondē
p'grauari. Dec Augl. q' vba ob sui p
ligratē nō sūt textualit' recitāda: sed
tm' vulgari'. Ex qb' manu ducimur q
oipotētia dei cui' v'ute facta sūt oīa
7 mouēt: dānatos i inferno etnū igni
bus faciet cruciari. O q' vrens. o q'
ardēs. o deniq' q' laboriosa ē illa flā
ma i q' miseri lugebūt. clamabūt. sus
pirabūt: 7 nō exaudiet. O si possibile
eēt vt aures ad os ponerem' inferni:
audirem' pfecto diuitem Epulonem
imo secū oēs auaros. oēs supbos. oēs
luxoriosos. oēs deiq' pccōres clamo
rosos vocib' lamētātes atq dicētes.
Heu heu q' ardēs ē ista flāma. Quis
dabit nob' ad refrigeriū guttulā aq?
Quis nos liberabit a cruciatib' gehē
ne? Quis nō solabit i tot mero:ib'
Et vbi sunt amici? Ubi beniuoli. vbi

diuitie. vbi v'us. vbi potētia? O vi
ta nra plena oī dolore oīq' angustia
O vita destituta oī auxilio oīq' so
lacio. Credite credite o icorrigibiles
pccōres. Nāz pccet vobis iusticia dei
nisi pccā depofueritis: qnimo vos p
ficiet i ignē etnū. O qd erit eē i igne
illo qn' ad modicum sustineri nō pōt
coctura cādele? Et vt Isaias. 33. dic.
Quis poterit habitare de vobis cū
igne deuozātē? Quis habitabit d' vo
bis cū ardo: ib' sempiternis.

Qualit' pena dānatoz supat oēm
aliā penā seu purgatoziā seu pntē q' i
bac vita haberi pōt. Caplm. z.

Scūda rō q' oīdīf gūitas pe
ne dānatoz d' supatio. Su
pat enī nomē aliā penā: qd
vt meli' intelligaf triplex pena ē di
stinguēda. 1^a ē pena mūdi. 2ª pena
purgatoziā. 3ª est pena iterni. 1ª pena
pena ē mūdi q' i hac vita sentit. Et h'
multiplex sit ut experientia docet: tñ
tribilis fuit illa qua p xpo sci sustinu
erūt: de qb' d' Heb. xi. Ludib'ia 7
vbera expti sūt: insup 7 vicula 7 car
ceres. Lapidati sūt: secti sūt: tēptati
sūt: in occasiōe gladii mortui sūt. Cir
cuerūt i meloti 7 i pellib' capnis egē
tes. angustiatī afflicti. Quisnā expli
cet: q' tormentoz gñā exq'sierūt tyran
ni quib' cruciari mādabat martyres
scōs? Quis enarrare sufficiat: q' disci
plinis: ieiunij: 7 oī onib' carne suam
amici dei crucifixerūt cū vitij: Et tñ
oīa ista mima sūt: 7 q' nihil i cōpatōe
pene dānatoz. Jō H. egi. i. 3. mor. li.
ait. Ecce aut' dū bti Job vulnera cru
ciatusq' cōsidero: repēte mētis oculos

ad Jobez deduco: 7 nō sine gūissima
admiratione p'p'edo: q' ille pp'bie spū
intra matris vterum replet': atq' vt
ita dixerit atēq' nasceret' renat'. Ille
amicus spōi: ille q' inf' natos mulierū
maio: nemo surrexit. Ille sic pp'ba 7
plurq' pp'ba: ab iniqs in carcere mir
tit': 7 p puelle saltu capite trūcaf. Et
vir tāte sobrietatis p risu turpiū mo
rif. Nūqd credim' aliqd fuisse i eius
vita qd' illa sic despecta mors terget'
S; qn' ille vel i cibo peccauit: q' locu
stas solūmō 7 mel siluestre comedit?
Quid deo vel d' q'litare sui reg' minis
deligt: q' cameloz pilis corp' apuit?
qd' de ouersatiōe sua ostendē potuit
q' de heremo nō recessit: qd' illū loq'ci
tatis reatus polluit q' d'isūct' longe
ab hoib' fuit: qn' illū vel silēciū culpa
attigit q' ad se veniētes tā vehemēf
icrepauit dicēs. Venūnia vipaz quis
docebit vos fugere ab ira ventura?
Quid ē q' Job dei testionio p'f'f'
7 tñ plagis v'q' ad sterq'liniū sterat'
Quid ē q' Jo. dei voce laudaf: 7 tñ
p tremulētis v'bis i saltatiōis p'miuz
morif? Quid ē q' o'ps de' sic vehemēf
in hoc seclō despicit q's sic sublimiter
an' seclā elegit: nisi h' q' pietati fidelis
ptz: qm' idcirco sic eos p'mit i infimis:
quos videt quō remuneret i summis
Dūc g' vnusq'q' colligat qd' illic pas
suri sint quos reprobat: si hic sic cru
ciat quos amat. Aut quō feriet' qui i
iudicio arguēdi sunt: si sic eoz vita p
mis qui ipso iudice teste laudaf. hec
ille. Et ad idē ē illud Hiero. ad Pal
machium 7 Oceanum. d. Job sand'
in temptatione ad glōziam suam de
uotus sic in suo dolore clamabat.

Qui pdest i tomito meo lux. Ut qd
 mihi iuda st genua? Ut qd vbera su
 ri? Cur no in vetre mris mortu? su
 mox vt de vtero erui no ptin? obij
 Si h dei amie dicebat i lue qd ab
 inimicis ei dicebat i tenebris? Si ille vo
 let genua sibi fuisse iuda cui? pedes
 i dei timore semp cucurrerut: quid vi
 ctur? est cui? nuq i vitate steterunt.
 Si ille ingemiscit que feb: is vrebat
 qd videtur? e que gehenna consumet?
 Displacet et illi q nat? ex vfo virit: q
 bu virit: q illu vermiz moritur? ede
 bat: qd facit q ignis est? et vermiz
 nuq moritur? expectat. Secuda est
 pena purgatorij de q suo loco dice?
 e pena inferni cui ois alia pena taz
 mudi q purgatorij no e copabilis.
 Quis erit danatoz pena ppter
 carētia visiois dine. et de differentia
 pene sensus et pene dani. Cap. 3.
 Tertia ro q ondit gūitas pe
 ne danatoz dī puatio. Pri
 uabūf sigde danati i etnum
 visioe dei. Et vt. d. Ric. vlt. di. 4. li
 In penas dani carētia visiois dei e
 maxia et tristitia cāta ex illa carētia
 apprehēsa: vt pueniēs ex actuali ma
 licia ppe volūtatis e maria inf pēaf
 sensus: q quis danati no appetat vi
 dere deū ppter amorem sue bonitatis
 tū vehemētissime illud appetit ppter
 desiderij ppe delectatiois: eo q cre
 dere firmē cōpellūf ex illa visioe ma
 ximā delectationē in vidēte cari. Ca
 rentia eni visiois illi apphēsa: vt ex
 actuali malicia ppe volūtatis pueni
 ens: maior est pena q pēa sensus. In
 puulis tū mitior est hec pena dani: q
 ipaz apphēdūt no eē i eis cāta ex ac

tuali malicia sue ppe volūtati. Pro
 curēt q pccōres dū tps et facultas da
 tur ad verā redire pnam: qm vt ta
 ctū e i pcedētib? irrepabilis erit iser
 ni iactura: i q no semel suffic iroisse
 Del qppe danat malos de. semel scu
 tētia irruocabilē pfert. O q amara
 erit illa dies: imo illa hora qm pecca
 triz aia frenū h cozp? derelinquēf: pū
 tabif etiā i vita et nolēs corā maicsta
 state sumi dei. suscipietq punitioez et
 penā delictoz suoz. Jo dico q no est
 expectāda: s? poti? tū nēda dies illa. q
 couertimi pccōres et agite pnam vt
 de? mifeat vii: q e budi. i scia se. Am
 Duca i gnquagesima de potentia
 dei ppter quā hūliari obēt pccōz cor
 da: vt ad pnam redeat. Bermo. is.
 Omnis plebs vt vidit dedit
 laudē deo. Habēt hec vba
 Luc. is. et i euāgelio pnti do
 minice. Ex miraculo cezi illuminati p
 xpm de q Luc. memit i euāgelio bo
 dierno comoti suē vniuersi: q rē tam
 grādē viderūt magnificare oipotētē
 deū: cui? solius vtute cez? ille potuit
 illuiri. Clamat inqt euāgelista. Jesu
 fili David miserē mei. Et ad vocem
 xpi. d. sibi. Respice fides tua te saluū
 fecit. Sbito videndi bñficiū obtinuit et
 accepit. Neq alia vis q icreata diui
 nal talē potuisset effectū pducē. Jo
 admirātes illi q h ispererūt deum ex
 tollēdo laudabāt. Nos vō q no solū
 h vnū: s? tot dei miracula et videm? et
 audim? magis ac magis laudib? eius
 debem? iustē. Qd vtiq? plene exolui
 mus cū ob ei? reuerētia timorē pif et
 amorē pccā reliqm? vtutib? iherēdo.
 Et qm ad id faciēdū satis efficax est

cōsideratio altissime potētie dei. Id
 circo in pnti fmōe v illa erim? tracta
 turi: qtenus illā cōmemorātes ad pe
 nitētia reuertamur. et corde cōpūdi
 tū plebe parif collaudem? Imortale
 deū. De cui? potētia tria mysteria pn
 cipalia ponimus cōtemplanda.
 Prīmū dī vniuersalitas.
 Secundum qualitas.
 Tertium claritas.
 Deus possit no solū oē possibile
 etia oē impossibile agēti creato vā
 no illud no dicat ipse iōne. Cap. i.
 Rīmū mysteria cōtēplandū
 de potētia dei dī vniuersa
 litas. In quo disputādū est
 Utrū de? sit oipotēs et p pte vera et
 affirmatiua e confessio fidei. Nam in
 vtroq? simbolo patz. f. et aploz: deū
 oipotētē decātam. Et h colligif ex
 vtriusq? testamti pagia. Uti dicitur.
 Dixit de? ad Dabraa. Ego sū de? oip
 potēs ābula corā me. Et dicitur. p. vi
 rit de? ad Jacob. Ego sū de? oipo
 tens creter multiplicare. Et dicitur. 44
 q Jacob remisit filios in egyptū. ait
 de? me? oipotēs faciat cū vobis pla
 tabilē. Et dicitur. is. Ois nomē ei?
 Et dicitur. i. No e ali? de? oipotēs pē
 tum. Et dicitur. is. De? ops tradidit
 Dolofermē i man? semie et cōfudit eū
 Et dicitur. is. Ad oipotētē loqr et dis
 putare cū deo cupio. Et dicitur. 23. De? mol
 luit cor meū et oipotēs turbauit me
 Et dicitur. is. Mardoche? orās dixit
 ad deū. Dne rex oipotēs i ditiōe tua
 cūcta sūt posita: et non e q possit res
 stere volūtati tue. Et dicitur. Eccl. p.
 Un? e altissim? creator: ois opz rer
 et metuēd? nimis. Et dicitur. i. c. Ego sū

alpha et omega: pncipiū et finis. dicit
 dicit de? q e et q erat et q vctur? e ops
 Et Apoc. 4. Clamabāt qtuor: aialia
 Sēs. i. s. dñs d' ops. Et Apoc. is. Ma
 gna et mirabilia sūt opa tua ops dne
 de?. Et. is. audiui alreuz āgēdū dicētē
 Etiā dne de? ops vera et iusta sūt iu
 dicia tua. Et extra hāc vītate instari
 pōt triplē. q de? no pōt oē possi
 bile. q no pōt qdlibz ipossibile. q
 q i deo nihil e defectibile. q istaf
 q de? no sit ops ex eo q no pōt oīe
 possibile. Ta mltā sūt possibilia agē
 ti creato: vt posse pati. posse currere
 posse peccāe. posse moui. posse mētiri
 q tū nullo pōt de? g no e ops. Ad
 h rñd. d. Bon. di. 42. pmi. q pbi
 sniaz: qdā sūt q dicūt potētia q? ad
 modū dicēdi. dicūt tū ipotētia a pte
 rei: vt posse moui: posse corūpi. q
 si interrogare aliquē qd magis eligeret
 an potētia hre mouēdi: aut illa puāi
 rñdēt pnt? magis velle potentia illa
 carē. Propf h itelligēd nōn d e. q q
 dā sūt q posse e potētie simplr et pfe
 de: vt posse intelligē diligē et opari.
 Quedā sūt q posse e potētie: tū ipse
 de: vt currē et ābulare. Isti. n. ad? di
 cūt sil actioez et passioez siue defectū i
 agēte. Quedā q posse e ipotētie sim
 plr: vt puatōes ut posse peccare: pos
 se moui. et hi? Sedm h itelligēdū q
 cū potētia dei sit potētia pfectissima
 illa pōt de? p se et i se q sūt potentie
 simplr vt itelligē et opari. Illa vō q
 sūt ipse de potētie: pōt qdē nō i se: s
 p se pōt. Et h qd e ibi pfectiois i se nō
 pōt ppter illud qd e ibi ipotētie et ip
 fectiois: q i eo nō cadūt. Illa aut que
 sūt simpliciter impotentie nec potēt

in se nec p se. Per se nō pot: q: nihil ē a deo qd nō sit a deo p se 7 imediate. Hoc aut qd ē defectus non pot esse in deo nec a deo: q: de nō deficit in eēdo nec i agēdo. Jō Aug. vt recitat magister in textu remouet a deo qtuor: s. mori. falli. miseri. 7 metiri q: ista dicit defectū ipsi hois. Nam qdruplex ē act⁹ 7 qdruplex ē potē^a. Prima ē potētia viuificatiua: 7 hui⁹ act⁹ ē viuē. 7 cōn hūc ē defect⁹ mori. Secūda ē cognitīua cui⁹ act⁹ ē noscere. 7 cōn hūc ē defect⁹ falli. Tercia est potētia affectīua: 7 h⁹ act⁹ ē velle siue amare 7 delectari. 7 cōn hūc est miser ee. Quarta ē potētia opatia 7 hui⁹ actus ē agere. 7 cōn hūc ē vinci 7 supari. Ex his aut qtuor: gna actū remouet a deo. s. corpales siue instrumentales: vt currē 7 abulare. act⁹ culpabiles: vt peccare 7 metiri. actus passīui: vt vinci supari. act⁹ defectīui: vt mori 7 falli. Et tales act⁹ hnt potētia cōiuncta defectīui. Et sic p: solu⁹ obiectōis pme. 2° instat 7 obijctif q: de nō sit oipotēs: q: nō pot oē im possibile. Nā ipossibile dī triplex. v. s. fm nām: vt de ceco fieri vidētz. vel fm disciplina: vt idē eē nigrū 7 albū q: ois scia supponit illud pncipiū qd duo opposita nō pnt eē sīl vera. S; deus nō pot ipossibile fm nāz: q: vt dīc Aug. in li. de vera inocētia. De⁹ ita est oipotēs vt nūq: rōnī sue instituta euellat. Et idem Aug. sup Gen. ad lrām. Tā nō pot de⁹ facē dī nām quā bonā instituit: q: nō pot facē dī voluntatē suā. Nō pot etiā de⁹ facere ipossibile fm tps: q: ut igt Hiero. ad

Eustochiū. Cū cetera possit de nō pot d corrupta facē vginē. Qd vidū nō est intelligē d: qn de possit reparare claustra: s; q: q corrupta ē ipossibile ē nō fuisse corrupta. Itē nō pot de⁹ i possibile s⁹ disciplina. s. vt duo opposita sint sīl i eodē sbo. vt p3 oib⁹ sapiētibz. q: seqf q: de nō sit oipotēs. Unde dicit Bon. q: nō iudicam⁹ aliqua ipossibile qdruplicif. Uno^o p limitationē nālis potētie. vt vginē pere. Alio^o p limitationem nāe intellectīue. vt duo corpa eē sīl i eodē loco: v. s. idē corp⁹ esse i diuersis: vel mai⁹ corp⁹ eē i minori loco: q: nullo mō possum⁹ capere: nra imagiatio sp dicit oppositū. Tū etiā qn de⁹ sic facit i sacro altaris necesse ē vt rō sup se eleuet 7 credat. 3° mō iudicam⁹ aliqd ipossibile p p portionē ois existētie fm oēm cōpationē. s. pncipiū: medij: 7 vltimū: vt pteritū nō fuisse pteritū. Ois enī potētia q intelligit aliqd facē respicit eis vel i rōne pncipiū vel fmi vel vtroq: mō. Unde de⁹ pot facē de ente nō ens 7 de nihilo aliqd: 7 de vno aliō. S; nō pot de vno ente facē nō ens: q: h null⁹ ē potētie. 4° mō iudicam⁹ aliqd ipossibile fm illustrationē vitatī etne 7 ordinē vine sapiē. Nā q: duo opposita insint eidē: 7 fm idē h ipsa vitas eterna eo ipso qd vitatī ē idicat 7 illustrat vt iudicet ipossibile: sicut duo 7 tria nō eē qnq. Qn g dī q: de⁹ nō pot qdlibz ipossibile: q: nō pot ipossibile p limitationē nā⁹ potētie. Rūdem⁹ q: hoc ē falsū sicut expiētia docet i opib⁹ miraculosis. Et ad illd qd obijctif ex dictis Aug. dō. q: dī plex: ordo nature. specialis 7 general

Ordo nature spālis trāsmutari pot 7 destrui: q: pot in alterā differentiā res relabi. Sed generalis non sic. Specialis ordo⁹ attēdit scdm potētiā nature spālis. Sūalis ordo s⁹ potētia obieq: ē gūalis. Cōtra hunc ordinē nō facit de⁹: s; vtra aliqz. Quia vt Aug⁹. i9. li. de ci. dei. ait. Aliud est vnicuiq: rei nāle: qd de ipsa facē dī posuerit oipotētis volūtas. Et de h dīfūsi⁹ vtrū i fmoē de miraculū qōe vtrū potētia dei in miracula faciēdo sit vtraria nāe. Jō sufficit nūc excludē q: de⁹ pot oē ipossibile. fm limitatiōe nāe. q: potētia dei nō ē limitata s; infinita. Et iō sup nām. 2° pot de⁹ qdlibz ipossibile p limitationē nre intelligētie: q: potētia ei⁹ supat nostraz intelligētia. Jō Basili⁹. v. 7 Hilarius Plura pot de⁹ facē q: intellect⁹ possit intelligē. Qd Paul⁹ etiā ad Ep⁹. 3. affirmat. v. Potēs ē oia facē supabū vānē q: petim⁹ aut itelligim⁹. Impossibile vō 3° mō nō pot de⁹: q: illud facere ē nihil facē. Et iō cū pteritū nihil sit: de⁹ nō pot facē pteritū non fuisse pteritū. Impossibile etiā q: modo nō pot de⁹: q: illud eēt posse inordīa ta vtra ordinē sapiē sue. Et qm deus sic ē oipotēs vt nihil possit: nisi quod suā potētia docet: 7 nō deordinā la piam. Jō hoc impossibilia nō pot 3° instat q: de⁹ nō sit oipotēs: q: i eo nihil ē defectibile: si potētia eēt deo tūc eēt aliqd impfctū: q: fm Ar⁹. 9. meth. Qualibz potētia melior ē eius act⁹. Nā forma melior ē mā: 7 actio q: potētia actīa. Est enī finis ei⁹. S; nihil ē meli⁹ eo qd ē i deo. q: nulla potētia sibi erit attribuēda. Ad hoc

videt Tho. pte. i. q. 25. q: duplex est potētia actīua. s. 7 passīua. Prima ē pncipiū agēdi in aliud. Secūda est pncipiū patiēdi ab alio. vt p3. 5. meth. Potētia passīua nō ē i deo: s; actīua tūc: eo q: sibi maxie opetit eē pncipiū actīuū: 7 nullo mō pati. Jō ad auctōritatē Ar⁹. dō. ē q: qū act⁹ aliud est a potētia: oportet q: actus sit nobilioz potētia. Sed actio dei non ē aliud a potētia eius: s; est vtrūq: eētia vniū: q: fm Aug. li. de fide ad Petrum. Quicqd ē in deo est ipse de⁹. Cōiūct igit oipotētia ipsi deo: fm fidei scē 7 scripturaz sacraz dogmata. Et ideo instantie pte cūz tam sint solute ei p iudicare nō possunt.

Qualiter oipotētia dei ē icōicabil⁹ 7 trāb illa depēdet ois alia potētia 7 ipsa nūq: deficit: s; durabit i etnū.

Scdū mysteriū. Cap. 2. cōtēplādū d potētia dei dī qūitas. In quo notabūt tres ei⁹ qūitates seu cōditōes. 1^a v. s. icōicabilitas. 2^a pncipalitas. 3^a dī durabilitas. Prima qūitas seu cōditio potētie dei dī icōicabilitas. Nā licz de⁹ multa dederit tā angelis q: hoibus: tū nūq: coicauit oipotētia suam. Nā vt dīc. d. Bon. vi. i. 4. etij li. Oipotētia coicari non pot alicui create q: ois createa eo ipso q: ex nihilo ē: dīficat a sua stabilitate. vñ nō erit p p se ipsam. deficit a summa imēitate. vñ dista⁹ pot in ipsa vtrū a sba: 7 qm p se nō sbsistit: nec i se nō sbsistēt a dina potē^a: qm nō pot se ipaz sustinē. iō ipossibile ē ipaz eē oipotētē. Rurs⁹ qm ex se ipa tō nō agit: n

pōt in totā rei s̄bam: 7 iō nō pōt eē
oipotēcū cū nō possit totū pducē. Po
stremo q̄ v̄tus eius distat a s̄ba t̄m
pōt elongari q̄ oio deficiet vnde nō
pōt i oia. Sicut ḡ soli deo cōuenit sū
ma stabilitas: sūma simplicitas: sūma
imēntas: sic etiā oipotētia q̄ necessa
rio regit b̄ tria. S̄z dubiū ē de aia
x̄pi an ei coicata fūit oipotētia: qm̄
vidēt q̄ sic ex v̄bis eius Mat̄. v̄l. l.
Data est inq̄t mibi ois pt̄as i celo: 7 i
tra. Ubi gl̄o. hoc non de coēna pt̄is
deitate: s̄ de assūpta d̄ humanitate.
Et iterum glo. sup̄ illud Luc̄. p̄. Dic
erit magn̄. d̄. Nō q̄ an pt̄ū virginis
magn̄ n̄ fuerit: s̄ q̄ potētia quā d̄i fi
lius nālīf̄ habet hō ex tpe erat acce
pturus. verū t̄m Ric̄. de media villa
in. 3. di. 14. cōcordās cū Dona. cetisq̄
theologis dic̄. Q̄ aia x̄pi nō ē oipo
tēs: q̄ oipotētia includit adiuā potē
tia infinita intēsiue. In aia aut̄ x̄pi cū
sit creatura nō ē nec eē pōt adiuā po
tentia infinita intēsiue: q̄ cū vnūq̄q̄
agat sc̄dm q̄ ē i actu: 7 patiat̄ inq̄tū
est in potētia q̄tū res habet d̄ adiuā
potentia t̄m h̄z de actualitate. Ergo
poten^a adiuā infinita icludit actualita
tē infinita i h̄ntē illā potētia. Actuali
tas aut̄ infinita in nulla creatura esse
pōt: q̄ ois actualitas creature cū pas
sibilitate pmixta ē. Possūm^o t̄m dicē
q̄ aie x̄pi coicata sit oipotētia eo mō
quo coicat̄ ei nomē: 7 ex̄ntia deitatis
hoc ē p̄ coicationē ideomatū: q̄ ortū
h̄z ex̄ p̄sonali vnioe. Sic enī possum^o
dicē q̄ hō ē deus: ita possum^o dicē q̄
hō ē oipotēs. Et sic intelligūf̄ glo. su
p̄ allegate fm̄. s̄. illū modū loquēdi
q̄ ideomata coicant̄. **S**ecūda d̄ditō

seu qualitas potētie dei d̄ p̄ncipali
tas. Ipsa enī vna sola p̄ncipalis: 7 sin
gularis est potētia que a nullo depē
det a qua sūt oēs alie. Uñ x̄ps in enā
gelio Jo. 19. dixit Pilato. Nō h̄eres
in me pt̄atē nisi tibi datū esset desup̄
Et Paul^o Ro. 13. Non est inq̄t pt̄as
nisi a deo. Que v̄ba ponūf̄. 23. q̄. i. c.
Quid culpaf̄. Iō nihil pōt creatura
nisi q̄b̄ deus iubet v̄l finit. Et tā diu
potuerūt hoies: 7 potuerunt d̄nari
q̄dū sibi placuerit. **T**ertia d̄ditō
vine potētie d̄ durabilitas. Ipsa q̄
dē est q̄ sp̄ durabit: 7 nō deficiet. Uñ
Daniel. 7. Pt̄as eius pt̄as et̄na q̄ nō
auferef̄: 7 regnūz ei^o q̄b̄ nō corrup̄t.
Et reuera ita ē qm̄ oia regna mūdi q̄
potentissima olim fuere ad nihilū de
uenerē de quib^o latius dicem^o cū tra
ctabim^o de cōtēptu mūdi.

Oipotētia dei agnosci pōt per
creationē 7 cōseruationem rez ac p̄
p̄nitionē oīz maloz tā angelozum
q̄ hominū. **C**aplm. 3.

Tertiu^o mysteriū cōtēplandū
de potentia dei d̄ claritas.
Nā licet sit infinita t̄m magni
tudo eius in triplici effectu nobis de
clarat̄. p̄m^o d̄ creatiois. **S**erua
tionis. **S**erua^o p̄nitionis. **S**erua^o effect^o
in quo declaratur nobis potētie dei
magnitudo d̄ creationis. **N**a totūz
hūc mūdū cōstat ei^o d̄tute esse factum.
Ipse enī deus potētia sua cūcta crea
uit de nihilo in q̄ admirari cogimur
ineffabilē potētia eius. Nā si oēs p̄bi
oēs viri docti: oēs h̄^o seculi sapientes
oēs deniq̄ reges 7 p̄ncipes fr̄e: q̄tq̄
fuerūt vsq̄ in h̄c hōrā: 7 q̄t sūt etiā
7 quot erūt vsq̄ ad cōsumatōēz mūdi

cōgregarēt̄ infimul: 7 deliberarēt
sue cōtēderēt de nouo in esse pducē
vnū minimū flosculū cāpi: aut mimuz
vermiculū fr̄e: vel pisciculū aque: vel
auiculā celi p̄fecto labo: arēt i vanū
Et q̄s est q̄ creauit oia: q̄ sūdauit fr̄a
q̄ mari eā circūdidit: q̄ cōdidit celos
solē 7 lunā: 7 cūcta sydera q̄ sūt i eis
q̄ angelos: 7 hoies fecit ad b̄titudinē
ordinatos? Nempe dei potentia. **O**
magne deus tibi nō imerito loq̄tur.
David in ps̄. d̄. Potēs es tu 7 vitas
tua i circuitu tuo. Tu d̄naris pt̄ati
maris: motū. at̄ fluctū. **T**u mitigaf̄
Tui sūt celi: 7 tua est fr̄a: o: bez terre
7 plenitudinē eius: tu fundasti aglo
nē 7 mare tu creasti. **S**ecūd^o esse
ctus in quo relucet potētia dei dicif
cōseruatio. Nā vt inq̄t D̄. gl̄. Cūcta
in nihilū tenderet nisi man^o cōditōis
cōseruaret. Que v̄ba ponūf̄ i textu a
magistro di. 37. z. li. Et sicut creatas
in esse cōseruat: ita cū vult illaz p̄pe
tates inuat. Ipsa egdē potētia dei
diuisit mare rubrū in diuisiōes. **E**ro.
14. c. Ipsa fuit que tot signa oñdit po
pulo iudaico in deserto: vt p̄z Ero. i
capitulis sequētib^o. Ipsa t̄pauit ignē
vt nō v̄reret p̄eros positos in forma
ce babilonis. Daniel. 3. c. Ipsa deniq̄
supna potētia dei q̄scūq̄ miraculosos
effectus supnālīf̄ ē opata. **T**ertius
effectus in q̄ declarat̄ nobis magnitu
do vine potētie d̄ p̄nitionis. **P**uniuit
sēp egdē qm̄ voluit deus oēs iūnicos
suos 7 null^o vnq̄ inuēt^o ē q̄ valuerit
se ab illo defendē. Nō angeli nō ho
mines q̄ p̄sidebāt 7 gloriabant̄ i vir
tute sua. Et q̄s āgelos malos d̄ celo
empireo 7 de illa deliciosa b̄tatiōe

puatos oī b̄titudine exire fecit? **P**o
tētia dei. Quis a treitri padiso p̄nos
hoies q̄ ipabāt auib^o celi: piscib^o ma
ris: 7 beistis fr̄e ad h̄c vallē lach^o: y
marū eiecit? **P**otentia dei. Quis gy
gantes potētissimos 7 robustos sub
mēsit i aqs diluuii? **P**otentia dei. Quis
tot reges 7 tyrānos: tot malos hoies
crudeles 7 ipios: q̄t i mūdo sepi^o fūē
vt Senacherib. Pharao. Dolofer
nes. Anthioc^o. Nero. Domician^o. Ju
lianus. Antoni^o. Seuer^o. Cesar. Pō
peius. Hānybal: 7 reliqs̄ ex̄terminauit
de fr̄a: **P**otētia dei. Quis oēs hoies
mūdi stare coget ante tribunal iudi
cantis rōnē d̄ suis opib^o reddiruros
Potētia dei. **O** miseri mo: tales. o v̄
miculi. o p̄suptuosi p̄ccōres: an cōfidi
tis i virib^o v̄ris? An ignoratis q̄ ma
gna sit potētia dei n̄ri? Et cur illum
cōtēnitis? Cur ei^o p̄ceptis nō obedi
tis? Cur ei^o monitis nō acquiescitis?
Cur a p̄ccis q̄ sibi displicēt n̄ abstinet.
Dūliami inq̄t Petr^o. i. epla. i. c. s̄. b̄ po
tenti manu dei: vt vos exaltet: qm̄ q̄
se hūliat exaltabit: 7 q̄ se exaltat hū
miliabit. Ergo vt finis sit h̄^o p̄monis
id agē vnusq̄sq̄ d̄z vt cōsiderata po
tētia dei reuertat̄ ad p̄niam: 7 cū ple
be collaudet illū q̄ pat^o ē penitētib^o
liberaliter indulgē: cōcedēs b̄ gram
7 in futuro gl̄iam. In q̄ vi. 7 regl. d̄. p̄
infinita secula seculoz. Amen.
Seria secūda p^o v̄nicā i q̄nq̄gesima
De timore dei q̄ est efficacissima me
dicina ad cōuertendū peccatores ad
penitentiam. **S**ermo. 16.

Omnis plebs vt vidit dedit
laudez deo. Luc. 18. h̄c v̄ba
scribūt̄. Que dicta sūt in

scēdētib' mouē debēt oīz hoīz cor-
da ad deū oīpotētē vt illū timeat: 7
vereant. Qm̄ aut̄ paucissimi sūt qui
eius timorē hūc sanctū habeat. Idcir-
co in hoc sermōe d' ipso erim' tracta-
turi. Ipse etenī deū optime laudat q
cum vt decet timet ac colit. Nā vbi
timor est ibi 7 fuga mali sine peccā: q
vt dicit Aug' sup. io. c. Job. Timor est
fuga mali spūal' ne pdat hō qd amat
Ut igit' plenā de ipso habeam' notici-
am tria pncipalia mysteria pponim'
deklarāda.

Prīmū d' rō.

Secundū distindio.

Tertium duratio.

Cur deus qui sume bonus ē ac to-
tus suavis 7 dulcis timeri debeat 7
possit a nobis. **Caplm. i.**

Primū mysteriū declarandū
dicit' rō in quo disputādum
est cur deus timeri debeat.
Nā videt' qbusdā id nullo
modo cōuenire eo q obiectū timoris
est malū. Vñ Ari. 2. rhetor. Illa ingt
timen' ex qbus nobis mala pueniūt
S3 de' ē sumū bonū a q nō egrediūt
niſi bonū fm̄ Dyo^o in li. de vi. no. q
deus nō pōt eē timoris obiectū: 7 p
cōsequēs nō erit timēd'. S3 in cōtra-
riū ē oīs scriptura q vt deū timeam'
amplissime cōmēdat 7 clamat. Unde
Deut. 4. deī viuētis hec sūt vba ad
Moysen. Cōgrega ad me populum
vt audiat sm̄oes meos: 7 discat me
timere oī tpe. Et ibidē. 6. c. Dīm deū
tuū timebis: 7 illi soli seruiēs. Et Jos
23. Timete deū 7 seruite illi cor: de p
fctō. Et. p. Regl. 12. Timete dīm et

seruite illi soli d'itate. **Et Thobie. 4.**
Multa bona habebim': si timuerim'
deū. **Et Judith. 16.** Qui timēt te ma-
gni erūt apud te p oīa. **Et David ps**
2. Seruite dño i timore. Et ps. 5. Ad
orabo ad tēplū scm̄ tuū i timore tuo
Et ps. 118. Conſiget more tuo carnes
meas. **Et sapiens Eccl. 1. Timor dñi**
gloria 7 gloriatio 7 leticia 7 corona
exultationis. **Et ibidē** timētī deū bñ
erit in extremis: 7 i die defūctōis sue
bñdicet. **Et iterū ibi.** Initūz sapie ti-
mor dñi. **Et 2. c. fili** accedēs ad serui-
turē dei stā in iusticia 7 timore. **Et. c.**
io. Illa diuitū honoratorū 7 paupūz
timor dei ē. **Et. 19.** Da locū timori al-
tissimi: q oīs sapia timor dñi. **Et. 23.**
Nihil meli' q timor dei. **Et. 25.** Bea-
tus vir cui datū ē habere timorē dñi
Et. p. 14. Timor dñi fons vite vt d'
clinet q̄s a ruina mortis. **Et. 24.** Ti-
me deū fili mi 7 regē. **Et Malachie. p**
Si ego dñs vbi timor me'? **Et Nec**
5. Quart nō ambulatis i timore dñi
Et. Dier. 10. Nō ē silis tui die ma-
gnus tu 7 magnū nomē tuū i fortitu-
dine q̄s nō timebit te o rex gētū? **Et**
Michae. 6. Salus erit oīb' timētib'
nomē tuū. **Et. 2. Cor. 5.** Scientes ti-
morem dñi hoīb' suademus. **Et Xps**
Matth. 10. Eū timete q habet ptatez
co: p' 7 aiām pdere i gehēnā. 7 ppē
hec oīa. **Job. Apoc. 14.** ait. Uidi alte-
rū angelū volātē p mediū celūz hitez
euageliū etnū vt euagelizaret sedēti-
bus sup trā 7 sup oēm gentē tribū 7
linguā 7 populū dicens magna voce
Timete deū 7 date illi gl'iaz 7 hono-
rē: ex his auctoritatib' apper q deus
est timēd': 7 p solutione obiectōis

facte notādū ē s' Thob. 2. q. 19. q
timor duplex obiectū habere pōt: qz
vnū ē ipsū malū qd hō refugit. Aliū
aut̄ est illud a quo malū puenire pōt
Primo modo de' qui ē ipsa bonitas
obiectū timoris esse nō pōt. Secundo
aut̄ mō pōt esse obiectū timoris iquā-
tū ab ipso: vel p cōpatōez ad ipsū no-
bis pōt aliqō malū imine. Ab ipso q
de' pōt imine malū pene quod nō est
simp̄l' malū: s' s' qd. Bonū at̄ sim-
plicit' cū bo' dicit' i ordine ad finem
malū autē ipōtat h' ordīs pūatio-
nē. Illud autē ē malū simplicit' qd ex-
cludit ordinē a fine vltio: qd ē malū
culpe. malū autē pene ē qd ē malū in
q̄tū puar aliquod p̄ticularē. Est tñ
bonū simplicit' inq̄tū dependet ab or-
dine vltimi finis. Per cōparationē at̄
ad deū potest nobis malum culpe p-
uenire si ab eo sepeur. Ideo dicere
possum' q triplici ratiōe de' merito
sit timēdus a nobis 7 ab oīb' hoīb'
Primo rōe sepationis. Secūdo rōe
flagellationis. Tertio rōe dānationis
Primo timēd' ē de' rōe sepatio-
nis q licet ipē sit bonus. grāde tñ ma-
lū ē ipsi aie cū ppter suā culpā ab illo
sepat. mai' etenī malū ē p culpā sepa-
ri a deo q̄ sine illa oēs atrocissimas
penas sustinere. vñ Ansel. i li. de silēti-
dinib' ait. Si hic cerneret peccati pu-
dorē 7 ibi inferni horrore 7 necessa-
rio vni eoz hēre imergi pu' me i iser-
nū mergerē q̄ i me peccatū dimitte-
rē. mallē enīz pur' 7 inocēs gehēnam
itrare q̄ sordē polut' 7 sordē indut'
celestia regna tenē. hec ille. **Et nimirū**
ita ē q oē dānū icōpabile ē sepationi
ab ipso deo. Qd considerās David

p' cōmissionē peccā dicebat. fuerūt mi-
hi lach: yme mee p̄tes tūc ac nocte dū
dicit' mibi q̄tidie vbi est de' tu? Co-
gnoscebat se q̄ppe a deo sepatū 7 do-
lebat cōsiderabat dānū 7 tristabatur
audiebat suā cōsciam sibi dicentem.
Ubi ē de'? Ubi fons oīs boni? Ubi q
te creauit vt sui p̄cipē i eterna gl'ia
faceret? 7 tūc amarissime flebat. Deu-
me q pdidi illū: pdidi iquā q̄ p pec-
catū ab illo discessi 7 me sponte sua
grā pūaui. O flendū malū. o dolen-
dū dānū pdidisse deū. **O peccatrix.**
o vana creaturā cur peccare nō ties
q̄ certissima eē potes p peccm̄ puar
deo? Times pdē t̄palia hec 7 caduca
bona cur nō times pdere deū celi? Ti-
mētib' itaq̄ vt vidū ē. **De' ne p pec-**
catū aīa sepe ab illo. **Secundo ti-**
mēdus est de' rōne flagellatiōis. Ipe
egde 7 q 7 sepe 7 multiplic' ppter
peccata peccōes flagellat. **Mtra igt**
ps. flagella peccōis. Ab ill' aut̄ nullus
vt in supio: sermōe tractatū ē se de-
fendere valet. Nō valuit se defendē
Senacherib cū cētū oduagita q̄qz
millib' armatorū: q̄ vna nocte agel'
dñi oēs illos incēmit 7 filii ipsi? **Se-**
nacherib iudicio dei p̄cussit cū gla-
dio: 7 infecerūt i tēplo: vt dicit' 4. Re-
19. c. Nō valuit se defendē Anthioc'
cū oī potētatu suo quē supbia reple-
tū ignē spiratē i iudeos man' dei hor-
ribili plaga p̄cussit 7 de curru cecidit
Ips q sibi videbat eē flūctib' maris
ipare sup hūanū modū supbia reple-
tus 7 mōtiū altitudines i stāta appē-
dere humiliatus ad terram in gesta-
torio portabatur manifestaz dei vir-
tutem in semetipso contestans ita vt

de corpore impij vermes scaturirēt ac
viuētes in dolorib⁹ carnes ei⁹ afflue-
rēt: odore etiā illius ac fetore exerci-
tus ſuaret. Et q paulo āte ſydera ce-
li tangere: abitrabat cū nemo poſat
ppf intolerantiā fetoris portare. In
dolorib⁹ aut ſuis dicebat. Juſtum eſt
ſeditū eſſe deo ⁊ mortale non paria
ſentire de deo. Igitur homicida ⁊ blaſ-
phem⁹ peſſime pcuſſus: ⁊ ut ipe alioſ
tractauerat pegre i mōtib⁹ miſabili
obitu vita deſūd⁹ eſt vt hēf. z. Ma-
chabeoz. 9. Nō valuit ſe deſēdē cō-
tra deū Herodes agrippa cū ſuis ō
litis de quo refert Eusebi⁹ i. z. ecclē.
hiſtorie li. ⁊ Joſeph⁹. 9. li. Antiqua-
tū. q cū regnaſſet trib⁹ annis i impio
iudeoz venit Ceſariā ciuitatē q pu⁹
Turris ſtratiōis appellabat vbi i ho-
norē Ceſaris ſpectacula oib⁹ edidit.
Ad quā ciuitatē maria nobiliū ciuiū
q multitudo conuerſa. Secūda vō
ſpectaculozū die induit⁹ veſte fulgēti
miſabilis auro ⁊ argēto cōtexta: inci-
piēte die pcedit ad theatrū vbi cum
primos ſolis radios argenteę veſtis
gremio ſuſcepiffet ſpūſio ſplēdori
duplicatā ſpectatib⁹ lucē fulgor me-
talli vibratū effudit: ita vt intuitib⁹
pſtringeret acie t̄ois aſpēct⁹. ⁊ p h
plus aliqd de eo q̄ humana nā ē ar-
tiſer arrogātia mētiref. Illico q̄ ad-
ulātis vulgi crepāt voces honozę
ſonātes hinc atq̄ illinc deū acclamat
p paululū vō mortiferā corde paſ-
ſionē ſuſcipiēs ⁊ vehemēt vti dolore
pcuſſus cū feſtinationē a ſuis ad rega-
liā portat q̄ ipſe reſpiciens dicebat.
Deu ego veſter de⁹ ducor ad mortē
p⁹ gncq̄ vō dies nimio vētris dolē

cōſectus vita puat⁹ ē. Quid dicam
de Herode aſcalonita? Quid ō Dio-
cliaō ⁊ Maximiaō. Quid ō Domi-
tiano? Quid de Herode? Quid de
niq̄ de oib⁹ pſumptuoſis ⁊ arrogātib⁹
pccozib⁹ q̄s dei man⁹ hūiliauit? Lon-
gum certe eēt ſinguloz exempla recē-
ſere. Idcirco null⁹ in ſeiſpo cōfidē d̄
nō in deliciis: nō in pulchritudine: nō
in fortitudine: nō in vniō: nō vtiq̄ in
q̄cūq̄ tpali pſidio. Ab oib⁹ timēdus
eſt deus: q̄ pōt oēs etiā tpaliſ aſpa-
diſciplina caſtigare. **Tertia ratio**
quare timēdus eſt de⁹ vō dānatiōis
Ipſe nāq̄ ut dixim⁹ i ſupiorib⁹ cam-
nabit iniquos eternis ignib⁹ crucian-
dos. Et licet dānatio iniquozū mala
ſit eis quos affligit: verū tū bona eſt i
q̄tū prouenit a iuſticia dei ordinata
ad malos puniēdos. Jō ut rōnes p-
tate bñ cōcludūt de⁹ merito ē a nob⁹
timēdus.

De multiplici timore ⁊ ſufficientia
eius ⁊ quib⁹ pōt homo i timore deſicē
aut proficere peccare vel mereri.

Caplm. 2.

Secūdū myſteriū declarādū
dicif diſtinctio. Ut eni colli-
giſ ex dictis magiſtri i. z. diſ-
34. triplex timor pōt diſtingui. **1⁹** vō
naturalis. **2⁹** vitioſus. **3⁹** vō vtiuo-
ſus. **1⁹** timor vō naturalis qui
oriſ ab ipſa natura quo q̄libet timet
naturalit⁹ quelib⁹ cōtraria atq̄ noci-
ua. Qui timor: nō ē meritoſ⁹ nec de
meritoſ⁹. Dic timor ſuit in xpo ō q̄
vō Mat. 26. Cepit Jeſus pauere ⁊
tedere. ⁊ meſt⁹ eſſe. **2⁹** timor
vō vitioſus q̄ naſcit a cōcupiſcētia.
⁊ h⁹ duplicif: q̄ aut a cōcupiſcētia

ſui aut a cōcupiſcētia ſuoz. Si a con-
cupiſcētia ſui: vō timor hūan⁹ ſi a cō-
cupiſcētia ſuoz vocaf timor mūdān⁹
Timor human⁹ ē cū aliq̄ timet plus
debito corpi ſuo. Dic phibet Mat. 23.
io. ex vbo xpi. d. Nolite timere eos
qui occidūt corpus. Et Jō. 12. Qui
amat aiām ſuā pdet eam. ⁊ ſumif ibi
aīa p vitā: ſicut etiā ſumif Mat. 23.
Jō. 10. ⁊ in plerifq̄ ſcripture ſacre
locis. Pro hoc timore cōhibēdo. d.
Jō. Crifo. xi. q. 3. nolite timē. No-
lite timere eos qui occidūt corpus ne-
forte ppf timorē mortis nō libē di-
catis quē audistis. Jō nō excuſant q̄
vītate quā p̄dicare tenēt tacēt timo-
re deuidi. Non excuſat Petr⁹ q̄ tali
timore negauit dñm xpm. Non excu-
ſant. veniq̄ q̄ peccat ppf timorē alic⁹
pſonāis nocumēt: q̄ vt. d. Aug. i. li.
d. ci. dei. ⁊ ponif. 32. q. 5. c. ita ne. Po-
tius debet q̄ quelib⁹ mala tolerare
q̄ malo cōſentire. Et de h⁹ vō. q. 2.
c. Lotari⁹. Nec etiā occiſores corpiſ
ſūt timēdi cōtra iuſticiā hoies: ipellē-
tes. Sūt ō h⁹ exēpla martyrū ⁊ vgi-
nū aliozq̄ amiozū dei q̄ poti⁹ mori
elegerūt q̄ negare xpm: aut facē cōſi-
bonos mores. Sic Suſanna paſſa eſt
poti⁹ falſo crimine accuſari cōdēna-
riq̄ ad mortē: q̄ libidinōſis ſenib⁹ in
adulterio cōſentire: ut habet Daniel
13. c. Sic ſcā illa vidua tpe Antiochi p
elegit cū ſeptē filiſ q̄s ipſa ad marty-
riū monuit ⁊ idurit crudelit⁹ vitā ſi-
nere q̄ contra legē carnes māducare
porginas. Sic Katherina: ſic Lucia.
ſic Cecilia. ſic Agnes. ſic relique tādē
vignes magis elegerūt ad mortē ten-
dere q̄ a ſuo ſpōſo xpo viuētes diſ-

cedere. **3⁹** nequā ⁊ ſubdola excuſa⁹
eoz q̄ mortaliter peccat aſſerētes id
facē ppf humanū timorē. Nūqd cui⁹
dei adiutorio nō pōt a volētib⁹ ſupa-
ri? Quis dē q̄ppe nature cui⁹ ⁊ nos ſu-
mus fuerūt ſancti ⁊ ſcē i qb⁹ human⁹
timor locū nō habuit. Eſt ali⁹ timor
q̄ vō mūdān⁹ q̄ naſcit a cōcupiſcētia
ſuoz. Et eſt q̄n aliq̄ nimis timet ō re-
bus ſuis quo ſit vt magis q̄s velit p-
dere deuz q̄ hec mūdialia bona. Iſte
timor ſuit i iudeis cū occiderūt xpm.
Dicebat eni vt ſcribit Jō. 12. Si di-
mittim⁹ eū ſic oēs credēt i eū ⁊ veni-
ent Romani ⁊ tollēt locū noſtrum ⁊
gentē. **Tertio** timor dicif vtiuoſus q̄
naſcit a grā. Et ſi a grā gratis data
dicif timor ſeruilis. Si a grā inchoa-
ta vō timor iūcialis. Si a grā cōſuma-
ta vō timor filialis. **Timor ſeruilis** ē
vt ait Aug. cui⁹ ppf timorē gehenne
bō abſtinet a pccō. Et de hoc timore
dic. d. Bon. di. 34. t̄ij lib. i. q. 6. donū
ſpūs ſcī: q̄ vt dicit Aug. quē allegat
mgr i lra. Bonus eſt timor ſeruilis
⁊ vtilis p quē ſit paulati cōſuetudo
iuſticię. Inſup ſicut donū dei eſt noſ-
ſe ſue credē penas futuras p eo q̄ ē
ibi q̄daz cordis illumiatio ⁊ directio
ſic donū dei ē illas penas etnas reſu-
gere ⁊ timere p eo q̄ ex tali dono ē
quedā cordis illumiatio ⁊ ſux cōcu-
piſcētiaſ reſtrictio ⁊ i h⁹ quedā recti-
ficatio. S; poſſet aliq̄ cōtra h⁹ obſi-
cere ſic. De donū ſpūs. ſ. ii. pōt ſtare cū
ſpū ſcō: q̄ ſpūs. ſ. ii. repugnat ſuis do-
nis: ſ. q̄n. ſ. ſ. inſundit tūc timor ſeruil⁹
expellit. ſic. d. Aug. quē mgr allegat
in textu. Ergo timor ſeruilis nō ē do-
nū. ſ. ſ. Rūdet. d. Bon. q. dona. ſ. ſ. ſūt

de corpore impij vermes scaturirēt ac
viuētes in dolorib⁹ carnes ei⁹ affluē-
rēt: odore etiā illius ac fetore exerci-
tus gūaref. Et q paulo āte sydera ce-
li tangere: abitrabat cū nemo posat
ppf intolerantiā fetoris portare. In
dolorib⁹ aut suis dicebat. Iustum est
scditū esse deo ⁊ mortale non paria
sentire de deo. Igitur homicida ⁊ blas-
phem⁹ pessime percussus: ⁊ ut ipse alios
trāduerat pēgre i motib⁹ misabili
obitu vita desūd⁹ est vt hēf. z. Ma-
chabeoz. 9. Nō valuit se defendē cō-
tra dñi Herodes agrippa cū suis d
litij de quo refert Eusebi⁹ i. z. ecclē.
historie li. 7. Joseph⁹. 9. li. Antiqua-
tū. q cū regnasset trib⁹ annis i impio
iudeoz venit Cesaria ciuitatē q pu-
Turriftratiōis appellabat vbi i ho-
norē Cesaris spectacula oib⁹ edidit.
Ad quā ciuitatē maria nobiliū ciuiū
q multitudinē conuerat. Secūda vō
spectaculorū die indut⁹ veste fulgēti
misabilif auro ⁊ argēto cōtecta: inci-
piēte die pcedit ad theatrū vbi cum
primos solis radios argenteę vestis
gremio suscepisset rpercussio splēdori
duplicatā spectatib⁹ lucē fulgor me-
talli vibratū effudit: ita vt intuetib⁹
pstringeret acie troyis aspect⁹. ⁊ p h
plus aliqd de eo q̄ humana nā ē ar-
tifer arrogantiā metiref. Illico ḡ ad-
ulātes vulgi crepāt voces honorez
sonātes hinc atq̄ illinc deū acclamat
p⁹ paululū vō mortiferā corde pas-
sionē suscipiēs ⁊ vehemēt vti dolore
percussus cū festinatioē a suis ad rega-
lia portat q̄s ipse respiciens dicebat.
Veni ego vester de⁹ duco ad mortē
p⁹ gnoq̄ vō dies nimio vētris dolē

edēctus vita puat⁹ ē. Quid dicam
de Herode ascalonita? Quid d̄ Dio-
cliciō ⁊ Maximiano. Quid d̄ Domi-
tiano? Quid de Herode? Quid de
niq̄ de oib⁹ p̄suptuosis ⁊ arrogātib⁹
pccozib⁹ q̄s dei man⁹ hūiliauit? Lon-
gum certe eēt singulorū exempla recē-
sere. Idcirco null⁹ in seipso cōfidē v̄
nō in deliciis: nō in pulchritudine: nō
in fortitudine: nō in dñio: nō vtiq̄ in
q̄cūq̄ tpali p̄sidio. Ab oib⁹ timēdus
est deus: q̄ pōt oēs etiā tpalif aspa-
disciplina castigare. Tertia ratio
quare timēdus est de⁹ v̄ dānatiōis
Ipse nāq̄ ut dixim⁹ i supiorib⁹ dā-
nabit iniquos eternis ignib⁹ crucian-
dos. Et licet dānatio iniquorū mala
sit eis quos affligit: verū bona est i
q̄tū p̄ouenit a iusticia dei ordinata
ad malos puniēdos. Iō ut rōnes p̄-
tracte bñ cōcludūt de⁹ merito ē a nob
timendus.

De multiplici timore ⁊ sufficientia
eius ⁊ q̄lī pot homo i timore deficē
aut proficere peccare vel mereri.

Caplm. 2.

Secūdu mysteriū declarādū
dicif distinctio. Ut eni colli-
git ex dictis magistri i. 2. dif-
34. triplex timor pot distingui. 1. d̄
naturalis. 2. vitiosus. 3. d̄ v̄tuo-
sus. 1. d̄ timor d̄ naturalis qui
orif ab ipsa natura quo qlibet timet
naturalif quelibz cōtraria atq̄ noci-
ua. Qui timor: nō ē meritorū nec de
meritori. Dic timor fuit in xpo d̄ q̄
d̄ Mat h. 26. Cepit Iesus pauere ⁊
tedere. ⁊ mest⁹ esse. 2. Secūdu timor
d̄ vitiosus q̄ nascit a cōcupiscētia.
⁊ h̄ duplicif: q̄ aut a concupiscētia

sui aut a cōcupiscētia suoz. Si a con-
cupiscētia sui: d̄ timor hūan⁹ si a cō-
cupiscētia suoz vocat timor mūdān⁹
Timor human⁹ ē cū aliq̄s timet plus
debito corpi suo. Dic phibef Mat h.
10. q̄ v̄bo xpi. d. Nolite timere eos
qui occidūt corpus. Et Job. 12. Qui
amat aiam suā p̄det eam. ⁊ sumif ibi
aia p̄ vita: sicut etiā sumif Mat h. 3.
Job. 10. ⁊ in plerifq̄ scripture sacre
locis. Pro hoc timore cōhibēdo. d.
30. Criso. xi. q. 3. nolite timē. No-
lite timere eos qui occidūt corpus ne-
forte ppf timorē mortis nō libē di-
catis quē audistis. Iō nō excusant q̄
dicatē quā p̄dicare tenēf tacēt timo-
re deuicti. Non excusat Petr⁹ q̄ tali
timore negauit dñm xpm. Non excu-
sant veniq̄ q̄ peccat ppf timorē alie
p̄sonāis nocumētū: q̄ vt. d. Aug. i. li.
d̄ ci. dei. ⁊ ponif. 32. q. 5. cita ne. Po-
tius debet q̄s quelibz mala tolerare
q̄ malo cōsentire. Et de h̄ d̄. 3. q. 2.
c. Lotari⁹. Nec etiā occisores corpi
sūt timēdi cōtra iusticiā hoies: ipellē-
tes. Sūt d̄ h̄ exēpla martyru ⁊ v̄gi-
nū aliozq̄ amicorū dei q̄ poti⁹ mori
elegerūt q̄ negare xpm: aut facē cōfi-
bonos mores. Sic Susanna passa est
poti⁹ falso crimine accusari cōdēna-
riq̄ ad mortē: q̄ libidinosis senib⁹ in
adulterio cōsentire: at habef Daniel
q̄. c. Sic scā illa vidua tpe Antiochi p̄
elegit cū septē filiis q̄s ipsa ad marty-
riū monuit ⁊ idurit crudelitē vitā si-
nere q̄ contra legē carnes māducare
porcinas. Sic Katherina: sic Lucia.
sic Cecilia. sic Agnes. sic relique tādē
v̄gines magis elegerūt ad mortē ten-
dere q̄ a suo sp̄so xpo viuētes v̄f.

cedere. O nequā ⁊ subdola excusa⁹
eoz q̄ mortaliter peccat asserētes id
face ppf humanū timorē. Nūqd̄ cuz
dei adiutorio nō pōt a volētib⁹ supā-
ri? Cūsdē q̄ppe nature cui⁹ ⁊ nos su-
mus fuerūt sancti ⁊ scē i qb⁹ human⁹
timor locū nō habuit. Est ali⁹ timor
q̄ d̄ mūdān⁹ q̄ nascit a cōcupiscētia
suoz. Et est q̄n aliq̄s nimis timet d̄ re-
bus suis quo fit vt magis q̄s velit p̄-
dere deoz q̄ bec mūdalia bona. Iste
timor fuit i iudeis cū occiderūt xpm
dicebat eni vt scribit Jo. 12. Si di-
mittim⁹ eū sic oēs credēt i eū ⁊ veni-
ent Romani ⁊ tollēt locū nostrum ⁊
gentē. Terti⁹ timor dicif v̄tiosus q̄
nascit a grā. Et si a grā gratis data
dicif timor seruilis. Si a grā inchoa-
ta d̄ timor filialis. Timor seruilis ē
vt ait Aug. cuz ppf timorē gehenne
hō abstinēt a pccō. Et de hoc timore
dic. d. Bon. di. 34. tñ lib. i. q. ē donū
spūs sci: q̄ vt dicit Aug. quē allegat
mgr i lra. Bonus est timor seruilis
⁊ vtilis p̄ quē fit paulati cōsuetudo
iusticie. Insuper sicut donū dei est nos-
se siue credē penas futuras p̄ eo q̄ ē
ibi q̄daz cordis illuminatio ⁊ directio
sic donū dei ē illas penas etnas refu-
gere ⁊ timere p̄ eo q̄ ex tali dono ē
quedā cordis illuminatio ⁊ flux⁹ cōcu-
piscētia restrictio ⁊ i h̄ quedā recti-
ficatio. S3 posset aliq̄s cōtra h̄ obij-
cere sic. De donū spūs. s. pōt stare cū
spū sco: q̄ spūs. s. n̄ repugnat suis do-
nis: s̄ q̄n. s. l. infundit tūc timor seruif
expellit. sic. d. Aug. quē mgr allegat
in tertu. Ergo timor seruilis nō ē do-
nū. s. l. Rūdet. d. Bon. q̄ dona. s. l. sūt

in mltiplici differētia: qđdā nāq; do
nū ē a. s. f. s. n. cū. s. f. q; ppat ad spm
salutis: 7 tale donū ē timor seruilis.
Quoddā donū ē a spū. s. 7 cū. s. f. q;
p ipsū cōsecrāt hitaculū. s. f. sic ē do
caritati. Qđdā vō ē donū qđ ē a. s. f.
7 aīn cū. s. f. 7 aīn sū. s. f. sic donū qđ
ē ad. s. f. māifestationē. 7 ē ordinatū
nō solū ad ppriā s; etiā ad alienā vti
litatē: sic donū pprie 7 donū scie: q;
aliqñ in bonis: aliqñ i malis repiri ha
bēt. Cū q; dī q; donū. s. f. cōpatif secu
s. f. dīcedū q; istud habet instantiā in
secūdo dono: qđ ordinat ad hitatio
nē. s. f. ppendā. Est alius timor: pue
niēs a grā inchoata q; dicit inīialis:
q; ē cū pfecta caritate: q; p hūc timo
rē timet puniri aliq; 7 timet a deo se
pari quē iā amat: s; timor sepationis
pncipalior: ē. Ali^o ē timor filialis q; ē
cū caritate pfecta quo qs cauet offen
sam p̄ris celestis: sicut bon^o filius etiā
si sciret ex illa offēsa nihil mali sibi ac
cidē. S; vtinā hoīes mūdano 7 hūa
no timore postposito modicū de illo
seruili timore tenerēt. S; ve mundo
a scādalis: q; nō ē timor dei aī oclōf
hoīuz: nō filialis: nō inīialis: nō vtiq;
seruilis. Perpetrāt q; mala letan
tes: 7 glīantes: ridētes: 7 pūipēden
tes frībilia iudicia dei. Quis aiūt ho
die populi p̄cōres poterit nos offen
dere: qđ nob; malū aut nocumēti pōt
euenire! Et si qñ audiāt p̄cōres com
minatē irā 7 indignationē dei vidē
cis audire isomniū aut fabulā. O fa
ultas reprehensibil^o p̄sūptio detesta
bilis nō timere deū. Nā in diluuiō p
iere gygātes eo q; deū timē noluerūt
De vsu timoris q; ē in p̄ria q; dicit

timor reuerēcialis. **Caplm. 3.**
Quod dicitur de duratio. Quid dicitur nāq; ē
si in p̄ria vbi scī vīuūt i ppe
tua pace gete securitate 7 leticia erit
aligs timor dei. Et h; pp̄ vba p̄be
o. Timor dñi sanctus pmāet i. s. f. Et
omissis obiectiōib; audiēda ē snia. o
Bonū q; p̄fata. 24. di. tr̄ij li. dicit q; ti
moris ē facē tria. videlicet. Penā ut fu
giat. Offensionē vt ipsā caueat. Ma
iestatē sūmā vt illi subiaceat exhibe
at debitā reuerētia. Et fm h; triplex
est doni timorib; differētia. Un^o timor
est q; pncipalit̄ respicit penā: 7 iste est
seruilis vt supius dcm ē. Ali^o vō qui
vni oculū habet ad penā: s; tñ pncipa
liorē habet ad offensam vitandā. Et
hic est inīcial^o. Terti^o aut q; vni oclū
h; respectu offense vitāde: aliū re
spectu reuerētie exhibēde. Et hic est
filialis. Cuius tñ vsus sit i refugien
do vt separet a deo: excellētiō: tamē
7 magi p̄cipu^o vsus ē i reuerēdo deū
7 in resiliēdo a sūmo maiestate p; p
p̄riā p̄auitatē. Et hic qđ vsus fuit
in xpo de q; dī Jsa. xi. Regēcet super
eū spūs timoris dñi: 7 ē in scis angel:
7 erit i oib; bt̄is q; etiā noiari potest
timor reuerēcialis. Et q̄tū ad istum
oculū 7 vsū māet donū timoris i pa
tria. Q̄tū vō ad alios inferiores tol
litur: q; isti cōpetūt ei s; statū p̄fedi
onis. Quia vō remanet ei vsus pnci
palis hinc ē q; nō dicit euacuari: sed
magis p̄fici 7 saluari. hec Bonū. Ergo
vt igt. psal. Beatus vir q; timet dñm
q; timor dñi expellit p̄c̄m. Eccl. p. c.
Et q; timet dñm p̄pabūt corda sua: 7
in cōsp̄u illi^o scificabūt animas suas

Eccl. 2. c. Qui timet deū faciet bona
Eccl. 15. c. 7 vt Hiero. inquit in eplis
Timor v̄tatū custos ē securitas ad la
psū facilis. Ergo p̄uret vnūq; q; ti
mere deū vt sic illū collaudet 7 bñdi
cat q; timētib; se largit in p̄iti grām:
7 in futuro glām in q; oēs scī exhibe
būt ei cū gaudio timorē 7 reuerētiā
p; infinita secula seculo: ū. Amen.
Tertia terti^o p̄ dñicā in gn̄q; geima
De ieiunio ad qđ pertinetes debent
animari. **Sermo. 17.**
Qonuertimini ad me in toto
corde v̄ro in ieiunio 7 fletu
7 plāctu. Dei v̄icti ad pec
catores v̄ba sūt ista originalit̄ Joel.
2. c. Prope iā est scē q̄dragētime de
uotissimū tps in q; scā mater ecclīa cū
ctos fideles inducit ad p̄niam boza
turq; marie vt cōmissas culpas iei
unando abluat 7 expurgēt. Verūtā
vt Hiero. d. ad Palmach. 7 Ocea^o
Quorū de v̄eter ē cultū nolūt amāe
ieiunū. Sūt nōnulli q; ieiunia spernūt
ieiunare nolūt: irridēt ieiunātes: 7 qđ
his deterius est de ieiunio falsa p̄di
cāt 7 loquūt. Aiunt enī ad nihil fore
v̄tile ieiunū: neq; deo gr̄ū stomachū
affligē fame abstinēq; a cibis q; de
creauit ad vtēdū neq; sapiētis ē: aut
boni viri esse dicunt vt se fame mace
rando corp^o velit p̄mē aī tps. Qua
pp̄ in h; sermōe de ieiunij laudibus
verba facē arbitrat^o sū p̄tile ac ne
cessariū. Nā ad illud p; os pp̄be Joel
inuitat nos. s. f. vt p; in v̄bis p̄missis i
thematē. In qbus de ieiunio tria my
steria pponunt^o cōtēplandā.
Prīmū dī distinctio.
Secūdam institutio.

Tertiū cōmēdatio.
De mltiplici ieiunio 7 qđ ē ieiunū
put est pars penitentie siue ad^o sa
tisfactionis. **Caplm. i.**
Primū mysteriū cōtēplandū
dī ieiunio dī distinctio. Ut a
pōt colligi ex dictis Alex. in
4. volūe sūme. 7 Ric. in. 4. di. 15. tri
plex est ieiunū. **Prīmū dī nāle** q; gñā
le. **Spāle**. **Prīmū ē ieiunū nāle**
cū qs nō cōmēdit i nocte nec mane cū
statim surgit de lecto: nec i loco: aut
tpe q; edē nō licet nisi vrgēte necita
te. Tale ieiunū nō ē meritorū: q; in
his q; insūt a nā nec laudāf nec vitu
perāf. vt pt; ex. 2. et̄bi. **Secūdam**
est ieiunū gñāle: qñ. s. abstinē^o a pec
catis 7 ab offensione dei. Et d; h; ingt
Augl. sup; Jo. 7 ponit de cōse. di. 5. c.
ieiunū. Ieiunū magnū 7 gñāle ē ab
stinere ab inigtatib; 7 ab illicitis vo
luptatibus seculi. Et de h; loq; Pius
papa de cōse. di. 5. cañbil. d. Nihil p
dest hoī ieiunare 7 orare 7 alia bona
religionis agē nisi mēs ab inigtate 7
ab obtredatiōib; lingua cobibeaf.
Ho. vō sup; d. c. i. v̄bo p̄dest. dīc ad
vitā et̄nā: vt d; pe. di. 2. c. opponit. c.
Si qs aut. Tñ 7 nos declarauim^o ad
qd valēt bona opa i mortali p̄cō fa
cta. De ieiunio etiā isto gñāli Amb^o
i omel. di. 86. sic loq;. Quid p̄dest ie
iunare viscerib; 7 luxuriari ve natib;
abstinere a cibis 7 errare p̄ccis! An
putatis illū ieiunare frēs q; p̄mo dilu
culo nō ad ecclīam vigilat nō bt̄oz;
martyrū scā loca p̄quirit: sed surgēs
cōuocat seruos disponit retia cōcs
cōducit saltus sylualq; plustrat! De
h; siquidē sic loquit. **Reg^o in omel.**

quadragesime. Incausa caro atterit si a
pauis voluptatibus aius non refrenat
Diero. etiam de hoc sic scribit. Tunc pe-
ra est apud deum abstinentia corporis cum
aius ieiunat a vitis. Tertium est ieiunium
spirituale: quod sic Alex. diffinit in. 4.
sime. Ieiunium est abstinentia a cibo et
potu secundum formam ecclesie intuitu satisfaci-
endi: vel vitandi peccatum: vel accipendi vi-
tam eternam. Ex qua diffinitione habet quod
male in ieiunio est abstinentia a cibo et po-
tu secundum formam ecclesie. Formale vero ut id
bono animo et recta intentione fiat. Pro-
pterea ieiunantes cum intentione corrupta
et vitiosa et deprauata danantur a christo
quod ait Mat. 6. c. Cum ieiunatis nolite
fieri sicut hypocrite tristes. extirpant
enim facies suas: ut ap. ho. i. e. Amem di-
co vobis: quod receperunt mercedem suam
Tu. a. ca. i. e. vi. ca. tu. 7. f. t. la. ne. vi.
ho. i. e. s. p. t. qui est in ab. Et. p. t. g. vi. i.
ab. red. t. Ieiunium ergo hypocritarum infru-
ctuosum est: quod deficit in eo ratio formalis et
tuosum ieiunium. Ieiunantes vero cum intentione
recta ad remedia vitia carnis: et ad
satisfaciendum deo virtuose. faciem probant
quoniam secundum Tho. 2. a. 2. q. 147. Abstinentia
homo considerata est pars sibiecta tpan-
tie: et habet rationem timoris.

De institutione ieiunium quadragesimalis
et quatuor temporum aliorum ieiuniorum.

Secundum mysterium. Cap. 2.
Principale est institutio. Pos-
sum enim distinguere triplex ieiunium
ab ecclesia institutum. videlicet. 1. 2. 3.
vnde quadragesimale. 2. spirituale. 3. parti-
culare. Primum est ieiunium quadragesi-
male quod congrue institutum est ad hunc tri-
plici ratione. 1. ratione temporis. 2. numeri.
3. termini. 1. ratione temporis quadrage-

simalis ieiunium est convenienter tempore veris
institutum. 1. ratione transgressiois primorum
parentum quod peccarunt in vere secundum Alex.
in. 2. volumine sume. Et si dicitur vnde per
baram possit quod tempus veris fuit illud in quo
peccauit Adas. Ego rideo quod hoc colligi
potest ex quadam hystoria qua memini me
legisse Rome in quadam hystoria et hyst. li. 8.
extitit in bibliotheca dei ara celi. Quod idem
dico: quod in aliis libris eiusdem hystoriae
non videri. Dicitur ergo ibi quod post ascensionem domini
saluatoris apostoli occupati in predicatione
euangelii nihil de obseruatione pasce: quod
s. die celebrari deberet tradere potuerunt.
Cum vero ipsi ex hoc mundo transissent
per vniuersum orbem diuersa introducta
fuere ieiunia: et ois Gallia vnum diem
anni id est octauo kalendas aprilis pasca
tenebatur. Orientales vero sicut hystoria
Eusebii cesariensis narrat quoniam die
mensis martii luna. 14. venisset pasca
celebrabatur. In italia autem alij plenos
quadragesima dies ieiunabant. Alij viginti
alij dicebant octo dies in quibus mundus
conditus sibi sufficere ieiunare. Alij quod vnde
quadragesima dies ieiunasset: alij quadragesi-
ta horas abstinentie haberent. Cum he tales
obseruationes per singulas puicias te-
nerent Rome merito: erat sacerdotibus
ut vbi erat vna fides differeret ieiunium
Tunc papa victor Romane vrbis
episcopus dixerit ut daret auctoritate ad
Theophilum Cesarie Palestine episcopus: quod
tunc in ierusalem ecclesia metropolis dice-
bat ut inde pascalis ordinatio puniret:
vbi christus in carne fuisset versatus
Accepta itaque auctoritate Theophi-
lus tantum opus sibi iniunctum considerans
non solum sue patrie: sed et aliarum puinciarum
quod plures episcopus et viros sapientes ad

coeliu conuocauit. Cuius gradus illa
multitudo eruditissimorum virorum fuisse
in vno collecta prouit Theophilus episcopus
auctoritate ad se directam: et quod erat
sibi iunctum patefecit: tunc pariter omnes illi
viri vnde dixerunt: primum nobis dic quod
a nobis petis. Theophilus dixit eis.
Quem diem primū creditis in mundo crea-
tum? Et concordauerunt omnes de die. Theo-
philus episcopus dixit. Quo huius probare po-
testis? Ruderunt illi ex auctoritate di-
uine scripture que ait. factum est mane et
vespere dies primus. deinde. 2. deinde. 3.
4. 5. 6. Septimum in quo genuit deus ab
oi ope suo quem diem sabbatum appella-
uit. Cum ergo sabbatum dies sit nouissimus
quod potest esse prior nisi die? At Theo-
philus acceptauit. Et iterum interroga-
uit. De tempore quod vobis videtur? Quatuor-
tenu tempore in anno accipiunt. Veritas Au-
tūm? et Hyems. Quod ergo tempus credimus
primū factum? Episcopi ruderunt. veritas Theo-
philus dixit. Probate quod dicitis. Et illi.
Habemus scripturam quod ait. Berminet
terra herba viret et afferent semine secundum
genus suum: lignumque pomifex facies fru-
ctuum: et huius tempore veris videntur fieri. Theo-
philus dixit. Verum est. tunc quoniam tribus mensibus
tempus accipit quo loco mundus cepit esse
in principio medio vel in fine? Episcopi ruderunt.
In equinoctio. id est octauo kalendas aprilis
Theophilus dixit. Probate quod dicitis. at illi
Ex scriptura dicite. fecit deus lucem
et vocauit diem: fecit tenebras: et voca-
uit noctem: et diuisit deus lucem a tenebris
Theophilus dixit. Ecce de die et tempore probastis
de luna quod vobis videtur. Quod dicitis
fuisse creatam crescentem: an plena: an
minuentem? Episcopi ruderunt. plena. d. scri-
ptura. fecit deus duo luminaria magna

et posuit ea in firmamento celi ut luce-
rent super terram. Luminare maius ut pelleret
diem: et luminare minus ut pelleret noctem.
Et cum tali investigatione in illo concilio
statuerunt pasca non debet celebrari nisi
secundum kalendas aprilis. Multaque alia ordinaue-
runt ad pasce celebritatem pertinentia.
Quare clare patet quod primi pentes tempore
veri in principio mundi quod in paradiso fructu
fuerunt collocati vnum contempserunt per-
ceptum. Et ideo tali tempore christus mortuus est
in carne cum hominibus conuersus. Et tempus
veris conueniens fuit quadragesimali ieiunio:
quod tunc maxime insurgunt et inuale-
scunt motus carnales. 1. ratio est propter me-
moriam diuine passionis quod celebrat in vno.
Nā ut inquit Aug. 18. li. de ciui. dei. c.
55. Mortuus est christus 8. kalendas aprilis. Et
ieiunium quadragesimale est conueniens isti
tutu ratione numeri dierum. Nā numero
quadragesenario institutum est: quod deo tene-
mur reddere decimas. et decia pars die
anni sunt. 36. dies. et quod teneatur satisfaci-
cere per transgressioem decalogi secundum ior-
dinationem quatuor affectionum superaddit
4. dies. ad designandum ieiunium purga-
tiuū esse in ordinatione quatuor affectio-
num. Et oia huius colliguntur ex dictis Greg.
i. c. quadragesima. 6. c. o. di. 5. Propterea
numerus ille quadragesimarius est penalitatis
et afflictiois. Quadragesima enim diebus
et quadragesima noctibus pluit deus aquas di-
luuii in pena mundane corruptiois. vt
Gen. 7. c. Quadragesima annis per destitum
vagauerunt filij israel. vbi mali afflicti
sunt et mortui: et alij per illam pegrinatio:
meruerunt: vt patet in li. numero. Qua-
dragesima diebus ieiunauit Moyses vt
legez domini mereret accipere: sicut scribit
Exo. 24. Quadragesima dies datus sunt

nimitis ad penitēdū sicut nōf. Jone.
3. Quadraginta dieb⁹ Helyas pegri
nat⁹ e vsq; ad montē dei ozeb. 3. Re.
19. Quagragita dieb⁹ xps ieiunauit
in deserto. Mat. 4. Quadragita die-
bus stetit p⁹ resurrectionē anq; cel⁹
ascēderet. Ad. i. c. 30. fm hūc numez
qdragenariū diez qdragesimale ieu-
niū ē institutū. De q sic cātat ecclia.
Lex 7 pphe pmie h⁹ peulerūt p⁹ mo⁹
xps sacrauit oiu; rex atq; factoz tē-
porū. ¶ Ieiuniz qdragesimale fuit
ouenient institutū rōne tmi: q; in tpo-
nat i nō otinuū defmīatū ad tps nō
ppetūū. qd factū ē f⁹ Alex. in. 4. Tū
ppf humae ifirmitatis debilitatiōez
Tū ppf fastidiū otinue afflictiois: tū
ppf anihilationē deuotiois: nā cōti-
nuū ieiunū 7 ppetuū debilitas hois
sustinē nō posset: s illū discrimi dis-
ponēt. fastidiū afflictiois nimis fatiga-
ret 7 ipatiētā inducēt: 7 deuotio ie-
iunadi paret. Si autē qreret qre die
dnica nō ieiunam⁹. Rūdet Alex. q; h⁹
fit in memoriā leticie dnice resurrecti-
onis. dī enī i dcreto. c. ieiunū. de ose
di. 3. Ieiunū dnice diei 7 ante serie ne
mo celebrare debz: vt inf ieiunū xpi-
anoz 7 gētiliū 7 vacit credētiū 7 in-
fidelīū atq; hereticoz vera 7 nō fal-
sa discretio habeat. hec ibi. Tpe tū q
dragesimali dieb⁹ dnice abstinen⁹ a
carnib⁹ 7 lacticinjs vt ieiunū nostrū
cōforme sit ieiunio xpi quātū ogruit.
¶ Ieiunū pncipalit institutū fuit ieiunium
tpale. s. qtuoz tpu; ab ecclia de q sic
d. Calist⁹. papa. 76. di. i. c. Ieiunū. q
ter i āno apud nos celebrāe vidicisti
cōueniēt⁹ nūc p qtuoz tpa fieri dcer-
nimus: vt sic ān⁹ p qtuoz voluit tpa:

sic nos qternū solēne agam⁹. ieiunū
p qtuō ani tpa. Assignat vō a docto-
rib⁹ rō qre i istis qtuoz tpi⁹ ieiunā⁹
videlicz vt emēdem⁹ q i istis tpi⁹
pcca comisim⁹. Et sūt p tres dies vt
satisfaciam⁹ in die qd deliqm⁹ i mēse
7 sūt i feria qrtā: q tūc dīs a Juda
traditū fuit. In sexta q; crucifix⁹. In
sabbato q; iacuit in sepulchro: 7 tri-
stes fuerūt apli de nece dñi. ¶ Ieiunū
tūtū ē ab ecclia ieiunū pncipale. s. in
vigilijs qrdā festiuitatū. Nā vt scri-
bit Jo. belet. Mos fuit antiq⁹ vt i
pncipis festiuitatib⁹ scōrū hoies cum
vrozib⁹ 7 siliab⁹ ad eccliam venirent
7 ibi cū lumiarib⁹ pnotaret: s q; ml⁹
ta adulteria i his vigilijs fiebat: sta-
tutū fuit vt vigilie i ieiunia ouerterē-
tur. Nomē tū antiqū retentū ē: quia
nō ieiunia sed vigilie appellāt.

¶ De laudibus ieiunij qd vbis 7 ex-
emplis emēdat ab oib⁹ scis tā vetis
q; noui testamenti. ¶ Caplm. 3.

Tertū mysteriū cōtēplādum
de ieiunio dī emēdatō. Nā
licet multa sint qb⁹ ieiunium
7 abstinentia comēdari posset: tū lau-
des ei accipiem⁹ a trib⁹ p a gētilib⁹
7 phis. ¶ a p⁹ib⁹ 7 ppbis. ¶ a do-
ctoib⁹ 7 scis. ¶ p accipim⁹ laudes ie-
iunij 7 abstintie a gētilib⁹ 7 phis. Ipi
enī suo modo abstinentia magnificāe
studuerūt. Un Valer⁹ maxim⁹ comē-
dat mlieres Romanas q abstinebat
a vino. Inq; enī. li. 2. fuit antiq⁹ illa
simplicitas i cibo capiēdo hūanitat⁹
sil⁹ 7 otinētie in dex cētissima. Nā ma-
ximis viris prādē 7 cenare i ppatulo
nō erat verecundie: q; nec illas eplas
habebāt quas oculis populi sbicere

erubescerēt. Unī vsus oli romanis se-
minis ignoti fuit: ne. s. in aliqō vede-
cus plaberent: q; p⁹im⁹ a libero p⁹e
itēpantie qdus ad icōcessaz venerem
esse cōsuevit. Dicearch⁹ vt ait Hiero-
coi⁹ Iouianū in li. antiq⁹atū laudat
aurea secula. Saturni qm⁹ cū tūc oia
hum⁹ fūdēt null⁹ comedebat carnes
s vniuersi viuebāt pomis 7 herbis q
fra spōte gignebat. Xenocrates phs
de Tripholomi legib⁹ tria tm pce-
pta i tēplo Eleusine residere scribit.
Venerādos deos: honzādos pntes
carnib⁹ nō vtēdū. Tull⁹ in. q. tuf. cō-
memorat q; Lacedemonij magis par-
simonia delectāt. Hui⁹ rei Xenophō
Theophrastus 7 pene oēs greci scri-
ptozes testes sūt. Cherimon histori-
cus vir eloquētissim⁹ narrat de vita
antiq⁹ū egypti sacerdotū q oib⁹ mū-
di curis postpositis semp dū i tēplo
fuerūt 7 rerū nās cās q; ac rōnes syde-
rū cōtēplati sūt nūq; se mulierib⁹ mi-
scuerūt nūq; cognatos seu ppinqs ac
liberos qdē viderūt ex eo tpe q cepis-
sent vino cultui deseruire: 7 carnib⁹
7 vino semp abstinerūt. Pane raro
vescebāt ne oneraret stomachū: 7 si
quē comedebāt tunfū pis⁹ hisopū sume-
bant i cibo: vt esca gūio: ē illi⁹ calor:
decoquerēt. Eubolus q; g hitoriam
Mitridatis multis volumib⁹ explica-
uit: narrat apud pfas tria ēē magoz
gūa: q; pmi q sūt doctissimi 7 eloquē-
tissimi excepta farina 7 olē nihil am-
plius i cibo sumebāt. Curipides i cre-
ta Iouis ppbas nō solū carnib⁹: s co-
ctis cib abstinuisse refert Barzafries
vir babylonicus i duo gūa apud in-
dos Symnosophistas diuidit quoz

vniū appellat Bragmanas. aliez Sa-
maneos q tate cōtinētie sūt vt pōis
arboz iuxta gangē fluiū alatur. De
Bragmanis etiā scribit Didimus in
epla ad Alex. q; pura 7 simplici vita
viuūt null⁹ rez capiūt illecebris: nihil
appetūt apli q; nāe rō flagitat. Nul-
la apd eos morboz gūa: null⁹ medici
ne vsus: q; psimonia ē illis medicina.
Si g tātū gētilis hoies abstinebant
vt mūdāna sapiam acgrerēt qd nos
agere debem⁹ vt i vera sapientia p-
ficiam⁹. Audiuim⁹ enī quātū apud il-
los habita sit abstinentia. ¶ Accipi-
mus laudes ieiunij a p⁹ibus 7 ppbis
veteris testamēti apud q; nō par ce-
lebre est reputatū. Un ps. 34. David
ait. Dumliabā i ieiunio aiā meam
Et Joel. i. Scificate ieiunū. Et Tho-
bie. 2. Dōa ē oīo cū ieiunio. Et Iudith.
4. dī de filijs isrl⁹ q; timebāt impetū
Holofernis. Dumliauerūt aias suas
i ieiunij ipsi 7 mulieres eoz. Et dī Ju-
dith. 8. c. dī. Ieiunabat oib⁹ dieb⁹ vi-
tesuep⁹ sabba 7 Neomenias 7 se-
sta dom⁹ isrl⁹. Et. i. Regl. 7. q; filij isrl⁹
pliatari erat cū philisteis: ieiunauerūt
ingt scriptura i die illa 7 dixerūt. Li-
bi peccauim⁹ dnē. ¶ accipim⁹ laudes
ieiunij 7 abstintie a doctoib⁹ 7 scis
Oēs nāq; doctozes ecclie abstinentia
7 ieiunū miris efferūt laudib⁹ q; dca
elegātissima adducēt i sequēti smōe
cū dices de fructib⁹ ieiunij. Nunc vō
tm cōtēplari sufficiat scōrū exēpla q
ieiunādo 7 orādo carnē suā crucifixe-
rūt cū vitijs 7 cōcupiscentijs. Refert
Eusebi⁹ in. 4. eccl. hilito. iē. q; ite scōf
egyptios q; euāgelista Marc⁹ iitru-
it vinū aut carnē nemo gustat tm aq

est eis potus et panis cum sale et hisopo
cibus. Itē Hiero ad Eustochiū cū vi
tā comedasset cenobitarū q̄ ap̄d eos
viviū pane leguib⁹ et olerib⁹ sibiunxit.
Ad 3^m gē^m veniā q̄s anacōitas vocat
q̄ de cenobijs exētes excepto p̄ae et
sale apli⁹ ad deserta nihil p̄ferūt. H⁹
vite auctor Paul⁹ illustrato: Anto⁹
et vt ad supiora cōscēdā p̄nceps Jo.
bap^a fuit. Et idē scribēs vitā Pauli
p̄mi hēmite sic inq̄t de illo. Oēs i o
nib⁹ i solitudine vixit etatē. Cibuz
vestimentū ei palma p̄bebat. Q̄ ne
cui ip̄sibile videat Jesū testor et s̄a
ctos āgelos vidisse me mōachos et qb⁹
vni⁹ p. 30. annos pane ordeaceo et aq̄
luculēta vixit. Quid dicem⁹ de absti
nētia oīuz cōfessorū xp̄i glariōis Aga
thonis Amōis Serapiois Basilij Dñi
dicti frāciscei oīuzq̄ aliorū null⁹ eteni
inuēt⁹ ē q̄ i delicijs fūerit deo. Jō p̄3
p oīa exēpla tā xp̄ianoz q̄ iudeoz
sive etiā gentiliū q̄ abstinētia s̄blima
da ē et nō sp̄nēda. Vēm⁹ exēpla auiū
q̄ fame et abstinētia amiables fiunt
hoīb⁹ et familiares. Ergo s̄m itētōez
sp̄s. s̄ scām ecclīaz diligētī disponā⁹
mētē et aiuz vt inchoem⁹ h̄ sacratissi
mū q̄dragēsimale ieiunū q̄ mediante
obtinēbim⁹ hic gr̄az et i fūto gloriā
quā nobis largiat clemētissim⁹ deus
cui est honor et gl̄ia p̄ īfinita. s̄. s̄. Am̄
Heria q̄rta cinerū de ieiunio ad q̄b⁹
maxime tali die ecclīa cōuocat et in
uitat fideles. **Sermo. 18.**

Utesaurizate vobis thesau
ros in celo. Verba sūt salua
toris nisi originalit⁹ Mat. 6.
et in euāgelio hodierno. Ecce aduene
rūt dies penitētie ad redimēda peccā

ad saluādas aias. Hodie tāq̄ inītiū
ē sacri q̄dragēsimalis ieiunij q̄ cātat
ecclīa. Paradisi portas ieiunij tps no
bis apuerit: idcirco cū oī sollicitudie
et deuotiōe vigilare debem⁹ ad iei
unia venerāda: qm̄ p̄ ipsa acrim⁹ the
sauros regni celoꝝ. Et qm̄ sapiētissi
mus oīuz mgr̄ i v̄bis allegatis i the
mate cōuocat nos vt de futura vita
nobis p̄uideam⁹. Jō i h̄ smōe fideles
xp̄i ad ieiunij reuerētia p̄cipuā meri
to iducem⁹. Videbim⁹ autē de ip̄so ie
iunio adhuc tria mysteria p̄ncipalia.

Primū dī conditionis.

Secundū obligationis.

Tertium fructificationis.

De cibis a q̄bus abstinēdū ē i iei
unio. et de tpe siue hora comedēdi die
bus ieiunioꝝ: et q̄re nō est dēterminata
q̄ritas cibi sic vicissitudo comedēdi

Rimū mysteriū **Capit. 1.**
vidēdū de ieiunio dī dīditio

Secm̄ enī ecclīe ordinatiōez
triplex cōditio ponit⁹ de ieiunio **Sp̄**
dī q̄litas **Sp̄** t̄palitas **Sp̄** q̄ritas.

Prima cōditio dī q̄litas: q̄ i ieiunio
s̄m fo: mā ecclīe abstinēdū ē ab aliq̄
bus cibis: vt puta carnib⁹ ouis et la
cticijs. Qua vō et lacticia inēdicū
tur ieiunātib⁹: inq̄tū sūt o: ta ab aīa
lib⁹ carnes h̄ntib⁹: sic p̄3 di. 4. c. deniq̄
Nōndū tñ q̄ i ieiunio q̄dragētime inē
dicū vnīuersalit⁹ oīa sup̄dicā: sic nōē
de cōse. di. 3. c. nō o3. Disciū tñ esus ut
sit infirmitatis solaciū nō vt luxurie
piat icētū cōcedit. Et h̄z eēt a mari
nis beluis abstinēdū tñ de cōsuetudi
ne ē tolerādū: qm̄ q̄ nimis emūgit eli
cit sanguinem: vt p̄3 i. d. c. deniq̄. In
alijs vō ieiunijs abstinētia a carnib⁹

semp̄ p̄cipit. Ab ouis autē et lacticijs
nō nisi s̄m cōsuetudine: p̄rie. Nā dic
Hierō. 76. di. c. vtiā. et extra d̄ sept
turis. c. Certificari. Unaq̄q̄ p̄ria abū
vat i suo sensu. Cōcordat his Ricl. in
4. et Tho. 2^a. 2. q. 147 ar. 8. i r̄sione
ad. 3. argl. S̄3 dubitari pōt cur iei
unioꝝ tpe nō p̄cipit abstinētia ab vsu
vini cū de illo tot mala dicāt. Nam
sapiēs p̄. 20. ait. Luxuriōsa res vi
Et Eccl. 31. Multos er̄m̄iauit vinuz
Et Paul⁹ Ep̄h. 5. Nolite iebriari vi
no i q̄ ē luxuria. Et Hiero. ad Eusto
Doc monē hoc ob̄tor: vt sponsa
xp̄i vinū fugiat p̄ venēo. et idē ad su
riam. O filia si apls castigauit corp⁹
suū et i seruitutē redegit: quō tu iuue
cula adhuc i seruo: et iuētutis posita
dapiibus et vino plena poteris eē de
castitate secura? Idē insup̄ in cetera
scē Paule laudes h̄ac ip̄se enumerat
singularē: q̄. s̄. a vino abstinētissima
fuit. Inq̄t enī i dēscriptiōe eius vite.
Sic referā q̄b⁹ erpt⁹ s̄ū. Mense iulio
seruētissimis estib⁹ icidit i ardorē fe
bris. et p̄ dēspatiōē cum dei mīa re
spirasset et medici suaderent ob refe
ctiōē corp̄is vino esse op⁹ tenui et p
uo ne aqua bibēs i hydropē v̄teret.
et ego dā b̄tm̄ Epiphaniū papā ro
gare vt eā monēt imo cōpellēt vinū
bibē vt erat prudēs et solertis i genij
stati sensit insidias et subridēs i micā
eē q̄b⁹ ille vicēt itimauit. Quid plura
Cū beat⁹ pontifex p̄ multa horā tam
ta exisset foras q̄rētī mibi qd̄ egisset
r̄ndit. Tm̄ p̄fecit vt seni hoi pene p̄ sua
serim ne bibat vinū. Sicut ad laudez
abstinētie multoz scōꝝ vita iducit q̄
vinū n̄ gustauerit. Ergo si tā celebris
cū illa abstinētia vidēt q̄ salub: iter

fuisse p̄ceptū vt ieiunātes vinū nō bi
berēt. R̄ndet ad h̄ Alex. in. 4. s̄ūme. et
Ricl. 15. di. q̄rti. q̄ esus carnū magis
cōmouet cōcupiscētia q̄ vini potus
q̄ cum ad incitationem cōcupiscētie
concurrāt tria. scilicet abundantia ca
loris et spirituum et semis. Et esu car
niū multiplicat semē: q̄ in eis ē mltū
de nutrīto: vt ideo ex eaz esu ma
xime multiplicat sup̄fluitas etie dige
stionis q̄ semis ē mā. Et esu v̄toso
rū mltiplicat abūdātia grossoz sp̄ri
tuū. Et potu vini abūdātia caloz. et
abūdātia semis ē magis incētīua cō
piscētie q̄ abūdātia caloz maxime
cāti ex potu vini: q̄ illa cito euanes
et calor i semie manet. Licet q̄ vinū p̄
vocatiū sit ad libidīnē: nō tñ sic car
nes. Jō ecclīa iūp̄it abstinētia a car
nib⁹ et nō a vino. Et si adhuc q̄rat q̄
nō a vino dic̄ Alex. q̄ h̄ factū ē p̄p̄t i
firmoz reuicōne: q̄ mlti fuisse obie
c̄ptores cū tolerabilius sit a carni
b⁹ q̄ a vino abstinē. Etia sic institutz
est p̄p̄t necitatē digestiōis. Mlti ete
ni h̄nt debile stomachū q̄b⁹ necessari⁹
ē vsus vini p̄p̄t digestiōē p̄ficiendā
2ª cōditio ieiunij dī t̄palitas. Nā
s̄m Tho. 2^a. 2. vbi. 8. Ieiunātib⁹ assi
gnat tps comedēdi. s̄. hora none. Cū
enī ieiunū ordinē ad dēlectiōē et co
hibitiōē etie: o3 q̄ aliqd̄ addat sup̄
coēm cōsuetudine: ita tñ q̄ ex h̄ n̄ mul
tū nā ḡuef. Est autē debita et cois cō
suetudo hoīb⁹ comedēdi circa horāz
sextā: tū q̄ iāz v̄t eē cōpleta digestio
nocturno tpe nāli calore interi⁹ reuo
cato p̄p̄t frigus noctis circūstās: tum
etiā: q̄ tūc nā corp̄is h̄uani indiget in
uari. Ut q̄ ieiunātes aliquā afflictōez
sētīat d̄ueniēt eis taxat hora nona.

que cōueniēs ē mysterio passiōis xpi
q̄ cōpleta fuit hora nona qm̄ incliatio
capite tradidit spm̄. hora aut̄ illa de
finita ē fm̄ grossam estiationē. Si vō
dicēt q̄ stat⁹ veteris testi ē pfectior
q̄ noui. S; in veti testi ieiunabāt a
vespe diei pcedentis vsq; ad vespam
diei sequētis. vt ptz leuit. 23. Ergo
sic d; fieri i nouo testō. Rūdet Tho.
q̄ stat⁹ veteris testi cōpaf nocti: stat⁹
vō noui compaf diei: fm̄ illud Ro. 13
Nox pcessit: dies aut̄ appropinquat.
Iō i veti testi ieiunabat vsq; ad no
ctē: nō aut̄ i nouo. Nōnd tñ s; Alex
q̄ hora nona nō ē i pcepto vel si fit in
pcepto: q̄ h; magna latitudine nō ē
definiata: iō si qñq; pueniat vel plō
get cā necia v; rōnabili nō ex h; ieiunans
peccat mortaliē. Un̄ qñz religio
si possent ita mane surgē tñ fatiga
ri an̄ hora sextā q̄ ex dispesatiōe or
dinis possēt anticipāe hora nonā. De
plōgatiōe aut̄ hore: q̄ ex cōmestioe
p̄ hora nonā nō affert pena: s; poti⁹
auget ⁊ ē magis superogare q̄ a de
bito deficit: s; magi superogat. hec
Alex. **13** cōditio ieiunij d; q̄titaas.
Ordinavit enī ecclia q̄ sel comedat
in die nō aut̄ pluries ⁊ q̄lib; vice paz
q̄ nō potuit defnīare i ieiunio q̄ti
tate pōderis cū vn̄ fm̄ nāe sue q̄lita
tē magis cibo indigeat q̄ ali⁹. S; bñ
q̄titate vicissitudinis. Excessus aut̄
i q̄titate lz minuāt meritū: nō tñ sol
uit ieiunij: nisi eēt nīmī ⁊ imoderat⁹
vt si aliqs excedēt i q̄titate cibi nōbi
lī multiplicādo sercla comedēdo va
ria cibaria deuorādo: vsq; ad sūmūz
vētri. vt d; tneat tps ne affigat. Tal
in q̄ soluit ieiunij ⁊ d; cipit seipsū. Un̄

Aug⁹ i s̄mōe de q̄dragēima ait. Sūt
qdā obfuatores q̄dragēime delitio
si poti⁹ q̄ religiosi q̄ vasa in qb⁹ co
de sūt carnes tāq; imūda horrentes
deuicāt: ⁊ i sua carne vētris aut gut
turis luxuriā nō formidāt. Ieiunant
aut̄ vt n̄ solitā ieiunādo minuāt. eda
citātē: s; vt imoderate i differēdo au
geāt auiditatē. Artificiofis ⁊ pegris
cōdimētoz diuersitatib⁹ gulā irritat
tātūq; capiūt māducādo quātū dige
rere pnt nō ieiunando. Et Hiero. ad
furiā ait. Nōnulli vitā pudicā appe
tētes i itinē mēdio coruūt dū carnij
abstinētiā ieiunij putāt: ⁊ stomachū
leguib⁹ onerāt. Oia tñ intelligenda
sūt cū discretioe: q̄ vt scribit. i. q. s. c.
p̄tū. Discretō mī ē oiu; v̄tutū. Qd
iō dixerī q̄ multi idiscretas ieiunioz
regulas considerātes qñz nūnis arcta
imo eis impossibilia sumūt ieiunia. Pro
q̄bus getādis stat̄ sn̄a illa Hiero. ad
Rusticū monachū. v. Balneoz fomē
ta nō q̄ras: q̄ calorē corpis ieiunioz
frigoze cupis extiguē: q̄ ipsa modera
ta sint ne nimia debilitēt stomachū ⁊
refectioe maioze poscētia erūpat in
cruditate q̄ parēs libidinū ē. Et idē
ad Nepotianum de vita clericoz ait
Tātū tibi ipone ieiunioz quātū ferre
potes. Sit pura: casta: simpliciā: mo
derata: ⁊ non supstitiosa ieiunia. Et
idē ad Demetriādē. v. inq; Neq; vō
imoderata tibi ipam⁹ ieiunia ⁊ enoz
mē ciboz abstinētiā qb⁹ statī corpa
delicata frāgūt ⁊ an̄ egrotare icipiūt
q̄ scē ouersatiōis possint iacē sūdānt
ta. P̄hoz q̄ sn̄a ē moderatas eē v̄
tutes. Et idē ad Rusticū monachum
ita scribit. Sunt q̄ amore cellularum
imoderatisq; ieiunij tēdio solitudis

ac nimia lectione dā dieb⁹ ac noctib⁹
aurib⁹ suis psonat: v̄tūf i melāconi
vt hypocrati magi fomētis q̄ nris in
digeat monitū. Idcirco fuāda ē regla
fulgētij. q̄ ita scribit ad Probū. Ieiun
nris sic ē adhibēda tēpies: vt corpus
nrm̄ n; saturitas exercet: nec inedia i
moderata debilitet. Saturitas facit
vt incassū ieiunemus. debilitas vō ne
ieiunare possimus. hec ille.

Quare obligat hoies ad ieiunij v̄l
pp̄ pceptū ecclie l' p̄ p̄positā p̄nāz
v̄l p̄p̄ ididitōez epoz. **1** Caplm. 2.

Secūda mysterij vidēduz de
ieiunio d; obligatio. Obligat
siq; de hoies ad ieiunia s; p̄
p̄ca p̄ci marie pp̄ tria. **1** pp̄ ecclie
pceptoz. **2** pp̄ p̄nāe ac voti impletōz
3 pp̄ ep̄alē ididitōez. **4** obligant
ad ieiunij pp̄ ecclie pceptioez: q̄ scz
ecclia pceptit vt aliq; ieiunia a fidelib⁹
obfuef: q̄ vt scribit. i. 4. q. i. c. quis
Quisq; pceptis nō obtēpat re⁹ ē ⁊
debito: pene. Et paz p̄iferi⁹. Qd p̄
cipit ipaf: ⁊ qd ipaf necē est fieri. Et
di. iz. c. pcepti. d; p̄cepti aplicis n̄
dura supbia f̄staf: s; p̄ obiaz q̄ a scā
Romana ecclia ⁊ aplica auctoritate
iussa sūt salutifere impleat. Et eadē di
. c. n̄ decet. Calixt⁹ p̄p̄ ait. Sic fili⁹ dei
venit facē volūtate p̄ris: sic ⁊ vos i
plete volūtate m̄ris v̄re q̄ ē ecclia. Ad
idē ē. c. Sic oēs. 19. vbi sic d; v̄. Sic oēs
aplice sedis sciones accipiēde. s; tāq;
ipsi v̄ina voce. Petri formate. ⁊ idēz
h̄ i. c. i. mēdiā. i. c. eniuero. ⁊ i. c. nulli
phas eadē di. ⁊ h̄ colligif ex v̄bo xpi
v. Mat. 18. Qui eccliaz non audierit
sit tibi sic ethnīc⁹ ⁊ publican⁹. Scā g

mī ecclia instituit ieiunij qdā s; pcepto
fidelib⁹ obfuaada. Et p̄ instituit ieiunij
q̄dragēmale s; q̄ sup̄. v. Clerici at
qb⁹ cūq; iudū ē ieiunij a q̄nq; gēima: sic
ptz di. 4. c. statuum⁹. ⁊. c. deniq; s; cō
siliū ē nō pceptū fm̄ glo. 2° p̄cipit ie
iunij q̄tuo: tpu; sicut nōf. 76. di. c. i. e.
iunij. c. cōstituum⁹. ⁊. c. de ieiunio. 3°
p̄cipit ieiunij i oib⁹ vigilijs ap̄ozum
Philippi ⁊ Jacobi ⁊ Jo. euāgeliste:
dūtaxat exceptis vt apparet ex̄ de
obseruatiōe ieiunioz. c. cōsiliū. 4° p̄
cipit ieiunij in vigilia natiuitatis dñi
q̄ si venerit feria sexta hi q̄ nec voto
nec regula ad abstinētiā carnij astri
cti sūt tali die carnij v̄ti p̄t̄ fm̄ con
suetudinē ecclie ḡnalē. nō tamē repe
hendēdi sūt hi q̄ ab eis ob deuotiōez
voluerint abstinē. ex̄ de obseruatiōe
ieiunioz. c. explicari. 5° p̄cipit ieiunij
in vigilia penti. 76. di. c. nosse credo.
6° p̄cipit ieiunij in vigilia assūptiōis
v̄ginis Marie. ex̄ de obseruatiōe ie
iunioz. c. i. 7° p̄cipit ieiunij i vigilia
Joh. baptiste ⁊ b̄ti Laurentij. Et h̄
de cōsuetudine approbata q̄ ligat ⁊
tenet vt ptz di. i. c. Cōsuetudo. ⁊ di.
xi. c. eccliaz. ⁊. c. in his. Nā s; Astens
in sūma sua. Si in aliqua regiōe vel
dioc. sit aliq; ieiunij cōsuetū: qd tñ
nō ē pceptū p̄ ius scriptū: nihilomin⁹
ab existētib⁹ ibidē ē obseruādū. Nec
hoc puto intelligendū p̄ illis tñ qm̄
locis illis domiciliū habet: s; etiā p̄ o
alhis forētib⁹ ⁊ pegrinis q̄ eo tēpore
ibi se reperirēt. Unde Aug. iz. di. c.
illa autē. ait. Mat̄ mca Mediolanū
me secuta inuenit ecclesiam sabbato
nō ieiunantē cepat fluctuari qd agēt
Tunc ego consului de hac re beatissi
me memorie Ambrosij episcopi

At ille ait. Cū Romā venio sabbato
ieuno. cū Mediolani sū non ieuno.
Sic 7 tu ad quā forte eccliam vene-
ris ei⁹ morē serua si non vis relinque
cuiq; scandalū nec quēq; tibi. Hec cū
matri renūciaſsem libentē amplexa est
Ho. vō i. d. c. sup vbo veneris dicit
Uiatōzes tenēt seq cōsuetudinē loci
ad quē veniūt. Et h̄ idē colligividef
ex. c. que cōn mores. vi. 8. in ter. 7 i gl
7 in. c. g. 9. 4. i. di. 8° p̄cipit ieiuniū i
vigilia ſci Batholomei q̄ suari debz
fm cōsuetudinē festi. d. c. Cōsiliū. ex̄
de obseruatōe ieiunioz. Ieiunia autē
triū dierū rogationū an ascensionem
vni q̄ ponūt de oſe. di. 3. c. rogatiōes.
8° glo. ibidē sūt d̄silio nō d̄ p̄cepto
nisi vbi eēt cōnriū de cōsuetudine ap-
probata. Silt̄ ieiuniū aduēt⁹ fi ē i pa-
tria de cōsuetudine ē f̄ceptū aliū non
fm Host. liz honestū sit q̄ ieiunēt cle-
rici: 7 marie p̄bri. Is decretis etiam
iueni⁹ q̄ sit ieiunādū feria q̄rta. sexta
7 sabbato. de cōse. vi. 3. c. ieiunia. 7. c.
sabbato. Tū istud cōsiliū ē 7 nō p̄ce-
ptū nisi de consuetudine approbata.
In dieb⁹ tū sabbatis a carnib⁹ absti-
nēdū eēt. d. c. Quia dies. de oſe. di. 5.
7 h̄ vtiq; cōsiliū ē nisi adhuc cōtrariū
vidēf p̄ cōsuetudinē. In oib⁹ vō vigi-
lijs festoz q̄ secūda feria veniūt iei-
nādū est i sabbato: vt p̄ i. c. ex pre. 7
d. c. cōsiliū: ex̄ de obseruatōe ieiuni-
ozi. Nōndū tū q̄ a p̄cepto ieiunij ex-
cusant 7 absoluūt q̄ liaz h̄nt cāz siue
necitatē: vt nō ieiunēt. q̄ ut scribit i
sepe allegato. c. siliū. Necessitas legi
nō s̄biacet. 7 i. c. remissionē. Necitas
nō h̄z legē. i. q. i. S; caueat vnusq; q̄
ne occipiat seipsū: qm̄ si q̄s posset ie-
iunare p̄ vno flo: eno lucrādo: poss;

etiā ieiunare vt iplēt ecclie p̄ceptum.
P̄nt tū alig rōnabili⁹ excusari a iei-
nio. Et p̄ excusant p̄ueri q̄ 8° Tho 7
Ric. p̄p̄ debilitatē nāe idigēt fre-
quētī cibo nō mlto sil sup̄to. Indigēt
multo nutrimento p̄p̄ vtutē augm̄ti
Jō vsq; i finē tr̄ij septēnij. i. z. āni ie-
iunare nō obligāt. Et p̄ his ē d̄z illō
Diero. ad Letbā. ante anos robuste
etatis piculosa ē teneris abstinētia 7
ḡuis: tū d̄ueniēs ē vt an̄ viciā etatem
iducāt hoies ad ieiuniū: tū p̄p̄ ḡnālē
cōmōtionē p̄nie dei ipetratiōez: sic
d̄r Joel. 2. Coadunate senes: grega-
te puulos 7 suggētes vbera. Tū etiā
p̄p̄ vitioz refrenatiōe: q̄ vt plimū
7 marie t̄pib⁹ his iuuenes sūt lasciuī
7 dissoluti. Ego vō dico 7 teneo q̄
cōsiderata malicia q̄ i multīs supplet
etate 7 corruptela detestabili nepha
dissimozū facioz q̄ p̄p̄etrāt tā a ma-
sculis q̄ a femis: q̄ tales nō solū idu-
cēdi sūt ieiunare imo stringēdi sūt q̄s
valētes on⁹ ferre ieiunij etiā an̄. zi. an⁹
ad illud credo fore obligatos s̄ vt
te p̄ceptū 7° excusant a p̄cepto iei-
unij paupes q̄ nō h̄nt ad comedēdū in
vna cōmestioe sufficiēt. 7° excusant
p̄grinatēf q̄ p̄p̄ laborē nimīū cōmo-
dieiūare n̄ valēt. Nec obstat si dicat
q̄ p̄ceptū cōsilio nō ē p̄ponendū. Cū
ḡ ieiunare sit in p̄cepto: p̄grinare vō
ad indulgētias ē de cōsilio. ḡ nō v̄f q̄
p̄p̄ p̄grinationē sint soluēda iei-
unia: q̄ vt dicit Ric. 7 Tho. Intētio
vātis p̄cepta de ieiunij excludē non
fuit alias pias 7 necessarias cās. Ex-
cus tū ē de p̄ceptis legis nāe. 7° ex-
cusat̄ senes 7 debiles s̄ infirmi. 6° mē-
se nobi⁹ fuitōes. d̄ qb⁹. d. Ric. q̄ si ex
cā necia p̄ueniūt aliq̄tūlū cōmedēdi

horā ex toto vel modicūz p̄bibēdo
ne seruiēdo deficiāt: 7 h̄ faciat iā po-
stis mēsis vel modicū an̄ ita q̄ p̄pter
tpis cōtinuatōez vna mēsa beat d̄pu-
tari: nō peccāt: sicut nō peccāt q̄ sur-
gūt d̄ mēsa vt p̄ vino vadāt: v̄ en-
renia d̄ferat: 7 itez reuertētes ad mē-
sam cōtinuat. 7° excusant laborātes q̄
dierū viuūt: nec possunt laborare siml⁹
7 ieiunare. 8° excusant mulieres p̄e-
gnātes: 7 q̄ lactāt filios ḡnāliter oēs
ḡbus ltima ad sūt ipedimēta. De dis-
pensatiōe tū ieiunij fm Alex. nōndū ē
q̄ si euidēs cā sit p̄t statū hō p̄ seipz
statuti obseruatā p̄terire: p̄serti si n̄
possit de facili h̄re recurſū ad supio-
rē. Si autē cā sit dubia d̄z hō ad supi-
orē recurrē q̄ auctoritatē h̄z i talibus
disp̄sare. 7° obligāt hoies ad ie-
iuniū p̄p̄ p̄nie vel voti ipletione: qm̄
f. q̄s tenēt ieiunare cū sibi fuisset iun-
ctū p̄ p̄nia aut voto se obligasset. 7°
obligāt hoies ad ieiunū p̄p̄ epālē
indictionē: qm̄. f. eps in sua dioc. indi-
cēt aliq̄ d̄ ḡnālē 7 districtū ieiuniū pu-
ta p̄ pace: p̄ seneritate aeris: p̄ plu-
uia postulada: 7 h̄i⁹: tūc oēs ei⁹ cure
s̄biēdi obedire tenēt vt exp̄sse ponit
de cōse. vi. 3. c. p̄nūciandū. Et vis. c.
ieiunia. vbi d̄r. Ieiunia i ecclia a sacē-
dotib⁹ cōstituta sine necessitate rōna-
bili non soluantur. hec illa.

Quartū mysteriū vidēdum de
ieiunio d̄r fructificatio. Pos-
sum⁹ nāq; triplicē ei⁹ fructū
anotare. 1° d̄r corpālē. 2° t̄palē. 3°
spūalē. 1° d̄r ieiunij fruct⁹ d̄r cor-

palē. Ipsi etenī corpi p̄dest triplicē. 1°
refrenādo. 2° sanādo. 3° fortificādo.
1° p̄ ieiuniū p̄dest corpi ipsū refrenē-
do. Nā nullū remediū ē ita efficacē
ad rep̄mēdū carnis rebellionē ad spi-
ritū: sic macerare 7 affligē illā 7 potis-
simū p̄ ieiunū. Et q̄ nō idigeat tali me-
dicina qm̄ oēs p̄gūf verāf 7 agitāf
stimulo carnis! Jō Paul⁹. 2. cor. 9. c.
dicebat. Castigo cor⁹ meū 7 i fuitu-
tē redigo. Et h̄ Diero. ad Rusticūz
mōchū inqt. Uas electiois i p̄pecto: e-
x̄ps sonabat: macerat cor⁹ suū: 7 s̄b-
sicit fuituti. 7 tū cernit nālem carnis
ardorē sue repuāre snie: vt quod nō
vult h̄ agē cōpellat: 7 q̄si v̄i patiens
vociferat 7. d. Miser ego hō q̄s me
liberabit de corpe mortis hui⁹. Et tu
te arbitraris absq; lapsu 7 vulnere
posse trāsire: nisi oī custodia suauēis
cor tuū! Et idē i epla ad furiā de vi-
ditate suāda. Ap̄ls inqt macēat cor-
pus suū: 7 aie s̄biēcit ipio ne qd̄ alijs
p̄cipit ipse nō seruet. Et tu adolescen-
tula feruente abis corpe de castitate
secura es! q̄si. d. nō. Et idē in epla ad
Eustochiū: 7 ponit i. c. si Paul⁹. 32. q.
5. Si Paul⁹ inqt ap̄ls vas electiois 7
p̄pat⁹ i euāgelio x̄pi ob carnis acule-
os 7 scētina vitioz rep̄mit cor⁹ suū
7 i fuitutē s̄biēcit ne alijs p̄dicās ipse
reprob⁹ efficiat: 7 tū videt aliā legē i
mēbris suis repugnātē legi mēt̄ sue
7 captiuitatē se i lege peccī. Si post nu-
ditatē ieiunia famē carceres flagella
supplicia in semet reuersus exclamat
Infelix ego hō q̄s me libabit de cor-
pore mortis hui⁹ tu te putas securāz
esse debē! In epla vō ad Saluiniāz
d̄ nebidioz 7 viduitate idē Diero. sic

loquitur: sicut irasci hominum est et iram non pro-
ficere christianis: sic omnis caro concupiscit quod
de ea est carnis sunt et quibusdam illecebris
ad mortiferas anime voluptates trahit
et nostrum est voluptatis ardo: est maiore
propter amorem restringere et lasciuicis iumentum
tamen frenis inedia subiugare: ut non libi-
dine: sed cibos querat ac desidet et se-
sore: spiritum. scilicet moderato atque composito
portet incessu. Quosdam ista? Ut homines
te esse noueris et nisi caueas passioibus
humanis subiacere. De eodem cuncti facti
sumus luto hinc de compositi et cordis. et
in serico et panis eadem libido dicitur.
Nec regum purpuram timet nec medici-
corum spiritum squalorem melius est stomachum
te dolere quam metere impare corpori
quam fuisse gressu vacillare quam pudicitia
Et in epistola ad Demetriadem: v. idem. d.
Ignita sunt diaboli iacula que sicut vulne-
rat et inflammat: et a rege babilonis tri-
bus pueris preparant: sed quod ibi quatuor
spiritum habes filii dei inter se mitigat
ardorem: sic in animo virginali rore celesti et
ieiuniorum frigore puellaris calore ex-
tinguitur: et humano corpori angelorum con-
uersatio propitius. Item in epistola ad Eustochium.
sic refert. Sollicite prouidendum est ut que
saturitas a paradiso expulit et furias re-
ducatur: non quod de interitum nostrorum dele-
ctis rugitum: sed quod aliter pudicitia tuta
esse non possit. Propterea et ipse Hieronymus in se-
ipso ostendit quod aliis predicauit. Et verba
sunt ad Eustochium loquentis. Quoties
in heremo constitutus? in illa vasta solitu-
dine que exusta solis ardoribus horri-
dum monachis prestat habitaculum: puta-
bam me romanis inesse delictis sede-
bam solus: quod plenam eram amaritudine.
Dolebant sacco membra deformia et

squalida cutis sicut ethiopice carnis
obdurerat. Quotidie lachryme quoti-
die gemit: et si quando repugnare somnus
smines opprimeret: vni humo vix ossa
heretia collidebat. De cibis vero et po-
tu taceo cum etiam languentes monachi
aque frigida utantur. et cotum aliqd acce-
pisse luxuria sit. Ille igitur ego quod ob ge-
henne metu tali me carceri dnanera
scorpionum tantum loci? et ferax sepe cho-
ris intererem puellarum pallescit: oia ie-
iunium et mes desiderium extuabat et in
frigido corpore sicca iam carne promoto
sola libidinum inedia buliebat. Itaque
omni consilio destitutus ad Iesum iacebam
pedes rigabam lachrymis et crine ter-
gebam et repugnantem carnem eductam in-
edia subiugabam non erubescere inter in-
felicitatis miseriam quam potius plago non
esse quod fuerit. Memi me clamare diem
crebro iurisse cum nocte nec plus a pec-
toris cessasse verberibus quam rediret dno
impate tranquillitas. Itaque quod cellulam
meam quasi cogitationum meorum officium pri-
mescebam. Et mihi met iratus et rigidus
solus deserta penetrabam. Sicubi con-
caua vallium aspera motum rupium prupta
cernebam ibi met oronis locus. Et ut mi-
hi testis est dominus pro multis lachrymas
pro celo oculos inherentes nonnumquam vi-
debar mihi inesse agmibus angelorum
hec Hieronymus. Sed quod aliis oibus scis dicit
Nonne pro abstinencia afflictionemque ieiunio-
rum superauit luxuria? Et ut aliis
tacta dicit tantum quod de beato francisco
scribit in sua legenda. d. Bona. Inge-
n. sic. Attendens illud apostoli verbum. Qui autem
sunt christi carnem suam crucifixerunt cum vitijs
et concupiscentijs: ut crucis armatura
iugiter suo ferretur in corpore tanta discipline

rigiditate seculares appetitum arcebat
ut vix necessaria sumeret sustentationem
Difficile namque fore dicebat necessitati
corporis satisfacere et punitati sensum non
parere. Propter quod cocta cibaria sanita-
tis tempore vix admittebat et raro. Ad-
missa vero aut concubiebat cinere aut edim-
meti sapor: est admixtio aqua ut pluri-
mum reddebat insipidum. De potu vini
quod dicit cum de aqua tu sitis estuaret ar-
dore vix ad sufficiencia biberit: Patet
igitur quod pro ieiunium corporis anime iumentum maxie
refrenat. Et prodest ieiunium corpori ipsi
sanando. nam visum est pro episcopo quod magis
prodest sanitati corporis abstinencia mo-
derata quam nimis et excessus ciborum vix.
Quinimo ut plurimum ex gula omnes egrit-
tudines euenire solent. Unde de ose. di. s.
.c. Ne tales. etc. Morbi saturitate ni-
mia cocit. Et Seneca ad Lucillum
sic ait. Medicina quodam pauca scia
fuit herbarum quibus susteret fluxus sanguis
vulnera coiret paulatim. Deinde in hac
puenit tam multiplicem varietatem. Nec
est mirum tunc illam minus negotij habuisse:
firmis adhuc solidis corporibus et fa-
cili cibo: nec pro arte voluptatibus cor-
rupto quod pro cepit non ad tollenda: sed
ad irritanda fame: que inuete sunt mille
conditure quibus adhibitis excitaretur.
Que desiderantibus alimenta erant omnia
sunt pleris. Inde pallores et nervorum vino
marcendum tremor et misabilis: ex cru-
ciatibus que ex fame macies. Inde incerti-
tudinum pedes et semper quasi in ipsa ebrie-
tate titubatio. Inde et in tota cutem
humor: admissus distentusque venit du-
male assuescit pro capere que poterat. Et
tam de condidit multos morbos: multa
ferula fecisse. Et. Jo. os aureum de ose

di. s. in. c. nihil. h. ipsum confirmat. d. Abi-
dantia morbum facit et egritudines generat. Jo. Hiero. contra
Iovinianum ait. Egorrati tibi non aliter
sanitas restituit nisi tenui cibo victus
castigato que dieta dicitur. Et idem Hiero.
in. c. legum. de cose. di. s. Legum. quod dicitur
morbo articulare et podagre humoribus
laborantes: prescriptio bonorum ad sim-
plicem mesuram et pauperes cibos redactos
conualuisse. Caruerunt enim sollicitudine
dispensande domus et epularum largitate
que et corpus fragit et aiaz. Et prodest
ieiunium corpori ipsi sanctificatio. Nam mo-
derata ieiunia ex omni corpora magis sa-
na et magis robusta reddunt. Et si di-
cat h. non esse verum: quoniam pro ieiunia debili-
tant corporis vires secundum illud psalmi. Venia-
nra infirmata sunt a ieiunio. ridere pos-
sumus quod Paulus dicebat. 2. Cor. xi. Cum
infirmos tunc fortior sum: eo quod infirmitas
et debilitas corporis reddebat eum fortius
et promptum ad dei obsequia. Prodest
fructus dicitur temporalis. prodest enim adhuc tri-
plex temporalis. pro placando. pro liberando
pro petrado. pro prodest temporalis placando
deum: quoniam iratus pro peccata populi temporalis
flagello eos percutit omnia: sic pro Ione
si. pro totum d. Niniuitis de quibus ita ait
Hiero. li. 2. contra Iovinianum. Niniue ci-
uitas magis iram dei ieiuniorum miseratione
retrorsit quam vti que Sodoma atque So-
mora placassent si penitus age lachry-
mas que penitus fudit ieiunio propinquate deum
oculare voluissent. Missus signus fuit
ad Niniuitas Jonas et audierunt illi
vocem eius et timuerunt deum et ieiun-
nantes et orantes iram eius placauerunt.
Et prodest homini ieiunium temporalis libera-
do. scilicet a piculis et aduersitatibus huius

seculi: sicut patet de multis qui ieiunantes ob reuerentia virginis et aliorum sanctorum liberati sunt a multis periculis celi et terrarum. **T**ertium patet ieiunium temporaliter impetrandum. Temporalia beneficia ut pluuia tempore siccitatis: sanitas tempore infirmitatis: serenitas tempore tribulationum: pax tempore guerrarum et similia. **T**ertium fructus ieiunium dicitur spiritualis. Prodest enim spiritualiter tripliciter. **P**rimo clarificatio. **S**ecundo cibatio. **T**ertio glorificatio. **P**rimo patet clarificatio. Nam ad puritatem et puritatem orationis et contemplationis mirum modo disponit. Nonne lectio orationis predicatio ieiuno stomacho melius capiuntur et exercentur? **D**icit Hieronymus contra Iovinianum ait. Daniel atque tres pueri interpretatione somniorum ieiunia reuelant passiones legumibus prudentiorum et pulchriorum inueniunt. **H**ec ille. **J**ob euangeliste in insula pathmos ieiunanti reuelata sunt secreta celestia. **A**postolus ieiunantes. scilicet lumina sunt illustrati. **A**ctuum. 2. **P**rimo patet ieiunium spiritualiter cibatio. **C**um enim mens fuerit illuminata et vine contemplationis intera ex omni delectatione spirituali inebriatur. **S**ecundo patet ieiunium spiritualiter glorificatio: quia per illud introducimur in beatam vitam: sicut **D**elyas per ieiunium raptus est in celum. 2. Regum. 2. **I**n huius autem mysterium per ieiunium quod dragimale statim resurrectionis celebratur gloria. **E**rgo animo serueti unusquisque secundum facultatem suam hodie ieiunium incipiat ut sic in fine adipsam eternam gloriam. **A**men. **M**eria quanta per die cinerum. **D**e usu et laudibus scilicet orationis contra eos qui dicunt non esse orandum: neque per bonis acquirere neque per malis euitare. **S**er. 19. **A**cessit ad eum **C**eturio rogans eum. **N**onne hec verba **M**atth. 8.

.c. et in euangelio hodierno. **P**romptissimum de semper est ad liberaliter exhibendum nobis beneficia sua quod ideo sepe non accipimus: quia negligentes sumus ad fiducialiter postulandum: nam qui petit accipit: et qui querit inuenit: et pulsanti aperiet: ut dicit **L**uc. 11. **E**t utique satis clarum est in historia sancti euangelii die hodierno recitati in qua commemorat sanitati donum a christo collatum puero **C**enturionis paralytico et male habenti. **Q**uid utique christus fecit comotus fidelibus precibus **C**enturionis humiliter cum deprecatur. **Q**ui autem apud aliquos incredulos et ideuotos orationis usus vilis et inutilis reputatur idcirco in presenti sermone de comendatione et laudibus orationis erim tractatur: ut sic ois vere penitens audeat cum **C**eturione clamare securus ad dominum iesum christum. **N**otandum quod tria per quod principaliter ostendemus usum orationis comendabile esse: et in hac vita omnibus conuenire. **P**rimo de contrariis debilitas. **S**ecundo de sanctorum dignitas. **T**ertio de omnium indigentia. **C**onstat debiliu rationum quos plerique adducere solent ad ostendendum quod sit superfluum orare. **C**apitulum. i. **P**rimum quo ostendit comendabilem usum orationis de contrariis debilitas. **N**am qui dicunt non esse orandum neque per bonis acquirendis: neque per malis amouendis assumunt ad defensionem erroris sui triplicem rationem. videlicet. **P**rima est vine puidetie. **S**ecundo diuine permanentie. **T**ertio diuine clemtie. **P**rima ratio est diuine prouidentie. **D**icit enim quod facta nostra et ista oia in seriosa non reguntur a puidetia dei et ex

consequenti prospera et aduersa bona et mala ab ipso non puenire. **S**i autem infirmitas a quo sunt ista gubernantur: aliquid reguntur a fato: aliquid a fortuna: aliquid a nulla puidetia: sicut veniunt sic. **P**rimi dicunt quod oia ista que in huius mundo fiunt: et que hominibus accidunt veniunt a fato nomine fati intelligendo influentiam celi et planetarum secundum quam asserunt oia reglarum. **E**t huius opinionis fuit **Q**uidius qui in libro de tristibus dicit. **R**atio fati vincit nulla valet. **I**dem confirmat **S**eneca in **E**gedisio. **S**atis agimur creditur et quicquid agimus mortale genus venit ex alto. **E**t de consolatione ad **P**aulinum. **D**imittere fata non possumus: stant dura et inexorabilia. **E**t **L**ucanus. libro. 6. inquit. **P**receptis agit oia fatum. **N**ec mediis dirimuntur moribus vitasque necesse. **E**t **J**ouenalis. libro. 3. faty. i. **S**eruis regna dabunt captiuis fata triumphos. **E**t **T**ullius. libro. i. de dinatioe. fato oia fiunt. **E**t **Q**uintilianus in declarationibus. fato viuimus: lingue manus conualescimur moriamur. **M**edicina quod prestat nisi ut vita uenit despetit. **I**nde est quod quidam astrologi ingerunt se ad iudicandum de futuris euentibus hominum de vita et moribus regum: de pace et guerra populorum: de diuitiis et paupertate: de fecunditate et sterilitate virorum de honoribus et dignitatibus acquirendis et similibus quasi ista oia de puidetia habeant sicut a causa necessaria: ab influentia planetarum et celestium corporum. **E**t ex hoc usu est in pueris infans vulgares: quod non inueniatur orare deum cum iam diffinitum sit: quod unusquisque aut boni habere aut mali pati habeat. **C**ontra quos **A**ugustinus. libro. 5. de ciuitate dei. c. 1 sic ait. **D**ominus diuina puidetia regna constituit humana que si propea quicquid fa

to tribuit quod ipsam dei voluntatem vel potatem fati nomine appellat sententiam: teneat ligam corrigat. **C**ur non huius primum dicit quod dicitur? cum ab illo quicquid querit quod dixerit fatum? **N**am id homines qui audiunt visitata loquendi consuetudine non intelligunt nisi vim positionis syderum quibus est quod quod nascitur sicut incipit quod aliquid a dei voluntate alienatur. **A**liqui etiam ex illa hec pedem confirmant. **S**ed illi qui sunt dei voluntate decernunt opinantur sydera quibus quicquid sit id bonorum habeantur malorum: uenit pati amur ab auribus omnium repellendi sunt non solum eorum quod uera religio tenet: sed qui deorum qualicumque uolunt esse cultores. **H**ec enim opinio quod agit aliud nisi ut nullus ois colat: aut roget deum? **E**t paulo inferius subdit. **Q**uale uide in dicitur de hominum factis deo relinquitur quod celestis necessitas adhibet cum dicitur ille sit et syderum et hominum: **H**ec ille. **S**i quis uero obsecrat quod astrologi prope uera dicitur: audiat **A**ugustinus. prelati. libro. c. 7. **D**ominus merito creditur cum astrologi multa dea respondet occulto instinctu fieri spirituum non bonorum quorum cura est falsas et noxias opiniones de astralibus fatis inserere humanis mentibus atque firmare. **J**o friuola est mathematicorum sententia quod nos nostrosque successus astris subde mollius. **S**ecundi asserunt oia ista inferiora moueri ad impium fortune et disponi. **U**bi **P**lutarchus. libro. de remedio ire. d. et iducit **S**uripidus sic loquitur. **D**e magna regit: pua uero i fortune manibus derelinqt. **H**ac fortuna rudes homines et idolatre gentes deam quandam esse putauerunt. **U**nde **L**actantius. libro. 3. **C**rediderunt inquit populi fortunam quamdam deam esse res humanas varijs

casib' illudētē: q' nesciebāt unde sibi
aut bona aut mala veniret. Hos tū
sic opinātes Aug. li. 4. de ciui. dei. c.
17. sic deridet. fortuna dea putat' et
colitur. Certe oēs deos vtriusq' sex'
et si serū habēt nō nisi bonos estiare
debem'. Hoc Plato dicit. h' alij p'bi
hoc excellētes reipublice populozq'
redtores. Quō g' dea fortuna alij bo
na est aliqū mala! An forte qū mala
est dea nō ē: s' in malignū demonē re
pente cōuertit' S; Ar. li. 2. phy. dicit
fortuna esse cām p' accidēs i agētibus
fm ppositū. Et tunc vt. d. Tho. in. 2.
sume cōi gentiles. Et. d. Boū. di. 37.
secūdi li. Licet aliqd sit cāle v' fortui
tū' respectu agētis p'icularis v' p'ote
p'icularis nāe et itellect' creati nihil
tū ē cāle aut fortuitū respectu puidē
tie dei a q' oia pūsa sūt et pordinata
Tertij cōtēdūt puidētia dei nullam
ēē circa ista īferida et hōiuz scā: s' oia
currere sic sine vlla puidētia regulā
te. Qui error p'uitiosissimus ē et dam
nāf tū rōnetū auctoritate. Et licet
multe rōnes ad h' possent iduci: tū di
cā eam quā Tho. ponit in 3' cōi gen
tiles. c. 63. Ait enī sic. Impossibile ē q'
aliqua nō cognoscētia finē opent' p'
pter finē et ordinare pueniāt in ipsuz
nisi sint mota ab aliquo hūte finis co
gnitionē: s' oia corpa nālia mouētur
et opant' p'p' finē liz illū nō cogiscant
Et go oportet q' tota opatio nāe ab
aliq' cognitiōe ordinēf. P'etēta oia q'
sūt nā distincta in vnū ordinē nō con
ueniūt: nisi ab vno ordināte colligāf
i vnū. In vniuersitate aut rez sūt res
distinctas et cōtrarias nās hūtes que
tū in vnū ordinē ducunt. Ergo o3 q'

vn' sit vniuersorū o: dia: o: 7 guber
nato: Sūt ad h' etiā scripture sacre
aucto: itates. At enī sapiēs Sap. 14.
.c. Tu autē sapia tua gubernas oia.
Et Ecd. 5. Ne dicas corā angelo tuo
nō ē puidētia. Et Mat. 6. rephē
dēs Xps imoderatā sollicitudinē eo
rū q' diffidunt gubernari posse a deo
oñdit qliter ipse puidētia sua dcorat
frā flozib'. pascat aues et volucres ce
li. Jō Ladan. li. i. di. insti. cōi dei p'
uidētia negātes sic pulchre loqf. Sa
scepto igit' illustrāde vitatis oñicio nō
putauī ad h' necessariuz ab illa qōne
iniitiū sumē que videt' pma esse nā sic
ne puidētie que reb' oib' cōsulat an
fortuitu vel facta sint oia vel gerant'
Cui' snie auctor ē Democrit' cōfir
mator Epicur' q's tū cēti p'bi ac ma
xime stoyci acerrime retulerūt docen
tes: nec fieri mūdū: nec cōstare nisi sū
ma rōne potuisse. s' et Marc' Tull'
q'uis Achademice disciplic defensor
esset de puidētia gubernatrice rez et
multa et sepe disseruit qd' facit tū in
oibus p'bie sue libris. tū marie i his
que sūt d' nā deoz. Nec difficile sane
fuit paucoz hōiuz pua sentiētium re
darguē mē dacia cētis p'bis i hac vna
re nō dissidētib'. Nemo enī ē etiā tā
rudis tū ser' morib' q' oculos suos in
celū tollēs: tācti nesciat e' puidētia
dei regaf h' oē qd' cernit nō aliquaz
tū ēē intelligat ex ipsaz motu magni
tudie pulchritudie vtilitate t'patione
nec fieri posse qu' illō qd' mirabili rōe
pstat oñlio aliq' maiōe sit istructuz. h'
ille. Dicim' g' et catholice tenē' q' oia
regūf fm puidētia dei q' bōa v' ma
la hōib' iuste distribuit s' q' iudicat

melius cōuenire. **Q** ratio q're ticut
aliqu' nō ēē orādū ē dīne pmanētie. Di
cūt enī q' h' oia fiāt s; dīna puidētia
cū ipsa nihil aliō sit q' ipse de': et de'
sit imutabilis: fm illud Numeri. 23.
Nō ē deus quasi hō vt mētiat neq'
vt filius homis vt muref. Et Mala
chie. 3. Ego dīs et nō muto: Et Jac.
i. Apud quē nō est transmutatio. Et
Aug. in li. de nā boni. Solus de' im
mutabilis ē. Ergo si disposuit bñfacē
hōib' indigētib' absq' o'oe illoz illō
iplebit. Et si deliberauit mala aliq' i
ptiri nō p'p' o'ones cessabit. S; cōi
istos ē auctoritas Hiero. i. 8. vbi de'
sic loqf. Repēte loquor aduersū gen
tem et aduersū regnū: vt eradicē et de
struā et dispdā illud. Si p'nam ege
rit gens illa a malo suo qd' locut' suz
aduersū eā agā: et ego p'nam sup ma
lo qd' cogitauit vt faceret ei. Et s'bito
loquor de gēte et d' regno vt edificē
et plātē illud. Et itez Ezechiel. 33. de'
d. Si dixerō iusto q' vita viuat et cō
fusus i iusticia sua fecerit iniquatē oēs
iusticie ei' obliuioi tradēf et i iugitate
suā quā opat' ē mouēf. Si autē dixe
ro impio morte moueris et egerit pe
nitētia a p'cto suo: vita viuet et non
mouēf. Et h' ē qd' dī. 22. q. 4. c. Un'
q'sq'. Ipse dīs frequēt suā mutat sen
tentia. Et in. c. cōmutabilis idēz hēf
et de pe. di. 1. c. nouit. Nouit de' mu
tare sniam si tu noueris emēdare de
lidū. Ex qbus v'bis p'z q' fm q' nos
mētē nostrā et voluntaria opa siue in
bonū siue in malū dirigim': ita et ipse
sniam suā aut reuocat et imutat: aut
ereqf sine sue imutatioe. Nā vt dicit
Ar. 8. phy. et xi. metha. De' ē mouēs

oia imobil'. et Boet'. Stabilisq' ma
nēs vas cūcta moueri. Jō dīc. d. Bonū
di. 8. p'mi li. q' dīna essentia ē imuta
bilis. Nā nō mutat' loco: q' vbiq' est
nō t'pē: q' cōnitas simul ē: non forma:
q' pure actus est. Cū mutationēz fm
formā tollit simplicitas. s' t'pē tollit
eternitas. fm locū tollit immēditas. et
iō i deo ē sūma stabilitas: et inde oīs
motus cālitas. Sine sui itaq' mutati
one p'duxit de' i t'pē mūdum: sine sui
mutatione carnē nrām assūpsit. Sine
sui etiā mutatiōe petētib' et orantib'
sua dona largif. Nā vt igt Tho. 2.
z. q. 83. Ex diuina puidētia nō soluz
disponit q' effectus fiāt: s' etiā ex qd'
causis et q' ordine pueniāt. In aliis
eteni cās sūt etiā q' dādam effectū cāe
actus humani. Cū oportet hōies agē
aliq' nō vt p' suos actus dīna disposi
tionē imutēt: s' vt p' actus suos ipse
ant quosdā effect' fm ordinez a deo
dispositū. Et idē etiā ē in nālib' cau
sis. Nā neq' q' plātāt est aliqd' neq' q'
rigat: s' q' incremētū dat de': vt dī in
.c. Cū nō sit i hōie: extra de decimis.
et tū si hō nō plātāt aut nō seiat de'
nō dat incremētum. Sile ē de o'one
Nō enī p'p' h' oram' vt dīna dispo
sitionē imutem': s' vt illud ipetrem'
qd' deus disposuit mediātib' o'oni
bus nobis donare. vt Greg. di. dia
li. **Q** rō quā assunūt negātes et dā
nantes o'onis vsū ē diuine demētie.
De' ingunt demētissim' ē et liberalis
sim' e'io cognoscat oia qd' indigen'
nō op' ē o'oniibus ab illo ea petē: q'
vt ingt Seneca. Nulla res cari' emif:
q' q' p'ib' empta ē. Jō sūme libalira
ti ei' nō ducit bñficia p'itare rogat'.

Ad hoc rñdet Aug. ad pbū de orā-
do deuz. **D**eus multa nobis ex sua
liberalitate pietat non petita. S3 q
aliqua vult prestare nobis petētib⁹
h̄ est pp̄ nostrā vtilitatē. vt. f. fidu-
ciā quādā accipiam⁹ recurrēdi ad dū
7 vt recognoscām⁹ eū eē bonoz no-
stroz adozē. Et sic n̄m̄ oēs obie-
ctiōes sup̄didē qd⁹ orōnis vsus ipu-
gnabaf: qz debiles sūt 7 nulli⁹ robo-
ris aut momenti.

Usus orōnis cōmēdat auctori-
tate 7 exēplo scōz veteris 7 noui te-
stamēti 7 p̄cipue dñi n̄ri Jesu xp̄i.

Secūdu quo cōmē. **Cap. 2.**
dabilis orōnis vsus dñi ē scō-
rū dignitas. Oēs etenī facti
vbo parit 7 exēplo ozare nos docue-
rūt. Un̄ David in ps. 31. orōne cōmē-
das ait. Subdit⁹ esto dño 7 oza eū.
Et ps. 5. Qm̄ ad te ozabo dñe mane
exaudies vocē meā. Et ps. 33. Exqui-
siui dñm 7 exaudiuit me: 7 ex oib⁹ tri-
bulatiōib⁹ meis eripuit me. Et sapiēs
Eccl. 35. Oratio humiliantis se nubes
penetrat. Et Thobie. 12. Dona ē orō
cū ieiunio. Et hier. 33. Clama ad me
7 ego exaudia te. v. dñs. Et. i. Def. 3.
Oēs vnānimes i orōne estote. Et Ja-
s. Ozate p̄ iuicē vt saluemī. Et do-
cto: gētū Paul⁹ Ro. 12. Spe gaudē-
tes i tribulatiōe parietes orōni istā-
tes. Et. i. Cor. 7. Uacētis orōni. Et
Phil. 4. Nihil sollicitis: s̄ i orō-
ne 7 obsecratione cū gr̄a ad actiōe pe-
titione vestre inotescat apud deum.
Et Col. 4. Orōni instate vigilantes
in ea. Et. i. Thi. 2. Uolo viros ozare
in oi loco leuātes puras man⁹. Et. i.
Thessa. vlti. Sine inmissiōe ozate.

Et xps in euāgelio Luc. xi. Petite 7
accipietis. q. 7 in. p. 7 ap. vobis. Et
Luc. 18. Oportet semp ozare 7 nō d̄
ficē. Et Luc. 22. 7 Mat. 26. Uigi-
late 7 ozate ne intretis in tēpationē
Et Mat. 24. Ozate ne fiat fuga ve-
stra hyeme vel sabbato. Et Marci.
13. Videte vigilate 7 ozate. Et qd⁹ do-
cuerūt sci v̄bis ope cōpleuerunt atqz
ozando aplissima dei munera ipetra-
uerūt. Un̄ Gen. 25. Isaac dēp̄cat⁹ est
deū p̄ vxore suo Rebecca eo qd⁹ esset
steril⁹ q exaudiuit eū: 7 v̄dit Rebecce
cōceptū. Et Ero. 8. 9. 7. 10. c. Ozauit
Moyse p̄ amotione plagaz ab egypto
7 exaudit⁹ est: licet illi mali eēnt
Et Ero. 17. In bello qd⁹ habuerūt fi-
lij isrl̄ contra Amalechitas plus fecit
Moyse ozādo q̄ Josue pugnando
Et Ero. 32. Post adorationē vitulī
qñ videbat⁹ dñs velle delere populuz
Moyse p̄ orōnis instātia obtinuit
veniā. Et Numeri. xi. Per Orōnem
Moyse absortus est ignis q deuora-
bat castra murmurātū. Et Num. 12.
Per orationē Moyse curata ē Ma-
ria a lepra. Et. Numeri. 21. Per orō-
nem etiā Moyse liberat⁹ ē populus
a serpentib⁹. Et. i. Regi. 1. Anna q ste-
rilis erat ozauit dñm 7 cōcepit 7 pe-
pit filiū 7 vocauit nomē ei⁹ Samuel
eo q a dño postulasset eū. Et. i. Reg
7. Ozate Samuele filij isrl̄ debella-
rūt philisteos. Et Thobie. 6. Rapha-
el angelus monuit Thobīā iustiorē
ne demones haberēt pr̄tēm in eum
vt ozaret. Et Judith. 4. Tēpore ple-
cutionis Holofernis filij isrl̄: abāt
deū vt v̄sitarēt pplm̄ suū. Et Judith
12. Armis orationis munita illa mlier

vidua caput amputauit Holoferni.
Et Isae. 38. Ozatem cum lachrymis
Ezechia audiuit deus 7 addidit die-
bus eius ānos. 15. 7 Daniel. 12. Susan-
na per orationem liberata est a cri-
minatione falsa 7 damnatiōe mortis
7 Jone. 2. De ventre piscis p̄ orōnez
ad littus maris adductus ē Jonas.
Et. p. Machab. xi. Vidēs Jonathas
q oēs exceptis paucis dereliq̄rūt euz
pugnātē cōi alienigenas scidit vesti-
mēta sua 7 rogauit dñm 7 postea mi-
serico: diā obtinuit 7 victoriā. Et. 2.
machabeoz. 3. Onias sum⁹ pontifex
ozauit p̄ Heliodoro vīna vtute gra-
uiter flagellato eo q voluerat erariū
expoliare. De⁹ aut illi vitā donauit.
Quid referat de orōnib⁹ ap̄toz alioz
q scōz q ozando tot mira fecerūt? s̄
oibus dimissis breuitatis cā ad xpm̄
est deueniēdū: de ipso sigdē dñi Mat
p. Abijt in desertū locū ibiqz ozabat.
7 Luc. 6. Erat p̄notās i orōne dei.
7 Luc. 10. facta ē dñi ozaret spēs eius
altera. 7 Luc. 23. 7 Mat. 26. legit
ad patrē ozasse. 7 ad Hebr. 5. d̄ ip̄o
dicat. Cū clāore valido 7 lachrymis
exauditus est p̄ sua reuerētia. s̄ circa
hoc nōnulli dubitant cur xps ozauit
cū Aug⁹ dicat li. de correptione 7 gr̄a
Nemo querit ab alio qd⁹ p se p̄t. s̄
xps oia poterat p se. s̄ nihil debebat
ab alio petere nec ozare. Ad h̄ rñdet
v. Doñ. diu. 7. 1. li. q decēs fuit 7 cō-
ueniēs ozare xpm̄ pp̄ tria sp̄ ppter
meritū. **1.** pp̄ exēplū. **2.** pp̄ ar-
gumētū. **3.** pp̄ meritū: qz sua pe-
titione 7 postulatiōe merebat nobis
q minus idonei erām⁹ ad susceptiōez
bñficiōz dei. **4.** ozauit pp̄ exēplum

f. vt in seipso iuitaret nos ad orōnis
studiū in cui⁹ exercitio maxime sup̄af
aduersari? **3.** Ozauit pp̄ argumētū
vt oīderet se eē verū hoīem 7 vere
a deo missū. Petere ḡ 7 ozare cōpe-
tit xpo s̄ naturam assūptā: 7 sic sol-
uit. qd⁹ dicebat i cōtrariū. Cōcluden-
da est ḡ hec secūda ps principalis n̄ri
sermōis in qua pbatum ē p exēpla 7
auctoritates scōz q orōnis exercitiū
app̄ime est cōmendabile.

Quod oēs indigēt auxilio dei ad ac-
grendā beatitudinē ad vitanda peri-
cula 7 ad bona t̄palia impetranda.

Quartū quo oīdem⁹. **Cap. 3.**
ad orationē oēs obligari de-
bere dñi indigētia. oēs etenī
cuiuscūqz stat⁹ grad⁹ 7 cōditiois cri-
stāt egēt a deo adiunari marie q̄tū
ad tria sp̄ q̄tū ad britudinē acgren-
dam. **1.** q̄tū ad picula vitanda. **2.**
q̄tū ad t̄palia bona ipetranda. **3.** **4.** **5.**
digēt oēs a deo adiunari q̄ ad bri-
tudinē acgrēdā eo q null⁹ illā virib⁹
pp̄iis aut virtute valet adipisci. Jō-
vnus qsqz ozare debet cum Petro. v.
Domine salua nos: qz vt inquit psal.
Etiam 7 gl̄iam dabit dñs. 2⁹ indigēt
oēs a deo adiunari pp̄ picula cuiā
da gbus fragilis noītra cōditio s̄bie-
da est. 7 de his sic elegat loq̄ Aug⁹
22. li. de ci. dei. c. 22. Sed p̄t pueri-
les penas sine gbus vici nō p̄t quod
maiores volūt q vir aliqd vtilit vo-
lunt quot 7 quātis penis gen⁹ āgitel
humanū q nō ad maliciā neq̄tia q in-
iq̄rū: s̄ ad cognitiōez p̄tinēt miseriā qz
coem qz vllō sermone digerit? Quis
vlla cogitāōe p̄t chēdit q̄t⁹ ē mer⁹
q̄ta calamitas ab orbitātibus atqz
h

luctu a dānis 7 a dānationib⁹ 7 de-
ceptionib⁹ 7 mēdacijs hoīuz a suspi-
cionib⁹ falsis: ab oīb⁹ violētīs faci-
no:ibus 7 sceleribus alienis: qñqdem
ab eis 7 dānatio 7 captiuitas 7 vin-
cula 7 carceres: 7 erilia 7 cruciatus
7 āputatio mēbroz: 7 puatio sensuū
7 oppressio corpis ad obscenā libidi-
nē opprimētis expleā: 7 alia multa
horrenda sepe cōtingūt! Quid ab in-
numeris casib⁹ q forinsec⁹ corpi formi-
dant estibus: 7 frigo:ib⁹: rēpetatib⁹
imbrib⁹ illuioib⁹: coruscatione toni-
truū gradie fulmie motib⁹ hyatib⁹ q
frarū opp: effionib⁹ ruinaz: ab offen-
sionib⁹ 7 pauore: vel etiā malicia iu-
mentoz a tot venenis fructuū aqrum
aurarū bestiazq ac ferarū: nō timō
molestis: s etiā mortiferis moribus a
rabie que otigit a rabido cane: vt ec
a blāda 7 amica suo dño bestia non
nūq̄ vehemētī 7 aman⁹: q̄ leōes oia
conesq̄ metuaf: faciatq̄ hoīem quez
cōtamiauerit cōtagioe pestifera: ita
rabiōsū vt a parētib⁹ filijs 7 cōiuge
peius oī bestia formidet. Que mala
patiūt nauigātes! Que frena itinera
gradiētes! Quis ābulat vbiq̄ nō
iopinat! sibiāces casib⁹? De foro gā
domū rediēs sanis pedib⁹ sui cecidit
pedē fregit: 7 ex illo vulnē finiuit hāc
vitā. Quid videt sedēte securi? De
sella in q̄ sedebat Hely sacerdos ce-
cidit 7 mortu⁹ est. Agricole imo vō
oēs hoīes q̄ 7 quantos a celo 7 fra-
vel a piculo aīalib⁹ casus metuūt ag-
rū fructib⁹. Solēt tñ de frumētis tā-
de collectis 7 recōditis ec securi. S3
q̄busdā qd nouim⁹ puētū opti⁹ fru-
mētō: ū flumi⁹ iprouisus fugiētib⁹ ho-

minib⁹: de hoīeis eicit atq̄ abstulit
Cōn mille formes dmonū icursus q̄
in inocētia sua fidit! Quid ec pu-
los baptizatos qb⁹ certe nihil ē ino-
cētius aliqñ sic verat vt i eis maxie
deo ista sinēte mōstret hui⁹ vite fle-
da calamitas 7 alteri⁹ desiderāda fe-
licitas. Jā vō de ipō corpe tot exēit
morboz mala: vt nec libris medicorū
cūcta cōprehēsa sint in quoz plib⁹ ac
pene oīb⁹ 7 adiuuētā ipsa 7 medica
mēta to: mēta sūt: vt hoīes a pena
eritio penali quāf auxilio. Et licz in
p̄fata auctō: tate multa dixerit Aug
pp̄ q̄ null⁹ viuē secur⁹ debz nūi qui
cōfidit i deo. Nos tñ dieb⁹ nris tāta
vidim⁹ euenisse q̄ merito fatu⁹ repu-
tari posset q̄ p̄ orones ad dñi auxiliū
nō sfugit. Tpe nāq̄ iubilei. Anno dñi
m. cccc. l. regnate Nicolao gnto pōti-
fice mario hora. 23. cū ingens multitu-
do populū euntis 7 redeūtis cōgrega-
ta eet apud pontē sub castro sci age-
li a deo intra sese exētes ibi cōpssi sūt
vt illis exceptis q̄ in flumie cadentes
submersi sūt ducetoz 7 septē hominū
suffocatoz in pōte p̄dicto corpa sunt
inuēta. Tpe Alfonso regis Arragonie
7 vtriusq̄ sicilie ex nocturno 7 repen-
tino tre motu i ciuitate Neapolitāa
alijq̄ ciuitatib⁹ regni 7 tris ruētib⁹
ex iprouiso domib⁹ 7 edificijs multa
millia hoīuz pierē. Anno dñi. m. cccc.
lxx in dñica de passiōe in ciuitate Ue-
net. p̄ter morē in lacunis illis nauicu-
le plūne s̄merse sūt mltisq̄ vtriusq̄
sexus parit naufragiū passis. Noui
ego ep̄m Brixiē q̄ morū caniculi sui
quē in camera detinebat p̄. 40. dies
in rābie versus extmā. c. Noui ego

nō vnū sed plures quos fulgur d celo
ueniēs ex iprouiso vita puauit. Uidi
tot 7 tāta picula q̄ si illa enumerare
vellez longissima p̄fecto tpuz spacia
occupare. O vita labilis: o vita inu-
merabilibus piculis circūdata o vita
misera 7 laboriosa in q̄ null⁹ securus
esse pōt: nō pp̄ diuitias: nō pp̄ celsi-
tudine gradus: nō pp̄ amicorū copā
nō pp̄ acutā prudētia. Jō h vnū no-
bis debz ec singulare refugū vt orā-
tes recurrā ad deū. Tertio indi-
gent hoīes a deo adiuuari q̄tum ad
bona t̄palia impetrāda q̄ tñ tāq̄ p̄n-
cipalia petēda non sint: vt Aug⁹ ingt
ad p̄. obū. postulari tñ possūt tanq̄
quēda admicula qb⁹ adiuuamur ad
tendēdū ad britudine in q̄tū. s. p ea
vita corpalis sustētaf: 7 in q̄tūz nob
organice deseruiunt ad act⁹ vtutum
vt etiā p̄hs. v. i p̄ ethicoz. Centurio
eteni orauit p̄ sanitate pueri. 7 exau-
ditus est. Accedam⁹ q̄ 7 nos cū ipso
orantes deū oipotētē 7 oīonib⁹ infi-
stentes vt dignet nobis salutem aie
deinde si ei placuerit 7 corpis imptiri
cedēs hic grāz suā 7 i fuso gliaz. A.
Seria sexta post diē cinez de cōdi-
tionib⁹ que regrūf i oīonib⁹ vt debi-
to modo fiant. Sermo. 20.
Rate. Verba sūt dñi nri Je-
su xpi: in euāgelio hodierno
Mat. 5. c. Puto mltos ex
his q̄ audierūt s̄siderauerūtq̄ dilige-
ter ea q̄ dixim⁹ i sermōe p̄cedēti iam
deliberasse de cetero seruētius solito
orōni vacare: s̄ scire vellēt q̄lī orā-
tū est vt orō ipsoz nō sit manis 7 in
fructuosa. Ea pp̄ hodiēna die d̄ mō-
oīois aliq̄: 7 qdē necessaria d̄clarāe

curabo. Nā audim⁹ xpm saluato: em
in v̄bis i themate allegatis ad oīoz
nos exhortātē. Ut q̄ voci ei⁹ p̄mpti-
o: e aio vnusquisq̄ pareat 7 obediat
triplicē modū in orōne obseruandum
ostendemus.

Prim⁹ modus dicit expressiōis.

Secūd⁹ mod⁹ d̄ attentionis.

Tertius modus d̄ orationis.

Qualiter i orōne necessaria ē vo-
calis expressio vt in plurib⁹: 7 q̄re nō
suffic̄ orare tñ mētalit. Capl. i.

Primus modus q̄ seruād⁹ ē i
orōne d̄ expressiōis: q̄ debz
orās exp̄me voce qd gerit i
cōde: s̄ illō p̄. Uoce mea ad dñi da.
voce. m. ad. v. de peccatis sū. Effundo i
cōsp̄ctu eius orōne meā 7 tribulati-
onē meā aī ipsū p̄nuncio. Et Mat. 6.
6. Xps docuit orātes voce dicē. Pat̄
nr̄ 2c. Et ad inflāmādū fidelīū corda
que rez varietate satis mouēt sac̄ta
ecclia vltra orōne dñicā: hymnos: ps
7 alias dñas laudes in officijs in q̄
bus oraf deus statuit decantari. S3
cōn hoc argui pōt q̄ orō nō debz ec
verbo aut voce expressa. Sunt ad h̄
auctoritates scōz doctoz. Uñ Amb⁹
li. de sacris. Orō: oras ingt noli verbis
clamare. Et glo. Mat. 6. In fide ite-
riori oraf de⁹ nō strepitū labioz: s̄
notione vtutū. Et s̄ fido: li⁹ d̄ sūmo
bono. Orō cordis ē: nō labiozū. Nō
enī verba deccantis de⁹ attēdit: sed
orantis cor inspicit. Et Aug⁹ in li. de
sermone dñi i mōte. Vos aut cū ora-
tis introite in tabernacula v̄sa q̄ sūt
ipsa corda. Et iterū ibidem ait. Clau-
dendū est hostiū. i. corpalis sensui refi-
stendū vt orō spūalis dirigatur ad
b z

patrē que fit i hymnis cordis vbi p̄
ozaf in abscondito. Et iterū ibi agere
debem⁹ apud deū: nō v̄bis: s̄ reb⁹ q̄s
aīo gerim⁹ cū deuotiōe pura ⁊ simpli
ci affectu. Et Aug⁹ ad Probū. M̄tū
loq̄ in ozādo ē rē necessaria supfluis
agere v̄bis. Et Bregl. Ueracit ozare
ē amarus i copūctiōe gemit⁹ nō cō/
posita v̄ba resonare. Ergo fm̄ tāto/
rū doctoꝝ documēta nō v̄ i orōne
voz̄ fore necessaria. Rūdent ad hanc
difficultatē tollēda. Alex. de alef. i. 4
volumie sūme. Et Ricl. i. 4. vi. is. Et
Tho. 2. 2. q. 83. q̄ duplex est ozatio.
Prima est cois que. s̄. fieri habet per
ministros ecclie i p̄sona toti⁹ poplī q̄
ad hōas dicēdas obligāf. vt i. c. p̄sbr
de cele. mis. Et talis orō debet inno/
tescere p̄plo p̄ q̄ offerf vt excitef ad
deuotioez. Jō clerici q̄ obligāf ex sta/
tuto ecclie ⁊ religiosi q̄ tenēf ex vo/
to regule aut statutoꝝ vigore dicere
hōas debēt illaf voce exp̄mē: ⁊ si qñ
cōtingat vt extra choꝝ p̄ se illas per/
soluāt: tā alte debēt verba p̄ferre vt
ipsi saltē intelligāt q̄ loquūt. Et in
.c. volētes rephendūt illi q̄ syncopi/
zando: ⁊ sine deuotiōe diuinū officiu/
celebrāt. Secūda ē orō singularis. s̄.
que offerf ab hoīe inq̄tū ē singulari
p̄sona: siue ozet p̄ se siue p̄ alio. Et q̄
uis nō sit necessariū talē orōnē eē sen/
sibili voce: tñ voz̄ ei adiungit triplici
rōne. 1. rōne deuotiois exciteade. 2.
rōne reuerētie exhibēde. 3. rōne af/
fectiois explicade. 4. rōne deuotiois
exciteade: vt. s̄. p̄ voce ⁊ v̄boꝝ sonum
coꝝ excitef ad deū magis timendū co/
lendū diligendū siue desiderandū. Et
quadā enī nāli viuione aīe ad co: pus

motus corpis diuersimode aīe affecti
ones excitat. ⁊ affectiones aīe marie
si sint fortes diuersas mutatioēs faci
unt in corpe. Jō cū qñz ⁊ qñ sepi⁹ orin/
gat q̄ ozare volētes: ⁊ p̄pter pōdus
carnis: ⁊ p̄pter occupatioēs seculi ⁊ p̄
pter diaboli tēptamēta mentē habe
ant arida insipida debilem ⁊ de deo
parū cogitate: aut certe nihil adiūgē
da est talū orōi voz̄ viuia in q̄ noīaf
magnus ⁊ excelsus bon⁹ pius clemēs
misericoꝝ ⁊ bi⁹: vt p̄ talē plationez
euigilet q̄si sensus infiozes. Jdē dico
de genuflexioib⁹ de p̄stratiōe ad trā
de tonsionib⁹ p̄ctoꝝ: ⁊ s̄. s̄. Non
indiget his q̄ oīuz corda scrutaf ⁊ vi/
det: s̄. ideo s̄iūt vt p̄ tales motus ge/
stusq̄ corpis toꝝpoꝝ mētis excitef: ⁊
mēs magis inflamata efficat⁹ p̄ orōz
vniat deo. 5. Adiūgūt voz̄ orōi rōe
fuerētie exhibēde: vt. s̄. deo iuerētia
spendā: nō tñ corde: s̄ etiā lingua
qm̄ vt ait Jō. dama. in. 4. li. q̄ ex du/
plici nā cōpositi sum⁹ intellectuali. s̄.
⁊ sensuali duplicē honore debē deo
offerre. s̄. spūalē ⁊ corpale. Si tñ i ca/
su adeo q̄s eēt i cōtēplatiōe p̄fectus
q̄ vocalis orō remitteret infiozē fer/
uozē: tūc nō eēt vocalis orādūz orōe
singulari. 6. Adiūgūt voz̄ orōni rōe
affectionis explicade. Nā ex abūdā/
tia cordis os loq̄f: vt d̄r Mat̄h. 12.
Quāq̄ ita feruet interi⁹ aīa itaq̄ inflā/
mat in dei amore aut humiliat i eius
timore aut obligat in ei⁹ recordatōe
bñficiōz q̄ q̄si vim paties i v̄ba p̄ru/
pere cogitur. Sicut legit de b̄to frā
eius loci⁹ ⁊ cōfessor: p̄ longū spacium
in orōne eleuatū a fra. clamantem ⁊

dicentē. Quis es tu ⁊ q̄ sum ego! Et
vū hec eadē verba sepi⁹ replicaret su
spirabat lugebat: ⁊ tot⁹ videbat liq̄
factus amore. Nā vt ipse postea in/
rogātū cū fratri Leoni p̄dicō v̄ba: iō
sic dixisse: qm̄ in corde suo tā p̄funda
v̄labaf sui cognitio sue. s̄. p̄uitatis ⁊
dei magnitudinis a quo ipse puulus
⁊ minis⁹ tā copiosa bñficia suscepit
spabatq̄ se vberioꝝ susceptūz q̄ ex
vehemētia aī cū admiratiōe deū co/
pellabat laudare ⁊ b̄dicere dicēdo
sibi. Quis es tu deus me⁹ q̄ nullo idi/
ges in q̄ eē oē bonū: ⁊ q̄ sū ego q̄ nihil
boni habeo nec habē possū. nisi tu d̄r
meus dederis: q̄s es tu q̄ teipsū etiāz
mihi dare p̄mittis! Et multa alia bu/
liebāt in corde eius p̄pter que v̄ba p̄di/
cta ingemabat. Sir. d. Ber. miles ⁊
doctoꝝ de assisio q̄ fuit p̄m⁹ que scūs
frācile traxit ad xpm̄ anqua mundū
reliquit inuitassetq̄ quodā sero i do/
mo sua paupem frāciscū cū i p̄ma vi/
gilia noctis obfualet eū qd faciebat
audiuit eū i orōne positū cū suspit̄is
⁊ lachrymis sepi⁹ replicatē. De meuf
⁊ oīa: de me⁹ ⁊ oīa. In q̄ v̄bis vt
ipse postea declarauit d̄no Ber. p̄fū
diffime cōtēplabat excessū maiestati/
ding ⁊ infinitā bonitatē sūmi dei.

¶ In orōe necessaria ē attētio p̄
vīm p̄me itētiois: ⁊ q̄lit hoc mō orō
ē fructuosa lz nō sit p̄ oīa attēta.

¶ Secūdo mod⁹ q̄ fuan. Ca. 2.
¶ Dus est i orōe d̄r attentiois.
Debet nāq̄ orō quātū fieri
pōt eē attēta: qm̄ vt. d. Hiero. ⁊ po/
nif de cōse. di. s. c. Nō mediocrit. nō
verbis tñ: s̄. corde orād⁹ ē de⁹. Qua

p̄pter meliorē ē qnq̄ psalmo: v̄ decāto
cū cordis puritate ⁊ serenitate ⁊ spi/
rituali hilaritate q̄psalterij modula/
tio cū anxietate cordis atq̄ tristitia.
Et ad hoc facit. c. nūq̄. de cōse. di. s.
⁊. c. qñ de ose. vi. i. Et ad idē sūt aplī
v̄ba. i. cor. i. 4. dicēt. Nā si orē lingua
spūs me⁹ orat: mēs aut̄ nā sine fructu
est. Quid ḡ est! Orabo spū orabo ⁊
mētē: s̄. satis durū h̄ v̄r: qñ etiā ⁊ sci
viri ozates mētis enagatiōe patiūt
fm̄ illud ps. Cor. meuz dereliquit me.
Quō ḡ q̄ ipse sūt poterūt orando
semp eē attēti! Et si orō sine attētiōe
infructuosa ē. q̄s poterit orādo mere/
ri. Jdcirco ad h̄ dare itelligēdū tria
sūt nōnda fm̄ Ricl. Tho. ⁊ Alex. vbi s̄

¶ Primo nōndum q̄ si adit intētio
debita ⁊ actualis i principio orōnis
vocalis q̄uis postea nō cōcomitetur
tñ orō vocalis ē meritoꝝia ⁊ ipetrati
ua p̄ v̄tutē p̄me itētiois nisi intrūpaf
postea p̄ intētiōe straria: sicut cum
aligs ex bona intētiōe icipit pegrina
ri vel demosynā dare tot⁹ ad seq̄ns
meritoꝝ: ē v̄tute p̄me itētiois q̄uis
cesset sua intētio actualis. ¶ Secūdo
nōndū q̄ triplex ē orōis effect⁹. p̄m⁹
merendi: ⁊ ad hunc effectū nō ex neci/
tate regrif q̄ attētiō adit orōni per/
totū: s̄. vis p̄me itētiois sufficit ut v̄/
dū est. ¶ Secūdo effectus ē ipetrandi
⁊ ad hūc etiā sufficit itētiō vt i p̄mo.
Terti⁹ effectus ē spūalif delectadi in
q̄tū orās spūali delectaf cōtēplatiōe
dei: ⁊ ad talē effectū necessaria ē attē/
tiō: ⁊ q̄to maior ē tāto maiorē de/
ctationē ⁊ spūalē gustū sentit ille qui
ozat. Si tñ aligs hoc gustū bona itē/
tione orās eo q̄ nō eēt attētus etiam

patrē que fit i hymnis cordis vbi p̄
ozaf in abscondito. Et iterū ibi agere
debem⁹ apud deū. nō v̄bis: s̄ reb⁹ q̄s
aio gerim⁹ cū deuotiōe pura ⁊ simpli
cl affectu. Et Aug⁹ ad Probū. Mltū
log in orādo ē rē necessariā supfluis
agere v̄bis. Et Greg. Veracit ozare
ē amarus i cōpūctiōe gemit⁹ nō cō
posita v̄ba resonare. Ergo fm tāto
rū doctoz documēta nō v̄ i orōne
voz fore necessaria. Rudent ad hanc
difficultatē tollēdā. Alex. de alet. i. 4.
volumie sūme. Et Ric. i. 4. di. 5. Et
Tho. 2. 2. q. 83. q̄ duplex est oratio.
Prima est cois que. s̄ fieri habet per
ministros ecclie i p̄sona toti⁹ poplī q̄
ad hōas dicēdas obligāf: vt i. c. p̄br
de cele. mis. Et talis orō debet inno
tescere pp̄lo p̄ q̄ offerf vt excitef ad
deuotiōez. Jo clerici q̄ obligāf ex sta
tuto ecclie ⁊ religiosi q̄ tenēf ex vo
to regule aut statutoz vigore dicere
horas debēt illas voce exp̄mē: ⁊ si qñ
cōtingat vt extra choz p̄ se illas per
soluāt: tā alte debēt verba p̄ferre vt
ipsi saltē intelligāt qd loquūf. Et in
.c. volētes rephendūt illi q̄ syncopi
zando: ⁊ sine deuotiōe diuinū officiu
celebrāt. Secūda ē orō singularis. s̄
que offerf ab hoie inq̄tū ē singulari
p̄sona: siue ozet p̄ se siue p̄ alio. Et q̄
uis nō sit necessariū talē orōnē ēē sen
sibili voce: tñ voz ei adiungit triplici
rōne. **P** rōne deuotōis excitāde. 2.
rōne reuerētie exhibēde. **P** rōne af
fectiōis explicāde. **P** rōne deuotōis
excitāde: vt. s̄. p̄ voce ⁊ v̄boz sonum
co: excitef ad deū magis timendū co
lendū diligendū siue desiderandū. Et
quādā enī nāli v̄niōne aie ad co: pus

motus corpis diuersimode aie affecti
ones excitāt. ⁊ affectiones aie marie
si sint fortes diuersas mutatiōes faci
unt in corpe. Jo cū qñ ⁊ qñ sepi⁹ trin
gat q̄ ozare volētes: ⁊ ppter pōdus
carnis: ⁊ ppter occupatiōes seculi ⁊ p
pter diaboli tēptamēta mentē habe
ant aridā insipidā debilem ⁊ deo
parū cogitātē: aut certe nihil adiūgē
da est talū orōi voz viua in q̄ noiaf
magnus ⁊ excelsus bon⁹ pius clemēs
misericos ⁊ hi⁹: vt p̄ talē platiōez
euigilet q̄i sensus infiores. Idē dico
de genuflexiōib⁹ de p̄stratiōe ad frā
de tonsionib⁹ p̄ctozis: ⁊ s̄lib⁹. Non
indiget his q̄ oiu⁹ corda scrutaf ⁊ vi
det: s̄ ideo sūt vt p̄ tales motus ge
stusq̄ corpis to: por mētis excitef: ⁊
mēs magis inflāmata efficacit⁹ p̄ orōz
vniāf deo. **P** adiūgēf voz orōi rōe
fuerētie exhibēde: vt. s̄. deo fuerētia
ipendam⁹: nō tñ corde: s̄ etiā lingua
qm̄ vt ait Jo. dama. in. 4. li. q̄ ex du
plici nā cōpositi sum⁹ intellectuāli. s̄
⁊ sensuali duplicē honozē debēt deo
offerre. s̄ spūalē ⁊ corpālē. Si tñ i ca
su adeo q̄s eēt i cōtēplatiōe p̄fectus
q̄ vocalis orō remitteret infiorē fer
uorē: tūc nō eēt vocalit orādūz orōe
singulari. **P** adiūgēf voz orōni rōe
affectiōis explicāde. Nā ex abūdā
tia cordis os loq̄f: vt d̄ Mar. 12.
Quis ita seruet interi⁹ aia itaq̄ inflā
maf in dei amore aut humiliāf i eius
timore aut obligāf in ei⁹ recordatiōe
bificioz q̄ q̄i vim patiens i v̄ba p̄ri
pere cogitur. Sicut legit de b̄to frā
cisco que semel audiuit b̄tū fraf Leo
eius soci⁹ ⁊ cōfessor p̄ longū spaciū
in orōne eleuatū a fra clamantem ⁊

dicentē. Quis es tu ⁊ q̄ sum ego? Et
dū hec eadē verba sepi⁹ replicaret su
spirabat lugebat: ⁊ tot⁹ videbat liq̄
factus amore. Nā vt ipse postea inē
rogātū eū fratri Leoni p̄dicto q̄ eum
explozauerat: rettulit p̄dicta v̄ba: iō
sic dixisse: qm̄ in corde suo tā pfunda
v̄labaf sui cognitio sue. s̄. p̄uitatis ⁊
dei magnitudinis a quo ipse p̄ulus
⁊ minū⁹ tā copiosa bificia suscepit
spabatq̄ se vberioza susceptūz q̄ ex
vehenētia ai cū admiratiōe deū cō
pellabaf laudare ⁊ b̄dicere dicēdo
sibi. Quis es tu deus me⁹ q̄ nullo idi
ges in q̄ eē oē bonū: ⁊ q̄ sū ego q̄ nihil
boni habeo nec habē possū. nisi tu d̄
meus dederis: q̄s es tu q̄ teip̄s etiāz
mibi dare p̄mittis? Et multa alia bu
libat in corde eius p̄p̄ que v̄ba p̄di
cta ingemiabat. **M**ir. v. Ber. miles ⁊
doctoz de assisio q̄ fuit p̄m⁹ que sc̄s
frācisc⁹ traixit ad xp̄m aiquā mundū
religisset inuitassetq̄ quodā sero i do
mo sua paupem frāciscū cū i p̄ma vi
glia noctis obfuaasset eū qd faciebat
audiuit eū i orōne positū cū susp̄it̄is
⁊ lachrymis sepi⁹ replicatē. De meuf
⁊ oia: de me⁹ ⁊ oia. In qb⁹ v̄bis vt
ipse postea declarauit v̄no Ber. p̄sū
diffime cōtēplabaf excessū maiestatis
v̄ng ⁊ infinitā bonitatē sūmi dei.

In orōe necessaria ē attētiō f^{as}
vim p̄me itētiōis: ⁊ q̄līf hoc mō orō
ē fructuosa lz nō sit p̄ oia attēta.

Secund⁹ mod⁹ q̄ fuan. Ca. 2.
Dus est i orōe d̄f attētiōis.
Debet nāq̄ orō quātū fieri
pōt eē attēta: qm̄ vt. d̄. Hiero. ⁊ po
nit de cōse. di. s. c. Nō mediocrit. nō
verbis tñ: s̄ corde orād⁹ ē de⁹. Qua

pp̄t melior ē qnq̄ psalmo: ū decāra
cū cordis puritate ⁊ serenitate ⁊ spi
rituali hilaritate q̄p̄alterij modula
tio cū anxietate cordis atq̄ tristitia.
Et ad hoc facit. c. nūq̄. de cōse. di. 5.
⁊ c. qñ de cōse. di. 1. Et ad idē sūt aplī
v̄ba. i. cor. 14. dicēt. Nā si orē lingua
sp̄s me⁹ ozat: mēs aut̄ mā sine fructu
est. Quid ḡ est? Orabo sp̄a ozabo ⁊
mēte: s̄ satis durū h̄ v̄: qñ etiā ⁊ sc̄i
viri ozātes mētis euagationē patiūt
fm illud ps. Cor meuz dereliquit me.
Quō ḡ q̄ ip̄fedi sūt poterūt ozando
sēp eē attēti? Et si orō sine attētiōe
infructuosa ē. q̄s poterūt orādō mere
ri. Idcirco ad h̄ dare itelligēdū tria
sūt nōnda fm Ric. Tho. ⁊ Alex. vbi s̄
Primo nōndum q̄ si adsit intētiō
debita ⁊ actualis i principio orōnis
vocalis q̄uis postea nō cōcomitetur
tñ orō vocalis ē merito: ia ⁊ ipetrati
ua p̄ v̄tutē p̄me itētiōis nisi intrūpaf
postea p̄ intētiōē orariā: sicut cum
aligs ex bona intētiōe icipit pegrina
ri vel elemosynā dare tot⁹ ad seq̄ns
merito: ē v̄tute p̄me itētiōis q̄uis
cesset sua intētiō actualis. **S**ecūdo
nōndū q̄ triplex ē orōis effect⁹. p̄m⁹
merendi: ⁊ ad hunc effectū nō ex neci
tate regrif q̄ attētiō adsit orōni per
totū: s̄ vis p̄me itētiōis iussit ut de
dū est. **S**ecūdo effectus ē ipetrandi
⁊ ad hūc etiā sufficit itētiō vt i p̄mo.
Terti⁹ effectus ē spūalif delectādi in
q̄tū orās spūali delectaf cōtēplatiōe
dei: ⁊ ad talē effectū necessaria ē attē
tiō: ⁊ q̄to maior ē tāto maiorē dele
ctationē ⁊ spūalē gustū sentit ille qui
ozat. Si tñ aligs hoc gustū bona itē
tione orās eo q̄ nō eēt attētiō etiam
h 3

contra volūtātē suā gaudere. Non
p̄p̄tea tāq̄ infructuosam orōnē reli-
quere d̄z: qm̄ rarissimi sūt q̄ orādo sp̄
possint mētē attētā habē. Jō d̄r i le-
genda sc̄i Bern̄. q̄ dā vice cū ip̄e eg-
tāns in itinē cuidā rustico obuiasset:
mā sic se offitēte de cordis instabilita-
te in orōne Bern̄. cōquest̄ ē. Quod
rusticus audiēs mox eū desperit 7 in
orōnib⁹ suis cor fixū 7 stabile dixit
se habē. Uolēs aut̄ Bern̄. eū vincere
7 a sua temeritate cohercē dixit. Se
questrare parūp a nobis 7 tota qua
poteris attētōe orōnē dñicā inchoa-
to quā si sine aliq̄ cordis euagatione
finire poteris equū cui insideo p̄cul-
dubio tibi dabo. Tu aut̄ mihi in fide
tua sp̄o deas q̄ si aliqd̄ ibidē cogita-
ueris: hoc aliq̄ten⁹ non mihi celabis.
Leta⁹ ille 7 tanq̄ se lucrātū tā repu-
tās audacter secedit. Et seipsū recol-
ligēs orōnē dñicā dicē ichoauit: vix
aut̄ orōnis expleuit dimidiū: 7 ecce i
portuna cogitatio de sella cordi suo
se igerit vtrū h̄re eā debeat cū iumē-
to. Qd̄ ille aduertens sc̄i⁹ ad Bern̄
redit: 7 qd̄ in ipsa orōne sollicitē co-
gitauerit idicauit: 7 de se vt pus te-
mere nō p̄sūpsit. **T**ertiu⁹ nōnduz q̄
triplex ē attētō q̄ orōni vocali pōt
adhiberi. Una qd̄ ē attētō ad v̄ba
ne q̄s in eis erret. Secūda q̄ attētō
ad sensū v̄borū. Tertia q̄ attendit ad
finē orōnis. sc̄ad deū: 7 ad rē p̄p̄t quā
orāf q̄ ē max̄ie necessaria: 7 hanc h̄re
possūt etiā ideote. Quicūq̄ ḡ ad ora-
tionē accedit ea intētōe vt honoret
deū seq̄ orādo sibi s̄ficiat 7 cōmēd̄
si dolēs 7 male cōtēt⁹ mēt̄is patitur
uagationē nō pdit orōis fructū q̄tū

ad effectū meriti 7 ipetratiōis: licz p̄-
uet effectū delectatiōis. Idcirco d̄po-
nēdi sūt scrupuli 7 extremitates con-
scie q̄b⁹ nōnll̄ diabolo istigāte deu-
cti ab orōne desistūt existimantes eo
q̄ attētō nō sūt i vanū orōni vacare.
De ordine i orōne seruādo: 7 quē
possum⁹ rogare sc̄os tāq̄ incessores
7 aduocatos nostros. **C**aplm̄. 3.
Sertius mod⁹ in orōne suan-
tus d̄r ordinationis. Debet
orō eē ordinata vt orās itē
dat ipetrare a d̄o oē donum qd̄ po-
stular: q̄ ut ingt̄ ps̄. Gl̄iam 7 gl̄iam
dabit dñs. Sc̄is v̄o p̄ces sūt porrigē
de tāq̄ incessorib⁹ 7 aduocatis nr̄is
apud deū. Nam vt ingt̄ Doñ. di. 45
q̄rti li. de⁹ instituit 7 voluit q̄ sc̄os ro-
gare⁹ triplici ex cā. **P**̄p̄t nostrā
inopiā. **P**̄p̄t dei reuerentiā. **P**̄p̄t
p̄ter sc̄oz gloriā. **P**̄p̄t n̄raz
inopiā: siue i cōteplado siue i amādo
siue i merēdo. **S**um⁹ inopes i cōteplado
sūmā lucē q̄ ipse de⁹ ē. Sum⁹ inopes i
amādo: q̄ miser hō magi q̄z s̄ctie se
affectū ad vnū sc̄m q̄ ad ip̄z deū. Su-
mus inopes i merēdo eo q̄ exigua sūt
7 pua merita nostra. Jō de⁹ voluit
nos rogare sc̄os vt in ipsis cū cōtem-
plamur: vt p̄ ipsos fiducia habeamus
7 p̄ eoz merita idigētiā nr̄am supple-
amus. **S**ecūda cā ē p̄p̄t dei reuerē-
tiā vt hō p̄ccō: ad deū q̄si p̄ reuerē-
tiā nō audēs cōfugē iplozet auxiliū
amicoꝝ eius. **T**ertia cā ē p̄p̄t sc̄oz
gl̄iam: vt ipse de⁹ glorificet i sc̄is suis
quozū amore deuotil eoz gr̄as dona-
7 b̄nificia pluria dignat̄ s̄ferre. Neq̄
audiendi sūt illi q̄ dicunt supflū esse
ad sc̄os p̄ orōes cōfugē qm̄ eccl̄ia sc̄is

orōnes porrigē cōsuevit. Quinimmo
quotidie expimur q̄tum p̄dest nobis
deuotionē sc̄is dei exhibē de q̄b⁹ d̄r
in ps̄. Leuauit oca. m. i. m. vn. ve. aux.
mibi. P̄is nāq̄ sc̄oz p̄cib⁹ 7 p̄cipue
v̄ginis gl̄iose liberati sūt multi a picu-
lis maris. Alij ab vlcērib⁹ 7 egritudi-
nibus despatissimis sanati. Alij a dia-
boli tēptatiōib⁹ penit⁹ mundati. Alij
ab infamiis 7 criminib⁹ falsis plene pur-
gati. Alij a varijs diuersisq̄ tribula-
tionib⁹ 7 angustijs ad getē 7 trāgl̄-
litate p̄ducti. Narr̄q̄ ista q̄ expti sūt.
Dicāt deuoti sc̄i Nicolai sc̄i fr̄acisci
sc̄i Anthonij: sc̄i Bernardini: sc̄i Petri
martiris: 7 alioꝝ sc̄oz qd̄ accepit qd̄
obtinuerūt illos iuocando. Clament
p̄ssime v̄ginis fideles deuoti q̄t mu-
nera dei ad iuocationē nois Marie
abūdantē ipetrauerūt. De q̄ Bern̄. ait
In piculis in angustijs Mariā cogi-
ta Mariā iuoca. Ergo sum⁹ p̄mpti 7
fiducialit̄ orando iuocem⁹ sc̄os quoz
p̄rocinio obtinere poterim⁹ hic gr̄am
7 in futuro gl̄iam i q̄ viuit de⁹ tr̄m⁹
7 vn⁹ p̄ infinita secula seculoz. Amē
Sabbato p̄ die cinerū De impe-
dimētis strarijs orōni p̄p̄t q̄ orātes
nō exaudiūtur. **S**ermo. 3.
Rat. n. v̄ctus cōtrarijs eis
scribūt hec v̄ba Marci. 6
c. 7 in euangelio hodierno.
Cōquerūt plurimi 7 qd̄ absq̄ vlla
rōne q̄ in suis orōnib⁹ nō exaudiunt̄
a d̄o: nec ipetrāt orādo qd̄ volūt. Sz
nō intelligūt q̄ vt Aug⁹ ingt̄. i. 6. q. i.
c. decime. B̄nificē de⁹ semp̄ ē p̄mpt⁹
s̄ hōiuz malicia phibēf. Cessante ḡ ex
pte hōiuz defectū nō est cor̄p̄ta ad
d̄d̄ man⁹ oipotētis dei liberalissima

Querit nāq̄ ipse vt sua b̄nificia eroga-
mēt̄es nr̄as b̄n dispositas. Un̄ naufra-
gū timētib⁹ discipul⁹ 7 nautica cōstitu-
tis: sicut i euangelio hodierno legitur
x̄ps dixit. Cōfidite. Nā p̄p̄tea imne-
bat eis piculū 7 strariebaf venti: q̄
erat cor̄ eoz obcecatū: nec vt d̄cebat
cōfidebāt i v̄tute magistri sui. Sic 7
orātib⁹ euenire solet q̄ q̄z nō erant
dūf: qm̄ nō orāt cū ea spe 7 fiducia
quā habē debēt i benignissimo deo.
Uerūtū vt magis getef anim⁹ eozū q̄
dolēt q̄ eoz p̄ces de⁹ nō iplet i p̄t̄i
sermōe de ipedimētis orōis erimus
tractaturi: videbim⁹ q̄ quā sint ip̄e-
dimēta q̄ strariāf oratib⁹ ne exaudi-
antur sicut v̄cti strariebant in mari
discipulis: 7 notabim⁹ tria p̄cipalia
impedimēta.

Primum d̄r iniusticia.

Secūdu d̄r iniquitas.

Tertium d̄r impatientia.

P̄p̄ter iniusticiā vel orantis vel
orōis ul eoz p̄ q̄b⁹ orāf q̄z de⁹ orō-
nes nō exaudit. **C**aplm̄. i.

Primū ipedimētū q̄re multo
p̄ciēs deus nō exaudit orātes
d̄r iniusticia q̄ triplex ē p̄c̄
q̄ ē ex p̄te orantis. **S**z ex p̄te orōis
q̄ ex p̄te ei⁹ p̄ q̄ orāf. **P**̄p̄t iu-
sticia ē ex p̄te orantis: qm̄ orāf adeo ē
iniustus vt exaudiri nō mereat. Sz p̄
clariorū noticiā q̄r̄ vtrū p̄ccōres im-
petrēt aliqd̄ a deo suis orōib⁹: 7 ar-
guif q̄ non ex v̄bis scripture. scribif
nāq̄ Is̄aie. i. Cū ex̄tēderitis man⁹ ve-
stras auertis oculos meos a vobis: 7
cū multiplicaueritis orōnē non exau-
diā. man⁹. n. v̄re sanguine plene sunt.
7 Is̄a. 59. Ecce nō ē abreuiata manus

domini ut saluare nequeat neq; aggra-
uata est auris eius ut non exaudiat: sicut i-
nigritates vestre diuiserunt in faciem vestram
et peccata vestra absconderunt faciem eius a vobis ne exaudiret. Manu enim
vestre sanguine plene sunt et digiti vestri
iniquitate. Labia vestra locuta sunt mendacium
et lingua vestra iniquitatem fatetur. Et
Dicit. tremoz. 3. c. Nos inique egimus et ad
iracundiam puocamus te idcirco tu es in-
erocabilis. Et David in ps. Iniquitatem si
aspexi in corde meo non exaudiet dominus.
Et ps. 28. c. Qui declinat aurem suam
ne audiat legem orationis eius erit execrabilis.
Et Job. 9. Scimus quod peccatores deus non
exaudit. Et Cri. sup. Math. Qui orat et
peccat non orat deus: sed deludit. Et ps. 15.
Longe est dominus ab impiis et orationes
iustorum exaudiet. Et cor. 1. auctoritas
Cri. qui sic glossat dictum christi
Luci. xi. Omnis qui petit accipit siue iustus
siue peccator. Et ad idem Augustinus
sup. Job. ait. Si peccatores non exaudiret
deus frustra publicanus dixisset. De
peccatori esto mihi peccator. Rudeo
per huiusmodi dubium solutionem sequendo
Alex. in. 4. sume volumine. qui orat et homines
in triplici varietate potest inueniri. Nam
aliqui licet valde pauci iusti sunt. id est
siue peccato mortali: et oratione eorum
potentissima est: ut ostendimus in sermone
beati viri in usu orationis omnis in ipso
Moyses. et in iohanne factus. et Multum
enim valet deprecationis iusti assidua.
Aliqui sunt peccatores obstinati et diuini
in malo perseverantes non se voluerunt
corrigere a deo vocati non se voluerunt
emendare obdurauerunt corda sua
spem dei iudicia. Hi cum quibus propter
suam duriciem dei manu eos castigare
sentiant in tribulatione positi clamant.
Dne dne: et

domin? auertit faciem suam ab eis quibus
dicit illud ps. 1. Vocavi et renouisti:
extendi manum meam et non fuit qui
aspiceret desperastis omne consilium meum
et increpationes meas neglexistis. Ego
quasi in iniquitate vestra ridebo: et
subsanabo vos cum vobis quod timebatis
aduenerit cum irruerit repetita calamitas
et infortis quasi tempestas ingruerit: quoniam
venerit super vos tribulatio et angustia:
tunc inuocabunt me et non exaudiam.
mane surgunt et non inueniunt me: eo
quod exorsus habuerint disciplinam
Alii quod aures sunt peccatorum
humiliati: quod licet quibus peccatorum
non tamen semper retinet propositum
male voluntatis humiliat deo timet
illud ob eiusque reuerentiam alii bona
opera faciunt. Hi in suis necessitatibus
orant deum suamque implo-
rauit clementiam. Consorti ad sunt certe
tales ut sperent in domino qui ex
misericordia sua eos audit: nec inuani
orant ab hac petitione non vult nos
desicere. hoc ille. Peccator erat
publicanus et humiliatus exauditus. Luc. 18.
Peccator Ezechias et oratione eius propter
humilitatem exaudiuit deus. Peccatores
Nimium et orantes et ieiunantes dei
iudicium euaserunt. Iohannes et peccatores
sunt tamen non sunt obstinati et obdurati
in malis sua fiducialiter orant ad deum.
Auctoritates autem in contrarium allegant
intelligunt de peccatoribus obstinatis
aut de illis qui petunt aliquid a deo
sine desiderio peccati quos deus
aliquando ex misericordia non audit: quibus
vero ex videtur exaudire permittens eos
amplius ruere in peccata: quod ut dicit
Augustinus.

Deus quaedam negat propter que dedit
iratus. Secunda iniusticia est ex parte
orationis: quoniam oratio non habet rationem
volutatis. Nam ut dicit Boetius. di. 17. tertius
li. In qualibus oratione duo sunt consideranda.
nam scilicet forma. Materia orationis re-
spicit desiderium petentis. forma vero re-
spicit discretionem proponentis. quoniam scilicet ille
qui orat committit omnia voluntati diuine sic
faciebat christus quoniam orans dicebat ad patrem
Pater si potest. t. a. m. ca. iste. veritatem non
m. u. si. sed tua. Qui sic orat et si non
se ipse petit quod petit et desiderat nunquam
tamen orat sine merito: quoniam sic orando deum
honorat et quibus denegat temporalia ista
bona petit: quod videt illa aie saluti
esse contraria. Et hoc legitur in vita sancte
Petronille quam sanctus Marcellus scripsit
quod cum ipsa filia esset Petri apostoli et
speciosa nimis deo volente febrim laborare
cepit. Discipuli autem Petri venerunt ad eam.
Cum omnes a te sanes infirmam Petronilla
iacere permittis. Quibus Petrus respondit.
Quia sic expedit ei veritatem ne putet
impossibilitas sanitatis eius in nomine
Iesu christi illa sanabo. Dixit quod ei.
Surge Petronilla velocius et ministra
nobis: que statim sanata surrexit et
ministrauit eis. Copleto autem ministerio
Petrus dixit ei. Petronilla redi ad lectum
tuum. Que statim rediit et ut prius febrim
laborare cepit. At ubi dei amore cepit
esse perfecta eam perfecte sanauit. Sile
est quod legitur in vita sancti Iohannis
cantuariensis. Cum enim quaedam quod
sanctus Iohannes dicitur vivebat valde
dolereret quibus infirmis rogauit impetrauitque
illam ad libitum. Sed cum sanatus rediret
cogitavit cepit quod illa sanata fore san-
aie sue non expe-

diret. Unum iterum ad sepulchrum rediens
orauit ut si non esset utile aie sue con-
tinuo ipsa infirmitas rediret. statim
rediit sicut prius. Properea dicitur quod
bene orare volunt omnia tandem committere
debet voluntati diuine. Tertia iniusticia
est ex parte eius qui oratur. sicut enim
quibus orationes pro aliquibus quibus non
merentur beneficia que postulamus pro
ipsis. Unum deus dicitur ad dicitur de
populo iudaico peccatum et indurato. Tu
noli orare pro populo hoc nec assumes
pro eis laudes et orationem et non
obstitas mihi: quod ego non exaudiam
te. Sed ad hoc facit exemplum sancti
Bartholomei de quo in sua legenda
sic habet. Anno domini. cc. i. Sarraceni
Siciliam invadentes Liparitanam insulam
ubi corpus sancti Bartholomei quiescebat
vastauerunt ac eius sepulchrum confringerent
ossa ipsius dispererunt. Apparuit autem
sanctus cuidam deuotissimo dicitur. Surge
collige ossa mea que dispersa sunt. Cui
ille. Quia roe collige aut aliquid tibi
honoris exhibere debemus cum deleri
permiseris nec auxilius nobis impenderis.
Cui ille. per multum tempus meritis
meis dicitur huic populo peccat: sed eorum
peccatis nimium iualescentibus et ad
celum clamantibus id est pro eis non
valui veniam impetrare. Sed ex
his dubitari solet an pro omnibus in hac
vita existentibus sit orandum: et respondet
Iohannes. ubi s. ar. 7. in responsione ad 3. argumetum
quod pro peccatoribus orandum est et
conuertantur quod sicut nulli quod diu hic
vixit strabem dicitur est correptionis
beneficium: quod non possunt distinguere
predestinatos a reprobatis ut Augustinus
v. li. de correptione et gratia ita etiam
nulli est denegandum orationis suffragium.
pro iustis etiam orandum ut perse-
rent et perficiant et ut non supbiant
tunc
b 5

considerat se aliorum suffragiis indigere.
De sepe deo non exaudit orantes: quia ipsi
veniam petentibus dare nolunt aut crude-
les sunt pauperibus aut diffidentibus deo.

Secundum imperium Caplin. z.
mentum contrarium orationibus ne ex-
audiatur deus iustas quam iuueniunt
ictus potissime tres iustas videlicet
1. de irremissibilitate. 2. de crude-
litate. 3. infidelitate. Prima dicitur
iustas irremissibilitati. Quia orantes no-
lunt proximis suis quos eos leserunt veniam pe-
tentibus indulgere et offensas remittere
Iohannes de Ecclesiis. 28. Relinque primo tuo
nocenti tibi: et tunc deprecari tibi peccata
soluere. Christus autem in euangelio Matthei.
orari iussit persequentibus et calumnia-
ribus. Sed circa hoc satis in dubio
satis animus. Quia in sacra scriptura in-
ducuntur multe imprecationes contra ini-
micos. Dicit enim in psalms. Erubescant et
conturbentur omnes inimici mei. Et alibi.
Erubescat impius et deducatur in infernum
muta fiat labia dolosa. Et alibi. Con-
fundantur et reuerentur inimici mei etc.

2. quod vindicari de inimicis in malum
inimicorum cedit. sed sancti vindictam de
inimicis petunt: sicut patet Apocalypsis. 6. ubi
martyres christi inducuntur. Usqueque non
vidicas sanguinem nostrum de his qui ha-
bitant in terra. Et Helyas rogauit ut
ignis descenderet de celo qui consumeret
duos principes quinquagenarios et ex-
auditus est. 4. Regum. 1. quod oratio
hominis et oratio non debet esse con-
traria: sed homines quicquid licite impugnant ini-
micos aliquando omnia bella essent illicita.
Ergo videtur quod non sit per inimicos oran-
dum. Rursum Iohannes ut supra de eo modo quo
tenemur diligere inimicos tenemur et per

eis orare. Diligimus enim in eis naturam
non culpam. Diligere etiam inimicos in generali
est in precepto non autem in speciali. Ut supra. homo
in preparatione autem sit paratus etiam specialiter
inimicum diligere et eum iuuare in neces-
sitate articulo: vel si veniam peteret: sed
in speciali inimicos diligere absolute et
eos iuuare perfectionis est. Sicut et ne-
cessitatis ut a coibus nostris oroni-
bus quos per alios facimus inimicos non ex-
cludamus. Quia autem specialiter orationem perfectionis
est non necessitatis nisi in aliquo casu
speciali. Ad primum ergo dicendum quod im-
precationes que in sacra scriptura ponuntur
quod dupliciter possunt intelligi. Unomodo
in quod propheta solent figura imprecantis
futura predicere. ut Augustinus. 5. in libro de ser-
monibus domini in morte. 2. modo putant quodam
temporalia mala peccatoribus quibus a deo ad
correctionem mittuntur. 3. modo intelliguntur
petere non contra ipsos homines: sed contra
regnum peccati: ut scilicet correctione hominum pec-
catum destruat. 4. confirmando vo-
luntatem suam vine iusticie circa dam-
nationem perseuerantium in peccato. Ad se-
cundum dicendum quod sicut in eodem libro. Augu-
stinus ait. Videnda scilicet est propter diuinam iusticiam
quod ut inquit psalmus. Letabitur iustus cum viderit
vindictam. Ad tertium verbum quod licitum
est impugnare inimicos ut contempserint
a peccatis eo quod cedit in bonum eorum. Et sic
etiam licet orando petere aliquid temporalia ma-
la inimicorum ut corrigantur. Et sic oratio
et oratio non erunt contraria. 2. iustas
de crudelitatis quam orantes deum libera-
lem iuuare volunt et ipsi proximis suis
auari sunt et crudeles. Iohannes Thobie. 12.
de. Bona est oratio cum ieiunio et elemosina.
Tertia iustas de infidelitatis.
Orat multi sine fide: sumendo fidem per

fiducia siue confidentia. Iohannes de. Jacobi.
1. Si quis indiget sapientia postulet illam
a deo aut postulet in fide nihil habitans
Nihil ut inquit psalmista psalmus. 32. Oculi
domini in eis qui sperant super misericordiam eius. Et per
30. Clypeus est dominus sperantibus in se. Et
Ecclesiasticus. 2. Respiciat filium et scitote nationes
hominum: quod nullus sperauit in deo et confusus est

Quod deus quicquid non exaudit orantes
propter illorum impatiam et quod licet oran-
dum est perseueranter. Caplin. 3.

Tertium impellunt contrarium
orationibus ne exaudiantur dicitur
impatia. Sunt enim multi qui
si statim non exaudiantur cum orant efficiunt
impatientes murmurant de deo et ad
deum amplius redire nolunt: deum esse durum
tenacem et auarum. d. Quibus sonare
debet vox euangelica christi. d. Luc. 11.
Quis vestrum habebit amicum et ibit ad
illum media nocte. dicens. Amice acco-
moda mihi tres panes: quia amicus meus
venit de via et non habeo quod ponam
ante illum. Et ille deintus ridens dicit
Noli mihi molestus esse. Iam clausum est
hostium et pueri mei sunt in cubili non
possunt surgere et dare tibi. Et ille perseue-
rauerit pulsans. Dico vobis si non
dabit illi surgens eo quod amicus eius sit
propter importunitatem: tamen eius surget et
dabit illi quotquot habet necessarios.
Et ego dico vobis. Petite et dabit
vobis. Ubi christus docet nos perseuerantem
orare: quod perseuerantia continua in quolibet
ope arduo satis predest. Ideo ait Qui
li. z. de punto. Percussu crebro saxa
cauantur ager. Et li. 4. d. Gutta quat
lapidem non visse sepe cadendo. Et li. i. d.

arte amandi. Quid magis est durum
saxo? quid mollius vnda? Dura tamen
molli saxa cauatur aqua. Et Job. 14.
Lapides excauantur aqua et alluione pau-
latim terra consumitur. Nec propterea quod re-
plicatis vicibus deus vult exorari il-
liberaliter et inurbanus est censendus quod
ideo quibus sua beneficia rogat differt con-
ferre ut nos humiliet: ut corda nostra
magis inflamet et beneficia sua sapidi-
ora reddat. Amoueatur ergo impedimenta
predicta et erit tranquillitas in animo oranti.
Cui christus hic dabit gratiam et postea
gloriam. Amen.

In Dominica prima quadragesima in
mane de tempore bene dispensando. Ser. 22

Ecce nunc tempus acceptabi-
le. Doctoris gentium verba sunt
Ista. 2. Cor. 6. et in epistola pentecostes
dominice. Ponderanda sunt verba
apostoli que de tempore dicit in lecti-
one occurrentis epistole quoniam nul-
la grauior: piculiosior: quod iactura quod per-
ditio temporis. Illud namque datum
est nobis a deo ut possimus mereri
regnum eternum. Si tamen defecerit
sine merito deficiet etiam spes nostre
salutis. Dixerimus enim in precedentibus
sermonibus de iusticia dei qualiter hi
qui in inferno sunt extra omnem statum
omneque tempus merendi dolent se esse
positos. Solerter itaque unusquisque
studere debet ut tempus sibi defessus
fructuose dispenset quod quia plerique
negligunt idcirco in presenti sermone
de tempore erimus locuturi de quo
principaliter tria mysteria proponi-
mus contemplanda.

Primum de conditio.
Secundum de nominatio.
Tertium de observatio.

De tribus conditionibus temporis scilicet breuitate mobilitate et irrevocabilitate.

Primus in capitulo primo.
Primum mysterium contemplandum de tempore de conditio in qua attendere debemus quod sunt principales temporis conditiones. Et reducimus illas ad tres videlicet de breuitate. De mobilitate. De irrevocabilitate.
Prima conditio temporis de breuitas quod videtur inquit Paulus in I Corinthis 7. Tempus breue est. Et hoc tripliciter respectu sui. Respectu dei. Respectu nostri. Respectu ipsius temporis breue est respectu sui: quod incipit esse et desinit esse. Quod tempus incipit esse per tria dicta doctorum. Unus Cassiodorus super psalmum 54. ait. Tempus tunc cepit quando mundus sumpsit initium. Et Origenes li. 1. super Genesim. Tempus non erat antequam mundus non esset: sed esse cepit. Et Hieronymus li. 1. de summo bono. Nulla antequam principium mundi fuerunt tempora: quod cum ipsa sit creatura in principio mundi factum esse credendum est. Et Augustinus li. 5. de tri. Tempus non cepit in tempore. Non enim erat tempus antequam esset tempus. Et si dicitur quod omne quod cepit esse: aut cepit esse in tempore aut in eternitate. Si ergo tempus cepit esse et non cepit esse in eternitate: ergo cepit esse in tempore. Respondet d. Bonaventura. 2. di. 11. li. in declaratione super Augustinum. differt dicitur aliquid fieri ex tempore et in tempore et cum tempore. Quod enim ipso modo ordinem ipso modo contingit cum ipso modo simultate. et ideo nihil factum est in tempore nec ex tempore: nisi quod excedit a tempore. Quia ergo tempus et ea que in primoordio temporis creata sunt a tempore non excedunt. id est d. Augustinus ea esse

creata cum tempore non in tempore nec ex tempore. Secundum autem Beda. que magister inducit in textu quatuor fuerunt a principio creata. scilicet materia prima: angelica natura. Celum empireum et tempus. Dicit tamen d. Bonaventura. quod tempus accipi consuevit in scripturis secundum quadruplum. scilicet comunissime. coiter. proprie et magis proprie. Comunissime tempus dicitur mensura cuiuslibet durationis create et sic accipit illud Beda. Coiter dicitur mensura cuiuscumque mutationis sive illius que est de non esse in esse sive alterius que est de uno esse in aliud esse. Et sic accipit tempus Ricardus de seculo. Unde in glo. super I Corinthis 7. ubi dicit. Omne quod cepit ex tempore cepit. Quod modo accipit proprie. Et sic dicitur mensura variationis successive: sive sit successiva successione regulari et continue sive non. Et sic d. Augustinus ad Hieronymum quod affectioes varie angelorum mensurantur tempore et omnis variatio rerum. Quod modo accipit magis proprie: et sic de mensura motus sive variatiois successive et continue et regulari et irregulari. Et sic dicitur mensura motus re. 4. phisica. Et ista est conditio temporis acceptio. Et sic tempus cepit esse ita desinit esse. Unus Apocalypsis 1. 30. ait. Angelus quem vidi stantem super mare et super fratre lenavit manum suam ad celum: et iuravit per viventem in secula seculorum quod creavit celum et ea que in ea sunt. Et tempus amplius non erit. Quodammodo autem cessante motu celi cessabit etiam et tempus. plenus dicitur in sermone de contemptu mundi. Tempus est breue respectu dei. natura deus est eternus sine tempore sine successione mensura: quam ut inquit Augustinus 4. phisica. Ea dicitur tempore mensurari quod principium et finem habet. Est autem respicere principium: et finem in eo quod movetur.

quod deus est omnino immutabile sic nec successione nec fine habere potest. Iohannes cum deus sit maxime immutabilis sibi maxime competere videtur sit eternus: quod deus est suum esse uniforme. Unus sicut est sua eternitas ita est sua eternitas. Et hoc expressit Augustinus ad Marcellinum. Deus solus est quod exordium non habet. Sed quod soli deo non competat eternitas probare posset aliquis per dicta scripture. Unus Daniel. 12. dicit. Qui ad iustitiam erudiunt multos fulgebunt quasi stelle in perpetuas eternitates: si solus deus est eternus non essent plures eternitates. Et David in psalmis motus vocat eternos. Illuminas inquit tu mirabiliter a montibus eternis. Et Deuteronomio 33. colles vocantur eterni. Et Mattheo 25. Ignis inferni adhuc novit eternus. Ergo non est solus deus eternus. Respondet Thomas. parte 1. summe. q. 1. quod eternitas vere et proprie in solo deo est eo quod consequitur immutabilitatem ut dictum est. Solus autem deus est omnino immutabilis. Secundum tamen quod aliquid ab ipso in mutabilitate recipiunt: sicut habet aliquid eternitatis et participat. Quodammodo ergo quantum ad hoc immutabilitate sortiantur a deo quod nunquam desinant esse. Et sic videtur eorum. Terra vero in eternum stat. Quodammodo etenim eterna in scripturis dicitur proprie diuturnitate durationis: licet corruptibilia sic in deo allegatis dicitur eterni montes et colles. Quodammodo amplius participat de ratione eternitatis in quantum habet intrinsecam immutabilitatem vel sicut esse vel ignis inferni vel sicut sua operatione: sicut angeli et beati videntes deum in quibus non erunt quantum ad visionem beati causa volubiles cogitationes ut docet Augustinus 4. de trinitate. Unus dicitur habere vitam eternam sicut illud Iohannes 17. Hec est vita eterna ut cognoscant te verum deum.

multe ergo eternitates sunt: quod multi sunt participantes eternitatem et ipsa dei contemplatio. Dicitur ergo quod sic solus deus est bonus per suam eternitatem. ut d. Boetius in li. de ebdomadibus. Sicut omnia alia sunt bona per participationem: ita solus deus est eternus per suam eternitatem. Alia vero dicitur eterna per participationem. 3. tempus est breue respectu nostri. Quid enim de tempore dicitur ad vitam perpetuam vobis concessio. Audiamus sapientiam scripturarum voces. Inquit enim Iob 8. c. Sicut umbra sunt dies nostri super fratre: et 13. Non natus de muliere breui vivens tempore repletus multis miseriis. Qui. q. 1. cor. et 1. u. umbra. Et 14. Breves dies hominis sunt. Et Beatus Gregorius li. moralium. Omnis longitudo temporis vite presentis presentis esse consistit cum fine terminet. Et Hieronymus li. 1. soliloquorum. Quotidie dies ultimum appropinquat quotidie ad finem tendit: ad mortem quotidie properat. Et Iacobi 4. Que est vita nostra: et deinde extinguitur. Et Seneca ad Lucillum. Presentis est omne quod vivimus et adhuc presentis minime. Et iterum ad eundem. Quotidie morimur quotidie demit aliquid presentis vite: et tunc quod cum crescit vita decrescit. Et idem de consolatione ad Martiam. Omnia humana brevia et caduca sunt et infiniti temporis nullam partem occupant. Et idem in regediis. Estate fructus mobili cursu fugit. Et idem in quoniam naturalibus. fugit tempus et avidissimi mos suos deserit presentis. Eleganter le beo hos inquit seragita dicit quos non habes. Et Ovidius li. 3. de fastis. Tempus pora labit tacitisque senescimus annis. Et celer admissis labit annus equis. Et in 1. Metha. Labit occulte fallit

q; volatilis etas. Et nihil ē anis ve-
locius. Hinc sapiens p̄bus qdā qsdā
sibi qōnes p̄positas soluit. Intra-
tus eteni. Cū qb' socijs est hō r̄ndit.
Cū septe q; cū assidue molestat. Hi s̄
fames sitis calor. f.igus lassitudo iſir-
mitas 7 mors. Intra q' vbi est hō
Rūdit in bello multiplici 7 diuerso.
Intra se habet bellū mordētis. Scie
Intra se habet bellū q̄tuor elemen-
to:ū q; secū pugnat ad iuicē p̄ s̄rias
q̄litates. Extra se h̄z bellū rerū cupi-
scibiliū 7 diabolice tēptatiōis. Intra-
gat' 3' quō se h̄z hō r̄ndit vt lucerna
ad vētū q; cito extinguit. vt scintilla
in mari q; cito ab vndis absorbet. Ut
spuma ḡalis q; cito a p̄cella dissp̄git:
ut fum' q; cito disfundit. Intra gatus
q̄rto cui silis ē hō. Rūdit aceruo ni-
uis: q; vt aceru' niuis modico calore
cito i aquā de q; fūeat resoluūt. sic hō
genit' de putredine modica iſirmita-
te in eā reuertit. Silis ē etiā hō rose
matutine q; dū colligit mane pulchra
videt: in sero v̄o marcida iuenit. Sic
hō i iuuetute apparet flo: id' in sene-
ctute v̄o marcescit. Silis ē ec̄ pomo
nouo q; dū in arboze pendēs ad in-
cremētū debitū puenire credit: modi-
co tū verme intus exorto corrodit 7
subito corruēs efficit inutile. Sic hō i
puericiā sua aut i adoleſcētia sepius
subira iſirmitate p̄uētus morit' 7 in-
vtilis efficit. Intra q' q̄nto qd est
hō. respōdit. Mancipiū mortis ho-
spes loci viat' trāsies. Mancipiū
v̄o: q; manū mortis negt euadē. Ho-
spes loci: q; recipit euz gaudio: f. cito
oblioni tradit. Viator: v̄o trāsies
vocat: q; dormiens aut vigilās sedēs

ambulās: vel q̄qd aliud faciēs semp
ad mortē p̄pat. Absoluit q; p̄hs opū
me dicta sua ondes vite humane do-
lenda breuitatē. Et qd p̄dest esse in
delicijs possidere diuitias sedē i thro-
no regni florere i iuuetute letari p̄ ul-
chritudine 7 ḡbasūq; t̄palib' bonis
p̄frui q̄n tam cito vita cessabit! Aut
quō no erūt irrisione digni q; v̄eū de
relinq̄retes i illa cōfident'. Hic Aug.
in li. de miseria h' mūdi exclamās. ait
O vita p̄ns q; multos decipis q; dū
cognosceris nihil es dū exaltaris fu-
mus es. Sapiētibus amara es insipi-
entibus dulcis es. Qui te querūt nō
te cognoscūt. qui te cognoscūt ipsi te
fugiūt. Jō Paul' h̄c breuitate vite
cōsiderās. i. Cori 7. c. dicebat. Qui ha-
bēt v̄ozes tanq; nō habētes sint: 7 q;
emūt tanq; nō possidentes: 7 q; flent
tanq; nō flentes. 7 q; vtūt hoc mūdo
tanq; nō vtāt. 7 q; gaudēt tanq; non
gaudētes. Pr̄terit. n. figura h' mūdi
Secūda. conditio t̄pis v̄o mobilitas
Semp enī t̄ps ē mobile 7 nūq; q̄sē:
sic 7 cōditio n̄ra mutabilis ē 7 mouet
sp̄ cū t̄pe. Jō Job dicebat. i. 4. c. loq̄nt
de hoīe. Nūq; in eodē statu p̄manet
Et Quid' li. 15. metha. i. q̄t. Nec sp̄s
cuiq; manet rerūq; nouat̄rix. Et alijs
alias repat nā figuras. Nil egdē con-
stare diu sub imagine eadē credideri
7 in Autē. de nō. alie 5. vt autē. v̄o
Quid ē stabile int' hoīes 7 ita imobi-
le vt nullā patiat' imutatōz: cū oīs n̄
status sub perpetuo motu consistat?
Et. C. de v̄eti iure enucleādo. l. 2. 5.
sed q; diē. Humani iuris cōditio sp̄ i
infirmitū decurrit. 7 nihil ē in ea quod
stare p̄petuo possit. Et Cassiodorus

li. 3. ep̄lāz. Humane rei mutabilitatē
patiūt. Jō Seneca ad Lucillū ppul-
chre sic loq̄t. Noli huic trāquillitati
cōfidere. Domēto mare euertitur 7
eodē die vbi luserūt nauigia sorbens
Videm' oia ista quotidie p̄ exp̄ientia
deficere: exp̄imurq; oia vanitati fore
subiecta: 7 tū oēm opam adhibē' ad
h' t̄palia hōa assequēda. Pro celesti
aut mercede que in etnū ē duratura:
nec i mīmo laborare sum' pati' 3'
cōditio t̄pis v̄o irrevocabilitas. Per-
ditū nāq; t̄pus adeo irrevocabiliter
euolat: vt ampli' recuperari nō possit.
Uñ Quid' i. 3. de arte amādī. Nec q;
p̄terijt ho: a redire p̄t. O q; p̄ciosus
est t̄pus cū quo lucrari possum' et-
nitate. Jō Seneca ad Lucillū dicebat.
Oia mi Lucille aliena sūt t̄p' tantū
nostz ē. Et h' hiero. sic scribit ad Eu-
stochiū. Oē t̄p' in q; te meliorē non
senseris existima p̄didisse. Et Ber. vi
dēs ociosoz incredibilē numer' i li. 8
cōtēptu mundi sic loq̄t. Deu heu ni-
hil p̄ciosus t̄pe: nihil hodie vilius re-
putatur. hec ille.

De triplici vocabulo exp̄ssiuo t̄p-
p̄ois. i. nūc. tūc. 7 olim. Cap̄lm. z.
Et dū mysteriū cōtēplāduz
de t̄pe v̄o noiatio seu exp̄s-
sio. Nā fm Tho. in scripto.
sup. 3. ethy. 7 sup. 5. phy. T̄pus tri-
plici vocabulo exp̄ssiuo 7 noiari solet
q; vocabulū ē nūc 7 2° vocabulū
est tunc 7 3° vocabulū ē olim. Pr̄
vocabulū quo t̄ps exp̄ssiuo v̄o nūc i q;
signat t̄ps p̄ns seu p̄ntis vite: q̄n pos-
sumus v̄o: t̄pat opari bonū. Nā i in-
ferno opatio bona nulla erit: vbi aie
sūt irrevocabilit' cōdēna: e. In paradiso

nulla erit opatio labōiosa necessaria
vbi aie sunt b̄rificatē. In purgatorio
etiā nulla p̄t ee opatio meritoria: f.
tū pena satisfactoria. Jō cū audimus
nūc enigilare debem' 7 itelligē q; tū
p̄ns t̄ps ē oportunū ad agēda p̄ntia:
Et q; futur' expectat mūdi alled' dul-
cedine grādi se exponit piculo. Jō. 8
scūs Barlaā q; q; delectatiōes: co: pa-
les desiderat: 7 in p̄nti dissilant agē-
p̄ntiam 7 p̄uidē sibi de futura vita si-
miles sunt cuidā hoī q; dū a facie vni-
cornis ne ab eo deuozaret veloci' fu-
geret i qdā baratruz magnū cecidit
dū aut caderet māib' arbusculā quā
v̄a apphēdit: 7 base quadā lubrica 7
instabili fixit pedes. Respicēs v̄o vi-
dit duos mures: vni albū 7 alium ni-
grū incessantē radicē arbuscule quam
apphēderat corrodentes: 7 iā prope
erat vt ipsam abscederēt. In sūdo at
baratri vidit draconē tribilē spiran-
tem ignē 7 apto ore ipsū deuozare cu-
piētē. Sup basem v̄o vbi pedes tene-
bat vidit q̄tuor aspidū capita inde p̄-
deuntia. Elenās aut oculos vidit exi-
guū mell' in ramis illi' arbuscule obli-
tusq; piculi i quo posit' erat seipsum
totū ad mel comedēdū euertit. Uni-
cornis mōtis tenet figurā q; hoīez sp̄-
p̄legit. Baratz v̄o mūdū ē oib' picul'
plenus. Arbuscula vniuscuiusq; ē vi-
ta q; p̄ horas diei 7 noctis q̄nt' p̄ murē
albū 7 nigrū incessanter cōsumit. 7 in-
cisoni appropinq̄t Basis q̄tuor aspi-
dū corp' ē ex q̄tuor elementis cōpositū
q̄bus inordinatis corp'is cōpago dis-
soluitur. Draco terribilis est os iserni
cunctos deuozare cupiens. Dulcedo
ramusculi delectatio fallax mundi

qua mlti decipiunt detinet q; ne i pnti
du tps adit 7 facultas dat clament
ad dnm 7 toto corde uertat ad illu
Secudu uocabulu quo tep' exp'
mit dicit tunc: 7 significat illud qd e
remotu a pnti 7 pcpue futurū. In scri
pturis vo dinis septē tūc nobis se i
gerūt iugit meditata. Primu tunc
horribilis uisiois: qñ. f. danati miseri
iudicē oīuz i sua maiestate uidebunt.
Et de h sic dī Luc. 21. Tūc uidebūt
filiū hoīs ueniētē i nube cū ptate ma
gna 7 maiestate. Secudu tūc ē gñal
lamētatiōis qñ coīs erit 7 infructuosa
lamētatio danandozū. Et de h dicit
Mat. 24. Tūc plāgēt se oēs trib'
tre. 3ª tūc ē iocūde associatiōis de q
dī Sap. 5. c. Tūc stabūt iusti i magna
cōstātia aduersus eos q se a. 7 q ab.
la eoz. Quartū tūc ē timēde locutio
nis. de quo David in ps. 2. ait. Tūc
loquet ad eos i ira sua: 7 i furōe suo
cōturbabit eos. Quintū tūc ē ualdis
uocatiōis: qñ uocabūt electi ad possi
dēdū glōsissimū regnū dei. Et de h
Mat. 25. Tūc dicit rex his q a de
xtis ei' erūt. Uēite bñdīcti pīs mei
p. r. paratū. u. a. cō. mūdi. Sextū tūc
est etne danatiōis. de quo Mat. 25.
.c. Tūc dicit rex his q a sinistris eius
Discedite a. m. m. in. ig. etnū: q patus
est diabolo 7 angelis ei'. Septimum
tūc ē plene bñficatiōis. de q Isa. 60.
Tūc uidebis 7 afflues 7 mirabitur 7
dilatabis cor tuū. Si qs igit h septē
tūc sepius mēte reuoluet hui' mundi
fallacijs pfecto nō decipet. Tertiu
uocabulu quo tps exp'mit dī oli qd
pferit; p'terita nobis habet deuotāc.
Inē oīa aut significare nobis dī bñfi

cia dei que suscepim' ex qb' ad pniaz
iducimur i pnti. Jo xps dicebat Ma
ri. Ue tibi Chorozi. ue tibi Bethsa
yda: q; si in tyro 7 sydone facte eēt
ututes que. f. f. in uobis oli i ci. 7 cili.
p. egressent.

De triplici rōne tps. f. nāli. supsti
tiosa. 7 vtuosa. Caplm. 3.

Uertiu mysteriu cōtēplanduz
de tpe dī obseruatio. Nam
a multis diuersimode tēpus
obseruat. Jo triplex eius obseruatio
notari pot. 1^a dī nālis. 2ª supstiti
osa. 3ª vtuosa. Prima ē obseruatiō
nālis: qñ quis comedit bibit dormit
suaq; negocia facit tēpe debito. Sic
agricole seruāt tps frumēta serendo
tpe autūnali nō estiuo. Naute fuan
tēps nauigādo cū uenti adsūt secundi
Medici fuan tēpus egroti medicas
tpe oportuno ministrando: q; Eccl. 3.
dī. Oīa tps habēt. Et Quidi' li. i. d.
remedio amoris. Tpi' medicina v3
data tpe psūt. Et data nō apto tpe
uina nocēt. Secūda tps obserua
dī superficiosa. de qua loq; Aug. in
Ench. 7 pōif. 26. q. 7. c. 98 existimet.
Quis existimet ingt q; magnū pām
sit dies obseruare 7 mēses 7 ānos 7
tpe: sicut obseruat q certis dieb' siue
mētib; siue ānis uolūt uel nolūt ali
qd inchoare eo q; f' uariā doctriā
hoīuz fausta uel infausta existiment
tpe. Sicut rephēdīf obseruatio tēpis
supsticiosa eadē cā. 7. q. i. c. nō liz. i. c.
si qs. 7 in. c. nō obseruetis. Quia igt
ap'us: siue māducatis siue bibitis siue
aliqud aliud facitis i noie dñi nri Jesu
Christi facite in quo uiuimus moue
mur 7 sumus. modernis uo tēpibus

exasperandi maxime sūt astrologi q;
dam q omniū hominū facta f' astro
rum regulam iudicat esse regulanda.
Quos Aug. li. 5. de ci. dei. c. 7. uerid;
sic exclamādo. O singularē stulticiā
Eligis dies ut ducas vxo. Credo p
pterea: q; pōin die nō bonū nisi eli
gat incurri 7 infelicē duci. Ubi est g
q nascēti iam sydera decreuerūt! An
pōt hō qd ei iā cōstitutū est diei ele
ctione mutare! Et qd ipse in eligēdo
die cōstituerit nō poterit ab alia po
testate mutari. Et paulo inferi' seq;
Augusti. Si aut p'p'ea ualēt ad has
res dies electi: q; frenis oīb' corpib'
siue aiantib' fm diuersitates t'paliuz
momētoz syderū positio dīaf cōside
rēt' q; innumerabilia sub vno t'p'is pun
cto: uel nascāt uel mouāf uel ichoen
tur: 7 tā diuersos exitus habeāt ut
istas obseruatiōes cuius puero ridē
das esse p'suadeāt. hec ille. Et reuera
q oīa inchoanda aut agēda p'suadēt
fm mathenatico dogmata nō solū
peccāt: uerū etiā 7 sepius inueniunt se
delusos. Nā ut ego ipe noui astrolo
gū quēdā i ciuitate Camerini: q; uir
uomū exire uolebat absq; ānotatiōe
cursus syderū 7 planetarū. Dic ut a
fide dignis i p'fata ciuitate mihi rela
tū ē oblatas sibi vxo: es p plures an
nos respuit: qñ fm suā astrologiā nō
uidebat sibi tēpus salubre: taudē ut
ipse dicebat fm astrozū fauorē vna;
accepit: illāq; duxit cui p'dicabat diu
secū i leticia uicturū. S; uix p ebdo
madā steterūt simul 7 statim rixē discō
dieq; pestilētissime exorte sūt int' ipz
7 vxo: ē. 7 modico p' tpe elapso vxo
in iārmiratem cecidit 7 mo: tua est.

Astrologo uo mēta ē uis syderū.
Idē etiā societate quādā cum merca
tozib' qbusiā fecit: 7 septigētos flo
renos ad negociādū p pte sua depu
tauit. Emerūt aut mercatores mari
mā qtitate croci. Qd cū uellēt Ue
netias uestiare noluit astrolog' mu
los onerare: donec uidit p suā artem
sibi astra blādiri. Fatebat q; copiosū
lucrū ex croco illo sibi ac sociis pue
tuz. Uerūtū cū ex Ancona nauis qdā
croco p'dicto alijsq; mercibus onusta
uiscēssisset flātib' cōtrarijs uētis tē
pestateq; iualecēte naufragiuz passa
est. Qd cū audisset astrolog' nūq; d
inceps astris credē uoluit. Ideo ab
stinēdū ē a talibus obseruatijs: 7 in
oī ope nostro uinū ē iplo: andū auxi
liū 7 iuocādū nomē dñi nri Jesu xpi:
qm ut dī. 26. q. 2. Qui sine saluatiōe
salutē uult habē: 7 sine uera sapiētia
existimat se prudētē fieri posse nō sa
nus: f eger: nō prudēs: f stult' i egri
tudine assidua laborabit: 7 i cecita
tis noxia 7 demētia pmanebit. 7
obseruatiā t'p'is dī vtuosa: eoz. l. qui
cōsiderātes ea que dixim' cognoscūt
t'ps uisitatiōis sue. Hi siqdē dū illō
habēt conāf opari bo' audietes uo
cem dei: de qua Paulus i ep a dicit.
Tpe accepto exaudiui te 7 in die salu
tis audiui te. Ecce nūc. f. in pnti uita
tēpus acceptabile orādi ieiunādi pe
grinādi plangēdi 7 lachrymādi p
delictis aliena restituēdi cōstēdi pec
cata satisfaciēdi deo 7 Primo virtu
tum q; actus agrediēdi p'p' que seq
ualebim': 7 in hoc seculo dei gratiaz
7 in futuro eius leticiā in qua cū xpo
regnabim' p oīa secula seculoz. Am.

affluo 19. 20. etuz affluo. large p'p'are

Dominica p̄ma in gn̄gesima ifra
diē. De vita hoīs fm̄ triplicis status
cōsiderationem. **S**ermo. 23.

Non i solo pane uiuit homo
Uerba sūt redēptoris nostri
o: igit̄. **M**at̄. 4. c. 7 i euā
gelio hodierno. Nāle ē aiātib⁹ cun
dis: vt sup oīa se vitāq̄ suā tueātur
Jō Boeti⁹ i 3° cōsolatione ait. Oē
nāq̄ aiā tueri salutē laborat: mortē
p̄nicēq̄ deuitat. Nēq̄ p̄pe vita ab
hoīb⁹ rōnabilibus carior: ac f̄ciosior
cūctis reb⁹. P̄o illa eteni cōseruāda
nullū laborē refugūt: quelib⁹ alia ma
la patiet̄ tolerāt: 7 sollicitissime oīa
opo: tuna remedia ipsaz vitā adinuā
tia excogitat 7 inueniūt. Uerūt̄ nllō
igenio: nllā vi. nllaq̄ arte fieri pōt vt
nō finiat 7 f̄mict. Ea p̄p̄ elabo:ādū
est: vt illa acgrat̄ vita: que i etnū erit
duratura: qm̄ vt t̄cicit̄ saluato: n̄ in
v̄bis p̄missis. Nō i solo p̄ae uiuit hō
q̄ nō hec sola vita ē q̄ sustētat̄ māli
pane: s̄ 7 alia longe felicio: longe me
lio: longeq̄ diuturno: q̄ reficit̄ brā
uisione dei. Cū ḡ paucissimi repiātur
q̄ ad illam desiderandā suā mētē in
flāmēt: p̄p̄ea in hoc sermōe de vita
hoīs erim⁹ v̄ba facturi: quā cōsideran
dā p̄ponim⁹ fm̄ triplicē statū videlz.

Sfm̄ sta: ū nature cōdite.

Sfm̄ statū nature lapse.

Sfm̄ statū nature beate.

De vita hoīs fm̄ statū ei⁹ aū pec
catū que erit sine passione sine labo
re: 7 sine moriendi necessitate 7 obliga
tione. **C**ap̄la. i.

Quā cōsiderada p̄ponit̄ ho
minis vita fm̄ statū nature

adite siue inocētie uel originalis iusti
cie: ante. s. q̄ p̄mi parētes peccassene
7 in tali statu repim⁹ triplicē cōditū
onē humane vite. **P**rimū cōditio d̄r im
passibilitatis. **T**raglilitatis. **S**im
mo: talitatis. **P**rima illius vite cō
ditio d̄r impassibilitatē: q̄ uiuebat tūc
hō sine passioe: nullūq̄ cōtrariū eum
ledere poterat. Uñ **J**sidō: 2° li. de trini
tate que mgr̄. 19. vi. secūdi li. allegat
sic ingt. Si hō i paradiso inocēt uiuēt
nec ignis cū vreret: nec aqua merget̄:
nec aeris absentia suffocaret: nec oīa
q̄ nocēt mo: salib⁹ ipediret. Et **Aug**.
14. li. 8. ci. dei. c. 26. ait. Uiebat itaq̄
hō i paradiso sicut volebat: q̄ de⁹ uis
serat uiuebat fruēt̄ deo ex q̄ bono ho
nus erat: Uiebat sine vlla egestate:
semp̄ ita uiuē habēs in p̄tate Cibus
aderat ne esuriret. p̄p̄ ne sitiret. li
gnū vite ne illū senecta dissolueret. Ni
hil corruptionis i corpe uel ex corpe
vllas molestias: vllis ei⁹ sensib⁹ inge
rebat. Null⁹ intem⁹ mo: b⁹: null⁹ idē
metuebat extrinsec⁹. Sūma in corpe
sanitas erat: in aīo tota tranquillitas.
hec **Aug**. **S**ed contra ista instare
possū 7 arguē mltiplicit̄. p̄ sic. Nllā
dos corp̄is gliōsi cōpetē potat̄ corpi
nō gliōso. S̄z corpe p̄mo: ū parctum
nō erat gliōsū: q̄ corpus est cū gliō
sum p̄ redūdātia aie beate. Et aīa p̄
mo: ū parentū nō erat beā: q̄ non ui
debat eētia dei. Ergo corpe illis
nō potuit cōpetē aliq̄ dos corp̄is
gliōsi. Sed impassibilitas vt docent
theologi. 49. di. quarti. Dos est glo
rif. cato. um corpe. u. ergo dos talis
in primis parentibus esse non potuit
Arguēt. Quia sentire 7 intelligē

est quoddam pati. Sed i statu inocen
tie homo sentiebat 7 intelligebat. ḡ
patiebat. **S** 3° arguēt: q̄ oē molle nālī
passibile est a duro. Ergo si corpe
hoīs p̄mi obiectū fuisset aliq̄ durū
pateret ab eo. 7 sic fuisset passibilis.
Ad primū arguētū rīdet **Scot**.
di. 19. secūdi li. q̄ impassibilitas sumitur
duplicit̄. Quedā ē q̄ p̄uāt 7 poten
tia 7 adum patiendi. Et hec dos est
corpe: gl̄osificato: que nec patiunt̄
nec pati possunt. Et hec nō fuit i pa
rentibus primis. Quedā vō ē ipassi
bilitas que p̄uāt actū 7 nō potētia
7 hec nō est dos q̄ fuit i hoīb⁹. **A**d
qm̄ licz possent pati: tñ q̄ diu d̄nū ser
uassent imperiū nūq̄ passi fuissent.
Ad secūdū obiectū rīdet sc̄s **Tho**. p
te. i. q. 97. q̄ passio d̄r duplicit̄. Uno
pp̄rie. 7 sic pati d̄r q̄ a sua nālī dis
positioe remouet̄. Passio enī est esse
ctus actionis. In reb⁹ aut̄ nālī cōtra
ria agūt 7 patiūt̄ ad inuicē: quorum
vnū remouet̄ alterū a sua nālī dispo
sitione. Et sic. d. **D**ama. q̄ passio ē mo
tus p̄ter nām. Alio d̄r passio cōiter
fm̄ quamcūq̄ imutationē etiā si p̄ti
neat ad p̄fectionē nāe. 7 sic intelligē
7 sentire 7 h̄i q̄ ordināt̄ ad bonum
nāe largo mō dicūt̄ passioes. Cū aut̄
d̄r q̄ erat hō impassibilis itelligēduz ē
q̄ hō nō patiebat̄ passioē p̄ mō d̄ca.
Ad t̄tiū arguētū rīdet **P**refat⁹
doct̄. q̄ in illo statu poterat hō p̄
seruare corpe ne pateret ab aliq̄ duro:
p̄tm̄ qdē p̄ pp̄ria rōnē p̄ qua potat̄
vitare nociua: p̄tm̄ ec̄ d̄nā puidētia
q̄ sic ipsū tuebat̄: vt nihil ei occurrēt
ex ip̄uiso a q̄ ledēt̄. **A**d ḡ cui⁹ cūq̄
agentis cōtraria in corpe hoīs fuisset

ipedit⁹ ne illud ledēt̄ a potentia dei.
Ipsa eqdē suspēdit vim ignis: vt non
offendēt: nō vreret nec calefacēt tres
pueros missos in fornacē succēsam ni
mis iussu Nabuchodonosor: vt patz
Daniel. 3. **S**ilr sc̄issima virgo **Agnes**
flāmis iniecta nihil nocumētī passa ē.
Et **J**o. euāgelista iussu domiciāi cru
delissimi **Rome** i volū seruētis olei
missus: vna se p̄tegētē grā illesus ex
iuit. Quib⁹ exemplis 7 silib⁹ manu du
cimur: vt vera ec̄ indubitanē credā
ea q̄ dicūt̄ d̄ impassibilitate hoīs i sta
tu inocētie. **S**ecūda cōditio vite
hoīs in statu nāe cōdite dicit̄ tragl
lilitatis. Uiebat eqdē i traglilitate in
gete absq̄ aliquo penali laboze. Nō
erat ei opus fodere trā. serere cāpos
colere agros. plātare vineas. cōstruē
domos. pagrare puincias. nauigare
maria. terere linū. aut lanam. uel alia
facē: que cū sudore a nobis sūt vt vi
ta n̄ra misera sustētēt̄. **D**abitabat in
paradiso deliciaz: vt ingt̄ **Dama**. li. 2°.
Et **Aug**. 14. de ciui. dei. vbi aeris pu
ritas 7 seneritas aderat: vbi humus
spōte suos fructus gimebat: vbi aīa
lia 7 volucres celi hoī deo obediētī
obediebāt. Et si dicēt̄ q̄ **Ben**. 2. d̄r
q̄ deus posuit eū in paradiso volupta
tis vt oparet̄. ḡ possit dici q̄ posuit
eū ad laboze. **R**īdet **Aug** sup **Ben**.
q̄ opatio illa nō laboriosa: nō tedio
sa: s̄ solatiofa: 7 delectabil̄ erat q̄lis
nūc ec̄ solet i his q̄ plātulas q̄ dā irri
gāt: aut flores colligūt. **S** 3° cōditio
vite hoīs in statu nāe adite d̄r imo:
talitatis. **E**ra enī absolut⁹ hō ab ob
ligatioe mortis quā p̄p̄ p̄c̄m iobie
icurr̄t. Uñ **Aug**. i qo. no. 7. ve. te. iqt

Deus hominem fecit q̄ q̄diu nō peccaret immortalitate vigeret. Et li. 3. d. ci. dei. c. 3. ait. fatendum ē p̄mos hoies ita fuisse institutos vt si nō peccassent nullū gen^o mortis experirent. S; eisdē p̄mos p̄res ita fuisse mōtemulcratos vt q̄qd̄ eoz stirpe esset exortū eadē pena teneret obnoxiiū. Pro magnitudine ḡppe culpe illius nām damnatō mutauit in peius: vt q̄d̄ penalit̄ p̄ces sit in peccatib^o p̄mis hoib^o nālī seq̄ret̄ in nascētib^o ceteris. Si aut̄ dicit̄ quō poterat q̄d̄ illud ex elementis cōtrariis cōpōsitū in dissolubile p̄manere cū cōpositū ex cōtrariis nālīter sit dissolubile: q̄ ut. d. Auicēna. Cōtraria s; appetūt ire i regiōes cōtrarias Rūdet. Ugo li. de sacramētis. d. q̄ in paradiso celesti hō pōt nō peccāre nō pōt peccare: pōt nō mori: nō nō pōt mori: q̄ ibi est peccādi nō moriēdi oimoda impossibilitas. Et imūdo potest hō peccare nō pōt nō peccare. pōt mori: nō nō pōt nō mori: q̄ ibi peccādi nō moriēdi necessitas. In paradiso vō fr̄stri homo potuit peccāre nō potuit nō peccare. potuit mori nō potuit nō mori: ita q̄ in eo fuit moriēdi nō peccādi possibilitas sine necessitate. Scūs aut̄ Tho. i. pte. q. 97. dicit q̄ aliqd̄ pōt dici incorruptibile triplici. Uno^o ex pte materie: eo. s. q̄ nō habz materiā sicut angelus: vel habet mām que nō est in potētia: nisi ad vnā formā: sicut corpus celeste: nō hoc dicit̄ incorruptibile s; nām. Alio^o dicit̄ aliqd̄ incorruptibile ex pte forme: q̄. s. rei corpali inhēt aliqua dispositio p̄ quā totalit̄ a corruptione p̄hibet: nō hoc dicit̄ incorruptibile s; nām glīam: q̄ vt dicit̄ Aug^o in eplā

ad Diolcorū. Tā potētī natura fecit deus aiām: vt eius britudine. redundet in corpus: plenitudo sanitatis nō corruptionis vigor. **Q**uo dicit̄ aliqd̄ incorruptibile ex pte cause efficientis. Et hoc modo i statu inocētīe fuisset incorruptibilis hō nō immortalis: quia ut Aug^o dicit̄ i q̄nib^o noui nō veteris testamenti. Immortalitas illa erat f^o vim quādā supnaturalē in aiā residētē: nō aut̄ p̄ aliqua dispositionē corp̄ inherētē: ita q̄ mors nō corruptio homini non nocuisset: q̄ deus ita statuerat: Jo. d. adhuc Aug^o in li. de baptismo puuloz. siebat ordo iusticie ut sic aiā dño suo: ita corp^o ei obediret. O damnosa trāsgressio. o grauis iobia p̄morū parētū qua nō ipsi nō nos cum eis illius status oīa iura p̄didimus.

Ude vita hoīs s; statum eius post lapsum: nō qualiter plongata fuit vita hominū ad multos annos: nō ante nō post diluuiū nō modo abbreviatur

Secūdo cōsiderāda. **Cap. 2.** pponit̄ hominis vita s; statum nature lapsē. Et q̄ ad p̄positū spectat: tria d̄ illa ingre de ben^o **Q**uo dicit̄ plongatio **Q**uo dicit̄ dubitatio **Q**uo dicit̄ abbreviatio. **P**rimū de vita hoīs ingre dicit̄ plongatio. Nā liz p̄ peccatū data sit plena ptas horre de morti: ut cūctos hoies vita p̄uaret. Tū d̄ multis legim^o q̄ longissimū anis vixerūt. Uñ Scūs. hēt q̄ Adaz vixit anis nongētis trigita. nō Seth nōgentis duodeci. nō Enos nōgentis gnq. nō Caynan nōgētis sexagita. 5. nō Lareth nōgentis sexagita duobus nō Mathusalē nōgentis sexagita nouem. Sed de his anis apud plerosq̄

fatis dubitatum est. An tales fuissent quales nunc sunt anni nostri. nā vt ingt Aug. li. 5. de ci. dei. Plū^o secundu cū audisset hoies ad tot annos p̄uenisse hec oīa in scia tēporū venisse ē arbitratu: iniquens quosdā fīnāse ānū estate alios hyeme. Archades triū mēsiuz annos habuisse. Egyptios quatuor. Lauinos tredecim. Anarcas sex. Et hoc q̄dā dicere voluerūt q̄ decē anni illius t̄pis accipiunt̄ pro vno anno nostro. volētes q̄ nōgenti anni ex illis eēt ex nostris nonaginta. Verū falsum ē constat: q̄ vt ex codicibus hebraicis colligit̄ cētū triginta annoz erat Adā q̄n̄ tertiū filiū genuit qui ānū s; m̄ illos tredecim ex nostris eēt. Et homo tredecim annoz nō potuisset filios generare. S; omittamus Adā q̄ fortasse etiā q̄n̄ creat^o est potuit. Quid de Seth qui s; m̄ hebreos erat centū gnq̄ annoz q̄n̄ genuit Enos. ac p̄ hoc nondū habebat vndecimū ānū? Enos vō septuagita annoz erat q̄n̄ genuit Malabel: nō sic erat septē annoz. Quis hō septennis generat: si tūc ānū septuagita nūcupatur q̄ septē fuerūt. Et p̄p̄ea dicim^o cū d̄fato Aug. q̄ tales erāt tūc anni q̄les nūc: q̄d̄ p̄b̄ari pōt via triplici videlicet **Q**uo dicit̄ auctoritate **Q**uo dicit̄ rōne **Q**uo dicit̄ experientia. **Q**uo dicit̄ p̄bat̄ auctoritate. Nā i. 4. d̄fati li. Aug. inducit scripturā dicit̄ centē. Sexcentesimo anno vite Noe mēse secūdo die septimo decimo mensis Rupti sunt oēs fontes abyssē magne Et iterū Gen. 8. Regeuit archa mensē septimo. 27. die mēsis sup montes Armēnie. At vō aque ibāt nō decrescebāt vsq̄ ad decimū mēsem. Et p̄

subdit. Sexcentesimo p̄mo anno vite Noe p̄mo mēse p̄ma die mēsis iminute sūt aque sup̄ trā. Ex q̄bus verbis apte deducit̄ q̄ inf̄ sexcentesimo ānū nō sexcentesimo p̄mū vite Noe fluxerūt mēses duodecim. **Q**uo dicit̄ p̄bat̄ q̄ ānū illi tales erāt quales sunt nō rōne Iosephas enī in .i. antiquitatū li. asserens Hieronymū egyptiū Berosū Chaldecum nō Manetan in libris quos de antiquitate scripsit̄ d̄ anis ill̄ d̄cordāe nobiscū iducit rōnes q̄sdā p̄suadēt̄ hoies antiquos potuisse tam diu vivere. Et has rōnes assūpsit sibi Nicolaus d̄ lira sup. 5. c. d̄fati. **P**rima ratio sumit̄ ex bonitate cōplexionis p̄morū parentū qui fuerūt a deo immediate formati nō p̄ cōsequēs optime cōplexionati: nō sic ad longiorē vitā dispositi. Et illa bonitas cōplexionis magis venit ad homines p̄p̄inos illi^o tēporis: q̄ ad remotos tēpis moderni. **S**ecūda rō sumit̄ ex modo t̄pate vīuendi. Ut enī d̄rim^o in sermōe de ieiunio. Vidus sobrius facit ad corpus sanitatē: nō p̄ cōsequēs ad cōseruationē nō plongationem longioris vite. **T**ertia rō sumit̄ ex bonitate nutrimentū: q̄ ante diluuiū fr̄e nascētia fuere meliora q̄ post: q̄ inundatio diluuii fuit p̄ maiore pte ex aquis oceani salis: que inducunt sterilitatē terre: nō p̄ cōsequēs reddūt peiora fr̄e nascētia ex quibus breuiat̄ vita hoīs. **Q**uarta rō sumit̄ ex p̄fēdōe scie Ade q̄ cognouit v̄tutes fructū herbarū: lapidū p̄ciosoz nō diuinerū nālū que faciunt ad cōsuādā sanitatē: nō vitā plōgādam. nō de hoc docuit hoies illi^o trīs **Q**uarta ratio sumit̄ ex bono aspectu

syderū sup regionē illā in q̄ manebūt
qui aspectus multū facit ad lōgitudi
nē vite. Sed p̄ motū celi cōtinuū mu
tatus est tpe pcedēte. Sexta ratio
sumit ex dispositiōe dīna hoc ordina
te ut p̄ longā vitā hoīuz multiplicā
ret genus hūanū. **¶** p̄bat q̄ illi ani
tales erāt quales sūt nri experientia.
Nam ut ingt Aug. 8. c. li. 15. de ci. dei
Nō potuissent tot hoīes ex vno ad
huc viuēte p̄ ordinata cōiugia 7 ho
nesta mīmonia multiplicari: nisi illi
vita fuisset dīfina. Ut enī dicit mgr̄
historiaz sup. 10. c. Gen. Philo. in li.
qōnū. sup. Gen. nārat q̄ ex tribus filiis
Noe adhuc eo viuēte p̄ diluuiū na
ti sunt. 24. milia viroz 7 cētum exce
ptis mulierib⁹ 7 puulis. Vixit q̄ppe
Noe p̄ diluuiū ānis trecentis gn̄q̄gi
ta: 7 fuere oēs anni vite ei⁹ nongenti
gn̄quaginta: vt p̄t̄ Gen. 9. c. Dicit etiā
Aug⁹ vbi. 8. q̄ ex vno Habraā non
multo āplius quadringētis ānis nu
merositas hebrez gētis tāta p̄creata
est: vt in exitu eiusdē ppli ex egypto
sexcenta milia hoīuz fuisse referāt̄
bellice iuuetuti. **¶** Secūda ingreduz
de vita hoīs lapsi d̄ dubitatio. Du
bitat nāq̄ qdē vtrū p̄ diluuiū vix
erint hoīes vltra cētū 7 viginti ānos p̄
pter vba q̄ Gen. 9. dicit de ad Noe
Nō p̄manebit ingt sp̄s me⁹ in hoīe:
q̄ caro ē. Erātq̄ dies illi cētū. 20. an
noz. Et r̄ndet Aug⁹. 24. li. de ciui. dei
.c. supius allegat. q̄ iste nō fuit f̄mi
nus humane vite p̄ diluuiū: s̄ f̄mi
nū assignatus ad p̄niam his q̄ diluuiū
erāt pituri. Et vt testat Mgr̄ in hi
storia scolastica de⁹ dixit illa vba ān
ānos. 20. q̄ cepisset archa fieri q̄ legi

tur facta in cētū ānoz spacio. Uel fm̄
Strabū eo anno dixit deus illa vba
quo cepit archa fieri. S3 q̄ i malicia
p̄seuerauerūt ān p̄f̄rū f̄minū. i. anno
centesimo delecti sūt. **¶** etiā p̄ diluuiū
um vixerūt hoīes sup cētū 7. 20. an
nos p̄t̄ in scriptura. Ut enī b̄t̄ Gen
xi. c. Sem centū ānoz erat q̄n̄ genuit
Arphaxat biēnio p̄ diluuiū: 7 p̄ v̄
xit ānis gn̄gentis gn̄q̄ginta quatuor
Thare vixit ānis ducentis gn̄q̄. Et
Gen. 25. habet q̄ Habraā vixit ānis
centum. 70. quinq̄. Isaac etiam vixit
ānis cētū octuaginta ut p̄t̄ Gen. 35.
Et sic iuuenti sūt q̄plures alij q̄ p̄ di
luuiū vixerūt vltra cētū viginti ānos
¶ Tertiu inquirēdū de vita hoīs la
p̄ d̄ abbreviatio. Nā omissis illoz
tpuz q̄ p̄terierūt cōditioib⁹: cōsiderāe
debem⁹ q̄ fragilis q̄ debilis q̄ue bre
uis sit vita hoīuz t̄pis nri. Vix vnus
repit e mille q̄ cētariū imo octoge
nariū aut sexagenāiū numerū attingat
ānoz. Deficit nepe vt i plurib⁹ nimis
repēte vita. Quisnā nō videat q̄t q̄
tidie ifantes: quot pueri: q̄t adolescē
tuli robustissimi iuuenes 7 deco: e pu
elle cū luctu 7 lachrymis ducāt ad se
peliendū! O vana spes. O deceptrix
fiducia eoz q̄ cōfidūt i iuuetute. in d̄
uitijs. in magnificētis 7 silib⁹ hono
ribus dominis 7 solat̄is. Preterest
nāq̄ oia ista velut vmbra. Oīuz vi
ta b. euissima ē. faciāt hoīes q̄qd ve
lint vt ad senectutē attingāt: 7 i eta
te d̄crepita moriāt: adhuc satis āgu
stū satisq̄ breue videbit̄ sapiētib⁹ oē
tempus vite huius.

¶ De vita hoīs in b̄titudine que erat
cū plena facietate absq̄ admixtione

cuiuscūq̄ cōtrarij 7 cum p̄petuitate.
¶ Tertio cōsiderāda. **¶** Cap. 3.
Est vita hoīs fm̄ statū nate
brē. q̄n̄ tandē illa sola des
deranda est: illa amabilis: illa veniq̄
oi studio p̄quirenda. P̄o illa solici
tatissime est cogitandum q̄ vere vita
est. In qua potissime tres cōditioēs
excellētissime reperiunt̄. **¶** P̄a d̄ societas
¶ Puritas **¶** Etnitas. **¶** P̄ia ex
cellētissima cōditio vite brē d̄ facie
tas: q̄ in illa ex plena oīuz bonoz p̄ti
cipatiōe plene satiabit̄ anim⁹. **¶** illi b
p̄. Satiabor: cū apparuerit gl̄ia tua
Et de hac facietate copiosius disere
mus in sermōe de b̄titudine in li. de
v̄tutibus. **¶** Secūda cōditio excellē
tissime vite brē d̄ puritas: q̄ pura
erit 7 m̄da ab oi malo siue ab omni
cōtrario. Uñ 3o. Apoc. 21. de b̄tis sic
ait. Absterget deus oēm lachrymam
ab oculis eoz 7 mors vltra non erit:
neq̄ luct⁹ neq̄ clamor neq̄ dolor erit
vl̄. Et. 7. c. idē ait. Nō esurient neq̄
sitiēt ampli⁹: neq̄ cadet sup illos sol
neq̄ villus estus. **¶** Tertia cōditō ex
cellētissima vite brē d̄ etnitas. Vita
nāq̄ illa durabit i etnū 7 nō deficiet
Prop̄tea sic pulch: e i scripturis sc̄is
notat̄ etna. Uñ. 2. Machabeoz. 7. c.
Rex mūdi defūctos nos p̄ suis legib⁹
in etne vite resurrectiōe suscitabit. 7
Sap. 5. Iusti aut̄ i p̄petuū viuēt. Et
i. Pet. 5. Deus oīs gr̄e vocauit nos i
etnā gloriā suā. Et. 2. c. i. Abūdāt mi
strabit̄ nob̄ introit⁹ i etnū regnū d̄ni
nostri: 7 saluatoris Jesu Xpi. Et ad
Gal. 6. Qui seminat i spū: de spū me
ter vitā eternā. Et 3o. 3. xps. d. Sic
deus dilexit mūdū vt filiū suū vnige

nitū daret: vt oīs q̄ credit in illū non
percat: s̄ h̄eat vitā etnā. Et. 6. c. hec
est volūtas patris mei q̄ misit me: vt
oīs qui videt filiū 7 credet in eum nō
percat: s̄ habeat vitā etnā. Et. 10. c.
Oves mee vocem meā audiūt: 7 ego
aḡsco eas: 7 sequūt me. 7 ego vitam
eternā do eis. Et Mat. 19. Oīs qui
reliquerit domū: vel fratres aut sor
res: aut patrē: aut matrē: aut vxorē:
aut filios: aut agros p̄p̄ nomen meū
centuplū accipiet 7 vitā etnā posside
bit. Et Mat. 25. 3b̄t̄ hi in suppli
ciuz etnū: iusti aut̄ in vitā etnā. Dix
certe cur tāta sit m̄toz vecōdia imo
insipia. qui tā mira tā alta tāq̄ iocun
da audiētes de brā vitā ad eā p̄pa
are nō cogitāt. Nā si tāta faciūt p̄o
seruatione vite p̄ntis. cur etiā eadē
7 filia facere reculant p̄ adeptiōe fu
ture vite! Hec vita laboriosa est illa
deliciosa. hec ingeta illa trāglla. hec
instabilis illa firma. hoc piculosa. illa
secura. hec dubia. illa certa. hec picul
plena. illa picula nō formidāns. hec cō
munis bonis 7 malis. illa p̄p̄ia tātuz
bonoz. Hec tandē breuissima momē
tanea 7 caduca. illa vero dixim⁹ p̄
petua 7 sempit̄na. O igif vānabilis
reprehensibilisq̄ ip̄udentia hoīuz h⁹
seculi: q̄ tr̄n̄ p̄curāt panē vt viuāt. vi
uant inq̄ ad modicū 7 q̄n̄ nihil: 7 nō
querūt v̄tutes: nō p̄nāz: nō bōa opa
p̄ que viuē possint vita illa brā pen
ni. Ingt xps. Non in solo pane viuūt
hō: q̄ nō hec sola vita ē magnificen
da cui panis est necessari⁹: s̄ alia ex
renda in qua de⁹ p̄ntia sue claritatis
pascit̄ intuentiū oīuz tā angelozuz q̄
hoīuz desideria 7 appetitus. vbi oēs
i 2

parit collaudabim? ipsū deū fontem bonoz oiu: q sic bndict? p infinita secula seculo:um. Amen.

Veria secunda p? pma dñica i qua dragesima. De xitate tremēdi iudicij cōi eos q de illo male sentiunt.

Um venerit fill? **Ser. 24**
homis i maiestate sua 7 oēs angeli eius cū eo: tūc sedebit sup sedē maiestatis sue: 7 cōgregabūtur an cū oēs gentes. Saluatoris nri vba sūt ista originalit. Mat. 25. e. 7 in euāgelio ho dierno. Diē tribilē vltimi iudicij cōsiderantes satis sup q timere debemus: ne simul cū danatis 7 diabolis pñciamur in ignē eternum. Sūt tñ multi q letāf cū male faciunt: 7 deū nō timēt ac hoies nō verentur g credē nolūt q fili? hois ventur? sit ad iudicādū oēs rōnēq ab oib? exigendā. Ea ppē vt ait Aug? li. 20. de ciuitate dei. c. i. De die vltimo iudicij dei qd ipse donauerit locuturi eūq asserturi aduersos ipios 7 incredulos tāq in edificij fudamēto pus ponere debem? testimōia vna. hec ille. In h itaq sermōe desudabim? oi igenio vicerē curiosos: incredulosq cōfūdē: qb? vītātē iudicij p scāz scriptaz sacrorūq doctoz dicta dilucida oñdem? Et ut ordinate veniam? in capū nobi mus i h sermone triplex testimoniū q pbat futurū vniuersale iudicium.

Primū ē patrū 7 pphaz.

Secūdū xpi 7 aplo:um.

Tertium ecclie 7 doctozum.

De oēs ptes ac ppbe veteris testi dinit? inspirati pdixerūt xpm cē venturū ad iudicādos viuoz 7 mortuos

Caplm. i.

Primū testimoniū quo pbat futurū iudicū vlt di patrū 7 pphaz. Et licz Aug? 5. c. p. fati. li. 20. de ci. dei. dicat prius elige da eē testionia nodi testamti q vctis qm qvis veta poza sint tpe. noua tñ antepōnēda sūt dignitate. Ue: i hoc dicēdi gñe mihi pl? satisfacit vt a veteris testamēti pagina sumā originez Jo audiam? qd ibi ponit de iudicio. **Ben. is. c. de? ad? Hab: aā loqnēs. ait Ego iudicabo. Et Deut? 32. Iudicabit dñs pplm suū 7 in seruis suis miserabil. Et Job. 19. fugite a facie gladii: q vltor inigtatū gladius est 7 sci tote eē iudicū. Et. i. Regl. 2. Domin? ascēdit icelos 7 intonuit 7 ipse iudicācat oibē frarū Et ps. 9. Parauit in iudicio thronū suū. Et ps. 71. Iudicabit paupes ppli i. Et ps. 109. Iudicabit in natiōibus: implebit ruinas i. Et ps. 22. Iudicabit dñs. 7. 29. A dño egrediet iudicū singloz. 7 Ecclesiastel 3. Iustū 7 impiū iudicabit dñs 7 tps ois rei tūc erit. Et Sap. 3. fulgebunt iusti 7 tanq scintille i. Et Judith. 16. Ue genti insurgēti sup gen? meū. dñs eni oipotēs iudicabit in eis i die iudicij visitabit illos. Et Isa. 3. Stat ad iudicū dñs 7 stat ad iudicādos populos: dñs ad iudicū veniet cū senatorib? populi sui: 7 pncipib? ei? 7. xi. c. Nō fm vīsonē oculo:uz iudicabit neq fm auditū aurii arguet. s iudicabit in iusticia paupes: 7 ar. i. eg. p mā tre 7 pcutiet frā vga oris sui. 7. c. 13. Ecce dies dñi veniet crudelis 7 indignationis plen?: 7 ire furorisq ad ponēdā frā i solitudine: 7 peccatores ei? ceterēdos de ea. Et. si. c. Brachia nra**

populos indicabūt. Et Exch. 7. Iudicabo te iurta vias tuas. 7 Daniel. 2. Iudicū sedebit. Et Joel. 2. Cōtur bent oēs: bitatores frē: q venit dies dñi: q ppe ē dies tenebrāz 7 caligie: dies nebule 7 turbini. Et Michee. 4. Iudicabit populos multos 7 corripit et gētes fortes. Et Sophonie. i. Iurē ē dies dñi magnus: iurta 7 velox nis Dies ire dies illa dies tribulatiōis 7 angustie: dies calamitatis 7 miserie: dies tenebrarū 7 caliginis: dies nebule 7 turbini: dies tube 7 dāgois sicut ciuitates munitas 7 sup angulos excellos 7 tribulabo hoies 7 abulabūt vt ceci: q dño peccauerūt: 7 effundet sanguis eoz sicut hum? 7 corpa eoz sicut stercoza. Sed 7 argentū eozum 7 aurū eoz nō poterit liberare eos i die ire dñi. In igne zeli ei? deuorabit ois fra: q cōsumationē cū festinatioe faciet cūctis habitātib? fram. Scdm autem Augl. tēpus iudicij aliquando dies iudicij: aliquando dies domini nūcupaf. Hūc vō vltimi iudicij dñi die dicimus nouissimū tēp?. Nā p qe dies h iudicū tendaf incertū ē. Sed scripturaz more dies solet poi p tpe Si vō aliqs obijcēt cōi auctōitates pdictas qb? iudicū asserit q alit eēt intelligēde eo q vt hēf Nau. i. Non iudicabit de? bis i idipsū. S3 nūc de? iudicat de singulis opib? hoīuz: cum cuilibet p? mortē retribuatur penā vel glām. s iterū eos nō iudicabit. Rndz Ricl. 47. di. qrti. Q iudicū q nūc iudicācat deus cuiuslibet psonē singlar. nec ē oib? māifestū: nec tribuit totū pmiū nec totū supplicū: q punit aīas non in co: pib?: 7 silt pmiat de cōi lege.

Illō aut iudicū qd futurū ē erit oīuz fil? 7 oib? manifestū: 7 reddet cuilib? sui pmiū 7 sui supplicij cōplētum 7 cōpositū ex aīa 7 cōpe iudicabit. Sic g ptz q nō iudicabit bis i idipsū: q pena quā aiab? an infligerat itez nō infliget: s qd de erat sup addet. Dic Aug? li. 20. de ci. dei. c. i. ait. Iste dies iudicij ppe iā vocaf eo q nullus ibi erit iperite qre loc? cur iust? ille sit felix: ille iustus infelix: oīuz nāq tunc nō nisi pēto:uz bonoz vera: 7 plena felicitas. 7 oīuz pētoz non nisi maloz digna 7 sūma ifelicitas appebit. H ille

Qps 7 eius apli pdixerunt apte vniuersale iudicū cē futurū q oēs boī 7 mali cōgregabūt an tribunal iudicij. Scdm testimoniū **Cap. 2.**
q pbat futurū iudicū ē xpi 7 aploz. Ipse nāq saluator cū obinaret ciuitates i qb? vtutes magis fecerat neq crediderat. Mat. 23. ait. Ue tibi Co:ozaym. ve tibi Bet sayda: q si in Tyro 7 Sydone facte eēt vtutes q facte sūt oī i vobis in cilio 7 cinere: penitētiā egissent. Ue rūtū dico vobis Tyro 7 Sydoni remissus erit q vobis i die iudicij. Et Mat. 12. Uiri Niniuite surgēt i iudicū cū gnations ista 7 condēnabūt eā: q pñiam egerūt i pdicatiōe Jone. Nōn dū tñ p intelligētiā istoꝝ vboꝝ scdm Ricl. in qrtō. di. 47. Q extēdēdo nō mē iudicandi: gng modis pōt alicui uenire iudicū. p ex ordinaria pte: 7 sic iudicabit tota trinitas. Q d legata pte: 7 sic iudicabit fili? s. xpi in qrtū hō. Jo. 5. Df oē iudicū dedit filio. Et Daniel. 7. Aspicebam donec throni positi sūt: 7 antiq? diez sedit

Et infra. Aspiciēbā in visione noctis:
7 ecce cū nubib⁹ celi qñ filii hoīs ve-
niebat 7 vsq; ad antiquū diez puenit
7 in cōspectu ei⁹ obtulerūt eū: 7 ve-
dit ei prātez 7 honozē 7 regnum: vt
oēs trib⁹ ppli 7 lingue ipsi seruirent
7 ptās eius ptās etna q non auferet
7 regnū ei⁹ qd nō corrupet. **Q** assel-
soria dignitate: 7 sic iudicabunt viri
pfecti q erūt p pfectiōe meritoz suo-
rū assitētes iudici. **U**n de aplis Luc.
xi. Xps ipse dixit. Jō ipsi iudices vri
erūt. Et Math. 19. aplis ipsis retulit
Amē dico vobis q vos q secuti estis
zē. 4.º app: obatio: 7 sic iudicabunt
oēs electi. Oēs enī approbabūt iudi-
cis sniam: **U**n Apoc. 19. Jō h. ait. Au-
diui qñ vocē tubarū multaz in celo
dicētū alleluia. Laus glia 7 vt deo
nro: q vera 7 iusta sūt iudicia ei⁹. 5.º
cōpatiōe: q min⁹ male iudicabūt ma-
gis malos: 7 sic sumit iudiciū i aucto-
ritate palleata. de Ninivitis. P:edi-
cauit insup xps futurū iudiciū. Mar.
13. Ubi p⁹ pabolā de bono semie i ag-
semiato. 7 zizania exortis tādē illam
sic exposuit. Qui semiat bonū semen
est filii hoīs. Ager autē ē mūd⁹. Bo-
vō semē hi sūt filij regni: zizania autē
sūt filij nequā. Inimic⁹ autē q supsemi-
navit ea est diabol⁹. messis vō consu-
matio seculi est: messorēs āgeli. Sic g
colligēt zizania 7 igni cōburūtur: sic
erit i cōsumatiōe seculi. Mittet filii⁹
hoīs angelos suos 7 colligēt d regno
ei⁹ oia scādala: 7 eos q faciūt iigratē
7 mittet eos in caminū ignis: ibi erit
fletus 7 stridor: vctiuz. Tūc fulgebūt
iusti sicut sol in regno p:is eoz. Qui
habet aures audiēdi audiat. Ut autē

scribit Aug. 6. c. li. 20. d. ci. di. xps i hac
auctoritate iudiciū qd vel die iudi-
cij nō noiauit: s̄ euz multo clari⁹ ipsis
rebus exp̄ssit: 7 in fine seculi futurū eē
p̄dixit. In eodē eē loco euāgelij xps
iudiciū fatef qñ seqf. Silē ē regnū ce-
loz sagene misse in mari zē. vsq; ibi 7
stridor: vctiuz. Et ut breui⁹ hanc vta-
tē futuri iudicij p xpm p̄dicatā acci-
piamus adest lectio sci euāgelij hodi-
erna: in q nō solū de futuro iudicio: s̄
7 d mō de q in sequētib⁹ fmōib⁹ vi-
cemus sit sp̄alis metio. **A**plis insup
hoc iudiciū p̄nūciauere. **U**n Petr⁹. 2.
ep̄la. 3. c. ait. veniet i nouissimis dieb⁹
i deceptiōe illuso:es iurta p̄pas con-
scias abulātes 7 dicētes: vbi ē p̄mis-
sio aut aduet⁹ ei⁹. Erq; enī p̄res dor-
mierūt oia sic p̄seuerāt ab iūtio crea-
ture. Latet enī eos hoc volētes q ce-
li erāt p̄ri⁹ 7 tra de aq 7 p aquā cōsi-
stens dei xbo p quā ille nunc mund⁹
aq iundat⁹ p̄ri⁹. Celi autē q nūc sunt
7 tra eodē vbo repositi sūt igne ref-
uandi i die iudicij 7 p̄ditiois iūptioz
hoiuz. **U**nū vō h nō lateat vos caris-
simi: q vnus dies apud d̄m sicut mil-
le āni: 7 mille āni sicut vn⁹ dies ē. Nō
tardat d̄ns p̄missionē suā: sicut qdaz
existimāt. Aug⁹ autē hac auctoritatē.
is. c. 20. li. de ci. dei. exponendo dicit.
Celos istos aereos intelligim⁹ qrum
locū ac spaciū aq diluuij crescēdo su-
pauit: nō aut illos sup̄mos vbi sol 7
luna ac sydera cōstituta sūt. Et Jac. 5.
ait. Patiētes estote frēs vsq; ad ad-
uetū d̄ni Ecce agricola expectat p̄cio-
sū fructū tre: patiēt ferēs donec acci-
piat tpaneū 7 serotinū. Patiētes esto-
te 7 vos 7 cōfirmate corda v̄ra: qm

aductus d̄ni app: opinābit. Et Pau.
2. Cor. 5. sic ait. Oēs enī nos manife-
stari opozet an tribunal xpi vt refe-
rat vnusq; p̄p̄ia corpis: p ut gessit
in corp̄e sue bonū siue malū. Quid
dicēt apli⁹ increduli ubi tā validissima
7 fidedigna de vcturo iudicio audiū-
tur testimonia! **O** p̄tinaces p̄co:es.
O v̄miculi debilissimi credite credite
Nō sūt locuti p̄p̄he: nō apli: non de-
niq; xps verba mēdacij q v̄itatē tan-
tope v̄luerūt: vt p illa etiā mozi nō
recusarēt. **O** somnolenti. **O** pigri 7
carnales hoies recordemī d̄ pmo ad-
uetū Jesu xpi filij dei: de q p tot an-
nozū milia acclamātū est. Veniet ve-
niet ad redumēdū populū 7 ad saluā-
das gētes: 7 tādē venit 7 q p̄dicta
fuerāt de ipso i scripturis plene com-
pleuit. De 2.º m. aduetū scriptura sa-
cra pelamat oīs 7 loqf. Jō firmū est
tenedū q oino veniet. Veniet in quā
fortis 7 tribilis exelsus 7 gloriozus i
maiestate 7 glia ad humiliādos sup-
bos: ad reprobādū luxuriosos: ad ar-
guendū auaros: ad cōdēnādū tādē
eternis cruciatib⁹ cū corp̄e 7 aia q̄s-
cūq; miseros p̄co:es. **O** aia sterilis
qd agis! Quid dormis! Cur vcturū
iudicē tā seue tibi cōminatē nō times
quare p̄ca tua nō corrigis nō dimit-
tis nō emēdas! Quō cū illis cōpē co-
rā iudicē audebis tā egssimo! Prop̄
ea Jōh. Apoc. 14. audiuit āgelū vo-
ce magna clamātē. Time deū 7 date
illi gloriā 7 honozē: q venit hora iu-
dicij ei⁹. **O** plati 7 magni viri ecclie.
O impato:es. o reges. o principes. o
barones duces. o milites. o doctozes
o iudices. o p̄bi. o eloquētes orato-

res. **O** delicati iuuenes. o formose pu-
elle. o annosi senes. o solliciti mercato-
res. o artifices. **O** iudei. o gentiles. o
xp̄iani. o v̄gines. o vidue. o cōiugati.
Time deū time deū time deū:
q veniet 7 non tardabit.

O oēs doctozes ecclie scē loquāf
tribilia 7 tremenda valde de futuro
iudicio generali. **Caplm. 2.**

Tertiu testimoniu q pbat fu-
turū iudiciū d̄ ecclie 7 sacro-
rū docto:ū. Ipsa nāq; ecclia
in vtroq; simbolo tā aploz q patz
venturū xpm ad iudiciū c̄stet. Et h
ē septim⁹ articul⁹ fidei: vt d̄ glo. c. i
de sūma tri. 7 si. ca. sup vbo ventur⁹.
Jō Aug⁹. c. i. 20. li. d. ci. dei. ait. Tenet
ois ecclia dei verū xpm de celo eē v̄-
turū ad iudicādos viuos 7 mortuos
Insup de hoc iudicio clare 7 sepi⁹ lo-
quūf sacri doctozes. **U**n Bern. i qdā
ep̄la ait. Veniet dies illa qñ plus va-
lebūt pura corda q astuta v̄ba d̄scia
bona q marsupia plena: qñqdem iu-
dex ille nō flectet donis nec fallet v̄-
bis. Et Hiero⁹ ad Sabinianū diaco-
nū lapsū. Parce queso aīc tue 7 crede
dei futuz iudiciū. Et idē ad Asellā d̄
fictis amicis. Ante tribunal xpi stabi-
mus ibi patebit q mēte q̄s vixerit. Et
idē ad Heliodoz de cōceptu mundi
Veniet veniet dies illa q corruptiuz
h 7 mortale iduat icorruptionē 7 i-
mortalitatē. Beatus fuus quē iuene-
rit d̄ns vigilatē. Tūc ad vocem tube
pauēbit tra cū pplis. Tu gaudebis cū
iudicat a d̄no lugub:is mūd⁹ inuigiet
7 trib⁹ ad tribū p̄co:za ferient. Do-
centissimi quōdā reges nudo latē pal-
pitabūt. Exhibebif cū ple sua Venē

Et infra. Aspiciēbā in visione noctis:
7 ecce cū nubib⁹ celi qñ fili⁹ hoīs ve-
niebat 7 vsq; ad antiquū diez puenit
7 in cōspēctū ei⁹ obtulerūt cū: 7 de-
dit ei prātes 7 honorē 7 regnū: vt
oēs trib⁹ ppli 7 lingue ipsi seruirent
7 prās eius prās etna q non auferet
7 regnū ei⁹ qd nō corrūpet. **Q** assel-
foria dignitate: 7 sic iudicabunt viri
pfecti q crūt p pfectiōe meritoꝝ suo-
rū assistētes iudici. **Uñ** de aplis Luc.
xi. Xps ipse dixit. Jō ipsi iudices vri
crūt. Et Mat. 19. aplis ipsis retulit
Amē dico vobis q vos q secuti estis
zē. 4.º approbatiōe: 7 sic iudicabunt
oēs dēcti. Oēs enī approbabūt iudi-
cis sniam: **Uñ** Apoc. 19. Jō h. ait. Au-
diui qñ vocē tubarū multarū in celo
dicētū alleluia. Laus glia 7 vtr⁹ deo
nfo: q vera 7 iusta sūt iudicia ei⁹. 5.º
cōpatiōe: q min⁹ male iudicabūt mā-
gis malos: 7 sic sumis iudiciū i aucto-
ritate pallegeta. de Ninivitis. Pēdi-
cauit insup xps futurū iudiciū. Mat.
13. Ubi p⁹ pabolā de bono semie i aq
semiato. 7 zizanijs exortis tādē illam
sic exposuit. Qui semiat bonū semen
est fili⁹ hoīs. Ager autē ē mūd⁹. Bo-
vō semē hi sūt filij regni: zizania autē
sūt filij nequā. Inimic⁹ autē q supsemi-
navit ea est diabol⁹. messis vō consu-
matio seculi est: messores āgeli. Sic g
colligēt zizania 7 igni cōburūtur: sic
erit i cōsumatiōe seculi. Mittet fili⁹
hoīs angelos suos: 7 colligēt d regno
ei⁹ oia scādala: 7 eos q faciūt iūqtatē
7 mittet eos in caminū ignis: ibi erit
fletus 7 strido: dētū. Tūc fulgebūt
iusti sicut sol in regno pñs eoz. Qui
habet aures audiedi audiat. Ut autē

scribit Aug. 6. c. li. 20. b. c. i. b. i. rps i hac
aucto: itate iudiciū qdē vel diē iudi-
cij nō noiauit: s̄ euz multo clari⁹ ipsis
rebus exp̄ssit: 7 in fine seculi futurū eē
p̄dirit. In eodē eē loco euāgelij xps
iudiciū fatef qñ seqf. Sic ē regnū ce-
loꝝ sagene misse in mari zē. vsq; ibi 7
strido: dētū. Et ut breui⁹ hanc vīta-
tē futuri iudicij p xpm p̄dicatā acci-
piamus adest lectio sci euāgelij hodi-
erna: in q nō solū de futuro iudicio: s̄
7 d mō de q in sequētib⁹ p̄mōib⁹ vi-
cemus sit sp̄alis mētio. **A**plis insup
hoc iudiciū p̄nūciauere. **Uñ** Petr⁹. 2.
eplā. 3. c. ait. veniet i nouissimis dieb⁹
i deceptiōe illusores iuxta p̄pas con-
scias abulātes 7 dicētes: vbi ē p̄mis-
sio aut aduēt⁹ ei⁹. Et q enī p̄ies dor-
micrūt oia sic p̄seuerat ab iūctio crea-
ture. Latet enī eos hoc volētes q ce-
li erāt p̄i⁹ 7 t̄ra de aq 7 p aquā cō-
stans dei vbo p quā ille nunc mūd⁹
aq iundat⁹ p̄erit. Celi autē q nūc sunt
7 t̄ra eodē vbo repositi sūt igne res-
uandi i diē iudicij 7 p̄ditiōis iūptoz
hoiū. Unū vō h nō lateat vos caris-
simi: q vnus dies apud dñm sicut mil-
le āni: 7 mille āni sicut vn⁹ dies ē. Nō
tardat dñs p̄missionē suā: sicut qdaz
existimāt. Aug⁹ autē hāc aucto: itatē.
18. c. 20. li. de ci. dei. exponendo dicit.
Celos istos aereos intelligim⁹ qrum
locū ac spaciū aq diluuij crescēdo su-
pauit: nō aut illos sup̄mos vbi sol 7
luna ac sydera cōstituta sūt. Et Jac. 5.
ait. Patiētes estote frēs vsq; ad ad-
uētū dñi Ecce agricola expectat p̄cio-
sū fructū t̄re: patiet⁹ ferēs donec acci-
piat t̄paneū 7 serotinū. Patiētes esto-
te 7 vos 7 cōfirmate corda v̄ra: qm

aduētus dñi appropinq̄bit. Et Pau.
2. Cor. 5. sic ait. Oēs enī nos manife-
stari oportet aū tribunal xpi vt rese-
rat vnusq; q̄ pp̄ia corpis: p̄ut gessit
in corp̄e sue bonū siue malū. Quid
dicēt apl⁹? increduli ubi tā validissima
7 fidedigna de v̄turo iudicio audiū-
tur testimonia! **O** p̄tinaces p̄ccōres.
O v̄miculi debilissimi credite credite
Nō sūt locuti pp̄be: nō apl⁹: non de-
niq; xps verba mēdaci q v̄itatē tan-
tope dilexerūt: vt p̄ illa etiā mori nō
recusaret. **O** somnolenti. **O** pigri 7
carnales hoies recordemī d̄ p̄mo ad-
uētū Jesu xpi filij dei: de q p̄ tot an-
noꝝ milia acclamatū est. Veniet ve-
niet ad redimēdū populū 7 ad saluā-
das gētes: 7 tādē venit 7 q̄ p̄dicta
fuerat de ipso i scripturis plene com-
pleuit. De 2.º aduētū scriptura sa-
cra p̄clamat ois 7 loq̄. Jō firmis est
tenēdū q oino veniet. Veniet in qua
fortis 7 tribilia excelsus 7 gloriofus i
maiestate 7 glia ad humiliādos sup-
bos: ad reprobadū luxuriosos: ad ar-
guendū auaros: ad cōdēnādū tādē
eternis cruciatib⁹ cū corpe 7 aia q̄s-
cūq; miseros p̄ccōres. **O** aia sterilis
qd agis! Quid dormis! Cur v̄turu
iudicē tā seue tibi cōminātē nō times
quare p̄ccā tua nō corrigis nō dimit-
tis nō emēdas! Quō. cū illis cōpē co-
rā iudicē audebis tā egsumo! Prop̄
ea Jōb. Apoc. 14. audiuit āgelū vo-
ce magna clamātē. Time deū 7 date
illi gloriā 7 honorē: q̄ venit hora iu-
dicij ei⁹. **O** plati 7 magni viri ecclie.
O impatores. **O** reges. **O** p̄ncipes. **O**
barones duces. **O** milites. **O** doctores
o iudices. **O** p̄bi. **O** eloquētes orato-

res. **O** delicati iuuenes. **O** formose pu-
elle. **O** annosi senes. **O** solliciti mercato-
res. **O** artifices. **O** iudei. **O** gentiles. **O**
xpiani. **O** v̄gines. **O** vidue. **O** cōiugati.
Time deū time deū time deū:
q̄ veniet 7 non tardabit.

Q oēs doctores ecclie scē loquāf
tribilia 7 tremenda valde de futuro
iudicio generali. **Capit. 3.**

Tertiu testimoniu q p̄bas fu-
turū iudiciū d̄r ecclie 7 sacro-
rū docto: ū. Ipsa nāq; ecclia
in vtroq; simbolo tā aploꝝ q̄ patz
venturū xpm ad iudiciū d̄stet. Et h
ē septim⁹ articul⁹ fidei: vt d̄c glo. c. i.
de s̄ma tri. 7 fi. ca. sup v̄bo ventur⁹.
Jō Aug⁹. c. i. 20. li. b. c. i. dei. ait. Tenet
ois ecclia dei verū xpm de celo eē v̄e-
turū ad iudicādos viuos 7 mortuos
Insup de hoc iudicio clare 7 sept⁹ lo-
quūf sacri doctores. **Uñ** Bern. i qdā
eplā ait. Veniet dies illa qñ plus va-
lebūt pura corda q̄ astuta v̄ba d̄scia
bona q̄ m̄supia plena: qm̄qdem iu-
dex ille nō flectet donis nec fallēt v̄-
bis. Et Hiero⁹ ad Sabinianū viaco-
nū lapsū. Parce queso ate tue 7 crede
dei futurū iudiciū. Et idē ad Afellā d̄
fictis amicis. Ante tribunal xpi stabi-
mus ibi patebit q̄ mēte q̄s v̄ixerit. Et
idē ad Heliodoz de cōceptu mundi
Veniet veniet dies illa q̄ corruptiuuz
h 7 mortale iduat icorruptionē 7 i-
mortalitatē. Beatus fuus quē iuene-
rit dñs vigilatē. Tūc ad vocem tube
pauebit t̄ra cū pplis. Tu gaudebis cū
iudicat a dño lugubris mūd⁹ imugiet
7 trib⁹ ad tribū p̄ccōra ferient. Do-
tentissimi quōdā reges nudo latē pal-
pitabūt. Exhibebit cū ple sua Uenē

tunc ignitus Jupiter. Adducef 7 cuz
suis stultus Plato discipul. Ar. argu
mēta nō pderit. Tūc tu rusticanus 7
pauper exultabis gaudebis ac vices
Ecce crucifixus de me. Ecce iuder q
obuolut panis i pscpio vagijt. Hic
est oparij ac qstuarie fili. hic mris ge
stat inu hoiez de fugit i egyptū hic
vestit cocino. hic sentib cor: onatus
hic magni demoniū hñs 7 samarites
Cerne man iudee q̄s fixeras. Cerne
lat romane q̄b foderas. Videte cor
pus an idē sit q̄d dicebatis clā nocte
sustulisse discipulos. hec ille. Et idem
ad Palma 7 Oceanū. Aderit illa vi
es in q̄ facta nra q̄si i q̄dā tabula de
picta mīranda erūt. O quātis i die il
la expeditit si 7 sensu corpis 7 visce
rum vigore caruissent: quati pastores
p̄his: quati rustici oratoib: quanti
ebetes 7 muti argumētis p̄ferēdi sūt
Ciceronis. Et Greg omel. 39. P̄nt
t̄pis si q̄ ita ē agēda leticia: vt nūq̄
amaritudo sequentis iudicij recedat
a memoria. Quis tradicē p̄t q̄s au
det q̄s debet tā p̄batissime veritati?
Ecce iā audiui rā p̄clarissias voces
q̄ p̄corib: tribile dei iudiciū cōmīaf
futur. Nō letēf nō securi viuāt: si nō
puniūf in hac vita. Nō sūt vane vo
ces scripturaz q̄ uhe p̄co:ib: 7 male
faciētib: nūciāt. Ue ait sapiēs Eccl. 2
dissolutis corde. Et. 4. Uhe vob vi
ri ip̄ij q̄ dereliquistis legē dñi. Et Jsa. i.
Uhe gēti peccatrici. Et. 3. Uhe ip̄io i
malis suis. Et. 45. Uhe q̄ contradicē
factori suo. Et Apoc. 18. Audiui vocē
vni: aq̄le volātis p̄ mediū celuz voce
magna clamāt 7 dicētis. Uhe. ve. ve
habitātib: i tra id ē inigs p̄co:ibus

7 malis hoib: . O hūana p̄sūptio. O
detestabilis 7 piculosa cōfidētia eoz
q̄ i sua mala vita dei iudiciū nō for
midāt. O insensati p̄co:es cogitate
diligent: qd acturi eritis: vel qd r̄i
suri i extremo iudicij die. 7 dū cogno
scitis nullā eē in vob astutiā: nullāq̄
v̄turē q̄b iudici etno possitis obistē
reueriūi ad p̄niam vt sic eē valeat
de numero electoz q̄ p̄cipiēt regnum
etnū. In quo de: cū oib: scis viuūt 7
regnat in secula seculozum. Amen.

Seria t̄tia sc̄de ebdomade i q̄ dra
gelia. De formidabilib: iudicij signis.

Scribiebat oēs emē. Ser. 25.

Ser. 7 i euagelio hodierno. q̄

tribilis apparebit i iudicio r̄ps clare
ostendit nobis sacra euagelica lectio
hodierna: i q̄ narra: celebre ac famo
sū iudiciū 7 signū p̄tatis q̄ erat i r̄po
q̄ sol: potuit flagello facto de funicu
lis gradē multitudinē foras tēplū eij
cere. Cōuenerāt qdē ibi vt solet fieri
p̄p̄li i magno nume. o: neq̄ inuēt: est
q̄sq̄ q̄ potuerit resistē v̄tuti q̄ erat in
vno solo hoie Jesu r̄po. p̄p̄t latēte
ei: v̄nitatē. Ipse q̄ vt potuit eijcere
adhuc i nostra hūilitate cōsistēs. oēs
v̄dētes 7 emētes de tēplo: v̄tur: ē
i maiestate sua ad segregādū a sloz
tio iustoz cūctos p̄co:es ipenitētes.
An tū aduētū ei: p̄cedēt tribilia siḡ q̄
i h̄ sermōe merito cōtēplare debemul
vt p̄ illoz reco: dationē deū timētes
7 ad p̄niam redētes: nō inueniamur i
numero illoz q̄s r̄ps tā acriter a sua
facie eiecit 7 etnalit: cōdenabit. De ip̄is
q̄ signis iudicij tria mysteria p̄ncipa
lia erunt declaranda.

Primum dicit conditio.

Secundum ratio.

Tertium conclusio.

Ad inuētē iudicij tpe multa signa
sunt i sole luna stellis i celo 7 i tra.
i angelis 7 q̄si i oib: alijs creaturis.

Rimū mysteriū (Caplm. i.
cōtēplādū de signis v̄r cō di
tionis in q̄ vidē debem: q̄lia

Primū 7 cōditiois siḡ iudicij. Un Ric.
in q̄rto. 48. di. inducit. Diero. q̄ i an
nalib: iudeoz: scribit se legisse. is. siḡ
q̄ sūt h̄p̄ die oia maria exaltabūt
is cubitis sup oēs mōtes. oia eā
ra p̄ternēf i p̄fidū ita ut vir possit
videri. die redigēf i stat: antiquū

Quod oēs belue q̄ mouēt i aq̄s cōgre
gabūt 7 eleuabūt sup aq̄s mugietes
oia volat. lia celi cōgregabūt i cā
pis 7 nō gustabūt neq̄ bibēt: s̄ emit
tēt voces q̄sdā q̄si flebiles. flami
na surgēt ab occasu solis ignea cōtra
faciē firmamti vsq̄ ad o: tū currētia.

Quod oia sydera erratica 7 fixa sp̄get
ex se igneas comas sicut comote. magni
terremot: erit ita ut oia alta
edificia p̄ternāf: oēs lapides sci
dent 7 vna petra collidet aliaz. oēs
plāte fluēt sāguine roze. oēs
mōtes 7 colles 7 edificia i puluerem
redigēt. oia aialia veniēt ad cā
pos de spluis 7 mōtib: rugietia 7 ni
hil gustatia. oia sepulchra ab or
tu solis vsq̄ ad occasū patebūt cada
uerib: ad resurgendū. hoies de
habitacul: suis recedēt discurredo: at
toniti velut amētes 7 nō audētes lo
q̄. oēs hoies moriēt 7 resurgent
cū mortuis loqe an defūctis. Et quis
icertū sit v̄tz talia siḡ sint p̄cessura
iudicij cū Diero. ea nō affirmet: s̄ tm̄

legisse se asserat: tū ex euagelico textu
tria signa infallibiliter 7 certitudinaliter
colligūt. P̄ v̄r cōporeū celestiu im
mutatio. P̄ angelicaz v̄turū cōmo
tio. P̄ signi redeptoris apparitio.

Primū signū habet Mat. 24. ubi v̄r
Sol obscurabit 7 lūa nō dabit lūm
suū: 7 stelle cadēt de celo. Et Luc. 21.
Erūt signa i sole 7 luna 7 stell. Et h̄
p̄dixit Jsa. 34. c. Stelle celi 7 splēdoz
eaz nō expādēt lumē suū: obtenebra
tus ē sol i ortu suo: 7 luna nō splēde
bit in lumie suo. Et Apoc. 8. Quart:
angel: tuba cecinit 7 p̄ussa ē t̄tia ps
solis: t̄tia ps lune: 7 t̄tia ps stellarū ita
vt obscuraret t̄tia ps eaz. Circa ob
scurationē solis nōnō ē fm Alex in. 3.
pte sūme: 7 Ric. q̄ sequūt Magitruū
48. di. q̄rti li. Q̄ solē 7 lunā obscurā
pōt intelligi v̄l i ip̄so aduētū iudicij 7
sic vicēf obscurari nō sui lumis pri
uatiōe: s̄ supueniēte maioris luminis
claritate. Et h̄ p̄dixit Jsa. 24. c.
Erubescit luna 7 cōfūdet sol cū reg:
uerit dñs exercituum i mōte syō 7 in
Hierlīn. 7 i cōspectu senū suoz fuerit
glificat. Pōt etiā itelligi solē 7 lunā
obscurari an iudicij aduētū: 7 sic pati
ent eclipis supnālit: qm̄ si paterēf p̄
nāz nō opozēt h̄ poni inf siḡ cū mul
totiēs h̄ acciderit. S̄z credēdū est q̄
cōtra nāz patieff sil eclipis ad t̄rozes
hoiuz. Per nāz eni ip̄ossibile eēt q̄ sil
paterēf eclipis: q̄ nālis eclipis sol
cāf p̄ inpositōem hūc inf aspectū nr̄z
solisq̄. Et nālis eclipis sic p̄ inpositi
onē tre diametralit inf solē 7 lunam
De illa q̄ eclipis sic p̄p̄hauit Joel. 2.
c. Sol v̄tēf i tenebras 7 luna i san
guine: anq̄ veniet dies magni dñi 7
horribilis. De casu etiā stellarū sc̄dm̄

Augi. 20. de ci. dei. 24. c. Credē dē q̄
tropica sit illa locutio q̄ dī stellas ca
dē de celo eo q̄ ppe loquēdo vificāi
nō posset: q̄ corpa celestia nō s̄t guā
nec corruptibilia vt. d. Arl. i. de celo
7 mūdo. Jō dicūf cadē de celo: q̄ vi
debūf lumie suo p̄uari supueiēte cla
ritate maiori. Vel pōt itelligi q̄ stel
le cadēt de celo q̄tū ad apparitionē
q̄ illāmāti vapores i tāta mltitudie
descēdēt: q̄ videbūf aspiciētib⁹ q̄ sint
stelle de celo cadētes. **S**ignūz erit
angelicaz vtutū omotio. De q̄ Mat
24. Virtutes celoz mouebūf. Et h̄z
doctores p̄atos pōt duplr itelligi.
Aut p ordine vtutū q̄ fm Dyo. li. de
ang. hier. ē medi⁹ i me^a hierar^a. Aut
p oib⁹ celestib⁹ spritib⁹. p̄ mō p tan
to vtutes celoz omouebūf: q̄ angeli
illi⁹ ordinis q̄z officū ē cīr mūdum re
gimē gerē: faciēdo aliq̄ scā isolita ad
reuocādū mētes hoīuz i deū: p modū
cū tps an̄ xpi adurtū faciēt scā maio
ris admiratiōis q̄ vnq̄ an̄ fecerit. Et
i ip̄o xpi aduētū mouē cessabunt cor
pa celestia. Accipiēdo vō virtutes p
oib⁹ āgelbtis dicūf moueri fm mgi⁹
nō metu dānatōis v̄l aliq̄ pturbatōe
pauoris: s̄ q̄dā admiratiōe eoz q̄ vi
debunt. Et sic itelligit illud Job. 26.
Colāne celi pavēt 7 contremiscūt ad
nutū ei⁹. **S**ignū dī signi redēptōis
appitio: de q̄ i euāgelio. Tūc appebit
signū filij hoīf q̄d mltiplr pōt itelligi
fm Alex i 3. Uno⁹ signū illō pōt dici
signū crucis: de q̄ cātāt ecclia. Hoc si
gnū crucis erit i celo: cū dñs ad iudicā
duz venerit. Et Cry. Crux appebit
sole lucidior exītes. **S**ignū pōt dici
signū passiōis i carne xpi: iuxta illud
Zac̄b. 12. Videbūt i que tūfscit. Et

Apoel. i. c. Videbit cū oīs oculos: 7 q̄
cū pupugerūt. **S**ignū pōt itelligi si
gnū crucis ipsū mentib⁹ fidelū. Nec
sūt siḡ q̄ colligūf ex euāgelio. Tū vt
Lucas addit. In trīs erit p̄sura gen
tū p̄ cōfusiōe sonit⁹ maris 7 fluctuuz.
v̄sq̄ vniuerso orbi. Jō nō ē dubitā d̄
q̄ an̄ diē iudicij videbūf tribilia siḡ
nō solū i sole luna 7 stell: vērū etiā in
aere: in auib⁹: i fra: in arborib⁹: i mari
i aialib⁹: i aq̄: i fluib⁹: 7 i oib⁹ abyss
Signū p̄ca i p̄cedēti ca^a fiet ad
significādū tribilitatē iudicij 7 ad ac
cusādū p̄ca v̄l q̄si ad opatiēduz suo
mō miseris dānatis. **C**aplm. 2.
Secūdū mysteriū dēplandū dī
rōnis in q̄ dīderare debem⁹ q̄re
p̄dicta siḡ fiet an̄ diē iudicij. Et dici
pōt q̄ p̄p̄ tres rōnes. **S**ignū dī oīs oīs
Accusatiōis. **S**ignū dī passiōis. **P**ri
ma rō dī oīs oīs ad oñdēdū q̄ tribil
erit aduēt⁹ filij dei iudicātis q̄n crea
ture sue tm̄ frozē icutiēt homib⁹. Jō
Breg⁹ i omel. d. Multa debēt mala
p̄currē vt malū valeāt sine fine nūcia
re. Nā si timēt hoies isolitā solis ob
scuratiōē: sic Virgī⁹. d. i. georl. Ille
etiā exticō misat⁹ cesare romā. Cuz
caput obscura nitidū ferrugine textit
Impiaq̄ etnā timuerūt secula noctē.
Si timēt nō cōsuetas tenebras sic egypti
pt̄h de qb⁹ dī. Ero. x. facte sūt tene
bre horribiles i vniuersa tra egypti
trib⁹ dieb⁹ nemo vidit frēm suuz nec
mouit se de loco i q̄ erat. Si timēt
fremotū si v̄toz vehemētā: si noctē
nos strepit⁹: si draconū aut serpentū
sibilos leonūq̄ rugit⁹ 7 hi⁹: q̄to ma
gis timebūt tremdā vocē seuerissimi
iudicis dānatis 7 exprobrātis malof
Signū rō illoz signoz dī accusatiōis.

Oēs enī fere creature imutabūf pa
te ad viditā corū p̄cores: iuxta illō
Sap. 5. Armabit creaturā ad vindicā
tā iumicoz suoz. Nā cū de⁹ oēs crea
turas fecerit ad hoīs vtilitatē: 7 oēs
deo obedierit hoī seruiendo: ip̄e vō
hō rebellis 7 inobediēs creatori suo
ertiterit: iō accusabūt eū q̄l iōtū. Cla
mabit nāq̄ suo mō celū. O deus ops
ego hoī mīstrauī cū planetis meis in
fluēdo sup̄ trā 7 a^a opādo q̄ iussisti
ip̄e vō te offēdit. q̄ vindica iustissime
index. Clamabūt sol 7 lūa 7 stelle. O
de^a mague nos dedim⁹ p̄ccō: ib⁹ lucem
vt tuū p̄fēq̄mur ip̄iuz. Illi vō i oi
bus te dēplētrū: fac q̄ viditā. Cla
mabit h̄ mō aer: clamabit fra: clama
būt aq̄ 7 oia q̄ i eis sunt. Jō Ugo de
scō Uic. ait. In die illa vltionis nihil
hēbit q̄d r̄ndē possit hō p̄ccō: vbi ce
lū 7 trā: sol 7 luna: dies 7 noctes: 7
tot⁹ mūd⁹ itabūt adūsū nos i testio
p̄ccōz n̄oz. 3^a rō illoz siḡz v̄l pas
siōis. Mouebūtur vtiq̄ q̄si q̄dā affe
ctu pietat⁹ 7 passiōis oēs create ad
opatiēdū dānat⁹ miserl. Uñ Cry. sup
Mat. ait. P̄refamilias mouēte dom⁹
ci^a turbat⁹: familia plantat⁹ 7 nigris se
vestib⁹ iduit: sic hūano ḡne cū finē cō
stituto celi mīstria lugēt: 7 candore
deposito tenebrl iduūt. Plāget q̄ sol
dānatōez hoīuz: plāget luna: plāget
stelle: plāget oia ele. neta: 7 vniuersa
q̄ creata sūt. O q̄ dur⁹ es o tu p̄ccō:
q̄ ferre⁹: q̄ tibi ip̄i crudel⁹ q̄ te dāna
vū aspiciē 7 morti sepitne ad iudicā d̄
7 tū nō plozas. Plāge q̄ sol te plāg⁹
plāge q̄ plāget te luna. plāge q̄ plā
gēt te stelle. S̄z mel⁹ plāge vt n̄ plā
gas. plāge q̄ offēdisti deū ut tibi idul
geat. Plāge p̄ d̄ritiōez 7 postula ve

niā. plāge p̄ frozē vt sic penā effugas
O sa reū p̄ccō. o adamatiū cor. o isē
sabilis mēs p̄ccatrici aie: q̄ audiēdo
ea q̄ dicim⁹ nō cōmouet: nō op̄ugit: n̄
excitat: nō deponit p̄ca nec reuertit
ad dñm deum suum.

Signū tribil erit vox tube vocāt⁹ mor
tuos ad iudicā: 7 q̄ v̄t v̄t v̄t v̄t v̄t v̄t
ca^a iū. iēs refo: matōis corpa 7 resurre
ctiōis mo: tuoz: 7 vox tube erit cā
instrumentalis. **C**aplm. 3.

Tertū mysteriū dēplādū de si
gnis iudicij dī d̄clūsiōis. Cōclu
dēt nāq̄ oia siḡ frozis i illo vno pa
uescēdo: q̄d erit vox tube d̄ q̄. i. Cor
is. Canet enī tuba 7 mortui resurgēt
ico: upti: 7 nos imutabimur. Scdm
aūt Ric. vi. 43. q̄rti li. Vox tube non
erit cā efficiēs refo: matōis corpa 7
vniōis aīaz ad illa: s̄ vtus v̄t v̄t. Erit
tū cā instrumentalis. Jō. i. Thel. 4. In
iussu 7 i voce arch̄geli 7 i tuba dei
descēdit d̄ celo. Ubi ponūf tria q̄ cō
currēt ad resurrectōz mo: tuoz. **S**ignū
erit iussio. **S**ignū refo: matōis. **S**ignū
sona
tio. **S**ignū erit iussio: q̄ rps iubebit
pulueres seu ptes q̄scūq̄ corpa mor
tuoz recolligi p̄ mysteriū āgelicū. Et
h̄ nōuit aplūs cū dixit. In iussu **S**ignū
erit refo: matō. Precipiet etiā rps ex
illis puluerib⁹ recollectis corpa refo:
mari 7 refo: matis aīas vniri: q̄ duo
fiēt vnū p̄ vtutē v̄t v̄t. Et ist⁹ nōrat
ab aplō c̄. d. In tuba dei **S**ignū dī so
natio. Arch̄geli. n. q̄ fuerūt custodes
p̄uiciāz i puicijs q̄s custodierūt: cla
mabūt fo: tūf 7 sensibilit̄ sono articu
lato: 7 mediāte aliq̄ sensibili creatura
formata. clamabūt in q̄ q̄ omnes co
ram iudice compareant v̄t v̄t v̄t v̄t v̄t
fniām 7 irruocabilē audituri. Et h̄

nōuit apls cū dixit In voce archāgeli
De hac at sonozosa tuba sic igt Cry
sup Matb. Vere vox mag' vox tube
tribul' cui oia obediūt demēta q' pe-
tras scidit. iferos apit. portas tarta-
reas frāgit. vicula mortuoz dīrūpit
7 de pfundo abyssi aīas corpib' suis
assignat. Hec aut oia citi' sūmāf in
ope q' sagitta insit i aere dicēte apo-
stolo. In momēto i idu oculi in no-
uissima tuba. Et Hiero. sup Matb.
sic loq'. Quotiēs diē iudicij cōsidēro
toto corpe extremisco. Sive enī ome-
dā siue bibā. siue aliqd aliud faciā sp
videt illa tuba tribul' sonare aurib'
meis. Surgite mortui venite ad iudi-
ciū. Et idē ad Cromatū 7 Heliodo.
Ego i scelez meoz latēs sepulchrō 7
pccōz vincul' colligat'. q'ridie illū dñi
cū clamoz ex pēdo. Hiero. vbi foras
Ego veniq' oia tuta timeo Quid au-
tis pccōz? Quid Hiero? d' Ego ipe
erat: Nōne scūs? Nōne pb' 7 vtu-
sus: nōne a curis frenis penit' absolu-
tus: nōne pnia macerat': nōne in dei
ope assidu'? Et tñ clamat ego timeo
Et cur nō times tu o amator scil? O
negligēs i via dñi! O pccōz negligēte
extremisce 7 dcutiāf viscera tua: o po-
ne fatuitatē mētis tue q' sit vt non ti-
meas: 7 sepi' mēte reuolue Hiero. v
ba. v. Ego timeo. Ad h' fac exēplum
q' Barlaā dixit d' Josaphat. Rex
qdā magn' xpian' tñ 7 deuot' vt pli-
mā mest' oibus appebat ic. O amara
vox. o dura. o tediola pccōzib' oibus
qn dicit eis. Surgite 7 venite ad iu-
diciū. Ergo puidēam' vt dñi tps ad-
est. 7 facultas dat p pniaz: reconcilie-
mur deo quē offēdim' vt bōitate sua
ipse absoluat nos a pccis: anūmētq'

societati scōz: ccedēs b nobis grām
7 i fu. gl. g sit bñ. p inf. se. scōz. Amē.
Feria q'rtā secūde ebdomade in q'
dragētima. De ordīne 7 ordītib' iudi-
cij gñal'. 7 d' snia d' vānatos ferēda:
ac d' fugui vocatōe electoz. Ser. 26
Viri Niniuite surgēt in iudicio.
Verba sūt ista dñi nri Jesu xpi
Mat. iz. c. 7 i enāgelio bodēno
Cōmēto: abar frequēt' saluator nri
vilectissimi diē iudicij: qm nihil tribi-
lius pccōzib' pōt dici. Quisnā tā ve-
mens tā stult': tāq' obstinatissim' eē
pōt vt cū audit se iudicādū dno iu-
dicio refuāri timeri nō debeat: iudi-
dicabit de' oēs hoies oēsq' āgelos q
peccauerūt: 7 cōn eos sniaz pferet ir-
reuocabilē. Qm tñ p'et ea q' dca sūt
de futuro iudicio gñali nō paz vtile
ē meditari: 7 cōsidere ea q' i illo iu-
dicio fieda sūt: idcirco i pāti sermone
adhuc d' ipo crim' aliq' tractaturi. De
h' 3^a my' adhuc pponim' d' tēplāda.
h' d' ordīnatio.
h' d' reuelatio.
h' d' p'emiatio.
De ordīe iudicij tā fm locū q' mo-
dū: 7 qlit' ab oib' siue bonis siue mal'
videbit' xps i maiestate sua. Cap. i
Rimū mysteriū d' tēplāda d' iu-
dicio gñali d' ordīnatio. Ordī-
nabit' eteni fm voc. q'rtū ad tria. h'
q'rtū ad locū. h' q' ad modū. h' q' ad
ad aspectū. h' ordīnabit' q'rtū ad lo-
cū d' q' aliq' dicit voluerūt q' erit vall'
Josaphat p'p' vba Jobel. 3. c. v. Ad-
ducā oēs gentes in valle Josaphat 7
disceptabo cū eis. S; Mg' sniaz. 48
di. q'rti li. quē etiā ceti' theologi s'be
quāf rphēdit illos q' d'z ill' d' pp' h'ctū
volūt itelligi: qm oēs hoies i valle illa

ophēdi nō possent: 7 p'p'ea est poti'
itelligendū mystice 7 spūaliter: eo q'
vall' Josaphat itēptat' vall' iudicij.
Dicit' q' magister q' xps descēdit ad
iudicādū sup mōtē Oliueti de quo i
celū ascēdit 7 sedebit i aere i loco al-
to: 7 forte circa locū illū in q' apli de-
fierūt ipsū corpaliter vidē qm ascēde-
bat in celū. Hoies aut cōgregabūt i
valle Josaphat cui p'eminet mōs oli-
ueti. Et q' i illo poterūt capi tot erūt
ibi. Alij circa vallē qdā pp'iqui: qdā
vō remoti. Electis vō existētib' ad
dexterā iudicij sūt i tra s' i aere. Juxta
illud. i. Thef. 4. Rapiemur cū illis in
nubib' obuiā xpo in aera. Si enī non
rapent' in aera nisi p' iudiciū: qm cū iu-
dice ibūt i celū nō dicerēt rapi obuiā
xpo: s' p' xpm. Viri tñ p'fecti magis
eminēt' 7 p'pe iudicē erūt. Magis et
cōgruū erit q' xps veniat ad iudican-
dū in aere sup mōtē oliueti: q' sup lo-
cū in q' passus ē: q' passus ē i for' isr-
ma 7 iudicabit in forma glōsa sicut i
glōsa ascēdit. Ordīnabit' iudicij
q'rtū ad modū. De sūmis nāq' celoz
descēdet fil' dei cum ptate magna 7
maiestate cū oib' angelicis choris. 7
sua glōsissima m're. Deferēt an' eū an-
geli passiois istrumenta ex miraculo
reformata. Videlicet colūna. coronam
spineā. crucē. clauos. spōgiā. 7 lācea.
Et oēs electi reassūptis corpib' p'ce-
det ei obuiā. Quoz p'essione 7 or-
dīne pie cōtēplari possum' fm q' Jo
in Apoc. describit. Ait enī. 7. c. Audi
ui numerū signator' cētū q' dragita q'
tuoz: milia signati. Ex tribu Juda. iz.
milia signati. Ex tribu Ruben. iz. mi-
lia signati. Ex tribu Gad. iz. milia si-

gna. Ex tribu Aser. iz. m. s. Ex tribu
Neptali. iz. m. s. Ex tribu Manasse
iz. m. s. Ex tribu Levi. iz. m. s. Ex tri-
bu Symeō. iz. m. s. Ex tribu Iachar
iz. milia. s. Ex tribu Zabulō. iz. m. s.
Ex tribu Ioseph. iz. m. s. Ex tribu
Deniami. iz. m. s. Post hec vidi tur-
bam magnā: quā dīnumerare nemo
poterat ex oib' gētib' 7 tribubus 7
linguis 7 pplis: stātes an' thronū i cō-
spectu agni amicti stolis albis: 7 pal-
me i manib' eoz. Et clamabunt voce
magna dicētēs. Sal' deo nro q' sedet
sup throno 7 agno. In q' visioe pōit
Jo. numez electoz: accipiēdo more
scripture numez d'ctiatū p' idē mī-
nato: describēdo illū p' noīa tribuū si-
lioz isrl: p' q' mystice designat' status
illoz q' erūt saluādī. h' d' m' q' status
ex tribu Juda: q' int'pretat' cōfessio cō-
p'ebit i iudicio. 7 signat' oēs pccōzes:
oēsq' peccatrices q' p' multa scelera 7
pcca cōmissa redierūt ad pnia: d' q'
bus xps dixit. Meretrices 7 publicā
pcedēt i regno celoz. Secūd' stat'
cōp'ebit ex tribu Ruben: q' int'pretat'
filius visiois. 7 signat' oēs viros do-
ctos 7 illuminatos scēla q' d'cū i oibus
magnificauerūt. Tert' stat' cōp'ebit
ex tribu Gad q' int'pretat' accind' la-
truncul' 7 signat' q' s'libet cōiugatos:
q' i scō mīmonio cū dei timore 7 obe-
dientia vixerūt. Quart' stat' cōp'e-
bit ex tribu Aser: q' int'pretat' btūs v'f
diuitias habens: 7 signat' oēs sacer-
dotes diuites q' mīstri sūt sacramtoz
Quintus status coparebit ex tribu
Neptalim q' int'pretat' dilatatio mea
7 signat' oēs religiosos q' se dilatant
nō solū p'p' dēū ad seruanda pcepta

¶ etia cōsilia. **Sextus** stat' appebit ex tribu Manasse. q' interpretat' obliuio: 7 signat oēs monachos 7 solitarios q' obliuio cuiuscūq' cure t'pali: etiam 7 actōis spūalis p' tēplatiā virā deo placē studuerūt. **Septim' stat' cōpebit** ex tribu Symeo. q' interpretatur obia: 7 signat oēs filios mortuos qui mortui sūt s' cura parētū q' i vita fuerūt obediētes. **Octau' stat' cōpebit** ex tribu Levi: q' interpretat' assūpt' 7 signat oēs platos ecclie q' assūmūt ad regimē aiāz. **Non' stat' cōpebit** ex tribu Isachar: q' interpretatur vir mercedis. 7 signat mechanicos 7 artifices oēs q' labo: at p' mercede. **Decim' stat' cōpebit** ex tribu Zabulon: q' interpretat' ppugnaculū fortitudinis. 7 signat oēs ipatores reges p'ncipes 7 alios quoscūq' d'nos: q' ob rē pu. defendēda augēda tuēdaq' habuerūt p'matū. **Undecim' stat' cōpebit** ex tribu Ioseph: q' interpretat' augmētū: 7 signat oēs bonos mercatores q' sua industria sollicitudine 7 labore ciuitatū bona multiplicāt 7 augmētāt. **Duodecim' stat' cōpebit** ex tribu Beniamin: q' interpretat' cōtinētia. 7 signat oēs cōtinētes q' vitia carnalia maxie sūt detestati. P' q's venient oēs martyres cōfessores 7 apli 7 p'ntabūt se corā altissimo ipatōe d'no Jesu xpo laudātes 7 b'ndicētes cū leticia nomē sc'm ei'. Ex alio vō latere damnati oēs reassūptis corpib' suis vna cū diabolis cōpebunt. **Primi** erūt oēs d'p'ati quoz capitanei erūt Chain q' infecit sc'm 7 Judas q' vendidit xpm. **Secūdi** erūt oēs viri docti q' fuerūt sapiētes vt faciēt mala.

bū aut facē neiciētur. Ibi erūt inflati theologi ibi erūt curiosi: 7 vani p'bi. ibi arrogātes iuriste. ibi pcuratores 7 aduocati dolosi. ibi notarij falsi. ibi oratōes mēdaces: 7 adulatiōib' vitatē despiciētes. **Tertij** erūt omnes vxorati q' m'imonij federa violauerūt. ibi erūt q' cōtraxerūt i g'dib' p'hibitis aut cū ordīnib' sacris: aut p' cōtinētie vota: ibi erūt mulieres adultere q' de bōis viroz nutrierūt filios alienos. **Quarti** erūt oēs mali sacerdotes q' curā aiāz acceperūt cū essent insufficientes q' nō dixerūt officiū ad q' tenebāt: q' celebrarūt i mortali p'ccō. q' tenuerūt secreta v' publice scubias 7 sacra p' p'cio v'ediderunt. **Quinti** erūt oēs mali religiosi q' nō p'auerūt reglas suas q's p'miserūt deo obfuaē qui peiores fuerūt i morib' q' stipendarij. supbi. p'sūptuosi. hypocrite. iui di. maliuoli. inig. v'ipelles. dolosi detractores. susurrōnes. bilingues. mēdaces. sacrilegi. excoicati. 7 q'dā damnabiles heretici. **Sexti** erūt oēs mali monachi 7 solitarij ociosi pigri cōmedētes bñ paz loquentes cū deo 7 min' cū hoib'. stātes i solitudine pp'egliam mūdi pleni fantasij 7 cogitatioib' etiā factis 7 turpissimis 7 p' ve recūdia talia cōfiteri omittētes. **Septimi** erūt oēs supbi filij q' parentibus suis iobediētes eos sp'reuerūt afflixerūtq': 7 molestauerūt cōtumeljis cōvitijs iproprijs: 7 q'q'z verberib' nec debitam impenderunt reuerentiam. **Octau' erūt** oēs lupini plati q' nō strauerūt per hostiū in ouile neq' v'ocati fuere a deo: sicut Aaron: s' mūnē scio arte dolo importunitate t'paliq'

fauore: 7 alijs indebitis modis ecclia sticos rapuerūt honores: 7 bona eccliaz nō paupib' quoz sūt: s' p'p'is 7 amicis: 7 q'd pei' ē lenonib' 7 meretricib' distribuerūt. **Noni** erunt oēs mali mercatores fraudulēti falsarij: simulati: piuri: deceptores 7 vsurarij. **Decimi** erūt oēs tyrāni 7 mali d'ni q' seip'os deificātes nō timuerūt deū 7 suos subditos grauarūt iuste. **Undecimi** erūt oēs artiste nequam: q' suas artes cū iniusticia 7 alioz dāno exercuerūt. **Duodecimi** erūt oēs incōstātes 7 luriosos 7 oēs alij p'ccōres q' a pte sinistra p'ntabūt corā iudice clamātes 7 dicentes. Heu heu cur nati sum? O q' amara est dies ista. Miseri nos q' trahimur! Ne nobis q' p'gim' ad rigōrosū iudiciū. **Or** dinabit iudiciū q' ad aspectū. **Secūdi** eni Alex. i. 3. Ricl. 7 Bon. di. 48. q'rti li. Boni 7 mali vsuri sūt iudicē viuorū 7 mortuoz. Mali in forma q' filij hois est: s' tñ in claritate q' iudicabit nō i infirmitate qua iudicat' ē. fiet. n' vtute vna sup'nālī: vt videāt formā gloriosam corpis xpi ad aplio: ē illo rū cōfusione: q' glibz eoz tristabit ac cōfūdes vidēdo gliam ei' que vehemter odit. Dānati eni vehemter odiūt deum non sub ratione qua bonus est sed sub ratione q' eos punit. Cognoscēt insup dānati vinitatē xpi non p' clarā v'isione: s' p' effect'. Bōi vō videbūt gliam corpis xpi cū gaudio 7 leticia oculo corpali: 7 gloriāz aie oculo mētali: 7 etiā clare videbūt vinitatē fietq' adhuc sup'nālī vt ita. cū videant 7 audiāt q' sūt a remotis sicut p' ping. Tūc sicut dicit Cry. sup Matb

Plāgēt iudei vidētes viuētē 7 iudicantē que q'si hoim mortuū existimabant: 7 cōuicētes se corpe vulnerato scēl' suū negare nō poterūt. Plāgent 7 gentiles q' vanis disputatiōib' cōcepti p'boz irrationabilē stulticiā putauerūt eē deū colē crucifixū. Plāgent se xpiani p'ccōres: q' magi vilererūt mūdū q' xpm. Plāgēt se heretici q' puz hoim crucifixū dixerunt: cū videant ipsū eē iudicē in que iudei trāsixerūt hec ille. Quāta erit etiā in dānatis afflictio: quātūq' mero: cū videbunt multitudinē electoz. Tunc ut scribit Sapie. 5. Stabūt iusti in magna cōstātia aduersus eos q' se agustiauerūt 7 q' abstulerūt labores eoz. Vidētes turbabūt timore horribilī 7 mirabūf in subitatiōe inspate salutis t'centes intra se p'niām agentes 7 pangustia spūs gemētes. Hi sūt quos aliqui habent in veri. 7 i si. ipro. Nos infen. vitā illoz estimabam' insa. 7 fallōz sūi. ho Ecce quō copu. sūt inf' fi. dei. 7 inter sanctos foris illorum est.

Qualit' accusabunt i die iudicij. 7 nota fiet p'ca oīuz nec poterit q's defendere se aut excusare. **Cap. 2.**

Secūdu mysteriū tēpladum de iudicio vocat' reuelatio. Reuelabunt q'ppe oīa dānatoz p'ca: tā publica q' scēta cū quā reuelationē occurrēt tria. **Pr'** ac' cūfatio. **2'** restificatio. **3'** artatio. **Primū** accusa'. Stabūt nāq' tres accusatores cōtra p'ccōres. **Primus** erit diabolus q' dicit equissime iudex iudica istū esse meū q' noluit eē tuus. Tu' erat p' nām: me' est fact' p' suam maliciā. Tibi iobediēs mihi obediēs

Judica g̃ istū eē meū meūq; damnan-
dū. Cognoscēt enī tūc fatui peccato-
res: q̃ grauit̃ errauerunt acquiescē
diabolicis suasionib; quādo videbūt
oēs demones contra illos clamātes
Secundus accusator erit pp̃m sce-
lus. Nā vt ingt̃ Ricl. in. 4. di. 43. In
iudicio cognoscet q̃lib; hō peccā q̃ fec-
tā iusti q̃ reprobi. Mali enī cognoscēt
vt ex illa afflictioe apli; cruciēf. Bōi
vō q̃ ex cognitiōe remissiois et indul-
gentie apli; solabūt et dīnam mīam
collaudabūt. Nō solū autē ipsimet; s̃
singulati vniciq; māifesta erūt oīuz
bona et mala. S; noticia illa et diuul-
gatō peccoz que fecerūt electi: nō g̃iā
bit eis pena nec ignominia nec confusio
nē gnimo cedit ad eoz gl̃iaz pp̃ pe-
nitētia quā fecerūt. Et h̃ dicit Greg
4. moral. vsul finē q̃ ait exponēs illō
ps. Mis̃as dñi in etnā cantabo. Quō
mis̃cordias dñi cātāt: in etnā: q̃ mis̃er
se ignōat fuisse! Et si mis̃erie trasade
n̄ memit vn̄ largitori mis̃e laudes red-
dit! Manifestatio g̃ peccoz q̃tum
ad reprobos non q̃tum ad iustos erit
accusatio. Tertius accusator erit to-
tus mūd; . Un̄ Criso; sup Mat. In
illa die vltionis nihil ē q̃ r̄ideamus
vbi celū et fra aq; sol et lūa. dies et no-
ctes. et totus mūd; stabūt aduersum
nos in testioniū peccoz n̄oz. Scd; q̃
occurrēt i reuelatione peccoz erit
testificatio. Tres enī testes hēbit tūc
ōtra se peccoz. Unū sup se. s. deū Secū-
dū intra se. s. sciam pp̃am. Tertium
iurta se. s. pp̃m āgelū hōi ad custo-
diā deputatū: qui tāq; consci; oīuz q̃
hō fecit cōtra eū testimoniū phibe-
bit Un̄ Job. 20. Reuelabūt celi id est an-

geli iniquitatē eius. **T**ertiu q̃d occur-
ret in reuelatiōe peccoz erit artatio.
Arte enim erūt tūc et stricte vie oīuz
peccoz q̃ nō poterūt negare: nō excu-
sare: nō appellare: nō fugē: nō ipetra-
re veniā: nō habē refugiu. O q̃ flebi-
lis erit tūc dānatoz cōditio. Nō va-
lebūt ei; p̃ces: nō clamores: n̄ gemitus
nō parentes: nō amici: nō veniq; q̃cōq;
aliud. Un̄ Chry. sup Mat. Nō erit
tūc resistēdi v̄t; ōtra deū: nec fugiēdi
facultas an̄ facie ei;: nec p̃iue loc;: nec
satisfactiois tps. Et Greg. i omel. in
qt. O q̃ aguste erūt tūc vie reprobo-
rū: sup; erit inde; iratus: inferi; hor-
rendū chaos: a dextris peccata accu-
santia: a sinistris infinita demonia ad
supplicii trahētia: int; cōscia vrens:
fous mūd; ardens: mis̃er peccoz sic cō-
prehensus q̃ fugiet: latē erit iposibi-
le appere intolerabile. hec ille. Pote-
rit tunc vnusq; dicē illud ps. Quo-
ibo a spū tuo et q̃ a fa. t. tu. Si ascē. i
ce. t. il. es. si. de. i. infer. ades. Si su. pē
m. di. et ha. in. exte. ma. Etenī il. m. t.
vedu. me. et. t. m. de. tua.

Qualit̃ in iudicio x̃ps alloquet ele-
ctos blāde atq; benigne: malos vero
aspe satis et dure: et quō ip̃i supabū-
tur a iustis. **C**ap. 3.

Tertiu mysteriū cōreplādū ē
iudicio d̃ p̃mia. Cū q̃d ad
huc tria debem; attētissime
cōreplāi. **P**rimū d̃ electoz allocu-
tō. **S**ecundū d̃ electoz contritatio. **T**er-
tium d̃ electoz allocu-
tō. **P**rimū d̃ electoz allocu-
tō. Loquet nāq; x̃ps electis suis tria sua-
uissima v̄ba. **P**rimū v̄buz erit dul-
cis vocatiōis: q̃n facie leta et vultu hi-
lari ad dexterā p̃tē se v̄tēs: aspiciēs

suam dulcissimam matrē et cetos ele-
ctos et scōs. poteritq; dicē lic; i euā-
gelio nō p̃oaf. **O** genitrix mea. o ve-
nerāda et dignissima regina celozum
ecce iā tps est vt cūctis hoib; q̃ fue-
rūt in mūdo inotescat gl̃ia tua. vide
antq; oēs merita tua. Tu nēpe es illa
q̃ hūilitate caritate ceterisq; v̄tutib;
ad tuū v̄terū me inclinasti. Tu me. 9.
mēsib; in ventris tui tabernaculo te-
nuisti. Tu me natū deū hoīem in p̃se-
pio adorasti: inuoluisti panis: et lacte
tuo in ellisuo me pauisti. Tu cum la-
chymatē me cernebas lachymaba-
ris. Cū v̄gilāre v̄gilabas: cū patiēte
patiebari. Tu me i brachijs sepe por-
tasti. et corde et ope semp meū fuisti.
Necū p̃ dolore cū crucifigebar i cru-
ce crucifigebaris in aīa. Et cū a toto
mūdo eēm deridēt;: tu sola firma in
mea fide māstisti. Junxisti volūtatē
tuā volūtatē mee. Scā humilis et de-
uota celestia semp desiderasti. En iā
toti mūdo parū cōgregato: et ego ex-
celsam gl̃oriā tuā quā tibi dāe volui
patēt mōstrabo. Postmo; vō aplis
referet. Vos discipuli mei filij et frēs
dilecti: q̃ religistis oīa. pp̃f nomē meū
et paupes et pegrini p̃ fratū orbem si-
deliter laborastis: et tandē patienter
mortem sustinūstis. Et p̃ martyrib;
dicet. **O** vos seruētes martyres: q̃ p̃
meo amore tormēta et penas horribi-
lissimas sustinūstis: et mori potius q̃
mē negare elegistis. Deinde alloquet
v̄gines. **O** vos v̄gines mūdi q̃ scām
illibatāq; castitatē tantope amastis
Et vos o scī cōfessores: q̃ cō: pa v̄sa
ardēssima p̃mia macerastis. **O** vos oēs
scī religiosi q̃ abnegastis pp̃riā volū

tatē. **O** deniq; vos q̃nīe opa primis
v̄ris exhibuistis. Esuriui enī et dedi-
stis mihi māducare. Sitiui et dedistis
mihi bibē. Hospes erā et collegistis me
Nudus erā et coopuistis me. Infirm;
erā et v̄sistastis me. Venite ad me vos
diligentē. Venite ad me fontem oīuz
bonoz. Ad me sumū gaudiū. Ad me
sumā pulchritudinē. Ad me sumū so-
latiū. Veni o cara genitrix. Venite o
oēs electi. **O** dulces venite. **O** vos
dulcis: sup mel et māna. Ecquid fa-
cient tūc dānati q̃ nō vocabūt. Audi-
ent tñ x̃pm vocatē electos suos. Per-
cutiēt p̃fecto peccoz. clamabūt et di-
cent. **U**e nobis cur nati sumus! **U**e q̃
vocati sūt illi et nos non vocamur. et
nobis nihil v̄r. Quinimo expēdātes
sum; audire sniam horribilis dānati-
onis. **S**ecundū v̄bū suauissimū q̃d
loquet x̃ps electis suis d̃ b̄ndictiois
Nā p̃ vocationē subiūget eis b̄ndi-
ctionē suā: dicetq; vt pie credo p̃ m̄i
sue. **B̄ndicta** sis tu: **b̄ndicta** sit aīa tua
b̄ndictū sit corp; tuū: **b̄ndicti** sūt oēs
labores tui. Deinde dicet et ceteris.
B̄ndicti sitis vos oēs electi mei. **O** q̃
grata erit b̄ndictio illa oib; ill. **O** q̃
gravis ipsis dānatis q̃ tūc intelligent
q̃tū pfuit b̄nfacē amare deū et odire
peccm. **T**ertiu v̄bum suauissimū q̃d
loquet x̃ps electis suis d̃ remunera-
tionis: q̃n s̄biūget. **P**ossidete paratū
vobis regnū a cōstitutione mūdi. **R**e-
gnū in quo ē oīs iocūditas: oīs pleni-
tudo bonoz: oīs suauitas: oīs pleni-
leticia: omnis pax: oīs cōcordia: omnis
omnis quietas: omnes diuitie:
omnis satietas: omne deniq; bonum.
Nullū incōmodū. nulla tristitia null;

voloꝝ.null' laboꝝ.null' firmitas.null' fastidiu.null' meroꝝ.null' discoꝝ: dia.null' deniqꝝ malū. O peccatoꝝ in senlati. Cur nō conami ⁊ vos regnuꝝ illud acqꝛere cui tot' mūdus cū oib' bonis suis cōpari nō pōt. **S**ecūdo cōtēplādū dī dānatōꝝ contristatio. **M**ā p' oia q̄ s' dicta sūt vehemēt peccatoꝝ cōtristabūť ppť tria. **P** pť exprobratioꝝ. Acrit nāqꝝ xps exprobrabit illos. v. illud vel file qđ Chry sup Mat. ait. Ego ppť vos hō scūs sū: alligat' ⁊ deris': celsus: ⁊ crucifir'. Ubi est tantaz iniuriarū meaz fruct' Ecce p̄ciū sanguis mei quē dedi p re demptioē aiāz vřaz. Ubi ē fuit vřa quā mihi p f̄cio sanguis mei dedisti. Ego sup glām meā vos habui: cum essem deus apparēs hō: ⁊ vilioꝝ me oibus reb' vřis fecistis. Nā oēs rem vilissimā tre ampli' dilexistis qđ iusticiā meā ⁊ fidē. hec Chry. O scelerati ⁊ ingrati peccatoꝝ: qđ mali feci vobis Quid p vestra salute facē debui qđ non feci? Videte caput meū splēdidū hoc est illud qđ p vobis spinis fuit coronatū. Habui facies meā nūc sole lucidiorē: fetidissimis sputis p vobis deturbatā. Corp' hoc gliosū qđ inspiciatis p vobis fuit dure flagellatū ⁊ in cruce cōfixū. Ecce signa. Aspiciate loca clauoꝝ: aspiciate man': aspiciate pedes: aspiciate latus. Ingt enī Cry. Ueniet xps in iudicio nō solū vulnera: s' exprobratissimā mortē ostēdēs. **S** cōtristabūť peccatoꝝ ppť cōtrariatōꝝ. In tātis enī angustijs constituti oēs scōs cōtrarios habebūť. **S** cōtristabūť ppť s̄niationē: qñ audiunt tonitruū illud grāde ⁊ formidabile: vocē

f. Jesu xpi indignant' ip̄is. v. Ite maledicti in ignē etnū q̄ patus ē diaboꝝ lo ⁊ angelis ei'. **T**ertiu' cōtēplādū dī oiuz sepatio. O si vellem' cōtēplari qñ sepabūť iniusti a cōsortio iusto rū: ⁊ a vilioē dei. quāta erit illoꝝ lamtatio qđ flebiles voces p̄ripem': certe in lachrymas. **I**būť qđ ē ipi dānati ciulātes ⁊ querelātes in ignē etnū. **I**usti aut' in vitā etnā: in qua regnabūť cū xpo p infinita sc̄la sc̄loꝝ. **A**mē **M**eria qnta secūde ebdomade i q̄ dragesima de necessitate sc̄ssimū sc̄ssiois otra eos q̄ dicit supflū eē aut inane cōfiteri peccā sua sacerdoti.

Accedētes discipuli Ser. 27. eius rogabunt eū. v. Dimitte illā: qđ clamat p nos Mat h̄ 15. c. 7. in euāgelio hodierno. **O**rdinauit xps sacerdotes suos mediatoꝝ fore futuros int' ip̄sū ⁊ peccatoꝝ penitentes: voluitqꝝ ut absolutiois bñf' ip̄sī sacerdotes p cōfessionē sacramē talē largirēt. **Q**đ mystice inuis' i euāgelica lectioe in q̄ narrat quēadmodū apli p quos significāť sacerdotes supplicabūť xpo p Chāae filia: sanitatez postulantes: p quam peccatrix aiā denotaf. **Q**ñ vō apud nōnullos curiosos extat opio quedā falsa: qua asserūt nō fore opōtunū imo supflū ⁊ inane sacerdotib' cōfiteri peccata. **I**dcirco in p̄iti sermōe de necessitate cōfessionis tractare curabim': quā necessariā eē cunctis penitētib' oīdem' triplici ratione.

P rō ppť doctoꝝ ⁊ scripturarū. testificationem.

P ppť xpi institutionem.

P ppť ecclie p̄ceptionem.

Quid p̄dicta scōꝝ doctoꝝ p̄bari pōt qualis cōfessio peccatoꝝ sit penitētibus ad salutē necessariā. **C**aplm. i.

Prima rō qua ostēdit qđ cōfessio sit necessaria ad salutē est ppť doctoꝝ ⁊ scripturarū testificationē. **E**t anteq̄ inducant' testimonia p̄mittēda est de cōfessioē distinctio quedā quā ponit Mex. i. 4. volumine sūme. ⁊ Tho. 2. 2. q. 3. qui dicit qđ triplex est cōfessio. **P** eozū que sūt fidei: ⁊ ista est pp̄ius act' si dei de qua Paul' Ro. 10. ait. Ore at cōfessio fit ad salutē. **2** est cōfessio grāz actiois siue laudis: ⁊ est act' laetrie: qđ ordinat' ad honozē deo exti' exhibēdū. de qua David in ps. Confitemi dño qm̄ bonus. **3** est cōfessio sacramentalis qđ sit sacerdoti. **E**t de hac Ray. ait. in sūma de pe. Cōfessio est corā sacēdote legitima pp̄oꝝ peccatoꝝ declaratio. **E**t de hac sc̄i dicit **Q** loco ⁊ tēpe expediat ad salutem. **U**n de pe. di. i. c. nō pōt. iducif Amb' li. de paradiso sic loquēs. **N**ō potest qđq̄ iustificari a peccō nisi peccm fuerit ante cōfessus. **E**t ibidē Amb' i. finōe qđ drageme ingt. **E**cce nunc tps acceptabile in quo cōfessio a morte aiām liberat. **C**ōfessio paradisu apit. **C**ōfessio spē saluādi tribuit. **U**n scriptura dicit. **D**ic tu iniquitates tuas: vt iustificeris. **I**tē Jo. os aureū in. c. p̄fecta. **I**n co: de cōtritiō. in o: cōfessio. in ope tota humilitas. **H**ec est fructifera penitētia. **E**t idē de pe. di. i. c. nō potest **N**ō pōt qđq̄ grām vite celestis accipere: nisi purgatus fuerit ab oī forde peccī p p̄nie cōfessionē. **E**t Aug' li. de p̄nia. **A**gite p̄niam q̄lis agit in ecclia

vt o: et p vobis ecclia: nemo sibi blā diaf ⁊ dicat. **O**cculte ago apud deū ago. **N**ouit deus qui mihi ignoscit qđ in co: de ago. **E**rgo sine cā dictum est **Q**ue solueritis in tra erunt soluta ⁊ in celo: . **E**rgo sine cā clauēs dare sūt ecclie dei: qñ dicat: nō. **E**t idē i eodē li. **Q**ue penitet oīno peniteat. **V**olo: rē lachrymis oīdat. **R**epresentet vitā suā deo p sacerdotē. **P**ueniat iudiciū dei p cōfessionē. **E**t Aug' i li. de p̄nia **C**ōfessio est salus aiāz. **D**issipatrix vitioꝝ. **O**ppugnat' demonū. **Q**uid pla? **O**bstruit os inferni ⁊ portas agit p̄ diti. **E**t de pe. di. i. c. **M**ultiplex miā dei. **L**eo papa ingt. **M**ediatoꝝ dei ⁊ hoīuz xps **J**esus: hanc p̄p̄o: itis ecclie tradidit p̄tāte: vt cōfiteb' p̄nic satisfactioē darent: ⁊ eadē salubri satisfactioe purgatos: ad coionez sacramētoꝝ p ianuā recōciliatiois admitterēt. **E**t idē in sermonib'. **N**ō renanet i iudicio cōdēnādū qđ fuerit cōfessioe purgatū. **E**t qđ colligit qđ penitētes ad cōfessionē sūt obligati. **S**ed cōtra possēt qđ arguē. **P**rimo qđ nullus tēct manifestare ihonestā corpis sui. qđ multo min' nec aie. **2** qđ vt dicit Amb' sup Lucā. **P**etr' voluit ⁊ fleuit: qđ errauit ut hō. **N**ō iuenio qđ dixerit: scio qđ fleuit: **L**achrymas lego: satisfactioem nō lego. **E**t Chryso. ait. **L**achryme lauat delictūz qđ voce pudor ē cōfiteri. **A**rguitur qđ si eēt necessariū hoies cōfiteri sacerdoti hoc non videretur eē nisi ad taxandā emēdā peccī. **S**z hō pōt sufficenter taxare emēdā p peccō suo. qđ vř qđ cōfessio nō sit necessaria. **R**ndet ad hec Ric. i. 4. di. 17. **D**ices ad p̄niam.

Q̄ ihonesta corpis expedit aliquā ma-
nifestare medico ad sanitatē sequē-
dam: iuxta illud Boetij. Si opa me-
dicantis expectas: optz vt vuln⁹ de-
tergat. Sic eē ihonesta aie manifestā
da sunt sacerdoti tāq̄ medico spūali
Ad secūdu vō dicit Ric. q̄ multa
facta sūt q̄ scripta nō sūt. Et q̄n dī q̄
lachryme lauāt delictū: excludit cōfes-
sio publi: ca: nō autē secreta q̄ cū ipis
lachrymis intelligit. **A**d triū isup
argumētū. d. Ric. q̄ ille q̄ ē nimis fa-
miliaris vni pri: iudex nō v̄z eē in illa
causa: vt nōc extra de officio 7 ptate
iudicis dele. c. insinuāte: q. d. glo. ibi
v̄z. familiaritatis affectio: veritatem
impedire solet. Hō autē nimis familia-
ris ē carni sue: 7 iō non ē rōnabile q̄
sit iudex in illa cā in q̄ agēdū ē de pu-
nitioe carnis sue: quīs illa punitio sit
ad aie correptionē. Multi insup si se
ip̄ sos iudicare deberēt: de quibz mis
peccatis sibi cōsciam nō facerēt: repi-
rent q̄ vsurarij q̄ vsuras nō cōdēna-
rēt: raptōres 7 fures q̄ restitutionem
nō approbarēt: adulteri 7 fornicato-
res qui luxuriā nō excusarēt 7 h̄mōi
Quare oportune pūisū ē vt in foro
cōscie. alij. s. sacerdotes de peccis nr̄is
quā illa cōfitemur habeant iudicare.

Ad cōfessio ē de necessitate salutē
tō q̄ tpe legis gratie fuit instituta a
dño Jesu xpo: 7 quō intelligit q̄ sit v̄
iure nature: 7 ql̄ in lege scripta fuit
figurata. **C**aplin. z.

Secūda rō qua ostēdit q̄ cō-
fessio sacramentalis sit ad sa-
lutē necessaria est ppter xpi
institutionē. Instituta q̄ppe fuit cōfes-
sio in lege gr̄e a dño Jesu xpo s̄m Ri.

vbi. s. implicite 7 explicite. Implicite
in figura cum dixit leproso mundato
Mat̄h. 8. Uade 7 ostende te sacerdo-
ti: Et etiā explicite sine figura: in hoc
q̄ nō tr̄m ptatem iudicādi in foro ex-
ori dedit discipulis accipiēdā ab alijs
mediante Petro: cui eam pmisit ante
passionē cū sibi dixit illud q̄ scriptū
est Mat. 16. Tibi dabo claues regni
celoz. Et dedit p⁹ resurrectionē cum
dixit Job. 21. Pasce oves meas. Sed
etiā dedit eis ptatem iudicādi i fo-
ro cōscie: nō tñ apl̄s quozū sunt ep̄i
successores: sed etiā alijs discipul̄ q̄rū
sūt successores inferiores sacerdotes.
Et illam ptatez oib⁹ imediate dedit
p seipsū. cū p⁹ resurrectionē suā dixit
eis. Quoz remiseritis peccā remittūf
eis. Quibus autē dat ptas iudicādi v̄
aliqua cā: dat eis ptas cognoscēdi v̄
illa. Null⁹ enī pōt iudicare 7 eē bon⁹
iudex de his q̄ ignorat. Sacerdos atē
nō pōt cognoscē sufficiens facta peccō
ris cōscie: nisi peccōr ei p cōfessionē cō-
scie apl̄at. Alex autē i. 4. sūme dicit q̄
duo sunt in cōfessioe. Unū formale 7
cōpletivū: 7 hoc est absolutio v̄ po-
testas absoluēdi vel mediādi. Et h̄
v̄is instituit qui ptatē clauū cōcessit.
Et penes hoc residet v̄tus. Aliud atē
ē matiale 7 hoc est detectio peccati
sue mo: bi. Et hoc dñs nō instituit: s̄
insinuauit: q̄ sufficit egrotō exponē
medicū 7 medicinā. Un̄ Aug⁹ li. p. de
pnia 7 ponit de pe. di. i. Quē penit̄z
Lazarū ait de monumento iam resuscī-
tatum obtulit discipulis soluēdū xps
p hoc ostendens ptatē soluēdi sacer-
dotibus fuisse concessam. Et h̄ queri
potest. Utrū cōfessio instituta fuerit

in lege nature 7 i lege scripture sicut
in lege gratie. Et v̄ lege nāe dicē pos-
sumus s̄m Bon. i. 4. di. 17. Q̄ dupl̄
sūt aliq̄ de dictamie iuris nature. scilz
Aut i gnali: aut in spali. In spali vt
honorare p̄tes. In gnali vō dicitur
nā ea q̄ supaddit lex euāgelica. Int̄el-
ligendū ē q̄ q̄ ē cōfessio de peccō. mēta-
lis 7 vocalis. Mentalis cōfessio ē re-
cognitio peccō 7 offense dei: 7 h̄ est de
dictamie nāe in spali: s̄m q̄ cognitio
offense ē de dictamie nature. Cogni-
tō autē offense humane ē de dictamie na-
ture p se s̄m q̄ ē rōnalis. S̄z cognitō
vine offense: est de dictamie nāe adiu-
te aliq̄ mō p fidē. Quō autē scit hō se
offendisse deū quē nō videt: nisi p ali-
quē radiū fidei h̄ cognoscat. Cum ḡ
deū cognoscat hō se p p̄uaricationēz
inhonorare: natura dicit q̄ ab ipso
mia ē humiliat peccēda. Et h̄ nunq̄ est
nisi recognoscat culpa. Uocalis vō
cōfessio est dupl̄. s. q̄ sit deo 7 q̄ sit
hoi. Uocalit cōfiteri deo dicitur nā nō
simplicit̄: s̄ in casu: v̄puta q̄n de⁹ eri-
git: sicut erexit ab Adā 7 Chayn de
quibus scribit sic de pe. di. i. s. deniq̄
ppe. c. voluissent. Deniq̄ vt p̄spicue
appareat nomine sine cōfessioe a peccō
mūdari. ab ipso⁹ humani gn̄is p̄ncipio
sumam⁹ exordiu. Peccati trāsgressio
onis p̄mi parētes corrupti a dño sūt
regiti de culpa: vt peccō q̄ trāsgre-
diendo cōmiserāt cōfiteēdo dederent
Serpens autē de culpa regitus nō ē
q̄ p cōfessionē nō reuocabat ad ve-
niam. Chayn q̄z cū p̄me p̄uaricationi
fratricidiū addidisset: s̄lr a dño de
culpa est regit⁹ cū ei dī. Ubi ē Abel
frater tuus? Sed q̄ sup⁹ capiti suo

peccatū suū cōfiteri noluit: pot⁹ men-
taciter negādo dñm suū fallē conat⁹
est. d. Nunq̄ custos fratris mei sum
ego: indign⁹ venia iudicat⁹ ē. Un̄ i v̄
sperationis p̄fidū merus est dū ait.
Maio: ē iniquitas mea q̄ vt venia me
rear. 7 vag⁹ 7 pfug⁹ erijt a facie dei
significās eos q̄ peccō suū cōfiteri v̄ssi-
mulat respectu vine miseratiōis indi-
gnos haberi. hec ibi. Uocalit vō cōfi-
teri hōi nō dicitur nā nisi in gnali: dī-
ctat enī oib⁹ modis reconciliari opor-
tere deo q̄ ipse statuit. Jō nā dicitur
Q̄ si de⁹ arbitriū cōstitueret inter se 7
peccōrē: q̄ ipsi eēt culpa reuelanda: 7
ita dicitur in generali. De lege autē
scripture. d. Bon. Q̄ duo p̄ncipalit̄
sūt i cōfessioe p̄p̄ q̄ oportuit 7 ve-
niens fuit cōfessionē instituit: s̄mū ē
p̄p̄ declarationē peccō 7 manifestati-
onē: 7 ille ē finis cōfessiois i se. Secun-
dus finis ē p̄p̄ reconciliationē facien-
dā deo 7 eius ecc̄le. Primo ḡ sit p̄p̄
peccō detestationē. Peccato: enī dum
male agit odit lucē: 7 iō in reuersioe
ad iusticiā oportet redargui infructu-
osa opa tenebr̄az. Que autē arguunt⁹
a lumine manifestāt. h̄ autē ē p cōfessio
nē. Et iō debuit i ea lege institui con-
fessio in q̄ ē manifestatio vitat. In q̄
v̄bū caro factū ē: vt intelligibile fiēt
sensibile et manifestū. hec ḡdē est lex
gratie. Jō q̄tā ad p̄mū finē sibi cōpe-
tit cōfessionis institutio. Ali⁹ finis est
ad reconciliationē faciendā humano
arbitrio mediāte. Jō sit homi vt hō
sit iudex 7 arbiter int̄ peccōrē 7 deū.
Arbiter autē talis debet esse: q̄ possit
appone manū in v̄trūq̄. Talis autēz
nō potuit eē quonq̄ de⁹ fact⁹ ē hō.

Et tunc hō dēficat? dat? ē nobis me-
diator 7 arbiter xps: q potuit arguē
7 manū ponē i vtrūq. Hic reliquit i
ecclia successores quos 7 arbitros cō-
stituit 7 rectores ecclie: qb? commisit
auctoritatē recōciliādi: 7 qm̄ hec au-
ctoritas p̄ fuit i xpo 7 i nullo potuit
ēē aūq̄ veniret: iō tm̄ i lege noua de-
buit institui cōfessio. Confessio ḡ p̄ ut
sacramētū nō fuit i lege scripta nisi i
figura. p̄cessit aut̄ in hō q̄ sacerdoti
bus data erat p̄as 7 auctoritas dis-
cernēdi inf̄ leprā 7 nō leprā: sanctū 7
pphanū. Sed hec qdē erāt corpalia
7 nō spūalia.

¶ Hoies obligā de necessitate cō-
fiteri: nō solū p̄ p̄mā institutiōez: sed
etiā p̄ p̄ceptū ecclie a q̄ null? excipi-
tur: nisi q̄ eēt absq̄ p̄ccō. **¶** Cap. 3.

¶ Tertia rō q̄ oñdit q̄ cōfessio
sit necessaria ad salutē ē p̄p̄
ecclie p̄ceptionem. P̄cepit
nāq̄ ecclia vt hoies cōfiterē in. c. oīs
extra d̄ pe. 7 re. vbi d̄r. Oīs vtriusq̄
sex? fidelis p̄ q̄ ad ānos discretiōis
puenerit: oīa sua sol? p̄ccā saltē sel̄ in
āno fidelit̄ cōfiteat̄ p̄o sacerdoti: 7
iniūctā sibi p̄niam studeat p̄ viribus
adiplē. P̄: opt̄ q̄ v̄ba. v. Bon. Q̄ oēs
siue boni siue mali obligā ad cōfessio-
nē: saltē semel i āno. Teneri qdē ad
cōfessionē ē dupl̄. Vel ex institutiōe
p̄mā: q̄ instituta est s̄ p̄cepto vt pa-
tuit. Vel institutiōe sup̄addita q̄ ē a
ḡnālī cōcilio in. c. p̄all. oīs. Rōne mā
data p̄mē institutiōis: qm̄ instituta
ē directē extra mortale p̄ccm̄: tenebāt
oēs q̄ p̄ baptisimū peccauerūt morta-
liter. Rōe v̄o secūde institutiōis tenēf
oēs saltē ad semel i āno. Rō autē h?

institutiōis triplex ē. Prima ē v̄lis i-
digentiā. Oēs enī peccauerūt 7 oēs
egēt grā dei: iō quilibz debz deū glo-
rificare cōfiteō se p̄ccōez. Qui enī
p̄ccōez se cōfitef: deū glorificat: oñdēs
se deū offendisse: 7 ei? mīa se indigere
Secūda rō fuit sacre coionis reuerē-
tia: q̄ oēs tenēf in pasca coicare tam
p̄fecti q̄ ip̄fecti. Et tūc q̄ agn? pascal̄
māducād? ē cuz solēnitare: vt mundi
essent māducātes 7 digni: oportuit p̄
mitti remediū purgatiōis 7 p̄batōis
7 h̄ ē i p̄ccī cōfessione. Tertia rō fuit
discretio gregis v̄nici: ne lupi abscon-
derēf in grege q̄ māducarent agnos
Iō institutū ē vt vult? cōscīaz suarū
sacerdotib? ostēderēt: 7 ne heretici i
nocētiā paliarent: 7 s̄ pelle inocētie
se abscondērēt. Vñ si q̄ nullū haberet
peccatū mortale: cōfiteri debet veni-
alia: nō q̄ hō obligēf illa cōfiteri d̄ se
vt declarabif inf̄ri? p̄p̄ viculū p̄ccī
s̄ p̄p̄ obligatiōe p̄cepti. si aut̄ aliqs
dicet q̄ nō haberet remorsū p̄ccī ve-
nialis. dicit Bon. q̄ impossibile ē fm̄
statū viatoris: vt aliqs vnū diē v̄ se
ptimanā trāseat sine remorsu venial-
tū q̄ totū ānū trāseat illud magis est
ipossibile vt vix credaf: q̄ fuerit hoc
donū i aliquo nisi i xpo 7 ei? matre.
Et iō vnusq̄q̄ vel habz cōscīaz de ve-
nialib? vel d̄z habē: 7 oīs hō perere
debet. Dimitte nobis debita nostra.
Vix enī ē hō in vita ista sine veniali-
tū p̄p̄ ignoratiā: q̄ i multis venialit̄
peccam? 7 ignoram? 7 nō cōsideram?
tū p̄p̄ adherentiam qm̄ venialia ista
magne sūt adherētie. Et iō q̄tūcūq̄
aliqs sit p̄fect? debet recognoscere 7
ope cōfiteri se p̄ccōez. Si tamē quis

repiref q̄ non haberet venialia p̄ccā
p̄p̄ sup̄abūdātez grām: talis nō te-
nēf ad ill? mādātū: q̄ solis p̄ccōib?
7 viatorib? datū ē. ipse v̄o iā hitat
in celis q̄ venialit̄ nō peccauit. h̄ Bon
Addit his Ric. q̄ regulariter oēs tā
fideles q̄ infideles tenēf ad cōfessioz
faciēdā sacerdoti xp̄iano: inq̄tū ist? d̄
p̄ceptū ē p̄ceptū dei q̄ ptatē h̄z vniū-
saliter sup̄ oēs: 7 p̄ceptū vniuersalit̄
dedit. Si aut̄ nō eēt p̄ceptum nisi ab
ecclia ad eius obseruationē: nō tene-
rēf nisi illi q̄ sacramētū baptisimū su-
seperit. Quia vicario xp̄i nō fuit cō-
cessa directē p̄as sup̄ illos q̄ sacramē-
tū baptisimū n̄ susceperūt: qd̄ ē ianua
q̄ intraf in eccliam militātez. Et tāte
obligatiōis ē p̄ceptū de cōfessioe: vt
si qs nō p̄t log cōfiteri debeat nutu
vel signo eo mō quo p̄t: put notaf.
26. q. 6. c. q̄ recedūt. Ist d̄ eēt p̄ceptū cū
sit euāgelicū q̄tū ad institutiōe: q̄tū
v̄o ad circūstātiā sit de iure positiuo
potest a papa dispensari q̄tū ad cir-
cūstātiā. S̄z q̄ aliqs nullo mō teneat
cōfiteri: papa nō pot: q̄ nō potest dis-
pensare cotra euāgelū. Vñ Urbanus
papa. 25. q. i. c. sunt qdā. ait. Sūt qui
vā dicētēf romano p̄ticipi sp̄ licuisse
nouas cōdere leges: qd̄ 7 nos nō so-
lū nō negam? s̄ etiā valde affirmam?
Sciendū v̄o sūo pe est: qm̄ 7 inde no-
uas leges cōdere p̄t. vnde euāgeliste
aliqud nequaq̄ dixerint. Ubi v̄o apte
d̄s vel ei? aplū 7 eos sequētes sancti
p̄tes snialit̄ aliqd̄ d̄ff̄ n̄erunt: ibi non
nouā legē roman? pontifex dare p̄t
s̄ p̄t? qd̄ p̄dicatū ē: vsq̄ ad aiām 7
sanguinē cōfirmare debet. Si enī qd̄
docuerūt aplū 7 pp̄be destrue: quod

absit: n̄teref: nō sniam dare: s̄ magis
errare cōvincerēf. hec ille. Ideo vsq̄
nūc i h̄ p̄cepto n̄ ē dispēsatū: nec q̄tū
ad institutiōe: nec q̄tū ad circūstan-
tiā. Ego aut̄ dico q̄ i h̄ p̄cepto: lz ma-
le: tm̄ aliqs dispēsaui. Nam vidim?
plerosq̄ stetitisse p. 40. aut. 30. ānos si-
ne cōfessione. Et qs dispēsaui cū iustis
Nō deus. nō angel? nō papa. nō le-
gatus a latē. nō eps. n̄ sacerdos: nec
q̄s ali? cleric?. S̄z qs fuit ille dispē-
sator? R̄ndēat ip̄s. Dic inq̄m̄ mibi. o
infelix xp̄iane q̄ p̄ tot ānos sine cōfel-
sione stetitisti. Quare nō es confessus?
Quis dispēsaui tecū? Et statim dicit
Ego non cōfiteor. p̄p̄ luxuriā. Alē pi-
cet. Ego p̄p̄ avaritiā. Alter p̄p̄ dis-
cordiā. Ergo cū his 7 s̄ilib? dispēsar
diabolus. Cū luxuriosis diabolus iu-
rurie. cū auaris diabol? auaricie. cuz
odiosis diabolus rixarū 7 discordie.
O iniq̄ cōditio maloz xp̄ianoz. O p̄-
tinacia damnableissima. O venenata
synagoga inferni. Cur tā diu o fatui
vestrā salutē negligitis? Exproscimū
igif 7 cōfitemi p̄ccā v̄ra. ut p̄ cōfessioez
in p̄nti efficiamī digni dei grā: 7 in fu-
turo eterna gloria. Amen.

¶ Feria sexta secūde ebdomade in q̄
diagesima de cōfessione scissima.

¶ Respondit ei lan. **¶** Ser. 28.
guid?. Dñe hoīem nō habeo
vt cū turbata fuerit aq̄ mit-
tat me in piscinā. Job. 5. 7 i euāgelio
hodierno. Egebat adhuq̄ auxilio ho-
minis vt poneret̄ in piscinā infirmus
7 languid?: q̄ si ibi descendisset nō ho-
minis: s̄ dei v̄tute sanitatē fuisset cō-
fusus. Ut mythice inuaf: q̄ licet deus
cā sit efficiens p̄ccōez nō oīz sanitatis
li 2

tas oportuni ē ad eā assequēdā mi-
steriū sacerdotū. Ipsi eadē ex aucto-
ritate sibi cōcessa peccōes penitentes
p̄ absolutiōz adiuvāt: vt saluēt. Quā
aut̄ i p̄cedētī sermōe multa diximus
pp̄ q̄ nōnulli sua peccāta cōfiteri dispo-
suerūt: vt etiā seruēt̄ animē ad suū
ppositū exequēdū. Idcirco hodierna
die adhuc de cōfessione erim̄ dicturi:
de qua tria mysteria pponem̄ contē-
planda. videlicet.

Primum dī t̄p̄alitas.

Secundum qualitas.

Tertium integritas.

Qualiter excusant̄ alig si nō cōfite-
ant̄ semel in āno: et an p̄ peccm̄ neces-
sarium sit cōfiteri. **Capitulum** i.

Quāntū mysteriū declarādum
de cōfessione dī t̄p̄alitas: in
quo videre debem̄ qm̄ sit cō-
fitendū. Circa hoc aut̄ triplex tēpus
s̄distinguem̄. **Pr̄m̄** dī t̄p̄ assignatū
Sec̄d̄ festinatū. **Terc̄** determinatū. **Pr̄m̄**
mā tēp̄ dī assignatū: de quo sit men-
tio in. c. ois. de pe. et re. qm̄ dī. Sed in
anno. Ex q̄ colliḡ q̄ de iure cōi sal-
tem semel i āno oēs hoies cōfiteri te-
nent̄. Nōndū tñ q̄ ab istī p̄cepti ob-
ligatiōe alig excusant̄: aut pp̄ insa-
tuationē: aut pp̄ locutionē: aut pp̄
sacerdotis priuationē. **Pr̄m̄** excu-
sant̄ pp̄ insatuationē: cuz eēt fatui
aut mēte capti q̄ i eo statu nō possūt
mereri nec demereri. S̄z s̄ i p̄to statu
sive dānatiōis sive saluatiōis in quo
repti sūt qm̄ p̄diderūt sensū: ut dī ex̄
de baptisimo et ei⁹ effectu. c. maiores.
in fine. Obligat̄ tñ tales ad cōfessiōz
qm̄ hnt lucida int̄ualla. **Sec̄d̄** excu-
sant̄ pp̄ locutionem: q̄ sūt muti: aut

igno:at̄ ideoma p̄rie in quo morātur
tales cōfiteant̄ eo mō q̄ p̄it. s. p. signa
aut p̄ int̄p̄etē si pōt inueniri. et tunc
int̄p̄s et sacerdos p̄ vna p̄sona com-
putat̄. Tñ dīc̄ Ricl. in. 4. di. 17. et vi-
det̄ aligb̄ q̄ cōfiteri p̄ int̄p̄etē nō est
cōstitutū iure dīno nec positū. et eaz
cōfiteri sit multū difficile nō videtur
tutū pl̄ artare confessionē q̄ artē p̄
ius dīnū vel positū. Ut enī dīc̄ p̄v.
penl. et di. 4. c. deniq. Qui nls emū-
git elicit sanguinē. Tertij pp̄ p̄ua-
tionē seu absetiā sacerdotis excusāt
quē tamē debēt penitētes diligēt̄ re-
quire. ut dīc̄ Mgr̄ in. 4. di. 17. c. nunc
prius. Et illud dīc̄ m̄gr̄. videlz. Si
desuerit sacerdos primo v̄l socio fa-
cienda ē cōfessio: exponēdū ē de agri-
tate: nō de necessitate s̄m̄ Ricl. Utruz
vō absete sacerdote penitēs debz ei
p̄ lras cōfiteri. dīc̄ Ricl. q̄ nō. q̄ h̄ nō
iuenit̄ institutū. Et q̄ imineret piculuz
ne eēt defec̄ i examinatiōe peccōuz:
quam facē v̄z sacerdos vt possit salu-
bria p̄bē remedia: et ne ruelarēt peccā-
alicut̄. Litt̄. n. facili p̄t p̄di et p̄ nū-
ciū maliciose apiri: aut p̄ nūciū ignozā-
tiam tradi illis qm̄ nō mittunt̄: q̄ eas
apirent: et eē q̄ alias maliciosus sacer-
dos posset extra penitētē agere osten-
dendo scripturā suā. **Sec̄d̄** tē-
pus cīr cōfessionē dī festinatū p̄ quo
dubitari solet. an peccōz statī teneat̄
cōfiteri habita oportunitate sacerdo-
tis. Et circa h̄ sūt varie opinionēs. **Pr̄m̄**
ē Innocētij sup. c. ois. de pe. et re. et
Archidiaconi sup. c. ille rex. d̄ pe.
di. 3. qui vidēt̄ dīcē q̄ ois q̄ cecidit in
peccm̄ mōtale: tenet̄ q̄cūq̄ poterit ex
debito necessitatī cōfiteri. Idē dīc̄

Hosti. in sua sūma. li. 5. titulo. de pe.
et re. v. qm̄ cōfiterē cui opioni qdā ihe-
rentes dīcūt et c. ois. nō subuenit ne-
gligētib̄ vt nō obligēt̄ ad cōfessiōez
nisi semel i āno: sed pot̄ punit negli-
gentiā illoz q̄ sic saluē nō cōfiterēt̄. Rō-
at̄ ē: q̄ qm̄cūq̄ sit aliud p̄ceptū absq̄
dēfinitatiōe t̄p̄is debet impleri q̄ citius
cōmode fieri pōt. Cū ḡ hō obligetur
ad cōfessionē p̄ peccm̄ mortale ex p̄e-
pto dīuino. ḡ q̄ citi⁹ cōfiteri tenetur
Pr̄m̄ addūt rōnē aliā: q̄ oēs deberēt
vitare piculū. s̄ dīferre cōfessiōez eē
i piculo: et nō vitare piculū pp̄ ipedī
mēta q̄ p̄nt eūire: et q̄ dīfferri cōfite-
ri facit hoīem obliuisci peccōz suoz
qm̄ pōt eē nociuū. **Sec̄d̄** ē opio
Ricl. q̄. 17. di. 4. li. d. q̄ peccōz nō tene-
tur cōfiteri statī habita oportunitate
p̄ter q̄ in aligb̄ casib̄. **Pr̄m̄** rōnē
faci: qm̄ s̄. aliquis vult celebrare seu
cōicāre. **Sec̄d̄** ē rōnē piculi qm̄ alig eēt
in exp̄sso piculo mortis vel pp̄ egri-
tudinē vel aliā cām. **Pr̄m̄** ē rōnē cōscie:
qm̄ alig habēt cōsciam dīcātē sibi
q̄ statī teneat̄. **Sec̄d̄** est rōnē dubij qm̄
qs̄ v̄s̄l̄r dubitaret illo āno se nō pos-
se plus habē copīā sacerdoti. **Pr̄m̄** ca-
sus ē rōnē statuti: q̄ cōpetit religiois
ip̄i enī rōnē statutoz suoz et sui sta-
tus tenet̄ cōfiteri frequētī q̄ statuat
cōciliū ḡniale. Nec tñ pp̄ h̄ sequit̄ q̄
itati teneat̄ cōfiteri habita oportuni-
tate sacerdotis nisi adsit dies: quo s̄z
statutū religiois sue cōfiteri tenet̄. **Pr̄m̄**
aut̄ peccōz regl̄ nō teneat̄ statī cōfite-
ri ptz. q̄ ad hoc nō obligat̄ ex iure
nature: q̄ cōfiteri sacerdoti non ē ve-
iure nāe absolute: nec ad hoc obligat̄
dīna lege: q̄ si p̄ps cōfiteri sacerdoti

p̄cepit ip̄licite si itari tū p̄cepit h̄ s̄ci
nec ad hoc obligat̄ iure p̄scriptio: s̄ tñ
semel i anno. **Tert̄** ē op̄. dī. Hosti
17. di. 4. qui aut̄ q̄ de cōfessiōe ē loq̄
duplicat̄: v̄l q̄tū ad p̄positū interius
vel q̄tū ad v̄bū exteri. Si q̄ ad p̄-
positū interi: sic cōiter cōcedit̄ q̄ pec-
cato: tenet̄ pponere cōfiteri: qm̄ t̄p̄s
se offert. Ad h̄ aut̄ tenet̄ qm̄ recogitat
culpā cōmissam et dei offensam: v̄l qm̄
t̄p̄s se offert in q̄ recogitare debet sic
in hora mortis: v̄l piculo v̄l aliq̄ alio
funli. Si autē loq̄mur q̄tū ad actum
dico q̄ oportunitas loci t̄p̄is et sacer-
dotis pōt se an̄ pasca offerre: aut ita
q̄ timef̄ ne v̄nq̄ se offerat: sic ē in his
q̄ graui infirmat̄ et tales tenet̄ absq̄
dubitatiōe ad cōfessionem: aut ita q̄
maio: oportunitas expectat̄ v̄l q̄tū
ad t̄p̄s: v̄l quantū ad sacerdotē. et sic
pōt sine aliquo peccō deferrī. Quia ḡ
t̄p̄s q̄ dragelimalē ē t̄p̄s p̄ntē et aptū
ad deuotionē: possunt laici t̄p̄s illud
rōnabilē expectare: nec peccat̄ dum
tū pponat̄ firmiter cōfiteri. hoc Hosti
Alex. aut̄ i. 4. non de necessitate s̄ q̄
vā cōgruitate laudat̄ illos q̄ statiz et
sepi⁹ cōfiterēt̄ cū possūt. Assert̄ enī con-
fessionē illā ad nouē utilitates valē.
Pr̄m̄ est peccō cognitio. **Sec̄d̄** satisfactio.
Pr̄m̄ mētis securatio. **Sec̄d̄** pene dīmi-
nutio. **Pr̄m̄** intercessio: um multiplicatio.
Pr̄m̄ gratie augmētatio. **Pr̄m̄** culpe re-
missio. **Pr̄m̄** peccōuz euitatio. **Pr̄m̄** dei
glorificatio. **Pr̄m̄** vtilitas vicif
peccō cognitio. Nā sacerdos tenet̄ cō-
fiterē instruē: ei⁹ oīdē q̄tū pōt pec-
catoz ql̄tate: qm̄ s̄. aliqd̄ peccm̄ mor-
tale est: aut veniale. Et sic est ex cōti-
q̄ sepi⁹ cōfiterē clar⁹ sua peccā cōfiscit

Secunda utilitas est satisfactio. Uicū
dia nāq; cū q̄ quis peccata cōfitef sa
cerdoti ē q̄ paliū p̄ciosū peccatū co
opiens. Uñ aug⁹. li. de penia et ponif
de. pe. di. i. c. quez penitet. ait Qui p
vos peccastis p̄ vos erubescat. Erubescencia enī ip̄a p̄tem h̄z remissionis
Et iterū ibi. Dign⁹ ē inq̄t mīa qui sp̄i
rituali labore q̄rit gr̄am. Laborat. n.
mēs patiēdo erubescētia. Et q̄n vere
cūda magna ē pena: qui erubescit p̄
xpo fit dign⁹ uenia. Tertia utilitas
ē mētis securatio. Ualet cōfessio ad
quādā mēt̄ securitatē et cogitatioē
uenie accepte. Uñ. psal. i. voce exulta
tionis et confessionis sonus epulātis
Quarta utilitas ē pene d̄nutio. Nā
sacerdos ex vi clauū pōt aliqd̄ pene
debite relaxare: licz nō omnē penam
Quinta utilitas ē itercessorū mltipli
catio. Tenet nanq; sacerdotes orare
p̄ eis q̄ sibi cōfitef. Sexta utilitas
ē gr̄e augmētā. Sepe enī cōfessioē d̄
uota d̄ns augmētāt gr̄am collataz in
cōfiteōe. Septia utilitas ē culpe re
missio. Quis. n. nō cōfitef hō an cōfessi
onē: et cōfiteōdo peccata fit cōfitef et re
mittit ei peccata. Octaua utilitas ē
peccatorū cūratō. Prop̄ frequētē
enī cōfessionē meli⁹ euitat p̄tā. Nona
utilitas ē dei gloriā: q̄ q̄cīscūq;
qs sua peccata ī spe uenie cōfitef. deuz
clemētissimū et misericordē gloriācat
Quare laudabile ē ut qui frequēter
peccat: nō tm̄ semel i ano: s̄ frequēter
etiā cōfiteatur. Tertiu tps qd̄ nōf in
cōfessioē d̄r d̄fmiatū. In quo uideū
ē. qua etate d̄terminat obligatur qf
ad cōfessionē. Et ad hoc dixerunt aliq;
q̄ ī etate. 7. ano: qz in glo. in. c. ois

sup x̄bo discretiois. d̄r anni discre
tionis dicūt cū quis ē doli capax: qz
tūc pōt peccare. Et idē habet. C. si
aduersus delictū. l. p̄tia. Et. C. si mior
se maiorē dixerit. l. 3. Et glo. super
v̄bo gr̄adiusculis. ex̄ de delictis pue
rorū. c. pueris grandiuscul. di. c. doli
capacibus. v. 7. annozum. Tales enī
mētiri et uerū dicere et fateri et negā
re pōt. Ut di. Aug⁹ in epla ad Rena
tū ep̄m. ut hēt in glo. sup. c. puuli. de
cōse. di. 4. Hosti. f. 3. in sūma sua. li. 5
de. pe. et. re. Doli inquit capax est cū
quis ē p̄rimus puberati. ff. de adō.
et obli. l. i. Et fm̄ eūdē li. 4. sūme ti. d̄
d̄spō. ipu. Pubertas incipit ī muliere ī
iz. anno. In masculo uero l. i. 4. Sed
addit. Hosti. q̄ q̄n qs est doli capax
in exteriori uir bonus extimabit. Uñ
ex̄ de p̄sup. in. c. ex̄ studiis. d̄r Ex̄ stu
d̄is suis cōgnoscit puer Inuicē nāq; ī
li. uial. q̄ qdā puer. 5. anorū iurās et
blasfemās a diabolo raptus fuit. S; ī
illo fm̄. Hosti. li. v. d̄ delic. pue. ma
licia supplebat etatē. Si ḡ pueri non
sūt doli capaces. non tenet cōfiteri.
Tales. n. furiosis cōparāt qz eorū etas
quicquid uidet igno: at. ff. d̄ acquirē.
pos. l. i. §. furiosus. Et. C. de falsa mo
neta. l. i. si. Nec tm̄ ī pueris an. x. vel.
i. 4. annū negandū est peccatum. eo qz
peccare non pōt carnalit. qz p̄ref car
nalia peccata repiunt et alia. vñ in. c.
i. d̄ delic. pue. d̄r Pueris gr̄adiusculis
peccatū nolūt tribuē quidam nisi ab
annis. i. 4. cū iam pubescē ceperint qd̄
merito crederent si nulla essent pecca
nisi qui mēbus genitilibus cōmittūt
Sed quis audeat affirmare furta mē
dacia et piuria nō eē peccata? At his

plena ē puerilis etas quāuis non ita
in eis ut in maiorib; punēda eē uide
ant. hoc ibi. S; hēu phdoloz. Quid
referat? Tāta ē hodie ī pueris et puell
malicia. ut etiā ī peccā carnis an̄ anos
pubertatis libidinofissime iardescat
Quare solerti cura a p̄tib; ad cō
fessionē sunt inducēdi.

Qualit̄ sacerdos audiēs cōfessionē
d̄z habē auctoritatē. sciam et bonita
tē: et qs dicat p̄pus sacerdos. Ca. 2

Secūda mysteriū declarādū
de cōfessione d̄r q̄litas. In q̄
nōnde sūt q̄litates seu cōditi
ones q̄ regunt ī sacerdotē: cui peccoz
cōfiteri d̄z: et colligūt maxie tres. P̄
d̄r p̄tā. P̄ scitas. P̄ claritas. P̄
P̄ prima cōditio cōfessiois d̄r p̄tā. Nā
fm̄ Durādum in sūma li. i. p̄tē. i. di. i.
Ad absoluēd̄ ī foro p̄nie tria regunt.

1. qz cōfessio hēat auctoritatē clauū
2. qz hēat auctoritatis executionem
3. qz executio sit libera non ligata.

Et p̄tē h̄ dicit ī. c. ois de pe. et re. qz
vnus qz d̄z cōfiteri p̄po sacerdoti: qz
sibi inest h̄ p̄tās. S; nōndū f̄ Ric.
di. i. 7. 4. qz p̄p̄ sacerdos pōt acci
pi multipl̄. Uno ē p̄pus sacerdos
alic⁹ habēs sup̄ ipsū iurisdictionē or
dinariā in foro p̄nie: mō tm̄ inferiori
et sic ē p̄p̄ sacerdos ille qz cōfitef vo
cat p̄sbr prochialis. 2. mō d̄r p̄
p̄ius sacerdos h̄ns iurisdictionem or
dinariā mō p̄ncipali: et sic ep̄s ē p̄p̄
sacerdos oīuz existētū in suo ep̄atu.
Nō tm̄ qz archiepi nō h̄nt auctoritatē
absoluēdi s̄bditos suffraganeoz: ū su
ozū excepto casu: q̄n uisitāt p̄uinciam
ex̄ de cētib; c. p̄petuo l. 6. 3. modo
d̄r p̄p̄ius sacerdos h̄ns iurisdictionē

mō p̄ncipalissimo. Et sic papa ē p̄p̄
sacerdos oīuz xp̄ianoz. 4. mō dicit
p̄p̄ius sacerdos h̄ns iurisdictionem
delegatā ab aliq̄ istoz: uel a legato
d̄ns pape. 5. mō d̄r p̄p̄ius sacerdos
h̄ns iurisdictionē ex̄ coi cōfessiois iuris
Et sic sūt p̄p̄j sacerdotes illi qs ep̄i
et abbates ex̄cepti sibi eligūt ī cōfessio
res. Talib; enī p̄mittit ex̄ lege cōf̄ el
gere sibi discretā et p̄uidū cōfessorem.
extra de pe. et re. c. ne p̄ dilatio: Sic
etiā ē p̄p̄ius sacerdos illi⁹ que qs an
dit cōstitutū in articulo uocitatis. ī q̄
casu q̄lib; sacerdos pōt boiem absol
uere: sic ptz. 26. q. 6. c. si p̄sbr. et. c. se
quēti. Et extra de furti. c. fures. Hoc
etiā mō ē p̄p̄ sacerdos uagabūdoz
qz qz p̄sbr prochialis: in cuius prochia
uoluerint cōfiteri: qz tales nūq; habēt
domiciliū p̄p̄iū. ff. ad municipa. l. la
beo. Silt̄ dico de illis qz domicilio re
lictō nauigāt: uel iter faciūt querētes
quo se trāserāt. Nā et tales sine do
micilio sūt. ff. ad municipales. l. a. §.
celsus. Et similt̄ fm̄ Inno. sup. c. ois.
Scolares pōt cōfiteri illi que degerit
in loco ī quo studēt si mo:ā ibidē cō
traxerit: uel cōtrahē intēdat p̄ vnū
anā. Accipiēdo ḡ p̄p̄iū sacerdotē p̄
sacerdotē h̄ntē iurisdictionē aliq̄ p̄d̄
doz modoz qz sibi cōfitef. cōfiteri d̄r
p̄p̄io sacerdoti. S; hic oīs dubiū.
Utrū illi qz cōfitef alicui h̄ntē p̄tātē et
auctoritatē audiēdi cōfessioes ab ep̄o
teneat illo eodē ano cōfitef suo p̄sbro
prochiali. Et aliquib; uidet qz sic: qz
ut p̄sbr. xi. q. i. c. puenit. Si sua vni
cuiq; ep̄o iurisdictionē et p̄tās nō suat
ecclesiastic⁹ o: do cōfitef. ḡ silt̄ si non
suat p̄sbro prochiali. In sup̄ f̄. De r.

li. 3. de consideratōe. e. 4. Ecclesiastica
hierarchy ē. ad exemplar angelice hie
rarchie. Dicitur angelica hierarchia id quod
venit angelis alicuius ordinis ex officio
nunc committit angelis alteri ordinis.
Sicut fieri debet in ecclesia. Reditur Ric.
ubi dicitur quod episcopus huius ordinis iurisdictionem
super subditos sacerdotum provincialium.
Illud autem quod convenit alicui ex ordina
ria iurisdictione: ipse potest committere alij
boni ordinis convenit ad illud officium
requerendum. ex de consue. eccle. c. aliqua.
Illi ergo qui committit legitime huius potestatem
episcopi: et absolute ab eodem de se absolute
tamen: nec eadem peccata in numero tenent suis
prebendis provincialibus confiteri. Unde episcopus com
mittens potestatem alicui audiendi confessiones
non aufert curato iurisdictionem: sed sibi
servat duas ei coadiutores: et sic soluit
primum argumentum. Ad secundum vero de si
militudine ecclesie ad angelicam hierarchiam
respondetur. Quod in hoc non est simile: quod an
gelus sufficit plene ad exequendum actus
convenit officio suo. Non sic autem de potest
tate dicitur de quolibet inferiori curato. Quod
ordinatio confessionis dicitur scilicet. Ut enim dicitur.
Durandus in summa ubi dicitur. Tanta vero habet
confessor: habilitate affectionis: ut sit di
gnus christi minister. Unde de pe. di. 6. c. qui
vult confiteri. dicitur. Sacerdos cui ois of
ferat peccata: an quem statuit ois languor
in nullo sit iudicandus: qui in alio prope est
iudicare. Iudicatus enim alius qui est iudican
tus: condemat seipsum. Cognoscat ergo se
et purget in se: quod alios videt sibi af
ferre. Ex quibus videtur summi argumentum secundum
Durandus. quod etiam in mortali peccato: peccat
mortaliter absolvendo: nisi prius peniteat
Nec solum de se scis confessor: sed in scita
te solidus et firmatus: propter ea que audiunt

in confessione. Jo. Ber. super cantica sermone.
id est ait. Tu fratres cui firma caritas non
datur: sed adeo tenera et ardua: ut ois
cedat statui que fronte aliena vulnera cu
rare aut abis aut occidit. Noli esse
nimis iustus. Sufficit tibi si diligis pro
mum sicut teipsum. Non enim salutem primi
debes querere: in salutem proprie detrimen
tum. hec ille. Caveat tamen qui confiteri voluit
ne fiat confessorum iudex curiosus: sed eis
tamen sufficiat non aspice mala vitia expul
se. Et conditio confessoris dicitur caritas dicitur
vitiis habet caritatem cognitionis et scire
ut dicitur in c. ois. §. sacerdos. Et in glo. in
deco. c. super verbo sacerdoti. Et in glo. super
verbo punitum in c. ne per dilatio. de pe. et
re. Jo. de pe. di. 6. in c. qui vult confiteri
Caveat spiritualis iudex: ut sic non commi
sit crimine neque: ita non careat munere
scire. Oportet enim ut confessor cogit
de iudicare. Iudicaria namque potestatem
postulat ut quod de iudicare discernat
Diligens ergo ingitator: subtilis investigator:
sapiens et qui astute interroget. a peccatore
quod forsitan ignorat vel vecordia velit
occultare. hec ibi. Oportet ergo ut confesso
res sciant discernere quod debeatur iudicare
sicut in veteri lege iudicabatur de lepra et in
lepra. Leviticus. 14. Sic est quod Gregorius in li. 1.
pastoral. c. 1. ait. Nulla ars doceri pro
sumit: nisi prius intenta meditatione
discat. Ab ipitis ergo pastorale magister
rius qua temeritate assumit: cum sit ars
artium regimine animarum: facit ad h. c. Cum sit
de etate et qualitate ordinandorum. Confes
sor ergo secundum Durandus. quatenus se ingerit ad con
fessiones audiendas. toties offert se ad
respondendum de peccatis mortalibus et preceptis.
de contra dicitur et usuris. de restitutione
nibus. De itaque habet sciam saltem appetere

Uocat autem competens que necessaria est ad
executionem cuiuscumque ordinis. Unde iustum
sacerdos deputatus est ad omnia officia
celebranda: tenet tamen scire de grammatice
quod sciat verba preferre: et quod intelligat saltem
litteraliter ea que legit. In iustum vero est minister
sacramentorum: tenet scire que sit debita
materia vel forma cuiuscumque sacramenti:
et modicum recte singula dispensandi. In
iustum doctor est tenet scire saltem fidei
rudimenta. Et in iustum est iudex in foro
conscience: tenet discernere inter lepra et non
lepra: saltem in his peccatis que sunt omnibus noti
ora. In aliis vero de quibus etiam sapien
tes dubitant sciat dubitare: et que su
perioris consilium. Debet scire que sunt morta
lia: que capitalia saltem in conscientia: et que venia
lia in conscientia. Debet etiam scire canones
penales: non tamen propter hoc ut penales iniun
geret: cum penales hodie sint arbitrarie:
ut dicitur in sequenti sermone: sed ut pro hoc sciat
culpam penales cogere. hec Durandus
Ego tamen credo quod potest quod non est nisi
punitus in tribus casibus sine periculo confessio
nes audire. Primum est quando periculum mor
tis imminet confiteri: nec aliter posset haberi.
Tunc quilibet potest et de audire propter efficaciam
sacramenti ne ea puer. Secundus est
quando confitens est periculum sufficiens ita quod ipsum
confessorem docet. Tertium quando confitentes sunt
personae spiritualiter viucentes. et crebro confite
tes que non consueverunt habere nisi venialia
Qualiter confessio deesse esse integra ut
penitens confiteatur omnia peccata mortalia et
circumstantias trabentes in aliud genus
peccati et in casu venialia. Capitulum 3.
Tertium mysterium de confessione
deklarandum dicitur integritas. Nam
ut dicitur in c. ois. sepius allegatum
De omnibus peccatis confessio est facienda vni sa

cerdoti. ut integra sit et non diuisa: sed in
hoc solet dubitari quantum ad tria. Primum
quantum ad peccatorum differentiam. Secundum
quantum ad peccata venialia. Tertium
quantum ad peccata venialia. Primum
solet dubitari quantum ad peccato
rum differentiam. Utrum necesse sit differen
tia ois peccati mortalis sine laetis sine
manifesti. sine sit cordis. sine sit ois con
fiteri. Et dicitur Dominus. di. 17. 4. Sic: et
de peccato manifesto. dicitur quod necessaria
est ut dicatur in confessione duplici ex causa.
Una ex parte audientis. alia ex parte confi
tentis. Ex parte audientis: quoniam sic est in iudi
cio fori: nisi quod iudex aliquid nouit ut pri
uata persona: quod tamen non nouit ut iudex
nec procedat ad sententiam quousque innotescat
ei ut iudici: quod ut dicitur in 3. q. 7. c. iudicet.
Iudex vero iudicare secundum allegata: sic est
in iudicio penali: quod peccata publica que
sunt manifesta sacerdoti sic huiusmodi non tamen
sunt manifesta sic de vicario. ideo sunt con
fitenda. Ratione est ex parte confitentis: quod per
suam humilem confessionem habet iustificari. Unde
de pe. di. 1. §. alij. Dicitur prius iugitates
tuas ut iustificeris. De ergo peccator confitens
omnia mortalia secreta et publica que fecit
debet dicere sacerdoti: et si non recorda
ret ois procedente sufficiens pro parte: suf
ficienter ei quod in conscientia voleat et confiteatur se in
multis offendisse quorum non recordatur: quod
ut scribitur in glo. super c. portenta extra
de fir. vti. vel inuti. Et c. de veteri
iure enucleado. l. si. §. si quod adest. Oportet
habere memoriam et in nullo penitus ober
rare veritatis est potius quam humanitati.
Si autem peccator recordetur et nolit dicere
vel non dat operam ut recordetur: confessio
sua infructuosa est: ut colligi potest ex di
ctis in c. fratres nostros de pe. di. 5. et solz
dubitari quantum ad peccatorum circumstantias.
li. 5

Utrū circūstātie sint cōfite. Et dicit
dñs Bon. p̄fata. i. 7. di. 4. Q̄ tria sunt
circūstātiarū ḡna. q̄dā sūt alleuātes.
quedā aggrauātes. quedā ad aliud
gen⁹ trahētes. P̄ime circūstātie alle
uāt peccatū: vt si qs peccasset cū mu
liere ab ipsa tñ tēptat⁹ 7 puocat⁹ 7
hi⁹. has circūstātiās cōfiteri nō ē bo⁹
nisi pp̄ h⁹ vt satisfaciāt alicne ingsti
oni: vel ut p̄uideat eius scādalo 7 p
turbatiōi: vtpote si timēt cōfessorē ex
hoc accipe occasiōē 7 exēplū malū
vel si tñ circūstātia minuat peccm vt
fit i ḡne venialis aut nullū peccm: sicut
cōmedē carnes i q̄dragesima pp̄ in
firmitatē h⁹ excepto peccō: n̄ vj tales
circūstātiās referre: q̄ i cōfessioē habz
se excusare nō excusare. **S**ecūde cir
cūstātie dicūt aggrauantes q̄ aggrauant
peccm: nō tñ trahūt i aliud genus v̄l i
aliā speciem peccati. Ut si qs lasisset
ad tarillos multū libēt: 7 fuisset for
nicat⁹ cū multa delectatiōe: vel cōmi
sisset aliq̄d peccm ex p̄pa malicia nlla
tēptatiōe p̄cedēte: 7 tales circūstan
tiās nō ē de necessitate cōfiteri: s̄ de cō
gruitate. **T**ertie circūstātie dicūt
ad aliud gen⁹ trahētes eo q̄ trahūt.
in aliud gen⁹ vel i aliā spēm peccati: 7
has cōfiteri ē necessariū. Scdm̄ v̄o di
cta scōz. 8. sūt tales circūstātie. p̄ p̄
sone. 2. loci. 3. modi. 4. t̄pis. 5. nume
ri. 6. q̄litas. 7. inductionis. 8. conse
quētie. **P**̄ia circūstātia v̄l persone
Notificāda nāq̄ ē p̄sona cū q̄ v̄l cō
quā peccm ē cōmissū. Aliud enī ē pec
care cū vna moniali. aliud cū vna se
culari. aliud cū soluta. aliud cū iuga
ta. aliud cū sanguinea. aliud cū extra
nea. aliō p̄curē laycū. aliō clericū vel

sacerdotē: 7 hi⁹. **S**ecūda circūstā
tiō loci. Nā si peccm committat i loco
sacro iducit aliā spēm peccati q̄d v̄l sa
cilegiū: sic nōt glo. de pe. di. 5. c. cōsi
deret. **T**ertia ē modi. Posset. n. qs
tali mō peccare q̄ peccm trahēt i aliā
spēm. vt si qs cū muliere peccaret cōi
nām. **Q**uarta ē t̄pis: qm̄. n. peccm cō
mittit i die festo iducit aliā spēm. t̄ras
gressiōē t̄r̄h̄ p̄cepti vt dicit Nico de
lira: sup 20. c. exodi. Jō peccā in festis
missa cū t̄pis circūstātia sūt cōfite da
Quinta v̄l nūeri: q̄ q̄tēs hō peccat
totiēs disticta 7 plura peccā cōmittit.
pp̄ea o3 dicē q̄tēs peccm ē cōmissum
Et si qs nō recorder dicat numerum
quē pōt estimare fm̄ p̄babile op̄iōez
7 si nō pōt estimare numerū estimet
quāto t̄pe i peccō stetit. **S**exta v̄l q̄
litati. Op̄oz. n. cōfiteri: qm̄ peccm esset
publicū: q̄ iducēt aliā spēm h̄ ē scan
dalū p̄rimi. **S**eptia v̄l iductōis. qm̄
aligs nō solū ip̄e peccauit: s̄ alios in
duxit ad peccādū: v̄as cōsiliū. auriliū
v̄l fauorē. **O**ctaua v̄l cōsequētie. D3
peccō: etiā dicē peccā que cōsequūt ad
aliā peccā: ut puta q̄ i vno peccō occur
rerent mēdacia. piuria. adulatōē. de
ceptiōes. 7 filia q̄ i cōfessioē n̄ s̄t om̄i
tenda: s̄ p̄palāda. **T**ertia dubitā
tiō solet q̄tū ad peccā venialia. Aut expe
diat illa cōfiteri. Et de h. v. Bon. vbi
s̄. Q̄ cōfiteri venialia nō ē p̄ceptū: eo
q̄ absq̄ cōfessioē m̄l̄ipl̄ remittūt. Et
p̄ p̄ dignā eucaristie s̄ptionē. de cō.
di. 2. c. cum oē crimē. 7. c. si q̄tēs cūq̄.
S̄ p̄ aq̄ b̄ndictē asp̄sionē. vt patz de
cō. di. 3. c. aquā sale cōsp̄sam. **S**̄ p̄ ie
iunia 7 p̄ cōs̄ynax largitiōē: vt h̄
82. di. c. p̄br. Et de pe. di. i. c. medicia

7. c. q̄ob: ē. 7 di. 3. c. sane cauēdū. **S**̄
p̄ dñicā orōnē. de pe. di. 3. c. de q̄tidia
nis. **S**̄ p̄ deuotā peccōis cōfessionē. d̄
pe. di. i. c. tres actōes. 7 di. 2. c. si ē igt
cōp̄ ḡnālē cōfessionē i ecclia factam
vt de pe. di. 3. c. de quotidianis. In ca
su tū cōgit q̄ hō teneat venialia cō
fiteri. siue pp̄ dubiū siue pp̄ ecclia
sticū statutū. **P**rop̄ dubiū tñ qm̄ qs
p̄babilit̄ de aliq̄ peccō dubitat: vtrū
sit mortale vel veniale: q̄ peccō: si nō
penitet de illo sicut de mo: tali disci
mini se exponit. Et iō d3 cōfiteri. Silr
pp̄ statutū cōfite da sūt venialia: sic
dictū ē sup̄ de necessitate cōfite ndi sel
in: ano: vel d̄ religiosis. Qm̄ v̄o mul
ti h̄ audietes scrupulosi satis efficiūt
dubitātes nescire cōfiteri sua peccā vt
deet. Ego dico 7 teneo q̄ si qs cum
volūtate se emēdat 7 p̄posito bono
ad cōfessioē accedit facies q̄d in se est
vt bñ cōfiteat 7 nullū peccū recorder
7 nullā dicēt circūstātiā 7 m̄ta om̄i
teret q̄ ad cōfessioē necia ē dicūt: cō
siderata volūtate bōa 7 p̄fata hūa
na ifirmitate v̄l igrātia: tal̄ fructu cō
fessiois m̄ime p̄uaref. Ergo cum bōa
ad deū fiducia disponāt se oēs peccō
res: put poterūt 7 sciēt peccā sua cō
fiteri: 7 a x̄po sanitate 7 salute simul
cū lāguido que sanauit i euāgelio fir
mit̄ obtinebūt. h̄ p̄ gratiā 7 i futuro
p̄ gl̄iaz i q̄ viuūt i etnā de q̄ ē bñ. **A.**
Sabbato secūde ebdomade in q̄
dragesima d̄ fructuosa 7 vtili cōfessio
ne peccatorum. **S**ermo. 29.
It̄ est fili⁹ me⁹ dilect⁹ i q̄ mi
hi bene placui ipsū audite.
Mat. 17. 7 i euāḡ hodierno
Seruāda sunt x̄pi p̄cepta aīo leto 7

libēti corde: que verū deū credimus
saluatorē n̄m. Testat nāq̄ euāgelū
hodiernū qualiter x̄ps trāfiguratus
est i mōte a deo p̄r 7 spū scō vestim̄
tū dinitatis accepit. Ip̄e ḡ nobis viā
salutis apuit: penitentiā q̄ p̄ cōmissa
peccā illa ē p̄dicauit. Ip̄e sacerdoti
bus clauē ecclie cōsignauit: q̄b⁹ possēt
peccōib⁹ apire ianuā regni celoꝝ. Ip̄e
sanguinē suū offert oib⁹: q̄bus merita
p̄pa nō sufficiūt vt illi merito veniā
assequat̄ 7 remissionē. Qm̄ v̄o hoies
saluare sic voluit p̄ grām suā: vt etiā
ip̄i faciāt q̄d i se ē: 7 p̄cipue peccā sua
sacerdotib⁹ cōfite do. **I**dcirco vnusq̄q̄
illū audire d3. Uox̄ enī ei⁹ ē Mat. 4.
v. P̄niam agite. Et q̄ bec p̄nia cōfessi
ōnē icludit. **I**dcirco p̄r̄ ea q̄ i p̄cedē
tib⁹ dicte sūt adhuc in h̄ sermone tria
mysteria ponem⁹ cōtemplanda.
Primū v̄l humiliatiōis.
Secūdū occultationis.
Tertiū iterationis.
Quō peccō: d3 humiliter cōfiteri. p̄
examinādo cōscia. 2. accusando peccā
3. suscipiendo iniūctā sibi p̄niam a sa
cerdote. **C**aplin. i.

Primū mysteriū de cōfessioē
declarādū v̄l humiliatiōis
Qui enī cōfitef cōfiteri d3 cu3
hūilitate q̄ p̄cipue cōfitef i trib⁹ p̄ in
diligēti examinatiōe. **S**̄ i peccō: accu
satiōe. **S**̄ in p̄nie suscepiōe. **S**̄ cō
fitef hūilitas penitētis i diligēti exa
miatiōe. Nā q̄ humil⁹ ē aī cōfessionē i aliq̄
seccro loco examiat seipsū: cogitans
b̄fficia q̄ a deo accepit: bona q̄ om̄ist
mala que cōmissit. d. illud Isai. 38. c.
Recogitabo tibi oēs annos meos in

amaritudine anime mee. Sed multi sunt qui accedunt ad confessionem iduotum ipsemet dicunt sine ulla consideratione: sine cogitatione aliquid aut recordatione peccatorum suorum quibus confessores quoniam eos tales inueniunt persuadere debent: ut prius se preparerent: et postea redeant ad penitendum: quod monendi sunt: ut per decem considerationes discurrendo conscientiam suam peccata colligant. **P**rima consideratio est statim in peccato: et in quo fuit: puta virginitali: viduitati: aut matrimonii. **S**ecunda est etatis in qua peccatum est: et in qua fuit. **T**ercia est fortune: vel aduersae. **Q**uarta officii: artis seu exercitii. **Q**uinta societatis: memorando socios vel socias cum quibus homo conuersatus est. **S**exta est locorum in quibus homo fuit. **S**eptima temporum: puta pacis: guerre: aut solennitatum: aut dierum feri aliorum. **O**ctava cordis: speculando subtiliter quod contra deum et primum est corde commissum. **N**ona est verborum: notatim in seipso quod in verbis male loquendo potuerit errare considerans. **D**ecima est factorum: operum: his modis discurrendo potest homo multa peccata que fecit ad memoriam reuocare: et propter quod in sua cellula aut camera sit solus: exiens peccatum suum percutiendo dicere: ut cum publicano Luc. 18. deus propitius est mihi peccatori. Et cum filio prodigo. Luc. 15. Domine peccavi in celum et coram te. Et cum David. Miserere mei deus. f. m. m. tua. Et quantum potest conetur detestari peccatorum suorum magnitudinem: turpitudinem et multitudinem: deprecans omnipotentem deum ut dignetur per vulnera filii indulgere sibi delicta sua. Sicque cum tali dispoere reuertat ad sacerdotem. Sacerdos vero ubi videt illum deficere diligenter adiuuet et exanimet. **C**onstitit humilitas in peccatorum accusatio: quoniam peccator licet cum rubore: tamen libere et manifeste ac-

cusat peccata sua. Nam ut dicitur de peccatore. dicitur quod domum suam. Taciturnitas peccati ex subreptia nascitur cordis. **T**ertio enim peccatum suum celare quod desiderat. ne iniquitas sua alijs manifestata fiat. ne talis reputet apud homines: qualem se iam dudum exhibuit: vino conspectui: quod ex fonte superbie nasci nullum dubium est. **S**pes superbie est se velle iustum videri: quod peccator est. **S**ed excusans se et marie mulierem. d. Nolle confiteri peccata non propter superbiam: sed propter veritatem: quod quibus dicitur. **B**er. ait. **O** insania nimia hominum pudet abluere: et non pudet ignem pudet sordes abstergere: et non pudet strabem. abstergeri calligam: et contumeliam. propter istos etiam de peccatore. dicitur. i. c. nunc autem ait. **E**ri. **N**unc autem si recorderis peccatorum suorum frequenter ea in conspectu dei paucis: et per eius clementiam eius deprecari: cito illa delebit. **S**i autem nunc obliuisceris peccatorum tuorum: tunc eorum recorderis: volens quomodo in toto mundo publicabuntur: et in conspectu presertim omnium tantum amicum tuorum: quod inimicorum: et sanctorum angelorum celestium: et spirituum. hec ibi. **N**ulla ergo veterum via multominus nec superbia taceenda sunt in confessione peccata. quoniam illa humiliter et dolet sacerdoti sunt reuelanda sine duplicitate. sine mendacio. sine excusatione. **N**ec enim inueniendum est ut multi faciunt a propria laude asserentes. **E**go ieiunio. do elemosinas. adiuuo pauperes. non sum blasphemus: aut homicida: licet quibus ut homo carnalis peccet et huiusmodi. **N**on pura est nec deo accepta talis confessio. **D**icenda est sunt peccata propria non aliena. ut dicitur. c. ois. d. pe. et re. **N**on tamen sicut Ric. i. 4. di. 2. **Q**uod expressio aliene persone seu alieni peccati: aut est necessaria ad expressioem peccatorum: aut non. **S**i sic teneat eam expressioem confessioni.

Ubi mulier cum qua concubuit fratrem non sufficit dicere quod unus vir concubuit cum ea sed debet exprimere quod ille est frater eius. **E**t si non habeat nisi unum fratrem: tunc scit sacerdos quod est ille. **E**t si est religiosus: ut exprime quod est religiosus. **E**t si est laycus: et est coniugatus: debet exprime: et sic dicitur alius. **S**i autem expressio persone non est necessaria ad expressioem quantitatis peccati: tunc distinguitur. **Q**uia autem est utilis ad correctionem illius: vel preservationem a recidivo: aut non: si sic. **T**unc credo quod penitens bene facit si extra confessionem hoc dicit alicui persone: quod illi peccato: possit et velit prodesse: et non obedere. **S**ed per aliam causam nosare ipsam in confessione: non expedit nec oportet: quod per tale notationem confessor non possit procedere ad correctionem illius. **S**i autem notatio illa non est utilis ad illius correctionem: tunc subdistinguitur. **Q**uia autem potest esse utilis ad seruandum a recidivo: aut non. **S**i sic tunc bonum est et expedit penitenti: ut illam personam exprimat confessori. **P**otest enim contingere quod confessori per cognitionem persone sciet iniungere penitentiam penitentiam talem: et talia dare documenta: et tales facere monitiones quod melius et securius penitens poterit a recidivo preservari. **S**i autem notatio persone non est utilis ad magnitudinem peccati expressionem. nec ad alterius correctionem: nec ad preservandum a recidivo penitentem. tunc credo quod penitens teneat personam celare. **Q**uilibet enim teneat non gerere malam opinionem de primo suo in corde alterius sine rationali et utili causa: consistit humilitas adhuc in humili penitentis susceptione. **U**t enim dicit Crisostomus. de peccatore. di. 3. c. perfecta. **P**erfecta penitentia cogit peccatorum oia libenter sufferre. **S**ed dubium est utrum penitens teneat rationem necessitatis acce-

ptare et exprime penitentiam sibi iniunctam a sacerdote. **E**t videtur Ric. di. 18. 4. **Q**uod sacerdos aut iniungit penitentiam rationalem et discretam: aut non. **S**i 2° modo penitens non teneat eam recipere nec complere: quod sacerdos indiscretas penitentias iniungendo abutitur: clare scire et potest. **S**i primo modo: dico quod teneat rationem necessitatis eam recipere: et per viribus adimplere: quod talis penitentiam iniungendo clare utitur recte. **Q**uilibet autem teneat sui iudicis iustitiam seruare. **U**bi si penitens talem penitentiam sciens et ex deliberatione implere omiserit: mortaliter peccat cum facit absque ultima causa. **S**ecundum enim Doctorem in summa de peccatore. et re. **P**ro quo liber peccato mortali regulariter debet penitentiam septenis imponi. **U**t per 33. q. 2. c. hoc ipsum 2. §. sequenti. **E**t 22. q. 1. c. per dicendum. **E**t est ratio una: quod deus precepit Mariam sororem Aaron leporem percussam poni extra castra per 7. dies: et sic accipit dies per annum. **A**lia ratio est ut sic peccator per peccatum septiforme. scilicet. gratiam amittit: sic per septem penitentiam recipet. **T**amen potest sacerdos in penitentibus dispensare: consideratis criminis quantitate et qualitate et persone dignitate. conditione. sexu. officio. paupertate. infirmitate. debilitate. consuetudine. complexionem. societate. causa. aetate. voluntate. et sic per arbitrio penitentiam taxare et imponere. ut probat plene extra de peccatore. et re. c. significauit. 7. c. is q. 7. c. ois. §. sacerdos. et extra de homicidio. c. sicut dignus. **E**t est de eo qui co. sang. uxoris sue. c. transmissit. **E**t per 1. q. 3. c. abbat. 7. is. q. 6. c. **S**i a sacerdotibus. **E**t 26. q. 7. c. tempo. e. **E**t de peccatore. di. 3. c. de penitentibus. **I**deo dicat penitenti sacerdos. **C**arissime frater

tu commisisti tot et talia peccata per quibus
debentur per quolibet sic penitentem. Sed forte
vita tua ad hoc agendum tamen non exten-
deret. Inuenio tamen tibi tale penitentiam pro
omnibus: et demostinas quibus peccata redi-
muntur: et omnia alia bona que feceris mala
que per christum sustinueris accepta loco pe-
nitentie: et que possint tibi in remissione pec-
catorum tuorum. Et si inter mortuaris au-
toritate dei et beatorum apostolorum Petri et
Pauli et sancte ecclesie et nostra te absol-
uimus ab omnibus his que confessus es: et ab
alijs de quibus non recordaris in quantum pos-
sumus et debemus. Et si quod purgandum
remanserit in purgatorio purgetur iuxta
miserationem domini voluntatem. Caueat autem
sacerdotes que sic arbitretur ne vilis fiat
auctoritas ecclesie. Ut in .50. c. absit dicitur. Absit a roma
na ecclesia rigor suum tamen prophana faci-
litate dimittere: et nervos severitatis
fidei auersa maiestate dissoluere: ut cum
adhuc non tamen iaceat in peccatis: sed etiam
cadat eueriorum fratrum ruine: propter
nimis remedia coactionum utique non pro
futura presentem: quomodo non potest penitentie
medicina prodesse: si etiam ipse medicus in
temptata penitentia indulget periculis: si non est
curare: sed si vix dicere volumus occidere.
Et ex de vi. et bone. de. de facultas
venie tribuit incertum delinquendi. Et
ad hunc facit. c. cum iusta. 23. q. 4. Et. c. lo-
ci. 35. q. 8. Et. c. pueri. 90. di. Et. c. si quis
proposita di. 5. Studeat esse sacerdos ut
peccati penitentiam semper incoerentem penitentiam
imponat: ut superbo iniungat humile orationem:
auaro demostinarum largitionem: ac-
cidioso peregrinationem: guloso ieiunium
luxurioso carnis macerationem: male-
vico benedictionem et huiusmodi. hec Dost. Ad

dit Ric. vbi. 5. **Q**uod si penitens sentiat
penitentiam sibi nimis gruem et ad obfuscam
periculosam sua infirmitate pensata: tunc
ad illam confessionem cui confessus est vel ad
aliam si illam habere non potest recurrere: et alle-
uationem vel commutationem petere. Et
confessor tunc cedere etiam si videat que penitentia
alleuiata non sufficiat plenarie ad emen-
dam peccati: sed pro ea inexpleret adhuc rema-
neat aliquid in purgatorio purgandum.
Tutius enim est reseruare purgatorio
penitentem et puniendum quam ipsum exponere per-
iculo cadendi in mortale peccatum propter pe-
nitentiam transgressionem iniunctam. hec Ric.
Qualiter confessio tunc esse secreta respe-
ctu circumstantiarum: respectu confessionis: et re-
spectu peccatorum. **C**apitulum. 2.
Secundum mysterium declarandum
de confessione et occultatione.
Debet confessio esse secreta atque
secreta triplici occultatione. **P**rima est que
ad circumstantias. **S**ecunda est que
ad circumstantias. **T**ertia est que
ad circumstantias. **P**rima occul-
tatio est que ad circumstantias ut confessio
fiat in secreto: non in publico nec coram
alijs. **R**atio autem est secundum Bonaventuram. di. 17. 4. **P**ri-
ma: quia in confessione manifestantur peccata sa-
cerdoti: non ut manifestentur: sed ut deleantur
et occultentur: quia caritatis confessio operatur
multitudinem peccatorum. **S**ecunda ratio quia manife-
stantur sacerdoti ut deo: ad testimonium
conscience interne. Et ideo ut homo totam conscientiam
reuelat homini tamen deo non tamen alii admitti-
ti: sed sacerdos qui teneat locum christi. **T**ertia
ratio: quia publicare peccatum coram
alijs esset onerosum ignominiosum
Unum si oporteret publice confiteri ne-
mo auderet confiteri peccata sua. **R**atio
quia si confessio fieret coram alijs infinita
mala orirentur. et rixae et discordie: ac

infamie. hec Bonaventura. Sed ista occultatio
intelligenda est respectu persone: non re-
spectu loci. Nam ego nescio laudare il-
los qui audiunt confessiones mulierum in
locis secretis. in cellulis. in cameris. in
angulis latebrarum. in quibus etiam quibusque
sepe qui boni et iusti credunt ad enormis-
sima sacrilegia et vituperabiles dis-
solutiones labuntur. **S**ecunda debet confessio
esse occulta quantum ad confessores: quia ut
ait Gregorius. et beatus in .4. sen. di. 21. p. nul-
lo scandalo est confessio reuelanda. Et ma-
gister ibi. v. Caueat sacerdos ne pec-
cata penitentium alij prodant: alioquin de-
ponatur. Et de peccato. di. 6. c. sacerdos. de
de confessione reuelate peccata. **Q**uod deponatur
et omnibus diebus vite sue ignominio-
sus peregrinatio pergit. In. c. vo. di. de
pe. et re. scribitur sic. qui peccatum in penitentia
iudicio sibi obiectum presumpserit reuelare
non solum a sacerdotali officio deponetur
vix decemum. verum etiam ad agendum
penitentiam in artum monasterium detrudetur
Iohannes oes theologi. in. 4. di. 21. conueniunt
v. **Q**uod in nullo casu licet sacerdoti reue-
lare confessionem siue confitentem peccat: siue
non: siue confiteatur peccatum in opere perpetratum
siue perpetratum: siue sit peccatum in fide siue
in moribus. hec ratio est: quia si licitum esset reue-
lare confessionem siue confessio vilis red-
deret in populo. **S**ecunda pro plus a re sibi ne-
cessaria retraheret. **T**ertia via fraudibus
aperiret: quia cum multum credat homini in sua
confessione multi se in confessione iu-
stos ostenderet: ut a sacerdote pro ea lau-
darentur: ut sic possent promoueri et ho-
norari. **Q**uarta reuelas mentes: quia eadem
persona secundum naturam vere affirmare potest
aliquid in persona alterius loquens: quod vere
negat loquens in persona propria. Unum ange-

lus loquens Moyse in persona dei vere
dixit. Ego sum dominus deus tuus qui eduxi te
de terra egypti. Ego. 20. **Q**uod vere ne-
gasset in persona propria loquens. et a simili
homo repitas de persona in foro confessio-
nis. vere aliquid potest affirmare quod esset
foris confessionis quam loquitur ut persona pro-
pria gerens vere negat. Verum quod dicitur ne-
gando se audisse vel scire quod ad noticiam
eius non deuenit: nisi in quantum eis rep-
sentabat persona dei. Ergo esset forum
confessionis dicendo se illa audisse vel
scire mentis. Sed contra hoc instat multi-
pliciter. et arguit per quod Ber. in li. de pe-
ccato et dispensatione. c. 4. ait. Iniquum pro
culdubio foret. si statuta pro sola cari-
tate contra caritatem tenerentur. Cum ergo ceta-
tio confessionis instituta sit pro sola cari-
tate. si aliquid esset utile anime salutis: ut
eius confessio reuelaret ergo iniquum
esset si celaretur. Respondet ad hoc
Ric. **Q**uod si aliquid esset utile confitenti ut
sua confessio reuelaret: tamen unquam potest esse
utile communitati cuius bonum principaliter
respicit caritas que persone singulari bo-
num. iuxta dictum. 7. q. 1. e. scias. **P**rimo
utilitas vni? utilitati preferenda est
2. arguit quod vnusquisque tenet obedire
pape. Ergo si papa peccaret alicui que
reuelaret confessionem: ille debet ei obedi-
re. Respondet Ric. **Q**uod sacerdos non tamen te-
net celare confessionem pro precepto ecclesie: sed
iure nature et diuino. Papa autem et si sit su-
pra omnes ius posituum: non tamen est superius na-
ture vel diuini. Iohannes in tali casu pape non
est obediendum. **S**ecundo arguit quod esset possibile
ut sacerdos haberet aliquod peccatum mortale:
de quo non posset confiteri quia reuelaret
illi cui confiteretur confessionem sibi factam
ergo in tali casu licet reuelare confessionem

Respondet Ric. q. nō: 7 q. tali casu durante: sacerdos nō debet illud peccatū cōfiteri: s̄ sufficit sibi de illo cōteri cū voluntate 7 pposito cōfiteri qū hoc facē poterit sine reuelatiōe illius psonae que sibi cōfessa ē: sine quocūq; puidicio sigilli cōfessionis: foriori enim vinculo obligat cōfessor: ad celandū q̄ penitēs ad cōfiterēdū. ¶ Arguitur ponēdo casū q̄ aliq; in cōfess. audiat hereticū nolētē desitē ab heresi 7 volentē corūpe alios: tūc videt q̄ magis sacerdos tenet seruare fidē xp̄o q̄ ipsi heretico. Ergo magis d̄ cōfess. illius detegere q̄ pmittere eū gregem dñi corūpe. Rūdet Bon. 7 Scotus. ¶ p̄p̄ea sacerdos nullo mō debet illi cōfess. reuelare: p̄t tñ sine reuelatione cōfessionis supiori dicē. Vigila sup gregē: q̄ lupus querit inuadere 7 tūc cōfiteri deo seruat fides. Ex h̄ Scotus ip̄o probat versiculū illum. Est heresis crimē q̄ nec cōfessio celat. ¶ Arguit ponēdo casum videlicet. Si duo cūtes cū suo sacerdote ordinafent ipsū occidere i nemoze p q̄b̄ eēt trāsītū faciuri 7 parū ante nemozis i troitū vnus pnia dud̄ sacerdoti h̄ i cōfess. reuelaret tunc licitū videret tali se subtrahere ab ingressu nemozis: q̄ alif cor̄pali morti se exponēt 7 daret alij oportunitatē crimē committēdi. S̄ subtrahēdo se crimē sibi cōfessuz suo socio reuelaret. ḡ in tali casu licz reuelare cōfessionē. Rūdet Ric. ¶ in tali casu sacerdos posset renuere itra re nemus cū illis. s̄ p̄tēdēdo aliquam cām necessariā. Si tamē ponēt casus q̄ oporteret sacerdotē aut mortē sbire aut reuelare cōfess. tenet mortem

sbire ne cōfess. reuelat. ¶ Arguit ponēdo casū aliū: s̄ q̄ aliq; p̄or de ordi ne monachoz vsū et abbati 7 q̄diu ē in p̄ioratu habz occasionē trabētē ad peccatū a quo nō vult desitē. Si flat̄ ḡ habet curā aie sue debet illū inde amouē: s̄ amouēdo inotescit ip̄z peccasse. ḡ videt q̄ cōfessio possit aliquo mō reuelari. Rūdet Bon. q̄ abbas debet p̄suadē tūc p̄ori voluntari am cōfessionē 7 q̄ ipse petat absolui ab onere officij. Q̄ si nō vult facē debz eū sustinere nisi sit talis religio i qua sbditi trāsmutari 7 trāsferri p̄t sine nota infamie. ¶ Arguit q̄ multociens possit eē q̄ penitēs licentiaret p̄ sua vtilitate cōfessorē vt cōfessionē reuelat. ḡ i tali casu nō eēt p̄c̄m. Rūdz Ric. 7 Bon. ¶ sacerdos de licentia cōfiteri p̄t licite p̄c̄m sibi cōfessū aliū reuelare q̄ sibi necessariū est v̄ vtilis ad p̄ficiēdū q̄ regr̄f ad illud forum q̄ q̄diu hoc pendet ad huc gerit p̄sonā vicarij dei. S̄ de lnia cōfiteri h̄ reuelare alij p̄sonae nō licz: nisi ille qui cōfessus ē h̄ iterū dicēt cōfessori extra cōfessionē. Sed q̄tūcūq; penitēs h̄c lniam det cōfessori. cōfessor: tñ valde debet vitare scādālū. s̄ ne fractio sigilli reputet: 7 q̄ si dicat se licentiātū a penitēte q̄ de peccatis ei⁹ possit loqui: 7 penitēs negat cōfessori icumbit p̄bare q̄ p̄dica licentiā a penitēte habuerit q̄ si p̄bare nō possit tāq; reuelator cōfessionis puniret. Qñ vero cōfessor: aliqd nouit extra cōfessionē 7 postea illud audiuit i cōfessioe p̄t illud reuelare alteri: ita tñ q̄ mod̄ sciendi p̄ cōfessionē sp̄ maneat i occulto. Quia tñ posset ex hoc scādālū gnari

maxime apud penitēte 7 apud alios de bono 7 equo magis debet celare cōfessor: q̄ vnus alius. Et iō p̄p̄ vitā v̄ scādālū penitētis debet ei p̄stari in cōfessione quō nō debet illud celare: nō q̄ p̄ illā p̄statiōne acgrafius reueladi: s̄ q̄ primo auferet nota scādālū. Debet etiā cōfessor: peccā illa reuelare p̄p̄ necessitatē nō p̄p̄ suaz voluntatē. Et sic p̄t quāta est vis sigilli cōfessionis. Addit etiā Ric. q̄ sigillo cōfessionis cadit etiā p̄sona cui qua penitēs cōfiteri se peccasse. Rō est q̄ cū p̄nia sit sacramētū sacerdos tenet celare oē illud q̄b̄ necessariū ē ad integritatē sacramēti. Sed penitens nō posset sufficere exprime aliq̄ peccatū suū nisi notificādo p̄sonā cum q̄ peccauit. s̄ cū cognuit filiā suā 7 nunq; habuit nisi vnā 7 filia. Insup tenetur sacerdos celare oē illud sibi dictuz i cōfessione quo cōfiteri posset p̄di vel mala suspicio de illo gnari i cordib; alioz: s̄ quq; detegēdo p̄sonā cum q̄ penitēs peccauit p̄deret cōfiteri: q̄ si detegeret filiā cōcubuisse cū p̄re suo p̄deret pater q̄ cōfessus est cōcubuisse cū ea. Adhuc licituz nō ē facē aliqd q̄b̄ sit occasio retrahēdi hoies a re h̄ bi ad salutē necessariā. S̄ reuelatio p̄sonae cū q̄ penitēs cōfiteri se peccasse eēt occasio retrahēdi hoies a re necessaria. s̄ a cōfessione: q̄ nō tñ q̄ re trahitur a re aliq̄ p̄p̄ timorē leuōis p̄p̄ fame: s̄ etiā p̄sonae sibi cōfite v̄tulo amicitie. ¶ Rō sb̄leg: q̄ dicēs extra forz cōfessionis se audisse crimen de p̄sona sibi in confessione accusata q̄b̄ nullo mō audiuit extra cōfessionē mētiret: vt p̄t ex dictis. peccā ḡ ipsius

penitētis i relatione ad ipsum cadūt sb̄ sigillo cōfessionis de necessitate ab solute 7 p̄mo 7 directe 7 explicite: 7 ex oib; causis: p̄sona aut cū q̄ cōfiteri cōfiteri se peccasse: cadet sb̄ sigillo cōfessionis de necessitate 7 absolute: nō p̄: s̄ ex cōsequēti 7 indirecte 7 implicite: nec ex oib; causis: s̄ ex aliq; p̄. Peccā enim ipsius penitētis nō referēdo ea ad p̄sonā determinatā: sicut cū aliq; dicit. Ego audiui tale qd q̄b̄ tñ nō audiuit nisi in cōfessione cadūt sb̄ sigillo cōfessionis de necessitate: non tñ absolute: s̄ sb̄ conditione. s̄ si ex p̄latiōe talis v̄bo: v̄ p̄ se vel p̄ accidēs: directe v̄l indirecte aliq̄ verēcūdia vel cōfusio v̄l suspicio mala: vel aliqd aliud nocumtū illi q̄ cōfessus ē posset puenire. Ea v̄o q̄ penitēs in̄serit nō cōfessione q̄ nō sūt peccā nec circūstatiē peccā: nec q̄ deducūt i manifestatiōne cōfiteri vt pote si in̄serat i cōfessioe. In tali fra sūt blada 7 hi⁹ nō cadūt sb̄ sigillo cōfessionis nisi de cōgruitate. Si i dicēdo illa nō v̄t intelligē cōfessori q̄ talia velit celare. Un cōfessor. d. se talia au diuisse mēdar: nō ē: q̄ p̄ opationē ad ea nō rep̄tauit p̄sona dei: s̄ hominis Silr 7 si aliq; ali⁹ a cōfessore audiret aliqd ab aliq; v̄ cōfiteri debet illō tenere secretū ex lege nature que dicit Q̄b̄ tibi nō vis: nō facias alijs. ¶ Confessio debet esse occulta q̄tū ad cōfiteri: vt nō reuelat ea q̄ sibi p̄ sua salute in cōfessione vel dicta v̄l imposta sūt ex quoz reuelatiōe scādālū oriret. De p̄nia aut̄ ip̄osita dic̄ Ric. ¶ aut̄ penitēs manifestando p̄niam sibi in iudā a cōfessore facēt p̄niam cū absq; vtilitate: aut p̄p̄rie fame:

aut confessorum q forte tale iunxit pniaz
p qua si sciret incurreret alicui v' ali-
qz malivolentia: vrpote q iunxit mu-
lieri vt abstinere a familiaritate alie
viri piculosa. Aut penites manifesta
vo sua pniaz: nec fame ppe nec confes-
sou: nec alicui pndiciuz gnaret. In p
casu penitens tenet pniaz sua celare
7 in secundo silr. Si eni illud qd confes-
sor sibi iungit seu stulit bda fide pio
salute aie sue 7 secreto alij reuelaret
in confessoris pndiciuz crimē pditiōis
incurreret 7 sigilli secreti fractionem
In tertio casu nō tenet tacē nec dicē
sed de h' irreprehensibilis pōt facē qd
illoz duoz sibi meli' placuerit.

Cōfessio est reiteranda qn quis
male confessus fuisset ppter sua negligē-
tia: aut qn fraudulenti diuinit' confes-
sionē qn confessus ē cū deliberatiōe peccadi
Ertiū mysteriū. **Cap. 3.**

Cōtēplādū de cōfessioe dicit
iteratio. Est eni qnqz necessa-
riū reiterare cōfessionē peccoz alias fa-
ctā: 7 dicē illa eadē peccā in numero:
que qs fuisset confessus maxie ppter
triacōp ppter negligentē electionem
2° ppter cōfessiois diuisionē. 3° ppter
malicie cōtinuationē. 4° est necessa-
riū reiterare cōfessionē ppter negligē-
tē electionē. Qn qs ē negligēs q̄rere
sacerdotē pitū 7 absoluedi auctōrita-
tē habētē: 7 confessus fuisset alicui q
cū aut nesciuit aut nō potest absolue.
Talis pfecto q̄ p̄mū sibi cōstat de ipi-
tia 7 facultate sacerdotis cui cōfessus
est 7 de negligētia p̄pā q̄ magis suffi-
cientē q̄rere noluit tenet eadē peccā i
numero cōfiteri sacerdoti discreto 7
cū absolue valēt p̄p̄ea dī de pe di.

6. c. cui aut. Qui vult cōfiteri peccata
sua ut inueniat grāz querat sacerdo-
tem sciētē ligare 7 solue ne cū negligē-
gens cū se cōfiterit negligat ab illo:
q eū misericordit' monet 7 p̄dit ne ab eo
in foueā cadat. **Iterada ē cōfessio**
rōne diuisionis. Qn eni qs fuisset con-
fessus: aut p maliciā: aut p verecūdiā
ptē peccoz vni sacerdoti 7 p̄tē alteri
cū a nullo sit absoluit: nec talis cōfessio
fuerit fructuosa: debet si verevale cō-
fiteri eadē peccā i numero vni tñ sa-
cerdoti se accusando narrare. Nā vt
scribit de pe. di. 5. c. cōsideret. Cant'
fit p̄cētēs ne verecūdiā dud' dnuadat
apud se cōfessionē: vt diuersi diuersi
velit sacerdotib' manifestare. Quedā
eni vni celat q̄ alij manifestada cōstat:
qd ē se laudare 7 ad hypocrisim ten-
dere 7 semp venia carere ad quā fru-
stra putat totā puenire hec ibi. Sed
dubitat vtrū cōfiteri alicui sacerdoti
oīa peccā sua de qd' est memor si diu-
p' acceptā remissionez recordet alic'
peccā mortalis de q̄ non fuerit cōfessus
qd an suā cōfess. cōmiserat teneat ten-
tione necessitatis illud peccatū confi-
teri illi eidē sacerdoti. Rūdet: **Rūdet. vi.**
17. 4. d. Mibi distmguendū videt q
aut tpe cōfessionis penitēs adhibuit
debitā diligētiā p ut de lege coi hu-
mana pmittit fragilitas vt memoriā
haberet oīuz suoz peccoz mortalium
Aut fuit negligēs 7 ignis ignorātia
affictata vel crassa. Si 2° mō credo
q rca rō erigit ut illd idē peccā cōfite-
atur eidē sacerdoti si illū cōmode pōt
inuenire: 7 non sit illi sacerdoti post-
ea interdīcta absoluedi potestas:
aut predictum peccatū 7 omnia alia

peccā mortalia pōt sacerdoti cōfessa
put pōt recole cōfiteat alij sacerdoti
Si p̄imo mō nō credo q pōt sacer-
doti teneat tentiōe necessitatis illud
peccā cōfiteri. Tenet tñ illud peccā cō-
fiteri absq̄ alioz cōfessioe alij sacer-
doti. Quis eni de isto fuerit absolu-
tus: q̄tū ad iudiciū ecclie triūphātis
7 militātis: q sacerdos absolue pōt
de cōfessis 7 de p̄dicto mō oblitis tñ
q absolutio de oblitis debet itelligi
sb hac cōditiōe: vt. s. qn reducta fue-
runt ad memoriā dicat illi sacerdoti
i cōfessione q ab illis pōt absolue te-
net illud cōfiteri p' ei' remotā obli-
uionē. **3°** necessariū ē iterare cōfes-
sionē ppter malicie cōtinuationē: qn. s.
cōfessus est peccā sua semel aut pluries
tñ vt facit qd ecclia mādāt. Cōtinu-
ando tñ ppositū male volūtatis quō
nō erat disposit' ab aliq' peccō se cor-
rigere 7 emēdare. Talis eteni ad ve-
ra pniaz reuersus si debite vult cōfi-
teri oīa eadē peccā q prius fuerat con-
fessus debet reiterare. Sūt tñ aliqui
scrupulose. d. q si qs i peccō mortali
existēs cōfiteat sacerdoti accusas ma-
la volūtate suā: 7 cōfiteris oīa alia pec-
cata quō:ū recordat ex quo pat' est
7 p̄mptus adhuc peccare sic cōfite do-
peccat mortalit': q̄ q̄tuz in se est facit
irreuerentiā sacramento: 7 sine sacra-
mēti cōceptu eē nō videt: s̄ extra istos
est. c. q̄ qdā. de pe. 7 re. vbi dī. q̄ q-
dam ad cōfessionē de criminib' veniūt
7 quis p̄fiteri velint: se tñ asserūt ab-
stinere nō posse cōsultationi tue talit'
rūden': q̄ eoz cōfessionē recipere debes
7 eis de criminib' cōsiliū exhibere: q̄ licet
nō sit vera illa pniaz: admittēda ē tñ

eoz cōfessio 7 crebris 7 salubrib' mo-
nitis ē pniaz inducēda. hec ibi. Dic tñ
Ric. q̄ tales absoluedi nō sūt. Un si
absolutiōne nō recipiat nō contēnit
sacramtū nec a cōfessore nec a cōfesso.
Si aut cōfiteris i peccō mortali attrit'
est de peccato suo ita vt p̄babiliter
possit plimē se eē dispositū nō peccat
absolutionē recipiēdo: imo frequēt'
cōtate clauis p̄ susceptionē absoluti-
onis formatur sua attritio. **Hec Ric.**
Dent igit opaz oēs peccōres vt bñ cō-
fiteant qm cōfiterib' largit' de' in h'
seculo gratiā 7 i futuro glo: iā i qua
ipse vi. 7 reg. p̄ etna secula. Amen.

Dōnica secūda in q̄dragētima i ma-
ne de fetidissimo ac p̄ncio sissimo vi-
tio luxurie q̄ q̄i maxima ps viroz ac
mulierū denergit i infernū. **Ser. 30.**

Hec est volūtas dei sancti
satio v̄ra vt abstinere vos
a fornicatione. **Dōniz gē**
tuz v̄ba sūt ista. i. **Thes. 4. c. 7** i epla
p̄ntis dñice. Cogitāti mibi q̄ multa
milia milū hoīuz p̄cipitāt in infernum
ob fetidissimū luxurie vitii statū vēit
i mētē aureū illd vitii 7 nōbile Aug.
doctozis magni in li. de agōe xp̄iano
In oīa xp̄ianoz certamina duriora
sūt plia castitatis vbi quotidiana pu-
gna 7 rara victō: iā. hec ille. **Mari'**
aut i eo peccō piculū ē: qm cū ḡuissime
ledat aīam nō sentitur: ḡnūmo vsq̄
adeo q̄ pluries facti sūt cecī vt ipi tur-
pissimi 7 abhorribiles tūc nō erube-
scāt aut nullū aut satis leue peccā eē
illudq̄ deo aut nihil aut satis modi-
cuz displicere sicq̄ cum tali falsissima
damnataq̄ opinione corrupti sūt 7
abhorribiles facti in studijs suis.

Quapropter aduersus eos quatuor potest
rimus modeste et sine auditorum offensus
ne de ipsa luxuria in generali verba facie-
mus de qua loquitur apostolus in themate pal-
legato monens omnes ut illa euitent: de
ipsa sunt tria mysteria erunt contemplanda.

Primum dicitur offensus.

Secundum conditio.

Tertium puniatio.

Constitutio illorum errorum quod dicitur lu-
xuria non esse peccatum quibus contrariis per
auctores: rationes et exempla tam sanctorum quam
etiam peccatorum ostendit. Capitulum i.

Primum mysterium declarandum
de luxuria dicitur offensus in quo
deklarandum est quod graue peccatum
quod periculosum sit ipsa luxuria quod de offe-
ndit et anima maculat. Quidem autem huius
tripliciter videlicet per auctoritatem
rationem et exempla. Primo ostendimus
luxuria esse peccatum quod graue aut mortale au-
toritate. Inquit, Seneca in phemio
declamationis. Nihil tam mortiferum in
genere quam luxuria. Et idem in tragediis
luxuria est pestis blanda. Et idem ad Lu-
cillum. Vanas fuge voluptates breues
et penitendas. Et idem in declamatione
nisi. Adolescens luxuriosus peccat se-
ner luxuriosus insanit. Et Tullius in de
officiis. Luxuria cum omni etate turpis sit
senibus tamen fetidissima est. Et idem in de
officiis. Si considerare volumus quod sit in
natura excellens et dignitas stellige-
mus quod sit turpe desine luxuria et de-
licate atque mollit viuere quam honestas
peccat inuenit seueris et sobrie. Et Uale-
rius maximus in libro 9. Blandum malum luxuria.
Et Iob 4. c. Attride fili mi ab omni for-
nicatione. Et ut dicitur in 22. q. 7. c. non solum
Ois imunda pollutio fornicatio viciis

quibus quilibet diuersa turpitudinis volu-
ptate persistit. Et ad Hebr. 13. c. for-
nicatores et adulteros iudicabit deus
Et in 1. Cor. 6. c. Nescitis quod inique regnum
dei non possidebit. Nolite errare: neque
fornicari: neque idolis seruientes: neque
adulteri: neque molles: neque masculorum
ocubinatores: regnum dei possidebunt
Et in eodem. c. fugite fornicationem. Omne
enim peccatum quod dicitur fecerit homo extra cor-
pus est: quod autem fornicat in corpore suo pec-
cat. An nescitis quoniam membra vestra templum
sunt spiritus sancti. Et Ep. 5. Ois fornicato-
rum aut immundum aut auarum. Non habet
partem in regno christi et dei. Et Gal. 5. Ma-
nifesta autem sunt opera carnis: quae sunt forni-
catio. imundicia. luxuria. spurcicia etc.
quae per dico vobis sicut per dicitur: quoniam quae talia
agunt regnum dei non consequentur. Et per
in epla. c. i. Obsecro vos tamquam aduersas
et pegrinos abstinete vos a carnali-
bus desideriis que militat aduersus
animam. Et Apoc. 21. Timidis et scru-
lis et execratis et homicidiis et fornicato-
ribus etc. erit per istos in stagno ardente
et igne et sulfure. Et Aug. in li. de con-
futu vitioz. O quam pua concubitus ho-
ra per quam perdit eterna vita. Et Iulianus
in pall. c. non solum 33. q. 7. Int cetera se-
pe vitia vitium fornicationis maxime
sceleris est: quod per carnis immundicia dei
templum violat. Et cum vobis colligitur quod
luxuria vniu est de septem vitioz capita
lib. 2. q. 22. q. i. c. predicandum. Et 25.
di. c. vniu orationis. §. alia. Ubi Claudi-
nus ait. Luxuries per dula mala quae veda-
ta semp. Corpis arbitris ebetat cali-
gine sensus. Et Hiero. ad Sulamiam.
O quam acerbum est luxurie fructus amaro:
felle et crudelior gladio. Et Grego

22. li. mor. dyaboli prope corpus sunt qui
suggestionum turpium blandimentis dece-
pti ei per luxurie fluxu succumbunt. Et
Hiero. ad Damasum papa de filio per-
vigo. Luxuria inimica deo inimica ver-
tibus perdit omnem substantiam patris et
a patria voluntate deliras futura pau-
peratate cogitare non finit. Et idem ad
matrem et ad filium in gallis comorates.
Qui luxuria, vices etiam mortuus est
ferreas mentes libido domat. Quid
ad tot vicia et mortalia perborum et sanctorum
dei carnales poterunt rade. Quo am-
plius sua luxuriam poterunt excusare
Sed ut forti conuincat rationes superad-
dant. Ostendimus luxuriam esse peccatum
mortale ratione. Nam multi quibus viciere
solent luxuria non esse peccatum: quod ad rationem
est naturalis et ad illum naturam incli-
nat per quibus triplicem rationem assignabi-
mus quare luxuria peccatum est. Prima
dicitur de contemptu: Secunda excessus. Ter-
tia dani. Prima ratio dicitur contemptus.
Ubi enim est contemptus et transgressio man-
datoz dei ibi est peccatum ut dicimus die
sequenti. Sed in luxuria est contemptus dei
et transgressio mandatoz eius. In ibi est pec-
catum. Mandauit namque deus homini d. Ero.
20. Non mechaberis. et ut dicitur ab Aug.
22. q. 4. c. meretrices. profecto nomine me-
chie ois illicitus concubitus atque illorum
mebroz non legitimum versus phibitus
debet intelligi. Secunda ratio dicitur ex-
cessus. Nam secundum Theodoro 2. 2. q. 153. Ideo
luxuria peccatum est: quod modum rationis excedit
circa venerea in quibus ordo rationis est ut
ea preade plus et fornicationis euita
de vir habeat uxorem suam. ut dicitur in 1. cor.
7. et mulier habeat virum suum. Ois ergo
actus quod non est secundum legem rationis circa

venerea deficit a ratione ideo est peccatum.
Tertia ratio est quare luxuria est peccatum
dani: ut enim inquit Riel. 33. di. 4. Coca-
bitus concubinari seu fornicari est contra
legem naturalem non a natura generis sed
speciei. Naturalis enim ratio dicitur carna-
le concubitu non debere fieri in iudicium
et danum boni plus. Sed concubitus seu
bitari seu fornicari est innotabile per
diciu et danu boni plus. Sicut enim v.
Aug. 9. sup. Gen. Bonum plus est ut
amant suscipiat: benigne nutrias: reli-
giose educet. quod bono ut in plus caret
plus genita per concubitu concubinariuz
Nam primo bono caret scilicet eo
quod non suscipit. Quisnam explicet quod for-
nicatores et adulterates sacrilegi et i-
cestuosi ne detegat eorum malicia plus
genite aut generade inserat mala. Au-
diam Hiero. ad Eustochium sic. d.
Pudet dicere quod quotidie vginel rnat
qtras de suo gremio perdat mri occilia:
sup quot sydera supb inimic ponat
thronuz suu: quot petras excauet ut
habitet coluber in foranibz eaz. Vi-
deas plerasq viduas anq nuptas et
iselicie sciaz metita tantu veste prege-
qs nisi tumor vti et infantu perdidit
vagus erecta ceruice et ludibz pe-
dibus incedit. Alie vo sterilitate per-
bet: et nodu nati hois homicidii faci-
unt. Nonulle cu senserit concupisse de
scelere abortiuo venena medicatur et
frequet etia ipe cu mortue fuerit triu
crimina ree ad inferos perducatur: xpi
adultere sui homicide et nondu nati
filii matricide. Iste sut q solent dicere
oia mada mada. Sufficit mihi scia
mea. Cor mundu desiderat deus. Cur
me abstineaz a cibis quos creauit ad

utendū. Et si qñ limpide ⁊ festiue vi-
deri volunt ⁊ se vno iniurgitauerint
ebrietati sacrilegiū copulātes aiunt.
Abstī vt me a xpi sanguie abstineaz:
⁊ si quā viderint triste atq; palentes
miserā ⁊ manicheā vocāt. Nequēter
Tali enī pposito ieiuniz heresis est:
he sūt q; p publicū nuptialit incedūt:
⁊ furtinis oculoꝝ nutib⁹ adolefētū
gregē p se trabūt que semp audiāt
p ppham. facies meretricis facta est
tibi. hec ille. Si honestas pateret ut
osa possat dici: multa que dieb⁹ meis
euenerūt scādala apirē: s meli⁹ ē filē-
tio pterire. Quid referā qd ve dicaz
de monasterijs: Quid de puell in do-
mo parentū: Quid de viduis vanis
atq; lasciuis: Quid de alijs q; sanctū
nomē pūter: ⁊ q; tidie cū patrib⁹ spiri-
tualibus colloquūt: Taceo que scio.
Certe si ponerēt aures i latrinis i flu-
minibus in ortis in foueis ⁊ cauernis
ēre audirēt voces: ibi clamatiū pun-
loꝝ interēptoz ⁊ occisoꝝ a crudelissi-
mis mib⁹. O libidinose mulieres. O
lasciue ⁊ icōtinētes belue. o ipie ma-
tres vomite carnē: refrenate libidinē
si nō vultis ut vterus intumescat: de
sodomitis aut quo sermōe impietatem
loquemur? O inimici humani generis
O abhominabiles pccōres. O pessimi
hoies vbi sūt filij vestri. pierūt: certe
perierūt. ⁊ cur perierūt: ve ac iterum
ve vobis: q; pierūt ppe inigratē ve-
strā. Similit̄ ples si nascat aliūde q;
de legitimo thoro: vt i plurib⁹ negli-
gent̄ nutrit. ⁊ ad vtutes raro disci-
plinaf. Et si qñ cōtrariū apparet illō
ē satis rarū. Et vt scribit. s. de leg. l.
nam ad eā. Non solū ius scriptū: s; eē

naile adaptat pot⁹ ad ea q; vt i plu-
rib⁹ q; ad ea q; praro eueniūt. Sūt ⁊
alia mala q; incurrit proles genita ex
adulterio q; cā breuitati omitto. Nā
vt scribit. s. vi. c. sūdecūq; dī. Unde
cūq; hoies nascat si parētū vitia non
sectat̄ honesti ⁊ salui erūt. Et ea. vi.
.c. nūq; ait Criso. Nūq; de uitijs eru-
bescamus parētū. Ad idem ē. c. nasci.
ea. vi. **B**ōndimus luxuriā eē pccm
exemplo. Ob nullā nāq; cām sci cor-
pora sua. variis flagellatiōib⁹ castiga-
rūt nisi vt luxuriā suparet. Elegit si-
qdē Susanna falso criminari ⁊ accusa-
ri pot⁹ q; in pccō consentire. Daniel. iij.
.c. Et Joseph passus est criminari ab
uxore Putifar pncipis emuchorum
Pharaonis q; peccare cū illa. gen. 29
Et Bndid⁹ vt carnis tēptationē su-
paret inē pungentes spinas picit se
nudum vt refert Greg. 2. dial. li. Et
Viero. in vita Pauli pmi heremite re-
citāt. q; liter seruete plectatiōe Decij ⁊
Valeriani qdā iuuenis etate florens. i
amenissimos ortos est adduct⁹ ibiq;
in lectulo inē candētia lilia ⁊ ruben-
tes rosas ligatis manib⁹ ē collocat⁹.
Quo cū recedētib⁹ cunctis meretrici
speciosa venisset cepit delicatis strin-
gere colla āplexib⁹: ⁊ qd dictū q; see-
lus est manib⁹ contractare virilia vt
corpore i libidinē excitato secū mere-
trix impudica supiaceret. Incipiebat
voluptas iuuenē molestare. Tādē ce-
litus inspirat⁹ pccam mordēs liguā
in osculatib⁹ se faciē expuit ac sic libidi-
nis sensū succedēs doloris magnitu-
do supauit.

Qualit̄ luxuria ifatnat hoies ⁊ ob-
durat cor: ⁊ iduc scādala ac mala

plurima.

Caplm. 2.

Secūda mysteriū tēplādū b
luxuria dī cōditio. Est enī
illius pccī pessimi triplex cō-
ditio mala p quā ei⁹ grauitas decla-
rat. **S**p̄ dī infatnatio. **O**bdurato
Scandalizatio. **P**rima mala cō-
ditio detestabilis luxurie dī infatua-
tio. Ex ipsa etenī infatuaf aīa. vt nec
deuſticat nec hoies veaf. **U**ā Viero
eō Jounianū ait Amoz forme: rōnis
obliuio ē ⁊ insanie prim⁹. Et Ouidi⁹
in eplis. Quid deceat nō videt vllaf
amās. ppea apud antiquas ipudic⁹
amoz cet⁹ depingebat. Et a Greg. ij.
moral. p: ia luxurie filia pōit cecitas
mētis. Et h̄ exēplū hēm Salomonis
d quo ait Greg. 3. q. 4. c. Salomō
Salomon qpe imoderato vlu atq;
assiduitate mulierū: ⁊ ad hoc vsq; p-
ductus ē ut tēplū idolis fabricaret ⁊
q; pūus deo tēplūz cōstruxerat assidui-
tate libidinis etiam pfidie subtrahua
idoloꝝ cōstruē tēpla nō timuit. Et de
eo Viero. ad Eusto. ingt. Rex enim
erat Salomō aliū nō timebat q; dis-
putauit a cedris libani vsq; ad isopū
q; exiit p parietem a dño tñ recessit: q;
amatoꝝ mulierū fuit. Nā vt habet. 3.
Regl. xi. Auertērūt mulieres cor eius
Cūq; iā eēt senex desuaturz ē p mulie-
res cor eius vt sequeret deos alienos
nec erat cor eius pfectū cum dño deo
suo: sicut David pns ei⁹. S; colebat
Salomō Astathen deā sydonioꝝ ⁊
Chamos deū moabitaz: ⁊ Moloch
idolū amonitaz. Edificauitq; Salo-
mon phanum Chamos deo ⁊ idola
Moab in mōte qui ē cōtra hierlm ⁊
Moloch idolo seruoꝝ amon zc. ibi

Sed hic occurrit dubiū quō Salomō
dicat senex qñ desuatur fuerat per
mulieres: q; dicit Rhabbi Salomon
q; erat tm. iz. anoz qñ regnare cepit
Et in ter. biblie i si. c. pallegati. dī q;
regnavit. 42. annis. Ipse aut̄ desua-
tus fuit p mulieres aī morte suā p. 6.
annos vel circit: q; edificauit p des-
uationē tēplā idoloꝝ in quoz edifica-
tione fluxerunt plures anni. Et sic qñ
fuit desuatur cor ei⁹ nō videt habuif
se vltra. 46. annos vel circit. Ex tali
vō etate null⁹ dī ppe senex. Ad h̄ rñ
det mgr in historijs. d. q; Salomon
regnavit. 80. anis. ⁊ allegat Josephū
h̄ dicētē. Scriptura tñ regni sui tacz
ānos. 40. sicut dī d Saule. i. Regl. ij
q; duob⁹ ānis regnavit sup isrl. s. bñ
⁊ innocēt: ⁊ tacēt. i8. āni. in qb⁹ ma-
le se habuit. S; de dicto mgr i histo-
riaz paz ē curādā q; cōdidit sibi ipi
⁊ etiā scripserat. Dic. ij. q; Salomon
xi anoz genuit Roboam. Et q; Ro-
boam mortuo patre fuit. 41. anni. Et
3. Regl. 7. i4. c. dī q; 41. āni erat Ro-
boā cū regnare cepisset. Et sic reuertit
tur primū dictū. s. q; Salomon vixit
tm. 82. annis. Si aut̄ dicēt q; Roboā
regnavit viuentē pte. 40. anis ita q;
pncipiū regni sui cōputat ab illo tpe
quo p̄ suus incepit desuari seq; q;
mortuo pte fuit. 81. āni: qd ē atra v-
dū magistri ⁊ etiā scripturā q; iz. r. 3.
Regl. vii. q; Roboam audita morte
Salomōis reuersus est de egypto ⁊
venit cū alijs i lichen vbi cōgregatus
fuit pplus ad cōstruēduz Roboā re-
gē ex quo videt q; nō regnavit viuē-
te pte. Insup dī de Roboā q; veredi-
cto s̄ filio senil addebit s̄ filio iuuenū q;
12

nutriti erat cū eo. Ex q̄ ptz q̄ tūc Ro-
boam erat adhuc iuuenis qd̄ nō pōt
dici de hoīe hūte. 81. annos. 35. d. Ni
de lira. Q̄ Salomō p̄ q̄. 40. ānos re-
gnauerat mo: tu? ē? et successit ei i re-
gnū fili? ei? Roboā hīs. 41. ānos sic
dicit scriptura. S; qm̄ Salomō ince-
pit regnare scriptura nō exp̄mit: sed
tm̄ exp̄mit ānos regni sui. Dūit q̄. 20.
uel plures ānos i principio regni sui.
Et sic qm̄ mortu? fuit. 60. ānos habuit
ad minus. Et sic uenient pōt dici q̄
p̄. 50. ānos etatis sue deparat? fuit p
mulieres. Etiā tūc poterat dici senex
q̄: et leuite cōpleto āno. 50. etatis sue
frire cessabat i tabernaculo tanq̄ se-
nes ut habet Leuit. 9. c. S; Rhabbi
salomō arguit coī: q̄. 3. c. 3. Regl. Sa-
lom̄ dixit i principio regni sui. Ego sū
puer puul? ignorās exītū et introitū
meū. Ergo tunc erat. 12. ānoz. Rūdet
Nico. q̄ v̄bū illud Salomōis intelli-
gendū ē respectu tāti regim̄is sibi im-
positi. vñ Exo. 33. c. dī Josue fili?. Nū
puer nō recedebat de tabernaculo et
tū tūc erat. 42. ānoz. Preterea. 2. c. 3.
Regl. dicit David Salomōi. Vir sa-
piens es. Vir at nō v̄ p̄pe nisi habēs
ānos. 30. vel circū. Et si adhuc dicat
q̄ Hiero. in epla ad Uitalē p̄f̄rm ui-
deat dicē q̄ Salomō. xi. ānoz gēuit
Rob. ā. et q̄. 12. āno etatis sue accep̄
regnū. dicēdum q̄ Hiero. nō loq̄t ibi
assertiue: vt ptz ex sine eiusdem eple.
hec de Salomōe sufficiat. Quid di-
cem? de alijs luxuriosis et carnalib?
nōne ipsi insaniūt: nūc coīfando: nūc
cātando: nūc cōponēdo vestes: nūc
caput eleuādo ad fenestras mulieru
larū: nūc vana et ociosa loq̄ndo et hi?

Que oīa qd̄ aliud dixerit q̄ fatuita-
tes et ifanias falsas. Inuēt? siqdē est
aligs nocturno tpe p longū spacū s̄b
q̄dam fenestra stetitse ibiq̄ cōspexisse
gattā quādā quā suā credebat ama-
siam loq̄bat illi et illa nō respōdebat
Suspirabat. languēbat. gēnebat. et
anxiēbat. Tā dē petrullā quādā piēc
supi? q̄ p̄ritū asal. mie mie damās au-
fugit. O p̄ditio t̄pis. o deprauatō sē-
sus. o cecitas fatue mētis. Quid dicā
de illis mulierib? stultis quas poete
sine gētiles extollūt eo q̄ amore v̄-
de seipsas infecerūt: O fatua et libi-
dinosa medea. Cur tibiūpi mortē itu-
listi? Clamant poete tui p̄p̄ amorem
Jasonis q̄ te rapuit: q̄ te eduxit a pa-
tria: q̄ te decepit et derelict. O vāna
bilis amor q̄ ad tātā demētā te pdu-
xit: vt vno momēto corp? sil? et aiām
infimeres. Et tu o Cleopatra egypti
regia quāta scelera p̄petraisti p amo-
re. Marci Antonij tui? Scribit nāq̄
Plutarch? in vita eiusdē Marci An-
tonij. Q̄ sepi? i alexandria Marcus
Antonius noctu famuloz vestib? idu-
tus p vrbē ibat domos popularium
obsidebat illudebatq̄ hoies et repor-
tabat q̄nq̄ v̄bera. S; et Cleopatra se-
quebat deferēs acille vestimēta. Et
dū bellū nauale omittēt inē Marcuz
Antonij et Octavianā Cleopatra af-
fuit ibi i aurea puppi et purpureo ve-
lo. Et p̄ multas fatuitates veniēto
Antonio et a seipso p̄pto gladio ex-
merore Cleopatra plapla ē in feb: im-
et tādē depulsis oib? preter duas sibi
amicissimas mulieres ianuas claudī se-
cit accepto q̄ aspide nud? sibi brachiū
dedit cui? mortu? atq̄ venēto mortua

est. O q̄ libent? hec fatua exēpla a fa-
tuis amatoib? audiūt: s; vere si cogi-
tarēt q̄ vana et trāstrosa imo et picu-
losa atq̄ nocina sint aie ista deū v̄li-
gerēt sup oīa sic sapiēt scissima illa
Agnes dicebat qm̄ a filio p̄fecti q̄ eam
diligebat t̄palia pollicebat v̄scēde a
me pabulū mortis: fomes pecc̄i: nutri-
mētū facinoris: q̄ iā ab alio amatore
p̄uēta sū q̄ longe te nobilior est ḡne et
dignitate cui? mī v̄go ē: cui? p̄ femi-
nā nescit: cui? āgeli fuūt: cui? p̄lechi-
tudine sol? et lūa mirat? xui? ope nūq̄
deficiūt. O si cōsiderarēt ista mulier
cule leues nō ita defacili crederēt raf-
fianis: nec ita cito t̄gerēt i corde ad
aspectū cuiuscūq̄ speciosissimi aut for-
mosissimi iuuenis. ¶ Secūda v̄ditio
imūde luxurie v̄ obduratio. Ex nul-
lo siqdē pecc̄o ita obdurat corda mul-
toruz: sicut ex maledicta luxuria p̄p̄
illam fiunt incantationes veneficia et
dyabolice eates. Uñ. 32. q. 4. c. in eo-
dī. Per vitia fornicatiōis marie de-
mones incolūt: p̄p̄ illā legat? libri in
q̄b? blasphemat et iuanū assumit scis-
simū dei nomē. hoc aut tpe i domib?
nobiliū et dīoz magnoz ad instrudōz
ribaldā vt sic dicā et metricalē nobi-
liā filiarū hūf sonneti Petrarche p̄p̄
luxuriā multi nō s̄fiteēt. Alij v̄o s̄fide-
s̄fiteēt et celebrāt aut coicant cū pecc̄o
mortali. Et vt omittā reliq̄ p̄p̄ luxu-
riā multi heretici sūt nō credētes in-
fernū negatē paradisu et hi?. Quinimo
p̄ maiori pte oēs hēses aut ortū hūc
ob ipsa luxuria: aut t̄minat ad illam:
sicut factū ē dieb? n̄ris in illis q̄ dice-
bant vel Barileto. Et in illis de aīa
simplici: et in fraticellis de opiniōe q̄z

peissimi mores et nefanda opa hone-
stius tacēt q̄ referāt. In demētina est
ad nostrā de hereticis v̄ de begardis
et beginis mulierib? que fuerit in ale-
mania: et p̄ multas hereses de q̄bus
ibidē sic mētio dicebat carnalē aduz
nō eē pecc̄m. O vere defendū malū q̄
verat humanū gen? Paucissimi ete-
nim sūt q̄ aiose velint luxurie vitium
expugnare. ¶ Tertia cōditio exētra
de luxurie v̄ scādalizatio. Sequunt
q̄ppe ex ipsa scādula plurima et picu-
losissima. Amon p̄p̄ violētiam Iha-
mar sororis sue ab Absolone frē i cō-
iunio occisus ē: sicut ptz. 21. Regl. 14. c.
Sichen et Emoz cū oi p̄p̄o suo p̄p̄
violētā Dine filie Jacob a filijs Ja-
cob occisi sūt et i captiuitatem ducti
Gen. 34. c. Semiramis regina p̄ mo-
tē viri i libidine exardescēs a p̄p̄o fi-
lio cognita p̄p̄ horoz: facinoris ab
ipso tādē occisa ē p̄t recitat Paul?
horosus. Troia mag? vt scribit Phyp-
gus vates p̄p̄ raptū Helene p̄ bel-
lū decēnale: in q̄ ex vtraq̄ pte tā troi-
anorum q̄ grecoz multa milia hoīuz
gladio coruerūt incēdio per̄t infē-
dis Priāo et Beccuba regina alijsq̄
innumerabilib? mulieribus atq̄ viris.
Nos insup videm? q̄tidie odia rixas
scādala dissentiōes et homicidia que
nō nisi p̄p̄ luxuriā eueniūt.
¶ Qualit? de? acriter punit luxurias
p̄ aqs diluūt: et p̄ icēdiū ignis: et p̄t
q̄tidie p̄ t̄palia flagella. ¶ Caplū. 3.
¶ Tertiu mysteriū cōtemplādā
de luxuria v̄ panitio. punit
nāq̄ de? oipotens acerrime
luxuriā i hoīb? sic p̄ i triplici p̄tōe
¶ ḡnalis ¶ sp̄alis ¶ p̄tēntial.
1-3

variatiois qñ sūt inf eos impedimta
ōria pp̄ q̄ mīmonū stare non pōt
Et p̄mū impedimtu ē votū solēne post
qđ si qs strahēt esq̄ excoicat⁹ qñ sa-
cet illud sciēt 7 mīmonū nullū esq̄
Et i de eos. d̄ san. 7 affi. Sec⁹ aut̄ d̄
mīmonio stracto p̄ votum cōtinētie
simplex. Nam ut dicit. Ric. l. 4. di. 38
Qui strahit p̄ votū simplex cōtinētie
peccat mortalit̄ strahēdo 7 etiā cōsū-
mādo. Tū mīmonū tenz. Quō at̄ so-
lēnizet votū. Et qđ sit votū simplex
aut solēne spālī dīcā i fmoē d̄ votū.
Impedimtu ē ordo sacer de q̄ nō
fm. Ric. vbi. s. q. ordies miores nō i-
pediūt mīmonū cōhēdū nec dirimūt
stractū nec impedīūt vsū ipsi⁹ mīmonū
nisi strahētēs eēt iligiosi p̄fessi l̄ rāci-
te l̄ exp̄sse. Et l̄ strahēt cū vnica 7 v̄gie
cleric⁹ i miorib⁹ retineat p̄ulegiū cle-
ricale l̄ vestes 7 tōsurā deserat cleri-
cales ex̄t. d̄ clerico v̄ngato. li. vi. c. i.
Nō tñ retinz bñficiū ecclīasticum nec
pōt recipe. Ordies at̄ maiozes. f. sub
dyaconat⁹ dyacoat⁹ 7 p̄sbratus siue
sacerdotiū impediūt mīmonū strahē-
dū 7 dirimūt stractū: q̄ mīmonium
nullū ē sic p̄. 32. di. c. si qs eorum. 7. c.
erubescāt. Rō ē q̄ sic ordinat⁹ i sacrif
tenet suare cōtinētiā. eo q̄ ordo sacer
loquēdo d̄ ordie maiori h̄z iplicitum
votū solēne ex stititione ecclīe. vñ.
Petr⁹ de Palude. i. 4. di. 37. dicit. Q̄
etiā si qs añ anos discretiois ordina-
ret i sacrif. Q̄ tal̄ obligat̄ ad cōtinen-
tiā ex statuto ecclīe. l̄z non voto suo
Jo. vō an i nouella dīc q̄ greco cui li-
citū ē vti stracto illicitū ē i sacrif. cōsti-
tuto strahē. Un̄ ista ē v̄ia inf cōstitu-
tos i sacrif ecclīe occidētāl 7 ecclīe

ozīetal. Nā p̄mis non l̄z vti cōtracto
an̄ susceptū ordinē. secūdū vō l̄z. Et q̄
strahit i sacrif ē excoicat⁹. in de. eos
ex̄t. d̄ sang. 7. affi. Sciēdū tñ q̄ q̄us
ordo sacer p̄cedēt stractū mīmonū
dirimat illud. Si tñ ordo seq̄ stractū
mīmonū n̄ dirimit vt i ex̄tuagare. Jo-
zi. Et si sciētē v̄rōe 7 assētētē ordia-
tus ē i sacrif tenet ad cōtinētiā vterq̄
ita q̄ etiā p̄ mortē viri nō pōt strahē-
re. Intelligit enīz tacite cū viro p̄fess-
sa cōtinētiā. Si at̄ ordinat⁹ est. v̄rore
iuxta v̄l sciētē factū s̄ ius ignozante
ipso tñ sciētē ius debz cogi p̄ iudicem
ad ingressū religiois si nōdū ē cōsumā-
tū mīmonū ut sic illa cogit cūz alio
strahē. Et si ad hoc cogi nō pōt uel
cōsumatū ē mīmonū v̄rōre bñficio
clericali restitui v̄rore etiā si esq̄ ep̄s
imo 7 papa. Et intelligit si v̄rore cum
petit ipse tñ exigē nō pōt debitū sed
reddē tenet. hec Tho. 7 Pe. d̄ Palu-
de. i. 4. vbi. s. **I**mpedimtu est
machinatō mortl. qñ aliqs machinat
mortē viri alic⁹ ut possit cū v̄rore cō-
cōhē. aut aliq̄ machinare i mortem
v̄rore alic⁹ ut viz ei⁹ accipet si mort
fuerit sbsecuta. Et si sic machinantes
straxerit mīmonū nullū ē. Et tales
sūt sepandi q̄ sūt i adulterio siue for-
nicatōe ut nōf. 31. q. i. c. si quis viuētē
marito. Et l̄z. Ric. teneat hoc eē ve-
rū tñ inf eos p̄cessit adulteriū dū pri-
mū stabat iugiū. Tñ. Inno. 7 Hosti.
tenēt q̄ sola machinatō eū effectū di-
rimit tā stractū q̄ strahēdū. Rō at̄
ē ne adulteri p̄p̄ adulterarū amorz
essēt p̄ni ad iterficiēdos maritos eaz
ut eas haberent v̄rores 7 econuerso
Tñ si adulter iterficiat uirum adultere

nō hac stētōe vt beat ipsaz v̄rore: s̄
ex alia cā 7 occasiōe vel p̄ca cōhē-
tū ea mīmonū: tenet ut ex̄t de v̄er-
fioe infidelitū in. c. laudabile. Et ex̄t d̄
eo q̄ duxit i mīmonū quā polluit p̄
adulteriū. c. sup̄ eo. i. glo. V̄rore etiā p̄
curas maritū iterfici p̄ infidelē cū qua
adultera ē q̄ p̄ h̄ p̄ a⁹ studiū ad fidē
uertit nō pōt cū illo strahē. Et si p̄
ea strahat dirimēdā ē mīmonū: q̄
vt. d. Ric. 35. di. 4. Tale v̄nū tali lu-
cro ecclīa recōpensare nō vult. ex̄t de
v̄er. infide. c. laudabile. S̄z quō dicit⁹
de David q̄ comisit adulteriū cū Bersa-
bee: 7 p̄ca machinat⁹ est mortē viro-
cis 7 duxit eā i v̄rore vt h̄. z. Reg
xi. c. Ad qđ r̄ideo s̄ illud qđ scribit⁹
3. q. i. c. h̄ q̄ vidua. 6. s̄ obīat. q̄ i ve-
tel. m̄tra p̄mittēbat p̄p̄ infirmitatē q̄
i euageliū p̄fctiōe cluniata sūt. **I**mpedimtu
ē adulteriū. Ut enī. d. Ric
Si adulf dat fidē adulterē viuētē ma-
rito de strahēdo cū ipsa sciēs ipsam
h̄re m̄itū tpe q̄ strahit cū ea v̄l dat
sibi fidē de strahēdo p̄ a⁹ mortē: nō
poterit eā ducē i v̄rore. Et si p̄ mor-
tē mariti eā d̄ facto duxerit: sepandi
sūt: sic nōf. 31. q. i. c. relatū. Et ex̄t d̄ eo
q̄ duxit i mīmonū quā polluit p̄ ad-
ulteriū. c. si qs v̄rore. hui⁹ rō ē ne ad-
ulter vel adultera p̄ni eēt ad inficiēdū
maritū adultē vt postea possent m̄i-
monialit̄ copulari. Si at̄ adulf igno-
rat illā h̄re viz pōt cū ipsa strahere
p̄ mortē mariti. Sic ē de muliere cōhē-
tē cū viro que ignozabat v̄rorem
habē: ex̄t de eo q̄ dux. in ma. quā pol-
luit p̄ adulter. c. veniens. Tñ si vir dat
mulieri fidē de strahēdo viuētē illi⁹
marito quā nec ante nec p̄ cognouit

viuētē suo marito: si post aliā mor-
tem duxerit illam i v̄rorem non sunt
sepandi. ex̄t de eo q̄ dux. in mar. quaz
polluit p̄ adul. c. si qs. **I**mpedimtu
est aliud mīmonū: qñ. l. qs h̄ret v̄ro-
rē 7 sumeret aliā. Et nō diligēt q̄ illa
aut scit istā h̄re v̄rore. aut nō. si bene
strahit cū ipso: 7 scit illū h̄re v̄rore:
nō pōt stare mīmonū: etiā si mortua
p̄ma v̄rore de nouo strahat. Et idē iu-
diciū est si nesciūt qñ strahit. si p̄ca
ipsa p̄ma v̄rore illi⁹ adhuc viuētē sci-
uit: 7 p̄misit se cognosci ab eo cū q̄ d̄
facto cotraherat. Si vō ab initio qñ
strahit nesciūt illū habē v̄rore: 7 ip-
sē i ista nescia vsq̄ ad mortē v̄ro-
ris illi⁹: s̄ p̄ mortē ei⁹ scit: est i p̄tate
illi⁹ ignozatis mīmonū ratificare v̄l
dipositū petē Ita tñ q̄ si post q̄ sciuit
se p̄misit cognosci: nō potit dipositū
petē. ex̄t d̄ eo q̄ dux. i matri. quā pol-
luit p̄ adulter. d. i. 7. c. veniens. Et d̄
iugio suoz. c. p̄posuisti. Et. 34. q. 2.
. c. si virgo. Aliq̄ poterit petē si vult
Et qđ vidū ē de viro ducēte secūdā
v̄rore: idē intelligit de muliere ducē-
te secūdā maritū. Si aut̄ in mortua p̄-
ma v̄rore vir nō cognoscat illā adul-
tera secūdā carnalit̄ q̄ secū ignozāter
straxerat: s̄ ipse ducat tertia s̄ d̄
debet remanē cū t̄tia: quia etiā p̄ca
cognoscat secūdā: q̄ p̄ma viuētē con-
sensus habit⁹ cū secūdā null⁹ fuit: 7 sic
nō impedit cōsensū t̄tie. Qui etiam si
p̄ mortē p̄ime cognouit carnalit̄ se-
cūdā que fuit ignozas istā h̄re v̄rore
7 nūc etiā ignozas ē: 7 ipse vir strahat
cū t̄tia adhuc remanebit cū t̄tia.
D̄ aut̄ mulier fm̄ Hosti. insq̄ qñ h̄z
istā cā ignozas: vt q̄ vir d̄ remouit
15

variatiois qñ sūt inf eos impedimta
ōtra pp̄ q̄ mīmoniu stare non pōt
Et p̄mū ipediūtū ē votū solēne post
q̄b si q̄s strahēt eīz excoīcat⁹ qñ sa-
cet illud sciēt⁹ 7 mīmoniu nullū eīz
Et i cle. eol. b. 2. san. 7. affi. Sec. aut̄ b
mīmonio stracto p⁹ votum cōtinētie
simplex. Nam ut dicit. Ric. l. 4. di. 38
Qui strahit p⁹ votū simplex cōtinētie
peccat mortalit̄ strahēdo 7 etiā cōsū-
mādo. Tū mīmoniu tenz. Quō at̄ so-
lēnizet votū. Et q̄b sit votū simplex
aut solēne spālī dīcā i fmoē b. votū.
U⁹ ipediūtuz ē ordo sacer de q̄ nō
fm. Ric. vbi. s. q. ordies miores nō i
pediūt mīmoniu cōhēdū nec dirimūt
stractū nec ipediūt vsū ipsi⁹ mīmonij
nisi cōhētes eēt iligiosi p̄fessi l. taci-
te l. exp̄sse. Et l. 3. cōhēs cū vnica 7 v̄gie
cleric⁹ i mīoib⁹ retineat p̄uilegiū cle-
ricale si vestes 7 tōsurā deserat cleri-
cales ex̄. b. clerico cōiugato. li. vi. c. i.
Nō tñ retinz b̄ficiū ecclīasticum nec
pōt recipere. Ordies at̄ maiores. s. sub
opaconat⁹ opacoat⁹ 7 p̄sbratus siue
sacerdotiū ipediūt mīmoniu cōhen-
dū 7 dirimūt stractū: q̄ mīmonium
nullū ē sic p. 3. 2. di. c. si q̄s eorum. 7. c.
erubescāt. Rō ē q̄ sic ordinat⁹ i sacris
tenet̄ suare cōtinētiā. eo q̄ ordo sacer
loquēdo b. ordie maiori b. 3. implicitum
votū solēne ex̄ s̄titutione ecclīe. vñ.
Petr⁹ de Palude. i. 4. di. 37. dicit. Q̄
etiā si q̄s añ ānos discretiois ordina-
ret̄ i sacris. Q̄ tal̄ obligat̄ ad cōtinen-
tiā ex̄ statuto ecclīe. l. 3. non voto suo
Jo. vō an i nouella dīc q̄ greco cui li-
citū ē vti stracto illicitū ē i sacri. cōsti-
tuto strahē. Un̄ ista ē vīa inf cōstitu-
tos i sacris ecclīe occidētāl 7 ecclīe

ocidētāl. Nā p̄mis non l. vti cōtracto
an susceptū ordinē. secūdis vō l. 3. Et q̄
strahit i sacris ē excoīcat⁹. in cle. eos
ex̄. b. sang. 7. affi. Sciēdū tñ q̄ quīf
ordo sacer pcedēs stractū mīmoniz
dirimat illud. Si tñ ordo seq̄ cōhē
mīmo⁹ n̄ dirimit vt i extuagare. Jo-
zi. Et si sciēte v̄rōe 7 affectiēte ordia-
tus ē i sacris tenet̄ ad cōtinētiā vterq̄
ita q̄ etiā p⁹ mortē viri nō pōt strahē.
Intelligit̄ enīz tacite cū viro p̄fes-
sa cōtinētiā. Si at̄ ordinat⁹ est. v̄rore
iūta v̄l sciēte factū s̄ ius ignorante
ipso tñ sciēte ius debz cogi p̄ iudicem
ad ingressū religiōis si nōdū ē cōsumā-
tū mīmoniu ut sic illa possit cū alio
strahē. Et si ad hoc cogi nō pot̄ uel
cōsumatū ē mīmoniu d. 3. ex̄. b. b̄ficio
clericali restitui v̄rore etiā si eīz ep̄s
imo 7 papa. Et intelligit̄ si v̄rore cum
petit̄ ipse tñ ex̄igē nō pōt debitū sed
reddē tenet̄. hoc l. bo. 7. de. b. Palu-
de. i. 4. vbi. s. **U**⁹ impedimētuz est
machinatō mortē. qñ aliq̄s machinat
mortē viri alie ut possit cū v̄rore ei⁹
cōhē. aut aliq̄ machinaref i mortem
v̄roris alie ut vix ei⁹ accipet si mortē
fuerit sbsecuta. Et si sic machinantes
straxerit mīmoniu nullū ē. Et tales
sūt sepandi q̄ sūt i adulterio siue for-
nicatōe ut nōf. 3. q. i. c. si quis viuēte
marito. Et l. 3. Ric. teneat hoc eē ve-
rū tñ inf eos p̄cessit adulteriū dū pri-
mū stabat cōiugū. Tñ. Inno. 7. Hosti-
tenet̄ q̄ sola machinatō eū effectū di-
rimīt tā stractū q̄ strahēdū. Rō at̄
ē ne adulteri p̄p̄ adulterarū amorez
esset̄ p̄ni ad iterficiēdos maritos eaz
ut eas haberent v̄rores 7 econuerso
Tñ si adulter iterficiat uirum adulecte

nō hac itētiōe vt beat ipsaz v̄rore: s̄
ex̄ alia cā 7 occasiōe vel p⁹ ea cōhēs
cū ea mīmoniu tenet̄ ut ex̄ de ouer-
siōe infidelū in. c. laudabile. Et ex̄ b
eo q̄ duxit i mīmonuz quā polluit p
adulteriū. c. sup. eo. i. glo. V̄rore etiā p
curās maritū iterfici p̄ infidelē cū qua
adultera ē q̄ p̄ b. p. ei⁹ studiū ad fidē
uertit̄ nō pot̄ cū illo cōhē. Et si p⁹
ea strahat dirimēdā ē mīmoniu: q̄
vt. d. Ric. 3. di. 4. Tale v̄nū tali lu-
cro ecclīa recōpensare nō vult. ex̄ de
ouer. infide. c. laudabile. S. 3. quo dīcē⁹
de David q̄ cōmīsit adulteriū cū Bersa-
bee: 7 p⁹ ea machinat⁹ est mortē viro
eius 7 duxit eā i v̄rore vt h̄. z. Reg
xi. c. Ad q̄b rīdeo s̄ illud q̄b scribit̄
3. q. i. c. h̄ q̄ vidua. s. s. obf̄at. q̄ i ve-
tel. m̄lta p̄mittēbāt p̄p̄ infirmitatē q̄
i euāgēlī p̄fatiōe dimiata sūt. **U**⁹
ipediētū ē adulteriū. Ut enī. d. Ric
Si adulter dat fidē adulterē viuēte ma-
rito de strahēdo cū ipsā sciēs ipsam
h̄re m̄itū tpe q̄ strahit cū ea v̄l dat
sibi fidē de strahēdo p⁹ ei⁹ mortē. nō
poterit eā ducē i v̄rore. Et si p⁹ mor-
tē mariti eā b. factō duxerit: sepandi
sūt: h̄c nōf. 3. q. i. c. relatū. Et ex̄ b. eo
q̄ duxit i mīmoniu quā polluit p ad-
ulteriū. c. si q̄s v̄rore. hui⁹ rō ē ne ad-
ulter vel adultera p̄ni eēt ad inficiēdo
maritū adulect vt postea possent mī-
monialit̄ copulari. Si at̄ adulter igno-
rat illā h̄re vix pot̄ cū ipsa strahere
p⁹ mortē mariti. Sic ē de muliere cōhē-
tēte cū viro quē ignorabat v̄rorem
habē: ex̄ de eo q̄ dux. in ma. quā pol-
luit p̄ adulect. e. veniens. Tñ si vir dat
mulieri fidē de strahēdo viuēte illi⁹
marito quā nec ante nec p⁹ cognouit

viuēte suo marito: si post illius mor-
tem duxerit illam i v̄rorem non sunt
sepandi. ex̄ de eo q̄ dux. in mar. quāz
polluit p̄ adul. c. h̄. q̄s. **U**⁹ ipediētū
est aliud mīmoniu: qñ. l. q̄s h̄ret v̄ro-
rē 7 sumeret̄ alia. Et nō diligēt̄ q̄ illa
aut scit̄ istā h̄re v̄rore. aut nō. si bene
strahit cū ipso: 7 scit̄ illū h̄re v̄rore:
nō pōt stare mīmonis: etiā si mo: tua:
p̄ma v̄rore de nouo strahat. Et idē iu-
diciū est si nesciuit qñ straxit. si p⁹ ea
ipsa p̄ma v̄rore illi⁹ adhuc viuēte sci-
uit: 7 p̄mīit se cognosci ab eo cū q̄ b.
factō cōtraxerat. Si vō ab inicio qñ
straxit nesciuit illā habē v̄rore: 7 p̄p̄
stetit i ista nescia vsq̄ ad mortē v̄ro-
ris illi⁹: s̄ p⁹ mortē ei⁹ scit̄: est i p̄tate
illi⁹ ignorātis mīmoniu ratificare v̄l
dixortū petē. Ita tñ q̄ si postq̄ sciuit
se p̄mīit cognosci: nō pot̄ dixortū
petē. ex̄ de eo q̄ dux. i. ma. q̄s. quā pol-
luit p̄ adulter. d. i. 7. c. veniens. Et b.
cōiugio fuoz. c. p̄posuisti. Et. 24. q. 2.
c. si virgo. Alias poterit petē si vult:
Et q̄b dīcū ē de viro ducēte secūda
v̄rore: idē intelligit̄ de muliere ducē-
te secūda maritū. Si aut̄ in mortua p̄-
ma v̄rore vir nō cognoscat illā adul-
tera secūda carnalit̄ q̄ secūda ignorāter
straxerat: s̄ ipse ducat tertia s̄. Do.
debet remanē cū tertia: q̄ p̄ma etiā p⁹ ea
cognoscat secūda: q̄ p̄ma viuēte con-
sensu habuit cū secūda null⁹ fuit: 7 sic
nō ipediuit cōsensū t̄tie. Qui etiā si
p⁹ mortē p̄ime cognouit carnalit̄ se-
cūda que fuit ignorās istā h̄re v̄rore
7 nōc etiā ignorās ē: 7 ipse vir strahat
cū tertia adhuc remanēbit cū tertia.
D̄r aut̄ mulier fm̄ Hosti. insq̄ qñ h̄
ista cōi: ignorādi: vt q̄ vir b. remouit
15

ueniens. asserbat se nō habē vxoem
erit de spon. c. cū ad publicū. Jō autez
infamia nō cōmittit adulteriū: q̄ nō cō
mittit sine dolo. vt ptz. 33. q. 2. c. i. le
ctū. **¶** Impedimētū ē affinitas que
fm Ray. ē primitas psonaz ex carna
li copula pueniēs oī carēs parentela
Cōtrahit at nō solū p copulā iunga
lē: s̄ etiā p copulā fornicariā: vt nōf.
33. q. 4. c. nec eā. Et de eo q cognouit
cōsanguineā vxoris sue. c. discretionē
Nec affinitas opaf q̄ oēs cōsanguinei
vxoris Petri sunt sibi affines in eodē
ḡdu i q̄ sūt cōsanguinei vxoris. Sicut
oēs cōsanguinei Petri sūt affines vxo
ris sue i eodē gradu i q̄ sūt sibi affi
nitas de q̄cūq; muliere carnalit̄ cognita
S; cōsanguinei Petri nō sūt affines
cōsanguineis vxoris sue: nec int̄ eos p
hibet m̄moniiū. Er̄t de san. 7 affi. c
sup his. Un̄ germani p̄trahē cum
duab; mulierib; germanis. Et p̄r 7 si
lius possūt cōtrahē cū matre 7 filia.
Et relicta viri q̄ fuit german; vxoris
mee vxore mea mortua pōt eē vxor
mea. Qui q̄ cōtrahit sciēt i aliquo ḡ
du affinitatis vsq; ad q̄rtū ḡdum est
excoicat; ut h̄r̄t de cōsan. 7 affi. i
cle. eos. **¶** Impedimētū ē cognatō
siue nālis q̄ d̄r cōsanguinitas. siue spūal̄
q̄ d̄r cōpaternitas: 7 legalis q̄ d̄r ad
optio vel erogatio. Quelibet ho
rū ipedit 7 dirimit m̄moniiū. Quātr̄
aut id fiat: q̄ lōgū eēt hic ponē. Et q̄
sint alia m̄moniiū ipediētia verdu
quo p̄ticularit̄ explicāda audiētibus
p̄fessiones q̄ si p̄iti sūt vt decet nō de
bēt talia ignorare. **¶** Sum̄ adul
teriū iproprie rōne iordinatiōis: q̄. i

int̄ virū 7 vxorē inordinat; est amor
7 adulterin; de q̄ sic loq̄t Hiero. 32.
q. 4. c. origo. d. Origō qdam amoris
erat honesta: s̄ magnitudo defoumis
Un̄ 7 Sūsit; pythagoric; i sentētis
ait. Adulter ē i sua vxore amator ar
dētior. In aliā q̄ppe vxore oīs amō
turpis ē i sua nimit;. Sapiēs v; ind̄
amare cōiugē nō affectu. s̄ libidinis.
Nō regnet i eo iper; voluptatis nec
p̄ceps seraf ad coitū. Nihil ē infelic;
q̄ vxorē amare q̄si adulterā. hec ille.
Pōt aut̄ amor viri ad vxorē 7 cōi
turpis 7 adulterin; vocari. Aut rōe
intētiois. Aut rōne mōi. Rōe intētiois
fit turpis cū qs cognoscēdo vxorem
suā mēte 7 cogitatioē erit im̄os ma
trimonij aliā cogitādo 7 appetēdo l̄
ita q̄ vell; facē etiā si nō eēt sua vxō
Un̄ Bon̄. in. 4. di. 3. d. q̄ si qs cogit
vxorē p̄p̄ delectationē finalem: aut
mouet i delectatiō; tāto ipetu vt co
gnoscat vxorē tāq; meretricē h̄ est si
ita cognoscat ac si nō eēt vxor: q̄ tūc
ponit delectationē finē vltimū. Sec;
at si vult i ea delectari: q̄ vxor ita q̄
nullo mō eā cognoscēt si vxor nō eēt
q̄ tūc nō ē oimoda inordinatō ē pec
catū veniale: q̄ excusat p̄ bonū m̄
monij ut nō sit mortale. Concordat
Ric. i. 4. di. 3. Rōne etiā mōi amor
d̄r turpis q̄ cōiuges modū 7 regulā
honestatis excedūt vel p̄mittunt.
Quō possūt hec turpia absq; vercū
dia narrari? Quot int̄ plerōsq; fiunt
illiciti tac̄? q̄ bestialia? q̄ solatia i
hōesta? q̄ nefādissima scelera? Bonū
est certe edificare domū ad habitandū
s̄ incōueniens videt vt i fūdamento
ponat tectū 7 exuerso. O coniuges

adulteri: quot crimia. q̄t scelera p̄pe
tratis. Nō expedit illa clare loq. Jō
Amb; in li. de p̄iarchis. 7 nōf. 32. q.
4. c. nulli. vbi ait. Sc̄au; est crimen
vbi celebrati diuini iura temeratur 7
vxoris pudor soluit. hec ibi. Talis at
adulterini amoris sūt signa cū vir pl;
q̄ debet ad vanitates apit manū: cū
eā vanis ocul; aspiciat: in honestis q̄
allog; cū p̄p̄ ea parentes despiciat: 7
eā ociosam i domo eē nō curat. **¶**
Sum̄ adulteriū ipropie int̄ virū 7 vxo
rē rōne modificatiōis: q̄ diuiges 7 cō
trahēdo et cōsumādo m̄moniiū mo
dū 7 regulā honestatis excedūt: aut
p̄mittūt: p̄ q̄b; dixit angel; Tho
bie: q̄ timebat Sarā accipe i vxorē
eo q̄ tradita fuerat successiue septem
viris 7 demoni; occiderat illos: vt
d̄r Thobie. 6. Audi me 7 oīdam tibi
q̄ sūt q̄b; pōt p̄ualē demoniū. In eos
q̄ cōiugia ita suscipiūt: vt deū a se 7 a
sua mēte excludant: 7 sue libidini ita
vacēt: sicut equ; 7 mul; q̄b; nō ē itel
lect; habet p̄tate demoniū. Tu autē
cū accepis vxorē ingressus cubiculū;
p̄ tres dies cōtinēs esto ab ea: 7 nihil
aliud nisi orōnis; vacabis cū ea. Dic
De. de Palude. in. 4. ait. q̄ strahen
tes in peccō mortali si strahāt p̄ vba
de p̄iti peccat mortalit̄ nisi cōfiteant.
Quia vt Aug. d. Sacramenta talia
fiunt vnicuiq; cū q̄li cōficia accedit ad
ea. Et vt idē dicit. In oī susceptione
sacramēti p̄ baptismū necessaria est
unicuiq; confessio s̄i credit se peccasse
Jō reprehēribiles sūt q̄ sine vllō rō
re dei: sine vlla deuotiōe m̄monia cō
trahūt. Magis aut̄ reprehēribiles q̄
p̄ cōtrahūt m̄moniiū ea exercent q̄

exercere non licet. Nec expedit talia
clare loq. Qui h; aures audiēdi audi
at. Dic Amb; in li. de p̄iarchis. ait.
Sc̄au; ē crimē x̄. vbi s̄. **¶** Potest
sumi adulteriū p̄pe. cū. s̄. aliq; vxora
tus accedit ad aliquā p̄sonā soluta;
vel aliq; cōiugata miscet se cū aliquo
libero 7 soluto. S; ut i plurib; plus
in hoc deficiunt viri q̄ vxores. Et tū
quidā adeo fatui sūt ut existimēt vi
ris ad pecc; nō imputari si sic adulterēt
Cōtra q̄s ē dictū Innoc. pape. 32. q.
5. i. c. xpiana religio. adulteriū i vtroq;
seru pari rōne condēnat. Et de hoc
Diero. ad Oceanū ait. q̄ nō licet fe
minis: eque nō licet viris: 7 eadē fui
tus pari rōne censet. Et Amb; 32. q.
4. c. nemo. Nec viro licet q̄ mulieri
non licet. Et eadē a viro q̄ ab vxore
debet castimonia. Et Aug; 32. q. 6. c.
si videtur. Si v; iuri estis vxorib; ve
stris: fuate vob; Quales vultis eas
inuenire: tales 7 ipse vos inueniant.
Quis inuenis ē q̄ nō velit castā ducē
vxorē? Et si acceptur; est vginem: qs
nō intactā desiderat? Intactā queris
intact; esto. puras queris purus esto.
Nō. n. illa pōt si tu nō potes. S; his
rō addi pōt: q̄ s; aplm. i. cor. 7. Nō
er i h; p̄tate sui corpis: s̄ vir. 7 vir si
h; p̄tate sui corpis: s̄ mulier. S; argu
unt mlti de plib; vet. tes. q̄ habuerūt
scubias. vt Abrahā 7 Jacob Abrahā
n. habuit filiū de ācilla. ut d̄r Deū. 16
7 gal. 4. Et Jacob h̄uit duas vxores
7 duas scubias 7 tū n̄ fuit ill; imputatū
ad peccm. R̄ndit Bon̄. di. 33. 4. li. q̄
istud factum ē ex dispensatiōe vna q̄
dueniēs fuit p̄pter quatuor. **¶** Primo
p̄p̄ cōgruitatē. **¶** p̄p̄ necessitatē.

¶ pp̄ utilitatē. **¶** pp̄ hōētatē.
¶ pp̄ cōgruitatē. Cognū quidez
 fuit qm̄ tps illō erat figure: 7 q̄ rps
 gñare debebat liberos 7 filios p̄ ba
 ptismū in ecclia catholica 7 i hereticū
 diuerticulis. Jō i figura debuit p̄ce
 dere gñatio ex libēra 7 acilla. Et rur
 sus qm̄ inf illos q̄ ab hēticū baptizāf
 qdā heresim sequūf. qdaz ad eccliam
 reuertūf. Jō vtriusq̄ figura p̄cessit p̄
 mi in Dismacle de q̄ vidū ē. Eñce an
 callā 7 filiū ei⁹. Secūdi i ancill Jacob
 qm̄ filij sūt inf liberos p̄putati: vt b̄
 ab Aug. i li. de baptismo puulozū. 7
 ab eo. fr̄ Jo. 7 nōf. 32. q. 4. c. recurrat
¶ fuit ueniēs dispensatio illa pp̄
 nccitatē. Pauci nāq̄ erāt deū colen
 tes 7 ne cult⁹ dñi⁹ p̄iret necē fuit vt
 filios multiplicaret 7 t̄gigt q̄ vxo
 res steriles habebāt: ideo necesse erat
 ipsos plures habē vt vxoꝝ vel con
 cubinas. **¶** fuit illa dispensatio ueni
 ens pp̄ utilitatē: q̄ filij erudiebāt a
 parentibus: 7 vt plurimū moꝝes patz
 seruabāt. Et iō q̄to plures tāto dei
 cult⁹ celebrioz. **¶** fuit ueniēs pp̄
 honestatē: q̄ nō affectu libidinoso: s̄
 casto: nō affectu adulteri: s̄ mariti cō
 cubinas cognoscebāt. Uñ Amb⁹ in li.
 de p̄iarchis de Babria ait. Nō ar
 dore aliq̄ vage succēsus libidif nō pe
 tulātis soue cap⁹ deoꝝe ancille cō
 tuberniū p̄ habuit thozū: s̄ studio q̄
 rende posteritatis 7 p̄pagēde sobol
 ad idē ē. c. obijciūf. 32. q. 4. Nō sunt
 itaq̄ antig p̄es in h̄ imitadi: qm̄ alia
 fuit illi⁹ tps q̄ n̄ i cōditio. Repiūtur
 tū 7 nūc pleriq̄ adulteri p̄cām excūsāe
 volētes pp̄ vxoꝝū sterilitatē 7 appe
 titū habēdi filios. Cōtra q̄s Aug. 32

q. 4. c. sic. Sic nō sūt faciēda aduſia
 etiā volūtate filios generādi quē ad
 mod⁹ nec furta volūtate pascēdi pan
 pes scōs. Et idē. 32. q. 5. c. si q̄s. Si q̄s
 vxoꝝē habeat sterile siue corpe defor
 mē siue mēbul debile vel ceca vt dau
 dā vel surdā: vt si qd aliud siue moꝝ
 bis siue laborib⁹ dolorib⁹q̄ cōstāns
 7 q̄qd̄ excepta fornicatiōis cā cogi
 tari pōt vebemēt horribile p̄ fide so
 cietatēq̄ s̄btineat. hec ille. Malū ḡ ē
 rēp̄ensibile si vxoꝝē q̄ relinq̄t ob ei⁹
 sterilitatē vel infirmitatē vt defor
 mitatē 7 alteri adhereat. S̄ pessimū ē
 7 iniquū si pulchrā vxoꝝē si fecūdā si
 bñ natā: si moꝝib⁹ decoꝝā: si vix amā
 te: ipse cōdemnat p̄ q̄cūq̄ alia p̄sona
 Audi q̄lo ovir infatuatē ad qd te la
 piēs loq̄f. p̄. 5. Letare igit cū muliere
 adolescētie tue. i. cū vxoꝝē. Et ecclia
 stici. 7. Noli discēde a mliere sensata
 7 bona quā sortit⁹ es in timoꝝe dñi.
 Eñā eni verēdīe ei⁹ sup aurū. Uidi
 ego plures venerabiles honestas pu
 dicas formosās māsuetas benignasq̄
 vxoꝝes ab inḡtis maritis derelictas
 iposq̄ amatores factos turpissimarū
 meretricū. O p̄ditores viri. o venen
 tes 7 stulti. none vxoꝝes v̄re corona
 sūt capitis vestri! Nullū vtiq̄ ornam̄
 tū tpale pōt eē i domo: qd̄ vxoꝝi ha
 ne coparet. Nō vasa argētea nō au
 rea. nō eburnei lecti. nō late portic⁹. n̄
 regie aule. nō alia queq̄ decoꝝa. Neq̄
 oia ista sūt q̄si stelle 7 luna in domo
 sua. S̄ vtuosa ciuiz est q̄si sol. Uñ ex
 desaltici. 27. v̄. Sicut sol oriēs mun
 do: sic mulieris bone specief i ornamē
 tum domus sue. Ipsa est que data ē
 in adiutorium viro non concubina.

Cōsidera nāq̄ mulieris bone i cādis
 diligētē solertiā. Hec eni blada 7 fru
 mēta ordinat 7 gubernat: tuet oleuz
 falsas carnes i domo eē pcurat: pan
 nos laneos ne a tineis coruodāf ven
 tilat. Licos quoq̄ p nccitate pcurat
 7 lauat. dissipata 7 q̄si cōsupta resar
 tit: p̄ vigiles oculos mētēq̄ pudētez
 ad oēm sbam domus h̄z. Colūna vi
 ri 7 filioꝝ ē. Si marit⁹ languet cū in
 firmo iſtmas: cibū p̄ dolore nō sumit
 sōni oblita q̄scē nescit. Erudit filios
 7 oēm familiam i timoꝝe dei: 7 bonis
 moꝝib⁹ instruit. S̄ qd̄ cubina facit!
 Verba certe loq̄f blada s̄ venenosa
 fingit se plus amare q̄ amet: nūc me
 sta facie nūc leta. Aligd sp̄ q̄rit. Si in
 domo ei⁹ vxoꝝē abſēte igredif q̄qd̄
 pōt rape rapit. Si sibi i amicitie 7 si
 delitatē signū aliqd̄ adulē fuādū tra
 diderit: aut p̄didisse se mētief: aut p̄
 caciſſia ipozitatē v̄boꝝ ad se arri
 piat. Euacuat bursam: dñigrat famā
 7 ad p̄cām ligat aiām amatoꝝis. Hic
 ē q̄ sapiēs p̄. 5. c. ait. Ne intenderis
 fallacie mulieris. fauus eni stillās la
 bia meretricif 7 nitidius oleo guttur
 ei⁹. Nouissima aut ei⁹ amara q̄si ab
 scintia: 7 lingua ei⁹ acuta q̄si gladi⁹:
 pedes ei⁹ descēdūt i mortē 7 ad iſe
 ros gressus illi⁹ penetrāt p̄ semitā vi
 te non abulant. Uagi sūt gressus ei⁹
 iuestigabiles. Nūc ḡ fili audi me 7 ne
 recedas a verbis oris mei. Longe fac
 ab ea viā tuā 7 ne appropinques fo
 ribus dom⁹ eius. hec ille. Docet itaq̄
 sapiēs q̄lit vnusq̄sq̄ cognosce v̄z mu
 lierif fornicarie fraudē 7 dolū. S̄ ve
 mundo a scādalis: q̄ viri pleriq̄ his
 scēstioꝝa nefandioꝝaq̄ cōmittūt hi

sūt q̄ pp̄ p̄ueros 7 masculos abho
 rent vxoꝝes. O pessimū. o dānatissimū.
 genus hoīnz. Quid turpi⁹ qd̄ abho
 minabili⁹ qd̄ue sedius dici pōt audiri
 vt cogitari! Tales sigdē sunt pp̄ q̄s
 venit ira dei i filios diffidētie. 3⁹ pōt
 sumi a adulteriū pp̄: h̄ssime: cū. s̄. iuga
 tus accedit ad cōiugata qd̄ p̄cām est
 gūissimū: fm̄ Tho. 2. 2. q. 154. eoq̄ sit
 iūria tā p̄pe vxoꝝi q̄ ec viro adulē
¶ abhomiandū ē adulteriū eo q̄
 strariat bono m̄imonij 7 iduc scan
 dala multa 7 iplicat adulteros mul
 tis laqueis. **¶** Caplm. 2.

¶ Scādū m̄ysteriū dēplanduz
 de aduſio v̄r abhomiatio.
 Abhomianduz qd̄ fugiēdūq̄
 7 detestādū ē adulteriū maluz marie
 pp̄ tria. **¶** pp̄ cōiūtiōis: **¶** pp̄
 scādalizatiōis: **¶** pp̄ iplicatiōis. **¶**
¶ pp̄ strariatōis: q̄ strariat oi bono
 m̄imonij. Scādū eni Aug. i li. de bo
 no iugali. 7 nōf. 27. q. 2. c. oē. Triā
 bona iueniūt i m̄imonio. s̄ fides. pro
 les. sacramētū. Quoz sufficientia fm̄
 Astelanū i sūma. li. 8. ti. 9. sumi pōt a
 cā iſtituēte vel efficiēte: Nā vno mō
 m̄imonij ē a dictamine nāe. vt. s̄. vir
 cohreat cū mliere ad nāe cōiūtiōē
 7 sic ē bonuz plus. Alio a dictamine
 rōnif redē. s̄. vt vir cohreat cū vxoꝝē
 sua nō cū aliena. 7 sic ē bonū fidei. **¶**
 3⁹ a dictamine grē 7 signat vnio vine
 nāe 7 humane. 7 sic ē bonū sacram̄ti.
 Adulteriū ḡ strariat bono fidei: q̄ per
 illud frāgīf fides q̄ qd̄ i h̄ attēditur
 q̄ vir cū alia. nec mulier cū alio cōmī
 sceat ad quā fidē mutuo se obligant
 cōde oꝝe 7 ope. Cōde cū a viro anul⁹
 ipōif digi⁹ vxoꝝi. Uñ Jñ. 30. q. 5. c. scie

ait In primis anul^a spōso spōse val
fit nimis pp̄t mutue dilectōis signū.
Uel pp̄t id magis vt pignore eorum
corda iugāf. Un̄ 7 q̄rto digito anul^o
insef eo q̄ i eo vena q̄dā vt serf san
guinis ad cor vsq̄ perueniat. hec ibi.
Ore se obligat: q̄ ore vel signo capi
tis vbi ē os exprimit cordis cōsens^o.
Ope se obligat cū sibi mutuo cōfētū
in copulā carnalē. Ex q̄ inf̄ eos cōstās
vz ē fides cordis ouis 7 opis. 7 q̄b
fac̄ adulteriū. Cōtrariā estā adulte
riū bono pl̄ nā sollicitudo nāl ē p̄f
vt de ple sua certitudine habeat. S3
p̄ adulteriū talis certitudo haberi n̄
pōt. Et mltā ex h̄ mala plē s̄sequūf
vt dicit̄ ē i p̄dētī fmoē. Cōtrariā
adhuc p̄ adulteriū bono sacramenti
q̄ m̄imoniū significat despōsationē
xp̄i cū ecclia quā nūq̄ dimisit. S3 per
adulterium vxorē dimittit eo q̄ ap̄le
Ep̄b. 5. ait. Viri diligite vxores v̄as
sicut 7 xps eccliam. 7° abhomināb
ē adulteriū pp̄t scādalyziōz. Iudūz
figdē ad multa piculosissima scādala
adulterātes e q̄b vnū referā. Retu
lit mibi qdā frat̄ fide dign^o q̄ i ciui
tate Aisīn̄ fuit quedā adultera q̄ vt
suū amatozē i viz posset habē ordiā
uit cū eo vt maritū inficeret. Et sero
quodā cū vir istius domū iugrederef
ab vxore sua statū capif 7 stridē am
plexans illū tādiu tenuit donec adul
ter q̄ latebat ibi exiēs cū securi percussit
caput ei^o 7 occidit. Quo factō clam
sepelierūt corp^o i domo qdā vetusta.
Mane aut̄ surgēs mulier v̄isitauit ec
clesias asserēs viz suū nocte recessisse
a domo: 7 vsus sc̄n̄ Jacobuz de ga
licia iter arripuisse mirabāf sui h̄ au

diētes tā m̄i q̄ relig quō n̄bū retu
lisset de pegrinatiōe sua. Elapsis aut̄
q̄busdā diebus mulier hec viricida in
domo sua plorādo ciulare cepit. heu
vir mi dilecte. heu me infelicē 7 mise
rā. Ad quā p̄uētes vicini cām peti
erūt meroris sui. Que r̄sdit q̄ vir su^o
mo: tu^o erat i via: q̄ sic accepit a qdā
pegrino q̄ de scō Jacobo reserterebat
sibi tū incognito. Q̄b cū p̄uenisset ad
aures pentū viri: statū suspicari cepe
rūt de maliciā mulieris. Ad q̄ etiam
vehemētī mouebāf pp̄t nimā adulte
ri sui familiaritate cū illa. Recurre
tes aut̄ ad officiales idicauerūt sc̄n̄ g
ordinauerūt vt m̄ier illa maliḡ ponēf
in toturā. Q̄b cū factū fuisset vitatē
cōfessa ē. Quā d̄ re fuit^o amīc^o ei^o fugā
petijt extra ciuitatē. Et mane quodā
vata snia mulier hec pessima igni ad
iudicata ē. Et tū cōburef ille existēs
extra ciuitatē sup̄ motē quēdā vnde
vidē poterat spectaculum respiciebat
7 adeo i fatuitatē vsus ē q̄ spōte sua
redijt ad locū in quo sua fuerat vile
stra obusta. Un̄ cū nollet discedē etiā
a multis monit^o capt^o ē 7 die sequētī
i eodē loco decapitat^o. 7° abhomi
nādū ē adulteriū pp̄t implicationem
7 implicat. n. i multos errores i q̄b dif
ficile ē vno ipossibile cōsulē 7 p̄uidē.
Quot nā filij illegitimi m̄ie sciēte suc
cedūt i hereditatē? Quot vxores ad
vltimas cū q̄b adulterabāf alijs ma
ritis vinētib^o p^o illoz mo: tē retinēt
cū p̄ccō: licz s̄b colore 7 noie m̄imōf
Repi ego i vna italie ciuitate hoīz q̄
ex alterius vxore tres hēbat filios q̄
tū adultā duos alios hēbat d̄ viro p
prio q̄ credebatur oēs fil^o cē filios suos.

Adulteri autē cū viū fil familiaritatez
habuissent: licz secrete decreuerūt. viz
inficē. Q̄b cū fecissent accepit eā in
vxore 7 bōa oia viri p̄ q̄nq̄ filijs q̄z
tū duo legitimi erant dispensabat.
O q̄t vinculis erat iste ligat^o peccauē
rat adulterādo: peccauerat i cōtrahē
do m̄imōiū: peccauerat i contracto
p̄sistendo: peccabat etiā bona colcan
do duoz filioz viri interfecti alijs tri
bus q̄ erat ex adulterio.

¶ Oēs leges tā dīna q̄ ecclastica
q̄ etiā ciuiles puniūt q̄ntū adulteriū.
¶ Tertū mysteriū ¶ Caplm. 3.
¶ Notādū d̄ adulterio d̄ puni
tio. Punif adulteriū quiter
f^o triplicē legē. 7° fm legē dīnā. 7°
fm legē ecclastica. 7° fm legē ciuilez
¶ P^o fm legē dīnā. Nā Leuit. 20. scri
bit. Si qs mech^o fuerit cū vxore al
teri^o 7 adulteriū p̄petrauerit cū viu
ge primi sui morte moriat^o 7 mech^o
7 adulfa. S3 q̄ro an liceat viro pp̄t
adulteriū inficē vxore. Ad q̄b r̄sdet
Ric. l. 4. di. 37. Q̄ occidē pp̄t adulte
riū vxorez pōt intelligi dupl̄r. Aut q̄
ipsam occidā 7 cōdenatā p̄ iudiciū vir
pcurat occidā i iudice. Et h̄ viro lici
tū ē amōe iusticie nō libidine vidēte
h̄ tū nō licz firri i iudicio ecclastico: s̄
ciuili vbi lex talis posita ē p̄ illā q̄ eaz
punire de iure potuit. Aut q̄ eā occi
dit ex iudiciū. Et h̄ nūq̄ facē licuit
fm legē dīnā. Licz i aliq̄ cau p̄mittaf
fm legē humanam. Jō mgr̄ sen. di. 37
4. li. ait. Scā ecclia mūdāis nūq̄ stri
gīf legib^o. gladiū nō h̄z nisi spiritualē
Q̄b etiā ponif. 3. q. 2. c. rel. Sc̄b̄ v̄o
Ric. in. 4. Si d̄rissent nō semp̄ diri
medū ē m̄imoniū cōfētū. 7° punitur

adulteriū fm legē ecclasticaz q̄ illud
punit p̄ sepationē. Sc̄dm aut̄ Ric. in
4. di. 35. sepato pōt dupliciū intelligi
Aut q̄tū ad viculū. aut q̄tū ad cōbi
tatiōez 7 thoz. 7° mō vir nō pōt se
pari ab vxore pp̄t adulteriū: s̄ bñ 2°
mō i penā mulieris q̄ fidē fregit 7 in
fauore viri q̄ fidē seruaui. Excipiūt
tū casus septē i q̄b nō licet viro pp̄t
adulteriū vxore dimittē. 7° Prim^o est
si ip̄e fuerit fornicari^o. Et de h̄ Aug.
in li. de fmōe d̄m̄ in mōte. Et. 22. q. 6.
c. nihil. ait. Nihil inig^o q̄ cā fornicati
onis dimittē vxore si 7 ip̄e cōuicif
fornicari. Occurrit enī illō in q̄ alter
iudicas teip̄sū cōdenas. Eadē. n. agi q̄
iudicas. Quap̄oz p̄ q̄s cā fornicati
onis vult dimittē vxore pus v̄ esse a
fornicatiōe purgat^o. 7° cas^o si vxor
vi obp̄ssa fuit. p̄ q̄ fac. cita ne. 32. q. 5
Cui^o rō. ē: q̄tū scribit. 34. q. i. c. cū p
bellica. Nullo^o ad obp̄robium male
volūtatē trahif q̄b d̄ditio necitatis
extorfit. 7° casus si credebatur maritū
cē mortuū 7 traxit cū alio: q̄ talif p̄
ignozitiā pbabilē excusaf: vt d̄ i p̄
fato. c. cū p̄ bellica. 7° casus si alter
s̄b sp̄e mariti cōgnit eā. 7 talif p̄ igno
tiā excusaf. 34. q. 2. c. i. lectū. 7° cas^o
si marit^o tradidit eā adulterādā p̄e
fert iuitā. Extra d̄ eo q̄ cōgnit d̄ an.
vx. sue. c. discretionē: q̄ i illo casu ad
ulteriūz magis ip̄tatur viro q̄ vxori.
7° cas^o si marit^o p̄ adulteriūz cōgnit eā
7 tolerauit: q̄ crim̄ p̄ recōciliatōz di
missū apl^o obfeci nō v̄z nisi reciduum
sc̄q̄f. 7° casus ē si m̄imōio vtriusq̄
in infidelitate cōtracto vir dedit vxori
libellum repudiij 7 vxor alteri nup̄sit
Tūc enī si vterq̄ reuertaf ad fidē vir

ait In primis anul^a spōse spōse daf
fit nimiz p^o mutue dilectiois signū.
Uel p^o id magis vt pignore eorum
corda iungat. Un^o 7 q^oto digito anul^o
interf eo q^o i eo vena q^oda vt fert san
guinis ad cor: vsq^o perueniat. hec ibi.
Ore se obligat: q^o ore vel signo capi
tis vbi ē os exprimit cordis cōsens^o.
Ope se obligat cū sibi mutuo cōsentit
in copulā carnalē. Exq^o inf eos cōstās
v^o ee fides cordis oris 7 opis. cō q^o
fac^o adulteriū. Cōtrariat etiā adulte
riū bono p^o Nā sollicitudo nāl ē p^ois
vt de ple sua certitudine habeat. S^o
p^o adulteriū talis certitudo haberi nō
pōt. Et mltā ex h^o mala plē s^osequat^o
vt dicit^o ē i p^ocedēti f^omōe. Cōtrariat
adhuc 3° adulteriū bono sacramenti
q^o m^oimonii significat desponsationē
p^o cū ecclia quā nūq^o dimisit. S^o per
adulterium v^oroz dimittit eo q^o apls
Ep^o. s. ait. Viri diligite v^oroz v^oas
sicut 7 x^ops eccliam. 7° abhominā
ē adulteriū p^o scādalarizatiōz. Inducē
figdē ad multa piculossima scādala
adulterātes e q^o vnū referā. Retu
lit mihi q^oda frat^o fide dign^o q^o i ciui
tate A^osi^o fuit quedā adultera q^o vt
suū amatozē i v^oz posset habē ordia
uit cū eo vt maritū interficeret. Et sero
quodā cū vir istius domū ingrederet
ab v^oroz sua statim capis^o 7 stridē am
plexans illū tādiu tenuit donec adul
ter q^o latebat ibi exiēs cū securi percussit
caput ei^o 7 occidit. Quo factō clam
sepelierūt corp^o i domo q^oda vetusta.
Māne autē surgēs mulier visitauit ec
clesias asserēs v^oz suū nocte recessisse
a domo: 7 vsus sc^o Jacobuz de ga
licia iter arripuisse mirabā sui h^o au

dicentes tā m^o q^o relig^o quō nūq^o retu
lisset de pegrinatioe sua. Elapsis autē
q^obusdā diebus mulier hec viricida in
domo sua plorādo ciulare cepit. heu
vir mi dilecte. heu me infelicē 7 misē
rā. Ad quā p^ouēctes vicini cām peti
erūt meroris sui. Que rōdit q^o vir su^o
mo: tu^o erat i via: q^o sic accepit a q^oda
pegrino q^o de scō Jacobo reuertebat
sibi tū incognito. Q^o cū p^ouenisset ad
aures pentū viri: statim suspicari cepe
rūt de malicia mulieris. Ad q^o etiā
vehemēt^o monebāt p^o nimā adulte
ri sui familiaritatē cū illa. Recurre
tes autē ad officiales idicauerūt sc^o q^o
ordinauerūt vt mlier illa maliq^o ponēt
in roturā. Q^o cū factū fuisset vitatē
cōfessa ē. Qua d^o re frit^o am^o ei^o fugā
petiit extra ciuitatē. Et mane quodā
data h^oia mulier hec pessima igni ad
iudicata ē. Et tū cōburef ille existēs
extra ciuitatē sup^o mōtē quedā vnde
vidē poterat spectaculuz respiciebat
7 adeo i fatuitatē vsus ē q^o spōte sua
redijt ad locū in quo sua fuerat vile
cta obusta. Un^o cū nollet discedē etiā
a multis monit^o capt^o ē 7 die sequēti
i eodē loco decapitat^o. 7° abhomi
nādū ē adulteriū p^o implicationem
Implicat. n. i multos errores i q^o dif
ficile ē vno impossibile vsulē 7 puidē.
Quot nā filij illegitimi m^ore sciēte suc
cedūt i hereditatē! Quot v^oroz ad
vltimas cū q^o adulterabāt alijs ma
ritis vinētib^o p^o illoz mōtē retinēt
cū pctō: licz s^o colore 7 noie m^oimonij
Repi ego i vna italie ciuitate hoiez q^o
ex alterius v^oroz tres hēbat filios q^o
tū adulterā duos alios hēbat d^o viro p
prio q^o credebat oēs sū cē filios suos.

Adulteri autē cū viu fil^o familiaritates
habuissent: licz secrete decreuerūt: v^oz
infelicē. Q^o cū fecissent accepit eā in
v^orozē 7 bōa oia viri p^o q^oq^o filijs q^o
tū duo legitimi erant dispensabat.
Q^o q^o vinculis erat iste ligat^o peccauit
rat adulterādo: peccauerat i strahē
do m^oimonii: peccauerat i contracto
p^osistendo: peccabat etiā bona coican
do duoz filioz viri interfecti alijs tri
bus q^o erat ex adulterio.

Q^o oēs leges tā dīna q^o ecclastica
q^o etiā ciuiles puniūt q^oit adulteriū.
Tertū mysteriū Caplm. 3.
Notādū ē adulterio d^o puni
tio. Punis adulteriū q^oiter
f^o triplicē legē. 1° fm legē dīnā. 2°
fm legē ecclastica. 3° fm legē ciuiles.
1° fm legē dīnā. Nā Leuit. 20. scri
bit. Si q^o mech^o fuerit cū v^orozē ol
teri^o 7 adulteriū p^otrauerit cū iu
ge primi sui morte moriat^o 7 mech^o
7 adulterā. S^o q^o an liceat viro p^o
adulteriū interficē v^orozē Ad q^o rōdet
Ric. i. 4. vi. 37. Q^o occidē p^o adulte
riū v^orozē pot^o intelligi dupl^o. Aut q^o
ipsam iudicā 7 dēnatā p^o iudiciū vir
pcurat occidē a iudice. Et h^o viro lici
tū ē amōe iusticie nō libidine vididē
h^o tū nō licz fieri i iudicio ecclastico: s^o
ciuili vbi lex talis posita ē p^o illā q^o eaz
punire de iure potuit. Aut q^o eā occi
dit ex iudiciū. Et h^o nūq^o facē licuit
fm legē humanam. Io m^o sen. vi. 37
4. li. ait. Scā ecclia mūdāis nūq^o stri
git legib^o. gladiū nō h^oz nisi spiritualē
Q^o etiā ponit. 33. q. 2. c. ref. Scōz v^o
Ric. in. 4. Si frissent nō semp^o diri
mēdū ē m^oimonii cōtū. 7° punitur

adulteriū fm legē ecclasticaz q^o illud
punit p^o sepationē. Scdm autē Ric. in
4. vi. 35. sepato pot^o duplici^o intelligi
Aut q^o ad viculū. aut q^o ad cōbi
tatiōez 7 thoz. 1° mō vir nō pot^o se
pari ab v^orozē p^o adulteriū: s^o bñ 2°
mō i penā mulieris q^o fidē fregit 7 in
fauozē viri q^o fidē seruanit. Excipiūt
tū casus septē i q^o nō licet viro p^o
adulteriū v^orozē dimittē. 1° P^oim^o est
si ipse fuerit fornicari^o. Et de h^o Aug.
in li. de f^omōe dīi in mōte. Et. 32. q. 6.
c. nihil. ait. Nihil iniq^o q^o cā fornicati
onis dimittē v^orozē h^o 7 ipse cōiucif
fornicari. Occurrit eni ill^o in q^o alieq^o
iudicas teipsū dēnas. Eadē. n. ag^o q^o
iudicas. Quap^o p^o q^oq^o cā fornicati
onis vult dimittē v^orozē pus v^o esse a
fornicatiōe purgat^o. 2° cas^o h^o v^oroz
vi obp^osa fuit. p^o q^o fac. c. ita. ne. 32. q. 5
Cui^o rō. ē: q^ont scribit. 34. q. i. c. cui p^o
bellicā. Nullo^o ad obp^oobum male
volūtatis trahit q^o d^odictio nccitatis
extor^oit. 3° casus h^o credebat maritū
eē mortuū 7 straxit cū alio: q^o talis p^o
ignozātiā pbabilē excusaf: vt d^o i p^o
fato. c. cū p^o bellicā. 4° casus h^o alter
s^o spē mariti coguit eā. 7 talis p^o ignā
tiā excusaf. 34. q. 2. c. i. lectū. 5° cas^o
h^o marit^o tradidit eā adulterādā pre
serti iuitā. Extra d^o eo q^o coguit d^o san.
v^oz. sue. c. discretionē: q^o i illo casu ad
ulteriū magis iputat viro q^o v^oroz.
6° cas^o h^o marit^o p^o adulteriū coguit eā
7 tolerauit: q^o crim^o p^o reconciliatōz di
missū apl^o obfeci nō v^oz nisi reciduum
seq^o 7 casus ē si m^oimonio v^otriusq^o
in infidelitate straxovir dedit v^oroz
libellam repudij 7 v^oroz alteri nupsit
Tūc eni si vterq^o reuertat ad fidē v^o

tenet ea recipe est o vino. c. gaudet
Cui ro e qz cu dedit sibi libellu repu
vii qd face illicitu erat s iudiciu dei
interpretatiue tradidit ea adultera da
Aliq ad dut octauu casu. s. si vir cont
voluntate vxoris abstinendo ei occasioz
adulteradi dederit. Aliq tu dicit q
ppf hoc no excusaret mulier adulte
rana. Nondu tu e3 Ric. q dimittere
vxore ppf adulteriu ordinat ad cor
rectione adultere. Aut g mulier q adul
tera e. est correpta vel pata se corrigere
aut pbabil psumit incorrigibilis. Si
correcta est no tenet ea dimitte. qz no
est pena corriges vbi correctio iam p
cessit. Similit si parata e se corrigere
vt iustu e no tenet ea dimitte. qz no
e neciu appone pena guioze ad cor
rigedu delictu qn mitiori mo pot ex
pirari. Si aut pbabil psumit incor
rigibilis tuc credo q ea tenet dimit
tere ne suo crimini videat consentire
da correctione no apponit. Un Criso
sup Matb. 7. 32. q. i. c. sicut crudelis.
Sicut crudelis e 7 iniqu q casta di
mittit sic fatu e 7 iniqu q retinet me
retrice. Pronus eni turpitudinis est
q celat crimē vxoris. Presumit autē
tunc vxore incorrigibilis aut qn ptinaci
aio se corrigere renuit. aut qn emedati
one pmittes ex consuetudine labitur.
Sciendu insup q qtu ad separatione
a thoro: pot vir dimitte vxore pprio
arbitrio stati cu scit ipsam aduhasse
Nec tenet reddē debitū exigenti nisi
p eccliaz expulsus. S3 sic reddēdo no
iudicare sibi qn posset agere ad di
uortiu marie si ptestatione pmisit q
ad illa copula accederet no vt velit ce
dere iuri suo: s3 tm ne sit ecclie inobe

diēs. In fm aliqs ecclia non v3 ipam
cōpellē nisi cognouerit de ca 7 disti
erit. Si aut loqmur qtu ad separatiōz
a cohabitatiōe tuc distingo. Quia
aut mrimoniū e clādestinū 7 abiq te
stib: 7 tuc licite pot vxorez dimitte:
aut cōtractū i facie ecclie vel salte co
ra testib: 7 tuc no lz dimitte ea sū in
dicio ecclie. Et sicut vir pot ab vxore
adultera separi: ita 7 vxor a viro ad
ultero. Tu i separatiōe duo dīderatur
vt. d. Ric. supra dimissio iugis 7 ac
cusato q e via ad hāc dimissioz. Qz
ad pmū vir 7 vxor iudicāf ad paria
q sic vir pot vxore dimitte ppf ad
ulteriū: ita ecouerso: quis ad h iudi
cent ex ineqli ca. Nec e h cōi iusticia
q minor de illis causis sufficit qtu
ad illū effectū. Sic vident q duo la
trones qz vn pl furat e q ali iudi
cant ad suspēditū: 7 ita ad eadē penā
ex ieqli ca: q ille q min fuit furat me
ruit hāc penā. Qtu ad 2 vir 7 muli
er no sūt eqlis cōditiois. favorabili
eni recipit accusatio viri cō vxore q
ecouerso. Tu qz vir est caput vxoris.
Tu qz mulier adulta magi dīdit vir
q ecouerso. Tu qz adulteriū mulieris
magis ledit mrimoniū: qz cat icertitu
dine plis. Et hac rōne guio e adulte
riū i muliere qz i viro: lz fornicatio im
plex guio: sit i viro eo q i ipō magi
viget vsus rōnis. Punit aduhasz
lege ciuili pena mortis. C. de adul. l. q
uis. Ex qb oib appet tāti peccū guio
tas: qd iugulo euitare debet vt hē
ant i h seculo v3 gram 7 i suo bea
atā gl. in q vi. bñ. de p. in fi. s. Amē.
Feria secūda secunde ebdomade in
qdragesima de fuga peccū qd magis

fugiēd e qz qliq h scil mala. Ser. 32
N peccō vfo moriemini. Her
ba sūt redēptiois nri origia
lit Job. 8. c. 7 i euan^o hodi
erno. Ad oñdēdū qz gūe ma
lū sit eē i statu peccū replicauit saluatō
nri loquēs phariseis peccōib: p eadez
vba eadēqz sniaz. s. qz i peccū morere
tur: vt sic cognita infirmitate atqz pi
culo solliciti eēt querē salutē 7 medi
cinā: qm nihil e qd magis detineat in
peccū alligatas aīas qz erronea cogita
tio eoz q arbitrat peccū aut nihil aut
parū obesse. Jo Seneca Ad Lucilluz
dicebat. Nō e extrinsec^o malū nostz
inē nos e i viscerib^o nostris: sedet iō
difficulē ad sanitatē venimus: qz nos
egrotare nescim^o. Et Aug. sup ps. 50
Nemo e isanabilior eo q sibi san^o vī
pprea i hoc fm: ne de fuga peccū dō.
est de q sapiēs Ecclesiastici. zi. dicebat
Quasi a facie colub: i fuge peccū. Assi
gnabim^o aut triplicē pncipalē rōnem
qre peccatum e fugiendum.
Prima rō vō placētie.
Tertia displicētie.
Peccatū e fugiēdū eo q placet
dyabolo 7 qlit ipe idirecte ca e peccō
rū: 7 quō leticia vō delectatio potest
esse in demonibus. Caplm. i.
Prima rō qre peccū e fugiēd
vō cōplacētie. Placet. n. mul
tū iūmicissimo nre salutē dya
bolo. De q circa tria dubitare otigit
p cū calitatē. 2° circa gñalitatē.
3° circa iocūditatē. Utz dyabol^o sit
directe ca peccū. Et vō q sic: qz peccū
recte cōsistit i affectu. S3 Aug. dicit in

4. de tri. Dyabol^o sue societati mali
gnos affectus inspirat. Et Beda sup
act^o aploz. Dyabol^o aīam i affectuz
malicie trahit. Et Jsidor^o li. de sumo
bono. Dyabol^o corda hoīuz occultis
cupiditatib^o replet. g vō q ipse sit ca
peccū. Sed vtra e qd Aug. pbat in. l.
7. 3. de li. ar. q nulla alia re mens sit
serua libidīs nisi ppa voluntate. g ca
peccū nō e dya^o: s3 ppa volūtas. Rndz
Tho. i. 2. q. 80. qz cū oē peccū volūta
riū sit: nihil pot directe eē ca peccū nisi
quod pot mouē volūtatē ad agēdū
Volūtas autem a duob^o pot moueri
Uno^o ab obiecto sic vō q appetibile
apphēsu mouet appetitum. Alio^o ab
eo q interi^o iclinat volūtatē ad volē
dū. h at nō e nisi vō ipsa volūtas vel
de^o. De^o at nō pot eē ca peccū: qz vt. o
Aug. li. 83. q. deo auctore nō fit hō o
terio. Reliqz g qz ex pte sola volūtas
hoīs sit directe ca peccū ei^o. Et pte at
obiecti pot intelligi q aliquid moueat
volūtatē triplr. Uno^o ipsū obiectum
ppositū sic dicim^o. Qz cib^o excitat de
sideriū hoīs ad comedēdū. Alio^o ille
qui pponit huiusmōi obiectum. 3° mō
q psuadet obiectū ppositū habē rōez
boni: qz 7 hic aliqut pponit ppuz ob
iectū volūtati: qd e rōnis bonū verū
vel apparēs. p mō res sēsbiles exti^o
apparētes mouēt volūtatē hoīs ad
peccādū. 2° mō 7 3° mō vel dyabol^o
vel etiā hō pot incitare ad peccādū
vel offerēdo aliqd appetibile sensui:
vel psuadēdo rōe. S3 nllō istoz triū
modoz aliqd pot eē ca peccū: quia vo
luntas nō mouetur ex necessitate ab
aliquo obiecto nisi ab vltimo fine.
Unde nō est sufficiēs ca peccū neqz res

erit? oblata neq; ille q; eaz ppoit nisi
q; psuadet. Jo cu dyabolo suggeredo
vel aliq; appetibilia pponedo iducat
in effectū peccati nō ē directe cā peccati sed
solū p modū pponētis vlt psuadentis
appetibile. Et sic p; ad obiecta solu
tio. Ex quib; colligim; q; null; pōt si
peccat de dyabolo conqueri: s; tū se
ipsū d; inculpare vlt accusare eo q; oē
peccm vt pbatū ē i p;mo fmoē huius
opis ē volūtariū. **2o** cōtingit dubi
tare circa gūalitatem. Utrū oia peccā
hoiūz pūciēt ex dyabolica suggestō
ne. Et q; sic videt; q; dicit Dio. i. li. 6.
di. no. Multitudo demonū ē cā oiu;
maloz; sibi 7 alijs: 7 Dama. d. Oia
malicia 7 ois imūdia a dyabolo s;f
excogitata. S; cōi est illud qd dicit
Aug. in li. de ecclesiasticis dogmatib;.
Nō oēs cogitatōes male a dyabolo
excitant; s; aliquoties ex motu liberi
arbitrii emergunt. Rūdet Tho. i. pte.
q. 15. Et. i. z. vbi. s. q; aliqd d; cā ali
cuius dupl; vno; directe. alio; indi
recte. Indirecte qdē sicut cū aliquod
agēs cāt aliqūā dispositionē ad ali
quē effectū d; ē occasionaliē 7 idire
cte cā illi; effectū. sicut si dicat; q; ille q;
siccat ligna ē occasio cōbustiois ipoz;
Et hoc mō dicēd; ē q; dyabol; est cā
oiu; peccoz; nroz; q; ipse istigauit p;
hoiē ad peccādū ex cui; peccō n;scen
ta est i toto humāo gūe qdā p;nitā
ad oē peccm. Et p; hūc modū intelligē
da sūt vba Dio. 7 Dama. Directe at
d; esse aliqd cā ali; qd opat; directe
ad illud. Et h; mō dyabol; n; ē cā oia
peccā. Nō eni oia peccā cōmittūt dy
abolo istigatē: s; qdam ex corruptiōe
carnis 7 libertate arbitrii: q; ut O. i.

dicat. Si dyabolus nō ēt ad huc ho
mines haberēt appetitū cibi 7 vene
reoz;. 3o cōtingit dubitare circa iocū
ditatē. Utrum demōes possint i aliq;
iocūdari. Et q; sic videt; q; Aug. cōi
manicheos dicit; p;atē h; i eos q; dei
p;cepta cōtēnēt 7 de cā infelici letatur
Itē p;v. 13. d;f. Desideriū si cōpleat; de
lectat aiām. S; ipsi multa mala desi
derat; q; euēiūt. g; i illis delectat;. Pre
terea. p;hus. r. ethicoz;. c. 8. d. q; p;bia
h; mirabiles delectatiōes puritate 7
firmitate: s; mali angeli multū sciunt
d; p;bia. g; habēt magnas delectatiōes
S; cōtra arguit; p; q; dicit idē Ar. p.
ethicoz;. c. 18. Delectatio si fit fort; ex
pellit oēm tristitiā 7 q; sibi cōtraria ē
7 que cōtingēs. g; a sili. Tristitia si sit
fortis expellit oēm delectationē 7 q;
sibi cōtraria ē: 7 q; cōtingēs. S; tristitia
maloz; angeloz; ē valde fortis. g; nul
lā cōpatif; secū i eis delectatiōez;. Itē
in angelis bonis leticia nullā cōpatif;
tristitiā. g; a simili nec tristitia i angel
malis cōpatif; leticiā. Itē i nobis non
pōt simul ēē leticia 7 tristitia: q; leti
cā cū dilatatione cordis 7 tristitia cū
qdā cordis cōstrictiōe. Cōstrictio autē
7 dilatatio mot; sūt cōtrarij. g; a sili i
angelis nō pōt ēē leticia sil 7 tristitia
s; sp; hnt tristitiā. g; nullā hnt leticiām
Rūdet ad hāc. q. Rūcl. i. z. vif. 6. q; d;
peccā maloz; āgeloz; cōtingit loq; aut p;
statu an iudi; aut p; statu p; iudiciū
Primo mō ad huc pena eoz; nō ē cō
pleta q;uis sit grauis 7 multa iō ca
paces sūt alicui; vani gaudij pueniē
tis ex enētū maloz; q; desiderant. Uñ
Aug. d; ci. dei. li. 4. Prava docēt tur
pibus gaudēt. Loquēdo vō de pena

eor; p; statu p; iudiciū sic nō cōpatif;
secū i eis aliq; gaudiū: q; tunc pena
eor; ēē cōpleta. Et iō nā eoz; ēē ita
indisposita ad susceptionē gaudij q;
nullū agēs creatū hēbit p;portionalē
ēritē ad causandā delectationē i s;f
iecto indisposito. Agēs autē increatū
ex ingēte sua iusticia nullā cābit i eis
gaudiū: Preterea Aug. i. 4. de ci. dei. c.
17. ait. Elatōis vitij i dei aduersario
q; est dyabol; maxie diari sacris lris
edocēt. Sed fm; p;hm. 3. ethicoz;. c. 9.
Qualis ē vnusq; talis 7 finis eius.
Vidēt; q; dyabol; sine suū cōstituit i
excellētia. Cū g; fm; p;hm. 6. ethicoz;. c.
6. fies sint p;ncipia opabilitū q; qd ma
lus angelus appetit; p;f; excellētiām
appetit. S; p; iudiciū nihil euēnit d;
quo cōsequat; excellētiā nec verā nec
estimātā. Cū g; ex enētū rei desidera
te nullā pueniat gaudiū si desiderans
nō cōsequit; sine p;f; quem illud deside
rabit nihil euēnit p; iudiciū ex cuius
enētū aliq; d; in eis gaudiūz oia. Ad
p;mū argumētū. d; q; ante iudiciū nō
ē maloz; āgeloz; tristitia ita fortis q;
expellet oēm delectatiōez; 7 magnā 7
pūā. Ad secūdū d; q; āgeli boni eo
q; ita sūt cōiuncti cum d;na volūtate
nihil euēnit cōtra eoz; volūtate ab
solatā. Et q; habēt s;bstancialis glie
cōplēmētū: iō i eis nulla pōt ēē tristi
tia. S; i āgel; malis nō ē adhuc tota
pena cōpleta quā p;petuo habituri s;f
p; iudiciū. Jo int; dū i eis ē aliq; gau
diū. Tandē eni de malis euētib; q;
euēnit; desiderat; Ad tritium d; q;
cū in hoie sil est tristitia 7 leticia tūc
ē cōstrictio cordis i vna pte 7 dilata
tio in alia: vlt pōt dici. q; si leti; ma

ior est q; tristitia cor dilatabit minus
p;f; tristitiā. Si at; tristitia ē maior
q; leticia ēē cōuerso. Si vō cōtēnēt
tūc cor nō cōstringeret; p;hibēte leti
cā nec dilataret; p;hibēte tristitiā. B; Ric
Nōndū tū s; Tho. pte. i. q. 64. q; do
ior 7 gaudiū fm; q; sūt passiōes i de
mōib; ēē nō pnt. Sic. n. sūt p;pe appe
tit; sensitui q; ē vlt; i o; gano corpali
S; fm; q; nosant simplicē ad; sic pnt
esse i demonib;. 7 sic dolor nō ē aliq;
q; recursus ad illud qd ē vel non est
Adulta eni vellēt nō ēē vt oēs hoies
fore dānatos q; tū nō sūt: q; multi sal
uant; iō i eis ē dolor: 7 q; multos vel
lent peccare 7 eoz; desiderij implet; iō
i eis ē gaudiū eo mō q; sup; ē vlt; d;ctūz;
Cū g; peccm dyabolo sūme sit gūm q;
demētia ē illi cōplacē peccādo. An ne
scitis o; exccati peccōes q; ipse vos q;
rit; p; dē cupit; b;ā vita p;uatos se
cū trahē i infernū? O infelices aie pec
catrices cōsiderate qd facitis cū dy
abolo obtēpati. p;fecto cōtēntati. letū
q; facitis hostē pestilētissimū: q; nullo
placat; obsequio gnimo seruiētē; mag;
crudeliusq; torquetur.
2o pecc; ē fugiēdū eo q; p;uat hoies
d;na grā 7 sp; ei ē anexas cruciatus 7
pena ac inficit ipsaz; aiaz; Cap. 2.
Grāda rō qre pecc; 7 delictū
ē fugiēdū v; nocētie. Nocet
siq; d; hōi plus q; cetera mala
q; dici aut cogitāi pnt potissimū p;f;
tria. **1o** p;f; p;uationē. **2o** p;f; cruci
ationē. **3o** p;f; infēctionē. **4o** p; pecc;
nocet hoī p;f; p;uationem eo q; p;uat
illū bonū nāe qd p;minet cū d; bonis
fortune hoc dicit Aug. i. 3. 7. 7. Con
fessionum. 7 in li. de fide ad Petrum

Sed contra posset quis arguere: quod dicitur
Dionysius in libro de divinis nominibus. Quod bona nature in
demonibus manent integra post peccatum
Sed peccatum hominis non est generum peccato de
monis. Quod propter illud non debet privari
bono nature. Rursum Tho. i. 2. q. 85.
Quod bonum nature humane potest dici tri-
pliciter. Primum ipsa principia nature ex quibus
natura constituitur et proprietates ex his cau-
sate. sicut potentie anime et habitus. Secundum bonum
nature bonum originale iusticie quod
fuit in primo homine collatum toti humane nature.
Terminus bonum nature naturalis hominis digni-
tas que est quod homo sit rationis princeps et que
habet naturam inclinationem ad virtutes
primas bonorum nature neque tollit neque
diminuit post peccatum. Secundum totaliter est
ablatum post peccatum primi parentis. Tertium
vero diminuitur et auferit post peccatum: quod ut
quit philosophus. Homo cum in honore esset non intel-
lexerit: operatus est iumentis insipientibus
et similis factus est illis. In hoc eadem
quod homo rationalis est dignior cunctis volu-
cribus celi: et nobilior bestis terre et pi-
scibus maris merito reputatur. In eo vero
quod peccato ratione subicit sensualitati:
vivitque morte brutorum ipsis recte iuste
quod operatur. post peccatum loquitur deus ad animam
peccatricem. Vere, etc. ait. Quia vilis
facta es nimis iteras vias tuas. Sicut
ipsa naturalis inclinatio ad virtutem diminuitur
post peccatum. Nam ex his quod aliquid inclinatur ad
vnum contrariorum diminuitur inclinatio eius
ad aliud. Unde cum peccatum sit contrarium virtuti
ex hoc tempore quod homo peccat diminuitur bonum
nature quod est inclinatio ipsa ad virtutem
Per septem gradus scientie diminu-
ta bone nature ruit in profundum peccatorum
In primo gradu peccatum est imitabile
Mens enim inusitata peccatis cum peccare in-

cipit appetit ei a deo imitabile non videtur
videatur vivere esse in inferno. In secundo gradu
peccatum est grave. Nam lapsu temporis propter
peccatum iterum peccare non iam vi-
detur imitabile sed tamen grave. In tertio
gradu peccatum est leve. Quod enim prima vice
fuit imitabile. in secunda grave. in
tertio fit leve. In quarto gradu peccatum est
insensibile eo quod iam non sentit
nec eius gravitas estimatur. In quinto gradu
peccatum est delectabile eo quod cum maximo stu-
dio propter eius delectationem committitur.
In sexto peccatum est desiderabile: quod post
diuturnam in illo perseverantiam adeo ad
ipsam inclinatur voluntas ut sine illa tem-
ptatione carnis aut diaboli queratur et
desideretur ut posset committi. In septimo
peccatum fit defensibile tanquam bonum et in-
firmum ut visum quod sapiens ait pro. id est
Peccator cum in profundum peccatorum venerit con-
tinetur. Continetur sicut deus iusticie atque
iudicia et peccatum ridetur et ludetur commit-
tur. Et si redarguitur illud excusat atque
deserit. O quot usurarii erroncam
sibi fecerunt conscientiam quam impissime usuras
exercerunt et dicunt non esse peccatum. Id est ad
ulteri fornicatores et sodomites letantur
cum male fecerint: ut dicit pro. 2. c. Et ex-
altant in rebus pessimis luxuriaque suam
tanquam bona defendentes dicunt impossibile
fore quepiam vivere sine illa. Ecce quid
isti et similes privati sunt bono nature incli-
natione. scilicet quam ad bonos ad habitum
peccatum nocet peccatum hominis propter cruciationem
est sicut semper et etiam in hoc seculo mor-
tali culpe auera pena inseparabiliter. Et
sumit rationem finem. Dionysius i. 2. di. 36. tripliciter.
Primum ex perfectione divine equitatis. Secundum ex pul-
chritudine universitatis. Tertium ex iordi-
natione culpe et conditione peccantis

Primo sumit rationem ex perfectione divine
equitatis. Tunc enim equitatis est deus quod
est iudex omnium ut non patiatur deesse pec-
catis ad modicum esse sine decore iusticie
Omni modo iusticia debet iniusticia su-
pare. Tertium rationem sumit ex pulchritudine
universitatis. Universum namque ex ordi-
ne pulchritudine habet: et talis est ista
pulchritudo qualis deus fieri ad omni-
honem sume sapientie dei: et propter hoc nec
ad momentum esse in ea aliquid inordinatum
et ita nec peccata pena sepe. Tertium sumit
rationem ex corruptione culpe et additione pec-
cantis. Namque enim culpa committitur quin
modus species et ordo circa actionem
voluntatis preest. Et dum voluntas volu-
tarie in suo actu deordinatur semetipsum
incurvat. Et dum incurvat modo specie et
ordine privatur quantum ad habitatem ad
bonum. Talis autem privatio est in anima magis
demonstratio et lesio. Unde Augustinus in sermone
de innocentibus. Nemo habet iniustum
lucrum sine iniusto dano. ubi lucrum ibi
danum. Lucrum in archa danum in conscientia
Tulit vestem et perdidit fidem. Accepit
pecuniam et amisit iusticiam. Prefera no-
litas rationem que est causa peccati est quasi media
inter sinderisim et sensualitatem. De-
via etiam est in deum et alias creaturas
Et tunc se convertit ad hec inferiora ab
eo recedit quod sursum est et dum acquirere parum
bonum ut nunc amittit magnam bonum sim-
pliciter et quod erat media fecit se infimum et
dum cum sinderisim discorsat incurrit ex illa
repugnancia remorsum quedam et afflictio-
ne interna. Jo. Augustinus in libro. i. c. 2. i. i. c. 2.
Iusti dicunt sic est ut pena sua sibi sit omnis
inordinata animam. Ex quod conclusit quod ad
culpa inseparabiliter seque pena sine pena
dicatur damnificatio quedam: sine quedam

afflictio sine solitaria passio. Sed pe-
na que est damnificatio semper seque et
actum et habitum: quia namque homo est in cupla quod
semper sit in dano. Afflictio vero sine re-
moribus semper seque in habitu saltem
quis propter delectationem intemam vel in
consideratione sine distractione animi non
sentiat. Talis autem pena operatur statim
in presenti in futuro vero subleget aliam penam
damnam et peccata. Primum peccatum nocet
hominis ratione infectionis. Peccatum namque im-
fert animam et facit eam mortuam modo suo.
Unde Augustinus in libro de civitate dei. c. 2. inquit.
Quis enim anima humana voraciter immor-
talis phibetur: baby tamen quaedam etiam ipsa
morte sua. Nam iam de immortalitate: quod modo
quod ut locum non desinit vivere atque senti-
re. Corpus autem mortale iam dicitur: quod deseri
omni vita potest nec per seipsam aliquante-
nus vivit. Adors igitur anima fit cum esse de-
serit deus: sicut corporis cum id deserit anima.
quod vtriusque rei. i. totius hominis mors est
cum anima a deo deserta deserit corpus.
Ita enim ex deo vivit ipsa: nec corpus
ex ipsa. hinc autem totius hominis morte illa
seque qua secundum divinorum dogmata appel-
latur auctoritas. hac saluator significavit
nunciat. Cum timere quod habet peccata
animam et corpus perdere in gehennam. hec ille
Ex quibus vobis habet discretia tripli-
cis mortis. Primum mors est corporalis quod fit
post separationem anime ab ipso corpore. Et hec
ipsi anime quod immortalis est convenire non potest
Secunda mors est spiritualis quod cooperit anime cum
post peccatum separata a deo. vita namque anime est
dei gratia sine qua mortua iudicatur. Tertia
mors est gehennalis que parat damnatos
non omnia vita: sed vita beata. vita gloriosa. ni-
ta felicissima omni iocunditate repleta. Quod
quod reputati sunt crudeliores et seipsos

interfecerit sua corpa occidēdo. Et pfecto crudelissimi sūt peccatores q peccando occidit et pimit aīas suas. p pterea dixit i ps David. Qui diligit iniquitatē odit aīam suā. Et Dau. Ro s. rōne subdit. d. Stipendia enīz peccī moꝝ. grā autē dei vita eterna.

Qualit̄ peccatū est fugiēdū: q displicet deo: q peccō: tñs gredi pcepta eius contēnit infinitū bonū et puocat iram eius.

Capitulum.
Qertia rō: quare peccm̄ est fugiendū: dī displicētīe. displicet nāq; et abhomiabile ē oīpo tēti deo pp̄ trāsgressiōz;

pp̄ p̄redictionē; pp̄ puocationē; pp̄ peccatū displicet deo pp̄ trāsgressiōz; q; p illud trāsgrediūf hoīes: et cōtēnūt mādata ei. pp̄tea dixit Aug. i li. ctra manicheos. Peccatū ē in vitatis pceptis: vel i ipa veritate errare. Et idē quē mgr̄ iducit in textu. 3. di. z. li. Peccatū ē dictum vel factū vel cōcupitū cōtra legē dei Et Amb. li. de paradiso. Peccatū est puaricatio legis vine et celestīū iobedientia mādatoꝝ. Si ḡ displicet p̄ri vt fili⁹ eius sua pcepta recuset et puipendat si cuiusq; hoī mōtali i aliqua supioritate cōstituto gūe ē a suis subditis despici atq; etēni: quāto magl abhomiabile est excelsō celoꝝ regi si peccādo homies eiusq; mādata violandō maiestati sue iūriā faciūt! O peccatores excecati cognoscite vias vestras. Cognoscite errores merite dānationis. Quotiescūq; peccis mortāliter deū oīpotētē vilipenditis. Peccm̄ displicet deo: rōne derelictiōis q; quotiescūq; q̄ mortalit̄ peccat d̄

relingit ipsuz q est sumū bonū. verum bonū. desiderabile bonū. durabile bonū. in qua q̄ solo aīa repleti pōt: et satiari p bono vili p bono momētāco p bono tēpali p bono q̄ sine deo nullū bonū ē. Ut enī ingt Aug. in li. de li. ar. Peccm̄ est sup̄to icōmutabili bono bonis cōmutabilib⁹ adherere. Dic p Hier. z. c. de peccōib⁹ de cōquerit. d. De dereliquerūt fontē aq̄ viue et foderūt sibi cisternas dissipatas que cōtinere nō valēt aq̄s. fons aque viue dī ipse deus: q; in eo ē oīs boni indeficiēs plenitudo. hinc Aug. 4. li. cōfess. ait. Redite puaricatores ad cor et inherete ei q; fecit uos stare i eo et stabitis. gescite i eo et geti eritis bonū q̄ queritis ab illo est. Ceterne autē dissipate vocat hui⁹ seculi bona que absq; deo nihil sūt. Jo Aug. 8. cōfess. dicebat. Oīs copia q̄ de me nō est egestas mihi ē. Displicet utiq; cuiusq; formose puelle si sponsus su⁹ ea derelicta turpissime meretricie adhereret. Turbaref q̄lib; magn⁹ vñs grātiōsus et liberalis si ei⁹ famuli eo sp̄reto seruiret alicui dño paupi peiffi mo et auarissimo. Quāto magis indignari d; deus infinitū bonū cū a nobis deserit pp̄ supbū dyaboluz: aut corruptibile carnē vel trāsitorium ac labile mūdū. Peccm̄ displicet deo rōne puocationis. p illū vtq; puocat et inducit ad indignationē et irā. Totus suavis et dulcis ē p̄ demēs et misericors atq; benign⁹ et pp̄iū eius est miserit: tñ irascitur indignāf et q̄ cogit ut reos dānet q̄s voluisset saluare. Cur dānavit Cain⁹ pp̄ peccatuz. Cur Judaz: pp̄ peccm̄. Cur oēs illos

qui in iudicio est dyabolo indicabūf eternib⁹ ignis cruciadi⁹ pp̄ peccatū. O sumā et infinita pietas dei. Ubi ē dulcedo tua! Cur tā dur⁹ atq; sever⁹ efficeris hoīb⁹ quos cōdidisti! Reuera si peccā nō eēt de nūq; cōmouēf furore. Cū ḡ tāta sit in peccō iniquitas tātūq; piculū merito illud tūcti fugē debēt et abhorē vt sic liberēf a morte dānationis etne et pueniat in regnū beate vite in quo vuit et regnat de⁹ p eterna secula seculoz. Amen.

Tertia tertia secūde ebdomade i q̄ deagesima de supbia quā xps vbo et exemplo docuit etēnendā. **U**bi et se exaltauit hūiliabit

Q et se hūiliaverit exaltabit. **V**erba sūt redēptori nostri **Matth. 23. 12.** et in euāgelio hodierno **Domini et saluatori nri p̄cipu⁹** humilitatis cultor discipulos suos et nos oēs p̄sepe monuit tā vbo q̄ exemplo euitare supbiā. In p̄iti vō euāgelio detestat⁹ est scribas et phariseos eo q̄ ad nihil aliud vacabāt: nisi vt i ceteros supbirēt. Nō timebāt deum: despiciēbāt p̄rios: et reputabāt seipos. Que rebātq; puerse et inordinate pp̄riam excellētā. Et vt ingt Aug. 14. de ci. dei. 2. 3. Quid ē aliud supbia nisi peruerse celsitudinis appetit⁹? Peruersa enī est celsitudo deserto eo cui debet anim⁹ inherere p̄ncipio sibi q̄dammodo fieri atq; eē p̄ncipiū. Propt̄a ipsi pharisei et scribe arguebant a xpo: et eoz opa cōdēnabāt. Nos vō si ad p̄niaz redire q̄rim⁹: a supbia discedē dem⁹ q̄ nō pōt cum illa dei grā iueniri. Ea pp̄ i p̄iti sermōe de ipsa supbia vitiōz osūz venenosa regina aliq̄ pcur-

renus de qua mō nro tria mysteria pponemus declarāda.

Prīmū dī vna odiatio.

Secundū specificatio.

Tertium distinctio.

Qualit̄ deus pp̄ odiū supbie angelos malos eiecit de paradiso et per scripturas odiū ei⁹ p̄dicabit et quāter comiat supbis et quō illos hūiliabit

Prīmū mysteriū **Cap. i.**
Declassū dī supbia dī vna odiatio. In quo considerāduz est q̄ graue sit supbie vitium et aliū q̄ deus habet ad illud: q̄ d̄ tolli gi pōt ex q̄tuor. **Pr̄** ex angeloz derelictiōne. **Pr̄** ex scripture testificatione. **Pr̄** ex multipli comiatōe. **Pr̄** ex supboꝝ hūiliatiōe. **Pr̄** colligēf odiū dei ad supbos ex āgeloz derelictiōis. d̄ iecit qdē de⁹ et expulit angelos malos a celo empireo in quo cōdiderat eos egregios sb̄limes ac nobilissimos spūs. pp̄tea dī **Isa. 14.** ipsi **Lucifero** **Quo** cecidit de celo **Lucifer** q̄ mane oriebaris: corruisti i t̄ra q̄ vulnerabal gētes q̄ dicebas i corde tuo. In celuz ascēdā sup astra dei exaltabo solius meū: sedēdo i mōte testamēti i lateribus aquilōis. Ascēdā sup altitudinē nubū: et sillis ero altissim⁹. **Derisam** ad infernū detraheris i p̄fidam loci. Et i; aliq̄ exponat hāc **antonomastem** ad lram de rege babilonis. tñ vt d̄ **Nico.** pōt intelligi de **Lucifero** q̄ vt **Lucifer.** i. pulchrius int̄ angelos: sicut **Lucifer** q̄ ē stella matutina int̄ stellas **Jo** alio noie vocat⁹ ven⁹ a venustate **Gr̄** **Bregl.** de pe. di. z. Quod vero reprobi de **Lucifero** ait. **Dūc** primuz addidit quē redigs angelis eminetiōre

fecit: huius p̄mat⁹ eminētia respicit p̄
p̄ba cū. d. Cedri n̄ fuerūt altiores illo
in paradiso dei abietes nō adēquēt
sumitātē ei⁹. platanī nō fuerūt eq̄les
frōdib⁹ illi⁹. Oē lignū p̄ciosuz padisi
dei nō ē assimilātū illi 7 pulchritudi
ei⁹: qm̄ speciosū fecit eū i multis adē
sis frōdib⁹. Quid nāq; accipi i cedri
7 abietib⁹ 7 platanis pōt nisi illa v̄
tutū celestīū p̄cellitudinis agmina in
et̄na leti^a viriditate tēptata q̄ quis
excessa sint condita: huic tñ nec plata
sūt nec equata: hec ille. Oriēbat m̄ae
hic lucifer: q; in creatiōe ei⁹ q̄ v̄f
hic ortus: 7 lapsū fuit modicuz tps 7
corruit in trā: q; p̄iect⁹ fuit in h̄ aere
caliginoso. Vulnerabat gētes. i. alios
angelos qbus ip̄e fuit occasio cadēdi
Angeli enī frequēter apparuerāt hōi
7 mali i sp̄e humana: 7 iō noie gētū
7 hōiuz noianf. sicut Act. i. de duob⁹
scis angelis d̄r. Ecce duo viri astite
rūt iuxta illos in vestib⁹ albis. Et de
dyabolo d̄r saluator. Mat. ij. In
imic⁹ hō suspensiauit yzania. p̄iectus
fuit Lucifer in trā. i. in h̄c aere cali
ginosū q supbiendo ascēdē volebat
sup̄ astra celi. i. sup̄ alios āgelos 7 se
dere i mōte testamētī. i. in celo empi
reo vel sup̄ eccliam q̄ d̄r mōs i lateri
bus aglonis. i. in cordib⁹ frigidis. De
ip̄o insup̄ Aug. xi. sup̄ Deū. ad lrām
ingr. factus cōtinuo se a luce vitatis
auertit supbia tumidus 7 p̄peptatis
delectatiōe corrupt⁹. d. tñ Bon. in. z.
di. 5. q; p̄c̄m Luciferi ichoatū ē in p̄
sup̄tōe. Stari enī ut suā pulchritudi
ne vidit p̄sup̄sit. Cōsumatū ē i ābiti
one: q; p̄sumēs de se appetit qd̄ oino
sup̄ se fuit: 7 ad qd̄ puenire n̄ potuit.

T3^o cōsumatū fuit i inuidie 7 odij auer
sione: q; eq̄ obtinē non potuit quod
appetit dō iuidē cepit 7 affectū odij
extrahē. Et qm̄ d̄r i auctoritate palle
gata Isaiē q; appetit deo eē similis
distinguit Bon. duplicē similitudinē. ^{s. d. 2.}
d̄r equalitatē. **T**4° imitatio. **S**imilitudo
imitatiōis pōt appeti ordinate
7 inordinate. Ordinate ut appetat
similitudo in bis q̄ n̄e sūt aptitudinis 7
n̄i dei acceptiōis: cuiusmōi sūt p̄fecti
ones 7 decorez vtutū. Inordinate v̄o
vt hō appetat id qd̄ nō decet v̄l dō
n̄rō. nō placet: vt si appetat hōib⁹ p̄
eē vel se de aduersarijs v̄dicare. Si
militudo eq̄litate nullo pōt appeti
ordinate: s̄ iordinate aliq̄ mō ē appe
tibilis aliq̄ mō nō. Nō oimoda si
militudo nō ē appetibilis: q; nō pōt
cadē in cognitiōez siue in intellectu 7 iō
nec i appetitū. Et si aliqs fingat non
appetit eq̄litate: s̄ suā fictionē. Alio^o
ē similitudo eq̄litate i aliq̄ d̄ctiōe: vt i
diuina p̄sidentia scia. Et sic credo q;
pōt appeti. **T**5° Nōdū q; dyabolus
quodamō appetit similitudinē imitati
onis qd̄a mō eq̄litate. Et hoc appa
ret si attēdat appetibile 7 mod⁹ ap
petēdi. Dyabol⁹ enī appetit alijs p̄
esse sua tñ auctoritate q; appetit p̄
esse: hoc fuit imitatiōis. Et h̄ quidez
aliq̄ obtinisset si stetitset. Un̄ Anf.
in li. d̄ casu dyaboli. air. Nihil appe
tīt ad qd̄ non puenisset. q; aut appe
tīt sic p̄esse p̄pria auctoritate sū me
ritis 7 sine datore: 7 ita q; nulli s̄bēt
hoc ē soli⁹ dei: 7 h̄ ē egpantie. d̄r ḡ
Bregl. q; appetit esse sui iuris. ita q;
nulli s̄besset. Et Bern. d. q; appetit
equalitatē potētie. Et Anselmus. q;

appetit p̄esse sine meritis q; in finia
idē dicunt. s. q; voluit oib⁹ p̄esse p̄pria
auctoritate. Angeli etiā m̄mores pec
cauerūt p̄cō supbia adherētes Luci
fero querētes eē h̄ti sine meriti. p̄p̄
ea dicit Ugo de scō Uic. Oēs i eāb
malitiā cōsenserūt 7 vnū ordinē per
uerse societatis fecerunt. Tunc ut ait
Jo. Apo. iz. factū est p̄clū magnum
in celo. Michael 7 angeli ei⁹ p̄liabāt
cū dracone 7 dracone pugnat 7 āge
li eius: 7 nō p̄ualuerūt neq; loc⁹ inue
tus est eoz aplius i celo. Et p̄iect⁹ est
dracone ille magn⁹ serpens antiqu⁹ q; vo
caf dyabol⁹: 7 satbanas q; seduc̄ vni
uersū orbē 7 p̄iect⁹ est in trā 7 āgeli
eius missi sūt cū eo. P̄clū aut̄ ill⁹ ge
stū fuit iuxta tria q̄ i sp̄ali nā rep̄ū
tur. Que sūt rō. facultas. voluntas.
Per rōnē nempe electi 7 reprobi an
geli contraria sentiebāt. Per voluntatē
ad contraria afficiebāt. Per facultatē
v̄o ad contraria nitebāt. Nā electi āgeli
s̄blimi⁹ sentiebāt de deo 7 grā ei⁹: 7
ad gratiā 7 gl̄iam afficiebāt: 7 p̄ fa
cultate sibi data p̄ illis nitebāt. An
geli v̄o supbientes 7 cōtēctes grā
7 gl̄iaz dei sublimi⁹ sentiebāt de ho
nitate nāe sue: 7 p̄p̄ h̄ ad p̄p̄iaz gl̄iaz
afficiebāt: 7 toto nisu i cōiūis electi
onis spiritib⁹ ferebāt. O senissima d̄i
iusticia. o rectissimū ei⁹ iudiciū. o sapi
entissima dispō Tam exosa fuit male
stati eius maloz angeloz supbia: vt
a celo empiro senel depullos nunq;
āpl̄i⁹ ibidē sinat eos redire. Quinimo
ut dixim⁹ i sermōe de iusticia dei dā
nauit eos et̄nalit⁹ p̄ finiam diffinitiuā.
Un̄ Ugo in li. de aia. Supbia in celo
nata ē: s̄ velut imemor. q; via inde ee

cidit illuc postea redire nō potuit. **T**
2° colligif odiū dei ad supbiā ex scri
pturaz testificatione. Scribit nancq;
Amos. 6. Dic̄ d̄ns exercitū: detestor
ego supbiā. Et p̄v. 8. c. Arrogatū 7
supbiā 7 viā p̄auā 7 os bilingue ego
detestor. Et Ecclesiastici. 10. Odibilis
est corā deo 7 hōib⁹ supbia. Et Jaci.
3. c. De⁹ supbis resistit: humilib⁹ autē
dat grā suā. **T**3° colligif odiū dei
ad supbiā ex multiplici cōminatione
fuit nāq; i scriptura cōminatiōes pluri
me extra supbos. Un̄ Isai. 2. Oculi s̄b
limis hōis hūiliati sūt 7 icurabitur
altitudo viroz. Exaltabit autēz d̄ns
solus i die illa: q; dies d̄ni exercituum
sup̄ oēm supbiā 7 excessū: 7 sup̄ oēm
arrogatē 7 humiliabit. Et. 13. c. Rege
scere faciā supbiā infidelis 7 arroga
tiā fortis hūiliabo. Et idē. 23. c. D̄ns
exercitū cogitauit hoc ut detrahēt
supbiā ois gl̄ie 7 ad ignominia deduc
eret 7 vniuersos inclitos ēre. Et idē
28. c. Ne corōe supbie. Et ibidē P̄edi
bus coculeabit corona supbie. Et p̄
17. Oculos supboz hūiliabis. Et sap̄
Ecclesiastici. 3. Synagoge supboz non
erit sanitas. Et Malachie. 4. Erunt
supbi 7 oēs faciētes iniquitatē stipula
7 Osee. 7. Humiliabit superbia isrl̄.
Et Exe. 7. Quiescē faciā supbiā po
rētū. Et Hiere. 5. c. Ecce ego ad te su
pbe dicit d̄ns de⁹ exercitū: q; venit
dies tuus tps visitatiōis tue 7 cadet
supb⁹ 7 corruet: 7 nō ē q; suscitet euz.
Et Abdie. i. Supbia cordis tui extol
lit te habitare in scissuris petraz ex
altatē solū tuū q; dicit in corde tuo.
Si exaltatus fueris ut aq̄la 7 si inter
sydera posueris nidū tuū. in d̄bā te

dicit dñs. O supbi et inflati corde q
cōfidentes in diuitijs: i delictijs: et i ro
boze vestro ceterisq; t'p'alib' bonis di
cere cōsueuistis. Ecce nocebit nobis
Audite scripturarū voces ridentes:
Deus inuicibilis de' inseparabilis deus
supboz inimic' de q' d' in ps. 30. Re
tribuet habūdā faciētib' supbiam.
Ipse ē etiā q' p' Isa. 47. c. supbā ciui
tatem allōq' d. Audi hec delicata et
habitas cōfidenter que dicis i corde
tuo. Ego sū et nō ē p'et me apl'. Nō
sedebo vidua et ignozabo sterilitatē
Veniet tibi hec duo subito i die vna
sterilitas et viduitas. Uniuersa vene
rūt sup te p'p' multitudinē maleficio
rū tuoz. ¶ 4. collig' odiū dei ad su
pbā: et supboz hoīuz humiliatōe:
de quib' dixit vgo gl'iosissima i cati
co suo. Luc. 2. Deposuit potentes de
sede: et exaltauit humiles. Et hoc cō
firmat sapiēs Eccl'asticus. 10. Initium
supbi hoīs ē apostatāe a dō: qm ab
eo q' fecit illū recessit cor ei'. qm initiū
oīs peccati supbia est. Qui tenuerit
illā adimplebit maledictis et s'buertet
eū in finē. p'p'ea exonerauit dñs con
uētū maloz et destruxit eos vsq; in fi
nē. Sedes ducū supboz destruxit d'
et sedē fecit mites p' eis. radices gen
tiū supboz arefecit de' et plātauit hu
miles ex ipsi' gētib'. Patet hoc i pri
mis parētib' supbis q' de paradiso fu
erūt eiēti p'p' supbā. vt d' Gen. 3. c.
In gygantib' q' pierūt i diluuiō p'p'
supbiam. Gen. 7. In filijs filioz Noe
volētib' edificare turrim q' ptingēt
vsq; ad celū qui cōfusi sūt ut nō intel
ligeret vnus alterū: et disp'sū est atq;
cōfusū labiū eoz. Gen. xi. c. In Phara

one qui supbe detinebat pplm dei et
indurauit eo: ei' et s'berius ē i māi
rub: o. Exo. 14. c. In Senacherib qui
deū blasphemabat postq' ab angelo
oīs eius exercit' fuit intempt'. 185. mi
lia bellatoz: et ipe a filijs suis iudicio
dei percussus est gladio et infectus. 4.
Regi. 19. In Nabuchodonosor q' cla
tus i supbia cū deābularet aulam. d.
Nōne est hec babylon magna quam
ego edificauit in domū regni in robo
re fortitudinis mee et in gl'ia decozis
mei. Qui eiēti a regno septē ānis dis
currendo p' nemoza et p'ata: fenu q' si
bos cōmedebat: mutat' q' i bestiam
Daniel. 4. c. Quid dicā de Anthioco
qd de Herode agrippa! qd de He
rode ascalonita! Quid de oib' q' su
pbe regnauerūt: aut in regno assyrio
rū siue babilonioz: aut i regno p'saz
et medoz: aut i regno grecoz: aut i re
gno egyptioz: aut in regno sicionoz
aut in regno atheniēsiū: aut in regno
iudeoz vel similiū! Nōne vna v'tus
debellauit eos et redegit ad nihilum
Perijt inqt ps. memoria eoz: et cū so
nitu et dñs in cētū pmanet. An omit
tendi sūt Romani de qb' dicit Aug.
li. i. de ci. dei. c. i. hoc vō qd dei ē sup
be qz aīe spūs inflat' affectat amatq;
sibi in laudib' dici. Parē subiectis et
debellare supbos. Ubi nūc latū tot'
orbis diuiz? Ubi legiōes et exercitus
victoriosissimi? vbi legati et nūch pa
cē petētes et veniētes a finib' terre?
Ubi oratores solēnes: auri et argenti
tā multa pondera p' tributo ferētes
vbi senatores et patres cōscripti? vbi
ciues honesti? vbi triumphales arcus
et iocundi ludī? Ubi altā palatia et

edificia mirāda? vbi deoz tēpla tam
miro artificio et sapiētī dispositōe cō
struda? Tritū vsitatūq; ē puerbium
Roma quāta fuit ipsa ruina docet.
O humana infirmitas. o cōditio fra
gilis hoīuz nō ē iustā nō equū supbi
stra deū: qm nō est q' possit ei' p'atī
resistere. Ipse Romanos domauit qui
totū orbē vi et armis ac troze s'bege
rant. fugienda est q' supbia quā deus
ta fortis exercit'. De qua Cassiodor'
sup ps. 18. ait. Supbia de āgelo vya
bolā fecit et hoī mortē intulit et ces
sa bitudine vacauit oīuz malozum
mater scelez: fons vena negtie.
¶ Quid supbia diuidit in quatuor spēs. s.
cū q' credit bonū qd h'z h're a se: v' a
deo p'p'is meritis: v' h're qd non h'z
vel p'p' bonū qd habet cetos spnit.
¶ Scūdū mysteriū ¶ Cap. 2.
Declarādū de supbia d' spe
cificatio. in quo notāde sunt
supbie spēs. has aut' Bregi. i. mor. 4.
esse dicit. ¶ 1. cū q' existimat bonum
qd h'z a seipso habē. ¶ 2. cū q' bonū
qd h'z a deo ascribit meritis p'p'is. ¶ 3.
cū q' iactat se h're bonū qd nō h'z.
¶ 4. cū q' ceteris despectis singularit'
vult videri. ¶ Prima spēs supbie est
cū q' ex inordinato appetitu p'p'e ex
cellētie bonū habitū vt ingenū intel
lectū memoriā fortitudinē corpis pul
chritudinē. vel bonū t'p'ale: vt dicitas
gl'iam: honozē: potētiā. vel bonū spi
rituale: vt gratiā: sciām: sapiām: p'di
cationē: p'p'iam: et h'i' sibi attribuit
vel ase habē: nō aut' a deo. Nō d' tñ
fm Tho. 2. 2. q. 162. De estimatio rō
nū existiat v'le bonū qd h'z nō habē a
deo: s' a seipso. Et hoc p'inet ad infi

delitatē cū recta fides habeat q' de'
est auctoz oīuz bonoz. ¶ Corūp'ur
estimatio rōis in p'iclarī p'p' aliquā
passiōe: sicut vbi grā. Si aliq's senti
ret in v'li fornicationē nō eē p'cām eēt
infidelis. Nō aut' infidelis censet for
nicator q' fornicationē eligit tāq' bo
nū p'p' cōcupiscētie passiōe. ita a fili
Si q's existimaret v'lr et absolute deū
nō eē oīuz creator: eēt heresis v' inf
idelitatis p'cām. S'z q' aliq's p'p' inor
dinatū amorē p'p'ie excellētie ita de
bonis suis gl'iet ac si ea a seipso h'ret
p'inet ad supbiā nō ad infidelitatē.
Cōtra tales sic supbientes dicit ap'ls
i. Cor. 4. c. Quid habes qd nō acce
pisti? Si aut' accepisti qd gl'iaris q' nō
accepis. Et Iac. i. De datū optimū
et de donū p'fectū d'urū ē. Et. 2. p'p'
Tua sūt oīa et que de manu tua accep
imus dedim' tibi. ¶ Secūda species
supbie est cū q' bonū qd h'z ascribit
sibi et p'p'is meritis credēdo aliqua
excellētia eē in nat'ra vel grā v' for
tuna. i. t'p'alib' suis meritis et v'tute.
p' qbus videt supbo q' de' sibi sit ob
ligatus. Contra quos ē dicitū apli. 2.
ad Titū. 3. c. Nō ex opib' iusticie que
fecerunt: s' s' suā mīam saluos nos fec
¶ Tertia spēs supbie ē cū q' iactat
se habē bonū qd nō habet: ut aptum
ingenū: rapacē memoriā: industriā: s'
agēdis: p'udētia in regimie: pulchri
tudinē in p'sona: sciām i mēte: vel p'p'
dationē in vita: et s'ilia: de qb' q's gl'iet
cū tñ illa nō habeat vel non tñ sicut
existimat se habē. Et hec existimatio
satis piculosa ē in his q' se sanctos re
putat p'p' bonoz opūz expientiam:
et i sua scitate cōfidit. eo q' defacill

runnt: sic ptz in Petro q dicebat i se ipso cōfides Luc. 22. Et si oportuerit me mori tecū: nō te negabo. Sup quo v̄do Amb. ait. Si Petr⁹ lapsus est q dixerat. Et si oēs scādaliari fuerit in te: s nō ego: qd alius de se iure p̄sumat. Deniq; 7 David q dixit. Ego dixi in abūdātia mea nō mouebo: i et nū: cā sibi iactātia obfuisse confitef. 6. Auertisti faciē tuā a me 7 fact⁹ sū cōturbat⁹. que v̄ba nōn. 6. q. i. c. iuitāe. Ad hāc sp̄m supbie p̄met excusare suos defect⁹ 7 alleuare illos. 4. Spe cies supbie est: cū qd ceteris despecti singulariter vult videri. In hanc ruit Pharisēus q seip̄m iustificabat 7 dānabat publicanū 7 ceteros peccatores Luc. 18. c. dicebat nōi de⁹. Was tibi ago: q nō sū sicut ceteri hoies. adulteri raptor: ef. iusti. velut etiā hic publicanus. Jeiuo bis in sabbato: decimas do oīuz q possideo. hac supbia piclitant qī t̄pib⁹ istis oēs q se credūt bñ viuē: quoz officiū ē cōplacere mūdo iudicare p̄imos: detrahēre ceteris: magnificare seip̄s: mēdacia loqui: odia retinere: 7 iactant se noiare: bonos reliqs appellare malos: de gbus exp̄ssius dicef i sequēti 3° mysterio.

De supbia platorū clericoz religioz 7 laycoz q̄lū vnusq; i suo gradu supbus existit.

Capitū .3.

Uertū mysteriū cōtēplādum de supbia dī distinctio. Possum⁹ enī fm varios hoīuz ḡtus distinguē q̄druplicē supbiam. 1ª est platorū. 2ª religioz. 3ª clericoz. 4ª laycoz. 1ª Prima ē supbia platorū qui i q̄tuo: supbiūt. 1° in hoc q̄ existimātes meritis suis dignitatē

plationis fuisse adeptos s̄bditis suis meliores se eē arbitraf. Uñ B: egl. 24. moz. ait. P̄lato i cogitatōib⁹ supbia se ingerit: q̄ solo vite merito sup ceteros excreuit. 3° q̄tūciq; qd sit certus q̄ de volūtate dei sit p̄posit⁹ alijs 7 videaf bñ administrare: nūq; tñ pot esse secur⁹ si debitū suū faciat nec alijs v̄ se p̄ferre. Quotidie nāq; cōtingit multos s̄bditos meliores eē platis simpli. Nec sanctio: ē dicim⁹ Sixtus Laurētio: q̄ Sixtus papa Laurēti⁹ s̄bdit⁹ eius. aut p̄fectorē Valerium ep̄m Vincētio eius dyacono. Et quif aplus dicat. Ro. 13. Nō ē p̄: as n̄i a deo. s. opante quo ad bonos: tñ pōt eē a dō finēte 7 p̄mittēte q̄ ad malos Uñ. 8. q. i. c. audacter Hiero. ait. Audacter fortasse aliqd dicim⁹: s tñ q̄ scriptū ē dicim⁹. nō semp p̄nceps populi 7 iudex ecclie: p̄ dei arbitriū dat s̄ put merita nostra deposcūt. 2° supbiūt plati q̄ tanq̄ eēt dñi volūt in oib⁹ etiā idebitis reuerētia 7 obedientiā sibi exhiberi: magisq; dolent de inobediētia 7 irreuerētia sibi scā q̄ de trāsgressiōe f̄ceptoz dei. Tales multa seueritate utunt erga s̄bditos illos p̄ leuib⁹ caus̄ excoicando 7 alijs censuris eccliaisticis opescēdo: p̄ qb⁹ dī. 45. di. i. c. vera iusticia. Vera iusticia cōpassionē habet: falsa x̄o dedignationē. 3° hi q̄ de falsa iusticia supbire solēt: ceteros quosq; despiciūt nulla infirmatib⁹ mīa cōdescēdūt. 4° supbiūt plati: q̄ sūt sui capiti 7 de dignatē audire ab alijs q̄ ipsi nesciunt vel sequi cōsilia alioz ne min⁹ eis sapere videant. Cōñ quos ē illud q̄ scribit. 22. di. c. de cōstātinopolitana

Stultus est enī q̄ in eo se p̄mū existimat: ut bona que viderit discē cōtēnat. Et. 28. di. c. nullus eps. dī. Null⁹ episcopus p̄p̄ obprobriū sanctitatis vel nobilitatē generis a p̄uul⁹ vel minimis cruditis: si qd forte est vtilitatis: aut salutis ingre negligat. 4° supbiūt plati in eo q̄ nō patiūt reprehendi ab alijs in his q̄ min⁹ bñfaciūt. Nō sic egit Petr⁹ p̄nceps ap̄lozū qui reprehēsus a Paulo de nimia cōdescēsiōe erga iudeos in obseruatione legalis eū audiuit vt dī ad Gal. 2. c.

Secūda ē supbia religiosoz qui quadruplicē peccāt. 1° q̄ despiciunt seculares 7 p̄ccōres credētes se iquinari ex coz cōsōrtio similes iudeis de quib⁹ dī Joh. 18. Q̄ nolebant introire i p̄torio: ut nō contamiarent fideiū nec sibi sc̄iaz faciētes de morte x̄pi p̄curata. Cōtra quos dīc dē Deut. 23. Nō abhomsaberis egyptiā q̄ 7 ipse advena fuisti in fra ei⁹. Egyptus interpretat tenebre 7 significat seculares. Ad qb̄ facit etiā illud Hiero. 45. di. in. c. recedite. Recedite inquit polluti Recedite habite: recedite a nobis nolite nos tangē: nolite nobiscum cōscare. hec locutio nō illuminat cecoz non sanat egrotū: nō curat infirmum sed magis occidit 7 in despationē piclitatē p̄mittit. Debēt quoq; religio si cōsiderare q̄ aliqñ in seculo sūt aliqui deo magis grati q̄ aliq i religione. Et hoc legis in vitis patrum de b̄tō Pānutio q̄ cū ozaret sibi reuelāi cui assimilaret i merito audiuit a domino. Q̄ filius erat cuidā symphōiaco q̄ querebat sibi victū ex arte cātādi

Quē cū quesuisset Pānut⁹ 7 inuenisset interrogauit qd boni egisset i mundo isto. Rōdit q̄ senel cū esset latro 7 quedā mulier fuisset rapta quā so cū eiā volebat opprimē ipse defēdit eā 7 liberauit de maib⁹ eoz. Et alia vice cū inuenisset quādā mulierē p̄ heremū discurrete 7 lamētate eoz q̄ maritus ei⁹ 7 filij ex debito tenebant captiui. ipse errate redaxit 7 redēptoz dedit: 7 pecunias tribuit qb̄ maritū 7 filios redimeret. Cū autē Pānutius hortaret illā: ut deserēt mūdū: accēuit: 7 factus religiosus in scā vita p̄seuerauit. 3° itē: p̄ hoc rogauit Pānutius cui filius esset. Et didit sibi q̄ similis erat primario cuiusdā vici q̄ erat i primo. Et cū venisset Pānut⁹ ad eū 7 diligēt inguissit de vita ei⁹ dixit se eē coniugatū 7 vxozē nō cōscere: nūc cā plus nō raptorē nō ledentē alios sedatē lites 7 hospilitatem seruātem. Qui deniq; vxozē mortua hortatu. Pānut⁹ intrauit heremum: 7 sancte vitā finiuit. 3° tertio rogauit Pānut⁹ cui assilaret. Et r̄sum fuit sibi q̄ cuidā mercatori q̄ iuste lucrans: subuēiebat paupib⁹. Que oīa sibi reuelata fuerē ne eleuaret i superbia. Quis autē religiosus non debeat despice seculare vitā vel abhorzere s̄ortū cū expedit: nō tñ debet extraneitate secularibus nimis familiaris existere vel plus debito curari cū eis. 4° supbiūt religioi ex sua religione s̄ plurib⁹ se iactātes p̄ferētes ita cū suū oib⁹ alijs q̄nimo 7 alios despiciētes 7 multa mēdacia singētes ad se exaltādū 7 alios depumēdū. Monachi qdē glāns se p̄z h̄re Dīdicitū

patrē oīū religiosoz in occidente ⁊
Basilū in orīete multosq; scōs ac sū-
mos pontifices ex monachis extitisse
vt Gregoriū Nazarenū Eugeniū Ur-
banū Petrū Celestinū; ⁊ alios mul-
tos optimosq; pte elegisse. s. vitā con-
tēplatiuam. Predicatores ⁊ minores
multa dicūt suos ordines extollēdo.
Augustinū sūme venerā heremitani
vt gemā doctoz iduētes cū habitu
suo: ⁊ canonici regulares habitu suo
Seruite vginis se p̄cipuos seruitores
appellāt Carmelite a mōte carmelo
s̄ Delia pp̄ba initiū habuisse suspi-
cant pte regule Basilij suscipientes.
Et ita vnusq; supbe ⁊ passiōate su-
um ordinē alijs p̄ferre conat. Sed
aduertās oēs illud qd̄ dixit Petrus
Ad. i. c. i. In vitate cōpi q non ē ac-
cepto: psonaz de: s̄ iōi gēte q timz
deū acceptus est illi. Notēt isup illō
Micro. 40. di. c. nō est Non sunt filij
scōz q tenēt loca scōrum: s̄ q exercēt
opa eozū. Et illud Greg. eadē. di. c.
nō loca. Nō loca vel ordines creato-
ri nostro nos p̄imos faciūt: s̄ nos ei
merita bona cōiūgūt aut mala visū-
gūt. **S**upbiūt religiosi in eo q se sa-
piētes existimātes seq volūt i penitē-
tijs sensū ppuz ⁊ pp̄ia volūtātē. **Q**u-
supbiūt religiosi: q glīant de diuitijs
qs habuerūt in sclo: vel de nobilita-
te generis ⁊ hi. **T**ertia est supbia
clericoz q q̄drupl̄ supbiēdo peccāt.
p̄ in supfluo ornatu vestiū q audire
debet illud qd̄ scribit. 41. di. c. clericus
Clericus p̄fessioz suā etiā hitu ⁊ icessu
p̄bet: iō nec vestib⁹ nec calciamentis
deco: ē querat. Qd̄ cōfirmat. zi. q. 4.
c. ois iactātia. c. null⁹ eoz. c. epi. 7. c. p̄

cipim⁹. Et Xps dixit. Ecce q mollib⁹
vestiunt in domib⁹ regū sūt. **P**ec-
cāt clerici supbiendo i aplūidine ec-
clesiaz suaz: i picturis sculpturū mar-
morib⁹ ornamentis calicib⁹ vasis au-
reis ⁊ argenteis: q licz ad dei honorē
siant ⁊ vino cultui applicē: tū q ad
supfluitates q̄ ibi sūt: ⁊ ad pauperū
necessitates rep̄hēbilis sūt. **P**ro qd̄
iz. q. z. c. aurū Amb⁹ ait. Aurū habet
ecclia: nō vt seruet: s̄ vt erogat ⁊ s̄
ueniat i necessitatib⁹. Quid ē op⁹ custo-
dire qd̄ nihil adiuuat zē i ibi. Ad qd̄
facit ibidē. e. gla. ⁊. c. multi edificant.
Tercio peccāt supbiēdo clerici de audie-
tia cōfessionū cū habēt magnū cōfessū
estimantes se meliores ⁊ sc̄iores q̄
sint. **Q**uod supbiūt clerici cū vidēt aut i
missis aut in p̄dicatiōib⁹ ecclias suas
ipleri. Et multis alijs modis inflatur
veto supbie qs̄ omittim⁹ p̄ honesta-
te. **Q**uarta ē supbia laycoz q qua
druplici supbiūt. p̄ de diuitijs. ideo
i. Ibi. s. apls dixit. Precipe diuitib⁹
h⁹ seculi nō supbe sape. Et Aug. Ver-
mis diuitiaz supbia ē. S; aduertant
illud diuites oēs qd̄ vī i ps. Dormie-
rūt sōnū suū ⁊ nihil inuenerūt oēs vi-
ri diuitiaz i manib⁹ suis. **Q**uod supbiūt
layci de nobilitate generi. Un̄ Salu.
Cōe malū nobilitatis ē supbia. Sed
tales cōsiderare debēt: q̄ mors septra
ligonib⁹ equat ⁊ morit̄ vōd⁹ p̄terz
indōt. **T**ercio supbiūt layci de opib⁹ ex
gñe bonis de elemosynis de ieiunijs ⁊
silib⁹ cū qd̄ cōmiscēt multa p̄cā mor-
talia: ⁊ pp̄ illa bona opa reputāt se
iustos nō cōsiderātes. illō Eccl. astici.
19. Qui i vno peccauerit multa bona
p̄det. 4⁹ supbiūt layci erubescendo

cessare a q̄busdā p̄cā eis cōsueti. Cōt-
qs̄ dixit i s̄mōe d̄ dilatiōe p̄nie. Sūt
⁊ alia m̄ta i qd̄ oēs p̄dici p̄ supbia
offendūt deū. Nos aut̄ hec pauca vi-
rim⁹: q̄ alim̄ta q̄ min⁹ sufficiūt auidi⁹
sumū. vt Greg. v. g. ptz ex dicti q q
se exaltat p̄ supbiā hūiliabit a dō Et
q se hūiliat exaltabit h̄ p̄ g. ⁊ i futu-
ro p̄ gloriā Amē.

Seria q̄ta secūde ebdomade d̄ pi-
culoso vitio abitōis. de q̄ p̄s i caa⁹
dispos suos redarguit. **S**er. 34.

Si q̄s voluit maior fieri inf-
vos sit vester mister. Mat.
zo. c. ⁊ i euan⁹ hodierno. Re-
p̄hēbile valde ē atq; fugiēd̄ abitōis
vitiū qd̄ xps redēptor: n̄ i lectōe euā-
gelica tribuit ⁊ sapiētissime cōfatur
Quēbat nāq; Jacob⁹ ⁊ Joānes filij
Zebedi m̄re mediāt e ⁊ icēdēte h̄re
p̄māti sup cēfos i reḡ xpi: vt vn⁹ se-
deret ad dextrā: ali⁹ ad sinistrā. Sa-
picbāt adhuc aliqd̄ frenū atq; carna-
le: credebātq; p̄ resurrectōz xpm̄ tpa-
lit̄ reḡtuz. Alij eē discipuli xpi adhuc
debiles ⁊ nōdū i spū solidati talia vi-
ci audietes idignabāt. p̄p̄ea ip̄e dñs
hūilitatis mgr̄ ⁊ ill⁹ duob⁹: q̄ qd̄ pete-
rēt nescirēt: r̄ndit ⁊ alios ut abitōez
cuitarēt admonuit. Qm̄ aut̄ pp̄ illā
p̄clitāt multi i h̄ s̄mōe aliq; ad ambi-
tionis detestationē explicabim⁹: de q̄
tria mysteria erūt declaranda.

Primū d̄ offensio.

Secūdū distinctio.

Tertiū abhoiatio.

Abitio ē p̄cām: tū q̄ p̄cedit a su-
pbia: tū q̄ cōtriat caritati: tū q̄ oppo-
nit magnanitati ⁊ quot modis bonō

appetitur. **C**aplin. i.

Abitio mysteriū declarādum
de abitōe d̄ offensio. Offē-
dūt abitiosi gñit̄ deū: qd̄ p̄-
bat ab Alex. in. z. sūme. ⁊ Tho. z. z. q
iij. triplici rōne. **P**rimo rōne originatiōis
Secundo rōne cōtriatōis. **T**ercio rōne oppositi-
onis. **P**rimo rōne originatiōis. Sic fruct⁹
est insect⁹ q ex insecta radice gñat ita
⁊ ad⁹ hūan⁹ q p̄cedit ex p̄cō opoz
q̄ sit p̄cām. S; abitio q ē iordinatus
appetit⁹ honoris p̄cedit ex p̄cō. ḡ
ipsa erit p̄cām. Inq̄t enī Aug⁹ i li. de
vera religioe q̄ abitio p̄cedit ex sup-
bia ⁊ cupiditate. S; supbia ⁊ cupidi-
tas sūt p̄cā: p̄ ut aut̄ p̄ potētiā vel
dignitatē intendit q̄s acgrere appetē
⁊ excellētē honorificētia. Sic oitur
ambitō ex supbia. S; put q̄s intendit
acgrē p̄ h̄i⁹ sufficiētā seu rerū abūdā-
tiā sic ois abitio ex cupiditate. **T**er-
cipbat q̄ abitiosi offendunt ⁊ peccant
rōne cōtriatōis: q̄ oē illud qd̄ repu-
gnat ⁊ ē cōtrariū caritati ē p̄cām. S;
abitio repugnat caritati: iō est p̄cām
Dicit nāq; apls. i. cor. 13. Caritas nō
est ambitiosa. i. s̄m glo. ibi. Nō vult
alij p̄poni. Caritas enī diligit primū
sicut seipsū: ⁊ iō nō vult cū s̄b̄icē sibi
s̄ s̄otū eē appetit̄ fuire primo: ⁊ nō
sibi seruire: sic fili⁹ hois nō venit muni-
strā: s̄ m̄strare: vt d̄ i p̄ti euāgelio
Tertio ostendit q̄ abitiosi offendunt ⁊
peccāt rōne oppositiōis. Oē enī qd̄
opponitur v̄tuti morali que est scōz
regulā rōnis p̄cām est. Sed ambitio
opponit magnanitati que est v̄tut
moralis scōm p̄bm. 4. ethico. 3. ergo
est p̄cām. Magnanitati sigdē aduer-
sā abitio sicut inordinatū ordinato.

Notandū tñ fm Tho. q̄ honor: ipoz
tat quādā reuerentiā exhibitā alicui
i testimoniū excellētie v̄l v̄tutis eius.
Circa excellētia aut̄ hoīs duo sūt at
tendenda. p̄ qdē q̄ id in q̄ hō excel
lit nō h̄z a seiplo: s̄ ē q̄i quoddā in eo
v̄tū. 7 iō ex hoc nō debet sibi p̄inci
palit̄ honor: s̄ ipsi deo. **¶** aut̄ attē
dendū ē q̄ id in quo excellit dat̄ hōi
a deo vt ex eo alijs p̄sit. Un̄ in tantū
v̄z hōi placē testimoniū sue excellen
tie qd̄ ab alijs exhibet̄ in q̄tū ex hoc
pat̄ sibi via: ad hoc vt alijs p̄sit. Tri
plicif̄ ḡ cōtingit appetitū honoris eē
iō: diatū. Uno q̄ appetit̄ hō testio
de excellētia qua nō h̄z qd̄ ē appetē
honor: ē supra suā p̄portio: vt si ma
lus desideret honor: ac si eēt bonus
7 nil curās de v̄tute: desideret regim̄
7 presidētia q̄ nō debet nisi v̄tuosis.
Et hoc refert̄ Aug⁹ li. 4. de ciui. dei.
Antiq̄s romanos cū dediti eēt ido
latric: duo cōstruxisse tēpla inf̄ cetera.
vnū deē v̄tutis. aliud deē honoris: 7
cōtigua tñ ordinata q̄ ad tēpluz deē
honoris nō poterat eē accessus: nisi p̄
tēplū deē v̄tutis. Qui q̄uis erraret
vt infideles in facto 7 opione: tñ quo
ad ordinē cōstruōis tēploz nō er
rabāt. Uolebāt enī cunctis cōndere q̄
ad honorē q̄ mltū appetit̄ recte pue
niri nō pōt nisi p̄ opa v̄tutis. **¶** iō
dinatē appetit̄ honor: in q̄tū n̄ refer̄
it̄ deū. iuxta illud apli. Soli deo ho
nor: 7 gl̄ia. S̄z cupit̄ alijs illū honorē
ut quoddā bonuz. Sed posset alijs
obncē sic. Quilibz pōt absq̄ vitio ap
petere illud qd̄ sibi debet̄ p̄ premio.
S̄z honor: ē premiū v̄tutis vt. d. Arl.
i. et hicoz. Ergo q̄libz v̄tuosus sine vi

tio pōt honor: ē appetē. hinc ē q̄ Ju
uenalis. li. 4. Satyra. i. ait. Quis enī
v̄tute āplectit̄ ipsam. P̄omia si tol
las. Et Cassio. li. 2. eplaz. Nutriat̄ p̄
mior̄ exēpla v̄tutes: nec q̄q̄ ē q̄ non
ad mo:ū sūma nitat̄ ascendē q̄n irre
muneratū nō relinquit̄ qd̄ v̄scia teste
laudat̄. Et Tul. i. q. iul. Honos alit̄
artes. Rūdet Tho. q̄ honor: ē premiū
v̄tutis quo ad ipsū v̄tuosū. ut. s. h̄ p̄
premio expectē debeat. S̄z p̄ premio ex
pedit̄ b̄titudinēz q̄ ē finis v̄tutis. D̄
tñ honor: eē premiū v̄tutis ex pte alioz
q̄ nō habent aliqd̄ maius qd̄ v̄tuoso
retribuāt q̄ honor: ē q̄ ex h̄ ipso ma
gnitudinē h̄z qd̄ pibet̄ testimoniū v̄
tuti. Un̄ p̄z q̄ nō ē sufficiēs premiū: vt
d̄. 4. et hicoz. 3. mō appetit̄ honor:
inordinate in q̄tū appet̄ i ipso hono
re gescit̄ nō referēs honor: ē ad vtili
tatē alioz. Appetē ḡ honorē 3. tres
modos p̄dicatos ē appetē illū iō: dia
te 7 cū p̄cio. Magnanitas v̄o tendit̄
ad honor: es ordinate: cū q̄s v̄tuosos
actos p̄seq̄ itēdēs ex ill̄ hō: are deū
7 adiunare p̄rimos: licet ex v̄sequēti
sibi pueniat honor: de q̄ gaudet̄ 7 cō
tentatur.

¶ in trib⁹ solēt hoies eē ambitio
si. i. in appetitu inordinate dignitatē
ecclesiasticē: aut ḡdul magisterij vel tē
poralis domini v̄l p̄tatis. **¶** Cap. 2
Secūdu mysteriū cōtēplādūz
de abitiōe d̄r̄ distinctio in q̄
distinguem⁹ triplicē iordina
tū appetitū honor: i. ambitiosum. **¶** 1.
d̄r̄ ecclesiasticē dignitatē. **¶** 2. magisterij
alis sublimitatis. **¶** 3. temporalis po
tēstatis. **¶** Prim⁹ appetit̄ iō: dinat⁹
honoris dicit̄ ecclesiasticē dignitatis.

Sūt qdē multi inhabiles indocti il
lratī insufficientes indigni q̄ sitiūt di
gnitates ecclesiasticas illas querūt per
fas 7 nephas: illas pcurat̄ p̄cib⁹ 7 mu
nerib⁹: ad illas habēdas 7 accēdēdas
adhibēt oē studiū oēm̄q̄ sollicitudi
nē: 7 qd̄ volēt̄ eē: vt in plurib⁹ ip̄sis
cōferūt. p̄ q̄bus d̄r̄ in. e. nihil. extra d̄
electiōe. Nihil ē qd̄ ecclesie dei magis
officiat̄ q̄ q̄ idigni assumūt̄ plati ad
regimē aiāz. Et p̄ clariorē p̄ficule h̄
noticia q̄tuor̄ dubia occurrūt disputā
da. **¶** Primū ē vtrū sit licitū appetere
epatū. **¶** Secūdu dubiū vtrū infra di
gnitate epalez sit p̄cēm appetē alias
dignitates. vt abbatū. puoriatū. deca
natū. p̄positurā. vel archidiaconatū
7 siliā. Tertiū dubiū vtrū p̄elat⁹ pec
cet in cōferēdo b̄ficiū bono. p̄termis
so meliore siue peccēt eligētes minus
bonū p̄termisso meliori. **¶** Quartum
dubiū vtrū p̄lat⁹ ecclesie possit̄ cōmittē
v̄sangineo suo curā ecclesie postposito
meliore. **¶** Ad primū dubiū arguit̄ p̄
vna pte q̄ nō sit p̄cēm: imo sit licitum
appetē epatū. Dic. n. ap̄lus. i. Thi. 3.
Qui epatū desiderat bonū opus desi
derat. S̄z licitū ē 7 laudabile appetē
epatū. **¶** 2. arguit̄ q̄ stat⁹ epoz ē p̄
fectio: q̄ status religiosoz. S̄z li 3 ap
petē p̄p̄t̄ suā p̄fectionē statū religiōis
ḡ statū epalē. **¶** 3. arguit̄ p̄ illud quod
scribit̄ p̄v. is. Qui abscondit frumēta
maledicēt in p̄p̄lis. b̄ndictio autē sup
caput v̄dētū. S̄z ille q̄ est idone⁹ p̄
pter vitā 7 sciam ad epatū: videtur
frumēta spūalia abscondere si se ab epa
tu s̄trahat: p̄ hoc at̄ q̄ epatū accipit
ponit̄ in statu frumēta spūalia v̄sp̄

sādi. Ergo videt̄ q̄ laudabile sit epa
tū appetē: ip̄s̄q̄ vitupabile refugere
¶ 4. arguit̄ q̄ facta scōzū que in scri
ptura narrāt̄: p̄ponūt̄ nobis i exem
plū: scōm illud Ro. is. Quēcuq̄ scri
pta sūt ad n̄ram doctrinā: scripta sūt
S̄z legit̄ Isa. 6. Q̄ Isa. se obtulit̄ ad
officiū p̄dicatiōis qd̄ p̄cipue cōpetit̄
episcopis: ḡ videt̄ q̄ appetē epatū sit
laudabile. S̄z in cōntrū ē Aug⁹. i. p̄. de
ci. dei. q̄ dicit̄ illud qd̄ scribit̄. 8. q. i. c.
qui epatū. Loc⁹ supior sine q̄ regi po
pulis non pōt: 7 si ita retineat̄ atq̄
admitret̄: ut decet: tñ nō deceret ap
petitur. Rūdet Tho. z. z. q. is. Q̄ in
epatu tria p̄nt̄ cōsiderari. Unū ē p̄in
cipale 7 finale. s. epalis opatio p̄ quā
v̄tilitati p̄rimoz intēdit̄: fm̄ illud Jo
vlti. Palce oues meas. Scōz ē altitu
do gradus: q̄ eps sup̄ alios cōstituit̄
fm̄ illud Mat̄h. 23. fidel seru⁹ 7 pu.
q. cō. d. s. f. sua. Tertiū ē qd̄ cōsequēt̄
se habet ad ista: vt reuerētia 7 honō
7 sufficiētia t̄p̄alium: s̄ illud. i. Thi. 5.
Qui b̄n̄ presūt̄ p̄sbri duplici honore
digni habeant̄. Appetē ḡ epatū rōne
h̄i cōcūctū honor: manifestuz ē q̄
nō licet eo q̄ finis eēt cupiditas 7 am
bitio. Et d̄ns reprehēdit̄ ambitiosos
phariseos. d. Mat̄h. 23. Amat̄ p̄mos
accubit⁹ in cenis 7 p̄mas cathedras
in synagogis: 7 salutatōes i foro. q̄
aūt̄ ad scōm. s. ad celsitudinē gradus
appetē epatū ē abitiōsū 7 p̄suptuo sū
v̄n̄ d̄ns Mat̄. 20. arguit̄ discipulos p̄
matū q̄rētes. d. P̄ncipes gētū d̄nā
tur eoz. vbi Criso. d. p̄ h̄ ondit̄ q̄ gē
tile ē p̄matū s̄ape: 7 sic gentiū cōpati
one animarū eoz estuatōz cōuertit̄.
Sed appetē p̄rimis p̄desse est scōm

se laudabiler et uosus. Uez q. put epi
scopalis actus habet anera celsitudi
ne gradus psumptuosus: uide q. aliq
precefferat ad hoc q. subditis p
fir nisi manifesta neccitate imminente: sic
Bregl. d. in pastorali. Q. tunc erat lau
dabile epatū appetē qn dubium non
erat p huc queq. ad maiora supplicia
puenire. Uā nō de facili inueniebat q
hoc onus assumēt pferri cū ad h aliq
yelo caritatis dinitus fuisset icitatus
Pōt tū qlibet absq. vitio psumptionis
appetē talia ora facē: si cōtingeret i
tali officio eē v appetē se eē dignum
ad talia opa exercēda: ita q. bonum
op. cadat sō desiderio: nō autem pri
matus dignitatis. Uā Criso. super
Mat. ait. Opus quidez desiderare
horū ē. primatū autē honoris cōcupi
scē uanitas ē. primat. enī fugietez se
desiderat: desideratē se honorē. Ad
primū q. dicēdū q. sicut Bregl. d. i. pa
storali. Illo tpe apłs dixit illa vba q.
ille qui plebib. perat p. ad martirij
tormenta ducebat. Aug. v. 19. de ci.
dei dic. Q. apłs exponē voluit qd sit
epatus: q. nomē opis est nō honoris.
Ad secūdū vō q. nō ē eadē rō de
statu religiōis et statu epali pp. duo
p quidē q. ad statū epalē perigitur
vite pfectio. et per hoc dñs a Petro
exguit: si plus ceteris eū diliget anq.
ei comittit et pasto. ale officium. S. ad
statū religiōis nō perigif pfectio: s. ē
via ad pfectionē. Uā et dñs Mat. 19
nō dixit si es pfect. s. si vis eē pfect.
vade et vēde oia q. habes. Et hi. dis
ferētie rō ē: q. fm Diony. pfectio pti
net actiue ad epm sicut ad pfectiozē.
Ad monachū autē passiuē sicut ad pfe

ctū. Regis autē q. sit pfect. aliquis
ad hoc q. possit alios ad pfectionem
adducē qd non perigif in eo q. ad
pfectionē adduci. Est autē psumptuosus
q. aliq. se pfectum reputet: nō autē q.
aliq. ad pfectionē tēdat. 2. nō ē ea d.
rō: q. ille q. statū religiōis assumit: se
alijs subicit ad spūalia capiēda: et h
cuilibz licz. Ne vō q. trāsit ad statum
epalē sblimaf ad h. q. aliq. pvideat
Et hāc sublimationē debet sibi null.
assumē: scdm illud Hebr. 5. Nemo
sibi assumat honozē. s. q. vocat a deo
tanq. Aaron. Et vt Bregl. d. 8. q. i. c.
in scripturis. Sic loc. regimē deside
rātibus negādus est ita fugientibus
offerend. Ad tertiu argumētū. vō
Q. dispesatio spūaliū frumētōz nō ē
faciēda scdm arbitriū ppriū: s. pncipa
liter qdē scdm arbitriū et dispōm dei
Secūdario autē fm argumētū supio
rū flator. Ex q. non intelligif ille ab
scōdere frumēta spūalia q. nō cōpe
tit ex officio nec ei a supiozi iniūgitur
si ab alioz cōnectōe aut gubernatōe
desistat: s. solū tūc intelligif absōdē
si dispesationē negligit cū ei ex officio
incūbat vel iniūctū officii ptnaciter
recusat: q. ut dī extra de renūciatōe
in. e. Nisi cū pridē. Tūc in te verā hu
militatē custodief cū p eā locū sblimē
effugies et p obediētia non dimittes.
Et. 8. q. i. c. in scripturis. Si is q. valz
ospotētis dei remuerit pasce oues oī
dit se sumū nō amare pasto. Ad
q. tū vō arg. rīdet Bregl. i. pasto.
q. f. sa. q. mitti voluit ad pdicā vō dicit
se antea purgatū p altaris calculum
Quia q. valde difficile ē q. purga
se agiscē iō null. pdicāe v. nisi mittaf

piculosum q. est et nō sine abitiōe etiā
viris idoneis querē et petē epatum.
Sed qd de illis in qb. nulla cōditio
que i. epō ē regrēda. puni. inuenitur
q. instat fatagūt ambiūt: ut pmouēaf
ad dignitatē epalē. O temeraria psum
ptio. o inflata elatio. o dyabolica: su
pbia. Audiant tales id qd scribit ex
de elect. c. cū i. cūctis. Cū in cunctis sa
cris ordinib. et ecclesiasticis ministerijs
sicut etatis maturitas: mox grauitas
et lraz scia ingreda multo forti. bec
in epō oportz ingri: q. ad curā ponif
alioz: in seipso debet ostēdere qliter
alios oporteat in domo dñi puerfari
Blo. vō sup vbo lraz dicit pp. dese
ctā seie repellif aliq. ab epatu etiam
i. p. mot. vt. ptz. extra de etate et q. li
tate ordinādoz. c. vlti. Et est de de.
.c. cōgregato. Et. i. q. i. c. vltim. dī.
Vltimū est aputandus nisi pcellat
scia et scitate q. ē honozē pstatio: ad
idē est. c. nō. o. 1. q. 7. Secūdū dubiū
erat vtrū vltra epalē dignitatem sit
peccatuz appetē aliq. dignitates seu
officia: v. bñficia: vt abbatia poratū
ic. Et videt q. nō: q. qd nō ē. phibitū
p aliq. ius videt eē. cessū. i. q. 2. c.
hebron. s. sequēti. Si ista nullo iure
phibēf. q. ut licita concedūf. Cōi. h.
videt esse rei vitas. Et rō ē: q. ubi ea
de rō. l. et idē ius. Nā de filib. idez ē
iudiciū. ar. di. s. c. ad eius. Sed rō q. re
ill. q. est appetit. epat. est pp. curā
qua habet anera: q. psumptuosū nimis
est vt qs se reputet idoneū ad regen
das aīas alioz. Sed eadē rō ē i. qliz
pdicōz: q. i. in oib. ē cura anera nec
differūt ab epatu nisi fm magis et mi
nus: q. vt ptz. epō habet curā vniuer

salē toti. v. p. o. c. e. s. in pdicōis offi
cīs cōstituti habēt curā p. ticularem
vt ptz. vni. prochie vel vni. collegij.
Taliū autē appetit. n. diuersificat spēz
s. q. d. itatē pēci: sicut appetere furari
vni. flo. enū ē eiusdē spēi cū appetitu
furādi mille: licet h. sit g. u. Sic i. p. po
sito v. appetitu epat. et alioz bñficioz
curatoz. Pretea s. Tho. Ray. Host
et Host. Qui petit p se aliq. pdicō
rū si alias sit dign. efficit indign. rōe
psumptiois et comittit symonia. q. pec
cat mortalif. Et p hac cōclusioē faci
unt vicia scōz. Uā Criso. 40. dī. c.
multi. ait. Quicūq. desiderauerit pu
matū in tra iueniet cōfusione in celo
nec inf. seruos xpi cōputabif q. de pri
matu tractauerit. Null. aut inuenit
cōfusione in celo aut sepat a cōfōzō
seruoz xpi nisi pp. mortale. q. ic. Et
i. q. i. c. Principat. Leo papa ait. Pri
cipatus id est platio que aut seditio
extozit aut abit. occupauit etiam si
morib. nō offendat aut actib. ipsius
tū inich. sui ē pnciosus exēplo: et viffi
cile ē ut bono pagaf eritū q. mala sē
inchoata pncipio. Sed nō v. aliquid
pnciosū nisi mortale. Sciēdū autē q.
id qd dicit. ē. s. q. nō licet petē bñficia
curatū: nec pōt peti absq. vitio symo
nie. Aliqui illud non tenēt. vt Bern.
et Guil. hāc opi. seq. vidēf curiales: s.
tū non ē tuta. forte posset dici q. qui
intēderet deo seruire in clero: n. pp.
honorēs maiores consequēdos et di
uitias in seculo: sed qa status ille me
lioz est q. secularis et v. inis applicat.
et magis sibi grat. et in eo posit. ap
petit sibi puideri de bñficio: et petit
illud a superioribus ut possit secūdū

cōditionē suā sustētari nō ad pōpā
sed ad decētiā nō habēs intētiōz ad
curā: nec ad honozes 7 gōd 7 ad pin
guis bñficiū: s̄ ad sui gubernationēz
ita cōtētus de simplici bñficio sicut d̄
curato: cūmō sibi sufficiēs eēt nō pec
caret. Appetit enī 7 querit qd̄ ē d̄ in
re dīno debitū. Videlicet q̄ q̄ altari
seruit: d̄ altāi v̄z viuēvt. v. ap̄s qd̄ ē
licitū cuilibz. Et q̄uis cura amera sit
ei qd̄ sibi cōferat oculus ei nō ē ad h̄
pncipalit̄: s̄ ad sustētationē sibi debi
bitā ex seruitio eccl̄ie. Illud aut̄. s̄. qd̄
sit curatū ē accessō: iū 7 p̄ accidens 7
accessōiū nām seq̄ congruit pncipale
de re. iū. li. 6. Sed pncipale intentū.
s̄. sustētatio sui iure ē licitū. q̄r quod
inde seq̄ nō aliqd̄ illicitū adiūgendo
Tertū d̄biū erat vtrūz plar̄ peccet
p̄ferēdo bñficiū bono p̄termisso meli
ori vel vtrū peccēt sic eligentes. 7 v̄
q̄ sic. Quia. 8. q. i. c. licet. Hiero. ait.
Sciāt oēs 7 certi sint: q̄ q̄ p̄stātiōz ē
ex oī p̄plo. q̄ doctōz. q̄ s̄ctōz. q̄ oī v̄
tute eminetiōz: ille eligat ad sacerdo
tiū. Sed bt̄s Tho. in qd̄ā. q. d̄ q̄libz
dicit q̄ aliqs pōt dici melior duplici
Uno simp̄l̄. alio sc̄dm qd̄. Simp̄l̄
aut̄ v̄ melior q̄ ē s̄ctior: 7 pl̄ h̄ns de
caritate. Sc̄dm qd̄ v̄ melior q̄ ē me
lior sc̄dm aliquē respectū. Contingit
aut̄ aliquē eē meliorē simp̄l̄. i. maio
ris sc̄ctitatis: q̄ nō ē melior q̄tū ad hoc
q̄ p̄ficiat in eccl̄ia. Sed alius mioris
sc̄ctitatis eēt melior in regimie: q̄ forte
magis eccl̄iam iuuare poterit: v̄ per
lumē sapie: vel p̄ auxiliū potētie: vel
q̄ dū i eccl̄ia deseruiuit. Nō ḡ tenet̄
vare plar̄ officii vel bñficiū meliori
simpliciat̄: s̄ meliori q̄ ad hoc id̄ si p̄fe-

rat vnū alteri p̄p̄t aliquā cāz q̄ p̄tine
at ad honorē dei 7 vtilitatem eccl̄ie
iā q̄tū ad hoc iste ē melior 7 platus
recte facit p̄nouē illū: sicut eēt eligē
tes. hec ille. Nōndū etiā q̄ q̄uis min̄
bonus simp̄l̄ posset p̄ferri magis bo
no in regimine eccl̄ie: q̄ vtilior: nō tū
si sc̄it esse malus: q̄uis posset iuuare
eccl̄iam p̄ sc̄iam 7 potētiā: q̄ in h̄i p̄
marie regis bonitas vite alias sine
p̄co cura exerceri nō pōt. Hoc enī
nō esset p̄ferre min̄ bonū: s̄ simplici
malū: 7 p̄ cōsequēs q̄ nō ē idoneo. Uā
Albert̄ magn̄ dicit expresse q̄ p̄mo
uētes ad ordines v̄l curā pastorālē: s̄
aliqd̄ bñficiū eccl̄iasticū sc̄it indignū
abiq̄ d̄bio peccat mortalit̄. Nec no
bilitas excusare pot̄ q̄ p̄moueat ma
lus: q̄ quāto nobilior tato nociuor.
Et si dicat q̄ alius nō sit ita vtilis oī
no: ista rō nihil valet: q̄ vtilitas spi
ritualis tpali ē p̄ponēda: nec excusat
paucitas mīstro: ā eccl̄ie. hec Albert̄
Dicit v̄o aliqs eo ipso bon̄ q̄ nō est
malus ex̄ de p̄sūptiōibz. c. dudū
Quartū d̄biū erat. Utrū prelat̄ ec
clesie possit cōmittē s̄anguineo suo
curā eccl̄ie postposito meliore: videt̄
q̄ nō: q̄ Hiero. dicit loquēs de Tho
yie q̄ s̄stituit sibi successorē i regimi
ne Jesū naue. 8. q. i. c. si ergo. Illa cō
sanguinitatis rō: nulla p̄p̄ngat: ha
bita cōtēplatio ē p̄p̄ngs agroꝝ 7 p̄
dior relinq̄ hēditas gubernatio po
puli illi tradat̄ que deus elegerit hos
s̄. tali q̄ h̄z in semetipso sp̄i dei: 7 p̄
pta dei in cōspectu eius sūt. Et idem
Hieronymus. 8. questione. i. capitulo
moyses Moyses amicus dei cui facie
ad faciē locutus est de p̄ potuit vtiq̄

successorē: es pncipatus filios suos face
7 posteris p̄p̄tā relinque dignitatē.
Sed extrane⁹ de alia tribu eligitur
Jesús nane ut scirem⁹ pncipatū i po
pulos nō sanguinei deserēdū esse: sed
vire. Glo. d̄. ubi sup̄ v̄bo tribu Moy
ses fuit de tribu leui. Jesu nane siue
Josue fuit de tribu Effraim ad hoc p̄
positum recitat etiā Polierat⁹. li. 4.
Q̄ obsecrāte senatu ut Adrian⁹ filiū
qd̄ habebat Augustū faceret ridisse
serf sufficē v̄z. Q̄ ego regnaueri cum
nō merear. Principat⁹ enī nō sangui
s̄ meritis vādus est. Inutilit̄ q̄ppe re
gnat q̄ rex nascit̄ nec meref. Uerū
Tho. in qd̄ā. q. d̄ quolibz. dicit q̄ alif
est dicit̄ de s̄anguineo eque idoneo
alif de cōsanguineo min⁹ idoneo. Si
aut̄ consanguine⁹ sit eque idone⁹ pōt
platus p̄ferre s̄anguineū: nisi ex hoc
forte sc̄dalū oriat̄: vel aliq̄ ex in ma
lū ex plū accipiant: vt q̄ p̄babiliter
timef q̄ alif plati inducerēt h̄ exēplo
ad vandā suā min⁹ dignis. Rō hec:
q̄ in h̄ q̄ det s̄anguineo eque digno
nū depit vtilitati eccl̄ie: nec est cōtra
caritatē. Et h̄ figuratū est Gen. 47.
vbi Pharaō Joseph loquēs de s̄rib⁹
suis dixit. Si eēt nosti i eis viros idu
strios cōstitue illos magistros pecorū
meorū. Si v̄o s̄anguine⁹ plati sit mi
nus idoneus non debet enī p̄ficere ad
curā eccl̄ie postposito meliore. Et sic
faciēdo 7 p̄ficiēdo illū q̄viter peccat.
Quis tpibus h̄i in bñficioꝝ collatōe
ac distributiōe fiat nō op̄ ē enarrāe
cū iā māifesta sit oib⁹ eccl̄ie sc̄t iactu
ra p̄ficiū infames: p̄mouēt ābitiosi:
exaltāt amici: 7 q̄si nulla ē āpli cura
de regimie aiaz. p̄ualuit ābitio 7 ad

lucra tpalia mūdānāq̄ pōpā oīa sūt
redacta. O deus de celis. o de⁹ oīpo
tens. Inspice succurre visita: 7 nō de
relinquas p̄p̄t peccā nostra spōsā tuā
eccl̄iam quā tuo p̄cioso sanguine rede
misti. Inuasērūt lupi rapaces gregem
tuū: 7 nō ē q̄ pascat oues tuas. Secū
dus appetitus iordinat⁹ honoris d̄
magisterialis s̄blūnitatis: Appetunt
nāq̄ multi idebere magistrālē ḡdum
7 licz fm̄ Hosti. in sūma sua. li. 5. i ru
bica de magistris. Preceptor cuiusli
bet discipline vocari possit mgr̄: vt i
l. gbus erga. ff. de v̄. sig. vel q̄ regimē
h̄z p̄ceteri. ut in. l. i. ff. de ext̄ actiōib⁹
vel doctō: legū ut i p̄benio. ff. de pe
nulti. Nostū loquimur de magris put
sic appellāt doctōes theologie i q̄b⁹
reprehēnsibilis eēt pōt magisterij ḡdus
7 ābitiosus reputari q̄duplici rōne
p̄ rōne insufficientiē. p̄ rōne repa
gnatiē. p̄ rōne sup̄bie. p̄ rōne finis
p̄ rōne insufficientiē: q̄n aliqs insuffi
ciēs ē: q̄ vel indoct⁹ vel adeo parum
doct⁹: ut sibi ḡdus magisterij d̄uenire
nō possit. p̄ gbus d̄. 61. di. c. miserū.
Miserū ē cū fieri magistz q̄ nūq̄ fuit
discipul⁹. Et. 59. c. ordinat⁹. debet an
eē discipul⁹ q̄s doctōz eē d̄siderat
7 sic docē pōt qd̄ didicit. is. q. i. c. sic
viue. Multo tpe discē q̄ postmodū
doceas. Et. c. si clericat⁹. Si clericat⁹
titillat d̄sideriū: discat qd̄ possis do
cere. 7 rōnabilē hostiam offeras deo
miles anteq̄ tiro. nec pius magister
lis q̄ discipul⁹. 7 de electiōe. c. cum in
magistru. In magistrum assumi nō d̄z
qui formam discipuli non assumpsit.
hec ibi. Dicit autem Hosti. vbi supra
q̄ p̄mouendus ad magisterium

de appetitio magisterij an
licita sit

cognosci pot legedo et disputando si
sit idoneus. **T**ercius est reprehensibilis et
ambitiosus magister huiusmodi ratione repugnante
Quia aliquis esset in aliqua religione que ta-
lia contineret que sibi magister huiusmodi re-
pugnaret: sicut de monacho. d. Hiero-
nimo. q. i. c. monachus. Monachus non do-
ctus: sed plures habet officia. Ad quod
facit ibidem. c. si cupis. et c. alia causa. Si
autem talis esset religio in qua possent religi-
osi cum obseruancia regule et statutorum
suorum vacare etiam studio litterarum et
dicacione et instructio aliorum posset huius-
modi viri religionis vocati secundum Alex. in. 4. su-
me. ad gradum magistrum promoueri. quod
firmat per ea que scribuntur. id. q. i. c. do-
ctos. c. moderantem. c. sunt nonnulli. c. nos
autem. c. i. prochia. c. cum per utilitate. Et huius-
modi apparet per experientiam: que quotidie ex
ordinibus medicacionum multi sunt magistri
in theologia. **T**ercius est reprehensibilis et
ambitiosus gradus magistrum ratione su-
perbia: quoniam aliquis querit illum gradum im-
pudenter se ingerendo ut excellat et appare-
at gloriosus quod prohibet christus Mat. 23.
d. Nec vocemini magistri. scilicet cum elatione
mentis: quoniam magister vult esse christus. In quibus
verbis non nomen aut gradum dicitur ma-
gister sed secundum omnes doctores. sed tamen super-
bia ad quam multi cum nomine illo veni-
unt que eo que magistri sunt et vocantur credunt
se omnia scire: spernunt indoctos et quod ipsi
sciunt alijs cum difficultate et labore vir-
tute coiccare volunt. **T**ercius est reprehensibilis et
ambitiosus magister huiusmodi gradus ratione finis
Quia aliquis magistrum suscipit non propter
honorem dei: aut saltem propter utilitatem vel utili-
tatem primorum: sed propter temporalia lucra propter
placitationes obtinendas et acgrendas di-
gnitates tales siquidem que a debito sine

deficiunt honore debite appetunt et in-
ordinant. Iudicet ergo unusquisque seipsum.
Ego non audeo aliena facta culpam
procor tamen deus celum: ut magistrum digni-
tatem tam multis ad salutem accedat que cum
est dationis eterne. Tercius appetit
inordinat honoris et ambitionis est secu-
laris potestatis quod aliqui aspirant tyrannice
diuina usurpare. Ratione dicitur ut melius intel-
ligat non dicitur que quod drapliciter potest aliquis
recte et merito esse princeps aut dominus
ex diuina ordinatione. **S**ecundus ex ecclesie col-
latione. **T**ercius ex legitima successione. **Q**uartus
ex populi electione. **P**rimus ex diuina ordi-
natione: sicut Saul fuit vinctus in regem
a Samuele de voluntate dei. vt huiusmodi.
Reg. 10. Qui cum fuisset abscodit de
mi cucurrerunt illi de populo: et tulerunt
eum inde sicut fuerat diuinitus reuelatus
stetitque in medio populi. Et Samuel di-
xit. Certe videtis quem elegit dominus: quoniam
non sit filius eius in oculo populi. et clamauit cum
dominus populus: viaat rex. **S**ecundus potest aliquis
esse princeps ex ecclesie collatione: quoniam seque
ecclesie auctoritate diuina transferret alicui
preparari: et precipue ipsa dignitatem
papa. n. impatoris istitue et destitue
re: et potest rationabilibus causis inueni-
entibus: sicut factum fuit tempore Stephani
2. vt dicitur in chronica martiniana quod
Artulphus rex longobardorum ingeta-
bat romanos. quapropter Stephanus
romanus pontifex aduersus que Constantinus
quintus constantinopolitanus impator
non poterat iurare. Romanos venit in
fracta ad Pipinum regem francorum.
Qui cum papa veniens liberauit roma-
nos ab iniurijs longobardorum. et continuo
in primio virtuosus laboris factus est impa-
tor: et reuersus in fracta ipse annis. 14.

Pipino autem successit in imperio Karo-
lus eius filius multumque impius apud fra-
cos annis. 35. et mensibus. 9. vsque ad tempora
Ludouici tertii. cuius tempore: que fraciogene
non inuenit Romam ab iniurijs longo
berdorum fuit diuisus impius eo que vnus
impauit in Italia. alius in Alemania et
scisma durauit vsque ad Ottonem. qui
liberauit ecclesiam ab impietate Job. pa-
pe. 12. que cardinales suo adiutorio
deposuerunt. quare Otto coronam im-
perii suscepit: et eo mortuo ipse filius
eius Otto secundus: et per illam. Otto
tertius per hereditariam successione. Sed per
mortem Ottonis. 3. fuit institutus impator
eligere ab electoribus. scilicet. maguntinensi
treuerensi. colonienf. marchione bra-
uaburgensi. palatino. diuce saxonie. et
rege bohemie. De potestate vero pape super
impatore dixi in sermone de sacerdotali
dignitate. 3. potest aliquis esse princeps et
dominus ex paterna successione: sicut de
Salomone dicitur. 3. reg. 2. c. Salomon
autem sedit super thronum David patris sui et
firmatus est regnum eius nimis. 4. potest
aliquis esse princeps ex electione: quando
eligit vniformiter et concorditer ab illis
quibus habet potestatem. His modis exceptis
que diuini cupit ambitionis vitio tangit.
Sed dubitaret aliquis. Quid de officijs
et dignitatibus secularibus si appetant
et percurent per preces et obsequia: vt offi-
cium potestatis senatoris capitanei et huiusmodi.
nuncquid est peccatum? Ratione dicitur que si quis huiusmodi
appetat et querat magis curas de ho-
nore et lucro que de iusticia seruanda que
taliter peccaret. Sicut si ignorat ea que
spectant ad executionem debitam dicti
officij. nec iuari per alium potest. Similiter
si paratus est se intromittere de his ad

que sua potestas non extendit quis ibi con-
sueuerit fieri. puta si laycus velit de
clericis iudicare vt de ecclesia disponere
quod eis prohibetur. di. 96. per totum. Si autem
appeteret que illos gradus zelo iusticie
et caritatis primorum erigere non ratione
proprie commodi non peccaret: sed que est hic
et laudabimus eum. Ideo magnus erit
numerus damnatorum.

Ambitiosa est ambitio: tum
que inducit multa mala: tum quia omnis iustus
illa fugit. tum etiam que tollit quietem
mentis. **C**apitulum 3.

Tertium mysterium declarandum
de ambitione vt abominatio
Abominandum appete et fugie
dicitur huiusmodi peccatum per tria. **P**rimo quod multa cri-
mina inducit. **S**ecundo quod omnis iustus illa fu-
git. **T**ercio quod quietem mentis tollit. **P**rimo am-
bitio multa crimina inducit. hoc ma-
xime malum habet ambitiosus que nec timet
deum. nec verecundus homines: sepe et libenter
mentis adulat sepe simulat humilitatem
inclinat cordis: seruus est omni et tribu-
tari crudelissimus et venenosus. Quis
propter ambitionem etiam suis. Romulus
que de occidit fratrem Remum vt solus re-
gnaret. Julius cesar Pompeium esse seque
percutit vsque ad mortem cum que plurima bella
gessit cupiditate imperij. Absalon suus
patrem David temptauit pellere regno:
vt rex ipse perciret. Et quod historiae
grimus quoniam clara sunt omnia bella que fuerunt
in mundo vsque nunc. Nec dubium est illa
fuisse per maiorem parte confecta ex liuore
ampliandi dominia. propterea Ninus
rex assyriorum bellis vexauit puincias.
propterea magnus Alexander vixit
exercitum extra patriam contra Darium
imo contra omnes reges orientales.

pprerea marcialis romanis sp fuerit
in bello ab vrbe cōdita: vsq; ad tpa
cōstātini: habueruntq; bella plurima
aduersus sabinos cōtra volscos co-
riolanos. veios. saliscos. pelignos pi-
cētes. sannites. tarentinos. cartbagi-
nēses. byspanos. metridatē. egyptuz
germanos. cymbros. 7 pthos. Et vt
brevit dicā cōtra totū mundū. Et qd
enumeret quat' hōiuz sanguis in tot
plūis sit effusus? quot millia millū sint
extincti. quot ciuitates dēpopulate. qd
violatē vrgines. quot vtriusq; scrus
pccio venūdati! O ābitio tātoz sce-
lerū mī. ovenōsa radix ex qua facile
pdiat ois facinorū germē. o bonozū
moz dissipatrix. o iūmice iusticie. o se-
minatrix odioz. o fons ois scādali. o
cōfusio religiosoz. o turbatrix ecclie.
o desolatix ciuitatū. o deniq; destru-
ctrix generis humāi. ppf ābitionem
nāq; vix pōt aliqs p viā rectā icedē
7 quq; imo multoties q boni credūf
7 facti ppf ābitionē efficiūf reprobi:
7 dyaboli filiū. **S**abbominada est
ambitio: q; glibet iustus eā fugit. Do-
minus nī Jēsus xps cū factō miraclo
de qnq; panib' voluissēt eū sibi regē
facere aufugit. ut hī Jo h. 6. Moyses
cū eēt annoz. 83. 7 mitteret a dño vt
esset dux populi isrl' multū excusavit
se. d. Qd esset ipeditio: is lingue Exo.
4. c. Die. cum mitteret a dño: 7 cōsti-
tueret sup reges 7 regna ad ānūcian-
dū vñ dēi subtrahēbat se. d. ha. ha.
ha. dñe deus nī nescio loq. Hiere. i. c.
Marcus euāgelista ut sacerdotio in-
habilis esset amputavit sibi pollicem
gregis magnus a clero 7 populo ac-
clamat' i papā occulte fugit. Ambro

ne pmoueret i archiep'm magnā resi-
stantiā fecit: 7 sic oēs boni 7 iusti viri
ābitionē sūt detestati. **A**bbomian-
da est ābitio: q; quietē mentis tollit.
Semp enī ābitiosi hnt in corde ignēz
semp sūt in cogitatioib' semp in ven-
teris martyres. nō dei: s; pncipis te-
nebrāz. pprerea Ber. li. 3. de cōsidera-
tiōe qd Eugēiū. ait. O ābitio ābitio-
tū crux: quo oēs torques oib' placef
Nil acius cruciat nil molest' igetat
nil tā apud miseros mōtales celebrūf
negociū ei'. Et idē i sermōe. 40. Am-
bitio subtile malū secretū vir' pestis
occulta doli artifex mater hypocrisis
linori parēf vitioz origo: tinea scita-
tis. excecatrix cordiū. hec ille. ppf h
itaq; oia vitari debz ābitio: ut sic ob-
tineri possit p humilitatē dīa grā 7
in fine sempiterna glā in qua viuūt re-
gnatq; gloriofus de' p infinita secula
seculozum. Amen.

Seria qnta secūde ebdomade in q-
diagesima de vitio vane glorie quo
laborabat diues ille dānatus: 7 qd
plūmū timere debet penitētes: q; ori-
ri solet maxie ex opib' hōis. Ser. 35
Induebat purpura 7 bysso
Originalit' Luc. 15. e. 7 i euā-
gelio hodierno. Audim' ex lectiōe
sci euāgelij dānatū fuisse diuītē i iser-
no: nō q; diuitias possidebat: sed qm
male illis vtebat. Erat enim crudelis
primis: Lazaro mēdico cui' vlcera
canes lungebant aialia bruta. ipse hō
nullā pietatē exhibebat. Cōstituit
finē suū i copia bonoz tpalū: 7 ppf
illa supiorē nō cognoscebat deū exal-
tabat seipsū 7 elatus corde cupiebat

honorari. Et pprerea induebat pur-
pura 7 bysso gloriā qres in excessivo
omatu 7 imoderato. Et qm plurimi
sūt illius diuitis sequaces 7 imitato-
res q oē desiderū suū inflammat ad
hāc gloriā tpalē manē 7 vacuam id-
circo in pnti smone de vane glorie vi-
cio aliqua discutim' de qua tria my-
stria occurrūt declarāda.

Prima dē diffinitio.

Secunda dē detestatio.

Tertium generatio.

Quid sit vana gloria 7 qd differat
a gloria sancta que esse potest i hōis
7 vtuosis 7 a glā bēa. **Cap. i.**

Primū mysteriū de vana glā
viciū diffinitio in quo qd sit
vana gloria. videam'. Et Alex. in. 2.
sūne diffinit ea sic. Vana gloria est
appetitus inordinat' 7 inordinate de-
lectatio humane laudis. Nā glā cla-
ritatē quāda significat. Vā gloriā
idē est qd clarificari vt Aug. vii sup
Jo h. 7 Ambro. in li. de officiis. Vā
est clara cū laude noticia. 7 Tull' in
rhetorica. Gloria est frequēs de aliq
fama cum laude. Laus vō vt Ari. d. i
rhetor. est sermo elucidans magnitu-
dinem vtuus. Jo nomē glorie impo-
tat manifestationē alicui' de hoc qd
apud hōies decoz videt sine illud sit
aliquod bonū spāle sine temporale.
Possūm' tā pclariorē itelligētia di-
stinguere triplicē gloriā. **Prima** dē
beata. **Secūda** sancta. **Tertia** va-
na. **Prima** est gloria bēa de qua i
ps. Gloria 7 diuitie in domo eius. Et
ps. 149. Exaltabunt sancti in gloria.
Et de hac diffusius loco suo dicam'.
Secūda est gloria scā: 7 hī Jo h.

22. q. 12. est cū qs cogit suū dignū
laude 7 approbat illō cupiēs ab alijs
laudari. aut ppf diuinū honoz: aut
ppf primozū salutem. Nāq; sū Alex
laudari ppf deū 7 ppter bonū primi
nō est aliud q; deū laudari in nobis
Unde nō errat: s; sancte appetit glā
cū vtuose viuūt 7 nō stant ibi finis
Ad hāc extat nos xps dices Mat h
1. sic luceat. l. u. c. h. ut. m. do. ops. u. 7
gl. p. u. q. i. 2. Et. i. cor. 10. Sine offen-
sione tēte iudeis 7 gētibz 7 ecclie
dei: sicut 7 ego oibus p oia placeo: nō
querēs qd mibi vtile est: s; qd multis
ut salui fiant. Et Ro. 12. Prouidētes
bona nō tantū corā deo: s; etiā corāz
oibus hōibus. Et Ecclia. 4. Cu-
rā habe de bono. noie. 7 p. is. fama
bona impinguat ossa. Et Quidā. i. 6
tristib'. Deniq; non puas animo dat
glōria vires. Et scōda facit pccōria
laudis amor. Jo. Aug. in sermone de
cōfess. ait. Soler mouere carissimi q
dñe noster Jēsus xps in sermōe euā-
gelico cum pōis dixisset. Luceat lux
vra corā hōib' vt videat vestra bo-
na opa 7 gloriācēt patrē vestrū qui
in celis est. postea dixit. Attendite ne
iusticiā vestrā faciat corā hōib' vt
videamini ab eis. Turbat enī mē pa-
rā intelligētis 7 pcepto vtriusq; ob au-
ditū cupientis 7 p ciueria 7 aduersa
distendit. Tā nemo enī pōt quis vni
dño obtēpare repugnātia iudenti q
nemo pōt etiā duob' dominis faire
quod eodē sermōe saluator ipse testa-
tus est. Quid ergo faciat anim' mu-
tans cū se obtēpare nō posse existimae
7 nō obtēpare formidat? Si enī opa
sua in luce posuerit hōibus intūda

vt faciat qd pceptū ē. Luceat lux ve-
stra corā hoibus reuz se teneri arbi-
trabit quasi cōtra pceptū fecerit vbi
dicif. Attēditene iusticiā vram facia-
tis corā hoibus ut videamini ab eis
Qui at recte intelligit vtrūq; implet
7 seruiet vni vīlīmo dño qui seruum
pigrū nō dānaret si ea que nullo mō
poterat impareret. hic ille. Et ibi cōdu-
dit dicēs. Intētio quippē cordis hūa-
ni quo dirigat 7 quid expectet itue-
dū ē. Ex quibus oibus colligif q nō
sūt vītutis opa p̄mittēda quoniā
ad illa sequif laus mltōz 7 redādāt
i vītutōz famā dāno ibi intētio nō
cōstituat finem suū. Tertia est gloria
vana que scdm. Alex. 7 Bon. vbi. s̄
pōt eē triplex. **P**riō ex pte rei p q
quis gloriā qrit utputa si quis gloria
quereret d sapiētia quā nō habet et
h̄ modī. vel de eo qd est p̄ccm ppter
qd in ps dicif. Quid gloriaris in ma-
licia. Vel cum querit gloriā de eo qd
nō est gloria dignū: vt de diuīsijs. de
pulchritudine. de dominījs 7 h̄ de
qb nō est glāndū eo q trāsitōria sūt
caduca 7 vana. Unī Isa. i. dī. Oīs ca-
ro fenū: 7 oīs gloria ei q̄si flos agri
Gloria est vana ex pte eiā q qd
gloriā querit: puta ab hoīe principa-
liter cuius iudiciū nō est rectū. Unī in
ps. Maledicta ossa eoz q hoīb⁹ pla-
cent supple cū ponif ibi finis. Tertia
gloria est vana ex pte eius q gloriā
appetit: qui videlicet appetitū glorie
sue n̄ refert i debitū finē: puta ad ho-
norē dei 7 primī salutē. Nā oīs glā
finalit̄ ad deū ē referēda. Unī David
in ps. Non nobis dñe. non. n. s. n. tuo
da gloriā. Et xps Job. io. Ego glāz

meā nō quero. Si ego gloriā meā q-
ro gloria mea nihil est.

Fugienda est vana gloria: tū q
p illā offendit deus: tū q hō p eā spi-
ritualit̄ infatuat: tū etiam q oēs iusti
ipsam conati sūt vitare. **Cap. 2.**

Secūda mysteriū declarādū
d vana gloria v̄ detestato
Est sigdē vitiū graue 7 dete-
stabile p̄t tria. p̄ p̄t offensionem.

P p̄t infatuationē. **P** p̄t ex-
plicationē. **P** vana gloria est vitium
grue 7 detestabile p̄t offensionē: q
p illā offendit deus. Nō d̄ at fm Bon
vbi. s̄. Qd aliqñ ē p̄ccm veniale. aliqñ
mortale. Veniale est cū ex subito mo-
tu trahit animus ad p̄pam laudem 7
gaudet de bona hominū opio: tū cū
ro excitat statim rep̄mit 7 subicit mo-
tū illā recognoscēs deū 7 illi se humi-
liās. Difficile nāq; est primis motib⁹
glorie vt nō veniat posse resistē: q ut
dicit Seneca ad Lucillā. Nulla ē taz
excessa vītus que dulcedine glorie nō
tangat. Et Hiero. ad Sabinianum.
Naturali ducimur malo 7 adulo-
ribus nostris libet̄ fauem⁹. 7 q̄q rī-
deam⁹ nos indignos 7 calidus rubor
ora p̄sūdat: tū ad landē sūmā intrinse-
cus letat̄ ani⁹. Et Criso. d. sup Mat
Cū cetera vitia locū habeāt in seruis
dyaboli: inanis gloria locū etiā habz
in seruis xpi. Si ḡ amor humane glie
quīs sit inanis nō repugnat caritatē
neq; q̄tum ad id de quo est glā: neq;
q̄tū ad intētionē gloriā querētis: nō
est p̄ccm mortale: s̄ veniale. Peccatū
autē mortale ē vana glā: qñ strariat
caritati dei dupl̄. Uno⁹ rōe materie
de qua qd gloriā: vtputa de aliquo

falso qd striat dine reuerētie: scdm
illud Exch. 28. Eleuati est cor tuuz
7 vixisti. Deus ego sū v̄ cū qd boiū
tpale de quo gloriā refert deo: ad
etiā cū qd p̄fert testimoniū hominū
testimonio dei: sicut cōtra quosdā dī
Job. 12. Qui dilexerūt magis gratiā
hoīz q gloriā dei. Alio⁹ strariat
caritati ex pte ip̄i gloriā: q̄nti
onē suā refert ad gloriā tanq; ad vi-
tūm finē ad que etiā ordinat vītutis
opa: 7 p illo cōsequēdo nō p̄mittit
facere etiā ea que sūt cōtra deum
Sic faciebāt antiq; romani de qb
dicit Aug. 5. de ciu. dei. c. 12. Ueteres
igif p̄uīz romani q̄tū eoz vocet 7
comedat historia: quīs vt alie gētes
excepta vna populi bebacōz: falso
deos colerēt 7 nō deo vītutis: sed
demonijs immolarēt: tū laudis audī
ponnis liberales erat: gloriā ingētes
dīnis honestates volebāt: hāc ardē-
tissime dilexerūt: p̄t hāc vītūe nola-
uerūt: p hāc mori nō dubitauerunt
ceteras cupiditates h̄ vni⁹ ingenti cu-
pitudine p̄ferunt. hec ille. **S** vana
gloria est vitiū grue 7 detestabile rōe
infatuationis: q in hoc vitio magna ē
fatutas quā dñs exp̄licauit Mat. h.
25. in parabola de dece v̄ginib⁹ q̄m
gnq; erat fatue: 7 gnq; prudētes. Et
prudētes intrauerūt cū sposo ad nu-
ptias: fatue vō licet eēt v̄gines: q tū
oleū recte intētionis ad dei gloriā nō
habebāt: excluse fuerūt a sponso pro
qb dicit Greg. in omel. Sepe vos
frēs carissimi admōeo praua opa fu-
gere mūdi h̄ ignamēta deuitare: sed
hodierna sancti euāgelij lectōe cōpel-
lor dicē: ut 7 bona q agit cū magna

cautela timeatis: ne p h̄ qd a vobis
rectū gerit: fauor aut gratia humana
requirat ne appetit⁹ laudis strariat
7 qd foris oīdēt int⁹ a mercede eua-
cuet. Ecce enī redēptōis voce decez
v̄gines: 7 oēs dīct̄ v̄gines: 7 tū intra-
bitudinis ianuam nō oēs receperūt: q
earū quedā tū de v̄ginitate sua glāz
suis expectūt oleū in vasīs suis habē
noluerūt. **T** detestabile est 7 graue
vitiū vane glorie p̄t expletionem.
Oēs qdē sci viderāt nobis exēplum
vana glāz fugiēdi: vt p̄t in eoz ge-
stis. Cicero etiā. l. de officijs. d. Cū
ca est glorie cupiditas. Eripit enī ḡ
libertatē: p q magnanīs vītutis oīs v̄z
eē cōreptio. i. cōrept⁹. Legim⁹ i vītūe
patrū q cū qdā senex i spelūca regi-
ceret rogat⁹ ē multis p̄cib⁹ a quodā
seculari: vt veniret orōne factur⁹ sug-
gillū suū dīctū. Cūq; ille v̄t occurre-
rēt multi cū lapidib⁹ in ei⁹ occurrū:
q hō sanctus erat. Qd cū p̄cepisset
senex fingit s̄ q stultū 7 expoliās ve-
stimenta sua in flumē descendit: stanq;
lauabat ea nud⁹. Seculari at ille era-
bescēs dixit p̄p̄o. Reuertimī senex nī
infatuatus ē. Et veniēs ad senē inter-
rogauit eū. d. Quare sic fecisti: qd qd
dicit demoniū h̄ senex: Qui rīdit.
Et ego voleba hoc audire: 7 sic re-
v̄t i spelūca suā. Sile fecit brūz fraz
Junipus de quo sepi⁹ sanct⁹ frā. di-
cebat. Urinā multi essent tales iunipi
infortis nostris. Cū ḡ senex p̄fat⁹ iret
romā 7 multi obuiā ei veniret p̄pter
famā scitatis sue eos declinare volēs
iūxit se ad ludendū cū vno puero ad
vna; tabulā: que tū leuabāt de vno
capite d̄p̄mebat i alio. Qd illividēs

reputauerūt cū leuē ⁊ fatuū. Ipse vō sub illa specie vanā gloriā euitauit.

Quod ex vana gl'a generat septē peccata q̄ dicūt septē cōsilia. **Cap. 3.**

Sextū myſteriu declarādum de vana gloria dī generatio

Secūm enī **De. egl. zi. moral.**

Inanis gl'ia generat septē filias. **Sp̄** est iactātia. **Sp̄** est p̄ſumptio nouitatū

Sp̄ hypocrisis. **Sp̄** p̄nātia. **Sp̄** dīſcordia. **Sp̄** cōtētio. **Sp̄** inobediētia

Nam vt dicit **Tho. vbi. s.** Uitia illa que de se nata sūt ordinari ad finem alicui⁹ vitij capitalis dicūt sine eius.

ſinis aut inanis glorie est manifesta⁹ pprie excellētie ad quā pōt hō tēdē duplicif. Uno⁹ directe. alio⁹ indirecē.

Directe siue p̄ vba: ⁊ sic est iactantia siue p̄ facta: ⁊ si sint habētia aliquam admirationē: est p̄ſumptio nouitatū q̄s hoies solēt magis admirari. Si aut facta sint simpliciter: sic ē hypocrisis.

Alio⁹ nitif q̄s māifeste suā excellētia indirecē ostēdendo se nō eē alio mi norē: ⁊ hoc q̄drupliciter. **Sp̄** q̄tuz ad intētiōnē: ⁊ sic est p̄nātia p̄ quā hō nimis innitif sue sciētie nolēs credere melio: **Sp̄** q̄tū ad nolūtātē: ⁊ sic est dīſcordia dū nō vult a p̄pa volūtate dīſcedere vt alijs cōcordet. **Sp̄** q̄tuz ad locutionē: ⁊ sic ē cōtētio: dū alijs v̄bis clamorolis cōtra aliquē litigat.

Sp̄ q̄tū ad factū: ⁊ sic est inobediētia: dū. s. alijs nō vult exequi supioris p̄ceptū. Nos aut tres t̄m filias p̄nātas. s. tria peccā declarabim⁹. **Sp̄** est iactātia. **Sp̄** nouitatū p̄ſumptio. **Sp̄** hypocrisis.

Sp̄ p̄nātia est iactantia de qua dicit **Ar. in. 4.** ethicoz. q̄ est ostēratio pprie laudis cū veritas nō

suadet. Nā sicut cū alijs a lōge vult iactare aliqd manū in altū leuat: ita qui cupit se laudare v̄bis in altum ex tollit. Contra q̄d dī p̄v. 27. Laudete alienus ⁊ nō os tuū: extrane⁹ ⁊ nō labia tua. Et **Tullius in. i. de officijs.**

ait. Turpe est de seipso p̄dicare p̄sertim falsa. Nōdū t̄m q̄ alijs potest se ipsū laudare tripliciter. **Sp̄** merito: **Sp̄** venialiter. **Sp̄** mortalit.

Sp̄ merito: ⁊ hoc adhuc triplicit. Aut p̄pter caritatē dei. Aut p̄pter caritatē xpi. Aut p̄pter caritatē sui. **Sp̄** p̄pter caritatē dei: cū. s. q̄s bona p̄pa laudat nō p̄pter iactātia: s̄ p̄ illis ut referat gr̄tias deo: sicut gl'iosissima v̄go in cantico suo dicebat. **Luc. 2. q̄. ref. hu. a. s. e. e. ex. h. b. m. d. o. g. q. z. f. m. m. g. p. e. ⁊. s. n. eius.** Vinct est q̄ **Ciprianus in eplā ad Donatū** ait. Odiosa iactatō est q̄uis nō iactatū eē possit: s̄ gratū q̄qd nō hois v̄tuti ascribit: s̄ de dei munere p̄dicat. **Sp̄** pōt alijs cū merito laudare seipsū p̄pter p̄nā caritatē. Est enī q̄q̄s necessariū ad rep̄mēdas detractiones ⁊ falsas criminationes maloz pro fame pprie p̄seruatione enarrare suas v̄tutes: q̄ ut scribit. **6. q. i. .c. sunt plurimi.** Uerū manifestū ē v̄ba bolū q̄ sicut leo rugiēs circuit querens quē deuoret: cō: dīb⁹ plebiū suadere: vt doctorib⁹ suis atq̄ pastorib⁹ detrahāt: vt plebes languescētes nō tenentib⁹ pastorib⁹ frenā eaz lasciuāt atq̄ in ima ruāt. **Jō Aug. 12. q. i. c. nolo.** dicebat. Conscia necessaria ē mihi fama p̄nā. In sermōe quodam q̄ legitur i festo eiusdē ipse. ait. Caritati v̄re de nobis ipsi hodie sermo redvendus est. Quia enī vt ait apostol⁹

Spectaculū facti sumus mūdo ⁊ angeli ⁊ hoibus. Qui nos amat querūt quid laudēt in nobis. Qui nos odert querūt qd detrahāt nobis. Nos aut in vtroq̄ medio constituti: ⁊ vitam ⁊ phama deo adinuāre sic custodire debemus: vt nō erubescāt de detractorib⁹ laudatores. Et **Dau. 2. Cor. xi. ⁊ 12. c.** Multis laudibus predicat seipsū: nō p̄pter inanē gloriā: s̄ p̄pter corinthoz salutē. Naz. ut. d. Hiero. in argumēto i eplā ad cor. Corinthij sunt acbaici ⁊ hi ab aplo audierant. verba veritatis ⁊ subuerſi sūt multipharie a falsis apostolis. Quidam a philosophie verbosa eloquentia alij a secta iudaice legis inducū hos reuocabat ap̄lus ad verā ⁊ euangelicā sapientiā. hec ille. qm̄ vō multi eozuz multa dixerūt Paulo detrahēdo ex opposito ip̄e multa loquit seipsū laudando. **Sp̄** pōt q̄s cū merito laudat seipsū p̄pter caritatē sui: vt conſoletur seipsū: qm̄ est i aliqua tribulatiōe positus sic dicebat **Job. 29. c. de se loq̄ns cū amicis suis.** Oculus sui cecoz pes claudoz pater erā pauperum. **Sp̄** pōt q̄s laudare se venialit cū aliq̄ d se dicit ex quadā ai leuitate que nō sūt cōtra caritatē dei nec p̄nā. **Sp̄** pōt q̄s laudare se mortalit. ⁊ hoc ē fm̄ **Tho. 2. 2. q. 12. ⁊ fm̄ Alex. in. 2. sūme.** Cuz q̄s laudat se de eo q̄d est cōtra gloriā dei: utputa de aliq̄ peccō mortali etiā si dicat veritas: aut cū q̄s nimis superbe p̄fert de se falsa ut decipiat p̄iof vel cā cupiditatis uel gl'ie: aut cuz q̄s refert aliq̄ de se i expressam p̄nā cōtumeliā sicut faciebat **Soliath. i. reg. 17. qui dicebat.** Ego exprobrā: aut agni

nibus isrl' hodie. Et sicut peccatū est his modis iactātia: ita etiā ⁊ ironia que est cum quis de se minora dicit vt reputet bon⁹: q̄d fm̄ **Tho. 2. 2. q. 12. pot duplicif fieri.** Uno⁹ cuz v̄tate vt̄si q̄s est ignorās ⁊ dicat se ignorātem ⁊ hī: ⁊ sic nō ē peccm nisi p̄ alie⁹ circūſtatie corruptionē. Alio⁹ cū falsitate cū alijs dicit illud q̄d i se nec recognoscit: nec credit vt si vir doctus dicat se indoctū: aut fortis dicat se eē debile ⁊ filia: ⁊ sic p̄tinet ad peccatū. vñ **Aug. 22. q. 2. c. cū humilitat.** Cum humilitatis cā mētiris si nō eras peccator: anteq̄ mētiris mētiedo efficeris q̄d vitasti. Veritas nō ē in te nisi ita te dixeris peccatorē ut etiā eē cognoscas. ⁊ idē in. c. nō ita. Nō ita caueat arrogātia vt veritas redinq̄tur. Et **Greg. ibidē in. c. icauti. ait.** Incanti sunt humiles q̄ se mētiedo illa q̄ant hec ille. Debet t̄m vnusq̄q̄ semp estimare se peccōzē: ⁊ si non inueniat peccā de q̄d possit se excusare saltē sciat q̄ nullus pōt deo ita p̄fecte seruire qui in aliquo deficiat. pp̄tea dī **dis. 5. i. c. ad eius.** Donarū mētū ē ibi culpā timere vbi culpa nō est. Secūdu peccm **Secūdu peccm** q̄d ex vana gloria nascit est p̄ſumptio nouitatū: ⁊ cōsistit in hoc q̄ alijs in actibus exteriorib⁹ aliqd incōsuetuz facit sine cā rōnabili. Sic sūt inuētiores nouitatū q̄ novos modos aut ceremonias sc̄m suū caput i dei cultu. aut in diuinis officijs adiuuāt: p̄ q̄bus dī. 2. q. 5. c. cōsuluisti. Qd̄ sc̄oz patrū documēto sanxitū nō ē sup̄stitiosa adinuētione nō ē p̄sumendū sic sūt inuētiores nouitatum clerici qui in officiano obmissis antiphonis vt

placeant populo cantant dyaboli cā
tica in quibus oīa sūt vana mūdāna
atq; lasciuā: 7 gloriā i suo cantu ar
tificioso 7 modulato: cōtra q̄s est. c.
cū aut. 7. c. carātes. 82. dis. in. c. vō in
scā. Dregl. ait. Deū manib⁹ stimulat. i
ad irā puocat q̄ populū vocib⁹ dele
dat. Sūt iuētores nouitatū religiofi
q̄ nō cōtenti coibus ordinationibus
aliqud singulari agere volūt i orādo
comedēdo loquēdo: 7 in alijs auste
ritatib⁹ vt p̄ceteris reputēf. S; tales
cōfusi remanēt nisi spāli instinctu mo
ueant: sicut Dominic⁹ 7 frācis⁹ 7 alij
Sūt 7 q̄ plures alij i quolibz genere
hoiuz etiā 7 mulierū: q̄ pp̄ supbiam
p̄sumūt semp: ut singulares videant
adiuenire noua. Tertiuū p̄cām qd̄ ex
vana glia nascit: ē hypocrisis. Et ut
dicit Ildor⁹ ethy. Hypocrita greco
sermōe in latino simulator: interpretat
qui dū int⁹ ē mal⁹: bo⁹ se palā oñdit
nā in eo ē defect⁹ scitatis 7 bonitati.
7 tñ simulat ipaz. Alex. i. z. Hypocri
sis est amor apparētis bonitatis pp̄
se: hoc vitiiū maledictū ipugnat a tri
bus: p̄ a p̄bis. 2⁹ a scis. 3⁹ a xpo.
p̄ a p̄bis. Scribit enī Arl. i. elencorū.
Quibusda ē magis opeprecū videri
esse sapiētes: q̄ ee 7 nō videri. 7 Se
neca ad Lucil. Qd̄ loqmur sentiam⁹
cōco: det fmo cū vita. Et idē ad eū
Virtutē bona seqf fide q̄ senon exor
nat 7 pigit. S; idē siue ex denudato
videat siue ipat⁹ ac sbito nihil simu
lando p̄ficiat. Veritas i oēm ptē sui
eadē ē. Et idē ad eūdē. Multomagl
ad rē p̄inet q̄lis tibi q̄ q̄lis alijs vi
deat. Et idē ibidē. Malū vbi se bo
nū simulat tūc est pessimū. Et itez ad

cundē. Illud te admoneo ne eoz mo
re q̄ nō p̄ficē: s; sp̄ici cupiunt facias
aliq̄ q̄ i bitu tuo aut ḡnēvite nobilia
sunt. Et Tul. i. li. de offi. Toti iusticie
nulla capitalio: ē q̄ eozū q̄ cū marie
fallūt id agūt: ut boni viri ee videāt.
Et itez in eodē li. fida oīa celeriter
tanq̄ flosculi decidūt: nec simulatum
gequā p̄r ee diuturnū. Et Orationis
Nūq̄ te fallāt ai sub vulpe latentes
Impia sub dulci melle venena latēt.
reprobaf 7 ipugnat hypocris
a doctozib⁹ 7 scis. Uñ sapiēs Eccl. i.
ait. Ne fueris hypocrita i sp̄ctu ho
minū. Et Job. 8. Spes hypocrite pi
bit. Et. 20. Gaudū hypocrite instar
pūdi. Et Ila. 9. Ois hypocrita ē ne
quā. Et Augl. sup ps. 63. Simlata eg
tas nō ē egas: s; duplex inigtas: q̄ 7
inigtas 7 simulatio. Et Criso. super
Matb. Nulla res sic extmīat bonuz
sicut simulatio. Nā malum sub specie
boni celatū dū nō cogit nō cauetur
Et Petr⁹ rauē. i. qdā fmōe. Hypo
crisis subtile malū secretū vir⁹ vene
nū latēs tinea scitatis. 3⁹ reprobaf
hypocrisis a dño Jesu xpo quē sepe
iuenim⁹ tra hypocrisim reclamasse.
Uñ Matb. 5. d. Cū facis elemosynaz
noli tuba canē an te sicut hypocrite
faciūt. Et Matb. 6. c. Cū ieiunati no
lite fieri sic hypocrite tristes. 7 Mat
23. Ue vobis scribe 7 pharisei hypo
cite q̄ claudite regnū celoz an hoies
Uos enī nō itroitis nec introeantes
sinitis itrare. Qd̄ vidū ē eo q̄ scribe
erāt doctozes legis 7 p̄bei erant reli
giosi apparētes boni existētes mali.
qb⁹ silēs sūt hodie multi. Et p̄ bis. d
Augl. 83. dis. in. c. nemo. Nemo nocet

in ecclia ampli⁹ q̄ diu puerse agens
nomē vel ordinē scitatis 7 sacerdo
tis h; Et iterū Matb. 23. xps ait. Ue
vobis scribe 7 pharisei hypocrite q̄
comeditis domos viduaz. oīes lo
gas orantes. Istis similes sūt hodie
q̄ p̄mittūt vice missas 7 psalteria: 7
plures oīes ut accipiat bona alioz.
Et itez subdit xps. Ue vobis scribe
7 p̄bei hypocrite qui circuitis mare
7 aridā: ut faciatis vna p̄scitū 7 cu
factus fuerit faciatis eū silū gehenne
duplo q̄ vos. Proclit⁹ dicebat q̄li
er gēritate mertebat ad iudaismū
ad qd̄ multū pharisei laborabāt pp̄
ianē gliam: sic hodie faciūt multi reli
giosi 7 p̄dicatores q̄ passim 7 idistin
cte induūt habitū religiōis vel certū
ordinis quoscūq; viros vel mulieres
7 multiplicāt gēre: s; nō magnificant
leticiā. Et iterū xps ibi dicit. Ue vob
scribe 7 pharisei hypocrite q̄ decima
tis mētā 7 anctū 7 cinerū: 7 religitis
q̄ grauiora sūt legis iudiciū 7 miam 7
fidē. Silēs sūt hodie illi q̄ curāt de q̄
busdā leuib⁹: vtputa fratres minozel
magnā p̄cē reputātes: si qs p̄ necita
te portaret duas tunicas aut ferret
calciāmētā 7 siliā. Et tñ de odio pri
mi de iudicijs falsis de detraditiōib⁹
venenosis: de liuore inuidie de fastu
arrogantie: de spiritu p̄suptiōis: d̄ am
bitiōe honor. 7 hi⁹: aut nihil aut pa
rum curant. Sequit⁹ ibi xps. Ue vob
scribe 7 p̄bei hypocrite q̄ mūdāt qd̄
de foris est calicis 7 p̄sidis int⁹ est
pleni imūdicia 7 dolo. 7 iterū ibi. ve
bis scribe 7 pharisei hypocrite q̄ silēs
estis sepulchris dealbatis q̄ foris pa
rent homib⁹ speciosa. intus vō plena

sūt ossibus mortuozū 7 oi spurcicia.
Et iterū. Ue vobis scribe 7 p̄bei hy
pocrite qui edificatis monumēta p̄
phetaz: p̄res aut vri occiderūt illos.
Ex q̄bus omnibus h; q̄ acriter q̄ue
duriter pp̄ hypocrisim increpabat
p̄bariseos xps. Modernis aut t̄pib⁹
O quāta diceret si nūc sicut tūc d̄uer
saret in tra ecgs explicet quāt⁹ sūt ho
die hypocritaz numer⁹: quāta vitia
p̄cā 7 scādala sub sp̄ scitatis 7 bo
nitatis sūt! O de⁹ me⁹ tu vides oīa
facile ē decipe indoctas plebes q̄ ex
terio: a tñ cōsiderāt. Sed tu intueris
7 penetras etiā itima cordis. Audeo
dicē q̄ in die iudiciū multi q̄ nunc cre
dūt boni. iusti. sob: n. cōtinētes. ama
to: es. paup̄tatis. puri. redi: 7 simpli
tes videbūt in societate dānato: rum
pp̄ maliciā. icōtinētiā. lasciniā. casti
mergiā. cupiditatē: 7 alia p̄cā q̄ nūc
hoib⁹ abscondita sūt: tūc vō oib⁹ fient
nota. O hypocrite antexpi discipuli
q̄ iō ad p̄petrāda mīta facinora est
p̄mpti a tq; securi eo q̄ popul⁹ illa n̄
videt: imo scōf ee vos arbitraf. Ecce
in celo testis oīnū nūc de⁹ n̄ cui nihil
est absconditū. Dic Seneca ad Lucil
dic Quid p̄dest aliqd̄ ab homie esse
secretū. Nihil deo clausū est. Idcirco
ois hypocrisis ē reijcienda viuēdūq;
recte atq; humili: qm̄ deus humilib⁹
hic dat gratiā 7 in futuro sempiter
nam gloriā in qua viuūt 7 regnat p̄
eterna secula. Amen.

Meria sexta secūde ebdomade i q̄
diagesima de inobediētia pp̄ quaz
deus merito indignaf tra ipsos iobe
diētes 7 suoz p̄ceptoz tūgrossores.

placeant populo cantant dyaboli cā
tica in quibus oīa sūt vana mūdāna
atq; lasciuā: 7 gloriā i suo cantu ar
tificioso 7 modulato: cōtra q̄s est. c.
cū aut. 7. c. carātes. 82. dī. in. c. 60 in
scā. **H**regl. ait. Deū manib⁹ stimulat. i
ad irā puocat q̄ populū vocib⁹ dele
dat. Sūt iuētores nouitatū religiosi
q̄ nō cōtenti coibus ordinationibus
aliq̄ singularit̄ agere volūt i orādo
comedēdo loquēdo: 7 in alijs auste
ritatib⁹ vt p̄eteris reputēt. S; tales
cōfusi remanēt nisi spālī instinctu mo
ueant: sicut Dominic⁹ 7 frācis⁹ 7 alij
Sūt 7 q̄plures alij i quolibz genere
hoiuz etiā 7 mulierū: q̄ pp̄ supbiam
p̄sumūt semp: ut singulares videant
adiuenire noua. **T**ertiu p̄c̄m q̄d ex
vana glia nascit̄: ē hypocrisis. Et ut
dicit **H**lido⁹ ethy. Hypocrita greco
sermoē in latino simulato: interpretat̄
qui dū int⁹ ē mal⁹: bo⁹ se palā ostēdit
nā in eo ē defec̄ scitatis 7 bonitat̄.
7 tñ simulat ipaz. **A**lex. i. z. Hypocri
sis est amor apparētis bonitatis pp̄
se: hoc vitii maledictū ipugnat a tri
bus. **P** a p̄bis. **T** a scis. **S** a x̄po.
p̄ a p̄bis. Scribit enī **A**ri. i. elencorū.
Quibusda ē magis opeprecū videri
esse sapiētes: q̄ eē 7 nō videri. 7 **S**e
neca ad **L**ucil. Q̄d loq̄mur sentiam⁹
cōto: det fmo cū vita. Et idē ad eū
Uirtutē bona seq̄ fide q̄ senon eroz
nat 7 pigit. S; idē siue ex denudato
videat̄ siue ipat⁹ ac s̄bito nihil simu
lando pficit. Veritas i oēm pt em sui
eadē ē. Et idē ad eū dē. Multomag
ad rē p̄tinet q̄lis tibi q̄ q̄lis alijs vi
deat̄. Et idē ibidē. Malū vbi se bo
nū simulat tūc est pessimū. Et itez ad

cundē. Illud te admoneo ne eoz mo
re q̄ nō pficē: s; sp̄cipi cupiunt facias
aliq̄ q̄ i hitu tuo aut ḡuēvite nobilia
sint. Et **L**uc. i. li. de offi. **T**ot⁹ iusticie
nulla capitalio: ē q̄ eozū q̄ cū maxie
fallūt id agūt: ut boni viri eē videat̄.
Et itez in eodē li. s̄icta oīa celeriter
tanq̄ flosculi decidūt: nec simulatum
gequā p̄or eē diuturnū. Et **O**ratus
Nūq̄ te fallāt ai sub vulpe latentes
Impia sub dulci melle venena latēt.
Reprobaf 7 ipugnat hypocris̄
a doctorib⁹ 7 scis. **U**n sapiēs **E**cc. i.
ait. Ne fueris hypocrita i sp̄ctu ho
minū. Et **J**ob. 8. Spes hypocrite pi
bit. Et. 20. **G**audiū hypocrite instar
pūcti. Et **J**sa. 9. Dis hypocrita ē ne
quā. Et **A**ugl. sup ps. 63. Simlata eq
tas nō ē eqtas: s; duplex inigtas: q̄
inigtas 7 simulatio. Et **C**riso. super
Mat̄h. Nulla res sic ex̄minat bonuz
sicut simulatio. Nā malum sub specie
boni celatū dū nō coq̄scit nō cauetur
Et **P**etr⁹ rauēn. i. q̄dā fmoē. Hypo
crisis subtile malū secretū vir⁹ vene
nū latēs tinea scitatis. **R**eprobaf
hypocrisis a dño **J**esu x̄po quē sepe
iuenum⁹ tra hypocrisim reclamasse.
Un **M**at̄h. 5. d. Cū facis elemosynaz
noli tuba canē aū te sicut hypocrite
faciūt. Et **M**at̄h. 6. e. Cū ieiunat̄ no
lite fieri sic hypocrite tristes. 7 **M**at̄
23. **U**e vobis scribe 7 pharisei hypo
cite q̄ claudit̄ regnū celoz aū hoies
Uos enī nō itroitis nec introeuntes
sinitis itrare. **Q**d dicit̄ ē eo q̄ scribe
erāt doctozes legis 7 p̄bei erant reli
gios̄ apparētes boni ex̄itētes malī.
q̄b⁹ siles sūt hodie multi. Et p̄ bis. d
Augl. 83. dī. in. c. nemo. Nemo nocet

in ecclia ampli⁹ q̄ diu puerse agens
nomē vel ordinē scitatis 7 sacerdo
tis h; Et iterū **M**at̄h. 23. x̄ps ait. **U**e
vobis scribe 7 pharisei hypocrite q̄
comeditis domos viduaz. oīes lo
gas ozantes. **I**stis similes sūt hodie
q̄ p̄mittūt vice missas 7 psalteria: 7
plures oīes ut accipiāt bona alioz.
Et itez subdit x̄ps. **U**e vobis scribe
7 p̄bei hypocrite qui circuitis mare
7 aridā: ut faciatis vā p̄selitū 7 cuz
factus fuerit faciatis eū filiū gehenne
duplo q̄ vos. **P**rofelit⁹ vicebat q̄bi
ex gētilitate conuertebat ad iudaismū
ad q̄d multū pharisei laborabāt pp̄
ianē gliam: sic hodie faciūt multi reli
gios̄ 7 p̄dicatores q̄ passim 7 idistin
ctē induūt habitū religios̄ vel tertij
ordinis quoscūq; viros vel mulieres
7 multiplicāt gētē: s; nō magnificant
leticā. Et iterū x̄ps ibi dicit. **U**e vob̄
scribe 7 pharisei hypocrite q̄ decima
tis mētā 7 anetū 7 ciminū: 7 religitis
q̄ grauiora sūt legis iudiciū 7 mīam 7
fidē. **S**iles sūt hodie illi q̄ curāt de q̄
busda leuib⁹: vtputa fratres minores
magñū p̄c̄z reputātes: si q̄ p̄ necita
te portaret duas tunicas aut ferret
calciamētā 7 siliā. Et tñ de odio pri
mi de iudicis falsis de detractioibus
venenosis: de limore inuidie de fastu
arrogatic: de spiritu p̄suptiois: d̄ am
bitioē honor. 7 hi⁹: aut nihil aut pa
rum curant. **S**equit̄ ibi x̄ps. **U**e vob̄
scribe 7 p̄bei hypocrite q̄ mūdāt q̄d
de foris est calicis 7 p̄p̄idicis int⁹ est
pleni imūdicia 7 dolo. 7 iterū ibi. ve
bis scribe 7 pharisei hypocrite q̄ siles
estis sepulchris dealbatis q̄ foris pa
rent homib⁹ speciosa intus vō plena

sūt ossibus mortuozū 7 oi spurcicia.
Et iterū. **U**e vobis scribe 7 p̄bei hy
pocrite qui edificatis monumēta p̄
phetaz: p̄res aut vfi occiderūt illos.
Et q̄bus omnibus h̄r q̄ scriber q̄ne
duriter pp̄ hypocritum increpabat
p̄barifcos x̄ps. **M**odernis aut t̄pib⁹
O quāta diceret si nūc sicut tūc ouer
saret in fra ecgs explicet quāt⁹ sit ho
die hypocritaz numer⁹: quāta vitia
p̄c̄a 7 scādala sub sp̄ scitatis 7 bo
nitatis sūt? **O** de⁹ me⁹ tu vides oīa
facile ē decipe indoctas plebes q̄ ex
terio: a tñ cōsiderāt. **S**ed tu intueris
7 penetras etiā itima cordis. **A**udeo
dicē q̄ in die iudicij multi q̄ nunc cre
dūt boni iusti sob: h̄. cōtinētes ama
to: es paup̄tatis. puri. redi: 7 simpli
tes videbūt in societate dānato: um
pp̄ maliciā. icōtinētā. lasciniā. casti
mergiā. cupiditatē: 7 alia p̄c̄a q̄ nūc
hoib⁹ abscondita sūt: tūc vō oib⁹ sicut
nota. **O** hypocrite antex̄pi discipuli
q̄ iō ad p̄petrāda m̄ta facinora est
p̄mpti a t̄q; securi eo q̄ popul⁹ illa n̄
videt: imo scōs eē vos arbitraf. **E**cce
in celo testis oīz n̄m de⁹ n̄ cui nihil
est absconditū. **V**ic **S**eneca ad **L**ucil
diē. **Q**uid p̄dest aliqd ab homie esse
secretū. **N**ihil deo clausū est **J**dcirco
oīs hypocrisis ē reiicienda viuēdūq;
recte atq; humili⁹: q̄m deus humili⁹
hic dat gratiā 7 in futuro sempit̄
nam gloriā in qua viuit 7 regnat p̄
eterna secula. Amen.

Seria sexta secūde ebdomade i q̄
diagesima de inobediētia pp̄. quaz
deus merito idignaf tra ipsos iobe
diētes 7 suoz p̄ceptoz tūl gressozes.

Auferet a vobis. Ser. 36.
regnum dei: et dabitur genti facienti fructus eius. Verba sunt saluatoris nostri originaliter Mat. 21. c. 7. in euangelio hodierno. Transcitur valde oportet deus contra elatos superbos et inobedientes homines. Et cum eos absque fructu humilitatis et bonorum operum inuenit merito suis beneficiis priuatos in eternum supplicium condempnat: huiusmodi inuicem in lectioe sancti euangelij in qua christus sapientissimus superbos induxit ut sententiam ferret contra malos agricolas: qui patrifamilias non dederunt fructum vinee in tempore suo. Dixerunt autem quod malos male pateret. At et ipse Iesus superaddidit quod regnum dei esset auferendum ab illis qui superbissimi erant et inflati vane glorie vento: ob quam sine fructu vere obedientie legis dei vivebant. Quoniam autem hec pestis virulenta inobediencie iam inuasit multos cum ipsa sit vniuersi ex peccatis descendens a vana gloria: et propter ipsam deus auferat ab hominibus regnum gratie et glorie sue. Idcirco in hoc sermone de ea erimus tractaturi. Distinguemus autem triplicem inobedienciam.

Prima de phariseorum.

Secunda religiosorum.

Tertia excommunicatorum.

De inobediencia primorum parentum propter quam abstulit eis deus plurima beneficia que contulerat et acriter puniuit pena multiplici. Cap. 1. i.

Prima est inobediencia phariseorum propter quam deus abstulit eis regnum suum. i. gratiam suam et beneficia illa quibus eos priuauit quoniam illos eiecit propter peccatum de fratrum paradiso. Ad quod plenius intelli-

gendum consideremus de illa inobedia. **P**rimo de vitate. **S**ecundo de penitentia. **T**ercio de penalitate. **Q**uod consideremus vitate per quam disputandum est. Utrum primorum parentum peccatum fuit inobediencia. Et quod sic patet per auctores scripture. Vnus apud Romanos. ait. Per vniuersum hominum inobiam peccatores constituti sunt multi: et per vniuersam inobiam isti constituentur multi. Et Augustinus in libro de vera religione. Ad quam propter transgressionem obie de paradiso deiectus est. Et idem super Genesim ad litteram. Non potuit melius et diligentius comedari quantum malum sit sola inobiam cum id reus iugitatis factus est homo: quod ea re tetigit contra prohibitionem quam si non prohiberet tetigisset non vti quod peccasset. Et idem libro 4. de ciuitate dei. Non debet existimare quisquam leue at paruum illud fuisse commissum: quod in esca factum est: non quod mala nec nocua nisi quod prohibita. Nec enim quod quousque mali deus in illa tanta felicitatis paradiso crearet atque placaret. Sed obiam committenda est in precepto. Que virtus in creatura rationabili mater est quodammodo omnium custodisque virtutum. hoc itaque de vno cibi genere non edendo vbi aliorum tanta copia subiacebat tanta leue preceptum ad obseruandum tam breue ad memoriam retinendum persertim cum non dum voluntati cupiditas resistebat. Quod de pena transgressionis propter ea subsequutum est tanto maiore iniuria violatum est quanto facilitate posset obseruari custodiri. Confirmari etiam potest quod verum est: quod primi parentes propter inobedienciam originali iusticia sunt priuati. Unde Genesim 3. dixit deus Adae. Quis idicauit tibi quod nudus esses nisi quod ligno de quo preceperam tibi ne comederes: comediisti. Sed contra potest quis arguere.

Primo quod peccatum illud fuit superbia. Nam Ecclesiasticus 10. dixit. Initium omnis peccati superbia est. Et eiusdem 25. c. A muliere superbia initium omnis perditionis. Et Augustinus in libro de virginitate. Diabolus in celo voluit esse sicut deus: cadens autem persuasit hominibus similitudinem voluntatis sue. **S**ecundo arguitur quod peccatum illud fuit auaritia largo modo scripta. Secundum enim Gregorium super Ezechielem. Auaritia non tantum pecunie est: sed etiam sciencie et altitudinis. Sed mulier appetit scienciam quam diabolus dixit ei. Eritis sicut dii scientes bonum et malum. quod peccatum id fuit auaritia. **S**ecundo arguitur quod peccatum illud fuit gula: quod comederunt pomum ligni vitis. Et Ambrosius 2. d. 35. di. c. sexto de uoluntate regnate a paradiso expulsi. Et Hieronymus contra Iovinianum. Sollicite peruidendum est: ut quos saturitas a paradiso expulsi esturges reducat. rursus Bonifacius 2. d. 2. li. 2. 3. in declaratione littere. d. Quod vniuersum peccatum potest dici quatuor altero. duodecim modis. **P**rimo modo calitate. Et sic peccatum diaboli dicitur esse maximum aliorum cuius inuidia mors intravit in orbem terrarum. **S**ecundo modo enormitate: et sic peccatum Iude dicitur esse maximum eo quod vendidit christum. **T**ercio modo ingratitude: et sic peccatum illius dicitur esse maximum quod plura precepit bona et beneficia. **Q**uarto modo piculositate: et sic peccatum ignorantie dicitur esse maximum quod est piculosum. **Q**uinto modo inseparabilitate: et sic peccatum cupiditatis dicitur esse maximum: quod cum cetera vitia senescere homine senescant sola auaritia iuuenescit. **S**exto modo importunitate: et sic superbia dicitur esse maximum: quod ex ipsis bonis operibus consurgit. **S**eptimo modo priuante: et sic luxuria dicitur esse maximum ad quam homines magis sunt priuati. **Q**uarto modo maioris gratie impugnatio

7 sic peccm in spm scm dr esse maximū
Pmo rōe maio:is offense. 7 sic pec-
catū idolatrie dr ee maximū. **S**mo
rōne maio:is improbitatis atq; libi-
dinis: 7 sic cuiuscūq; generis peccatū
pōt fieri maius altero. **T**mo gñali-
tate: 7 sic peccatū p̄mi parētis dicit
fuisse maius: q; in totū genus huma-
se diffidit. **Q**mo rōne facilitatis re-
sistendi. Et sic dicit m̄gi sen. in tertu
q; peccm Ade fuit grauissimū. vñ Aug
li. 14. de ci. dei. ait. Magna fuit i pec-
cando iniquitas vbi tāta fuit in nō pec-
cando facilitas: s; adhuc dubiuz ē: q; s;
eoz grau? peccauit: vir? aut mulier?
Ad quod. v. Bon. Q; si loquamur d
maiori gūitate q̄tū ad iḡtitudinē gūi-
us peccauit vir q; mulier: p eo q; abū-
dantiora dona suscepit. Et ideo cuz
bifactorē obli? bifactorē suū drēpsit
7 offendit: magis inḡt? fuit 7 in sui in-
gratitudine maiori culpabilior exti-
tit. Si at loq̄mur de maio:itate q̄tū
ad libidinē: sic āplius peccauit mulier
q; vir p eo q; magis improba volunta-
te peccauit: dū cōcupiuit deo affilari
Et ardēt? appetiuit cū credidit h se
obtinē posse qd dyabol? ei suggessit
Et ideo pp̄t volūtate magis improba
mulier peccauit ex maiore libidine 7
q̄tū ad hoc culpabilior viro fuit. Si
aut loq̄mur de maio:itate culpe q̄tū
ad corruptionē cōsequētē distingnē
dū: q; aliqd pōt dici tē. ūpe duplici?
aut p mod? cause aut p modū occasi-
onis. Si p modū cause sic: q; peccatū
viri fuit ea trāsfusionis peccati in po-
steros: 7 ita corrupt se 7 alios: ma-
ior cōsecuta ē ex peccō viri corruptō
7 q̄tuz ad hoc culpa viri dicit fuisse

grauior. Si vō p modū occasiōis: sic
q; peccm mulieris fuit occasio peccū viri
7 ita p cōsequēs oīuz alioz: hoc mō
mulier pōt dici corrupisse ceteros: nō
solū posteros: s; etiā virū suū. Unde
nō solū peccauit in se: s; etiā i p̄mū.
Et q̄tū ad hoc dici pōt i muliere q;
uius fuisse peccm. **C**ōsiderem? eū
peccm p̄moz parētis iobie penaltatē
Punuit naq; de? inobediētā illam
triplici pena. **P**rima fuit t̄p̄alis. **S**cor-
poralis. **S**pūalis. **P**rima fuit pe-
na t̄p̄alis: qm̄ eiecit eos d̄ terrestri na-
radiso in q̄ habitabāt in quiete. **S**cor-
poralis ac iocūditate: p̄uauit q; illos ha-
bitatiōe tā grata: vt dr̄ Ber. **S**ec-
cunda pena fuit corporalis. Nā p illam
inobiam introduce suere oēs penali-
tates. oēs labores. oēs angustias. oēs
egritudines. oia deniq; gñia mortis q;
bus affligit humanū gen? . Ut enī do-
cent doctores. in. 3. di. 30. Nisi fuisset
culpa: nō eēt hec mala subsequuta: q;
vt dicit Ansel. li. Cur de? homo. c. 10
ei qui fact? ē inḡt? ad b̄titudinē non
d; illigi pena sine culpa. pp̄tea dixit
de? mulieri. Multiplicabo erinas tuas
7 cept? tuos in dolore paries filios
Ade vō dixit. Maledicta ēra in ope
tuo: in doloribus comedes eā cunctis
dieb? vite tue. Spias 7 tribulos ger-
minabit tibi 7 comedes herbas tre.
In sudore vult? tui vesceris p̄ae tuo
donec reuertaris in trā de q; sūp̄tes
q; puluis es 7 in puluerem reuertaris
Tertia pena fuit spūalis: q; ppter
illa inobiam puatus fuit hō originali
iusticia 7 fact? indign? b̄tā visioe dei
O q̄le fuit illud malū pp̄t qd̄ idigna-
tus de? p tot ānoz milia i ira cōtinuit

miseritias suas. O grādis culpa
que nō nisi xp̄i sanguine vnq; potuit
deleri. O dānosa transgressio diuini
p̄cepti q̄ clausit oib? celū p tot ānoz
milia. Patet ḡ q; ablatū sit dei regnū
i. cōcessa b̄nficia ab hoīe iustitū pp̄t
inobedientiam.

De inobediētā religiosoz q; aliqñ
pōt excusari: aliqñ interpretari: aliqñ
dō reprehēdi 7 reprobari: 7 p̄ septē
ḡdibus vere obediētē. **C**ap. 2

Secunda inobediētā ē religi-
osoz in qb? possum? inuenire
p̄cipue triplicē iobiam. **P**rima
dr̄ excusata. **S**ecunda interpretata. **T**ercia
reprobata. **P**rima inobiam est excusata
qm̄ aliq; nō obediret plato: aut q; p̄-
cipit aliqd contra caritatē dei: aut cōf-
caritatē p̄mi: aut mandaret qd̄ vel
nullo mō cuz magna difficultate fieri
posset. ri. q. 3. c. Nō semp malū est nō
obedire p̄ceptis. Cuz enī dñs iubet q;
deo contria sūt: tūc ei obediēdū nō ē
Et in. e. si dñs. Si dñs ea iubet q; cōf-
ria nō sūt: v̄l aduersa scis scripturis
sb̄ctas dño suo seruus. **S**ecunda
inobediētā ē interpretata: qm̄ aliq;
licet obediat: interpretatiue tñ iobedi-
ens dici pōt: q; desūt ei veri obediē-
tis cōditiōes. Scdm̄ enī Ber. 7. sunt
obediētē ḡdus. quoz prim? ē obe-
dire libēter que gradū vt ipse ait nō
pōt ascēdē q; volūtate p̄cipiētis non
fecerit. hoc dr̄ pp̄t multos subditos
q; p̄latos stimulat: aut verat i nulli-
tis qb? tunc obediūt cū plati ea q; ob-
lāt ip̄i sb̄diti mādāt. Et si qñz i alio
obediāt id facē videm? coacti. Secū-
dus ḡdus obie ē obtpare simpliciter
Multos enī videm? p̄ p̄cipiētis im-

peritā mltas facē q̄deo. dicēdo. Qua-
re! Unde! Quis pōt h̄ facē! Inde se-
quit murmuratō. excusato. simulato
7 aduocatio amicoz. Terti? grad? ē
obedire ilariter. Iarē enī dāto: ē di-
ligit de?. 2. Cor. 9. c. Quart? ḡdus ē
obedire velocit: in cui? figurā xp̄s di-
xit Zacheo Luc. 19. festinas descēde
Quit? ḡdus est obedire virilit. Inḡt
enī sapiēs i p̄sona obediētis aie Ma-
nū suā misit ad fortia. Ber? ḡdus ē
obedire h̄silit iuxta regulam xp̄i. vñ
Luc. 18. Cū oīa feceritis q; p̄cepta sūt
vobis dicite. Serui inutiles sumus.
Septim? ḡdus ē obedire indefinēter
Quia vt. v. Ber. Quid cū regula p-
dest 7 an cursus metā desicē. Nō tñ
fm̄ Bon. in. 2. di. 44. Q; de obedi-
entia exhibēda plato a sb̄dito religi-
oso possum? loq; dupl̄. aut s; p̄fecti-
onē. aut fm̄ obligationem. Si p̄ mō-
fic dicit Ber. Q; p̄fecta obia sine nescē
Et p̄fect? obediēs nō solū i his q; mā-
dat: s; etiā sup̄ ea q; plat? mādāt p̄m-
ptū h; officū. Si aut loq̄mur d̄ obia
fm̄ obligationē: sic h; fminū 7 mensu-
ram iuxta magnitudinem voti emissi
Nō enī ampli? tenēf sb̄diti obedire
suis p̄lati nisi i his q; p̄miserūt do-
mīno obseruare 7 nō sūt contraria aie
7 regule sue. N̄ si platus aliqd p̄cipi
at qd̄ sit sup̄ votū sb̄dit? non tenēf
ad illud iplēdū. **T**ertia est inobiam
reprobata eoz. i. q; de facto suoz p̄-
lato: u; p̄ceptis que iusta que bona q;
discreta sūt p̄sumūt repnāre. Et qñz
totalit sine vlla cā: sine alic? sup̄o: is
licētia tōlit a religioe descēdē 7 apo-
stotare a qb? aufert dei grā 7 datur
facientibus fruct? obediētē.

De inobis excoicatorū 7 qre pōt
qs excoicari: 7 quō iusta excoicatio
ē timēda: 7 de septē penalib' sepatio
nib' q's excoicatio facit. Cap. 3

Certia inobis ē excoicatorū:
eorū q' p'p' iobias 7 tras gres
siones suos merito ab ecclia
excoicāt p' q' de ipsa excoicatioē cō
siderem' tria. **1°** cam' in iusticiā
3° p'cā. **2°** p' considerem' cam'. Utrū. 1.
solū p'cā mortale fit cā vt aliqs ex
coicet. Et videt q' nō: q' qm' excoica
tur innocēs: cū p'bat crimē otumacie
otra cū in foro iudicij: nec tñ iudex h'
faciēs i'phēdit q'uis i sua scia sciat
illū inocentē. q' aliqñ d' hō excoicari
nō p' mortali. s' otra extra de vbo fi.
.c. ex pte. in glo. v'. Nemo excoicaf
nisi p' mortali. Et q' ali' nō pōt cōzi
gi. Et. xi. q. 3. c. Nemo epōz. v'. Ana
thema nō nisi p' mortali: debet iponi
crimēz illis q' ali' nō possūt corrigi
Rūdet Ricl. in. 4. di. 18. q' excoicatio
maior est guiffima pena quam ecclia
posset inferre. Uñ d' in pall. c. nemo.
q' anathema ē etne mortis dānatio
Et. 24. q. 3. c. Corruptiā v'. q' excoi
catioē nulla maior pena est in ecclia.
Et iō sicut dicit glo. ibidē nō ē infli
genda p' leuib' crimib'. Uñ d' d' d' d' d'
q' iudex nullū d' excoicā nisi p' mor
tali p'cō: nec p' q'cūq' mōtali: s' p' pec
cato otumacie vel cui cōtumacia est
antera. xi. q. 3. c. abfit. 7. c. epī. Qua
druplicif aut hō p'cā otumacie icur
rit. s' aut qñ sufficiēter vocat' non ve
nit ad iudiciū nec remanēdi habet le
gitimā cam. 24. q. 3. c. de illicita. Aut
veniēs rīdē cōtēnit: 7 rōnē reddere

qre rīdē nō d'. Aut añq' debeat dis
cedit. xi. q. 3. c. certū est. Aut snie non
obedit. ut. z. q. 6. c. q's p'batas. Ille
aut q' ipedit aut fraudulēt' pcurat
ne ad ipsum citatō pueniat: p' citato
d' haberi. Ille etiā q' veniēs se nō re
p'entat iudici: s' se occultat reputā
tus ē q' nō veniēs. Ad argumētū
in oppositū dō. q' n' ille q' excoicaf
i p'dicto casu nō fit i p'cō mortali: tñ
iudex fert sniam sicut p' mortali: q'
iudex in foro cōtētiōso nō d' iudica
re fm sniam cōscie p'p'e: s' fm allega
ta: iō iura leges 7 iura p'nciat. **2°**
de ipsa excoicatioē cōsiderem' ius
ticiā 7 qrim'. **Utrū excoicaf' ius**
ste debeat excoicaf' reputari. Et v'
q' nō: q. 24. q. 3. c. certū. 7. s. illicita.
dicit Illicita q' excoicatio nō ledit eū
q' nō: s' illū a q' notaf. 7. xi. q. 3. c. cui ē
illata d'. Si iniusta ē tato curare eā
nō debet q' apud deū 7 ei' eccliaz
nemine pōt gnare iūq' snia. Cōtra ē
q' d' v'. xi. q. 3. c. snia. Snia pastozis si
ue iusta sine iniusta fuerit timēda est
Rūdit Ricl. vbi. s. q' ut d' v'. xi. q. 3. c.
ep's. s' si ergo. q' snia aliqñ ē iniusta
ex alo p'ferētis. iusta hō ex ordinez
causa. Aliqñ ē iusta ex alo 7 ordine:
s' nō ex cā. Cū aut ex cā fuerit iniusta
qñ nullū delictū oīno ē in eo in quem
fert excoicatio q' sit excoicatioē di
gnū. Ex alo iniusta ē snia qñ nō fert
amore iusticie: s' limore odij vel p'cio:
aut fauore aduersarioz. Ex ordine i
iusta ē qñ fert iudiciali ordine nō ser
uato. vt d' v'. xi. q. 3. c. fuf. s. 3° tē snia
In oib' his casib' snia excoicationis
iniusta timēda ē quousq' p' eū qui tu
lit eā v' p' aliū supiorē fuit reuocata

exceptis aliqb' casibus in quib' non
est timēda qui ponit i glo. i p'fato. c.
sententia. Unus est qñ excoicans nō
habet p'atē excoicadi. Ali' ē qñ fert
excoicationis snia p' appellationem
legitimā 7 tinet itollerabile erroz:
vt p' ext' de appellatioib'. c. ad miaz
casus cū p' indebitis excoicatioib' aliqs
excoicaf: ext' de excess. pla. c. cū ad q'
rūdā. Ad auctoritates aut p'mo alle
gatas dō. q' intelligit de lesioē quo
ad deū: 7 de illo q' excoicationē non
tēnit: 7 qñ excoicatio ē iusta ex cā.
Utrū cōsiderem' de excoicatioē pena.
Na excoicatio maior d' anathema:
q' interpretat sepatio: eo q' sic excoi
catus in pena otumacie 7 iobje sepa
tur a septē magnis bonis. **1°** p' sepa
a celo: q' nūq' intrabit in illud nisi ab
soluat ab ea. Uñ p'ps dixit Mar. 16.
Q' d' cū ligaueris sup' trā erit ligatū
7 i celis: Proptēa Criso'. xi. q. 3. c. ne
mo. ait. Nemo dēnat vicula ecclia
stica. Nō ē hō q' ligat: s' xps q' hanc
p'atē dedit: 7 d'nos fecit hoies tāti
honoris. **2°** sepat excoicaf' ab oi
sacramēto ecclie. vt p' 3. q. 4. c. En
geltrudā. Et iō nullū sacrameti talis
est capax: q' sacramta cōferūt existē
tibus i ecclia. Uñ tal' nec absolui pōt
a peccatis in cōfessione q' tūcūq' esset
cōtritus 7 disposit' ad faciendū oīa
nisi prius absoluat a vinculo excoica
tionis: fm Tho. in 4. Et si absoluet
nō valeret: s' oportet eum postea ab
solui iterū. Nec talis pōt tēhere ma
trimoniū. Si tñ straheret teneret q'
dē trimoniū: s' peccaret mortalit' cō
trahendo. Uel si recepit ordines sa
cros vel exequit eoz actus: vel cele
brando vel cantādo euāgelii: 7 eius
dem efficit irregularis indigēs dispē
satione p'p'e. **3°** sepatur excoicaf'
ab ecclie suffragio. Dicit cū apostolus
Ro. 12. Omnes sumus vñi corpus in
xpo. scz mysticum 7 spirituale. Clara
est enī q' membrū separātū a corpore
nō recipit partē nutrimenti q' d' cibū
assumit. Cibis hec corporis sūt ora
tiones 7 alia bona que sunt in ecclia
sed excoicatus est mēbrū sepatū ab
ecclia. Dicit enim Aug. d' v'bis apli
xi. q. 3. omnis xpian'. Dilectissimi qui
a sacerdotibus excoicatur: sathane
traditur: quia. i. extra eccliam ē dy
abolus: sicut in ecclia est xps. 7 de
hac etiā loquitur. 24. q. 3. c. aplice. c.
tam sacerdos. c. secunde. 7. c. coruptiā
tur. Ex quo excommunicatus nō habet
partem bonozū que sunt a fidelibus
Unde dyabolus habet maiorem po
testatem seuiendi in eum. **4°** sepa
ratur a diuino officio. Unde Hidoz'
xi. q. 3. c. cū excoicato. dicit. q' nō licz
cum illo orare p'p' quod dicit Ray.
in sūma 7 ali' doct. q' si excoicaf' est
in ecclia quādo dicit diuinū officiūz
debet admoneri vt exeat. Et si exire
nolit: violent' debet emitti. Et si fieri
nō pōt dimitti debz officiūz quousq'
exeat: etiā missa si nō dū incepit cano
nem. Secus si incepisset: quia tunc d'
p'sequi vsq' ad coionem sumptam: 7
postea residuum exiendo in sacristiā
dicere: hoc vero intelligēdum est qñ
excommunicatio esset notoria. Nam si
occulta est: non est euitādus excomu
nicatus i publico ne prodatur crimē
hodie tamē per decretum otantici.

phibita ē hī p̄cipatio i d̄nis q̄ ad
excoicatos d̄n̄ciatos i ecclia 7 noiati
Ipse tñ excoicat̄ sciens p̄cipas i di
uinis nō euadit morte: tale p̄ccm. Te
paf a fidelīū cōsō: tio: q̄ nō pōt p̄ci
p̄e cū alijs fidelib⁹: nec ipi cū eo. i co
medēdo uel bibēdo uel salutādo uel
loquēdo exceptis casib⁹ q̄ ponūf. xi.
q. 3. c. qm̄. in textu 7 in glo. de qb⁹ lo
co suo pleni⁹ dicem⁹. Sepaf excoi
cat⁹ a q̄liq̄ adu legitio. Un̄ nec testifi
cāi pōt nec excusāe nec aduocāe nec
iudicare. Et iudicata p̄ eū cū notoriū
eēt n̄ tēret nec absolue nec ligare nec
eligi pōt ad flaturā seu dignitatem
nec eligē. Solū ad p̄dicatōz admitti
pōt: sicut 7 infidelis ut conuertat ex
doctrina ad verā penitētiā 7 obiam
de cōse. di. i. c. ep̄s. Sepaf p̄ mor
te ab ecclia sepultura: q̄ nō pōt
sepeliri in ecclia uel in cimiterio: s̄ ex
sicut aialia bruta. Nec debēt deferrī
cū mō cōsuetō fidelīū ad eccliam: nec
possunt p̄ eo fieri oīones solēnes seu
officiū nisi prius absolueret p̄ mortē
a snia. Qd̄ fieri pōt qm̄ apparerēt si
gna stritiōis aī mortē 7 q̄ q̄sūt ab
solutionē. Exemplū ē de illis scimo
nialibus q̄s bt̄ūs B̄ndict⁹ excoicauit
pp̄ loq̄citatē suā q̄ p̄ mortē eaz: s̄
uise exire de sepulchris 7 de ecclia
qm̄ celebrabat 7 dicebat officīū q̄l cū
bt̄ūs B̄ndict⁹ recōciliasset nō sūt am
plius uise exire: sicut refert Greg. 2.
dial. li. Nō sint igit̄ xp̄iani obstinati
ad obediēdū sp̄nēs eccliaſticas cē
suras 7 coicatioēs p̄cipēdēs: q̄ ut
d̄r in. c. nihil. xi. q. 3. c. nihil. sic d̄z for
midare xp̄ianus q̄ separi a corp̄e xp̄i
A cōtumacib⁹ itaq̄ 7 iobediētib⁹ 7

excoicatis aufert de⁹ gratiā suā: quā
nobis ei obediētib⁹ largiat̄ i hac vi
ta deinde p̄ducēs ad ethera regna q̄
sit b̄ndict⁹ i et̄nū 7 i secula sc̄loz. An̄
Sabbato secūde ebdomade in q̄
drageſima de p̄ccō cōtētioniōis qd̄ ut
plurimū ex vana gl̄ia oriſolet.

Dixit patri suo Ser. 37.
Ecce tot annis seruii tibi 7
nūq̄ mandatum tuū p̄terui.
Luc. 15. c. 7 in euā hodierno. Prop̄
est eoz q̄ ianis gl̄orie v̄to impellūf
libent̄ cōtēdere. Qd̄ vitiū rephēsi
le inuētū ē in filio senio: e de q̄ euage
liū memit Nolebat enī itroire domū
s̄ cōtēdebat nō solū cū seruis: s̄ etia;
cū genitore suo. Et qm̄ ad penitētie
integritatē regnif ut oīa vitia depo
nant. Cū vō cōtentio q̄ ex vana gl̄ia
nascit̄ piculosa possit eē atq̄ dānabil
Idcirco de ipsa in h̄ sermōe dicemus
de q̄ tria mysteria erūt declarāda.

Prīmū d̄r diffinitiois.

Secundū abhoiatiois.

Tertium determinatiois:

Quid sit cōtētio 7 quō pōt fieri
vel pp̄ emulationē: uel pp̄ disputa
tione: uel pp̄ litigationē. Cap. i.

Primū mysteriū declarādū
dicif diffinitiois. In q̄ qd̄ sit
cōtētio videam⁹. Et nō lo
gmur de cōtētioe: que est oīo ad cō
futādū uel cōfirmādū accomodata q̄
color est rhetoricus: ut. d. Tulli⁹ in
rhetorica: s̄ loqmur de cōtētioe put
ē vitiū. Et sic diffif s̄z Alex. i. z. s̄me
h̄ mō. Cōtētio ē ipugnatio v̄itati cū
cōfidētia clamoris. Est ḡ cōtēdere v̄
bis contra aliq̄ tendē. hoc aut̄ fieri
pōt triplicif. p̄ rōne emulationis. 7

rōne disputatiois. 7 rōne litigatio
nis. Pr̄io pōt aliq̄ cōtēdere cum
alio rōne emulationis 7 inuidie. Nam
aliq̄ sūt q̄ ita diligūt suos 7 gl̄iaz co
rum: ut non possint sine displicentia
phamā 7 v̄tutes alioz audire 7 dicē
tibus atq̄ narratib⁹ obitāt 7 tradi
cunt. Talia fuit cōtentio que fuit in
corinthiis cōuersis ad fidē. q̄s Pau.
reprehendit. i. cor. i. d. Obsecro vos
fratres per nomē domini Jesu xp̄i ut
idipsum dicatis oēs: 7 non sint i vo
bis scismata. Sitis aut̄ p̄fecti i codez
sensu 7 in eadē sc̄ia. Significat⁹ est
enī mihi de vobis fratres mei ab his
q̄ sūt doēs: q̄ cōtētiones sūt inf̄ vos
hoc aut̄ dico qd̄ vnusq̄q̄ vestrū dic
Ego qd̄ sū Pauli. ego aut̄ Apollo.
ego vō Cephe. ego aut̄ xp̄i diuisus ē
xp̄s! Et. 3. c. Cū sit inter vos xl⁹ 7 cō
tentio nōne carnales estis: 7 s̄z hoiez
ambulat. Cuz enī q̄s dicit. ego sum
Pauli. ali⁹ aut̄ ego Apollo. nōne ho
mines estis? Quid ḡ est Apollo? qd̄
aut̄ Paul⁹ ministri ei⁹ cui credidist̄.
Et vnicutq̄ sicut d̄ns dedit. ego plā
taui: Apollo rigauit: s̄ deus incremē
tū dedit. Itaq̄ neq̄ q̄ plātāt ē aliqd̄
neq̄ qui rigat: s̄ q̄ incremētū dat de⁹
Existimabant nāq̄ illi corinthij q̄ q̄
a melioze 7 maiōe esset baptizat⁹. ille
maioze gratiā assequeret q̄si homies
darēt gratiā. Silr etiā cōtēdebat ro
mani 7 iudei cōuersi ad fidē. Dicit. n
Diero⁹ in p̄logo in epla ad Ro. Ro
mani qui ex iudeis 7 gētib⁹ credide
rūt hi sup̄ba cōtētioe volebāt se al
terutrū exaltare. Nā iudei dicebant
Nos sumus populus d̄ni quos ab in
itio fouit 7 dilexit. Nos circuncii ex

gūe Abrahā 7 stirpe sancta descendi
mus. Nos de egypto signis 7 v̄tuti
bus liberati: mare sicco p̄trāsuim⁹ pe
de. Nos p. 40. anos expti sum⁹ mira
bilia mag⁹ dei. Nos soli digni fuimus
accipere legē 7 vocē dei loquētis audi
re. Nobis p̄missus est xp̄s ad q̄s ipse
venisse testat̄. Dicit enī nō sūz missus
nisi ad oues que pierūt dom⁹ israhel
cū vos canes pot⁹ q̄ hoies appella
uerit Nō ē ḡ equū ut vos hodie ido
la deserētes cōp̄erū nobis. ecōtra gē
tiles dicebant. Quāto maioza: circa
vos dei b̄nficia narrauerit: tāto ma
iozis criminis reos vos eē monstrabit.
S̄p̄ enī his oib⁹ ingratū fuistis. Nā
ipsis pedib⁹ qb⁹ p̄trāstis mare p̄ ea
ante idola iudebat. Māna vobis fa
stidiū fuit 7 semp i deserto d̄r deum
murmurastis. Sepe deū ad irāz puo
casti. 7 ad vltimū xp̄m i lege 7 pp̄he
tis p̄missū occidist̄. Nos itaq̄ vobis
digniores sumus q̄ ut de xp̄o audiri
mus mori i eū credidim⁹. Jō p̄ p̄bam
de nobis d̄ns ait. P̄plus que non co
gnoui seruiuit mihi. Un̄ cōstat nos nō
ex industria: s̄ ex igrantia deliquisse his
ḡ altercātib⁹ apls medi⁹ inf̄ eos oēs
eoz cōtētioēs dirimēs ad vnā cōcor
diā eos adduxit oīdēs nobis eozum
meritis suis eē saluatos: q̄ oēs iudei
7 oēs gētiles s̄ p̄ccō tenebāt: s̄ per
dei gratiā liberati sūt. Jō. d. Ro. 2.
Nō enī ē p̄sonarū acceptio ap̄ d̄m
7. 3. c. Nō ē enī distinctio. oēs. n. pec
cauerūt 7 egēt grā dei. 7. 7. c. Ois q̄
credit in illum non confundetur. Nō
est enim distinctio iudei 7 greci. Nā
idem d̄ns omnium diues in oēs q̄ in
uocant illum. Sic 7 discipuli Joānis

baptiste forte stēdebāt de Joāne ba-
ptista: et d' p'po sic et quotidie stēdūt
alig de predicatorib': de doctoribul
de fundatorib' religionū et de scis p
quibus facit exemplū illud qd ponit
i legēda Joānis baptiste. Quod duo vo-
dores erāt famolissim: quoz vn' in
magna deuotiōe hēbat Joāne ba-
ptistā. alius vō Joāne euāgelistam.
Cū glibet satis scū suū cōmēdaret et
alterū alteri pferret: tādē cōcluserūt
se velle facē publicā disputatiōem ad
pbādū qd maior eēt. Sed nocte pce-
denti disputatiōe Joannes bap-
tista apparuit suo deuoto: et Joannes
euāgelista suo reuelātes qd disputati-
ōne talē dimitterēt: qd ipsi bñ cōcor-
dabāt in celis: ita et ipsi deberēt con-
cordari in terris: et demum in supnis
viderēt hāc vītatē. **¶** Pōt quis
cōtendere cōtra aliū rōe disputatiōis
Que scdm Alex. Si fieret p declara-
tione mētis et seruato mō debito nul-
lum eēt pccm. S; si fieret ex qdā ti-
tilatiōe honoris et glie veniale pccm
esset sicut fuit in aplis: de qb' d' Luc
22. facta est cōtētiō inter eos qd eoz
viderēt eē maior. Ipsi enī tūc vt dicit
Tho. 2. 2. q. 38. Nō cōtēdebāt cū in-
tentione ipugnādi vītatē: qd glibz de-
fendebāt qd sibi verū videbāt. Erat
tū in eoz cōtētiōe deordinatiō: qd cō-
tēdebāt de quo nō erat cōtēdēdū:
s. de primatu honoris. Nūdū. n. erāt
spūales: sicut dicit ibi glo. Jō domin'
cōpescuit eos. S; nūqd licitū ē dispu-
tare cū hereticis? Ad h' rōdet Alex.
in. 2. q. hereticus aut est ab ecclia p-
cisus ppter pīnacē sniam aut nōn. Si
p'mo mō tūc nō ē cū eo habēdū cōsili-

um. iuxta illud ps. Nō sedi cū cōsilio
vanitatis. Et de hoc ap'las ad Titū
3. c. ait. Hereticū hominē p' prima et
secūda cōuersione dūta. vñ heretici
p' dānationē nō vocēt ad cōsiliū:
sicut p. 24. q. 1. c. maiores. Si vō he-
retici adhuc sūt corrigibiles: licitum
est cōtēdere et disputare cū eis ut ad
fidē reuocēt: vel ut falsitas eoz alijs
manifestet: hoc aut itelligēdū est de
pbatis i doctrina: qd piculosum esset
simplicib' cū hereticis disputare. **¶**
Pōt qd cōtēdere cōtra aliū rōne liti-
gatiōis: sicut faciūt multi qd oēs sniaz
primū querūt infringē: et clamorosis
vōcibus multiplicatiōem vōz vo-
lunt vincere. Et fm Tho. 2. 2. vbi. s.
Si contentio fiat ppter notabile ipu-
gnationē vītatē aut iniuriā vel dā-
nū proximi: sicut facere solent peca-
tores et aduocati peccatū ē mortale.
¶ Abominādū est vitia cōtēnsi-
ōnis: tum qd reddit hoīem exosū: tū
ppter honorē: tū etiā ppter scandala
que inde sequūt. **¶** Caplm. 2.

¶ Scdū mysteriū delarādum
de cōtētiōe d' abhominati-
ōnis. Est enī abhōiabile ppter
tria hoc vitii. **¶** Ppter cōfusiōem
pp' honoratiōem. **¶** Ppter deriuati-
ōnem. **¶** Ppter cōfusiōem. Cōtētiō
nāq' facit ipso cōtētiōis abhōiabi-
les et exosos hoīb' siles canib' q' tūz
ad actū: et demonib' q' tūz ad maliciā
Quisnā nō vitupabit hoīem semp cla-
mātē cōtēdēte paratū ad oīa cōtradi-
cere sniam suā verā vel falsā super-
ptiaciē defēdere. Jō Aug. ait. Nihil
est ita sile actib' demonū sic litigare
Et p. 16. Domo peruersus suscitatur

lites. Et. 18. Labia st'ci miscēt se rixis
et os eius iurgia puocat. Et iterū. 16
Vir impi' sedit malū et in labijs eius
ignis ardescit. Et. 17. c. Semp iurgia
querit malus: angelus autē crudelis
mittet cōtra eū. **¶** 2° abhominanda
est cōtētiō pp' honoratiōem. Est qd
homo qui cōtētiōes fugit dign' ho-
nore. Vñ p. 20. Honor est hoī qui
sepat se a cōtētiōib'. Oēs aut stulti
miscēt se cōtētiōib'. Et Pan. 2. thi. 2
Stultas autē et sine disciplina qdēs
deuota: sciēs qd generat lites. Seruus
autē dñi nō oportet litigare: s. māue-
tum esse ad oēs vōcibile patiētē cū
modestia corripētē eos qui resistunt
veritati. Quātū autē meriti sit: apud
deū nō cōtēdere clarū eē pōt p illud
qd legit in vitis patz. Quozante scō
Machario vōz infonuit ad eum. v.
Nūdū ad mēsurā duaz mulierū ve-
nisti que habitant in prima ciuitate.
Cūq' quesuisset Machari' et inuenisset
eas cōuersationē eaz infrogauit
Ipsē vō dixerūt qd erāt mulieres duo-
rum fratrum: et p qnq' ānos sim' fuerāt
nec vñ cōtētiōsā fecerant: nec vñq'
aliqua eaz dicto vel facto aliq' cōtri-
stauerat. Qd audiēs Machari' bene-
edificatus recessit. **¶** 3° est abhōian-
da cōtētiō pp' deriuatiōem. Ab illa
sigdē sepe deriuat plurima scandala
odia dissensiōes rixę: et qnq' p' vba
venit ad vbera ppterera dicit ecclia-
stici. xi. Ab vna scintilla auget ignis
et a vololo auget sāguis. Et. 28. Lis
festinas effudit sanguinem.
¶ 4° nō ē cōtēdēdū cū potētiōib'
se nec cū diuitib': nec cū loquaci-
bus. **¶** Caplm. 3.

¶ Tertū mysteriū cōtēplandū
de cōtētiōe d' determinatō
Nā licet nō sit cū aliquo cō-
tēdēdū verū sapiēs enumerat tria
hoīū gnā. **¶** Primi sūt potētes. **¶** Se-
cundi locupletes. **¶** Tertij linguati.
¶ Primi cū quibus nō ē litigādū nec
tendendum sunt potētes. Vñ Eccl. 8.
Nō litiges cū hoīe potente ne forte
incidas in man' illius. Potētes autē
dicunt oēs supbi vel supiores dñi p-
lati et parentes cū qb' nō est cōtēdē-
dum. **¶** Secūdi sūt locupletes et di-
uites. Vñ Eccl. vbi. s. d' Nō cōtēdas
cum viro locuplete ne forte econtra
constituat tibi litē. Micos pdidit aur'
et argētū: et vsq' ad cor regū se exte-
dit et cōuertit. Et l' piculosū sit cū ta-
libus cōtēdere vbi: tñ piculosius est
litigare factis. O quot paupes volu-
erūt cū diuitib' in iudicio cōtēdere
sive p possessionib' ab eis occupatis
sive p pecunijs et alijs reb' vsurpatis
et tadē diuites pualuerūt. Ut enī dicit
sapiēs p. Diuitie addūt amicos plu-
rimos a paupe aut et hi quos habue-
rit separaf. et Irido. xi. q. 3. c. paup.
ait. Paup dum nō habet qd offerat
nō solū audiri cōtēnsif: s. etiā cōtēnsi-
tē opprimif cito violatur auro iusti-
cia nullāq' reus p'imescit culpā quaz
redimē nūmis estimat. Nec tatū pau-
perib': verū etiā et diuitib' huiusmōi
litigia sūt dānosissima: qm vt ait Cri-
li. 4. eplaz. Longa questio litigatiū
nō tam auget patrimonia q' evertit.
¶ Tertij cū quibus nō ē cōtēdēdū sūt
hoīes linguati et sine rōne loquentes
Vñ Eccl. 8. c. Non litiges cū homine
linguato: et nō struas ignē in lingua

illius. Sicut de huiusmodi genere mulieres garrule loquaces et litigiose. Uix una domus reperit in qua non sit huiusmodi pestis macula. Contendit mulier nunc cum uno nunc cum alio. nunc cum viro. nunc cum socro. nunc cum nuru. nunc cum vicina. estque contentio illi velut cibus. de hac sapiens psalmus 19. dicit. Lecta iugiter psallantia litigiosa mulier et dicit. Qui habitat in domo psallante quam vult declinare stultitiam in uno loco inuenit in alio: ita quod non inuenit requiem. Sic et ille qui mulierem habet litigiosam in domo. Ipsa eadem est venenum amarissimum turbans omnia bona: quod ut scribit psalmus 17. Melior est buccella sicca cum gaudio quam domus plena cum iurgio. Quisnam valet exprime quantum odia aut scandala exorta sunt: et in dies ori videt inter patrem et filium: inter fratrem et fratrem: inter vicinum et vicinum propter contentiones mulierum. Sed audiat viri sensu et ratione mulieres sapere debent salubre consilium quod illis damus. Si in domo sunt duo germani sicut cohabitantes et inuenerint litigantes uxores caueat ne et ipsi litigent: sed potius unusquisque aduocet suam et vobis vel factis corrigat illam pro necessitatibus videat expedire: sic faciat viri uxoribus: sic et paterfamilias subditis suis. Iustum namque est iniuriam supportare: non os verbo contrarium referre sermonem. Iohannes apostolus epistolam 4. d. Obsecro vos ego virum in domo: ut digne abuletis vocatione qua vocati estis cum omni humilitate et mansuetudine cum patientia super peccatores iniuriam et caritate solliciti seruare unitatem spiritus in vinculo pacis. quam nobis largiatur deus concedens hic

gram et in futuro gloriam. Amen.
Hinc tertia in quadragesima in mane de ira dei que efficacius remedium esse potest ad inducendum homines ad penitentiam. Sermo 8.
Venit ira dei in filios diffidentie. Doctoris gentium verba sunt ista originaliter ad epistolam 5. c. et in epistola patris dionysii. Efficacissimum remedium arbitratus sum peccatoribus ut ad penitentiam redeant ante illorum faciem proponere terribilitatem et horrorem iracundie dei. Nazareus Angli. ait. 4. li. de doctrina christiana. plerisque in credulos misericors dei patientia longa peccare facit strepidos: quod deus non arbitratur peccatorum suorum victorem. Nos igitur huic periculo prouidendum volentes in patris sermone de ira dei erimus verba facienda. Et licet multis istud gustum habentibus gratia sint humiliter dicitur verba tamen habebimus et deuotio videbitur aiaz languentium medicina. Inquit enim Angli. 23. q. 4. c. ipsa quoque pietas. Modestus est medicus facti frenetico et per disciplinatum filio. Iam non propter negandum est infirmo medicina: nec a filio disciplina est auferenda. Ad hoc vocati sumus ut clamemus et arguamus et testemur delicta anteciem quod tremenda iudicia dei per Iohannem 58. c. dicitur. Clama ne cesses quasi tuba exalta voce tua et anteciam pro populo meo scelerum. Properea vtar vobis Hiero ad Pamachium et Oceanum. d. Adulteri non possunt ne fratres meos decipiam et me fructu Salomon. q. ait verba adulatorum mollia sunt et hoc ferunt in inferna ventri. Pro salute itaque et correctione peccatorum de ira dei secure loquimur: de qua tria mysteria principalia erunt declaranda.

Primum de contemptibilitate.
Secundum de terribilitate.
Tertium de propinquitate.

De plerisque contentum iram dei: vel quod cogitat deum non esse: vel quod creditur ipse non irasci: vel quia diu expectat illos deus.

Capitulum 1.
Quoniam mysterium declarandum de ira dei de contemptibilitate in quo videre libet quare est quod multi audientes loqui de tremenda ira dei: illam non timet: sed potius ut experientia docet ridendo contemunt. Et colligi possunt huius erroris tres principales rationes. Prima dicitur stulte cogitationis. Secunda false opinionis. Tertia diuine expectationis. Prima ratio quare a multis non timetur ira dei: dicitur stulte cogitationis. quoniam stulte cogitat deum non esse. pro quibus querimus. Utrum possit aliquis cogitare non esse deum. Et videtur quod non: quod ut ait Anselmus. Deus secundum ai deceptorum est quo nihil melius nihilque maius excogitari potest. Sed maius est quod non potest cogitari non esse quod quod potest. Ergo cum deo nihil maius possit cogitari deum esse: ita est quod nullo potest cogitari non esse. Sed contra arguitur per textum Iob. dama. dicit enim sic. In tantum proualuit pernitiosa malicia hominum: ut dicant non esse deum. Et Tullius li. i. de natura deorum ait. Quidam dixerunt totam de deis immo: talibus opinionem factam esse ab hominibus sapientibus reipublice causa ut quos ratio non posset eos ad officium regium ducerent. Respondet. d. Boetius. vi. 8. i. li. d. Cogitare cum assensu aliquid non esse potest. puenire dupliciter

aut ex defectu intelligentis: aut ex defectu intelligibilis. defectus intelligentis est cecitas: vel ignorantia ob quam quod ignorat rem cogitat ipsam non esse. Contingit autem dupliciter esse cognitionem de aliquo ente. scilicet si est. et quid est. Intellectus autem noster deficit in cognitione diuine veritatis quantum ad cognitionem quod est. non autem quantum ad cognitionem si est. ex hoc ait dama. Cognitionem existendi dei nobis naturaliter est inserta. Et Augustinus de fide ad Petrum. Nihil tantum nouit mens quantum deum esse et se. Et Iago de sancto Uic. Sic de ab initio cognitionem suam in homine reparauit: ut sicut nunc quod esse possit experire: ita nunc quod esse possit ignorari: quod si intellectus noster nunc deficit in cognitione dei si est ideo nec potest ignorare ipsum esse simpliciter quod deo deficit in cognitione quod est id frequenter cogita deum esse quod non est: sicut idolum vel creaturam uel non esse quod est sicut deum iustum. Potest cogitari aliquid non esse per defectum a parte intelligibilis et huiusmodi defectus potest esse duplex. aut defectus partitiae. aut defectus euidentie. Defectus partitiae utpote quod non semper: non ubique: non totaliter quod non semper est: si aliquid est aliquid non. aliquid uero potest cogitari non esse. Similiter de eo quod non est ubique quod eadem ratione qua potest cogitari non esse hic. potest cogitari non esse alibi. Similiter etiam de eo quod secundum partem adest: secundum partem abest. Deum autem est totum et ubique: et semper non potest cogitari non esse. hanc rationem assignat Anselmus in libro contra insipientes non solum propter defectum presentie potest aliquid cogitari non esse: sed et propter defectum euidentie: quod non est euidentis

in se et in pbando. Sed deum esse est
vitas euidēs in se et i pbādo i se: q̄ ē
quo nihil maius excogitari potest.
In pbando q̄ dudu rōnis hoc
pbant philosophi. q̄ nō pōt cogitāi
nisi insipienter et stulte q̄ nō sit deus.
Uñ Dauid in ps ait. Dixit insipiēs in
corde suo nō est de⁹. Stult⁹ ḡ est qui
cogitat vel dicit nō est de⁹ quē cōfitef
intellect⁹ rōnis naturale lumē. Unde
Bern. in li. 8 diligēdo deū. Inexcusa
bilis ē oīno infidelis si nō diligit deū
toto corde. Clamat nēpe intus eius
inata iusticia: q̄ se ex toto illā diligē
oz cui se totuz debē nō ignorat. H ille
Clamat deū esse oīs creatā nā angeli
hoies. celū et fra et oīa que in eis sunt
Uñ Aug. in li. de utilitate credendi.
ait. Nō enim frustra intueri oportet
et inanit⁹ ordīnē celi: pulchritudinē sy
derū: vicissitudines tēporū in q̄rū cōsi
deratiōe nō curiositas ē exercēda: s̄
ḡd⁹ ad eterna faciendus. Et Job. 12.
Interroga iuūta et docebūt te: et vo
lucilia celi et indicabūt tibi. Loquere
frē et rīdebit tibi: et narrabunt pisces
maris. Quis ignorat q̄ oīa hec ma
nus dñi fecerit? Mirabilis certe i tā
ta rez varietate ordo repif. Est qdē
ordo situalis siue localis: q̄ qlibet cre
atura tenet suū locū fm suā dignita
tē. Nā terra et frena sicut vilioza in
imīs locata sūt. Aqua vt dignior ei p̄
eminet. Aer ut pfectior: superior est et
ignis ita actiu⁹ et calid⁹ a nobis don
gat sup alia elemēta situatus. Celi in
corruptibiles. Sol et luna: et stelle lu
centes in speris suis altissime colloca
te sūt. Et celū empireuz nobilissimum
vbi gaudēt sancti cū p̄po supmū oīuz

est. Subseqt et ali⁹ ordo q̄ tēp⁹ potest
dici. Ordinatissime enī sol facit cursū
suū p signa zodiaci infra anū integrū
Et sic trāseūt tpa veris. estatis. autū
ni. hyemis cū effectib⁹ suis. Trāseunt
et dies nales eadē tps mīfura ad mo
tū primi mobilis cōpletū: et ea q̄ i hye
me mortua videbāt i vere reuiuiscūt
et in estate fructificāt. Predicat isup
deū esse sacra scriptura tā veteris q̄
nouī testamēti: et oīs scriptura et pbi
losofhoz et poetaz oīuz gentilium
O qualis demētia illorū ergo q̄ tāte
veritati acquiescere nolūt. Tales vtiq̄
sūt q̄ dei iracūdiā nō formidant. Et
rō q̄re a multis non timef ira dei dī
falsē opinionis. Nā cuz multi negare
nō possint esse deū: opināf tñ falsē q̄
in illo ira cadē n̄ pōt. Dicūt nāq̄ deū
esse clemētissimū: irā vō clemētie fore
straria: ideo nec i deo cadē posse: p
q̄bus dicit Laet. in pncipio li. de ira
dei. Adauerti sepe. Donate plimos
id existimare q̄ nonnulliphoz putave
rūt nō irasci deū: qm̄ bñfica sit tñmō
nā vīna nec cuiq̄ nocē prestantissime
atq̄ optime cōgruat ptati. Arguunt
et 2⁹ mō tales: q̄ nulla passio cadit i
deo. s̄ ira ē passio qdā. ḡ n̄ cadit i deo
3⁹ cōfirmat errozē suū: q̄ oē pccm a
deo ē remouēdū: s̄ ira ē vnū ex septē
vitijf capitalib⁹. ḡ ē a deo remouēda
Verūm extra sic tenētes sūt auctorita
tes et dicta: siue scripture sacre siue gē
tiliū et moraliuz philosophozum. Uñ
Exodi. 15. In multitudnie glorie tue
deposuisti oēs aduersarios nostros.
Misisti irā tuam que deuorauit eos.
Et. 22. c. Moyses ad deum oīas. ait.
Quiescat ira tua: et esto placabil⁹ sup

malicia popli tui. Et. 4. regi. 22. Ma
gna ira dei succensa est contra nos: et
Deut. xi. c. Iratus dñs clausit celum
et pluuie nō dēcēdūt. Et. 2. pal. 12. dī
de filiis isrl: q̄ humiliati sunt auersa
est ab eis ira domini. Et. 24. c. facta
est ira dei cōtra Judā et hierusalem.
Et Job. 9. c. Deus cuius ire resistē ne
mo pōt: et Dauid in ps. 2. Apprehen
dite disciplinā ne qm̄ irascat dñs. Et
ps. 6. Dñe ne i furore tuo arguas me
neq̄ in ira tua corripas me. et ps. 17.
fidamēta mōtiū cōturbata sūt et cō
mota sūt qm̄ iratus est eis. et ps. 77.
Ira dei ascēdit in isrl. et ps. 78. Effun
de irā tuā in gentes que te non noue
runt. et ps. 89. Quis nouit ptatez ire
tue: et p timore tuo irā tuā diuimera
re. et Eccl. 5. Ne dicas coram angelo
nō est prudentia ne forte iratus dñs
dissipet cūcta opa tua. et Jsa. 5. Irat⁹
est furor dñi in populo suo. et Jsa. 4.
Plāgite et ululate: q̄ nō ē auersa ira
furois dñi a nobis. Et Treñ. 4. Cō
pleuit dñs furozē suū: et effudit irā in
dignationis sue. et Osee. 5. Effundam
quasi aquā irā meā. Et Naum. 1. Ul
ciscēs dñs in hostes suos et irascēs ini
micis suis. et Ro. 1. Reuelatur ira dei
d celo. et Ro. 3. Nūquid iniqu⁹ est de⁹
qui infert irā? Et. 1. Thes. 2. Peruenit
ira dei sup illos vsq̄ i finē. et Apoc. 15
Cōsumata est ira dei. et 16. c. Audiui
voce magnā de celo dicēte septē an
gelis. Ite et effudite septē phylas ire
dei in terram. et Valeri⁹ marini li. 1
Lento enī gradu ad vindictāz sui di
uina pcedit ira tarditatezq̄ supplici
iuitate cōpensat. et Quid⁹ de arte
amādi. flectit irat⁹ voce rogāte de⁹

Et Aug. 18. de ciui. dcl. c. 12. Apollini
delphico instituti sunt ludi musici: vt
placaret ira ei⁹ qua putabāt afflictaf
ēē sterilitate grece regiōes: q̄ nō de
senderūt tēptū eius qd̄ rex Dana⁹ cuz
easdem terras inasisset bello incēdit
Et in. 1. li. vbi. 8. c. 2. dicit de Junone
q̄ apud gentiles colebat p dea. Apd
Virgiliū nēpe Juno inducit iseta tro
ianis. Solo vctoz regi aduersus eos
irritando dicē. Mens iūmica mibi tyr
rhentū nauigat equoz. Illiū in italiam
portās victozq̄ penates. hec ille. Et
idē Virgili⁹ cōmemorat i princ⁹ i. li.
Eneidos ob irā. Junōis Eneā p̄fugā
fuisse cū religis troianis. v. Arma vi
rūq̄ cano troie q̄ p̄mus ab ozis. Ita
liā fato p̄fugus laūnaq̄ venit. Litto
ra multū ille et terris iactatus et alto.
Uī super scene memozez Junonis ob
irā. At et Valeri⁹ marini li. 1. rubri
ca de neglecta religioe multa narrat
de iratis dñs. Nos vō talia exempla
nō iducim⁹ vt errozes gētiliū non cō
probem⁹: s̄ tñ ut oīdam⁹ q̄ etiaz fm
illos ira ponēda sit i deo. Pro soluti
one itaq̄ obiectoz tria sūt nōnda. 1.
Primū fm Bon. in. 3. sen. vi. 33. et Ric.
in. 4. di. 26. et Tho. i. parte. vi. 22. q̄
quēcuq̄ vī aliqd de eo qd̄ in nobis de
notat passionē de deo vī fm effectuz
et nō fm passionis defectū. Odium ḡ
amor ira et filia q̄ i nobis sūt passioes
i deo dicūt fm effectū q̄ ad nos vt tē
dicat odire cū effectū odij nobis exti
bet tūc irasci cū effectū ire nō d̄ oīdit.
Ipse aut⁹ de⁹ stabili⁹ manēs sine pas
sione aliq̄ dat cūcta moueri. Secūdo
nōndū q̄ nō oīa q̄ fm nomē sonāt vir
tatē dicunt virtutem in re nec omnia

q̄ fm̄ nomē sonāt vitia: dicūt illō i re
Propterea inqt̄ Iuuenalis. fallit enim
vitiū specie virtutis 7 umbra. Et Se-
neca ad Lucillā. Vitia in nobis s̄b vir-
tutum noīe repūt. Et Gregl. 41. di. c.
sepe vitia. ait. Sepe vitia se ingerūt
7 virtutes eē mētūf. ut tenacitas p̄ly-
monia effusio largitas crudelitas ze-
lus iusticie remissio pietas velit vidēi
Jō nō q̄ q̄ dicit̄ ira vitia ē aut pec-
catū. Tercia nōndū fm̄ Doñ. 13. di.
is. q̄ triplex est ira. Quedā ē p̄ter rō-
nis impūz: p̄im̄. s̄. iracundie motus
Secūda ira ē extra rōnis iperū q̄n̄ q̄
excitatus in irā passiōi rōnē s̄bicit se-
quit̄ q̄ inordinatē impetū ire. Tercia
est ira que ē fm̄ rōnis imperiū quādo
q̄ irascit̄ fm̄ q̄ merito irasci v̄z. Sic
merito irascit̄ patres filijs impijs. 7
put̄ erigit̄ illoz malitia ordiate cor-
rigūt̄ eos. Sic irascit̄ plari 7 tñi gl̄z
s̄bditis inobediētib̄. Sic irat̄ ē x̄ps
q̄i dicit̄ oēs v̄dētes 7 emētes d̄ tē-
plo. Dicim̄ q̄ de⁹ q̄ ē clemētissimus
sine sui mutatiōe sine passiōe sine pec-
cato sua exigente iusticia irascit̄ sepe
peccatores obstinatos i ira cōculcās
quādo eis effectus ire demōstrat. Hi
sūt guerre pestilētie tempestates grā-
dines: sterilitates. terre. fame. tremo-
tus terrores de celo 7 signa magna.
O p̄sūptuosi peccatores. audinist̄
iam q̄ falsa est opinio vestra. Diceba-
tis enī q̄ nō irascit̄ de⁹. Et ecce tot̄ p̄-
coma scripturaz clamāt iram dei ab
oib̄ eē timēdā. Tercia rō q̄re a mul-
tis nō timet̄ ira dei d̄ diuturne expe-
ctationis. Cōsuevit̄ egdē de⁹ p̄p̄ lō-
ganimitatē suā sufferre peccatores inq̄s
p̄ t̄pa longa: vt sic p̄ dulcedinē ei⁹ at

trahāt ad penitētiā. Sed inde multi
sumūt audaciam 7 deiores facti irā
dei nō existimāt. Veruntamē vt ait
Hierō. in expositione Hierē. quāto
maior est numer⁹ tempoz q̄b̄ obliui
scimur deū tanto maior est pena pec-
cati q̄ nec longitudine tempoz potu-
erit edomari.

Irra terribilis est ira dei eo q̄ seuit
in parulos 7 in iustos atq̄ oratōes
supplicantium spernit 7 abhominat̄.

Caplin. 2.

Secūda mysteriū cōtēplādū
de ira dei dicit̄ terribilitas.
Cōsiderādū nāq̄ est q̄ cum
irascit̄ deus: 7 puocat̄ etiā ad t̄paliē
flagellādū homines rebelles seuerus
est 7 terribilis valde maxime p̄pter
tria. p̄ p̄p̄ puuloz punitiōe. p̄ p̄
p̄ iustoz afflictione. p̄ p̄p̄ oronuz
detestationē. Primo de⁹ ē iratus
tribilis p̄pter puuloz punitiōe. Du-
mit nāq̄ puulos pueros 7 innocentes
p̄p̄ peccā parētā. pierūt̄ nēpe 7 suffo-
cati sūt in diluuiō oēs infantes 7 par-
uuli quotq̄t̄ repiebāt̄ i mūdo. Adusti
sunt in sodomis 7 incendio cōcremati
oēs q̄ erāt̄ i vteris marz 7 q̄ sugebāt̄
vbera: 7 tñ sepi⁹ veras mūdus aut sa-
me aut pestilētia: aut q̄libet alia ad-
uersitate que nō nisi p̄p̄ peccā veniūt̄
punli qui ea nō comiserūt̄ puniūt̄ p̄o-
illis. O formidabilis dei iusticia. o tre-
menda dei iracundia cur eos qui te
non leserunt extirminas? parulos cur
tam acriter punis? 7 respondit tibi p̄-
tinus q̄ p̄pter peccata parentum.
Sed hic oritur dubium. Utrum filij
p̄pter peccata parentuz puniri pos-
sint. Et v̄ q̄ non. Naz p̄ Excb. 18. c.

Deus dixit filius nō portabit inq̄ta
tē patris: 7 pater nō portabit inq̄ta-
tē filij. iusticia iusti sup̄ eū erit: 7 im-
pietas impij erit sup̄ eū. Et extra de
his que sūt a maiore pte capituli. c.
Quasiuit in glo. dicit̄. Peccata suos
debēt tenere auctores. Et idē. C. de
penis. l. sanximus. 7. C. ne v̄roz p̄ ma-
rito. l. ob maritoz. 7. xi. q. 3. c. illud. 7
d̄ sen. exco. c. a romana. 9. vltro 7. 58
di. c. satis. Et Augl. ait. i. q. 4. c. nulli⁹
Nullius crimē machat̄ nesciētē. ad h̄
facit̄ ibidē. c. placuit. 7. c. indek̄ extra
arguit̄ q̄. Exo. 20. deus dixit. Ego sū
dñs de⁹ tu⁹ sortis zelotes visitas. in-
q̄tatē patrū i filijs in tertiā 7 q̄rtam
generatiōez eoz q̄ oderūt̄ me. Ad idē
facit̄. c. vergentis. extra de hereticis.
7 idē habet̄ extra de filijs p̄f. nō or-
dinandis. c. i. cad p̄fetiā. c. i. sentenz.
c. cōquerēte. 7. c. quāsiā. 7. i. q. 4. 9.
itē d̄. Chā peccāte. Chanaam filius
eius maledicif. R̄idet do. Doñ. vi. 33
z. li. q̄ duplex est punitio. vna et̄na
alia t̄pali. filij nō puniūt̄ p̄ peccō pa-
rentū pena et̄na. Un̄ Ansel. de ceptu
v̄ginali dicit̄ q̄ puuli nō dānāt̄ p̄ cul-
pa. Adē tñ: s̄ p̄ culpa p̄pa quā habēt̄
licet nō habeat̄ eā agendo: s̄ cōhēdo
Puniūt̄ tñ filij p̄ peccō parentū pena
t̄pali eo q̄ filij sūt aliq̄ patris. Et h̄
patet̄ p̄ sacra scripturā i plurib̄ exē-
plis. Jō. d. Gregl. i. q. 4. c. parulos.
Parulos sodomitaz non excusauit
ignorātia q̄n̄ p̄ paterno scelere celesti
igne cōsumerēt̄. Sed hoc igne pena
illis dimiuta est q̄bus successio patri
sceleris est adempta. Pariter etiā de
mōstrat̄ est peccatis parētū puulos
aliq̄ corporalit̄ flagellari. 7. 3. de⁹

iratus est tribilis p̄p̄ iustoz afflictōz
Affligit̄ etiā 7 sepe bonos cū malis.
Sed dubitat̄ hic. Utrū possit esse in
aliquo pena sine culpa. Et videt̄ q̄ n̄
q̄ Hierō. ait. Quicq̄d patimur peccā
nostra meruerūt̄. 7. d̄. d. i. collecta
Nulla eis nocēbit aduersitas si nulla
dominet̄ inq̄tas. Sed contra ē illud
Job. 17. Nō peccauit 7 i amaritudini
bus moratur oculus me⁹. Et Job. 9.
Quis peccauit hic aut parentes eius
vt cecus nasceret̄? Et r̄ndit̄ x̄ps: neq̄
hic peccauit neq̄ parēs ei⁹. Et expo-
nit̄ Augl. q̄ hoc nō d̄: q̄ nō peccare
rit: s̄ q̄ cecitas nō erat̄ pena peccati.
Preterea p̄ peccato originali nō me-
ret̄ q̄ nisi semel mori. Sed Lazarus
nō tñ fuit mortu⁹ semel: s̄ bis: 9 v̄ q̄
aut moris prima aut secunda fuerit̄ ei
absq̄ merito peccā inflicta. Item x̄ps
nullū habuit̄ peccm̄: 7 tñ in eo fuit pe-
na. R̄idet Doñ. vi. 36. z. li. q̄ malum
pene pōt̄ duplicif̄ ordinari. Uno mō
ad malū culpe q̄b̄ puniendo ordinat̄
Alio⁹ i cōpatiōe ad bonū q̄b̄ de⁹ dicit̄
ex illa pena. Si q̄ aliq̄ pena infligatur
cui⁹ ordinatio p̄: principalit̄ cōsistat̄ in
cōpatione ad malū culpe puniendum
necesse est aliq̄a culpa p̄cessisse: nec
tātū p̄cessisse: s̄ etiā aliq̄ mō cōscari
insepabilif̄: Pena enī aut ē v̄dēte or-
dinata ad puniēdū: aut est ordinata
p̄ncipalit̄ ad malū excludēdū. p̄ mō ē
pena infernalis. 2. mō est pena purga-
toria. Primo mō pena regit̄ p̄sentia
culpe. 2. deformatem 7 maculam.
Secūdo modo requirit̄ culpe p̄ntiam
fm̄ reatū 7 sequelam. Si autēz pena
infligat̄ p̄ncipaliter p̄pter ordinēz
quē habet̄ ad bonū quod inde dicit̄

Aur g̃ ppter bonū p̃p̃riū aut ppter
alienū .si p̃p̃t bonū p̃p̃riū sic regit q̃
in subiecto illo aliq̃ fuerit culpa 7 q̃
possit esse de futuro .si aut̃ p̃p̃t bonū
alienū .sic sufficit pene ut fuerit culpa
in alio q̃ in eo qui punitur in eo vide
licet p̃ quo pena illa sustinet p̃ quem
ordinata erat ad redimēdū geñ hu
manū 7 liberādū 7 repandū a lapsu
in quez ceciderat ex p̃cō p̃mi pentis
Et sic patz q̃ ois pena aliquo modo
respicit culpā . Sed quedā ut p̃sentez
in se utpote pena infernalis . Quedāz
ut p̃teritā in se . sed p̃tē in reatu 7
sequela sicut pena purgatoria . Que
dāz o solū ut p̃teritā 7 hoc in eo qui
punit̃ . Et sic est ois pena iustoz ex
cepto x̃po . Quedā ṽo respicit culpam
nō in se . s̃ in alio sicut in x̃po . Potest
etiā pena ordinari ad bonūz q̃ d̃ inde
elicif . Et sic p̃t esse in aliq̃ sine culpa
talis pene meritoria : q̃ illud malū pe
ne recōpensat p̃ maĩ bonūz q̃ d̃ inde
elicif . sicut patet in ceco nato in Job i
Lazaro in Thobia : 7 in quolibz viro
iusto . hec Boñ . Alex̃ . aut̃ in 3. s̃ūme al
legādo Job . Dama . dicit . Concedit
deus iustū incidē in calamitates p̃p̃t
multas causas . Prima est ut eā que i
ipso latet ṽtutē alijs manifestā faciat
ut Job . i . Secūda est ut non ex recta
cōscia cadat p̃ supbiā ut in Paulo . z .
cor . 12 . Tertia ut alijs erudiā ut i La
zaro 7 diuite Lud . 16 . Quarta ppter
gloriam dei ut in ceco nato Job . 9 .
Quinta ppter celū alterius siue imi
tationez . ut gloria eius qui passus est
magnificata i pugna alijs passio fiat
spes future vite ut in martyribus ad

Deb . 2 . c . Propterea dicit Aug̃ li . i .
de ci . dei . e . s . hec cum ita sunt boni 7
mali p̃ter afflicti s̃nt . nō iō ipsi ṽstia
di nō s̃nt . q̃ ṽstia nō ē q̃ d̃ ṽtūz
p̃p̃t s̃nt . Maset . n . ṽstiaudo pas
soz in similitudine passionū . Et licet s̃b
eodē tormēto nō est idem ṽtus 7 vi
tium . Nā sicut sub vno igne aurū ru
tilat palea fumat : 7 sub eadē tritura
stipule cōminuūf . frumēta purgātur
nec ideo cū oleo amorbā cōfunditur
q̃ eodē p̃dii pondere exprimūf . ita
vna eadēq̃ vis irruans bonos p̃bat
purificat . eliquat . malos damnat . va
stat 7 extirpat . vñ in eadē afflictioe
mali deū detestāf atq̃ blasphemant .
boni aut̃ p̃erant 7 laudant . Tertio
deus iratus est terribilis eo q̃ q̃n p̃
diuturnā expectatiōz puocat ad ira
cundiā nō exaudiat obstinatoz voces
peccatoz . put plene ṽtūm̃ in f̃mone
de impedimētis õionis .

Cognoscit ira dei p̃p̃nq̃ : tum q̃
cū peccata s̃nt cōsumata . tum cū pec
catores sunt obstinati . tum cū illa p̃
phete 7 amici dei p̃nunciant 7 comi
nantur . **Caplin . 3 .**

Sertū mysterium cōtēplādū
de ira dei dicit̃ p̃p̃nq̃ .
Quis enī nesciam̃ certitudi
naliter quādo p̃p̃qua sit ira dei ad
flagellandū peccatores : possum̃ tū
id cognoscere ex cōiectura signozum .
Sūt aut̃ de hoc tria p̃cipalia signa
Primū p̃cōzū cōsumatio . Secundūz
populoz obstinatio . Tertūz p̃p̃baz
ānunciatio . **Primū signum** ad co
gnoscedū scā timēdū ne p̃p̃nqua sit
ira dei est p̃cōzū cōsumatio . Quādo
cōsumata s̃nt p̃cā 7 impleta ē mensura

Dicit aut̃ notari septē signa cōsumati
onis peccatoz q̃bus signis adimpletis
nihil aliud nobis expectādū 7 timen
dum ē q̃ ira vindictā flagellū 7 ṽtū
vina . **Primū** ē horribilitas p̃cōzū
multoz . **Secūdo** multitudo peccatiū . **Ter
tūdo** spūitas manifestoz scelerū . **Quar
to** affectio ad scelera . **Quinto**
studū peccādū . **Sexto** loq̃a pseue
rātia i peccatis . De cōditiones expli
cātur **Dei . 6 . c .** **Prima** cōditio seu
p̃mā signū : q̃ i mūdo tpe diluuij erat
magna p̃cā 7 horrenda nimis p̃p̃cā
dicitur . Vidēs aut̃ deus q̃ multa ma
litia . Q̃ d̃ ṽbū māifeste ostēdit horri
bilitatē 7 turpitudinē multoz pecca
toz . **Secūdo** coiter hoies talia ppe
trabat : p̃p̃cā s̃b̃it̃ hoioz . **Tertio**
isup peccata illa inuerecēde et ip̃one
siebat : iō subimū ē . **Es̃s̃** in terra . i .
manifesta erat 7 ip̃nita . **Quarto**
siebat p̃cā tota mētis aduersiōne
iō additur . Et cūta cogitatō . s̃ . nā
partiz nō diuisim . s̃ i malis integra 7
cūcta . **Quinto** siebat tota cordis
affectioe : iō subdit cordis . **Sexto**
p̃p̃trabant toto studio : iō subdit
Intenta esset ad malū . **Septio** sie
bat pseuerat̃ : p̃p̃cā addit omni tpe
Timeo satis ne hec signa verificetur
in nobis . Tempore nāq̃ isto nefandi
ssima scelera comitti solēt . nec a pau
cis : sed a multis . neq̃ puniūt aut corri
gere uel punire deteriores sunt alijs
Et nō ē vitas nō iusticia neq̃ reditu
do in filijs hoioz s̃nt p̃cā cum omni
aduersiōne mētis cū oī affectioe stu
dio ac perseuerantia . O fatui populi
Cur nō timetis ! Cur nō expanescitis

Cur ad p̃niam redit̃ negligit ! Audite
psal . dicit̃ . Nisi uerfi fueritis gla
riā suā vibrauit arcū suū tetendit et
parauit illā . **Secūdo** signū p̃p̃nq̃
tis ire dei dicit̃ populoz obstinatio
Quādoq̃ populi p̃cōzū obstināf
7 obdurāf in corde nō moti b̃sticis
dei nō cōminatōib̃ . nō p̃dicationib̃
nō signis : nō deniq̃ ṽllo alio modo si
gnū forte ē q̃ p̃p̃t est eis flagellū dei
Est de hoc exēplū abstinatissimi p̃p̃t
indeoz que deus uelent p̃p̃t obsti
natiōe sua . Nā p̃ m̃tra mala a iudeis
p̃p̃trata x̃ps uiuēs in carne i medio
ipsoz uocauit eos ad p̃niam vita mi
raculis 7 doctrina . Ip̃s̃ ṽo noluerūt
audire ip̃sū . In d̃nica aut̃ oliuarū cuz
strosisset hierlīmā . ut d̃r Lud . 19 . c .
Ueni ciuitatē fleuit sup illā . d̃cēs . O
ciuitas āpla . o citas r̃gia . o citas di
plēa p̃p̃lo . affluēs diuitijs 7 abūdās
p̃cōis . Ueniēt dies i te 7 circūdabūt te
simici tui vallo 7 circūdabūt te : 7 co
āgustabūt te ṽndiq̃ 7 i frā p̃stemēt
te 7 filios tuos qui i te s̃nt 7 nō reli
quēt in te lapidē sup lapidē eo q̃ nō
cognoueris tps uisitatiōis tue . Pro
pterea dicit̃ Hiero . in q̃onib̃ ad Hel
bidia . In tantū aut̃ Hierusalē ama
uit d̃s ut fletet eā 7 plāgeret 7 pen
dēs i cruce loqueret̃ . Pater ignosce
eis : q̃ nesciūt qd faciūt . Itaq̃ ip̃etra
uit q̃ d̃ petierat 7 datū ē eis tēp̃ pe
nitētie vsq̃ ad . 42 . añū . P̃ q̃ d̃ pse
uerat̃ in blasphemia egressi s̃t duo
vr̃si de syriis romanoz . Uespasiañ
7 Titus 7 eos interfecerūt atq̃ lacera
uerūt . hec ille . Die at̃ q̃ crucifixus est
Iesus dei filĩ cōuersus ad mulieres
que plāgebāt 7 lamētabāt cū dixit̃ .

filie hierusalē nolite flere sup me: sed
sup vos ipsas flere 7 sup filios vros
q̄ veniet dies in q̄bus dicetis. Beate
steriles q̄ nō genuerūt: 7 vbera q̄ nō
lactauerunt. O saxea. O lapidea. O
adamantia iudeoz corda. Nec verbis
xpi crediderūt nec susceperunt testio
niū ap̄loz: q̄ magna x̄tute p̄dicabāt
resurrectionem magistr̄ sui: s̄ in dies
cradicio: es facti p̄sequēbāt ecclesiaz
lapidauerūt Stephanum. infecerūt
Jacobū iustū: 7 Paulo cōverso mira
culose ac ceteris p̄dicatib⁹ xpm̄ ip̄s̄
sime restiterūt. Voluit tñ de⁹ anq̄ irā
suā inferret in eos t̄rouib⁹ 7 signis ce
li illos ad p̄nīaz vocare. Et meminūt
Iosephus in libris de bello iudaico.
Et Eusebius in hysto: ia ecclesiastica 7
Polycrat⁹ in libro de nugl curialium
Stella quedā sub so: ma gladij itāe
visa est. q̄i iminēs desup ciuitati. Co
metes ex h̄cialib⁹ flāmis p̄ totū annuz
visus est ardere. Luna eclipsiz p̄ duo
decim noctes passa est cōtinuas: cum
die festi plurimi conuenissent: octaua
die mēsis aplis noctis tpe hora nona
tantus fulgur lumis arā tēplūq̄ cir
cūdedit: ut dies clarissim⁹ vidēt: mā
fitq̄ spacio hore dimidie: hoc quidez
ignaris p̄sperū visū est: s̄ p̄bos peri
tosq̄ doctoz p̄tētū ericiale nō la
tuit. Janua tēpli que erat ad oriētez
cū eēt ere solido induta tāti p̄derl
q̄ vix a viginti viris sumo conatu i
pellētib⁹ clauderet repēte hora no
ctis sexta p̄ seipsam apta est q̄q̄ fer
reis vedtib⁹ teneret. Die. zi. mai. ppe
occasū solis: visi sūt curr⁹ 7 quadri
ge in oēm regionē p̄ aerem ferri 7 ar
matoz cohō: res nubib⁹ commiseri.

In nocte pent. sacerdotes ingressi tē
plum ad viuina officia celebranda: p̄
senserūt quosdā strepit⁹: 7 paulop⁹
audierūt voces clamantes. Discedam⁹
ab his sedib⁹. Ante q̄rtū annuz belli in
die festi tabernaculoz: qdam rustic⁹
7 plebe⁹ Iesus noie: filius Ananie re
pente clamare cepit. Vox ab oriēte
vox ab occidēte. vox a q̄tuo: ventis
vox sup hierosolimāz 7 tēplum. vox
sup s̄pos 7 s̄pōsas. vox sup vniūsa
populū. Sicq̄ idēment die ac nocte
clamabat p̄ vicos 7 plateas discurre
do. Et flagellat⁹ 7 p̄cussus etiā ante
iudicē flagris vsq̄ ad ossa laceratus
vt tacēt ipse quolibz die: cū ciuita
tēp̄ illd̄ replicabat addēs. Ue hiero
solimia. Ue mascab⁹ 7 famel: nec vnq̄
in tot pdigijf atq̄ signif. ille dure cer
uicis populus errores suos corrigere
voluit. Ob quā obstinationē altissi
mus deus in illos irā suāz effudit. O
gs explicet sine sigulib⁹? Quis audi
at sine lach: ymis? Quis cōsideret sine
timore ciuitatis Hierosolimitane ex
cidia 7 desolationē? Refert nāq̄ Jo
seph⁹ in. 6. libro de bello iudaico. Q̄
Titus 7 Vespasianus cū exercitu va
lidissimo a romanis missi i die solēni
p̄sce: qñ etiā ex circūiacētib⁹ locis i
numerabilis popul⁹ iuerat hierosoli
mā ciuitatē obsederūt fecerūtq̄ i cir
cuitu uallā munitissimā: ita ut null⁹ ci
uitatē exiens: illud p̄transire posset.
Ob quā cām in breui ciuitas fame ce
pit uigēri: tātūq̄ inualuit penuria re
rū q̄ p̄p̄ famē hec que referā dīc̄ Jo
sephus fuisse mala secuta. p̄ q̄ p̄e
dones p̄ ciuitatē discurretes vi it̄bat
domos 7 rapiebāt si qd̄ ibi iuenisset

cōestibile q̄ filij ex ore paren
tum 7 ecouerso violēt̄ strido gattu
re masticatū cibū ex̄hebant: 7 velut
rabidi comedebāt. q̄ etiā fumū boū
aliaq̄ supserunt in cibū: q̄ multi
decebat exire: vt herbās colligerēt
7 capiebāt a romanis: 7 tāt⁹ numer⁹
fuit captiuoz vt tute custodiri n̄ pos
sent: quap̄p̄ statatū fuit vt euulsif
eoz oculis aut ap̄utatis illoz māib⁹
cōpellerēt sic ad ciuitatez redire. q̄
q̄ p̄lres diuites ne iocalia sua p̄ue
nirēt ad man⁹ romanoz: q̄s v̄s̄l̄ cre
debat ciuitatē debellaturos illa de
glutinerūt: cui⁹ rei fama cuz deuenissz
ad aures romanoz: cōmonit eos: vt
ex̄stimaret captiuos iudeos: q̄s tene
bant gēmas in vētre ad h̄c retinere
Quare vna nocte duoz milia patefa
cta sūt viscera. q̄ mlti formosi iu
venes i via i plateis publicis i p̄p̄s̄
domib⁹ fame afflicti ip̄rouisa morte
cadebāt. q̄ in nocte sūt mulieres q̄
filios p̄pos comederūt. vñ refert Jo
sephus b̄ quodā. Q̄ cuz nō habēt ad
comedēdū lactatē filiū i manibus te
nēs dixit. Infelicis matris infelicio: si
li i bello. in fame in direptione cui te
refnabo! Veni ergo nunc. O mi nate
ēito cibus matri p̄: edonib⁹ furo: se
culis fabula. Et his dictis filiū iugu
lauit 7 cor̄it 7 dimidiū comedēs: p̄tē
alterā occultauit. Et ecce cōfestum p̄
dones odorē carnis code sentientes
in domū irruūt: 7 nisi carnē p̄dat mō
tem mināf. Tūc illa detegēs infantis
membra. Ecce inquit vobis partem
optimā referuauī. At illos tāt⁹ hor
ro: iualit q̄ nec loq̄ potuerūt. Et illa
meus ē inq̄ hic fili⁹: meū ē p̄cām secu

ri edite: q̄ p̄o: ego comedi quē genui
illi vō tremētes 7 triti dūcesserunt
O q̄t erat in ciuitate illa amara spe
ctacula: vbi videbāt q̄tidie tot mou
entes. O quot ifantes 7 p̄ueri ex̄ta
dētes manū ab vbera matrū 7 panē
perētes ad pedes illaz mortui defici
ebāt. O quot erat ibi flebiles voces
q̄t lamēna. q̄t singult⁹. q̄t gemitus 7
susp̄iria. Clauserat eis de⁹ 7 stringe
rat venā mie sue. Tādē p̄ biēniū ca
pta fuit ciuitas 7 in p̄dā equata: 7 mu
ri 7 edificia qliber solo equata: 7 vt
Ioseph⁹ refert decies centena millia
iudeoz fame 7 gladio pierūt: 7 nouē
millia vendita fuerūt. O si possem in
talē ascēdē speculā: de q̄ oēm italiaz
cernerē: oēs q̄ meā vocē possēt audi
re p̄feto clamare. O italia plange. o
italia time. o italia caue ne p̄p̄ obsti
nationē tuam in te deseriat ira dei.
Uocauit ipse tā multū anis: votauit
amplis b̄n̄ficijs. Misit ad te p̄dicato
res suos. Terruit te signis 7 pdigijf
Sensisti terremot⁹ pestilētias 7 tem
porū sterile dditionē? Comiat⁹ tibi
deus! Sic. Certe hoc fecit vt te indu
cret ad p̄cētā. Et tu i dies durio
efficeris in p̄cīs 7 malicia p̄seuerādo
fiant iā vbiq̄ vsure publice. Oia se
data sūt sp̄rcissimis virijs carnis 7
ignomiose sodomie. Sup̄ba p̄parū
iā occupauit omnes ciuitates 7 tras
Blasphemia dei piuria mēdacie inin
sticie violētice op̄p̄iōes paup̄ez: 7 si
milia sup̄būdāt. O italia decora. o
regio diuitijs plena. Noli tēnē deū
noli ex̄cēbāe maiestātē ei⁹. Tertū
signū p̄pingratis ire dei d̄r p̄p̄baruz
anūciatio. Cognoscin⁹ p̄p̄inquā dei

iram: qm̄ p̄ p̄bas suos de illa p̄nūci
at. Diebus aut̄ istis multa dicūt p̄nū
ciata p̄ sc̄am̄ Brigidā q̄ spū claruit p̄
ph̄tico p̄ sc̄m̄ Methodiū: 7 p̄ nōnul
los alios ego aut̄ q̄ dicta ip̄soꝝ etiā
originalit̄ legi cū illa clare nō intelli
gam: nō audeo q̄c̄q̄ tenere diffinire.
Docto: tñ oēs p̄p̄os vt cesset a via
sua mala: ne forte si in illa p̄seuerave
rint rep̄te sup̄ueniat ira 7 indignatō
dei: a qua ip̄e nos liberet q̄ ē b̄ndict̄
7 laudabilis p̄ infinita se. sc̄loꝝ. Amē
D̄nica tertia in q̄dragēsimā infra
diē de vitio 7 p̄ccō discordiē q̄d nul
lo pacto stare p̄t cū v̄itate p̄nic ob
q̄d penitentes ab illo sibi maxie cauē
debent.

Sermo. 39.

O Mne regnū in seipsū diuīnū
desolabit: 7 domus sup̄ do
mū cadet. Verba sūt redem
ptoris n̄ri originalit̄ Luc. xi. c. 7 i eua
gelio p̄nt̄ d̄nice. Nō potuit efficacit̄
aut dari? explicari: q̄ p̄nitiosū sit ma
lum aut ḡue discordiā d̄anata: q̄ i v̄
bis d̄ni n̄ri Iesu xp̄i: q̄ dixit c̄tra pha
riseos. Et licet sua fuisset intentio oī
dere demones concordēs eē ad oēm
maliciā hoīū: q̄ p̄ditionē: v̄m tñ nos
intelligimus dissensiones q̄libz regna
valdissime exterminare. Ad hoc autez
astut? dyabol? in̄it̄: ut caritate ab
iecta cū discordiis odiis 7 dissensio
bus deū oipotētē offēdam?. Ea p̄p̄
p̄ vtilitate penitēt iū in p̄nti sermone
c̄tra discordiē vitii stili nostrā exa
cuem?: qm̄ redēpto: noster amarum
illius effectū qui est regnū desola
tio aperuit in verbis allegatis in the
mate i quib? de discordiā tria myste
ria erūt declaranda. v. 3.

Primum d̄ originatio.

Secundū d̄ distinctio.

Tertium offensio.

D tres p̄nt eē radices vel origina
les cause damnabilis discordiē. vana
glia videlz. auaritia vel stulticia sine
leuitas.

Capitulum. i.

Primū mysteriū declarādū
de discordiā d̄ originatio: i
quo vidēdū est q̄ sūt discor
diē origiales cāe. Et assignari possūt
tres cāe. **1.** d̄ vana gloria. **2.** d̄
auaritia. **3.** d̄ stulticia. **1.** Vana ca
discordiē d̄ vana gloria. Sc̄dm̄ enī
D̄regl. 22. mor. Discordiā ē vane glie
filia. Nā vt dicit Tho. 2. 2. q. 37. Dis
cordiā importat quādā disgregatio
nē volūtātū: in q̄tū. i. volūtas vnus
stat in vno: 7 volūtas alteri? stat i al
tero. **2.** At volūtas alic? i p̄p̄o s̄stat
p̄c̄it̄ ex h? q̄ aliqs ea q̄ sūt sua p̄fert
bis q̄ sūt alioꝝ. Q̄d cū inordinate sit
p̄tinet ad inanē gloriā 7 ad sup̄biam
Et fm̄ circūst̄tias p̄t eē p̄ccm̄ mor
tale aut veniale. Sed aliqs possit ar
guere q̄ discordiā non ē p̄ccm̄. Nam
Adl. 23. Paul? posuit discordiā inter
p̄heos 7 saduceos: q̄d non fecisset si
fuisset peccatū Itē d̄ Adl. 15. facta ē
dissensio in̄ Paulū 7 Barnabā. S3
Tho. r̄ndet ad primū: q̄ causare dis
cordiā p̄ quā tollit mala cōcordiā: ē
laudabile: 7 hoc mō fecit Paul? X̄ps
ctiā de seipso dicit Mat. 10. c. Nō
veni pacē mittere: s̄ gladiū. Ad fm̄. v
Tho. q̄ discordiā que sūt in̄ Pau
lum 7 Barnabā: sūt p̄ accidēs 7 nō
p̄ se. Ut̄ q̄ enī int̄debat bonū. S3
vni videbat hoc esse bonū: alijs aliud
q̄d ad humanū defectum pertinebat

nec erat talis cōtrouersia in his q̄ sūt
de necessitate salutis. s̄ hic orit̄ vnū
dubii. vtrū audientes diuersoꝝ ma
gistroꝝ tenētis diuersas opiones ex
cusent a p̄ccō si opiones suoꝝ maḡoꝝ
tenēt qm̄ nō sūt bone. Et r̄ndet Tho.
i q̄dlibetis. **1.** Diuersae opiones do
ctoꝝ sacre scripture nō sūt c̄tra fidē
vel bonos mores: absq̄ piculo anli
toꝝ vtrūq̄ opionē sequi possūt. Nc̄
varia sūt opinio in̄ Aug. 7 Hiero.
de obseruatione legalit̄ an̄ d̄ualgati
onē euāḡlii. In illis v̄o q̄ p̄tinet ad
fidē vel bonos mores: nullus excusat
si sequat̄ erroneā opionē alicuꝝ: mā
gistri. In talib? enī ignorātia nō excu
sat. Alioꝝ imunes a p̄ccō fuissent q̄
secuti sūt opionem Arri? Nestoꝝ: 7
alioꝝ heresiarchay: nec possunt excu
sationē habere p̄p̄ simplicitatē si in
talib? opionē erroneā sequat̄. In ta
libus nāq̄ dubijs nō ē de facili p̄stan
tus assensus: s̄ potius vt dicit Aug.
in. 3. de doctrina xp̄iana. Cōsulere q̄
debet regulā fidei quā de scripturay
planioribus locis 7 ecclie auctorita
te p̄ceperit. Qui ḡ assentit opioni ali
cuius magistri cōtra manifestum scri
pture testimoniū sine cōtra illud q̄d
publice tenet fm̄ ecclie auctoritatem
nō p̄t a vitio erroris excusari. Con
cordat Donaldus 7 Doct. Aliqua
tñ sūt que aliqui fuerūt in variis opini
one doctoꝝ an̄q̄ p̄ eccliam fieret: de
terminatio. Et p̄ illo tpe potuerūt ex
cusari qui vna vel corūm tenebāt.
Sed post q̄d determinat̄ ē p̄ eccliaz 7
firmata altera earū hereticū esset cō
trariū sentire: sicut ē exemplū de pau
peritate xp̄i: de q̄ an̄ Job. 22. Erant

varie 7 cōtrarie opiones. Utz r̄p̄a
cum ap̄lis habuit aliqd in cōi. S3 de
terminat̄ sūt p̄ ipsū Job. 22. imo per
eccliam q̄ habuit ex eo q̄ Job. 4. d̄.
Discipuli eius abierunt in ciuitatē vt
cibos emerēt. Et Job. 12. d̄. Iuda d̄
fur erat 7 loculos habēs ea q̄ mitte
bant portabat. Et h̄ ipsū d̄. 12. q. i.
x. habebat. Qui ḡ cōtrariū assereret
p̄tinacit̄ heretic? habēt. Addit Do.
q̄ qm̄ sūt diuersa iura 7 opiones. sc̄ly
nec cōtra deū nec bonos mores: h̄ia
nio: snis est p̄serēda ceteris partibz
ex̄ de transac. c. si alias. Sc̄dū est ei
q̄ meliori in̄it̄ rōi. d̄. 20. 4. Et ex̄
de seris. c. capellan?. Adde etiā q̄ in
bis que cōcernūt forū cōscie i v̄bis
tutior via est digēda. ex̄ de p̄p̄ali
bus. c. inuēta. nec tñ de facili p̄tran
sio opio ē reprobāda. **2.** Sc̄dū est d̄
cordiē d̄ auaricia. Inge Seneca i li.
de. 4. v̄tutibus. Quictissime v̄uerēt
boies sup̄ fr̄a si h̄ duo p̄no? colleret
mēs 7 tuā. Et Plato in Phedrone.
Prop̄ pecuniaz possessionē v̄uier/
sa bella nobis sunt. 7 Salasti? in ca
telinario. Imp̄i 7 diuitiarū cā bella
atq̄ certamina oīa in̄ mortales sūt.
Et Luc. li. 3. Certamē monistis opes
Uidem? h̄ p̄ exp̄ientia oī die: qm̄ p̄p̄
auaricia filius discordat a p̄re frater
a fratre: 7 amic? ab amico. **3.** Tertia
cā discordiē d̄ stulticia. S̄nt nāq̄
multi stulti 7 heces q̄ oīa credūt que
a susurrantib? eis dicūt. susurratio h̄
gdē optisimū ē istrumētū ad discor
dias semināda s. p̄p̄es dixit sapiens
p̄. 26. Cū defecerint ligna extinguet
ignis: 7 susurrone hereditas iurgis cō
gescit. Et Etcl̄asticū. 29. c. susurra.

7 bilinguis maledictus. Multos. n. turbauit pacem hñtes. Lingua tertia multos comouit 7 dispit illos de gēte in gētez. ciuitates muratas diuina destruxit: 7 domos magnatorū effodit: virtutes populorū cōcidit: 7 gñtes fortes dissoluit. milites puatas efficit 7 puauit illas laborib⁹ suis. Qui respicit illā nō hēbit requiez nec hēbit amicū in quo requiescat. flagelli plaga liuorē facit. plaga at lingue cominet ossa. hec ibi. Quisnam sufficeret enumerare discordias que exorte sūt in clues in dños in vicinos in populos in vxorē 7 virū in fratrē et fratrē ppter susurrantes! O lingua ignita! O lingua venenata! O lingua imanoz 7 crudelior os fera pestifera. Tu lingua susurronū instrumentū es dyaboli. tu illi sagitta vulnerās: tu ei acutissim⁹ esis. Propterea susurra⁹ ponit in grauiā pēta q̄ excreat deus d̄ quib⁹ sapiēs dicit. puer. 6. c. Ex sūt q̄ odit dñs et septimū detestat ania eius. oculos sublimet. lingua mēdacē. Manus effūdētes innoxū sanguinem. Cor machinas cogitatiōes pessimas. Pedes veloces ad currēdū i malum. pferētē mēdacia. testes fallacē: 7 euz qui seminat in fratres discordiam: s̄ culpabiles adhuc s̄ illi q̄ a susurroib⁹ sibi cauere aut nesciunt aut nolunt.

Triplex est discordia: dānabilis scismatice prauitatis civilis peccalitatē 7 importabilis societati. Cap. 2.

Secūda mysteriū declarādū de discordia dī distinctio. Distiguē cū triplex discordia dānabilis 7 piculosa. v3. 6. est scismatice prauitatis. 7 civilis p̄tia

licitatis. **I**mportabilis societati. Prima discordia est scismatice prauitatis. Est at scisma vitium quo q̄ sūmo pontifici subesse recusat 7 mēbris ecclesie subiectis: coicare nō vult. Scisma sigdē grecū ē nomē: q̄ latine scissura sōat: vt dī. 24. q. i. c. scisma. Est aut peccatū mortale: q̄ cōtrariā caritati ecclesiastice vnitatis. Et aut dīa inter heresim 7 scisma: q̄ heresis opponit dīrectē 7 p se fidei: vt. d. Tho. 22. q. 39. 7 scisma p se opponit ecclesiastice vnitatis caritati. vñ Dico. 23. q. i. c. inter scisma. In scisma 7 hēsim hoc arbitro: inesse q̄ hēsim puerfuz dogma h3. scisma aut ab ecclesia sepat. Cō scismaticos dī. i. c. i. de sūma tri 7 fide catholica. Una ē fidelium vñ ecclesia est quā null⁹ oīo saluatur. Et 24. q. i. c. loq̄. Cyprian⁹ ait. Loquit dñs ad Petrū. Ego dico tibi q̄ tu es Petr⁹: 7 sup hāc petra edificabo ecclesiam meā. Sup vnū edificat ecclesiam. Et q̄nis aplis oib⁹ p⁹ resurrectionē suā parē prātē tribuat 7 dicat. Sic misit me p̄ 7 ego mitto vos. Accipite spm̄ sc̄m̄: tū vt vnitatē māifestaret vnitatis eiusdē originē ab vno incipientē sua auctoritate disposuit. Ad idē ē. c. alien⁹. c. oib⁹. c. qm̄ vetus p̄fata cā 7 q̄one. S3 h̄ oīū vnū dubium. Quid cū duo vel plures sūt in ecclesia gerētēs se p̄ papa. 7 q̄libz horz h3 suā sequela. Quis eoz dicit scismatic⁹ cū suis sequacib⁹? Rō aut⁹ stat aut cōf̄ tenet q̄ q̄libz eoz intrusus ē. i. nō canonice elect⁹. Aut est vnū eoz canonice 7 rite electū. videlz a duab⁹ p̄tib⁹ cardinaliū 7 sine violentia: 7 p̄ea ali⁹ sup induc⁹: aut dubitat q̄ illo: s̄ sit

canonice vel rite elect⁹ vnus vel alter. Et in p̄mo casu nullus eoz est papa: s̄ q̄libet eoz scismatic⁹ cū bis q̄ scienf̄ sequit̄ ipsū: 7 excoicati sūt ip̄o facto est de electiōe. c. licet. Et d̄ h̄ loquit̄. c. si duo. 79. di. vbi dī. Si duo forte cōtra fas temeritate exortati fuerit ordinati in sūmos pontifices nullū ex eis futurū sacerdotē. i. sūmū p̄ficez pmittim⁹. S3 illū soluz in sede aplica pmāsurū cēsem⁹ que ex numero clericorū. i. cardinaliū noua ordinatione diuini iudiciū 7 vniuersitatis cōf̄sus elegerit. Nec obstat q̄ h̄ statuit. Honorius August⁹: 7 ad impatores non spectat statūē aliqd̄ de electiōib⁹ ecclesie: sicut nec de reb⁹ alijs ecclesiasticis. ut. 96. di. c. bene: q̄ vt dī in glo. i. p̄fato. c. si duo. Honorius fec̄ illud rogatu ecclesie: 7 ecclesia approbante iō rōne approbatiōis statutū illud valet q̄ fecisset ecclesia. Quā estat nulluz eoz canonice elect⁹: vt q̄ nō a cardinalib⁹: s̄ ab alijs i q̄ casu loq̄. c. si q̄ ex ep̄is. 7. c. si q̄ pecunia. 79. di. Vñ si a cardinalib⁹: nō tñ a duab⁹ p̄tib⁹ cardinalium: vt in. c. licet. de electiōe. q̄ tali adheret vere scismatic⁹ est: 7 per cōfiliū puidēdū eēt cū cardinales h̄ essent. Alias si ip̄i cardinales aliū elegerūt: ille esset verus aplic⁹. Et nō q̄ ex hoc q̄ electiō pape symoniace facta esset a cardinalib⁹: dummo alias rite cessare nō pōt nec tolli: qn̄ sit ver⁹ papa. Et s̄ h̄ q̄tūcūq̄ criminosus 7 irregularis eēt elect⁹: ut. d. glo. i. c. si quis pecunia. In secūdo casu. s. cū costat vnū canonice electū: 7 postea ali⁹ se intrudit: sicut Cornelius papa q̄ sabina no succellit: 7 p̄ eū canonice creatum

Novatian⁹ qdā papā se fecit: vt dī 7. q. i. c. fact⁹ est. 7. c. novatian⁹. Tunc p̄mus ē ver⁹ papa: 7 secūd⁹ apostaticus 7 scismatic⁹ cū sequib⁹ ei⁹. Sic s̄ Eugenio. 3. factū ē scisma tēpore b̄ti Bern. Naz ip̄o Eugenio rite electo alius intrusus ē: s̄ merit⁹ 7 labore sc̄i Bern. scisma illud ablat⁹ fuit remanēte Eugenio in aplica sede. Deinde s̄ Jo. xx. factū ē aliud scisma. Naz cum ipse declararet forte hereticos q̄ assererēt xpm̄ nihil habuisse in cōi etiam mobile quidā fraticelli nuncupati de optatione dixerūt ipsū papā Jo. h̄. hereticū cū successorib⁹ 7 sequacib⁹ eius 7 fecerūt aliū papā Pisis. Breui asit circa annū dñi nō gētesimū scisma facientes i hēsim incidērūt de sp̄i sc̄o dā nata de sūma trinitate 7 fide catholica. c. i. h̄. 6. S3 redacti fuerē ad ecclesie vnitatē tpe Eugeni. 4. In trito v̄o casu cū dubiū ē q̄ horz duoz sit canonice elect⁹: puta q̄ electiō p̄mi dī facta p̄ metū: q̄ cadit in cōstatē virū q̄nis a duab⁹ p̄tib⁹ cardinaliū postmodū ab eis sit electiō sine violentia 7 metu quocūq̄ sicut accidit casus cī ānos dñi. 1380. nam mortuo Regi. xi cardinales debētes p̄cedē ad electiōnē successoris: vt dī fuerūt a romāis cōminati q̄ occiderent si nō dīgerēt italicū aliquē. Elegerūt igit archiep̄z barēsem: q̄ tñ erat romē exp̄meteg ei q̄ dīgebāt eū ad vitandū piculum se figebāt eligē. Electo ḡ illo q̄ Urbanus. 6. dicit⁹ est ille ut fert⁹ dicit. q̄ si volebāt eū eligē volūtarie dīgerent q̄ itēdebat eē papa. Publice igit Urbano papa 7 a cardinalibus ipsū adorāto 7 cōsecrato de cōsensu eoz

ac principib⁹ xpianitatis ac p eos si-
gnificato q^o canonicè esset elect⁹. inde
ad aliquot mēses ipsi recesserunt ab
eo: 7 fugientes ad ciuitatē fundensz
que ē i pncipio regni: ibi elegerūt aliū
qui dicit⁹ est Clemēs. qui trāstulit
curiā suā i Aumione: illūq^o venerata
est p papa tota francia 7 hyspania 7
cathaloia. Alteri vō. f. Urbāo adbe-
sit italia alemāia 7 yngaria. pseuera
uitq^o h⁹ pessimū scisma vltra. 30. ānos
Cū g^o hic eēt dubiū ex ignorantia sci
q^o exceptis cardinalib⁹ 7 paucis alijs
tūc pntib⁹: ceteri scire nō poterant: si
italia sic pcesserūt: uel alit⁹ cum diuersi
diuersimode referret⁹ 7 pti etiā igno-
rantia iuris: q^o dubiū erat apud pitif-
simos: vtrū fuerit talis met⁹ q^o cadere
posset in cōstātē virū vel nō: uel etiā
q^o p⁹ electionē habuerūt tēp⁹ ad rece-
dendū: 7 nō fecerūt. imo p signa ex-
pssa ostenderūt volūtariē 7 libere fa-
ctā electionē. In illo g^o scismate illi p-
prie erāt scismatici: q^o sciētes factū q^o
iura uel cōtra sciam faciebāt ducti
amore vel odio uel cupiditate vlam-
bitione. Alij vō excusabāt etiā adbe-
rendo ei q^o nō erat ver⁹ papa: quē tū
ipsi credebāt verū. Et quis vna ps
excoicaret alterā: tū g^o simplr⁹ ihēbāt
excusari videbāt. Durate vō illo scis-
mate p⁹ Urbanuz: successit ex altera
pte Bonifaci⁹ non⁹. Bonifacio succes-
sit Inno. 6. Inno. Greg. 12. Ex alia
parte Clementi successit Bndict⁹. 12.
Sub his autem scilic⁹ Greg. 12. Ex
vna pte: 7 Bndictio ex altera factuz ē
aliud scisma. āno dñi. 1410. Nā rece-
dentib⁹ cardinalib⁹ ab vtroq^o papa:
7 ouenitib⁹ pntis scilic⁹ electib⁹ atib⁹

depositis illis duob⁹. f. Greg. 7 Bndictio.
sub eadē videlic⁹ rōe: q^o dicebāt scā
valizare factō suo publico totā eccle-
siam: tū nō vellēt cōuenire infimul in
aliq^o vno loco: ut pmisserāt 7 iuraue-
rāt: demū creat⁹ est pntis Alexander
papa q^o fuit Petr⁹ de candia ordinis
minozū: cui successit Joan. 23. bonoie
elect⁹. Et cū pene oēs reges 7 pncipes
xpianitatis dimissis Greg. 7 Bndictio.
obediētā dedissent Alexandro: suc-
cessori suo: tū adhuc maximū dubiū
erat vtz cā pntis quā creat⁹ fuit Alex-
v3 q^o Greg. 7 Bndictio. scādalizabāt ec-
clesiā eēt vera: nichilomin⁹ ex q^o cūq^o
triā ptiā q^oq^o credebāt simplr⁹ suum
verū papa: 7 nō alios mot⁹ scie di-
ctamie: parat⁹ etiā adberere alteri si
hoc sibi cōstaret excusat⁹ credid⁹ si
tū scismatici 7 sentētis ei⁹ cui⁹ signū
est q^o in q^olibet obediētia erant multi
pitissimi 7 sci viri: nā sb⁹ Urba. 7 Bo-
nifacio fuit scā Brigida 7 scā Kather-
rina de senis. Sub Clemēte 7 Bndictio
ex alia pte fuit btūs Petr⁹ de lu-
ciburgo clarus miraculis. Sub Bndictio
etiā fuit scūs Vincēt⁹ de ordine pdi-
catoz. Tādē cōgregato cōcilio cōstā-
tie Greg. pntis spōte renūciavit per
Carolū de malactis suū i h⁹ pcura-
tozē. 30. 23. fugā arripuit: f. capt⁹ p i-
patozē rediit: tādē deposit⁹ fuit Be-
nedict⁹ etiā q^o nec venire nec mittē vo-
luit: deposit⁹ fuit ubi creat⁹ fuit dñs
Oldo de colūna cardinalis: qui fuit
Martin⁹ papa. 5. Secūda est dis-
cordia ciuilib⁹ pntialitatis: q^o ciues re-
lictō amore cois bōi: ouertētēq^o oia
ad ppriū cōmodū discor: dāt ad inui-
cē. Nā vt ingt Ari. 2. polit. Ciuitas

q^o dā coicatio ē: 7 ibidem politica est
ordo g^o inhabitatiū ciuitatē. Cū g^o
ciues nō regūt fm ordine nec sūt coi-
catiui ad dissensiones veniunt. Tales
sunt hodie quasi i oib⁹ ciuitatib⁹ ita-
lie tyrāni g^o dā de qb⁹ dici pōt: quod
sapiēs ait pv. 29. Oēs hoies pestilē-
tes dissipat ciuitatē. Et ut idē ait. xi.
c. In bndictioe iustoz exaltrabit ciui-
tas 7 ore ipioz subuertet. Impij eq^o
de 7 pntiales nō reipublice: f. ppe vti-
litati semp iugilat. Cōtra q^o ait Cas-
tiodorus. li. 3. eplaz. Nobilissimū ciuis
est patrie sua augmēta cogitare. Et
Tulli⁹ in. i. de officijs. Oino q^o reipu-
psunt seruet duo pcepta Platonis.
Unū vt vtilitatē ciuiū sic tueant: vt
quecūq^o agūt ad eam referant obliti
cōmodoꝝ suoz. Alterū ut totū co: p⁹
reipublice curet ne dū pte aliq^o tu-
cant reliq^o deserat. Ut eni tutela sic
pcuratio reipublice ad eoz vtilitatē
q^o cōmissi sūt nō ad eoz qb⁹ cōmissa
est gerēda ē. Qui at pti ciuiū cōsulāt
pte negligūt rē pnciosissimā i ciuita-
tē inducūt seditionē atq^o discordiam
Hinc apud atheniēses magne discor-
die orzē: 7 in nostra republica nō so-
lū seditiōes: f. etiā pestifera bella ciui-
lia que quis 7 fortis ciuis in republi-
ca dign⁹ principatu fugiet atq^o ode-
rit tradetq^o se totum reipublice neq^o
opes aut potētā cōsectabit totāq^o
eā sic tuebit: vt oib⁹ cōsulat nec non
crimib⁹ falsis in pdiū aut iuidiā vo-
cabit oioq^o ita iusticie hōestatiq^o ad-
herescet: ut ea cōseruet quis quē of-
ferat illa q^o dixi. Miseria oino ē am-
bitio honozūq^o cōtētio: de qua pēla

re ē apud eādē Platonē. hec ille. Nā
7 antiq^o romani etiā pnt reipublicam
domesticas iurias dissimulabāt. Unū
Valeri⁹ maxim⁹. li. 4. rubrica de mo-
deratiōe. Staggippus reciatēs horā-
tibus amicis vt gravē in administrati-
tionē reipublice 7 emulū sibi vehemē-
aduerfariū: f. aliogn pbū 7 o: natum
virū qualibz rōne uel tolleret vlt⁹ sb-
moueret negauit se factuz ne quem i
tutela patrie bon⁹ ciuis locū obtinēt
malus 7 ip: ob⁹ occuparet seq^o vbe-
mēti aduerfario vrgeri q^o priaz egre-
gio aduocato carere pceptauit. In
eodē li. Valerius rubrica q^o ex iūnicis
iūcti sūt amicitia aliud refert exēplū
Emilius ingt Lepid⁹ bis cōsul. 7 pō-
titer maxim⁹ splēdoz eoz hoz par vi-
te gūitate diutinas iūnicitias cū ful-
uio flacco ciuis dē aplitudis viro gel-
sit q^o sil⁹ ut cēsores renūciati sūt i ca-
po deposuit existimās eos nō oport-
tere p: iatis iūnicitias dissidē qui pu-
blice sūma iūcti eēt p: ate. O vāno
sū vir⁹ in ciuib⁹ italie a dyabolo dis-
semitū. Jāiā vbiq^o pntialitates abun-
dāt pnt quos oē bonū publicū pēt⁹
destructū ē 7 euersū: oisq^o iusticia cō-
culcata 7 abiecta. Tertia ē discor-
dia iportabilis societatis eozū q^o in sil-
duciūt: aut i vna domo aut i vicinia
aut i religiōe aut in aula pncipis aut
in quocūq^o collegio q^o discor: dant: nec
vnu aliū recto oculo respicē valent
vō q^o nesciūt seruare regulā Pauli di-
centis ad Ep⁹. 4. Cū oī humilitate 7
mansuetudie cū paciētia supportātes
iūctē i caritate solliciti seruare vnita-
tē spūs i vinculo pacis. O infelix tps
hui⁹ cōditio in q^o ad modicū tolerācē

socius: fecit sociū: frat frēm: primus
primū suū. Uir domus repit: in q̄ nō
regnet dyabolus discordie: vix etiā ut
sic viciā aliq̄ cōgregatio eoz q̄ vocat̄
iusti. Vbiq̄ sedē vbiq̄ dissensionē:
vbiq̄ voluntatū aiorū contrarietates:
O quātos decipit p̄sūptio p̄pa 7 sui
ipsius elata opinio: q̄ dū suas discor
dias imo 7 odia ignita cōsiderat for
māt sibi scias: dicit q̄ dō 7 cāitate
odire ac discor: dāe. Taceo quod scio
q̄ vidi quodue q̄tidie de multis q̄
sci reputant̄ expio: Unū dico q̄ vbi
cōcordia nō est nō habitat ipse xps.
Dixit enī Mat̄h. 18. Ubi fuerit duo
vel tres cōgregati in noīe meo: in me
dio eoz sū. Et Eccl. 25. Sapiēs nō bi
li: er est locut̄. In tribus ingt̄ biplaci
tū ē spūi meo q̄ sūt grata corā deo 7
hoīb. Amor fratru: cōcordia primo
rē. Uir 7 vxor: bñ sibi cōsentientes.

U discordia offendit oē bonum
hoīs: spūale. f. corpale 7 tpale. Ca. 3
Erritū mysteriū declarādum
de discordia dī offensio. Of
fendit nāq̄ discordia tria d̄
siderata bona. **1.** bonū spūale. **2.**
bonū corpale. **3.** bonū tpale. **1.**
bonū q̄ offendit discordia dī spūa
le bonū. f. aīe. Nā nullū ē p̄c̄m adeo
grauē q̄ discordatib⁹ nō fiat facile
Ex illa sigdē puenerūt ire. rixē. odia
iūmicie 7 lites cōtētiōes. mēdacia. p.
iuria. blasphemie. homicidia. obstina
tiōes: 7 cōtēpt⁹ sacramētoz ecclēsie
Prop̄ illā pleriq̄ p̄ ānos 7 ānos nec
cōfiteri nec cōscari curāt. Prop̄ ea si
gurata est discordia p̄ bestia: d̄ qua
Jo. Apd. 13. ait. Uidi d̄ mari. i. d̄ ama
ro corde discordatū bestia ascēdēt

i. discordia: habētē capita septē. i. se
ptē capitalia vitia: 7 conuua decem. i.
trāsgressiōez decē p̄ceptoz: 7 sup̄ cor
nuua eius diademata decē. i. gloria d̄
malo: qm̄ discor: datēz 7 p̄tiales letā
tur in malis suis. **2.** Secūdu bonum
q̄ offendit discordia dī corpale. fa
cit nāq̄ discordia cor discor: datū tri
ste. Et vt dī p̄v. 17. Anim⁹ gaudens
etate floridā facit. Sp̄s tristis eric
tat ossa. Et Eccl. 29. Jocunditas cor
dis hec ē vita hoīs. 7 iterū ibi. Ante
tps senectū adducit cogitat⁹. **3.** Ter
tiū bonū q̄ offendit discor: dia dī tē
porale. Ut enī Salust⁹ ait i iugurti
no. Cōcordia pue res crescūt: discor:
dia maxie dilabūt. Et Tull⁹ d̄ ami
Que dom⁹ tā stabilis q̄ ciuitas tam
firma ē q̄ nō odij 7 dissidijs fūdītuf
possit cūcti: P̄t̄z h̄ p̄ exp̄tentiā i ro
mane reipublice desolatiōe. Cur de
struētā? cur desolata? cur ad nihilum
deducta romanoz gl̄ia atq̄ potētia
fatua certe falsaq̄ fuit opio eoz qui
dixerūt romā defecisse eo q̄ ibi acce
ptat⁹ sit cult⁹ xpi: ob quod indignati
ipsoz dī ciuitate ipsa odio q̄i sunt
p̄secuti. Et licz Augl. satis copiose cō
tra sic vicētes disputet in li. de ci. dei
Tū nō desūt poete 7 historio graphi
q̄ dicūt romanoz regnū āplissimū fo
re depditū pp̄t ciuilia bella. Prop̄
ea Lucan⁹ i p̄ncipio p̄mi sui libri sic
cantat. Bella p̄ mathios plusq̄ ciui
lia cāpos. Jusq̄ datū sceleri canimus
populūq̄ potētē. In sua viditici con
uersū viscēa dextra. Cognatasq̄ aci
es 7 rupto sedē regni. Certatū totis
cōcussi viribus orbis. In cōsas infe
ris obuia signis. Signa pes aquilas

7 p̄la minātia pilis. Quis furo: o ci
ues! q̄ tāta lina ferri! Scitib⁹ iustis la
tū p̄bē cruozē! Cūq̄ sup̄ba foret ba
bylon spolianda trophēis Ausonhis
ūb̄aq̄ erraret crassus inulta. Bella
geri placuit nullo. Bitura triūphos
Deu quātū tre potuit pelagiū pari
Doe quē ciuiles hauserūt saguie de
xtre. Unū venit titū 7 nox vbi sydera
fundit. Quaq̄ dies medi⁹ flagratib⁹
estuat horis. Et q̄ b̄: uma rigēs 7 ne
scia vē remitti. Astrigit scythicū gla
ciali fr̄goze pōtū. Sub inga iā feres
iā barbar⁹ h̄sset arasses. Et f. z. li. id
ait. Sūmū hūte nephas ciuilia bella
facemur. Qui igit cōsiderat romane
urbis intitū de q̄ dī. Roma q̄ta fuit
ipsa ruina docet. facile cognoscē po
terit q̄ta sit discor: die vis ad nocēdū
ad p̄dēdū ad destrucōē ad ānihilādū
oē regnū. S; adhuc nobis se offerūt
exēpla tot florētissimaz ciuitatū ita
lie: in q̄ vidēt palatioz ruine deso
latiōes viarū 7 plateaz: paucitas po
puloz 7 p̄tine dignitatis ac felicitatis
antiq̄ oinoda diminutio. O bonōia
studio: ūm̄. o ianua regina maris. o
parma. o esculā. o placētia. o assisuz.
o viterbiuz. O alie ciuitates 7 tre q̄
discor: dīs 7 p̄tialitatib⁹ locū dedist̄.
Ubi est gl̄ia v̄ra. vbi ppli multitudo
vbi ātiq̄ diuitie! O discordia malign.
o discordia detestāda: pp̄t illā nepe
cius insurrexit in ciuē: frater i frēm:
amic⁹ in amicū: 7 platee ciuitatū hūa
no sanguie sūt madefactē: atq̄ i dies
ciuitatū cōditōes desio: ate: eo q̄ oē
regnū vt dictū ē i p̄ncipio in seipsum
diuisū desolabit a q̄ desolatiōe libe
ret nos xps Iesus de⁹ dei fili⁹ q̄ cum

p̄te 7 spū scō viuūt 7 regnat p̄ infini
ta seculo: ū secula. Amen.

Meria secūda tertie ebdomade i q̄
d̄: a gesimā de diuitijs a q̄z cupidita
te amorēq̄ io: dinato retrahēdi fune
penitētes qui cupiūt etnas 7 celestes
diuitias possidē. **Sermo. 40.**

E fecerunt illā extra ciuitatē.
Scribūt hec vba originalit̄
Luc. 4. c. 7 i euāgelio hodi
erno. Dōribile satis ē audire q̄ nazā
reni eiecerūt p̄ foras malē ciuitate 3
s̄ multo magis detestabile ē q̄ xpiani
ipsū d̄ suo corde repellāt. Et lz m̄ta
sūt vitia atq̄ p̄c̄a pp̄t q̄ xps a mltis
cōtēnit: verūtū vñ ē satis ḡuale aua
ricia. f. pp̄t quā pauci s̄ hodie q̄ xp̄z
velit h̄re. vt enī dī Diere. z. c. A ma
iore vsq̄ ad miore oēs studēt auari
cie: 7 a pp̄ba vsq̄ ad sacerdotē cum
di faciūt volū. Est enī auaricia imo
derat⁹ amor pecunie. vt dicit Aug. pp̄t
pecuniā itelligēdo q̄cūq̄ tpalia bōa
q̄ possideri possūt. Nā. i. q. 3. c. tollim
dī. Totū quicq̄ hoies h̄it i fra oīa
q̄rū dīa sūt pecunia vocat̄. pp̄t ea ut
hoies ad verā p̄niam p̄ vitiarū cōtē
ptū puaniāt i p̄c̄i f̄mōe de vitijs eri
mus locuti i q̄ f̄m̄stia erūt d̄clarā

Primū dī dānatio.

Secūdu cōditio.

Tertū malignatio.

1. amor inordinat⁹ vitiaz rephē
dēt 7 dānat vbo 7 exēplo: tam i scis
q̄ a p̄bis moralib⁹. **Caplm. i.**

Primū mysteriū declarādū
de vitijs dī dānatio. Dāna
tur sigdē nō solū a scis: vep̄
etiā a gentib⁹ 7 moralib⁹ phisophis

et clarius habeatur queritur. Utrū diuites diuitias habentes aut hēre volētes possint etnā salutē acq̄rere. Et q̄ nō arguit. p̄ p̄ testimōia scāz scripturaz. Deinde p̄ dicta et exempla p̄hor. Inq̄ sapiēs ccl. 3. c. Si diues fueris nō eris immūis a delicto. Et p̄v. 28. Qui festiat ditari nō erit innocēs. Et Dauid. ps. 37. Diuites eguerūt et esurierūt. Et. i. Thi. 6. Qui volunt diuites fieri incidunt i tēptationē et laqueos dyaboli et desideria multa stulta et nocia q̄ demergunt hoies in iteritū et p̄ditionē. Agite nūc diuites p̄lo:ate vltulātes i miseris v̄is q̄ adueniēt vobis. Diuitie vestre putrefacte sūt: et vestimēta v̄ra tinea comesta sūt. Aurū et argētū v̄m eruginauit: et erugo eoz i testimōiū nob̄ erit et māducabit carnes v̄ras sicut ignis. Et Aug. in li. 83. q. Caritatis venenū ē spes ad ip̄scēdoz. Et Hiero. ad Eustochiū d̄nis enāgelii vocib̄ itonat. Nemo pōt duob̄ d̄nis seruire. Et au deat gl̄q̄ xpm mendacem facē: deo et māmōe seruiēdo. Vociferat ille sepe. Qui vult venire p̄ me abneget seip̄ et tollat crucē suam et sequat me. Et ego onustus auro arbitror me xpm seq̄. Et idē ad Julianū ait. Diuitem purpuratū gehēne suscepit flamma. Lazar̄ paup̄ plen̄ vlcērib̄ et carnes putridas labebāt canes: et vix de micis mense diuitis miseram sustinebat. Ajam. in sinu Abrahāe recipit et tanto p̄iarcha parēte letat. Difficile imo i possibile est: ut p̄sentib̄ q̄s et futuris fruaf bonis: et hic ventrē et illic mentē impleat vt de diuitijs trāseat ad diuitias ut i vtroq̄ seculo p̄m̄ sit ut et

in celo et in tra appareat gl̄iosus. h̄ ille. At sc̄s scōz xps Luc. 5. c. ait. Ue vobis diuitib̄ q̄ habetis cōsolatiōez vestrā. Et idē Mat. 5. Beati inquit paupes sp̄i: qm̄ ip̄soz ē regnū celozū et Mat. 16. facili⁹ ē camelū intrare i regnū celoz. Venitrix v̄o eius v̄go sc̄issima Luc. 2. c. sic cecinit. Esurientes impleuit bonis et diuites dimisit inanes. Sati etiā dānabiles fore diuitias: xps et sc̄i exēplo parit et ope d̄mōstrarūt. Pau p̄ sigdē xps et paup̄e m̄e natul. usq̄ ad patibulū crucis paup̄em vitā duxit. Uñ Ber. in sermōe qdā ait. Oīz bonoz etnā in celis affluētia suppetebat: s̄ paup̄tas nō inueniebatur i eis. Hāc itaq̄ dei fili⁹ cupiscēs descendit vt eā sibi assumeret et sua estimatiōe illā faceret p̄ciosā: de paup̄tate aut xpi dixi in sermōe de natiuitate. Paupes adhuc ipse voluit eē ap̄los suos: p̄ quib̄ dicit Criso. sup Mat. Si bonū eēt aurū hoc vtiq̄ dedisset ap̄lis xps: q̄ eis ineffabilia tulit bōa. Nūc aut nō solū nō dedit: s̄ etiā habere phibuit. Uñ et Petr⁹ in paup̄tate gl̄oriat dicēs. Aurū et argētū nō ē mibi: p̄bi in sup̄ atq̄ gentiles suo mō dānabiles et piculosas eē. p̄dicāt diuitias tpales et illas satenter norias. Uñ Tullī⁹ in p̄ de officijs ait. Pecunie fugienda cupiditas ē. Nihil ē enī tā angusti ai taq̄ qui q̄ amare diuitias nihil honesti⁹ magnificenti⁹ q̄ pecuniā cōtēnē. Et Seneca ad Lucillū. Aude hospes cōtēnē opes: et te quoq̄ dignū finge deo. Nemo ali⁹ est deo dignior q̄ qui opes contempnit. Et idem in li. de tranquillitate animi

inducit exēplū et v̄ba Zenonis. Zenon ingit n̄ cū oia sua audisset submersa. Indet me dixit fortuna expediti⁹ philozophari. Et Valerī⁹ maxī⁹ de anaxagora dicit. Q̄ cū p̄ lōgā pegrinationē rediisset i patriā oiaq̄ sua dissipata vidisset retulit. Nō essem ego salū nisi ista perisissent. Et de Crate thebano dicit Hiero. ad Paulinum et ponit. iz. q. 2. c. gl̄ia ep̄i. Socrates ille theban⁹ hō quodā dicitur cum ad p̄bandū atbenas p̄geret magnū aurū pond⁹ abiecit: nec putauit se posse et vtutes simul et diuitias possidē: et cōtra Iouinianū idē sic loq̄. Legit plurimi p̄hor diuitias nō tantū cōtēpisse: s̄ etiā abiecit q̄s impedimētū sapiētie et vtutis: fecit hoc Socrates quē oīz p̄hor sedetāq̄ sapie et vtutis vnicū fontē venerat. Et Lacl. li. di. insti. ait. Nā et abiecit quosdam res familiares suas et renūciasse vniuersis voluptatib̄ cōstat vt solā nuditū vtutē: nudū expeditiq̄ sequeret. Cōcludim⁹ q̄ oia dicta. Q̄ diuites cū q̄ vtutes stare nō possūt etnā salutē non habebunt. Et cōtra obijci pōt. D̄r enī p̄v. 13. Redēptio aie viri diuitie p̄pe. Et p̄v. 27. Propt̄ inopiā multi deliquerūt. Et Salustī⁹ in cate l̄mario. Semp in ciuitate q̄bus opes nulle sūt bonis: inuidēt malos extollunt vesa odere noua exoptāt odio suaz rez mutari oia studēt. Et Arl. 4. ethicoz. Diuitie sūt vtiliū. et. 2. rhe. Unū aliqd̄ necessarioz ē s̄ba. et ibidez. Ois indigētia mala est. et. i. politice. Res possessa oīganū ē ad vitam. et. 2. politice. Cōfert multitudō sbe. Et in enāgelio Luc. 19. de Zaccheo diuites

principe publicano: n̄ xps dicit. De huic domui salua deo facta ē. Et Mat. 8. c. Ceterionē sub se milites habētē nō dānauit: s̄ poti⁹ approbauit fidē ei⁹. d. Nō inueni tāta fidē in isrl̄. Rūdeo ad hāc q̄oz. Q̄ ditie p̄t h̄ri cū p̄co et absq̄ p̄co: cū p̄co h̄nt triplici rōne. Q̄ d̄ iordinate affecti onis. Q̄ impie iustificatiōis. Q̄ inde bite disp̄satiōis. Prima rō q̄re dānabiles sūt diuitie d̄ iordinate affectiōis: cū q̄s ad illas iordinate affectiōis i eis britudinis finē. Et sic i telligūt oēs aucto:itates q̄ vidēt cōcludē q̄ diuites saluari nō possūt. sc̄z qm̄ diuitias diligūt tanq̄ sūmū bonū p̄cipēdentes deū. Uñ in ps. Diuitie si affluat nolite cor: apponē. Et Sene. ad Lucillū. Diuitiaz tibi possessionez nō infidico: s̄ effice volo ut illas intrepide possideas. Q̄ vno cōsequeris mō si te etiā sine illis b̄tē viciuz p̄ sua seris tibi. p̄p̄ea Aug. li. i. de ci. dei. .c. io. ait. cū ap̄lus dicit. Qui volunt diuites fieri incidunt i tēptationē iē. p̄fecto in diuitijs cupiditatē rephēdit: nō facultatē qua p̄cipit alibi dicens. Precipe diuitib̄ hui⁹ mūdi non supbe sapeneq̄ sperare in icerto diuitiarū: s̄ in deo vino q̄ p̄stat nobis oia abundāf ad fruedum. Et Hiero. ad Saluinā de Nebidio et viduitate. Nec diuiti obsūt opes si eis b̄n vtaf nec paupes egestas cōmēdabiliozem facit: si int̄ sordes et inopiam peccata nō caueat. Utrūq̄ nobis testimoniuū et Abraam patriarcha et quotidiana exempla suppeditant quozum alter i summis diuitijs amicus dei fuit. Alij quotidie in scelerib̄ dep̄ebent

penas legibus soluit. de Abraam infup
idē ad Damachiu: ita scribit. Dives
erat Abraam auro argento pecore pos
sessione: multaq; familiam habebat: ita
ut ad subitū nūcū amare posset exer
citū iuuenib; electis. Et quatuor reges
q; fugerāt in Helan secuti: occiderat
tū p; crebrū hospitalitatis officiū dū
hoies nō recusat suscipere meruit deus
hec ille. Danaus g; nō vitiaz possessio
s; illaz nīmī supfluisq; amor. Sūt at
hec amoris vitiosi tria principalia si
gna. **Prīmū** cū q; sine rerū idigen
tia pl; debito i diuitijs acq;rendis se
occupat et affligit: de q; dicit Ecclesiastes
4. c. Unus est et secundū nō h; non frēm
nō filiū: et tū laborare non cessat nec
satiatur oculus eius diuitijs: nec recogitat
d. Cui laboro et fraudo animam meam bo
nis. In q; q; vanitas est et afflictio pes
sima. **Secundū** signū q; q; inordinata
te diligit diuitias: est cū illas q; ipse
nō eget p; deū paupib; dispensare
recusat. Et de h; diffus; loquimur in
sermōe de elemosyna. **Tertiū** signū
ē cū q; se diuitiaz seruū facit. Nā sē
nōnulli q; diuitias etiā ad ppriū com
modū nccitate vrgēte exponē nolūt
Noui et ego Joānez fusco venerabil
ecclesie scē marie maioris d; vrbe cano
nicum ditissimū q; plura beneficia hntē
eratq; ei sba multa: abundabat vino
frumēto armētis et pecunijs. Reman
serāt etiā ei argētea vascula indumē
ta pāni: libri: et alia pluria bona quō
dā fr̄s eius cardinalis scī Marci. Ipe
tū miser et miserio: ceteris: auaricia vi
ctus: panē et aquā sepius comedebat
Nullā cui infedebat ne famuluz p;cio
retineret ipse solus gubernabat. Ad

du: miendū sine lūmie accedebat: cal
ciatus icaltrū lectū infbat. Dū i firma
bat vir p; multos dies cū horiā timere
incipet medicū aduocabat. Ue
stes antiq; et laceratas d;erebat nec
calozib; aut frigore a labore poterat
detineri p; vno denario paupes suffo
cabat. Sēp discurrebat semp circue
bat anxius et sitibūd; ad thesaurizan
dū. Crudelis alijs crudelior sibi iūm
cissimus deo. O reprobada cōditio.
o feralis natura. o deniq; reprehēsi
bile malū: amare pl; diuitias q; deus q;
primū q; ppria aiaz: q; etiā et corpora
lē vitā. Propterea Seneca in li. de bta
vita ait. Diuitie apud sapiētē virum
in seruitute sunt: apud stultū i ipio.
Secūda rō qre dānabiles sūt diuitie
d; ipie iustificatiōis qū aut iūste ac
grāt aut iūste possident. **Tertia** rō
d; indebite dispēsatiōis qū dispēsāt
aut his quib; dispēsari nō debent: et
de hoc dicitur i f̄mōe de elemosyna
aut qū expēdūt pdigalit in his i q; b;
expēdi nō debet: vt in supfluis edi
ficijs cōiūijs et indumētis: et silibus
absq; pēco habēt diuitie cū retinent
in vsū: nec p; alias offendit de; aut
p;rim;: s; habēt aut p; iusta lucra acq
sūt: aut p; hēditariā successiōe: illq;
hō vtif moderate nō cōstituēdo i eis
finem vltimum.

Q diuitie affligūt eos q; illas imo
derate amat labore tiorē atq; dolē
qre poti; sūt cōtēnēde q; diligēde.
Secūdu mysteriū. **Cap. 2.**
de diuitijs declarādū d; cō
ditio. Regrunt siquidem in
diuitijs cum plus debito di
liguntur tres pessime conditiones.

Prīmū d; laboris. **Sec**undū d; timoris. **T**ertium d;
doloris. **Pr**ima additio d; labori.
Affligunt enī diuitie se diligētes tri
plici labore: **Pr**īmū d; metālis. **Sec**undū d;
corporalis. **T**ertium d; cōsciālis. **Pr**īmū d; la
bor metālis: q; mēs eozuz q; diuitias
amat: nāq; pot; ee quēta eo q; cū i di
uitijs societate querat illā i eis nūq;
inueniūt. Propterea dicit sapiēs Eccl.
5. Auar; nō implebitur pecūia. Et Hiero
ad Demetriādē vgnē. Diuitiaz amō
insatiabilis est. Et Amb; 47. vi. c. sic
hi. Nec satietas vnq; nec finis adhēt
cupiditati. Et Boet; in. 2. Si quan
tas rapidis flatib; incut; pot; versat
arenas. Aut quot stelliferis edita no
tib; celo s;dera fulgēt Lātās sūdāt
opes: nec rēbat manū plēo copia cor
nu. Humanū miserā hāud iō genus
cessat sterē querelas. Et Seneca ad
Lucillā. Vidisti aliquē canē missa a do
mino frustra panis aut carnis apto
re captatē. Quicqd; expicit p;tinus
integrū deuorat et ad spē vcturi hy
at. Idē euenit nobis q; qd; expēdan
tibus fortuna proficit id sine vlla vo
luptate demittimus statim ad rapi
nā alterius attoniti et erecti. Et idē
ad eundē. Cogēras in te q; qd; multi
locupletes possidēt: et vltra puarū pe
cunie modū fortuna te puebat: auro
tegar: purpura vestiāt. Et ad h; mo
dos deliciaz et opuz te pducāt: ut tek
rā māmorib; abscondas: nō tū trahē
s; calcare diuitias liceat. Accedāt sta
tue et p;ntē: et q; qd; ars vlla luxurie
elaborauerit: maiorā cupere abhis di
scēs. Nālia enī desideria insatiata sūt
et falsa opione nascētia: vbi desinant
non hnt. Et Iuuenalis Crescit amor

nūmi q; tū ipsa pecunia crescit. Quid
igif pdest ei q; multas h; diuitias si si
quiescit ul; cōtētā? Ingt enī Cicero
in paradoxis. Cōtētū ee suis rebus
marie sūt certissimeq; diuitie. Propt
ea magis dives ē q; scit cōtētari i pau
cis q; q; in multis semp aīo angustias
et eget. vñ Seneca ad Lucillā. Breuis
sima ad diuitias p; cōtēptū diuitiaruz
via est. Et iterū ad eū d;. Qui cū pau
pate hū cōuenit dives est. Et iterū
ibi de cōtēptū pecunie. Multa dicit
et longissimis oronib; h; p;cipit h; bo
mines in aīo nō i primōio parēt esse
diuitias: eūq; locupletē ee q; pauperti
sue coaptat; est. et iterū ibi. Quid mi
raris: qd; stupēs: pōpa est. Quidātur
iste res nō possidēt. Ad veras poti;
te cōuerte diuitias. Disce paruo esse
cōtētus et illā vocē magn; atq; aīo
sus exclama. Dabeam aquā: dabea
mus polētā. **Secūdu** labor quo di
uitie se diligētes affligūt est corporalis
p;pterea ait Orati;. Impiger exte
mos mercator; currit ad indos. Per
mare pauperiē fugies p; sacra p; ignes
Et sapiēs Ecclesiastes. 2. c. Cūcti dies
ei; pleni sūt laborib; et crūnis. **Ter**
tius labor d; cōsciālis: de q; Aug.
in sermōe de innocētib;. Lucruz ingt
in archa dānū in cōsciā. Quis nā ex
plicet quot pēcis onerat. auaroz cō
sciā misera! Ob cupiditate nāq; sūt
rapine furta symonie violētie depre
dationes vsure fraudes pditiōes in
iusticie: et vt sic dicā oīa mala atq; sa
cinoza. Vñ Virgili; in. i. encidos. ait.
Quid nō mortalia pētoza cogis au
ri sacra fames: qū dicat ad oīa mala.
O voratrix aīarū auaricia. o ardens

ignis cupiditatis. O pestifera venena salutis. Magna siquidem incredibilisq; multitudo gentium propter auariciam demergitur in inferna. **S**ecunda conditio pessima diuitiarum dicitur timor. Cruciant nepe se diligentes timore continuo. Nam quod nimis ad diuitias afficit semper est pauidus timet inimicos non minus fornicat amicos non confidit in vxore non in filiis nec in fortissimis seris. Abscondit sepe aut in terra: aut intra muros pro timore pecunias. Terras ad sonitum venti ad motum fenestre ad saltum muris suspicando semper omnia latrones esse. In itineribus ei arborum umbræ terrorem incutiunt: et vbiq; semper viuit suspectus. Propterea exclamat Doctus in 2. de consolatione dicens. O proclara opera mortaliu beatitudo qua cum adeptus fueris securus esse desistis. Et Iuuenalis dicebat. Carabit vacuus coram latrone viator. propterea beatus Franciscus paupertatem complexus latrones non timuit dum irruerunt in eum quando ibat in principio conuersionis sue. de Assisio versus Eugubium. propterea de illo. O Domine sic dicit in risorio. Dum seminudo corpore laudes decantat gallice zelator noue legis latronibus in nemore rident sic prophete. Deo sum magni regis. Audit in niuis frigore pietatis iace rustice futurus pastor gregis. **T**ertia conditio diuitiarum dicitur dolor incutiunt nepe dolore incredibili se diligentes cum dimittunt aut relinquunt in morte. Nam morientes nihil de illis secum ferre possunt. Unde David in psalmo. Dormierunt sonum suum et nihil inuenerunt. omnes viri diuitiarum in manibus suis. Et Job 27. c. Diues cum dormierit nihil secum affert: aperit oculos suos et nihil inue-

niet. Apprehendet eum quasi aqua iopia. et ut Regi. igit. 3. mor. Nam sine dolore perditur quod cum amore possidet. propterea qui diuitias estimat sicut debet si illas aut viuetes perdat: aut mouentes deserat non contristatur: propterea Tullius in paradiso ait de Biante peneo. nec non illum laudo sepe sapienter quod nouit ut opinor inter septem cum patria peruenit cepisset hostis ceterique ita fugerent: ut multa de suis rebus secum asportaret cum esset admonitus a quodam ut idem ipse faceret. Ego inquit facio. Nam omnia mea mecum porto. Ille hec latibria fortune nec sua putauit quod nos etiam bona appellamus. **M**aligni sunt diuitiarum amatores eo quod subiciunt se trepidissime et deuiant a regula omnia creature: efficiuntque similes idolatriis. **C**apitulum 3. **T**ertium mysterium declarandum de diuitiis dicitur malignitas. Est quod peccatum malignum diuitias inordinate diligit: quod auaricia ab atri cupiditate nuncupatur. Grauitas autem eius appetit ex triplici ratione. **P**rimo ratione subiectionis. **S**ecundo ratione deordinationis. **T**ercio ratione idolatriationis. **P**rimo appetit grauitas auaricie ratione subiectionis. Unde tunc inquit Thomas 2. 2. quod 1. de peccato ex hoc ipso quod est malum in alio corruptione seu peruatione alio boni consistit. In quantum autem est voluntarium consistit in appetitu alieni boni dupliciter. **Q**uod modo peccatorum potest attendi. **U**no ex parte boni: quod per peccatum continentem vel corruptum: quod quanto maius est ratio peccati grauius est: et sic per peccatum quod est contra deum est grauius. **A**lio potest attendi grauitas peccatorum ex parte boni cui inordinate subditur humanus appetitus: quod

quanto minus est ac vilius ratio peccati deformius. **I**nter omnia autem bona exteriora minus est in infimum: quod spectat ad temporales diuitias. Nam si recte consideremus quid sit argentum. quod aurum. quod gemme. quod iocalia quelibet preciosa. quod domus quod alta palatia. quod famulorum turba. quod greges quod arma. quod denique omnia que diuitie vocari solent. profecto inueniuntur non alibi esse preter terram. Terra autem in ordine creature inferiora habet locum atque viliusimum: cuius calcanda deus pedibus hominum dedit. Unde Hieronymus ad Demetriadem virginem ait. In actibus apostolorum quando dominus non strit in Iesu christi seruebat crucem: et recens erat in creditibus fides: vendebant omnes possessiones suas et ponebant precia ad pedes apostolorum: ut docerent pecuniam esse calcandas propter hoc insuper Seneca ad Lucillum ait. Nihil nasa quo auaricia nostra irritatur possuit: in apertis pedibus aurum calcanda ac premedum dedit: et quod quid est propter quod calcamus ac premedum. Illa videri nostrorum crexit ad suppositos et quod magnificum mirumque fecerat videri a suspiciantibus voluit ortus occasusque et perperatis mundi volubilem cursu tardos syderum incessus si comparares toti citatissimos si cogites quanta spacia nunquam immissa velocitate circumcant. Aliqua viceps digna miratu siue per ordinem subdit: siue subditis causis mota perliuit: ut nocturni ignis tractu celi patrescentes columnas ac trabes defectu solis ac lune iuicem obstantium: hec supra nos itura disposuit. Aurum quod et argentum quasi male nobis committerent abscondit. Nos fortune mala nostra vidimus nos in luce per que pugnaremus extulimus nec erubescimus summa

apud nos haberi: que fuerant in terra terrarum. hec ille. **A**pparet grauitas auaricie ratione deordinationis. Deo ordinat siquidem auaritia homines ut potest fieri quod libet alia creatura. Nam ut. v. Augustinus. Iudicium marini sine bonitatis est quod quelibet creatura cogit dare seipsam. **A**uari vero omnia vellet approbare sibi: contra quorum peccatam et crudelitatem ad primos dicitur in sermone de elemosyna. **A**pparet grauitas auaricie ratione idolatriationis. Unde Paulus epistolam 5. v. **A**uaritia est idolorum seruitus. **Q**uod beatus Nicolaus de lira intelligendum est per quam de conformitate: quod ita se habet auarus ad numerum: sicut ad idola idolatra: propterea: quod auari omnem speciem suam et conscientiam ponunt in diuitiis: hec est itaque illa auaricia nequissima perditionis mater pietatis inimica: corruptrix animarum elca dyaboli: et magna omnis peccati quae sequitur excitat a se ipsum qui nobis sit propter: ut valeamus sua gratia terrena omnia concitare atque ad regna prepare celestia vbi sancti associati benedicimus christum gloriosum et laudabilem per infinita secula seculorum. Amen. **T**ertia tertia tertia ebdomade in qua vigesima de execrando et piculissimo peccato symonie: propter quod non parum danificatur atque confunditur ordo ecclesiastice hierarchie. **S**ermo 4. **Q**uestiones solueritis super terra erunt soluta et in celo. **S**ed ubi sunt redemptoris nostri originaliter. **M**atth. 18. c. et in eius gestis hodierno. **C**ontulit saluator noster misterium ecclesie et sacerdotibus suis inestimabilem dignitatem cum fecit eos spiritualium dispensatores. Ideo tanto grauius est imatur si quando peccat eorum peccatum quanto

plura donoz dei incrementa superunt
Maxime aut dicitur in illis vitia sy-
monie: quod ex auaritia peccata noscitur.
Illud siquidem est causa multorum malorum et con-
fusiois vanosissime in ecclesiastica hier-
rarchia ob ea causa in primis sermone contra
vitia symonie nonnulla erunt discepta-
turi de quo contemplantur tria misse-
ria principalia.

Primum de diffinitio.

Secundum inductio.

Tertium punitio.

Quid sit symonia et unde veniat
et quare est peccatum sine: et quod intelligitur
per spirituale aut spiritualiter. Cap. i.

Rimum mysterium contemplantur
de symonia de diffinitio. Et
Ric. in. 4. di. 25. Et Tho. 2.

2. diffinitio illa sic. Symonia est studio-
sa voluntas emendi vel vendendi aliquid
spirituale vel spiritualiter. Que diffinitio
continet implicitam i. e. studium. I. q. i. Pro-
clarior est declaratio ne debentur tria

de veniatioe. **R**onem. **S**ecundum
tionem. **P**rimo considerem veniatioem

Na symonia veniatur a symone: de
quo habet Act. 8. c. Quia cum vidisset quod
per impositionem manuum apostolorum daretur spiritus

sanctus obtulit eis pecuniam. d. Date mi-
hi hac potestatem ut cuiuscumque impositione ma-
nus accipiat spiritum sanctum. Petrus autem di-
xit ad eum. Pecunia tua tecum sit in perditione
tua. Sed non videtur quod sit conuentus
ista veniatio: eo quod Symon noluit
vendere spiritualia: sed emere. Et ut habet. 4.

Regl. 5. Syey spiritualia vendidit. Na-
ama Syro. quod non magis debet dici sy-
monia quam Syeyia. Respondit Ric. vbi. 8.

quod conuenit notat symonia quam syeyia
quod vitia tam emptiois quam venditiois quam

ad voluntatem fuit in Symone mago.

Ad hoc enim voluit emere pecunia do-
nata spiritus sancti ut per ea alii venderet. Si
tamen distincte loquar volumus: possumus ven-
dentes spiritualia appellare symoniam et
ementes symoniacos. **S**ecundo considerem

rationes quare spiritualium emptio sine ven-
ditio sit illicita. **P**rimo est ex parte venden-
tis. **S**ecundo ex parte ementis. **T**ercio ex parte ven-
ditionis. **P**rima ratio ex parte venden-
tis: quod ille qui vendit spiritualia non est illo-
gus: sed dispensator. Unde I. Cor. 3. c. ap. 10.

scripsit. Sic nos existimet homo ut mini-
strum christi et dispensatorem ministerio-
rum dei. **S**ecunda ratio ex parte ementis. Ille qui
emittit rem multo minor est pretio quam valeat
in iure emere. **S**ed spiritualia sunt tante no-
bilitatis et pretiosioris. et persequens va-

loris quam nulli pretio temporalium rerum possent
adequare. Unde de sapientia quod est res spiri-
talis. **S**ecundo Sap. 8. c. Pretiosior est cadis
operibus et omnia que desiderant huic non va-

let comparari. **T**ercia ratio est ex parte venditi-
onis: quod quod sit aliquid actu ad illud: seu
alio modo quam ordinaverit deus: iique factum
et ratio peius quanto illud est in se dignum.

Ordinavit autem deus spiritualia gratis con-
ferri debere hominibus per ministros eius: quod
christus declaravit dicens. Mat. 10. c. Gra-
tis accepistis gratis dare. **S**ed sacramen-
ta et alia spiritualia. vnde in concilio Tolle-

tano. i. q. i. c. q. d. d. Quicquid iurisibi-
lis gratie consolatioe tribuit: nunquam quibuslibet
vel quibuslibet promissis venditari penitus
debet dicere deo. **S**ed gratis accepistis gra-
tis dare. Et sic colligitur quod symonia per
partem dicta peccatum est mortale. Et superad-

dit ratio quod nullus debet excoicari nisi per
necessitatem peccati: ut dicitur in iob. 1. c. **S**ed per
symonia debet quod excoicari.

vii. i. q. i. c. quicquid sacros. dicitur. Anathe-
ma dicitur. i. fiat secundum glossam anathema
accipietur symonia. **S**ecundo considerem de
terminacione. Quid intelligitur per spua-
lia aut spualiter anepta. Et secundum docto-
res spualia dicuntur sacramenta. s. baptis-
mus. chrisma. eucharistia. ordo. penitencia
extrema. vinctio. et benedictio nupti-
arum: per quibus daretur pecunia vel reci-
pere vel pretium eorum est prohibendum: quod
symonia. Anepa vero spualiter dicuntur
Dedicatio ecclesiarum. consecratio virginum
et aliarum rerum pertinentium ad cultum divinum
benedictio abbatum. Absolutio ab ex-
coicacione vel alijs censuris ecclesiasticis.

dedictio platoy ecclesiasticoy confirmatio
eoy. renuiciatio. visitatio ipsoy plato-
rum. correctio criminum vel delictorum a
correctione i iudicio ecclesie cura aia-
rum ingressus religionis seu monaste-
rii ecclesie seu beneficii simplex vel cura-
tum prebenda dignitas ecclesiastica. vt
archidiaconatus. perpositura. epatus
et huiusmodi officium sepulture vel locus ecclesie
consecratus ad sepulturam vel vbi iam est
sepultus aliquis capelle. Jus patronatus
ius percipiendi decimas. Officia ecclesie
stica vbi est aliquid iurisdictionis spualis
vt Iconum. Uicedominum et huiusmodi. ferre
sententiam in iudicio ecclesiastico: permutatio
dignitatis ecclesiastice vel beneficia et si-
milia. **P**atet ergo per his symonia est. vnde
dicitur. i. q. 2. c. qua pio. Cesset omnis pactio
cesset omnis conuentio. s. emptiois aut ven-
ditiois. **N**otandum tamen quod si quis sine pacti-
one expressa vel exactione offerat ali-
quid spirituale spualiter hac intentione vt
propter illud recipiat tempore: puta audit
confessione: vel dicit missam: vel offert
ordinem sine beneficii et filia principaliter

quod sperat propter hoc se habiturum pecu-
niam vel aliud pretium. Et sicut quod dicitur te-
porale principale: vt recipiat spirituale
puta eucharistiam. ordo. vinctio. sacramentum
beneficiu et huiusmodi symonia emittit mentale quod
mortale est sicut Ric. Tho. Ray. Host
et Innocentius. **S**ed talis symonia mentalis
tollitur per penitenciam: extra de symonia
. c. mandato. **U**bi autem non fit pactio vel
exactione vel principale intentione ad te-
poralia i collatione spiritualium vel re-
ceptione: sed gratis et deuotissime et
detur aliquid et accipiat ad sustentationem
nature vel reuerentiam sacramen-
torum: vel ad seruandam laudabilem consue-
tudinem licite et sine symonia dicitur ac-
cipi potest. **U**nde Gregorius. i. q. 2. c. sicut episcopus
ait. **E**ius oblatio nulla culpe macula
ingerit que non ex ambicionis petitione
processit. **N**ec symoniaci sunt tamen qui spi-
ritualia vendunt vel emunt. sed etiam
illi qui in his mediatores sunt: quos ecclesie
grauiter punit: sicut per. i. q. 2. c. sicut
episcopus.

pecunia est materia inductiva
peccati symonie: et quod pecunia acci-
pitur multipliciter et multiplici mune

Capitulum 2.

Secunda mysterium contemplantur
de symonia de inductio. **E**st
namque huius sceleris materia
inductiva pecunia: sumendo pecuniam
large. vt in sermone predicti dicitur
per omnia quod potest temporaliter possideri. **P**ro-
testatur etiam pecunia dici quicquid pretio temporalis
seu estimari potest seu mensurari. **N**on
sola pecunia numerata i monetis auri
argenti et eris vel ea que comuniter
consueuerunt emi vel vendi vt vasa au-
rea vel argentea aialia agri. et huiusmodi.

inductiva pecunia: sumendo pecuniam
large. vt in sermone predicti dicitur
per omnia quod potest temporaliter possideri. **P**ro-
testatur etiam pecunia dici quicquid pretio temporalis
seu estimari potest seu mensurari. **N**on
sola pecunia numerata i monetis auri
argenti et eris vel ea que comuniter
consueuerunt emi vel vendi vt vasa au-
rea vel argentea aialia agri. et huiusmodi.

inductiva pecunia: sumendo pecuniam
large. vt in sermone predicti dicitur
per omnia quod potest temporaliter possideri. **P**ro-
testatur etiam pecunia dici quicquid pretio temporalis
seu estimari potest seu mensurari. **N**on
sola pecunia numerata i monetis auri
argenti et eris vel ea que comuniter
consueuerunt emi vel vendi vt vasa au-
rea vel argentea aialia agri. et huiusmodi.

inductiva pecunia: sumendo pecuniam
large. vt in sermone predicti dicitur
per omnia quod potest temporaliter possideri. **P**ro-
testatur etiam pecunia dici quicquid pretio temporalis
seu estimari potest seu mensurari. **N**on
sola pecunia numerata i monetis auri
argenti et eris vel ea que comuniter
consueuerunt emi vel vendi vt vasa au-
rea vel argentea aialia agri. et huiusmodi.

inductiva pecunia: sumendo pecuniam
large. vt in sermone predicti dicitur
per omnia quod potest temporaliter possideri. **P**ro-
testatur etiam pecunia dici quicquid pretio temporalis
seu estimari potest seu mensurari. **N**on
sola pecunia numerata i monetis auri
argenti et eris vel ea que comuniter
consueuerunt emi vel vendi vt vasa au-
rea vel argentea aialia agri. et huiusmodi.

inductiva pecunia: sumendo pecuniam
large. vt in sermone predicti dicitur
per omnia quod potest temporaliter possideri. **P**ro-
testatur etiam pecunia dici quicquid pretio temporalis
seu estimari potest seu mensurari. **N**on
sola pecunia numerata i monetis auri
argenti et eris vel ea que comuniter
consueuerunt emi vel vendi vt vasa au-
rea vel argentea aialia agri. et huiusmodi.

inductiva pecunia: sumendo pecuniam
large. vt in sermone predicti dicitur
per omnia quod potest temporaliter possideri. **P**ro-
testatur etiam pecunia dici quicquid pretio temporalis
seu estimari potest seu mensurari. **N**on
sola pecunia numerata i monetis auri
argenti et eris vel ea que comuniter
consueuerunt emi vel vendi vt vasa au-
rea vel argentea aialia agri. et huiusmodi.

inductiva pecunia: sumendo pecuniam
large. vt in sermone predicti dicitur
per omnia quod potest temporaliter possideri. **P**ro-
testatur etiam pecunia dici quicquid pretio temporalis
seu estimari potest seu mensurari. **N**on
sola pecunia numerata i monetis auri
argenti et eris vel ea que comuniter
consueuerunt emi vel vendi vt vasa au-
rea vel argentea aialia agri. et huiusmodi.

inductiva pecunia: sumendo pecuniam
large. vt in sermone predicti dicitur
per omnia quod potest temporaliter possideri. **P**ro-
testatur etiam pecunia dici quicquid pretio temporalis
seu estimari potest seu mensurari. **N**on
sola pecunia numerata i monetis auri
argenti et eris vel ea que comuniter
consueuerunt emi vel vendi vt vasa au-
rea vel argentea aialia agri. et huiusmodi.

inductiva pecunia: sumendo pecuniam
large. vt in sermone predicti dicitur
per omnia quod potest temporaliter possideri. **P**ro-
testatur etiam pecunia dici quicquid pretio temporalis
seu estimari potest seu mensurari. **N**on
sola pecunia numerata i monetis auri
argenti et eris vel ea que comuniter
consueuerunt emi vel vendi vt vasa au-
rea vel argentea aialia agri. et huiusmodi.

sed etiā preces ex qbus acgrif fauor popularis ⁊ obsega tpalif pñira. vñ dicit Greg. i. q. i. c. sñt nō nulli Cum vñ iustū p pba describeret. ait. De abis qui erentit man⁹ suas ab omni munere. Quia aliud ē mun⁹ ab obsego: aliud a manu: aliud a lingua. Munus ab obsego est seruit⁹ indebite impenſa. Mun⁹ a manu pecunia ē. Munus a lingua fauor. s. mūdā. Et per quodlibet horū munerū cū intuenit in spiritalib⁹ comitit symonia: ut ibi dē Greg. v. ⁊ ad idē. i. q. 2. c. saluato Urban⁹ ait. Quisq; res ecclesiasticas i. spūalia que dei dona sūt: non ad h⁹ q̄ institūte sūt: s. ad ppa lacra munē lingue: vñ indebiti obsequiū: vel pecunie largit⁹ vel adipiscit⁹ symonia⁹ est. Et q̄tū ad mun⁹ a lingua sciēdū q̄ si q̄ i. q. 2. c. saluato Urban⁹ ait. Quisq; res ecclesiasticas i. spūalia que dei dona sūt: non ad h⁹ q̄ institūte sūt: s. ad ppa lacra munē lingue: vñ indebiti obsequiū: vel pecunie largit⁹ vel adipiscit⁹ symonia⁹ est. Et q̄tū ad mun⁹ a lingua sciēdū q̄ si q̄ i. q. 2. c. saluato Urban⁹ ait. Quisq; res ecclesiasticas i. spūalia que dei dona sūt: non ad h⁹ q̄ institūte sūt: s. ad ppa lacra munē lingue: vñ indebiti obsequiū: vel pecunie largit⁹ vel adipiscit⁹ symonia⁹ est.

Tho. in. 4. di. 25. ⁊. 2. 2. q. centesima. ⁊ Ray. in sūma sua. Q̄tū ad munus ab obsego reputat symonia qñ quis seruiret alicui plato obsequio ihonesto. Sed quo ad obsega honesta vñ deliez ordinata ad vtilitatē ecclie vñ plati rōnabilem nō reputat symōia ita tñ q̄ nō p̄cipaliter seruiēs faciat p̄ illud cōsequēdū. vñ Greg. i. q. 2. c. saluato Urban⁹ ait. Et clericalia vtilitatib⁹ deservientē ecclie clericalia oportet remuneratōe ganere. i. q. 2. c. ecclesiasticis. Mun⁹ a manu est cū dat pecunia ⁊ hī. Ubi tamē notādū. Q̄ pecunia pōt vari ⁊ recipi licite p̄ spūalia ⁊ sine symonia qñq; rōnibus. p̄ rōne p̄mutatiōis. ⁊ rōne sustentatiōis. ⁊ rōne puocatiōis. ⁊ rōne punitiōis. ⁊ rōne vitande veritatiōis. ⁊ rōne p̄mutatiōis p̄basit. Qui vult remissionē peccatorū cōsequi debet si pōt elemosynas facere. Uñ Danielis. 4. Peccata tua elemosynis redime. Et Amb⁹ de pe. dif. i. c. medicina. Peccatis tuis venūdata est redime te pecunia tua. Debet etiā q̄ p̄ adeptiōe etne vite t̄palia cūcta dā re: iuxta illud Mat. 6. facite vobis amicos de mamona iniquitatis. ⁊ pōt dari pecunia rōne sustentatiōis: sicut sacerdos p̄ missa quā dicit accipit pecuniam vñ p̄ bēdam nō q̄ illā accipiat p̄ cōsecratione eucharistie vel p̄ orōnib⁹ ⁊ hī. q̄ si p̄cū: s. ut stipēdium sue sustentatiōis. Uñ Aug⁹. i. q. i. c. in dices. ait. Accipiāt necessitatē sustentationē a populo mercedē ministratio nis a deo. Sic ⁊ p̄bi antiqui testamēti si aliqñ recipiebāt aliqd i philosopho phādo accipiebāt i mod⁹ elemosyne ad sustentationē nō ad p̄cium p̄bie.

3° poteit dari pecunia ⁊ accipi rōne puocatiōis. Et sic datur elemosyne paupibus ad inducēdū eos ⁊ exitādū ut orient p̄ bñficioibus suis nō loco p̄ceti: q̄ oratio spūalis est ⁊ app̄ciari nō pōt. 4° rōne punitiōis. Erigitur quadoq; ab eo qui absoluit ab exco muniatiōe pecunia nō p̄ ipa absolu tione: q̄ hoc esset symonia: sed i puat tione: q̄ rōne redimēde verationis. Nā anquā ius acgrat alicui i bñficio ul dignitate nō licet dare ad redimē daz verationē suā: q̄ esset symonia s postq̄ fuerit adeptus ⁊ ius sibi acq̄ sitū verationē sibi iniuste factā super bñficio vel dignitate: licet pecunia re dimeret: sed nō iustā verationem ut si iuste accusaretur: ⁊ huiusmodi.

Qualit̄ punitit symonia: tū p̄ puat tione gracie diuine: tū p̄ suspēsiōnem ordinis ⁊ bñficii symōiace susceptoz tū etiā p̄ obligatiōez ad restituēdum tū etiā p̄ obligatiōez ad restituēdum tū etiā p̄ obligatiōez ad restituēdum tū etiā p̄ obligatiōez ad restituēdum

Quartū mysteriū Caplin. iij. cōtēplādū de symonia dicit punitō: Punit eteni hoc pec catū multiplici pena. 1° dicit gratie dei p̄ditio. 2° iusta suspēsiō. 3° re stitutiōis obligatio. 4° p̄ima pena dicit gratie dei p̄ditio. Unde. i. q. i. c. qui studet. vñde Gregor. nazaren⁹ ait. Judas omniū redēptorē vēdidit mox laqueo suspensus eandē redem ptiōis graciā nō obtinuit ⁊ merito: q̄ nemo pōt retinē q̄ vēdidit. Symo etiā magus cū eandē graciā spūs sc̄ti enere vellet dānationis sue snia: au diuit a Petro. Dicit etiā Augusti⁹. i. q. i. c. Sicur. q̄ ignis sacrificii q̄ p. 70 anos Babylonice captiuitati sub aq̄ virerat extit⁹ ē Anthiocho Jafoni

vēdere sacerdotiū q̄ significauit ignē idest graciā spūs sancti non lucere in symoniaci sacramēti. 5° Sc̄da pena qua punitit symoniaci ē iusta suspē siō. Sūt. n. notoz: h̄ symoniaci suspēst ab ordinib⁹ ⁊ bñficijs symōiace susce ptis ut. i. q. i. c. statum⁹. ⁊. c. q̄lqs. Et hāc suspēsiōne videt Ambrosi⁹ voca re exco muniatiōez in. c. reperit. i. q. i. fm glo. Et tales. s. cōseretes ordines. vel bñficia ⁊ officia ecclesiastica et ista etiā recipietes p̄ symoniā si sūt clerici ⁊ bñficio simplicif si ducitū d hōs in iudicō ecclie. Si sūt layci ut me diatores symonie debent excoicari. i. q. 2. c. si quis. Efficiunt etiā ifames et q̄libet criminofus admittit ad accu sationē eoz: extra de symonia. c. tāta et. c. si dñs. Tertia pena symōiaco rum est restitutiōis obligatō. Nā fm Tho. Pecunia recepta p̄ symoniam retineri nō pōt: sed restituēda debet nō cōserēti: q̄ turpis dedit: s. debet pau pibus erogari: vñ illi ecclie in cui⁹ in iuria data ē applicari: ⁊ hoc in omni symonia. Et fm Tho. ⁊ Innocētū ⁊ Ray. symoniac⁹ quo ad bñficia sim plicia vel curata p̄ symoniam recepta p̄dit fructus: q̄ nō pōt illos recipere ⁊ receptos tenet restituere. deductis expēsis factis in vtilitatez ecclie et gratia fructū colligēdō: et hoc q̄ fur ē ⁊ latro i illo bñficio. In veteri autē testamēto: ut habet. 4. regū. 5. c. Ezei p̄pter symoniam quam cōmisit accipiedo pecuniam a Naamā syro quē Delyseus p̄pheta curauerat les p̄cussus est cū omnibus posteris ei⁹. Sed quid dicam! Quo me vertam!

Qualit' d'ba celudā? Audiuimus ex
his que dicta sūt q̄ siue sit vitū sy-
mōie: 7 tū hodie vbiq̄ regnat vbiq̄
sua tela p̄ficat. O ecclia dei. o sponsa
decora agni immaculati xpi Jesu q̄ in
te p̄fecit tot ignaros indocōs ihabi-
les ad curā aiaz? Quis o: dies digni-
tates 7 bñficia tua tā multis idignis
tribuit? Audeo dicē. Q̄ pessima illa 7
truculēta bellua symōia mala h̄ oia
fecerit. Et ne descēdam⁹ ad p̄tula-
ria tū vnū tenē firmiter possum⁹ q̄ si
symonia cessaret a ministris ecclie can-
cta bñ optimeq̄ disponerēt 7 aias in
pccis alligatas absoluerēt: ac d̄ dya-
boli laqueis liberarēt: se vō nō illaq̄
arēt: s̄ poti⁹ velut ministri digni adipi-
scerēt i h̄ secto dei ḡ. 7 i su. sem. glo. i
q̄ xps viuit reḡtq̄ p̄ i. secula. Amen
M̄eria q̄rta tertie ebdomade i qua
dragētima de cogitatioib' nial' 7 viti-
osis vitādis pp̄ q̄s solas 7 absq̄ esse
dū opuz extioz possēt hō dānari.

De corde. n. excūt. Ser. 42
cogitatioes male. Verba s̄
redēptoris nostri originalit'
Matth. 15. c. 7 i euangelio hodierno.
Extat apud nōnullos opio qdē sat'
falsa 7 piculosa: qm̄ nō arbitrat' esse
pccā q̄ p̄ opa extrinseca nō p̄pctat'
cū tū fm̄ rei vitatez multo plura sint
mala q̄ latēt i corde: in die iudicij ma-
nifesta fienda q̄ ea que nūc apparēt
forinsec' 7 vidēt: hoc aut' euidēt sa-
tis aperuit oīuz doctō Jesus xps dei
filius i lectiōe sci euangelij. Qua pp̄
vt q̄ verā p̄niam agē volūt totaliter
mūdēt: 7 q̄libz expellat' facinora i p̄-
ti fm̄oe de cogitatioib' differem⁹: s̄
q̄bus tria mysteria declarabo.

Dum d' cognitio.

Secundū offensio.

Tertū remediatio.

Cogitatioe cordiū certitudinalit'
cognosci nō p̄nt: nec a demōib' neq̄
ab angelis beatis: s̄ bñ a solo deo q̄
nullū latet secretū. Caplm. i.

Primū mysteriū declarandū
de cogitatioib' d' cognitio
in quo videndū erit q̄lit' co-
gitatioes nioz cordiū cognosci p̄nt.

Et hoc tripliciter p̄ respectu demōis

Et respectu angeli **E**t respectu dei.

Videndū ē q̄lit' cogitatioes hoiuz
cognoscūt respectu demōis: de q̄ du-
bitū ē pot. vtz cognoscat secreta cō-
scie. Et videt q̄ si q̄ officium de-

monū ē accusare. vñ Apoc. 12. Proie-
ctus ē accusator fratru nioz. Ergo si
in iudicio arguemur de secretissimis

cogitatioib' videt q̄ be nō lateat ac-
cusator: 7 nostrū arguit q̄ dicit
Augl. 12. sup̄ Beñ. ad Iram. Mali an-

geli cogitatioes nouerūt: q̄ multa p̄-
dicūt q̄ nō p̄dicerēt si cogitatioes nō
nouissent. Arguit ex dictis Arl. 2.

de aia. Notioz ē opatio q̄ potentia
7 potētia q̄ sba: q̄ p̄ cognitio 3 opa-

tionis 7 potētie puenit i cognitionē
sbe. S3 sba aie nō pōt latere dyabo-
lū: ḡ nec ei⁹ opatio nec vtus. ḡ si cogi-

tatio 7 affectio sūt passiōes aie. ḡ nō
possūt latere dyabolū. Sed extra
arguit ex dicto Augl. d. de ecclia stid

dogmatib'. Inmas aie cogitatioes
dyabolū nō vidēt certi sum⁹. Rūdet
Doñ. 7 Ric. di. 8. 2. li. Q̄ duplex est

cognitio. p̄ certitudinalis: 7 tali co-
gnitioe demōes nō p̄nt sciaz secreta
rimari. 2ª est cognitio cōiecturalis:

que ē p̄ aliquos motus seu p̄ aliq̄ fig.
Et qm̄ pauca sūt ita secreta qm̄ p̄de-
ant in opa exteriora: vel appareant
p̄ signa extiora faciei: vel p̄ signa cor-
poris qd̄ diuersimode mouet fm̄ di-
uersitatē affectionū. hinc est q̄ multe
cogitatioes nre deprehēdi p̄nt a mali-
gnis spiritib': nisi arceat vtute vna.
hec aut' cognitio poti⁹ est coniecture
q̄ certe scie. Ad primū ḡ argumē-
tū dicit Doñ. q̄ i vicinidij nō solum
demō erit accusator: imo et i cor ve-
strū. Quā de exteriorib' accusabit dya-
bol⁹: de secretis vō scia p̄p̄a. Ad
secūdū p̄ r̄isio p̄ dī. iam facta d̄ de
plici cogitatioe. Ad tū vō. s. q̄ no-
tioz est opatio q̄ sba. dicit Doñ. q̄ vtz
ē de opatioe extrinseca. De intrinseca
aut' aia nō habz semp̄ vitatē. Multe
enī res sūt nobis notē qm̄ vtutes 7
opatioes nos latēt. vt dicit dū q̄ illū
habet locū in opatioe nali: nō i opa-
tione volūtaria. Opatio enī natural'
fm̄ q̄ nalis est ita se naliū nata ē rep-
sentare: nec se occultare pōt: sicut nec
sba: imo p̄ ipsam manifestat sba vtz
plus habet de rōne actualitatis: ac p̄
hoc manifestatiois 7 lucis. In opati-
one aut' volūtaria sec' ē. Nā cuz sba
naturalit' se representet: sicut naturalit'
est 7 se occultare nō possit opatio vo-
luntaria: sicut volūtaria extit i eē: ita
7 volūtaria manifestat: 7 ita occultāi
pōt: imo nō manifestat nisi hō velit.
Alia aut' sūt q̄ latēt i secreto nostre
scie. Jō quis dyabolus vidēt possit
aiam p̄p̄a vtute: nō tū pōt illā aspice
Et sic cluditur q̄ certitudinalit' de
mones archa p̄cto: is nri scire nō va-
lent. 2° videndū ē q̄lit' cogitationes

cognoscūt respectu aie. Et licet her-
mes in li. que fecit de quatuor materijs
7 qdā alij dēdat p̄bare n̄ latē ipos
āgelos cogitatioes nral: vtz n̄ ē i hac
pte iberebo doctrine sci Tho. Col-
ligo itaq̄ ex eius dictis i p̄ma pte sū-
me. q. 57. 7 in. 2. scripto sen. di. 8. ar.
5 ea q̄ p̄ solutioe hui⁹ dubij faciunt.
Dico ḡ q̄ cogitatioes p̄nt dupliciter
cōsiderari. Vno^o put sūt i sua futuri-
tione. Alio^o put sūt i sua p̄ntialitate.
p̄ mō. s. put cogitatioes sūt future
naliū cognosci vel videri ab angelo:
nec ab hoie possūt. Cui⁹ rō ē: q̄ fut a
nō cognoscūt nisi fm̄ q̄ habēt eē de-
terminatū in sua cā. S3 cogitatioes
cordis nō habēt determinatū eē i volū-
tate: q̄ volūtas se hz ad verūlibet: 7
iō nō p̄nt cognosci. 2° mō cogitati-
ones cordis p̄nt cōsiderari: put sūt in
sua p̄ntialitate. Et h̄ duobus modis
vel put sūt i suo principio: vel put sūt
in signo. p̄ mō put cogitatioes sunt
solū i suo p̄ncipio. s. cogitatioes i intel-
lectu: 7 affectioes i affectu vel volūta-
te: ita q̄ ex cogitatioib' non resultat
aliq̄ exteri⁹ signū: puta aliq̄ effectus
vel mot⁹ i corde: 7 sic solus de⁹ cogi-
tatioes cognoscit. p̄ rōne calitatis:
q̄ ille solus cogitationes cognoscit:
cui soli s̄biacet intellect⁹ 7 volūtas cre-
ature rōnalis: 7 q̄ solus pōt opari in
eam: 7 ē eius p̄ncipale obiectū 7 finis
vltim⁹. S3 h̄ p̄p̄ū ē dei. ḡ nec āgelo
ne boi uenit: s̄ soli deo. 2° h̄ p̄bas
rōne entitatis. Nā q̄to aliqd minus
habet de entitate min⁹ hz de cognoscibi-
litate: s̄ cogitatioes minū hnt de en-
titate. ḡ 7 minū de cognoscibilitate
Addit 7 alia rō. s. intimitatis. Nam
p z

quato aliqd est magis secretū vel ab
scōditū: tātō min⁹ cognosci pōt. S; cogitatioēs cordis ipsi mēti ⁊ itelle-
lectū ⁊ volūtati sunt valde itime eo
q; sūt a principio extrinsecō. s. intelle-
ctū ⁊ volūtate. Qd patz: q; cogitare
dic actionē intrinsecā: ⁊ iō ille sol⁹ co-
gitatioēs cordis pōt cognoscē q; ipsi
mēti pōt se intīmare. Talis autē ē so-
lus deus. Cogitatioēs cōsiderari
pnt put sūt i exteriori: signo: ⁊ sic co-
gnosci pnt ⁊ ab angelo ⁊ a demone:
vt dicitur ē ab ipso hoīe. Vidēdū
est ⁊ cōcludēdū ex pmissis q; cogita-
tiones cognoscūt ab ipso deo. Ipi ni-
hil est absconditū nihil occultū: cogno-
scit ⁊ q; qd patz ⁊ q; qd latet. Unde
Job. 42. c. ait. Scio q; oīa potes: ⁊
nulla te latet cogitatio. Et Eccl. 7.
Nō re iustifices ate deū: qm agnitor
cōdis ipse ē. Et ps. 23. Dns scit cogi-
tatioēs hoīū. Et i. paral. penultimo
Oīa corda scrutatur dñs: ⁊ vniuer-
sas mētū cogitationes intelligit. Et
Heb. 4. Oīa nuda ⁊ apta sūt oculis
dei. Et Jo. i. canonice. c. 3. Maior est
deus co: de nostro ⁊ nouit oīa. ⁊ 22.
di. c. trubescūt Secretorū cogitator: ⁊
iudey deus est. ⁊ Seneca ad Lucillū
Quid pdest aliqd ab hoīe ēē secretū
nihil deo clausū est. Ipse cogitatioi-
bus nostris infuenit. Sic interuenit:
dico ut nūq; aliqñ inde viscedat. Ex
qbus dep: ebēdū? quāta sit illorū
fatuitas: qui gaudēt delinquētes ab
hoībus nō videri: nec cogitāt deum
oīū secretorū: oīūq; cordū ēē inspe-
cto: ē. vñ ⁊ poeta Cuidius. li. i. 4. me-
tan. orphoseos. air. Aspiciunt oculis
supi mortalia iustis.

Qualit̄ in cogitatioē pōt ēē pecc̄:
⁊ q; alia ē cogitatio nature. alia gr̄e:
⁊ alia culpe.

Caplm. 2.
Secūdu mysteriū declarādū
de cogitatioib⁹ dī offensio.
S i quo disputādū venit. Utz
in cogitatioē possit homo peccare: ⁊
offendere deū. Et arguit p vna pte.
q; nō. Nā oē peccm aut ē in volūtate
aut in actu volūtatis. Sed cogitatio
est act⁹ interi⁹. q; i cogitatione nō pōt
esse peccm. S; i cōtrū est auctōritas:
Jesu xpi i euāgelio pnti. ⁊ iterū i scri-
pturis sepi⁹ cōfirmat. Un Ecclastes
is. Ab: oīatio dñi cogitatioēs male.
Et Sap. i. Peruerse cogitationes se-
parant a deo. Et ps. 6. De⁹ odit cor
machinās cogitationes pessimas. Et
Jsa. i. Auferte malū cogitationū ve-
strarū ab oculis meis. ⁊ 55. c. Derelin-
quat impius vias suas: ⁊ vir iniqu⁹
cogitatos suas. ⁊ Hiero. 4. c. Usq; q;
morabū in te cogitatioēs noīe! Et
Zach. i. Cōuertimī de vñs vñs mal⁹
⁊ cogitatioibus vestris pessimis. Et
Matth. 9. Cū qdā de scribis dicerēt
intra se de xpo. h blasphemabat cuz
vidisset Jesus cogitatioēs eoz. dixit
Quid cogitatis mala i cordib⁹ vñs.
Rūdeo itaq; ad banc qōnē ex dicitis
Alex. in. 2. sūme ⁊ sci Tho. di. 39. 2. li
ar. 2. Distinguedo triplicē cogitatioz
est nāc. **1.** gr̄e. **2.** culpe. **3.** Prīa
est cogitatio nature: qñ q; cogitat ea
ad que nāliter inclinā. vt si q; sities
cogitat de potu. si q; quatus somno
cogitat de dormitioē ⁊ h⁹: ⁊ i talib⁹
cogitatioib⁹ nō ē peccatū: q; ex his q;
insūt a natura nec laudamur nec vi-
tuperamur vt dicitur. ⁊ ethicozum.

Secūda cogitatio dī gr̄e: cū quis
cogitat bā facē: nā ut dixim⁹ i p hū⁹
opis fūone. Nō pōt q; a seipō cogi-
tare bonū. q; ut ingt Aug. in li. de p-
destinatioē scōz. Prīus est cogitare
bonū q; credē: ⁊ ipsū cogitare bonū
ex deo est. Notādū tū q; non oīs co-
gitatio boni a gr̄a est inspirāte. Nā
cum duplex sit bonū. quoddā de ne-
cessitate pcepti. quoddā dī superoga-
tione pfectiois. licz pūmā bonū semp
sit hōi inspiratū a deo: nō tū sep ⁊
gnimo posset: ⁊ q; dyabol⁹ pmittē
te deo talia bona suggerē: ut s; illorū
spē idcēt ad quoz mala. pūca pos-
set tēptare aliqñ vt pūmā faceret:
quā fecit beas fran. ut s; illa spē: aut
faceret illū de se mltā psumē: aut ad
fatuitatē puenire: pūca laudo ut cū
siles cogitatioēs ascēdāt in co: de ve-
lie homo recurrē ad dñm cōsiliū
piter ⁊ auxiliū ⁊ petē bonoz ⁊ scōz
virozum iudiciū. **Tertia** ē cogita-
tio culpe: qñ q; cogitat de peccō aliqñ.
Et hec cogitatio pōt esse aliqñ meri-
toria. aliqñ venialis. aliqñ mortalis.
Pōt ēē cogitatio de peccō merito: ia
cū q; cogitat vt dicitur uel dicitur
sicut dicebat. Ezechias. Jsa. 38. c. Re-
cogitabo tibi. o. a. m. a. a. mee. Uel
cogitat q; peccata ut illa cognoscat
sicut q; h; cōfessioēs audire varia pec-
cata recogitat qualit̄ illa possit vete-
stari sive punire. Qñq; cogitatio de
peccō pōt esse venialis. s. cū q; illa co-
gitat cū aliqñ delectatioē: nō tam ex
proposito nec ex deliberatione: s; po-
tius ex quadā subreptione. Qñq; sup
cogitatio de peccō est peccm mortale:
qñ videt q; quis cogitat illa cū sensu dī

liberato ex delectatioē ⁊ cōplacētia
peccō mortalis. Et quis nō scit actus
exterior: tū volūtas deprauat ⁊ ma-
culat interior. pūca q;ue piculā imi-
net his q; nullā sibi cōsciam faciūt de
cogitatioib⁹ turpib⁹ ⁊ imūdis. Idcir-
co seruāda ē Hiero. reglā ad Deme-
triadē vginē. d. Oīū opū ⁊ cogita-
tionū tuāz spectatozē tūā deū crede
Jō caue ne qd loquaris aut cogites
q; oculos dñi maiestatis offendar.
hec ille.

Quiri possūt peccā cogitationū
p exercitiū orōnis. lectōis. opatōis ⁊
p enitatioē locutiois ⁊ auditōis oī-
osoz vborū: ⁊ nutritiois ipsaz cogi-
tationū: ⁊ p amaritudinē. **Cap. 3.**

Quiri mysteriū declarādū
de cogitatioib⁹ dī remedia-
tio: in quo notabim⁹ tria p-
cipalia remediā: q; cogitationū pec-
cata vclinari possunt. **1.** exercita-
tio. **2.** enitatio. **3.** amaritudo. **1.**
Prīmū remediū ē exercitatio. aut i le-
ctōne. aut i orōne. aut i corpali occu-
patione. Et de hoc ita dicit Hiero.
ad Salūmā de nebridio ⁊ viduitate
Semp in manib⁹ tuis vīnā sit lectio
⁊ tā crebre orōnes ut oīū cogitatio
nā sa gitte. q; adolescentia pcuti solz
huicemōi clypeo repellat. ⁊ idē ad
Rusticū monachū ⁊ de cōsētra. di. 5.
nūq; facito aliqd opis ut dyabolus
te semp inueniat occupatū. Et idē ad
Demetriadē vginem. Nec iō tibi ab
ope cessandū est: q; deo pūcius nulla
re indiges: s; iō cū oīb⁹ labo: adū vt p
occasionez opis nil aliud cogites nisi
q; ad dñi pūmet seruitatē: pūteca
Eccl. 3. dī. Multam maliciāz docuit
p 3

ociositas. **S**ecundū remediū dī eui-
tatio. Qui vult cogitationes malas
aut fugere aut vincere: euitat tria.
p̄ mala locutionē. s. ociosoz verborū
q: ut inqt aplūs. i. Cor. 15. Corūpūt
bonos mores colloqa mala. 7 Ar. 7.
politicoz. Ex dīe d̄ facili q̄dūq; tur-
piū fit: 7 ipsū facē. Et Hiero. in epita-
phio scē Paule. Immundicia 7 turpe
v̄bum atq; lasciuū nūq; est d̄ o: e vir-
gineo p̄ferēdū: qbus signis libidino-
sus anim⁹ oñdit. **E**uiter auditiōez
vt nō solū nō loquat: verū etiam nō
audiat q̄ discordia sūt 7 vana. 7 cuz
viderit quosq; de filib; colloquentes
velut de serpētib; discedat ab eis.
Euiter nutritionē: ut si cogitatioes
irruat nō nutriat illas: nō retineat: n̄
i delectatiōz illoz cōsentiat: s̄ conetur
eis repugnare: ipsasq; a se repellē q̄tuz
pōt. vñ Hiero. ad Eustochiū inquit.
Nolo sinas cogitatioes crescē: nihil
in te Babylonicū uel cōfusions ad-
lescat. Dū puus est hostis inficē neg-
tia elidat in semē. Quia enī impossibi-
le est in sensu hoīs nō irruere motum
medularū caloze: ille landat ille p̄di-
catur: beat⁹ ḡ statū ut cepit cogitatus
interficat 7 allidit eos ad petrā. p̄t
aut erat xps. **T**ertiū remediū dī
amaricatiois. Sicut mēs cū a vulce
vine lactis filios puulos volētes re-
trahere: sup mamillas amara q̄dam
appone solēt: vt illoz ḡntu cesset
ubera suggē. Sic amaritudo mentis
cogitationib; immūdis admixta eas
amaras 7 inspidas reddit. est aut tri-
plex amara memoria. **P**̄ mortis. de
q̄ sapiēs Eccl. 41. O mors q̄ amara
est memoria tua. **A** amara m̄oria

est ultimi iudicij: de q̄ ecclia cātat p̄-
pheticuz illud. Dies illa dies ire dies
calamitatis 7 miserie dies magna 7
amara valde. **M**emoria ē amara
dū nī Jesu xpi passio. Cū q̄ q̄ stimu-
las aculeis cogitationū malaz si doli-
genter recogitat se moritur: aut i dei
iudicio rōne se reddituz: aut videat
xpm p se i cruce patiētē: facile victor
euadet. Ergo retineam⁹ cōda nostra
ne impleat malicia malarū cogitatio-
nū: ut sic valeamus adipisci in h̄ sc̄lo
dei grām 7 i futuro gloriā. Amen.
Veria ḡnta tertie ebdomade i qua
drageima de religiosa votoz emissi-
one illozq; obseruantia a quo multi
deficiūt: q; p̄ ipetratas grās vota p̄-
missa nō soluūt. **S**ermo. 43.
Impauit sebi 7 dimisit illā.
Scribūt hec v̄ba originalit̄
Luc. 4. c. 7 i euāgelio hodi-
erno. Subuenit de⁹ v̄tute sua ifinita
necitatib; hoīuz: si tñ ipsi religiosa pi-
etate ad ei⁹ auxiliū cōfluāt: sicut p̄ i
lectiōe euāgelica i q̄ narrat benigna
cōdescēio xpi ad sanadū soz. Symo-
nis a magnis febrib; fecit tñ illud ro-
gatus a suis: sic 7 quotidie curat ifir-
mū a varijs lāguoib;: qbus humanū
p̄sidū succurrē mīme valet: dei tñ ad-
iutorio salutē recipiūt. Id aut ut plu-
rimū ipetrat nō solū p̄ v̄otas oroc̄
s̄ etiā p̄ fidelū votoz emissioem. fa-
cto nāq; voto deo 7 sc̄is eius q̄ plu-
rimū i columitatis b̄ficiū sūt adepti.
qua v̄o magna ē ingratitudo emittē
vota 7 illa nō exoluē. pp̄tea i h̄ ser-
mone de voto aliq̄ necessaria penitē-
tib; pcurram⁹. Nā Deut. 23. v̄. Cū
votū voveri dño deo tuo n̄ tardabis

reddere: q; regret illud dñs de⁹ tuus
7 in psal. 49. Redde altissimo vota
tua. Et. 75. Uouete 7 reddite domio
deo v̄ro. De voto itaq; tria myste-
ria p̄ncipalia erūt declarada.

Primū dī definitio.

Secundū p̄hibitio.

Tertium dispensatio.

Quid sit votū 7 de septē cōditio-
bus que regrūt ad hoc vt habeat ra-
tionē virtutis. **C**aplm. i.

Primū mysteriū declarandū
de voto dī definitio: in quo
qd sit votū videam⁹ 7 ex dī
ctis sc̄i Tho. 2. 2. q. 88. 7 Ric. vi. 3.
q̄rti sumo hac diffinitionē. Notuz est
cōceptio melioris p̄positi aī delibera-
tione firmata. Et q̄ diffinitione colli-
gunt septē cōditōes q̄ regrūt i voto
vt debite fiat. viz. **P**̄ dī delibera-
tōe p̄missio. **S**̄ superrogatio. **P**̄
ordinatio. **S**̄ fornicatio. **S**̄ honesta-
tio. **S**̄ distinctio. **P**̄ prima cōditio
que regrūt in voto dī deliberatio: ut
s̄ fiat ex volūtate deliberata. Nā ut
dicit Ric. vbi. s̄. Notū dī a volendo
vū sicut in nobis est duplex velle. sc̄z
plenu qd est velle ex subreptione
sic dico qd ē duplex votū. s̄. votū qd
habz plenā rōnē voti: 7 de rōne tal
voti est qd sit factuz ex deliberatioe:
q; ut dī. 20. q. 3. c. p̄is clericus. Nul-
bonū nisi volūtariū. 7. 15. q. 1. c. nō est.
Voluntariū sibi militē eligit xps. Et
est aliud votū qd nō habet plenā rō-
nē voti: eo qd nō sit cū deliberatione
sed ex quadā subreptiōe: 7 iō nō ob-
ligat. Sed in hoc oris dubiū an tene-
ant vota q̄ sūt in angustijs: vtputa

a mulierib; tpe ptus: 7 a nauigatib;
tpe tēpestati. ab infirmis tpe ifirmita-
tis 7 filia. 7 qdā absolute. 7 male m̄
dēt q; nō. cont̄ q̄s dīc̄. **S**̄ dī
stingnēdū: q; aut vota p̄dicta sūt ex
itentiōe deliberata: 7 sic tenēt 7 obli-
gant: ut p̄t. i. c. sūt q. opes. 15. q. 4. Si
v̄o fiat ex subreptiōe nō tenēt i ag-
stijs: tñ magis subripit mēs q̄ i pace
7 q̄te: eo qd fm Angl. in li. 83. q. Pas-
siones tristabiles p̄t̄ habēt alterare
v̄sā rōnis q̄ passioes delectabiles.
S̄cūda cōditio que regrūt i voto dī
p̄missio. fm enī Ric. 7 Tho. vbi. s̄.
Propositū solū ad faciēdū aliq̄d bo-
nū nō facit votū. s̄ p̄positū firmatum
p̄missiōe. 7 si fiat corde etiā sine oris
exp̄ssioe: adhuc tenet 7 ligat in foro
sc̄ie. Exp̄ssio enī voti p̄ voce referē
ad intiozē deliberatiōez. S̄z h̄ occur-
rit vnū dubiū disputadū. Utrū omne
votū publicū p̄ exp̄ssionē vocis fa-
ctū corā alijs sit votū solēne. 7 r̄ndz
Ric. q̄ dīa est int̄ votū publicū 7 so-
lēne: q; qdlibet votum corā multis 7
in publico factū publicū dici pōt: sed
nō qdlibet tale pōt dici solēne. Non
enī dī votū solēne nisi qd in sebz ali-
qd anerū: ut i publicū debeat venire
7 p̄ qd vouēs possit sub alteri hoīs
ptate. 7 tale ē votū susceptiōe sacri
ordinis: p̄ que suscipiēs cōstitut̄ muni-
ster ecclie a deo publice seruiēdum 7
solēne: etiā si p̄dictū ordinē ab ep̄o re-
cipet i secreto. Professio etiā i religi-
one facta in manu ei⁹ q̄ ea pōt recipe-
bz i se aliqd anerū q̄ deat i publicum
v̄irc. vñ talis p̄fessio solēnat votū
etiā si fiat i occulto. Solēniuz ergo

votū p p̄fessionē i religionē ⁊ p sacri
ordinis susceptiōē ut p̄ ext. q. clerici
ut uouētes. c. rursus. i. glo. ⁊. c. q. vo-
tum. **M**ōndū tū ut dī. in glo. 27. q.
i. c. mulieres. ⁊ ext. d. uerfa. iu. .c. ex
pte. q. in pp̄ia domo uti vestib. mo-
nachalibus ⁊ votū facē nō solēniat
votū. **T**ertia conditio que regit
in voto dī superrogatio. Debet fieri
votū dī bono superrogatiōis et non
de bono necessario: q. ad bonū neces-
sariū homo tenet etiā sine voto. S3
magr. sen. di. 3. q. ti. di. q. votorum
aliud est cōe. aliud singulare. Cōe est
q. d. oēs in baptismo faciūt. cū sp̄ōdēt
iniciare diabolo ut habet d. cōse. di.
4. c. p̄ma igif. ⁊. c. p̄mā iterroget. Et
tē uotū fit dī his q. sūt necaria ad sa-
lutē. Ibi tū dīnute iuenit rō uoti. Si
gulare uotū ē cū aliq. sp̄ōte p̄mittit
se suaf. ⁊ aliq. d. bo. ad q. d. n. tē q. nif
tēat p. uotū. Hinc dī. 17. q. i. c. si q. dā
Sūt q. dā q. etiā nō uouētes debent
q. dā etiā q. nisi uouerim. nō debent
S3 postq. ea deo p̄mittim. necario
reddē stringimur. Sed hic emergit
vnū dubiū. Ut nota q. sūt s̄b aliq. cō-
ditiōe: cōditiōe illa cessāte sint ob-
ligatoriā. ⁊ rīdet Ray. i. sūma. q. du-
plex ē cōditiō. Una general ut si vi-
xero. si potero. si deo uoluerit. q. sp̄ i
telligit etiā si nō apponā. ut p̄ 27.
.q. z. c. beata maria. Alia est cōditiō
sp̄ialis puta cū q. uouēdo dīc p̄mit-
to facē tē bonū si ipetrauero sanita-
tem. si cōditō cōficiat uotū nō obligat
facit ad hoc q. d. scribit. 32. q. 8. c. non
solū. Et ext. d. cōditiōe apposita in
disp̄satione. c. vez. ⁊ de resti. spo. c.
olim. **Q**uarta cōditio q. regit i voto

dī ordinatō. Deb3 votū fieri ip̄i deo
q. cū uouē sit ad latrē solū deo de-
bet. Sed dubitat circa h: q. vota
fieri solēt etiā scis. s̄ dīc Ric. q. vo-
ta q. sūt scis nō plene b̄nt rōnē voti
p̄ opationē ad scōs: s̄ ad deū. Qui n.
uouet scō Jac. eius eccliam uisitare.
Locutio siue mētal siue uocalis q. dīc
se uisitaturū sc̄m Jac. sit scō Jac. sed
obligatio ad implēdū illud q. dī p̄pe
⁊ simplr loquēdo nō fit nisi deo. Cū
q. d. ē mālē i illo vota sit scō: ⁊ q. d. est
formale sit deo. **Q**uinta cōditio q. re-
quirit i voto dī formatio. Dec nāq.
est forma voti ut fiat deo de re bōa
ad bonū finē: p̄p̄ta dīc Ric. q. vo-
tū factū p̄p̄t malū sinez nō tenet: nam
magis dependet votū a suo fine q. a
sua mā: q. fm p̄bm. z. meta. finis ē cā-
cāz: s̄ votū factū de mālē mala p̄p̄t fi-
nē bonū nō t3. Idcirco uouēs se factū
rū aliqd q. d. ē absolute bo. nō tamē
p̄p̄t h̄ itēdēs nisi finē malū. ḡuit pec-
cat ⁊ nō t3 votū: q. talis aut itēdit p̄
illud votū se posse cōseq finē illū aut
nō. si nō iā nō obligat se p̄p̄t finē illū
q. sic. d. p̄bs. 3. ethicoz. Electio nō est
ipossibiliū. ḡ a s̄lū nō ē alic. ipossibil
ad cōsequēdū si sic errat: q. fm Aug. i.
li. 83. q. Deo uolēte ⁊ auctore non sit
hō delioz. Delioz aut sit hō p̄ cōsecu-
tionē finis mali. **S**exta cōditio q. re-
git i voto dī honestatio. D3 votū
fieri de re honesta ⁊ mālē bona: p̄p̄ta
dī. 22. q. i. c. i. malis. In malis p̄missis
rescide fidē i turpi voto muta decre-
tū: q. d. icante uouisti ne facias: ipia ē
p̄missio q. scelere adimplet. **S**3 dubi-
tat hic de Jephthe: de q. b̄r Judic. xi.
q. infecit filiā suā sicut uouerat. Et

tū ad Deb. xi. numerat inf illos q. p
fidē uicerūt regna. ḡ v̄ q. possit fieri
votū de re mala ⁊ inutili. Rīd3 Ric
q. uotū Jephthe nō fuit obligatō: ium
nisi ad imolādū aīal occurrēs imola-
titiū. Et q. ad h̄ fuit licitum ⁊ placēs
deo: q. d. sicut uictoria subsecuta. v̄n
in occidēdo filiā suā fuit fatū: ⁊ ipi
de q. pietate postea penituit. **S**e-
ptima cōditio q. regit in voto dī uis-
cretō. D3 nāq. fieri votū discrete pru-
dent ⁊ moderate. Nā sic phibita est
indiscreta p̄nia ita phibet ⁊ votū ei
s̄ q. d. de uotis stultis ut sūt nota illo-
rū q. uouēt nō comedē caput: aut nō
comedē pedes: aut nō comedē cōlum-
bos: uel nō lanare man. ⁊ filia. Rīd3
Tho. q. talia uota ueridēda sūt po-
tius q. suanda. Accipim. ḡ ex dictis
q̄ta i vno q. d. v̄ ē maturitas i uouē-
do q̄ta insup diligētia i cōplēdo q. d.
uoto p̄missū ē. Jo. d. Ric. q. oē uo-
tū licitū obligat uouētē ad illud q. d.
uouit ad implēdū nisi i q̄tuoz casibus.
Unus ē p̄p̄t ipotētiā adimplēdi. **S**e-
p̄t p̄p̄t auctoritatē supioris disp̄sadi.
⁊ p̄p̄t defectū cōditiōis apposite: ut
dictū ē sup. **Q**uā illud q. d. tpe uo-
ti facti fuit licitū: p̄ta sit illicitū.
Quā uouere inf dicit septē ḡnib. p̄-
sonaz i qbus ē limitata rōnabilit̄ sa-
cultas uouendi. **C**aplm. z.
Secundū mysteriū principale
de voto declarandū dī phi-
bitio. Nā phibēt septē ḡd.
p̄sonarū uouē. **P**rimū sūt ep̄i. **S**e-
cūdi clerici. **T**ertij religiosi. **Q**uarti
pueri. **Q**uinti filij familias. **S**exti s̄
ui. **S**eptimi vxores. **T**rimū q. nō
possūt uouere sūt ep̄i. Ip̄i cui nō pos-

sūt facē uotū quo uisoluat uiculus
ecclie siue licētia v̄n pape: ext de re-
nūciatiōe. c. nisi cū p̄dē. est enī ep̄a ec-
clesie siue sp̄ōs: ut dī l. c. inf corpalia
ext de trālatiōe ep̄i ⁊ electi. Idcirco
nō p̄t emittē uota q. cōtē i iudiciū
sue cure. ext de voto. ⁊ voti redēpti-
one. c. magna. **S**ecūdi q. nō p̄t uo-
uere s̄ clerici b̄ficiati: q. nō p̄t uouē
p̄grinationē: aut aliō p̄p̄t q. d. habe-
ant relinqre ecclia siue licētia p̄clari
sui. de cō. dis. 5. c. nō oportet. Excepto
q. p̄t uouere ⁊ uotū sp̄le etiā ep̄o cō-
tradictē de itradō religionē: ut p̄t
19. q. 2. c. due sūt. Et s̄lū d. accipēdo
cruce. ut b̄r ext d. voto. ⁊ vo. re. c. ex
multa. Tertij sūt religiosi p̄ q. d. uicif
20. q. 4. c. monacho. **M**onacho non
licet votū uouere siue cōsensu abba-
tis sui: si aut uouerit frāgendum erit.
Rō aut potissima fm Ric. q̄re religi-
osus nihil uouē pot. ē. q. pensata hu-
mana infirmitate: ⁊ religiois onē non
posset se ad aliqd ultra suā p̄fessionē
obligare q. d. nō posset implē siue quali-
cūq. p̄iudicio uel p̄iudicij piculo obf-
natiois cuiuslibz eoz ad q. ex sua p̄f-
sione tenet ⁊ absq. piculo reddēdi
se inf dū onerosū plato suoz: uel alicui:
sen aliq. fratrū suoz p̄p̄t sollicitudi-
nes ⁊ modos singulares q. inf dū
hēret illi q. cōtē ad plura q. alij obli-
gati. p̄p̄ta tate ē altitudinis religi-
onis votū q. oia alia i ip̄sū cōmutari
p̄t. Et iō ecclia phibēt b̄ uoti alti-
tudinē ⁊ humane nature infirmitatē
uoluit auctoritate dei voto religiois
nullū posse votū aliud sup addi: p̄p̄t
piculū transgressiois uita dū. **S**lo. tū
sup dicto. c. monacho. dicit monachū

nō posse vouere et intelligēdū de uo
to abstinentie p qd alij scādaliaz
Quarti sūt pueri an ar. of pubertatē
q. p illo tpe nō habet expeditū vsuz
roni. 7 liberi arbitrii. Et ut dī est b
regu. 7 transcūtib⁹ ad religionē. c. sic
tenor. Carē vsu liberi arbitrii. vouē
nō pot. q. nō pot. consentire. **Quiti** sūt
filij familias. Nā filij familias q. sub
est patri i his q. ad regimē dom⁹ 7 fa
milie ptinet nō pot. de illis votū facē
seu b. p. n. t. b. ad illa sine p. is aucto
ritate. **Sexti** sūt sui q. nō p. it. vouē
aliquid eoz que ipos. ipediāt a seruitio
dñoz suoz sine suoz auctoritate 7 vo
luntate. sicut patz. 54. di. c. ex. antige
7. c. si seruus. **Septimi** sūt vxores
p quib⁹ notādū q. vir 7 vxor sibi sē
mutuo debitorē reddēdo debitorē
carnale. Jō glibet eoz. p. h. b. e. vouē
de nō reddēdo sine licētia alteri⁹. **Sz**
q. in dispēlatōe domus 7 regimine
familie mulier est s. b. c. d. a viro 7 non
ecōuerso. Jō de p. n. t. b. ad illa mu
lier nō pot. emittē votū s. i. licētia vi
ri. sicut patz. 33. q. 5. c. Manifestū. 6. ex
p. m. i. s. 7. c. noluit. Jō numeri. 30. c. d.
deus. Si vouerit vxor 7 iuramento
se cōstringerit. ut p. ieiuniū n. l. ceteraz
rerū abstinentiā affligat aiam suam in
arbitrio viri erit ut faciat siue nō fa
ciat. Et forte hec ē cā eo q. mulieres
magis ad vouēdū p. n. e. sūt q. viri nec
rephēdim⁹ eas. q. vouēt s. q. idifere
te vota facē solēt. Sūt 7 sepe incōs
derate ac leues 7 vota emitt. ut irro
nabilia 7 stulta p. q. b. n. expedit ut sa
cerdotē p. absolutione regrāt. Uir i
hoc casu aucto. utatē h. 3. soluedi. n. ex
vi clauis q. i. ipso non ē. s. auctoritate

psidētie. quā in vxore h. 3. Et cū vxor
obedire nollet viro dicenti sibi nol
le eam sua vota complē pot. v. b. s. su
paddere vbera. ita tñ ut i. o. b. mode
stia gerat. Voluit sic hic pauca dixisse
q. noui mulierū ipoztunitatē q. virof
q. n. affligit 7 verant ut s. b. uotoz oc
casioe licētia eis largiat vagadi dis
currēdi ac expēdēdi pecunias dom⁹
cū dāno 7 detrimēto familie.

**De dispēlatōe votoz ad declara
tione dubioz q. sup. illa possent oriri.**

Tertiu mysteriū. **Cap. 3.**
b. voto declarādū dī dispē
latio. p. cui⁹ pleniorē decla
ratione septē dubia sūt disputanda.
1° vtrū expedit hōi vouere. **2°**
vtrū sit magis laudabile 7 meritorius
aliquid facere cū voto uel sine voto.
3° vtrū expediat iducē iuuenes ut vo
to se obligēt ad religiōis ingressū.
4° vtrū votū possit cōiecturari. **5°**
vtrū quodlibet votū mutari possit
i uotū religiōis. **6°** vtrūz oc uotum
sit dispēlabile. **7°** vtrum sol⁹ papa
possit in votis dispensare. **Primum**
dubiu vtrū expediat hōi vouere. 7 ar
guif q. nō. **1°** q. null⁹ debz se p. uare
magno dono dei. Sed libertas hois
est magnū donū dei. q. i. pte se p. uat p
uotū. q. non d. 3. hō vouē. **2°** arguif
q. null⁹ d. 3. se exponē piculo alie. trāf
gressiōis. **Sz** mouē exponit se piculo
cui non erat expositus an votū. q. nō
expedit nouē. **3°** arguif q. null⁹ d. 3.
aliquid facere q. suū agguēf p. c. m. si p. ce
cat. **Sz** religiōsus si peccat gū. p. c. m.

cōmittit q. secularis. sic. d. Ansel. i. li.
de silitudinib⁹. q. non expedit vouere
religiōis ingressū. 7 multo forti⁹. nec
q. d. c. q. aliud bonū. In cōtrā est ois
scriptura 7 laudabilis vsus fidelituz.
Rūdet Ric. q. vouere cū discretioe
expedit hōi p. h. q. firmat apli⁹ volun
tatē suam i bono. 7 p. magna pte ex
cludit a se male faciēdi libertatē 7 fa
cit actū v. t. u. i. l. a. t. r. i. e. 7 ideo vouēdo
meret. Ad p. imū argumētū rūdz Ansel
in li. de silitudinib⁹. **Q. obligatio ad
bonū nō repugnat libertati simplicit
ut etiā plene dictū ē i sermōe de obe
dientia dei. Ad secūdu dō q. vouēf
discrete nō exponit se piculo trāf
gressiōis nisi p. accidēs. Ad tertiu dō
Q. licet religiōsus graui⁹ peccet q. se
cularis. tñ d. p. c. o. penitēs maiorē mi
sericordiā seqf q. seclāris. **Secūdu**
dubiu. Utrum magis sit laudabile 7
meritoriu facē aliquid cū voto q. sine
voto. **Rūdet** Ric. 7 Tho. q. sic. Q. d.
declarāt triplici rōne 7 vna silitudie
1ª Prima rō ē. q. opus inferioris vir
tutis magis ē meritoriu impatū a su
piori v. t. u. t. e. q. non ipatū. Sed latia
supior. v. t. e. q. abstinentia 7 op⁹ absti
nētie ad q. d. mouēf hō ex voto ē im
patuz ab eā. Uouē. n. actus ē latie. q.
magis meritoriu ē op⁹ abstinentie ad
q. d. mouēf hō ex voto. **Secūda** rō
est hec. Quāto op⁹ pcedit a volūta
te magis firmata i bono. tāto d. b. t. u. o.
suis 7 ex cōsequēti ē magis merito
riu. Ad opari enī v. t. u. o. s. e. r. e. g. r. i. t. i. f. i. r. m. i.
ter 7 imobilit opari. ut. d. p. h. u. s. 2.
ethi. c. 4. **Sz** ceteri p. q. r. i. b. v. o. l. u. t. a. s. f. i. r.
mior ē in bono cū voto q. sine voto.
3^a Tertia rō est hec. De cū acceptet**

op⁹ p. p. e. opantē tāto magis acceptat
illud quāto ē ab hoie ad suū seruitiū
speciali⁹ deputato. s. ceteris paribus
bō speciali⁹ deputat 7 dedicatur ad
dei seruitiū cū voto q. sine voto. Ad
idē etiā ē silitudo quā ponit Ansel. i.
li. de silitudinib⁹. in q. cōpat seclāre
faciētē bonū op⁹ illi q. dñō dat b. s. r. c. u.
arboris sue quāta vult. 7 religiōsum
illi qui dñō dat totā arborē cū fru
ctu. q. magis ē dñō accept⁹ q. p. m. u. s.
2ª Tertiū dubiu vtrū expediat iducē
iuuenes ut voto se obligēt ad religio
nis ingressū. Et rūdet nobilit. Ric. q.
sic. si adsint debite cōditōs ex pte iu
uenis 7 ex pte iductiōis 7 ex pte ob
ligationis. Qui enī vult iducē iuue
nē aliquē ab obligationēz p. d. i. c. t. a. v. 3.
diligent. cōsiderare q. iuuenis debitorē
habeat etatē p. ingressū religiōis que
ad min⁹ cōplectit tps. i. 4. a. n. o. z. extra
d. regu. c. i. 7. c. significatū ē. Et q. p. u. t.
parif etas illa in p. p. o. s. i. t. i. s. s. u. i. s. l. i. c. i. t. i. s.
7 honestis habeat stabilitatem. 7 q.
ad cōsiderādū qd illa religio pōdēt.
7 obligatio habeat discretioē suffi
cientē. In induciōe etiā debet eē ob
ligēs aspiratis religiōis ad cui⁹ obli
gationē inducif explicatio. 7 ois sug
gestiōis 7 falsitatis exclusio. nec debz
eē nimis ipoztuna persuasio. Aspira
tis enī religiōis cēlatio. 7 paucitatis
suggestio operat deceptionem. Dece
ptio autem ratione ignorantie vimi
nuit de ratione voluntariū. Tunc enī
nimis est ipoztuna persuasio quādo
sit cum in debita cōminatiōe uel
cū nimia sollicitudine. Debet autē s. d. u.
cens cauere a tali ipoztuna p. s. u. a. s. i. o. e.

q̄ talis p̄suasio opaf in iuvene ul' i; 3
clinat ad obligadū se ex sub:ptione
Et predicta obligatio fieri nō debz
nisi ex plena volūtatē deliberatiōe
Ex pre etiā obligatiōis tria sūt obf-
uāda. s. ut fiat puia deliberatione: 7
stabilitatis p̄positi exaiatiōe. Et q̄
fiat cū discretiōe. ut. s. obligas obligz
se ad ingrediendū ut cā expiāf. Et si
deus dederit sibi grām remanēdi: 7
religioni placuerit remaneat. Aut si
p̄positū infra ānū mutatū fuerit libē
possit exire absq; hoc q̄ teneat aliā
religionē intrare. Debet etiā obfuaē
q̄ fiat cū deuotiōe 7 debēt obfuari
p̄dicta: q̄ obligationes facte sine deli-
beratiōe discretiōe 7 deuotiōe frequēt
malos exitus habēt. **Q̄rtū** dubiū
Utrū votū possit cōmutari. Et rīdēt
q̄ sicut hī in. c. magne. de voto 7 de
voti redemp. Rō est fm̄ Ricl. q̄ scōz
Bern. in li. de p̄cepto 7 dispensatione
Iniquū p̄culdubio foret si ea q̄ sūt p̄
sola caritate instituta extra caritatem
tenerēt. Uotū aut fieri debet ex cari-
tate 7 p̄ caritate. Uñ ei obligatio te-
nere nō debet extra caritatē. Teneret
aut cōtra caritatem si nō lucrēt illud
cōmutari i meli'. Uotū ḡ pōt i meli'
bonū cōmutari: non tñ h̄ auctoritate
p̄pa fieri d;: s̄ auctoritate superioris:
q̄ null' fieri d;: index i sua cā. **Quin-**
tū dubiū utrū quodlibz uotū cōmu-
tari possit i votū religionis. rīdēt Ricl.
q̄ volēs facē p̄fessionē i religiōe si ac-
tualiter uel h̄tualiter uult remanere
obligatus ad uota q̄ i seculo fecerat
nō cōmutat i uotū religionis: tñ p̄ q̄
deuenerit ad noticiā plati sui h̄ factū
poterit ipsū ab illis uotis absoluerē:

maxime si igno: abar ipsū eē ligatus
ipsis uotis tpe p̄fessionis. Si aut actu-
aliter seu h̄tualiter intēdit ampli' illis
uotis nō teneri: s̄ soli uoto religionis
sue ab illis absoluit p̄ religionis uotū
p̄p̄t religionis uoti altitudinē 7 p̄f-
dionez. Uñ est de uo. 7 uo. redēp. c.
Scripture dicit. **Quis** fracti uoti aliq̄te
nus nō h̄r q̄ t̄pale obsequiū i p̄petuū
religionis obseruatiā noluit cōmutasse
7 de pe. vi. l. cāfura. 4. his auctori-
tatib' Nō est necessaria certa satisfā-
ctio peccati: xii' totū uite tēpus im-
pendit sui seruicio d̄ditōi. Et tam si
rex vnus uel impator nouerit q̄ vsq;
ad triennū uel septēnūz militabat in
fra scā: 7 tenebit secum duo uel tria
millia militiū: uel vnus ali' dur uel co-
mes existens dur totū exerat' cruce
signator: 7 decū' abstētia desolaret
ueller religionem intrare in h̄ casu vi-
det mibi sūm' pōtēfex cōsulēd'. Certū
tñ ē q̄ p̄sona mediocri a uoto trans
marino absoluit p̄ religionis ingressū
Sextū dubiū utrū oē uotum sit
dispensabile. 7 arguit q̄ nō. **Primo**
q̄ soluere p̄missū est de iure nāe. S; ea
q̄ sūt de iure nature sūt idispensa-
bilis. ḡ nullū uotū est dispensabile.
Secūdo arguit q̄ q̄ nō facit q̄ p̄
mittit mētē: s̄ null' potest i medacio
dispensare: q̄ fm̄ p̄bm. 4. ethi. Mēda-
ciū fm̄ seipsū p̄uū ē 7 fugiēdū. Cuz ḡ
oē uotū sit p̄missio nullū uotum est
dispensabile. **Tertio** arguit q̄ est
d̄ statu mōachoz. c. euz ad mōasteriū
dī. Ab. enūciatio p̄prietatis ita mōa-
chali regule est ānexa ut nec cōi illūz
summus pontifex ualeat dispensare.
ergo non oē uotum est dispensabile.

Quarto arguit: q̄ nullū uotum
est dispensabile q̄ d̄ mel' cōmutari nō
pōt. S; votū religionis nō pōt i meli'
cōmutari cū oia alia uota in ipsū cō-
mutari possint. ḡ nō oē uotū ē dispē-
sabile. Ad hāc. q. licz. multi multa vi-
cant: tñ Ricl. i. 4. 7 Tho. ibidē. q̄uis
aliter dicat. z. z. Joānes neapolitan'
in q̄ d̄libetis. Inno. 7 Hosti. 7 coiter
oēs doc. tenēt. q̄ oē uotū q̄ est d̄
his q̄ sūt superrogatiōis ē dispensabi-
le: q̄ dispensatiōis i quolibz tali uoto
pōt cā rōnabilis iueniri. s. p̄fect' ma-
ioris boni uel mali cōitatio sine p̄ cō-
pationē ad rē publicā sine p̄ p̄patoz
ad uouētē. Reformatio enī pacis inf
reg' mar' bo' ē coitatio q̄ p̄tū' vni' p̄
sōe. In tali eē casu si p̄sōa q̄ cōtinētia
uonerat nubat p̄ceptūz Dñi pape:
sua obediētia magis merito: ia ē sibi
q̄ cōtinētia q̄tum ad p̄mū sbale. Uñ
Art. i. ethicoz. Amabile est bonū vni
soli: meli' dō 7 diuti' gēti 7 ciuitati-
bus. Uitatio etiam cōis mali 7 vita
discordiē in regna q̄ sūt i pace 7 p̄-
babilis trāsgressio uoti si pbabilitas
sit uehemens possit eē rōnabil' causa
dispensandi i quocūq; superrogatiōis
uoto. Recta enī rō d̄dicare uidet esse
aliquē i eccl' a loco dei q̄ piculis cōi-
tātū 7 p̄sonaz pensatis i firmitatibus
uilitatib' 7 danis possit rōnabiliter
obuiare. **Ad** p̄mū argumētū. dō. q̄
obligatio i uotis nō ē de iure nature
absolute: s̄ h̄ hac cōditione. s̄ q̄ p̄
superiōrē ex cā rōabili fuerit relaxata.
Ad secūdū dō. q̄ q̄ nō soluit quod
p̄missit uētē: si sibi nō remittat obli-
gatio 7 soluē possit s̄ obligatiōe re-
missa nō mētē: q̄ apli' debitor nō ē.

Ad tertiu dō. q̄ q̄uis sūm' pōti-
fex nō possit facē q̄ sit mōach' absq;
abrenūciatione p̄p̄tatiōis: q̄ h̄ eēt fa-
cere cōtradictōia: simul tñ pōt eē de
mōacho facē nō monachū si cā rōna-
bilis affuerit. **Ad** q̄rtū dō. q̄ quis
votū religionis cōmutari nō possit: in
meli' bonū p̄uati: pōt tñ cōmutari i
meli' bonū cōe. Talis etiā cōditionis
possit esse ille q̄ uouit q̄ illud bonūz
sine uotū cōmutari possit i aliud bo-
nū magis expedies sibi: q̄uis nō pos-
set cōmutari i mai' bonū simpliciter.
Septi' dubiū utrū sol' papa possit i
voti dispensare. Et rīdēt doc. q̄ i uo-
tis maiorib' sic sūt uoti cōtinētie reli-
gionis 7 crud. sol' papa dispensare pōt
q̄ i uotis istis nō ē dispensandū nisi p̄
p̄ter ecclie cōe; utilitatē uel aliquam
magā necessitatē. Et iō ipoz dispensa-
merito referuari debuit illi ad quē p̄-
tinet totū ecclie cura. Scōm vō mō-
rē curie uota pegrinatiōis ad uisitā-
ta aploz limia 7 sci Jacobi i cōpostel-
la uidet romano pōtēfici referuata.
In oib' autē alijs uotis q̄ respectū p̄di-
ctō: u' dicit uota mōnacha p̄tē epi dis-
pensare: ut hī est de uoto 7 uoti re-
dēp. c. i. Inferiores autē epi i nullo uo-
to dispensare p̄tē nisi eis fuerit sp̄aliē
cōmissum exceptis platis religionis q̄
dispensare p̄tē i uoti subditoz suoz
Religiose itaq; curare debēt oēs cōi
uota sua se gerē: ut illa discrete emit-
tant emissa cōpleant: aut si cōplē nō
possunt a superioribus dispensationēz
p̄curent ut sic mereatur i hoc seculo
habere dei grām 7 i futuro sempiter-
nā glām: in q̄ uiuit 7 regnat deus p̄
infinita seculo: ū secula. Amen.

Seria sexta tertie ebdomade i qua
diagesima de mia ad primū habēda
7 pia largitiōe elyaz. **Ser. 44.**
Dicit ei Jesus. Da mihi bibē
Scribūf hec vba Job. 4. c
7 in euāgelio hodierno. Cē
fenda sūt durioza sapis pecto: a eoz
q xpo Jesu pietatē exhibē nolūt. Co
tulit qdē ipse nobis innumerabilia bo
na: 7 qnq; de illis a nobis peti ut sic
āplioza sup addat. Petebat nāq; ho
die bibē a samaritana: ut illā satiarz
aq; admirabili 7 suauissima grē sue.
Sic 7 sepe ab hoib; erigit miam 7
clementia p suo amoze primis exhi
bēdā qten; larigiat. eis copiosi; pnia
etneuite. Quia vō h maxie decet pe
nitētes ut p elyarū largitiōes satisfi
ciāt p peccis suis. Idcirco i pnti fmo
ne de elya aliq; pcurremus quā xps a
samaritana poscebat. d. Da mihi bi
bere. De ipsa itaq; elya tria mysteria
principalia erūt declaranda.

Primum dī inductio.

Secundū cōditio.

Tertium distinctio.

De septē sūt illa gbus inducimur
ad miam primis exhibēdā 7 ad pm
pte elyas largiēdū. **Caplm. i.**

Drimū mysteriū de elya de
clarādum dī inductio. In q
vidē debem; atq; notare se
ptē rōnes pcpuas qre vnusq; p
ptus eē d; ad elyas liberalif largien
dū. **1.** dī auctoritas. **2.** sformitas
3. exēplaritas. **4.** ppetas. **5.** soci
etas. **6.** ātiositas. **7.** felicitas. **1.**
Prima rō inducēs oēs ad elyas libe
ralif largiēdū dī aucto: itas. Ois. n.
aucto: itas scripturaz. hoc clamat. h

dicit. hoc pdicat. Un David ps. 40.
Beat; q itelligit sup egenū 7 paupe;
i die. m. li. cū dñs. Et Thob. 4. Noli
auertē facie tuā abvillo paupe: ita n
fiet ut n auertat a te facies dñi. 7. iz.
Bona ē oīocū ieiunio 7 elya. 7 Ecd.
3. c. Ignē ardētē extinguit aq; 7 elya
resistit peccis. 7. 7. c. facē elyam ne de
spicias. 7. 29. c. Pone thesaur; tuū in
pceptis altissimi. 7 pderit tibi mag;
q; auz. Cōclude elyam i sinu paupis
7 hic orabit p te 7 liberabit ab omni
malo. Et ps. 19. 1. generat dño q mise
ret paupis: 7 vicissitudinē suā reddz
ei. 7 Jsa. 58. frāge esurienti panē tuū
7. e. u. g. induc. i. d. t. cū. u. nu. opi. e.
7. c. tuā ne despereris. 7 Job. icāo
nica. 3. c. Qui habuerit sbam hñi; mū
di 7 viderit frēm suū nccitatē hñtem
7 clausit viscera sua ab eo quō ca
ritas dei manet i illo! Et Hiero. 86.
di. c. g. clemētiā. Qui clemētiā nō hz
nec indut; ē viscera mie 7 lachrymaz
quis spūalis sit nō adimplet legē xpi.
7 Amb; in li. de officijs. **M**ā ius cōe
generauit. vsurpatio vō ius puatum
fecit. Un sūt multi q nullā hñt i agris
aut i vineis portionem hoz iopie de
copia quā dedit dñs diuitib; ē cōsulē
dū: vt 7 ipsi deo p tre scūditate bñ
dicāt nobiscū: q; s iō s; diuersis mole
stijs laborare pmittit dei sapiētia ut
7 miseros p patiētia misico: des vō
coronet p beniuolētia. Et idē. 47. di.
c. sicut hi. neq; eni min; ē criminis hñti
collere: q; cū possis 7 habēdas idigē
tib; denegare. Esuriētūz pās ē que
tu detines: nudoz idumētū est qd re
cludis: miseroz redēptio est 7 abso
lutio pecunia quā tu i terra defodia.

Et idem. 86. di. c. in singulis. Miseri
cordia comunis est vsus: ideo pce
ptum cōe oib; officijs oib; etatib; ne
cessaria: 7 ab omnibus deferenda.
Nō publican; nō miles excipit. non
agricola. nō vrbān; viues 7 pauper
oēs in cōi admonēt vt cōserant non
habēti. Et xps in euāgelio. Luc. 11.
Date elyam 7 oia mūda sunt vobis
Et. c. iz. Uēdite que possidetis 7 da
te elyam. hoc ipsuz colligit ex dictis
moralitū pbonaz. hinc est q Tullius. i
de officijs. ait. Quicqd sine detrimē
to comodari pōt id tribuat cuiq; ul
ignoto. Et Quid; in libro de pūto
Regia crede mihi res est succurē la
plis. Cōueniens hō ē hoīem seruare
volaptas. 7 Plato i thimeo. Bonos
viros decet comodos esse. Theologi
sup elya laudāt. d. sup di. is. 4. li. q
īpā ē tertia ps satisfactiois. Assignat
nāq; magister in tertu tres ptes satisf
factiois. **1.** est ieiunū. **2.** oīo
elya que fm Riel. sufficient enumerā
tā ex pte bonoz p q satisfaciēdū ē: q
ex pte cāz peccū: q; etiā ex pte eoz dī
quos peccm cōmittit. De bonis. n. no
stris debemus satisfacē. Et fm Ari.
ethicoz. c. 20. Tria habem; bona. scz
bona fortune. bona corpori 7 bona
aie. De bonis exteriorib; seu fortunē
satisfacim; p elyam sub qua cōprehē
dit totū qd expendit i primozā vti
litate. De bonis corporis satisfacim; p
ieiunū s; q cōprehēdit qd ptnet
ad corporis afflictionem. De bonis aie
satisfacim; p oīonē s; q cōprehēdit
q; dēo exhibet p patrie virtutem.
2. sufficient enumerā satisfactiois
ptes ex pte cāz peccū. Nā fm Joan. i.

cano. 2. c. Tres sūt peccoz cāe. s. cupi
scētia carnis q put possibile ē excidit
p ieiunū 7 cocupiscētia oculo: cōi
quā ordinat elya: 7 supbia vite cōi
quā ordinat oīo. **3.** sufficient enume
rat satisfactiois ptes ex pte eoz cōt
quos peccat hō cōi dēo: 7 cōt hoc
ordinat oīo. Peccat cōt seipsū 7 cōt
hoc ordinat ieiunū. peccat cōtra pri
mū: 7 cōtra hoc ordinat elya. Et sic
vndiq; resonāt elye laudes. **1.** Secū
da rō qre vnusq; pmp; debet esse
ad elyal liberalif largiēdū dī sformi
tas. Sum; nāq; cōformes 7 inuicem
mēb; a. Ro. 2. c. Et ut dī. i. cor. 12. c.
Si qd patif vnū mēbroz cōpatiunt
ei oia alia mēb; a: ppte a ait sapiens.
Ecd. 17. c. Unicuiq; mādanit deus de
primo suo: 7 hoc suo modo Seneca
ad Lucillā explicauit. d. Nō pōt qd
beate degere q se tantū intruet q oia
ad vtilitates suas conuertit. Alti vī
uas oportet si vis vivere tibi. 7 idem
in li. d. bēa vita. Ubicūq; hō ē bñficio
locus est. S; circa hoc dubitat. vtrū
vare elyam cadat sub pcepto. Et in
det Riel. q sic. d. elyam eē s; pcepto
legis nature que iubet alij esse faciē
dum: qd sibi quisq; fieri vellet. Luc.
6. c. i. 7 di. i. decretorum. c. i. 7. di. 9. c.
sana. 7. 10. q. i. placuit. Est etiam de
mosyna sub pcepto legis diuine: sic
patet in verbis allegatis in prima ra
tione vbi inducūt xps: xi. 7. iz. c. Luc.
qui dāe elemosyna iubet. Est adhuc
elemosyna sub pcepto legis positue
sicut pt. 3. 46. di. c. pasce. Tertia rāō
inducens homines ad elemosynas li
beralif largiēdū dī exēplaritas. Exē
plū qdē hēm; a deo ab angelis 7 a b

ol creatura ut coicatum eē debeam.
 Deus qdē p̄t illā coicationē intrin-
 secā q̄ ē i p̄ductione vinarū p̄sonarū
 voluit adhuc extrinsecō coicare sc̄ip̄
 in p̄ductiōe ois create n̄e. Uñ Aug.
 in q̄onib⁹ vestis testi inge. Don⁹ ē: q̄
 fecit existere q̄ nō erāt. Et in: 3. d. tri.
 Voluntas dei ē p̄ma et sūma cā oīnū
 sp̄rū et motionū. Nihil enī sit q̄ d̄
 intelligibili atq̄ sola sūmā impatoris
 nō egrediat̄. Angeli insup sūt coica-
 tum: q̄ ut Dyo⁹ dicit in li. de angelica
 hierarchia. p̄ angelos superiores coicāf
 fidati secreta mysteria dei angelis in-
 feriorib⁹. Oia enī co: pa celestia cōi-
 tant illuētā suā corpib⁹ inferioribus
 Oia tādē q̄ in celis q̄ in trīs sūt: sua
 bñficia coicāt hoi rōnali. ut sic et ipso
 homo vīcat hoi se coicare. Na qui
 p̄t et nō vult eē bñfī: imano: atq̄
 crudelior: oī belua esset habēd⁹. 4.
 rō iducēs hōies ad p̄p̄tā elyaz lar-
 gitionē d̄ p̄p̄tias: Quicqd̄ enī sit
 paupib⁹ p̄p̄tā r̄m: p̄p̄tā sit et ipsi r̄p̄o
 Uñ Diero. ad Nepotianū. Desula
 tuā paupes et pegrini nouerūt tu cuj
 illis r̄p̄m d̄m̄a nouerūt. Et r̄p̄s Mar.
 io. Qui vos recepit me recepit. Et
 Mar. 25. Qd̄ vni ex minimis meis
 fecistis: mihi fecistis. Est de hoc exem-
 plū in scō Martino. qui dū pauperi
 nudo p̄tem clamydis sue dedisset: no-
 de sequētī vidit r̄p̄m illa vestitū: au-
 diuit q̄ eū dicentē. Martinus adhuc
 cathecumin⁹ hac me veste cōrexit.
 5. rō ē societas. Est qdē elya socius
 fidelis: q̄ aliam nūq̄ deserit: imo sibi
 fauet et assistit: dū citat an tribunal
 eterni iudicis. Prop̄ea legif in vita
 Joānis elyarij. Qd̄ fuit qdā t̄belona-

rius dices valde: sic Petr⁹ hic pau-
 peribus dicit: ad domū suā accede-
 bant eos furib⁹dus expellebat. Cū ḡ
 semel paupes int̄ se de eius auaricia
 et illiberalitate colloquerēt qdā eorū
 dixit. Quid vultis mihi dare et ego
 hodie elyam ab eo acceptā? Et faciē-
 tibus cū eo pad̄t: ad domū ei⁹ venit
 et elyam postulauit. At Petr⁹ domū
 rediēs et paupes p̄ forib⁹ videns: ex-
 eius famal⁹ panes filiginis i domū d̄
 ferret: ille lapidē nō iaciens: panem
 vni ex illis arripuit et cū furore pau-
 perē percussit. Quē p̄tā accipiens pau-
 per ad socios rediit: et q̄ de manu ei⁹
 elyam accepit indicauit. P̄ d̄os vi-
 es infirmat⁹ ad mortem dices ille vi-
 dit se an iudicij stare: et mauros d̄-
 dū sup statērā mala ei⁹ appendē. Ex-
 altera aut̄ p̄t stat⁹ qdā d̄alibaci tri-
 stes stabāt: et q̄ nūq̄ qdābi appone-
 rēt iacire valebāt. Tūc vñ eorū d̄-
 sit. Vere nihil habent nisi vñ panē
 filiginis quē ante .z. dies vi coactus
 dedit: quē dū sup statērā ponerēt cū
 litas vt sibi videbāt facta est. Dixit
 ei adauge ad filiginē hāc aliq̄n mau-
 ri te apprehēdēt. Euigilās aut̄ et libe-
 ratas dicebat pape: si vna filigo quā
 p̄ furore iactauit: p̄fuit q̄to magis
 oia sua bona indigetib⁹ largiri! Et
 extic liberalissim⁹ paupib⁹ semp fuit
 6. rō inducēs hōies ad elyas et pie-
 tatis opa d̄ gratiositas. facit egred̄
 elya habilē hōiem et idoneam ad dei
 gr̄e susceptionē: vñ Ad. i. io. tale p̄oif
 exemplum. Vir quidam erat i celsaria
 nomine Cornelius centurio cohortis
 que dicitur italica religiosus et timēf
 deum cum omni familia sua faciens

elemosynas multas plebi. et deprecans
 deum semper vidit in visu manifeste
 quasi hora diei nona angelū dei intro-
 euntem ad se dicentem sibi Cornelij.
 At ille intus i eū timore corrept⁹ vi-
 rit. Quis es dñe! Dixit aut̄ illi. Oro-
 nes tue et elye tue ascēderūt i memo-
 riam i cōspectu dei: et nunc mitte vi-
 ros i Joppē et Accersi Symonē que-
 rā q̄ cognoscat Petr⁹ et dicet tibi: qd̄
 te oporteat facē. Optinuit itaq̄ Cor-
 nelius elymis mediātib⁹ grām vt ad
 ipsū baptizādū mitteret Petr⁹. De
 p̄tā rō d̄ felicitas Pro ipsa vtiq̄
 felicitatem eterne vite consequimur.
 vñ. i. Thi. 4. apls ait. Pietas ad oia
 valet: p̄missione hīs vite que nūc est
 et future. Qd̄ r̄p̄s declarauit Mar. 25.
 Ubi ad regnū celozū vocaturus se
 dixit eos q̄ mie opa dilexerūt.
 Qd̄ septē cōditōes requir̄ ad hoc
 ut elya debito mō fiat. Caplin. z.
 Ecclā mysteriū declarādū
 de elya d̄ d̄ditio: in q̄ expli-
 cande sūt septē q̄litates siue
 d̄ditōes que notāf i v̄bis Zachē. d.
 Luc. 19. Ecce dimidiū bonoz meoz
 dñe do paupib⁹. vbi inuit q̄ elya d̄
 esse d̄ p̄mpta d̄ copiosa d̄ bona
 1. p̄p̄tā d̄ ordinata d̄ liberalis.
 2. discreta d̄ elemosyna d̄ eē p̄m-
 pta: p̄p̄tā d̄ ecce q̄s dicat Zachē.
 Qd̄ cū fieri p̄t elyma nō ē tardanda:
 nō differenda nō perastinanda: sicut
 multi faciūt qnō nisi p̄ multas p̄ces:
 et diuturnū tos elyas erogare volūt.
 p̄p̄tā dicit sapiens p̄. 3. Ne dicas
 amico tuo. Uade et reuertē. Cras. n.
 dabo tibi cū statī possis dare. Et Se-
 neca li. z. de bñfīcīs. Ingūtū ē bñfīcū

qd̄ dñi int̄ dantis man⁹ besit. Et ut
 ait Macrobi⁹ li. z. Saturnaliū pars
 bñfīcij ē qd̄ petit si cito neges. Verū-
 tū satis reprehēsbiles sūt q̄ morte ex-
 pectāt ut bona supflua qd̄ nō egent
 paupib⁹ tribuāt. Pro qd̄ fac sapiēs
 v̄bū illud scē Lucie que sue m̄i dixit
 Qd̄ moriēs vas iō vas: q̄ tecū ferre
 nō potes. Solet etiā deo p̄mittente
 sepius euenire q̄ auarozū d̄m̄tū hōa
 q̄ p̄ morte i p̄as cās d̄tribūē dispo-
 fuerūt rapiat d̄lanuēt et d̄strahant
 a parentib⁹ a domesticis a cōsanguī-
 neis litigātib⁹: et q̄q̄ ab extraneis v̄-
 futia et calliditate illa querentibus.
 Quare cōsulēdū ē oib⁹ qd̄ supabū-
 dāt diuitie ut vclūt ipsi p̄ se colloca-
 re illas i celo nec expectare ut p̄ mor-
 tē id faciat ali⁹: q̄ ut dixim⁹ sepe sal-
 lunt. Qd̄ elya d̄ esse copiosa: p̄p̄tā
 d̄ Zachē dimidiū. vñ Thobie. 4.
 Si multū tibi fuerit abūdant tribue
 Neq̄ timēda ē paupertas si elye ap̄le
 fiant. Nō enī de⁹ vult supari ab aliq̄
 de liberalitate: sicut videri p̄t exem-
 plū de hoc in. z. dial. li. de Bonifacio
 fundē. ep̄o. Cui ex paucis vuis v̄nū
 collectū paupib⁹ largienti: illud mira-
 culose multiplicauit de⁹. Qd̄ elya d̄
 eē bona. i. de bonis reb⁹ non infectis
 aut marcidis: p̄p̄tā dicit Zachēus:
 bonoz. 14. d̄ eē elya p̄p̄tā ut fiat de
 p̄p̄tā bonis. non de alienis. iō dicit
 Zachē⁹ meoz. Uñ. i. q. i. e. nō ē. Reg.
 ait. Nō ē putāda elya si paupib⁹ d̄f-
 penset qd̄ ex illicitis reb⁹ acq̄rif. glo.
 aut̄ dicit. Nō enī cā pietatis faciēda
 est inigras: vt p̄. 14. q. 5. c. forte. 32. q.
 4. c. sic nō st. 33. q. 5. c. si dicit. 27. q. z.
 .c. si tu abstines. 22. q. z. c. ne quia.

7.14. q. 5. c. uolite Angl. ait Nolite uel
le elemosynas facere de senore 7 ufu
ris. 7 in. c. elemosyna Gregorius ait.
Elemosyna redemptoris nri oclis illa
placet que nō ex illicitis 7 iugitate cō
gerit: sed q̄ de reb⁹ excessis 7 dñi acq
sit is ipendit. 5ª elyna d̄z eē ordinata
ut. f. fiat p honore dei: primi salute
7 p̄pa utilitate. Non p uana glia ac
hui⁹ seculi pōpa. Un̄ Zache⁹ addidit
Dici. p tuo amore 7 bonōe q̄ dicēs
ei elemosyna facio. p̄p̄ea r̄ps Mat
5. c. dixit. Cū facis elyaz noli tuba ca
nere an̄ testificat hypocrite faciūt i sy
nagogis 7 vicis: ut honorificetur ab
hoib⁹. Amē dico uobis recepūt. m. f
6^a elyna d̄z eē liberalis: ut nō fiat p
suscipulis seruicij. Nā sūt pleriq; qui
paupes laborare cogūt: 7 postea illis
nosē elyne aliqd tribuūt: cū tū merces
laboris poti⁹ q̄ elya debeat appella
ri. p̄p̄ea dixit Zache⁹. Do. i. nō ven
do: s̄ liberalit̄ dono. 7^a elya d̄z esse
disticta: ut def his q̄ indigēt 7 n̄ his
qui abūdāt: q̄ d̄ dicit̄ eē p̄p̄ illos qui
habētēs: aut uicinos aut attmētēs q̄
paup̄tate 7 egestate gūant̄ elyas fa
ciūt ad exornadas ecclias: ut ecclia
stica ornāmēta apliāda. Q̄ nō vā
namus: nisi dū fame pure pmittūt. pri
mi idigētēs. p̄p̄ea dicit Amb⁹. 12. q. 2
.c. aurū. Aurū habz ecclia: nō ut fuet
s̄ ut erogat 7 sbueniat i necessitatib⁹
qd̄ eē op⁹ custodire q̄d̄ nihil adiuuat
An ignozam⁹ q̄tuz auri atq; argenti
de tēplo dñi assirh̄ sustulerūt: Nōne
mel⁹ cōstat sacerdos p̄p̄ alimoniaz
paup̄uz: si aliū subsidia defūt: q̄ si sa
crileg⁹ cōraminet 7 asportat hostis
Nōne dicitur⁹ eē dñs. Cur passus es

tot inopes fame mori. Sed certe hē
bas aurū ministralles alimonā. Cur
tot captiui cōmertū dūdi. nec redē
pti ab hoste occisi sūt? Mel⁹ fuerat
ut uasa uiuētū seruasses q̄ metallo
rū: his nō posset n̄sū referri. Quidā
dices: Timeo ne tēplo dei ornāt⁹ de
esset. Rūdeo. aurū: sacra mēta nō q̄rūt
neq; auro placēt: q̄ auro nō anātur.
Ornat⁹ sacroz: redēptio captiuoz
est. 7 uere illa sūt uasa p̄ciosa: q̄ redi
mūt aias a morte. Ille uer⁹ t̄ baur⁹
dñi q̄ opaf q̄d̄ sanguis ei⁹ opat⁹ est.
7 Hiero. ad Demetriadē v̄ginē igt.
Alij ecclias edificēt: uestiāt parietes
marmoz crustis: s̄ tibi aliud p̄positū
xpm̄ uestire i nudis: uisitare i la gūcti
buz: 7 sbuenire i oppressis. hec ille.
8ª septē sūt opa mie q̄d̄ accitatu
bus primi eē sbueniēda. Caplm̄. 3.
Tertū mysteriū uelardādū
de elya d̄z distindio. Distin
guif egdēz i elyas spūales 7
corpales. Elye spūales sūt cū uaf uel
aliqd spūale ad sbueniēdū spūali in
digētē primi: 7 cōtinēt in hoc v̄su
Consule castiga doce solare remitte
ser oia. Elye corpales sūt cū uaf uel
fit aliqd corpale ad sbuētione corpa
lis indigētē: q̄ sūt septē 7 d̄tinēt i h̄
uersa. Uisitō potō abo redimo tego
colligo cōdo. f. p̄ est uisitare ifirmū
2^a potare sitiētē. 3^a cibare esuriētē
4^a redimē icarceatū. 5^a uestire nudū
6^a recipe hospitē. 7^a sepelire mōrū.
Et qm̄ corpales elemosyne magis se
offerūt 7 occurrūt necessariē: q̄ mltō
plures sūt q̄ corpales q̄ spūales as
sugūt: iō corpales elyas exp̄licabim⁹
9^a p̄ia itaq; elya eē uisitāe ifirmos

7 tribulatos. Et de hac sapiens. 6. c.
Ecd. ait. Nō te pigeat uisitare infir
mū: et his eniz i uisitāōe firmaberis.
7 Jac. 5. Religio mūda 7 imaculata
apud deū 7 patrē: hec eē uisitare pu
pillos 7 uiduas i tribulatiōe eozum
vñ in uitis patrū. frat⁹ qdā interroga
uit quēdā senē. d. duo frēs sūt quozū
vnus ieiunat sex dieb⁹ multū laborat
ali⁹ uo seruit egrotantib⁹. Cui⁹ opus
magis acceptū est deo. Rūdet senex.
Si frat⁹ ille q̄ sex dieb⁹ laboras ieiu
nat appēdat se p nares nō pōt eē eq
lis illi q̄ ifirmatib⁹ deseruit. Secū
dum op⁹ mie seu secūda elemosyna eē
potare sitiētē. Et de h̄ r̄ps Mat. 10.
ait. Qui potuz dederit vñ ex minimis
istis calicē aque frigidē rātū i nomine
discipuli. Amē dico uobis nō perde
mercedē suā. Tertia elya eē cibare
esuriētē. 7 de hac Thobie. 4. P̄u
tū cū egenis 7 esuriētib⁹ comede
Quarta elyna est redimē captiuos
7 de hac Ecd. 4. Libera eū q̄ siuriam
patit de manu supbi. Quinta elya eē
uestire nudū. Et de hac Luc. 3. r̄ps. v
Qui h̄z duas tunicas det vna nō ha
benti. Sexta est colligere hospites
hec autem hospitalitas multa bona
facit. 7 ad susceptionē grē p̄pat: q̄d̄
figuratū eē Luc. vlt. in hoc q̄ duo dis
cipuli xpm̄ cognouerūt cū eū ad ho
spitiū iuitassent. 7 bona t̄palia mul
tiplicat ut p̄z i illa uidua q̄ d̄ elya in
hospitio suo suscepit cui faria 7 oleū
n̄ d̄ccerūt. 3. Regl. 17. c. 7 a malo tē
porali seruat ut p̄z i Raab q̄ recepit
nūcios filioz isrl̄: 7 iō a morte salua
ta eē. 7 xpm̄ recipit. vñ i uitis patz
legit. 7 qdā Martin⁹ noie monach⁹

valde hono: abūis i suo monasterio
uisitatiōis grā ad aliud monasteriū
tendebat: p̄gens itaq; lep: osū quēdā
in uia uolētē ad suū hospitiū redire
7 p lassitudine nō ualētē repit: uir at
dei eiusdē lep:osi lassitudine misera
tus paliū q̄ uestibat i frā ptin⁹ piec
7 expādit: ac desup leprosum posuit
eūq; suo paliū vndiq; strictū sup hu
merū lenauit secūq; reuertēs uoluit
Cūq; iā monasterij fo: ib⁹ appropin
quaret abbas eiusdē monasterij ma
gnis clamare uoib⁹ cepit. Currite 7
ianuas monasterij citi⁹ apite: q̄ frater
Martin⁹ uēit portās dñz xpm̄: statū
uō ut Martin⁹ ad monasterij portā
puenit is q̄ leprosus esse putabat de
collo eius exiliēs: 7 i ea spē apparen
qua recognosci ab hoib⁹ solet redē
pto: humani gūis de⁹ 7 hō Jesus xpi
ad celū Martino aspiciētē rediēt ei
q̄ ascedēs dixit. Martine tu nō era
busti me sup tē ego te nō erubescas
sup celos. Qui sand⁹ uir mox ut eēt
monasteriū ingressus ei p̄ moasterij
dixit. frat⁹ Martine ubi eē quē porta
bas? Cui ille rīdens dixit. Ego si sci
uissē: q̄s erat tenuissē pedes ei⁹: 7
narrabar: q̄ dū cū p̄stasset in me pō
tus eius sensissē. 7 Septia elya est
sepelire mortuos. Et de hac diffusius
dicem⁹ cū agem⁹ de pietate defūcto
rū q̄ benigno corde ipēdam⁹ n̄is pri
mis pietatis opa ut sic ualeam⁹ in h̄
seculo acgrē dei grām 7 i fu. sem. glo
i q̄ uiuit regēs de⁹ p̄ i i. se. s. cl. Am.
Sabbato: itie ebdomade i q̄dra
gesima de simulato uicio adulationis
quo sepi⁹ pharisei utebant cum xpo
loquentes. Sermo. 45.

Dixerunt ei magister. Nec mulier modo deprehensa est in adulterio. Simulatio peccatorum: vba sunt ista originaliter Job. 8. c. 7 in euangelio hodierno. Sequitur plura venenosos mores virulentosque modos scribarum 7 peccatorum quod ipse blande reuerentem magistrum vocat eum: tamē doctrinam non solum spernebant: verum etiam alios vilem contemptibilem exosamque reddere satagebant. Propter autem vestigia retinent adulatores qui suis mellitis verbis veritate neglecta falsitatem fouent. Ea propter in hoc sermone de vitio adulationis pulchra quedam 7 vtilia aperiemus: de quibus tria mysteria sunt declaranda.

Primum de diffinitio.

Secundum offensio.

Tertium remediatio.

Quid sit adulatio: 7 qualiter potest quis laudare aliquem cum merito: 7 quis cum peccato.

Capitulum. i.

Dicitur mysterium declarandum de adulatione de diffinitio. In quo quid sit adulatio: videamus: 7 ex dictis Alex. in. 2. volumine sume potest sic diffiniri. Adulatio est peccatum pueniens ex sermone vane laudis alicui facte intentione placendi: pro cuius declaratione notanda sunt tria. videlicet. **Primum** notandum secundum Tho. in scripto super li. 4. ethi. Quid circa humana colloquia per que maxime homines ad inuicem conuiuunt 7 conuersantur secundum naturam sue proprietatem respectu aliorum animarum quod sibi in cibis uel in alijs hominum modis coicant. non autem in colloquijs in quibus proprie consistit conuiuius humanus quod ad delectare alium uel contristare: triplex est

ferentia reperitur. Quidam enim sunt qui in suis colloquijs tenent medium in laudando uel contristando: 7 tales vocantur affabiles uel amici. Quidam uero alij sunt qui tenent excessum in contristando: 7 defectum in delectando: 7 tales agrestes discolori uel litigiosi nominantur. Quidam uero alij sunt qui tenent excessum in delectando 7 defectum in alios contristando: 7 tales placidi uel adulatorum vocantur. **Primo** enim dico quod quidam sunt qui in suis colloquijs tenent medium in delectando uel contristando alios eo quod tales delectant uel contristant alios: sic oportet: 7 qui oportet 7 secundum alias circustantias: 7 tales sunt laudabiles 7 vocantur affabiles uel amici. Habent enim hanc virtutem affabilitatis uel amicitie: quoniam laudat alios: et delectat secundum quod erigit debet: ordo ne cessitatis 7 rationis. Quis uero refugit delectare: 7 eligit contristare: 7 hoc duobus modis. Uno ex parte ipsius qui contristat: puta si non sit sibi honestum talia colloquia audire: ut cum aliquis loquitur uerba turpia: uel etiam si sit sibi nocuum puta cum alius loquitur in detrimentum eius. Alio modo ex parte illius quem contristat: puta si dicat uel faciat aliquid quod ad propriam ipsius magnam honestatem pertineat. uel etiam si multum sit nocuum. **Secundo** quidam alij sunt qui tenent excessum in contristando alios 7 defectum in delectando. Superabundant enim in alios contristando: 7 uolunt contrariari omnibus que dicunt uel fiunt ab alijs. Et isti agrestes vocantur. **Tertio** quidam alij sunt qui in suis colloquijs tenent excessum in delectando 7 defectum in contristando. Hi enim in suis sermionibus

Et in rebus alijs quibus coicant 7 conuersantur cum alijs omnia que ab alijs dicuntur uel fiunt laudant sine bona sine sine mala ad hoc quod delectabiles se eis exhibeant 7 in nullo contradicunt eis quibus conuiuunt ne eos contristet existimantes quod oportet omnibus conuiuere sine tristitia. Et tales si hoc non faciunt propter aliud nisi propter delectationem uocantur placidi 7 placens. Si autem hoc faciunt propter adipiscendam pecuniam uel quicquid aliud quod potest pecunia estimari blandiores seu adulatorum uocantur. **Secundo** notandum quod cum adulatio consistat in sermone laudis alteri exhibere ut est dictum: sic homo potest aliquem laudare bene 7 male. put scilicet debite circustantie seruans uel premitunt. Nam potest aliquis secundum Tho. 2. 2. q. 115. aliquem delectare laudando cum tripliciter. **Primo** ut deus honoretur. **Secundo** ut proximus adiuuet ne in tribulatione deficiat. **Tertio** ut virtus in proximo augeatur uel ut etiam conetur in bono proficere. Tunc his tribus modis uelle laudare aliquem uel uelle placere quod est licitum 7 merito: totumque pertinet ad rationem amicitie uel caritatis nec adulatio dici potest. Alio modo potest quis male laudare aliquem. **Primo** quando laudat de aliquo sibi dubio uel incerto. Unde ecclesiasticus. Non laudes uirum in specie sua. sibi glo. Nec iuxta speciem corporis estimas qualitatem mentis. **Secundo** aliquis male laudat alium quoniam laudat de futuro. Unde ecclesiasticus. Ante mortem ne laudes quemquam. **Tertio** aliquis male laudat alium de illicito. scilicet quoniam laudat

de vitio. secundum illud psalmi. Laudat peccator in desiderijs anime sue. Uel secundum Alex. in. 2. sume potest aliquis per adulationem laudari: aut respectu mali: aut respectu boni. respectu mali duobus modis. **Primo** laudando malum tanquam bonum. **Secundo** malum diminuedo. respectu boni sic ponendo 7 laudando bonum esse quod non est aut augedo bonum 7 laudando ipsum magis quam sit. **Tertium** notandum quod adulatio aliquando est peccatum veniale aliquando mortale. Veniale peccatum est tribus rationibus secundum Alex. 7 Tho. **Prima** ratio est. cum aliquis adulatur sola auaritia alios delectandi 7 non intentione nocendi. **Secunda** est cum aliquis adulatur sola intentione vitandi aliquod malum sine alteri detrimento. **Tertia** cum aliquis adulatur intentione consequendi bonum aliquod necessarium. Sed peccatum est mortale duabus rationibus. **Primo** ratione criminis. cum scilicet quis aliquem laudat de peccato. Talis agit contra caritatem proximi: quod preterit occasionem in malo perseuerandi. propterea Aug. super illo uerbo psalmi. Laudat peccator: etc. ait. Nec est magna ira dei ut desit correctio 7 adsit laudatio. Adulatio enim lingue ligat alas in peccatis. delectat enim illa facere quibus non solum non metuit reprehensos sed etiam laudat peccatores. **Secundo** adulatio est peccatum mortale ratione intentionis cum aliquis adulatur alii cuius hac intentione 7 sine ut fraudulenter siue corporaliter siue spiritualiter ei noccat.

Qualiter se habet adulatio in conspectu ad homicidium 7 ad detractionem 7 ad illam cui sit. **Capitulum. 2.**

Secundū mysteriū deplādū de adulatione dī offensio: in quo apiendum est q̄ grauiſ offendit 7 peccat adulator. Et ad h̄ clarius intelligēdum tria dubia disputemus. **Primū** dubiū. Utz p̄c̄z adulationis sit grauiſ p̄c̄o homicidij. Et r̄idet Alex. q̄ adulatio 7 homicidium in grauedine se habēt sicut excedētia 7 excessa. Q̄d patz q̄ homicidium ē grauius p̄c̄m adulatione duplici ratione. **Prima** ē q̄ lingua adulatoris nō nocet ita efficacit: sicut gladius p̄secutoris. Quod patz q̄ gladius p̄secutoris effectiue occidit: q̄n sufficiens causa mortis. Lingua aut adulatoris nō ita efficacit nocet: q̄ nullus pōt eē alteri sufficiens causa peccandi. Ergo cū gladius p̄secutoris sit causa mortis efficiēter: 7 lingua adulatoris sit causa peccandi nō efficiēter: s̄ occasionalit̄. iō homicidij ē grauiſ p̄c̄m adulatione. **Secūda** ratio ē: q̄ malum irrecupabile ē grauiſ malo recuperabile: nocumētū vō adulationis ē recuperabile. **Et** alia vō parte adulatio ē grauius p̄c̄m homicidio duplici ratione. **Prima** est: q̄ p̄c̄m quanto ē magis nociuū in p̄ciosiorib⁹ reb⁹: tanto grauiſ ē. S̄ lingua adulatoris plus nocet i p̄ciosiorib⁹ bonis sc̄z i bonis spiritualib⁹ q̄ gladius p̄secutoris q̄ nocet i corpaliū t̄m. **Secūda** ratio ē: q̄ p̄c̄z quāto occultius nocet 7 min⁹ caueri pōt: tanto ē grauius. s̄ p̄c̄m adulationis occultius nocet. Magis enī pōt caueri a manu p̄secutoris q̄ a lingua adulatoris. **Secundū** dubiū: vtrum adulator

ira grauius peccet sicut ille cui adulator. R̄ndz Alex vbi sup̄ duob⁹ modis. **Primo** simplr 7 absolute s̄m ali qua distinctione. Q̄ ille qui adulator alkī 7 nocet ei: plus peccat 7 pl⁹ nocz sibi q̄ illi cui adulat. rō ē: q̄ sibi nocz tanq̄ sufficiens cā peccadi. Alijs autē nocet 7 ē causa p̄c̄i occasionalit̄ t̄m. **Et** r̄idet cum distinctione. Nam dī stinguedū ē de illo cui aligo adulat. Aut enim ille nō assentit adulationi: aut assentit p̄ cū q̄ n̄ assētīt adulatori tūc adulator peccat mortalit̄ ex intentione inducēdi illū ad peccatū mortale q̄rū in eo fuit. licz ille adulationi nō assentiret. **Secūdo** vō cū aliquis adulationi consentit 7 acquiescit: tunc de tali distingo. Quia ē q̄dam qui decipit credēdo adulatori pl⁹ de seipso q̄ sibi: 7 talis cū decipit ab adulatore: min⁹ peccat q̄ adulator. Est ali⁹ q̄ non solum credit adulatori: s̄ etiam fouet ipsum 7 pcurat vt fiat adulator talis plus peccat q̄ adulator. **Primo** ex parte dubiū. vtrum adulatio magis sit peccatum q̄ detrahitio. R̄ndet Alex. q̄ detrahitio ē grauius p̄c̄m. **Primo** ex parte radice: q̄ detrahitio ex detiore radice surgit q̄ adulator. s̄ ex odio 7 ex inuidia in quibus detrahitio similitudinem dyaboli tenet. Adulatio vō ex libidine placēdi p̄cedit v̄l ex vanitate cordis. **Secūdo** detrahitio ē grauiſ p̄c̄m q̄ adulatio ex pte finis: q̄ adulatio intendit magnificare nomē. detrahitio vō nitit̄ auferre v̄l deprimē nomē v̄l adulator q̄rit delectationē eius cui adulator: detrahitio vō q̄rit diffamationē ei⁹ cui detrahit. s̄ nescio qd dicā de adulatione quādo tot faciūf

adulatores: tot etiam adulatoribus aures beuolaf accommodatē quo fit vt veritas coculcet 7 malicia superabundet.

De tribus remedijs quib⁹ ē vtendum vt euitent fraudes 7 deceptiones adulatorum. **Caplm. 3.**

Tertium mysteriū declarādum de adulatione dī remediatio. Possunt enim tria remedia cōtra adulatores apponi. **Primū** ē exceptiois cōsideratio. **Secūdo** bone cōscie cōditio. **Tertium** pprie miserie inspectio. **Primū** remediū ē exceptiois cōsideratio. Ab illo enī semp cauedū est qui semp occipit: s̄ ois adulator ē talis: Vñ Aug. sup̄ ps̄. Adulatio ē fallaci laude seductio. Et idē sup̄ ps̄. Plus p̄segit lingua adulatoris q̄ manus p̄secutoris. Et Hiero. sup̄ ps̄. Nihil est qd tam facile corrupat mētes hominū sicut adulatio. Plus enīz nocet lingua adulatoris q̄ gladius p̄secutoris. Et Beda sup̄ Luc. J̄pa peccati nutrit̄ adulator est que sicut oleū flāmis ita i culpa ardentib⁹ solet ad ministrare fomētū. Et Cassiodorus i epl̄is. Adulatio blanda oib⁹ applaudit omnibus salue dicit. p̄digos vocat liberales. auaros pros 7 sapiētes lasciuos curiales. garrulos affabiles. obstinatos cōstantes. pigros mafos 7 graues. h̄c sagitta leuiter volat cito insingitur. Et Sereca ad Lucillēz malū hoīem blande loquētē agnosce tuū laqueum esse. Habet enī suū venenum blanda oratio. Et p̄. i. Si te laudauerint peccato. es ne acquiescas eis. **Secūdū** remediū ē bone cōscie

conditio. Nam bona cōscia sp̄ min⁹ existimat de se: pp̄tea x̄ps Luc. 17. dixit. Cum bona fecerit is que p̄cepta sūt vobis dicite serui inutiles sumus quod debuim⁹ facē: secum⁹. 7 Greg⁹ di. 5. in. c. ead eius. Donarij mētū est ibi culpam agnosce vbi culpa nō est. **Tertium** remediū cōtra adulatores est pprie miserie inspectio vel recognitio. Unde Greg⁹. xi. q. 3. c. inf̄ verba. Inter verba laudantiū vel vitupantiū ad mentē recurrēdū est. Et si in ea non inuenit bonū quod de nobis dī magnā tristitiam generare debet. Et rursus si in ea non inuenit malum quod de nobis homines loquunt̄ in magnam leticiam debem⁹ p̄silire. Et Seneca ad Lucillū. Intus teip̄sū considera nō qualis sis alijs credas. Et idem ad Lucil. Alexander cum i obsequio cuiusdā vrbis circuisset muros idu sagitte p̄cussus cum represso sanguine sicci vulneri dolos respicit 7 crux obstupuisse. Omnes inq̄ iurant me esse filiū Jouis: sed vuln⁹ hoc me hominem esse clamat. Verūtamē hodie verificatur dictū Hiero. ad Sabiniānum vbi ait. Naturali ducimur malo 7 adulatorib⁹ nostris libent̄ fauē 7 q̄q̄ respondeam⁹ nos indignos 7 calidus rubor ora p̄fidat: tamen ad laudem sumam intrinsecus aīa letat. Idcirco vt dixi paulo ante. Laquet veritas 7 iusticia coculcat: q̄ adulator apud viros magnos 7 seculi hui⁹ potentēs obtinet magnū locū. Abstineamus igit̄ nos ab hoc dānabili vitio: vt mereamur in h̄ seculo p̄cipēs fieri vine grē 7 i futuro sempit̄ne glie in q̄ viuūt gl̄iosus de⁹ p̄ infinita se. sc̄la. An̄

Dñica quarta in q̄dragesima i ma
ne s̄ sacro cultu diez festoz̄ illoz̄q̄
debita veneratione. **Sermo. 46.**

Arat primū pasca dies fe
stus iudeoz̄. Scribūt hec
ēba Job. 6. c. 7 in euāge
lio p̄ntis domine. Ma
gnificat euāgelista miraculū x̄po fa
ctum duz̄ sariavit ex paucis panibus
atq̄ pisciculis tot milia hominū: p̄p̄
circūstantes diei festi. Cū v̄o in̄ xp̄ia
nos sacroz̄ dierū obseruatiā religio
sa penitus sit extincta: quibus merito
uenire p̄t q̄d̄ Jsa. p̄. dñs ait. Rlas
vestras 7 solennitates v̄ias odiuit
anima mea: facta sūt mihi molesta: la
borant sustinē: 7 cū extendētis ma
nus vestras: auertam oculos meos a
vobis. Idcirco in p̄nti sermone p̄ re
formatione presentū s̄ festis erimus
tractaturi: de quib̄ tria mysteria p̄n
cipalia declarabimus.

Primū d̄ approbationis.

Secundū detractionis.

Tertiū obseruationis.

Q vsus sacroz̄ festoz̄ū approbat
7 cōmēdat: a gentilibus: a iudeis: 7
a xp̄ianis. **Caplm. i.**

Primū mysteriū de festis de
clarandū d̄ approbationis
Nam sunt multi asserentes
vanū esse vel inutile obseruare 7 cele
b̄:are festa: quib̄ festoz̄ū vsū appro
batū tripliciter ostendimus. **Pr̄m̄o** p̄ gētiles
Pr̄m̄o p̄ iudeos. **Pr̄m̄o** p̄ xp̄ianos. **Pr̄m̄o**
ostendim̄ vsū festoz̄ū approbatū per
gētiles. Ipsi nāq̄ licz̄ s̄m̄ errores suos
festa tū solēniē celebrabant. Un̄ Var
ro in vltimo volumie rerū diuinarū

narrat. **Q** romani prima die Janua
rii celebrabant festū Jani. Janus v̄o
fuit quidā qui regnavit in partibus
illis ubi est roma a quo mons Jani
culus dicitur ē: 7 ex dicitis Ouidiū de
fastis colligit q̄ eodē mense celebra
bant festū Minerue q̄ erat dea bel
loz̄ū. Et q̄ i februario habebat festū
decē felicitatis. 7 festū fauni: quē dice
bant deū montiū In martio agebant
festū Martis dei belloz̄. In apuli fe
stū fortune quā dicebat deā. In ma
dio festū decē floze: que fuit ministra
Veneris: 7 dicebat h̄re p̄tātē sup̄ flo
res. Erant eis 7 alia festa q̄ causa bre
uitatis omitto. p̄ quibus dicebat Li
bullus. Luce sacra requiescat humus
requiescat arator. Et graue suspēso
vomē cesset op̄. 7 Seneca ad Lucil
lū. festis maxie diebus aio impandū
ē: vt tunc voluptatibus solus absti
neat: cum in illas ois turba p̄cubuit.

Secūdo ostendimus vsū festoz̄ū ap
probatū esse p̄ iudeos. Ipsi enī festa
custodienda frequēt̄ p̄cepit de⁹. Un̄
Leuit. 19. ait. Sabbata mea custodi
te ego dñs deus vester. 7. 26. c. Ego
dominus deus vester. custodite sab
bata mea 7 pauete ad sanctuarium
meum. Et Deut. 5. c. Obserua diez
sabbati vt sanctifices eum. Et Exod
16. De manna colligendo dixit. Sex
diebus colligite. in die autē septima
sabbatum ē dñi. Idcirco nō iuenietis
Et Hier. 17. Sanctificate diē sab
bati sicut p̄cepit patribus vestris.
Et Jsa. 6. Omnē custodientē sabba
tum ne polluat illud 7 tenētē sed⁹
meū adducā i mōtē s̄ctū meū: 7 leti
ficabo i domo oratiōis mee. Et Ex.

30. Ego dominus deus vester: in p̄ce
ptis meis ambulare: 7 madata mea
custodire 7 facite ea: 7 sabbata mea
sanctificate: ut sit signū in̄ me 7 vos:
7 sciatis quia ego dominus. Pro de
claratione tamē huius vocabuli sab
batū notandum. **Q** aliter denominā
tur dies a gentilibus. aliter a iudeis.
aliter ab ecclesia. Gentiles enī v̄no
minant dies a planetis. ex hoc diē Al
bertus magnus in suo introductorio
in astronomia. **Q** sapientib⁹ egyptiis
7 chaldeis visum est q̄ luna domia
retur in prima hora diei lune. Jō diē
illā voluerūt denotare ab ipsa luna.
Et q̄ mars dominaretur in p̄ma ho
ra diei martis. Et mercurius in p̄ma
hora diei mercurij. Et iupiter in p̄ma
hora diei iouis. Et venus in p̄ma ho
ra diei veneris. Et saturnus in p̄ma
hora diei sabbati. Et sol in p̄ma diei
hora dominice. Et sic scōz̄ predictos
septem planetas. septē dies ebdoma
de nominabant. Heb̄: ei denotabant
dies. v. p̄: prima sabbati. dñica die q̄si
die prima post sabbatū. Juxta illud
vespere autē sabbati que lucecit i p̄
ma sabbati. Et sequentem diem dice
bant secunda sabbati: 7 sic ordinate
alios. tertia sabbati: 7 cetera. vsq̄ ad
septimū diem quem appellabant sab
batum. **Q** scōm magistru in historia
scolastica 7 Damascenū interpretat̄
requies eo q̄ illa die requieuit domi
nus ab omni opere quod patrarat.
vt habetur Gen. 2. c. Quādoq̄ etiā
apud hebreos tota ebdomada dicit̄
sabbatū. iuxta illud Luc. 18. Jeiuno
bis in sabbato. Septimū tamē diem
proprie dicebant sabbatū quem ipsi

sanctificabant: 7 vltra istū diem ha
bebant ipsi iudei alias solennitates.
Ecclesia autē denominat dies. v. diē
dominicum: de quo plenius in sequē
tibus dicemus. 7 diem sequentē scōm
dam feriam. aliū tertiā. aliū quartā.
aliū quintā. aliū sextā. 7 sequentē diē
sabbati. **T**ertio ostendimus appro
batum vsū festoz̄ū per xp̄ianos. Nam
sancta mater ecclesia statuit sub pre
cepto aliquos dies festos a fidelibus
celebrandos qui ponuntur pro maio
ri parte de conse. di. 3. c. pronuncia d̄
Et ex̄ de feri. in. c. coquestus. hi sūt.
Omnes dies dominici per totū anū
Natiuitas domini. sancti Stephani
Johannis euangeliste. Innocentium.
Siluestri. Circūsiō dñi. Epiphāia.
Tres dies resurrectionis. Ascēsiō dñi.
Pauli. cū duobus diebus sequētib⁹
Quatuor solennitates principales be
ate Marie virginis. scz̄ natiuitatis.
purificationis. annunciationis. 7 assū
ptionis eius. Natiuitas Johānis ba
ptiste. duodeci apostolorū. s̄cti Lau
rentij. dedicationis sancti Michael.
omniū sanctorū. 7 s̄cti Martini. Ce
leb̄:ande sunt etiā ille festiuitates q̄s
singuli episcopi cuz̄ suo clero populo
indixerint celebrandas. In sup̄ d̄ se.
di. 3. in. c. crucis. statuit Eusebi⁹ q̄ fe
stum crucis in tertia die mai solēniē
celebrat̄ In clemētina v̄o. si deum. de
reliquis 7 veneratione sanctorū mā
datur celebrari festum corporis x̄pi.
Sūt 7 alia festa p̄ consuetudinē ecclesie
totī introducta. sic sci Nicolai sci An
tonij abbatis 7 q̄daꝫ alia q̄ s̄m̄ moꝛē
p̄ie celebrāda sūt. Quare religiosus
laudabilisq̄ appet̄ scōz̄ festoz̄ vsus.

Quare sabbatū n̄ utatū est i dñi-
cam: 7 cur alia festa sūt supaddita: 7
de peccato illo: um qui festa nou cu-
stodiunt. **Caplin. 2.**

Secundū mysteriū de festis o-
clarandū dī determinatio.
In quo determinate dubita-
re cōtingit circa quedā nō immerito
apienda: 7 maxime ut iudeis nos re-
p̄chēdētibus rīdere valeamus. Du-
bitat ergo de tribus. **1.** de sabbati
mutatione. **2.** de festo: ū additione.
3. de peccō 7 offēsiōe. **1.** Primo du-
bitatur de sabbati mutatione. Nam
vt patz ex dictis. Deus mādauit sab-
batum custodiri. Exo. 20. dixit. Me-
mento ut diē sabbati sanctificēs. Di-
cunt ḡ iudei. Cur sabbatū ecclia mu-
tauit in dominicam? Rīdet Alex de
Ales in 3° volumine sūme. Q̄ hoc fa-
ctum est iuste 7 sancte p̄pter tria.
1. p̄pter declarationē: ē mysterioz.
2. p̄pter exclusionē: ē errorz. **3.** p̄pter
multitudinē: p̄ iullegiozū. **1.** Prima rō
est p̄pter declarationē mysterio: unū
Nam assignatio septime diei ē pure
cerimonialis: 7 oēs cerimonie veteri
legis: ut dicitur in sermone de obe-
dientia dei: vn̄ b̄: a erant 7 figura le-
gis gratie 7 euangelij. sedz aut Aug.
in. 4. sup̄ Gen̄ ad Iram. dici pbabilē
pōt obseruandū sabbatū iudeis fuis-
se p̄ceptū in vmbria futuri que spiri-
tualē requiē significabat: cuius getis
ipse dñs Iesus x̄ps quino n̄lī qñ vo-
luit passus est in sepulture sue myste-
riū cōsumavit. Cum ḡ p̄ sepulturaz
x̄: i figura sit adimplera: nō ē āplius
necetiariuz diē sabbati custodire: qn̄

imo solēniare. i. in sabbato festū fa-
cere more iudeoz prohibūtū est 7 pec-
catum. Unde de cōse. di. 3. c. peruenit
B̄: eg. ait. Peruenit ad me: quosdam
puerū spiritus hoies: p̄: aua iter vos
aliqua 7 sande fidei aduersa seminaf
se: ita vt in die sabbati aliquid opari
phiberēt: quos qd aliud nisi anti x̄pi
p̄dicato: es dixerimus. qui veniēs diē
sabbatuz atq̄ dominicū ab oi faciet
ope custodiri. Qui enīz mozi se 7 re-
surgere simulat haberi vult in vene-
ratione dominicū diē. Et q̄ populuz
iudaiare cōpellit: vt exteriorē rituz
legis reuocet: 7 sibi iudeoz perfidiaz
subdat: roli vult sabbatū. **2.** Secun-
da ratio quare nō seruat sabbatū: s̄
mutatū est in dñica: est p̄pter exclusi-
onē errorū. Nā gentiles dñica die cō-
sueuerāt colere 7 adorare solem: vt
itaq̄ ab hoc errore retraherēt: facta
mater ecclia statuit diē dñicū sancti-
ficandū. **3.** Tertia ratio quare sabba-
tum mutatū est in dominicā: est p̄pter
multitudinē p̄iullegiozū. Ut. n. dicit
in. 75. di. in. c. qd̄ diē dominico. Dies
dñica tantū diuinarū dispensationuz
mysteriū est consecrata: vt quicquid
ad non insigne est cōstitutuz in huius
diei dignitate sit gestū. In hac mun-
dus sūpsit exordiū. In hac p̄ resurre-
ctionē 7 mors interitum: 7 vita cepit
p̄ncipiū. Et de cōse. di. 3. c. sabbato
dicit. Diē dominicā ob venerabilem
resurrectionē dñi nostri Iesu x̄pi nō
solū in pasca celebramus: verū etiam
per singulas quasq̄ ebdomas ipsi
diei imaginē frequentam. Colligūf
autē duodecim p̄iullegia diei dñice.
1. imū est q̄ fuit prima oīuz dierū.

1. Secunduz q̄ erit vitimus dies p̄ctis
vite in seculi hui⁹ fine. **2.** Tertius ē: q̄
illam nullam p̄cessit nor. **3.** Quartus
q̄ sicut infra patebit: nulla ei nor s̄b-
sequēt. **4.** Quintus q̄ in ea creauit ce-
lum 7 terrā deus. **5.** Sextum q̄ in ea
omnes āgeli a deo creati sunt: 7 bo-
ni in celo glorificati fuere: 7 mali de
celo expulsi sunt. **6.** Septimuz q̄ scdm
Oronum i die illa prima p̄cepta sūt
data filiis israhel. **7.** Octauū q̄ in illa
die incarnatus est x̄ps. Nā vt testat
magister hystoriarū. Et die qua di-
xit deus: fiet lux: visitauit uos oriens
ex alto. Et x̄ps incarnatus est. In h⁹
mysteriū 7 figurā datū fuit manna i
dominicā die: sicut ait Origenes sup̄
exodū. **8.** Nonū q̄ in die dñica x̄ps de
structis inferni claustris captiua du-
cens captiuitatē ac sanctorū aias de
limbo eripiens triumphaliter surrexit
a mortuis. **9.** Decimū in dñica die erit
resurrectio mortuozū: ū 7 reddet vni-
cuq̄ iuxta opera sua. **11.** Undecimū q̄
in die dominica spiritus sanctus i lin-
guis igneis missus est in ap̄los. **12.** Duo-
decimū q̄ in dñica die erit initiū 7 cō-
tinuatio sine fine laudū dei 7 dñi n̄l
Iesu x̄pi. **2.** Secundo dubitat de se-
stozū additiōe: cur videlz supaddita
sūt vltra diē dominicū alia festa. Et
assignari potest triplex ratio. **1.** Prima
dī cōsuetudinē. **2.** Secunda ḡtificatiōis
Tertia imitatiois. **1.** Prima rō dī cōsu-
tationis. Supaddita sūt sanctorū fe-
sta: vt confutaret error eozū q̄ dixe-
runt. Ante diem iudicij aias sanctorū
non cōscendē celum. Ad ostendendū
q̄ tales mentium statuit ecclia factō-
rum sūtra gra 7 patrocina in eozum

solemnitatib⁹ implorari predicans 7
contestans illos in celo regnare cum
x̄po. Ad hūc etiā errorē eliminandū
ecclia cātat. Gaudent i celis aie scōz
quī x̄pi. ve. sūt se. Quod etiā colligi
potest ex dictis scripture atq̄ docto-
rū sanctorū. Nam Luc. 23. x̄ps dixit
latroni. Hodie mecum eris in para-
diso. Et glo. sup̄ illo verbo. Luc. xi.
Pueri mei mecum sūt in cubiculo. ait
pueri sūt apostoli qui sūt in et̄na re-
quie. Et Regl. m. 4. dial. Justorum
anime mor vt hui⁹ carnis claustra ex-
eunt in celestibus sedibus recipiunt.
Et extra de celebratiōe m̄. c. cū mar-
the dicit. De sanctis oibus sentiendū
est q̄ non indigēt orationib⁹ noitris
p̄o eo q̄ cū sint perfecte beati omnia
eis succedūt ad votū. Et extra d̄ ba-
ptismo 7 eius effectu. c. debitū scribit
he. Iudeis seipsū baptizās si cōtinuo
decessisset ad patriā p̄ten⁹ euolasset.
Et de pe. di. 7. c. qui egerit. di. Qui-
cunq̄ bene post penitentiā vixerit: s̄c̄
ante penitentiā viuere debuit: post re-
conciliationē quādoamq̄ defunctus
fuerit: ad deū vadit: ad regem vadit
7 regno dei non priuabit. **2.** Secundo
supaddita sūt alia festa p̄pter grati-
ficationē. Nam ex debito gratitudi-
nis commemorare debem⁹ beneficia
nobis collata: sicut sūt beneficia uati-
uitatis. passionis. ascensionis. 7 con-
miliū festiuitatū. in solēnitatib⁹ etiāz
b̄tē Marie v̄ginis: s̄riaudū ē p̄pter
sūmas p̄cediōes q̄s in se habuit p̄pter
innumeras gratias quas ipsa sp̄tran-
te suscipim⁹. Ceteras ḡo solēnitates
scōzū quas statuit ecclia catholica
celebrari: obseruare ifug obligamur:
9 4

quod et ipsi impetrant nobis misericordiam dei. Unde David in psalmo ait. Leuavi oculos meos in montes unde uenit auxilium meum. In montes id est in sanctos. Tertia ratio quare ultra dies dominorum supradicta sunt festa sanctorum est propter imitationem ut in eorum solennitatibus illorum gesta recolentes conemur eos quantum possumus imitari. Ideo Augustinus in sermone de martyribus ait. Quotiescumque fratres carissimi sanctorum solennia celebramus ita ipsis intercedimus spectemus a domino consequi temporalia beneficia: ut ipsos martyres imitando accipere mereamur eterna. Ab eis enim in ueritate sanctorum martyrum festiua gaudia celebrant qui ipsorum martyrum exempla sequuntur. Solennitates enim martyrum exhortationes martyrorum sunt ut imitari non pigeat: quod celebrare delectat. Sed nos volumus gaudere cum sanctis et tribulationes mundi nolumus sustinere cum illis. Qui enim sanctos martyres uel in quantum potuerit noluerit imitari ad eorum beatitudinem non potuerit peruenire. Tertio dubitatur de peccato et offensione. Utrum peccet mortaliter non seruantes festa. Et respondeo quod sic: quod faciunt contra preceptum dei: hinc est quod in uel lege ut habet Numeri. 15. Cum inuenisset homo colligens ligna in die sabbati per Moysen: et Aaron reclusus est in carcerem. dixitque dominus ad Moysen. Nonne tu moriis homo iste obruat eum lapidibus omnia turba est castra. Cumque eduxisset eum foras obruerunt lapidibus et mortuus est sicut precepit dominus. Potest tamen aliquis si laborat aut aliquid aliud facit diebus festis excusari a peccato propter tria. Primo

propter necessitatem: ut patet extra de feriis. c. conquestus. Et in glo. ibi super uerbo necessitas urgeat dicitur: puta si res esset peritura. Et sunt plura exempla. ff. de feriis. l. i. z. 7. 3. Et ubi res celeritate desiderat. ff. de dono in secl. l. i. Secundo excusant laborantes in festis propter pietatem: puta secundum glo. in pall. c. conquestus. et debilius personarum: quod operibus misericordie dicitur distinctio non est habenda: ut patet 76. dist. c. uinam. Et de conse. di. 5. c. unquam. Tertio excusant laborantes diebus festis propter modicitatem: quoniam si opus modicum esset et paruus quod secundum theologos. Quod modicum est ratio apprehendit quasi nihil. Sed quod explicite quantum in christianis etiam festorum sanctificatione inueniatur abusus. Nam cupiditate et avaricia ducti diebus festis mercata frequentat et nondum: quod prohibetur l. c. i. extra de feriis. Nonnulli etiam absque necessitate vendunt et emunt: missas et alia officia negligenter conducunt merces in curribus equis et mulis: et faciunt alia opera uulua non sine peccato. Nec illud peccatum leue putandum est quo ingratus et miser homo dedignatur reddere deo parte temporis sibi concessi. Qualiter festa seruanda sunt cum deuotione cordis orationis et operis: quod tamen a christianis multis non fit: immo uidetur contrarium. Capitulum 3. Tertium mysterium de festis est obseruationis. Obseruanda sunt festa a fidelibus cum omni deuotione et sanctificatione tripliciter. per cor de ore et opere. Primum sanctificatione cada festa corde: ut unusquisque memor sit dei et beneficiorum eius. Nam in precepto solo de sanctificatione sabbati positum est

hoc uocabulum memero: ad denotandum quod tali die ad spiritualium contemplationem animus sit reuocandus hinc Iheronimus ait. Purgandus est primo animus atque a temporalium rerum cogitationibus segregandus ut pura acies cordis ad deum uere et simpliciter dirigat. Optima autem est regula a nobis tradita in tractatu de uirtutibus et in sermone de prudentia in qua ponuntur septem: de quibus unusquisque memor esse debet. Insuper secundum quosdam cum preceptum de sanctificatione festi sit affirmatiuum et obliget semper: sed non ad semper tenet homo ex debito die dominico uel festo in eodem modo deo uacare atque deum recognoscere in aliqua hora: licet non in quolibet: aliter peccat mortaliter. Proinde qui est in mortali culpa: et non contritus: uel dat operam ut conteratur in die dominico: de nouo mortaliter peccat: quod transgreditur diuinum preceptum: quo precipitur diebus dominicis esse uacandum deo: et maxime ueritatem oportet congruis horis: ut puta dum dicitur missa uel dicuntur uespere. Tenent autem ad propositum consistendi et satisfaciendi loco et tempore oportuno. Quod qui non seruat nouam incurrit culpam transgressionis precepti de sanctificatione sabbati atque obseruatione in propria culpa. Secundo festa sunt sanctificanda ore: ut in ipsis orationibus et laudemus deum sibi que de susceptis beneficiis gratias referamus. Unde de conse. di. 3. c. ieiunia. dist. Die dominica nihil aliud agendum est nisi deo uacandum. Nulla operatio in illa die sancta agatur nisi in hymnis psalmis et canticis spiritualibus dies illa transfiguratur.

Tertio sanctificanda sunt festa opere. uisitando ecclesias audiendo diuina. De auditione uero missarum dicam diffusius in sermone de missa. Sed ue munda a scandalis: quia christiani diebus festiuis magis inhonorant deum: et sanctos quam diebus alijs. O quot pompis quot uanitatibus: quot fastuositatibus in diebus festiuis ornatur corpus et confunditur spiritus. Tunc quidem felicio est qui exquisitori excessu bellum ordinarum contra deum. Tunc mulieres emula concertatione in sano studio: ac conatu altera alteram in uanitatibus superare contendit. Tunc gestant stellas ac laminas aureas uel argenteas vario fulgore splendentes: nec non et plura torques cingentes collum et similia. Tunc in ecclesijs dei mala plurima perpetrant. Tunc insistent homines phibitis ludis. Tunc mulieres choris uacant et dissolutionibus propter uicium de conse. di. 3. c. irreligiosa. Irreligiosa consuetudo est quam uulgus per sanctorum solennitates agere consueuit. Dupliciter quod deberent officia diuina attendere saltationibus turpibus inuigilant: cantica non solum mala canentes: sed etiam religiosorum officijs perstreperunt. Sunt et alia plurima que committi solent temporibus deo ac sanctis uicatis. Nos homo conemur ab illis omnibus abstinere solennitatesque sacras reuerenter ac debite celebrare: neque impetramus in hoc seculo dei gratiam. In futuro sempiterna gloria: ad quam nos ille producat qui uiuit et regnat in secula seculorum. Amen. Quarta in quadragesima infra die ob pietate quam uiui exhibere debent mortuis et defunctis. Sermo. 47.

Acepit ergo Jesus panes
 et cum gratias egisset distri-
 buit discipulis. Scribitur
 haec verba Job. 6. c.
 et in euangelio hodierno. Qui de celo
 descendit in vter virginis sola cari-
 tate motus: ipse vero pariter et exemplo
 docuit nos super omnia erga nostros pri-
 mos benivolentia pietatemque seruare
 Ecce in puncto est sacra lectio euange-
 lica in qua narratur quod benigne quod demer-
 ter famelicam turbam propter pauperum in deser-
 to. nos vero si regni eius ac beatitudinis
 volumus participes esse debemus quantum
 possumus primorum nostrorum indigentiam
 miseriamque releuare. Quoniam autem cum
 defunctos multi sunt inhumantur atque cru-
 deles cum in superioribus dixerimus de mi-
 sericordia viuus exhibenda. Idcirco
 in presenti sermone de pietate quam mor-
 tuis atque defunctis debet. erimus lo-
 cuturi. Distinguemus vero hanc in tres
 partes principales.

Prima de sepulture exhibitio.
Secunda testamentorum executio.
Tertia suffragiorum coicatio.

De defunctorum corpora sunt sepelienda
 et qualiter ecclesiastica sepultura pro-
 uide potest vel obesse. Caplan. i.

Prima pars pietatis quam debet
 defunctis de sepulture exhibi-
 bitio. Et per huius declarationem
 tria sunt disputanda. Primum vtrum
 defunctorum corpora sint sepelienda.
 Secundum vtrum possit morientibus eccle-
 siastica sepultura. Tertium vtrum obit in
 peccato mortali decedentibus. Circa
 primum dubium posset aliquis arguere quod

corpora defunctorum non sunt sepelienda.
 Nam dicit Virgilius. facilis iactura
 sepulchri. et Seneca de remedijs for-
 tuitorum. Si nihil sentio non pertinet
 ad me iactura corporis in sepulchro. et
 idem in libro de tranquillitate animi. Mina-
 bas Theodoro probo morte insepulta
 Cui ridet. Sanguis in tua peccate est
 si te ineptum dico si putas mea iteresse
 supra terram an infra putrefieri. Ingit
 etiam Tullius in quonibus tusculanis. quod
 Socrates et Anaxagoras crediderunt
 sepultura supra uacua. nihilque mali atque
 inhonesti esse iactum cadaver squallidum
 abiectum et inhumatum: quem ritum serua-
 bant Caspii omnes. Diogenes insuper Ci-
 nicus insit se inhumatum proici voluerit
 canibus et feris. Quid ferarum mihi
 nihil sentienti oberi lamiatum? Resert
 adhuc Eusebius libro. i. de euangelica pro-
 patione. Quod hyrcani rapacis generis ani-
 mas proferre defunctorum corpora conue-
 runt. Sed contra tales vanos mores
 inhumanturque finis est omnis scriptura tam
 scripturarum quam moralium prophetarum. Unde Beatus. 27.
 Laudat de pietate Habraam qui sepe-
 liuit Sarram mortuam in hebron in tra-
 chanaa: et sepeliuit eam in spelunca agra.
 Et Beatus. 25. Et. 13. q. 2. c. hebreo dicitur. Quod
 Isaac et Ismael sepelierunt Habraam
 in spelunca duplici. Et Beatus. 49. Ja-
 cob in extremo vite benedictione da-
 ta filiis suis precepit eis dicens. Ego con-
 gregor ad populum meum. Sepelire me
 cum patribus meis in spelunca dupli-
 ci que est in agro hebron in terra cha-
 naam quam emit Habraam. Et Jo-
 sue ultimo habetur qualiter eo mor-
 tuo sepelierunt eum filii israel in finibus
 possessionis sue Ibidem etiam habetur quod ossa

Joseph que tulerat de egypto sepe-
 lierunt in sychem: et quod Eleazarum filium
 Aarō sepelierunt in gabaath fratres et
 filii eius. Et Iudith. 16. sit mentio de se-
 pultura Samsonis. Et. i. regl. 25. de se-
 pultura Samuelis. Et. 2. pal. c. 9. de
 sepultura Samuelis. Et. i. Mach. 9
 c. 8. de sepultura Jude machabei. Et. 2
 Regl. 7. c. dixit. David viris Jabes
 Galaad qui sepelierat Saul Bene-
 dicti vos a domino: qui fecistis misericordiam
 hanc cum domino vestro Saul et sepe-
 listis eum. Et. 21. dicit. decreto. c. nunc autem
 in glo. dicitur. Quod si quis maderet corpus
 suum non sepeliri: quod fecit Marcellinus
 papa in detestatione idolatrie commis-
 se non est implendum. et Valerius libro. 5. ru-
 brica de ingrati reprehendit athenienses
 sepeliri non permisit nisi Cymo eius
 filius carcerem pro eo intrasset. vnde Va-
 lerius ait. Nec te Cymo silentio iuol-
 nam quoniam patri tuo sepultura vol-
 untariis vinculis emere non dubita-
 sti. et idem Valerius libro. 1. Rubrica de so-
 nis narrat. quod Symonides poeta
 peregre vadens cum nauis in qua erat
 applicuisset ad littus et corpus inhu-
 matum iacens vidisset: sepulture man-
 dauit. huiusmodi beneficiis is qui sepul-
 tus fuerat motus nocte sibi in somnis
 apparuit eum ne primo die nauiga-
 ret monuit qui somnio parens in tra-
 remansit. Illi vero qui inde recesserant
 nauigantes in eius conspectibus percellis
 et fluctibus absorpti sunt et suffocati et
 ipse letatus est qui vitam suam magis
 somnio quam nauis commiserat. et idem Va-
 lerius libro. 5. rubrica de humanitate co-
 mēdat cesarem qui caput sui hostis

Dompeii sibi per regem egypti destina-
 tum honorifice cremari et sepeliri fecit.
 Ibidem etiam laudat Hannibalem qui
 successiue tres romanos Paulum Scac-
 cum et Marcellum hostes ipsius honori-
 fice sepeliuit. Respondendum est ergo
 ad dubium propositum secundum Ricl. in 4. di-
 45. Quod defunctorum corpora sunt sepe-
 lienda propter tria. Primum propter
 astruendam resurrectionem futuram propter
 quam Paulus mortuos vocat dormi-
 tes. Ut ergo subleuet spes ad resur-
 rectionem vere sciendam corpora sepul-
 ture traduntur. Secundo corpora sepul-
 ture sepeliuntur propter amouendum horro-
 rem. Unde Quintilianus libro. 5. Decla-
 mationum ait. Ad operiendam federtatem
 subtrahendaque dolori materia mor-
 tuus viuentium causa sepelitur. Tertio
 corpora defunctorum sunt sepelien-
 da propter meritacionem ut illa sepe-
 lientes propter misericordiam mereant
 propter hec omnia. Aug. libro. 1. de ci. dei
 c. 12. ait. Non sunt contemenda et abij-
 cienda corpora mortuorum maximeque vi-
 rozum iustorum atque fidelium: quibus tanquam
 organum et vasis ad omnia opera bona
 sanctus vsus est spiritus. Si enim pro-
 terna vestis et annulus ac si quod huius-
 modi tanto carius est posteris quanto
 erga parentes maior affectus nullo modo
 ipsa spernenda sunt corpora: que vtrique mul-
 to familiari atque coniuncti quam quolibet
 indumenta gestant. Nec enim non ad or-
 nametum vel ad amorem quod adhibetur
 extrinsecus: sed ad ipsam naturam hominis
 pertinet. Unde et antiquorum iustorum funera
 officiosa pietate curata sunt et ex rege
 celebrata et sepulca. puissa spiritus vni-
 uersi ueritatem de sepeliendis et transferendis suis

13.

corporibus filijs mādauerūt. 7 Tho-
bias sepeliēdo mortuos deū pmeruīt
se tēte angelo mēndaf. Ipse quoq;
dominus die tertia resurrexurus re-
ligiose mulieris bonū opus p̄dicat p̄
dicandūq; cōmendat ut vnguentum
p̄ciosū sup mēbra eis effuderit atq;
hoc ad eū sepeliendū fecerit: 7 lauda-
biliter cōmemorāf in euāgelio q; cor-
pus eius de cruce acceptū diligenter
atq; honorifice tegēdū sepeliēdūq;
curarūt. hec Aug⁹. **Secūda** dubiū
erat utrū p̄sit in caritate moriētibus
ecclesiastica sepultura. Loquor d̄ his
qui habēt aliquod purgabile. Et r̄i
det Ric. q. nō p se s̄ p accidēt. 7 hoc
triplici rōne. **Prima** est p̄p̄ inspicē-
tiū excitatiōe inq̄tū. s̄. inspicētes se-
pulturā memoriā retinēt defuncto:ū
7 p̄ eis orant. vnde Augusti. li. d̄ cu-
ra p̄ mortuis agēda. ait Monumētū
eo q; moneat mētē. i. admōeat nūcu-
patur. hinc Gregi. li. 4. de al. Petro
eū interrogāti 7 dicenti. putamus ne-
aiabus eo:ū aliquid prodesse posse si
mortuo:ū corpora in ecclesijs fuerint
sepulta. Rūdet cū graua peccata nō
deprimunt hoc prodest mortuis si in
ecclesijs sepeliānt q; eo:ū proximi q̄-
tiens ad eadē sacra loca conueniunt
suo:ū quoq; sepulchra aspiciūt reco-
dantur: 7 pro eis domino p̄ces sūdūt
Nā quos peccata graua deprimunt
non ad absolutionē: s̄ potius ad ma-
iorem dāna: ionis cumulū. eo:ū corpa
in ecclesijs ponūtur. hec ille. **Secūda**
ratio est p̄ op̄ ministrozū ecclesie ofo-
rē. a ille qui ecclesie deseruiunt tenēt
et eius paribus pro illis frequētius 7
sp̄cialius o. are. **Tertia** ratio est p̄

pter sanctorū deuotionē: credēdum
nanq; ē q; facti illi ad quozū honorē
fabricata ē ecclesia: orant pro eo qui se-
pelitur in illa: uel a⁹ cimiterio: p̄ op̄
reuerētiā 7 deuotionē ipsius eligētis
sepulturā ibidē. Uñ Augi. i. q. 2. c. nō
existimemus. ait. Q̄ d̄o quibz apud
memorias martyzū sepeliat. hoc t̄m
mibi videtur prodesse defuncto: ut cō-
mēdāns eū ad martyzū patrociniā af-
fectis pro illo supplicationis angēf
Notandū tān̄ circa electiōe sepul-
ture q; quilibet adultus compos sue
mētis: libere pōt vbi cūq; voluerit i
loco magis religioso eligē sepulturā
Uñ Gratia⁹ i. q. 2. §. 2. ait. Ubi q; q;
tumalandus sit in voluntate eius cō-
sistit. Excipiūtur religiosi qui nō p̄t
sibi eligē sepulturā: s̄ in suis monaste-
rijs 7 ecclesijs sepeliūtur: nisi quādo
morianf essent adeo remoti a mona-
sterijs sui ordinis q; non possent cō-
mōde deportari ad illa: quia tūc pos-
sent eligē. ext̄ eo. c. religiosi. li. 6. Im-
pubēs etiā nō possūt sibi eligē sepul-
tura: s̄ parētēs eoz possunt eos sepe-
lire vbi cūq; voluerint: si cōsuetudo
fr̄e hoc habeat. al nō. Ext̄ d̄ sepultu-
re. c. in nra. i. tex. 7 i glo. Et i. c. d̄ v̄roze
in glo. Insup q; nō est cōpos sue mē-
tis: non potest eligē sepulturā: extra
de success. ab intest. c. cum dilectus.
Uroz vero si non eligit sepulturā se-
peliri debet vbi sepultus est suus ma-
ritus. Et si plures habuit sepeliri de-
bet vbi sepultus est vltimus: 7 licet
multa dicantur de sepulture electiōe
t̄m multz statur cōsuetudini ut dicit
Ric. vbi supra. Pōt etiā quis eligē
sepulturam in loco minus religioso

dimissa antiqua ut p̄z extra eo. li. 6.
.c. cū quis. **Tertū** dubiū erat. Utrū
oblit ecclesiastica sepultura i peccato
mortali decedentibus: q; d̄. i. q. 2. c.
q;bas. 7. c. cum graua. Imp̄is nocet i
loco sacro sepeliri. Respondet Ric. q;
impio nō nocet ecclesiastica sepultura
nisi inq̄tum hanc sepulturā sibi indi-
gnā p̄p̄ humanā gloriā p̄curauit.
Sed quid dicemus de sumptibz 7 ex-
pensis que sūt in funere etiā honorū
7 in caritate moriētium? Nōne meli⁹
esset si darent paupibz 7 indigentibus
q; sic illas exponē ad quādam quasi
pompam 7 gloriā? Rūdet Ric. vbi
sup q; pompa exequiaz si fiat fm cō-
suetudinē patrie 7 nō cū nimio excef-
su non est reprehensibilis. Quāmmo
faciē ad cōsolatiōez viuoz 7 s̄bleua-
tiōē sp̄i ad resurrectionē futuram.
Nō enī tenet homo de necessitate fa-
cere oē bonū qd̄ pōt. faciēs aut sum-
ptus in sepultura q̄s posset alibi me-
lius collocare: nō faciē eos inq̄tū est
opus minus vtile: s̄ inq̄tū vtile. Nōn
dū t̄m q; nō debēt in ecclesia seu cimate-
rio ul loco sacro infra scripti sepeliri
Primo nullus infidelis nec iudeus:
nec pagan⁹ nec heretic⁹: ut p̄z de s̄fēz
di. i. c. ecclesia. 7. c. sequenti. Et. 24. q.
2. c. sane. Et si sepulti essent tales i ec-
clesijs debet exhumari 7 p̄ici ext̄.
Secūdo interdicit sepultura ecclesiastica
moriētis ut tomamēto. Et exponit
Docti. etiā si q; ibi vuln⁹ letale acce-
pit licet postea s̄p̄uixerit: qui quis
penitēat et ei exlaristia nō negē: ca-
rebit t̄m ecclesiastica sepultura: ext̄ d̄
tomamētis. c. i. Hoc t̄m de illo itel-
ligit qui venit cā exercendi se i tome

amēto. Et est fm B̄uil. de armigeri
eorum qui eis i armis seruiunt: extra
de tomamētis. c. 2. Sec⁹ d̄ ast̄rib⁹
cū curiositate. **Tertio** phibet sepul-
tura his qui sc̄p̄s occidūt: ut patz
i. q. 2. c. quibus. Et. 23. q. 5. c. placuit.
Quod intelligēdū est fm Euilidm̄
Si interfecerūt se ex desperatione ul
iracūdia. Secus si ex fortuitate 7 hi⁹
Unde in. c. ex parte: ext̄ de sepul. dicit
Berū q; si q; p̄pter fugam precipita-
ret se in aquam: q; inde credēbat sic
euadere nō imp̄tat ei etiā si cōtra
etiāz eueniat. Quarto negat sepul-
tura ei de quo certuz est 7 manifestū
nō fuisse confessū ul nō coicasse semel
in anno: ext̄ de pe. 7 re. c. ois. Et hoc
intellige nisi in articulo mortis signa
contritionis 7 huiusmodi emendati-
onis ostendat. **Quinto** expellitur a
sepultura ecclesie monach⁹ qui rep̄-
tur proprietarius in fine vite qui de-
bet in sterquilinio sepeliri. ext̄ de sta-
tu monachoz. c. supe. quodam. **Se-
xto** blasphemus dei si moriat absq;
penitētiā postq; blasphemauerit nō
sepelitur in loco sacro: extra de male-
dicis in fine. **Septimo** generalit̄ gli-
bet notoz⁹ peccatoz si moriat absq;
penitētia in ipso mortali peccato p̄-
uand⁹ est ecclesiastica sepultura. i. q. 2.
.c. nō estumen⁹. Ad pbādū aut cōtri-
tiōe alicui⁹ peccatoz mortis sus-
ficiēt vn⁹ test. 26. q. 5. c. g. recedūt. Itē
infidicū sepultura tēpore infidicū ill⁹
de illo loco vbi est positum infidicū
dum durat. Itēz errocatas excoica-
tione maior in illa morientibz 7 etiā
miori fm B̄uil. q̄n hoc est notozum
Sūt 7 alia multa circa hāc materiāz

que ideo dimittim? q non est neces-
sariū ut populis predicent. Sacerdo-
tes autē 7 curati: q talium debēt ha-
bere sciam videat titulum de sepul.
li. 3° 7 6. decretaliū. Ideo hanc partē
concludē volētes: dicimus q magna
est pietas satisq comēdabilis defun-
ctorum corpora sepelire hinc pter ea
que dicta sūt laudas 7 magnus Alex
qui vt. **D.** Curtius refert. Inuentio
Dario a suis breuidō vulnerato 7 ex-
tincto in vehiculoriso corpe fudit la-
lachrymas: fecitq eum moze regio se-
peliri.

D. De executione testamētorū 7 q di-
latio eorū p iudicat aīab? testatorū si
sint in purgatorio. **Caplin. 2.**

Secunda pars pietatis defun-
ctorū dī testamētorū execu-
tio: in quo adhuc tria dubia
occurrūt delaranda. **1°** vtrū testamē-
ta possint infringi. **2°** vtrū execu-
tores teneant statim illa exequi. **3°** vtrū
dilatio executori p iudicat aīe testato-
ris. **Ad** p̄mū dubiū posset aliqs ar-
guere q nullū testamētu sit infringēd.
Nā ut scribit extra d̄ testa. c. iudica-
tis. Volūtas testatoris t̄ p oīa ad-
pleri. S̄ testamētu continet vltimaz
volūtatē testatoris. **ḡ 2°. 7. 16. q. i. c.**
cōsideratio dī. Consideratio ecclesie
vtilitatis hoc postulat: ex iusta dispō-
satione testatoris seruādū arbitriū.
S̄ cōn̄ ē qd̄ habet. **6. q. i. m. c. admo-
nere.** vbi Greg^o ait. Admōne te vo-
lūm^o ne pie defūctorū volūtates tua
q̄ absit remissioe cassent. **3bi. d. glo**
sup vbo pie. secus si sint iuste q̄ testa-

in iusta sūt infringēda. **Rūdet Ricl in**
4. di. 45. q̄ aut testamētu ē rōnabi-
liter factū: ita q nō sit contra egratē
iuris naturalis nec diuini nec positiuī
Et tunc nullo mō est infringēdū. Aut
testm̄ est irrationabiliter factū: 7 tūc
licitū est 7 debet illud infringē. Est
autē testm̄ irrōnabile triplici ratione.
1° ratione testatoris. **2°** ratione rei
testate. **3°** ratione modi testandi.
1° Primo ratione testatoris: cuius sc̄z non
potest facere testamētu. Nam neq
episcopus neq religiosus neq fatuus
potest facē testm̄. dicit tñ Ricl. **q̄ ep̄s**
aut h̄ bona que sibi p uenerūt ex hē-
ditate vlt̄ artificio aut doctrina añq̄
esset episcop^o. Aut nō habet nisi red-
ditus ecclesiasticos 7 mobilia que sibi
ex illis reddidit^o p uenerūt. De p̄mis
bonis: q̄ ppietas illoz ē sua pot lici-
te facē testamētu: est d̄ testa. c. quia
nos. Et. c. relatu. 2. 7 12. q. i. c. ep̄i. Si
tñ ep̄s ecclesiam leserit damnū ecclesie d̄z
de rebus eius resartiri. 7 de residuo
si quid fuerit testari p̄t. De redditi-
bus aut ecclesiasticis 7 de mobilib^o q̄
p̄ sui cōsecrationē acq̄sierint et̄ i: q̄
talia dicūt cōseruari eidē ecclesie. C̄
rō est q̄ que intuitu seu consideratu
ecclesie receperūt illoz bonoz p̄petas
sua nō est: s̄ illoz sūt rātū dispōsato-
res 7 administratores nō possūt facē
testamētu. Et q̄uis de rebus ecclesie
nō possint aliqd̄ donare iure testamē-
ti: possūt tamē donare de mobilibus
causa elemosyne siue sint sani siue in-
egritudine etiam mortali constituti.
Ex quib^o colligit^o q non est idem dis-
pensare 7 testari. Unde episcopis p-
mittit^o de bonis ecclesie elemosynam

facere 7 non testari: extra de testa. c.
ad hoc. Testatorem enī oportet esse
dominū rerū de qbus facit testamētu.
Sed dispōsatorē nō oportet eē d̄m
rerū: d̄ qbus facit elemosynā. Un̄ est
c. c. q̄ nos. in glo. dī. Clerici de rebus
ecclesie nullū p̄t facere testamētu: cum
earū ppietas non sit sua. Similiter
religiosus cum nō habeat ppriū nō
potest facere testamētu: ut ptz. 19. q.
3. c. ga. Et in. c. relatu. 7 si dicatur de
Paulo primo heremita q̄ in testamē-
to reliquit collobiū suū. i. tunicā supio-
rē. Athanasio alexandrino ep̄o. 7 tu-
nicā interiorē beo Anthonio. **Rūdet**
Ricl. q̄ q̄uis Paulus prim^o heremita
fuerit religiosissim^o sanctitate nō erat
tñ in religionis statu. Unde nō ē sile-
de heremitis 7 de illis q̄ sunt i statu
religiōis ut ptz in. 6. sequēti p̄ palle-
gatum. c. relatu. Adhuc fatū nō p̄t
facere testamētu est de success. ab in-
testa. c. cum dilectus. Et instiū. quib^o
nō est p̄missum facere testamētu. 6.
furiosi. Illū enī qui facit testm̄ oportz
esse cōpotē mentis sue p̄ illo tpe quo
facit testm̄. Secūdo testm̄ ē irrōna-
biliter factū rōne rei testate. Cum q̄s
facit testamētu de re quā non habet.
Sicut dī de Lipethopo. Ipse. n. cum
in extremo vite venisset testamētu
condidit in quo multa millia ducato-
rum in pios vsus dimittebat. Cū vō
circūstares introgaret quis esset exe-
cutor: rāte pecunie distribuende. Rū-
dit trussatorie. hic est p̄ctus. vñ tra-
ctum est vocabulū illud aut vulgare
puerbiū. Qui sta et p̄cto disse Lipethopo.
Sunt 7 alij qui testat^o de bo-
nis que habēt tñ ad illos nō p̄tinen-

tib^o eo q̄ acq̄sita sūt p vsuras malos
cōtractus rapinas iniusticias fraudu-
lentias 7 huiusmodi. 7 debēt p̄sonis
certis. Secus vō q̄n illo: um reitū^o
eēt incerta. **3°** Tertio testm̄ ē irrōna-
biliter factū rōne mōi testandi puta cū q̄s
exhereditat suos heredē qui exhere-
ditari nō meruerūt dans totum alij
Talis facit contra egratē iuris nālis
etiā si det ecclesie. Et testamētu: tale
nō est suandū. pp̄tea dī ab Aug^o in
sermone de cōi vita clericoz. 7 is. q.
vlt. c. q̄cūq̄. Quicūq̄ exhereditato
filio heredē facit ecclesie. querat aliū
qui suscipiat nō Augustinū. Et infra
q̄ laudabile factū sancti Aurelii
thaginēsi ep̄i. Quidā enī cū filios nō
haberet nec speraret: res suas oēs re-
tentu sibi vlt̄ fructū: donauit ecclesie.
Nati sunt illi filij. Reddidit ep̄s: nec
opināti ea que illi donauerat. In p̄ca
te habebat ep̄s nō reddere: s̄ iure fo-
ri 7 non iure poli. i. quadam naturali
equitate. ut dicit glo. ibidem. **2°**
Secundū dubium. vtrū executores testa-
mentorum teneantur cito. s. infra annū
executionē complere. Et respondet
Ricl. in. 4. di. 45. q̄ aut testator
p̄pus determinat: infra qd̄ testamētu
vult esse impletum aut nō. Si sic non
tenēt executores centione necessitatē
vsq̄ ad illud tempus testamētu im-
plere: nisi uiderēt citius explendo se
posse facē aīe defūdi vtilitē maiorē.
Tūc. n. 7 si i foro iudicij p̄pelli n̄ pos-
sent ad citi^o implēdū: tñ ad hoc eos cō-
scientia deberet cōpellere: q̄ p̄sup-
ponendum est q̄ voluntas defūdi
fuit ut illo modo 7 illo tpe testm̄ im-
plerēt q̄ esset expedientius anime sue

Si autem non determinat tempus infra quod velit testamentum impleri, tunc dico: quod aut executores habent libere bona: de quibus possint statim testamentum implere aut non habent. Si habent tunc implere tenentur quod citius possint: quod debetores sunt illis quibus legata sunt facta. Et sic dicitur. ff. de re. iur. In omnibus obligationibus in quibus dies non ponitur per sententiam die debet. Unde illi executores qui per longum tempus tardant suam executionem implere necatoribus egentium compantur propter ea dicitur. q. z. c. g. obligatos. Qui obligationes defunctorum aut negant ecclesiis: aut difficile reddunt tanquam egentium necatorum: et coicentur. et secundum gloriam ibidem hoc non intelligitur de obligationibus voluntariis: sed de illis bonis que relicta sunt ecclesiis. Et c. sequenti ad huc dicitur. Qui obligationes defunctorum retinet: et illi que ecclesiis tradere demonstrant ut infideles sunt ab ecclesia abjiciendi. Executores etiam si illa bona retinent pro seipso: sunt sic fures et raptores et sacrilegium committunt: sicut per 13. q. z. c. clericus. Et per 7. q. 4. c. sacrilegium. Unde si executores infra annum saltem ammonitione episcopi: pias voluntates defunctorum non implent cum possent si velent per episcopum debent impleri. ut non est de testamentis. c. nos quidem. et c. tua nobis. in glo. Et c. Job. in textu. Si autem executores non habeant bona in premissis de quibus possint infra annum testamentum implere non credo propter hoc quod devoluatur premissa eorum per annum ad episcopum. Tenentur tamen facere quod in se est ut bona habeant et habita debent distribuere quod citius possunt. Tertium dubium erat. utrum dilatio executionis in aliquo prejudicet eis

testatoris. Et videtur Ric. q. de: cuius duplex est ratio. Una: quod quanto citius ecclesie et pauperes quibus legata sunt recipiunt illud quod testator eius legavit tanto ferventius et certius orant per animam defuncti. et orare tenentur: et quanto tardius recipiunt quod eis legatum est: tanto tepidiores sunt ad orandum et magis tardant orare per animam eius. scilicet testatoris defuncti. Acceleratio autem ferventium orationum per animam defuncti multum valet ad eius alleviationem et celeritatem executionem. Alia ratio est. quod sicut defuncti in caritate aliquid purgabile secum portant in hac vita meruerunt ut elemosine si pro eis deus eis profuerit non ad augmentum gratie: sed ad alleviationem et abbreviationem pene. Sic testator testamentum suum faciendum meretur ut eius executio pro morte valeat non ad augmentum gratie: sed ad alleviationem et abbreviationem pene sue. Et ideo quanto testamentum suum citius executioni demandat: tanto citius alleviatur: et quanto tardius sui testamenti executio impletur: tanto tardius ceteris paribus incipit alleviari et tardius liberatur. Si tamen legata sua nunquam solverent non propter hoc perpetuo remaneret in pena quousque propter hoc multo tardius liberaretur ab ipsa. Et predictis partibus quod gravissimi peccat et quod magna perditione faciunt hi qui executiones testamentorum sibi commissas non complent quod citius possunt habita cooperentur oportunitate.

Quo hi qui sunt in purgatorio ita ut possint per suffragia vivorum et de suffragiorum fructu. Caplm. 3.

Tertia pars pietatis: que de factis debet: dicitur suffragiorum coicatio. Et per huiusmodi intelligentia tria dubia erunt discutienda. Primum utrum suffragia vivorum possint defunctis. Secundum utrum suffragia facta de terminante per uno possint omnibus existentibus in purgatorio. Tertium utrum defuncti possint suffragia facta a vivis existentibus in peccato mortali. Ad primum dubium possit aliquis arguere: quod suffragia vivorum non possunt pro defunctis. Nam apoc. 14. c. dicitur. Opera non illorum sequuntur illos. sed vivorum non in unum operibus alienis. et Ecclesiastes. 9. dicitur de mortuis. Non habent partem in opere: quod sibi sole gerit. sed idem quod prius. Si contrarium est illud quod scribitur. 2. Machab. 12. Sancta et salubris est coicatio per defunctis exorare: ut a peccatis solvantur. et Augustinus in enchiridion. ait. Non est negandum defunctorum animas pietate suorum viventium relevari cum per illis sacrificium mediatorum offerunt: vel etiam in ecclesia sunt. Ric. q. animarum quedam sunt beate iam in celo. quedam sunt damnate in inferno per peccatum originali et actuali: vel per originalem solum. quedam sunt in caritate sua expletas penitentiam in purgatorio. Beatis non possunt vivorum suffragia: quod non indiget. unde Augustinus in enchiridion. dicit quod sacrificia sive altarum sive crucium et inaz pro defunctis valde bonis gratiarum actus sunt. Et idem habet etiam de cele. mis. c. cum. Martine. Danat. et. suffragia non possunt: ut ostensum est super eodem sermone. Sunt tamen consolatioes vivorum. An ab aut existentibus in purgatorio possunt vivorum suffragia non ad augmentum gratie tantum facere: sed ad pene earum mitigatores et abbreviatores. Quia ut dicit Augustinus in enchiridion. Cum vivum

ret in hac vita meruerunt: ut hec sibi postea possent prodesse. Ad auctoritatem ergo apostoli. dicitur. Suffragia vivorum: que sunt per existentibus in purgatorio: tunc opera eorum in quantum in hac vita meruerunt ut eis prodesset: si per eis fierent. Ad auctoritatem vero ecclesiastes dicitur: quod pro tanto mortui dicitur non habere partem in opere: que sibi sole gerit: quod tali operi non operatur. habent tamen partem in fructu operum. Sed per confirmationem vera dictorum notanda est sententia Gregorius. que ponitur. 12. q. 2. i. c. aie defunctorum. Aie igitur defunctorum quatuor modis solvantur. aut oblationibus sacerdotum. aut precibus sanctorum. aut carorum eius. aut ieiunio coicatio. Quod n. sacre hostie oblatione plurimum pro defunctis: appetit ex illo ex quo Gregorius recitat in 4. dial. li. Inquit. n. quod cum quidam monachus suus nomine Iustus ad exitum tremum veniens tres se habere occultos aureos idicasset: et de his gemiscens mortuus fuisset. Precepit Gregorius fratribus: ut corpus eius cum tribus aureis in stergilino sepeliret. Tandem cuidam e fratribus Gregorius precepit ut usque ad dies 30. oret pro eo hostiam imolaret. Qui cum iussu compleret: is qui defunctus fuerat in die 30. cuidam fratri sibi germano apparuit. Quod germanus respondit. hucusque male fui: sed iam modo bene sum: quod hodie coionem recepi. Sicut Gregorius in preallegato libro. ostendit quantum orationes possint existentibus in purgatorio. Narrat. n. de Paschasio: qui cum vir mire sanctitatis et virtutis extiterit: et suo tempore duo fuisset summi pontifices electi: convenissetque tandem ecclesia in unum. ipse tamen Paschasius quasi ex errore alium papam pretulit: et in hac sententia usque ad mortem permansit.

Qui cū esset defūct⁹: 7 dalmaticā se
retro suppositā demoniacus tetigis-
set: latum sanat⁹ ē. Post multū vero
tēporis cū Germanus capuan⁹ ep⁹
balneū ob grām sanitatē petisset p-
dictū Pascasiū diaconē stāte 7 obse-
quētē iuenit: quo viso uehemēter ex-
timuit. Et qd illic cātus vir faceret
inquisiuit. Qui p nulla alia causa se
in illo loco penali deputatū asseruit:
nisi q: i illa causa pōtificis plus iusto
sensit: 7 addidit. d. Queso te depre-
care deus p me: atq: i hoc cognosces
q: exauditus sis si huc rediēs me nō
iueneris. Qui cū p eo orasset: 7 illuc
post paucos dies rediisset: predictū
Pascasiū in eodē loco minime iuenit
Sūt 7 alia exēpla: que breuitatis cā
dimittimus. **S**ecūdū dubiū erat.
utrū suffragia facta determiante pro
vno p sint oibus exētib⁹ i purgatiōe
Et ridet Ric. q: ad causādū penam
occurrit virt⁹ agētis: 7 dispositō pa-
tiētis: q: actus actiuorū sūt i patiēte
dispositio: vt dicit. 2. de aia. Pōt q
diminui alicuius pena: vel p diminu-
tionē v̄tutis ex pte agētis: vel p di-
minutiōem dispositionis ad patiē-
dū ex pte sustinētis: sicut 7 p augmē-
tationē cuiuslibet illorū pena potest
augeri. Unde iequaliter dispositi ad
patiēdū ab equali virtute inequali-
patiūt. ppter ea dicit Auicēna. 6. pte
nāliū. Q: multū dispositus ad tristi-
tiā ex modica cā fortiter tristatur.
Qd autē didū ē videmus in exēplo.
Pena enī magnū onus portātis di-
minui pōt: vel p diminiōem grātia-
tis oneris: vel p aliquā confortationē
v̄tutis illius: q portat onus: qua mi-

nuis in ipsa dispositio ad patiēdum
ab oneris. Sic dico q: illo duplici mō
occurrit itelligere diminiui penā exētiū
i purgatiōe. Et quātū ad diminiuti-
onē pene mō pmo suffragia facta de-
termiāte p vno tm: alius nō p sūt: q:
sic v̄tus eorū non attingit: nisi illū ad
quē determināf: 7 cui applicat per
itētionem agētis. S: mō secūdo suf-
fragia facta p vno p sūt alius: q: mi-
sericordia dei puidēte suffragia scā
p quocūq: i purgatiōe oibus alius
inotescūt. Et q: sese diligūt ex cari-
tate: nec sibi iuicē iuidēt imo omnes
gaudēt de pene illi⁹ alleuiatōe: p q
facta sunt suffragia. Quodlibet autē
gaudiū reddit gaudētē: min⁹ dispo-
sitū ad penā tristatē: q: fm sētētā
Art. 2. ethi. c. vltio. Cuiusq: tristitie
repugnat fm formā grātis quecūq: de-
lectatio: 7 iō mitiget eā. Notādū tm
q: si suffragia fierēt p plurib⁹: nō tm
pdesent cuiilibet quātū si fierēt pro
illo solo: q: si tm pdesēt: sequeretur
q: ille q: p vno defūcto tenet dicere
missaz vnā: 7 vnā p alio si dicēt vnā
p illis duobus cuiilibet solueret illd
ad qd sibi tenet. Preterea bonū fini-
tū: qd sufficēt ad plenariam liberatō-
nē vni⁹ aie de purgatiōe: sufficerz
ad liberatōem oium aliaz ad eqlem
penā obligataz. Preterea consuetudo
ecclesie est iutilis: que suffragia ali-
quādo facit p specialib⁹ psonis: que
oia falsa sūt. fuere tm quidā dicētes
q: suffragia facta p pluribus tm p sūt
cuiilibet quātū si fierent p vno solo:
sicut cādela accēsa p pluribus: 7 le-
ctio lecta p plurib⁹ tm quēlibet iu-
uāt q̄tum iuarēt si p eo solo cādela

accēderet: vel lectio legēf. S: ridet
Ric. q: hec exēpla nō valēt: q: lumen
cādela 7 vox doctoris s: coicat per
nature necessitatē. Suffragia autē coi-
cant p suffragatis itētionē. **T**er-
tiū dubiū erat. utrū defūctis p sint
suffragia scā a viuis exētib⁹ i p̄tō
mortali. Et ridet Ric. in. 4. di. 45.
Q: malus faciēs aliq: bona opa p de-
fūctis: aut fac ea sic actor: aut sic mi-
nister. Prio mō illa nō p sūt defūctis:
ēt si ea faciat mediāte bono ministro:
nisi aliq: p accūs iōtū paupes scāti
p elinis receptis ab illo malo excita-
tur ad orādū p illis defūctis: p qb⁹
ille mal⁹ hō eis elinas dedit. Si autē
fac ea ut minister distiguēdū ē: q: aut
fac ea ut minister public⁹ dei 7 ecclesie:
vt sacerdos q: celebrat missā vl ex-
quias mortuorū: aut fac ea vt minister
alic⁹ puate psonē. Prio mō dico q: p
sūt defūctis: q: malicia ministri nō tollit
efficaciā sacri. Si autē fac ea vt mini-
ster puate psonē. aut illa psona quā-
do sibi pcepit tale op⁹ fieri. 7 qn fa-
ctū est erat in caritate: aut nō. Prio
mō dico q: p sūt defūctis p quib⁹ sūt
Et siue ille qui mādauit fieri migra-
uerit de hac vita: siue nō: q: h opus
pncipalr ipsius ē q: h fieri mādauit.
Si vō erat i p̄tō mortali. aut hoc
erat qn mādauit fieri. aut qn op⁹ exe-
cutōi mādātū ē. Si p mō: dico q: illa
opa nō p sūt defūctis p qb⁹ sūt: q: quis
sit in caritate p illo tpe quo suū mā-
datū executori demādat: nisi tūc illd
itez fieri mādēt. aut demādatōez fa-
ctā de nouo acceptet: q: op⁹ ipsi⁹ nō
ē nisi iōtū illud fieri mādāt: vel acce-
ptat. Si autē erat i p̄tō mortali qn

demādat opus bonū executori: qui
erat i caritate qn pcepit fieri. dico q:
tūc opa p sūt defūctis p qb⁹ sūt: ma-
xime q: sūt a precipiēte rōe illi⁹ ad
volūtatis: quā habuit qn ea fieri pce-
pit. verūtm cū nemo sciat utrū odio
an amore dignus sit: nō debet hoies
rechi a coicatōe suffragiorū erga de-
fūctos: 7 potissimū tenē d: vnusq: q:
firmis q: sep valet missa 7 alia bona
q: fac hō: vt minister ecclesie. Supdite
itaq: sūt pietatis ptes: quā debent
vni mortuus exhibē. S: si q: possit
ad purgatiōem vsq: descēde: audirz
pfecto clamātes 7 ciulātes q: pluri-
mos: ac voce q: rula lamētātes. Audi-
rēt qdē ptes 7 mres. d. O filii in-
grati: qb⁹ bona nra dimisim⁹ succur-
rite nobis. Audirēt q: suas vxores
vocātes. O vxores ipse i qb⁹ s: fiden-
tiā hntes: diuitias nras vobis dimi-
sim⁹: Bvenite miseris: 7 nos adiuua-
te: vt eruamur ab his atrocissimis pe-
nis. Audirēt 7 alii clamātes. O cō-
missarii. O executores testōz nrorū
expedite fidelr q: vobis omiū. Multi
nāq: sūt 7 qn innumerabiles: q: citi⁹ a
purgatiōe liberarēt si viuētes illos
iuarēt. Idcirco pcurēt oēs bēigne
7 caritatie orār p defūctis: aliaq: pie-
tatis opera illis ipēde: vt sic merea-
mur i h̄ foculo dei obtinere grām: 7
in futuro sēpiternā glām. Amen.

Seria secūda q̄rte ebdomade i q:
tra gesima de purgatiōe: 7 atrocis-
simis penis: qb⁹ puniūt aie illoz qui
nō satisfecerūt in hac vita de peccat.
suis. **S**ermo. 48.
Pse autē Iesus nō credebat
semetipsū eis. Scribant B

¶ **¶**ba Job. 2. c. et euāgelio hodierno
Rara fides inuenit in hoīb⁹ h⁹ mū-
di: qui cū sepe blādiā mltū aicis: eo-
rūq; se faceat beuuiolos. adueniēte
tū necessitate aduersitateq; ingruēte
deficiūt: ppterca saluator n^r: qui p-
uidebat se tēpore passionis sue ab oi-
bus derelinquēdū n̄ credebat semet-
ip̄s cis qui crediderāt in noie ei⁹ pp-
ter signa que faciebat. ¶ **¶**uo exēplo
edocemur vt et nos dū possum⁹: dū
uiuum⁹: dū facultas adest aie n^re sa-
lutē accuratissime pcurē⁹: neq; si-
dendū ē multū i parētib⁹: aut filiis. i
viris aut vxorib⁹: in domesticis. uel
aicis: qm̄ vt dictū ē i pcedēti smone
sauerūt tales caros suos defūctos
tradē obliuioni. Et qm̄ pleriq; peni-
tētia negligūt de suis peccatis i hac
uita iplere: estimantes mitissimā sa-
tisq; leuē penā esse. et quādoq; nullā
penā. s. purgatorii. Idcirco in p̄nti s-
mone de ipso purgatorio crim⁹ locu-
turi: de quo tria mysteria crūt decla-
randa.

¶ Primum dicē vitatis.
¶ Secundum penalitatis.
¶ Tertium iocunditatis.

¶ De vitate et loco purgatorii: et de
istis qui post hanc uitā atēq; euolent
idiget purgari.

¶ Capitulu. i.
¶ Rimū mysteriū declarāduz
de purgatorio d^r vitas: in
quo tria sūt dubia absoluē
da. Primum vtrū sit ponē penā pur-
gatoriam p⁹ hac uitā. Secūdu utz
aliquis loc⁹ sit p̄p̄ius ad purgādū
aias deputat. Tertiu qui sūt hi q
vadunt in purgatoriū. Ad primū
dubiū ridet Boñ. di. 20. quarti. ¶

sicut dicit scriptura et auctoritates
sāctorū: et plures reuelatōes: et rōes
cōcordat. et ecclia v̄s affirmat: que
orat p ex̄tib⁹ in purgatorio: absq;
dubio post hanc uitā est ponere pena
purgatoriā. Et h colligif ex vbo xpi
d. Mat. 12. Qui dixerit v̄bū cōtra
spiritū sādū nō remittet ei neq; i hoc
seculo: neq; i futuro. In qua sētētia
dāf itelligi quāsdā culpas i h seculo.
qsdā i futuro posse i larari. Jo. 8. v.
. 25. vi. c. q̄lis. ait. Qualis hinc qsq;
egredif: talis i iudicio p̄ferat. S; tū
de quibsdā culpis esse aū iudicium
purgatorius ignis credēdus ē: p eo
qđ vitas dīc: q; si qs i spiritū sādū
blasphemā dixerit: neq; i futuro. Et Mat. 12.
. 5. Esto sētētia aduersario tuo cito
. i. scindere si murmurāti in malo aut
āgelo ad oppositū decertāt dū es in
via cū eo: me forte tradat te aduersa-
rius tu⁹ iudici. i. deo: et iudex tradat
te mistro. i. āgelo: et in carcere mitta-
ris. i. p angelū in purgatoriū deduca-
ris. Amē dico tibi nō eris inde do-
nec reddat nouissimū quadrātē. hoc
idē de carcere hui⁹ mūdi nō pōt itelli-
gi: eo q; nec ibi ponūf oēs tales nec
de carcere ifernali: q; ibi nūq; solui⁹
nouissim⁹ qdrās debite pene. sed de
carcere purgatorii hēt itelligi: q; d
illo exibit quis qn̄ solūcit nouissimū
qdrātē. Et adhuc ē i p̄mptu rō. qre
sit ponēda pena purgatoria. ¶ **¶** ut
dīc Aug⁹. et ponif a magro i lra. aut
hō punit: aut de⁹ punit: Sed frequē-
ter aliq; uertūf in fine qui nō punitur
in p̄nti. ḡ necesse ē q; puniatur a
deo. sed nō i igne ifernali siue eterno.

¶ **¶** in igne purgatorio. ¶ **¶** Itē si nō esset
pena purgatoria p⁹ hac uitā. ḡ q per
durat i culpa vsq; ad mortē. cū nullā
sultinuerit penā reponet de malicia
sua omodū: qđ ē fallū. Et si qs obui-
ceret q; p̄no: ē deus ad miserēdum
q; ad cōdēnādū: sed decedētē i mor-
tali statū cōdēnat. ḡ decedētē i carita-
te statū gl̄ficat. ¶ **¶** Itē potētio: ē cari-
tas ad eleuādū q; sit mortalis culpa
ad dēpnēdū. sed culpa mortalis sta-
tū eleuat i celū. ḡ nō ē ponē p⁹ mor-
tē aliq; sup̄pliciu. ¶ **¶** Itē stat⁹ p⁹ mor-
tē r̄ndz statū qui ē i uia. S; i via nō
cit nisi duplex stat⁹. s. bonoz et malo-
rū. ḡ similif p⁹ mortē. Ergo aia a cor-
pore recedēs: uel ē in paradiso cū boīs
uel ē in inferno cū malis. ¶ **¶** Hec Boñ
ad p̄mū. q nō ē simile glorificare de-
cedētē i caritate statū: sicut cōdēnat de-
cedētē i mortali: qm̄ iste q i mortali
ē: nihil hēt qđ sit dignū uita. Et iō
sūme ē disposit⁹ ad dānationē eter-
nā. et ppter hoc statū dānat iusta re-
tributōe. Sed ille q ē i caritate: cū
caritas simul stet cū ueniali culpa: et
reatu pene: pōt i se hēre aliq; dig⁹
pena. et q; gl̄a nō pōt simul stare cū
pena s; soz cōmēncesse ē pus debitū
illud solui p penā purgatoriā. ¶ **¶** Ad
. 2. dicit Boñ. q pōd⁹ caritatis hz
i se aliq; retardās vt culpā aliquaz
paruulā: uel reatū. Sed pōd⁹ p̄nti ni-
hil hēt eleuās: uel retardās. iō nō ē
simile de ascēsu p̄nti. Ad. 2. v. dō dō
q; lz duplex sit stat⁹ p̄ncipalis. s. bono-
rū et malo- rū. tū qui hz iustitiā i dupli-
ci est oia: Aut. n. ē i statu pfectoz p
fectōe cōpleta. et talis nō hēt crena

bilia: nec aliq; debita. et huic statui de-
bet uita eterna. Alii sūt i statu imp-
fectoz. et hi habēt cremabilia vtrius-
rimū: et etl. debita. iō opz p̄mū debita
solui: et cremabilia cremari aūq; itro-
ducāt in patriā. et hi purgātur pena
purgatoriā. Similif carētes iustitia
in duplici sunt differētia Quidā sūt
i statu paruuloz. et hi carent iustitia
originali. et bis cōpetit stat⁹ i limbo
sui pena sēsibili. Aliq; sūt i statu adul-
toz: qui carēt iustitia psonali: sū gra-
tuita p p̄p̄iā culpā. Et talib⁹ cōpe-
tit stat⁹ ifernalis. et sic p3 q; rō illa n̄
ualet. Possz ēt dici q; pena purgato-
ria nō dicit statū: sed magis transitū
de statu ad statū. ¶ **¶** Dubiū ab-
soluēdū erat. vtrū ad purgatorū aia
rū sit aliquis locus spālitr deputat⁹
et ridet Ric. di. 21. quarti. ¶ **¶** i ifer-
no sūt q̄ttuo: loca se habētia fm su-
peri⁹ et iferi⁹. In loco maxime ifimo
sūt dānati p p̄tō actuali. In illo q ē
imediate supra illū sūt dānati p o
solo peccato originali. In loco q cōse-
quē ē supra illum sunt aie que pur-
gāf: q; ibi de lege cōi purgant: quis
alique alibi purgēf ex aliq; cā spālī. s.
uel ut uiuētib⁹ aliquid nūtiēt: uel ut
suffragia p se ip̄tret: et ut patiendo
ubi peccauerūt dei iustitiā aliquibus
sēsibilib⁹ manifestēt. ¶ **¶** In q̄tto loco n̄
sūt alique aie: sed ante xpi aduētū:
ibi erat aie sāctorū p̄mū: que p̄mū
suā i purgatorio expleuerat. Et ille
que recedēs a corpore nihil purga-
bile portauere. Loc⁹ aut p̄nti vice-
bat sin⁹ Abzā: q; Abzā p̄m⁹ ab ifi-
delib⁹ se sparauit: et fidei signaculū
distictū accepit. Jo loc⁹ requiei q

debet aie ppe fide caritate formata
fm? Habiae dicit? e. Hugo tm li. 2.
de facis pte. is. c. 7. negare vide
tur aliqve vnu locu determinatu ce
purgationi aiaz dices. pbabili? esse
ut i his potissimu locis singule penaz
sustine credatur: in quib? culpa co
miserut: sicut multis sepe documētis
pbatu e. Alia v?o si que sūt haz pena
ru loca nō facile ass gnari videt. sed
setētia ista Hugo. nō acceptat a do
ctozib? nisi intelligat: vt dicit Bon.
fm dispēlatōem diuinā. nō s; cōez
legē: q; iprobabile e vt oēs aie q; pa
riū peccauerūt. parisi? puniā. Ideo
fm legē cōem credēdū e q; sicut lim
bus fuit iseri? sic 7 loc? purgatozi?
qui locus pars iferni credi? a gbus
dam ppter illud verbū Greg. i. 4.
dial. Sub eodē igne elcā? purgatur
7 dānatus cremat. Tertiu dubiu
absolendum erat. Qui sunt qui
vadūt ad purgatoziū. Et dicē possu
mus fm doctozes q; sūt tria hoium
gna. Primi quidē sūt qui cū venia
libus moriūt. Nā sic dicit magister
sup illo vbo. i. cor. 3. c. Si quis sup
edificat sup fūdāmētū h. auz. argētū.
lapides p̄ciosos. ligna. fenū. stipulaz.
vniuscuiusq; op? manifestū erit. Dies
eniz dñi declarabit: q; in igne reuela
bit: 7 vniuscuiusq; op? quale sit ignis
pbabit. Per lignū fenū 7 stipulā in
telligūt venialia peccata p quādam
similitudinē: q; venialia i eodē s̄bie
cto cū caritate existētia pnt p ignem
purgatoziū: 7 spiritalē ignē carita
tis 7 dilectionis cōsumi: sicut lignuz.
fenū. stipulaz cōsumūt p ignē. 7 ga
tardi? cōsumit lignū q; fenū: 7 fenuz

q; stipula. iō p lignū significatur ve
nialia grauiora. p fenū media. p stipu
lā minora. Secūdi q; vadūt in pur
gatoziū sunt qui pniā an obitū suū
nō egerūt: sicut cōtigit his qui absq;
pessione moriūt. Tertiu sunt
hi qui iūctā sibi pniā nō cōpleuerūt
Nā pniā i pessione a sacerdote iniū
cta. aut e maior. aut equalis. aut mi
nor. Si autē e maior: tūc id qd homo
plus fecerit cū mori? i augmentū sue
glie cedit. Si e equalis: tūc suffic ad
toti? pene dimissionē. Si autē fuerit
minor: tūc id qd residuū est ex v̄tute
diuine iustitie i purgatoziū emēdat:
ne aliq; peccatū remaneat ipunituz.
De volūtate illoz qui patiūtur i
purgatoziū: 7 de grauitate penaruz
7 de ministro p que deus infligit pe
nas illaz. Cap. 3. z.
Secūdu mysteriū principale
de purgatoziū declarādum
dī penalitaz i quo tria du
bia sūt apieda v; Primum vtz pēa
illa sit volūtaria. Vtrū sit maxi
mū oium penaruz t̄paliū. Tertiu vtz
p mysteriū demonū infligatur. Ad
primū dubiu rīdet Bon. q; aliq; pe
na dicit triplicif volūtaria. vno mō
q; assumit a volūtate imperate: sicut
e p̄nalis pena. Alio modo q; sustine
tur a volūtate acceptate: sicut e pe
na martyz: q; a deo placet q; ea libe
rari nō vellēt. Tertio mō est quedā
pena: que acceptatur 7 sustinetur a
volūtate celebrate: vt puta pena que
est cū patiētia: ita q; eius oppositum
e in desiderio: sicut cū amās 7 desi
derās sanitatē infirmaz sustinet qd
infirmitatē tāq; penā diuinit? inflictā

attamē ab eo liberari pcurat: 7 illd
minime hēt rōem volūtariū. hoc mō
est volūtaria pena purgatoziā i vi
ris iustis: qui volūtarie eā sustinent:
7 desiderat vehemētē ad patriā p
uenire: 7 ab aliis sibi auxiliū prebri.
2° dubiu videndū erat vtrū pena
purgatoziā sit maxima oīuz penaruz
t̄paliū. Et fm doc. rīdet q; sic. 7 p
bat triplicif. Primo auctoritate. 2°
rōe. 3° exemplo. Primo pbat au
doritāte. Inquit. n. Aug. de pe. vi.
c. ultimo. 7 di. 25. c. qui in aliud
seculū. Qui in aliud seculū distulit
fructū cōuersionis purgādus e igne
purgatois. Sic eteniz ignis: etsi non
sit etēn? miro tm modo gūis e. Ex
cellit. n. oēm penā quā unq; passus e
aligs i hac vita. Nūq; i carne tāta in
ueta e pena tēporalis. 2° pbat rōe
7 fm Bon. pot sumi rō ex diuina iu
stitia eo q; dē iustus penā nō acce
ptat fm q; punitiua tm: sed q; p
est i ea rō ordinis redi. Secūdu hoc
g e itelligēdū q; est pena supra: 7 pe
na inflicta. In pena supra nō tm placz
deo ordinatio pene ad culpā. sed or
do 7 reditudo: que e i volūtate as
sumēte. In pena inflicta placet ordi
tio pene ad culpā. Quā g pene p̄niuz
i p̄ni plus e. pena morietū e inflicta
in purgatoziū: p eo q; iā nō e tēpus
agendi: sed recipiendi. Ideo modica
pena i p̄ni plus satisfacit: 7 magis
est de ea p̄teta diuina iustitia: q; de
magna i futuro. Ric. vō sumit rōem
ex eā ipsi? pene. Nā pena catur dupli
citer. s. ex absētia boni amati: 7 p̄ntif
mali oditi: 7 vtroq; mō pena purga
toziū maior est quibz pena tēporali.

Aie eniz i purgatoziū: q; motus eaz
nō retardat mole corporis vehemē
tissime desiderat cū deo p̄teta frui
tione cōiūgi. Et iō ex hui? cōiunctio
nis absētia vehemētissime affligunt.
maxime cū videāt tēp? aduenisse: q;
cū deo p̄tete esēt cōiūcti: tū erāt i
corporib? pena suis peccatis debita
psoluisset. Similr ignis affligēs ani
mā i purgatoziū magis e adiu? igne
nfo: qui tm inter alia elemēta marie
est afflictiuus. Ideo pena purgato
riū lōge grauior e q; alia pena i hoc
mūdo. Qualit aut aia patit ab illo
igne declaratū e i p̄cedētib? sermo
ne. s. i. 4. hui? operis. 2° pbat gūi
tas pene purgatoziū exēplo. Vetur
nāq; i legēda facti Greg. q; postq;
orauit p Troiano: apparuit ei āge
lus 7 dixit. Quia p dānato rogasti
duoz tibi datur optio. Aut. n. i pur
gatoziū duob? diebus cruciaberis.
aut certe toto tēpore vite tue fatiga
beris dolorib? 7 infirmitatib?. Qui p
elegit toto tēpore vite sue dolorib?
cōcuti potius q; duobus dieb? i pur
gatoziū cruciari. Un factū e q; semp
deinceps aut febrib? laborauit. aut
podagre molestia pressus fuit. aut ua
lidis dolorib? 7 quassatus. aut dolo
re stomachi miserabiliter cruciatus.
Un i quadā epistola sic loquit. d. Tā
te podagre: tatisq; doloribus p̄mor:
vt vita mea mihi guissima pena sit.
Quotidie. n. i dolore deficio: 7 mo
tis remedium expectando suspiro.
Tertiu dubiu ppositū fuit. vtrum
pena purgatoziū p ministeriū demo
nū infligat. Et quibsdā videt q; sic.
eo q; i scripta aut vix aut nūq; legif

q̄ bonus angelus bonos uerauerit. Sed ueratio bonoꝝ solū a malis fu-
 it. sicut exēplū hētur de Job. de An-
 tonio: ⁊ aliis factis ⁊ aicis dei. Ma-
 li uo uerati sūt a bōis ⁊ malis. ⁊ rō
 uidet eie fm eos: q̄ qui uerat alteꝝ
 ⁊ affligit quodāmo odiū hēt. Dia-
 bol⁹ aut odit bonos ⁊ malos ob suā
 crudelitātē. iō utrosq̄ affligit cū sibi
 p̄mittit. boni uo nō odiūt nisi malos
 ⁊ iō illos solos affligūt: sicut afflige-
 rūt sodomitas ⁊ egyptios. S; opi-
 ista stare nō pōt: q̄ nō decet illū qui
 iuste de aliquo triūphauit postea pu-
 niri per ipsū. Sed aie que sūt in pur-
 gatorio adherēdo iustitie uicerunt
 diabolu. Ergo nō ess; ueniēs ut pu-
 niret demonū mīsterio. p̄pterea alii
 dixerūt q̄ pena purgatorii infligitur
 āngeloꝝ mīsterio. Sed h̄ nō uidetur
 p̄babile. q̄ tā ḡuiter affligāt ⁊ puni-
 ant cōcūes suos. nec hoc de facli p̄
 scripturā poss; p̄bati. Jō dō s; fac.
 ⁊ Doñ. q̄ quis boni āgeli ⁊ mī as-
 sistat mortib⁹. boni ad iuuādū. ma-
 li ad nocēdū si p̄t. tū in loco penali
 ipsius purgatorii nō puniūt aie mī-
 sterio demonū: nec mīsterio bonoꝝ
 āngeloꝝ: sed sola diuina iustitia ignē
 purgatorii sicut instrumētū applicate
 ad punitionē eaz.

De iocūditate quā hnt existētes i
 purgatorio. tū p̄pter certitudinē de
 sua salute. tū p̄pter confirmationē i grā.
 tū p̄pter auxiliū uiuozū. Capl; 3.
 Tertiu mīsteriū declarādū
 de purgatorio dicit iocūdi-
 tatis. Nā iter acerbitem
 penaz sētūt aie i purgatorio exītes
 multa iocūditatē. maxime p̄p̄ tria.

Pr̄mo p̄pter certificatiōem. P̄pter
 ter sbuētiōem. P̄pter factō:ū af-
 fectionē. Pr̄mo gaudēt aie i pur-
 gatorio p̄pter certitudinē. q̄ iā cer-
 tificate sūt de glia ⁊ beatitudie: ad
 quā debēt p̄uenire. Notandū tū fm
 Doñ. in. 4. di. 20. q̄ aie ille maioreꝝ
 certitudinē habēt q̄ ille q̄ i uia sunt
 sicut hēbant aie que erāt in libo. Et
 illa certitudo media ē inter certitudi-
 nē patrie: ⁊ certitudinē uie. In p̄na
 est certitudo tētionis euacuās expe-
 ctationē ⁊ timorē. In uia aut ē cer-
 titudo expectatiōis mixta timori. q̄ a
 glib; labi pōt uū ē uia tot. In purga-
 torio uo ē medio mō. i. certitudo ex-
 pectatiōis. q̄ nōdū obtinuit. sed est
 euacuatio timoris p̄pter liberi arbi-
 trii cōfirmatiōē. q̄ oīo sit q̄ deiceps
 peccare nō pōt. Nā cōfirmati sūt in
 grā. nec ualēt malū uelle. nec uū agē-
 tur: q̄ eis accedit ad letitiā ⁊ iocun-
 ditatē: p̄pterea sapiētie. 3. di. Spes
 illoꝝ immortalitate plena ē. Nec acce-
 pta da est quozidā opinio eoz q̄ di-
 cūt. q̄ p̄ acerbitem penaz ita abso-
 bet spūs ut ubi sit ignoret. ⁊ ex hoc
 dubitet utrū sit in inferno: uel i pur-
 gatorio: aut ex. sicut cū aia ex dulce-
 dine cōtēplatiōis rapit ex se: ut nesci-
 at utrū i corpore: an ex corp⁹ hoc ui-
 deat. sic suo mō debēt i penis se h̄re.
 Sed certe hoc nō v̄r posse rōabilē
 sustineri: q̄ et si spiritus carni diuctus
 possit ab huiusmodi penis adeo ab-
 sorberi: ut usū rois amittat. Spūs tā
 separat⁹ qui immortalis ē non uidet
 adeo absorberi: tū fortior sit ad susti-
 nēdū magnā penā i se q̄ i corpore par-
 nā. Et contra dictā opinionē faciunt

exēpla: que Greg⁹ ponit in .4. dial.
 ubi dicit. q̄ qdā in purgatorio exi-
 tes i granib⁹ penis perierūt adiuto-
 riū p̄ liberatiōem. q̄ sciebāt se aliqñ libe-
 rādos. Insup in omelia de diuine: ⁊
 Lazaro d̄ q̄ dānati sup se electos cō-
 siderāt usq̄ i diē iudicii. Si ḡ pena
 illa infernalis ip̄oportionabilr graui-
 or ē q̄ purgatoria. ⁊ illa nō absorbz
 usū rois dānatis qui sūt oppressi uer-
 me desperatiōē ⁊ culpa: q̄to magis
 nec ita pena absorbebit spūs iustozū
 qui fortificati sūt bona cōscia. ⁊ spe:
 ⁊ diuina grā. 2. gaudēt aie existē-
 tes in purgatorio p̄pter sbuētiōem.
 qñ sbuenit eis p̄ suffragia uiuoz. de
 quib⁹ dixim⁹ i precedēti sermone. In
 notescat aut eis predicta sbuētiō q̄
 druplr. Pr̄mo diuina ispiratiōe. 2. an-
 gelica reuelatiōe: ut d̄. 12. q. 2. c. fatē-
 dū. Tertio mouētū noui itimatione
 Quarto experitiē cognitōe: q̄ per
 suffragia que impēdūt eis experiunt
 sibi diuiniū penā. Cōueniēs nāq̄ est
 ut inotescat eis a quib⁹: ⁊ que suffra-
 gia fiāt: ut eū de purgatorio fuerit li-
 berate: ⁊ in gliam āngeloꝝ assumpte:
 grās suffragatoribus suis ipēdat: p̄
 eis apud largissimū miseratōrē otum
 deū itercēdētes. Nō. n. possibile ē ut
 i ḡtudo uel aliq̄ qdēq̄ uitiū locū
 hēat i gloria sēp̄itna. Tertio gau-
 dent aie i purgatorio p̄pter factōꝝ
 affeccionē. Superni qdē ciues orāt:
 ⁊ rōjat dñm Jesū xpm p̄ illis p̄mis
 suis: quos cruciari cernūt. Scdm. n.
 Doñ. i. 4. di. 45. Duo inducūt sc̄ōs
 orare p̄ his qui in purgatorio sunt.
 Primū ē eoz necessitas: qua idigent
 ab aliis releuari. Sc̄ō; ē dei uolūtātē

qui vlt q̄ vnū mēbzū releuet aliud.
 Tertiu addi pōt. i. futura iocūditatē.
 seu felicitatis. i. ut eoz glia accidētāl
 augeat cū uideat eos futuros concū-
 ues suos. Nā credēdū ē q̄ āngeli san-
 cti sēper uisitāt eos: ⁊ solātur: p̄p̄
 que oia ad prudētiā spectat uū uiuū
 m⁹ i h̄ seculo penā quā possum⁹ p̄o
 peccatis nr̄is exoluē. Sin uo illa in
 purgatorio dolēt soluem⁹: ubi licz
 p̄p̄ rōes iā tactas aliq̄ letitia adēit
 nō tū tāta erit: ut Doñ. ait: q̄ta erit
 afflictio. Jō sollicitē cogitem⁹ q̄ uen-
 tura sūt. ⁊ oculos aperiam⁹ i tepore
 oportuno: ut sic placem⁹ deo que of-
 fendimus: impetrem⁹ q̄ ab ip̄o hic
 grā: ⁊ i futuro seclō sēp̄itnā gliam.
 Tertia quarta ebdomade de
 iudicio curioso ⁊ temerario: p̄o q̄
 multi q̄ se iustos credūt: p̄oꝝ sūt:
 ⁊ inimici altissimi dei. Sermo. 49.
 Nō lice iudicār fm faciē: s; iu-
 stū iudiciū iudicate. Verba
 sūt redēptoris nr̄i originalr
 Job. 7. c. ⁊ i euanglio hodierno.
 Prebuit nobis saluberrimū documē-
 tū: satisq̄ necessariū saluator nr̄ dñs
 Jes⁹ xps dū dixit v̄ba i themate nr̄o
 p̄p̄oita. qm̄ ob curiosū iudiciū mli q̄
 se bonos existimat sep̄numero mali
 fiūt. Sc̄ō; uo Alex. s̄iaz i. 2. volumi-
 ne sūme duplex ē iudiciū. vnū publi-
 cū ⁊ ordinatū: q̄b̄ gdē ē ad iustitie
 Aliud uo usurpatū ⁊ temerariū: quo
 quis primū suū iudicat: uel reputat
 bonū aut malū. De hoc itaq̄ iudicio
 de quo locut⁹ ē xps: ⁊ nos i p̄iti ser-
 mone dicemus: in quo triplex iudiciū
 s̄distiguem⁹ declarādum.
 Pr̄mū d̄ dubietatis.

q̄ bonus angelus bonos ueruerit. Sed ueratio bonoꝝ solū a malis fit. sicut exēplū hētur de Job. de Antonio: ⁊ alijs sctis ⁊ aicis dei. Malū uo uerati sūt a boīs ⁊ malis. ⁊ rō uidet eīe fm eos: q̄ qui uerat alteꝝ ⁊ affligit quodamō odiū hēt. Diabol⁹ aut odit bonos ⁊ malos ob suā crudelitātē. iō utrosq̄ affligit cū sibi p̄mittit. boni uo nō odiūt nisi malos ⁊ iō illos solos affligūt: sicut afflixerūt sodomitas ⁊ egyptios. S; opt. ista stare nō pōt: q̄ nō uerēt illū qui iuste de aliquo triumphauit postea puniri per ipsū. Sed aīe que sūt in purgatorio adherēdo iustitie uicerunt diabolū. Ergo nō est; ueniēs ut puniret demonū mīsterio. p̄pterea alii dixerūt q̄ pena purgatorii infligitur angeloz mīsterio. Sed h̄ nō uidetur pbabile. q̄ tā gūiter affligat ⁊ puniant cōcines suos. nec hoc de facili p̄ scripturā poss; p̄bari. Jō uō h̄z sic. ⁊ Doñ. q̄ quis boni angeli ⁊ mīsterii assistat mouētib⁹. boni ad iuuādū. mali ad nocēdū si p̄nt. tū in loco penali ipsius purgatorii nō puniūt aīe ministerio demonū. nec mīsterio bonoz angeloz. sed sola diuina iustitia ignē purgatorii sicut istrumētū applicate ad punitiōē eaz.

De iocūditate quā hūt existētes i purgatorio. tū p̄pter certitudinē de sua salute. tū p̄pter cōfirmationē i grā. tū p̄pter auxiliū uiuoz. **Capl. 3.**

Tertiu mysteriū declarādū de purgatorio dicit iocūditatis. Nā iter acerbitem penaz sētūt aīe i purgatorio exītes multa iocūditatē. maxime p̄pter tria.

Primo p̄pter certitudinē. **Secundo** p̄pter sctōꝝ affectionē. **Primo** gaudēt aīe i purgatorio p̄pter certitudinē. q̄ iā certificate sūt de glā ⁊ beatitudinē: ad quā debēt p̄uenire. Notandū tū fm Doñ. in. 4. di. 20. q̄ aīe ille maiorē certitudinē habēt q̄ ille q̄ i uia sunt sicut hēbant aīe que erāt in libo. Et illa certitudo media ē inter certitudinē patrie: ⁊ certitudinē uie. In p̄ria est certitudo tētioniē euacuās expectationē ⁊ timorē. In uia aut ē certitudo expectatiōis mixta timori. q̄ a glūbz labi pōt dū ē uiator. In purgatorio uo ē medio mō. s. certitudo expectatiōis. q̄ nōdū obtinuit. sed est euacuatio timoris p̄pter liberi arbitrii cōfirmatōē. q̄ oīo sit q̄ deicept peccare nō pōt. Nā cōfirmati sūt in grā. nec ualēt malū uelle: nec dū agitur: q̄ eis accedit ad letitiā ⁊ iocūditatē: p̄pterea sapiētie. 3. di. Spes illoꝝ immortalitate plena ē. Nec acceptada est quorūdā opinio eoz q̄ dicit. q̄ p̄ acerbitem penaz ita absorbet spūs ut ubi sit ignoret. ⁊ ex hoc dubitet utrū sit in inferno: uel i purgatorio: aut ex. sicut cū aīa ex dulcedine cōtēplatiōis rapit ex se: ut nesciat utrū i corpore: an ex corp⁹ hoc uideat. sic suo mō debēt i penus se h̄re. Sed certe hoc nō uī posse rōabiliē sustineri: q̄ est spiritus carni diuidus possit ab huiusmodi penus adeo absorberi: ut usū rōis amittat. Spūs tū separat⁹ qui immortalis ē non uidet adeo absorberi: tū fortior sit ad sustinēdū magnā penā i se q̄ i corpore parnā. Et cōtra dictā opinionē faciunt

exēpla: que **Breg⁹** ponit in. 4. dial. ubi dicit. q̄ qdā in purgatorio exītes i granib⁹ penis petierūt adiutorii p̄ liberatōē. q̄ sciebāt se aliqui liberādos. Insup in omelia de diuine: ⁊ Lazaro dī q̄ dānati sup se electos cōsiderāt usq̄ i diē iudicii. Si q̄ pena illa infernalis ip̄portionabilr grauior ē q̄ purgatoria. ⁊ illa nō absorbet usū rōis dānatis qui sūt oppressi uerme desparatiōē ⁊ culpa: q̄to magis nec iūta pena absorbet ip̄s instozū qui fortificati sūt bona cōscia. ⁊ spe: ⁊ diuina grā. **2.º** gaudēt aīe existētes in purgatorio p̄pter sctōꝝ affectionē. q̄ sctōꝝ eis p̄ suffragia uiuoz. de quib⁹ dicitur i p̄cedētī sermone. In notescat aut eis p̄dicta sctōꝝ q̄ druplr. **Primo** diuina inspiratiōē. **2.º** angelica reuelatiōē: ut dī. 12. q. 2. e. fatēdū. **Tertio** moxiētū noui iūmatione. **Quarto** experientie cōgnitiōē: q̄ per suffragia que impēdūt eis experientie sibi diuini pena. Cōueniēs nāq̄ est ut inotescat eis a quib⁹: ⁊ que suffragia fiāt: ut eū de purgatorio fuerit liberate: ⁊ in glām āgeloz assumptē: grās suffragatoribus suis ipēdat: p̄ eis apud largissimū miseratōē oīum deū intercedētes. Nō. n. possibile ē ut iūmatio uel aliq̄ q̄cūq̄ uitiū locū hēat i gloria sēpitna. **Tertio** gaudēt aīe i purgatorio p̄pter sctōꝝ affectionē. **Superni** qdē ciues orāt: ⁊ rogāt dñm Jesū xpm p̄ illis primis suis: quos cruciari cernūt. **Scdm. n.** Doñ. i. 4. di. 45. Duo iducit sctōs orare p̄ his qui in purgatorio sunt. **Primū** ē eoz necessitas: qua idigent ab alijs releuari. **Secūdo** ē dei uolūtas

qui uult q̄ vnū mēbrū releuet aliud. **Tertiu** addi pōt. s. futura iocūditatē seu felicitatis. s. ut eoz glā accēdat augēat cū uideāt eos futuros conciuēs suos. **Uñ** credēdū ē q̄ angeli sancti sēper uisitat eos: ⁊ solātur: p̄pter que oīa ad prudētiā spectat dū uiuim⁹ i h̄ seculo penā quā possum⁹ pro peccatis n̄ris exoluē. **Si** uo illā in purgatorio uolēter soluē: ubi licz p̄pter rōes iā tactas aliq̄ letitia adēit nō tū tāta erit: ut Doñ. ait: q̄ta erit afflictio. **Jō** sollicitē cogitem⁹ q̄ uentura sūt. ⁊ oculos aperiam⁹ i tepeore oportuno: ut sic placem⁹ deo que offendimus: impetrem⁹ ab ip̄o hic grā: ⁊ i futuro seculo sēpitnā glām. **Tertia** tertie quarte ebdomade de iudicio curioso ⁊ temerario: p̄pter qd̄ multi q̄ se iustos credūt: p̄tōres sūt: ⁊ inimici altissimi dei. **Sermo. 49.**

Quite iudicā fm faciē: s; iūstū iudiciū iudicate. **Uerba** sūt redēptōis n̄ri originalr **Job. 7. c. 7** i euangelio hodierno. **P̄**rebit nobis saluberrimū uocūm: tū: satisq̄ necessariū saluator n̄r dñs **Jes⁹** xps dū dixit uerba i themate n̄ro p̄poita. qm̄ ob curiosū iudiciū mli q̄ se bonos existimat sepemūmero mali fuit. **Scd̄** uo **Alex. sūaz** i. 2.º volumine sūme duplex ē iudiciū. vnū publicū ⁊ ordinatū: qd̄ qdē ē act⁹ iustitie. **Aliud** uo usurpatū ⁊ temerariū: quo quis primū suū iudicat: uel reputat bonū aut malū. De hoc itaq̄ iudicio de quo locut⁹ ē xps: ⁊ nos i p̄nti sermone dicemus: in quo triplex iudiciū s̄distiguem⁹ declarādum. **Primū** dī dubietatis.

Q bonus angelus bonos uerauerit. Sed ueratio bonorum solum a malis fit. sicut exemplum habetur de Job. de Antonio: et aliis factis et actis dei. Mala uero uerati sunt a bonis et malis. et non uident esse secundum eos: quia qui uerax alterum et affligit quodammodo odium habet. Diabolus autem odit bonos et malos ob suam crudelitatem. ideo utrosque affligit cum sibi permittit. boni uero non odium nisi malos et ideo illos solos affligit: sicut affligerunt sodomitas et egyptios. Sed opus ista stare non potest: quia non decet illum qui iuste de aliquo triumphauit postea puniri per ipsum. Sed anime que sunt in purgatorio adherendo iustitie uicerunt diabolum. Ergo non esset ueniens ut puniret demonum ministerio. propterea alii dixerunt quod pena purgatorum infligitur angelorum ministerio. Sed hoc non uidetur probabile. quia tamen griter affligat et puniant concubines suos. nec hoc de facili per scripturam possit probari. **I**ohannes dicit super hanc. et Bonum. Quod quis boni angelus et minister assistat motibus? boni ad iuuandum. mali ad nocendum si possit. tamen in loco penali ipsius purgatorii non puniuntur anime ministerio demonum: nec ministerio bonorum angelorum: sed sola diuina iustitia igne purgatorum sicut instrumentum applicate ad punitionem earum.

De iocunditate quam habent existentes in purgatorio. tamen propter certitudinem de sua salute. tamen propter confirmationem in gratia. tamen propter auxilium uiuorum. **C**apitulum 3. Tertium mysterium declarandum de purgatorio dicitur iocunditatis. Nam iter acerbiterum penarum sentitur anime in purgatorio existentes multa iocunditate. maxime propter tria.

Primo propter certitudinem. **S**ecundo propter subtractionem. **T**ertio propter satisfactionem. **P**rimo gaudet anime in purgatorio propter certitudinem. quia iam certificate sunt de gloria et beatitudine: ad quam debent peruenire. Notandum tamen secundum Bonum in 4. di. 20. Quod anime ille maiorem certitudinem habet quam ille qui in uia sunt sicut habent anime que erant in limbo. Et illa certitudo media est inter certitudinem patrie: et certitudinem uite. In prima est certitudo retentionis euacuans expectationem et timorem. In uia autem est certitudo expectationis mixta timori. quia quibuslibet potest uiam esse uiam. In purgatorio uero est medio modo. scilicet certitudo expectationis. quia nondum obtinuit. sed est euacuatio timoris propter liberi arbitrii confirmationem. quia omnia sunt quod deinceps peccare non potest. Nam confirmati sunt in gratia. nec ualent mala uelle. nec uolunt agere: quod eis accedit ad letitiam et iocunditatem: propterea sapientie. 3. di. Spes illorum immortalitate plena est. Nec acceptanda est quorundam opinio eorum quod dicunt. Quod pro acerbitate penarum ita absorbet spiritus ut ubi sit ignoret. et ex hoc dubitet uerum sit in inferno: uel in purgatorio: aut extra. sicut cum anima ex dulcedine contemplationis rapit extra se: ut nesciat utrum in corpore: an extra corpore hoc uideat. sic suo modo debet in penis se habere. Sed certe hoc non uerum posse rationabiliter sustineri: quia et si spiritus carni diuiduus possit ab huiusmodi penis adeo absorberi: ut usum rationis amittat. Spiritus tamen separatus qui immortalis est non uidentur adeo absorberi: cum fortior sit ad sustinendum magnam penam in se quam in corpore parum. Et contra uictam opinionem faciunt

exempla: que Gregorius ponit in 4. di. ubi dicit. Quod quando in purgatorio existes in gradibus penis petierunt adiutorium pro liberatore. sed sciebant se aliquando liberandos. Insuper in omelia de uitate: et Lazaro dicitur quod danati super se electos considerant usque in diem iudicii. Si ergo pena illa infernalis in proportionabiliter grauior est quam purgatoria. et illa non absorbet usum rationis danatis qui sunt oppressi uerme desperationis et culpa: quanto magis nec ita pena absorbet spiritus iustorum qui fortificati sunt bona conscientia. et spe: et diuina gratia. **2.** gaudet anime existens in purgatorio propter subtractionem. quam subuenit eis per suffragia uiuorum. de quibus dicitur in precedenti sermone. In notescat autem eis predicta subuentio quam druplerunt. **P**rimo diuina inspiratio. 2. angelica reuelatio: ut dicitur in 12. q. 2. c. fatendum. Tertio motus noui iudicium. Quarto experientie cognitio: quia per suffragia que impenduntur eis experientiam sibi diminui penam. Conueniens namque est ut innotescat eis a quibus: et que suffragia fiunt: ut cum de purgatorio fuerit liberate: et in gloriam angelorum assumptis: gratias suffragatoribus suis impendant: pro eis apud largissimum miseratorem omnium deum intercedentes. Non enim possibile est ut iniquitas uel aliquod quodcumque uitium locum habeat in gloria sempiterna. **T**ertio gaudet anime in purgatorio propter satisfactionem. Superi quidem ciues orant: et rogant dominum Iesum christum pro illis primis suis: quos cruciari cernunt. Secundum enim. Bonum in 4. di. 45. Duo inducunt satisfactionem orare pro his qui in purgatorio sunt. Primum est eorum necessitas: quia indigent ab aliis releuari. Secundum est dei uoluntas

qui uult quod unus membrum releuet aliud. Tertium addi potest. scilicet futura iocunditas. seu felicitatis. scilicet ut eorum gloria accedat augere cum uideant eos futuros concubines suos. **U**bi credendum est quod angeli sancti sepe uisitant eos: et consolantur: propter que omnia ad prudentiam spectat dum uiuimus in hoc seculo pena quam possumus pro peccatis nostris exoluere. **S**ed non uero illa in purgatorio uolenter soluimus: ubi licet propter rationes iam tactas aliquid letitia adesse non tamen tanta erit: ut Bonum ait: quanta erit afflictio. **I**ohannes sollicitate cogitemus quod uentura sunt. et oculos aperiamus in tempore oportuno: ut sic placemus deo quem offendimus: impetremus nosque ab ipso habere gratiam: et in futuro seculo sempiternam gloriam. **T**ertia quarta parte hebdomade de iudicio curioso et temerario: propter quod multi quod se iustos credunt: peccatores sunt: et inimici altissimi dei. **S**ermo 49. **N**olite iudicare secundum faciem: sed iustum iudicium iudicate. **U**erba sunt redemptoris nostri originaliter **J**ohannes 7. c. et in euangelio hodierno. **P**rebuit nobis saluberrimum documentum: satisque necessarium saluatoris nostri dominus Iesus christus dum dixit uerba in themate nostro proposita. quoniam ob curiosum iudicium multi quod se bonos existimant sepe numero mali fiunt. **S**ed uero Alex. in 13. volumine summe duplex est iudicium. unum publicum et ordinatum: quod quidem est ad iustitie. Aliud uero usurpatum et temerarium: quod quis primum suum iudicat: uel reputat bonum aut malum. **D**e hoc itaque iudicio de quo loquitur est christus: et nos in presenti sermone dicemus: in quo triplex iudicium distinguemus declarandum. **P**rimum de dubietatis.

Secundū dicitur veritatis.

Tertium temeritatis.

Peccatū est iudicare in deteriore partem aliena scā: que nobis sūt. ⁊ quare dubia sūt i meliore partē interpretanda.

Caplm. i.

Primū iudiciū usurpatū dicitur dubitatis. Cū quis primū suū ex operib⁹ dubius iudicat malū. Nā multa sūt opera: q̄ bene fieri possūt ⁊ male. sicut ieiunare orare. elemosinas facē. audire missas visitare ecclesias. ⁊ similia. in quib⁹ si q̄s distinctiue iudicaret. ⁊ prius talia male facē. utputat p̄tē vana gliaz. aut aliā quē aliū malū sine peccato p̄ usurpationē iudicij. Idcirco i his seruanda ē regula: que ponit in glo. Ro. 14. sub illis v̄bis. Qui nō māducat: māducatē nō iudicet. vbi dicit. Dubia sūt in meliore partē interpretanda. Et q̄ ita sit: pb̄ari p̄tē triplici. Primo auctoritate. P̄. rōe. P̄. exēplo. Primo auctoritate. Un̄ 22. di. c. habuisse. In reb⁹ abiguis absolutū non debz esse iudiciū. ⁊. ii. q. 3. in. c. graue. Quare satis est vt in re dubia certa def. sn̄a. Et. 20. q. 5. c. incerta. Incerta nullaten⁹ iudicem⁹: quousq̄ veniat dñs: qui latētia p̄ducat i lucē. ⁊ illuminabit abscondita tenebrarū. ⁊ manifestabit cōsilia cordiū. Ad hoc facit ibidē c. nullū. ⁊. c. iudicātē. ⁊ idē ponit in glo. sup. c. nauigati. de vsur. ⁊. i. c. ex litter. de pb̄atoib⁹. Ad idē est illud dictū ex de regl. iur. Estote inquit misericordes ⁊c. hoc loco nihil aliud precipi ex: stimo. nisi ut ea facta

que dubiū ē quo aīo fiāt: in meliore partē interpretemur. P̄. pb̄at q̄ dubia sūt in meliore partē interpretanda rōe. Et hoc triplici. Primo p̄tē diuinā maiestātē. P̄. p̄tē primi caritatē. Tertio p̄tē propriam. vtilitatem. Primo p̄tē diuinā maiestātē. Dubiorū. n. ⁊ secretorū iudiciū deus sibi reseruat: q̄ dicit Hier. 17. Prāuū est cor hoīs: ⁊ inscrutabile. q̄s cognoscat illud: Ego dñs scrutās cor: ⁊ pb̄as renes: q̄ do vnicuiq̄ fm viā suā. Et. 22. di. c. erubescat. Deus secretorū cognitor: ⁊ iudex est. V̄c ē qd̄ scribit. 2. q. 1. c. nōmē p̄f. byteri. Diuine pietatis potestati facē uiderer iniuriā: si illi iudicium meo vellem iudicio p̄uenire. Et. 15. q. 6. c. si ascēdētib⁹. Nō possūt humano cōdēnari examine: quē deus suo reseruauit iudicio. Secda rōe est p̄tē primi caritatē. Secda. n. Tho. 2. q. 95. Ex hoc ipso q̄ aliq̄s hēt malā op̄inione de aliquo absq̄ iusticiā cā iniuriā ei: ⁊ cotēnit ipsum. Nullus aut debz aliū contēne absq̄ cogēte cā. Jō vbi nō apparēt manifesta iudicia de malicia alicui⁹: d. beamus vt bonū hēre in meliore partē interpretādo qd̄ dubiū est. Et si dixeret q̄ iudiciū debz esse magis de eo qd̄ ut i plib⁹ accidit. Sed ut i pluribus accidit ut male agāt: q̄ vt dicit ecclesiastes. i. Stultorū infinit⁹ est numerus. q̄ dubia magis debem⁹ interpretari i malū q̄ in bonū. Rct Tho. q̄ ille qui i meliore partē aliorū scā interpretat: frequēt⁹ fallitur. S3 melius ē q̄ aliq̄s fallat habēs bonā fidē d̄ aliquo hoīe malo q̄ rari⁹ fallat

hīs op̄inione malā de aliq̄ bono: q̄ ex h̄ sit iniuria alicui. n̄ at ex p. Jō. Seca. li. 4. de bñficijs ait. Sact⁹ ē pro deise et malis p̄tē bono: q̄ bōis de eis. p̄tē malos. Jō lex fauet ut patiatur pot⁹ inocētē absolui: q̄ nocēt. m. odēnari. ff. de p̄cis. l. abite. i. p̄ncipio. P̄. rōe est p̄tē vtilitate: q̄ sic hō cuitat iudiciū dei p̄ illd̄ Luc. 6. Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimini. Notādū tū p̄ Alex. 3. 2. volumine lūm. q̄. primorū n̄orū scā dubia nobis p̄tē triplici. P̄. ex ignorātia p̄ncipiū. Nā vt d̄ ex de sen. ex. c. c. cū volūtate. Volūtate ac p̄posito malicia vultū gūit. Jō nescim⁹. sepissime ex q̄ p̄ncipio p̄cedāt aliorū opa. p̄tē ea i talib⁹ iudiciū curiosū caue debeamus. P̄. p̄tē aliq̄ dubiū ex ignorātia medijs: q̄ mltorū mutaf volūtatas. Nā mlti aliq̄ bona exercentes: mala scēdē mutari p̄tē: ⁊ cōuerio. P̄. p̄tē aliq̄ dubiū ex ignorātia finis. Jō di. ii. q. i. c. sacerdotib⁹. Nescim⁹ q̄s i terribili dei iudicio ql̄s sit futur⁹. Et n̄ Paul⁹ egregi⁹ p̄dicator dicit. Nolite aut tēp⁹ iudicare q̄ ad usq̄ veniat dñs. P̄. pb̄at q̄ dubia sūt i meliore partē transferēda ex. Legimus nāq̄ q̄ fact⁹ frat Leo soci⁹ beati francisci dū i firmarē i loco sacre Marie de angelis vidit i visione mltitudinē fratrum p̄cellionalit̄ icēdētū In quos vidit vnū a cui⁹ oculis radij p̄cedebāt lucidissimi: ⁊ q̄rens ab vno illoz q̄ fēt ille cui⁹ oculi ita splēdebat. audiuit q̄ erat frat Bern. de gntaualle p̄m⁹ loci beati francisci: q̄ semp de his que videbat in alijs: in melius iudicabat. Qñ. n. videbat ali

quos male indutos dicebat. J. li me lius seruat p̄tē: q̄ ta fr Bern. Cū vō inspiciebat diuites p̄iosa idumēta deferētes cordis copū. toe dicebat. Jō: si illi s̄ v̄bit⁹ d̄licati. humiliores sūt q̄ tu fr Bern. Ac p̄ hūc modū sēp i dubijs bñ de alijs sētebat. his vō dicti. uio dispuit. P̄. n̄ peccat q̄ manifesta vanat mala: ⁊ iudicat: ⁊ ql̄s primoz p̄tā non sūt curiose explorādā. Caplm. 2. Secundū iudiciū dicit veritatis. Jpsū autē ē cū quis de mansuetis. aut v̄bit⁹: aut v̄bit⁹ primi sui recte sētit. De q̄ David in psal. ait. Recte iudicatis filij hoīs. Et Ar. i. ethi. Unusq̄s bñ iudicat: q̄ bñ cognoscat. Et de regl. iur. c. Estote misericordes. Qñ. n. scriptū ē. Ex fructib⁹ eoz cognoscetis eos. de manifestis dictū ē. Que n̄ p̄tē bono aīo fieri: vt stupz. blasphemie. furta: ebrietates: ⁊ similia de qb⁹ nobis p̄mittitur iudicari. Et. ii. q. 3. c. Si q̄s dixerit iniustū iustū: ⁊ iustū iniustū ut q̄ abhoia bilis ē ap̄ dēū. Et ibidē i. c. si q̄s hominē. ⁊ i. c. Ue vobis. iudicif illd̄ Jsaie. 5. Ue vobis q̄ dicit. bonū malū: ⁊ malū bonū: ponētes tenebras lucē: ⁊ lucē tenebras. Uerū: n̄ aliq̄ ē alicia facta s̄tilit̄ ⁊ curios⁹: q̄ ⁊ iuestigar aliud eo q̄ manifesta sūt: ⁊ mala illa odēnari: Primū vitij ē ⁊ reprehēnibile p̄tē Bern. ait. Noli ēē aliene uite aut temerari⁹ iudex: aut curiosus explorator. ⁊ vō q̄ n̄ sit malū. tam ita faciēdū ē: vt primo peccatorū. cuius peccata sūt manifesta op̄alio habeat. Nā multi reperit⁹ qui magis aliena scā q̄ sua iudicare cōndunt.

De quibus dicit Seneca li. 7. de ira. Aliena vitia an oculos hēm? a tergo nia. Et Marcialis cocus. Ad fratris culpā aquile tu lumina portas. Ad ppriā vō nulla: vel ceca geris. 7. Chryso⁹ i li. de cōpūctōe. In alienis delictis securi 7 amarissimi iudices residem⁹: mias autē trabes oculis infixas ppriis nō videmus. Sed ut inquit Tullius li. 2. q. Tuscu. Proprie stultitie ē alioz vitia cernē suoz obliuisci. Jō saluator: nī Math⁹ 7. c. ait. Quid vides festucā i oculo fratris tui: 7 trabē i oculo tuo non vides? Aut quomō dicis fratri tuo. Sine ciiciā festucā de oculo tuo. 7 ecce trabes ē in oculo tuo? Hypocrita. Eūcē pmū trabē de oculo tuo: 7 tūc videbis eūcē festucā de oculo fratris tui. Et hoc ulitātū puerbiū est. Tollere festucā si vis de fratris oculo. Que tua cōturbat lumina tolle trabē. 7 Greg⁹ i mor. dicit illud qd ponitur. 2. q. 7. c. qui sine peccato. Qui sine pctō ē vīz pm⁹ i illā lapidē mittat. Ad aliena gppē pctā puniēda ibant 7 sua reliquerāt. Reuocētur itaq; in tus ad dicitaz: vt pūs ppa corrigant: 7 tūc aliena reprehēdat. Est ad hoc ppositū illud qd scribit. 2. q. 7. c. iudiciz. 7. c. i grauib⁹. 7. c. postulatus. 7. c. sacerdos: Solēt autem hoc vitio multū ifici laici 7 seculares: q; stilit pferuari querūt sacerdotū 7 religiofoz vitā. Et si peccatū aliqd veniale i eis viderit: dānāt illos: spemūt doctriā: cōtēnūt ipsoz officia: 7 oīes: reputāt ipsoz malos: ac aperto oze ubiq; crudelr detrahūt: nec cogitant quot ipietatibus ipsi sūt iuoluti: q̄t

piuriis: blasphemis: iuribus: furtis: rapinis: fornicationibus: adulteriis: sodomitibus: atq; filibus. Pro quibus. i. q. i. in. c. multi. Greg⁹ ait. Multi secularium hominum cum plus sacerdotum vitam quam suam discutunt in magnam hereticois diuinorum facinororum crimine incurrunt. Magna. n. trabe vulneratos oculos habentes: eaque negligentes: festucam tenuem in aliorum oculis conspiciunt: quam dum incaute auellere festinant: in errorem foueam dilabuntur. hec ille. Idcirco salubre ē documētū fructuosūq; ut quilibet suis defectibus se accuset: 7 humiliet. nō autē aliorum peccata presumptuose preiudicet. Unī beatus fran. dixit i regula de fratribus suis. Quos moneo 7 exhortor: ne despiciat neq; iudicet homines quos viderit mollibus vestimentis 7 coloratis idutatos. uti cibis 7 potibus delicatis: sed magis vnusquisq; iudicet: 7 despiciat semetipsum.

De temerariū ē iudicare de proprio malo p quodcūq; signū. nisi esset signū violētum.

Capitulū. 2.

O iudicat dicitur temeritatis. Et est cum quis male sentit de primo suo diffinitie ppter aliquod indeficiens signū suspicionis. de quo fit mentio. 2. q. i. c. multi. 7. ii. q. 3. c. temerarium. Notandum tñ s; Alex. q; triplex ē suspitio: s; quā quis pot malū de primo suo presumē. **Prima** dicitur violēta. **Secunda** dicitur leuis. **Tercia** dicitur temeraria. **Prima** dicitur violēta suspitio. s. cum apparent oīa signa mali: 7 nulla boni. vt si adulter habitaret cum adultera de quibus nō non videatur quid faciat. tñ ppter hī signū cohabitatiois

iudicare illos nō est peccatū ppter talia iudicauit Salo. nō de filio illius meretricis q; alia meretrix illa dormiēte abstulisset: de quibus dicitur. 2. regl. tertio. 7 est d. presūp. i. c. asserite. Nā cum dixisset Salomo. Asserite mihi gladiū. 7 diuidite isatē viuū. 7 date dimidiā pte vni. 7 dimidiā alteri: qd nō dixit diffinitio: sed potius tēptando: 7 inquirendo vitatē: vt dicit glo. sup dicto. c. asserite. Clamauit mulier cuius fili⁹ erat viu⁹ ad regē. Comota sūt gppē viscera ei⁹ sup filio suo. Obsecro domine date illi isatē viuū: 7 nō occidat. e. conuerso illa dicebat. Nec mihi nec tibi. sed diuidat. r. dicit rex: 7 ait. Date huic isatē viuū: 7 nō occidat. hec est cū māt ei⁹. **Secunda** suspitio dicitur leuis quā sūt leuia signa mali. 7 fortia ac plura boni: vt si mulier loquat cum aliquo viro religioso honeste: 7 i honesto loco ac cōdecēti. 7 similia. 7 sic iudicare malū peccatū ē. Sciendū tñ s; Tho. ubi sup. q; aliqd est q; huiusmodi signis dubitare de malo primi. aliud illd affirmare. Primum pūz ad humanā tēptationē: sine qua nō ducit ista vita fin illud Apli. i. cor. io. Tēptatio vos nō apprehēdat. nisi humana. Affirmare vō 7 existinare p his signis malū de primo suo: peccatū ē. Unī Aug⁹. sup illud. i. cor. 4. Nolite an tēp⁹ ic. ait. Et si suspitioes vitare nō possumus: q; homines sumus: iudicia tñ. i. diffinitiuas scēntias cōtinē debem⁹. Notādū adhuc fin pstatū doctozē q; suspitio de malo alteri⁹ pot triplicif puenire. Primo ex longa experientia. Unī Ar. 2. li. c. dicit. q; senes sūt maxime suspitiois

eo q; multoties experti sūt alioz defect⁹. Senes. n. iquit caco ges sūt. Est cū caco gia i dexteriori existimare oīa. **Secundo** puenit talis suspitio mali ex eo q; aligs male afficit ad alterū. Cū. n. quis aliū cōtēnit vel odit facile opinatur malū de ipso: q; vnusquisq; facile credit qd appetit. **Tercio** puenit suspitio mali ex hoc q; aligs in se ipso malus est. ex quo dicitur sue malitie facili⁹ malū de aliis opinat. ppta sapiens ecclesiastes. io. c. ait. Stult⁹ i via sua abulās: cū ipse sit iūpiēs: oēs stultos existimat. 7 Seneca i li. de moribus. Docet oīs affect⁹. vt i q; ipe isanit: ceteros putet isanire. **Quarta** suspitio dicitur temeraria: cū quis oīa bona i malā pte trahit. Unī Chryso⁹ i quodā sermone ait. Sūt quidā pueri qui de oīb; male iudicat. Dicit. n. si quis studet 7 humilitati uacat hypocrita est. Si recreatōi gulosus ē. Si societati: secularis ē. Si simplicitati: fatuus ē. Si alioz cōtēnit: dicitur preiudicatus est. Si silētiū 7 paciētiā nullator est. hec ille. Quis g; explicet q; multos lucretur diabolus ppter temeraria 7 presūptuosa iudicia? In quibus tanto maior piculū iminet: q; toto minoris culpe esse credunt. Eūtemus itaq; illa quātū possum⁹: vt sic vere pnam agetes assequamur hoc i seculo dei gram: 7 in futuro sēpiternā glām: in qua uiuit glōsiosus de⁹ per sūmita scēcula seculozum. Amen.

Seria quarta quarte ebdomade i quadagesima de sacratissimis idulgentiis: 7 relaxationibus: quas facit ecclesia i remissionem peccatoz.

Sermo. 50.

Uenit nox quando nemo pot
operari. Redemptoris nri
vba sut ista originalit Job.
9. r. 7 i euagelio hodierno. Oitēfū
ē in superiore sermone q̄ grauis erit
que timēda purgatoria pena: q̄ ser
uatur his qui i hac vita p suis p̄tis
satisfacē negligūt. Et qm̄ pleriq; ex
cusare se possēt. v. vires aut tēpus il
lis ad satisfaciēdū nō sufficere. Idcir
co clemētissime puidit dñs nri Iesus
x̄ps cecidēs thesaurū ecclesie ministris
suis p loco 7 tēpore peccatorū v̄
spēs adū. sūt nāq; in ecclesia per pla
tos 7 superiores relaxatōes 7 idul
gētie: in quib⁹ qui faciūt qd̄ debent:
peccatorū suozū remissione lucratur.
Ut autē h̄ claris intelligatur: statui
hodierna die de idulgētis v̄ba facē
vt penitētes p̄tōres itelligētes illa
rū vtutē luigēt cū studio eas acqui
rere nō expectātes noctē mortis: 7
purgatorie pene: qm̄ apli⁹ nō poterūt
opari. De ipsis ḡ idulgētis tria my
steria pncipalia pponim⁹ declarāda.

Primū dī diffinitio.

Secundum concessio.

Tertium fructificatio.

Quid sit idulgētia: 7 qualis p̄tē
in foro dei ad dīminutionē pene pur
gatorie: 7 de clauib⁹ a x̄po collatis
sacerdotibus.

Primū mysteriū de idulgē
tiis declarādū dī diffinitio.
In quo qd̄ sit idulgētia vide
amus. Et s̄ct fran. de mar. i tracta
tu de idulgētis. Q̄ idulgētia est re
missio p̄tōz: qd̄ itelligēdū est de re
missione pene tēporalis: ad quā pec
cator remanet obligat⁹ p̄ remissioē;

culpe 7 pene eterne. Ipsa nāq; pena
7 culpa eterna remittūt i cōtrictōe
cū peccator iustificat. Et q̄ ut tactū
ē s̄mone 7. huius operis c. i. h. i. bap
tismo ois pena: q̄ p̄tō debet: peni
tus relaxet merito passiois x̄pi: tñ cū
hō p̄tā iterat reddit se idignū tāto
b̄ficio. Jō i cōtrictōe nisi eēt multū fer
uētissima nō remittit ei tota pena. s̄
minoraē vt dicit magister sen. di. 19.
tertiū q̄tū decz 7 expedit salua v̄na
iustitia. Remanet itaq; ut i plib⁹ obli
gatus p̄tō: ad tēpalē satisfaciēdū
penāq; tēpalē exoluedā. hāc v̄o ta
rare h̄ sacerdos i cōfessioē: ḡ vt di
ctū ē i s̄mōe p arbitrio p̄nias p̄t in
iūgē. Et q̄ raro d̄git vt qs totā pe
nā tēpalē debitā excipē possit: 7 ad
plē. iō q̄ eā in hac vita nō soluūt: in
purgatorio acrif puniēt. S̄z cū quis
fac̄ illd̄ p quo idulgētie cecidit: a vi
da p̄a liberat plus 7 min⁹ idlgē
tie q̄litate. Notādū tñ s̄ Ric. 7 Bo
na. di. 20. q̄rti. Q̄ fuerūt qdā q̄ uolu
erūt distiguē forz dei 7 forz ecclesie. Et
hi dixerūt idlgētias ualē q̄tū ad fo
rū ecclesie: n̄ q̄tū ad forz dei. Rō at̄ ip̄o
tū erat: q̄ null⁹ iſerioz pot̄ absolue a
p̄a: ad quā ligat supioz. S̄z de⁹ re
mittēdo cl̄pā ligat ad aliquā penā
tēpalē. ḡ vt q̄ null⁹ possit de illa ali
qd̄ dimitte: Et p̄p̄ca dnt idulgēti
as valē i foro ecclesie: remittēdo p̄as
taxatas a iure l̄ a iudice. n̄ tñ aliqd̄ re
mittēdo de pena taxata a deo. Verū
tñ ista opio satis ip̄ia ē. Et cōtra rōi
qd̄ si sic eēt: tūc ecclesia absoluendo a
p̄eis satisfactoriis. trāsmutarz ad p̄cas
purgatorii: 7 ad ḡuioza supplicia.
Jō i pl̄r dō ē q̄ relaxatō satisfactoriis:

sit i idulgētis valz ē i foro dei: q̄
deus hēt p̄ dōnato qd̄ sic cōdona
tur. Modus aut̄ itelligēdi qualē
fieri pot̄ talis ē. supponēdū nāq; ē
q̄ bonū obtinē: ex triplici merito.
i. ex merito p̄p̄io: 7 ex merito capi
tis: 7 ex merito ecclesiastice v̄nitatis
Et q̄ ita sit i se māfestū ē. q̄ quilibz
meretur sibi per ḡiaz quā hēt. q̄ x̄ps
meretur nobis nemo dubitat: nū q̄
fide caret. Q̄ ecclesia mereat nobis.
7 eius merita pateat p v̄ba. Aug⁹ d.
in li. de penitētia. Credēdū ē q̄ oēs
orōes 7 elemosine ecclesie: 7 opa iusti
tie succurrūt recoznoſcēti mortalita
tē suā p hūc modū: sicut triplex est
meritū obtinēdi bonū: sic 7 meritum
liberādi a malo. Meritū. i. p̄p̄ium.
Et hoc ē meritū nre cōtrictōis. 7 per
hoc mereatur liberari a pena eterna
ita q̄ sil̄ sūt hec duo: sic i angelis ḡ a
7 ḡlia. 2. ē meritū x̄pi. 7 hoc operat̄
i sacris 7 potate clauū. 7 p hoc re
mittit pars pene. 2. ē meritū ecclesie
v̄nitatis. 7 p illud adhuc sit re
missio. Et sic scdm̄ triplex meritū sit
triplex pene cōdonatio: vt sic currat
inſicordia cū iusticia. 7 in qualibz ē
mutatio maioris i min⁹. Vñ pena et̄
na p̄mo mutat i tēporalē cū remitti
tur culpa. 2. tēporalis magna: 7 sup
uires cōmutatur i penā cōpetētē ui
ribus i sacerdotis absolutōe: 7 quod
residū ē reseruat i purgatorio. 3.
v̄o pena illa: ad quā quis tenet muta
tur in minozē i idulgētis. hoc aut̄
pot̄ facē ecclesia ex diuina auctoritate
Thesaurū. n. meritoz. i. x̄pi martyru
cōfessorū ac v̄ginū recozmedauit ecclesie
v̄spēs adū. cū ecclesie i prelatis tradi

dit clauē regni celoz. Et p hoc sol
ui pot̄ rō corū qui dicit q̄ iſerioz nō
pot̄ absolue a pena ip̄oita a supio
re. Nā licet nō possit auctoritate p̄
p̄ia. pot̄ tñ auctoritate ip̄i⁹ superio
ris. Vel pot̄ dici q̄ prelatus das in
dulgētias nō absoluit ois cōdonan
do: sed soluēdo de thesauro ecclesie.
Sed aliquis possit obiicere q̄ ecclesie
nō sūt date clauē: q̄ clauē aut sūt
ad claudēdū: aut ad aperiedū. Sed
dī apoc. 3. X̄ps apit 7 nemo claudit
claudit 7 nemo apit. ḡ ecclesie nō sunt
date clauē. Verū tñ i cōtrariū est q̄
x̄ps dixit Petro Mat. 16. Tibi da
bo clauē regni celoz. Et quib⁹ ver
bis patet q̄ mediāte Petro ecclesia
clauē accepit. Qd̄ nō. 24. q. i. c. ma
net. c. quodcuq; c. oibus cōsideratis.
S̄ct ḡ Ric. di. 18. quart. Q̄ clauē
regni celoz date sūt ecclesie. Et accipi
unt hic clauē ad similitudinē clauū
materialiū p quas hoī clauditur
7 aperit. Clauē. n. ecclesie sūt quedā
pot̄as data ecclesie in platis suis ad
aperiedū 7 ad claudēdū hoibus re
gnū celoz: quod claudit hoī per pec
catū: vel per obligationē ad penā p̄
p̄tō. 7 aperit p̄ remotionē utriusq;
Est aut̄ pot̄as triplex aperiedū celū
7 claudēdi. Prima est auctoritas q̄
est i solo deo: qui solus aperit effecti
ue p̄ iūfionē gr̄e: 7 claudit p̄missiue
p̄mittēdo iusto iudicio hominē rue
re in peccatuz gratiā non cōferēdo.
Secūda ē clauis excellentie que ē in
x̄po rōe humāe nature: ḡ celū aperit
p̄ meritū passionis sue. 7 claudit per
pot̄atē iudicialē sibi traditā. Ter
tia est clauis ministerii. i. in prelato

ecclie: qui celū aperit ministrando sa-
cramenta: q̄ opant i merito passionis
xpi 7 v̄tute. Ad auctōitate q̄ apoc.
d̄. Q̄ clausura regni celoꝝ p̄t tri-
pliciter accipi: vel p̄ alia qua erat clau-
sū gūi humāo pp̄ p̄ctm̄ p̄moꝝ parē
tū: vel p̄ illa qua claudet oib̄ repro-
bis i iudicio p̄ sniam̄ diffinitiuā: vel
p̄ illa qua claudit iterim hōi p̄ cul-
pā 7 penā remittēdas. P̄tia clausu-
ra fuit v̄lis. 7 n̄ perpetua. 7 hāc xps
aperuit: merito passionis sue. Et de
hac d̄r̄ aperit 7 nemo claudit. Alia
clausura similit̄ p̄petua de q̄ Mat̄h.
25. Clausa est ianua. 7 de hac dicit̄
claudit 7 nemo apit. Alia clausura ē
p̄ticularis: 7 nō p̄petua. 7 hāc plati
ecclie p̄t̄ m̄steriali apire: p̄pterea
nō mediocriter errāt hi qui dicūt in-
dulgētias nō valere: cū tota ecclesia
ratoabil̄ strariū asserat 7 affirmet.
**De auctoritate d̄cedēdi indulgen-
tias 7 illarum varia d̄cessione: 7 de
causis p̄ quib̄ cōcedūt.** Cap̄ 3. z.
Secūdū mysteriū de indulgē-
tiis declarādū d̄r̄ cōcessio: i
quo de ipsaz̄ d̄cessione tria
cōsiderem̄. P̄tio auctoritatē. P̄tio
varietatē. P̄tio cālitatē. P̄tio cōsi-
derem̄ auctoritatē quis. i. hēt aucto-
ritatē indulgētias d̄cedēdi. Et r̄idēt
doct̄. s. Bon̄. 7 Ric. ubi. s. Q̄ illi soli
p̄t̄ indulgētias dare: quib̄ disp̄sa-
tio thesauri ecclie cōmissa ē. 7 s̄z mē-
surā cōmissionis sue. Et q̄ xpi vica-
rio cōmissa est plenitudo potestatis
ab ipso xpo. vt p̄z c̄x̄ de pe. 7 re. c. cū
ex eo. Iō p̄t dare indulgētias p̄ totā
ecclesia militatē. 7 tātas quātas sibi
vari placuerit si adit̄ ratoabilis cā.

Alii autē tm̄ habēt de hac potāte q̄-
tū eis a xpi vicario d̄cessū ē. Ipse at
p̄ ius cōe hoc nō d̄cessit ni i ep̄is vel
electis in ep̄os: 7 suis legatis. Et iō
nulli alii indulgētias p̄t dare: nisi
ex sp̄ali cōmissiōne: nec possūt legati
dare indulgētias: nisi i puincia sua:
nec ep̄i nisi i suo ep̄atu. Archiep̄i tam̄
possūt eas dare i ep̄atib̄ suffragane-
orū suoz̄: vt p̄z c̄x̄ de pe. 7 re. c. n̄ os
in tex. 7 in glo. Isti tm̄ i dedicatione
basilice siue d̄cedēt ab vno siue a plu-
bus nō debēt extēdē indulgētia v̄l
tra ānū: nec i ānuclario dedicatio-
nis ultra. 40. dies. Limitata ē. n. eis
potās a papa: ne p̄ imoderatas re-
missiones claus ecclie cōtēnerētur:
7 p̄nialis satisfactio emeruar̄. c̄x̄ d̄
pe. 7 re. c. cū ex eo. Et si diceret q̄ ois
sacerdos hēt claus. q̄ p̄t indulgen-
tias faciēdi concedere. R̄et Bon̄. q̄
claus non ē tota ratio v̄tatis idlgē-
tias faciēdi: sed potestas claus cum
iurisdicōe 7 auctōitate thesauri di-
sp̄sadi: q̄ ordinarie solis ouenit ep̄is
7 sacerdotib̄: si eis ab ep̄is cōmittat̄.
**Cōsiderem̄ circa d̄cessiones in-
dulgētiaz̄ varietatū.** Secūdū. n. q̄
apparet ex usu ecclie solēt indulgētie
variari tripl̄r. Cōcedūt nāq̄ aut s̄z
numez̄ diez̄ vel ānoz̄. Aut s̄m partē
peccatoꝝ. Aut s̄m plenariā remissio-
nē. Q̄n̄ d̄cedūt s̄z numez̄ diez̄ uel an-
noz̄: vtputa q̄ dāt cētū dies vel cē-
tū āni de indulgētia. tūc qui illā lucrā-
tur absoluūt a p̄nia quā facē debuif-
sēt p̄ peccatis suis per cētū dies: v̄l
p̄ cētū ānos: si i hac vita: si i purga-
torio. Q̄n̄ v̄o d̄cedūt indulgētie s̄z p̄-
tē p̄ctōꝝ: vtputa q̄ cōcedit̄ tertie ul̄

q̄rte p̄tis remissio p̄ctōꝝ: tūc q̄ illas
lucrāt absoluūt a pena: quā tenebā-
tur exoluē p̄ illa p̄te siū illa pena sit
cētū ānoz̄: siue mille: siue pluriū. Q̄n̄
autē d̄cedūt indulgētie s̄m plenariam
remissionē: tūc qui illas lucrāt absol-
uunt ab oi p̄ca: ita q̄ si tūc ex hac vi-
ta d̄cederēt: statim ad celū euolarent
7 inter ciues celi nullo obstaculo im-
pediti collocarēt. **Tertio cōsiderem̄
circa d̄cessione indulgētiaz̄ cāli-
tatē: p̄ qua cā d̄cedi possūt 7 debēt
indulgētie.** Et R̄et Bon̄. q̄ sicut vi-
demus in polliticis 7 coitatis hu-
manis: q̄ thesaur̄ repub. pp̄ duo
maxime d̄suevit p̄ferri: 7 coicari ex-
teri. Sic i sp̄ualib̄ ē itelligēdū. pro-
fer̄ nāq̄ thesaur̄ c̄x̄ pp̄ gliaz̄ p̄nci-
pis: sicut faciūt reges curiales. quē
admodū f̄c̄ rex Assuer̄: vt h̄c̄ De-
ster. i. c. Alio mō pp̄ utilitatē coita-
tis siū necessitatē. Q̄n̄ q̄n̄ ledit̄ coitas
p̄ferūt stipēdia 7 donatiua militib̄
vt eāt ad pugnā. Sic thesaur̄ ecclie
ab his qui h̄nt disp̄sare duplici ex-
cā debz̄ aperiri. s. pp̄ gliaz̄ p̄ncipis:
7 laudē. Laus v̄o 7 honor dei ē i fā-
ctis suis. Et facti honorāt i d̄structi-
one basilicaz̄: vilitatōe earūdē. cōme-
moratōe v̄tutū suaz̄. 7 idē fit i p̄di-
catōib̄ 7 s̄monib̄. Iō p̄ his oib̄ in-
dulgētie recte fiūt. Cois aut v̄litalas
est d̄fēsio terre facte: d̄fēsio fidei.
p̄motio studii: 7 d̄similia: p̄ quibus
adhuc recte indulgētie d̄cedūt. Et si
diceret q̄ nō licet dare sp̄ualia p̄ tē-
poralib̄: q̄ illud eēt symoniaciū. S̄z
i istis indulgētiis dāt sp̄ualia p̄ tē-
poralib̄. s. remissio pene p̄ pecuniis
7 aliis reb̄ loco elemosine oblati.

q̄ v̄t q̄ n̄lz̄ cōcedē hi indulgētias.
R̄et Ric. 7 Bon̄: q̄ nō dāt sp̄ualia
p̄ tēporalib̄ nisi p̄ accidēs. Cū. n. dāt
tur indulgētie p̄ ecclis: vel hospitali-
bus cōstruendis: nō dāt vt i illis tē-
poralib̄ sitat̄: sed pp̄ v̄litalatē spi-
ritualē cōsequētē. Q̄n̄ nō dāt p̄ tē-
poralib̄ nisi i q̄tū ordināt ad sp̄ua-
lia. Iō q̄n̄ plat̄ dāt indulgētia: nō dat
eā p̄ elina exteriori nō cōsideras da-
tū: sed fructū v̄z q̄ ex radice bone no-
lūtatis p̄cedit.
**De fructu indulgētie respectu exi-
stētū i mortali: 7 eoꝝ q̄ sūt i purga-
torio: 7 illoꝝ q̄ p̄ illaz̄ acq̄sitoꝝ erūt
pp̄ alia p̄ca dānadi.** Cap̄ 3. z.
**Tertiuū mysteriū de indulgen-
tiis declarādū d̄r̄ fructifica-
tio: i quo de fructu indulgen-
tie circa tria p̄cipue dubitat̄. P̄tio
v̄trū indulgētie p̄sint ex̄t̄ib̄ i morta-
li p̄ctō. P̄tio v̄trū p̄sint his q̄ sūt in
purgatorio. Tertio v̄trū p̄sint his q̄
illas lucrāt. 7 postea p̄pterea sua
peccata dānā ad ifernū. Ad p̄mū
dubiuū R̄et Ric. q̄ n̄ p̄t fieri remis-
sio pene manēte culpa. Et cū p̄ indul-
gētias nō remittat̄ culpā ex̄t̄ib̄ in
mortali peccato: nō remittit̄ eis per
indulgētia aliqd̄ de pena. Si tm̄ aliqs
erūt in mortali p̄ctō: fac̄ illud q̄d̄ cō-
tinet i forma indulgētie: prudēt̄er fa-
cit: q̄ bona scā i p̄ctō mortali aliquo
mō peccatoꝝ d̄sponūt de d̄gruo ad
penitētia: 7 illa mediātē ad susceptō-
nē remissionis p̄ctōꝝ p̄ diuinā misericō-
diā. R̄et Ric. Bon̄. v̄o dicit. Q̄ ad hoc
ut indulgētie valeant requiritur du-
plex cōditio. Ex parte dātis. s. potās
uel auctoritas: de qua sup̄ dictū est.**

Et honesta ac rōabilis cā. Un̄ n̄ esset
credēda idulgētia alicuius valoris :
si q̄s daret eā cūtib⁹ vidē torneamē
ta. Similr ex pte accipientis duplex
ōditio regrif. s. p̄fessio cū vā stritōe:
7 fides cū vā deuotōe: vt v̄e de pec-
catis sit penitēs: 7 v̄e d̄ fides q̄ pa-
stois idulgētia sibi valeat. **S**ecū-
do strigit dubitār vtz idulgētie na-
leat his q̄ sūt i purgatorio. Et q̄bus-
dā v̄isū ē q̄ sic: 7 arguūt. Q̄ oēs aīe
sācte aut sūt de ecclia triūphāte. aut
militāte. Sed aīe existētes in purga-
torio sācte sūt. nec sūt de ecclia triū-
phāte: q̄ in ea nulla est pena. q̄ sūt de
ecclia militāte. Sed oibus habētib⁹
gratiā in ecclia militāte p̄sūt idulge-
tie. q̄ p̄sūt illis q̄ sūt in purgatorio.
Alii v̄o tenēt strariū: q̄ vt scribitur
de pe. di. i. c. si cui. s. alii econtra d̄ns
par ius soluedi voluit esse 7 ligādī.
Si plati ecclie n̄ p̄nt ligare illos q̄
sunt i purgatorio. q̄ nec eos soluere.
Q̄ v̄ez n̄ eēt si illis p̄desēt idulge-
tie. **N**ec Ric. Q̄ idulgētie nō p̄sunt
illis: q̄ nō sunt de iurisdictione illius
qui eas d̄cessit: vt p̄z eēt de pe. 7 re. c.
Q̄ aut̄. **N**ec illis q̄ nō faciūt illud
p̄ q̄ dāt idulgētie: q̄ quis volūtatem
habeāt faciēdi. Nā licet nō potenti
opari volūtas reputet p̄ scō q̄tū ad
p̄miū effēiale. nō tñ h̄ ē v̄ez q̄tū ad
q̄d̄bz p̄miū accidētale. Un̄ nec p̄ scō
reputat q̄tū ad remissionē pene per
idulgētiās obtinēde. Illi aut̄ qui sūt
in purgatorio: n̄ sūt s̄b iurisdictione p̄-
lator̄ ecclie: q̄d̄ satis dāt itelligi: cuz
dixit d̄ns Petro. Quodcūq̄ soluedis
sup̄ terrā. 7c. cōcedēdo ei potatē sup̄
eos tñ: qui sūt viuētes i hac mortali

vita. Nō p̄nt ēt hi q̄ sūt i purgatio-
facere illud p̄ quo dāt idulgētia.
idcirco idulgētie eis n̄ p̄sūt d̄recte.
Indirecte tñ eis p̄sūt iquatū exītes i
hac vita faciūt p̄ eis illd̄ q̄d̄ strinetur
in forma idulgētie: maxime si dētur
idulgētie s̄b hac forma. Quicūq̄ se-
cerit h̄ v̄l illd̄ p̄ se vel pro p̄re suo de
sūcto: v̄l alia p̄sona i purgatorio exi-
stēte dāt tot dies idulgētie. Et sic
ē tñ cōm̄ opinionē doctoꝝ p̄sunt
p̄ modū suffragiū: 7 nō per modū in-
dulgētie. Ad arg⁹ v̄o factū p̄ op-
positōe cōtraria dicit Ric. Q̄ illi qui
sūt i purgatorio cū ecclia militāte q̄-
dāmo coicāt i pena: 7 cū triūphāte
cū ipossibilitate peccādi: cū v̄tq̄ i ca-
ritate. Et iō q̄ d̄iūcti sūt cū militāte
ecclia per caritatē: 7 maxime auxilio
indigēt: q̄ nō sūt i statu i quo possūt
pena assumē volūtaria: per quā cit⁹
admitterēt ad visionē beata. ideo ec-
clesia pōt eos iuuare coicādo eis me-
rita viuoz: nō tñ p̄ modū auctorita-
tis. per quā d̄recte iuuātur illi q̄b⁹
d̄recte p̄osūt idulgētie. **T**ertio
strigit dubitare. Utrū idulgētie pro-
sint his qui illas lucrātur si post illa
rū adeptionez p̄pter alia peccata p̄
eos omissa dānentur i inferno. Sed
ad intelligēdā hāc difficultatē ne-
cesse ē scire an p̄ culpā sequentē pec-
cata dimissa redeāt. Et ad h̄ nos di-
cimus ex sēntentia Ric. i. 4. 7 domi-
ni Boni. di. 22. Q̄ peccata dimissa re-
dire intelligi pōt duplr. aut q̄tū ad
culpam. Aut quantum ad penā. Pri-
mo modo peccata dimissa redire nō
possunt: quia nulla res annihilata re-
dire pōt eadē numero: nisi p̄ diuinā

potētiā: iux̄ illd̄ Auicēne. 2. meta.
Q̄d̄ annihilatū ē: nō redit. Peccatuz
aut̄ cū remittit annihilat: 7 p̄ opera-
tionē diuine potētie reueri nō pōt
q̄ vt ingt Aug⁹ li. 83. q. Deo aucto-
re nō fit hō deterior. Dicūt tñ pecca-
ta dimissa redire inquātū sequēs cul-
pa magis ḡuat q̄ si peccata illa non
fuisent dimissa. Quātū v̄o ad pe-
nā. vtruz dānat⁹ p̄ p̄ctis: q̄ omissis p̄
peccata dimissa: puniat tñ p̄ illis:
p̄ quib⁹ dānat⁹ est: aut p̄ aliis di-
missis. Et sic peccata redibūt quātū
ad penā. **N**ec Ric. Q̄ pena que de-
bebat p̄ peccatis cōmissis: aut ē tota
cōpleta. aut sequēs mortale peccatū
aut n̄. Si nō: tūc dico q̄ remanz obli-
gatus peccator ad solutionē residui
pene: si i illo p̄ctō mortali moriat⁹ p̄
peccatis illis rēmissis q̄ ad culpā: n̄ q̄
ad penā. Et iō p̄ il lis in inferno pe-
na eterna puniet. Sed p̄ accidēs: q̄
i peccato mortali nulla pena ē satif-
factoria i ōspectu dei. Et ideo q̄tū-
cūq̄ puniat sēp̄: remanebit obligat⁹
ad penā. Illa tñ pena erit minus itē-
sa q̄ si illa peccata nō fuissent di-
missa. Si v̄o pena ē soluta aī sequis
mortale: peccata rēmissa nō redeūt: ni-
si iquatū aggrauāt sequēs peccatuz
p̄pter quā aggrauatōem sibi maior
pena debet. p̄pter h̄ d̄r Nau. i. Nō
iudicabit de⁹ his i idipsū. Et de pe.
di. 7. d̄sus finē. Diuina clemētia di-
missa peccata: v̄lteri i v̄ltionē veni-
re nō parit. Cū q̄ exītib⁹ in carita-
te p̄ idulgētiās remittat penā tpa-
lis p̄ peccatis debita. si post propter
alia peccata sequētia: tales in infer-
no dānēt: nō amplius puniet p̄ pec-

catis illis: p̄ quib⁹ iā remissionē pene
idulgētiis mediātib⁹ obtinuerunt.
Ergo currāt peccatores sicietes ad
fōtē pietatis 7 clemētie d̄ni n̄rī J̄s̄u
x̄pi: 7 de suis peccatis v̄e d̄fessi peni-
tētes: idulgētiās que d̄cedunt. pec-
rent acquirere: vt sic a pena liberati
scādere valeāt regna celozū: vbi x̄ps
deus dei filius regnat cū p̄re: 7 spū
sācto p̄ infinita seclā seculoz. Amen.
Seria ḡata q̄rt: ebdomade i qua-
dragesima de viduitate fuāda: 7 de
ci⁹ laudib⁹ atq̄ p̄coniis: q̄b⁹ s̄blimat⁹
Sermo. si.

Hec vidua erat: 7 turba ciui-
tatis multa cū illa: quā cū
vidisset d̄ns misericordia mo-
tus sup̄ eā illam: dixit illi. Noli flere.
Scribūt hec v̄ba Luc. 7. c. 7 i euan-
gelio hodierno. V̄sus ē pietate mul-
ta saluator: n̄ erga viduā: vnicū silu-
um suū morte iā exinctū dolenter 7
amare lugentē: ipsā quidē: vt euāge-
lica lectio testat: p̄ solatus est v̄bis:
demū suscitātū filiū ei benigne resti-
tuit. Quo exēplo clarescit quāta sit
vidualis stat⁹ grā: quātusue decor:
q̄tū ē 7 meritū. S3 q̄m̄ multi sūt q̄
ignoz: at p̄ciuz ei⁹: iō ad instructiōem
penitētū hodierna die de viduitate
oficiamus s̄. nonē. de q̄ tria mysteria
p̄ncipalia erūt declarada.
Primū dicit obseruationis.
Secūdū cōmēdationis.
Tertū regulationis.
Qualr p̄ p̄mū maritū meli⁹ ē te-
ne 7 obsuare viduitatē: q̄ d̄nuo nu-
bē. tū p̄p̄ idiciū castitatis: tū p̄p̄ si-
gnū caritatis: tū ēt p̄p̄ cr̄ b̄ficiū li-
bertatis. **C**apitulum. i.

Primū mysteriū dī obserua-
tionis: in quo declarādū ē
quare post pmū maritū me-
lius est obseruare: 7 tēne uiduitatez:
q̄ ad secūdas nuptias trāsire. Et as-
signari possūt tres p̄ncipales ratōes.
Prima est p̄pter iudiciū castitatis.
Secūda p̄pter signū caritatis. **T**er-
tia p̄pter beneficiū libertatī. **P**ri-
ma ratio ē p̄pter iudiciū castitatis.
Quādo n. mulier nubit toties sig^o
ē magne incōtinētie. Unde Hiero^o
contra Iovinianū refert. **P**ortia
minor cū laudaret q̄dā bene moxige-
rata: que secūdū accepit virū rīdit.
Felix 7 pudica matrona nūq̄ p̄ter se
mel nubit. 7 Valeri^o li. 2°. Qui vno
fuerat orēte matrimonio corona pu-
dicitie honorabāf. Verūtū disputā-
dū est. vtrū secūde nuptie sint licite.
Et nōnulli arguūt q̄ nō. Nā Chry-
so^o. 2i. q. i. e. hac ratōe. ait. Secūdam. s.
vxoze accipe fm̄ p̄ceptū aplī licitū ē.
fm̄ aut vitatī ratōez fornicatō ē. Itē
rōe uidet: q̄ bigam^o nō pōt pmoue-
ri ad sacros ordines. S; pena nō in-
fligit nūi p̄ culpa. q̄ i bigamia ē cōpa.
Sed incōtrariū ē auctoritas Hiero-
ro: q. 2i. q. i. e. apiant. ait. Aperiāt q̄so
aures obtrectatores mei: 7 videant
me secūdas 7 tertias nuptias i dño
cessisse. 7 itēz i eodē. e. ait. Nō dā-
no bigamos: imo nec trigamos: 7 si
dici pōt octogāos. Et Aug^o i. e. de^o
iquit. De^o masculū 7 feminā ppagā-
di gñis causa nuptiali castitate iun-
xit: 7 secūdas nuptias: que i vnoq̄q̄
testō pmittūt. licitas esse mōstrauit.
Et idē Aug^o exponēs illud aplī. **Q**
si dormierit dicit. **Q** si dormierit vir

cuis. nō dicit p̄m^o vel secūd^o vel ter-
ti^o: nec nobis diffiniēdū ē q̄d nō dif-
finit ap̄ls. Unde nullas debeo dā-
nare nuptias: nec eis vēcūdiā inferre
numerositate. **P**nt ḡ dōd. i. n. 4°.
di. 42^a. s. Ric. Bon. Petr^o de palude
Tho. 7 ceteri. **Q** n̄ tm̄ secūde nuptie
sed et. tertie: 7 q̄rte: 7 p̄les sūt lici-
te. Rō q̄ p̄ mortē alteri^o cōiugum
tollit ipedimētū p̄mi matrimonii.
Unde dicit Petr^o de palude: q̄ si qs
resuscitaret a mortuis nō posset ad
vxoze uiuētē redire: q̄ non amplius
sua vxoze esset. nec ipse vir ei^o: nisi de-
nuo straheret. p̄pterea dixit apls
.i. cor. 7°. **S**i dormierit vir ei^o libera-
ta est a lege viri: cui vult nubat tm̄ i
dño. Beatior tm̄ erit si sic p̄māserit s;
meū cōsiliū. **A**d vidū ḡ Chryso. rī-
deri pōt. **Q** imp̄p̄e 7 largissime for-
nicationē sumit. s. p̄ nālis cōcupiscen-
tie ardore: qui maxime cōsuevit moue-
re ad secūdas nuptias cōtrahēdas.
Ad. 2°. vō arg^o dicit Bon. q̄ non
posse ascēdē ad sacros ordines: non
ē pena: q̄ et. nec mutus v̄l alius na-
turalit̄ ipedit^o pōt ascēdē ad sacros
ordines: q̄d nō fit ei in pena: sed q̄ n̄
est idoneus. Sūt ḡ licite secūde nup-
tie 7 p̄les: 7 nō sūt ihonorabiles. **J**o
Hiero. ad Serūtā ingt. **U**ide q̄lia
sunt secūda m̄rimonia: que lupanari-
bus p̄ferūt. ait. n. s. apls. **M**eli^o ē nu-
bere q̄ vri. **A**dolecētula vidua: que
cōtinere nō pōt: maritū pōt^o accipi-
at: q̄ diabolū. Apl̄s vō. i. cor. 7°. ait.
Dico innuptis 7 viduis bonū est illi
si sic p̄maneat sicut 7 ego: q̄ si nō cō-
tineat nubāt. melius est. n. nubere q̄
vri. Et Hiero^o in epla ad Seruntia

narrat de quodā Rome qui habue-
rat. 20. vxozes: quas sepelierat. Et v̄
muliere que sepelierat. 22. maritos:
qui fuerūt copulati matrimonio: 7
fuit magna expectatio quis eorū ef-
ferretur ad sepulchrum ab alio. 7 ui-
cit marit^o. **U**n̄ Hier^o sequit. v. **O**bse-
cro ut illa testimonia nō noueris. qui
bus icōtinētibus miseris subuenitur
sed pot^o lectites q̄bus pudicitia coro-
natur. facit insup ad viduitatis lau-
dē q̄ 7 turtures illā seruāt. **Q**uod
Ambro^o in exāmerō ait. **D**iscite muli-
eres quāta sit viduitatis grā: que ē
in auib^o predicat. **S**ecūda rō quare
melius est obseruā viduitatē q̄ trā-
sire ad secūdas nuptias ē p̄opt cari-
tatis signū. **U**t. s. oñdat vxoze quāta
caritate viz defūdū dilexerit. **U**nde
Virgili^o. 4. eneidos. **I**lle meos prim^o
qui me sibi iunxit amozes **A**bstulit
ille hēat secū. seruet q̄ sepulchro. **E**t
Hiero^o cōtra Iovinianū scribit. **Q** cū
Valeria rogaret 2° viz accipere. rī-
dit se hoc nō posse facere: q̄ primus
adhuc viuebat. q̄ diu. n. ingt uixero:
vir meus p̄ amozē uiuet i corde meo
Et itēz ibidē recitat. **Q** dū **M**artia
Catonis nollet itēz nubere: 7 virū
defūdū semper lugeret: interrogata
quē diē hēret vltimū lud^o ait. **Q**uē
7 vite. **Q**uerere tm̄ posset hic aliq̄.
Utz secūde nuptie sint sacrales. **R**et
Bon. q̄ dupliciter ē loqui de secūdis
nuptijs: aut in se: aut in relatiōe. **A**d
primas si in se sic. **C**ū sit ibi cōsensus ex
pressus iter legitimas p̄sonas: ē vtiq̄
sacm̄. nec ē ibi carnis diuisio. s; unio
carnis viri 7 mulieris. **S**i aut loqua-
mur i cōparatōe ad precedentes. sic

manet in eis sacri rō cōpleta p̄pter
carnis diuisiōē: q̄ in p̄mis carne suā
vniuit cū vno. in secundis cū alio. **E**t
talis diuisio tollit de plenitudine si-
gnificationis. **T**ertia rō quare me-
lius est viduitatē seruare ē p̄pter be-
ficiū libertatis. **V**idua. n. sua ē vīa:
7 i pace uiuit. 7 si viz accipiat disci-
mini se exponit: ut forte inueniat iro-
sū. litigiosū. 7 se tribulat. **U**n̄ Hier^o
cōtra Iovinianū narrat. q̄ cū quedā
rogaretur ut secūdo nuberet. **R**udit
se hoc nō facere: q̄ bonū hūerat viz
7 si secūdū acciperet aut ille eēt bon^o
aut malus. **S**i bonus: semp̄ esset in ti-
more ne illū perderet. **S**i malus sēp̄
esset i dolore: q̄ post bonū viz alium
nūq̄ sustineret: p̄pter assertiones iaz
tactas colligi potest quāta est p̄ce-
minētia viduitatis. **V**erūtū: ut p̄cedi-
dū ē: si que mulieres post viroz mor-
tē voluerit nubere faciāt aio libero.
Notādū tm̄ q̄ aliquē leges. dicūt mu-
lierē non posse nubere isra tēpus lu-
ctus. i. unius ani post mortē vii. **V**t
patet. **C.** de secūdis nuptijs. l. i. **T**am̄
p̄ licētia Apostoli 7 auctoritatē pōt
id fieri imēdiate post mortē. 7 infā-
mia nubētis abolet: q̄ in his secula-
res leges nō dedignātur sacros cano-
nes imitari. vt p̄c̄f̄ de secūdis nup-
tijs. c. super illa. 7. c. cū secūdū.
Qualiter cōmēdabilis ē viduitas
tm̄ p̄pter diuinā uisitatiōē: tm̄ p̄pter
acceptatiōē: tm̄ ēt p̄pter diuinā p̄ce-
ptionē. **C**aplm. 2.
Secūdū mysteriū cōteplādū
de viduitate dicit cōmēda-
tionis. **O**stēdit q̄tm̄ sit cō-
mēdabilis triplici rōe. **P**rio ratiōe

diuine uisitatiois. **S**cdo rōe diuine
acceptationis. **T**ertio ratōe diuine
pceptionis. **P**rimo rōe diuine vi
sitationis. q̄ deus uiduas gratiosis
sime uisitauit. **U**n̄. 3. **R**eg. 17. **L**ēpo
re famis missus ē a deo **H**elias ad ui
duā sareptanā: que postq̄ dedit co
medere **H**elie iux̄ verbū eius. **H**y
dria farine eius nō defecit miraculo
se: 7 lechitus olci nō est iminut⁹ oi
bus illis diebus. **E**t **J**udith per totū
habetur q̄ grata fuerit uidua illa oī
potētī deo: cui tātā contulit grāz: ut
proprijs manibus interficeret **H**olo
ferne: liberaretq; populū ab impetu
7 furore illius. **L**uc. 8. 2. c. d. q̄ erat
Anna prophetissa uidua usq; ad an
nos. 84. que uixerat cū uiro suo an
nis. 7. a uirginitate sua. **E**t hec nō di
scedebat de tēplo. ieiunijs 7 obsecra
tionib⁹ seruiēs deo die ac nocte. huic
Jesus paruulus. sicut 7 **S**ymeoni p
buit se uidēdū: illaq; dignat⁹ ē uisita
re: que cōfitebat̄ dño: 7 loquebatur
de illo oibus qui expectabāt redem
ptionē isrl̄. **S**cdo dignitas uidui
tatis apparet rōe diuine acceptiois
Luc. nāq; 21. scribit̄ q̄tū accepta fuit
oblatio uidue paupercule. de qua ē
Hiero⁹ i epistola ad **J**ulianū sic lo
quit̄. **P**aupercula uidua: q̄ duo era
mūt i gazophilacium: cūctos in obla
tione muncz dei dicitur superasse lo
cupletes: que nō pōdere sui: sed oste
rētū nolūtate pēsat. **T**ertia ratō
dī diuine pceptiois: **D**edit nāq; de
us pceptū oibus regibus. p̄cipib⁹
iudicibus 7 aduocatis: oibusq; hoī
b⁹ ut uiduarū cās tuerent: neq; illas
opp̄merēt 7 molestarēt. **U**n̄ **J**sa. i.

Dñs ait. querite iudiciū: **B**uenite op
presso. iudicate pupillo. defendite ui
duam. **E**t exo. 22. ait. **U**idue 7 pu
pillo n̄ nocebitis. **S**i leseritis eos uo
ciferabūt ad me: 7 ego audia⁹ clamo
rem eoz: 7 indignabif̄ furoz me⁹: p̄cu
tiamq; vos gladio. 7 erūt vxores ue
stre uidue. 7 filij uī pupilli. **E**t per
Hiere. 22. facite iudiciū 7 iustitiā 7
liberate ui oppressuz de manu calum
natoris. **A**duenā 7 pupillū 7 uiduā
nolite cōtristare: neq; opp̄imatis ini
que. **E**t itēz **H**iere. 5. **D**ñs de his qui
uiduas spernūt 7 abijciunt sic loqui
tur. **P**reterierūt sermones meos p̄
sime. **E**cām uidue nō iudicauerūt. ca
z pupilli n̄ direxerūt: 7 iudiciū paupe
z nō iudicauerūt. **N**ūqd̄ super his non
uisitabo dicit dñs: aut super gētem
huiuscemodi nō ulciscet̄ aīa mea! **E**t
Job. 22. ait. **U**iduas dimisit̄ uacuas
7 lacertos pupilloz cōminuit̄: p̄
terea circūdat̄ es laqueis: 7 cōtur
bat te formido subita. **J**acob⁹ v̄o. 5.
.c. ait. **R**eligio uero mūda 7 imacula
ta apud deū 7 patrē hec est. uisitare
pupillos 7 uiduas in tribulatiōe eoz
Sed hodierna die nō solū nō uisi
tāt̄ur. quinimo uerā: exoliāt̄ur: 7
turbāt̄ur a multis: rapiūt̄ur sua bōa
7 querūt iustitiā: nec inueniunt illam
Et q̄ his deterī est. vltra dānū. re
rū patiūt̄ur fallas grauelq; crimina
tiones. **T**aceo reliquas molestias: q̄
eis inferūt̄ur. **O** uiduaz persecuto
res. **O** lupi rapiētes illaz bona. **O**
crudeles aduocati 7 iudices. **O** falsi
notarij. **O** iniqui testes quis docebit
vos fugere a vētura ira! **U**t. n. patet
ex dictis. iter omnia peccata graua

max̄ mū celus est opp̄imer̄ uiduas.
Quidue debēt esse mortificate 7
aliciē a cōueratiōe hoīum: ac d̄uo
tionē seruēt̄er iuugilātes. **C**aplm. 3.
Tertū mysteriū d̄clarādū
de uiduitate dicit̄ regulato
nis: in quo k̄re licet q̄ tres
sūt regule: quas uidue seruare tenēf̄
Prima dicit̄ mortificatiōis. **S**cda
cōuersationis. **T**ertia deuotionis.
Prima regula uiduaz dicit̄ mor
tificationis. **D**ebēt uidue esse mortifi
cate: 7 castigatē. ieiunijs. uigilijs. 7
disciplinis: aliter in eis pudicitia tu
ta esse nō pot. **U**n̄ **P**aulus. i. thi. 5.
Uidua que in delictis est uiuēs mor
tua est. 7 **H**iero⁹ i epistola ad furiā
ait. **O** filia si **A**postolus corpus suuz
in seruit̄: tē redēgit. ne cū alijs p̄cedi
caret: ipse reprob⁹ efficeret. quomō
tu iuuecula adhuc in seruoze iuuetu
tis positā uapibus 7 uino plena: po
teris esse de castitate secura! **H**ec ille.
Reprehētibiles itaq; sūt uidue ille:
que ocio uacātes comedūt 7 bibunt
splēdide. do: mūt̄ satia: poliunt̄ cutē
7 ornāt̄ur: licet se uidualib⁹ iduant
uēt̄imētis. **S**cda regula uiduaz
dicit̄ cōuersationis. **D**ebēt euitare quā
tū possūt cōuersationē hoīum: nō lo
lū secularjū: sed sacerdotū 7 religio
sōz: ac q̄rūcūq; qui spirituale vitam
p̄fēt̄ur: quonia reuera nihil tā vi
ris q̄ mulieribus adeo ē periculōsū:
sicut crebra 7 frequēta etiā s̄b spe
cie boni cōuersatio 7 collocutio ma
xime ubi etas cōfēt̄ ad uitij. **H**inc
Hiero⁹ ad **N**epotianū ait. **M**atres
ita tu uidē: ne per illā uidere cozar
quarū uultus ita cordi inhereant. 7

tacitū uiuat sub pectore uulnus. **E**t
Joh. baptista sanctaz matrē habuit
pontificisq; fili⁹ erat. 7 tñ nec matris
affectu nec patris opib⁹ uicebat: ut i
domo pētū cū piculo uiuēt castitatē.
hec ille **E**t. 32. di. c. hospitoliū. **H**ospi
toliū tuū aut raro aut iūq; mulieruz
pedes terāt: q̄ nō pōt toto corde ha
bitare cū deo: qui feminaz accessibus
copulatur. **S**i igit̄ piculosū est uiris
uolētibus seruire deo cū mulieribus
ouerfari: quāto magis 7 mulieribus
ipsis: que debilitatis sunt animi: inferi
orūq; nature! **D**ebēt. n. uidue cauere
oēs malas suspitiōes. **H**inc **H**iero⁹
ad **S**aluiniā. **C**aueto oēs suspitiōes
7 quicquid rōabilē fingi potēt: ne
fingatur an̄ d̄uita. **D**ebēt adhu. ui
due libēt̄ inhabitare domū: audireq;
Hiero⁹. d. ad **E**usto. **R**arus tibi sit
egressus in publicū. matres tibi que
ratur i cubiculo. **E**t nō tm̄ uiroz: s; 7
matronaz nō frequētar: domos:
cū **H**iero⁹ uicat itēz ad **E**usto. **N**o
lo habeas cōfortiū matronaz: nolo
ad nobiliū accedas domos: nolo te
frequēt̄ uideri. ut cōfēnas quod eē
noluisti. **C**ur facis iniuriā uiro?
Ad hoī cōingē dei spōsa qd̄ p̄pas!
Disce i hac parte sanctā supbia. **S**ci
to te illis eē meliorē. hec ille. **T**er
tia regula uiduaz dicit̄ deuotionis.
Debēt itaq; eē deuote timētes. dili
gētes. desiderātes. 7 colētes de um.
Un̄ 7 **A**pl̄s. i. thi. 5. ait. **S**i qua uidua
filios aut̄ p̄potes hēt: discat̄ primo
domū suā regē: 7 mutūa uicē redde
re parētibus. **H**oc. n. acceptū est co
raz deo. **Q**ue aut̄ uere uidua ē: 7 de
solata sperz i deū: 7 istet̄ obsecrōib⁹
i 2.

7 oratōibus die ac nocte: huiusmodi viduis cōpatit de: casq; cōsolat tribuens in hoc seculo suā grām: 7 i futuro sempiternā gloriā: i qua uiuit 7 regnat deus per infinita seculorū secula. Amen.

Veria sexta quarte ebdomade in quadragesima de diuinitate dñi nri Jesu xpi: qui licet uerus fuit homo: fuerit et uerus deus eiusdē cū patre 7 spū sancto nature. **Sermo. sz.**

Ues xps filius dei uiui qui in hunc mūdū uenisti. Scribif hec uerba Jo h. xi. c. 7 in euāgelio hodierno. Deridet taz a gentilibus q̄ a iudeis imaculata fides nra: quoniā pdicat. scitē. 7 adorat xpm crucifixū tāq; uerū deū dominatōrē celi 7 terre. Uerū tamē ueritas ista taz multipliciter est declarata: ut amplius merito negari non possit. Ad cōfusiōnē tamē oīuz eozū qui cōtrariū tenēt: asserūt q; xps uerū hoīem fuisse nō deū: i pñti sermōe curabim' ostēdē. Q; xps ē uerus de' dei fili' ab eterno a patre genitus: eiusdē cū patre 7 spū scto substātie siue nature. Et diffuse de sua diuinitate loquamur. Illā ostēbat deuotissima Marta cū dicebat uerba premissa in themate. Quare cū oib' ueritas elucescat q; filius uirginis: qui pro nobis in cruce pepēdit fuerit deus uer' diuinitatē ei' tripliciter insinua bigus.

Primo auctoritate.

Secundo experimēto.

Tertio ratione.

Quō auctoritas ueteris testamti. 7 Sibyllaz oīdīf xpm uerū deū

7 hoīem fuisse. **Capitulū. i.**

Primo insinuanus auctoritate q; xps fuerit uerus deus Et adduci possunt utriusq; page scripture ueteris. s. ac noui testamēti. Un' Isai. 9. c. ait. Paruul' natus est nobis: 7 fili' datus ē nobis: p hec uerba pñciās xpi humanitatez. Deū sequit. Et uocabif nomē ei' ad mirabilis cōsiliarius. deus fortis. pater futuri seculi. pnceps pacis. Et ut dicit Nicolaus de lira: Trāslatō sep tuaginta interpretū hēt 7 uocabitur nomē eius magni cōsili' angelus. Et trāslatio chaldaica dicit. Et uocabif nomē ei' pmanēs in secula Messias. in quib' uerbis expmif xpi diuinitas Et Hier. 22. scribitur. Ecce dies uenūt dicit dñs: 7 suscitabo Dauid. g. iu. Trāslatio chaldaica hēt statuat Messia iustū. Et sequit. Et hoc ē nomē qd uocabūt cū dñs iust' ur'. Et fm Nicolaū de lira: ubi nos ponim' dñs: in ebreo ponitur nomē dei. Le tragramatō: quod ē nomē significās solā essētiā vna diuinā. ut dicit Rabbi Salomō. Per hec vō uerba diuinitas 7 humanitas xpi manifestatur 7 Baruch. 3. c. Hic est deus noster: 7 nō existimabif alius ad illū. post hec in terra uisus est: 7 cū hoib' cōuersatus est. **E**t Sibylla heridhrea: ut Aug' meminit. 18. li. de ci. dei. uersus quosdā cōposuit de sine mūdi. Quorum prime littere iuncte sonāt. Jesus xps filius dei saluator. Alie etiā Sibylla nasciturū pdixerūt xpm filiū dei de uirgine imaculata. De oēs sz Isido. eth. li. Et Lac. in. i. li. diuinaz isti: decē fuere. Prima persica: que fuit

de persis. **S**ecunda libyca. **T**ertia delphica in tēplo delphici Apollinis genita: que añ troiana bella uaticinata est. cuius plurimos uersus operi suo Homer' inseruit. **Q**uarta chymeria in Italia. **Q**uinta heridhrea: de qua paulo añ tactū est noie' Hero phyla in Babylone orta: que grecis Ilion petētib' uaticinata est pūram esse Troiā: 7 Homerū mēdacia scripturū: Dicta autē heridhrea: q; in eadē insula eius inuēta sūt carmina.

Sexta Samia a Samo isula unde fuit cognominata. **S**eptima cumana q; 7 cumea: de qua Uirgil'. **U**ltima cumei uenit iam carnis etas. **D**icta autē cumana a cumis ciuitate: que est in cāpania: cuius sepulchrū adhuc est in Sicilia. **D**icta uero elefpontina in agro troiano nata. **N**ona phrygia. **D**ecima tiburtina. Ab his oibus diuinitas xpi p multa añ tēpora q; in vtez uirginis descendit; pphetata fuit. Quaz dicta si 7 simul collecta legeri. tñ q; origināl' unde fuisset ex tracta iuenire non potui: hic minime uolui inserē: pter illud qd dictū est p Augi. de Sibylla heridhrea. **M**emini ēt me legisse 7 uidisse in castro papiēsī pphetiā Sibylle delphice: q; de xpo sic cōtinebat. In ultiata etate humiliabif deus: 7 humiliabif ples diuina iungēf humanitati deitas: 7 puellari officio educabif deus 7 hō. **S**igna precedēt apud iudeos mulier uetustissima. s. Hel. sabeth puez scōci piet: stella orbis mirabif: ducatu preitabit. s. magis ad ortū. s. xpi. hic hñs pedes. i. ānos. 33. **E**liget sibi de piscatoribus eiectis numex duodenarium

vnusq; diabolū. s. Judā: Nō i gladio belloue Eneadē urbe: regelq; subfici et. sed in hāmo piscatoris deiectione 7 pauperie supabit diuitias: 7 superbia cōculcabit huic quattuor aialia. idest euāgeliste surgēt i testimoniū sedātes iustitiā legēq; inrephēbilē huic cōtradicef a bestia. s. antixpo: 7 surgz stella mira. i. pau. quattuor aialia habēf imaginē. **E**rit at bestia horribilis. s. Maugmeh ab oziete ueniens: cui' rugit' vsq; ad gentes punicas audietur. **D**ucufq; Sibylla: que satis aperte diuinitatē xpi pnuuntiauit. In historiis uero romanoz legis q; tēpore Cōstātini imperatoris: 7 Helene matris ei' inuētū fuit i ciuitate Cōstātinopolitana sepulchrū quoddā: in quo iacebat homo lamina aureā habēs in pedore: i qua scriptū erat. **J**esus xps filius dei nascēf de uirgine Maria. **C**redo i cū. **O** sol sub Cōstātini 7 Helene tēporib' iterū me uidebis? **S**imile exēplū iuenif in Croniciis regū castelle. uicif. n. ibi q; apud Loletū i quodā saxo inuentus est liber satis uerustus: qui script' erat littera hebraica. greca. 7 latina: loquēs de triplici mūdo mystico. **E**t in illo iterq; tera dicebat. i pncipio tertij mūdi xps filius dei nascēf de uirgine Maria. 7 p salute hominū patietur. **A**t 7 Chalchidius sup. 2. thim ei Platonis de stella que apparuit magis i ortu xpi sic loquitur. **N**ō fuit stella illa moribū 7 mortem denūtiās: sed aduētū dei uenerabilis quā cū suspexisset chaldeoz pfecto uiri sapiētes 7 in cōsideratōe rerū celestiu fatis exercitati quefisse dicūf

recētē ortū dei. Iosephus vō in .i8. antiquitatū li. de xpo ait. fuit autē p̄didis tēporibus sapiēs uir si uiz cū noiare fas ē. Erat. n. mirabiliū opez effectoz: et doctoz hoīum eoz qui libēter que vera sūt audiūt: et multos quidē iudeoz: multos quoq; ex gēti libus sibi adiūxit Christus hic erat. hūc accusatōe primoz nostre gentis viroz: cū Pilatus in cruce agēdū de creuisset: nō deseruerūt hi qui ab initio dilixerūt eū. Apparuit. n. eis tertia die itez uiuēs fm q̄ diuinit̄ inspirati pp̄be. uel hec uel alia de eo inuenera miracula p̄dixerūt. Angelus autē qui uirginē conceptū natiuri dei nūciauit. Luc. i. c. subdidit. Qd̄ .n. ex te nascer̄ factū uocabis filiū dei Et Job. baptista de xpi diuinitate sic dixit. Uidi et testimoniu perhibui: q̄ hic ē filiū dei. Idipsū dixit Nathanael Job. i. et Petrus Mat. 16. audiamus itez. et Paulū heb. i. d. Multifaria multisq; modis oli; deus loquēs piibus i pp̄bis nouissime dieb; istis locutus est nobis in filio: quē cōstituit herede vniuersoz: per quē fecit et secula. Et Ro. i. Qd̄ an̄ pmiserat per pp̄bas in scripturis sanctis de filio suo. Et ad Ithū. z. Apparuit ḡa saluatori. nri dei. Et ne p̄lixitate dicēdi tediū audietib; ingeneratur dimissis alijs testimonijs que xpm acclamant deū verū subnotabim; vocē illā paternā: que isonuit i mōte. vt p3 Mat. 17. Dic ē filius me; dilect; in quo mihi bene cōplacui ipsum audite. Et Job. 12. Cū xps dixisset. Pater clarifica filiū tuū: audita ē vox de celo: et clarificaui: et itez clarificabo. Et gdā

de fba cōfusū sonū illi uocē audietes dicebat tonitruū factū eē. Alij autē dicebat agelū illi fuisse locutū. Sz n̄ desūt heretici maledicti. f. Eberintus Debiō Paulus Samosetan; Fotinus et alij qui sz Iho. i. 4. sūme extra gētiles tā p̄clara validissimaq; de xpi diuinitate testimōia infirmare: et deicere satagūt. Aūt. n. q̄ de filiis idē est iudiciū. Sed oēs illi i quibus deus inhabitat p̄ grām uocant in scripturis filij dei p̄ nūcupatōez et adoptionē. et tñ nō sūt eius dē nature sūt s̄ stātie cū ip̄o deo. ḡ a fili dicef de xpo q̄ ē dei fili; p̄ participatōez: p̄ adoptionē: uel uūcupatōez: nō aut p̄ nām. Probare autē possum; p̄ scripturas q̄ iusti uocāt dei filij et oī. Uñ Dauid i psal. ait. Ego dixi dñi estis: et filij excelsi oēs. Et Job. i. dñi. Dedit eis potestātē filios dei fieri. h. g. c. in noie eius. Et Job. 10. illos deos dixit ad quos sermo dei fact; ē. Et prima sue canonice. c. z. Uidete qualē caritatem dedit nobis de;: ut filij dei nominemur: et sim;. Et Ro. 8. Ipse. n. spiritus testimoniū reddit spūi nro q̄ si mus filij. dei. Et Jac. i. Uolūtariē. n. genuit nos uerbo ueritatis: huiusmodi p̄bationib; heretici uenenosū suuz uirus effuderūt. Cōtra quos egregi; Aug. i. li. de ecclesiasticis dog. de xpo ita loquit. Natus ē fm ueritatē nature: ex deo dei fili; natus ē fm ueritatē nature: ex hoīe hoīs fili;: vt nō appellatōe: nō adoptōe sed natura i vtraq; natiuitate nascēdo filij nomē haberet. Ex quo dicto doct. theo. di. .io. tertij li. colligūt vñā p̄positionē q̄ b̄ locutō. Xps fili; dñi p̄ adoptōez

nullo modo ē admittēda: siue p̄ferē simpliciter: siue cū determinatōe: vt pote n̄ addat̄ iquātū homo: q̄ filiatio respicit p̄sonā eo q̄ xps ē vn; fili;: et n̄ duo filij. licz i eo sint due natiuitates. f. eterna et tēporalis. Adoptio autē p̄supponit quādā cōnēitatē: q̄ nullo modo uenire pōt p̄sonē xpi. Ad illd̄ vō qd̄ heretici obijciūt. f. de filiis idē eē iudiciū: Rct Iho. in. 4. li. sūme et gētiles. Q̄ alij scriptura loq̄ de xpo q̄ fit fili; dei: alij de nobis. De ip̄o. n. dixit Job. 3. et Job. 6. q̄ descendit de celo. ḡ erat anq̄ de celo descendit;: dixit eū vni genitū: Job. i. et Job. 8. ip̄e dixit. Anq̄ Abraa fierz ego sū. Que oia diuinitatis et ueritatē ostēdūt.

Ad experimēto miraculoz xpi oīd̄ dif ei; diuinitas: tū pp̄ sp̄m operū: tū pp̄ modū. tū pp̄ documtū.

Capitulum. z.
Secūdo inuenim; exp̄imto ut x̄plo q̄ xps fuit uer; de; eiusdē cū p̄re nature. Et de hoc ipse xps dicit iudeis i tēplo i porticu Salomonis qñ circūdiderūt eū infrogātes si eēt xps. Loq̄r uobis: et nō creditis opa que ego facio i noie patris mei. h̄ testimoniū p̄hibet de me Jo. 10. Et cū pp̄ huiusmodi v̄ba uolūisset eū lapidare dixit. Uos dicitis q̄ blasphemio: q̄ filius dei sū. Si nō facio opa patris mei: nolite credē mihi. Si autē facio et si n̄ creditis mihi: opibus credite ut cognoscatis et credatis: q̄ p̄ i me ē et ego i p̄re. Et h̄ dicit Iho. in. 3. p̄re. q. 43. Q̄ miracula xpi fuerāt sufficiēs testimoniū diuinitatis. sue p̄pter tria. Primo pp̄ speciem opez. Secūdo pp̄ modū. 3o pp̄ do

cumētū. **C**terio p̄pter sp̄m operū q̄ trāscēdebat oēs potatē create nature: p̄p̄ca fieri n̄ poterāt nisi uirtute diuina. Uñ Job. 9. Cec; illumiāt; dicebat. A seculo nō ē auditū. q̄ apuit q̄s oculos ceci nati: nisi eēt hic a deo: nō poterat hec signa facē. **C**terio miracula q̄ fecit xps fuerūt sufficiēs testimoniū diuinitatis sue: q̄ faciebat miracula p̄p̄a uirtute et auctoritate. Unde Luc. 6. scriptū ē. Uirt; de illo eribat et sanabat oēs. Et Luc. 7. Resuscitās adolecētulū: impatie locut; est. Adolecēs tibi dico surge. Et qñ resuscitauit Lazare Job. xi. ait. Lazare ueni foras. Neq; audiedi sūt q̄ dixerūt aiām beatā. et p̄cipue aiāz xpi uirtute p̄p̄a posse miracula facē. Qm̄ ut dicit Ric. di. 14. 3. li. Miracula nō possūt fieri aliq̄ creatā uirtute. Uñ quis xps q̄ ē de; et ho; possit rōe diuine potētie miracula facē. hoc tñ aia ei n̄ pōt Uñ Ric. li. i. de trinitate. c. z. ait. Illa p̄digia et signa q̄ fuerūt facta ad cōfirmatōez fidei uerē. nō nisi p̄ diuinam uirtutē fieri potuerūt. Et si dicat q̄ in suscitātōe Lazari xps egit grās deo patri: Rndet q̄ aliud ē grās referre: et aliud suffragiū ipetrare: p̄p̄ca xps dixit loquēs ad p̄rem. Ego. n. sciebaz q̄ sepe me audis. sed pp̄ populū q̄ circūstat dixi ut credat: q̄ tu me misisti. Jo iperatiā uocē clamauit. Lazare ueni foras. Alij vō q̄ miracula fecerūt nō ea fecē uirtute p̄p̄ia: sed uirtute dei: uel uirtute ip̄i; xpi icarnati. Uñ et Petrus vt scribitur i actib; aploz dixit ei q. 40. anis iacuerat infirmus ad portā tēpli i noie Jesu surge et ambula. **C**terio miracula sūt

sufficiens testimoniū xp̄i diuinitatis ppter documentū: q̄ filiū dei se p̄dicabat. Uñ Job. 5. dixit. Pater me? vsq; nō operatur: 7 ego operor. Et Job. 6. Sicut misit me viues pater: 7 ego viuo ppter patrē. Et Job. 7. Si me sciretis foritā 7 p̄ez meū sciretis. Et Job. 8. Ego 7 p̄ vnū sum? Et Job. 16. Eriui a pie 7 vni i mūdū. itēz relinquo mūdū: 7 vado ad patrē. nū hoc fuisset vez nequaq; ei asstitisset eis diuina v̄tus i miraculoz patratiōe. Nā ip̄os. bile ē i sū dū tā seclēsto mēdacio ferre testimoniū per op̄a infinite v̄tutis: que sūt miracula v̄a. ex hoc Greg. in omelia d̄ ep̄bia c̄tra duos iudeos sic pulchre loquit. Oīa clemētia auctore suū venisse testata sūt. Ut enīz de his quasi quodā humano vsu loquar deū hūc celi esse cognouerūt: q̄ p̄tin? stella miserūt. Mare cognouit. q̄ sub c̄? plātis se calcabile p̄ebuit. Terra cognouit. q̄ cōtremuit. Sol cognouit: q̄ lucis sue radios abscondit. Sara 7 parictes cognouerūt: q̄ tēpore mortis eius scissa sūt. Infernus cognouit: q̄ hos quos tenebat captiuos reddidit. Et tñ hūc quē deū oīa elementa isēibilia sēferūt: adhuc infidelis iude orū corda deū esse minime agnoscut: 7 duriora sax̄is ad p̄niam scindi nolunt: cūq; cōfiteri. abnegāt: quē electi ut diximus aut signis aut sciscionibus deū clamat.

Quod apparet diuinitas xp̄i rōe sanctificatiōis aīaz. remissionis peccatorū. 7 p̄ductiōis mūdi. **Capitulum. 2.**
Tertio insinuem? diuinitatez xp̄i rōe. Quēcūq; n. attribu-

antur fm̄ veritate alicui illa que nō possūt conuenire nisi soli deo. ille ē de? Sed xp̄o attribuitur fm̄ veritatez ea que conueniūt soli deo. q̄ ipse ē de?. Sunt aut illa p̄ncipalia tria. **Primum** ē aīaz sanctificatiō. **Secundum** peccatorū remissio. **Tertium** mūdi p̄ductiō. **Primum** qd̄ deo couenit ē aīaz sanctificatiō. Jo ipse Leuit. 19. ait. Ego d̄ns qui sanctifico uos: hoc ip̄sū dicit de xp̄o. Uñ heb. vltimo. Iesus vt sanctificaret per suū sāgune populū c̄ portā passus est. **Secundum** quod deo conuenit ē peccatorū remissio: p̄pterea per Isa. 43. ip̄e sic loquit. Ego sū qui deleo iniquitates uias. S; 7 de xp̄o Mat̄h. 2. Angelus dixit Joseph. Ip̄e. n. saluū faciet populū suū a peccatis eoz. Ex h̄ Mat̄h. 9. c. habet. **Q**uidā ex scribis murmurarēt itra se: q̄ xp̄s dixerat paralitico. Cōside fili remittūf tibi peccata tua. xp̄s r̄ndit. Ut qd̄ cogitatis mala i cordibus v̄ris? Quid ē facili? dicē. remittunt tibi peccata tua: an dicē. surge 7 ambula? Ut sciatis aut: q̄ filius hoīs h; potatē dimittēdi peccata. tūc ait paralitico. Surge tolle lectū tuū 7 vade i domū tua. **Tertium** qd̄ deo conuenit ē mūdi p̄ductiō. hic ē qd̄ p̄ Isa. 48. c. ait. Ego ip̄e. ego p̄m? 7 ego nouissim?. Manus quoq; mea fundauit terrā: 7 dextera mea ē mēsa celos. Sed de xp̄o et̄. dicit Job. 1. In p̄ncipio erat verbū 7c. Oīa per ip̄sū facta sunt: 7 sine ip̄o factū ē nihil. Et mūdus p̄ ip̄sū fact? ē. 7 mūdus eū nō cognouit. Nō cognouerūt iudei: q̄ p̄pria venit: 7 sui eū nō receperūt. Nō cognoscūt infideles: q̄ ip̄sū puz hoīez

existimātes deū uez adorare recusat. Nō cognoscūt 7 mali xp̄iani: qui vt dicit Paulus ad Tit̄. 2. Cōfitef se nosse deū: factis aut negat. O mūdanoz supbia detestāda. O temeraria metis humane curiositas. O deniq; i gratitudo maligna. Certe ille qui i cuna vagit i p̄sepio panis fuit inuolūt? in terris cū hoīb? cōuersatus est. in cruce i medio latronū pepēdit in sepulchro vsq; in diē tertū latuit. ipse ver? deus ē: qui a mortuis resurgēs ascēdit in celū: 7 sedet a dextris dei? Ip̄e p̄pter nimia caritatē suā: q̄ dilexit nos cū in forma dei cēt. nō rapinā arbitrat? ē esse se eq̄le deo. Ex inaniuit sc̄metip̄sū formā serui accipiens: in silitu dinē hoīz factus 7 habitu inuētus ut hō: vt dicit phil. 2. c. **O** imēsa pietas. **O** ardētissima caritas p̄ris nr̄i dei: de quo dicit Job. 3. Sic deus dilexit mūdū ut filiū suū vnigenitū daret: vt oīs qui credit in illū nō pereat: sed habeat vitā eternam. hoc Greg? cōsiderās xp̄m i cruce nudatū. clauis cōfossū. v̄neribus plēnū: coronatū spinis: extindū morte crudeli cū admiratiōe deū ac pietate clamabat. **O** iestimabilis dilectio caritatis: vt serū redimēs. filiū tradidisti. Nos vero cū ip̄o tam seruidū amorē recolētes referamns gr̄as b̄nifactori nr̄o deo 7 d̄no Iesu xp̄o. cui sit laus 7 gl̄ia per infinita seculorū secula. Amen.

Sabbato quarte ebdomade i q̄dragēsimā de veritate: qualitate seu tēporalitate horribilis illi? bestie. .i. anti xp̄i: qui apparebit i vltimis tēporib? cū cōsumata fuerit iniquitas hoīz.

Sermo. 3.
Est lūx mūdi. Qui sequitur me nō ambulat i tenebris. Verba sūt redēptor. n̄i oīa ḡnāliter scripta Job. 8. c. 7 in euāgelio hodierno. In vltimis tēpōibus cū cōsumata erit iniquitas hoīum apparebit deo pmittēte horribilis illa bestia: que vocabulo cōmuni dicitur anti xp̄s. .i. xp̄o cōtrari?. p̄pterea saluator n̄i p̄monuit oēs vt solidi essēt: atq; cōstātes in fide: neq; desererēt ip̄sū saluatorē: q̄ verbo 7 exēplo salut. viā nobis ostēdit. Erat. n. lux v̄a: que illuminat oēs hoīez veniētē i hūc mūdū. Job. 1. Qm̄ aut tpe persecutionis anti xp̄i multi deficiēt: qui xp̄m derelinquētēs: anti xp̄m sequēf 7 colēt. currētq; luce relicta post tenebras errorū ac vitioz. Idcirco in p̄feti sermōe p̄ cruditiōe p̄fetiūm de anti xp̄o erim? tractaturi: eo q̄ nō ipse sed xp̄s ē oī studio atq; conatu sequēdus. De ip̄o itaq; anti xp̄o tria mysteria p̄ncipalia declarabimus.

Primum dicit veritas.

Secundum qualitas.

Tertium tēporalitas.

Quod p̄ auctoritates scripture 7 testimonia s̄ctoꝝ ostēdit futurus anti xp̄s.

Capitulum. 1.

Primū mysteriū de anti xp̄o declarādū d̄ vitat. in q̄ apte debemus ostēdere qualiter vez ē q̄ anti xp̄s sit v̄tur? q̄ eccliam dei ardius expugnabit: 7 xp̄ianos crudelissime p̄sequet: q̄ fecerit unq̄ q̄cūq; alius xp̄iani noīs inimicus. Ad hoc aut p̄bādū sūt auctoritates scripture 7 s̄ctoꝝ testimōia que sequif

sufficiēs testimoniū xp̄i diuinitatis ppter documentū: q̄ filii dei se predi-
cabat. Un̄ Job. 5. dixit. Pater me⁹
vsq; mō operatur: 7 ego operor. Et
Job. 6. Sicut misit me uiuēs pater:
7 ego uiuo ppter patrē. Et Job. 7.
Si me sciretis fositā 7 p̄ez meū sci-
retis. Et Job. 8. Ego 7 p̄ vnū sum⁹
Et Job. 16. Exiui a pie 7 vni i mū-
dū. itēz relinquo mūdū: 7 vado ad
patrē. nisi hoc fuisset vez nequaq; ei
astitisset eis diuina v̄tus i miraculoz
patratione. Nā ipossibile ē i sū deū
ta scelēto mēdacio ferre testimoniū
per opera infinite v̄tutis: que sūt mi-
racula v̄a. ex hoc Greg⁹ in omelia d̄
ep̄hia v̄tra duos iudeos sic pulchre
loquit. Oīa clemētia andozē suū ve-
nissē testata sūt. Ut enīz de his quasi
quodā humano vsu loquar deū hūc
celi esse cognouerūt: q̄ p̄tin⁹ stella mi-
serūt. Mare cognouit: q̄ sub a⁹ pla-
tis se calcabile prebuit. Terra cogno-
uit: q̄ cōtremuit. Sol cognouit: q̄ lu-
cis sue radios abscondit. Sara 7 pa-
rictes cognouerūt: q̄ tēpore mortis
eius scissa sūt. Infernus cognouit: q̄
hos quos tenebat captiuos reddi-
dit. Et tñ hūc quē deū oīa elementa
isc̄ribilia seferūt: adhuc infidelīū iude-
ozū corda deū esse minime agnosūt:
7 duriora saxis ad p̄niam scindi no-
lunt: cūq; cōfiteri. abnegat: quē elc̄m̄
ta ut diximus aut signis aut sciscioni-
bus deū clamat.

Quod apparet diuinitas xp̄i rōe san-
ctificatiōis aīaz. remissionis peccato-
rū. 7 p̄ductiōis mūdi. **Capitulum. 3.**

Tertio insinuem⁹ diuinitatez
xp̄i rōe. Quēcūq; n. attribu-

untur s̄m veritatē alicui illa que nō
possūt uenire nisi soli deo. ille ē de⁹
Sed xp̄o attribuūtur s̄m veritatez
ea que ueniūt soli deo. ḡ ipse ē de⁹.
Sunt autē illa principalia tria. **Prī-
mū ē aīaz sanctificatiō.** **S**ecūm p̄cca-
toz remissio. **Tertū mūdi p̄ductio.**
Prīmū qd̄ deo cōuenit ē aīaz sa-
ctificatiō. Jō ipse leuit. 19. ait. Ego
v̄s qui sacrifico uos: hoc ipsū dicit
de xp̄o. Un̄ heb. vltimo. J̄esus vt san-
ctificaret per suū sanguine populū cē-
portā passus est. **S**ecūm quod deo
uenit ē peccatoz remissio: p̄pterea
per J̄sa. 43. ipse sic loquit. Ego sū qui
deleo iniquitates ūsas. **S**3 7 de xp̄o
Mat̄h. 2. Angelus dixit Joseph. J̄p-
se. n. saluū faciet populū suū a pecca-
tis eoz. **E**x h̄ Mat̄h. 9. c. habet. **Q**
cū quidā ex scribis murmuraret itra
se: q̄ xp̄s dixerat paralitico. Cōside-
fili remittūt tibi peccata tua. xp̄s r̄-
dit. **U**t qd̄ cogitatis mala i cordibus
v̄ris? Quid ē facili⁹ dicē. remittuntē
tibi peccata tua: an dicē. surge 7 am-
bula! **U**t sciatis autē: q̄ filius hoīs h̄z
potatē dimitte dī peccata. tūc ait pa-
ralitico. Surge tolle lectū tuū 7 va-
de i domū tua. **T**ertū qd̄ deo cō-
uenit ē mūdi p̄ductio. hīc ē qd̄ p̄ J̄sa.
.48. c. ait. Ego ipse: ego prim⁹: 7 ego
nouissim⁹. Manus quoq; mea funda-
uit terrā: 7 dext̄a mea ē mēsa celos
Sed de xp̄o et̄. dicit J̄ob. 1. In p̄ci-
pio erat verbū zc. Oīa per ipsū facta
sunt: 7 sine ipso factū ē nihil. **E**t mū-
dus p̄ ipsū fact⁹ ē. 7 mūdus eū nō co-
gnouit. Nō cognouerūt iudei: q̄ i p̄-
pria uenit: 7 sui eū nō receperūt. Nō
cognoscūt isideles: q̄ ipsū puz hoīez

existimātes deū uēz adorare recusare
Nō cognoscūt 7 mali xp̄iani: qui vt
dicit Paulus ad Lit̄a. 2. Cōfiteat se
nosse deū: factis autē negāt. **O** mūda
noz supbia detestāda. **O** temeraria
metis humane curiositas. **O** deniq;
igratitudo maligna. **C**erte ille qui i
cuna vagit i p̄sepio panis fuit in-
uolūt⁹. in terris cū hoīb⁹ cōuersatus
est. in cruce i medio latronū pepēdit
in sepulchro vsq; in diē tertū latuit.
ipse ver⁹ deus ē: qui a mortuis resur-
gēs ascēdit in celū: 7 sedet a dext̄is
dei. **J**ps̄e ppter nimīā caritatē suā: q̄
dilexit nos cū in forma dei cēt. nō ra-
pinā arbitrat⁹ ē esse se eqlē deo. **E**x
inaniuit semetipsū formā serui accipi-
ens: in silitu dinē hoīz factus 7 habi-
tu inuētus ut hō: vt dicit phil. 2. c.
O imēsa pietas. **O** ardētissima cari-
tas p̄ris nr̄i dei: de quo dicit J̄ob. 3.
Sic deus dilexit mūdū ut filiū suum
v̄nigenitū daret: vt oīs qui credit in
illū nō pereat: sed habeat vitā eter-
nam. hoc Greg⁹ cōsideras xp̄m i cru-
ce nudatū. clauis cōfossū. v̄lheribus
plēnū: coronatū spinis: extindū mor-
te crudeli cū admiratōe deū ac pieta-
te clamabat. **O** iestimabilis dilectio
caritatis: vt seruū redimēs. filiū tra-
didisti. **N**os vero cū ipso tam serui-
dū amorē recolētes referamus gr̄as
b̄nifactori nr̄o deo 7 dño J̄esu xp̄o.
cui sit laus 7 gl̄ia per infinita seculozū
secula. Amen.

Sabbato quartē ebdomade i q̄-
dragesima de veritate: qualitate seu
tēporalitate horribilis illi⁹ bestie. s̄.
antixp̄i: qui apparebit i vltimis tēpo-
rib⁹ cū cōsumata fuerit iniquitas hoīz.

Sermo. 53.
Est lū lux mūdi. Qui sequi-
tur me nō ambulat i tenebris
Verba sūt redēptorj. nr̄i oīz
ginaliter scripta Job. 8. c. 7 in euāge-
lio hodierno. In vltimis tēpoubus
cū cōsumata erit iniquitas hoīum ap-
parebit deo p̄mittēte horribilis illa
bestia: que vocabulo cōmuni dicitur
antixp̄s. s̄. xp̄o cōtrari⁹. p̄pterea sal-
uator nr̄i p̄monuit oēs vt solidi es-
sēt: atq; cōstātes in fide: neq; desere-
rēt ipsū saluatore: q̄ verbo 7 exēplo
salutj. viā nobis ostēdit. **E**rat. n. lux
v̄a: que illuminat oēs hoīez ueniētē
i hūc mūdū. **J**ob. 1. **Q**m̄ autē tpe per-
secutionis antixp̄i multi deficiēt: qui
xp̄m derelinquentes: antixp̄m sequēt
7 colēt. curretq; luce relicta post te-
nebras errorū ac vitioz. **I**deō in
p̄feti sermōe p̄ eruditōe p̄fetiūm
de antixp̄o erim⁹ tractaturi: eo q̄ nō
ipse sed xp̄s ē oī studio atq; conata
sequēdus. **D**e ipso itaq; antixp̄o tria
mysteria principalia declarabimus.

Prīmū dicit veritas.
Secundum qualitas.
Tertium tēporalitas.

P̄ auctoritates scripture 7 te-
stimonia s̄ctoꝝ ostēdit futurus anti-
xp̄s.

Capitulū. i.
Primū mysteriū de antixp̄o
deklarādū dī vitatj. in q̄ apte
debemus ostēdere qualiter
vez ē q̄ antixp̄s sit v̄tur⁹: q̄ eccliam
dei ardius expugnabit: 7 xp̄ianos
crudelissime p̄sequet: q̄ fecerit unq;
q̄cūq; alius xp̄iani noīs inimicus. **A**d
hoc autē pbādū sūt auctoritates scri-
pture 7 s̄ctoꝝ testimōia que sequūt

Scribit namq; Gen. 49. c. Jacob patriarcha in extremo uite sue predictis filiis que uentura erant: dixit de Dan. sicut Dan colub r i via cerastes in semita: mordens ungulas equi ut cadat assessor eius retro. Et licet ut dicit magister in historijs scholasticis intelligat iudei hac pphia de Sane: qui fuit de tribu Dan. ut p; Judic. 13. Et iudicauit populū: ut hetur ibi. 16. c. Tamē glo. ordinaria dicit ibi sic. Dan nō solū coluber sed cerastes vocat: qui serpens esse conuoluitur: quo digne antixpi aduēt; asseritur: qm̄ cōtra factos morsu pestiferō et conuoluit armabit. Ambro; vō li. de bndictōe patriarchaz dicit prefatā pphiam de anti-xpo debere intelligi. Ait. n. Antixps futur; ē de tribu Dan. seuus iudex et tyrān; immanis: qui populū iudicabit: et tanq; sedēs in via serpens deſcendere tēptabit eos qui viā ambulāt veritatis. hec ille. Sicut. n. duodeci fuerūt apli: de quoz numero cecidit vnus: loco cui; successit Mathias: sic in numero duo decim tribuū filioz isrl̄ vna trib; ruit. s. Dan: que in anti-xpo persequet xp̄z loco cui; apoc. 7. i. visione beati Joh̄ Supplet trib; Manassen: qui fuit filius Joseph: ut dicit Gen. 28. Quare pphia Jacob recte pnuntiauit anti-xpm̄ futur; Danielis vō. xi. c. ita ingt. Adhuc aliud tps erit. s. anti-xpi. fm̄ Nicolau de lira. et faciet rex. i. anti-xps iux volūtate suā: et eleuabitur: et magnificabit aduersū oēm deū: et aduersū deū deoz loquetur magnifica et diriget. i. p̄sperabitur donec cōpleatur iracūdia. s. dei: p̄terea quip

pe est diffinitio: quasi dicat sic est determinatū i dei p̄scia. Et deū patz suoz nō reputabit: et erit i cōcupiscētis feminaz: nec queq; deoz curabit q; aduersū vniuersa cōsurgit. Et Daniel. 8. c. Cū creuerit inigates: cōsurgit rex ipudēs facie. s. anti-xps iuerūcūdus ad oē malū et intelligēs p̄positōes. Et roborabit fortitudo eius: sed nō i virib; suis. s. q; in virib; diaboli. Et supra quā credi pōt vniuersa vastabit. Et p̄sperabitur et faciet et interficiet robustos. s. illos qui iueniēt firmi i lege dei volētes ei obedire et populū factoz fm̄ volūtatem suā: et diriget volus i manib; eius: et cor suū magnificabit. Et i copia rerū oīum occidet plurimos: et cōtra principem principū. s. deū cōsurgit. Et fm̄ manu cōteret. s. q; illū de; interficiet: nō per manū hoīs: sed angeli. De ipō et anti-xpo pphetauit. Joh. i. sua canonica. c. 2. Audistis q; anti-xps venit. i. veniet tpe suo fm̄ Nicolau de lira Et apoc. 13. Joh̄ ait. Uidi de mari bestia ascē dētē. habētē capita septē: et cornua. 10. et sup cornua ei; 10. diademata: et sup capita eius noīa blasphemie. Et bestia quā vidi silis erat pardo: et pedes ei; sicut pedes vr̄si: et os eius sicut os leonis. et dedit illi draco virtutē suā: et potestātē magnā. Et vidi vnū de capitib; suis: quasi occisū in morte et plaga eius mortis curata est. Et admirata est vniuersa terra post bestia. et adorauerūt draconē qui dedit potatē bestie. Et adorauerūt bestia. d. Quis silis bestie: et q; poterit pugnare cū ea! Et datū ē ei os loquēs magna: et blasphemias.

Et data est ei potās facere m̄ses. 42 Et aperuit os suū i blasphemias ad deū blasphemare nomē eius: et tabernaculum eius: et eos qui in celis habitāt. Et datū est illi facere bellū cum sctis: et vincere illos. Et data est illi potestas in oēm tribum et populū et linguā et gētē. Et adorauerūt eā oēs qui habitant terram: quoz non sunt scripta noīa in libro vite agni qui ocisus est ab origine mūdi. Sanct; et. Methodius: quē cōmēdat Hiero; in prologo sup Danielē. de quo etiā meminit magister historie scholasticę. c. 4. sup Gen. ita de anti-xpo dicit i libro quodā suo: in quo tractat de p̄mis et nouissimis tēpōib;. Veniet filius pditōis qui dicit anti-xps: et putās q; sit deus exaltabit cornua eius nimis. Et Paulus. 2. thesa. 2. c. Reuelabit ille iniquus: quē dominus Iesus interficiet spū oīs sui: et destruct illustratōe aduētus sui. Cuius aduētus est fm̄ operatōem sathane in oī virtute et signis et pdignis mēdaciis: et in oī seductōe iniquitates his qui percunt. De anti-xpo et. Dama. dicit in. 4. li. suaz sniarum. Decet scire qm̄ op; anti-xpm̄ venire. Et Aug; . 20. li. de ci. de. c. 19. Nō veniet ad uos et mortuos iudicādos r̄ps: nisi p̄us venerit ad seducēdos in aīa mortuos aduersarius ei; anti-xps. Sed in quo templo sessurus sit incertū est. vtrū in illa ruina templi: quod a Salomone cōstructū est: an in ecclia. Et saluator noster Joh. 5. ait. Ego veni in noīe patris mei: et nō accepist. me. Alius veniet in noīe suo: et illū accipietis. Et Matb. 24. Cū videritis ab

hominatōem desolationis: que dicta est a Daniele p̄p̄ba stantē in loco sancto qui legit intelligit. P̄dicat quippe Daniel. 9. c. In dimidio ebdomadis deficiet hostia et sacrificiū: et i templo erit abhoiatio desolationis. Quod declamās Illari; super Matb. dicit. Totū iudiciū aduēt; futuri ponit. d. Cū videritis. . . De anti-xpi enī tēpōib; hec locut; est p̄p̄ba. Abhoiatio. n. et eo dicta ē q; aduersus deū veniēs: nomē dei sibi vēdicat. Desolatōis aut abhoiatio: q; bellis et cedibus terrā desolaturus sit. Deprehēdim; p̄ tot testimonis vq; esse q; anti-xps veniet. Sed nonnulli hac veritate s̄terfugē q̄rūt. d. venisse iam anti-xpm̄. Nā aliqui sūt tenētes hereticos oēs anti-xps fuisse. Alij opinantur illū fuisse Nerone. Quidā vero arbitrat q; fuerit spurcissim; Maugmeh. Sed p̄mis respōdem; nō eē negādū hereticos oēs mysticos anti-xps posse vocari. Quia et Joh. i. canonica. 2. c. Anti-xpi ait multi sūt. Et Hiero; super illo verbo Matb. 24. M̄ti veniet i noīe meo. d. ego sū; r̄ps inquit. Ego reor oēs hereticos anti-xps eē: et s̄b noīe xpi docē que s̄ xp̄m̄ sūt. Verū nō obstat quin ver; et realis anti-xps venire debeat. Contra seducēdos vō dicē possum; q; Nerone nō fuit anti-xps ver;. tū q; p̄ ipsū iuētū sūt et alij crudelissimi p̄secutores xp̄ianoz: ut Domitianus: Antonius: Severus: Maximian;: Decius: Aurelian;: Deodician;: Maximinus et ceteri. tū q; anti-xps regnare debz p̄ tres annos cū dimidio: sicut patet in auctoritate superi; allegata apoc.

vbi dicit. q. data est illi potestas fa-
cē mēses. 42. Et Daniel. 12. c. dicitur
q. psecutio eius durabit per tps. i. p.
anū 7 tpa. i. p. duos ānos 7 dimidiū
tēporis. i. dimidiū āni fm expositōez
Hiero. Nero autē fm Horolū 7 Eu-
tropiū regnavit ānis. 14. Nō potuit
et). Nero esse antiꝑs: q. antiꝑs inf-
ficiēdus ē ab angelo: 7 Nero iterfe-
cit seipsū: vt qui alijs crudelis extite-
rat in seipso crudelitatis offm exerce-
ret. Sed adhuc quidā dixerūt Ne-
ronē resurrecturū 7 futurū antiꝑm de
quib⁹ dicit Aug⁹. li. 20. de ci. dei. Ml-
tū mihi mira hec opinatiū tāta presū-
ptio. Alios vero qui dixerūt Mau-
met fuisse antiꝑm cōnicē possumus
ex verbis xpi dicentis Matb. 24.
Nū breuiati fuisset dies illi nō fieri
salua oīs caro. Persecutio at Mau-
gmet duravit iā p. annos octingē-
tos. Persecutio autē antiꝑi licet gra-
uior 7 terribilior futura sit qualibet
alia: abbreviabit ppter electos. Qua-
re expectādus ē antiꝑs. de q. Paul⁹
. 2. thesa. 2. c. ait. Q. reuelabit ille hō
peccati. fili⁹ pditōis: qui aduersatur
7 extollit sup oēs qd dī de⁹.

De qualitatib⁹ seu pditōib⁹ anti-
ꝑi quātū ad ei⁹ natiuitatē: maligni-
tatē 7 potestatē. **Capitulū. 2.**

Secūdu mysteriū declarādū
de antiꝑo: dicit qualitatē .
in quo notare debemus tri-
plicē eius conditionē. **Prima** dicitur
natiuitatis. **Secda** malignitatis.
Tertia potestatis. **Prima** anti-
ꝑi cōditio dicit natiuitatis s; Me-
thodiū nascet i Chorozaim. nutrick
in Bethalaia. Sed quibusdā vide-

tur q. nascetur in Babylone. vt dicit
glo. super. 2. thesa. 7 Hiero⁹ sup Da-
nielē. Verūtū nec hoc videt plonum
veritati: nisi itelligam⁹ Babylonem
mystice: put significat cōfusiōē eo
q. Babylō illa magna cecidit: 7 scā
est inhabitabilis. Ex quo dubiū vide-
tur in quo loco determinate sit nasci-
turus antiꝑs. De gēte vō credibile
est 7 vñse q. nascitur⁹ sit: vt Hiero⁹
dicit sup. xi. c. Dan de populo iudeo-
rū. De mō aut licet quidā dicant q.
opere demonis generabit succubi. s. q.
assūpto corpe i specie mulier. suppo-
net se viro: 7 icubi qui. s. postea i spe-
cie viri cōmiscet se mulieri. Tū hoc
nulla auctoritate probari pōt. Et vt
Hiero⁹ dicit ad Paulinū. Qd de scri-
pturis sādīs auctoritatē n̄ hēt eadē
facilitate cōtēnēt qua pbaf. Idcirco
inherēdū ē sine Dama. q. ait. Non ex
fornicatōe gñabit 7 suscipiet omnez
actū Sathane. **Secda** pditio anti-
ꝑi dicit malignitatis. Erit quidē hō
mal⁹ vitiosus 7 neq. sic ūq. alijs fue-
rit i hac vita: s; apd nōnullos du-
biū vñ. Utz antiꝑs erit diabol⁹ icar-
nat⁹: quēadmodū xps fuit de⁹ incar-
nat⁹. Et quibusdā vñ q. sic. Quia Gre-
go⁹ is. mor. ait. Caput iniqz diabol⁹ ē
q. vltimis tpi b⁹ illd vas pditōis in-
gressus antiꝑs vocabit. Verūtū Hiero⁹
expresse strariū dicit sup illo vñ-
bo Danielis. 7. c. Ecce oculi hoīs erāt
in cornu illo. Nō potest igit iuz quo-
rūdā opinionē illud cōnu. i. antiꝑz dia-
bolū eē vñ demonē: s; vñū de hoīb⁹
i q. sathan hitatur⁹ ē corpalr. Qd
dictū itelligēdū ē non q. istud fiat p
assūptionē 7 vnionem in supposito

q. vt puto icōueniēs est suppositum
quodcūq. creatū posse naturā exneā
assūmē: q. hoc ē priuilegiū singulare
suppositi increati. Quare vō ē q. dia-
bolus i antiꝑo habitabit p. totalem
ill⁹ hoīs possessionē. Et ad hūc itel-
lectū trahēda sūt vba Greg. Hoc ē
ipsū scire vt Job. Dama. q. de anti-
ꝑo ait. Presciēs deus migra tē futu-
re voluntatis ei⁹ cedet i co hitar sa-
thana: Erit itaq. antiꝑs hō pur⁹: 7
ver⁹: s; diabolo familiariss. m⁹: ex cui⁹
cōmertio multa scire 7 facē poterit.
Un Greg⁹. 29. li. mor. ait. Sic. n. ce-
drus arbusta cetera i altū crescēdo
desert. ita ē antiꝑs mūdi glām tē-
poralē obtinēs: mēsuras hoīz. 7 ho-
mines culmic 7 signoz p̄tate trāscē-
det. Spūs q̄ppe i illo ē q. i sblim. bus
poit⁹ potētia nate sue nō pdidit ul-
deict⁹. Cui⁹ idcirco vñ nūc minime
oñdit: q. dispēlatōe dīne fortitudis
ligat. **Tertia** antiꝑi pditio dicit
potātis. Accipiet nāq. potestatem a
deo: sinētē 7 pmittētē sup vniversā
terrā. Attrahet nāq. paucis dūtaxat
exceptis ad se oēs getes: facietq. nō
solū obliuisci: verūt. blasphemāi no-
mē illud: qd ē sup oē nomē. nomē .s.
dñi nrī. Jcū xpi. Multaq. ipia loque-
tur 7 dicet vtra honorē ei⁹: 7 vgnis
mris: ac oīz sādōz celi: inducetq. oēs
populos ut ipsū colāt p. deo. Et vt
dī Matb. 24. c. Erit. n. tē tribulatō
magna qlis nūq. fuit ab initio mūdi
vsq. mō: neq. fiet. Inuadet sigdē ille
hō p̄tā vniversū orbē terraz manu
armata: cōgregabitq. i preliū copias
icredibiles: nec erit q. possit se defen-
dē a furore illaz. Largiet adhuc am-

pla mūera: 7 largissima dōa his q. ei
spōte sua adhebūt. Seduc⁹ 7 alios
signis 7 pdigns mēdacib⁹. Et ut dī
Matb. 24. Surgent pseudo xpi: 7
pseudo pphe: 7 dabūt sig⁹ mag⁹: ita
ut i errore iducāf. si fieri pōt et). ele-
cti. Cessabūt tūc deo pmittente oīa
miracula vā. Cruciabūt p. xpo illi q.
feruētēs erūt 7 nulla solatōe vñta-
būt. Qd erit tūc: tātas nouitates
ispicē. Q. quāta horribilitas vidē vi-
rui templa 7 ecclias dei: religionē de-
leri: cōtēni vtutes. pphanari sacra: 7
polui v̄gines: ac torqri sine ulla pie-
tate xpianos. Q. quāta ignominia oc-
cupabit tūc mūdū quādo licebit au-
cuiq. p. libito ad carnalitates ad spur-
citia oēm: 7 ad lasciuas laxare habe-
nas. Sed breue erit tēp⁹ illud i q. p.
sperabit diabolic⁹ antiꝑs. Qm vt p.
dictū ē post tres ānos cum dimidio
deo iubētē iterficiet ab angelo.

Qm fm aliquos vicinū ē tēpus anti-
ꝑi. tū ppbiaz p̄nūtiatōe. tū etatum
anumēatione. tū etiā iniquitatū consu-
matione. **Caplm. 3.**

Tertiu mysteriū declarādum
de antiꝑo dicit tēporalitas
in quo vidēdū ē an. primuz
sit 7 vicinū tempus: quo appare⁹ de-
beat pessim⁹ antiꝑs. Et saluo iudi-
cio meliore: dicit qdā q. sic pp̄ tria
Primo ppter ppbiaz p̄nūtiatōem.
Secdo ppter etatū anumēatōez. **Ter-
tio** ppter iniquitatū cōsumationem.
Primo ppter ppbiaz p̄nūtiatōez.
Anū. n. abbatē Joachi spū claruisse
pphico. Jpe vō papalīstā depixit: in
q. multa fuit a dī statu ecclie p̄nūtiavit
Jbiq. poit duos p̄istū q. Paul⁹ scōs

vocat sumos pontifices esse futuros. post quos et tertio depigitur quod cor: non eribet antipso. Sed et ego dico quod licet multa predixerit Joachi sancta Brigida Methodi Merlinus et ceteri qui spiritum habuerunt propheticum. tamen ut mihi uideatur dicta eorum non intelliguntur. Nam de Nicolao Calisto Pio et Paulo pontificibus maximis nihil iuatum est. quod Papalister sonet secundum veritatem. Quod si uerum sit reliquo arbitrio sapientium dicendum. Et propterea reprehensibiles potius iudico quam laude dignos eos quod prophetias que in scriptura sacra non habentur nimis curiose legunt et interpretari student: quam sepius inueniuntur decepti. Scio etenim esse graues ac sanctos viros in his ipso defecisse. Nam quidam egregius et sanctus predicator diebus illis cathalogo sanctorum ascriptus bono zelo ductus publice et sepius predicauit: imo super inde tractatum copiosissime scripsit. Quod suo tempore natus erat antipso. habebat ipse quasdam prophetias: aliquasque rationes quibus inducebat: ut ita crederet et predicaret. Sed reuera euidentia facti declarat ipsum fuisse deceptum. Et sic non audeo per aliquam prophetiam: quam non intelligo temere diffinire quod tempus iam imminet antipso. Secunda ratio quae mouit aliquos ut diceret primum iam fore antipsum tempus est propter etatum annumerationem. Dicunt enim nos esse in sexta etate mundi ex qua preterierunt. 1466. anni. Et ex sequenti in breui mundus habebit finem. Et cum antipsum ante mundum finiat venturum sit. ergo ueniet in breui. Sed quod ad hoc dicendum sit diffusi habebit in sermone de conceptu mundi. Tertia ratio qua plerique astruere nituntur antipsum

cito esse venturum est propter iniquitatum summationem. Dicunt enim impletam iam et summata esse mensuram iniquitatum et peccatorum: ac pro hoc instare tempus de quo Zacharia. 3. c. dicit. In nouissimis diebus stabunt terra piculosa et erunt homines se ipsos amantes. cupidum. elati. superbi blasphemum. pentibus non obediunt grati. scelerati. sine affectione. sine pace. creatores. incontinentes. imites. sine benignitate. proditores. peritumidi. voluptatum amatores magis quam dei. habentes quidem spiritum pictatis. virtute autem eius abnegantes hec illi. Quia uero omnia supradicta in uoluerunt homines mortales miserosque et potissimum eos qui nomen christiani preterunt. propterea et huiusmodi tertia non cludat de facto quod uicinus sit tempus antipsum. facti tamen efficaciter est ad nos monendum ut illud timeamus tempus. heu heu. Quis sunt horum cogitare queat quantum hodie superabundauit iniquitas et refrigerata est caritas multorum. Quod christiana religio. o decora et inuolata fides. pleque hodie. despat et ificiat non tamen aligeige neque et tui quod fideles et christiani uocari gloriatur. Illi sunt qui modicum aut nullam habent ad dei cultum reuerentiam. Illi qui ecclesiasticas dignitates pro exemplo ambitionis sue appetitu furantur et rapiunt. Illi sunt qui collocauerunt vineam domini sabaoth. id est ecclesiam sanctam non agricolis fidelibus: sed ut ita dicam atrocissimis hostibus. Illi sunt qui ecclesiarum bona lacerant: dissipant in uisum malos expellunt et deuorant: sicut lupi. Illi sunt qui principantur ipant. et dominantur populis. sine iustitia. sine ueritate. sine deuotione. Illi sunt qui precepta dei uiuentes negligunt et contumunt.

Non colunt deum: non amant: non uenerant: et blasphemant nomen eius factum: et in illo periurant: dies festos non seruant. patet asgnat. iuidi sunt. iracundi. litigiosi. seditiosi. puciosos. homicide. humanum sanguinem crudeliter effundentes. Non erubescunt quasi iam publice adulterari. fornicari. et quod his fedi est etaminari fetidissimo uitio sodomie. Auaritie autem locum dederunt ita ut nulla sit amplius ueritas: nulla fides: nulla caritas in eis. Lucratur per uisuras. fraudes. simulationes. deceptores. et alios idebitos modos. Licetiarunt lingua ut loquatur criminatores. mendacia. testimonia falsa. detractores. susurratores. scurritates. et contumelias. impropria et uuitia. Aperunt cor: suum ad concupiscendum huius seculi bona: sed ad desiderandum delectari in peccatis carnis. fregerunt multum uotum quod deo fecerant. Sincerunt multi bonitate uite. acceperunt ouium uestimeta. intrinsecus autem sunt lupi rapaces. O quanta peccata et quam enormia latent sub ouina pelle. O magne deus. O sapientissime dominus: tu omnia uides tu omnia denique nosti. Nos uero merito propter tanta facinora timere debemus: ne in nos desinat ira tua. sinatque per antipsum uerari mundum tempestate magna. A qua nos liberet redemptor: noster piissimus: qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat per infinita secula seculorum. Amen.

Dominica de passione in mane de honore parentum ex christi: qui in euangelio suum preem honorare se asserit. id est. quo ad dilectionem. subiectionem et conuersationem.

Sermo. 54.

Deo honorifico patre meo. Verba sunt redemptoris nostri originaliter Job. 8. c. et hodie non euangelio annotata. Facti sunt adeo ut plurimum impij filij ad parentes suos: ut merito quibus patet aut merito dicere possit illud Isa. i. filios nutriui et exaltaui: ipsi autem spreuerunt me. Ut igitur etiam et ipsi iuuenes et adulescentes ac pueri parentes colendo ad ueram penitentiam reducantur: in presenti sermone de honore parentum dicitur statui. Nam exodi. 2. c. Dominus deus dixit. Honora patrem tuum et matrem tuam: ut sis longeuus super terram. Christus uero in euangelio hodie sermo presertim se honorare factus: ut sic nos et suo exemplo instruet quid agere debemus. De ipso itaque parentum honore tria mysteria declarabimus.

Primum de dilectione.

Secundum subiectionis.

Tertium conuersationis.

Honorandi sunt parentes propter beneficiorum multipliciter: propter parentum caritatem. et propter irrationabiliu exemplaritate.

Capitulum. i. Primum mysterium declarandum de parentum honore dicitur dilectionis. Debent utique filij qui parentes honorare uolunt illos diligere: et ex corde amare. propter tria. Primum propter beneficiorum multipliciter.

Primum propter parentum caritatem. Primum propter irrationabiliu aialiu exemplaritate.

Primo filij debent parentes diligere propter beneficiorum multipliciter. Quisnam explicet quot a parentibus filij beneficia receperunt? Ab illis equidem superunt esse quod bonum tam grande est. ut ipsum sit fundamentum omnium aliorum bonorum.

Nā qui nō habz eē nullū aliū bonū
hic pot. nō diuitias. nō glām. nō fa-
mā. nō sciētā. nō virtutes. nō grām.
nō vitā eternā. Ipsū etī. eē bonū: ab
hoib⁹ est desiderabile. Uñ Ar. 2. de
aia iquit. Oīa appetūt esse: 7 illi⁹ cā
agūt quecūq; agūt fm naturā: ppter
hoc bonū a parētib⁹ hitū libro de eb
domadibus Boetius ait. Oīum bo-
noz ipsū esse bonū est. hic etiā sapiēs
ecclesiastici. 7. c. ait. Honora patrem
tuū 7 gemitū mris tue ne obliuiscā-
ris. Memēto qm nisi p. illos nō fuissēs.
Et Hiero⁹ i epistola de honore
parētū ait. Honorādi sūt parentes:
q; primo sūt nobis cā nascēdi. hoc bñ
ficio motus: Coziolanus roman⁹ cō-
sul ab vrbis Rome obsidione cessa-
uit. Scribit nāq; de illo Eutropius
q; postq; vicerat volscos: 7 coziolos
vñ postea nomē accepit exul factus
Romanis ad volscos i exiliū mittit
cū quibus gratiose viuēs ab eis con-
tra Romanos dux factus ē. Et post
multas ciuitates: 7 fras ab eis adep-
tas ad fossas quīq; milliū passū ab
vrbe castra posuit. scōs post Tarq-
niū supbū: q; cōtra patriā duxit ex-
ercitū. Populatur ide Romanū agz
custodibus iter populares positis.
q; fm frontinū de re militari facie-
bat: vt discordia oziret iter ptes: 7
populū. Multitudo tādē igēs pacē
expectās: senatū mouit: vt ad Cozio-
lanū oratores mitteret. Qui cū non
obtinuissēt itez missi aliī nō recipiūf
in castris. Mittunt postea sacerdo-
tes cū suis insignibus velati: q; min⁹
fecerūt q; primi. Tūc matrone. vt scri-
bit Valerius sub Rāca de pietate er-

ga parētes ad Ueturā matrē Co-
riolani: Uolūniāq; vxorē frequētes
conuēniūt ut ipsa mater 7 vxor Co-
riolani duos ei⁹ filios i hostiū castra
ducerēt: 7 vrbe pob⁹ liberarēt: quā
armis tutari difficile erat. Cū g; ad ca-
stra vētū ē nūtiāf Coziolano adēē
igēs muliez agm: q; spreuit eas: mox
quidā familiarū: nisi me igt decipi-
āt oculi mī tua. cōiūq; 7 liberi tui ad-
sūt. Tūc Cozolan⁹ cū mri obuie am-
plexū ferret: dixit mī. Diuīq; āplexū
accipiā dic: an ad hostē: an ad filium
ueneri: 7 vtz captia i castris tuis sūz
In hoc me lōga vita 7 senēd⁹ traxit
vt exulē te deīn hostē viderē. Potu-
isti populari hāc terrā: que te genu-
it 7 nutriuit! Si ego te nō peperissē
Roma nō oppugnaref. Si filiū non
hērem: libera i priā mortua eēz. Vxo-
ris deīn ac liberorū āplex⁹ ab oī tur-
ba muliez stranē viz. Tūc ad mīem
versus ait. Expugnasti: 7 vicisti irā
meā. Priāz g; vfo tuo dono: ipetēq;
agz Romanū armis hostib⁹ libera-
uit. Recordat⁹ fuit g; Coziolan⁹ q; tū
mri debebat: i cui⁹ vtero suscepit eē.
Hic Hiero⁹ de honorādis parēti-
b⁹ ait. Prebeaf pūz amori iusta for-
mido: q; pmi sūt nobis cā nascēdi. Ex-
hibete pūb⁹ filij q; vos pūas pūi-
nois cogit: q; adeo ē eoz mētis attri-
buta: vt ipsa de vobis exigat q; nā
iubē nō potuit. Mrib⁹ q; q; debita ipē-
dite reuerētā: q; vobis uefī liuore ser-
uētes: pōd⁹ corpis vfi tolerāt: atq;
ignora poratēf ifātia: famulatū que-
dā exhibēt: obstetrici. Illo tpe nō tm si-
bi mī efit: nec acceptos sola digēit
cibos. Mīno vidū alif: 7 ille q; latet

eiusq; mēbra alterius comestione pa-
scitur: vt homo futur⁹ alienis mori-
bus saturēf. hec ille. Sūt 7 alia bñfi-
cia filijs a parētib⁹ oblata. Nā vt in
plurib⁹ ipsi filios nutriunt. aut nutriti
faciūt ipsos i etate infātili cū magna
diligētia ab oibus cōtrarīs ptegūt:
7 deēdūt. Ipsi eis puidēt de vita 7
tegmēto. Ipsi eis alludūt: applau-
dūt 7 blādūt ut a plātu reuocent.
Ipsi eos docēt ut loqui sciāt: imo ut
sepissime ut bonos mores sequātur.
pptcrea Hiero⁹ de honore parētū
ait. Memēto parētū: q; talis es: quo-
rū manib⁹ incremēta sūpsisti. **T**
filij debēt parētes diligē ppter pa-
rētū caritatē. Nā quātūcūq; filij di-
ligāt pūem 7 matrē: tū ab bis pl⁹ dili-
gūtur. Et hoc fm Ar. 8. ethi. proue-
nit ex triplici rōe. Prima rō ē di-
tarnitatis tēporis. Nā quāto amor
magis durat: tāto vehēmētior pfici-
tur. Amor āt parētū ad filios diutur-
nior ē: q; filioz ad parētes. Statim
eniz cū filij nascūtur parētes diligūt
eos: nō tamē statī filij diligūt paren-
tes: q; nō statī sunt tāte cognitiōis:
vt possint cognoscē quid sit diligen-
dū. Diuturnior g; est amor parētū ad
filios: q; ecōuerso: 7 fortior est 7 ve-
hementior. **S**ecūda rō est certitudis
plis. Parētes igitur sūt magis certi
de sua ple: q; ipsa de parētib⁹. Et sic
matres plusq; patres. Tertia rō est
vniōnis: q; filij vniūtur parētibus eo-
q; ab ipsis habēt esse: 7 nō ecōuerso.
Jo dicit Alex. in. 3. volumīe sūme. q;
de amore filijs exhibēdo nō datur p-
ceptū: icut nec de amore sui ipsi⁹. q;
ad hoc sufficiēt iclinat nā. Unūc hu-

mor ascēdit a radice ad ramos: 7 nō
ecōuerso. sic naturalit⁹ a parētibus
ascēdit amor ad filios: 7 nō ecōuer-
so. Idcirco amor parētū ad filios est
naturalis. Amor vero filioz ad parē-
tes debet esse gratuit⁹. hunc Hiero⁹ i
epistola de honorādis parētib⁹ ait.
Sit tibi grata vita ipsoz: quib⁹ cari-
or est vita tua q; ppria. Redde amo-
ris vicē colēde pietatis. De hoc aut
amore parētū ad filios est exēplū d
David clemētissimo. 2. regl. c. 18. Cū
eniz Absolō fili⁹ ei⁹ tēptasset cū pel-
lere regno: ac David cōtra cū mouis-
set exercitū cū ipse David remāssēt
i porta ciuitatis: pcepit Joab. 7 Abi-
sai quib⁹ cōmissa erat sūma belli. d.
Seruate mihi pūcz Absolō. Itaq;
egressus ē popululus cōtra Absolōnē
7 suos in cāpū 7 factū est prelū. De
bellataq; est ab exercitu David gēs
Absolōnis. Accidit aut ut Absolō
occurreret seruis David s: dēs mulo
Cūq; ingressus fuisset mulus subter
dēfā quercū: adhefit caput ei⁹ quer-
cui. 7 illo per capillos suspēso mulus
cui sedebat ptrasiuit. Q; cū nūtiatū
fuissef Joab tulit tres laceas in ma-
sua: 7 infixit eas in corde Absolōnis.
Cūq; adhuc palpitarēt cucurrerunt
decē iuuenes armigeri Joab: 7 itcr-
fecerūt eum. Cū vero nuntius curre-
ret ad David. qui sedebat iter duas
portas: 7 speculator dicēt. Uideo ali-
quē veniētē: dixit David. O si bon⁹
est iste nūtius! Et appropinquas nū-
tius ad David ait. Salue rex. Bñdi-
ctus dñs deus: qui dispōit oēs cōtra
rios regi meo. Et ait rex. Est ne par-
puero Absolōi! Qui rīdit q; ifscā⁹

erat. O David pat̄ p̄ssime. O pat̄
amātiſſe me. Nō cogitauit Absolē is
rebelliōe nō dixit. volebat fili' me'
ſtripere regnū meū. iō mēto ē inter
fectus. imo pat̄no amore deuictus.
cōſtrictus ē lachrymās ſū dei: 7 aſcē
dit cenaculū porte: 7 fleuit: 7 ſic loq̄
batur: fili mi Absolō. Absolō fili
mi: quis mihi tribuat ut ego moriar
p̄ te! Absolō fili mi: fili mi Abſo
lō. Uicebat ḡ pat̄nus effectus Da
uid aiuz. vt de mortuo filio: licet ſibi
inimicus nō gauderet: ſed potius an
guſtiaretur. **T**ertio fili' debēt pa
rētes diligē p̄ſe b̄utorū: 7 irratōa
bilū aialū exēplariatē. Ipſe equi
dē ſeuiff me fere 7 aialia ſilucſtria:
ſerpētes feroces: volucresq; rapaces
ad parētes ſuo modo pietatē exhi
bēt 7 amorē. De ciconia. n. in lib: o d̄
natura aialū legiſ. Q̄ ſeneſcēs pat̄:
aut mater eius: ab ea nutritur: aliis
cōſouet: 7 Ciconia filia quecūq; pōt
b̄nificia parētib; idulget. Quar ut
dicit Ambro' i exameron. Auis pia
Romanoz ātīquo more appellari ſo
lebat. Sed tū hec loquimur admira
ri debemus: vñ ē q; i multis filijs tan
ta iniquitas repitur. Nam uſq; adeo
ſleriq; i patrē: aut i matrē crudelcs
effecti ſunt: vt nō ſolū eos odiāt: non
ſolū nō amēt: ſ; mori illos deſiderēt
7 atēctēt. imo uifū eſt tēporib; niis
ſ. i. 2. 70. i ciuitate Bari filiū gladio
interimere p̄ſiā matrē. O geminia
vipera. O ois humanitatis inimici.
O ic̄phonoratiſſimi fili'. O ſocij pro
ditoris Jude. Et quid nequ' cogita
ri aut dici poteſt: vel audiri: q; erga
parētes veſtros veſtrā iniqua 7 ma

la uolūtas. Sed ut arbitrari poſſum
triplex eſt cā: cur fili' parētes exolos
habēt. **P**rima cā eſt filioz ſuperbia
p̄pter quā egre ferūt ſi a parētib;
co:rigātur: ſi illoz reprimat̄ audacia
ſi moncātur vt bene uiuāt. **C**ōtra ta
les eſt aureum illud dictū Salomōi
Audi fili' mi diſciplinā patris tui: 7
ne dimittas legem matris tue: vt ad
datur ḡa capiti tuo: 7 torques col
lo tuo. **S**cōda cā quare fili' odiunt
parētes eſt auaritia. Cupiūt enī do
miniū 7 potatē habē ſup paternis
7 maternis bonis. 7 cū id aſſequi nō
ualeat cōtra parētes eōcipiūt odiuz
Nōnulli vō viduas matres 7 vetu
las nūc precibus: nūc blādicijſ falſis
inducūt: vt de ſua dote liberā eis fa
ciāt donatōem. Qui tñ cū id obtinet
nullā de matrib; cura gerūt. Et p̄ſe
ea caute agēdū eſt ut q; diu quis pōt
eſſe bonoz ſuoz dñs: nō det alicui bo
na ſua. Et hoc ſapiēs eccl. 3. c. ait. ſi
lio 7 mulieri. fratri 7 amico: non des
potētatē ſup te i vita tua. 7 nō des
alicnis poſſeſſionē tuā. ne forte peni
teat te: 7 deprecēris pro illis. **T**er
tia cā eſt quare multi fili' odiūt pa
rētes illoz luxuria: vt. n. d̄ Eſdre. 4
.c. Multi deſcētes facti ſunt cum pro
pter vroz ſuas: propter illas quā
doq; fili' parentes moleſtant. expel
lūt de domo. 7 quaſi amplius vide
ri non poſſunt. O fili' diligite vroz
reſ veſtras: ſed non imoderato amo
re: vt parentum veſtrozum obliuiſca
mini. Mementote ſēp. q; magis dili
gūt vos parētes vii q; vroz vſe.
Quali fili' debēt eē parētib; ſbie
di: 7 de triplici gradu ſupioritatis

ſpiritualis. temporalis. 7 corporalis.

Capitulum. 2.

Secūdū myſteriu' declarādū
de honore parētū dicit ſbie
dio. Debēt utiq; fili' eſſe pa
rētib; ſbditi: illiſq; obedire. Et de
hoc dicitur col. 3. fili' obedite paren
tib; vſis per oīa. Et eph. 5. fili' obe
dite parētib; veſtris in dño. Hoc
enī iuitū ē. Honora p̄rem tuū 7 ma
trē tuā: quod eſt mādatū primū i p
miſſione: vt bene ſit tibi: 7 ſis lōgeu'
ſup terrā. Et Hiero' i epiſtola de
honorādis parētib; ait. Imitamini
filiū Nachabeū: qui matri ſuadenti
mortē obediuit. 7 duz imperiū gra
tant̄ a ggreſſus eſt. ne offenderz geni
tricē. Et redēptor noſter humilitat̄
magiſter: vt dicitur Luc. 2. c. Erat ſb
ditus illi. ſ. Joſeph: 7 virgini matri.
Et deutero. ii. c. qñ lex currebat ſeue
ritatis 7 iuſtitie dixit deus. Si genu
erit homo filiū cōtumacē 7 p̄teruuz:
qui nō audiat p̄ris ac matris iperū:
7 coartatus obedire contēperit: ap
prehēdēt eum: 7 ducēt ad ſeniores
ciuitatis: 7 ad portaz iudicij: dicētq;
ad eos. Filius noſter iſte proteruus
7 cōtumax eſt: monita noſtra audir
cōtēnit: comēſationibus vacat: 7 lu
xurie atq; cōiuſſo: lapidibus eū ob
ruat populus ciuitatis: 7 mouet: ut
auferat. malū de medio veſtri: 7 uni
uerſus Iſrl' audicēs pertimeſcat. No
tādū tñ ſm Alex. i. 2. q; tripl. x ē gra
dus ſupioritatis: ſm quem debet eſſe
ordinata obediētia. **P**rima ē ſupio
ritas ſpiritualis. **S**cōda tēporalis.
Tertia corporalis. **P**rima ē ſup
io: itas ſpūalis: i qua eſt plat' cui obe

diēdū eſt i ſpūalib; 7 nō i tēpalibus
nū p accidēs iqtū tēpalia qñz ordi
nari pnt ad aliquē finē ſpūalē. **T**er
tia ē ſupioritas t̄pālis: i q; p̄t dñs t̄pā:
qui mādare pōt ea q; cōcernūt publi
cū 7 cōe bonū: eiq; ſub pena peccati
obediēdū eſt: ut dicit. 4i. q. 3. c. 9. re
ſiſtit. c. ſi bonū. c. Julian'. Et di. 8. c.
que cōtra mores. **T**ertia eſt ſupio
ritas corporalis: in qua p̄ſfamilias
preē filijs. 7 oī domui ſue. Et. ſ; hāc
p̄ pōt p̄cipere ea que p̄tinet ad neces
ſitatē uel vtilitatē. Et ſ; hoc fili' de
bēt parētib; obedire. **U**n ſi parē
tes mādarēt illa que p̄tinet ad ſup
iores ſpūales: vtp̄ta q; fili' ieiunaret
in pane 7 aqua: q; eſt offm̄ ſeſſozū
aut mādarēt ea que p̄tinet ad ſupio
res t̄pales: ſine iplozū volūtate 7 au
toritate nō eſſet eis obediēdū. **M**o
to minus etiā nō debēt fili' parenti
bus obedire in his que cederēt i ve
trimētū p̄prie ſalutis: 7 eſſet contra
diuinū honorē. **U**n Hugo de ſando
Uic. ait. Obedire debem' parētib;
in oibus: exceptis his: in quib; dei pa
tris dilectio nō offenderet. Et Hiero'
ad ſuriā. Honora p̄rēz tuū: ſed ſi
te a vō patre nō ſeparat: tādū ſcito
ſāguis copulā: q; diu ille ſuū nouerit
cōditore. Alioq; tibi Dauid p̄tinus
clamat 7 dicit. Audi filia 7 vide: 7
obliuiſcē populū tuū: 7 domū patris
tui: 7 cōcupiſcet rex decorē tuū. hec
ill'. Et quib; oibus colligim' q; gra
uiter errent hi qui filios aut filias nō
ex leuitate: ſed ex uolūtate bona deo
ſeruire volentes impediunt: ac a pro
poſito bono reuocare nituntur: de q;
bus diſſuſus in ſermoue de religione

dicens. Nunc autem hortari tantum sufficit
at iuvenes propter christum non dubitare
parentibus non obedire. Ipse enim dixit.
Matth. 10. Qui amat patrem: uel ma-
trē plusquam me non est me dignus. Sic
confortabat sanctus Sebastianus iuue-
nes illos fide et sanguine: ac passione
germanos. Marc. 1. et Marcellianum
uero pro fide christi scolari debebat. Ad quos
aduocare parentes: ut eos a sancto pro-
posito reuocaret. Aduenit et primo
mater: que soluto crine scissisque uesti-
bus ubera ostendens aiebat. O predul-
ces filij circūdat me iaudita meritū
et intolerabilis luctus. Deu me mise-
ram: amitto filios ad mortē ultro te-
detes: quos si mihi hostes auferrent
per media sequeretur bella raptores. si
violētia iudicia cōcluderēt: carcerem
irrupere mortura. Nouū hoc perēū
di genus est: in quo carnifex rogatur
ut seriat: uita optat ut pereat: mors
imitatur ut ueniat. Nouus hic luctus
noua miseria: in qua natoꝝ iuuentus
spōte amittitur: et parētū miserāda
cogitur senectus ut ueniat. Hec dicē-
te matre pat̄ senior adducitur mani-
bus seruuloꝝ: et puluere asperso capi-
te huiusmodi uoces dabat ad celos.
Ad mortē ultro proficiscētibus filiis
uale dicturus adueni: ut que mee se-
pulture parauerā: in filioꝝum scul-
turas expēdā iselix. O filij baculus
senectutis mee: et geminū uiscerū meo-
rum lumē. Cur sic mortē diligitis? Ue-
nite huc iuuenes: et flete super iuue-
nes spōte perētes. Venite huc senes
et mecum super filios plāgite meos. De-
sicite plorādo oculi mei: ne uideā fili-
os meos gladio cedi. Aduenerūt et

cōiuges cum filiis lamētantes. In hec
ceperūt corda martyꝝ moleste: quos
tū sanctus Sebastianus suis uerbis dul-
cissimis confortauit: adeo ut pro christo a se
pati non dubitaret. Et sic decollati
sunt. Quo exēplo edocēt iuuenes non
esse illis curādū: si in his que ad aie
salutē p̄p̄ie: et ad dei spectāt hono-
rē: a parētibus cōtrariū p̄cipi: et
ob hoc sint eis inobedientes: ut deo
pareant.

Ubi filij debēt cum parētibus cōuer-
sari. cum benignitate. cum humilitate.
et cum pietate. **Capitulum 3.**

Tertium mysterium declaran-
dū de honore parētū dicit
conuersatio. debēt utique fi-
lij cum parētibus cōuersari ut debent
et expedit tripliciter. Primo cum beni-
gnitate. Secundo cum humilitate. Tertio cum pie-
tate. **P**rimo cum benignitate: ut hinc
eis benigni ad cōsolādū eos: non ad
cōtristādū: Nā ut iquit Hieronimus hęc
quādā senectus infantiā. Solēt utique
senes esse tediosi. suspitiosi. querulo-
si. imundi. et in domo inutiles. Non tū
propterea filij debēt pro impatiētia uer-
bis illos exasperare. Uñ Hieronimus inquit.
Nemo parētes asperis uerbis ledat
hoc ora filioꝝ aspernetur quod pa-
rētes ledat audire. Et idē Hieronimus de
honorādis parētibus ait ad filios.
Audite filij salutiferam iussione: et pro
cepta legis affectu debiti amoris im-
plete. Seruite patribus: futuri patres
et matres uestras tenera diligite pie-
tate: et ut uestre cōiuges mereantur
matrum nomine nūcupari. Nemo patrem
asperis uerbis ledat: ne fiat amara
dulcedo. Hoc tū sit iter parentes et

filios que domino iubente natura cōtinuit.
Affectus tamē sonet quicquid ligue
dixerint liberoꝝ. In caras coniun-
ctasque personas pietatis iura scruef.
hoc filioꝝ ora loquant: quod delectat
parentes audire. Et iterum supradicto
libello idē ait. Mercen. ceatati. sue
sbire supplicij: qui parētū uultus ul-
toruo uilu desperēt: et elatis oculis
leserit pietatē. Si quicquid sapitis filij
eo animo uidete venerabiles facies:
quo nos ipsi cōspiciūt. et eoz labris
dulcibus osculis inherere: que eoz oscu-
la adhuc habetis in mēbris. Senibus
seruire pfacile est: quos nemo potat
nemo nutrit succo cōpōis sui. que ue-
tur itaque parētū senectus: et factus do-
ruz uicissitudo reddatur. hec ille. Cō-
trariū autē faciētibus multa mala eue-
niūt. Uñ idē Hieronimus ubi sup̄. Irreue-
rēs aut filius quod a domino ipse mereatur
Salomonis dicta testatur. Cōtume-
lijs afficiēs p̄rēs et contēncens senectā
mris: cōfūdes et in obprobrijs erit.
filij derelinquēs custodire disciplinā
p̄ris: meditabitur finēs malitie. Ma-
ledicēti p̄rem et matrē extinguet lu-
men: et pupille oculoꝝ eius uidebunt
tenebras. Audi fili piem que genuit te:
nec cōtēpseris que senuerit mater tua.

Parcat patri lingua quā genuit: et
matrē suā nemo crudeli uerbo pec-
tati. Sic te rapiet fili iuuenilis etati.
auctoritas ut noueris uñ sis natus.
Memēto scripture sacte: ubi spū sā-
cto loquēte dictū ē. Qui maledixit
patrem aut m̄rēs morte moriā. hec
ille. Que oia breuib⁹ uerbis cōprehē-
dēs sapiēs ecclesiastici. 3. c. ait: fili susci-
pe senectā patris tui: et non cōtristes

eū in omni uita tua. Si defecerit sēn-
ueniā da illi. Suscipe inquit senectā
labouiosa et onerosā recordās infan-
tie tue quādo flebas: turbabas do-
mū: inquietabas dormiētes: fatiga-
bas mem. fetebas pānos: et alia fari-
ebas quibus infātilis etas solet esse
molesta. Sicut enim tolerauit pat̄ aut
mater imo suscepit: et adiuuit infantia
tuā. sic et tu suscipe et non abhorreas se-
nectā illoꝝ. Sequit sapiēs in auctori-
tate p̄allegata. O. patris tui non ali-
eni: non canis: non inimici: sed p̄ris tui ca-
ri genitoris amatoris et benefactoris.
O que dulce uocabulū pat̄ aut mater
O que gratū uerbū filius aut filia. hic
Hieronimus ad matrē et filiā in Gallijs
cōmorātes ait. Mater et filia nomia
pietatis offoꝝ uocabula uincula na-
ture sunt. hec ille. Cauēat autē filij:
ne quod abūt deficiētes sēsu parētes
uideāt et maledicatur: sicut et Chā-
g maledictus fuit eo que Noe p̄rē suo
dormiēte eū discopit irritit: ut hęc
Hieronimus. 9. c. **S**ecundo filij debēt cum pa-
rētibus uersari cum humilitate illos re-
uerēdo atque timēdo. Maxime autē
filij debēt timē ne sua culpa aut dese-
ctu a p̄rē uel a m̄rē maledicāf. Est enim
hoc modo paterna aut m̄na maledi-
ctio sagitta vulnerās. et penetrās in-
tima cordis filioꝝ maloꝝ. Uñ Aug⁹.
22. li. de ci. dei narrat que apud Cesa-
riā Capadocie quedā nobilis matro-
na fuit uiri destituta solatio. 10. fili-
os hīs: septē mares et tres feminas.
Quadā autē uice mater ab eis offēdi-
tur: et maledictōꝝ filijs ip̄ecat. Su-
bito ip̄ecationē m̄ris diuina uidiā
Blequit: et oēs pena horribili: et fili

feriuntur. Nam omnes tremore sunt horribiliter percussii. Quapropter nimium dolentes: et cuius suorum oculos non ferentes: per totum orbem vagari ceperunt. Et quicumque ibant omnium in se, puocabant aspectum. Et his autem duo frater et soror Paulus et Palladia Hyponia venerunt: et Augustio quod sibi aduenerat narrauerunt. Cumque iam .15. diebus ante pascha ecclesiam beati Stephani frequenter sanitate ab ipso martyre multis precibus postulasset: in ipso die pasche cum frequenter populus presens esset oratione sancta ante altare sancti Stephani ambo fratres et sorores surrexerunt pariter sani. O filii superbi. O filii parentibus vestris insultantes. O filii irreuerentes. inobedientes. et contumaces timeate patrem et mater nam maledictionem. Timeate insuper et diuinum iudicium. nam sicut longa vita speranda est ab illis qui parentes honorant: ut habetur exo. 20. c. 7. 3. ita et breuis uita: et infelicitate plena a malis filiis est pretimeceda. Tertio debet filii cum parentibus conuersari cum pietate illis. scilicet in infirmitatibus. necessitatibus. et antiquitate pie seruando cum facultas adest. Unde Hieronymus ubi super ait. Exolue fili quod debes et officia debita qualicumque exhibe famulatu. parentibus vero nemo reddere potest quantum tenetur. Et Ambrosius super Lucam ait. Si pauperis inquit matrem non reddidisti ei cruciatus: quos pro te passa est. non labores quibus te gustauit. non alimentum que tibi ministravit. Audi et Hieronymus. O ingrati filii ubi sunt. d. Quid ipsa memorum nutrimenta: et tenere infantie dulces iniurias: quas nutritoris affectus de suis parabolis sumit. Quid cibos in

matre confectos: qui femineis manantes ex membris lactem soluuntur in succum et iualidas fauces ligido sapore perfundunt. Cogete nam sumunt infantes de matre quod bibant: et de te non nato hoc sibi curretibus labris eliciunt: quod non sit necesse mordere. Seruiunt materna posteris pectora: seruiunt ipsis in cunabul manus et terga membris deuoluta lactentium: gratos artus accipiunt. Optat mater paruulum crescere: optat cito videre maiorem: quem minus iuuenem tristem festinat. nunquam sibi forsita seruitur: his tot tantisque precedunt factis parentibus et matri: tota debet alacritate seruire. hec ille. Prout fecit illa filia licet pagana: quam laudat Valerius. Rerum pietate erga parentes. hec matrem adiuuata ut fame moriretur in carcere per dies plurimos: fingens se uisitatoris causa ad ea accedere uelle: inpetrato a carceris custode aditu: tamen bene excussa: ne sibi alimentum portaret pro pro lacte sustinuit. Quod dum iudici innotuisset matri donauit vitam admirans filie pietatem. Curat igitur seruare filii que decem sunt: patres vero et matres caueant ne ipsis per quolibet minimis defectibus maledicant. hoc ideo dico quod solent plures mulieres non posse log absque maledictionibus et blasphemis. O feroces matres cur filios vestros quos portastis in uero tot maledictionibus in gulatis! Ut tamen propitius sit deus omnibus et parentibus quod filii consulo: ut hac die quod primum intrauerit. domum: ante comedere incipiat omnes filii et filie: coram patribus et matribus genuflexi uenia petat et postulet benedicti. At et ipsi parentes eos amplectentes: dulciter osculetur et benedicat: sicque accret.

in hoc seculo dei gratias: et in futuro eterna gloria: in qua uiuit et regnat Marie uirginis filii amorosus redemptor: noister Iesus: qui ut nobis daret ex honorandi parentes: ut dicit Lucas erat subditus illis Ioseph: et Maria: ut dictum est supra. Amen. Dominica de passione infra die de maledictionibus diuersarum creaturarum irrationabilium: et intellectualium: et ipsorum dei omnium creatoris. Sermo. 55. **D**emonium habes. Iudeorum blasphematum christum. Verba sunt ista originalia Job. 3. c. et in euangelio hodierno. Extremum uiscera mea: et cor meum fit gelidum totum cum considero detestabile horribilemque christianorum abusu: qui presumpserunt iam publice relaxare linguas suas ad maledictiones: et ad blasphemias dei et sanctorum celi. Est autem hoc malum adeo commune: adeo generale: adeoque antiquum atque inueteratum: ut prope uideatur plerisque aut paruus: aut satis leue peccatum uel certe nullum quo fit ut iam in vicis. in plateis. in domo. in foro. in ciuitate. in agro resonet otumelia dei summi: et benedictio matris eius: et aliorum sanctorum. Et licet nonnulli confiteantur et accusent se maledicendo et blasphemando peccasse. nihilominus nolunt credere peccati huius grauitate. Caprope in presenti sermone de peccato maledictionis: sub quo et blasphemiam intercludemus aliqua necessaria studebimus declarare. ut sic qui ad penitentiam ueram uoluerit redire: intelligat quantum ipsis cauendum sit a maledictis. Nam et iudei pessimi domino Iesu christo maledicentes: merito uidentur ab horredum: multo fortius et ipsi christiani: g

fidem eius perfiterent. Distinguemus ergo triplicem maledictionem. Prima est facture irrationalis. Secunda creature intellectualis. Tertia nature diuinalis. **N**am non debet christiani maledicere creaturis irrationabilibus: eo quod ordinantur ad hominem per subiectionem significationem: et per modum continentis. Cap. 1. **R**ima maledictio est facture irrationabilis: cuius scilicet quis maledicit terre. lapidibus. arboribus. animalibus. pluuie. uentis. soli. et lune. ac silibus. Et de hac maledictione factus Thome. 2. 2. q. 76. in q. Maledicere rebus irrationabilibus in quantum sunt creature dei est peccatum blasphemie. maledicere autem eis secundum se consideratis est otiosum et uanum: et per consequens illicitum. Sed posset aliquis arguere ostendendo non esse illicitum maledicere creaturis irrationabilibus. Primum quod ut habetur. 2. Regum. 1. Audita dauid morte Saul et Jonathe maledixit motibus gelboe. Secundo quod christus ut habetur Matthei. 23. et Marci. 11. Maledixit ficulnee: in qua non inuenit nisi folia. Tertio quod Job: ut dicitur eiusdem. 3. maledixit diei suo et dicebat. Pereat dies in qua natus sum: et nox in qua dictum est: conceptus est homo: dies illa uertatur in tenebras. **A**et Thome. ubi supra quod benedictio et maledictio prope potest pertinere ad illam rem: cui potest bonum aut malum contingere. scilicet rationali creature. Ipsis ergo irrationabilibus dicitur contingere bonum aut malum in ordine ad creaturam rationalem: prope quam sunt. Ordinatur autem creature irrationales ad hominem tripliciter. Primo per modum subiectionis: in quantum ex eis

Uenit humane necessitati. et hō mō a
deo. Gen. 3. p. peccatū primoz paren
tū maledicta e terra. vt. f. p. ei sterili
tate hō puniret. Et deuter. 28. de
dixit. Si audire noluer. vocē dñi dei
tui: vt facias et custodias oia māda
ta ei⁹ et cerimonias q̄s ego p̄cipio ti
bi hodie. veniet sup te oēs maledi
ctiones iste et approp̄edēt te. Maledi
ctio cris i ciuitate: maledict⁹ i agro:
maledictū horzeū tuū. et maledicte re
lige tue: maledict⁹ fruct⁹ v̄tris tui: et
fruct⁹ terre tue. armēta bouū tuoz:
et greges ouū tuaz. Sc̄o ordina
tur creature irratoales ad hoīem p
modū significatōis: et sic x̄ps maledi
xit ficulnee in significatōe Iyago
ge: et iudaice gentis: que nō hēt
si folia. v̄ba. s. legis s̄n fructū. Et p̄p̄
ea merito debebat arēscē: et auferri
ab ea regnū dei: q̄ significatū fuit i
ficulnea a x̄po maledicta. 3. ordināf
creature irratoales ad ipsū hoīez p
p̄ modū cōtinētis: aut t̄pis: aut loci.
Et sic Job maledixit diei i qua nat⁹
erat p̄p̄ culpā originalē: qua nascen
do cōt̄erat. Ita q̄ maledictio illa nō
arguit i eo aliqua ipatiētia: s̄ t̄m ar
guit et explicat q̄ die q̄ nat⁹ ē et cō
p̄t̄it originalē culpā: q̄ ratiō est
oīum passionū quas patimur i hac vi
ta. David isup maledixit mōtib⁹ gel
boe ad explicandā cedē: q̄ i eis sc̄a sue
rat. p̄p̄ea dicebat cū fletu et lachry
mis. Mōtes gelboe nec ros nec plu
uia veniat sup uos: i gbus ceciderunt
iclitī isrl. Saul et Jonathas amab̄f
et decori. aqlis velociōres. leonib⁹ for
tiores. filiē isrl sup Saul flete. Et
ego voleo sup te si mi Jonatha. q̄re

nō ē thēdū i cōsc̄ntiā: vt unusq̄sq̄ pro
suo libitu sc̄ur. irōabilib⁹ maledicat
hō nō v̄z maledicē creaturis itel
lectualib⁹. s. creature ifernali. create
frestri et celesti. Caplin. 2.
S Ecūda maledictio ē create
intellectual: q̄ adhuc triplex
ē. P̄ia ē create itellectual
ifenal: q̄ ē diabol⁹: cui inq̄tū create
dei ē. nō s̄ maledicē. Un̄ i epla Jude
Cū alfcaref Michael cū diabolo de
corpe Moyfi. nō fuit ausus i cū iudi
cū iserre blasphemie. Alfcatio ar illa
vt dīc glo. erat: q̄ diabol⁹ volebat in
uenire corpe Moyfi. q̄d p̄ mortē: vt
hēt deuter. 22. Deo volēte vbi sit
iguo: af: et diabol⁹ volebat vt sc̄irē:
vt sic thēt populū ad idolatriā. S̄
āgel⁹ phibebat. et tū cū diabolo cō
dēs nolebat blasphemaf eū. Idcirco
Diero. 24. q. 3. c. si igif. ait. Si igif
Michael nō fuit ausus diabolo: et cer
te maledictōis dignissimū iudiciū in
feri blasphemie: q̄to magi. nos ab oī
maledictō puri eē debem⁹? Mēbas
diabol⁹ maledictū h̄ p os archangeli
blasphemie exire n̄ debuit. 2. crea
tura itellectualis dici pōt frestris. s.
hō: cui pōt q̄s triplr maledicē. P̄io
ex cōformatōe dei et amore iustitie. et
de hac dī. 24. q. 3. c. cū sc̄i viri. Cū sc̄i
viri maledictōis sniaz p̄ferūt. n̄ i hanc
ex uoto vltōis: s̄ ex iusticie amore p̄
rūpūt. Sic Gen. 9. dixit Noe. Maledi
ct⁹ puer Cham: fu⁹ sit siuz suoz. sic
ad. 8. Petr⁹ maledixit Symoni. v.
Pecūia tua tecū sit i p̄ditōe. 2. pōt
q̄s hōi maledicē ex q̄dā leuitate vel
s̄breptōe: sic solēt ml̄ti facē: s̄ ociose
et bestialr: q̄ nesciūt loq cū socio sine

maledictōe. b. Sis suspēsus per gu
las: nascat tibi vermis canis: et s̄illa.
3. pōt q̄s hōi maledicere ex liuore:
odio: et aīo malo. et h̄ cū sit cōtra ca
ritatē: peccatū est mortale. Tertia
creatura itellectualis dicit cel
cui nullo pacto maledicē h̄. S̄ heu
gd reicra: nā tāta ē corruptela xp̄ia
noz: vt p̄ nihilo ducāt blasphemare s̄a
ctos: et gl. olā v̄ginē Maria. Et sicut
hi q̄ boni sūt deuotōez h̄nt ad virgi
nē. et vltra illā suū patronū et aduo
catū fecerūt s̄ctū Antonū. Aliq san
ctū fr̄ciscū. aliqui s̄ctū Nicolāū. ali
qui s̄ctā Katarina: et h̄ ita p̄ss. mi
et maligni blasphematores blasphe
māt v̄ginē beatā: et p̄ sua mala de
uotōe. Aliq s̄ctū Antonū. aliq fr̄
ciscū. Clara. et h̄. O ingratisimū pec
catores. O furētes aī. O v̄nēnosa
et amarissima lingua. O deniq̄ p̄di
tissimi hoīes. Quid mali fecere vo
bis s̄cti? In q̄ nocuerit vobis? An n̄
assidue p̄ v̄ra salute itercēdūt ad do
minū? Nōne et virgo illa p̄ssima m̄
gic. s̄os m̄ficordie p̄ nobis idefēna
eēt aduocata? Quid ḡ blasphematis
illā et reliquos s̄ctos? S̄ reuera si
seruaret illud q̄d dī i. c. statum⁹. eēt
de maledic. s. q̄ publice blasphemā
tes dēū vel v̄ginē s̄ctūssima: v̄l ali
quē s̄ctōz publica p̄nia p. 7. ebdoma
das p̄urēt. i. q̄z. s. q̄z. 6. sc̄ria i p̄e et
a q̄ ieiunaret: facerentq̄ alia q̄ cōtinēt
ibi. p̄fecto nō ita de leui p̄rūperēt i
blasphemias. et h̄ p̄nie sint arbitrarie
vt tacitū ē i p̄cedētib⁹. t̄n laudo ut
hi q̄ audiūt cōfessiones ipsos blasphe
mos n̄ ita de leui absoluat: q̄ faciliat
venie tribuit icētūū deliquēdī. p̄p̄

ea arguēt illos aspe: incipēt dūre: et
pniaz inūgāt saluterā et fructū. oīa
Quisnā nō videt q̄ta dilizētia op⁹
sit ad blasphemos et maledicos emē
dādas. Difficile ē v̄tiq̄ malā cōsuetu
dinē dereliquē. O v̄e mala cōsuetu
do qua hoīes xp̄iani iniuriāf deo: et
s̄ctis ei⁹. In hac soli xp̄iani cōmerf
sūt: qm̄ n̄ ē aliqua natio neq̄ iudeoz
neq̄ gētiliū et paganoz: n̄ q̄ tot sint
blasphemie et maledictōes sic i popu
lo xp̄iauo.

P p̄m maledictōis et blasphemie
dei ē ḡue: tū rōe abhoiatōis. tū rōe
supatois. tū et rōe cōtrariatōis. Cap. 3.

Tertia maledictio ē nase v̄
tūinalis. cū. s. q̄s de deo male
logf̄cūtia et cōtumelias ma
iestati sue iserēdo. et de h̄ dīc Ric. de
s. Uic. Sc̄leratissimū gen⁹ p̄dī ē q̄n
gs in dei vituperiū delectat. Et glo.
sup illo v̄bo Isa. 48. c. Ad populū ter
ribilē. 2. De p̄m blasphemie op̄a
tū leui⁹ ē. Et itez ibi. Nihil ē horribi
li⁹ blasphemia: q̄ ponit os suū i celū.
q̄tū v̄o ḡue sit p̄m maledictōis. et
blasphemie colligi pōt ex triplici rōe
P̄ma dī abhoiatōis. 2. supatio
nis. 3. cōtrariatōis. P̄ia dī ratō
abhoiatōis. In v̄eti h̄gdē testō ab
hoiabāf p̄ies atig usq̄ adeo peccatū
blasphemie. q̄ ex mādato dei de blas
phemia cūidū lapidabāt. Un̄ leuit. 24.
dixit dñs. Educ blasphemū eēt
castra: et ponāt oēs q̄ audierūt ma
nus suas sup caput ei⁹. et lapidet euz
oīs popul⁹. Insup p̄ozes illi p̄es au
dire detestabāf eos q̄ blasphemabāt
7. Jo ad. 7. Arbitrātes: s̄ falso Ste
phanū blasphemare cū dicit. Video

celos apertos. **ii.** Continuerunt aures suas ne. **i.** s. gl. audiret blasphemate et non solum audire: sed etiam noiare non audebat vocabulum maledictiois. Un cum accusaret Noth: ut h. e. **3. reg. 22.** bndixit deo et Regi. **i.** maledixit. Et Job. ut h. e. **1. c. 1.** Offerebat holocausta pro filiis suis. Dicebat. **Me** forte peccauerit filij mei. et benedixerunt deo. **i.** maledixerunt. Similit et temporibus his abhominabilis est blasphemia apud infideles. nam quicquid blasphemarum deum in terris turchorum: aut sarracenorum gunt puniret. Ob quod aut nunquam aut satis raro sentit ibi verba blasphemie et maledictiois. **O** xpiani principes. **O** potestates seculares. **O** cuiuslibet reipublice. **O** pres curate: et vos legibus hostis punire blasphemos: ne deteriores infidelibus habeamini. **Secunda** ratio ostendens gravitatem maledictiois: et blasphemie dei versus supertotius. Superat. **n.** tria peccata gravissima et execrabilia. **Primum** est peccatum paganorum seu infidelium: quod ut ait **Thom.** **2. 2. c. 13.** Infidelis ea de deo dicit. et loquitur quod falsum sint. tamen credit esse verum. **Chriani** vero blasphemias loquuntur contra veritatem: quam credit. **Secundum** est peccatum homicidarum: ut. **n.** dicit **Thom.** ibidem quantum ad nocivum maius peccatum est homicidium quam blasphemia: eo quod magis nocet homicida homini interfecit: quam blasphemus deo blasphemato. Sed quantum ad obiectum maius peccatum est blasphemia: quod homicidium: quod homicida laesit interficiendo hominem offendet deum. tamen principaliter intendit offedere hominem. Sed blasphemus et maledicus intendit principaliter et directe offendere ipsum deum. **Tertium** est peccatum iudeorum crucifigentium christum. Un **Aug.**

ait. **Magis** peccat blasphemates deum triumphate in celis: quam quod crucifixerunt eum ambulante in terris. **Ro.** huius est **3. Alex.** in. **2.** sume. tamen quod iudei non cognoverunt ipsum esse deum. Un **Apostolus** ait. **Si** cognovissent: nunquam deum glorie crucifixisset. Sed quod deum blasphemant cognoscunt illum esse deum. tamen etiam quod iudei non pmiserunt ei fidem in baptismo: sic xpiani: tamen quod sit maior iniuria ratione maius status. **Tertia** ratio ostendens gravitatem peccati maledictiois et blasphemie versus tria totius. **Contraria** namque blasphemia et maledictio dei. **Primo** nature. **Secundo** scripte. **3. creature.** **Primo** contraria nature: quod deat benefactoris sui esse cognoscendum. **Nam** et suo modo habet faciunt aures celi et pisces maris et bestie terre: quanto magis ad id obligat homo rationalis. et tamen iter omnia beneficia: quod magna et multa sunt a bono deo homini collata beneficia ligum est unum singulare prestantissimum et egregium. **O** blasphemator: ingratus. **O** feralis mens. **O** ipudica lingua. **Cur** non solum deo tuo gratias non agis: sed quod peius est illum crudeliter maledicis? **Cur** non solum benefactori tuo laudes impedis. sed illum potius turpiter vilipendis? **Cur** tamen benefactoris non solum non recognoscis: sed potius ita inhoneste blasphemias? **Dedit** tibi ipse linguam: ut tu cum illa laudares eum: et benediceres nomen sanctum eius. **2. blasphemia** contrariatur scripte. **3. pro** utique admonet hortatur nos: ut benedicamus deum. Un **Thom.** **4. c. scribit.** **O** tempore benedic deum. **Et** ecclesiasticus. **39.** Benedicite dominum in omnibus operibus suis. **Et** **David** psal. **15.** Benedicam dominum quod tribuit mihi intellectum. **Et** psal. **33.** Benedicam deum. **i.** o. t. f. l. e. i. o. m. **Et** psal. **144.** Per singulos dies benedicam tibi. **Et** **Ro.**

12. Benedicite et nolite maledicere. **3. blasphemia** contraria creature. **ois. n.** creata laudat et benedic deum. Un **Aug.** in sermone unum martiris iquit. **Dia** quod cuius fecit deus laudat deum. **Audistis** in benedictionibus et auditis in omni solennitate quam legitur: quam omnia laudant deum. **celestia.** **terrestria.** **angeli** **homines.** **luminaria** **celi.** **arbores** **tre.** **fluvia.** **maria.** **quod** deus creavit sine in celo: sine in terra: sine in mari laudat deum. **Hec** ille. et sancta mater ecclesia in matutinis cantat hymnum trium pueroz: **i.** canio ignis omnes creaturas invitatum ad laudes: et benedictionem dei. **Quid** respondet. **igitur** o blasphemij ad voces omnium creaturarum. **angeli** **celi** laudat et dicitur clamantes. **Benedicimus** deus. **sol.** **luna.** et **stel.** **et** omnia celestia corpora dicunt benedicimus deus. **Terra** **aqua.** **acr.** **ignis.** et cuncta que in eis sunt dicunt benedicimus deus. **Boni** et **recti** viri dicunt benedicimus deus. et vos contra morem omnium aliarum rerum maledicistis: nisi forte dixeritis quod exemplum sumitis ab his qui sunt damnati in inferno. **de** quibus dicitur apoc. **16.** **Blasphemaverunt** deum celi pro deo loquibus et vulneribus suis. **O** g. **ifer.** **nales** **hoies.** **O** blasphemij diabolici: quod non nisi cum damnatis blasphemado: et maledicendo conformatis et conformati. **Idcirco** apparet quod quod sit peccatum veltz. **pppterea** clamavit **Isai.** **i. c.** **Ue** genti peccatrici: **populo** **gravi** **iniquitate.** **semini** **neque.** **filij** **sceleratis.** **blasphemaverunt** deum **Isrl.** **abalienati** sunt **retrosum.** et merito **pppta** **coicaf** **blasphemantibus** et **maledicentibus**: quod **pppter** **blasphemias** et **maledictiones** **idignitas** **de** **et** **i.** **prefeti** **seculo** **blasphema**

tores flagellat et exterminat. **Est** **de** **hoc** **exemplum.** **4.** **Re.** **19.** **de** **Senacub.** **ob** **cuius** **blasphemiam** **angelus** **vna** **no.** **de** **exercitu** **illius** **aggrediens** **185.** **mil** **lia** **hoium** **iterem.** **Ipso** **tade** **Sena** **cherib** **a** **pprijs** **filijs** **iterempto.** **Re** **fert** **insup** **Bieg.** **in.** **4.** **dial.** **li.** **Ro** **me** **puer.** **5.** **anoz** **blasphem** **in** **brachi** **is** **pris** **exis:** **insto** **iudicio** **dei** **a** **diabo** **lo** **suffocat** **est.** **pp** **h** **peccatu** **etia** **de** **mittit** **pestilentias.** **fame.** **et** **guerras:** **ut** **di** **37.** **q.** **z.** **c.** **flagitia.** **in** **glo.** **et** **in** **auz.** **ut** **no** **lururiet** **contra** **nam.** **et** **ut** **ego** **vidi** **dieb** **meis** **Italia** **sepi** **flagel** **lata** **est** **multis** **tribulatioib** **et** **pesti** **lentijs.** **puto** **pppter** **setoz** **Sodomie:** **et** **ipietate** **blasphemie** **nam** **licet** **multa** **sint** **alia** **peccata** **quod** **comittuntur.** **hec** **tamen** **duo** **cotaminare** **videt** **quasi** **oiz** **car** **ne:** **et** **ut** **de** **blasphemiam** **dicam** **no** **sunt** **ab** **ea** **mudi** **et** **puri.** **dni.** **no** **cives.** **si** **ra** **stici.** **no** **agricole.** **no** **artifices.** **no** **viri** **no** **mulieres:** **et** **quod** **auditu** **horribile** **est** **no** **sacerdotes.** **si** **religiosi.** **Ex** **oi** **namque** **statu** **gradis** **multitudo** **ertat:** **quod** **loqf** **verba** **blasphemie.** **O** **Italia** **tato** **virtu** **defuata.** **O** **populi** **tato** **scelz** **de** **turpati.** **timeo** **ne** **defeniat** **contra** **nos** **furoz** **dei.** **Corrigat** **igitur** **vnusquisque** **se** **ipsum** **et** **refrenet** **lingua** **suam:** **oiesque** **pari** **ter** **laudem** **et** **benedicam** **deum:** **quod** **benedi** **ctus** **est** **et** **laudabilis** **per** **ifinita** **secula** **seculorum.**

Tertia secunda ante ebdomade de peccato invidie qua laborabat pbe contra christum Jesum. **Sermo.** **56.**

Am **Isrl** **erunt** **principes** **et** **pbe** **mi** **nistros** **ut** **apprehederet** **Je** **su.** **Scribit** **hec** **verba** **Job.** **7. c. 7** **in** **euangelio** **hodierno.** **Como.**

uebāt p̄bei ⁊ scribe ⁊ p̄ssimū Jesū
et limore ⁊ inuidia: q̄ no poterāt sus-
ferre: vt alicui maior honor exhibere
tur q̄ ip̄is. ⁊ ppterea nō est mirādū
si ita seueri fuerūt cōtra inocētissimū
filiiū virginis. Jō Hilbertus por. ait.
Ita obliquat inuidia vt redū nā nō
videat. Et Se. ad Luc. Perit oē iudi-
cū cū res i affectu t̄nsit. hoc aut vitū
satis isetit miserōs mortales: adeo
vt uix possit aliq̄s imo null⁹ euadere
laqueos iuidoz. Jdcirco i p̄iti fmōe
de iuidia crim⁹ dicitur. de q̄ tria my-
steria pponim⁹ p̄ncipalr declarāda.

Primum d̄ diffinitio.

Secundum offensio.

Tertium cōditio.

Qualr diffinit⁹ a doctoz: qd: sit
inuidia: ⁊ q̄ dolor ex bono alterius
pōt puenire ex timore: ex defectu: ⁊ ex
malignitate.

Caplm. i.

Primum mysteriū declarandū
de iuidia d̄ diffinitio. i q̄ vi-
dēdū ē qd sit iuidia. Et Jo.
Dama. li. 2. suaz iniaz ait. Inuidia ē
tristitia de alienis bonis. Pro c⁹ de-
claratōe notādū s̄z Alex. 2. volumie
sūme. ⁊ Lho. 2. q. 37. q̄ dolor de
alteri⁹ bono pōt triplr puenire. **Pri-**
mo ex timore p̄po cū q̄s dolz de bo-
no alie⁹. q̄ v̄lūm̄l̄r timet sibi: vel alijs
nocum̄tū iserri. Et hūc dolorē Arl. i.
. 2. rheto. dīc̄ n̄ eē iuidiā: s̄z effectū ti-
mor. de q̄ Bre. li. 22. mor. ita ait. Eue-
nire plerūq̄ solz: vt n̄ amissa caritate
⁊ inimici nos ruina letificz: ⁊ rurs⁹ ei⁹
bonū s̄n̄ iuidie culpa tristitet: cū ruē
te eo: quosdā b̄n̄ erigi credim⁹: ⁊ p̄si-
ciēte illo q̄sdā iuste opp̄mi formida⁹
rōabr̄ nāq̄ vnusq̄q̄ magi. diligē d̄z

seip̄z q̄ alios: ⁊ cōe bonū ⁊ m̄toz: q̄
pticlare ul' v̄m̄. Sic letabāt de ma-
lo pharaonis filij Isrl: q̄ exo. 15. dice-
bat. Cate⁹ d̄no. gl. Col. n. honorificat⁹
ē: equū ⁊ affessorē piet̄ i mare: ⁊ duz
erāt i captiuitate i manu ei⁹ dolebāt
de p̄sp̄itate illi⁹. Jdip̄sū fecerūt de p̄-
sp̄itate ⁊ aduersitate Holofernis. **Li-**
ozq̄ q̄ populū dei vexare p̄s̄p̄scrūt.

Pōt puenire dolor de alteri⁹ bono
ex defectu. cū. s. q̄s dolz n̄ q̄ prim⁹ bo-
nū illd̄ hēat: s̄z q̄ illd̄ sibi deficit: ⁊ si
q̄s dolz ex defectu boni: q̄d̄ n̄ ē v̄e bo-
num male agit sic dolendo: vt si q̄s
doleat: q̄ n̄ fornicat: sic m̄l̄ri faciūt: ⁊
silia. Si v̄o dolcat: q̄ n̄ h̄z bonū q̄d̄ ē
v̄e bonū ⁊ honestū. recte agit: ⁊ cum
dolor tal̄ circa honesta v̄s̄at s̄z Arl.
. 3. rhet. vocat zel⁹. de h̄ dicebat Pau-
lus. 2. cor. 14. c. emulā i sp̄alia. ⁊ Die-
ro⁹ ad Letā de institutōe filie. hēat so-
cias: cū q̄b⁹ adiscat: q̄b⁹ iuideat. q̄z lau-
dib⁹ modēat. **Pōt** puenire dolor
de alteri⁹ bono ex malignitate ⁊ inig-
tate q̄n̄ displicz m̄l̄i. absq̄ ip̄soz omō
v̄l icōmodo q̄ alijs hēant bonū. ⁊ h̄
vt plimū d̄uenire solz ex inani gl̄ia. v̄n̄
Breg⁹. xi. mor. ait. P̄ria nāq̄ sobo-
les ianis gl̄e ē q̄ dū oppressā m̄tē cor-
rūpit: iuidiā mor̄ gignit: q̄ dū vani-
nois potētia appetit: ne q̄s h̄ac alijs
adipisci valeat: tabescit. ⁊ ex h̄ ē q̄ in-
uidia. solz eē i pes: q̄ vnusq̄q̄ appe-
tit alios i gl̄ia s̄z suū statū: aut ḡdū
sup̄ar. Un̄ nūq̄ rustic⁹ aut agricola in-
uidebit doctoz i de scia: nec mulr̄ iui-
debit militi de strenuitate: v̄l fortitu-
dic: nec mercator: aut ciuis religioso
de fama sc̄itatis. ⁊ sic de alijs. Sed
vnusq̄q̄ iuidz alci de his bonis: q̄ ul'

ipe h̄z: h̄c itēdit. Et t̄n̄ si h̄ fiat aīo
deliberato cū sit extra caritatē: p̄m̄
ē mōtale. Caritas igit ap̄ls. i. cor. 13.
c. nō emulatur.

Q̄ maligna bestia iuidie sēp̄ offē-
dit v̄tuosos ⁊ factos viros. vt ex m̄l-
tis p̄z exēplis. **Caplm. 2.**

Secūdu mysteriū declarandū
de iuidia d̄ offētio. h̄. n. be-
stia maligna offēdit sc̄mper.
v̄tuosos ⁊ factos viros. v̄n̄ Valeri⁹
li. 4. de amore ⁊ dilectōe ait. Nulla
tā modesta facilitas ē: q̄ malignitatē.
dētes vitare possit. Et Sc̄n̄. de gl̄ola
tōe ad Paulinū. Inimica ē sēp̄ alijs
p̄fectib⁹ inuidia. Et Quidi⁹. i. de re-
medio amor. Sūma petit liuo: per-
stāt altissimi v̄tū. Sūma petit d̄p̄-
tera fulmina missa iouis. Et Oratius
Sēpi⁹ v̄tis agit ingēs pin⁹: ⁊ cel-
se grauiore casu Decidūt turre: feri-
untq̄ sūmos fulgura mōtes. Et Die-
ro⁹ i epitaphio sc̄e Paule. Sēp̄ v̄tu-
tes p̄segt̄ iuidia: scriūtq̄ sūmos ful-
gura mōtes. Et. n. oēs sc̄i emulos ha-
buerūt. In paradiso q̄q̄ serpēs fuit: c⁹
iuidia mors itrauit i orbē fraz. Jpe
quoq̄ d̄ns n̄r̄ Jesus x̄ps 3. lo ē crucifi-
sus. hec ille. Hec ē. n. illa iuidia de q̄
d̄ sapie. 2. q̄d̄ i auctoritate Hiero. e
iā dictū. q̄. i. p̄ illam mors itrauit in
mūdū. hec ē illa fera pessima: p̄pter
quā fr̄es Joseph cū iterficē tēptaue-
rūt. ⁊ tadē v̄diderūt hismaelit. di-
cētes p̄ri: q̄ fera pessima deuorassz eū
Hec ē p̄p̄t̄ quā Saul odio graui cō-
mor⁹ fuit extra David: tēptās sc̄pius
illū pimē: q̄d̄ ⁊ fecissz: nisi Jonathas
premonuissz eū. vt h̄c. i. Reg. 18. Inui-
debat aut̄ ei Saul: q̄ p̄ inf̄ctū Bq

liath: ⁊ debellatos philisteos ad euz
puelle catabāt. Saul percussit mille:
⁊ David decē milia. Quid dicā de
antigs Romanis: q̄ toto orbe clarif-
simi: ⁊ sue rcip. zelatores suere p̄cipui
Nōne iuidie morib⁹ laniati extiterē
Pat̄z h̄ i furio Camillo: de q̄ scribit
Doro⁹ ⁊ Lit⁹ Liuius. q̄ cū Roma-
nus exercit⁹ p̄ 10. annos annos ma-
gnas clades accepissz: creat⁹ dictator:
cū capanetib⁹ ⁊ saliscis maria cū p̄spi-
tate cōsistit. ⁊ victis duob⁹ populis:
p̄da iter milites p̄t̄t̄. Deū Uetiū
ciuitatē obsedit: quā tadē cepit. Ita
victoria fuit cū tāta gl̄ia Romanoz:
q̄ dictator s̄lati. ad celū manib⁹: p̄s-
cat⁹ est q̄ si cui deoz Romana felici-
tas nimia videret̄ ei⁹ iuidia s̄b aliquo
suo icōmō sauciaret: atq̄ it̄ p̄ces s̄bi-
to lapsu d̄cidit. Qd̄ omē s̄z Valeriū
ad sui d̄nationē: qua postea p̄sus ē
p̄tinuisse tradit. Nā postq̄ ad vr̄bē
triūphas red̄it: tribuni multiq̄ ciues
Camilli v̄tute emuli v̄stamabat gl̄i-
am ei⁹ cōrēdētes hostilē p̄dā nō eq̄
iure fuisse diuisā. ⁊ ista pedēte iuidia
saliscoz ciuitatē Romano s̄begit im-
perio. P̄ q̄d̄ A. L. Apulegio tribūo
plebis accid⁹ p̄pter iequa Uetiūz
p̄de distributoz itercurrete illis die-
bus adolescēt. sui filij morte. vt hic i
publico ⁊ ide puato crutiaret icom-
mō: i c̄tiliū pellic d̄anat. 15. millibus
eris. Camillus v̄o ab vr̄be discedens
hūl̄r deos p̄cat⁹ est: vt si h̄ iniuste pa-
teret: q̄p̄mū se ciuib⁹ ⁊ igrate patrie
necessariū fieri vellēt. Qd̄ s̄bsecutū ē
Nā gallifones obfessa vr̄bē p̄t̄ ca-
pitoliū cepē. Quare missū est ad Ca-
millū p̄ auxilio: q̄ mor̄ veniēs igrata
65

patria ab hostibus liberauit: vt dicit Aug. li. 5. de ci. dei. c. 18. De Scipione sup. africae dicit Valerius Marius quod cum plurimos triumphos uocaret ad red dedum computum de pecunie quantitate: tamquam indignatus tale ferre dedisse responsum. Cum fratrem meum totam uobis subiugauit Asia: et ego totam Africae nec opes Asiaticas fratri meo nec africanas me diuites fecerunt. sed inuidia fecit utrumque gloriosum. Et ut scribit Linius: tanta fuit inuidia cuius contra Scipionem: quod cum accusaret a tribunibus plebis. nihil aliud ad obiecta respondit: sed dixit. O grites hoc die uici Carthagine magna sperate accipere leges nostras iussi. Recordor enim hunc diem auiuersarij illi esse: quod ante aliquot annos uici Hannibal. Et ut scribit Valerius de fiducia sui: Lauream suam capiti suo imposuit: et subiuravit. Equum esse die hunc libitum: et iuribus sepe immunum esse. Megasthenes in capitolium ad Iouem optimum et Minervam: ceterosque deos: qui capitolio et arce praesident orationem salutandos: eo quod in die isto: et sepe ac feliciter pro re publica dimicauit. Uosque omnes hortor venire mecum: orareque deos: ut nobis mei filii duces omni tempore largiantur. His uictis et senatum totum: et uniuersum equestre ordinem: et cunctam plebem comitem habuit de eo quod paucissimi cum tribunis remanserunt. quod tamen: ut igitur Valerius uoluit animum atque inuidiam tabescere: et pudore obruti: se turbis immiscuerunt: et cum ceteris persecuti sunt reum. Scipio autem non solum capitolium. sed per totam urbem omnia deorum templa cum populo romano circuiuit: non minore honore retriumphas de inuidis. quam uictor olim triumphaus de hostibus. et cum uideret necesse esse aut succumbere emulis:

aut uicisci: neutrum experiri decreuit: sed potius uoluntarium sibi elegit exilium. abijtque linternum suam uillulam asperam. solitaria et inculta: abijt perculam Eunis ciuitate Capaniae. O igitur inuidia rapacissima. O uirtutum emula. O peccatorum lima omnium uiciorum inimica. Ex uictis utique clauis est quasi ipsa uiciorum et uiciorum gete aut pace hinc nec limit: nec patitur. **De triplici mala uiciorum inuidie. s. propria flagellatio. caritatis oppositio et diabolica assimilatio. Caplm. 3.** **T**ertium mysterium declarandum de inuidia dicitur dicitur. est utique triplex mala uiciorum inuidie. propter quam inuidia est abhominanda. **Prima** dicitur propria flagellatio. **Secunda** caritatis oppositio. **Tertia** diabolica assimilatio. **Prima** mala uiciorum inuidie dicitur propria flagellatio. Est utique omnium eius flagellare et affligere proprium subiectum. propter ea Iudas in libro differetiarum ait. Inuidus animo medullit: est uas a semetipso uiciorum proprium sepe erigit penas. Et Hieronymus ad Asellam uictis uiciorum exclamat. O inuidia inimicum tuum mordax. et Socrates dicebat. Utina inuidi in omnibus ciuitatibus oculos et aures haberent: ut de omnibus profectibus torquerent. Quot enim sunt hominum felicium gaudia: tot sunt inuidorum gemitus. et Orator. Inuidia seculi non inuenere tyranni Maius tormetum. **Secunda** mala uiciorum inuidie dicitur caritatis oppositio. Opponit siquidem caritati proprium. Illa tamen caritate docet nos facti et ipse factus factorum Christus Iesus. Unde Paulus in 1. cor. 14. ait. Sectamini caritate. Et 16. c. ait. Omnia opera uestra fiat in caritate. et epistolae 3. c. In caritate radicati et fundati. et 4. c. In caritate stitimus.

7. 5. c. Estote imitatores dei: sicut filij carissimi. et ambulate in dilectione: sicut et Christus dilexit nos. et ad col. 4. c. Super omnia caritatem habentes. et Job. 1. c. 3. c. Qui non diligit fratrem suum in tenebris manet. Et Christus Iesus Job. 14. Mandatum nouum do uobis: ut diligatis. inuicem. et 13. c. In hoc cognoscet homines: quod mei discipuli estis. si dilectionem habueritis. ad inuicem. Aduertentes igitur ipsuales. considerent hi qui per penam se affligunt: cogitent religiosi: quod scilicet dereliquerunt ut deo fuerat quantum malum sit inuidia: quam caritate stare non potest. Ipsi ergo sola uenenum est cuiuslibet alterius boni. ut igitur Augustinus super Job. Dilectio sola discernit inter filios dei: et filios diaboli. Signet se omnes si ergo cruci baptizent: omnes caritatem alla: intrant ecclesias: impleant pietates basilicarum: non discernunt filij dei a filiis diaboli: nisi caritate. Magis iudicium. magis discretio. Quicquid uis habes: si non habes caritatem nihil habes. Alias uirtutes si non habes: habere: et legem implesti. **B. Au. 3. mala uiciorum inuidie dicitur diabolica assimilatio. Ipsi siquidem assimilant homines malignis spiritibus. Nam quod aliud est alterius inuidie felicitati: quam diabolus omnium exercet? Ipsi Christus inuidis perhibet Job. 8. c. ait. Uos ex parte diaboli estis. Nos uero cure esse filij dei: omnes inuidiam a cordibus nostris expellentes: ut sic ualeamus in hoc seculo acquirere dei gratiam: et in futuro sempiterna gloria: in qua uiuit et regnat ipse benedictus deus per infinita seculorum. Tertia tertia quae ebdomade in qua dragesima de peccato detractio: a quo abstinere debet quod uerum penam deorum accepta agere uoluit. Sermo. 57.**

Quidam enim dicebat: quod bonum est. alij autem in se seducunt. Scri-

buntur haec uerba Job. 7. c. et in eua-gelio hodierno: loquitur unusquisque de altero sed quod ei afficit: ita quod diligit non saturat laudibus. quod uero inuidet aut odit libet debeat et vitupat. propterea per se inuidetes Christo sequacesque sui cum detractio omnium moribus lacrabat. Nec potuit per ipsum Iesum uitare oblocutorum detra-ctes: quoniam ut per in hodierno euangelio publice a multis accusatus est: et noia tus peccator: et malus. Ita namque solus esse pessima inuidorum conditio: ut omnia in mala parte interpretentur: et trahant: ac de omnibus male dicant. Uenit igitur Christus Iesus Luc. 7. Job. baptista non manducans nec bibens: et dicunt: demonium habet. Uenit filius hominis manducans et bibens: et dicitur potator uini est. Cum uero detractio apud quos plures minimum peccatus esse reputet. Ipsi in hoc sermone de ipsa aliquid differant: ostendentes quantum expe-diat penitentibus a tali uitio penitenter abstinere: de quo tria mysteria principalia erant declaranda.

Primum dicitur malignatio.

Secundum modificatio.

Tertium offensio.

Prima maligna sit detractio. tum respectu detracti. tum respectu generalitatis. tum et respectu crudelitatis. Caplm. 3.

Primum mysterium declarandum de detractio dicitur malignatio. Est siquidem peccatum habet. malignum et quae triplici ratione. Primo ratione contrarietatis. Secundo ratione generalitatis. Tertio ratione crudelitatis. Primo ratione contrarietatis. Contraria siquidem fame: quod ut inquit Alexander in 2. sume. Preciosissima est omnium bonorum temporalium bona fama: Et Hieronymus dixit sapiens puer. zi. Meli est nomen

bonum quod dicitur multe. et eccle. 41.
Curā habe de bono nomine. Et Aug.
id persuad. bat. 12. q. 1. c. nolo. v. Qui
fidē. scilicet. famā suā negligit crudel
ē. Est igitur fama preciosa corona omnium hominum
sive maiorum. sive minorum. sive dñorum. sive ci
uium. sive platorum. sive seditorum. sive secu
larium. sive religiosorum. sive virorum. sive mu
lierum. fama itaque quod omnes nitore suo ve
nustat atque decorat. Cuius detractio
hanc impugnet. non dicitur parum leue inseri
propterea ab Alex. sic diffinit. Detractio est
aliene fame per occultā verba denigatio.
Notandum tamen quod est discretia inter contu
meliā. cōmuniū. improperium. susurratōem
et detractionē. Contumelia sicut Tho. 2.
2. q. 72. est excessus defectus alterius co
rā eo per verba ad ipsum dehonorandū. Et
si fiat animo corrigendi nullū est peccatū:
quod est. et facti habet fecerāt. Unde Luc. 24.
christus dixit discipulis cū tibus in Emaus.
Et stulti et tardi corde ad credendum
sunt. Et Math. 15. dixit pharisaeis. Hypo
crite huius prophetavit de vobis. Isai. et
Paulus gal. 2. O israhelati galathe quis
vos fascinavit. Si vero contumelia fiat
animo solatiandi. aut nullū peccatū: aut
veniale est: dummodo fiat discrete: quod lud
noxium est in culpa. 2. q. 7. c. q̄lis. Si autē
contumelia fiat animo iniuriandi: quod est cari
tate est: peccatū est mortale. Ex hoc
Math. 5. christus dixit. Qui dixerit fra
tri suo fatue: reus erit gehenne ignis.
Est igitur contumelia cū refert defectus cul
pe: sive defectus ille sit secundum veritatem: sive non
in vituperium alie. Cōmuniū est cū refert
defectus in se vel pene: ut quod dicitur ceco
O ceco: et surdo. O surdo. et Claudio
O claude. animo iniuriandi. Et sic. Reg
gū. i. scenā que multos habebat filios.

amisit illos: quod improperabat Anne: quod
sterilis erat. Improperium est cū re
fertur alicui beneficiū sibi collatū ad ipsū
confundendum. Et de hoc sapiens eccle. 41. ait
Cū dederis ne improperes: sicut uniteris
deū. et 20. c. Datū insipientis non erit tibi
utile. nam oculi eius septuplices sunt: Exi
gua dabit: multa improperabit. Idcir
co Seneca. li. 2. de beneficiis ait. Qui de
dit beneficiū taceat: narret qui accepit.
Ista tamen quibus sumus unū per alio. Susur
ratio est cū refertur malū de alio in ei⁹ ab
sentia: ut ponat in dolo de alio cū pris
suis. Et de hac plene dictū est in sermo
ne de discordia. Detractio vero est cū de
malū de alio in absentia eius: ut sua fama
denigret. Et ut igitur Tho. 2. 2. q. 72.
Susurratio et detractio conveniunt in ma
ter et forma. Sed differunt in fine: quia ma
ter susurratōis quod detractōis est malū pro
mi. forma vero est dicere illud in absentia eius
sicut finis susurratōis est discordia. finis
vero detractōis est infamia. Quod dicitur
prophetā detractiones creduntur idōdi. Quot vidue
contingentes et caste: luxuriose creduntur et
vane. Quot penitentes hypocrite.
Quot divi iustitie amatores tyrāni.
Quot denique boni reputantur mali. Iohannes
ait Ambrosio. Tolerabiles sunt fures qui
diripiunt bona nostra: quod detractores qui la
cerant famam nostram. Rō omnēs mali
gnitatem detractōis vocat generalitas.
Sunt namque multa peccata: que tamen
committantur in tamen in omnibus locis nec in omni tē
pore: nec ab omnibus personis. Vitium
autem detractōis nullū excipit locū. nul
lū tēpus. nullāque personam. Vincit quod
glo. super illis verbis puer. 24. c. Cui de
trahentibus ne commisceris ait prophetā

hoc vitium generalitatis fere totū genū hū
mā. et Hieronymus ad Celatiam. Raro inven
es qui ita irreprehensibile velit exhibere
vitā suā: ut non libet reprehendat alie
nā. Rō omnēs malignitatem detra
ctōis dicitur crudelitas. Est. n. peccatū h
satis crudele. propterea dicitur. 6. q. 1. c. summa
iniquitas. Summa est iniquitas fides detra
ctōis et accusare: quod omnis qui dicitur in suo
homicidio est. Quod intelligendum est per qua
dam similitudinem: quod licet homicida extinguit
primum corpus: ita et famā detractor.
Et hoc operatur Leoni devorati huma
nas carnes. Unde Eszech. 18. c. dicitur. Leo fa
ctus est dicitur rape pda: et comedere homines
et bestias. 13. li. mo. exponens illud Job
Quare persequimini me sic dicitur: et carni
bus meis satamini. ait: Hi sunt qui aliene
vite detractōe pascuntur: et aliorum pecul
dubio caribus saturantur. Et glo. super
illo verbo puer. 23. Noli esse in convivio
peccatorum: nec in conviviis eorum qui
portant carnes ad vescendum. Carnes in
quit ad vescendum est in locutione deroga
tōis: vicissim vitia primi dicere. hoc
est peccatū feralē facit homines: imo omni se
ra peiorē. Quia ut dicitur Jaco. 3. c. sue
cano. Omnes namque animalium volucrum et ser
pentium nase ab homine domite sunt et do
matur. Lingua autem hominum nullū unquam
domare potuit: neque potest. O igitur det
ractio peccatū dānabile: tu nepe es qui
multos ad tartara festinatissime conpel
lis. Quia ut Jaco. 5. c. dicitur. Si quis putat
se religiosum esse non refrenas linguam suā.
sicut seducēs cor suū. huiusmodi vana est religio.
In tribus modis committitur detra
ctōis vitium. scilicet per modum iniquū. astutū.
et simulatū. Caplm. 2.
Secundū mysterium declarād: 3

de detractioe dicitur modificatio.
Solet equidem peccatum istud plu
ribus modis committi: quos tamen nos ad
tres principales reducemus. Primum dicitur
iniquus. Secundus astutus. Tertius simula
tus. Primum est modus iniquus cum
quis primū infamare studet cū iniquitate
Quod potest fieri tripliciter. Primo revelando
peccata sua secreta: modo servando pre
ceptū de fide in caritate: de quo christus dicit
Matth. 17. Si peccaverit in te frater tuus
vade et corripe eum inter te et ipsum solum.
Secundo fingendo de primo mala que non
commisit. 3o scribendo contra ipsum famo
sos libellos vel sicut hodie fieri solet
invidiosas lenocinios verborum fucatas
componendo et calumnias. Secundus modus
detrahendi dicitur astutus. Sunt namque alii
cū astutia detrahentes primo ad huc
tripliciter. Primo tacendo. Nam cū interro
gatus de alicuius virtutibus sicut nullū malū
dicat. tacet tamen verum et bonū quod sciunt
dicereque debent. Sic si quis interroga
ret de aliquo puella nubili an esset honesta:
et ille sciret sic esse. tamen aut tacet aut
diceret. Non me interrogo de alienis
factis: talis utique tamen non directe: idire
cte tamen primi sui famā ledet. Iohannes dice
bat Gilbertus per. Huiusmodi rapacitas
cū verā alterius generalitatem: tamen in dacio non cor
rumpis: silentio perteris. Luvor. n. excellen
tia propria sepe cogitās: alienā obscurat.
Secundo astuti detrahunt negando. cū scilicet
tamen malū non dicat de primo. negat tamen bo
nū quod de illo ab alijs narrat et predicat
3o astuti detrahunt venendo: cū scilicet mul
ta bona dicunt de alijs venendo cum
aliquo malo inposito. licet plerique faciunt
sepe addentes sed vel in. Dicunt enim
O si talis non haberet illū defectū: vel

Illū. r. quot virtutibus quib⁹ floret
laudare a cūctis: vel dicūt. Talis ē
doct⁹ vel probus: sed deficit i humi
litate: 7 huiusmodi. Sicq; detracto
res astuti ne videatur detrahē lau
dat vt tadē vituperēt. 7 simul cum
melle porrigūt ad bibēdū venenū.
Uenena ait Hiero⁹ ad Lethā n̄ dat
niſi melle circūdata. Tertius mod⁹
detrahēdi dicit simulat⁹: qui ē ppi⁹
hypocritaz. Ipsi eteniz detrahūt tri
plicif: Primo dolēdo. ſingūt nanq;
voce vltu. verbis. gestu. ſuſpiriſ do
lēter 7 ex caritate referre criminatō
nes 7 diffamationes p̄rimoz ſuoz.
cū tñ id faciāt ex ipicitate. liuore. 7 in
uidia. Scōo hypocrite detrahunt
augēdo cū narrat aliqđ factuz mini
mū v̄bis ſuis aut factis apliātes illd
7 adaugētes. Tertio hypocrite de
trahūt noiano cū. ſ. nomināt ml̄tos
cū laude: 7 p̄ alicui alfi detrahūt. Hi
modi 7 ſi nō hoc ordine. nihilominus
in ſbitātia p̄ maiori parte ponūt ab
Alex. de ales in ſcōo volumie ſūme:
7 a ſcōo Tho. 2. 2. q. 73.

Uper detractōem offēdūt detra
hentes. audiētes. 7 patiētes. Cap. 3.
Tertiu⁹ mysteriū cōtēplādum
de detractōe v̄ offēſio.
Est etenim peccatū hoc offēſi
uum valde. Offēdit nāq; tria hoīum
genera. Primi ſūt detrahētes. Se
cundi audiētes. Tertij patientes.
Primi quos detractor offēdit ſūt
ipſi detrahentes. Nā vltra h̄ q; mor
talif peccāt ſm Scotū in. 4. di. 15. te
nenf ad reſtitutionē fame qđ ſz Ric
7 Tho. fieri h̄z. ad arbitriuz boni vi
ri. Et de modo reſtituēdi talem fa

nam ēt fact. ap̄le ſcripſit ſcōus Ber
nardin⁹ i q̄drageſimali de xp̄iana re
ligione: Ideo nō curauī hoc multum
hic ampliare. Verūtamē cū pauciſſi
mi reperiāt q; famā velūt reſtituē his
qđ detrahūt magnū periculū ē det
here. Scōi quos detractor offē
dit ſūt audiētes. Illi. n. q; detrahēt
benivolū p̄bēt auditū: peccatū nō ef
fugiūt. Idcirco Bern. ad Eugeniū in
quit velle detrahē 7 audire qđ hoz
dānabili ſit n̄ facile dixerī. Et Aug⁹
Ne accōmodes aures tuas detractō
ni. Detrahēt. n. aie 7 audiēt vtrūq;
eſca mortis ē detractio. Et. xi. q. 3. c.
nō ſolū. Nō ſolū ille re⁹ est q; de alio
malū p̄fert. ſed q; cito cribr⁹ aurē p̄bz
pp̄fa caute agēdū ē vt n̄ ſolū nō det
ham⁹. ſed ne detrahētes qđē audire
velim⁹. Ad h̄ aut quīq; ſūt opportu
na remedia. Primum est elōgatio: vt
ſi fieri pōt elōget ſe vnūſq; ab his
quos detrahē uidet patos. Et de h̄
ſapientis prouer. 4. ait. Detrahentia
labia p̄cul ſunt a te. Scōm remediū
est contriſtatio. Nā ſi quis nō pōt ſe
a detractoribus elōgare oſtēdat cia
detrahere volētibus vultū triftē ſi
gnificās ſe nō libēt audire: 7 cōfricā
do caput ſpuēdo in terram. p⁹ tergū
reſpiciēdo: 7 faciēdo ſilia refrimet dī
cētis audaciā. Quia ut inquit ſapient
prouer. 25. Ventus aquilo diſſipat
pluuias 7 vultus triftis linguam de
trahentem. Et Hiero⁹. ad Ruſticū
monachum. Sicut ſagitta ſi mittat
in durā materiam: nōnūq; reuertitur
in mittentem: 7 vulnerat vulneratē
Ita 7 detractor cum triftem viderit
vultū audiētis: imo nō audiētis: ſ ob

turātis aures ſuas ne audiat iudiciū
i aguinis: illico cōiceſcit. pallet vult⁹:
ſalua ſiccāſ. Et. 6. q. i. c. Ex merito di
citur. Nemo iuito auditori libēt re
fert. Tertiu⁹ remediū ē reprehēſio: ſi
cut xp̄s fecit v̄ diſcipuli detrahēbant
Magdalene: quib⁹ dixit Mar. 26.
Quid moleſti eſtis huic mulieri! bo
nū op⁹. r. Et ad h̄ p̄poſitū Job. 29.
dixit. Cōferebāt molles inig: 7 edēti
bus illis auſerebāt pdā. Q̄ remedi
um ē cordis ſtabilitio vt non credat
cito oē malū qđ dī: q; multi ml̄ta lo
quūt: 7 ſepi⁹ falſa q; vera. Et ut dicit
eccl. 19. Qui cito credit leuis eſt cor
de. De xp̄o 7 de Job. baptiſta: vt ta
ctū ē ml̄ti male loq̄bāt. Duo ſenes iu
dices tanq; ad ltera ſitien⁹ accuſabāt
Suſanā: inſtātes ut lapidareſ: vt p̄
Daniel. 13. Sācta Marina virgo: q; i
bitu virili icognita alijs deo ſerui
bat i monaſterio: iſamata fuit q; im
pregnaſſet iuuculā quādā. Ob qđ
ſere vſq; ad mortē ex monaſteriu ab
inde p̄niam egit. Hiero⁹ etiā ḡloſus
i cplā ad Afellā de fictis aicis cōque
riſ valde ſic. d. Si tibi p̄iti a me re
ferri grās poſſe n̄ ſapia. potēs ē deus
ſup p̄ſonā meā ſācte aie tue reſtituē
qđ mereſ. Ego. n. idign⁹: nec estima
re unq; potui nec optare: vt tñ mihi
i xp̄o largieris affectū. Et ſz ſclerātū
qdā me putēt. 7 oib⁹ ſagitijs obru
tū: 7 p̄ peccatis meis etl. hec pua ſint
tñ tu bñ facis q; ex tua mente malos
putas bonos. Periculōſū ḡppe ē de
ſeruo alteri iudicare. 7 nō facilis ue
nia praua dixiſſe de rectis. Veniet. ue
niet dies illa: 7 mecū dolebis ardore
nō paruo. Ego. p̄brolus: ego. verſipel

lis 7 lubricus. ego mendax 7 ſatha
ne arte decipiens. Quid. n. tuti⁹ ē h̄
uel credidiſſe: vel ſiſſe de inſōtibus
an etl. de noriſ credē noluiſſe! Dicu
labāſ qdā mihi man⁹ 7 ore uigeo dē
hebāt. dolebāt labiſ. cōde gaudebāt
Uidebat dñs: 7 ſubſanabat illos:
7 miſerum me ſeruū ſuum futuro cuz
eis iudicio reſeruabat. Quidū reme
diū eſt cordis cōpaſſio: vt cū qđ au
dit aliquos detrahentes. referentes
etiā veritatē cōpatiatur p̄rimis ſuis
peccatorib⁹. ſidēt q; q; ſz cōm legē
vt Lact. ait li. 6. Nemo pōt eſſe tam
circūſpect⁹: tā prudēs: qui non aliqñ
labatur. 7 ideo quilibet magis timē
dēt de ſuo lapſo q; de peccatis alie
nis gaudere. Tertij quos detctio
offendit: ſunt patientes illi v3 quib⁹
detrahitur. Nam vltra hoc q; illoz
fama denigratur cum ſepius inno
ſcat eis q; maledicatur de illis affligū
tur 7 contriſtantur: Sed reuera co
nari debēt vt potius letentur 7 iocū
dētur: quoniā tales detractōes. cri
atiōes 7 oblocutiones falſe faciūt ad
augmētum glorie. Unde xp̄s Mar. 26.
5. dicit. Beati eritis cum maledixe
rint vobis homines: 7 perſecuti uos
ſuerint 7 dixerint omne malum ad
uerſum vos mentientes propter me:
gaudete 7 exultate: quia merces ve
ſtra copioſa eſt in celis. Seruāda in
ſuper eſt regula Gregozij: qui. xi. q.
. 2. c. iter verba. ait. Inter v̄ba lauda
tiū vel vitupantiū ſemp ad mētē eſt
recurrēdū. Et ſi nō iucniſ in nobis
malū qđ de nobis homines dicūt: in
magna debemus leticiam proſilire.
Et ruruſ ſi non inuenitur in nobis

bonū: quod de nobis hoies loquūf: magnam triftitiam gencrare debet. Videat itaq; detractozes ⁊ biligues quanta mala faciūt detrahendo. Penitētes ḡ phibeant linguā suā a malo. ⁊ labia sua non loquātur iniqua: vt sic diuine gratie munera in seculo hoc possint participare: ⁊ tandem puenire ad eternū regnū beatorū: i ḡ xps saluator nī cū patre ⁊ spiritu sancto viuūt ⁊ regnat per infinita secula seculozum. Amen.

Seria q̄rta gnte ebdomade i q̄dra gesima de piuriū vitio: a quo maxime penitētes cauē debēt. **S**ermo. 58.

Non estis ex ouib⁹ meis. Verba sūt redēptozis nostri origināl. Job. 10. c. ⁊ i euāgelio hodierno. Qd̄ de iudcis locut⁹ ē. xps in v̄bis p̄missis hodie nō imerito dici pōt de xpianis malis. Ipsi etenī voce xpi cōtenētes: diuina mandata obseruare nō curāt: gnimo ḡuī⁹ offendūt q̄ cetera natōes: que sua q̄cunq; religione viuūt. Int̄ cetera aut̄ mala atq; peccata: que ab eis cōmitti solēt est illud vnū exēcrādū ualde. violatō .s. ⁊ fractio iuramēti. Istud nāq; peccatū ita inoleuit: vt a mult. ob publicā cōmunē p̄nitiosāq; s̄uetudinem minimū esse credat. Ea pp̄ p̄ p̄nitūz eruditōe i h̄ sermōe de piurio verba faciemus: qm̄ piuri ex ouib⁹ xpi esse nō p̄t. p̄poncm⁹ ḡ de piurio p̄ncipaliter tria mysteria declarāda.

Primū dicit diffinitio.

Secūdum cōmissio.

Tertū malignatio.

Quid sit piuriū: ⁊ an iurare sit licitū: quot sūt iuramēti comites: ⁊ q̄

sit iuramēti forma. **C**ap. 1.

Quoniam mysteriū declarandū de periurio dī diffinitio: i q̄ videnda sunt quattuor. **P**rimū qd̄ est periuriū. **S**ecūdū vtrum iurare sit licitum. **T**ertū quot sūt iuramēti comites. **Q**uartum que sit iuramēti forma. **P**rimū videndū est quid est periuriū. Et rīdet Ray. in sūma sua. d. Periuriū est mēdaciū iuramento firmatum. Et q̄ dicit iuramento notādum fm̄ Alex. de ales in 3° summe. **Q** duplex est iuramentum. **U**nū assertoriū: cū .s. iureiurādo assertur aliquid sic esse vel nō esse. **S**ecūdū est iuramentū p̄missoriū cū p̄mittitur aliquid fieri vel nō fieri. ⁊ i vtroq; mentiendo periuriū cōsistit. **S**ed h̄ plenius declarabitur in sequenti mysterio. **H**ugo vero de sancto **U**ictore quid sit periuriū expressius declarat sic. Periuriū est falsa vel idī secreta iuratio seu iuramēti transgressio. **S**ecūdū videndū vtrum iurare sit licitum: ⁊ q̄ sic videtur primo exemplo dei. **I**pse etenim iurauit. **U**n̄ Gen. 22. Per me metipsū iurauit dīc domin⁹. Et psalmo. 109. Iurauit domin⁹ ⁊ nō penitebit eū. Et **D**iere. 44. Ecce ego iurauit in nomine meo magno ait dñs. ⁊ **A**mos. 4. Iurauit domin⁹ deus in sancto suo. Et **L**uc. 1. Iusiurādū quod iurauit ad **A**bram patrē nostrū. **S**ecūdū q̄ iurare sit licitū patet exemplo patrum t̄ veteris q̄ noui testamēti. **S**crib. 11. **J**osue. 14. Iurauit **M**oyse in die illo dīcēs. Terra quā calcavit pes tu⁹ erit possessio tua: ⁊ filiozū tuoz ieternū: q̄ secutus es dñm deum tuū. Et

Judic. 21. Iurauerūt filij **I**sr̄l i maphar: ⁊ dixerunt. Nullus nīm dabit filijs **B**enyamin de filiab⁹ suis. **R**eg. 21. iurauerūt viri **D**avid. d. Jā n̄ egredier. nobiscū i bellū: ne certigual lucernā **I**sr̄l. Et. 2. pali. c. 15. d. de filiis **J**uda ⁊ **B**enyami: q̄ venerāt i **J**erusalē iurauerūt dño voce mag⁹: ⁊ i iubilo ⁊ i clāgoze tube. Et **R**o. 1. Iurauit **P**au. d. Testis ē mihi deus: cui fuio i spū mco: ⁊ i euāgelio filij. q̄ sūt i similitōe memoriā nri facio sēp i orōibus meis. Et phil. 1. Testis ē mihi de⁹ quō cupiā oēs uos i uiscēb⁹ **J**esu xpi. Et **H**iero⁹ i descriptōe **P**auli p̄mi heremite iqt. **L**ector deū ⁊ angelos ei⁹ uidisse moachos. 3c. 2° q̄ iurare sit licitū p̄bat ex ordinatōe ecclie: ⁊ sacroz ociloz. **N**ā ordinata sūt iuramēta p̄ **R**omāos ipatores: vt p̄ 3 i dem. **R**omāi p̄ncipes. de iureiur. h̄tici ab iurāt h̄tīz. vt nō. de sc̄. di. 2. c. **E**go **B**erl̄gari. Et eē de heretic. c. **A**d abolēdā p̄latoz: vt de elect. i. signi ficasti. ⁊ sic de alijs iuramētis: q̄ sacri canones ponūt. 4° q̄ iurare sit licitū p̄bat auctoritate. **U**n̄ **D**eutero. 6. **D**ñz deū tuū timebis: ⁊ illi soli fues: ⁊ p̄ nom̄ illi⁹ iurabis. Et **D**eutero. 10. c. **J**urabis i noīe ei⁹. Et **psal.** 62. **L**audabūf oēs q̄ iurāt i co. ⁊ **H**ierl. 4°. iurauit **U**iuūt dñs i v̄itate ⁊ i iudicio ⁊ i iustitia. **A**d idē fac̄ qd̄ scribif. 22. q. i. c. oē. c. nō ē. c. in nouo testō. c. vt nouerit. c. ita. c. tu malū n̄ facis. c. ⁊ iurabūt. c. s̄sidera. c. si p̄ctm̄ eēt. 5° p̄bat q̄ sit licitū iurare rōe. **N**ā actus latric est licitus. sed iurare p̄ deū est actus latric: q̄ sic **H**iero⁹ i glo. super illd̄ **M**at̄h. 5. **R**eddes dño iuramēt.

tua. h̄ p̄ qd̄ qsq; iurat venerat. **U**enerari aut̄ deū ad latric ē. ḡ ad iurādū p̄ deū ē licit⁹. **S**3 d̄ arguūt alig ex auctoritate saluatoris. d. **M**at̄h. 5. **E**go dico vobis: n̄ iurare oīo. ⁊ ex auctoritate **J**ac. 5. c. 5. sue canonicē ait. **A**n̄ oīa fratres mei nolite iurare. **B**et **A**ug⁹. i. li. de mēdacio. ⁊ i epla ad plebeculā. **Q** i his auctoritatibus p̄didis nō phibet iuramētū in q̄cunq; casu. **S**3 iterdicit imoderat⁹ ⁊ nūm⁹ usus ei⁹: ne sic pueniatur in piuriū. **T**ertū videndū quot sūt iuramēti comites: vt d̄bito mō fiat. **B**et **H**iero⁹. 22. q. 2. c. a. 3. duertēdū. **Q** sūt tres. .s. veritas. iudiciū. ⁊ iustitia. **I**dē ponif in. c. ⁊ si xps. eē de iureiur. **O**ria q̄ dicitio vel comes iuramēti ē veritas. vt .s. fiat cū veritate. **S**ec̄da ē iudiciū vt fiat discrete. **T**ertia q̄ dicitio ē iustitia: vt fiat de re iusta ⁊ licita. **Q**uartū videndū erat q̄ sit iuramēti forma. **E**t rīdz **J**mo. ⁊ **R**ay. q̄ alia fuit forma iuramēti i veteri lege. in qua iurare solebat. d. **U**iuūt deus: uiuūt aīa mea: vt p̄ 3. i. regl. 24. ⁊ 25°. **A**lia fuit forma iuramēti i ecclia p̄mitiua. **L**ūc cni iurātes dicebāt. **T**estis est mihi deus: vt sup̄ didū est de **P**aulo. **H**odie vero forma iuramenti solet esse ad sacra dei euāgelia. **O**ibus tñ modis quib⁹ deus iuratur iuramētū est. **Q**uot modis cōmittat iuramētū ⁊ q̄ quattuor sūt iuramēta indebita .s. falsa. iniusta. incauta. ⁊ omīssa.

Capitulū. 2.

Secundum mysteriū cōteplādū de piurio dī cōmissio: i q̄ ex dictis notare debemus. q̄ periuriū cōmitti pōt q̄drupl̄r 3z

quattuor: idebita inramta. **P**rimū est iuramentū falsū. **S**ecūdo iniustum. **T**ertiu incautū. **Q**uartū omisū. **P**rimo comittit piuriū respectu iuramti: cū quis iurat falsū sū i inramto assertorio: sū pmissorio. Aduertē dū tū fm Aug^o. 22. q. 2. c. hoies. **Q**ualiquis pot iurare falsū cū itentione fallēdi: 7 talis peccat: 7 piur^o ē. Aliquis pot iurare falsum siue itentione fallēdi: 7 tunc si adhibuit diligētia debitam ne iuraret falsū: licet illud iuret: nō peccat. **Q**uia vt dicitur in dicto. c. Ream linguam non facit nisi rea mēs. Potest etiā quis iurare verū cū itentione fallēdi. 7 talis peccat: 7 quātū in se est: periurus efficitur. **S**ecūdo comittitur periuriū in iuramento iniusto vel illicito. 7 tunc peccatū est sic iurare: 7 peccatū est tale iuramentū obseruare. **U**n̄ Judo^o in. c. In malis. 22. q. 4. In mal^o pmissis re scide fide. i turpi voto muta decretū **Q**uō incaute uouisti ne facias. **I**mpia pmissio ē q̄ scēle^o plectat. ad idē ē. c. si aliqd. c. n̄ solū. c. vnusq̄sq̄. c. icōmutabil. c. magne. c. n̄ sēp. c. diffinitō. c. si ad p̄m̄: 7. c. mulier. **P**ropterea n̄ excusaf Herodes q̄ iussit āputari caput Jo. baptiste: ne violar̄ ius iurādū. **J**urauēat nāq̄ dar puelle saltati q̄cqd̄ petēt: l̄ dimidiū regni ei^o. At illa petiit. d. Da mihi i disco caput Jo. baptiste: vt dī Marci. 6. c. Jo dīc Ambro^o li. de officijs. **H**erodes saltatrici p̄m̄iuz sp̄it p̄m̄isit: crudelē soluit. Turpe ē q̄ regnū p saltatōe p̄mittat. **E**rudēle q̄ mors pp̄be p iurisiuri. religio ne donat. **T**ertiu mittit piuriū i iuramto incauto sū idiscreto: i q̄ dēc iudiciū

sic solēt facē mlti: q̄ p oī minia re iurāt p dēu: p sc̄os sc̄alsq̄: p corp^o 7 s̄a guinē xp̄i: 7 h̄i^o: q̄ audir̄ debet v̄bū sapiētī. d. eccli. 23. **J**uratōi n̄ assuecat os tuū. **M**lti. n. sūt casus i illa. **E**t iterū ibi. **U**ir mltū iurās i plebif inigra te: 7 n̄ disceda a domo ei^o plaga. **Q**ui at sic p̄suerit iurare difficile cōiugit **U**n̄ 7 ego scio in ciuitate q̄dā Italic ep̄m quēdā q̄ nesciebat loq̄: nisi dicēt p corp^o xp̄i. 7 i noie diaboli. **C**ū v̄o n̄ lus audēt illū corrigē dīs ciuitatē. ca ritate mot^o h̄ offm̄ i se suscepit. q̄re iuitauit ep̄m vt secū p̄aderet: 7 fini to p̄adio dīs traixit ep̄m ad p̄tē: fa tisq̄ reuerēt 7 honeste dixit ei. **P**at reuerēdissime: mlti d̄ te aut̄ q̄ n̄ scis v̄bū p̄ferre sū iuramto 7 iuocatione diaboli. **A**t ep̄s i ipatiētā v̄sus r̄ndit. **I**n noie diaboli: q̄s de me ita dīc **P**er corp^o xp̄i n̄ ē vez. cui dīs. **J**ā a te ipso testimoniū accipi. sicq̄ ep̄s ille cū rubore decessit. **J**lli v̄o filies pl̄mi iueniūt: q̄ eti. dū d̄stet̄ obiurādi lō: gā p̄suetudinē iurare nō erubescunt. **T**ertiu mittit piuriū i iuramto omis lo. **C**ū. s. n̄ suāt ea q̄ seruari debēt 7 p̄nt iuramto firmata. **O** si seruarent reges. p̄ncipes. duces. comites. marchiones. barones. officiales publici. capitanei. potātes. rectores. iudices. aduocati. pcuratores: nō d̄. 7 certe mlti alij: q̄ iurciurādo p̄miserūt: q̄t in iusticie cessarēt: quot impietates dees sēt: q̄tue mala deficerēt. **D**e plat. at cura aīaz hitib^o nihil dico. tū vnū as sero. q̄ mlti ex his q̄ in dignitatibus sūt constituti: tā sp̄ualib^o q̄ tēporalibus ex euidētia facti: ipsozq̄ opib^o piuri esse cognoscūtur.

Periuriū ostēdit peccatū malignū 7 graue. tū ppter trāsgressione tū ppter puocatōem. tū ppter assimilatiō nē. tū etiā ppter punitōz. **C**aplm. 3.

Tertiu mysteriū de periurio declarādū dī malignatio. **E**st sigdē peccatū satis gra ue atq̄ malignū q̄druplici rōe **P**ri mo ratione trāsgressionis **Q**uō rōe puocatōis **Q**uō rōe assimilatiōis **Q**uō rōe punitōis. **P**riā rō dī trāsgres sionis. **T**rasgrediūt siquidē ipi periuri p̄ceptū d̄ni qui ait ero. 20. c. **N**ō assumas nomē d̄i tui in vanū. **E**t **L**e uit. 9. **N**ō piurabis in noie meo. **Q**uātū ofundi debēt xp̄iani piurātes q̄n̄ apud infideles tāta viz habet ius iurādū: vt **M**ar. Regul^o mozi poti^o elegēt q̄ iurata p̄ illū violaret. **J**ngt eni Aug^o de illo li. i. de ci. d̄ci. **M**ar cus Regulus apud carthaginēses fuit: qui dū sibi mallēt a Romanis suos reddi: q̄ eoz tēnē captios ad hoc im petrādū hūc p̄cipue Regulū Ro mā miserūt p̄i^o iuratōe cōstrictū: si qd̄ volebāt minime pergisset reditu rū esse carthaginē. **P**erexit ille atq̄ i senatu cōtraria p̄uasit: q̄ nō videba tur esse vtile Romanē reipub. mutā captiuos: nec a suis p̄h̄ ad hostes re dire opulsus ē. tū q̄ iurauēat id spo te cōpleuit. **C**arthaginēses aut̄ vt dī cit **U**alerius sub **B**eica de crudelita te euz grādibus cruciatibus necaue rūt: iclū quippe angusto ligno: vbi stare cogētur: clausq̄ acutissimis re fertō: vt se in ullā partē sū p̄is ātro cissimis iclinare nō possēt: eti. vigilan do p̄merūt. **O** xp̄iani piuri. **O** vio

latores fidei. **O** fractores iuramēti. **A**duertite 7 d̄siderate q̄ vitupabi le ē: q̄ue d̄nabile p̄m̄ vim: 7 in xp̄o **M**arci Regulū d̄scite q̄ta diligētia tēri d̄eat ius iurādū. **T**ertiu p̄m̄i piurij ē ḡue atq̄ malig^o rōe puocatōis. **E**t illo nāq̄ puocat^o d̄ ad idignatōz 7 irā: q̄ sic iuocātes nomē ei^o p̄tegit 7 defēdit. **J**ta illd̄ falsificātes 7 d̄tēnē tes abhorz 7 p̄legf. **D**ixit. n. **J**oel. 2. .c. **V**is q̄ iuocauit nomē d̄ni salu^o erit **E**t p̄ **D**avid i psal. **P**rotegā eū: qm̄ cognouit nomē meū. **E**t p̄ uer. 18. **T**ur ris fortissim. i nomē d̄ni. **S**ic ecōuerlo erpugnat illos q̄ nomē ei^o irreuerētē r̄dāt. **P**ropt̄ea **M**drubal a cartha ginētib^o missus ad Romanos legat^o p̄ pace firmāda. postq̄ **S**cipio deu cit **D**anibalē: vt dīc **L**it^o **L**iu^o cum orasset in senatu: r̄cessitq̄ ad m̄ficio diā p̄res: vni eoz q̄ p̄re oib^o cartha ginēsiū fraudes celarat dicenti. **P**er q̄s deos iurabitis nobis: quos als iu rado sefellistis: **R**ndit p̄ cosdē q̄s tā aduersāios exp̄mur d̄ iurata fragē tes. **L**egit eti. i vita sc̄i **N**icolai q̄ iur qdā ab vno iudeo quādā sūmā pecu nie mutuo accepit: iurans sup̄ altare sc̄i **N**icolai q̄ q̄citi^o possit: eā sibi r̄d dēt. **T**enēte illo diu pecuniā: iude^o eā exp̄postulat. **I**z ille eā sibi reddidisse af firmat. **D**ucit res ad iudiciū 7 iuram tū idicif̄ debitori. **A**t ille baculū ca uatū: quē auro minuto iplēuat secū detulit: ac si ei^o admiculo idigēt. **U**olēs igif̄ facere sacramtū: iudeo ibidē eristenti baculum tenendum dedit. **J**urauit itaq̄ q̄ pl^o reddiderat q̄ ac cepat: sc̄o iuramto baculū suū r̄petiit quē iude^o ignar^o astutie sibi r̄ddidit.

Rediens autē qui fraudē fecerat in quodā biuio oppressus sōno corruit. Currusq; cū impetu veniēs cū necauit: 7 p̄lcū auro baculū fregit: 7 aurū effudit. Audiens hoc iudeus cōcitus illuc venit. Cūq; dolū vidisset: 7 a multis ei suggeretur vt auz recipe ret omnino renuit: nisi qui defūdus fuerat ad preces beati Nicolai ad uitā rediret: asserēs si hoc fieret se baptisma susceptur. Cōtinuo igi qui defūdus fuerat surrexit: 7 iudeus in xp̄i noīe baptizatus ē. In ciuitate vō Lithi fuit quidā: q; Antonius pedul⁹ dicebatur: quem ego cognoui hic dū corā officialib⁹ iurasset falsū: addidissetq; Precor deū celi ut si m̄tiar faciat me morte s̄bita interire: statim cecidit in eodē loco. 7 miserim⁹ expirauit. **¶** P̄iurū ē peccatū graue atq; malignū rōe assimilatois. facit vtq; hominē similit̄ pditori. Jude: q; xp̄m osculādo 7 salutando tradidit inimicis suis. Sic periuri iuocātes nomē dei veritatē 7 iustitiā opprimūt 7 occidunt. **¶** Quarto periuriū ē peccatū gūe: atq; malignū rōe punitōis. Nā p̄ ciuiles leges punit: vt patz ex textu m̄taz legum ciuiliū: quas cā breuitatis omitto. Nā videm⁹ iuramētū violātes trūcatōe manus affici: ita vt oib⁹ sint eos vidētib⁹ i exēplū: 7 vt sibi caueant monimētū. Per leges autē canonicas punitur p̄iuriū graui⁹: vt patet. 22. q. 5. c. qui p̄iurat. c. si q; coactus. c. si quis cōuictus. licet hodie: vt tactū est in p̄cedentib⁹ p̄nie sint arbitrarie. Sunt eti. p̄iuri infames: vt patz. 6. q. 1. c. infames. Ex quib⁹ oib⁹ bus colligim⁹ quātū hi qui ad p̄niaz

venire volūt: curare debēt vt abstineant a periurio. Hoc siquidē p̄m est quo max̄im⁹ xp̄ianoz numerus ad tartara ruit. Hoc p̄m est: quo natriū fraudes. deceptōes. simulatōes 7 iniustitie. Hoc peccatū ē: p̄p̄ qd̄ opprimūtur pauperes. verā vidue. pupilli 7 orphani tribulātur: q; vt superius dictū est. Si hi qui vel ecclēie vel reipublice p̄sūt seruent iuramēta sua: cūcta recte s̄acte iustissimeq; fierēt: essentq; de ouibus Jēsu xp̄i: q; nobis oibus suā largiat grām 7 in fine sēpiternā gl̄am. Amē.

¶ Seria. 5. post dominicā de passiōe de Maria magdalena. s. de triplici ei⁹ statu. v3 offēnsionis. cōuersionis. 7 gratificatois. **¶** Sermo. 59.

Remituntur ei peccata multa: qm̄ dilexit multū. Verba sūt redēptōis nostri oī ginaliter Luc. 7. c. 7 in euāgelio hodierno. Reluz i exēplo Marie magdalene benignitas 7 clemētia saluatoris nostri dei. Suscepit penitētē: 7 peccata oīa im̄isit illi. Propterea s̄cta mater ecclēia legit hodie euāgelū in quo res tam piā: tamq; dulcis exp̄m̄is 7 narrat: vt sic peccatores n̄ disfidāt de clemētia Jēsu xp̄i benedicti. Quare equū est ac ratōnabile vt 7 nos tota mente cōtemplemur Marie magdalene penitētia 7 conuersionem. Ipsa est que i p̄tis deum offēdēdo diutius fuerat imozata. Ipsa est que corde cōpuncta xp̄m audiuit peccata sua sibi remittētē. Ipsa est in qua p̄iur̄s abūdauit delictū: 7 postremo superabūdauit 7 grā. Quā p̄pter de ea loqui uolētes i p̄senti

sermone triplicē eius statū cōsidere.

¶ Prim⁹ de offēnsionis.

¶ Secund⁹ de cōuersionis.

¶ Tertius gratificationis.

De statu offēnsionis Marie magdalene. i quo vidēdū ē: an hec mulier fuerit fo: o: Lazari. 7 an peccatū eius fuerit corde 7 ope p̄p̄tū. ac que potuit esse cā peccati ei⁹. Caplm. i.

Prim⁹ status Marie magdalene: quem considerare debemus d̄r offēnsionis. h̄ notaf in euāgelio: cū dicit. Ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix. s. notoria. publica 7 ifamis. Virgil⁹. 4. cnci. fama malū: quo nō aliud veloci⁹ vllum Nobilitate nigz: uiresq; acgrit eūdo Parua metu p̄mo: mox sese attollit in auras. Ingriditq; solo: 7 caput it̄ nubila d̄dit. Pro cui⁹ clariorē notitia tria dubia emergūt declarāda. **¶** Primum vtrū ita peccatrix: de qua Lucas meminit fuerit Maria magdalena fo: o: Lazari. **¶** Scdm̄ vtrū hui⁹ mulieris peccatrix. peccatū fuerit tm̄ corde: aut simul 7 opere p̄p̄ratū. **¶** Tertium que potuit eē cā ut Maria magdalena rueret 7 peccaret. **¶** Ad primum dubiū dixerūt aliqui q; hec peccatrix cuius mētionē Lucas facit nō fuit Maria magdalena. sed qdam alia it̄ q; nomē eius nō exp̄m̄is. tū q; videtur eis icōuinciens nobilissimā mulierē: qualis fuit Maria magdalena ad tatā ifamiā: ifamēq; vitā potuisset peruenire. Sed ego dico q; hāc opinionē sequūtur min⁹ bene sentiunt. Nā qm̄ Lucas nomē illi⁹ peccatrixis nō exp̄m̄is: hoc fecit ad denotāduz fm̄ morem scripture q; in statu pecca

ti nō deo erat cognita per approbationē. Dicit. n. v̄ quib⁹ stultis: iō qui oīa nouit cognitōe simplicis notitie Mat. 25. Nescio vos. q; illas nō cognoscebat: vt approbaret que ab eo p̄ peccatū erat separate. Sic 7 Luce. 16. exp̄m̄is nomen Lazari: qui erat scriptus in libro vite. 7 tacet nomen diuitis: qui erat reprobatus: sic a fili dicit⁹ de Maria magdalena. Qualiter aut ipsa nobilis gūe 7 fo: o: Lazari tanta potuit ifamia deturpari: declarabimus i tertio dubio. Hic uero p̄pe debet dicere q; Lucas de ipsa Maria magdalena vere 7 realit̄ est locutus. Ad hoc aut facit p̄mo auctoritas Aug. qui i li. de cōsensu euāgelistaz asserit hāc peccatricē Mariam magdalēnā fuisse. Et hoc ipsū asserit Grego⁹. qui i omelia p̄ntis euangelij sic ait. Cogitāti mihi de Marie penitētia flere magis libet q; aliquid dicere: cui⁹ enī vel sarcū ped⁹ ille hui⁹ peccatrixis lachryme ad exēplū penitēdi nō emoluit. cōsiderauit nāq; qd̄ fecit 7 noluit moderari quid faceret super cōuinātes ingressa est non iussa uenit inter epulas nō erubescit. Hāc vō quā Lucas peccatricē mulierē uocat: Joānes Mariā noīat: illam esse Mariā credi⁹: de qua Marc⁹. 7. demonia eiecta fuisse testaf. Et quid p̄. 7. demonia nisi vniuersa vitia designantur. hec ille. Joh. autē. xi. c. ait. Maria erat que vnxit dñm unguento: 7 extersit pedes ei⁹ capill⁹ ei⁹: cui⁹ ff Lazarus infirmabatur. Marc⁹ eti. vltio. c. sic de ipsa scribit. Surgēs Jēsus m̄e p̄ma sabbati: apparuit p̄mo Marie magdalene: de qua eiecerat

.7. demonia. Insuper p3 hanc peccatricem
 Mariam magdalene fuisse: eo qd ecclesia
 in festo Marie magdalene legit eu-
 geliū hanc peccatricem. Et in historia beate
 Marie magdalene hęc q̄r ipa ruela
 uit sacerdoti cuidā q̄ eā i heremo iue-
 nit qd ipsa fuisse famoia illa peccatrix
 q̄r n̄ ē dubiū qd Lucas loq̄r de ipsa.
¶ Dubiū erat utrū hanc peccatricem
 .i. Marie magdalene p̄m̄ fuit tm̄
 corde: aut sil' ope p̄petratū: et ad h̄ ē
 triplex mod' dicēdi. Quidā. n. dicūt
 ipsa fuisse v̄ginē corpore et carne: sed
 tātū mēte corruptā. Cōm̄ illos tm̄ est
 auctoritas eccleie q̄ in festo eius nō fa-
 cit offm̄ virginū. cū tm̄ fm̄ oēs doct.
 mētalis virginitas recuperet p̄ peni-
 tētiā. Cōm̄ illos etiā ē qd ecclesia nō iu-
 dicat de peccatis occultis et mētali-
 bus: sed de manifestis et ope p̄petra-
 tis. Cū ḡ euāgelista noiat illa pecca-
 tricē: et i ciuitate notā. sequitur qd de
 peccatis ei' manifestis. et nō secretis
 scripserit. Alij doct. dicūt qd Maria
 magdalena fuerit publica meretrix:
 qm̄ de illa Criso' super Marthā. ait.
 Tūc illa p̄stituta lupanar exiuit: qm̄
 discipulus gehēnā intrauit. Et Hiero
 ad suriā. Meretrix illa i euāgelio: q̄
 pedes dñi lachrymis lauit. et crine de-
 terit. et ocellionis sue honorauit vn-
 guēto. manifeste depingit eccliam de
 gētib' cōgregatā. Et idē in prologo
 Vise p̄p̄e. Hęc ē illa mulr meritrix
 et adultera: de qua loq̄tur dñs ad iu-
 deos dicēs. Meretricēs et publicā
 p̄cedēt vos i regno celoz: p̄pter hanc
 verba dixerūt aliq̄ p̄fatā scđam opi-
 nionē: sed ego dico qd satis dux cit:
 imo nec credibile mulierē ḡnōiā no-

bilissimis parētib' ornam et diuitijs
 abūdātē loca spurcissima p̄ pretio in-
 habitasse. Doct. autē Criso' et Hiero'
 loquūt de ea: vt sup̄ dictū est ad de-
 notādū qd vita ei' licet i p̄pa domo
 tā lasciuia erat: tāq̄ dissoluta: vt uide-
 ret quasi vna ex meretricib': q̄ solēt
 i lupanarib' imozari. Et p̄p̄ea ē ter-
 tius modus dicēdi: cui ego adhēo te-
 nēs viā mediā: qd Maria magdalēa i
 sua domo delictijs et ocio vacās usq̄
 ad suā cōuersionē oē tps suū: oēm̄q̄
 vitā voluptatib' expoluit: ornando
 caput: poliēdo crines: yngēdo faciē.
 cōponēdo vestes. catādo vanas ca-
 tilenas. loquēdo lasciuia. cōuersando
 cū iuuenib': et ex consequēti de facili
 alia faciēda: que nō l3 hōi loq̄r
¶ Dubiū erat que potuit eē cā: vt Ma-
 ria magdalena rueret et peccaret. et
 dico qd potuerūt esse tres. Pr̄ia cā
 fuit ei' fo:mositas et plēbitudo. erat
 siquidē pulchra et fo:mosa nālr: atq̄
 plēbitudinē illā ampliabat cū orna-
 tu vano ihonesto: ac meretricio. talis
 vtiq̄ pulchritudo cū ihonestate h̄i'
 aspect' uult'. et gest' sociata: i magnū
 ponit discrimē mulieres: qd vt iquit
 Aureol' theoph' ait'. mulier plēbra
 cito ad amat: et difficile est custodire
 quā multi amat. Et sapiēs puer .5.
 iquit. fallax spēs et vana ē pulchritu-
 do. Propterea Hiero. rephēdit acri-
 ter ornātū ihōestū mulier. vñ ad su-
 riā ait. Ornatus iste nō dñi ē velamē
 s3 antiipi. aut loquēdū nobis vt ve-
 stiti sum'. aut vestiēdū vt loq̄mur. li-
 gua psonat castitatē. et totū corpus
 p̄fert ipudicitia. Et idē ad sacras v̄gi-
 nes de cōtinētia v̄guali p̄p̄etic' ille

sermo nō p̄ferat de vobis. filie eoz
 cōpō:ite circūornate: ut silitudo tēplī
 et dealbate ab extra: vt monimēta:
 que auro relucēt: it' v̄o plena sūt offi-
 bus mortuoz. De nō filie: ḡis xpi: s3
 regis Tyri. De sepe i munerib' v̄l'
 i pudicitia vites plebis et capiunt et
 capiūt. Impudicissim' mulier affect'.
 semp i auro. sepe i gemis. sepe i orna-
 mentis extrisec' gliaz ponūt. Nō sūt iē
 eis libido inata nascē: s3 occasionē qd
 rūt explede libidis. Affectat p̄culdu-
 bio vt oculi viroz aux et plātes: et
 gemas tādē figant i faciē. et furtiuus
 oculoꝝ suoz nutib' facili' icitēt ad li-
 bidinosū icēdū. hec ille. Sic Maria
 magdalena dissoluta et vaga vanita-
 tib' p̄dita: offerrebat se ipsa viris di-
 ligēdā amozē vano et vitioso: et ex cō-
 sequēti sollicitādā. Et cā q̄r ad taz
 lasciuā vitā veniūt: fuit vbertas et
 abūdātia bonoz tēporaliū: ob quam
 satisfaciebat corpori i oib' delictijs su-
 is. pascebat illd splēdide. bñ cōmede-
 bat. bibebat. et dōmiebat: ifutabatq̄
 q̄sūq̄ labores. Qd q̄tū piculi sit nō
 solū mulierib': s3 et viris dclarat de'
 p̄ Ezech. 33. v. Hęc fuit iniqtas so:oz
 ris tue Sodome. saturitas panis. et
 abūdātia et ocū ipsi'. et filiaz ei'. Et
 cā q̄r Maria magdalena tata flagi-
 tia enormia cōm̄isit fuit libertas. fm̄
 .n. Aug' in li. de decē cordis: q̄ttuoz
 sūt custodie mulier. qb' adiunat: vt
 honeste viuat. Pr̄ia ē timor dei. Se-
 cūda timor legi adulteras puniētū.
 Tertia societas viri. Quarta vecun-
 dia mūdi. de hac sic dic' Hiero' ad su-
 riā. Tēnera res i feminil fama pudici-
 tie ē: et q̄si flos pulcherri' cito ad le-

nē marcessit aurā. marie vbi ctas cō-
 sicut ad vitū. et marital' deest aucto-
 ritas: cui' ombra tutamē ē v̄ori. hec
 ille. Cū ḡ Magdalena nec deū nec le-
 ges timēt: eētq̄ absq̄ viro: et i liber-
 tate sua: qd p̄monū dīuisū erat inter
 Lazaz et ipsā et Marthā: facile ē cre-
 dere et opinari qd frōtē fecit metri-
 cis: et sine rubore ac verecūdia sue li-
 bidini satis fecit: ita vt p̄ excellētiā vi-
 cecret peccatrix. O Maria magdale-
 na qd vilis ē i tali statu cōditio tua:
 O quātū dūḡra ē fama tua. O quā-
 ta ignominia p̄p̄ tuā lubricā vitam
 circūdedit parētēlā tuā. S3 bis oib'
 graui' est: qd facta es dei inimica: et a'
 angelis ac factis oib' odiosa valde.
 O infelix et excecata. O miserrīa aia
 cur tāto studio pcuras p̄dere celuz:
 otīdēre deū: et i interitū currere dā-
 natōis eterne! Et qd aliud ē esse pec-
 tricē: nisi esse i piculo grādi vana-
 tiōis future! Uerūtū qd audimus de
 Magdalena: qd peccatrix erat: hodie
 dici pōt de innumerabilib' quasi mu-
 lierib' adulteris. fornicarijs. incestuo-
 sis: et oi' flagitio ac ddecor: ifect'. O
 ipie create. O cānales et lasciuie m̄lie-
 res cognosate statū vestrū: et scitote
 qd nihil magis pōt vos ledē qd p̄m̄
 sicut p3 de Magdalena.

¶ Quasi Maria magdalena cogno-
 uit p̄m̄ suū: et corde strita ad pedes
 Jesu humilr satisfecit. Caplm. 2.

¶ Scūdus status Marie mag-
 dalene: que cōsiderare debe'
 v̄ cōuersionis hunc explicat
 Lucas cū dic'. Ut cognouit: qd Jesus
 accubuit in domo p̄bei attulit alaba-
 strum. etc: vbi ponuntur tria de ipsa

Magdalena. Primum est cognitio
satisfactio. Tritio. Primum est
cognitio: quod dicitur ut cognouit. Cogno-
uit signum bona quod omisit. mala que comi-
sit. Dana quod incurrit. Cognouit pec-
catorum suorum magnitudinem. turpitudi-
nem. et multitudinem. Cognouit dei contra
peccatores seueritatem. erga penitentes
pietatem: et circa iustos liberalitatem.
Quod ista cognouit cum propter peccata aia
ceca esset? Inquit illud quod de peccato-
ribus dicitur sapiens. Exccecauit illos mali-
tia eorum. Et Sophoia. i. Ambulabunt
ut ceci: quod domino peccauerunt. et ut Ar-
quit. z. de aia. Nihil videtur nisi in-
luminie. Et dicitur possu? quod cogitator ac-
cepit omnium supradictorum per lumen ir-
radiatis gratie dei: qui est peccatoribus
et malis quantum est de se offert clarita-
tem. et splendorem gratie sue. Quidam autem
pie dicunt Magdalena audiuisse predi-
caturum christum. quod satis verisimile est de testam-
teque peccata aie ad dei imaginem for-
mate. Quod acuta: quod penetrabilia: que
ardentissima erant verba Iesu chris-
ti predicantis. loquebatur signum ex in-
timis cordis cum admirando seruoze bu-
liebat eius mens: ut aias eriperet de
diaboli laqueis. Asperit ergo sic predi-
cans et vidit Magdalena extrinsecus
et intrinsecus clamare forte cepit. O
aia mea: pro amore deo homo factus suus
Cur me persequeris? cur mundum ample-
deris? cur patrem omnium deum ita superbe
contemnis? quid tibi in fine succedet pro
vanitatem tuam? O plena omnia miseria:
cur non erubescis carnalem ducere vitam
An non consideras quod peccatorum finis in-
teritus est? Vita piis nihil est: mundum
cum suis bonis perditum et labilis est re-

di ad eorum tuum et considera vias tuas.
Reuertere reuertere a via tua mala:
reuertere ad me qui te patienter expe-
cto. dulcissime iuuo: clementissimeque
suscipio. Veni deponere peccata tua: et ve-
ni ad me secura. veni in qua o aia mea
dilecta: et ego remittam tibi peccata contra
que commisit. Non enim veni vocare ius-
tos: sed peccatores ad penitentiam. Hi
autem sibusque verbis potuit prope pec-
catricem Magdalena excitare illumi-
nare et inflammare: quare mentem mutauit
mundum contrarium cepit. et voluntatem propositum
se emendandi: ac bene faciendi imple-
uit: quod mystice designat in alabastrum:
i. in vase de alabastrum factum. Ci-
rillum: quod attulit plenum unguento precioso.
Quod ponit de Maria magda-
lena in eius uersione dicitur satisfactio. Per
que enim peccata peccauerat pro eorum op-
posita satisfacere curauit. secundum Gregorium in
omelia. Peccauerat signum per prosumptio-
nem et audaciam. satisfecit cum verecundia:
et erubescencia: quod ingressa domum prope non
stetit ante: sed retro christum. Et stans igitur
euangelista retro secus pedes. Peccauerat
per vanum oculorum affectum: satisfecit
cum lacrymarum inundatione. Peccauerat
per ornatum capillorumque decorum: sa-
tisfecit pro illorem conceptum pedes Iesu cum
illis abstergerem. O felix commutatio
excelsi dextera facta: que pauloante
adeo erat aliena: nunc studiosissime illi
conat adherere. Quod ponitur
in Marie magdalene uersione dicitur con-
tritio. erat utique abundans dolor: pro pec-
catis eius corde illius: que pro lacrymas
ostendebat. Tot enim ab eius oculis lacry-

me defluebant: ut sufficeret ad lauandum
pedes Iesu. Dicitur possu? contemplari quod
licet nihil diceret verbo. in corde tamen suo
loquebatur ad deum. O bone Iesu: o pa-
stor aiaz. O spes unica salutis mee mi-
serere mei. Ego sum illa infelix in grataque
peccatrix que te offendi. Ego sum illa: que
lasciuo gemitu. vano aspectu. nimioque
ornatu multorum aias illaqueaui. Ego
sum illa que mundum cum suis bonis magis
dilexi quam te deum meum benefactorem meum.
fontem indeficientem omnia boni. Deum me
miseram. heu me dolente nimium. heu me
quod feci peccavi: inique egrediens tu pius
et misericors indulge mihi. Ecce pedes
tuos teneo: que me peccatorem quod fuerit.
Non venisti vocare iustos: sed peccato-
res ad penitentiam. Non despicias eorum contritum
et humiliatum. O Iesu dulcis. O Iesu cle-
mentissime. O fili dei benedicti: sana aiaz
meam. suscipe penitentem. consolamur lacry-
marum. ad te veni. ad te fugi. ad te to-
tis visceribus clamo miserere mihi pecca-
trici: que parata sum de cetero obtempera-
re voluntati tue. Talia vel similia in con-
trito corde Magdalene uocabatur.

Qualis pro uersione Maria mag-
dalena multiplicem gratiam a domino Iesu
christo consecuta.

Capitulum 3.
Tertius stat? Marie magda-
lene que considerare debemus
de gratificatione. Inuenit namque
Magdalena contrita gratiam apud christum
qui tria beneficia ei exhibuit admiranda
Primum de defensionis. Secundum remissio-
nis. Tertium consolatio. Primum beneficium
de defensionis. factum etenim fuit christus de-
fensor eius: qui defendit illam a phariseo in-
se murmurante: ut patet in euangelio. a
Martha seruoze sua de illa querente

ut dicitur Luc. 10. e. et a discipulis idigne
ferentibus: cum ungeret caput eius: ut notatur
Matth. 26. c. 12. beneficium de remissio-
nis. Remittit dicitur christus ei peccata mil-
ta. Et conuersus ad illam addidit. Re-
mittit tibi peccata tua. O mellissimum
verbum. O iocunda sententia. Et quod potuit au-
diri melius: quod utilius: quod fructuosius?
Beati ait psalmus. quorum remissa sunt iniqui-
tates: et qui tunc. O felix penitentia Mag-
dalene: que christum ad se traxit. fecitque ut
peccatrice aiaz atea propter peccata de-
lecta de li. vite iustificaret. et in numero
describeret electorum suorum. Tertium benefi-
cium collatum a christo Magdalene fuit con-
solatio. fecit etenim eam dignam consolatio-
nis suis spiritualibus: ita ut merito dicere
posset illud psalmus. Consolatio tua leti-
ficauerunt animam meam. Quisnam explicet
quod fuit consolatio Magdalene qua-
do stabat et audiebat uerbum christi. quoniam con-
uersabatur cum gloriosissima Maria mie-
ei. quoniam angelos vidit resurrexerunt sua
illi annunciates. quoniam prima resuscitatum christum
in specie hortulani asperit et uocata
ab eo Maria: cognouit illum esse volu-
itque pedes eius tangere: et tunc non fuit pro-
missa. Quoniam propter alios mulieribus tenuit
pedes eius dum eis apparuit in via. quoniam
propter exiliu pueniens cum Lazaro et Mar-
ta et cetero nato: que christus illuminauerat
et beato marino: aliosque christianis mar-
ciliam post illi patrie uersionem: propter
miracula plura supne contemplationis au-
da aspersionem henu petiit. et in loco an-
gelicis manibus parato p. 30. annos
icognita mansit: in quo nec aquarum flu-
enta. nec arborum. nec herbarum erat sola-
tia: ut ex hoc manifestaretur quod non ter-
renis refectionibus sed celestibus epulis

satiabatur. Qualibz. n. die septē ho-
ris canonicis ab angelis i ethera ele-
uabatur: et celestiu agminū glorios can-
t^o corporalib⁹ aurib⁹ audiebat. Quā-
ta adhuc fuit eius iocūditas cū dispo-
sitōe dei in extremo vite sue a sacer-
dote quodā inuenta est: quē ad bea-
tum Maximinū misit: vt die resurre-
ctionis tūce oratoriu solus ingrede-
retur tēpore quo ad matutinū surge-
re cōsueuerat: qd̄ et fecit: viditq; i ora-
torio Mariā magdalenā spatio duo-
rū cubitoꝝ eleuatā a terra et itatē in
medio angeloz. O quātū fuit Mag-
dalene gaudiū quādo postremo cō-
uocato vniuerso clero ab ipso epō sā-
ctissimū sacramētū cū multa lachry-
marū inundatōe suscepit: et ante alta-
re pstrata aiām emisit ad celos. O
admirabilis deus. O paf̄ misericor-
diaz: qui obliuisceris oium iniquita-
tū quas fecit ipius: si ad pñiaz reuer-
tatur. Ecce ostēdisti nobis i Maria
magdalena quanta est bonitas tua.
quanta patiētia. quanta caritas. quan-
ta grā. Tu illā peccatē supportasti: a-
te fugiētē tenuisti: obaudiētē aduo-
casti: reuertentē suscepisti: et penitētē
iustificasti: atq; iustificatā i celo eē ius-
sisti. Cuius meritis maiestātē tuā sup-
plices deprecamur: vt nobis largia-
ris hic grām et in futuro sempiternā
gloriā Amen.

Seria sexta quinte ebdomade i q̄-
dragēsimā de hōrēdo peccato hoī-
cidij: ad qd̄ cōsequi solet desperatio
et ipenitētia. **Sermo. 60.**

Ogitauerūt vt interficerēt
eū. Scribūt h̄verba Job. xi.
c. et in euangelio hodierno.

Nescit quiescere maligna mēs iuido-
rū: que sepe primo machinatur ma-
la: et exquirat volos. Neq; p̄t̄m ali-
qd̄ tā graue ē: vt sibi facile nō appa-
reat. Propterea scribe et p̄bici statue-
rūt in cogitatu pessimo iterficere x̄p̄s
qd̄ tadē ope p̄pleuerūt. Sic et pleriq;
hoīes neq; serales. atq; crudeles ad
suā irā explēdā sepissime suos p̄rios
occidē nō formidāt. Et qm̄ hoīcidij
p̄t̄m solz sequi despatio. Idcirco ad
t̄m piculū deuitādū i p̄iti smone de
hoīcidio erim locuturi: q; penitētib⁹
satis p̄desse pōt hui⁹ maie declarato
De hoīcidio ḡ tria p̄ncipalia myste-
ria p̄ponem⁹ aperiēda.

Primū d̄ diffinitio.

Secūndum modificatio.

Tertiu punitio.

Quid sit hoīcidij: et de his qui in-
terficiūt seip̄os: et de occisione bruto-
rū. et q̄r q̄z hoīcidij fieri pōt absq;
p̄t̄o.

Capitulum. i.

Primū mysteriū de hoīcidio
aperiēdū d̄ diffinitio: i quo
quid sit hoīcidij videam⁹.
Et s̄m Ray. i sūma sua: et Hosti. i. ti.
de hoīcidio. Hoīcidij ē hoīs occisio
ab hoīe facta. et d̄ ab hoīe et cedo ce-
dis: q̄m hoīs cediū. Pro cui⁹ cōclusio-
nis declaratōe tria sūt dubia decla-
rāda. **Primū** vtrū sit licitū occidere
volucres pisces et h̄i. **Secūndū** vtrum hō
peccet interficere seip̄m. **Tertiu** vtrū ho-
micidij fieri possit absq; p̄t̄o. **Ad**
p̄mū dubiū r̄idz Aug⁹ li. i. de ci. dei. o.
qd̄ fuit et error manicheoz tenētū
q; nō sit licitū hoī iterficē bruta et ir-
ratiōabilia. Cui⁹ erroris impietas appz
q; de b̄ndict⁹ oia sup̄ dicta ad vsūm

hoīs venatuit. vñ S̄ n. 9. dixit de⁹
Erefcite et multiplicamini et replere
fr̄a. et sit timor v̄r ac tremor sup̄ cum-
da aialia fr̄e: et sup̄ oēs v̄ luces ce-
li cū vniuersis q̄ mouē i fra. Des pi-
sces mari. manus v̄re traditi sūt: et oē
qd̄ mouē et v̄nit erit vobis i cibū.
Propterea Aug⁹ vbi supra ait. Iustif
sima ordinatōe creatoris et mors et
vita eoz nris vsib⁹ b̄ndif. Et q̄ inquit
Tho. z. z. q. 64. qd̄ nullus peccat: v̄tē
do re sua ad h̄: ad qd̄ ē ordiata. Et
ordinatōe at v̄na vt p̄dictū ē ḡnāl⁹
plāte sūt p̄p̄ aialia: et v̄traq; p̄pter
hoīz. Vnus aut̄ eoz i cibū marie ne-
cessari⁹ ē: qd̄ sine occisōe fieri nō pōt
Dūc et Ar̄. in. i. pollitice iquit q; ve-
natō ē quasi quoddā iustū bellū: quo
hō rōalis rebelles sibi beatias deuin-
cit: et ad suū vsū cōuertit: p̄p̄ q̄ oia
i diffinitōe d̄ q; hoīcidij ē hoīs: et
nō bruti. **Ad 2°** dubiū suē nō nulli q
dix̄rūt q; nō peccat q; iterficat seip̄m
q; iucti sūt pitatissimi viri: q; sib̄ip̄is
mortē itul̄rūt. Nā Sāson iſſecit se
ipsū. vt p̄ Judic. 16. Cato cēforinus:
vt d̄ i speculo h̄ ipsū fec. Idē et Ca-
to v̄ticē: vt refert Lacl. i. 3. li. idipsū
p̄firmas de Cleāt. de Crispo. de Ze-
none. et de Empedocle. Curti⁹ arma-
tus equo i hyatū fr̄e se p̄cipitant: vt
Aug⁹ meminit li. 5. de ci. dei. **Sz** v̄
hāc op̄ione ē vitas rei: q; vt iqt Alex
in. 3. et Tho. z. z. vbi s̄. Nulli h̄ sib̄ip̄i
mortē iſſerre q̄druplici rōe. **Primo** h̄
ē cōi rōez nālē: q; vnaq; res nititur
p̄uare seip̄z. vñ Ar̄. in. z. de aīa ait.
Oīa appetūt esse: et illi⁹ cā agūt q̄qd̄
agūt s̄m nām. Et Boct⁹ in. z. de cō-
sola. Oē nāq; aīal tueri salutē labo-

rat: mortem p̄niciēq; deuitat. S̄cda
rō est: q; ē cōi caritate: qua vnusq; q;
tenet se diligē. Tertia rō ē: q; ē cōf
coitate: q; qlibz hō ē ps coitatis. 4^a
q; ē cōtra deū: sicut qui alienū seruū
iterficat. q̄re p̄ nullo casu d̄z se q; oc-
cidere. Neq; eti. occasione vitā di pe-
nā: q; s̄m regula Apli nō sūt faciēda
mala vt in veniat bona. De Sāsonē
v̄o et v̄ginib⁹ q̄baldā q̄ tpe p̄secuto-
nis se i casuz fluium p̄cipitarunt. et
tū iter sc̄tōs h̄it ait Aug⁹ li. i. de ci. di.
q; nō peccauerūt se occidēdo. q; fece-
rūt illd̄ ex reuelatione et iudicū sp̄s
sācti. Cauēdū tū ē hodie vt nō credat
oī sp̄i: q; diabol⁹ t̄nfigurans se i an-
gelū luci. mltos decipē p̄suevit. **Ad**
tertū dubiū cū q̄rebat vtrū hoīcidij
fieri pōt absq; p̄t̄o: dico q; sic i tripli-
ci actu. **Primū** d̄ casualitati. **Se-**
cūdu necessitati. **Tertū** vtilitatis:
Primū act⁹ d̄ casualitati: sed casu. vt
iquit Ray. i sūma sua. Casu sit hoī-
cidij. vt cū quis p̄ſcit lapidē ad auem
vel ad aīal: et ali⁹ t̄nēs ex insperato
occidit. vel icidit arborē ad cui⁹ casū
aligs opp̄mif. **Sz** v̄t̄i guēdū ē: q; in-
ſficiēs casu: aut dabat operā rei lici-
te: aut illicite. Si illicite: utputa si pi-
ciebat lapidē vsus loca: p̄ q; p̄sueue-
rūt hoīes trāitū facē et silia. hic hoī-
cida reputatur: vt. 15. q. i. c. merito. et
s̄. ex p̄missis. Vñ si clic⁹ ludo ul̄ exē-
citatōe virū: vel venatione iaculum
mittēs aliū v̄mit: q; h̄ ab eo d̄z eē pe-
nitus alienū: hoīcidij re⁹fficat: vt v̄z
50. di. c. lico. et ex de p̄ſumpti. c. i. Si
v̄o iſficiēs casu dabat operā rei lici-
te: vt q; magi cā discipule v̄bebat

discipulū: vel q̄ deponerat aliq̄ se-
nū de curru. vel arborē pp̄iā sibi ne-
cessariā icidebat: 7 sila. hic si adhibu-
it diligētia: quā potuit v3 respicien-
do 7 p̄clamādo nō nimis tarde: vel
remisse t̄pe agruo. 7 alte: ita q̄ si
aliquis erat ibi uel veniebat potēat
fugere 7 sibi cauere: 7 maḡ nō exces-
sit modū i verberādo discipulū n̄ im-
putabif ei homicidiū si casu cōtigat.
Si aut̄ dabat operā rei licite: 7 non
adhibuit diligētia debitā hoicidiū
imputabif ei. h̄i? distinctio ponif di.
50. c. sepe cōtingit: 7. c. si duo fratres
7 c̄p̄ de homi. c. Johānes. 7. c. quidā
vt asseris. **S**c̄d̄s actus i quo hoī-
cidiū nō est p̄ctm̄ d̄r necessitatis: cum
quis aliū iterficiat: se defēdēdo ne oc-
cidat ab eo. Notādū t̄m̄ fm̄ Ray. in
sūma sua q̄ aut necessitas occidendi
fuit cuitabilis: q̄ poterat euadē absq̄
occisione. 7 tūc ē reus hoicidij. aut fu-
it necessitas inuitabilis: q̄ occidit ho-
minē sine odij meditātōe: imo cū vo-
loze animi se 7 sua liberando cū als
nō poterat euadē. 7 sic occidēs non
peccat: nec astringif ad p̄nāz. nisi ad
cautelā p̄pter abigulū duplicatū. vt
p3. 23. q. 5. c. excoicatoz. 7 h̄i? quidā di-
xerit q̄ istud itelligif de laycis t̄m̄: 7
n̄ de clericis: verūt̄m̄ verior ē opio 7 cō-
munior q̄ clic̄? iterficiē pot̄ in necessi-
tate inuitabili: 7 nō peccat nec effici-
tur irregulari. sicut h̄c̄ c̄p̄ de hoic. c.
significasti. 7 c̄p̄ de sen. excoi. c. dile-
cto filio. li. 6. 7 in cle. si furiosus. de
hoic. q̄ vt dicitur. ff. de iusti. 7 iure. l.
vt vim vi. Uim ui repellē licet cū mo-
deramē inculpate tutele. **T**ertius
actus in quo hoicidiū nō est peccatū

dicif vtilitatis. cū. f. quis aliū occidit
vel in bello iusto pugnādo: vel ex au-
toritate officij iuri. ordine seruato:
maleficos puniēdo. Nā Ero. 22. vi-
xit deus. Nō patieris maleficos vi-
uere sup̄ terrā. Et quo dicit Lho. 2.
2. vbi. s. q̄ sicut licitū ē occidē aia-
lia bruta: inquātū nālr̄ ordinant ad
vsū hoium: sicut imp̄fectū ordinat ad
p̄fectū. sic cū ois pars ordinat ad to-
tū: sic imp̄fectū ad p̄fectū. Ois. n. ps
nālr̄ est p̄pter totū. vnde 7 p̄ salute
totius corporis laudabilis p̄cidimē
brū putridū. Idcirco cū quelz singla-
ris plona cōparet ad totā coitatem:
sicut ad totū vnus hō sit periculof?
coitati: 7 corruptiū? alioz: laudabilis
7 salubriter occiditur: vt bonū cōe-
seruetur: quare nec iudex peccat reof
ad mortē cōdēnando ex debito offi-
cij 7 amore iustitie. nec milit̄ peccat
si iustus a iudice occidat cōdēnatum:
vt h̄c̄ expresse. 23. q. 5. c. miles. c. cum
minister. c. officia. c. lex eterna. 7. c. qui
percutit. Et vtinā h̄i? seueritas abū-
daret in illis: ad quos spectat alioz
criā punire. verūt̄m̄ hodie puniūt̄ n̄
rei 7 malefactozes amore iustitie: s3
illi t̄m̄ qui licet rei sint fautores tam-
non habent.

Nō solū manu sed etiā multis
alijs modis hoicidiū vānabilis cōmit-
ti potest. **C**apitulū. 2.
Sc̄dū mysteriū de hoicidio
aperiēdū d̄r modificatio: in
quo vidēdū est quot modis
homicidiū committif. Et loquendo de
hoicidio pp̄rie dico q̄ cōmitti potest
tripliciter. **P**rimo suasionē. **2**o au-
xiliatōē. **3**o opatōē. **P**rimo suasionē:

vel cōsilio. Et fm̄ **S**uul. hoc itelligif
de cōsilio exhortatōis vel approba-
tionis: nō de cōsilio simplicis opina-
tionis. Si qs. n. querēt̄ alicui i ḡne:
an licet xp̄iano clico: vel layco paga-
nū occidē nō aio p̄nadēdi: s3 expone-
di quid h̄ casu sc̄t̄ret. r̄nderz h̄ esse li-
citū nō s̄t̄t̄ irregulari: s3 ille cui talie
r̄ndisset paganū postea inf̄ficiēt ex ofi-
dētia illius r̄n̄ionis. licet et̄. iste erras-
set i r̄ndēdo. Immo. v̄o i glo. sup. c. ad
audiētia. c̄p̄ de hoici. dicit. Sic itelli-
gif cōsiliū vt mādātū dedisse i mor-
tē alicuius. q̄n̄ suasis illud: vel roga-
uit: vel mādauit: vel als c̄sultuit: vtili-
tatē seq̄ref ex hoicidio ostendēdo.
Cōmittif hoicidiū auxiliatōe. cū
i. quis auxiliat occisori astādo. mini-
strando. arma mouēdo. c̄fortādo. 7
h̄i? vt. n. v̄ Ro. i. Nō solū qui faciūt
s3 qui c̄sentiūt faciēt̄ digni sūt mor-
te. **C**ōmittif hoicidiū opatōe. **1**o
multip̄. **P**rimo veneno aut veneno-
sis medicinis. Sic occiderūt Alexan-
drū magnū Cassader Philippus et
Solla filij atip̄ris f3. Curtiū. Dede-
rūt nāq̄ in potū uenenu sibi: quo han-
sto fm̄ Justinū in media potōe velut
telo cōfossus igemuit: deportatusq̄
ē a cōiuiuo semianimis. Maluoli at
dicebāt eū ebrietate p̄ire: q̄rto itaq̄
die idubitata morte sc̄t̄t̄: tumultua-
tes milites: q̄ rex occidebat inf̄dij
pia oratōe sedauit. cū d̄t̄s3 d̄t̄t̄t̄
porrigēs eos osculatus ē: sicq̄ defec-
ano etatis sue. 30. Venenosis insuper
herbis atq̄ medicinis carnales que-
dā 7 libidinosē m̄res filios suos ad-
huc i vtero latitātes p̄mūt. Medici
aut̄ 7 aromatarij vel in cura: vel ne

gligētia: vel malitia dum venenosas
medicinas egrotis tribuūt in hūc er-
rore plabūt̄. Taceo reliqua q̄ dicē
posse tā de mulierib? q̄ de viris: q̄n̄
sufficē v3 eis q̄ venenis v̄t̄f: stimul?
sc̄cie sue. **C**ōmittif hoicidiū ope
re cū maleficijs 7 icātationib?. Uidi
ego Janue cōbustā 7 asstrā palo quā
dā sclauā: que suū d̄nz ac d̄naz cū his
diabolicis sup̄stitōibus interfecerat.
Cōmittif hoicidiū ope p̄cutiēdo
manu. Sic Cain interfecit fr̄z suum
Abel: vt d̄r **S**en. 4. 7 hoc vtiq̄ pec-
catū satis graue ē atq̄ crudele: tū q̄
ē cōtra p̄ceptū dei: qui ait Ero. 20.
Nō occidas. tū q̄ ē cōt̄ opificiū ei?
qui corpus 7 aiaz mirabili sapientia
sua vniuit. Est et̄. hoc peccatū c̄p̄ cor-
pus primi. 7 sepe cōi aiaz ei? q̄ duz
iterficiatur nō ē trit̄. Est cōn parē-
tes iterfedi: qui ex̄tāt̄ 7 cōmouēt̄ur
ad odiū. Est cōn repub. q̄ hoicida
oēs leges: oiaq̄ iura sp̄nit. Est cōt̄
angelū custodiētē: qui nō paz de suo
custodito inf̄fēdo dedignat̄. O igif
hoicida p̄tinax 7 supbe. O peccator
nequissime. O crudelior oi fera pesti-
ma. cōtine manū tuā: noli seuire in p̄-
rimos tuos. Si peccasti haden? : age
penitētia. Si i p̄posito es occidendi
desine ab ira: 7 derelique furorē. vin-
ce teip̄m: 7 noli peccatū tā horreduz
tāq̄ deo crosū: immortali cōmittere.
Noli nāq̄ q̄plures: q̄ tadē leti facti
sūt: eo q̄ mutauerūt cōsiliū suū. Pro-
pterea dico 7 iterū dico. Nolite locū
dare diabolo. nolite effūdē sāguines
hois: q̄n̄ i cetera p̄ctā hoicidiū ma-
ximi ē nocuūti. v̄n̄ posito q̄ hoicida
h̄eret i potāte vel destrūe celū 7 frā
u 5°

et oia que in eis sūt: dūmō talis de-
structio nō veiret i dānū hoium: vlt
iterficēt hoiez: malū cōmitteret
illū ifficiēdo q̄ deuastādo cūcta cor-
pora celestia: et oia alia q̄ sūt i h̄ mū-
do. Maiorē siquidē iniuriā facēt dō
hoiez iterficiēs: q̄ qui sine hois dam-
no celū p̄uaret lumiarib⁹ suis. aerem
volucib⁹. frā arborib⁹. et mare ags.
Quōs oēs leges tā dine q̄ humaue
acriter et grauissime dānāt ac puniūt
hoicidas. **Caplm. 3.**

Qertū mysteriū aperiēdū de
hoicidū dī puniō. Punif
siquidē hoicidū gūit triplici
pena. **P**rimo pena legali. **S**ecundo pena cō-
sciēciali. **T**ercio pena diuinali. **P**rimo
punif pena legali. Scriptū q̄ppe est
in lege veteri Exo. 22. c. Qui p̄cusse-
rit hoiez volēs occidē: morte moriāf
Idē dicit lex cilis. ff. ad. l. cor. de sicca
. l. i. et. c. ad. l. cor. de sicca. l. is qui cū
telo. fm̄ vō legē canonicā hoicida ē
irregularis. et nō p̄t p̄moueri et eūcif
iā. p̄mor⁹: sicut p̄. 30. di. c. si q̄s viduā
et. si. di. c. aliquatos. et de peni. di. i. c.
periculosa. et ex de cli. vel mō. c. sniaz
sāguis. et ex de hoici. c. sicut dignū. et
. c. significasti. **P**unif hoicidū pe-
na cōsciēciali. Nā in foro penitentie
fm̄ Ric. in. 4. hoicida astringi debet
ad satisfaciēdū: et quis nō posset re-
stituere vitā. obligat tñ ad restituē-
dū alia bona p̄ illo dāno: p̄p̄fata q̄li-
tate lesi: et quātitate dāni: et possibili-
tate dānicatōis. et hāc restitutōez v̄z
facē ad arbitriū boni viri. Et q̄ tal
teneatur ad restitutōem p̄z: q̄ quāto
hō aliū plus dānicat: tato magi. ad
restitutōem tenet. Bona autē corpo-

ris bona exteriora excedūt. Scot⁹ at
in. 4. di. 15. dicit q̄ p̄ satisfaciēdo hoici-
dū expedit hoicide p̄mo q̄ exponat
vitā suā i cā iusta: v̄tpote cōn ecclie
inimicos: vel cōn hēricos seu alios ifi-
deles. et hoc ordinādo laborē et peri-
culū suū i satisfaciōne illi⁹ que ip̄e oc-
cidit: vt si cui nō p̄t i corporalib⁹ sa-
tisfacē: satisfaciāt i spūalib⁹ bonis. 2. si
p̄dicti casus nō occurrāt totā vitam
suā i orōe et p̄nia v̄z ordinare ad illi⁹
sbleuatōem que ip̄e occidit. 3. quocq̄
si iterfēct⁹ alios sustētabat. s. patrē ul
m̄rez: aut alios sibi p̄pinquos seu pau-
peres: obligat talis iterfēctoz oibus il-
lis ad tātā restitutōez: quātā illis ab-
stulit p̄ iterfēctōez illi⁹. Sed ego pu-
to Scotū oia supradicta intellexisse
de quadā cōgruitate: nō necessitate.
et p̄cipue p̄mū. s. de exponēda vitā p̄
aia iterfēcti. q̄ si ip̄e itelligi voluit
de necessitate exp̄dīre. Ego salua re-
uerētia sua id nō credo neq̄ teneo.
Qm̄ vt inquit Hiero⁹ ad Damascū
papā. Lex iustitie tenax clemētia nō
hēbat. S; q̄cūq̄ adulter fraudatoz
hoicida. et ut breuē dīcā q̄licūq̄ mor-
tali criē detinebat: nulla venia p̄nie-
laxabat a criē. oculū p̄ oculo: dētē p̄
dētē. aīam pro anima iudēbat exol-
uere. S; misit deus filiū suū natū ex
muliere factū sub lege qui austerita-
tē legis euāgelij grā tēperauit. hec il-
le. Et p̄p̄fca mihi v̄t q̄ occasoz peni-
tēti satisfaciāt quelz alia satisfactio si
bi ip̄osita ad arbitriū discreti cōfesso-
ris absq̄ hoc q̄ vitā suā exponat pe-
riculo mortis: q̄ talis obligatio satq̄
esset dura atq̄ periculosa. Inducēt
nāq̄ quoslibet hoicidas i desperatōez

et deus benignus desperatōem mari-
me odit. q̄ vt ait Hiero⁹ ad rusticū
mōschū. Nihil sic offēdit deū sic cor
ip̄entēs. Solū desperatōis crimē ē:
q̄d veniā cōsequi nō potest. **T**er-
tū hoicidū pena diuinali. Est v̄tq̄
sepissime deus hoicidaz leuissim⁹ v̄l
tor et robustissim⁹ p̄secutor: cui iudi-
cio fit vt hoicide feriētes gladio gla-
dio feriāf. et om̄ s̄s que in scripturis
habētur et notissima sūt. Patet etiā
hoc i exēplis gētiliū. Crudelis et hoī-
cida Cyrus fm̄ Justinū et Paulū ho-
rosiū i bello occisus fuit: cuiq̄ caput
in v̄tre humano sāguie plenū missū ē
Crudelis et hoicida Nero: vt dixi in
sermone de atirpō iterfēcti semetipz
Domicianus fm̄ Eutropiū et horozū
qui senatores nobilissimos occidit:
multos etiā cōsobrinos suos: a cubi-
cularijs suis occisus ē anno etati sue
45. Hannibal carthaginēsis: qui ex
crudelitate captiuos Romanos one-
ribus et itnē seisos: vt dicit Valeri⁹
sub Reica de crudelitate succisa p̄ma
parte pedū reliquebat: quosdāq̄ fra-
tres et p̄pinquos ferro vsq̄ ad mor-
tē decertare cogebat: veniēdo se exti-
pit. Nā fugerat post carthaginē de-
uidā ad Antiochū regē: ad quē a sena-
tu Romano missi fuere legati qui re-
gē ad pacē cogērēt: Hannibalēq̄ de-
poscerēt. et cū Hannibal de fuga atq̄
salute oīo desperāz: veneno hausto
q̄d more regio s̄b gēma ferebat inclu-
sū: obiit. sicq̄ ab his qui ad eū cōpre-
hēdēdū missi fuerāt exanimis ē tuēt⁹
fm̄ Eutropiū. De iterfēctozib⁹ etiāz
Celaris sic scribit Suetoni⁹. Nullas
fere trienio supuixit: nullusq̄ natura-

li morte obiit. Nam pars naufragio
pars p̄elio dēiūcta est. Quidam se
illo pugione quo Celarem vulnera-
uerat occiderūt. Diebus etiam nris
multa nobis exēpla monstrata sūt.
Ex quibus vnum tacendum minime
puto. In ciuitate Eugubij quidāz iu-
uenis nomine Petrus impedire vo-
lens testamentum patris iam defun-
cti: vnum de executoribus Laurenti-
um. s. de strotijs de florentia filium
domini Pale manu propria interfe-
cit. Eram ego Paduc: vbi et domin⁹
Palas supradict⁹ et morabaf: egoq̄
sibi nanciaui dolendum calum et mo-
pinatum filij hortans illum plurimū
ad patientiam. Sequenti vero qua-
dragesima cum Enas access. ff. in re-
peri ibi homicidam illum qui s. pius
ad me veniens precabatur vt ab uxo-
re interfecti: que florēt: tūc erat p̄
meas litteras sibi veniā ip̄trare. q̄d
cū obtinē nō valuissē illi miser i cui-
tate Enaz stare decreuit. et dū hita-
ret i quodā hospitiō venerūt duo ex
florentia pretio ducti: qui hospitiōm
pecunia cor: p̄p̄tes: in eius celario p̄-
fatū iuuenē occiderūt: aputauerūtq̄
digitū eius his qui illos miserāt pro
signo ferendū. Dū autē simul irēt i iti-
nere duo illi ceperūt cōcedere: vnus
quisq̄ i sociū irruēs ip̄sū p̄mit. At et
ille captus est: et fm̄ iuri. regulas vita
p̄uatus: in partēq̄ diuisus tāq̄ duo-
rū hoicidiaz p̄rditissimus reus. **U**
igif terribilis iustitia dei: q̄ hoicidis
etiā in hac vita recompenlat vicem.
Time te igif illam omnes qui p̄p̄ri-
etis ad rixas: et ab homicidio uobis
caueatis. vt sic valcatis acgrē in hoc

Seculo dei gratia: et in futuro gloria. Amen
Sabbato quite ebdomade i qua
dragesima de sacratissima coione: ad
qua oēs fideles se debēt disponē et
preparare.

Sermo. 6i.

Qui māducat meā carnē et bi
bit meū sāguinē i me manet
et ego in illo. Verba sūt re
dēptōis nri: o: g: i: a: l: r: Jo. 6. c. Ampli
no ē differēdū dicē et log de sacrati
ma coione: qm̄ iā appropinquat tēp
quo fideles cūcti ad illā deuote faciē
dā esse debēt expediti. Sūt tñ multi
q̄ obliti salutis sue coicare aut negli
gūt. aut renuūt: aut cōtēnūt: q̄b̄ in h̄
sermone ostēdē statui quāta sit neces
sitas suscipiēdi sacrati. mū eucharistie
facim. Op̄ equidē est cū verbis vi
tatis cōterere duritiem obstinatorū
qm̄ nihil periculosius aut vānabili
ipsis pōt euenire q̄ separari ab amo
re. a beniuolētia et a grā dñi nri Jesu
xpi. Ipse vtiq; i v̄bis i themate alle
gatis se māsuz pollicet cū eo: qui es
carnē māducat: et sāguinē bibit in sa
crāmēto altaris. Ut igi r̄upāf cor
da durissima eoz q̄ coionē fugiūt: de
ip̄i necessitate locuturi tria mysteria
pponim̄ declarāda.

Primū dī obligatōis.

Secūdū excludōis.

Tertium conditionis.

Qui obligat̄ ad coionē hoies. tam
ob memoriā passionis xpi. tū pp̄ ec
clesie p̄ceptū. tū eti. pp̄ xpi comina
tione.

Capitulū. i.

Primū mysteriū de coione de
clarādū dī obligatōis. Obli
gat̄ sigdē hoies ad coicādū
suscipiēdūq; sacratissimū facim dñi nri

Jesu xpi triplici rōe. **P**rimo rōe re
cordationis. **S**ecundo rōe p̄ceptōis. **T**er
tōe cōminatōis. **P**rimo rōe reco
datōis. Institutum si quid ē fuit sacri
altaris a domino Jesu xpo vt fideles
sui illud sumētes recordarētur amo
ris: quē nobis oñdū dñi p̄ nra salute
passionē acerbissimā. crudelēq; mor
tē patiētissime tolerauit. vñ Mat. b.
.26. et Luc. 22. ipse ait. Hoc facite in
meā cōmemoratōem. Et Pau. i. cor.
.11. ait. Quotiescunq; manducabitis
panem hunc et calicem bibetis mor
tē dñi anūtiabitis donec veniat. Et
idē ponit i snia de cōse. di. z. c. scriptu
ra. c. quia passus. c. semel xps. c. i. xpo.
et c. semel imolat. i. c. q. xpi corpus.
Eusebius ita loquit. Quia corp̄ assū
ptū ablatū erat ab oculis: et illatu
rus syderib̄. necessariū erat ut die ce
ne sacri nobis sui corporis et sāguis
osceraret: vt colēf iugit p̄ mysteriū
q̄d semel oserebat in p̄ciū: vt q̄ q̄tti
diana et indefessa currebat p̄ oīuz sa
lute redēptio. p̄petua cēt redēptōis
oblato: et p̄nis vīctima illa iugiter
viuēt i memoria: et sēp p̄ns ellet i grā
bec ille. Cūm ḡ sacramētū hoc vene
rabile fideliter et deuote sūptuz xpm̄
passum ad mentem reuocet: ingrati
mi profecto censēdi sunt illi qui saltē
semel in anno communicare nolunt.
Obstinate mētes qui tanti benefa
ctōis. nec ēt praro recordari vultis.
O ip̄ia aīa peccatrix: nō sic fecit erga
te fili dī benedicti. Nūq; ip̄e te obli
uioni tradidit. Quinimo sēp fuit me
mo: tui nascēdo. sugēdo vbea. i. cuna
vagiēdo. pegrinā. vigiādo. ieiunā.
orādo. p̄dicādo. patiedo. et mouēdo

pp̄ter te nāq; oīa ista fecit. sēper te
videbat. semp te diligebat. semp tecū
in corde suo colloquebat atq; dicebat
O aīa delicata. O aīa insignis et no
bilis. pp̄p̄ te sū factus hō: pp̄p̄ te sū
carne vestit. pp̄p̄ te sero quoscunq;
labores. pp̄p̄ te deniq; affixus i cruce
pendo. Quare h̄ xps s̄bdit illd̄ tren.
3. Recordare paup̄tatis et tñs gressio
nis. i. afflictōis mee. potatōis fellis: et
abinthij. O ferrea mēs cur n̄ audis
vocē amorosi Jesu! Cur illū nō ispi
cis: et p̄ suo amore ac cōmodo tuo ui
tia et peccata deponis! Cur sacri ei
i memoriā ip̄si ut debes nō accipis?
Cur nō cōpateris doloub̄. cruciatu
bus: et afflictōib̄ ei? Quib̄ oib̄ gra
uior ē ingritudo tua. Audi i. 30 pec
cator: audi i quā: audi de cruce ad te
clamantē et dicētē fm̄ Ber. vide hō
q̄ p̄ te patior. vide penas quib̄ affici
or. vide clauos quibus cōfodior: nō
est dolor: sicut quo crutior. cū sit tan
tus dolor exterior. it̄ tñ ē dolor gra
uior tā i gratū dū te expior. Ad hanc
ḡ i gratitudinē euitāda facit cōmunio
altissimi sacri: q̄d vt p̄dictū ē signū ē
memoratiuū dñice passiois. **S**ecundo obli
gat̄ hoies ad coionē rōe p̄ceptōis.
Precepit nāq; sancta mater ecclesia
fidelib̄ cūctis vt coionē suscipiāt. De
h̄ aut p̄ varietate tēporū varia facta
sunt statuta. In ecclesia sigdē p̄mitia
dū sāguis xpi recēs seruebat i corde
credētū coicabat oēs quottidie: vt
patet act. z. c. et de cōse. di. z. c. pa
da. lapsu vō tps vsus coionis v̄du
ctus ē ad dies dñicos. et de h̄ dixit
Auḡ de se. di. z. c. quottidie. Quot
tidie eucharistie coionē accipe nec lau

do nec vitupero. Oib̄ tñ dieb̄ dñid.
coicādū hortor. Succedēte vō tpe
statutū fuit ut ter i āno hoies coica
rent. v3 in pasca: dñi natali. et penti.
vt exp̄sse p3 de cōse. di. z. c. et nō fre
quētius. et c. seculares. Notandū tñ
q̄ quod dī de cōse. di. z. c. in cena
domini. f. q̄ coicādū erat in die cene:
intelligitur de consilio. nō de p̄ce
pto. Tēpore vero in quo caritas re
frigit: ecclesia obligauit laycos ad cō
munionē ratū semel in āno. sicut pat3
e3 de peni. et re. in. c. ois vtriusq; sex.
Et tñ tāta est in multis nequitia ma
leḡ volūtat. obduratio: q̄ nō solū n̄
coicāt semel i āno. verūēt sine coione
p̄ ānos et ānos p̄durāt. **S**ecundo obligā
tur ad coionē rōe cōminatōis. Dicit
enī xps cōminat. Job. 6. c. Nisi man
ducaueritis carnē filij hominis: et bi
beritis eius sāguinem. non habebit.
vitā in vobis.

Qui excusatur a peccato qui non cō
municant semel in āno pp̄ter punitio
nē vel defectum. et de his qui indispo
siti sunt.

Capitulū. z.

Quod dū mysteriū declarādū
de cōmunionē dī exclusio. Ex
cludatur et: nī a coione nōnt
li q̄ coicare n̄ debēt iux̄ statutū eccle
p̄ratū. f. semel i āno pp̄p̄ tria. **P**rimo
pp̄p̄ punitōem. **S**ecundo pp̄p̄ defectoem. **T**ertio
pp̄p̄ indispositionē. **P**rimo pp̄p̄
punitōem. Nam nōnullis interdicta
est cōmunio semel in anno: licet cōtri
ti sint et cōfessi propter punitōnē p̄
cedētū peccatorū. Un̄. 33. q. z. c. latozē
dicif de p̄ncida aut matricida: q̄ nō
debet coicare usq; ad tres ānos. Et
vt dicit Ricard̄ i. 4. Nulli notorio

7 manifest: o ac isami peccatori: cū ad
pnam reuertit: ē itatim eucharistia
ministrāda. tū ppter reuerctiā faci
tū vt pbetur couersio vera vel ficta.
tū ne aliū puilli scādalizēf. Possit tū
cōtrariū fieri vbi articulus pietatis
vel necessitat. aliquādo aliū fieri sua
deret: puta qd esset tā seruida pnia.
cōpūctio: 7 lachrymaz abūdantia: qd
ēt alios ad deuotōem puocaret: vel
mortis periculū imineret. Nā i extre
mo vite nulli penitēti est eucharistia
denegāda: vt pbat di. 50. c. penitēs. 7
.26. q. 6. c. si p̄byter. 7. c. cognouimus
7 de elec. i. c. 13. **T**erō qre aliq exclu
dūf a coione dī defectiā: sū defectō
nis. qñ. f. aliqz defici sēsu aut rōe fatu
itatis: aut rōe etati. De etate aut in
qua quis ad coionē sit iducēdus dīc
Alex. in. 4. sūme qd standū ē arbitrio
boni viri: qui potissime cōsiderare hz
an ille qui coicare debet tātam hēat
fidem 7 discretionē: vt distinguē sci
at iter facim i quo saliter cōtinetur
xps: 7 materialē panem seu vinum.
Tertia ratio qre aliqui excludūf
a coione dī idispositōis: qd nō sūt di
spōiti cū firmo pposito a vitijs ab
stinere: qui vt dicitur i tertio myste
rio si sic coicauerint peccāt. Et rurs⁹
si nō coicauerint semel i āno a p̄cto n̄
sūt imunes. Et si dicat qd nō videtur
peccare qui coionē omittit: qd se ad
illam idispositū videt: cū h̄ accedat
ad sacramti reuerctiā. **R**ūdco 7 di
co qd non peccat ppter reuerctiā:
sacramti: sed ppter idispositōem
suā: eo qd glibet peccator tencē dispo
nere se ad correctōem 7 emendatōem
Exq dicit Alex. i. z. sūme qd qñ pecca

tor cogitat de sua mala vita: 7 excita
tur i trisecus a dei grā gratis data:
7 exerisecus a verbis scripture: a vo
ce predicatoz: ab exēplis bonoz vr
roz: vt peccata deponat si in tali actu
n̄ agit operā ut dīcāf: de nouo mōtalr
peccat: p̄cto. f. negligentie: ad qd se
quūf alia p̄ctā. f. cōtēpt⁹ dīne gratie
obduratio cordis: 7 ipnia. Idcirco
friuola ē atqz piculosa excusatio illi⁹
qui dicit coicare nolo: qd non sum di
spōitus p̄ctā relinqūē. Nam lz nō sit
cū p̄cto coicādū. tū a p̄cto ē abstinē
dū. O quot detinet illaqueatōs vīa
bolus. O q̄t sūt fornicatores. adulte
ri. sodomite. vfurarij. 7 siles: qui nul
lam in suo corde mentōem faciūt de
emendatōe sua. O insensati. O repro
bi. O maligni inimici creatori. vestri
dei. O dānādi cruciatibus eternis.
Cur duritiā vīez volūtātē qd i malo
pseueratē nō ispiciatis: s̄lete sup vos
metiptos: s̄lete iquā: qd i breui p dile
ctiōne momētanea luctis penas et cr
nas. Heu heu q̄ta crudelitas. quāta
īpietas. quāta scralitas nō cōpati p
prio periculo. pprio dāno atqz iactu
re. O luxuriosi domate vīam libidi
nē. O auari refrinate vīaz cupidita
tē. O supbi deq̄ oīte iras. rācores. 7
odīa. 7 nolite fugē. nolite p̄ctēne xps
dīcū. Ipe ē qd ad nos venit. Ipsc nobis
offert seipz i sacro altari. S̄z dicit ali
quis. 7 qd scire pōt si sine peccato 7
mūd⁹ sit: Ingt. n. sapiēs ecclīastes. z.
Nemo scit vtruz odio vel amore di
gnus sit. Et David i psalmo. Delicta
quis itelligit: Cui ego respondeo: qd
eti certitudinaliter de cōi lege null⁹
se sciat esse in caritate. tū p̄ dīcturas

7 signa pōt vnusqz id credere atqz
tene. Sūt autē he dīcture volo: de
peccatis cōmissis ppositū ab illis i po
st: 7 abstinēdi. huilis 7 diligēs cōfē
sio: p̄p̄ta satisfactio. ad bonū op̄erā
dū expedita volūtās. Verūm vt p̄di
ctū ē si qd oīo se ad h̄ idispositū vide
re a sacra coione oīno abstinēat.
De tribus cōditionibus que preci
pue obseruari debēt ab his qui san
ctissimū faciim deuote sumē volūt.
Capitulū. z.
Ertū mysteriū declarādum
de coione dī additio. Coica
re sigdē volētes debēt cōp⁹
xpi cū deuotōe. fide. ac reuerctiā su
scipē: qbus necessaria sūt maxie tria.
Primū ē mūditiā. **S**⁹ diligentia.
S⁹ reuerctiā. **P**rimū qd coicāti
bus ē necessariū dī munditia: que est
triplex. Prima ē mūditiā mētalis: ut
f. mens mūda sit ab oī pposito malo
7 ab oī actu cuiuscūqz peccati morta
lis. Et de hac dicit Ap̄ls. i. cor. xi. c.
Probet aut seip̄s hō: 7 sic de pane
illo edat: 7 de calice bibat. Qui enī
māducat 7 bibit indigne: iudiciū sibi
māducat 7 bibit. Nōndū tū qd pōt
quis dici idign⁹ i sacro facio dupliciter
Aut rōe pprie inigtatis: 7 sic ē indi
gnus oīs existēs i p̄cto mortali. Aut
rōe pprie paruitatis 7 infirmitatis. 7
sic quīlz etiā quātūcūqz s̄ct⁹ indign⁹
ē. P̄opterea oīs coicas dicit. Dīc n̄
sū dignus. Sed illi qui ppter suā im
pietate 7 malitiā indigni sūt: iudiciū
sibi māducat 7 bibit: dū sacrissimum
facim suscipiūt. O sacerdotes. O re
ligiosi eucharistiā frequētates nōte
vba: signate mysteriā. Ne mūdo a scā

dalīs. Et quis enumerat quot sunt q
poluto ore psumunt accipere corpus
xpi. Verūm circa h̄ dubiū orit vtrū
peccet sacerdos dans eucharistiā
illi quē scit esse i peccato mortali. Et
rīdet Ric. in. 4. q. talis peccator aut
nō petit eucharistiā sibi dari: 7 tunc
sacerdos dādo peccaret. Aut petit:
7 tūc distiguo: qd aut suū peccatū ē
occultū: aut manifestū. Si manifestū:
tunc sacerdos dādo sibi eucharistiā
peccaret: qd legitimā cōtra ipsum ha
bet exceptionē: quā sibi publice obi
icere pōt. Et accipio hic manifestum
non pro omni eo quod probari pōt:
quod magis prop̄tē dicitur manife
stabile qd manifestum. Unde si sacer
dos sciret parochianuz suum esse in
crimine: quod legitime contra eū pos
set probare: ita qd illud crimen nesci
rent cum ipso nisi duo vel tres testes
per quos hoc probare posset: non p
pter hoc deberet eucharistiā nega
re illi in publico petenti: quia iam in
ferret sibi penam ante criminis pro
bationem: quod fieri non debet: vt
ponitur. xi. q. 3. c. eorum. Sed accipio
hic manifestum pro notorio. Est aut
peccatum notorium vel per sententiā
vel per confessionem factam in iudi
cio. Aut euidentiam rei: que tergiuer
satione aliqua celari non potest. est
de choa. cle. 7 mu. c. ultimo. Si autē
p̄ctū suū ē occultū: aut petit i occulto.
7 tūc sacerdos sibi dādo peccat: qd hz
cōtē eū legitimā ex: p̄tōez: quā sibi in
oculto obijcē pōt. 7 ipm d̄z monē ne
petat i pub⁹: vt hēf de ofe. di. z. c. n̄ p
hibeat. aut petit i publico: 7 tūc ē di
stinguēdū. qd aut ē de aliena prochia

et tunc peccaret sibi dādo. Aut est de prochia sua: et in tali casu sacerdos tenet sibi dare: quia contra eum non habet legitimam exceptionem: quā ei in publico obficere possit. et de offi. iudi. ordi. c. si sacerdos. Sic xps coicauit Judas: quē sciebat pditorē. ne pdm ei occultū paderet. vt dī. i. q. i. c. xps. 7. 7. q. i. c. aduersitas. Illi q. cū pdō mortali coicare presumūt. Jude siles efficiuntur. **S**cōda mūdicia necessaria coicare volētibus dī. p̄fessional. Dī nāq. quis ante facti susceptionē mūdare se p̄ p̄fessionē factam sacerdoti. Sed hic dubitare cōtingit utrū contritio nō p̄fessus peccet mortali coicādo. 7. rīd. Ric. q. distigē. 2. q. aut tal. h. copia p̄fessor. idōi: 7. tps sufficiens ad cōfite dū: 7. loquelā liberā: aut nō. Pūmo suscipiēdo h̄ facim mortali ter peccat: quia ad h̄ q. hō sit dignus hoc sacramētū suscipere: requiritur q. recōciliat deo 7. ecclie: que recōciliatio est p̄ cōfessionē 7. absolutōnem. Scōdo modo subdistingū dū ē. q. aut iminet scādālū persōe sue: aut cōis h̄ est populi: vt q. iam incepit sacru mysteriū si sacerdos ē: 7. in quolibz istoz casu licitū est coicare cū p̄posito cōfite dū: si tū nō adest aliquis pditor casu tenet expectare quousq. habeat copiā cōfessoris. **T**ertia mūdicia que requirit in volētibus coicare dī. corporalīs. Pro cuius intelligētia notādū ē. Bon. 7. Ric. i. 4. di. 9. **Q**uia est imūdicia corporalīs: que est cōiūcta spūali: sicut pollutio pueniēs ex crapula: vel ex turpib. cogitationibus pcedētibus. 7. cū hac non lz ad facim accedere. Alia est imūdicia

pure corporalīs nullum horroz imunditie in anima generās: vt imunditia in pede: 7. hec non impedit. Uñ pollutio proueniens ex infirmitate: ut debilitate nature non impedit vsū sacramenti: licet laudabile sit ob reuerētiam abstinere. Similit̄ imūdicia mēstruoz nō p̄hibet mulierē coicare: q. est imūdicia pure naturalis. Simile potest dici de illa infirmitate. que Leuit. is. vocat fluxus seminis. Et si diceretur q. tales in veteri lege reputabantur immūdi: 7. arcebantur ab ingressu in templum: 7. ab esu agni. An dēt p̄fati doct. q. istud non tenet hodie. q. lex data est in onus 7. in figura: 7. per illas immunditias significabantur immunditie spirituales. Dicit tamen Bon. q. deus diligit munditiā corporalē: que excitat deuotionem mentis: 7. abominatur immunditiā corporalē: que est via ad irreuerentiam mentis. Unde qui imundis manibus tractaret corpus xpi. p̄pter irreuerentiā sacramēti: non esset immunis a peccato. **S**cōd. p̄ncipale qd̄ requiritur 7. est necessariū coicātibus dī. diligentia: q. adhuc triplex eē pot. **P**rima ē diligentia exaiatois. d. qd̄ q. vult coicare exaiare diliget se: vt cōfiteat de oib. pdīs mortali bus: de qb. memor esse pot: qm̄ signa omisit. 7. cōfiteri aliqd̄ pdm mortale p̄pter suā voluntariā negligentia: lz p̄suadet sibi q. p̄pter p̄fessionē alioz esset mundus: coicādo peccaret mortalit. 7. si q. facta diligentia sua nō re cordaret nisi de vno peccato: 7. de illo dūtaret cōfite i particulari: 7. de oblitis in generali coicādo grām xpi

obtinēt fm Scotum in .4. di. 9. imo multoties oblita peccata virtute sacramenti ad memoriā reducuntur. Et tūc tenetur homo post susceptū corpus xpi q. citius potest cōfiteri de illis in speciali: qd̄ etiā tactū est a nobis: dum dicim. de reiteratōe confessionis. **S**cōda diligentia est seruentis orationis. Debent utiq. qui coicare habent per aliquod spacū ante orare seruentur. **T**ertia diligentia est pie meditationis. Debent etiam pie meditari 7. contēplari clementiā 7. amorē domini nostri Jesu xpi: qui nobiscū esse dignat in venerabili sacramentō. **T**ertū quod est necessariū coicātibus dicitur reuerentia. Debent namq. corpus xpi sumere cum reuerentiā 7. honore genuflexi v. 7. pectora sua tondētes. d. Centurionis verba Mat. h. 8. Domine non sum dign. 7. Et de hoc deuotissimū est exemplum illud: mentesq. sollicita speculādum: quod de beato Hiero. Eusebius in eius transitu narrat. scribit enim sic. Quidam frater ad locum accedēs sacrosanctum corpus Jesu christi secum tulit: quod vbi Hiero. vir domini uideri potuit: nobis ei auxiliātib. p̄stravit se in terrā. p̄tinus: 7. voce: 7. lachrymis q̄tū poterat clamabat. d. Dne quis ego sum: vt sim dignus q. sub tectum meū intres! Meruit hoc peccato: homo! Certe dne nō sū dignus. Nūquid ego melior suz q. oēs patres mei! Tu Moyse noluiti vno ictu oculi te monstrare. Cur nūc tū te humilias: vt patiaris ad homines descendere publicanū 7. peccatorem! Cūq. proximus esset sacerdos: erigēs

se vir gloriosus genibus flexis cū cūctis tenētib. magnis lachrymis 7. spiritu: 7. q̄pluribus pcutiēs pedē suū dixit. Tu es dn̄s meus: 7. deus meus: qui p me passus es. an forte alius? Certe tu es ille: qui cū deus esset solus an tēpora 7. sui p̄n. genitus a deo p̄re etna 7. iuestigabili gn̄atōe: q. cū ip̄o p̄re 7. spiritu sc̄to vn. deus p̄manēs illud qd̄ eras 7. es. Intra vni. puelle corpusculū te clausisti fact. hō. Tu tūpe es ille quē Jordane baptizate Johāne uox subito p̄na celū itonuit. Dic iq̄s ē filius me. dilect. i quo mihi bñ cōplacuit: ip̄m audite. Et spūs sc̄t. i te i colūbe specie descendēs te eē vnū cū p̄re 7. idē i. St̄tātia declarauit. Tu bone Jesu p me crucis tā grādīs i tuo qd̄ cerno p̄is corpore supulisti supplicium: vt mortē quā meis icurrerā flagitijs iterimeres: 7. aīas atiquoz q̄s dudū diabolica negritā infernalibus mansionib. detinebat incupares: 7. totā humanā naturā: q. cōtulerat i mortē p̄petuā: tuo cū ip̄o pacificato p̄re: ad vitā it̄miabile reuocares. Tu es vita vital 7. amabil: atq. iocūda. M̄taq. alia addidit vba mysterij deuotissimis plena: q. b. finitis vir dñi gl̄iosus sacm̄ suscipiēs ad frā supm. redijt. Deū man. i modū cruc. sup. p̄ctus tenēs Symeōis p̄p̄be vaticiniū decātauit. Quo finito apparēte luce qdā mirabili: ex hac vita miguit. Elaborē itaq. oēs vt cū oī deuotōe quā possū facis h̄ frequētē: vt sic meremur i h̄ seclō p̄ticipes fieri vīne gr̄e: 7. i futuro sēpitne gl̄ie: i qua videbim. deum sicuti est: qui viuit 7. regnat p̄ omnia secula seculoz. Amen.

Dominica oliuaz i mane de stem
ptu mudi: ad que nos xps rex regu i
duxit vbo pif 7 ex. **Sermo. 62.**

Ecce rex tuus venit tibi. ma
suctus sedes sup asina. Scri
baf hec vba Matb. zi. c. 7
euagelio hodierno. Inuigiladu e: ac
accuratiss. me ab oib nobis: ne decu
piamur a blanditijs pditoris mudi.
Allicit equide nos apparati suauita
te: dulcis armonia bonoz teporalium
Cui si pberim aures metis: imemo
res facti glie celestis: ruem i pelag
vastissimu inferni tenebrosi: sicut illi q
syrenaz cat no curat euitare. De q
bus sic dicit Hiero. ad matrem 7 si
liam i galijis comozates. Narrat ge
tiliu fabule cantibus syrenaz nautas
i saxa precipit: s. 7 ad Orphei cytha
ram. arbores. bestiasq: vt silicu dura
mollita. Dic 7 ipse Hiero. in plogo
Josue dicit. Nos ad patriam festina
tes mortiferos syrenaz cat surda de
bem aure pertrāsire. Propsea salua
to: noster in oi vita sua verbo parit
7 ex cotene mudi nos docuit. Pro
cuius cotēptu hac die mansuet 7 i
nulis sedere voluit super asinam. Et
qm rariss. mi sut qui eius exemplū se
quantur: f. laresq iueniuntur dilcto
res q cotēptores mundi. Idcirco in
presenti sermone de mundi contēptu
dicemus: notabimusq tres pncipales
rōes quare sit cotēnedus.

Prima rō dī diuine ordinatōis.

Secunda finalis cōsumationis.

Tertia maligne cōditōis.

Mundus cotēned est: eo q de
ita ordinauit: 7 de cā pductiua mun
di 7 tpe ac vnitare. **Capitulum .i.**

Prima rō quare cotēnedus
est mundus dī diuine ordinatōis.
Ordinauit. n. de vt hō
diliget ipsū deū sumū bonū. nō autē
mūdū. vñ magi sniaz. i. di. z. li. ait. se
cit deus rōale creaturā vt sumū bō
nū itelligēt. itelligēdo amaret. aman
do possidēt. possidēdo frueret. S. p
hui ptis plenioze itelligētia tria sūt
de mūdo declarāda. **Primū** dī cali
tas. **Secūm** teporalitas. **Tertium**
vnitas. **Primū** declarā dū dī cau
salitas. vtrū. s. causa efficiēs pductiua
fuerit ipse deus. Et circa hoc sūt tres
opiones. **Prima** pboz: qui nescieret
itelligē quō aligd fieret ex nihilo. idō
sūt multa falsa de mūdo locuti. sicut
p. de Democrito 7 Epicuro. Qui ut
Lactātius ait i. i. di. iiti. dix. rūt oīa
fortuitu esse facta. Cōi quos licz ali
pbi dixerūt mūdū esse factū: vt p. p
de celo 7 mūdo: 7 2° mathau. tamen
errauerūt aliqui asserētes illd factūz
esse a deo de sui essētia. S. b. positio
sequētib p. bis apparuit iprobabilis
q. deī eētia nobilissima 7 oīo iuaria
bilis fiet cozpalū 7 variabiliū mā: q
de se ē ipsecta. nisi pficiat p formam.
Anaxagore aut opinio fuit vt dicit
Arl. i. physicoz. 7. z. de aīa. 7 in. i. de
gnatōe: q. mūd erat fact ex pncipijs
existētibus. s. mā 7 forma. Sed for
me latebat i materia anteq it. lled
illas distingueret. Platonici vero po
suerūt mūdū ex pncipijs existētib
materia 7 forma: sed materia polue
runt per se 7 formas separatas. Tha
les milesius: vt refert Lactātius li. i.
di. iiti. dixit deū ex aq cūcta formasse
vnde materiam rei ū posuit i humore

7 pncipiū causāq nascēdi cōstituit i
deo. Emitto quid seferit Crisippus:
qd Eleatis qd zano: qd Empedocles
7 ceteri q io errauerūt: q nescierūt
cotēplari oipotentiā dei: q ex nihilo
pot facē aliqd. Un ex nihilo creauit
angelos: ex nihilo mā m pma: ex nihilo
creat aīas nfas. Propterea dicit
magi di. iz. z. li. Create est de nihilo
aligd facē. Hoc aut nos itelligim ex
reuelatōe dei facta Moyi eximio p
phetaz: q i pncipio Gen. ita scripsit.
In pncipio creauit de i. ex nihilo p
duxit f. glo. celū 7 frā. Ex q de phis
dicit illd Lactātiij i. i. di. iiti. Omis
s terrēis hi p. b. auctōitatib nihil cer
ti asserētib: aggrediamur viā redā:
quos egdē si putare sat. idoneos ad
bū viuēdū duces cē: 7 ipse seqrer: 7
alios vt sequerēt hortarer. S. cum
magna se deccratōe vīdeat. scūq
ipi. plerūq discōdēt: apparz coz iter
nēq ēē dīctū. Sigde sibi gq: vt ē
libitū pprias vias ipresserūt: cōfusio
nēq maxīma ingretibus veritatē re
liquerūt. Nobis aut qui faci religio
nis accepim cū sit veritas reuelata
vinit oēs vtriusq serus sine ullo di
scrimie ad celeste pabulū cōuocamus
hec ille. Sileat g p. b. 7 errorib suis
circa pductōez mudi iponat iā sinez.
Proptio ē hēticoz. Nā manichei vt
memorat Aug. i. li. de nā boni. Po
nētes duo pncipia: vnū. s. deū oīz iui
sibiliū. Aliud diabolū oīz vūsbiliū:
dixerūt mūdū istū vūsbilē factū fuis
se atq pductū a diabolo tenebraruz
pncipe. Hāc aut hēresis pditissimā co
nant ipi pbare. auctōitate. rōe. 7 exē
plo. Auctōitate cōcēdūt pbare. d.

Diabolus. i scriptur. vocat pnceps
7 deus mudi hui. Un Joh. 12. rps
ait. Nūc iudiciū ē mundi: nūc pnceps
mudi huius euict foras. Et Joh. 13.
Venit. n. pnceps huius mudi: 7 i me
nō hz quicq. Et de se. Joh. 19. Pila
to dixit. Regnū meū nō est de h mū
do. 2° arguit manichei rōe sic. Nul
lū malum est a deo. q vt hēf Gen. i.
Uidit deus cūcta que fecerat: 7 erat
valde bona. Et Dio in li. de di. noi
bus. ait. A sumo bono nō egreditur
nili sumū bonuz: sed mūdus ē malus.
g nō est a deo. Q aut sit malus patz:
q si esset bon: esset diligēdus: q fm
Dionysiu vbi supra. Bonū est nālif
diligibile: sed oīs pdicat mūdū fore
cotēndū. Unde Joh. i. cano. z. c. ait.
Nolite diligere mundum: neq ea q i
mūdo sunt: q si quis diligit munduz
nō est caritas patris in eo. Et Jaco.
.4. scribit. Adulteri an nescitis q ai
cicia huius mudi inimica ē deo. Qui
cunq g voluerit amicus huius seculi
esse: inimicus dei cōstituetur: Et Jo.
.7. de mundo xps dixit. Non potest
mundus odisse vos: me autē odit: q
testimoniū phibco de illo: q opa ei
mala sūt. Tertio superiducūt mani
chei ad suū errorē cōfirmādū exēplū
qd Matb. recitat: 4. c. qn oīdit dia
bolus xpo oīa regna mundi pmittēs
se ea illi datuz: si cadens adorassz eū
g videtur q ipse erat domin mudi:
sed certe mētiantur manichei: 7 scri
pturas corūpūt: vīstrabūtq a veri
tate sensus. Quoniā vt ait magister
hystoiaz scholasticaz i pncipio Ge
nes. 7 Alex. i. z. sūme. 7 Bon. 7 Ricā.
di. i. z. li. Mūdus i scriptura mltiplr

accipi cōfuevit. Nā aliqñ accipit pro deo: aliqñ p oī creatura seu oī creata natura. aliquādo p ipso hoīe. aliquādo p vita prefēti. aliquādo pro vitiosa vita maloz. Probaf hec acceptio multiplex satis clare. Nā Joh. i. dicit de vbo dei. In mūdo erat. i. i patre fm Aug^o. Et mūdus p ipsū factus est. i. oē qd reperit sine in celo: siue i terra. Et mund^o. i. hō. Eū. s. vbu icarnatū nō cognouit: qd didū ref. r tur ad iudeos. Et hō itelligat no mine mūdi p3 per illd qd dicit Jo. 3. Sic deus dilexit mūdū: vt filiū suū vnigenitū daret: vt oīs qui credit i illū nō pereat: s3 hēat vitā eternā. Et etiā mūd^o accipiat p vita piti p3 in vbis xpi. d. Joh. 16. Exiui a pte 7 veni i mūdū. itez reliquo mūdū 7 vado ad pīem. Et mūdus accipiat p vita maloz 7 iniquoz hoīum colligitur ex vbis xpi Joh. 15. discipulis. d. Quia de mūdo nō estis: sed ego elegi vos de mūdo: ppterca odit vos mūdus. Diabolus itaq; dicit pnceps mūdi: nō q ab ipso mūd^o creat^o sit: s3 qz ē oīum maloz caput fm illd Bre. 16. mo2. Caput iniquoz diabolus ē. 7 hoc modo mūdus dī malus: 7 merito odiendus atq; spernendus. Explicauit hoc ipsū Joh. cū sbdidit i auctoritate pallegata. Nolite diligē mundū. 2c. Oē qd ē in mūdo concupiscētia carnis est: 7 concupiscētia oculoꝝ 7 superbia vite. Dī itaq; diabol^o pnceps maloz rōe p̄tada. Et a Paulo uocatur deus hui^o seculi nūcupatiue. sicut ab codē Phil. 3. Saloz venter dī deus. Et p h vīctā satī. sufficēter rūsū est ad auctoritates: ac rōem quas

Manicheus induerat. Ad exēplū vō dicimus q; diabolus qñ pmittebat xpo mēdaciū loquebat. Uoluitq; vtiq; decipere cū mēdacio suo: sic decipit in paradiso terrestri pmos homines: 7 quottidie decipit sibi credētes. ppta Joh. 8. xps de ipso dixit. In veritate nō stetit: qz veritas non est in eo. Cū loquit mēdaciū ex ppiis loquitur: qz mēdax est 7 pater ei^o. Stēt q̄ cōfusi manichei cum diabolo pte suo: 7 de mūdi pductōe amplius nō loquāt. Tertia ē opinio vera sanctorū q; mūdus est in esse pductus a deo: qua ecclia i simbolo apostolorū p̄dicat. d. Creator ē celi 7 terre. Et in simbolo patrū factorem celi 7 terre ui. om. 7 iui. Que vitas colligitur ex vctis scripture vtriusq; testi. Un sapiēs ecclē. i. ait. Unus ē altiss^o creator: oipotēs rex metuendus nimis. Et Judith. 12. Bndictus deus q; creauit celū 7 terrā. Et David i psal. 88. Tui sunt celi: 7 tua est terra. orbē terraz 7 plenitudinē tu sūdasti: aquilonem 7 mare tu creasti. Et Isai. 48°. Ego primus 7 ego nouissimus. Manus mea sūdauit frā: 7 dextera mea mēsa est celos. Et Joh. i. Omnia per ipsū facta sūt. Et Eph. 3. In deo qui creauit oīa. Et col. i. In ipso condita sūt vniuersa que sūt in celo 7 in tra: vībilia 7 inuisibilia. Et Hebrē. i. In initio tu die terrā sūdasti. 7 opa manū tuaz sūt celi. Et ad 1. 4. Die tu fecisti celū 7 terrā. Et. 17. Deus qui fecit mūdum 7 oīa que i eis sūt. Et apoc. 10. Iurauit per vinētē in secula seculoz: qui fecit celū 7 terrā. Hoc isap vt pmissū ē pbi q̄ plures cōfirmant:

licet in modo pducendi deficiāt. vñ Lact. li. i. di. in. i. Ophē inquit vetuissim^o portaz deū vez 7 magnū primogenitū appellat: eo q; an ipsū nihil sit genitū: sed ab ipso sūt cūcta gūata. Et Macrobius li. i. de sōnio Scipionis ait. Deus qui prima cā est: uocat vnus oīum que sūt: queq; vidēt esse pnceps 7 origo est. Et vt inq; Aug^o li. xi. de ci. dei. exceptis ppheticis vobus mūd^o ipse ordinatissima sui mutabilitate 7 mobilitate: 7 rez oīum pulcherrima specie: quādamō tacite: 7 factū se esse. 7 nūi a deo ineffabiliter atq; inuisibiliter se fieri potuisse pelamat. Et idē li. io. cōfē. Interrogauit de deo meo celū. solē. lunā. 7 stellas. 7 rīderūt. Neq; nos sum^o qd qris. Et dixi oibus que circūstāt foris carnis mee. Dicite de deo meo aliqd 7 exclamauerunt voce magna. Ipse fecit nos. Interrogatio mea: intētio mea: 7 rīto eoz species eoz. hec ille. Et qbus oibus cōsiderare debem^o q̄ admirāda sit sapiētia creatoris q̄ timēda 7 venerāda potētia: que laudāda ac bndicēda bonitas: que nobis fiunt notissima dum inspicim^o mūdū istū ab illo productū de nihilo: i quo oīa sūt ordinatissima 7 nihil est superflū ac dīminutum. Secundū de mundo declarādū dicitur temporalitas. Et hic vidēdū est vtrū mūdus fuerit a deo p̄duct^o ex tēpore: aut ab eterno. Et qbusdā vīsu ē Aristotelē tenuisse q; mundus fuerit ab eterno: ppterca q; primo physicoꝝ dicit q; materia est ingēta. Et i pmo de celo 7 mūdo q; celū ē ingēitū: 7 nullū ingēitū incipit esse. q̄ vniuersitas

rez nō incipit ēē. Prop̄ta Boñ. i. di. 2. li. ait. Excellētior inter p̄bos Aristoteles fm q; facti ei imponāt: 7 cōmētatores exponāt: 7 vba eius p̄cedūt in hūc errozē dilapsus fuit. Qui datū moderni dicit illū nequāq; fensisse neq; intēdisse pbare q; mūd^o oīo nō ceperit: sed q; nō cepit motu nāli hec Boñ. Et sanctus Tho. q. 4. 5. p̄metis dicit. Nō pōt p̄bri demonstratiue mundū sēp fuisse. nec rōes quas ad hoc Ari. inducūt sunt demonstratiue simp̄r: sed fm quid: ad cōdicēdum positionibus atiquoz ponētū incipe fm quosdā modos i veritate ipollibiles. Et q; ita sit apparet ex tribus.

Primo q; tā m. 8. physicoꝝ: q; in primo de celo 7 mūdo premitit q̄sdam opiones. vt Anaxagore 7 Empedoclis. 7 Platonis. cōi quos rōes cōdiditorias iducit 2° q; vbiūq; de hac materia loquitur inducit testimonia antiquoz: q; non est demonstratiue: sed persuadentis. 3° q; expresse dicit i primo thopicoꝝ q; qdā sunt pblemata dialetica: de quib^o rōes nō habem^o: vtrū mund^o sit eternus. Et cuz pbat materiā ingēta h̄ facit ideo: q; materia nō habet subiectū de quo sit 7 sic pbat celū ingēta: q; nō habet subiectū ex quo generet: ideo materia 7 celū nō inceperūt p gūationē: vt qdā ponebat. Sed quicqd Ari. sēferit 7 ceteri p̄bi de eternitate mūdi a nobis puifaciēdū est: qm̄ scriptura sacra testat mundū non fuisse ab eterno. Un puer. 8. Sapiētia dei deus dei filius cū patre eternus 7 cū spū sancto ait. Dns possedit me in initio viarū suaz: anq; quicq; facēt a pncipio. ab

eterno ordinat^{us} sum: et ex antiquis antequam
terra fieret. Ipse adhuc Jesus bñdi-
ctus deus incarnat^{us}. Job. 17. inquit.
Pater clarifica filium tuum claritate qua
habui antequam mundus fieret. vii. apte inu-
it mundum ab eterno non fuisse. Rō autē
est fm Tho. vbi supra. Quia volun-
tas dei ē cā rerū: vt nō. de cōse. di. 2.
in. c. reuera. 7. c. oia. Sic igitur necesse est
oia esse sicut necesse ē deū velle: cū ne-
cessitas effectus ex necessitate cāe de-
pendeat: vt dicitur. 5. metaphy. Absolu-
te igitur loquēdo nō est necesse deū aliqd
velle nisi seipsū. Vñ nō ē necessariū de-
um velle qd mundus temp fuerit: s3 eate-
nus mundus ē qten^{us} deus vult ipsū eē
cū eē mudi ex dei voluntate depende-
at sicut ex sua cā. Et si dicat cur deus
nō cōdidit mūdū antequam cōdēt. Rñdet
Aug^{us} li. i. sup. Gen. cōm manicheos: qd
noluit. Et si adhuc petat cur noluit
Adhuc rñdet qd non possu^{it} assignare
cām volūtatis dīne: qd tūc esset dare
aliquid maius volūtate diuina: qd ē
falsū. Ideo Magister sen. i. di. 2. li. ait
Volūtatis dei cā querēda nō ē. Tūc
igitur deus mūdū pduxit cū voluit. 7. sibi
placuit: qd est. cōfirmat Macrobius
li. 2. de sonio Scipionis. d. Quis nō
hinc estimet ipsū mūdū cepisse. 7. nec
lōgā retro ei^{us} etatē cū ab hinc vltra
duo retro ānoꝝ milia de excellētū re-
rū gestaz memoria: nec greca quideꝝ
extet historia. Nā sup. Nīnū nihil i li-
bros pēlaz redactū ē. Si. n. ab initio
imo antequam initū fuit mūdus. cur p inu-
merabiliū seriē seculoz nō fuerit cul-
tus: quo nūc vtimur iuct^{us}: nō littera-
rum usus: quo solo fulcitur eternitas?
Quisimodi oia vidēt^{ur} eternitati rez

repugnare. dū opinari nō faciūt cer-
to mūdi pncipio paulati singula qd
reperisse. **M** de mūdo declarandū
dicitur vnitas. Circa qd querit vtrū mū-
dus sit vnus aut plēs. Et h3 Anaxa-
goras 7 Democrit^{us} dixerit esse inui-
tos mūdōs: tñ scriptura mūdū noiat
in singulari. qd vnus ē 7 nō plēs. Rō
ē fm Tho. vbi sup. Quia vnus ē or-
do in reb^{us} creatis existēs: ppterā mū-
dus dicitur vnus vnitate ordinis. **M**
qdā ad alia ordinat^{us}. Nā quēquā sit
a deo: ordinē hñt ad inuicē: 7 ad ipm
deū. Quare necesse est qd oia ad vñū
mūdū pteat. Sic Ari^{stoteles} xi. metha. Ex
vnitate ordinis in rebus existēt. con-
cludit vnitatē dei gubernatis. fecit igitur
deus vñū mūdū: licet cōstet ex diuer-
sis distinctisq; partib^{us} 7 naturis. oīum
vero que sūt finē voluit esse hoīez ra-
tionale fm illud pbi. Sum^{us} quodā
modo finis oīum eoz que sūt. Dicit tñ
Boñ. i. di. 2. qd homo dicit finis s3 fi-
ne. Sed de^{us} est finis pncipalis 7 vlti-
mus: qm oē oīū oēm motū: oēm qd
operatoꝝ cuiuscūq; create nature de-
us ad vsū hoīs deputauit. Illi nanq;
seruiūt elemēta obsequiū celestia eoz
pora. 7 assistūt ad custodiā āgeli. Et
cur ista nisi vt oia diligāt benignissi-
mū deū: qui nō ideo fecit mūdū ad ho-
minis vsū vt inde ipse vtēneret: s3 po-
tius vt ab hoīe cognosceret 7 ama-
ret. ppf tot exhibita bñficia? O igitur
īgratissima aīa que creaturā i amo-
re pponis creatori tuo: bonū sūmū 7
īcreatū negligis atq; spernis p bono
vilissimo 7 creato. Nō sic aīa pecca-
trix: nō sic. Euigila 7 suscipe celū vtē-
plare ibi deū creatorē bñfictōrem 7

glificatorē tuū tibi dicētē atq; clamā-
tē. Noli diligere mūdū: dilige me qui
illū ad te tā ordiate creauī. Noli me
obliuioni tradere. Noli p momēta/
nea dilectione pdere eterna gaudia.
7 obligare te ad eterna supplicia.

M mūdus est cōtēnēdus: qd finief
7 cōsumabif: 7 quid cognosci potest
a nobis de h^{uius} finē 7 cōsumatōe. Ca. 2.

Secunda rō qre cōtēnēd^{us} est
mundus dicitur finalis cōsuma-
tōis. Hēbit nāq; mund^{us} iste
cōsumationē 7 finē: nec durabit sēp
Ad cuius clariōz itellectū i hac pte
circa tria dubitare cōtigit. Primo
circa notitiā gñalē. **Q** circa notitiā
certitudinalē. **Q** circa notitiā conie-
cturalē. **M**io cōtigit dubitare de
fine mūdi circa notitiā gñalē. Utz. s.
in gñali cognoscere possu^{it} 7 scire qd
mūdus hēbit finē. Et rñdeo qd sic. eo
qd sādte scripture: oēs qd vocat. id tenēt
7 cōfitectur. Vñ Jo. i. ca. e. z. ait. Trā-
sit mūdus 7 cōcupiscētia eius. Et. i.
cor. 7. Pau. ait. Preterit figura hui^{us}
mūdi. Et xps Luc. 21. 7 Marci. 13. 7
Math. 24. Celū 7 terra trāsbunt.
Et David in psal. Opera manuū tu-
arū sunt celi. Ipsī peribūt: tu autē per-
manebis: 7 oēs sicut vestimētū vete-
rascēt. 7 velut amidū mutabis eos:
7 mutabūf. Et sapiēs eccle. 3. Oīa
tēpus habēt: 7 suis spatijs trāseunt
vniuersa sub sole. Et Aug^{us} i. q. noui 7
veteris testamēti. 7. iz. sup. Gen. ad
litterā. Inconueniēs est mūdū eternū
dicere: quē cū videm^{us} passioi sibiectū
7 per singlā senectute deficē credi^{us} 7
fui. Et Hie. in mor. exponens illud
Job. 14. c. Nō resurget homo donec

alteratur celū. 7 nisi hui^{us} mundi finis
aducenerit. Humanū genus a somno
mortis nō euigilabit. Sed possit ali-
quis arguē cōtra ex dictis pboꝝ 7
etiā sādtoꝝ. Nā Plinius li. i. histozie
naturalis ait. Mūdū minime eē cre-
di par est eternū imēfū neq; genitum
neq; iterituz vnq;. Et Ari. li. i. de pla-
netis. Mūd^{us} totalis est ppetu^{us} sēpit-
nus: nec cessabit vnq; gnari aīalia 7
plātas 7 oēs suas species. Et idē i. z.
de generatōe. Sēper cōtinua erit ge-
neratio 7 corruptio 7 nūq; deficiet.
Ric. etiā in. 4. 43. di. dicit qd fuit opi-
nio quorūda pboꝝ: qd cū oia nālia p
influctiā eoz celestiu disponant^{ur}.
qñ oēs partes celi redibūt ad primū
sue creatōis locū: tūc oia gnabilia 7
corruptibilia eadē numero que ante
fuerāt reuertētur. Et hoc p naturaꝝ
vniuersalē: que sicut dicit Avicen. i. 6.
meta. est vtus infusa i sūstātiā celo-
rū gñernās vniuersitatē gnationū.
Illa autē celi dispositio erit in cōplem-
to. 37. milū annoꝝ ab illo istati quo
creatū ē firmamētū. Hāc vō opio-
nē deridēdo cōmemorat Aug^{us}. iz. de
ci. dei. c. 13. d. qd qui sic tenuerūt pite-
bāf Platonē itez lecturum i achade-
mia: eadēq; futuras scholas: illosq;
pboꝝ qui antequam fuerūt. Verūm oēs pbi
qui de mūdi eternitate loquunt^{ur}: aut
ex parte antequam: aut ex parte post. vt igitur
Aug^{us} 9. c. p̄fati li. iz. dicūt qd putant
nō qd sciūt: Et cōm ponētes ānoꝝ re-
rū illā reuolutōem sup dicto. c. 13. in-
quit. Absit vt nos ista credam^{us}. Se-
mel. n. xps mortuus est pro peccatis
nris. surgēs autē a mortuis iā nō mo-
rit^{ur}: mors ei vltra nō dñabitur: 7 nos

post resurrectionem sepe cum domino erit.
hec ille. Sicut tamen nonnulli obiciunt ex
dictis sacre scripture. Nam eccle. i. di.
Generatio perierit et generatio adue-
nit: terra autem in eternum manet. Et de so-
le luna stellis ceterisque celestibus corporibus
David psal. 148. ait. Statuit ea in ete-
rnum: et in seculum seculi. quod non deficiet: et ex
consequenti mundus durabit in eternum:
et sepe erunt terra. clemens. et celestia
corpora. Cui obiectum rursus possu-
m ex dictis Scoti in. 4. di. 43. q. 1. ratio
ne ad secundum argumentum: cum quo deor-
dat ceteri theologi in. 4. di. 48. Dicit
magister quod mundus potest considerari dupliciter
scilicet quantum ad suam substantiam suam essentiam:
et quantum ad suas operationes. Mundus
ergo manebit quantum ad substantiam: sed non quan-
tum ad operationem. Unde Ric. dicit quod ces-
sabit motus corporum celestium: quod ut habet
apoc. 10. angelus iuravit quod tempus am-
plius non erit: sed impossibile est esse mo-
tum sine tempore. ergo motus celi cessabit non qui-
dem per naturam: sed per voluntatem intel-
ligentiarum moventium obedientium volunta-
ti creatoris in desinendo moueri: sicut
ex amor: cuius modo sibi obediunt in
mouendo. quapropter conveniunt a philo-
sopho. scilicet meta. di. Ca. prima movet in ratione
amati et desiderati. Si tamen philosophus in suo
verbo sanus habuit intellectum. tunc autem pla-
cebit creatori ut apostolus intelligente cor-
pora celestia non moveant: quod tunc habet
bis finis motus corporum illorum. Intelli-
gentie enim movet illa corpora ut per mo-
tum eorum fiat renovatio influentiarum: et
conterperantia: que requiritur ad genera-
tionem et corruptionem quousque impleat
numerus electorum. Quod autem quod per aliquem
finem movet illo sine hinc: rationabile est

quod ab illo motu quiescat. Tho. etiam in
4. sum. contra gentes. c. ultimo ait.
Quia omnia corporalia quodammodo sunt
propter hominem: consumato electorum nu-
mero necesse est ut totius creature cor-
porum status immutetur et congruat statui
hominum qui tunc erunt. Et quod tunc homines
imcorruptibiles erunt a tota creatura
corporea tollentur generatio et corrup-
tio statim. Et sic non germinabit am-
plius terra. non abulabunt in silvis ani-
malia. non volabunt aves in aere. non fiet ui-
cissitudo temporum. non alteratio diei et
noctis. non videbunt homines inhabitare
terra. non reperient civitates castella et
oppida. non edificia. non agriculture. non
exercitia et artes. non erunt domus princi-
patum et regna. Si autem quereret. ergo quid
erit? Rursus quod in fine seculi omnes homines
mouentur: et omnes postea resurgunt. Exur-
get autem flamma consummationis: et diluui-
um ignis super illud probet. Ignis autem ipsum
precedet. Et de illo dicit glo. sup. z. c.
2. Thesal. et Beda in glo. sup. secunda
Petri. 3. c. Quod tamen accedet quantum aqua
diluvii fuit altior: super omnes montes ter-
re. Et licet aliqui voluerint concedere quod
diluvium illud fiet naturaliter: eo quod illius
ignis generatio erit naturalis: quod virtute
ignis clemens et corporum celestium generabi-
tur in materia terrestri aquea et ae-
rea. Et allegat Seneca in li. de quibus
naturalibus. et Aristoteles in li. de quibus
Dicit Empedocles arsuram esse terram
cum universa sidera conveniunt in signo
canceri: et universalem inundationem fu-
turam cum eadem turba siderum conveniunt in
capricornio. Unde Ric. in. 4. dicit quod sic
purgatio mundi per aquam diluvii fuit
supernaturalis ad purgandum mundum de

hominibus malis. sed quod manifeste innuit
textus sacre scripture: ita et illi ignis pro-
ductio erit supernaturalis: nec est inconveniens
quod eius productione precedat vehementer lic-
titudinis naturalis generatio illi ignis productioni
concordans. non tamen sicut dispositio neces-
saria: sed congrua. Quare autem prima pur-
gatio mundi fuit per aquam et secunda erit
per ignem. Dicit Bon. 47. di. 4. Quod ratio est quod
sic in principio ardor regnavit concupi-
scentie: sic in senectute mundi frigus avari-
tie. Refrigeret enim caritas multorum. et
id quod purgatio dicitur fieri per contrarium sicut
purgatio arduis concupiscentie facta
est per aquam. sic et purgatio frigoris ma-
litie et avaritie fiet per ignem. Per resurrectionem
vero erit per alicuius dei dies longis-
sima iocundissima atque leta: quod nunquam habet no-
tam: quod quidem omnes electi cum anima simul et
corpore coregnabunt. hic cum christo. Pro-
danatis autem reprobis fiet nox amara
et tenebrosa: que per infinita secula pro-
trahet in qua nunquam deerunt luctus. ge-
mitus. suspiria. et vere. quod et ipsi cum
anima simul et corpore tremendas penas
inferni luctent. Quod et tunc dubitare cir-
ca notitiam certitudinali. utrum possit
aliquis certitudinaliter scire quantum tempus
sit usque ad consummationem seculi. Et ri-
det Ric. 47. di. 4. quod non: quod ut tactum
est superius consummatio seculi non dependet
a causa naturali: sed a voluntate divina. Ideo
christus dicit Mat. 25. Nescitis diem neque
horam. et Marci. 13. De die autem illa et
hora nemo scit: neque homo neque angelus ce-
lorum: neque filius. Et secundum Augustinum sumitur
hic filius per capite ratione membrorum. et non
ratione persone: quod christus novit omnia
omniumque sciam habuit. ut dicit in. 3. sen. sed
nulli membro suo declaravit quod diu erit

mundus duraturus. Sic Luc. 12. dixit.
Estote parati: quod qua hora non puta-
tis filius hominis veniet. Et Marci
13. Videte vigilate et orate: nescitis enim
quod tempus sit. Tertio et tunc dubita-
re circa notitiam coniecturali. Utrum scilicet per
coniecturas aliquas possit quis asserere
modico tempore mundum fore duraturum
et quodam dicitur quod sic inducentes suo mo-
do tres principales coniecturas. Prima est
etatem antiquitatis. Dicit enim etates mundi
etati hominis comparari: quod Augustinus sentire
videtur super Jo. 7. 22. li. de ci. dei in finem.
Sicut ergo sex sunt etates hominis. et i sexta
non potest diu vivere. ita ergo i sexta etate diu
durare nequit. Quia etas hominis est in
fata: que durat usque ad septimum annum
2^a est pueritia usque ad 14um annum.
3^a est adolescentia usque ad 25um annum.
4^a est iuventus usque ad 50um. 5^a est
senectus usque ad 80um. 6^a est decrepitas
usque ad mortem. cum autem ad illam pervenit: iam
certus est quod mors non multum tardabit.
Et licet quod senes confortentur seipos vi-
cant quod adolescenter etiam moriuntur allegan-
tes illud dicitur Lullij in li. de senectu-
te. frustra sperat adolescens se diu vi-
durus. Quid enim stultius quam incerta pro cer-
tis habere: quam etiam illa etas multiplex quam
senectus mortis habet casus. facilius enim a do-
lescens in morbos incidit. gravius egro-
tat. tristius curatur. tamen urbana confuta-
tio huius etatis est quam facit facta Mar-
cella: de qua Hieronymus in epistola ad Prin-
cipiam ait. Obvata prius morte: viro quod
per nuptias septimo mense puata est. Cumque
ea cerealis Junodan iter consules nomen
est propter etatem et antiquitatem familie: et in
signe: quod marie viris placet consuevit.
vocoze corporis ac morum temperantiam

ambitiosus petet: suasq; longeu⁹ pol
licet diuitias. sed nō quali in vro-
re: 7 quasi in filiā vellz donatōes tuis
fundere. Albiacq; mater tam clarū
p̄idiū viduitate dom⁹ vltro appetet
Illa ridit. Si vellē nubē 7 non etne
me pudicit: dedicare: vtiq; marituz
querere nō hereditatē: Illoq; māda
te posse 7 senes diu viuē 7 iuuenes
cito mori. elegāter lu:it: iuuenis qdē
pōt cito mori: s̄ sine diu viuere non
pōt. hec ille. Si ḡ mors vicina ē sene-
ctuti. ḡ finis iminet mūdo iā senece-
ti. Est equidē p̄ia etas ei⁹ ab Adā
vsq; ad Noe. Secūda a Noe vsq;
ad Abrahā. Tertia ab Abrahā vsq;
ad Dauid. Quarta a Dauid vsq;
ad captiuitatē Babylonis. Quinta
a captiuitate Babylonis vsq; ad xp̄m
Sexta a xp̄o vsq; ad finē mūdi. Ex
ista aut̄ sexta etate fl̄: p̄rūt. 1466. an-
ni: q̄re videt q; paz ē illud qd̄ sup̄est
Sc̄da cōiectura quā assumūt alij de
p̄p̄nquitate finis mundi est Antixpi
vicinitas. Asscrūt. n. fm̄ p̄phetias an-
tixpm fore de primo ventuz. post e⁹
aduētū: nō multū durabit mundus.
Tertia cōiectura est peccatorū cōsu-
mata iniquitas. Refriguit quippe ca-
ritas multoz: 7 ex oi parte sup̄abū-
dat malitia: 7 ingrātudo occupauit
cūctos hitatores terre. Verūtū cū cō-
iecturis hi⁹ aut silib⁹ non audeo ego
affirmare q̄q; de vicinitate finis mū-
di sc̄q̄s in hoc Aug⁹ qui li. 18. de ci.
dei. c. 53. ait. Frustra annos qui rema-
nēt huic seculo cōputare ac diffinire
conamur: cū hoc scire nō ē nostrū ex
ore veritat̄ audiui⁹. Quos tū alij q̄-
dringētos: alij quingētos: alij et mil

le ab ascēsiōe dñi usq; ad vltimū ei⁹
aduētū pleri posse dixerūt. Quē ad
modū aut̄ quisq; eoz alitruat opionē
suā lōgū est demonstrare: 7 nō ē neces-
sariū. Coniecturis q̄ppe vtūf huma-
nis n̄ ab eis aliqd certū de scripture
canonice auctoritate p̄serf. Viuz vō
de hac re calculatiū digito resoluit:
7 quiescē iubet ille qui dicit. Non est
vstrū nosse tēpora uel momēta que
pat̄ posuit in sua p̄tate. hec ille. Qua-
re vt optime hac partē cōcludam oi
curiositate dimissa. dico q; satis debz
eē oib⁹ nobis: q; cito deficiet: 7 i bre-
ui rapiet nos violētissima mors. Tūc
ḡ nobis deficiet qm̄ vita presenti p̄-
uabimur.

Uterū ē mūdus: q; ē fals⁹
7 vanitate plen⁹: sicut apparet i cre-
plis eoz qui dilexerūt illū: 7 q; dile-
ctores suos ducit in dānatōes. Ca. 3.
Tertiu⁹ m̄yteriu⁹ sū tertiu⁹ rō-
q̄re cōtēnēdus ē mūd⁹ dicit
maligne cōditōis. Reperit
siquidē in hui⁹ mūdi tēporalib⁹ bonis
triplex mala cōditio. Prima dicit
falsitatis. Sc̄da vnitatis. Tertia
dānabilitatis. Prima cōditio bo-
noz hui⁹ mūdi d̄ falsitas. Sūt naq;
hec bona hui⁹ mūdi falsa nō vera: s̄ i
eis finis cōstitut: qm̄ ad veritatem
boni qd̄ nos beatos facē v3 requirit
exclusio ois mali: 7 cuiuscūq; cōtrarij
Sed in hac vita nullus cuitare pōt
labores. dolores. angustias. calamita-
tes 7 erūnas: quibus p̄mitur mor-
taliū genus. Ex quo Hier⁹ ad Heli
odouū de vita Nepotiani ait. Ubiz
luctus: vbiq; gemit⁹: 7 plurima mor-
tis imago. Et Boetius li. 2. de cōso.

Quis est ingt tā cōposite felicitatis:
vt nō aliqua ex parte cū itat⁹ sui q̄li-
tate rixet! Anxia. n. res est humanoz
bonoz cōditio. 7 que nūq; tota p̄ue-
niat: vel nūq; tota perpetua s̄bitat:
huic c̄sus eruberat: sed est sibi p̄do-
ri degener saguis. Hūc nobilitas no-
tū facit. sed āgustia rei familiaris in-
clusus mallet esse ignot⁹. Ille vtroq;
circūsus vitā celibē deslet. Ille nu-
ptijs felix: oibus liberis alieno c̄sum
nutrit heredi. Ali⁹ ple letaf filij filie
ve delictis mest⁹ illachrymat. Idcir-
co nemo facile cū fortune sue cōditōe
cōcordat. hec ille. Quare quasi p̄ mi-
raculo narrat felicitas. Q. Metelli:
de quo Valer⁹ li. 7. ru. de felicitate
ait. Q. Metellū nasci i o: be terrarū
p̄ncipē voluit fortuna parētes ei no-
bilissimos dedit: adicit animi ratissi-
mas votes 7 corporis vires: vt suffi-
cere laborib⁹ posset: vxozē pudicitia
7 fecūditate cōspiciā cōsulat⁹ decus
īperatoriā p̄tātē speciosissimi trium-
phi p̄textū largita ē. fecit vt eodem
tēpore tres filios cōsulares: vnū etj.
celoz: triumphalē vidēt. 7 quartū p̄-
torē: vtiq; tres filias nuptui daret: ea-
rūq; sobolē sinu suo exciperet. Hunc
vite actū ei⁹ finis cōsentane⁹ excepit.
Nā vltimo senectutis spatio defūctū
leuiq; genere mortis iter oscula: com-
plexusq; carissimoz pignoz extinctū
filij 7 gūeri humeris suis p̄ vrbē latū
rogo iposuerūt. hec ille. Sed rarissi-
ma sūt hi⁹ ex⁹. p̄p̄tea dixit Lucanus
felix qui potuit mūdi cuitare ruinas.
Quinimo audiūf oium regū: oium
p̄ncipū: oiumq; m̄gratoz sep̄ius de-
flēde q̄rele. Nec pōt aliquis diu per-

sistere qui tū clamet 7 dicat. Deu mi-
hi q; circūdiderūt me mala. Patz h̄ i
ex⁹ illo qd̄ Lull⁹ refert i li. de finib⁹
bonoz 7 maloz. Qd̄ et recitat Ua-
lerius de mutatoe moz 7 fortune. Et
Plinius i historia naturali: Polytra-
tes inquit Samioz tyrā⁹ adeo for-
tunā sibi obsegoā habuit: q; oia desi-
derata perficiebat. Ad moderādā
igif fortune inuidiā sup̄to i manu an-
nulo: quē p̄ciosū possidebat i mare ie-
cit: s̄ inopināte illū repēte recupauit.
Nā p⁹ dies paucos a piscatorib⁹ pi-
scis captus qui anulū sorbuerat tyra-
no donatus ē. Accidit tādē q; aduer-
sus Dariū psaz regē duxit exercituz:
7 q; Orūthes p̄fect⁹ Darij illum acie
fudēt: cepitq; 7 in sūmo magalensis
mōtis vertice suspēdi iusserit. Et reli-
ctus auib⁹ lacerādus: qui ubiq; miseris-
sime i terra vixerat: in acre miserie
expirauit. Quid de ifelicitate aliozū
referā: qui se beatos crediderūt. Le-
gatur historie qui vt plurimū illos in
felici dolorosaq; morte ac violētia ex-
tinctos esse describūt. Nin⁹ rex assy-
rioz qui bella finitimis itulit 50. an-
nis: vt refert Pau. Dorosi⁹ li. i. p⁹ de
uidā Asiā Scythiā 7 Zoroastrē dū
deficiētē a se oppugnat vrbē. sagitte
ictu iterijt. Baldasar rex Babilōis:
vt ait Josephus. io. antiq̄tatū li. ob-
sessa Babilone a Medis: 7 Persis
Dario. f. 7 Cyro int̄m venit in obliui-
onem sui: vt celeberrimū iniret cōiui-
um: 7 in vasis tēpli liberet. 7 oblect⁹
vacaret epulis: vnde i nocte captus
est 7 iugulatus. Cyrus rex psaz: vt
Dorosius vbi sup̄ commemorat: qui
Gangē fluiū in quo miles s̄meri⁹

fuerat in quadringetos. lx. alueos cō-
minuit: a Hamari Masagetarū re-
gina superat' occidit' xerxes ille rex
potētissimus qui sberit mōtes: vt
Diero' ait ad Heliodorū de vita Ne-
potiani: 7 maria cōtrauit: bello i gre-
cia infeliciter gesto cōreptibilis suis fa-
ctus: im Juitinū per Arthabanū pre-
fectū suū occidit'. Dari' vt comemo-
rat. Q. Curti' ab Alex. magno supe-
ratus a suis capt' apud Tharā oppi-
dū Parthie detētus in vehiculo ca-
thenus 7 cōpedit' aureis vulnerib' 9
confossus: 7 letaliter vlnerat' dimis-
sus: sicq' miserabil' expirauit. Alex.
mag' poit tot celeb. es: gloriofasq'
victorias. sbiedionē 7 vniuerie Aie
imo penē tot' o. b. s. p. Calādrū fi-
liū antipii is: vt. Q. Curti' dicit vne-
natus est. Nā Cassāder ille 7 Philip-
pus 7 Sola si es eius ministrare regi
solēbat: qui in potu illi venenū dede-
rūt: quo haulto fm Juitinū in media
potione velut tēlo cōfossus igemuit:
deportatusq' ē a cōuiuio semianimis
Mahuoli aut dicebant eū ebrietate
perire: qd' 7 Solinus sēst i li. de mi-
rabilib' mūdi. Cōtra quē ē Lulli' li.
.i. de diuinatoe. 7 Juitin'. 7. Q. Eur-
tius. Quarto itaq' die Alex. indubi-
tata morte scētēs tumultuantes mil-
ites: q' rex occidebat inlidij: pia orō-
ne sedauit: cunctisq' dextera porrigēf
eos osculatus ē. tadē moxif' āno eta-
tis sue. 33. 7 mēse vno cū regnass' an-
nis. 22. p. out p. 3. i. Mach. i. c. Romu-
lus fundator vrbis Rome: vt ponit
Tit' Liu' apud paludē capree tem-
pestate magna orta 7 tonitruis cir-
cūdatas nube nūsq' apparuit: 7 noie

Quirini iter deos cōsecrat' est. Ser-
uius Tullus sextus Romanoꝝ rex a
Tarquino supbo occisus est. Pyrr'
Rex Epyrotarū: qui Romanis bella
itūlit i fauorē Larcioꝝ: vntq' Ro-
mam vsq' pncitē a Romanis tadem
victus ad patriā rediēs fm Juitinū
Sparthanis indixit bellū: quib' reli-
ctis Argos inuauit vbi feruide: magi:
q' caute pugnās icu sariē muris ia-
cti mactat' est. Hannibal penoꝝ dux
qui ānis .i4. i Italia Romanos vtri-
ut: poitea i Aphrica a Scipione de-
uid' piugus: 7 dānat' exilio ad An-
tiochū magnū regē Syrie veniēs. ut
Juitinus meminit: q' a Romanis pe-
tebat: fugereq' nequiret: veneno ra-
ptum haulto: qd' mox regio sub gē-
ma ferebat iculū obijt. Sicq' ab his
qui ad eū pprehēdēdū missi fuerant
exanimis iuctus est. Pōpeus magni
Dompei genitor fm Hozo. iū fulnie
pcussus perijt. Pōpe' magnus filius
eius: qui. 22. reges orientales: vt ait
Hozo. i' supauerat: a Cesare deuict'
cū fugisset i Alcxādrā ad Ptolomeū
regē: cui teite Eutropio Pōpeus a
senatu tutor datus fuerat ppter iu-
uenilē etatē eius. cuiq' regnū sumā si-
de seruauerat: 7 paterna pietate re-
stituerat. conilio Theodoti fotini 7
Achille siue timore ne Pōpeus Ale-
xādrā occuparet: seu despecta ifelici-
tate eius: siue credēs placē multū vi-
ctoꝝi Cesari per Achillā pfectū regni
occisus ē. yloius aut dicit i. 4. li. Pō-
peus suo gladio trucidatus sb oculis
vrouis sue: liberorū. p suoꝝ moitur.
Cesar vt Suetonius narrat: mortuo
Pōpeio in eodē mēse: sed interiecti

dieb' quinges triumphauit. Pzio de
Galia 7 Britania. 2° de Egypto. 3°
de Pharnace 7 Pōto. 4° de Juba 7
Aphrica. 7 5° de Hispania. fuitq' illi
gloua multa in vsurpato iperio an-
nis tribus: 7 mētib' septē. Tadē Sa-
io Cassio. 7. M. Bruto cōtra eū vspi-
rantib' princeps orbis. 23. plagis cō-
fossus occubuit anno. 56. etatis sue.
Marcus Antonius nepos Julij Ce-
saris ex sorore Julia ab Octauiano
Augusto vid' in Alcxādrā ab eodē
Cesare obfessa fm Plutarchū gladio
se peremit vā ānū ageret etatis. 56.
Gaius Gallicula iperatoꝝ Roman'
tert' ab Octauiano sceleratiss' auar-
us 7 libidinofus: adeo vt duab' so-
roribus stupū intulerit: crudelis of-
fus est: vt hēf in cronica Martinia-
na cū regnasset ānis trib': mētib'. 10.
diebus octo. Nero iperatoꝝ quitus
ab Augusto: qui nat' ē pmissis pedi-
bus. vt scribit Plin' li. 7. historie na-
turalis vitiosus: auarus 7 lasciu' ab
vrbe fugiēs f3 Eutropiū. 22° āno eta-
tis sue. 7 imperij. i4. seipm infecit.
Domicianus iperatoꝝ f3 Suetoniū
7 Eutropiū a cubicularijs suis. 7. vlt-
nerib' occisus ē āno etatis sue. 26. 7
cū dedecore sepult' Heli' ptnar' ipe-
rator vulnerib' q'brūcat' ē. Mauri-
tius iperatoꝝ ob iuidiā occisus ē. cuz
iperasset āno vno. Antoni' iperatoꝝ
tertio iperij sui āno iterfect' ē a tum-
tu militari Rome cū mfe sua. Mari-
mianus iperatoꝝ cū iperasset ānis tri-
bus apud Aquilegia deserētib' eum
suis militib': cū filio suo adhuc puero
occisus est. Sordian' iperatoꝝ. 6°.

iperij sui āno postq' de Persis trium-
phauit veniēs Romā ppe vrbe: fran-
de Philippi occisus est. Deci' impa-
tor cū iperasset ānis duobus in bello
barbaro perēpt' est. Valeri' impera-
tor a rege Persarū deuict' est: 7 i ser-
uitutem reda. 3°. Nā q' dū vixit rex
eiusdē puicie pedē ceruicibus ei' im-
ponēdo: solit' erat equū ascēdē. Au-
relian' iperatoꝝ fraude sui serui oc-
cidit. Tacitus iperatoꝝ septio mēse
iperij sui sbita morte poccupat' est.
Probus iperatoꝝ sexto āno iperij sui
militari tumultu vcrat' est. Elar' im-
peratoꝝ fulmie perijt. Dioclitian' ipe-
rator veneno extind' est. Cōstatin'
filius Cōstatin' magni a ducibus fris
sui Cōstatin' perēpt' ē. Julianus apo-
stata a sacro Mercurio milite mira-
culose occisus ē. Valēs iperatoꝝ. 4.
iperij sui āno a Gortis i bello perem-
ptus ē. Et ne si oia hi' ex' dicerem'
tediū oziref i mētibus auditorū. Con-
cludm' breuif' q' cūcta h' seculi blādi-
mēta amar tudie sūt permixta. Nec
pōt hō ab illa se liberare p libito vo-
lūtatis sue. Nō. n. potuere p'dicti po-
tētes iperatoꝝes 7 reges euitare illā
cū oi potētia sua. nō valuerūt se ab il-
la defēdē viri fortes. Nō Antheus.
nō Hercules. nō Sālon. nō Hector.
nō Achilles. nō deniq' quilibz ali'. ne
guerūt et. 7 ipsi pbi cū pbia sua de-
clinare malignitatē seculi. Quinimo
passi sūt 7 ipsi icōmoda multa. psecu-
tiones. captiuitates. exilia. crutiatus.
7 dāna rerū pp' que oia merito mā-
dus ē puipēdēdus. Scōa cōditō
bonoꝝ hui' mūdi dī vanitas. Pōnto-
cni q' cūcta felicit' vltioꝝ eius ad

votū su: cederēt. tū vana sūt: caduca:
7 breuia: nullusq; pōt i illis diuti⁹ im
morari. Cū nāq; q̄ i mūdo sūt: cito i
breui dīcūt. Jō aut⁹ Hugo li. i. de aia
Dic mibi vbi sūt amatores mūdi: q
aū pauca tpa nobiscū fuerūt: nihil ex
cis māt nū cineres: 7 vermes: hōies
fuerūt sicut tu: comederūt: biberūt: ri
serūt: duxerūt i bonis apparentibus
vies suos: in pūcto aut⁹ veltenderunt
ad iērna. Hic caro eoz vermbus: il
lic aia eoz eternis deputat supplicij
donec rursus iēlici collegio colligati
sep̄ternis ioluāt incendij. hec ille.
Cui cōsonat Inia Baruth p̄ he. c. 3°
.o. Ubi sūt p̄ncipes gētū: 7 qui do
minatur sup bellias q̄ sūt lup terraz:
qui ludūt i aub⁹ celi: q̄ argētū thesau
rizat: 7 aurū in quo cōfidūt homies:
7 nō est finis acq̄itōis eoz qui argē
tū fabricat: 7 soll. citi sūt: nec e iuetio
opez illoz: Extermiati sūt: 7 ad infe
ros dēscēdūt. Dicite igit o amato
res mūdi. vbi sūt tot clari viri: qui re
putabantur beati? Ubi sūt reges As
yrioz. Bellus Nin⁹ Scmiramis Za
menus Arius Athalius Xerxes Ara
metres Dolchus Daleus Alchadas
Manuchus Mathalen⁹ Sper⁹ Ma
nulus Sparethus Aminites Polo
thus Polospari. Lāpredes Solozes
Mithreus Thātanes Thimicus Eu
pales Ostracnes Haxpes Sarda
napallus: qui regnauerūt cū tāta glo
ria: successiue s̄z Pau. Horoliū li. i. an
nis mille cētū. 60. usq; ad Sardana
pallū. Ubi sūt reges Persaz atq; me
doz. Rex Darius rex Cyrus Cambi
ses Xerxes Arthaxerxes 7 ceteri? Ubi
sūt reges Atheniēsiū? Cecrops Dia

uauus Amphitriō Erichthōn⁹ Pā
cleon Erichtheus Panchyon Egeus
Theseus Menestes Demofon Luchi
tes Ubides Themistes Melapus
Chodrus Archipus Thēsip⁹ Sabias
Magetes Digeni⁹ Agamestor El
chillus. Ubi sūt reges Lacedemōioz
Deralcheus Egis 7 Thetrat⁹ Labo
tes Doritus Agefēlicus Archilaus
Theletus Calchamenes. Ubi sūt re
ges Sicconiōz. Hēllipus Egialch⁹
Europs Thelcinus Apis Egialcha
Thelison Elgiorus Melapus Era
thus Oaitus Orthopolus Mara
tus Polybus Siccyon Innachus.
Ubi sūt Ptholomei 7 Pbaones: q
regnauerūt in Egypto. Ptholome⁹
pmus: a quo fm Iulianū alij dicit sūt
Ptholomei ppter claritatē nois ei⁹
Ptholomeus Philadelphus Ptho
lomens Evergetes Ptholome⁹ Phi
lopat⁹ Ptholome⁹ Epiphanes Ptho
lome⁹ Philometoz Ptholome⁹ phy
ton Ptholomeus Evergetes seruus
Ptholomeus Alexāder Ptholome⁹
Dionysius: Ubi sūt iudices 7 reges
iud. oruz. Moyses Josue Othoniel
Ayoth Sangara Delboza Barach
Bedeon Abimelech Thola de Jsa
char Hyar Baladices Jethe Abe
sa Deloica Abdō Sāsō Veli 7 Sa
muel. Hi oēs fuerūt iudices successi
ue. Regū at pm⁹ fuit Saul: p⁹ quē re
gnauerūt David Salomō Roboam
Abias Asa Josaphat Jorā Ochozi
as Johas Jobatā Amalyas Ozy
as Achā Ezechias Manasses Amō
Joachi Sedechias Aristobol⁹ Ale
xāder Herodes. Ubi sūt reges Latio
rū: Jan⁹ Saturn⁹ Pic⁹ Fraunus 7 La

tinus. Ubi sūt Reges Albanoz: quo
rū pm⁹ fuit Alcan⁹ Ence fili⁹: qui cō
didit Albā fm Titū Liviū cui succes
serūt postu⁹ Siluius fili⁹ eius sic dicit⁹
q; i silua 7 v̄eatōe nutrit⁹. Eneas fil
ui⁹ Latin⁹ filui⁹ Alba filui⁹ Egip⁹ filui⁹
Eapi filui⁹ Carpētus filui⁹ Tyberi⁹
q̄ suffocat⁹ i tyberi fluuio nomē dedit
Nā aū Albula dicebat Agrippa fil
uius Arēmulus Auētū⁹ p̄cas Amu
li⁹. Ubi sūt reges Romanoz: 1. prim⁹
Romulus. 2. Nūma pōpili⁹. tertius
Lullus hostilius. quart⁹ Anch⁹. qui
tus Tarquinus p̄iscus. sext⁹ Serui⁹
tullus. septimus Tarquinus supbus
Ubi tot gliosi senatores cōsules di
ctatores iudicissimiq; duces qui floru
erūt in orbe. Brutus Lucius Tarqui
nus Collatinus Spuri⁹ Cassius Co
riolan⁹ Cai⁹ flavius Lucius Uerigi
ni⁹ Lucius q̄ntus Cincinatus furius
Camillus Appius Claudius. Q. Ce
cilius Metellus Balcharicus Sci
pio alima Scipio aphricanus Scipio
emilianus Curius dētar⁹. Q. fabi⁹
Gaius flaminus 7 ceteri. Ubi sūt tot
iperatores qui ibi regnauerūt: quoz
aliquos i p̄cedētib⁹ noiaui⁹. Ubi
sūt tot sapiētes seculi p̄bi astrologi
historioz p̄bi oratores 7 poete. Ubi
Thales milesius Chylo lacedemoni⁹
Solon atheniēsis Periāder corinthi⁹
Pithac⁹ mithileneus Hyas p̄ciēne⁹
Pythagoras sami⁹ Plato Sōctes
Aristoteles Diogenes Anaxiales Ze
no Empedocles Epycur⁹ Anaxago
ras Democrit⁹ Heraclit⁹ Leucippus
Hypare⁹. hi oēs p̄bi. Haliabragel
Albumasar Ptholome⁹. hi astrologi
Hierony⁹ egypti⁹ Berosus caldeus

Manetham Sutorius Chalinicus
Dyodorus Possidonius Theon An
dronicus Aphricanus Tertulianus
Phrygius Dares Trogus Pompe
ius Iustinus abreuiator: ei⁹ Joseph⁹
iudeus Titus Linius. hi historioz gra
phi. Lysias Demostenes Thegeias
Cyreneus Anthiochus Ascalonica
Apollonius Nicomius Cicero Cato
censorinus. hi oratores. Ouidius Ju
uenalis Lucanus Virgilius Oratius
Terentius Persius Tibullus. hi poe
te Ubi sunt deniq; omnes quos etia
diebus nostris 7 vidimus 7 cogno
uimus: quos mundus tulerat in s̄bli
mi. Perijt certe memoria eorum cum
sonitu: vt ait propheta: 7 dominus
in eternum permanet. O q̄ cito que
repente euāescunt velut fumus: om
nia que in hoc mūdo credūt 7 repu
tāt bona. Qd cōsiderās Salomon
in. z. eccl. c. dixit. Magnificauī opera
mea. edificauī domos. plātavi vine
as. feci hortos 7 pomeria: 7 oleui ea
cuncti generis arboribus. Extruxi mi
hi piscinas. aquaz: vt irrigarē siluas
lignoz germinatiū. Possedi seruos 7
ācillas multaq; familiā habui: armē
taq; 7 magnos ouū greges vlt oēs
qui fuerūt aū me in Hierusalcm. Co
aceruauī mibi argētū 7 aurū 7 s̄bitan
tias regū ac p̄uiciāz. feci mibi cāto
res 7 cātatrices 7 delicias filioz ho
minū. Scyphos 7 vrceos i mīsterio
ad vina fundēda: 7 supergressus sūz
opibus omnes qui fuerunt ante me i
Hierusalē. Sapiētia quoq; p̄seuera
uit meū. 7 oia q̄ desiderauerūt oculi
mei nō negaui eis: nec p̄hibui cor meū
qn oī voluptate fruerē 7 oblectarē

se l'his que parauerā. Et hāc rat' sū
 partē meā si vterer labore meo: cūq;
 me cōuertissē ad vniuersa opera que
 fecerāt manus mee: et ad labores: i q/
 bus frustra defudauerā: vidi in oib'
 vanitatē et afflictionē spirit' et animi
 et nihil permanē sub sole. Quāta autē
 fuerit magnificētia et gl'ia Salomōis
 p3. Prio si cōsideret eius potētia: et
 diuitiaz copia: et fame claritas. ac de
 liciaz affluētia: Nā vt hēf. 3. Re. i. e.
 Uiuētē Dauid pfe et ipso iperāte et
 volētē vñt' fuit in Regē. et dixit ois
 populus. vnat rex Salomō. Et ascē
 dit vniuersa multitudo post eū: et po
 pulus canētū tib'is: et letantiū gau
 dio magno: et insonuit terra a clamo
 re eoz. Et vt dī. 3. Re. 4. c. Regnavit
 sup oēm Israhel: et erat i ditōe sua ha
 bēs oia signa secū a flumie terre Phi
 listini vsq; ad terrā Egypti offerētū
 sibi munera: et seruiētium ei cunctis
 diebus uite ei'. Erat autē cibus Salo
 monis per singulos dies. 30. choi. se
 mule: et. 40. choi. farie. 10. boues pin
 gues. et. 20. boues pascuales: et cētuz
 arietes: excepta venatōe ceruoz et ca
 praz atq; bubaloz et auū altiliū. Ha
 bebat. 40. milia psepia equoz curiali
 um. et. 12. milia equestriū. Et vt scribi
 tur: 10. c. p'fati li. Regina Sabba do
 nauit ei. 30. talēta auri: et arōata mul
 ta nimis et gēmas p'ciosa s. Secundū
 autē Catholicō apud aliquos ē. 50. li
 braz: fm alio s. 72. In. 2. vo li. palle.
 .c. 2. narrat q' liter Salomon volens
 edificare domū dei et palatiū suū nu
 merauit. 70. millia viroz pōtatiū hu
 meris suis. et. 80. millia q' cederēt lapi
 des in mōtib'. P'positosq; eoz tria

millia sexcentos: fecitq; fieri edificia
 speciosa valde. distūdebatq; fama ei'
 p vniuersū orbē: et tū op'auatū ē cor
 eius: vt adamaret mulieres alienige
 nas. Dabuitq; oēm delectatōem i q/
 buscūq; fm sēsualē appetitum. nihil o
 min' oia p'ficerēt et defecerūt. Jō ipse
 2 q'rif i. i. c. eccle. v. Vāitas vanitatū et
 oia vanitas. Ob qd' Criso. sup Job.
 ita p'chre loqf. Vanitas vanitatū in
 gt Salomō et oia vanitas. Hūc vñ
 culū si saperēt q' i potētia v'fāf i pari
 etib' suis oib' et vestibulis scriberēt.
 i domo. in foro. et i egressib'. et añ oia
 i cōsciētis suis vt sēp eū et oculis cer
 nerēt et corde sētirēt: qm multe sunt
 rez facies et imagies false: q' decipiūt
 incautos. Istud op'z quotidie carnē
 salutare: et in p'adīs et in cenis: et in
 oib' v'uetib' libēt vñūqueq; prio suo
 canē a prio suo libēt audir: q' vāital
 vāitalū et oia vanitas. hec ille. Que
 v'ba nō imerito ponderanda sunt: ut
 sic cognoscat mūdi miseria. **T**ertia
 conditio bonorū huius mundi dicit
 vānatio. Ipsa etenim se diligētes dū
 cit i vānatōem eterne mortis. Et ut
 Bre. ait. Momentaneū est qd' dele
 ctat: sed qd' cruciat est eternū. Ideo
 Aug' in quodā sermone inq't. Nulla
 maior insania: q' pro delectatione
 momētanea perdere eterna gaudia:
 et obligare se ad eterna supplicia. Au
 dite q' o mortales hoies: et cōsidera
 te q' dicta sūt. ad mētēq; v'fāz currite
 et reducite cor: et aiuz ad amorē dei:
 et ad beatitudinē ei': inardescat des
 deriū v'rm. reuocate affectū a p'ditore
 mundo: illūq; spernite: vt sic possitis i
 hoc seculo adipisci dei gratiam: et in

futuro sēpiternā gl'am. Amen.

Seria scōa ebdomade sacre de my
 sterijs sacri eucharistie: quoz notitia
 fideles excitat et inflamat ad feruorē
 et deuotionē. **S**ermo. 63.

Memoria fecit mirabiliū suoz
 misericors et miserator dñs
 elcā dedit timētib' se. Illū
 nati pphe v'ba sūt ista origialr psal.
 .ii. Ostēdit nobis dñs Iesus xps ar
 detissimā caritatē suā nō solū in cru
 ce et passione: veruētā et mltis alijs
 diuersisq; modis: et potissimū cū isti
 tuit sādūsimū sacm p'ciosissimi corpo
 ris et sūguis sui. Quoniā autē tanto
 feruētius xpianoz aie cū reuerētia et
 deuotōe ad illd suscipiēdū aiari pnt
 q' to clari' eius mysteria cognoscūt et
 intelligūt. Id circo in pnti sermōe de
 eo aliqua aperie': qm si xps illud fec
 i memoria ei' et suoz mirabilium. nisi
 nos tāti bñficij recordaremur: merito
 de ingratitudinis vitio venire' culpan
 di. De ipso itaq; sacro venerabili tria
 mysteria erūt a nobis declarāda.

Primū dī institutōis.

Secūm figuratōis.

Tertiū fructificatōis.

Qualr xps instituit sacm eucha
 ristie in cena: et ordinauit aplos sacer
 dotes: et quare h' sacm cōficat i spe
 cie panis et vini: et s' duplici specie: et
 an s' vtraq; debeat sumi. **C**aplm. i.

Primū mysteriū declarādū
 dī institutōis: In quo cōtin
 git dubitare circa septem.
Prio circa tēpus. **S** circa p'sonaz.
3º circa ordinē. **4**º circa materiam.
5º circa spēm. **6**º circa additōez aq;
7º circa obligatōem. **P**rimo cir

ca tēpus dubitat. Quare hoc sacm
 institutū fuit tpe legis gratie: et nō añ
 Ad qd' rñdet Aler. i. 4. sūme. et Bon.
 di. 8. 4. q' istud fuit conueniēs ppter
 duo. Primo propter rē x'etā: que ē
 corpus xpi vez: vt plenius declarabi
 tur i sequenti sermone. Scōo fuit cō
 ueniēs ppter efficaciam: que est cari
 tatis vinculū: que in noua lege appa
 rere et abūdare debuit. Et ex hoc in
 stitutū est iminēte passione in signū
 amoris: que xps ad genus humanū
 hēbat. Nam nō solū voluit dare no
 bis sua. i. obsequia oium creaturarū
 et suos. i. angelos in adiutoriū: sed et
 seipm dedit in filiū per carnis assūpti
 onē: fm illud Jsa. 9. filius datus est
 nobis. Dedit se in sociū p nature nre
 cōformatōem fm illud Ap. phil. 2.
 Habitu inuentus ut hō. Dedit se in
 magistrū p doctrine predicatōem: p3
 illud Job. 12. Vos vocatis me magi
 ster et dñe: et bñ dicitis: sum etenī. De
 dit se in lucem per exempli operatōez
 fm illud Job. 13. Exēplū. n. dedi vo
 bis: vt que admodum ego feci: ita et
 vos faciatis. Dedit se in patrē p grē
 regeneratōem: fm illud Job. 1. Quot
 quot autē receperūt eū: dedit eis pra
 tē filios dei fieri his qui credūt i no
 mine eius. Dedit se i holocaustū me
 dullatū per passionē: et radē dedit se
 ipsū i cibū ad spūalē refectiōem. O
 inflāmata caritas Iesu xpi. O ardēs
 amor clemētissimi cordis sui. Super
 abūdāt pfecto ostēdit nobis quatu
 nos ipse dilexit. et p'p'ea tūc sacm est
 institutū: tuz amor eius buliebat atq;
 feruebat. vii Jo. 13. dī: Cū dilexiss' su
 os q' erant in mundo: in finem dilexit

eos. i. fm glo. maiora signa dilectōis ostēdit. **¶** Dubitatur circa horā. 7 vt colligit ex d. d. is euāgelistaz xps h̄ facim instituit horā cenę qñ iā comederāt ipse 7 apli agnū paschalem. Ex q̄ pleriq; nō bene itelligētes dicē voluerūt. q̄ hoc facim nō d̄z cōfici añ p̄adiū. s̄ post cenā. Arguūt. n. sic. In operādo debem̄ nos s̄formare x̄p̄o tāq̄ exēplari. Jux̄ illud Exo. 25. In sp̄ice 7 fac fm̄ exēplar: qd̄ tibi i mōte mōstratū ē. scd̄ x̄p̄s hoc faciz p̄ cenā cōfecit. ḡ 7 a nobis debz cōfici p̄ cenā. Cōtra istos vō ē tex. de cōsec. di. i. in. c. sacia. Sacia inqt altaris nō nisi a ieiunio hoibz cōcl. b̄ctur. Rō est fm̄ Ric. i. 4. di. 8. p̄pter maiore solēnitatē: 7 sobriūtatē mynisterij: 7 maiore reuerētiā faci. Tūc valet obiectū eo q̄ x̄p̄s rōabil̄ cōfecit post cenā: q̄ voluit t̄m. iar. figurā 7 legē i esu agni paschalis: 7 itroducē veritatē i institutōe faci. H̄ aut̄ ratō nō cōuenit ad hoc vt a nobis debeat p̄ cenā cōfici: 7 sic hoc sacramētū cōfici d̄z a ieiunio: vt patz de consc. di. 2. in. c. ligdo. 7 fm̄ Ric. vbi sup̄: sumitur hic ieiunū p̄ puatōe cuiuslibz alimēti antē. i. q̄ q̄s sumat cibū vel potum si etiā postea in die plies cōmesturus sit. i. casu tñ necessitatē. imūte mort. piculo pōt hoc faciz post alios cibos sumi. etiā si sacerdos añ missaz laueit os suum: 7 casu aliquo gutta illius aque itraueit i stomachū. non p̄p̄ h̄ tenetur dimitte missā: p̄cipue in die solēni: q̄ hoc non videtur impedire dignam p̄paratōem p̄sbyteri. nec reuerētiā faci: 7 de h̄ibus idē iudiciū h̄eaf. **¶** Cōtingit dubitare circa or-

dinē. qñ. s. apli fuerūt a x̄p̄o ordinati sacerdotes: 7 acceperunt cōsecrandi potestātē. Ad qd̄ r̄idet Ric. in. 4. di. 24. q. 3. Querit in quo actu cuiusq; ordinis ip̄imas carader i r̄isidē ad argumētū. Q̄ x̄p̄s ordinavit aplos sacerdotes: cū dedit eis potestātē cōficiēdi. Luc. 22. 7 Math. 26. dicens. Hoc facite in meā cōmemoratōem. **¶** Quarto dubitaf circa materiam i qua facim est cōficiēdū. Et r̄idene doct. in. 4. di. xi. q̄ materia congrua huic sacio est panis de frumētō: 7 vinū de vite: eo q̄ x̄p̄s ita instituit: 7 h̄ rōabil̄. P̄mo quidē quātū ad usū hui⁹ faci: qui ē maducatio. sicut. n. aqua assumit in sacramēto baptisimi ad vsū s̄ ualis ablutōis: q̄ corporalis ablutio cōueniēter fit in aqua: ita panis 7 vinū quibz cōiter hoies reficiuntur i hoc sacio assumūt ad usū sp̄ualis maducatiōis. 2. quātū ad effectū cōsideratū i vnoquoq; sumētū Quia vt Ambro⁹ dicit sup̄ r̄ eplam ad Corin. hoc sacramētum valet ad tuitionē cōporis 7 anime. Ideo caro x̄pi sub specie panis: pro salute corporis. Sanguis vero sub s̄. ecie vini pro salute anime offertur. Tertio quātū ad effectū respectu ecclesie que cōstituit ex diuersis fidelibz: sic panis d̄ficat ex diuersis ḡnis: 7 vinū fluit ex diuersis vuis. Notādū tñ s̄z Tho. in. 3. pte. q. 24. ar. 2. in r̄isione ad t̄cium argumētū. Q̄ si farine triticee admiscēt aliq̄ quātitas modica 7 pua alteri farie poterit ex iñ d̄fici panis: q̄ est materia hui⁹ sacramēti: q̄ modica p̄mixtio nō soluit speciem. scus vero si ellet magna. **¶** Quinto dubitatur

circa specie: q̄re. s. sacim h̄ conficit s̄b duabz sp̄ibus. Ad qd̄ r̄idet Alex. de ales. q̄ hoc principal̄ fit duplici rōe. P̄mo p̄pter duplicis nature nostre a x̄p̄o s̄ptionē. ad vtriusq; redēptionē. vt videret x̄p̄s totā humanā naturā. i. aiāz 7 corp⁹ assūpsisse vt vtrq; redimēt. Panis. n. ad corp⁹ refertur. vinū ad aiā. Scda rō ē p̄p̄ duplicē x̄pi imolatōem. s. in vita: 7 in morte. Nā expectatio 7 p̄paratō ad mortē fuit mors qdā. que ḡ fuit i vita re p̄fictaf sp̄e panis. que aut̄ in morte specie vini. **¶** Sexto circa additōem aque. Utrū aqua sit s̄bitaria s̄u in t̄gritate faci. Ad qd̄ r̄idz Bon. i. 4. di. xi. v. Q̄ de integritate hui⁹ faci s̄nt quattuor. s. materia. forma. ordo. 7 intētio cōsecratis. De cōgruitate aut̄ 7 bñ esse s̄nt que s̄nt his annexa. Aqua ḡ cū nō sit aliq̄d horz nō ē de necessitate faci: sed anexū ē materie. s. vino: q̄ adiungit̄ vino: 7 in ipsū cōuertit̄. 7 postmodū in s̄guinē: 7 iō ē de cōgruitate apponēda. tñ admiscēda ē vino: vt d̄r ex de cele. mis. c. vltimo. Cui⁹ rō multiplex ē s̄z Alex. P̄ma p̄pter exēplū domini. Probabil̄. n. creditur q̄ domin⁹ hoc sacim instituit in vino aqua permixto: vt dicit Dama. 7 Cyprian⁹ de cōse. di. 2. c. scriptura. Scda rō ē p̄p̄ signū vniōis corporis mystici cū capite. vñ de cōse. di. 2. c. cū omne. dicit. Cū in calice vino aqua miscetur: x̄p̄o popul⁹ adunatur: 7 credētū plebs ei in quē credit copulatur 7 iungit̄. i. copulāda 7 iū gēda significat per fidē 7 dignā faci susceptionē. Et quo Ric. i. 4. di. xi. refert q̄ p̄pter h̄i significatōem tñ d̄z

apponi de aqua 7 de vino: q̄ aq̄ pos sit trahi ad naturā vini. Popul⁹. n. trahēdus est ad x̄pm. 7 ideo multuz s̄nt illi reprehēsbiles qui plus ponūt de aqua q̄ de vino. Est quidē permissiosus abusus: vt d̄r in. c. permissiosus est de cele. mis. **¶** rō quare aqua ad miscet̄ vino ē p̄pter fluxū aque de latere x̄pi. a quo laceato: vt h̄eaf Job. .19. cōtinuo exiit s̄guis 7 aqua. Jō de cōse. di. 2. c. in sacioz oblatōibz d̄r Nō debet i calice vñ aut̄ vinū solū: aut aqua sola offerri: sed vtrūq; permixtū: q̄ vtrūq; ex latere x̄pi i passione sua p̄fluxisse legit̄. Nota dū tñ fm̄ magistrū sen. c. penultimo. xi. di. 4. q̄ si sacerdos cōsecret vinū sine aqua uere ouertitur in sanguinē. Nam 7 gre corz ecclesia dicit aquā nō apponere sacio: vt ait Inno. de offō misse parte 3. c. 26. 7 tñ ecclesia nō negat ipos cōficere sanguinem x̄pi. Ille tñ q̄ aquaz non apponeret reprehendendus ellet p̄pter rationes iam dictas. **¶** Septimo dubitaf circa obligatōem. vtrū. s. popul⁹ debeat cōficere sup̄ vtraq; specie. Ad quod r̄idet s̄ctus Tho. 3. parte. q. 80. q̄ circa vsū huius faci duo possūt cōsiderari. vñ ex pte sacramēti ipsi⁹: aliud ex parte sumētū. Ex pte ipsi⁹ faci d̄uenit q̄ vtrūq; sumat. s. corp⁹ 7 s̄guis: q̄ i vtroq; cōstitit p̄fectio faci. Et iō q̄ ad sacerdotē p̄tinet hoc sacramētū cōsecrare 7 p̄ficē: nullo modo debet corpus x̄pi sumē sine s̄guine: put plene patz de cōse. di. 2. i. c. sperim⁹. Ex pte autē sumētum requiritur summa reuerētia 7 cautela: ne aliquid accidat qd̄ uerget in iniuriā tāti sacimti. Qd̄ p̄cipue

posset accedere i sanguis supior: q qdē si incaute sumeret de facili possz cūn di. Et q̄ crescēte multitudine populi xpiani i qua cōtinēf senes 7 iuuenes: quoz quida nō sūt tāte discretionis: vt cautēlā debitā circa vsū hui⁹ sacri adhiberēt. Jō p̄uide obfua⁹ vt populo sāguis sumēd⁹ nō def: sed soluz sumat a sacerdote: etiā 7 fm aliq̄s n̄ dat sub vtraq̄ specie p̄pter piculum erroris. ne. s. cois 7 opulus credēt xp̄z nō eē totū sub vtraq̄ specie.

De figuris que p̄cesserūt saciz eucharistic: 7 de septē p̄prietatib⁹ mane appropatis huic sacro. Caplm. z.

Secūdu mysteriū declarādū de sacio eucharistie dī figuratōis. sūt nāq̄ congruū h̄ saci m̄ p̄figurari fm Alex 7 Boñ. i .4. di. 8. pp̄ tria. P̄mo pp̄ dignitate: q̄ p̄dicādū 7 expectādū erat sicut donū dei excellētissimū. iō figure h⁹ sacri p̄ire debuerūt i quibus refulcitur expectatio fidelium: 7 dignitas hui⁹ sacramēti famosior ostēderetur. Unde figuraz p̄missio nō fuit aliq̄ q̄ fame ei⁹ diuulgatio. Scōda rō est pp̄ difficultatē. Inter cetera. n. sacra h̄ ē difficillimū ad credēdū: imo inf̄ cetera credibilia ideo hoies debuerūt ad h̄ assuefieri quadam figurarum manu dūdōe. Tertia ratio fuit pp̄ significatiōē: quia hoc sacio xps passus significat 7 continet. Congruēbat autē xpm̄ passum aliqua figura p̄signari. Si r̄ autē 7 hoc saci m̄ q̄ significatur 7 cōtinēf. p̄cesserūt autē nō vna s̄ plures figure. q̄ sic dicit Au⁹ i. 4. de tri. Oprotebat: q̄ p̄ multa cram⁹ a deo decisi. q̄ multa vitā venturam cōcla

marēt. s. xpm̄. Et fm Alex. licet res p̄ figurata tātis figuris sit vna fm sb̄ statiā. tñ illius sūt multi effect⁹ 7 mltē p̄prietates siue conditiones: quaz multiplicatē respiciunt ipse figur diuerse. Magister vero sen. dimissis alijs figuris que assignari possent tñ q̄ttuor enumerat. sacrificiū. s. Melchisedech. agnū paschalē. māna. 7 sāguinē: qui fluxit de latere xpi. Que si gure sufficiēter enumerantur duplici rōe. P̄ima est respectus siue relatio figurarum ad legem nature mosayce 7 euangelice. vt. s. per oblatiōez Melchisedech ostendatur fuisse p̄figuratū sacramentum in lege nature. Per agnū paschalē 7 māna i lege scripture. Et per sanguinē qui fluxit de latere xpi in lege gratie. Scōda ratio est si attendamus ad ea que p̄signātur. Nam in hoc sacramēto est vñ bilis forma: 7 hec p̄figurata est in sacrificio Melchisedech: 7 est res cōtenta: 7 hec figurata est in agno paschali. 7 res significata tatum: 7 hoc in māna. Et virtus dans efficaciam. 7 hoc i sāguine q̄ defluxit de latē xpi. Verūtñ sollerter est aduertēdū q̄ in manna qd̄ pluit dñs p̄ribus in deserto Exo. 16. sc̄ptē cōditōes reperit. cōueniētes huic sacio ineffabili. P̄ima ē modus gñatōis. Scōda est locus descētionis. Tertia tēp̄recolleciōis. Quarta termin⁹ mensuratōis. Quīta ritus preparatōis. Sexta autē reseruatōis. Septia gultus saporatōis. P̄ima cōditio erat mod⁹ generationis: q̄ in nocte inuisibil̄ de celo descendebat. Quid. n. designatur per noctem: nisi fidei nostre status?

Sicut. n. i regno celoz nulla ē obscuritas tenebrosa: 7 in inferno nulla p̄ luciditas apparere. sic in p̄nti p̄grinatōe nō ē lux clara visionis. d̄ifice sicut i celo n̄ obscura tenebrositas et ne d̄anātōis: sic i inferno. S̄z nocturna fidei lux stellari 7 lunari nō qdē solari lumie illustrata q̄ lumib⁹ videm⁹ 7 cognoscim⁹ hoc saci m̄. Scōda cōditio illi⁹ māne erat locus descētiōis q̄ descēdebat in deserto circa castra filioz Israel solum: eisq̄ defecit cū in trauerūt terrā p̄missionis. sic hoc sacramētum nō nisi in ecclia: 7 in ei⁹ fide veracit̄ consecratur atq̄ in deserto p̄ntis vite tātūmodo frequentat. Cū autē ad rep̄missā viuētū terrā ventū fuerit: iā nō ampli⁹ sacrificiū offerret: sed gl̄iosus Iesus i cōsumato felicitat. loco cōspicief ineffabilē exaltatus. Tertia cōditio erat tēp̄ras reccolletōis. Ser. n. dieb⁹ poterat reperiri: p̄cepitq̄ Moyses ex parte dñi feria sexta pro sabbato colligi. Sabbato autē egressi quidam de populo vt colligerēt nō iuenerūt. sic 7 istud viuificū sacramētū nō nisi sex diebus p̄ntis peregrinatōis reficē h̄z s̄z sabbato sēpiterne getis iueniet rex noīter Iesus xps nō myltice sacro uelat⁹ sed manifest⁹: 7 decore regio gl̄iosus. Quarta cōditio ē terminus mensuratōis: q̄ p̄ singla capita mēsurā gomoz ex parte dñi Moyses colligi instituerat. nec qui plus collegit plus habuit: nec qui min⁹ minus iuenit. Sic qdē istud mirabile saci m̄ nequaq̄ cōtinēt minorē Iesu in minori hostia q̄ i maiori: nec plus i pl̄ib⁹ q̄ i vna. Quinta cōditio erat rit⁹ p̄e

paratōis: q̄ illud māna ignē optime sustinebat. nā māna liquidū colligebat filē coriandro: 7 p̄pe ignē ponebatur: 7 efficiebat vuz: deinde tritabatur: 7 ex eius farina cōficiebat panis. S̄z si ponebat ad solē liquefiebat: 7 cōtatabescebat. Sic istud b̄ndictū saci m̄ p̄fecte ignē sustinet deuoti 7 feruetif amoris: atq̄ rōes ob amoris forma ce p̄cedētes p̄fecte cōcludūt hui⁹ sacri irrefragabilē veritatē. Sed sol curiositatis humane 7 fatastice rōis ad p̄scrutatiōē sacri p̄p̄fidia eū liquefcere facit. Sexta cōditio ē ausus reseruatōis. Nā p̄cipies Moyses q̄ nullus seruariet ex eo vsq̄ in mane q̄ voluerūt reseruare iuenerūt q̄ turire cepit vermib⁹ atq̄ cōpuit. sic hoc saci m̄ reseruatū ab his: q̄ ad illud nolūt accedere scatet v̄mib⁹: q̄ ipsi tales deterioratur 7 indurāt: vt p̄. 8z. di. i. c. p̄el byter. Sc̄ptima cōditio erat gustus saporatōis. q̄ unicuiq̄ sapiebat iuxta desiderij sui appetitum. Aliqui n. cū summa delectatōe vescebāt cibo illo lapidissimo nōnulli v̄o murmurātes dicebant. Aīa n̄ra nauseat sup cibo isto leuissimo. sic hoc sacratissimū saci m̄ sumentibus diuersimode sapit: fm diuersas dispositōes q̄s i eis format vel desiderij caritat. v̄l̄ ideuotio malignitatis. O q̄t sūt obstinati p̄dōres 7 p̄suptuosi: q̄ cozp̄ xpi sumētes nullum ex eo p̄cipiūt gustū. Alij v̄o q̄ mirabilē pp̄ deuotōez 7 fide recreat 7 cōsolat: de quo 7 si multa possēt exmpla narrari. vnū tñ referā qd̄ Rome euenit. Ipe nāq̄ Eugenij q̄rti qdam nōbil̄ 7 sp̄ualis dñi deo deuotissima

frācisca roie de pōtians: singlis die
bus felis sacramēti coionē de manu
sacerdotis reuerēdissime suscipiebat:
sentiebatq; delectatōem admirabilē
p̄dco vt scpius post coionē p mag^o
tēpōl: spatiū rapere i extasiz. Quo
dā vō die dū in ecclesia sacre Cecilie
trās Liberim expectaret accipe coio
nē: sacerdos ille qui celebrabat aut le
uitate duct^o: aut diabolica tēptatōe
deuid^o tēptauit sibi dare hostiā non
cōsecratā. Cūq; oī ei^o appropinquaf
set recusauit illā sumē dices. Parcat
tibi deus o p̄ sacerdos: qui me nō so
lū decipē credidisti: s; etiā idolatriā
facē voluisti: gbus v̄bis cōmor^o sacer
dos veniā petijt: 7 peccatum postea
cōfessus rē alijs studuit renarrare.

**De septē fructibus quos acgrunt
hi q; fidelē 7 deuote factā coionē su
scipiūt.**

Capitulum 3.
Uertū mysteriū declarādum
de sacriſſimo sacro dī fructi
ficatōis. Deuote. n. coicātes
multos fructus cōsequūtur: 7 preci
pue septē. **Primus** dī gratificatio.
Secūds remissio. **Tertius** satisfactio.
Quartus defensio. **Quintus** rele
uatio. **Sextus** cibatio. **Septim^o** gli
ficatio. **Prim^o** fructus dī grificatio.
Cōfert. n. saci 3 deuote coicātib^o grāz
Ratio ē s; **Lho. 3. parte. q. 79.** Lū q;
i eo tines xps: qui sicut veniēs i mū
do: sic venit cū grā fm illud **Job. i.**
Gratia 7 veritas p̄ Jesū xpm facta
est: ita veniēs in isto sacro. Lū q; rep̄
sēraf passio eius: q; fuit grē effectiua.
Lū q; sumit sub specie cibi nutriētis
vñ sicut cibus p̄tat vitam: ita 7 h
sacramētū: p̄pterea vocaf. eucharī

stia .i. bona gratia. Nā dicif sacri
ficiū respectu p̄teriti. s. passiois xpi quā
repreſētat: Et dī coio respectu p̄nti.
quali cois vnio: q; vnit mēbra cū cor
pore: vel in corpore mystico. 7 dicif
viaticū respectu futuri: q; ē p̄figu
ratiuū uite. 7 q; passio vnio 7 gloria
sūt ex grā iō noiāf eucharistia. **Se
cūds** fruct^o deuote coicātiū dī remis
sio. Remittuntur nanq; p hoc sacra
mētū peccata venialia: vt hēf de cō
di. z. c. cū omne. c. si quotiēs. 7. c. an hñ
dictōem. Quātū autē sit istud. .i. re
missionē venialiū hēre patē pōt si cō
sideret q̄tū ipsa aīaz ledāt. Nā licet
eternā dānatōez n̄ inducāt. tñ iserūt
duo p̄cipua nocūta. **Primū** ē q; dī
minuūt seruoze caritatis. **Secūdū** q;
obligāt ad penā tēporalem. Ex quo
dicit **Boñ. in 4°. di. zo.** Q; si quis mo
rif tantū venialia habens vadit ad
purgatoriū. **Tertius** fruct^o deu
ote coicātiū dī satisfactio. Hoc sigē
sacm̄ satisfact pro peccatis. **Secūds**
n. **Lho. 2. parte. q. 79^a.** hoc sacm̄ si
mul est sacrificiū 7 sacramētum:
Sed rōem sacrificij habet inquantū
offertur. Rationē vero sacramēti in
quantum sumit. 7 ideo effectum sac
menti habet in eo qui sumit. effectū
autem sacrificij in eo qui offert: vel i
his pro quibus offertur. Si ergo cō
sideretur vt sacramētum: habet du
plicem effectum: vno modo directe
ex vi sacramēti. Alio modo quāsi
ex qdā cōcomitantia. Ex vi qdē sacri
directe h; illū effectū ad quē ē istitu
tū. n̄ ē aut institutū ad satisfaciēdū: s;
ad spūalr nutriēdū p vnionē ad xpm
7 ad mēbra eius sicut 7 nutrimētum

vnitū nutrito. Sed q; hi^o vnitas fit
per caritatē: ex cui^o seruoze aliq; cō
quif remissionē nō solū culpe: s; etiā
pene. Inde ē q; ex cōsequēti per quā
dā cōcomitantia ad p̄ncipalē esse
dū hō cōsequet remissionē pene: non
quidē totius: sed fm modū sue deu
otionis atq; seruoze. Si autē cōsidere
tur inquantū est sacrificiū hēt vim sa
tisfactiua: 7 pdest his p quib^o offert
tam viuus q; defūctis. Sed in satisfi
dione magis attēdē affect^o offerētis
q; qualitas oblatōis. Quis ergo hec
oblatio ex sui quātitate sufficiat ad
satisfaciēdū p oī pena. tñ sit satisfacto
ria illis p qb^o offert. vel ēt p offeren
tibus s; q; titatē sue deuotōis: 7 n̄ p
tota pena. **Hic Alex. papa de cōse. di.
z. i. c. nihil** ait. Nihil i sacrificijs ma
ius eē cepit q; corp^o 7 sanguis xpi: nec
vlla oblatio hac potior ē. s; oēs p̄cel
lit que pura cōscia dño est offerenda.
Quartus fruct^o deuote coicātiāz
dī defensio. Defēdit vtiq; h sacm̄ pre
seruando a peccatis futuris. vt. n. ait
Lho. vbi sup. Peccatū ē qdā mors
spūalis aīe. vñ h mō p̄seruaf aliq;
a peccato futuro quo p̄seruaf corp^o
a morte futura. qd qdē sit dupliciter
Uno mō inquantū hoīs natura iteri^o
roboraf cōtra iteriora corruptiua: 7
sic p̄seruaf a morte p cibū 7 medici
na. Alio mō p h q; munif cōtra exte
riores ipugnatōes. 7 sic p̄seruaf per
arma: qb^o munif corp^o. vtroq; autē mō
h sacm̄ cōseruat a peccato. Nā pmo
qdē p hoc q; xpo cōiūgit per grāz ro
boraf spūalē vitā hoīs tāq; spūalis
cibus 7 spūalis medicina s; illd psal.
Panis cor hoīs cōfirmat. Et **Aug^o**

sup **Job. ait.** Securus accede panis
est nō venenū. **Secūds** inquantū ē signū
passionis xpi p quā vidi sūt demoes
repellit ipsoz ipugnatōem. vñ **Criso
sup Job. ait.** Ut leones flāmā spiran
tes: de mēla dñi recedim^o terribiles
demonib^o facti. Notādū tñ q; licet h
sacm̄ quātū est de se hēat virtutem
p̄seruatina a peccato. nō tñ aufert ho
mini possibilitatē peccādi: eo q; ho
mo i statu vie est huius conditōis q;
pōt flecti in bonū 7 i malū. **Quin
tus** fruct^o deuote coicātiū dī releua
tio. Si. n. hō post deuotā coionē in
peccatū rueret facili^o ab illo surgere
pōt: q; si an illud nō coicasset. Ratio
ē q; vt dixi^o per sacm̄ coionē aīa ro
boraf 7 fortificaf: 7 ideo facili^o ē for
ti resurgere q; debili. **Sext^o** fruct^o
deuote coicātiū dī cibatio. Cibatio
utiq; hoc sacm̄ spūaliter alam: 7 m̄
totiēs miraculose reficit ipsū corpus
Dicif. n. de beata Kateria de Senis
q; septē coione suscepta p dies plimof
sine cibo 7 potu p̄sistebat abiq; aliq;
sui corporis lesione. **Septim^o** fru
ctus dī glificatio. fecit etiā hoc saci
ad augmentum glorie que sequit ad
augmentū gratie. quāto. n. anima p̄fi
cit 7 crescit in gratia. tato copiosiorē
gloriā pmeretur. Sed qui deuote 7
humiliter suscipit sacramētū eucharī
stie p̄ficit in gratia: vt tactū est supe
rius. Idcirco abūdātius gloriā obti
nebit. Currite igit oēs 7 cōficiētis a
peccatis emūdati sacm̄ coionem ac
cipite. q; saluator noster dixit **Job. 6.**
Si quis māducauerit ex hoc pane ul
uet in eternū. hic p gratiā 7 i futuro
p glūz: i qua viuūt 7 regnat ip̄e **Jes^o**

dei filius cum patre et spiritu sancto
per cuncta secula seculorum. Amen.

Seria tertia ebdomade sancte de
veritate sacramenti eucharistie. in quo
vere et realiter continetur ipse xps.

Sermo 64.

Aro mea vere est cibus et sa-
guis meus vere est potus.
Verba sunt redemptoris nisi
originali Job. 6. c. Inter cetera fidei
nostre credibilia maximū et admira-
bile est realis ac vera existētia corporis
et sanguinis xpi in sacramento altaris
sub speciebus panis et vini: hoc utiq;
nisi fides credat sermo non explicat.
Verūm ad cōfūdēdā p̄fidia infidelium
conso. ad os q; fideles: qui id credant
in hoc sermone de veritate altissimi
sacramenti verba facimus. Est ceni
necessariū simplr credere et firmiter
confiteri q; a domino Jesu xpo audi-
uimus dictū carnē. s. suam vere esse ci-
bum: et suū sanguinem vere esse potū
s. in sacramento altaris: in quo vere et
realiter cōtinetur. Ad quod pbādū
et fideliter persuadēdū procedemus.
tripliciter.

Primo per auctoritates.

Secundo per rationes.

Tertio per exēpla.

Omnes tamen theologi q; sacra cō-
cilia: et doctores antiqui tenēt et cōfi-
tentur dīm Jesum xpm realiter esse
in sacramento altaris sub speciebus pa-
nis et vini.

Capitulū. i.

Primo probada est veritas
corporis et sanguinis xpi in
sacramento altaris per auctori-
tates. **P**rimo theologorum. **S**ecundo con-
cilio. **T**ertio doct. **P**rimo itaq;

theologi oēs Ric. s. Bon. Tho. Sec.
et ceteri di. 10. quarti li. dicūt q; opio
quorūdā fuit et error pessimus q; xps
non esset in altari. nisi tū sic in signo.
et dī māducari: q; signū eius tantum
accipitur. Sed iste error cōtra pieta-
tē fidei est. q; tātum bñficiū sibi a deo
datū recognoscit et gratias agit: q; in
carne sua et natura ppria sit nobiscuz.
Est etiā cōn sacri dignitatē per excel-
lentiam: in quo relucet diuina poten-
tia et bonitas altius ceteris sacramē-
tis. nā cetera sacramēta excellit: et q;
si cōsumatiū est aliorū oīum: sicut ca-
ritas oīum virtutū. Manifestat nāq;
hic oīpotētia dei in op̄eris singulari-
tate. Cum. n. panis in corpus xpi ver-
et integrū in multis altaribus cōuer-
tis nullo remanēte cōi ostēdit se de-
posse supra omnem potētia operati-
uā i cōuersione. Et per hoc q; idē in
plūbus locis supra imaginatiua: et p
hoc q; tā magnū et integrū in tā pua
specie facit existere nō cōtradū: ostē-
dit se posse supra potētia intellecti-
uā. Error igit p̄tact⁹ detractatus est
a quodā Berlegario Rome coram
iij. ep̄is: vt hētur de asc. di. 2. i. c. ego
Berlegarius Ideo catholice dicen-
dū est s̄m fran. de marone in quodā
sermone de corpore xpi. q; sub specie
panis que videt in hostia quattuor
esse creduntur. **P**rimo quidē credif
ibi esse corpus xpi ex vi v̄borū: q; ver-
ba consecrationis de solo corpore faci-
unt mentionē. **S**ecundo est ibi sanguis
xpi ex cōcomitātia immediata: q; sa-
guis immediate disponit corpus ad
vitam. **T**ertio est ibi anima xpi ex cō-
comitātia pp̄iua: q; licet anima nō

viuificet corpus: nisi mediāte sanguine
tū pertinet ad eādē naturā. et iō cō-
mitat ipsū pp̄inque. Quarto ē ibi di-
uinitas verbi ex cōcomitātia remota
q; licet diuinitas cū tribus p̄cedēti-
bus faciat unū suppositū: tū nō p̄tinēz
ad vnā naturā. Similr ēt i calice ista
quattuor esse credif: sed alio ordine.
Primo est ibi sanguis ex vi verborū
p̄ eo q; v̄ba cōsecratiōis calicis de so-
lo sanguine faciūt mentionē. **S**ecundo ē
ibi corpus ex cōcomitātia immediata:
q; corpus sanguis est immediatū rece-
ptaculū. **T**ertio est ibi anima ex cōco-
mitātia pp̄iua: q; pertinet ad eādē
naturā humanā. Quarto est ibi diu-
nitas ex cōcomitātia remota: q; non
p̄tinēz ad eādē naturā. Quis ad idem
suppositum: et ista quattuor significauit
saluator noster ibi esse. d. Jo. 6. Ego
sū panis per hoc. dans intelligi corp⁹
Et s̄biūgit viuus: per hoc denotans
animā p̄ quā corpus viuificat: et quia
aīa sine corporeo sanguine viuificari
pōt: ideo s̄biūgit hic sanguis. De
inde addit qui de celo descēdi p̄ op̄f
diuinitatē. Quare totus xps cōtine-
tur sub specie panis: et totus sub spe-
cie vini. **P**rimo ad ostēdēdā veritatē sa-
cramenti facit auctoritas sacrorū cōci-
liorū. Scribit. n. ep̄ de cele. mis. in. c. cū
marthe. dī hoc sacm̄ mysteriū fidei:
qm̄ aliud ibi credif q; tēnal. et aliud
ibi cernis q; credaf. **S**pes panis et
vini cernitur et credif veritas carnis
et sanguinis xpi. et in. c. i. de sū. tri. et fi-
ca. sic scribit. Una est fidelium vniuersa
lis ecclia extra quā nullus oīo saluat
in qua idē ipse sacerdos est et sacrifi-
cū Jesus xps: cuius corpus et sanguis

in sacro altaris sub sp̄ibus panis et
vini veracit̄ cōtinet̄ trāsubstantiatis
pane in corpus et vino i sanguine stu-
te diuina: vt ad pficiēdū mysterium
vnitatis accipiam⁹ ipsi de suo qd̄ ac-
cepit ipse de nostro: sed p̄pter v̄cta i
pall. c. cū marthe notāda sūt s̄z fran.
de marone quattuor documēta. **P**ri-
mū q; in hoc sacro pp̄ue n̄ videt̄ xps
oculo corporali: q; accidentia que ibi
cernif nō sūt in corpore xpi sicut in
s̄biecto. Et si querat̄ q̄re xps in hoc
sacro corpus suū dedit nobis velatū
s̄b accidentibus. **R**ideri pōt q; id fecit
p̄pter quattuor rōes. **P**rima est pp̄f
humilitatē: vt. s. hoies i hoc sacro hu-
miliarēt̄ credētes ea que sūt supra
intellectū. in hoc. n. sacro valde neces-
saria est captiuatio intellectus in ob-
sequiū xpi. **S**ecunda ratio est p̄pter fide-
litatē: vt. s. fides hēt meritum: q; ut
dicit in omelia. fides n̄ h̄z meri-
tū ubi humana rō p̄bet experimētū
Tertia rō est pp̄f idignitatē. s. q; ad
malos qui indigni sūt dare cōspicere
corpus dīm Jesu xpi. **Q**uarta rō ē p̄-
pter ibecillitatē quo ad oēs: q; clari-
tatē corporis Jesu xpi nullus viator
naturaliter posset isp̄icē. **S**ecundū
documētū q; licet pp̄ue ibi nō videz̄
tur xps: tū nō errat fideles qui dicūt
dominū se vidisse in manib⁹ sacrodo-
tis: q; nullus errat: cuius v̄ba possunt
verificari eo mō quo verificatur scri-
ptura dina. in qua dicitur q; aliqui ui-
derūt deum oculo corporali: sicut de
Moysē dicit. vidi dīm cernēdo cor-
poralē rubū. **E**ro. 3. nō q; ibi vidēt̄
diuinitatē: sed q; dominus assistebat
illi rubo: et ita corpus xpi suo modo

dei filius cum patre et spiritu sancto
per cuncta secula seculorum. Amen.
Verba tertia ebdomade sancte de
veritate sacramenti eucharistie: in quo
vere et realiter continetur ipse christus.

Sermo 64.

Quare mea vere est cibus et san-
guis meus vere est potus.
Verba sunt redemptoris nostri
originaliter Job. 6. c. Inter cetera fidei
nostre credibilia maximè et mira-
bile est realis ac vera existètia corporis
et sanguinis christi in sacramento altaris
sub speciebus panis et vini: hoc utique
nisi fides credat sermo non explicat.
Ueritatem ad confidendam perfidiam infidelium
consolatorumque fideles: qui id credunt
in hoc sermone de veritate altissimi
sacramenti verba facimus. Est etenim
necessariè simpliciter credere et firmiter
confiteri quod a domino Jesu christo audi-
uimus dictum carnem scilicet suam vere esse ci-
bum: et suum sanguinem vere esse potum
scilicet in sacramento altaris: in quo vere et
realiter continetur. Ad quod probandum
et fideliter persuadendum procedemus
tripliciter.

Primo per auctoritates.

Secundo per rationes.

Tertio per exempla.

Omnes tamen theologi quod sacra con-
cilia: et doctores antiqui tenent et confi-
tentur dominum Jesum christum realiter esse
in sacramento altaris sub speciebus pa-
nis et vini.

Capitulum i.

Primo probanda est veritas
corporis et sanguinis christi in
sacramento altaris per auctori-
tates. Primo theologorum. Secundo con-
cilio. Tertio doct. Quarto itaque

theologi omnes Ric. f. Boni. Tho. Sec.
et ceteri di. 10. quarti li. dicunt quod opinio
quorundam fuit et error pessimus quod christus
non esset in altari. nisi tamen sic in signo.
et de manducari: quod signum eius tantum
accipitur. Sed iste error contra pietatem
fidei est. quod tantum beneficium sibi a deo
datum recognoscit et gratias agit: quod in
carne sua et natura propria sit nobiscum.
Est etiam contra sacri dignitatem per excel-
lentiam: in quo relucet diuina poten-
tia et bonitas altius ceteris sacramen-
tis. nam cetera sacramenta excellit: et quod
si summatium est aliorum omnium: sicut ca-
ritas omnium virtutum. Manifestatur etiam
hic omnipotentia dei in operis singulari-
tate. Cum. nam panis in corpus christi verum
et integrum in multis altaribus conuer-
titur nullo remanente cōi ostendit se deo
posse supra omnem potentiam operati-
uam in conuersione. Et per hoc quod idem
in pluribus locis supra imaginatiua: et per
hoc quod tam magnam et integrum in tam parua
specie facit existere non contractum: ostendit
se posse supra potentiam intellecti-
uam. Error igitur praedictus de tractatus est
a quodam Berlegario Rome coram
iudicibus: ut habetur de off. di. 2. i. c. ego
Berlegarius Ideo catholice dicen-
dum est secundum fratrem maronem in quodam
sermone de corpore christi. quod sub specie
panis que videtur in hostia quattuor
esse creduntur. Primo quidem creditur
ibi esse corpus christi ex vi verborum: quod ver-
ba consecrationis de solo corpore faci-
unt mentionem. Secundo est ibi sanguis
christi ex cōcomitantiā immediata: quod san-
guis immediate disponit corpus ad
vitam. Tertio est ibi anima christi ex cō-
comitantiā propria: quod licet anima non

uiuificet corpus: nisi mediante sanguine
tamen pertinet ad eandem naturam. et ideo de-
mitat ipsum propinquum. Quarto est ibi di-
uinitas verbi ex cōcomitantiā remota
quod licet diuinitas cum tribus precedenti-
bus faciat unum suppositum: tamen non pertinet
ad unam naturam. Similiter est in calice ista
quattuor esse credendum: sed alio ordine.
Primo est ibi sanguis ex vi verborum
per eo quod verba consecrationis calicis de so-
lo sanguine faciunt mentionem. Secundo est
ibi corpus ex cōcomitantiā immediata: quod
corpus sanguis est immediatum rece-
ptaculum. Tertio est ibi anima ex cōco-
mitantiā propinqua: quod pertinet ad eandem
naturam humanam. Quarto est ibi di-
uinitas ex cōcomitantiā remota: quod non
pertinet ad eandem naturam. Quis ad idem
suppositum: et ista quattuor significauit
saluator noster ibi esse. d. Jo. 6. Ego
sum panis per hoc datus intelligi corpus.
Et subiungit viuus: per hoc denotans
animam per quam corpus viuificat: et quia
anima sine corpore sanguine viuificari non
potest: ideo subintelligit hic sanguis. De
inde addit qui de celo descendi propter
diuinitatem. Quare totus sermo continetur
sub specie panis: et totus sub spe-
cie vini. Ad ostendam veritatem sa-
cramenti facit auctoritas sacrorum concilio-
rum. Scribitur. n. ex de cele. mil. in. c. cum
marthe. de hoc sacramento mysterium fidei:
quod aliud ibi creditur quod ternas. et aliud
ibi cernitur quod credatur. Spes panis et
vini cernitur et creditur veritas carnis
et sanguinis christi. et in. c. i. de su. tri. et fi-
ca. sic scribitur. Una est fidelium vniuersa
lis ecclesia extra quam nullus ois saluatur
in qua idem ipse sacerdos est et sacrifici-
um Iesu christi: cuius corpus et sanguis

in sacramento altaris sub speciebus panis et
vini veraciter continetur transubstantiationis
pane in corpus et vino in sanguinem. Tu-
te diuina: ut ad perficiendum mysterium
vnitatis accipiamus ipsum de suo quod ac-
cepit ipse de nostro: sed propter dicta in
pall. c. cum marthe notanda sunt fratrem
de marone quattuor documenta. Primum
quod in hoc sacramento proprie non videtur christus
oculo corporali: quod accidentia que ibi
cernuntur non sunt in corpore christi sicut in
subiecto. Et si queratur quare christus in hoc
sacramento corpus suum dedit nobis velatum
sub accidentibus. Responderi potest quod id fecit
propter quattuor rationes. Prima est propter
humilitatem: ut scilicet homines in hoc sacramento hu-
miliareretur credentes ea que sunt supra
intellectum. in hoc. nam sacramento valde neces-
saria est captiuatio intellectus in ob-
sequium christi. Secunda ratio est propter fide-
litate: ut scilicet fides habeat meritum: quod ut
Gregorius dicit in omelia. fides ubi humanum
tibi humana ratio prebet experimendum
Tertia ratio est propter indignitatem. scilicet quod ad
malos qui indigni sunt clare conspiciere
corpus domini Iesu christi. Quarta ratio est pro-
pter ibecillitatem quo ad oculos: quod clari-
tatem corporis Iesu christi nullus viator
naturaliter posset inspicere. Secundum
documentum quod licet proprie ibi non videatur
christus: tamen non errat fideles qui dicunt
dominum se videri in manibus sacerdotis:
quod nullus errat: cuius verba possunt
verificari eo modo quo verificatur scri-
ptura divina. in qua dicitur quod aliqui ui-
derunt deum oculo corporali: sicut de
Moysen dicitur. vidi dominum cernendo cor-
poralem rubum. Ero. 3. non quod ibi videtur
diuinitatem: sed quod dominus assistebat
illi rubo: et ita corpus christi suo modo

assitit spēbus que in hoc sacro certū
tur. Tertiu documētū q in hoc sa-
cramēto adoratio nō ē dirigēda ad
illud qd cernitur: s ad illud qd credi
tur tm. q illud ē dignū adoratione.

Quartū docum. ntū: q an cople at
vba cōsecratōis hōtia nō ē adozan^a
donceleuaf a sacer dote vel adozaf
q nō dū ibi cōstat cē corpus xpi. **T**
ad ostēdēdā viratē sacri sūt auctori-
tates sacroz doctoz. Ex quibus oi-
bus quattuoz tm iducm^o noiatissi-
mos 7 famosos doct. s. Ambro. Au-
gu. Bre. 7 Illariū. 7 mbro^o. n. i. li. de
sacris. 7 ponif de cōse. di. z. m. e. pāis
ait. Panis est in altari vlitat^o an uer-
ba sacroz. vbi aut accellit cōsecratio
de pane fit corp^o xpi. Et idem in li. de
officijs. 7 hēf in. e. an bndictōem. de
cōse. di. z. An bndictōem alia spēb no-
minat. post bndictōem corpus signifi-
catur. 7 idē de. cōse. di. z. i. c. reuera.
ait. Hoc qd cōsecim^o corp^o ex virgine
est. 7 idē de. cōse. di. z. c. oia ita pul-
chre loquit. Cū quēcūq voluit do-
minus fecit in celo 7 in terra. 7 q uo-
luit sic factū est. Ita licet figura pāis
7 vini videat: nihil tū aliud q caro
xpi: 7 sāguis post cōsecratōem credē-
da sūt. vñ ipsa vitas ad discipulos h
inquit. Caro mea est p mūdi vita: 7
ut mirabili loquar nō alia caro q q
nata ē de Maria: 7 passa ē in cruce:
7 resurrexit de sepulchro. Et Aug^o
de cōse. di. z. c. nos aut dicit. Nos at
in spēcie panis 7 vini: quā videmus
res inuisibiles. i. carnē 7 sāguinē hono-
ramus. 7 idē i. e. nō ois. **U**o ois pa-
nis sed accipies bndictionē xpi: fit cor-
pus xpi. Et idē in eplā ad Hyrencū.

Perfēd^o panis de celo: corp^o ē ex nir-
gine. Bre. aut i omelia paschali. 7 hē
tur i. e. qd sit de cōse. di. z. **M**ysteriū
fidei dr qd credere debes q ibi salus
nra cōsistat. puidēs. n. nobis oīs de-
dit hoc sacri salutis: vt q nos quot
tidie peccam^o: 7 ille iā mori nō pōt
p illud sacri remissionē cōsequamur.
Quotidie. n. ipse comeditur 7 bibif
in vitate: sed integer 7 viuus atq im-
maculat^o pmanet. 7 iō magnū 7 pa-
uendū mysteriū est: q aliud videt: 7
aliud intelligit. Illarins adhuc de cō-
se. di. z. c. corp^o. ita loquit. Corp^o xpi
qd sumit de altari figura est: dū pa-
nis 7 v. nū ex videt. vitas aut dū cor-
pus 7 sāguis xpi i veritate iteri^o cre-
dit. Confiteri igit debem^o 7 indubie
credere dñm Jēsu xpm in sacri o alta-
ris vere 7 realit^o contineri.

Quōb^o fidelib^o pbari pōt qd nō
demonstratiuis veritas carnis 7 san-
guinis xpi i sacri o eucharistie. Cap. z.
Sciēdo pbada ē veritas cor-
poris 7 sāguinis xpi i sacri o
admirabili eucharistie p rō-
nes: n. quidē nales 7 demonstratiuas:
s. fideles ac persuasiuas. 7 colligi pnt
picipalit^o tres. **M**ia dicit distatiua
Secda cōceptia. **T**ertia cōmutati-
ua. **P**rima dī distatiua. Maior. n.
distatiua ē vt dicit Lōi. di. io. quarti
int^o ens 7 nō ens: q int^o ens 7 ens. Si
g deus potuit de nihilo pducē oia q
sūt in celo 7 in fra: cur nō poterit mu-
tare vñ ens in aliud ens. 7 cōuertē
panē in carnē: 7 vinū in sāguinē. **J**ō
Ambro^o in li. de sacris ait. De totius
mūdi operib^o legitis: q ipse dixit: 7
facta sūt: ipse mādauit 7 creata sunt

Sermo igit qui potuit ex nihilo facē
quod nō erat: nō poterat ea que sūt
i id mutare qd erat! Nō est. n. min^o
dare q mutare nonas naturas reb^o.
Secda rō dī cōceptiua. Si corpus
xpi signālr 7 miraculose potuit a v-
gine cocipi cur nō poterit in sacro ex
miraculo reali cōtineri. **J**ō ait Am-
bro^o ubi supra. Quid hic queris nase
ordinē in xpi corpore cū pter nām
fit ipse dñs natus ex virgine. Sed nō
immerito dubitari pōt vtrū nobilior
sit virtus trāssubstantiadi panē i car-
nē 7 vinū in sāguinē xpi virtute vir-
ginis ipm cōcipietis. Et nōnulli tenē
volucrūt q sic. tū q sacerdos cōficit
corpus xpi paucioribus verbis q cō-
ceperit virgo. tū q virtus cōceptōis
in virgine terminata ad corp^o xpi im-
passibile fuit 7 imortale. Cōtra istos
tū sic asserētes dicit Bon. io. di. quar-
ti. q duplr est loqui de virtute tran-
substantiatiē 7 de cōcipiēte. vno mō
put sūt in suo fore 7 pmo pncipio: ut
dicat virtus cōcipiēdi: que opata ē
cōceptiōne pncipalr 7 ppa ad iouita-
te: 7 sumit virt^o trāssubstantiadi: 7 sic
nō ē cōparatio s. magis 7 min^o in se
cū sit vna 7 eadē virt^o diuina nō itē
sa nec remissā. Sed si ipsa cōparetur
ad manifestationē factā per hōg esse
ctus iudicādū ē q se habēt sicut exce-
dētia 7 excessa. licet. n. vtrūq sit no-
bilissimū 7 ostēdat potētā esse sum-
mā. in cōceptōe tū magis laudat^o ma-
iestas diuina. 7 in trāssubstantiatiōne
magis captiuaf rō nra. Secdo modo
possim^o loq de hac duplici virtute p-
ut dicat cōicari creature fm q dicat
q virgini data est potās cōcipiēdi. 7

sacerdoti p vba ptās cōficiēdi: 7 sic
loquēdo simplicif virtus cōcipiēdi
dignior excellētor 7 nobilior ē. tū q
sbiectū magis nobilitat. **M**aius. n. ē
esse matrē dei. q esse sacerdotē. tum
q actio est singularior 7 pclarior.
Maius. n. est cōcipere q cōficē: quia
terminus actionis plus accipit a cōci-
piēte matrē q a cōficiēte sacerdotē.
Accipit. n. a matrē humanitatē 7 esse
In cōsecratōe vero corporis xpi nō
accipit esse. **J**dcirco rūdēdū ē his qui
cōtrariū tenere voluere dicētes vir-
ginē cōcepisse xpm mediatiuis pluri-
bus verbis q sacerdos cōficiat: quos
nescio si inlanos aut ignozātes nomi-
nē: eo q cōparatio ista nulla est: quia
vba sūt de necessitate cōsecratōis. nō
aut cōceptōis. vñ si sacerdos nunq p
ferret vba nūq cōsecraret. **B**eatilli-
ma autē virgo nō cōcepit xpm ex vi
verboz: sed ex merito virtutū suarū:
ob qd pō ito q cū dixit. **E**cce ancilla
domini obmutuisset remanēt^o i ca-
tū virtutibus supradictis adhuc con-
cepisset xpm. **S**ist male itelligūt qui
virtutē trāssubstantiadi h modo pre-
ferūt virtuti cōcipiēdi: q illa termina-
tur ad corpus impassibile 7 imortale
ic. **N**ā arguūt quasi corpus xpi cōse-
cratōe fieret: sed certe nō fit. nā nos
fit eius humanitas: q facta est in con-
ceptione. nō fit gloria corporis: q fa-
cta est i resurrectione. non fit perfecta
etas. q etas. 3. ānoz spatio ē pfecta.
vnde argumētū deficit vt dixim^o: q
arguit ac si facēt: sed p cōsecrationē
nihil nouū fit: sed hoc solū fit. vt qd
erat in celo pfectū 7 glorioū idē sine
mutatione sui fit in sacramto virtutē

transubstantiandi. **T**ertia rō manudu-
cens nos vt firmis creda' corp' xpi eē
i sacro altari. v' cōmutatiā. Nā legi-
mus sepi' fuisse per diuinā virtutē im-
mutatā naturā. Jō Ambro' i. c. r. cue-
ra. de se. di. z. i. q. t. forte vices aliud
video quō tu mihi asseris q' corpus
xpi accipiā! Et h' nobis adhuc sup' est
vt pbem' quātis igit' vtimur exem-
plis. vt pbem' h' nō esse qd nā forma-
uit. s' qd bñdictio' cōsecrauit. maiorē q'
vīm esse bñdictiois q' nature. q' bñdi-
ctioe est. nā ipa mutat. Virgā tenebat
Moyfes. p'iecit eā et facta ē serpens.
Rursus app' hēdit caudā serpentis. et
in virge naturā reuertit. Vides g' p'
phetica giā bis mutatā esse naturā:
et serpentis et virge. Curribāt egypti
flumina puro meatu aquarū subito de
fōtū venis s' aguis cepit erūpē. n' erat
pot' in fluuijs. Rursus ad ppbe p'ces
truo' cessauit fluminū aqz nā remea-
uit. Circūclusus erat vndiq' populus
hebreoz. Nō egyptijs vallat' in ma-
ri clausus. Virga leuauit Moyfes se-
parauit se aqua: et i muroz spēz se cō-
gelauit atq' inf' vndas via pedestris
apparuit. Jordanis retrofū ducit'
cōn naturā: i sui fōtū reuertit' exordiu'
Nōne claret naturā vel maritimozū
fluctuū: vel fluuiialis cursus eē muta-
tam. Siciebat popul' p'um. Tetigit
Moyfes petra: et aqua de petra flu-
xit. Nūqd nō pter naturā opata est
grā: vt aqua vomēt petra: quā n' hē-
bat nā! Marath fluui' amarissimus
erat vt scitiēs popul' bibē nō posset.
Misit Moyfes lignū i aquā: et ama-
ritudinē suā aquarū nā deposuit: quā
infusa scito giā tēp'rauit. Sub Ely-

seo ppba vni ex filijs ppbaz excussū
est ferz de securi: et statū iherum: ro-
gavit Elyseū qui amiserat ferz. Mi-
sit Elyseus lignū i aquā et natauit fer-
rū: vtiq' et h' p' naturā factū esse co-
gnouim'. Grauior ē ferri spēz q' aqz
liquor. Aduertig' maiorē eē giām q'
naturā. et adhuc tñ ppheticē bñdictio-
nis miramur giām. q' si tñ valuit hu-
mana bñdictio vt naturā cōuerteret
qd dicem' de ipsa cōsecratōe diuina
vbi ipsa vba dñi saluatoris operant'
Nā faci' istud qd accipis xpi sermōe
cōficiat. hec Ambro'. Qui i talib' et si
milib' exēplis nobis oñdit quāta pōt
magn' et excelsus deus: et p' tati atq'
virtuti imēse et infinite ascribūt oīa mi-
racula sacri altari.

Quasi miracula et ex' opata i sa-
cro altari. oñdit v' sibi eē corp' xpi.

Caplm .z.
Tertio pbāda ē vitas sacri g'
et'. Nā deus bñdict' et nō
sep' qnq' tñ ad cōfusionē cor-
diū i flatoz multa de h' sacro ostēdit
mira atq' stupēda. Inf' que illd unū
est celeberrimū ac memoria dignū qd
eueit dū sād' Antoni' de Padua Ari-
mini p'dicabat. Ibi nāq' heretic' qui
dā aderat: qui male scētebat de cor-
pore xpi: atq' in cōtēptū corpus. xpi
hostias nō cōsecratas sepi' alino suo
prebebat i cibū. Cum vō h' inotuisset
Antonio fidei defensori acerrimo: il-
lū ad se vocatū dure redarguit: veri-
tatēq' sacri ei fidelit' p'ualit. Cū vero
ille p'ina' i suo sēsu manēt: asserētq'
aliniū suū p'sepe tali cibo fore depasitū
Cōuenit cū eo Antoni': vt de h' cōpe-
riētia fieret. et p' dies tres asinus sine

cibo trāliret: et die tertia Antonius i
foco celebrata missa: et i seruato sacro
illud intra hostias nō cōsecratas re-
poneret atq' illo modo asinus fameli-
cus iuitaret ad pabulū: qd cū factūz
fuisset: corā multitudinē maxima: aial
illud appropinquās sponte i q' corpus
xpi itra hostias nō cōsecratas reue-
ret' recōditū erat ex miraculo dei co-
gnouit diuū suū. et caput et pedes in-
clinās humilē adorauit: neq' cura si-
bi fuit de cibo: quo idigeat. cūq' uer-
beribus ab illo herico angē' trahē'
et volueret: sep' faciebat vt prius: ob
quod h'eticus ille et alij q' plurimi oī
errore d'posito ad verā fidē redierūt
Antonius aut' deo grās referēs faci'z
honorifice in loco debito posuit et cō-
seruauit. De multis et. cōpertū est q'
ex p'ilegio spāli corpus xpi viderūt:
aut i spē pueri: aut carnis: aut sāguis
Qd sit em Iho. 3. p' r. q. 76. p' imuta-
tionē oculo' eoz qui sic vidēt: quoz
oculi imutant' ac si expresse viderent
exterius carnē aut sāguinē vel puerū
nulla trāsmutatōe facta ex pte sacri.
Qd p'z ex eo q' alijs vi s' spē panis
nec tñ id pertinet ad aliquā d'ceptō-
nē: q' talis spēz diuinit' format' i oculo
ad aliquā veritatē figurādā: ad h'
.s. q' manifestet vere corp' xpi esse sub
hoc sacro. sicut et xps absq' d'ceptōe
apparuit discipulis cūtib' i Emaus.
Dicit. n. Aug' in li. q. euāgelij. q' cum
fidio nra refer' ad aliquā significatō-
nem nō ē mendaciū: s' aliqua figura.
Sūt itaq' multa huius sacri p'clarissi-
ma. testimōia: q' tñ oīa si deessēt suffice-
re nobis d'z verbū xpi dicētis. Hoc ē
corpus meū. de quo dicere possū' q'

Isaac dixit dū filiū t'gebat. Uox q'
de uox Jacob ē: s' man' man' sūt Esau
Nā in tactu et in odoratu Esau cum
reputabat: in voce tñ Jacob eū cōfite-
batur. Sic i hoc admirabili sacro se-
sibus nris. s. visui. odoratu. gustui. et
tactu accidētia panis se offerūt: s' ipi
auditui veritas carnis xpi. O igitur
ineffabile sacm. O inexplicabile signum
amoris Iesu xpi. O deniq' triūphale
p'ilegiū nobis exhibitū. Non. ē. n. aut
fuit aliqñ tā grādis natio: que beāt
deos appropinquātes sibi: sicut adest
nobis deus nr. Ergo omni deuotiōe
qua possum' celebrem' hui' sacri my-
steria. quo nobis adueniat grā. et tā
de p'ennis et eterna gloria: in q' ipse
dñs Iesus uiuit et regnat cū patre et
spū scō p' ifinita secula seculoz. Amē.
Seria quarta ebdomade sancte de
lacro eucharistie: ad quod deuote su-
scipiēdum fideles inuigilare debent.

Sermo. 65.

Accipit panē et grās agens
fregit et dixit. Accipite et mā-
ducate. hoc ē corp' meū: qd
p' vobis tradet: hoc facite i meā cō-
memoratōem. Doctoris gētiū verba
sūt ista. i. corin. xi. c. Satis vtile et p'fi-
cū eē arbitrat' sū: si adhuc de sacro
ineffabili eucharistie nōnulla dixerō:
qm quāto magis illi' p'conia fidelib'
innotescūt: tāto ardentius exētat' ad
illi' vsū: deuotāq' susceptōem. Idcir-
co p'ef ea que dicta sūt adhuc vide-
bim': qdā nō i merito de hoc bñdicto
sacro dilucidāda. p'ponem' itaq' tria
p'ncipalia mysteria: que Ap'ls in v'bis
p' allegatis explicauit: et anotauit. v3.
Primū v' trāsubstantiationis.

Secundum mäducatöis.

Tertium cösecratöis:

De träsübütatiatöe panis i carne
7 vin in läguine xpi: 7 de cöditöib⁹
admirädis ipsi⁹ träsübütatiatiönis.

Capitulum. i.

Primü mysteriü änotatü ab
Aplo di träsübütatiatiönis
Quia xps pané accipiés: 7
gräs agés: pané illü bñdixit 7 cösec-
uit: cöuertitq; sübitatiä eius i sübäm
corpöis sui: sic 7 i sacro isto sübitan-
tia panis i sübitatiä corpöis xpi. 7 sü-
bitatiä vini i sübitatiä säguis ei⁹ con-
uertit. Ad qd pleni⁹ itelligédü qtu-
or sūt dubia declaräda. **Primum**
vtrü i cösecratöe sit vā träsübütatiö.
siue cöuersio panis in corp⁹ xpi: an pa-
nis simul maneat cü corpore. Ad qd
rñdet Alex. i. 4. su. voluic. qd aliq er-
rätés dixerüt qd i hoc sacro nō ē aliq
cöuersio. s; ad platiöem vboz sine co-
uersione aliq sit diuina virtute: vt cor-
pus xpi sit ibi. Tñ hec positio ē cötra-
ria factoz auctoritati: vt p3. Est etiä
cötra cögruitatē faci: diminiuitq; vir-
litarē méiti. Nā mltiplex ē rō qre cö-
gruit vt panis cöuertat i corpus xpi
7 nō maneat sibi. **Prima** est vitatio
idolatrie. Si. n. sub sacro manet päis
for: rassis qñq; idistide adoraret cum
dño. **Secda** rō ē efficacior deductio
ad ipm xpm cöprehédédü. Spēs. n.
panis que mō deducit imediate ad do-
minü xpm cöprehédédü 7 vescedü:
tüc mediate deducet: q; pmo deduce-
ret ad cöprehésionē panis: 7 p^o ad cö-
phésionē diu. **Tertia** rō ē spüalior
refectio. mō. n. illa refectio est spüalis
oio: tüc eet et carnalis: q; tüc ab⁹ car-

nal's assumere: 7 nō solum spüalis.
Quarta rō est veritatis insinuatö. s.
vt credat q; sit tñ ab⁹ aic: 7 nō cor-
pous: 7 q; hoc cibo sit vno spüalis:
nō corpöalis. Opio ad h⁹ ptracta mi-
nuit vtilitatē meriti: q; ponedo q; ac-
cidētia nō possit esse sine sbiecto in-
tedo rōibus hüanis meritü fidei di-
minuit. **Jō** dō q; tota sübitatiä päis
cöuertit in sübitantiä corpöis xpi re-
manētib⁹ accidētib⁹ sine sbiecto. **2°**
dubiü declarädü utrü i ista cöuersio-
ne änihilet sübä panis. Et ad hoc rñ-
det Ric. i. 4. di. xi. d. q; quis post cö-
uer. ionē sübitatiä panis i sübitatiä cor-
pöis xpi nihil de sübitatiä päis rema-
neat. tñ q; sübä corpöis xpi in quä cö-
uerfa est aliqd est: änihilata nō est. vñ
sübitatiä panis nō ē in nihü redacta
s; in meli⁹ cömutata. i. in corp⁹ xpi. non
tñ fm Alex. de pane illo accipit eē cor-
pus xpi. s; ipsa cēntia panis sine omni
mutatöe facta i corpus xpi mutatur
i illud. **Jō** Hugo li. 2. de sacris pte. 8.
.c. 9. ait. Nō sic corpus xpi i pane cö-
secrari dicim⁹: vt de pane corpus xpi
esse accipiat: nec quasi corpus nouum
subito tactü de mutata cētētia: s; in ip-
sü vez corp⁹ mutata cētētia. nec ipsam
sübitatiä panis 7 vini i nihü redac-
tä. q; venit esse qd fuit: sed mutatam
pot⁹: q; cepit esse aliud qd non fuit.
3° dubiü declarädü vtrü illa con-
uersio fiat in istati uel successiue. Et
rñdet Ric. vbi sup. q; fit i instanti. qd
vt accipi pot a cömetatoze. 4. meta.
Ois successio i mutatöe causat: vl⁹ ex
resistētia mobilis ad motozē: vel me-
diñ ad motozē: vl⁹ rōc vtriusq; 7 pu-
ta q; sub resistētia ipsi⁹ mediñ debeat

cöprehēdi diuisibilitas spatij p cöpa-
tionē ad limitatöem virtutü in moto-
re. vñ quis corpöale mediü angulo nō
refutat. tñ q; limitate virtutis est: nō
posset se trāsferre ab oriēte i occidē-
tē p trāsēudo spatiü in istati. Virtus
aut cöuertēs sübäm panis in corpus
xpi nō est limitata. **3°** n. cöuersio fit
p vtutē diuinä: que infinita est: nec si-
bi reuilit sübitatiä panis: q; tota natu-
ra pfecte subdit vtuti diuine: nec ē ali-
quod mediü p qd ista cöuersio fiat.
h. n. nō hēt locü pprie loquendo: nisi
de mutatöe locali. Panē. n. nō cē cor-
pus xpi nihil positiuü dicit: 7 tñ si eēt
mediü nō oporteret q; caret suscep-
töe i diua operatöe. De⁹. n. vñ lapi-
dē trāsferre possz ab oriēte i occidē-
tē p totü mediü i istati. Nō. n. opertz
q; diuisibilitas mediñ causat suscep-
töe i mutatöe: nisi cü h mutas sit limi-
tate virtutis. **Quartü** dubiü de-
clarädü vtrü virtus träsübütatiä
principal⁹ respiciat sacerdotē q; vba
Et rñdet Ric. di. 8. 4. q; vtus pdicta
pncipal⁹ respicit sacerdotē: q; qñ dñs
operat aliq; effectü mediäte inströ
aiato: cuiusmōi ē seruus fm pñm p
politicoz: 7 inaiato. vtus dñi pncipa-
lius respicit instrm aiatü q; iaiatü. In
träsübütatiatöe aut sacerdos se habz
sicut instrm aiatü: 7 vba sicut iaima-
tū. iō virt⁹ dñi pncipal⁹ opati. pncipa-
lius respicit sacerdotē q; vba. 2^a rō
est q; qñ plura insträ p ordinē se hñtia
cöcurrüt ad eüdē effectü: vt manus 7
pēna ad scripturä. virtus pncipalis
motozis pncipal⁹ respicit illud instrm
qd est sibi ppinqu⁹ 7 mediäte q; aliö
instrm mouet. vñ vtus scribētis pnci-

palis respicit manü q; pēnā. Ad träs-
übütatiatöe aut cöcurrüt plura in-
strumēta p ordinē se hñtia. s. sacerdos
7 vba quoz sacerdos ē ppingoz pñ-
cipali agēt: q; sibi eit simlioz 7 eius
repñtat psona. Est etiä platiöis vbo-
rü cā: iō vtus träsübütatiä pncipa-
li⁹ respicit sacerdotē q; vba. **3^a** rō
est q; virtus träsübütatiä sa-
cerdotē respicit permanēte ratöe ca-
ract⁹ ris: q; in sacerdotē pmanet. vba
aut sicut sūt träsübütatiä respiciūt träs-
euntē nō p aliq; träsütü ex pte virtu-
tis: put eit in pncipali agētē: s; p träs-
ütü ipsoz verboz fm quid. Tñ pdicta
virtus respicit pncipal⁹ verba q; sa-
cerdotē: iquatü verba magis de ppi-
quo se habēt ad effectü q; sacerdos:
fm quē modü etiä dici pot q; virtus
scribētis pncipal⁹ respicit pēnam
q; manum.

De multiplici mäducatöe corpöis
xpi: 7 de dubijs que circa illä haberi
possunt. **Capitulum. 2.**

Secundü mysteriü qd änotat
uit Aplis i themate ör mädü-
catöis: allerēs qd xps dixit.
Accipite 7 mäducate: h; est corp⁹ m. i.
Ad qd pleni⁹ itelligédü qtuor: sūt du-
bia declaranda. **Primum** quot sunt
modi mäducadi corpöis xpi. Et rñd3
m3 in. 4. di. 9. q; est dupl⁹: vñ⁹ faci a
lis: ali⁹ spüalis. que distinctio s; Bon.
oñ vno mō a d'spo. itöe sumētium:
q; quidā accedüt male d'spo. itö: 7 hi
mäducat sacräs: quidā bene: 7 hi spi-
ritualiter. Secüdo accipitur a modo
sumendi: q; quidam suscipiunt o: e cor-
pöis: 7 non cordis: 7 hi sacramētalr
Quidāz vero ore cordis: 7 hi spüalr

Comede igitur facramentaliter est illud suscipere cum fide informata caritate. Comedere autem sacramentaliter est illud suscipere cum fide sine caritate. Qui manducat sacramentaliter tamen suscipit sacramentum: sed non effectum illius. Qui vero manducat spiritualiter effectum gratiae consequitur. **T**ertium dubium utrum mali sumant corpus christi ueraciter. Et respondet Thomas 3. parte. q. 80. et Bonaventura in 4. di. 9. circa hoc quodam antiqui errauerunt dicentes quod corpus christi ueraciter a malis non sumitur: quod non decet tantam maiestatem et carnem tam sanctam et puram in corpus peccatis subditum introire. Ideo assererat quod corpus christi ueraciter a spiritibus abscederet. ex quo peccator ipsius labijs et ore polluto contingeret. sed hoc est erroneum: eo quod manentibus spiritibus corporis christi sibi esse non desinit. Spiritus autem manet quod diu substantia panis manet: et sibi adhaeret. Manifestum est autem quod substantia panis assumpta a peccatore non statim esse desinit: sed manet quod diu per calorem naturalis digeratur. Unde tamen diu corpus christi sub spiritibus sacramentalibus manet etiam a peccatoribus sumptum. Quare dicitur. omnes dicunt quod peccatores ueraciter et sacramentaliter licet non spiritualiter corpus christi suscipiant quod carat ecclesia in ipsa in seculo corporis christi dicitur. Sumunt boni: sumunt mali forte tamen inaequali uite uel iteriter. Et Augustinus super Iohannem ait. Multi de altari accipiunt: et accipiendo moriuntur. Ad idem est. et sic Judas. c. et facta. de consuetudine. 2.
Tertium dubium utrum peccator qui cum certa scientia in peccato sumit corpus christi: sumat illud ueraciter: et sic per per dicitur apostolus. dicitur iudicium sibi manducat et bibit: quod non est secundum Bonaventuram quod ipsi corpus aliquam maculam det aie. sed per peccator ipse

contemnit dum se preparare non uult et manducare. Sed aliquis obijcit potest si manducare corpus christi cum peccato peccatum est: ergo a fili et uidere. ergo quotiescumque existeris in peccato mortali uide corpus christi peccat mortaliter. Respondet Thomas et Bonaventura. quod uisus non pertingit ad substantiam corporis christi: sed solum ad spiritus sacramentales: sed ille qui manducat non solum sumit spiritus sacramentales: sed etiam christum qui est substantia et ideo a uisione corporis christi nullus baptizatus prohibetur. non baptizati autem non sunt admittendi: etiam ad inspectionem huius sacramenti. Unde per Dionysium li. angelice hierarchie. sed ad manducationem non debet accedere nisi illi qui bene dispositi et mundati sunt: quare non est simile uidere et sumere hoc sacramentum. **Q**uartum dubium est utrum accedere ad hoc sacramentum cum conscientia peccati sit grauius simum omnium peccatorum. Et quibusdam ueraciter sic primo quod glo. super illud primo corinthios. xi. c. Qui manducauerit. etc. De indigne manducate ait. ac si christum occiderit punietur: sed peccatum christum occidit uide fuisse grauissimum. ergo et hoc peccatum arguitur: quod Hieronymus dicit in quadam epistola. Quid tibi cum femis qui ad altare cum domino fabularis? Dic sacerdos. uic et cetera. Quiliter cum eis de labijs filii dei oscularis: quibus osculatus es filiam meretricis. **Q**uidam osculo filii hominis tradis. **E**x quibus uerbis ueraciter quod fornicator accedens ad mensam christi peccat sicut peccauit Judas peccato enormi et grauissimo. Respondet tamen Thomas ubi supra: quod aliquod peccatum potest dici grauius alio duplici. uero modo per se. alio modo per accidens. **P**er se quidem secundum rationem sue speciei: que attenditur ex parte obiecti. et secundum hoc quod

id contra quod peccat est maius: ratio peccati est grauius. et quod diuinitas christi est maior: humanitate ipsius: et ipsa humanitas est potior: quod facta humanitatis. **I**nde est quod grauius peccata sunt quae committuntur in ipsa diuinitate: sicut est peccatum infidelitatis et blasphemie. **S**ecundario autem sunt grauius peccata que committuntur in humanitate christi. **T**ertio autem loco sunt peccata que committuntur contra facta que pertinent ad humanitatem christi. Et post hoc sunt alia peccata contra puras creaturas. **P**er accidens autem unum peccatum est grauius alio ex parte peccatis: puta peccatum quod est ex ignorantia uel infirmitate leuius est peccato ex contemptu: uel ex certa scientia. **E**t cadet ratio de aliis circumstantiis. **S**ecundum hoc ergo cogitare in peccato mortali in quibusdam potest esse grauius: sicut in his qui ex actuali contemptu in conscientia peccati ad hoc sacramentum accedunt. **I**n quibusdam uero minus graue: puta in his qui ex quodam timore ne deprehendantur in peccato cum conscientia peccati hoc sacramentum suscipiant. **S**ic ergo per quod hoc peccatum est maius alijs grauius secundum suam speciem: non tamen omnium grauius. **A**d primum ergo quod quod peccatum indigne sumitur hoc factum comparatur peccato occidit christum secundum similitudinem: quod utrumque committitur contra corpus christi. non tamen secundum criminis quantitate peccatum cui occidit christum fuit maius grauius. **P**rimo quidem quia illud peccatum fuit contra corpus christi in sua specie propria. hoc autem est contra corpus christi in specie sacramenti. **S**ecundo quod illud peccatum peccat ex intentione non cedit christo: non autem hoc peccatum. **S**imiliter

fornicator accipiens corpus christi comparatur Iude osculanti christum quantum ad similitudinem criminis: quod utrumque ex similitudine criminis christum offendit. non tamen quantum ad criminis quantitate. **H**ec tamen similitudo non minus competit alijs peccatoribus quod fornicatoribus. nam et per alia peccata mortalia agit contra caritatem christi: cuius in ignis est hoc factum: ratio magis. quanto peccata sunt grauiora: secundum quid tamen peccatum fornicationis magis reddit hominem ineptum ad perceptum huius facti in quantum. **P**er hoc peccatum spiritus maxime carni subicitur. et ita impeditur seruorum dilectionis qui requiritur in hoc factum. **P**lus tamen ponderat impedimentum ipsius caritatis quod seruorum eius. unde etiam peccatum infidelitatis: quod fundit separat hominem ab ecclesie unitate simpliciter loquendo maxime hominem ineptum reddit ad susceptionem huius sacramenti. unde grauius peccat infidelis accipiens hoc sacramentum quod peccator fidelis. et magis contemnit christum secundum quod est sub hoc sacramento praesertim si non credat christum uere sub hoc sacramento esse quantum est in se diminuit sanctitatem huius facti: et ueritatem christi operantis in hoc sacramento: quod est contemere ipsum factum in se ipso. fidelis autem qui cum conscientia peccati sumit contemnit hoc factum non in se ipso: sed quantum ad uolum indigne accipiens.

De potestate consecrandi concessa sacerdotibus rite ordinatis secundum formam ecclesie soli officio praesertim. **C**apitulum 3.
Tertium mysterium quod apostolus annotauit de consecrationis. ibi.

hoc facite in meā cōmemoratiōem. In quibus verbis s̄m. s̄rā. data fuit potestas cōsecrandi apl̄s: qui vt dictū est in p̄cedētibus fuerūt tunc a x̄po ordinati sacerdotes. Sed hic quattuor dubia adhuc occurrūt aperienda.

Prīmū vtrū angeli habeāt potestē cōsecrādi. Et rīdet Alex. in. 4. q. n̄ eo q̄ deus talē potestātē ipsīs nō dedit 7 hoc cōgrue. Prīmo q̄ v̄tus trās substantiā di elemētū in corpus x̄pi 7 sanguinē data est verbo s̄sibili. unde cuius ē p̄ferre verbū s̄sibile: eius est ministeriā: mediātē verbo tali cōsecrare. Inquit. n. Aug. i. q. i. in. c. detrahe. Accedit verbū ad elemētū 7 fit faci 3. Secūda rō est: q̄ si sacra ministrarēt homini per āgelos. esset homo in s̄p̄ reparatiōe s̄biedus angelice nature: sic nō esset per x̄pm solū restitutus in pristinā dignitatē. **Scōm** dubium vtrū aliquis non sacerdos possit cōsecrare. 7 rīdeo q̄ nō: imo si oēs homines mūdi non sacerdotes essent s̄ādi 7 iuli: 7 per ānos 7 ānos dicerēt verba cōsecratiōis sup̄ debita materia cū itētiōe cōsecrādi: nūq̄ cōsecraret. Ideo scribit de s̄. tri. 7 s̄. ca. c. i. Hoc utiq̄ sac̄m nemo pōt cōficere nisi sacerdos: qui rite fuerit ordinat⁹: 7 clares ecclesie: quas ipse cōcessit apl̄s eorūq̄ successoribus. Iesus x̄ps: 7 ecclesia cātat. sic sacrificiū istud instituit: cui⁹ offiū cōmitti voluit solis p̄sbyteris quibus sic cōgruit: vt sumant 7 dcent ceteris. 7. 25. vi. in. c. perlectis d̄. Ad p̄sbyter̄ pertinet sac̄m corporis 7 sanguinis d̄i in altare dei cōficere. **Tertiū** dubiū est vtrū sacerdotes mali 7 peccatores possint cōsecrare.

Et rīdet Doñ. in. 4. di. 13. q. sic: q̄ offi cū cōsecrādi non est ex p̄pria s̄c̄dita te: vt quidā heretici dicūt: sed ex auctoritate. Tho. vero in. 3. p̄e. q. 87. ait. Nō ex hoc ipso aliquis definit eē minister x̄pi q̄ est mal⁹: q̄ d̄s h̄z bonos 7 malos m̄stros: qui cū auctoritatez habēt cōsecrādi: cōsecrare pōt. Unde Aug. i. q. i. c. intra. ait. Intra catholica ecclesia in ministerio corporis 7 sanguinis d̄i: nihil a bono maius: nihil a malo minus p̄ficiat sacerdote: q̄ n̄ imerito cōsecratis: s̄z i v̄bo p̄ficiat creator. 7 in virtute sp̄s s̄c̄di. Ad idem est. c. vt euidēter. c. p̄p̄e. c. cū scriptura. c. mlti seculariū. 7. c. sacerdotes. **14^m** dubiū vtrū sacerdotes heretici. scismatici. excoicati v̄l degradati possint cōficere. 7 rīdet Doñ. i. 4. di. 13. q. aliqui uoluerūt distinguē q̄ sacerdotes mali quidā occulti sunt mali: 7 tales possunt cōsecrare. Alij vero sūt manifeste mali: 7 ab ecclesia p̄s̄i: sicut heretici: 7 alij p̄dicti: 7 tales nō possunt. Et ad hoc allegāt dictū Aug. i. q. i. c. c̄ catholica. Extra catholica ecclesia nō est locus veri sacrificij. Et Hieron. in. c. odit: q̄ dicit. Odit d̄s sacrificia hereticorū: 7 a se p̄icit. 7 quotiēs in noie eius cōgregati fuerint detestatur factorē eorū: 7 claudit aures suas. habēt etiā ibi. c. non oportet: sed tamē positio ista falsa est: vt patebit. Ideo dō 7 melius q̄ sacerdotes oēs p̄tinominati cōsecrare possūt: q̄ potestas cōsecrādi eucharistiā: vt inquit Tho. 7 oēs theologi pertinēt ad caractē sacerdotalis ordinis. Character autēz indelēbilis ē. Iō dō q̄ i sac̄o duo at tēdūt. s̄. sacramēti veritas: que con

sistit quātū ad rē p̄mam: 7 sacramēti veritas: que cōsistit quātū ad rē vltimā: que est incorporatio vel unio: quātū ad corpus myticū n̄ de veritate sacramēti loquamur veritas saluatur: vbi ex parte ministri est ordo 7 intentio. 7 verbi platio: cū adest debitum elemētū. Si autē loquamur quātū ad vtilitatē dicēdū q̄ sacerdos bon⁹ cōficat ad vtilitatē suā 7 assistētū. Malus occultus ad dānū suū tm̄: nihilominus ad vtilitatē assistētū qui deuote audiūt nullā. Sed p̄s̄us 7 hereticus ad dānatōem suā: 7 oium assistētium. q̄ ergo in p̄cis̄is 7 hereticis. manifestis p̄inatur sacramētū omni fructū. quous sit ibi corpus x̄pi verū. Iō loquūt sac̄i cāonel iporū sacrificia veritates non ratione operati operis: sed dāni: Ric. vero in. 4. dicit q̄ p̄s̄atus sacerdos posse hoc sacrificiū cōficere intelligitur duplici: aut de iure: aut de facto. Prīo mō n̄ ois sacerdos pōt hoc sac̄m cōficere: q̄ nec irregularis nec suspēsus: nec interdictus: nec excoicatus: nec scismatic⁹ nec hereticus: nec degradatus hoc sacramētū pōt de iure cōficere: q̄ cuiuslibet p̄dictorū prohibitus est potestas sacerdotalis vsus. vnde cōficiēdo grauissime peccant. Secundo modo. s̄. de facto quilibet iporū pōt vt p̄dictū est. Cōsiderēt itaq̄ layci quanta est sacerdotalis dignitas: quanta sacerdotibus data est potestas. Non sint ipsi sacerdotū iudices: 7 ex consequēti sacramētorū contēptores. de q̄ plenius diximus in opere de virtutibus. Uenerētur 7 colāt illos vt patres: vt d̄nos 7 tāti sacramēti m̄stros

Preparēt se oēs cū oī humilitate 7 reuerentia ad sacram cōionē de illoz manibus suscipiendā. Ipsi vero sacerdotes studeant pro viribus nitorem mentis 7 anime cōseruare: viuereq̄ munde 7 caste: vt sic digne cōficere possint 7 disp̄sare fidelibus absq̄ p̄prio detrimento: immo cū merito 7 benedictione dei sacratissimū corpus filij eius domini nostri Iesu x̄pi: qui est benedictus 7 laudabilis per infinita secula seculorū. Amē.

Seria quinta in cena domini de exemplis a x̄po nobis exhibitis: in quibus eum seq̄ debemus 7 p̄cipue tempore sacre eucharistię cōmunionis.

Sermo .66.

Exēplū n. dedi vobis vt quē admodū ego feci: ita 7 vos faciatis. D̄ssimi Iesu verba sunt ista Jo. 13. c. 7 in euāgelio hodierno. Suscepturi sanctissimū sacramētū hodierna die vel in proxima solennitate pascale diligēter ac sollicitē inuigilare debemus: vt ad illud accedamus cum omni munditia: puritate: ac reuerentia. Id autēz facere poterim⁹ si voluerimus imitari exempla virtutum: que docuit nos ipse x̄ps in vltima sua cena. In illa naq̄ docuit nos omnes quid cōmunicādo essemus faciēdi. Ideo in p̄senti sermone p̄moralī declaratione euāgelij de cōtēptis: 7 a domio Iesu x̄po nobis oblatis erimus tradaturi: quoniā ad illa x̄ps Iesus nos in verbis in themate p̄missis imitat. In quib⁹ totū euāgelium hodiernum completēdo septem exēpla deuotissima declarabim⁹.

Primū dī memorāde mortalitatī.

Secūm cōsumāde caritatis.

Tertū tolerāde aduersitatis.

Quartū dēnēde prosperitatis.

Quintū obseruāde castitatis.

Sextū exerceēde humilitatis.

Septimū desiderāde felicitatis.

Qualiter xps docuit nos exēplo suo memores esse mortis acerbissimē: quā p nobis peccatorib⁹ ex caritate ⁊ amore patētissime tolerauit. Ca. i.

Primū exēplū qd xps nobis exhibuit dicitur memorāde mortalitatis. Ipse etenim mortuus erat mortis sue: qd euāgelista ex primit. d. Ante diē festū pasce sciens Iesus quia venit hora eius ut trāsceret ex hoc n. ūdo ad patrē. Pro quoz verborū declaratione tria sunt notāda. **P**rimū quid per hoc nomē pascha intelligatur. Et ad hoc sic dicit Aug⁹ super Job. Pasca nō sicut qdā estimant grecū nomen est: sed hebreū Opportunū. me tñ occurrit in hoc nomine quedā cōgruētia vtrarūq; linguaz. qd enī pati grece paschi dicitur ideo pasca passio putata est: vel hō nomen a passioe sic appellatū. In sua vero lingua hoc est in hebreā pasca trāsitus dicitur: ppter ea qd tunc primū pasca celebrat⁹ populus dei quādo ex Egypto fugiēs rubrū mare ptranfuit. fm̄ autem Nicolaum de lyra dicebat pasca iudeoz trāsitus: eo qd tūc angelus trāsiit per Egyptū iterficiēs p̄mogenita egyptioz: ⁊ filios Israhel saluās. **S**ecūm notādū qd pascale festum apud iudeos incipiebat a vespera diei: in qua Luna erat. 14. Dies aut festū apud iudeos incipit a vespe

ra vnus diei. ⁊ durat vsq; ad vesperā sequētis diei. vii Leuitici. 23. c. dī a deo. A vespere vsq; ad vesperā celebrabit⁹ sabbata vestra. ⁊ sic dies pasce solennis erat luna. 15. ppter quod eundē diē: quē Jo. nominat ante diē festū pasce pp̄ nālē distinctōem die rū. Marcus noiat pmū diē azimoz qd a vespere pcedētis diei incipiebat comedere azima. Quare fm̄ Hiero⁹ oēs q; theologos di. xi. quarti tenēdū est qd Iesus fecit cenā luna. 14. ⁊ paschus est luna exstēte. **T**ertū notādū qd sicut xps recordabatur mortis de primo sibi iminētis: ita ⁊ qui vult coicare mortem xpi ad suam mētē reuocare debet. Hoc docuit apls cū dixit. i. corin. xi. Quotiescūq; manducabitis panē hūc ⁊ calicē bibetis: mortē dñi annūtiabit. donec ueniat.

Qualr xps nos docuit ex suo vt memores sim⁹ imēse caritatē sue: quā nos dilexit. **C**aplm. 2.

Secūdū exēplū qd docuit nobis xps dī cōsumāde caritatis. s. de qd euāgelista scribit. Cum dilexisset suos qd erat i mūdo: in fine dilexit eos. i. fm̄ glo. maiorā signa dilectōis ostēdit. Dilexit namq; dominus seruos suos iustos ⁊ sanctos: reos ⁊ peccatores: pro eis patiendo ⁊ moriendo. Vb quod Hieronym⁹ ad Damasū papā de filio prodigo ait. Que maior pot esse demetia: qd vt dei fili⁹ hoīs putaret decē mēsiū. saltidia sustinet partus expectaret aduētū per singulas adolescētates: ⁊ p cōtumelias vocū alphas ⁊ flagella crudeliter pro nobis fieret maledict⁹: vt nos a maledictō legis absolueret. Et apls

Ro. 5. iqt. Cōmedat suā caritatē de⁹ in nobis: qm̄ cū adhuc peccatores essem⁹: xps p nobis mortu⁹ ē. Si ḡ xps tm̄ dilexit nos: vt sāguinē suū ⁊ vitā daret p nobis: nos debem⁹ ⁊ illū diligere: ac p eius amore primoz odia deponere. An nō heretici vel ingrati habēdi sūt illi qd xpm̄ nō diligūt: p quibus mori dignatus est. Propterea scribit sic de cōse. di. 2. in. c. iterat⁹: Sēper xpi mors per seculi vitā posituris est nunciāda: vt discat qua caritate dilexit suos: qd p eis mori dignat⁹ est. Cui oēs debem⁹ vicē repēde caritatis: qd ad hō prioz dilexit nos cū essem⁹ gehēne filij. vt eū diligerem⁹ a morte iam liberati. Et Cassio in li. de dilectione dei ait alloquens aiām sic. Audi aiā mea ⁊ aurib⁹ p̄cipe diuinā demētiam. Quis abyssū tā ineffabilis grē cōiderauit? Quis de sōte tāte dilectōis gustauit ⁊ nō amauit? Quare nō vitūdis i deū vniuersos affect⁹ quos dirigis ad vanitates ⁊ insanias fallas? Cur q̄s diligis aliqd p̄ illū: qd tā nigne: tā misericordit a tot miseris te redemit? Iugi scrutinio: ⁊ assidua meditacōe reuolue q̄liter vnigenit⁹ dei patris cū esset splēdor ⁊ figura sbitātie eius post exinanitōem vsq; ad formā serui. post lachrymas. p labores. p sudores. p cōtumelias. p flagella. post spūta. p linōes. p coronā spineā p te affix⁹ i cruce q̄nq; pepedit. **M**agnus eleuabat ad patrē in sacrificiū vestitaret. vt te ad amplex⁹ amabilem iuitaret. vide aiā mea: ne ingrata sis i tāto cumulo beneficiorū. Ingratitudo. n. ē pemptoria salutis. her ille. Quādo ḡ xps cōspicit hoīez qd nō diligit: con-

querit de illo: vt Aug⁹ inq; in li. 2. tra. 5. hereses. d. Cū esse vnic⁹ p̄ris mei re cōciliaui te. cū iter mōtes ⁊ siluas exraris q̄siui te. humeris meis portauit te. laboraui. sudauit. caput meū spinis apposui. manus meas ⁊ pedes clauis abiecti. lācea lat⁹ meū apui: vt te mihi cōpularē: ⁊ tu diuideris a me.

Qualr xps nos exēplo suo docuit aduersa libeti aīo tolerare: ⁊ i tribulationibus esse patiētes. **C**aplm. 3.

Tertū ex qd nobis xps dedit dī tolerāde aduersitatis. **T**olerauit. n. Judā pditorē

sui equo ⁊ patiēti aīo. quē in cena retinuit: cōmunicauitq; cū cū alijs discipulis: ne eius peccatū occultū faceret manifestū vt hētur. i. q. i. in. c. xps. ⁊ hō euāgelista expressit cū dixit. Et cena facta. s. quātū ad esū agni paschalis. n. tñ cōpleta q̄tū ad alia cibaria. **S**eg⁹ cū diabolus iam misisset in cor: vt traderet eū Judas Symonis scariotis. s. fm̄ Nicolaū de lira: qd die pcedēti eū vēdiderat suggestione diaboli: hanc pditionē in cor ipsi⁹ mittētis. **S**eg⁹ ter. Sciēs qd oīa vedit ei pater i manus: ⁊ qd a deo exiuit: ⁊ ad deū vadit. **Q**ue verba exponēs Hiero⁹. 4. mor. ait. Sciebat. n. qd in manu sua ipos ēt persecutores acceperat: vt ipse i se ad vsum pietatis mtorqueret quicquid eozū contra se malitia permisa leuaret. **Q**uāta erat patiētia ⁊ lōganimitas bñdicti Iesu xpi: qm̄ in cena illa respiciebat pditorē. videbatq; cor ei⁹ malignū. ⁊ tñ nō enīciēbat eū: nō ostēdebat sibi turbulētā faciē: non iferebat cōtumelias illi ⁊ cōiicia: sed modis oībus mansuetissimis quātū in se

erat: querebat reuocare illū a cogita-
tu maligno. O patientia iudicissimi xpi
Jesu bñdicti. Hāc docuit nos verbo
cū dixit Luce. 21. In patientia uestra
possidebitis aīas uestras. Et Mat. 5.
5. Et eati q̄ psecutōem patiūt̄ p̄p̄t̄ in-
stitiā: qm̄ ipsoꝝ ē regnū celoꝝ. De pa-
tiente autē laudibus multa dicta sūt a
nobis in opere de virtutibus. iō pau-
ca hec sufficiant.

**Qualiter xps nos exēplo suo do-
cuit cōtinere prospera mundi huius.
et ne in illis fiduciam habeamus.**

Cap. 4.

Quartū exēplū qđ xps nob̄s
dedit fuit cōtinēde p̄sperita-
tis. De q̄ euāgelista scribit.
Surgit a cena et ponit uestimēta sua
et depōit p̄ h̄ inuēs deponēdū ēē oēs
seculi huius affedū: neq̄ cōfidēdū esse
in bonis p̄ntis vite. Quod Hiero^o di-
xit sic scribēs i eplā ad Erupantium.
Si fieri pōt imitare Joseph et Egi-
ptie dñe palū derelinque nudus et m-
rudū sequē. nec solū a xpo: eiusq̄ san-
ctis: uerū et a gētib⁹ sepe monemur
ut hui⁹ vite gaudia p̄uī ēda⁹: respua-
musq̄ oīa bona ciuis. Un̄ et Seneca ad
Lucillū ait. Toli hui⁹ tranquillitati
cōfidere. Et iterū ad eūdē. Ele mo uī-
tate que vulgo placēt q̄ casus ad oē
fortuitū bonū suspitiosū pauidiq̄ s̄st̄
stite. Et fera et piscis sepe aliqua oble-
tātōe decipit: n̄ uera ista fortūe pu-
tatis infidie sūt. Quisq̄s uīuz tutam
agē vitā uolet: ista fiscata bñficia de-
uitet q̄ plurimū: in qb̄ h̄ quoq̄ n̄ iser-
rimi fallimur: qđ tū h̄ere putam⁹ in p̄-
cipit ita cursus iste deducit: et hui⁹ emi-
nētis vite exitus cadere est.

**Qualiter xps exēplo suo nos do-
cuit obseruare et custodire sibi valde
acceptam uirtutem castitatis.**

Cap. 5.

Quitū exēplū a xpo nob̄s da-
tū fuit obseruare castitatis.
Quod euāgelista explicauit cū
dixit. Et cū accepiss̄ iherosolē p̄c̄it se.
Tos etiā libos p̄c̄idos habere debet⁹
fm̄ illud Luce. 12. Sunt libi uetri p̄-
c̄idit: q̄ uerba exponēs. Hic in omelia.
ait. Libos enī p̄cingimus cū carnis
luxuriā p̄ cōtinētiā cobartam⁹. Sed
ut dicit Aug⁹: quē allegauim⁹ in ter-
monē de luxuria. Int̄ oīa xp̄ianorum
certamīa duriora sūt plū castitati. in
quibus quotidiana est pugna et ra-
ra uictoria. O quāta mltitudo uana-
tur p̄p̄t̄ uicia carnis. Et quis explicet
quot sūt illi qui ut p̄sūt at̄ i mulieris et
turpitudine cōterri et coicare postpo-
nūt. Quis etiā enumeret quot iueniūt⁹
q̄ p̄p̄trata nefādissima ac fetidissi-
ma peccata carnalia: p̄ uē uicia illa
n̄ cōstēt. et sine uā emēdatōe sciētie
accedūt ad sacrā cōionē. O infelix cō-
ditio talū sic faciētū: qui iudiciū dei
māducat et bibunt.

**Qualiter xps exēplo suo nos do-
cuit ut hūilitatis exercitia n̄ recusem⁹**

Cap. 6.

Sextū exēplū qđ xps nob̄s
tribuit di exercēdū hūilitatē.
De quo euāgelista s̄dit. Le-
inde misit aquā i peluum: et cepit laua-
re pedes discipuloꝝ: et extēgē lithco q̄
erat p̄c̄id⁹. O qđ erat uidē regē aze-
loꝝ et dñz ali et tre genuflexū aī pe-
des discipuloꝝ: et manib⁹ p̄p̄t̄is cōtre-
ctātē et lauātē pedes illos sordidos

et lutosos. Infraga cū aīa mea: et dic
illi. Cur o bone Jesu tū te hūilias: ut
defatigatus et madefactus sudore pe-
des discipulis tuis laues! Et ridebit
tibi prius. O aīa mea. Caritas que
me traxit usq̄ ad exinanitōē usq̄ ad
formā seruī: ipsa me sic hūiliare copel-
lit. Quinimo et maiora hūilitatis offi-
cia suscipere coget. cū die crastina cru-
cifixus et nud⁹ cū latronib⁹ deputabor
S; discite a me oēs: q̄ miti. sū et hu-
milis corde.

**Qualiter xps ex suo nos docuit ut
desiderem⁹ supernā felicitatē.**

Cap. 7.
Septimū ex⁹ qđ xps nob̄s
dedit dñ desideratē felicitatis: q̄ Petrus i duxit ut desi-
deraret hie p̄tē secū. Dicit ḡ Jo. Ue-
nit ḡ ad Symonē Petrus. Et dixit ei
De. Dñe tu mihi lauas pedes: In pas-
su h̄ dubitare solēt qđ utrū xps la-
uerit pedes discipuloꝝ alioꝝ p̄uī q̄ Pe-
tri. Et Digen. dicit q̄ sic: q̄ cepit la-
uare a miorib⁹: s̄ nō vī uīlle: ut dicit
Nico. de lira. si trāsisset p̄ oēs alios:
qn̄ aliq̄s eoz̄ uel p̄les recusasset hanc
lotionē: sicut et Petrus. Et iō alij doct.
dicūt q̄ p̄mo uenit ad De. p̄pter qđ
alij discipuli audita reprehēsiōe Petri
nō fuerūt aui uoltra iā recusare. Q̄ ḡ
euāgelista uic cepit lauare. iē. Post
ea s̄dit. Uēit ḡ ad Symonē: n̄ ē p̄ h̄
itelligēdū q̄ alios lauēit aī ip̄s. Euā-
gelista p̄us dixit factū i ḡnali: postea
explicat modū i particulari incipiens
a Petro: qui dixit. Dñe tu mihi lauas
pedes: Id est uis lauare pedes mihi
peccatoꝝ tu qui es fili⁹ di: quasi dicat
nullo mō decet. Sile ubū dixit i p̄nci-
pio sue cōuersionis Luce. 5. Exi a me

dñe: q̄ hō peccatoꝝ sū. Rñdit Jesus et
dixit ei. Qđ ego facio tu nescis mō.
scies aut̄ postea. i. fm̄ Criso⁹ humi-
litas huius doctrīne. Et quomō hūili-
tas sufficit i deū uocare. Dicit ei Pe.
Nō lauas mihi pedes i eternū. i. nūq̄
fm̄ Aug⁹ ac si dicit. Nūq̄ sustinebo
ut tu laues pedes meos. Et s; Nico.
de lira licet Petrus faceret bono zelo:
tū idiscrete h̄ faciebat: q̄ cū xps n̄ pos-
set errare nō debebat uolūtati ei⁹ ali-
quo mō resistē. Idcirco rñdit ei Jes⁹
Si nō lauro te nō hēbis partē me-
cū: qđ moralit̄ et lralit̄ itelligi potest.
Moralit̄ quippe itelligēdo: nullus
pōt h̄re partē cū xpo in gl̄ia celesti: n̄
si lotus fuerit a macula peccati. In
illud Apoc. 21. Nō intrabit in ea ali-
quid conquinatū. Si aut̄ itelligat⁹
de lotōe corporali lralit̄ tūc fm̄ Ori-
gen. dubiū est quomodo ille qui ob re-
uerētā Jesu nō p̄mittebat lauare pe-
des suos. nō habebit partē cum filio
dei. Et rñdet Nico. de lira. q̄ sicut ali-
qd est illicitū nō ex sui natura: s̄ tū q̄
phibitū: ut p̄ de ligno uite p̄mo pa-
rētī: ita similit̄ aliqd est necessariū ad
salutē: nō ex natura sui: s̄ p̄p̄t̄ p̄ce-
ptū dei uel plati. et sic erat i p̄posito.
Et q̄. n. xps uolebat simplr̄ h̄ facē Pe-
tr⁹ de necessitate salutē tenebat h̄ susti-
nē. S; cū a xpo fuit reprehēsi⁹ rñdit.
Dñe n̄ tū pedes meos: s; et man⁹ et ca-
put. q. d. p̄us sustinere a te p̄ totū cor-
p⁹ lauare: q̄ a te separari: q̄ quis cēt du-
rū sibi ut magister su⁹ ei fuirz. tū ḡui⁹
illi erat ab ip̄o separari. Unde dñ in
itinerario Clementi. q̄ quicūq̄ Petrus
memor erat dulcissime societatis xpi:
resoluebat in lachrymas: ita q̄ facies

et adusta videbat ex frequenti lachry
maz fuga. Dixit ei Jesus q' lor' e. s. p
baptismu' no' idiget nisi vt pedes la
uet. i. asced' q' vt dicit Aug' in expo
sitione huius passus. Si aliquis bap
tismus statim moriat' euolat ad patri
am. nec idiget aliqua alia lotione: s' si
supinat idiget lotioe pedu'. i. anedio
nu' met'. Subdit adhuc xps. Vos mu
di estis. s' no' oes. vbi Aug' q' d' sit ne
qrem' i' e' euangelista patefecit ad u'ges
Saebat. n. g'na' e' q' tradet eum. et
Quig' q' d' g' d'c' vos mudi estis re
fert ad. xi. q' d' vero subdit. s' no' oes.
v' p'p't' Judae' existeret' imudu'. Seg
tur euangelista. Post q' g' lauit pedes
discipuloz suoz accepit vestimenta sua
et cu' recubisset itez dixit eis. Scitis
quid fecerit vobis? Vos vocatis me
magister et d'ne. su' et cetera. Si g' laui pe
des vobis ego d'ns et mgr'. et vos de
betis alter alterius lauare pedes. i.
pietatis. benignitatis. et humilitatis
obsequia iuice exhibere: qm' hec est via p
qua acquiris beata vita. Ergo vt sa
era coio nobis p'ficiat dem' opera vt
in his ser' te p'missis creplis imitemur
d'ni Jesu xpm: vt sic tade' admitta
mur ad cetera illa magna: in qua oes
electi pascunt' reficiunt' q' beata visione
dei: qui e' b'ndict' i' secula secloz. Amē.
M'ria quinta i' cena d'ni de celebra
tione missae ac eius significatione. nec
non et illius auditione. Sermo. 67.
Sacrificate sacrificiu' iusticie:
et sperate i' domino. Illumina
ti pp'he v'ba su't ista psalmo
4. D'nt ac debet oes fideles sperare
vberē fructu' se fore susce'ptos ex fre
quenti oblatioe sacrificij immaculati dei

nostri Jesu xpi: qui quotienscuq' mis
se debite celebrat' offert' p' viuus atq'
defunctis. Et licet non oes esse possint
parati sepe et quotidie sanctissimu'
sacram'ntu' suscipere. veritamen no' p'
uatur suauissimo eius fructu cum ali
stur fideliter et deuote qm' a sacerdo
tibus consecratur. Unde Aug' de co
se. vi. z. in. c. vt quid ait. Ut quid pa
ras detem aut ventrem? crede et ma
ducauti. Quoniam autē pleriq' cor
habetes auidu' et in deuotu' negligens
suo tepe ad missas audiendas conueni
unt: aut illas audiunt minus reuerent'.
Idcirco in hoc sermone de missa loq'
mur ad qua nos inuitat pp'ba in ver
bis p'opositis exhortas etia eos q' n'
su't sacerdotes vt velint adesse in ce
lebratioe tanti mysterij: sperantes ob id
co'sequi copiosa munera gr'e dei. De
missa itaq' tractaturi tria mysteria
p'ncipalia declarabim'.
Primu' erit de celebratioe.
Secu' de significatione.
Tertiu' de auditione.
Triplex regula est obseruanda i
celebratione missae. s. loci te'poris. et mo
di.
Capitulum. i.
Primu' mysteriu' de missa de
clarandu' est de ei' celebratioe
Nam licet ut ait Hugo li.
de sacris. Missa nil aliud e' q' sc'cto
eucharistic: q' io' d' missa: q' mittit ho
stia vel oblatio. Vel sic dicit mgr' vi.
13. 4. Missa d' q' mittitur celest. mis
sus: qui vt exponit Inno. est magni co
siliij angelus. Iste inq' mittitur ad co
secrandum: quia ille est sacerdos inui
sibilis d'ns Jesus xps: qui consecrat et
co'ficit hoc sacram'ntu' vbi cuq' officiat.

vel d' missa: q' populus fidelis p' mi
nisteriu' sacerdoti. p'ces et vota et obla
tiones d'no mittit. t. m' celebranda e' cum
obseruatioe triplicis regule. Prima
est loci. Te'poris. S' modi. Pri
ma regula obseruanda in celebratione
missae est loci. vt. n. iquit Ric. in. 4. di.
13. Co'iter no' h' missa celebrare in lo
co no' sacro. q' sic instituit ecclesia: vt p'z
de cose. di. i. c. sicut. c. missaz. c. hic g' et
. c. nullus p'sbyter. Cui' institutioe ro
fuit q' i sacro altari. q' d' in missa sc'ct'
co'tinet ille qui e' sume factus et totu'
nre sanitat' ca' effectiue iquat' deus:
et meritoe inquat' ho'. In casu tam
magne necessitatis p'mittit iura cele
brari i loco no' sacro: si t' tabla sit co
secrata: si ceteraq' sacra mysteria ad
illud offm' pertinencia ibi assuerit: sicut
cu' eccle' oes fuerit i' esse. vel cu' hoies
esset i itinere: vel cu' adesset alia aliq' le
gitima et ro'abilis ca. i. quib' casib' cu
licetia epi celebrare licet in loco n' sa
cro. Co'cedit t' i' s' p'dicatozibus et
minoribus erigete legitima ca: vt pu
ta du' cent' p'dicates v'bu' dei i public.
capis vel plateis: aut i' s' lib' celebrare
cu' altari viatico absq' licetia ab e' o
postulata vel i' petrata. q' d' par' e' de
puile. et puile. c. c. i. his: vbi sic hef.
In his q' ad cultu' diuinu' face' digno
sc'ct' no' maligna: s' benigna ess' pot'
it: r'p'ratio faciēda. Un' mirari co'pelli
mur q' cu' fratrib' p'dicatozib' et mi
norib' duxerim' indulgedu': vt vbi cuq'
fuerit sine prochia' iuri' p'udicio: cuq'
altari valeat viatico celebrare. Qui
da nimis stricte it'p'etado indulge
tia n'ram nitu' asserere: q' per ea dicti
fres p'et' platoz assesu' face' h' no' p'nt

propter quod eos celebrare iux' indul
gentia apostolica no' permittit. Cum
autē nihil eis co'ferret memorata in
dulgētia: sine qua p'elatis anu'ctib'
id liceret eisdē: fraternitati tue mada
mus q'tenus it'p'etatioe huiusmo'i
reprobata: du' t' ab alijs que iuri p'
rochiali pueniūt p'ofus abstineant.
Data eis sic licetia celebradi auctori
tate n'ra no' differas publicare: ita q'
dicti fratres aliqua ex indulgentia no
stra videat' in hoc gratia co'secuti. H
ibi. que verba su't Dono: iij. tertij. Et
sicut in loco sacro vt dictu' est co'iter
missae sunt celebrade. ita et celebrari
debet super altari consecrato. Nota
du' tamē s' Ric. vbi supra q' qu'is an
te'p'ns Siluestri celebraret super alta
re ligneu': q' cito poterat tra'ferr'i: q'
propter persecutoem no' erat fidelib'
certus locus ad manēdu'. t' poitea in
stituit ecclesia vt celebraret' sup' altare
lapideu'. v' de cose. di. i. in. c. altaria.
Or. Altaria si non sunt lapidea chri
smatis v'nditione non co'secret'. Cuius
ratio fuit: q' altare debet esse de ma
teria forti: q' consecrari debet. et io' n'
debet esse de terra. Et quia i ecclesia
debet esse copia altarium: vt hoc my
steriu' frequentetur: ideo altare non
debet esse de auro: vel de argēto: q' n'
faciliter possunt haberi. In veteri au
tem lege: q' no' sic multiplicabāt alta
ria nihil opus erat si de auro fierent
Conuenientius etiam est altaria fieri
de lapide q' de ligno propter signifi
cationem: quia vt dicit glo. in dicto.
. c. altaria. Altare si significat Ch'istuz:
qui d' p'etra. s' occasioe dictoz apud
multos dubitat: Utru' celebras super

altare si cōsecrātū aut factū sit irregula-
ris. Et rīdet Ric. q̄ nō: eo q̄ irregula-
ritas est de iure positīuo: 7 hoc nō ē
in iure positū. Sciētē tñ celebrās su-
per altare nō cōsecratū grauitē pec-
cat: et si hoc faciat ex ignorātia cras-
sa q̄ uis minus grauitē q̄ si h̄ facēt sci-
enter: q̄ ecclesia o: dinauit sup altare
cōsecratū debere celebrari. vt p̄ de
cōse. vi. i. c. ecclesie. 7 c̄ de cōse. eccle.
vel alta. c. i. 7. c. qd̄ in dubijs. **S**c̄-
cunda regula seruāda i celebratione
missē di tēporis. De quo sciendū ē
Ric. q̄ q̄ hoc faci m̄ p̄tinet ad temp-
gē: qd̄ per diē significat. Iuxta illud
Apl̄i Ro. 13. T̄ or̄ p̄cessit: dies aut
approp̄it. quauit. iō cōter loquendo
missa debet celebrari in die artificiali
7 nō i nocte icipiēdo d: ē artificialem
nō tñ ab ascēsu solis sup orizōtē no-
sti ū. sed ab illa parte tēporis: q̄ pōt
perpēdi esse sup orizōtē nostrū aliq̄
aeris illustratio p̄ aliquos radios so-
lis: que illustratio ē manifestatio so-
lis oritur. In nocte tñ natiuitatē. dñi
media nocte vel circa horam illā cele-
bratur missa. 7 antiquit̄ celebrabat i
principio noctis resurrectōis. Et h̄
p̄pter priuilegiū illar̄ noctium. 7 de
hoc dicitur de cōse. di. i. in. c. nocte
sancta. Noctē sancta natiuitatis dñi
saluatōis missas celebrēt p̄sbyteri
7 h̄y nū āgelicū in eis solēniter de-
cantēt: qm̄ etiā eadē nocte ab āgelo
pa si ouib̄ ē iūtāt. Et subito facta ē
cū angelo multitudo celestis exercit̄
laudātū dñi 7 dicētū. Gloria i ex-
celsis deo: 7 in. t. p. h. b. v. Quare autē
celebrāt tres missē in die natalis dñi
rō ē h̄ Archi. i. t̄tatu que fec̄ de offi.

ecclesie: q̄ vna missa. s. an̄ diē significat
tēp̄ an̄ legē qm̄ eram̄ in tenebris. 7
missa in auroza significat tps sub le-
ge qm̄ nōdū plena dei cognitio hēba-
tur. 7 in die significat tps grē qm̄ iā
plena cognitio habet. De hora autē
missē sciēdū est q̄ instituta est fieri cō-
muniter trib̄ horis. s. hora tertia sep-
ta 7 nona. Celebratio. n. missē est me-
moriale passiōis xpi: q̄ h̄z Augu. in li.
de cōcordia euāgelitay. Crucifixus
fuit hora tertia liguis iudeoz. hora
sexta manibus militū. 7 hora nona ex-
pirauit. Cōsuetudo tñ est vt nō dica-
tur solēnis missa hora nona nisi i die
b̄ ieiunioz: 7 marie qm̄ epi faciūt or-
dinatōes. Missē autē puare dici p̄nt
ab auroza vsq̄ ad tērtā. S̄z dubium
or̄ ap̄d p̄ros q̄re i parascēue nō
celebrat missa. Et rīdet q̄ id rōabil̄
sit: q̄ duplici i p̄ntat ab ecclesia passio
xpi. Uno mō iquātū fuit in xpo fm̄ se
7 absolute: ut moueāt corda eoz ad
cōpassionē: 7 q̄ ipse dies i qua pass̄
fuit ipsa passiōe sat̄. efficaciter rep̄n-
tat: statuit ecclesia vt illa die nō cōsecre-
tur corpus xpi. sed qd̄ i p̄cedētē die
reseruatū est sumat. S̄ḡuis tñ nō re-
suat p̄t̄ em̄isionis periculū. Quia
autē etiā passiōis illi iuenti: ad
nos d̄tinue proueniunt seu i nos de-
scēdūt. iō statuit ecclesia vt excepta die
p̄dicta q̄tidi. i ecclesijs missa celebrēt
Tercia regula seruāda in celebratione
missē di modi: qui cōsideratur aut re-
spectu calicis: aut respectu lumis: aut
respectu idumentorum. Si respectu ca-
licis 7 tūc aduertēdū ē vt dicit Ric. q̄
nō licet celebrare in calice lapideo. p̄-
pter eius ic̄p̄titudinē. nec ligno. p̄t̄

humiditate: nec vitreo p̄t̄ fragilitate:
nec creto ul̄ de auricalco: q̄ ob uini
ētutē cruginē colligēt: 7 vomitū p̄-
uocare possēt: s̄ v̄z esse calix de auro
vel de argēto. 7 si q̄s tā paup̄ est q̄ n̄
possit h̄re calicē aureū vel argēteum
hēat itagneū: vt p̄z exp̄sse de cōse. di.
.i. c. vasa. 7. c. Et calix **S**c̄do cōside-
rat mod̄ i celebratōe missē respectu
lumis. Nā sacerdos nō v̄z celebrare
sine igne seu lumie. 7 hoc p̄mo p̄t̄
ecclesie cōstitutōem: que reprehēdit ce-
lebrātes sine igne. ex de cele. mis. c. vl-
timo. Sc̄do p̄t̄ ipsi ignis significa-
tionē. Significat. n. dilectōis seruorē
p̄ que xps p̄ nobis passus hoc sac̄m
instituit uoluit. Etia eius lumē 7 ca-
lo: significat q̄ sac̄m op̄at in celebrā-
te digne: 7 suscipiētē augmētū illumi-
natōis i intellectu: 7 seruorē carita-
tis in affectu. Tercio cōsiderat mo-
dus celebrādi respectu idumentorū.
Nullus v̄tq̄ celebrare v̄z sine vesti-
bus ab epo b̄ndictis: de quib̄ sic dicit
de cōse. di. i. c. vestimēta. Vestimenta
ecclesie quib̄ dño ministrat 7 sacra-
ta esse debēt 7 honesta: quib̄ i alijs uis-
ibus n̄ debēt frui q̄ ecclesiasticis 7 deo
dignis officijs: que nec ab alijs debēt
cōtingi aut offerri. nisi a sacratis ho-
ibus: ne ultio que Balthasar regē per-
cussit sup h̄ t̄nsgridētes ueniat 7 cor-
ruere eos faciat ad ima. Et vt dicit
glo. i. c. se. sup v̄bo polluitur. Et u-
ste alicui dñe uel alteri nō v̄z fieri ca-
sula vel alijs ornatus ecclesie. Que at
7 q̄t sint ille vestes que regrūt ad
celebratōem missē refert Imo. in li.
de offi. missē. p̄t. i. c. io. v. S̄z sūt in-
dumenta coia epis 7 p̄sbyteris. v̄z.

amict̄. alba. cingul̄. stola. manipul̄. 7
casula. In multis tñ locis inualuit con-
suetudo vt cingul̄ nō b̄ndicāt. Qui-
cūq̄ ḡ celebraret sine huiusmodi ve-
stib̄ grauit̄ peccaret. Sit ḡ sacerdo-
tes diligētes 7 solliciti: ne omittant
quicq̄ de his q̄ ordinata sūt ab ecclesia
Primo illoz que regrūt i celebratione
qdā significat p̄tinetia ad incarnatōem
quedā ad passiōem: quedā v̄o ad re-
surrectiōem. **C**aplm. 2.
Sc̄dū mysteriū de missa de
clarādū est de eius significa-
tionē: in quo videre debem̄
qd̄ significēt illa que regrūt ad missē
celebratōem ultra ea que regrūt ad
essētia sac̄i. Et rīdet Ric. q̄ p̄t̄ illa
significat tria. **P**rimo quedā p̄tinetia
ad incarnatōem. **S**c̄do quedā
p̄tinetia ad passiōem. **T**ercio quedā
p̄tinetia ad resurrectiōem. **P**rimo
significatur quedā p̄tinetia ad incar-
natōem 7 natiuitatē xpi. Nā sacerdo-
tis calciatō incarnatōis est representā-
tio. In persona. n. filij dei d̄r in psal.
In idumea extēdā calciatōem meam
.i. humanā naturā: quā assumā. Un̄ sa-
cerdos cū xpm̄ rep̄ntet missa nō debz
dicē discalciat̄. Amictus in capite re-
presētāt diuinitatē amictā humani-
tate. Caput. n. xpi est decus. Alba ca-
misa nouitatē vite significat: quam
xps habuit 7 docuit 7 tribuit in bap-
tismo. zoma siue cingulus significat xpi
iustitiā. Iuxta illud p̄bicum. Et erit
iustitia cingulum lumborum ei. Ma-
nipulus positus in leua per quā vita
p̄s designat significat q̄ xps in via
manipulum portauit virtutum 7 me-
ritorū. Stola que collo sacerdotis

incūbit significat obediētiā. quā xps
ppter salutē humani generis subijt
factus obediēti usq; ad mortē. Casu
la que alijs vestimētis superponitur
xpi caritatē significat: que oēs alias
virtutes excellit. Introitus sacerdotis
ad altare aduētū xpi significat: et in
troitus misse desiderū aduētus eius
significat. Et ideo i missa solēni non
debet intrare sacerdos quousq; ice
ptus sit introitus misse: q; ante xps fu
it desideratus q; veniret. Et q; i ad
uētū xpi fuit aperta vena misericor
die: ideo post introitū seditur Kyriel.
qd̄ interpretat̄ dñe miserere: qd̄ nomi
es dñi cōputādo ibi xps: vt per mise
ricordiā xpi nouē associemur ordini
bus angeloz. Post hoc subiungitur.
Gloria i excelsis deo ad representādū
hymnū: quē angeli pastoribus nato
domino cocinerūt: quem sacerdos in
choat q; āgelū magni cōsilij represē
tat. Et chorus cōcīnēdo psequitur:
q; subito facta est cū angelo multitu
do militie celesti. laudatū. 2c. Orōes
aut̄ que subsequūt̄ represētāt orōes
quas xps post suā natiuitatē fecit p
populo. Epistola que f̄mittitur euā
gelio significat p̄dicationē f̄cursoris
Baptiste. Graduale significat lamen
tum penitētiē: q; Job. penitētiā pre
dicabat. Et q; post luctū sequitur cō
solatio: Jui. ta illud Mat. 5. Beati
qui lugēt. 2c. Ideo post graduale cā
tatur alleluia: qd̄ significat ineffabile
gaudiū angeloz et hoīum i eterna fe
licitate laudatū deū. Diaconus susci
piēs codicem euāgelij benedictionem
a sacerdote postulat ad significandū
q; nullus debet predicare nisi mittat

Lectō. n. euāg: lñ p̄dicatōem xpi signi
ficat. Et debet legi i loco magl. eminē
ti q; epla: iuxta illud. Super montē
excellsum ascēde tu q; euāgelizās sion.
et q; corde credis ad iustitiā: ore aut̄
cōfessio fit ad salutem. vt ostēdat ec
clesia q; euāgelij v̄bu3 corde recipit.
mor̄ post euāgelij fidei symbolū ore
decātāt: qd̄ tñ sacerdos incipit vt si
gnificet q; xps ore p̄prio xpianā fide3
docuit. Offer toriū qd̄ cantat signifi
cat sacerdotē oblatuz sacrificiū lau
dis. Qui anteq; dicat orēm: p̄mit
tit. dominus vobiscū ad significādū
q; nisi dominus sit nobiscū ad salutē
nostrā orare nō possumus. **Secūdo**
significat in missa quedam pertinētia
ad xpi passionem. Nam post offero
riū sit silētiū: et dicūtur orōes tacite:
ad represētādū illud tēpus quo xps si
ambulabat palā inter iudeos cū eum
iterficere cogitarēt: q; tñ appropin
quāte passione itez palaz ambulauit:
ad hoc significādū exclamat sacerdos
Per oia secula seculoz. Prefatio aut̄
est quedā gratiaz actio et diuine lau
dis cōfessio: represētās illā gratiarū
actionē: quā facti reddūt x̄o in celo
Sāctus represētāt laudē quā sibi ce
cinerūt pueri hebreoz i dominica pal
maz. eleuato corpore xpi represētāt
eleuationē xpi i cruce: demissio depo
sitionē eius de cruce. positio sup palā
i uolutionē in syndone mūda. pala. n.
syndonē represētāt. iō dicit de cōse.
di. i. c. cōsulto. Cōsulto oīum cōstitui
mus vt sacrificiū altaris non in seri
co pāno aut tincto quisq; celebrare p̄
sumat: sed in puro linteo ab ep̄o cōse
crato terreno. s. lino procreato: atq;

cōcepto. sicut corpus dñi nostri Jesu
xpi in syndone linea sepultū fu
it. hec ibi. Cū aut̄ sacerdos dicit. No
bis q; p̄dōib: sp̄ntat̄ et̄ritōez et cō
fessioez latrōis altēz icrepāt: et mise
ricordiā petētis: eo q; Ceturio et qui
cū eo crāt reuertebāt p̄cutientes pe
ctora sua. Quā sacerdos exclamās di
cit. P̄ n̄. 2c. reductio ē ad memoriā
illius clamor: quē emisit xps i hora
mortis. v. Pater in man. 2c. Altare
cruce significat. Calix sepulchrū. Pa
tena lapidē quo sepulchrū fuit clausū
Tertio significat in missa quedam
ptinētia ad xpi resurrectionē. Nam
cū sacerdos dicit. Pax dñi. 2c. Insinu
at q; vna sabbatoz stetit Jesus i me
dio discipuloz suoz et dixit eis. Pax
vobis. Et q; tūc dedit eis p̄tatem re
mittēdi peccata: ideo chor̄ exclamat
Agn̄. dñi. 2c. qd̄ ter repetit ad signifi
cādū q; petim̄ nobis dimitti peccata
cogitatis. locutōis: et operatōis: per
quoz remissionē veniem̄ ad et̄nā pa
cc. P̄coio significat gaudiū apostolo
rū de xpi resurrectione. Ite missa ē. re
presētāt illd̄ qd̄ dictū ē aplis p̄ ascē
sionē in celū. s. hic Jesus qui assuptus
est. 2c. Deo gr̄as: ip̄ntat̄ ap̄los regres
sos i Hierusalē cū gaudio maḡ vna
nimis perseuerātes i orōe. Significat
et. q; p̄ beneficio redēptōis nre c̄ my
steriū rep̄ntat̄ i missa debēt̄ ē i cōti
nua gr̄az actōe. Si q; vō q̄reret: cur
nō d̄. Ite missa ē in qualz missa. An
det Bon. di. 13. q̄rti in declaratōe lre.
D̄ qd̄ missa celebrāf sp̄l̄r ad hono
rē factoz: et q; ipsi sūt beati: et coram
deo. iō in talib̄ licētiāf popul: et d̄.
ite. 2c. q̄i festinate igredi in illā regēz

Quedā misse sp̄l̄r celebrāf ad salu
tē viuoz: et q; nō sum̄ certi de salu
te nra: iō debem̄ t̄tinue solliciti esse:
vt p̄ nram ignauā in nobis misse effi
cacia depereat. Ideo d̄r in missa. bñ
dicam̄ dño. Quedā misse sp̄l̄r dñf
ad regem defūctoz: et in illis dicitur:
Requiescāt i pace. Si aut̄ adhuc ali
quis q̄reret q; adinuenit ritū celebrā
di missa cū tot̄ d̄ditōib: audiat Ric.
v. in declaratōe lre. di. 13. q̄rti. Mis
sa beat̄ Petr̄ ap̄ls p̄m̄ oīum Antio
chie d̄r celebrāf: fm̄ qd̄ dicit Dugo
li. z. de sacris pte. 8. c. vltio. et de cōse.
di. i. c. Jacob. d̄r. Jacob. fr̄ dñi s̄z car
nem: cui p̄mū tradita ē Ierosolimita
na ecclia: et Basili. ceciliensis eps tra
diderūt vobis misse celebratōez. i. mis
se celebrāde ordinē fm̄ glo. ibidē. Et
p̄ alij alia addiderūt ad solēnitatē et
decorē: vt hēf di. xi. c. eccliafitarum.
An sit melior missa sacerdotis bo
ni q; mali: et an sit de obligatōe audir̄
misa: et q̄l̄r missa sit audiēda hūl̄r: re
uerēt̄ et deuote. **Caplm. 3.**
Qertū mysteriū declarādum
de missa d̄r auditio: i quo cō
siderabi? adhuc tria v3. **Primo**
melioratōem. **Secūdo** obligatio
nē. **Tertio** deuotionē. **Primo** d̄r
derem̄ melioratōez. vtz melior: sit mis
sa boni sacerdoti. q; mali. Et q̄busdā
v̄r q; nō p̄f̄ v̄ba Be. qui in registro
ait. Deu in q; magnū laqueū incidūt
qui diuina et occulta mysteria plus ab
alijs s̄ctificata fieri posse credūt: euz
unus idē sp̄s s̄ct̄ ea mysteria occul
te atq; inuisib̄l̄r operādo s̄ctificet: s̄
in cōtrariū ē illd̄ qd̄ scribit̄. i. q. i. c. ip
si sacerdotes. vbi sic habet. Quanto
a a

sacerdotes fuerint digniores: tãto facilius in necessitatib' p' qb' exclamãt audiũf. Ad idẽ fact. e. abidẽ sacerdot. 7. c. sacrosãda. Rndet Tho. 3. pte. q. 82. q. i. missa duo sũt cõsiderãda. s. ipm' factm: qd' est p'cipale: 7. orões: q' in missa fiũt p' viuis 7. mortuis. Quãtũ g' ad faci' in non minus valet missa mali sacerdotis q' boni: q' vtrobiq' idẽ oficiũ faci'. Ad qd' facit. e. c. scrip'tura. i. q. i. 7. c. significastis. 7. c. non quales. 7. c. dñs. 7. c. nõ nocet. De orõne aut' que fit i' missa: dõ q' põt cõsiderari dupl'r. Uno mō inquatũ h'z' efficitia ex deuotõne sacerdoti orãti. 7. sic n' e' dubiũ q' missa melioris sacerdotis e' magis fructuosa. Alio mō orõ põt cõsiderari inquatũ p'fer' a sacerdote in p'sona toti' eccl'ie: cui' sacerdos est mittere: qd' g'dẽ mitteri et i' peccatoribus manet. Cũ quatũ ad hoc e' fructuosa nõ solũ orõ sacerdotis peccatoris 7. missa: s' et oēs alie ei' orõnes quas facit in eccl'asticis officijs: i' qb' gerit p'sona eccl'ie. Orões tũ ei' p'uate nõ sũt fructuose. Bre. g. logf' de veritate faci' i' auctoritate p'allegeta ad partẽ cõfiriã. Ex quo Bon. dicit. Si quis libentius audiat missã melioris sacerdotis: credo q' bñ facit. dũ tũ credat ipsũ i' s'bitariãlib' n' supercedẽ peccatorẽ: alioquĩ periculose erraret. **¶** Secõdo cõsiderem' missẽ obligatõez de qua sic loquit. c. missas. de cõse. vi. i. Missas die dñico secularib' audire totas spãli orãdi p'cipi: ita vt añ bñdictõez sacerdoti. egredi popul' non p'sumat: vbi circa tria dubitare contingit. **¶** P'ũo vtrũ clericus teneãt 7. religio si seruare hoc statutũ: q' d' secu-

larib'. Et rñdet Jo. an. in rosario sup dicto. c. q' si ad h' tenent layci: multo magis 7. clerici: g' totalr' dediti sũt diuino cultui. vt p' 12. q. i. c. duo sũt g'ia. **¶** Dubitat vtrũ eadẽ sit obligatio audire missã alijs dieb' festiuis: que 7. diebus dñicis. Et dõ q' sic: q' de s'lib' idẽ e' iudiciũ. Nã statutũ de auditiõne missẽ factũ fuit: vt saltẽ p' illo tpe vacaret diuinis. Ex quo p'cipit q' tota missa audiat: vt patz i' p'allegeto. c. missas. 7. in. c. oēs fideles. 7. i. c. c. ad celebrãdas. S'z alia festa ab eccl'ia p'cepta sũt supaddita dieb' dñicis: vt i' illis vacet diuinis. iõ popul' in illis festis p'dicti audir' missas tenet. Et hoc colligit ex his que dicũt ex de p'ochiis i. c. vt dñicis dieb' 7. festiuis. **¶** Cõtingit dubitare vtrũ peccet qui n' audit missã a p'prio p'ochiano. Et dicũt coiter doct. q' nõ: dũ mō nõ fiat ex cõtẽptu 7. p'p' sacerdos nõ requirat: g' si regreret id i' sercte 7. indebite nõ esset audiẽd': puta si requireret ipediens deuotõem 7. salutẽ p'ochianorũ: puta si regreret aliqũ p'ochianũ: vt audir' missã suã: tũ ille velz p'griari vel p' ip'len' aliq' voto: vel p' cõsequenda aliq' idulgẽtia. Nã regitio sacerdotis i' tali casu irradabilis e'et 7. iniurista. S'ist' et i' c. c. popul' ire vellet ad audiẽdũ v'bu' dei ab aliq' ill'd p'dicãte: g' auctoritatẽ h'eat p'dicãdi: sicut habet solẽt religiosi medicãtes: iniquũ p'culdubio e'et si sacerdotes astringẽt vellet suos s'bditos: vt omisso verbo d' missas audirẽt i' p'ochia. in quo etiã casu s'bditi ei nõ obediẽtes meo iudicio nõ peccãt: q' vt iquit Ber. in li. de p'ceptione 7. dispensatione. Iniquum

p'culdubio foret. si ea q' sũt p' sola caritate instituta cõtra caritatẽ tenerẽtur: sed obseruare statutũ de auditiõne missẽ i' p'p'ia p'ochia e' institutũ p' caritatẽ. g' nõ debet seruari cõtra caritatẽ. Esset aut' cõtra caritatẽ si p'palus cois ipediret ne posset cibari: 7. recreari spãli doctina: 7. maxime q' vt in pluribus i' p' curati 7. p'ochiani aut nõ p'dicãt: aut p'dicare nesciũt 7. tũ vt dixim' in sermone de v'bo dei 7. h'et ex de offi. iudic. ordi. c. inter cetera. In cetera que ad salutẽ spectãt populi xpiani p'bulũ vbi dei maxime nõcũt necessãriũ. q' sicut corpus materialis: sic aia spãli cibo nutritur. Si g' necessitas corporalis aut spãlis excusat a peccato nõ audiẽtes simpl'r missã: 7. ex dñi i' illa nõ audiãt i' p'ochia multo fort' necessitas spãlis excusat: que vt dictũ e' est i' populo coi' ad audiẽdũ v'bu' dei. Hoc tãd' tũ sũt oēs tã viri q' muli. res: vt suos p'ochianos reuerẽt: cõsuetatq' faciat oblatões: 7. cũ eorũ bñditiõne se trãsferant cũ adest legitima cã ad missas alibi audiẽdũ. imo laudare si ipsi patres sacerdotes cũ p'dicãt verbũ dei ab aliquo famoso viro surgerẽt bono mane: 7. celebrata missã populos suos admõnerẽt: vt cõfluere ad p'edicationes: ipsiq' p' bono ex' vna cũ illis idẽ facerẽt: qm' vt dictũ est satis idig'et secularis virigi per v'bu' dei i' viã salutis. **¶** Cõsiderem' missẽ deuotiõne audiẽda eteni e' humil'r. reuerẽter: ac deuote. Sũt tũ multi qui dum missã celebrãt ponũt se p'pe os sacerdoti p'piciẽtes si de illo pasceres exant ac musce. Alij sacerdotẽ pueniũt

fortit clamãtes. Gloria i' excelsis. Credo 7. filia. Nã dũ sacerdos facit p'aulã. post q' dixit v'isibilũ 7. inuibilum ante q' sequat. Et in vñũ dñm Jesum xpũ: 7. illi s'bm i' murãtes dicũt. Et in vñũ dñm zc. Multi adhuc nõ curant audire ea que sacerdos in missã dicit sed suas orões 7. officia g'nuilexi dicũt: qui tũ q'diu sacerdos alte loquit aut cãtat altare debet missã cũ i'lerõ 7. intente audire: vt d' de cõse. di. i. i. c. aplica. Quã vero sacerdos secretas orões 7. canonẽ dicit. tũ possũt 7. ipsi dicere orões 7. orare. nõ tũ cũ itreptu faciẽdo pis. pis. pis. 7. turbãtõem sacerdotis. P'riq' et i' volũt audire missas quasdã peculiãres onmissã p'p'ia missã diei dñici aut festi p'cepti. qui si sciẽter id faciũt nõ excusant a peccato nisi audiãt missã p'p'ia. vñ d' ex de cele. missa. c. quidã. Quidã laycorũ habet in cõsuetudine vt p' singulos dies audiãt euãg'liũ. In p'ncipio erat v'bu' 7. missas peculiãres. h' e' de sãcta trinitate. 7. de sãcto Michãel. Et iõ statutũ e' vt vltcrius hoc n' fiat nisi suo tpe. Et nisi aliquis velit p'p' reuerẽtia sãcte trinitatis nõ p'p' alia deuotõne audire: sed si voluerint vt missã sibi cãtẽt de eodẽ die missas audiãt p' salute viuorũ ac etiam defũctorũ. hec ibi. Quare vt finẽ huic sermoni demus audiẽde sunt missã cum omni mãsuetudie 7. seruoze. quoniam sic audiẽtes cõsequũt in h' seculo dei gram. 7. in futuro. i. g. in. q. v. 7. re. d. per eterna. s. f. Amen. **¶** Seria g'nta i' cena vñi de sacro baptis. matis: p' qd' efficiũt hoies dei filij p' mittẽtes in illo abrenũciare diabolo

71° pompis. **Sermo. 68.**

Quilibet non indiget nisi ut pedes lauet: sed est mundus totus. Verba sunt redemptoris nostri Jo. 13. c. 7 in euangelio hodierno. Multa est munditia metis omnibus: quod per sacramentum baptismi regenerati facti sunt participes et heredes celestis regni domini Jesu Christi. Per baptismum namque filii dei efficiuntur. in illo permittentes abrenunciare diabolo: et omnibus peccatis eius ut non de consuetudine. vi. 4. c. prima igitur. 7. c. p. m. interrogat. Quam autem plerique tati beneficii in memores: oem cor suum ad mundam atque frenam conuertunt praevidentes non solum reprobam beatitudinem: verum et habitam dignitatem: et gratiam per baptismum. Idcirco de ipso in praeterito sermone aliqui discutiunt: ut intelligentes tati sacramenti virtutem penitentiam et similitudinem: conuenimur in salutatoris nostri finem in verbis allegati. per themate lauare pedes. id est metis affectum mundare ab omni ignam et turpitudine inordinati amoris concupiscentiam boni creati. De ipso itaque baptismate locuturi tria mysteria proponimus declaranda.

Primum de diffinitione. Secundum obligationis. Tertium fructificationis.

Quid sit baptismus et de eius institutione ac materie determinatione: necnon et forme obseruatione. **Capitulum. i.**

Primum mysterium de baptismate declarandum de diffinitione: in quo quid sit baptismus videatur. Et hoc Hugo li. 2. de sacris partibus. 6. c. 2. dicit: Baptismus est aqua diluendis tribus sanctificata per verbum dei. Tamen conuenientior est diffinitio magistri: quod i. 4. di. 3. ait. Baptismus est

ablutio corporis exterior facta secundum formam scriptam verborum. secundum n. Ric. super psaltem facta diffinitione duplex est materia baptismi. scilicet remota: que est aqua. et propria: que est ablutio in aqua. Diffinitio ergo Hugonis exprimit materiam remotam: et illa magistri materia propria. Pro declaratione autem clarioze huiusmodi: tria adhuc de baptismate consideremus. Primo eius institutionem. Secundo materie determinationem.

Tertio forme obseruationem. **P**rimo eius institutionem consideremus. quoniam scilicet baptismus fuit institutus. Et aliqui dixerunt quod fuit institutus per resurrectionem quam dixit apostolus Mattheo. ultimo. Ceterum docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris. etc. Alii autem dixerunt quod fuit institutus ab illo tempore: quo Christus ipse sanctificauit: sicut dicit Damascenus. i. 4. li. c. i. Christus sanctificauit baptismum quoniam fuit baptizatus. et tunc fuit institutus. Et glo. super illud Luc. 3. Jesu baptizato. etc. Baptizatus inquit est dominus mundari non indiget: sed tamen munde carnis aquas mundas ut non habeat abluendum. Sed Ric. i. 4. dicit quod Christus baptismum factum primo institutum inuenit. secundo instituit. tertio institutum obseruari precepit. Primo factum factum et verbo. factum quoniam a Johanne baptizatus fuit: in quo baptismate inuenit baptismum forte in aqua siendum: quod ipse in aqua baptizatus fuit: et in nomine trinitatis in quantum in suo baptismate inuenit apparuit persona patris in voce: et persona filii in carne: et persona spiritus sancti in colube specie. nec tunc aliqua virtutem regenerandis contulit aquis: nisi quod extunc ordinata fuit aqua ad hoc ut in ea institueret regenerationis sacramentum. Si tamen habere illa aqua que corpus eius tetigit seruari deberet cum maxima reuerentia propter

mundissimam et sanctissimam carnem quam tetigit. Verbo etiam inuenit baptismum quoniam Jo. 3. dixit Nicodemus. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non poterit introire in regnum dei. Secundo Christus baptismum instituit quod fecit factum et verbo factum quoniam ut dicit Job. 10. Baptizauit per discipulos suos qui de mandato eius baptismum ceperunt. Et ut dicit Nicodemus. de lura sequendo Aug. Primum ipse Christus baptismum discipulos suos baptismate suo. scilicet aqua et spiritu sancto. quod est. ponit de consecra. di. 4. c. quoniam ab hierosolymis. et c. si eos. Deinde verbo instituit quoniam misit discipulos suos ad predicandum et baptizandum: de qua missione habet Luc. 10. Tertio Christus institutum baptismum obseruari precepit quoniam post resurrectionem dixit discipulis. Etes. etc. Sandus vero Thome. in 3. parte. q. 66. dicit quod baptismus institutus fuit ante passionem Christi: sed necessitas ut tunc hoc sacro idcirco fuit post passionem et resurrectionem. tunc quod in passione Christi terminata sunt figurata sacra quibus succedit baptismus: et alia sacra noue legis: tunc etiam quod per baptismum configuratur homo passioni et resurrectioni Christi in quantum moritur peccato: et incipit nouam iustitie vitam. et ideo oportet ut indicet necessitas se configurandi morti et resurrectioni. Et licet apostolus baptizatus fuit ut videtur ante passionem Christi. tamen hoc Ric. adhuc non publicabat baptismum ut necessarium ad salutem: et lex non obligat quousque sit promulgata. **S**ecundo consideremus circa baptismum materie determinationem. Est enim baptismi materia aqua: ut ait Ric. et omnes docent. tamen theologi quod canonice comprehendendo sub

aqua ablutione: que fit in ea. Et loquendo de baptismate secundum quod distinguitur a baptismate sanguinis: et flammis: de quibus dicitur in sequenti mysterio. Ratione est secundum Hugo. in li. de sacris: quod oem sacramentum similitudinem quadam habet ad ipsam rem: cuius est sacramentum. Aqua enim est representatiua essentia baptismi: et ratione nature et ratione usus. Nam aqua est naturaliter frigida ratione cuius est representatiua fomitibus repressione. Est etiam naturaliter humida humiditate apta ad abluendum. ratione cuius reperit a sordibus peccati purgationem. Est etiam naturaliter diaphana et clara. ratione cuius reperit gratie illuminationem: quod etiam quantum ad usum est multum vtilis: reperit sacramentum baptismi esse in effectu valde vtile. Et quod est ad habendum valde facilius: representat sacramentum baptismi esse quantum ad oblationem vtilitatem facile. Et quod etiam quantum ad usum est multum vtilis: reperit sacramentum baptismi quantum ad necessitatem esse commune. Nec potest esse aliqua artificialis aqua materia baptismi. sed naturalis tamen: quod baptismus institutus fuit sacramentum necessitatis quantum ad omnes. Et ideo Christus ipsum institutum esse noluit: nisi in aqua: que facilius potest haberi. et coiter ab omnibus tam pauperibus quam diuitibus: quod non est verum de aliqua aqua nisi naturali. Et si diceretur quod ignis esset conueniens materia baptismi: quoniam secundum Dionysium et Damascenum habet vim illuminandi. Et Job. baptizata Mattheo 3. praenuntias Christi baptismum dicit: Ille vos baptizabit in spiritu sancto et igne. Ratione Thome. propter rationes iam factas aqua et non ignis est materia baptismi. Dicitur vero Job. secundum expositionem Hieronymi referri ad spiritum sanctum: qui super discipulos in lingua ignis apparuit

vt or aduuz. z. vel per ignem potest
intelligi tribulatio: vt Criso. dicit sup
Matth. Quia tribulatio peccata pur
gat et concupiscetia. que ignis accipit
ibi metaphorice. Qm aut vt superi
comemorauim? ma ppiqua baptismi
est ablutio i aqua: vñ baptizare i gre
co tm valet quatū lauare in latino s; z
illud Judith. iz. Descēdebat i vallem
Betulie et baptizabat se. Propterea
apud nonnullos de immersione i aq du
bitatur vtrū. s. sit necessaria. Et ridet
Tho. in. 3. pte. q. 66. et Bon. et Ric. in
4. di. 3. Q quis tui? sit baptizare p
modum immersionis: q hoc hēt coior
vlus. Pōt tñ baptism? fieri p modum
aspersionis: vel p modū effusionis fm il
lud Ex. 26. Effūdā sup vos aquā mū
dā. Sic apli baptizauerūt tria milia
hominū vna die: nō immergēdo. s. asp
gēdo. Et beat? Laurenti? baptizauit
Romanū effūdēdo. Qñ g iminet ne
cessitas vl ppf paucitate aq: vel ppf
debilitatē mistri: q nō pōt sustētare
baptizādū: vel ppf danū qd bap
tizādus ex immersione timēt et visū
dubitaret: pōt baptism? sine immersione ce
lebrari. q; lz ablutio aque sit de neces
sitate sacri: mod? tñ ablutiois p acci
dens se hēt ad facim. fm vō Ric. cuz
totū corpus nō posset abluī abluēda
est pars pncipalior: vt caput et maxi
me facies: q; in ea vigēt sēsus: vñ cre
do q si caput pueri baptizaret anq
pars corporis exeat: qd aliquādo fa
ciēdū est ppf periculū mortis. puer
baptizat? e. Si vō man? vel pes ablu
atur anq aliqua pars alia appareat:
volūt aliqui dicē q puer baptizat? ef
fer: q; aīa est i qualz pte corporis to

ta. Cuius tñ tenet q de lege coi n̄ es
set baptizat?: quis forte diuina pietas
in tali casu vice suppleat baptismi. et
iō seper qñ piculū mortis imūz ablu
endū est illud de puero: qd pōt abluī
sue sit paz siue sit multū. b Ric. Du
bitatur adhuc a multis an imersio: ef
fusio: vel asp̄sio debeat esse vna vl tri
na. Et ridēt doct. sup̄ noīati q uni
tas vel multitudo immersionū nō ē de
sba baptismi: s. solū de bñ cē. iō utzq;
licite fieri pōt. s. semel et ter immergere
q; vnica immersione significat vnitas
mortis xpi: et vnitas diuinitatis. Per
trinā aut immersionē significat triduu
sepulture xpi: et etiā trinitas psonaz
Sed vt dicit Tho. diuersis ex causis
fm ordinatōem ecclie qñq; institut? ē
vnus mod?: qñq; ali? q; n. a principio
nascētis ecclie qdā de trinitate ma
le sētiebāt: xpm puz hoīem estimātes
nec dei filiū vidēt fm veritatē nature
s; tm ppf meritū ei? qd p̄cipue fuit
in morte. iō nō baptizabat i noīe tri
nitatis: sed i cōfigurātōe mortis xpi:
et vna immersione: qd reprobātū fuit i
pmitina ecclia: statutūq; vt baptizaretur
i noīe p̄ris. et tūc immergēdo sic
p; de consc. di. 4. c. postq; uos. et c. n̄
quis eps aut p̄l b̄pter. et c. de trina. et
.c. eodē mō: et c. multi. Postmodū u
ro ioleuit quorūdā hēticoz et scisma
ticoz error. q fm Aug? sup Job. ma
le sētiebāt de vnitate diuinitati. ideo
in detestationē erroris eoz fuit itatu
tū in cōcilio Tholetano vt vna tātuz
fieret imersio. sicut hēt de cōse. di. 4.
.c. ppf vitādū: s. cessāte tali cā coi
feruat in baptismo trina imersio:
vt pōt colligi ex de baptismo et eius

effēdu. et c. i. et iō grauit peccaret aliter
baptizās qñ ritū ecclie nō obseruās.
nihilomin? tñ esset baptism? Occur
rit aut ppfter dicit dubitare circa ta
le casū. Quidā existēs sup pōtē n̄ po
tēz habē aquā ad baptizādū puerū
et verūlīr timēs eū cito mouituz intē
dēs puidere saluti pueri: p̄icit eū in
aqua cū intēōe baptizādū p̄ferēs uer
ba: in quibus cōstitit debita forma:
postea puer euadit aliquo casu: vtrū
tal? obeat reputari baptizat?. Et aliq
bus vt q sic: q; ibi occurūt debita for
ma: debita materia: et debita intēō.
Ric. aut. di. 4. q̄rti tenz cōtrariū. qm
cū p̄ima mā baptismi sit ablutio in
aqua: qd aqua abluī. P̄rio aqua co
operif. vñ ppf p̄mū baptism? rep̄i
tar xpi sepulturā: et ppf secūdū resur
rectionē: quis aut puer i casu p̄cedō
p actū illius: qui ipm p̄icit i aquā im
mergat. nō tñ ē actus ordinat? ex sui
natura ad hoc vt puer abluat: s. ad h
vt s̄mergat. Et iō si aliq casu puer
extrahat de aqua puer esset baptizā
dus: qm illa imersio quatū fuit ex sui
natura nō ordinabat ad denatiōem
pueri de aqua: sed ad s̄mergionem.
C̄ circa baptismū considerem? forme
obseruatōem. Est. n. forma baptismi
Ego te baptizo. In noīe p̄ris et filij:
et spūs s̄cti: vt hēt ex de baptismo.
.c. i. Et vt dicit doct. nulli licet muta
re aliquid quantū ad illud qd est de
essentia forme. et si mutat nihil agitur
et vltra hoc culpa incurrit. Si aut ali
quid qd pertinet ad formā ex sola de
terminatōe ecclie mutat. nihilomin? ē
sacm: sed culpa incurrit: vtz ab aplis

qui baptizabāt In noīe dñi Iesu: vt
hētur actū. 8. c. nō fuit mutata for
ma quatū ad intellectū. q; in noīe xpi
tota trinitas intelligit. s. solū quatuz
ad vocē. nec hoc ipsi potuissent nisi ex
familiari cōcilio. s. i. Et hoc fuit vt di
cit Tho. vt. nomē xpi q̄berat odiosū
iudeis et gētibus honorabile reddēf
Nec pōt vari baptism? dicēs. In no
mine trinitatis nō exprimēdo p̄sonas
nec in noīe vni? p̄sone nō exprimēdo
alias: qm sacra habēt efficacā ab in
stitutoe xpi: et ideo si p̄mittat ali
quid eoz que xps instituit circa aliq
sacm efficacā carz. nisi ex sp̄ali dispē
satiōe eius qui virtutē suā sacris non
alligauit. Xps aut instituit sacm ba
ptismi vari cū iuocatōe trinitat. et iō
q̄qd dicit ad iuocatōez plenā trinitat
tollit integritatē baptismi: nec obitat
q; i noīe vni? p̄sōe intelligat alia sicut i
noīe patris intelligit fili? aut q; ille q
noīat vnā solā p̄sonā pōt habē rectā
fidē de trib?: q; ad sacm sicut regif
materia sēnsibilis: ita et forma sēnsibilis
vñ nō sufficit intellect? vel fides trin
tatis ad perfectōem sacri nisi sēnsibili
bus verbis trinitas exprimat. vñ et in
baptismo xpi vbi fuit origo s̄ctifica
tio ni i baptismi affuit trinitas sēnsibili
bus signis. s. pater in voce. fili? in hūa
na nā. et. s. f. in colūba. Notādū tñ vt
inquit Tho. qñ greci baptizāt. In no
mine p̄ris et filij et spūs s̄cti: tñ dicūt
baptizēt seruus xpi: et non ego te ba
ptizo: qd ipsi faciūt ad euitādū atiqz
errorē qui virtutē baptismi baptite
attribuebāt. d. Ego sum Pauli. ego
Cephe. et nihilomin? q; in illa forma
exprimif actus. exoracatus p ministrz

vt or actuus. 2. vel per ignem potest
intelligi tribulatio: vt Criso. dicit sup
Matth. Quia tribulatio peccata pur
gat et concupiscetia. que ignis accipit
ibi metaphorice. Qm aut vt superi
comemorauim ma ppiqua baptismi
est ablutio i aqua: vñ baptizare i gre
co tm valet quatū lauare in latino fz
illud Judith. 12. Descēdebat i vallem
Betulie et baptizabat se. Propterea
apud nonnullos de immersione i aq du
bitatur vtrū. s. sit necessaria. Et rñdet
Tho. in 3. pte. q. 66. et Bon. et Ric. in
4. di. 2. q. quis tñt? sit baptizare p
modum immersionis: qz hoc hēt coior
vltus. Pōt tñ baptism? fieri p modum
aspersionis: vel p modū effusionis fm il
lud Ex. 26. Effūdā sup vos aquā mū
dā. Sic apli baptizauerūt tria milia
hominū vna die: nō immergēdo. s. asp
gēdo. Et beatus Laurenti? baptizauit
Romanū effūdēdo. Qñ g iminet ne
cessitas vñ ppf paucitate aq: vel ppf
debilitatē mīstri: q nō pōt sustētare
baptizādū: vel ppf vānū qd bapti
zādus ex immersione timēt et vñtū du
bitaret: pōt baptism? sine immersione ce
lebrari. qz ablutio aque sit de neces
sitate sacri: mod? tñ ablutiois p acci
dens se hēt ad sacm. fm vñ Ric. cu
totū corpus nō posset abluī abluēda
est pars pncipalior. vt caput et maxi
me facies: qz in ea vigēt sēsus: vñ cre
do q si caput pueri baptizaret añq
pars corporis crearet: qd aliquādo fa
ciēdū est ppf periculū mortis. puer
baptizat? e. Si vñ man? vel pes ablu
atur añq aliqua pars alia appareat:
volūt aliqui dicē q puer baptizat? ef
fet: qz aīa est i qualz pte corporis to

ta. Cōius tñ tenet q de lege coi nō es
set baptizat?: quis forte diuina pict. af
in tali casu vicē suppleat baptismi. et
iō sēper qñ piculū mortis iminēz ablu
endū est illud de puero: qd pōt abluī
siue sit parz siue sit multū. B Ric. Du
bitatur adhuc a multis an imersio: ef
fusio: vel aspersione debeat esse vna vñ tri
na. Et rñdet vñtū. supi? noiat q unī
tas vel multitudo immersionū nō ē de
sba baptismi: s. solū de bñ. cē. iō utzqz
licite fieri pōt. s. semel et ter immergere
q vnica immersione significat vnitās
mortis xpi: et vnitās diuinitatis. Per
trinā aut immersionē significat triduu
sepulture xpi: et etiā trinitas psonaz
Sed vt dicit Tho. diuersis ex causis
fm ordinatōem ecclie qñqz instituit? ē
vnus mod?: qñqz ali? qz. n. a pncipio
nascētis ecclie qdā de trinitate ma
le sētiebat: xpm purz hoīem estimatēf
nec dei filiū dictū fm veritatē nature
s. tñ ppf meritū a? qd pncipue fuit
in morte. iō nō baptizabat i noie tri
nitatis: sed i cōfiguratōe mortis xpi:
et vna immersione: qd reprobatū fuit i
pmitiua ecclie: statutūqz vt baptizare
tur i noie pns. 22. et tūc immergēdo sic
p3 de consc. vi. 4. c. post q uos. 7. c. n
quis eps aut pī byter. 7. c. de trina. 7
.c. eodē mō: 7. c. multi. Postmodū uo
rō ioleuit quorūda hēricoꝝ et scisma
ticoꝝ error. q fm Aug? sup Job. ma
le sētiebat de vnitatē diuinitati. ideo
in detestationē erroris eoz fuit statu
tū in cōcilio Tholetano vt vna tātuz
fieret imersio. sicut hēt de cose. di. 4.
.c. ppf vitādū: s. cessatē tali cā coi
obseruat in baptismo trina imersio:
vt pōt colligi ex de baptismo 7 eius

effectu. c. i. et iō grauit peccaret aliter
baptizās qñ ritū ecclie nō obseruās.
nihilomin? tñ esset baptism? Occur
rit aut ppf vñtū dubitare circa ta
le casū. Quidā existēs sup pōtē nō po
tenē habē aquā ad baptizādū puerū
et vñtū timēs eū cito mouituz intē
dēs puidere saluti pueri: pñcit eū in
aqua cū intētoe baptizādū pferēs uer
ba: in quibus cōsistit debita forma:
postea puer euadit aliquo casu: vtrū
tal? debeat reputari: baptizat?. Et ali
bus vñ q sic: qz ibi occurrit debita for
ma: debita materia: et debita intētio.
Ric. aut. di. 4. qrti tenz cōtrariū. qm
cū pncipua mā baptismi sit ablutio in
aqua: qd aqua abluī. Pncipua aqua co
operif in toto uel i parte: postea dis
cooperif. vñ ppf pncipua baptism? repñ
tat xpi sepultura: et ppf secūdū relur
rectionē: quis aut puer i casu pcedō
p actū illius: qui ipm piccit i aquā im
mergat. nō tñ ē actus ordinat? ex sui
natura ad hoc vt puer abluat: s. ad b
vt sbergat. Et iō si aliq casu puer
extrahat de aqua puer esset baptizā
dus: qm illa imersio quatū fuit ex sui
natura nō ordinabat ad eleuatōem
pueri de aqua: sed ad sbermionem.
Cz circa baptismū sbermionem forme
obseruatōem. Est. n. forma baptismi
Ego te baptizo. In noie pns et filij:
et spūs scti: vt hēt ex de baptismo.
.c. i. Et vt dicit vñtū. nulli licet muta
re aliquid quantū ad illud qd est de
essentia forme. et si mutat nihil agitur
et vltra hoc culpa incurrit. Si aut ali
quid qd pertinet ad formā ex sola de
terminatōe ecclie mutat: nihilomin? ē
sacm: sed culpa incurrit: vñ ab aplis

qui baptizabāt In noie dñi Iesu: vt
betur actuū. 8. c. nō fuit mutata for
ma quatū ad intellectū. qz in noie xpi
tota trinitas intelligit. s. solū quatuz
ad vocē. nec hoc ipsi potuissent nisi ex
familiari cōcilio. s. s. Et hoc fuit vt di
cit Tho. vt nomē xpi qd erat odiosū
iudeis et gētibz honorabile reddēf
Nec pōt vari baptism? dicēs. In no
mine trinitatis nō exprimēdo psonas
nec in noie vni? psonē nō exprimēdo
alias: qm sacra habēt efficacā ab in
stitutōe xpi: et ideo si pncipua ali
quid eoz que xps instituit circa aliq
sacm efficacā carz: nisi ex spālī dispē
sacm eius qui virtutē suā sacris non
alligauit. Xps aut instituit sacm ba
ptismi vari cū iuocatōe tritat. et iō
gēgd dñt ad iuocatōez plenā tritat.
tollit itegritatē baptismi: nec obitat
q i noie vni? pfoe itelligat alia sicut i
noie patris intelligit fili?: aut q ille q
noiat vñā solā psonā pōt habē rectā
fidē de trib?: qz ad sacm sicut reqrit
materia sctibilis: ita et forma sctibilis
vñ nō sufficit intellect? vel fides trini
tatis ad perfectōem sacri nisi sctibili
bus verbis trinitas exprimat. vñ et in
baptismo xpi vbi fuit origo sctifica
tio nisi baptismi affuit trinitas sctibili
bus signis. s. pater in voce. fili? in hūa
na nā. 7. s. s. in colūba. Notādū tū vt
inquit Tho. qñ greci baptizāt. In no
mine pns et filij et spūs scti: tñ dicit
baptizet seruus xpi: et non ego te ba
ptizo: qd ipsi faciūt ad euitādū aīqz
errore qui virtutē baptismi baptizate
attribuebāt. d. Ego sum Pauli. ego
Cephe. et nihilomin? qz in illa forma
exprimif actus. exercitatus p ministrz
a s 4

cum iuocatioe plen. trinitatis vez
pfiat facim. qm̄ ego nō ē de sba for-
me: s̄ ponit ad maiorē exp̄sionē in
tētōis. nec sufficit verba corde cogi-
tare nisi vocali exp̄māf. q̄ ut igt̄ Ho-
na. In uocali exp̄sione v̄boz signifi-
cat p̄fecta fidei p̄fessio: que cōsistit in
verbo ⁊ in corde. Significat et̄ q̄ re-
generatio facta est p̄ v̄bū icarnatum:
q̄d optime significat per v̄bū voce in-
ductū. Hunc Aug⁹ ait. i. q. c. detrahe.
Detrahe v̄bū. aqua quid erit nisi aq̄.
Accedit verbum ad elementum: ⁊ fit
faci: v̄bū ista tāta virt⁹ aque vt corp⁹
tāgat: ⁊ cor abluat nisi faciēte v̄bo.
Et idē Aug⁹. Baptism⁹ igt̄ est tictio
in aq̄ v̄bo vite s̄ctificata. p̄p̄ p̄dca
vt plenior h̄eaf cognitio de forma ba-
ptismi: sciēdū ē fm̄ Ric. ⁊ Bon. q̄ for-
ma p̄t variari s̄c̄ modis. Primo s̄b
trahēdo. Secō addēdo. Tertio inf-
ponēdo. Quarto corrupēdo. Quin-
to v̄bū p̄ v̄bo ponēdo. Sexto trāspo-
nēdo. Primo variat forma s̄btra-
hēdo: ⁊ quātū ad hoc sciēdū q̄ si
trahit aliqd̄ de essētia forme n̄ rema-
net virt⁹ baptismi. Et q̄ tota ista ps.
In noie p̄ris ⁊. f. ⁊. s. f. per quā exp̄-
mit p̄ncipalis baptizās: ⁊ s̄ctificatur
elemētū est de essētia forme. id si de
hoc s̄btrahatur aliquid non remanet
virt⁹ baptismi. In alia aut̄ pte forme
que ē. Ego te baptizo: sūt aliq̄ ptinē-
tia ad essētia forme. s. exp̄sio ad⁹ ba-
ptizādi: ⁊ p̄sone baptizate. eo q̄ illam
terminat baptizādi ad⁹. v̄n si aliq̄
p̄didit s̄btrahat nō remanet v̄t⁹ ba-
ptismi. Exp̄sio aut̄ mistri non v̄ esse
de essētia forme: quā x̄ps tradidit in
baptismi institutioe: q̄ a mistro baptis-

mus nō hēt v̄tutē. **¶** Variat forma
addēdo. Et ut ait Ric. circa h̄ cōside-
rāda sūt duo: v̄nū ex pte addēt. aliū
ex pte additi. Si. n. addēs illd̄ q̄d ad-
dit itēdit eē de cēn⁹ forme volēs ba-
ptizare in alia forma q̄ baptizaret ec-
clesia tollit v̄t⁹ baptismi ad quā reg-
rit: q̄ baptizās intēdat facē q̄d facit
ecclesia: si et̄. illud q̄d addit est corru-
ptiuū forme nō remanet virt⁹ baptis-
mi. vt si postq̄ dictū ē: ⁊. s. f. addatur
h̄i⁹ determinatio creati vel minoris q̄
p̄r ⁊ fili⁹ ⁊ h̄i⁹. Si aut̄ addēs nō itē-
dat mutare ritū v̄l formā eccle. ⁊ illd̄
q̄d addit nō ē corruptiuū forme: non
tollit per h̄ v̄tus baptismi. v̄n si bapti-
zās terminata forma qua v̄t ecclia
sup̄addit istud: ⁊ beata virgo adiu-
uet te: aut aliqd̄ cōsile. vel si i p̄ncipio
forme addat nomē p̄p̄riū: post h̄ p̄o
nomē ego. d. Ego Johannes baptizo
te. ⁊. nō tollit virt⁹ baptismi. **¶** Ter-
tio variat forma infponēdo seu inf-
pēdo. ⁊ circa h̄ aduertēdū q̄ cū ad⁹
baptizādi sit ad⁹ v̄nū: si fiat iterposi-
tio talis que corrupat v̄nitatē actus
⁊ maxie si corrupat cōtinuitatē iten-
tionis baptizātis nō remanet virtus
baptismi. v̄n si baptizās postq̄ dixit.
Ego te baptizo in noie p̄ris: iterpōat
v̄nā lōgā narratōem: vel vadat ad
faciēdū aliq̄d̄ negociū: ⁊ postea reuer-
tat ⁊ dicat. ⁊. f. ⁊. s. f. nō ē puer bapti-
zat⁹. Si aut̄ iterpositio sit modica: ita
. s. q̄ nō discōtinuet itētōez baptizan-
tis: neq̄ actū fm̄ vsū cōem. ⁊ interpo-
sitū nō sit forme corrupiuū: nō p̄p̄ h̄
ipedit virt⁹ baptismi. v̄n si baptizās
postq̄ icēpit actū tusciat: vel dicat ta-
ceatis. vel aliqd̄ s̄c̄: ⁊ postea p̄ficiat:

non p̄p̄ h̄ ipeditur virtus baptismi.
¶ Quarto variat forma corrupēdo
⁊ tūc si corruptio verborū sit talis q̄ n̄
remaneat eadē significatio: nec fm̄ in-
stitutōem p̄rie ipositōis: nec fm̄ accō-
modationē vsus ipedit v̄t⁹ baptismi.
Si aut̄ sit talis q̄ q̄tis nō remaneat
significatio fm̄ institutōem p̄rie iposi-
tōis: remanet tū fm̄ accomodationez
vsus. Tūc si n̄ fiat talis corruptio ex
malitia v̄l derisione: s̄ ex ignorātia v̄l
defectu lingue: nō p̄p̄ h̄ ipeditur vir-
tus baptismi. v̄n de ole. vi. 4. c. retu-
lerūt Zacharias papa Bonifacio ep̄
ita scribit. Retulerūt nūq̄ q̄ fuerit i
eadē puicia sacerdos q̄ latinā liguā
penit⁹ ignorabat: ⁊ dū baptizaret ne-
sciēs loqui latine isrigēs linguā dicēt.
Baptizo te in noie p̄ris: ⁊ filia: ⁊ sp̄s
s̄ctia. ⁊ p̄ h̄ tua reuerēda s̄ctitas cō-
siderant eos baptizare: s̄ctissime fr̄
si ille h̄ baptizauit nō errozē iducēs
aut h̄em̄: s̄ p̄ sola ignorātia rōe locu-
tōis isringēdo liguā. vt sup̄ diximus
h̄ baptizās dixisset: nō possum⁹ cōfēti
re vt venio baptizet. **¶** Quinto vari-
at forma v̄bū p̄ v̄bo ponēdo: ⁊ tunc
si accipiat verbū p̄ sua mā: que ē uoz
ponē verbū p̄ verbo nō ipedit virtu-
tē baptismi: q̄ i q̄l̄ ligua licitū ē ba-
ptizār q̄uis male facēt latin⁹ si bapti-
zarz i ligua greca l̄ hebreca: nisi ex aliq̄
casu ipertitiā ligue latine icurrisset: ⁊ i
liguis alijs essz perit⁹. Si aut̄ accipia-
tur verbū p̄ sua mā ⁊ forma simul: ul
sua forma tm̄: cū forma verbi sit signi-
ficatio ponē verbū p̄ verbo existētī
de essētia forme: ipedit v̄tutē baptis-
mi: q̄ talis mutatio corrupit formam
v̄n si dicēt. In noie genitoris. ⁊ geni-

ti nō esset baptism⁹: eo q̄ p̄ nomē p̄ri
⁊ nomē filij significat ipse p̄sone p̄nci-
palr. p̄ genitorē aut̄: ⁊ genitū signifi-
cat adus notōales. **¶** Variat forma
trāspōnēdo: ⁊ tūc si fiat talis trāspo-
sicio que mutet s̄c̄ū ordōis: quā h̄z ex
vi ordōis verborū ipedit v̄t⁹ baptis-
mi. vt si dicat. Ego p̄ris ⁊ filij bap-
tizo te in noie sp̄s s̄cti. q̄ ex vi ist⁹ or-
dōis verborū s̄c̄us ē. Ego q̄ sū p̄ris ⁊
filij. ⁊. ⁊ h̄ q̄d dico in noie nō accipit
nisi respectu sp̄s s̄cti. Si aut̄ trāspo-
sicio nō mutat significatōem ordōis:
quā h̄t ex vi ordōis verborū. tūc dico
q̄ si nō fiat ex malitia: s̄ ex ignorātia
nō ipedit v̄t⁹ baptismi. Si aut̄ fiat
ex malitia ipedit p̄p̄ defectū itētōis
in baptizate.

¶ Quātr̄ oēs tenēt baptizari de ne-
cessitate: ⁊ de ptate baptismati. ac de
aditōib⁹ q̄ suari debēt i baptismo.

¶ Caplm. 2.

¶ Sc̄dū mysteriū de bap⁹ de-
clarādū v̄ obligatōis: i quo
tria adhuc h̄em̄ nō imerito
exgrere ⁊ cōsiderār ad h̄ vt ps ista vt
lucidior appeat. **¶** Pr̄io cōsiderabim⁹
ptatē. **¶** Necessitatē. **¶** Qualitatē:
¶ Pr̄io cōsiderem⁹ baptismi ptatē:
qs. s. ptatē h̄eat baptizādi. ⁊ circa h̄
gnq̄ dubia solēt emergē. Primū utz
ad diaconā ptineat baptizare. Et ar-
guūt quidā q̄ sic. p̄mo q̄ simul iniūgi-
tur a dño offm̄ baptizādi ⁊ p̄dicādi
s̄ illd̄ mat. ultio. Cūtes docete. ⁊. s. s̄
ad offm̄ diaconi ptinz eū gelizā: s̄ v̄
q̄ et̄ ad offm̄ diaconi ptineat bap-
tizare. Secūdo arguūt q̄ beat⁹ Laurē-
tius cū esset diacon⁹ p̄les baptizauit.
Sed contra est quod dicit Helasua

papa. 93. di. c. diacones. vbi ait. Diacones ppria constitutum obseruare mensuram. nec ultra tenore patris canonibus deputati quippiam tētare permittimus. 7 infra ab eis epō vlt psbytero baptizare nō audeat. nec pdictis ordib⁹ fortasse lōg⁹ cōstituti. necessitas extrema cōpellat: ad idē ē tex. de cōse. di. 4. c. cōstat. Pro solutioe g̃ p̃nti dubij rīdet Tho. 2. pte. q. 67. q. sic celestium ordinū pprietates 7 eoz officia ex eorū nōib⁹ accipiūt. vt dicit Dio⁹ in li. de cele. hier. ita et ex nōib⁹ ecclesiasticoz ordinū accipi pōt quid ad vnū quēq̃ pertineat ordine. Dicunt autē diacones quasi mīstri: q̃ ad eos nō p̃tinet aliq̃d sac̃m p̃ncipalit̃: 7 quasi ex pprio officio p̃bet. sed mīsteriū adhibere alijs maiorib⁹ in sac̃roz exhibitōne: sicut hēf. 93. di. in. c. diaconi. in. c. nō oportet. 7 in alio. c. diaconi. 7 in. c. legim⁹. 7 in. c. diis. Quare ad diaconū nō pertinet quasi ex pprio officio tradere sac̃m baptismi: s̃ in collatōe h⁹ sacramēti 7 alioz assistere 7 ministrare maiorib⁹. Hinc s̃ lido⁹ li. 2. de officijs ait. Ad diaconū pertinet assistere 7 ministrare maiorib⁹ sacerdotib⁹ in oibus que agūtur in sacramētis xp̃i i baptismo. s̃ in ch̃ismate. in patena. 7 calice. Ad p̃mū g̃ d̃ q̃ ad diaconū p̃tinet recitare euāgelium i ecclesia: 7 pdicare ipsū. postmodū cathetizadis. vñ 7 Dio⁹ dicit q̃ diaconi habēt officiu⁹ super imūdos. iter quos ponit catheduminos: sed docē. i. exponē euāgelium p̃tinet pprie ad ep̃m. vñ nō sequit q̃ ad diacones p̃tineat offm̃ baptizadi. Beat⁹ vero Laurētius baptizauit necessitatis cā. Scdm̃ dubiū est vtrū

baptizare sit officiu⁹ psbyteroz. Et rīdet Tho. q. sic. eo q̃ sacerdotes ad h̃ cōsecrāt vt sac̃m corporis xp̃i cōficiant. Illud autē ē sac̃m ecclesie vnitatis. Per baptismū autē aliquis fit p̃ticeps ecclesie vnitatis. q̃ ianua est 7 fundamētum alioz sacramētoz: vt dicitur de cōse. di. 4. c. cū itaq. vñ 7 baptizat⁹ accipit ius accedendi ad mensā domini: q̃ sine baptismo alia sacramēta cōferri nō p̃t: vt habet. i. q. i. c. si q̃s p̃ igno ratiā. Ideo sicut ad sacerdotē pertinet cōsecrē eucharistiā: ad q̃d p̃ncipalit̃ ordinat sacerdotiū: ita ad ppriū offm̃ sacerdotis p̃tinet baptizare. Eiusdem. n. videt esse operari totū 7 partē in toto disponere. Et si diceret q̃ soluz ep̃oz est baptizare: q̃ ipsorū ē docere vt dicit Dio⁹ in li. ecclesiasticē hierar. Rīdet Tho. q̃ offm̃ docēdi 7 baptizandi domin⁹ aplis inuērit: quoz vice gerūt ep̃i. alie tñ 7 alie. Nā offm̃ docēdi cōmīsit eis xp̃s: vt ipsi per se illd̃ exerceret tāq̃ p̃ncipalissimū. vnde 7 ipsi apli dixerūt actuū. 6. Nō ē equū nos derelinquere verbū dei: 7 ministrare mēsis. Offm̃ autē baptizadi cōmīsit aplis vt per alios exercendū. vñ. i. Corin. i. dicit apls. Non enī misit me xp̃s baptizare: s̃ euāgelizare. 7 h̃ ideo q̃ in baptizādo nihil operatur meritū. 7 sapiētie ministris: sicut i docēdo. nec tñ p̃ h̃ excludit quin ep̃i possint baptizare. Nam 7 aplis dicit se quosdā baptizasse in eplā vbi supra. Tertiu⁹ dubiū vtz layc⁹ possit baptizare. Et rīdet q̃ ad misericordiā ei⁹ qui vult oēs hoīes saluos fieri p̃tinet vt in his que sūt de necessitate salutis hō de facili remediū inueniat. Inf̃ oīa

autē alia sac̃ra maxime necessitatis ē baptismus: qui ē regeneratio hoīs in vitā spūalē: q̃ pueris aliter subueniri nō pōt: 7 adulti non possunt aliter q̃ p̃ bapt⁹ plenā remissionē consequi: 7 quātū ad culpā. 7 quātū ad penam. Et iō ut homo circa remediū tā necessariū defectiuū pati nō possit. institutū ē vt etiā layc⁹ iminēte necessitate baptizare possit: vt hētur de cōse. di. 4. c. cōstat 7. c. in necessitate. Non debet tñ laycus facere illa sac̃ralia baptismi que faciūt sacerdotes: que p̃tinet ad solēnitatē: nō autē ad necessitatē baptismi. 7 ideo soluz a sacerdote fieri debēt. cui⁹ est solēnit̃ celebrare. Quartū dubiū est vtrū mulier possit baptizare. Et rīdet Tho. q̃ sic nec laycus debz baptizare p̃ntē clico: nec clericus p̃ntē sacerdotē: ita 7 scia nō debet baptizare nō solū p̃ntē clico ul' sacerdotē: s̃ nec etī p̃ntē viro siue masculo. In necessitatis tñ articulo pōt abiq̃ solēnitatē baptizare: vt hēf de cōse. di. 4. c. mulier. Quātū dubiū ē vtrū ille qui nō ē baptizat⁹ possit baptizare. Rīdet Tho. q̃ p̃ ecclesiam determinatū ē q̃ nō baptizati siue sint iudei siue pagani possunt baptismi sac̃m cōferre. dūmodo in forma ecclesie baptizēt: vt patet de cōse. di. 4. i. c. ro manus pontifer: 7 in. c. a quodā. Si autē forma ecclesie nō fuerit obseruata sac̃m baptismi nō cōferet. Et sic itelligēdū est illud Greg. sc̃bi. in. c. quos a paganis: de cōse. di. 4. Quos a paganis baptizatos asseruisti. s̃ ecclesie forma nō obseruata: vt denuo baptizes in nomie trinitatis mādā. Notandum autē q̃ si talis baptism⁹ a pagāo

siue infideli suscipitur necessitate vrgēte debite fit. Si vero extra articulum necessitatis h̃ fieret: vtz q̃ graui⁹ peccaret. s̃ baptizis 7 baptizatus: 7 p̃ hoc impediret baptismi effectus: licet non tolleretur ipsū sacramētum. Et si diceretur quō ille qui nō est baptizatus cum non sit minister ecclesie pōt baptizare. Rīdet q̃ ille qui nō ē baptizatus quis non pertineat ad ecclesiam re vel sacramento. potest tamen ad eam pertinere intentione 7 similitudine actus. in quantum. s̃ intēdit facere quod facit ecclesia. 7 formā ecclesie seruat in baptizādo: 7 sic operat tñ exterius vt minister xp̃i: qui interius baptizat: vt notat de cōse. di. 4. c. si inter bonos: 7. c. baptism⁹. 7. c. cū baptizāt. Secūdo consideremus baptismi necessitatē: 7 circa hoc quinq̃ ad huc dubia sūt aperiēda. Primo vtz oēs teneatur ad susceptionē baptismi. Et rīdet q̃ post diuulgationē institutionis eius oēs tenēt baptizari. vñ Aug⁹. de fide ad Pe. dicit illd̃ q̃ scribit. is. q. i. in. c. velis firmissime. firmissime tene: 7 nullaten⁹ dubites: exceptis illis q̃ p̃ xp̃i noīe suo sāguie baptizaf nullū hoīem acceptuz vitā cēnam: qui non hic amabilis suis fuerit per penitentiam fidemq̃ conuersus. 7 per sacramentum fidei 7 penitentie: id est per baptismum liberatus. Et Erisostimus idem dicit in sententia de consecratione di. 4. c. non potest. Tāte autē dignitatē ē bapt⁹: q̃ etī sacrificati i vtero debēt baptizari ut igt Bon. i. 4. di. 6. 7 h̃ triplici ratioe. Prima rō est p̃pter bonū obediētie: q̃ de⁹ p̃cepit ut omnes renascantur.

una. Sed et propter humilitate: quia
vniuersis dicitur reputare peccatores: et
indiget christi receptio. Tertia ratio est propter
vinitate: ut ab alijs membris christi homo non
discedat. 2° dubium vtrum sine baptis-
mo possit quis saluari. Et respondet The-
o. quod sacramentum baptismi dupliciter potest alicui de-
esse. vno modo et re et voto. quod contingit
illis qui nec baptizantur nec baptizari vo-
lunt: quod manifeste ad contemptum sacri perti-
net: quatuor ad illos qui habent usum liberi
arbitrii: et tales salute consequi non possunt.
Alio modo potest sacramentum baptismi alicui de-
esse re et non voto: sicut cum aliquis deside-
rat baptizari: sed aliquo casu pervenit
morte antequam baptismum suscipiat. talis autem
sine baptismo actuali salute consequi potest.
Unde Ambrosius dicit de Valentiniano qui
cathecuminus mortuus fuit: quem rege-
raturus erat amicum. verum ille gratiam quam
poposcit non amisit. Et de hoc Augustinus dicit
de se. di. 4. in c. baptismi ita ait. Baptis-
mi vicem aliqui implere passionem de latro-
ne illo cui non baptizato dicitur est. Ho-
die in eam cruce in paradiso. Beatus Cipri-
anus non leve argumentum assumit: quod et
atque etiam consideras invenio non tamen passi-
one pro nomine christi id quod baptismum de-
rat posse supplere: sed etiam fide et conversio-
ne cordis si forte ad celebrandum myste-
rium baptismi in augustis temporibus succur-
ri non potest. hec ibi. Cui resonat nobile
dicitur Inno. tertius. in c. applica: et de p-
sbytero non baptizato. Propter ista autem
magister sententiarum ceterisque theologi
distingunt tria baptismata. Primum vo-
cat flammam. scilicet spiritus sancti: quo baptizantur
hi qui baptizari vellet: ut dicitur et non
possunt. Secundum vocat baptismum flu-
minis. id est aque. de quo loquimur. Tertium

dicit baptismum sanguis cum quis non va-
let baptizari aequo patitur pro fide christi et
mouet pro confessione eius: cui ianna celi
aperit: ut dicitur de colore. di. 4. c. cathecu-
minum. Et si obijceret quod non est nisi unum
baptisma iuxta illud apostoli ephe. 4. Unus
deus: una fides: unum baptismum. Respondet
Theo. quod tria baptismata predicta unum
dici possunt propter vinitatem spiritus sancti: qui
habet virtutem et gratiam: vel potest dici quod
unum est baptismum sacramentum. scilicet fluminis
seu aque. alia vero duo licet conferant
salute. tamen non sunt sacramentum ut dicit Boni-
facius in quarto di. 4. Tertium dubium vtrum
baptismus sit differendus vel acceleran-
dus. Et respondet Theo. quod circa hoc est di-
stinguendum de baptizandis. Nam aut sunt
pueri aut adulti: si sunt pueri non est dif-
ferendum baptismum. Primum quidem quod
non expectatur in eis maior instructio
aut plenior conversio. Secundo propter
periculum mortis: quod eis non potest alio re-
medio subveniri nisi per sacramentum bap-
tismi: quibus bap- potest propter fide offe-
rentium et ecclesie. dicit Augustinus de se. di. 4.
c. illud perferuari. Et Iulianus ibidem.
in c. paruuli. Si autem argueretur
quod adus ad uorum sunt in patiente et
disposito secundum Aristotelem in 2°
de anima. Sed in paruulis nulla pre-
cessit dispositio ad susceptionem esse-
ctus baptismi. Ergo baptismus non
potest causare suum effectum in par-
uulis. Respondet Ricardus quod illa pro-
positio debet intelligi de actu limi-
tate virtutis. Deus autem a quo sunt
principaliter effectus baptismi agens est
infinite virtutis. minor etiam argumenti
realiter intellecta falsa est: quia fides
ecclesie aliquo modo ad susceptionem

baptismi disponit. Et pueri qui citius
omode fieri potest sunt baptizandi. Si vero
de adultis loquimur: quibus conveniri po-
test per baptismum desiderium: ut super vi-
dum est: tunc eis. ut ait Theo. non statim cum
conversus est sacramentum baptismi conferendum
si oportet differre usque ad aliquod certum te-
pus. Primum quidem propter cautela ecclesie:
ne decipiat conferens sacramentum a creditibus
fide. unde de colore. di. 4. in c. iudei dicitur.
Iudei quorum perfidia frequenter ad vo-
nitum rediit. si ad leges catholicas ve-
nire voluerit: octo menses in cathecu-
minos ecclesie limite intraret: et pura fide
venire noscitur: tunc omnium baptismi gra-
tia mereatur. Secunda ratio dilatio est vtili-
tas eorum qui baptizantur: qui aliquo tempore spa-
tio indigent ad hoc quod plene instruantur de
fide: et exercitentur in his que pertinent ad christi-
anam vitam. Tertia ratio est sacri reverentia:
ob quam atque ad hunc baptismum ab-
bus precipue solennitatis. pascha. scilicet et
petri vel huius de se. di. 4. c. de cath-
ecumis. et c. duo tempora. et c. venerabilis.
potest tamen omitti dilatio predicta: aut propter
necessitatem: puta cum aliquis baptizari cu-
piens esset in articulo mortis persecutio-
nis et naufragii. ut expressit huius de se. di.
4. in c. hi qui. Aut quoniam illi qui sunt ba-
ptizandi apparent perfecte instructi in fide
et ad baptismum idonei. sicut Philippus
apostolus statim baptizavit Eunuchum. ut habet
act. 8. c. et Petrus Cornelium: et eos qui cum
ipso erant act. xi. Quartum dubium vtrum
peccatores ad baptismum accedentes
teneantur sua peccata confiteri. Respondet The-
o quod duplex est peccatorum confessio. una que
fit inter deum: et hec requiritur antequam bap-
tismus conferatur. Non enim potest iurare de
eis volcat. Non enim potest iurare de

vitam: nisi cum peniteat veteris vite: ut
Augustinus dicit in li. de penitentia. Alia vero
est confessio peccatorum exterior: que fit
sacerdoti. et talis confessio non requiritur
ante baptismum. Primum quidem quod talis
confessio cum respiciat personam mini-
stri pertinet ad penitentiam sacramentum: quod
non requiritur ante baptismum: quod est
ianua omnium sacramentorum. Secundo
quod confessio exterior: que fit sacerdoti
ordinatur ad hoc quod sacerdos confite-
tem absolvat a peccatis. et liget ad ope-
ra satisfactoria: que baptizandis non
sunt imponenda secundum illud Ambrosius in
glo. Ro. xi. Gratia dei in baptismum
non requiritur gemitum neque plandum:
vel etiam opus aliquod: sed sola fides. et
omnia gratis condonat: que verba non sunt de
colore. di. 4. in c. sine penitentia. Bap-
tizandi etiam non indigent remissione peccato-
rum per claves ecclesie: quibus omnia
remittuntur per baptismum. Sufficit ergo
his qui baptizantur confessio generalis:
quam faciunt secundum ritum ecclesie abrenun-
tantes satane: et omnibus operibus eius.
Si tamen ex sua devotioe vellet confiteri
audiendi sunt. non ad hoc quod satisfactio
eis imponatur: sed ut contra peccata consueta
eis spiritualis vite informatio tradatur.
5° dubium vtrum pueri iudeorum et infide-
lium sint iuris parentibus baptizandi. Et
respondet secundum sententiam Ricardus di. 4. et The-
o. 22. q. 10. et 3. pre. q. 68. quod filii infidelium
aut habent usum rationis et annos discre-
tionis: aut non. si sic quoniam quantum
ad ea que sunt iuris divini vel naturalis
incipiunt sue parentibus esse: id propterea volun-
tate iuris parentibus baptizari pos-
sunt. Si vero nondum habent usum
liberi arbitrii: baptizari non debent:

qm̄ nūq; h̄ fecit eccl̄a. 7 h̄ duplici rōe
vna quidē ē pp̄ piculū fidei. si. n. pue
ri nodū vsū rois hēntes baptis̄mū su
sciperēt: postmodū cū ad p̄fectā eta
tē puenirēt: de facili posset a parētī
bus induci vt relinquerēt q̄d ignozā
ter susceperūt: q̄d vcrgeret in fidei de
trimētū. Alia rō est q̄ repugnat iusti
tie nālī. fili⁹. n. ē aliquid patris: 7 p̄ q̄
dem a parētīb⁹ nō distiguit fm̄ cor
pus q̄diu i m̄ris vtero cōtinet. Post
modū vō postq̄ a m̄ris vsō egredif
anq̄ hēat vsū liberi arbitrii cōtietur
sub parentum cura: sicut sub quodāz
spirituali vtero. q̄diu enim vsūz rois
nō h̄z puer: n̄ distet ab aiālī irratōali
vñ sic bos vs̄ eq̄a? alie? ē: vt vtrāq; cū
voluēt sic p̄pō istrō s̄z iura cilia. ita
de iure nālī est q̄ fili⁹ anq̄ hēat vsūz
rois sit sub cura p̄ris. q̄re iuitis parē
tib⁹ n̄ v̄z fili⁹s baptis̄ma vari. Ipi etī
sfideles adf̄ri nullo mō coacti sūt ba
ptizādi: vt d̄r. 45. di. c. de iudeis: q̄ ut
ibi hēf tales nō sūt iuiti saluādi: s̄ uo
lētes. vt itē gra sit forma iustitie. Sic
enī pp̄rii arbitrii volūtate hō serpēti
obediēs perit: sic vocātē se gr̄a dei p
pria mētis cōuersione q̄sq; credendo
saluaf. Nōndū tñ s̄z Ric. sequēdo sen
tētiā Inno. tertij in. c. maiores: ēf̄ de
baptis̄mo 7 eius effectū: q̄ aliq̄s pōt
cogi ad baptis̄mū suscipiēdū duplici
coactōe. P̄tia est coactō absoluta: qm̄
quis baptizet iuuir⁹ 7 penit⁹ cōtradi
cēs: qui lz abluaf exteriori 7 baptizet
s̄z debita formā: tñ nec rē nec caracte
rē suscipit sacri. Sc̄da est coactio con
ditionalis: q̄ n̄ quis terrozib⁹ atq; sup
plicib⁹ violēt attrahit: 7 ne detrimē
tū incurrat baptis̄mi suscipit sacri m: tal

fic 7 is qui fide ad baptis̄mū accedit
caractere suscipit xpianitatis ipressū:
7 ipse tāq; cōditōali⁹ volēs: licz abso
lute nō velit cogēdus ē ad obser
uatiā fidei xpiane. Tertio cōsidere
m̄ baptis̄mi q̄litate. v̄z nāq; baptis̄m⁹
cōferri qm̄ a ministris ecclē dat cū qnq;
cōditōib⁹. P̄tia d̄r vnitas. Sc̄da
simultas. Tertia modalitatis. Quar
ta p̄nitatis. Quinta sacralis solēnita
tis. P̄tia cōditio q̄ obseruari debz in
baptis̄mo d̄r vnitas. nā vn⁹ v̄z bap
tizare 7 nō p̄les: qm̄ si plures baptiza
rēt: aut dicerēt. nos te baptizam⁹. 7
h̄ nō esset cōueniēs: qm̄ hō nō bap
tizat nisi vt minister xp̄i: 7 vicē ei⁹ gerēt
Cū vn⁹ ē xp̄s. ita opz vnū esse miltz:
qui xp̄m rep̄sēt: q̄ iō cōfiria itētio ui
det excludere baptis̄mi sacri. Aut plu
res baptizaret vnusq; dicit. ego te
baptizo. 7 sic qlibet exp̄mēt suā itēto
nē: q̄ ipse singulariter baptis̄mū cōfer
ret: 7 tūc manifestū est q̄ ille qui pus
v̄ba p̄ferret daret baptis̄mi sacri.
Alius vō quātūcūq; ius baptizandi
hēret si v̄ba p̄nūciare p̄sumēt: estz pu
niēdus tāq; rebaptizator. Si aut oio
simul v̄ba p̄ferret: aut hoīem imerge
rent: vel aspergerēt essēt puniēdi de
iordinato mō baptizādi. 7 n̄ de itatō
ne baptis̄mi: q̄ qlz q̄tū i se baptizatz:
nec tradēt aliud 7 aliud sacri: s̄ xp̄s
q̄ est vn⁹ itēti⁹ baptizās vnū sacri p
oēs cōferret. Si aut quereret an pos
sit vn⁹ p̄les sil baptizare v̄d q̄ in casu
necessitatis sic s̄ hac forma. Ego vos
baptizo. zc. nec p̄ h̄ diuersificaret for
ma ecclē: q̄ plurale nō ē nisi singlāre
gemiātū: p̄ferti cū pluraliter dicatur
Dat. vltio. baptizates eos: zc. h. tho

Secūda cōditio que i baptis̄mo cō
ferēdo regrit d̄r simultas. vt. l. simul
sunt verba plata cū ipsa ablūtōe. Dic
tū Ric. di. z. q̄rti q̄ verba 7 ablūtōez
simul esse pōt. itelligi triplicif: aut p̄
realē existētiā v̄z in alio. aut p̄ eoz
coexistētiā in itēto: aut i tēpore. Si
multas fm̄ modū primū nō requirit
q̄ nec possibilis est: eo q̄ verba nō sūt
nata esse in ablūtōe: nec cōuerso. Si
multas modo sc̄do requirit de neces
sitate explicite: in quātū necessariū est
q̄ abluās 7 v̄ba p̄ferēs intēdat circa
baptizādū facere q̄d facit eccl̄a. Si
multas autē tertio mō aliquo mō re
grit de necessitate: 7 aliquo mō non.
Necessariū. n. ē q̄ baptizās sic abluat
7 verba p̄ferat: q̄ fm̄ cōem vsūm illa
duo videat p̄tinet ad actū vnū: q̄d
tō cilet v̄z si in mane ablueret: 7 in
sero verba p̄ferret: vel cōuerso: nō ē
tū necessariū q̄ simul punctualr v̄z q̄
incipiat 7 terminet. s̄ sufficit q̄ platio
verboz icipiat anteq̄ ablūtio termi
netur: vel cōuerso. Debz tñ baptizās
illa facere simul: quātōmagis pōt bo
no modo. Tertia cōditio que i ba
ptis̄mo ē seruāda d̄r modalitas. Naz
vt inquit Ric. 7 Bon. Sacerdos de
bet puez tenere p̄ latera: 7 versa fa
cie ad aquā v̄z imergere. Quare aut
faciē magis ad aquā: 7 nō ad celū ba
ptizādus tenet debet esse i signū hu
militatis 7 reuerētē. Quarta cōdi
tio: que i baptis̄mo seruāda est dicit
p̄nitati debet nāq; aliquis adesse: q̄
baptis̄mū leuet de sacro fonte: vt Dio
dicit. in li. de ecclē. hierar. Ratio ē fm̄
Tho. q̄ spūalis regeneratio: que fit p̄
baptis̄mū assimilatur quodammodo

generationi carnali. vñ dicitur p̄m:
Petri. z. Sicut modo geniti infantes
ratiōabiles: sine dolo lac cōcupiscite.
In generatōe aut carnali paruu⁹ nu
per natus indiget nutrice 7 pedago
go. vnde etiā i spūali generatione ba
ptis̄mi requirit aliq̄s qui fūgatur uice
nutricis 7 pedagogi. instruēdo euz: q̄
est nouitius in fide: de his que p̄tinet
ad vitā xpianā: ad quod plati vaca
re nō possunt circa oem curā populi
occupati. 7 debet esse vnus qui leuat
de sacro fonte: vt dicit de cōse. di. 4. c.
nō plures. Si tamen plures essent cū
oibus cōtrahitur cognatio spūalis:
vt hēf ēf̄ de cognatōe spūali. c. q̄nis
li. 6. 7 qui leuat etī. debet esse seculari.
nō religiosus. aut monachus: vt dicit
de cōse. di. 4. c. nō licet. 7. c. moachi.
v̄z etī. esse fidelis nō infidelis: vt patz
de cōse. di. 4. c. i. baptis̄mate. Rō est
fm̄ Tho. quā infidelis nō est mēbrū
ecclē. eoz personā gerit tenēs ad sac
mēta. Et si de factō sū in necessitate
leuat v̄z tenz. seu baptizat: non cōtra
hit aliquā cognatiōē spūalē: q̄ autē
leuat de sacro fonte aliq̄: ei⁹ p̄r. spi
ritualis d̄r. vt patz. 30. q. i. i. c. ad limi
na. i. §. filia. 7 in. c. oēs. 7. z. q. 3. cita:
vbi d̄r. Ita diligē debz hō eum qui se
suscepit de sacro fonte sicut patre. 7
de cōse. di. 4. in. c. vos añ oia. de hoc
Aug⁹ ita loquit. Vos añ oia tā viros
q̄ mulieres: qui filios in baptis̄mo su
scipistis moneo vt vos cognoscāt si
deiusiores a pud deū extitisse pro illis
q̄s v̄si estis de sacro fonte suscipē. iō
eos sp̄ admōete vt castitatē custodi
āt: iustitiā diligāt: castitatē tēant. dicit
tñ tho. q̄ p̄rēf spūalis modēno tpe ad

hō ita stricte obligat: q̄ ut plurimū
hi qui baptizāt parētes habet xp̄ia-
nos: de quib⁹ p̄sumēdū ē q̄ suos fi-
lios diligēt instruat. Si tñ quocunq̄
mō sentirēt cōtrariū tenētur s̄ suum
modū saluti sp̄aliū filioꝝ curā ip̄dē
s̄ nō licet effari quot mala: quot fran-
des: quotue lenocinia sub nose cōpa-
ternitatis ⁊ cōmaternitatī fiat: taceo
illa ne scādalizēt hi qui deū timentes
dū cōpatres sūt sacm̄ baptisimī fide-
lit̄ reuerēt: vnusq̄q̄ iudicet se ipsū ⁊
videat si quis ille ē q̄ cōpaternitatis
iura fidēq̄ polluat: ⁊ q̄que nefādiq̄
scelus emittat. **Q**uinta cōditio q̄
in baptisimo seruari debz dī sacrame-
ntaliū solēnitās. Nā vt inquit Tho. l3
facialia nō sint de s̄ba sacri. sūt tñ ad
bñ esse ad excitāū deuotōēz fidelioꝝ:
⁊ reuerentiā ad sac̄z. s̄ vō Boñ. di.
.6.4. Ordo eozū q̄ sūt nō solēnitates
sacri baptisimī s̄z cōm̄ eē s̄z s̄uetudī-
nē hic ē. P̄uo exsufflat: ⁊ h̄ sit vt vt⁹
diaboli exterior expellat ⁊ interior ex-
pellēda significetur: sic p̄ ex dicto Ra-
bani de institutōe dīcoꝝ. ⁊ Aug⁹ i li.
de symbolo: de ose. di. 4. c. post q̄. ⁊
.c. sicut nostis. Secundo signū crucis
fit in pectore ⁊ in frōte: vt demō co-
gnoscat se pellēdū tā ī occulto cordis
q̄ ī ap̄to cōfessionis. Raban⁹ aut vbi
sup̄ra: ⁊ i. c. postea dīc. Postea signa-
tur baptizād⁹ signaculo s̄cte crucis:
tā in frōte q̄ in corde: ut ab eo tēpore
apostata diabol⁹ i suo vase p̄stio sue
iterēptōis cognoscēs signaculū iā si-
bi deiceps illd̄ sciat eē alicnū. 3⁹ sal i
oze ponit. vt seq̄ Raban⁹ i. c. ex hinc.
vt p̄ sal typicū sapie sale odit⁹ fetore
careat iniquitatī. ne a v̄mib⁹ peccatoꝝ:

ultra putrefiat: s̄ magi illesus seruet
ad maiorē grām p̄cipiēdā. significat
q̄ sal q̄ p̄ baptisimū sapie sapor: p̄pa-
rat: ⁊ fetor fomitis restringit. 4⁹ fit li-
nitio aurioꝝ ⁊ narioꝝ cū sp̄uto. ⁊ de hoc
dīc Raban⁹ vbi sup̄ in. c. postea. Po-
stea tagūf ei nares ⁊ aures salua: ⁊
dī verbū enāgelicū qd̄ Iesus qñ sur-
dū ⁊ mutū sanauit tagēs cū sp̄uto li-
guā eius: ⁊ mittēs digitos ī aur culā
ei⁹ dixit. Effera: qd̄ ē ad ap̄ire. h. n. sa-
c̄m hic agit vt p̄ salua typicā: ⁊ sa-
c̄rdotis tactū sapia ⁊ vt⁹ diuina sa-
lutē eiusdem cathecumini operet: vt
aperiant ei nares ad accipiēdū odo-
rē notitiē dei: vt aperiat ei aures ad
audiēdū mādata dei. Quito fit iun-
ctio in pectore ⁊ spatulis: vt significetur
grā vnctōis ad deū amādū: ⁊ ad
bona opa faciēdū: de quo etī loquitur
Raban⁹ in. c. deinde. Sexto post ba-
ptisimū fit inunctio chrisimati. i. v̄tice:
vt dicit ibidē Raban⁹ in. c. post q̄ vt
r̄ i regni baptizat⁹ particeps fiat: ut
a xp̄o xp̄ian⁹ vocari possit: ⁊ talis vn-
ctio fiat a capite: q̄ vt iquit Ambro⁹
in li. de sacramētis. Sapientis s̄sus in
capite ei⁹. p̄ caput q̄ s̄m Boñ. aia des̄-
gnat: que p̄r baptisimū ip̄tribil red-
dit ad cōtēplādū eterna. Ch̄isma. n.
cōfectū est ex oleo lucete ⁊ balsamo
cōsruate. Septimo baptizatus ve-
stitur vestimēto cādido: de quo Ra-
ban⁹ in. c. post baptisimū inquit. p̄ ba-
ptisimū tradit xp̄iano vestis cādida:
que significat inocētā ⁊ puritatē xp̄i-
anā: quā post ablutas veteres macu-
las studio s̄cte quersatōis imaculatā
suare debz ad rep̄itādū añ tribunal
xp̄i. Ambro⁹ vō in. c. accepisti sic ait.

Accepisti post baptismū vestimēta cā-
dida: vt eēt iudiciū q̄ exueri volūtārē
peccatoꝝ. ⁊ idueris inocētie caste ue-
lamīa. Neq̄ p̄p̄ea tene⁹ ut ait Tho.
q̄ nō liceat xp̄ianis alijs vestib⁹ vt i:
qm̄ vestī illa: ut dicit⁹ ē vaf p̄ tē i my-
sterio spiritualis significatōis. Ultio
ponit cercus in manib⁹ ut sit lucerna
pedibus eius verbū dñi ⁊ lumē semi-
tis ei⁹. Debēt q̄ cū necessitas nō cōtra-
dicit sacra p̄dicta deuote celebrari cū
aliquis baptizaf: quoz etī nō imemo-
res esse debent hi qui sunt baptizati.
Recordare o anima xp̄iana qualiter
in sacro fonte diabolo abrenūtiās Je-
su xp̄i membū effecta es. Recordare
quēadmodū ī baptisimo grā tibi des̄-
sa est: vt s̄m virtutem ⁊ voluntatem
dei viuere posses. Recordare in super
quomodo in baptisimo viam ingressa
es eterne salutis. Noli o infelix pecca-
trix tātoꝝum beneficio oblita diabo-
lo coicare. Noli opera bona negligē.
Noli viam paradisi deserere: sed cur-
re post xp̄m in odore vnguetoz illi⁹:
cuius nomē est oleū effusū. a quo xp̄o
xp̄iani dicūt. vt dī eē de sacra vnctō-
ne. c. cū venisset.

Quod per baptismum deletur culpa:
remittitur pena: ⁊ confertur grā.

Capitulum 3.
Tertū mysteriū declarādum
de baptisimo dicitur fructifi-
catio: in quo de fructibus si-
ue effectibus baptisimī libz dicere. Et
notari possunt tres principales effe-
ctus. Primus dicitur deletio culpe.
Secundus remissio pene. Tertius
collatio gratie. Primus effect⁹ ba-
ptisimī dicitur deletio culpe. Per ip̄m

etiam deletur omnis culpa tā original
q̄ actualis. vt docet magister sc̄n. in
.4. di. 4. Et de hoc dīc Aug⁹ de cōse-
di. 4. i. c. a puulo. A puulo recēter na-
to vsq̄ ad decrepitem sc̄nem. sicut n̄
lus prohibendus est a baptisimo: ita
nullus est qui non peccato moriatur
in baptisimo: sed parantū tantū origi-
nali. maiores autem omnibus etiam
moriuntur peccatis que male viuēdo
addiderunt originali. Et idem Aug⁹
in. c. ut ostenderet ait. Nullo excepto
videtur est. s̄ ab Ap̄to. Quicunq̄ ba-
ptizati sumus in xp̄o: in morte ipsius
baptizati sumus. Et ideo videtur est vt
p̄barz nos mortuos esse peccato. Et
glo. super illud Exo. i4. Unus ex eis
non remāsit inquit: omnia peccata ab-
lata sunt in baptisimo: potētia diabo-
lica ē submersa. Dicit q̄ domū Boñ.
q̄ in baptisimo omnis culpa deletur:
⁊ restituit homo in p̄istinā inocētā
quātum ad animam. Si autem que-
ratur rō h̄ dicit q̄ est diuina liberali-
tas: q̄ tāta huic sacro stulit efficacā.
S̄z posset aliqs arguē sic. Diuersozū
morboꝝ diuerse sūt medicie. q̄ cū c̄spe
sunt diuerse: n̄ tñ specie: s̄ ḡne: vt pote
originalis: ⁊ actualis: ⁊ venial: ⁊ mor-
talis. q̄ ad hoc q̄ curētur necesse ē q̄
diuerse adhibeantur spirituales me-
dicine. Respondet Boñ. q̄ remedium
potest morbum respicere dupliciter.
aut q̄ p̄ncipaliter sit ad hoc: aut quia
hoc curat tanq̄ anēxi. Scdm̄ q̄ di-
uersi sunt morbi spirituales: diuerse
sunt etiam medicie sacramētales p̄-
cipaliter ad illos ordinate. Si autem
morbus habeat aliū morbū cōiūctū:
⁊ medicina p̄fectam habeat uirtutem

hō nō ita stricte obligat: q̄ ut plurimū
hi qui baptizāt parētes habēt xp̄ia-
nos: de quib⁹ p̄sumēdū ē q̄ suos fi-
lios diligēt iſtruat. Si tñ quocunq̄
mō ſentirēt cōtrariū tenētur f̄z ſuum
modū ſaluti ſp̄aliū filioꝝ curā ip̄edē
f̄ nō licet eſſari quot mala: quot fran-
des: quotue l̄nocinia ſub noſe cōpa-
ternitatis ⁊ cōmaternitatī ſiāt: raco-
illa ne ſcādaliſēt hi qui deū timentes
dū cōpatres ſiūt ſacm̄ baptiſmi fide-
lit̄ reuerēt: vnusq̄ ſq̄ iudicet ſe ipſū ⁊
videat ſi quis ille ē q̄ cōpaternitatis
iura fidēq̄ polluat: ⁊ q̄ ſue nefariūq̄
ſcelus emittat. Quinta cōditio q̄
in baptiſmo ſeruari debz v̄ ſacramē-
taliū ſolēnitās. Nā vt inquit Tho. l̄
ſacraalia nō ſint de ſb̄a ſacri. ſūt tñ ad
bñ eſſe ad exercitiū deuotōez fidelioꝝ:
⁊ reuerentiā ad ſacra. f̄z v̄o Doñ. vi.
6.4. Ordo eozū q̄ ſiūt ad ſolēnitatē
ſacri baptiſmi f̄z cōm̄ eozū ſuētudi-
nē hic ē. P̄mo exuſſat: ⁊ h̄ ſit vt v̄t⁹
diaboli exterior expellat ⁊ interior ex-
pellēda ſignificetur: ſic p̄z ex dicto Ra-
bani de inſtitutiōe c̄licoꝝ. ⁊ Aug⁹ i li.
de ſymbolo: de ſe. vi. 4. c. poſt q̄. ⁊
c. ſicut noſtis. Secundo ſignū crucis
ſit in p̄dore ⁊ in frōte: vt demō co-
gnoſcat ſe pellēdū tā i occulto cordis
q̄ i ap̄to cōfeſſionis. Raban⁹ aut̄ vbi
ſupra: ⁊ i. c. poſtea dicit. Poſtea ſigna-
tur baptizad⁹ ſignaculo ſac̄te crucis:
tā in frōte q̄ in corde: vt ab eo tēpore
apoſtata diabol⁹ i ſuo vaſe p̄ſitio ſue
iterēptōis cognoſcēt ſignaculū iā ſi-
bi viceps illd̄ ſciat eē alienū. ⁊ ſal i
oze ponit. vt ſeq̄ Raban⁹ i. c. ex hinc.
vt p̄ ſal typicū ſapie ſale dicit⁹ fetore
careat iniquitatē a v̄m̄b⁹ peccatoꝝ:

ultra putrefiat: f̄ magi illeſus ſeruet
ad maiore gr̄am p̄cipiēdā. ſignificat
ḡ ſal q̄ p̄ baptiſmū ſapie ſapoz p̄pa-
raf: ⁊ fetoz ſomitū reſtriḡ. 4. ſit l̄
nitio auriū ⁊ nariū cū ſputo. ⁊ de hoc
dicit Raban⁹ vbi ſup̄ in. c. poſtea. Po-
ſtea t̄gūf ei nares ⁊ aures ſaluā: ⁊
v̄ verbū euāgelicū qd̄ Jeſus qm̄ ſur-
dū ⁊ mutū ſanauit t̄gēs eū ſputo li-
guā eius: ⁊ mittēs digitoſ i aur̄ culā
ei⁹ dixit. Eſſet: qd̄ ē ad ap̄ire. h̄. n. ſa-
c̄m̄ hic agit vt p̄ ſaliuā typicā: ⁊ ſa-
cerdotis tactū ſapia ⁊ v̄t⁹ diuina ſa-
lutē eiſdem cathecumini op̄erēt: vt
aperiant ei nares ad accipiēdū odo-
rē notitiē dei: vt aperiant ei aures ad
audiēdū mādata dei. Quito ſit iun-
ctio in p̄dore ⁊ ſpatulis: vt ſignifice-
tur gr̄a v̄ctōis ad deū amādū: ⁊ ad
bona opa faciēdū: de quo etl̄ loquitur
Raban⁹ in. c. deinde. Sexto poſt ba-
ptiſmū ſit inunctio chriſmat. i. v̄tice:
vt dicit ibidē Rabanus in. c. poſt q̄ vt
p̄ i regni baptizari particeps ſiat: vt
a xp̄o xp̄ian⁹ vocari poſſit: ⁊ talis vn-
ctio ſiat a capite: q̄ vt iquit Ambro⁹
in li. de ſacramētis. Sapiētis ſeſus in
capite ei⁹. p̄ caput ḡ ſm̄ Doñ. aīa deſi-
gnat: que per baptiſmū iputribil̄ red-
dit ad cōtēplādū eterna. Chriſma. n.
cōſectū eſt ex oleo lucēte ⁊ baſſamo
cōſeruāte. Septimo baptizatus ve-
ſtitur veſtimēto cādido: de quo Ra-
ban⁹ in. c. poſt baptiſmū inquit. p̄ ba-
ptiſmū tradit xp̄iano veſtis cādida:
que ſignificat inocētā ⁊ puritatē xp̄i-
anā: quā poſt ablutas veteres macu-
las ſtudio ſac̄te ſuerſatōis imaclatā
ſuare debz ad repitādū an̄ tribunal
xp̄i. Ambro⁹ v̄o in. c. accepit ſic ait.

Accepti poſt baptiſmū veſtimta cā-
dida: vt eēt idicū q̄ exueri volūtate
peccatoꝝ. ⁊ idueris inocētie caſte ue-
lamia. Neq̄ p̄p̄ea tene⁹ ut ait Tho.
q̄ nō liceat xp̄ianis alijs veſtib⁹ vti:
qm̄ veſt illa: ut dictū ē vaſ p̄ tē i my-
ſterio ſpiritualis ſignificatiōis. Ultio
ponit cercus in manib⁹ ut ſit lucerna
pedibus eius verbū dñi ⁊ lumē ſemi-
tis ei⁹. Debēt ḡ cū neceſſitas nō cōtra-
dicit ſacra p̄dicta deuote celebrari cū
aliquis baptizaf: quoz etl̄ nō imemo-
res eſſe debent hi qui ſunt baptizati.
Recordare o anima xp̄iana qualiter
in ſacro fonte diabolo abrenūtiās Je-
ſu xp̄i membrā effecta es. Recordare
quēadmodū i baptiſmo gr̄a tibi cōſe-
ſa eſt: vt ſm̄ virtutem ⁊ voluntatem
dei viuere poſſes. Recordare in ſuper
quomodo in baptiſmo viam ingreſſa
es eterne ſalutis. Noli o infelix pecca-
trix tātoꝝ beneficioꝝ oblita diabo-
lo coicare. Noli opera bona negligē.
Noli viam paradīſi deſerere: ſed cur-
re poſt xp̄m in odore vnguetoz illi⁹:
cuius nomē eſt oleū eſſuſū. a quo xp̄o
xp̄iani dicūt. vt d̄t̄ eſt de ſacra v̄ctō-
ne. c. cū veniſſet.

per baptiſmum deletur culpa:
remittitur pena: ⁊ conſertur gr̄a.

Capitulum 3.
Tertiu⁹ myſteriu⁹ declarādum
de baptiſmo dicitur fructifi-
catio: in quo de fructibus ſi-
ue effectibus baptiſmi libz dicere. Et
notari poſſunt tres principales effe-
ctus. Primus dicitur deletio culpe.
Secundus remiſſio pene. Tertius
collatio gratie. Primus effect⁹ ba-
ptiſmi dicitur deletio culpe. Per ipm̄

eterni deletur omnis culpa tā original
q̄ actualis. vt docet magiſter ſcn. in
4. di. 4. Et de hoc dicit Aug⁹ de cōſe-
di. 4. i. c. a puulo. A puulo recēter na-
to vſq̄ ad decrepitem ſenem. ſicut n̄
lus prohibendus eſt a baptiſmo: ita
nullus eſt qui non peccato moriatur
in baptiſmo: ſed paruali tantū origi-
nali. maiores autem omnibus etiam
moriuntur peccatis que male vinēdo
addiderunt originali. Et idem Aug⁹
in. c. ut oſtenderet ait. Nullo excepto
dictum eſt. ſ. ab Ap̄lo. Quicunq̄ ba-
ptizati ſumus in xp̄o: in morte ipſius
baptizati ſumus. Et ideo dictū eſt vt
p̄barz nos mortuos eſſe peccato. Et
glo. ſuper illud Ezo. i. 4. Unus ex eis
non remāit inquit: omnia peccata ab-
lata ſunt in baptiſmo: potētia diabo-
lica ē ſubmerſa. Dicit ḡ dom⁹ Doñ.
q̄ in baptiſmo omnis culpa deletur:
⁊ reſtituit homo in p̄ſtinā inocētā
quātum ad animam. Si autem que-
ratur rō h̄ dicit q̄ eſt diuina liberali-
tas: q̄ tāta huic ſacro contulit efficacā.
S; poſſet aliq̄ arguē ſic. Diuerſozū
morboꝝ diuerſe ſūt medicie. ḡ cū eſpe
ſint diuerſe: n̄ tm̄ ſpecie: ſ; ḡne: vt pote
originalis: ⁊ actualis: ⁊ venial: ⁊ mor-
talis. ḡ ad hoc q̄ curētur neceſſe ē q̄
diuerſe adhibeantur ſpirituales me-
dicine. Reſpondet Doñ. q̄ remediū
potēſt morbum reſpicere dupliciter.
aut q̄ p̄ncipaliter ſit ad hoc: aut quia
hoc curat tanq̄ anēxū. Scdm̄ ḡ q̄ di-
uerſi ſunt morbi ſpirituales: diuerſe
ſunt etiam medicie ſacramētales pu-
cipaliter ad illos ordinate. Si autem
morbus habeat aliū morbū cōiūctū:
⁊ medicina p̄fectam habeat uirtutem

curadi nō tāru curat pncipale: et iā
ānerā: et sic facit baptisimū. **¶** Scōs
baptisimi effectus ē remissio pene. Re
mittit siquidē baptizato ois pēa pec
cato debita. vnde Aug⁹ in li. de bap⁹
paruuoz: et hēc de cōse. di. 4. in. c. p
baptisimū inquit. Quicquid ab ho
mine dictum factū et cogitatū est: to
tum aboletur: et quasi non factū hēc
Et glo. super illo vbo psal. quoz te
da sūt peccata: dicit. Ita sūt tēda pec
cata in baptisimo: q̄ deus ea nō vult
punire. Si autē diceretur q̄ hoc nō vī
cōsonū eo q̄ Ansel. i. li. cur de homo.
ait. Si peccatū nō punit inordinatū
dimittit. et deus nihil inordinatū reli
quit. Rndet Ric. q̄ rps per passionē
suā sufficienter exsoluit penā peccatis
debitā: que in baptisimo remittuntur
Sed adhuc nōnulli arguūt ostenden
tes q̄ per baptisimū non remittat ois
pena. **¶** Primo q̄ vt habetur de cōse.
di. 4. in. c. ne q̄ ab sit. iudeis veniētib⁹
ad baptisimū indicēna est penitentia
et ablitētia. 40. dierū. **¶** Secundo q̄
videmus paruulos baptizatos q̄ nul
lum peccatum cōmiserūt post bap
tisimū multis penalitatibus sibi accre.
et cōstat q̄ non iniuste. q̄ baptisimus
nō remouet omnē penā. Inquit e. im
Aug⁹. iz. de trinitate. c. 16. Omnia hu
ius seculi mala: dolores: labores: q̄ ho
minū veniunt de peccatorum: et mari
me dei peccati originalis mētis. Ter
tio arguūt q̄ baptizatus ante xpi pas
sionem abhuc paradisū nō intrabat:
sed clausura illa erat pena peccati. q̄
per baptismum nō remittit illa pena.
Ad primū respōd³ Ric. q̄ illa penitē
tia non indicitur iudeis propter faci

efficaciam. s; propt̄ eius ruerentia: et
iudeoz: nō capiēt. ū baptismū p̄bato
nē. vñ eis non indicēbat poit susceptō
nē: baptisimi: s; an. et quis sic obserua
retur quōdam. tamen modo non oꝝ
obseruari: s; quod innuit glo. in p̄al
legato. c. ne ab. it. nisi est: et contraria
consuetudo. Ad scōm respōd³ Bon.
dicēs q̄ distinguēdum est de penis.
Quedam. n. sunt pene etnals: et que
dam tēporales: ab omni etnali ab
soluit baptismū. dēlēdo oēm culpam.
de pēis autē tēporalibus adhuc est
distinguēdum: q̄ quedam contrahūt
vt fames sitis: passio: et cōtempo
ranee vite. Quedā iponuntur et assu
munt: vt ieiunia corporalia et s; ūalia
exētia: et laboriosa opa. baptismū q̄
vt dictum ē absoluit ab omni pēa et
nali: et ab oī pena tēporali satisfacto
ria iū assumpta. non autē ab omni cō
tracta: vt pote a fame siti et ceteris il
milibus. rō autē ē: q̄ ad hoc ipsū non
ordinauit. et ratio quare non ordina
uit ē: q̄ cōgruum fuit q̄ huiusmodi
pēalitates in nobis p̄p̄ tria reliquet
Primo p̄p̄ manifestādam equitatē. 3
dini iudicij. vt illa sētētia qua dicta
uerat de morte Ade et poneroz et
immobilis p̄m. nēt: vñ ab illa nemo
euadit. Scōda rō fuit ad ostēdē. iū fru
ctum passionis xpi: a qua virtutū sa
cim h; vt pēas i mutat p̄soales n̄ nā
les: q̄ remediū respicit p̄sonā n̄ natū
rā. Tertia rō fuit p̄p̄ hominē adu
uādū. p̄ huiusmodi etnā pēalitates ad
iuuatur homo: vt spūalī viuat: et pu
gnās cōonectur. Tho. 2o. q. 69. tertie
partis d. cit. q̄ baptismus hab. et vir
tutem auferendi penalitates p̄cētis

vite. nō tū eas auferit i p̄nti vita: q̄
fit tū vt baptizati cōformēt xpo: qui
i a p̄ncipio sue cōceptōis fuerit plen⁹
gīa et vīrate. habuit tū corp⁹ passibi
le: quod p̄ passionē et mortē est ad vi
tā glōsā resuscitatū: ita et xpian⁹ i ba
ptisimo grām dēq̄ quātū ad aīa: h; tū
corpus passibile: in quo p̄mo pos
sit pati: sed tādē resuscitabit ad ipas
sibile vitā. vñ et ap̄ls Ro. 8. ait. Qui
suscitauit Iesū xpm a mortuis viuifi
cabit et mortalia corpora n̄ra p̄ inba
bitatē spūm et in nobis. Penalitates
q̄ virtute baptismi auferent a iustis i
resurrectōe quādo mortale corp⁹ h
iduet icorruptōe et immortalatē. Ad
tertū icorruptōe respōd³ Ric. q̄ bap
tismus modo aperit celi ianuā bap
tizato quātū ad efficaciam: q̄ quis hoc nō
posset facere an passionē: q̄ p̄cularis
remotō clausionis p̄dicte quātū ad
efficaciā depēdet et vniuersali r̄motō
ne illius clausionis quātū ad sufficē
tiā: que p̄ xpi passionē facta ē. **¶** Ter
tius baptismi effectus est collatio gra
tie: vt. n. iquit glo. ad Titum. 4. e. i. ex
positione verboz: Apostoli dicentī.
Saluos nos fecit per lauacrū regene
rationis et renouatōis spūs s̄cti: quē
effudit in nobis abūde. Lauacrū rege
nerationis est sacramētū baptismi: in
quo datur gratia spiritus sancti et co
pia virtutū. Sed nōnulli dubitat an
pueri in baptisimo cōsequantur grati
am et virtutes cum nondum habeant
vsum liberi arbitrii. Et dicit Tho. 3.
parte. q. 69. q̄ quidam antiqui posue
runt q̄ pueris in baptisimo non dant
gratiam et virtutes: sed imprimis eis ca
racter xpi: cuius vīrate cum ad perfe

ctam etatē venerit cōsequitur gra
tiam et virtutes. Sed hoc patet esse
falsum dupliciter. P̄mo quidē q̄ pue
ri sicut et adulti in baptisimo efficiunt
mēbra xpi. vnde necesse est q̄ a capite
recipiant influxum gratie et virtutis.
Secūdo q̄ fm hoc pueri decedentes
post baptismū non peruenirent ad vi
tam etnā: q̄ vt dicit ad Ro. 6. S; a
tia dei vita etnā. Cā autē erroris
fuit: q̄ nescierūt distingē inter habi
tum. et actum. et sic vidētes pueros in
habiles ad actus virtutū: crediderūt
eos post baptismū nullatenus virtu
tē habere: sed ista impotētia operādi
non accidit p̄ris ex defectu habitu
um. sed ex impedimēto corporali: si
cut et dormiētes: q̄ quis habeat habitū
virtutū. impediūt tū ab actib⁹ p̄p̄
somnia hec Tho. Ex quibus oibus
colligimus quātū debeamus deo nos
qui baptizati sumus: quibus tā libera
liter sua dona dignatus est impartiri
conari in super omni studio tenemur
virtutes ap̄lecti: ad quas nos faciles
reddidit in susceptione baptismi: vt
sic mereamur in hoc seculo gratie p̄
fectum: et in futuro eterne vite premi
um. Amen.

¶ Feria sexta in parasceve de dolori
bus. anxietatibus. et amaritudinibus
xpi Iesu: quos i sua passione pro toti⁹
humani generis salute sustinuit.

¶ Sermo. 69.

Dolores nros ipse portauit.
Isaie p̄p̄be vba sunt ista. s; .
c. passionē dñi vñ Iesu xpi
tā acerbissimā q̄ ignominiosa hodie re
colētes a lachrymis et tēnē minie tōbe⁹
gnimo flētes iuitare debe⁹ isēbiles

creaturas vt mo suo copatiatur filio
v̄gis i cruce pedēti. v. illd Senece in
p̄ma trage. Lugeat ether: magn' q̄ pa
rēs etheris alti: Tellusq̄ ferar: 7 va
ga pōti mobilis vnda: Luc' ai oēs:
q̄ p̄ trās tractusq̄ maris fūdis radi
os. Noctemq̄ fugas odore decozo.
Quidnā stebili' cōmemozari pōt: q̄
mozs illa seuisima dei 7 saluatoz: n̄i
Jesu xpi. Talis memoza inquit Ber.
requirit lachrymas: ad illas eteni nos
puocat sctā mat ecclia hodie nigris
induta: ad illas nos excitat xps Je
sus in dolorib' suis. Ad illas insuper
nos trahit v̄go illa pijsima: spes uni
ca mūdi. Nā si pie volum' cōtēplari
videbim' eā vultu mesto. facie squali
da. sparso crine: ac scissis vestib' itatē
aū cruce: 7 q̄rula voce dicēte. O fili
mi: quē de spū scto ceptū deū verū
7 hoim peperi: video te int duos la
trones cruci affixū 7 vulnerib' plenū.
O fili mi quē ad ozāt āgeli: caput spi
nis tenēs coronatū. O fili mi: quē tā
ta diligētia tū tenellus eras nutriui
quē sēp dilexi: sēp amauī: q̄ tu me di
lexisti 7 amasti genetricē tuā: ecce in
cruce mortuus es 7 extind'. O pater
eterne cōpatē mibi sue miserrime mīi
7 plāge mecū tuū ac meū filiū. Et ga
id tue nature nō uenit: p̄cipe illd cre
aturis tuis. O āgelici spūs 7 vos mō
v̄ro plāgite mecū. O caelestia corpora
q̄ pulchritudinē vicibat decoza fa
cies filij mei. plāgite illū ita die istar
lepzozi deforme factū. O insensibilia
elementa. O terra cū tuis arborib' 7
plātis. O aqua cū tua claritate 7 ad
mirabili fluru. O aer cū tua facilitate
O ardēs ignis cū tua viuacitate: plā

gite mecū factoz: v̄m filiū meū. O
reges terre: p̄cipes: 7 qlibet domini
plāgite mecū diu dñantiū filiū meū. o
populi oēs: 7 tu p̄cipue o pople xpi
ane quos xps tm̄ amauit: vt 7 mo. i. p
vobis eliget: plāgite illū mecū tā vire
mortuū filiū meū. O v̄gines. o vidue.
o cōtinētes. o scnes. o paruuli lugite
mecū benignissimū dñm ur̄m. O mīes
que filios genuistis soluite crinē: 7 p
mesta colla capilli fluāt implētes ae
rē vocib' 7 dicētes mecū. fili mi Jesu
Jesu fili mi: hodie pzo peccatozibus
passus 7 mortuus es. O lumē oculo
rū meū. O spes 7 solatiū vite mee. O
gaudiū 7 iocūditas mea: quomō fa
ctus es mibi amaritudo 7 dolor: v̄
nerasti cor meū: 7 trāsdidisti illud pū
gēti gladio. Dis aut s̄kib' v̄bis p̄ssi
ma virgo n̄ram duriciē rūpē fatagit:
sed q̄ nō sum' a nobis sufficiētes ho
rū mysterioz vt debem' cū deuotioe:
cōpūctōe: fictu: 7 lachrymis recorda
ri: opus est vt supnū iplozem' auxiliū.
Et lz in oibus alijs p̄dicationib' cō
sueueri' v̄ginū v̄ginē iterpellare. tūq̄
hodie circa filij lamēta eīt occupata:
gaudiūq̄ an gelice salutatiois couersū
eīt illi in tristitia 7 merozē. iō ad cru
cē humilit' cōfugiem': illāq̄ salutabi'
v̄ba quibus eccl' a v̄tis referētes. O
cruz au: spes vnica hoc passionis tpe
Auge p̄ns iustitiā: reitq̄ dona veniā
Et tu pater de celis deus cōcede no
bis oibus: vt p̄ merita crucis filij tui
corda nostra flectere mollireq̄ valea
mus: quatenus cū lachrymis loqr̄ au
dire possim' passionē eius. hac itaq̄
suscepta fiducia de ipsa pass. one locu
turi ad xpi dolores couertem' p̄monē

quos in verbis i n̄ro themate allega
tis Ilaia p̄sentiauit. vt aut ordina
te incedam' distinguem' in tres prin
cipales articulos hodiernā p̄dicatioez:
in quoz quoz quattuor dolores xpi
pie cōtēplabimur.

In p̄mo articulo quattuor dolores

Prim' dolor: v̄ orois.

Sec' cōprehētionis.

Tert' deductōis.

Quartus traditōis.

In. 2' articulo quattuor.

Primus p̄tationis.

Sec' s̄tetiatiois.

Tert' crucifixionis.

Quartus inspectōis.

In. 3' articulo quattuor.

Primus illusionis.

Sec' collocatōis.

Tert' incōpationis.

Quartus separatōis.

Quali xps in orōe vehemēter do
luit p̄p̄ cōtristatōem: p̄p̄ petitoez:
7 p̄pter cōfortatōem.

In p̄mi articulo dolor: p̄m'.

Primus dolor quē xps Jes'
pzo nobis tulit. 7 nos pie il
lū meditari hēmus: v̄ orois
Doluit nāq̄ dei fili' in laboriosa orōe
quā post cenam fecit ad patrem: cui'
doloris vehemētia colligi potest ex
tribus. Primo ex contristatōe
ex petitione. Ex cōfortatōe. In
mo apparet vehemētia dolor' xpi ad
orandū euntis ex contristatione. Ad
quod intelligēdum notare debemus
q̄ Jo. 18. v̄ q̄ post cenā egressus ē Je
sus cū discipulis suis trās torzētem
Credo vbi erat ortus in quē itrouit
ipse 7 discipuli eius. Et licet Mat. B.

26. Marci. 14. 7 Luc. 22. narretur q̄
hymno dicto exierūt i mōtē oliuarū.
In Aug' de x̄seu euāgelistaz dicē.
q̄ idē ē loc'. Ortus. n. ille erat trās
torzētem Credo ad pedes mōtis oli
ueti. Ibi postq̄ discipulis dixit scāda
lū qd̄ passuri erāt: p̄monuissetq̄ Pe
trū i se nimū d̄fidere q̄r̄ euz ter anq̄
gall' bis cātaz esz negatur'. Venit cū
eis i villā: q̄ d̄r Bethsmani: 7 dixit
discipulis suis. Sedete hic donec va
dā illuc 7 ozem. Et assūpto Petro 7
duob' filijs Zebedei: cepit d̄tristari 7
mest' eē: 7 ait illis. Tristis ē aia mea
vsq̄ ad mortē. S; hic theologi q̄rūt
vtz i aia xpi fuerit passio tristitie. Et
arguūt q̄da q̄ nō. Nā sapiēs eccl. 20.
.c. tristitia dissuadet dices. Tristitia;
nō des aie tue: 7 nō affligas. temetip
sū in cōsilio tuo. Et itez ibi. Tristitia
longe expelle a te. multos. n. occidit
tristitia: 7 nō est vtilitas in illa. Ar.
i sup. 2. thopicoz ait. Eadē sūt magi.
eligeria sū tristitia q̄ cū tristitia. Sa
piens i sup. puerbioz. iz. ait. Nō d̄tri
stabit instū q̄qd̄ ei acciderit. S; Ric.
7 Bon. di. 15. tertij r̄ndēt. Q̄ absq̄ du
bio sicut mgi' sen. refert. 7 ter. euāgeli
cus d̄firmat i aia xpi fuit passio tristi
tie. Sicut. n. ex d̄iuctōe rei amate euz
apprehēsiōe eiusdē cāf in appetitu
sēlitio passio delectatōis. sic ex d̄iun
ctōe rei odite cū apphēsiōe eiusdem
cāf i appetitu passio tristitie. 7 quia
res de p̄rio 7 certitudinali futura cō
siderat q̄i iā p̄ns p̄p̄ euet' istatē p̄
p̄ngtatē 7 ifallibilitatē: iō nō solum
respectu rei odite cū ē p̄ns: s; et respe
ctu rei odite ifalliblr 7 de p̄rio v̄tu
re ē passio tristitie. Un' fm p̄m in. 2.
b b

Rheto. Illi q̄ iā decapitat̄ nō timent vidētes sibi necessitatē iminē: sed tristat̄. Et iō q̄ sēualitat̄ aie xp̄i mortē recusabat cū apprehendit ipsā. vt de p̄mo infallibil̄ ueturā. tata fuit in eius appetitu passio tristitie. Aliē tñ fuit i eo tristitia q̄ in nobis. In nobis enī frequēt̄ cāf̄ cōtra 7 p̄ter iperiuꝝ rōis: qd̄ uituperabile est: vt patz̄ per audōitates superi allegatas. In xp̄o uero nō fuit nisi scdm̄ iperiuꝝ rōis: que iperabat sēualitatē tristari moderate fm̄ exigētā sue nature: 7 iō in ip̄o nō fuit tristitia rōem puertēs neq̄ cōturbās: nec de necessitate. Ob quod Hiero^o super Mat̄h. ait. Dñs noster vt veritatē pbaret assūpti hois vere quidē contristat^o est. Sed ne passio i animo illi^o dñaref per passionē cepit cōtristari. Aliud. n. ē cōtristari: aliud incipere cōtristari. hec ille. Cōsidere^o q̄ benigne domin^o orbis tribus illis discipulis aduocatis eos forte ample x̄ado: 7 nūc supra vnū. nunc supra alium dexteraꝝ extendendo cū suspirijs 7 angietare multa dicebat. Hec filij mei: discipuli mei carissimi. Tristis est anima mea vsq̄ ad mortē fm̄ Nico. de lira: dictio vsq̄ accipi pot̄ duplicif vno mō intēsiue: q̄ tñ itēsa erat quātū poterat esse. alio modo extēsiue: q̄ duranit vsq̄ ad horam mortis. 7 apparet vehemētia doloris xp̄i ex petioe. Dimissis vtiq̄ trib^o illis quib^o dixit. Sustinete hic 7 vigilate meuz̄ Auullus est ab eis quātū iactus ē lapidis: vt Lucas meminit. 7 positis genibus orabat dicēs. P̄ mi si possibile est trāseat a me calix iste: verūtū non sicut ego volo. sed sicut tu. Et venit

ad discipulos suos 7 inuenit eos dormientes: 7 dixit Petro sic. Nō potui sti vna hora vigilare mecū. Vigilate 7 orate ne intretis in tēptatōez̄: ip̄s quidē p̄mpt^o ē. caro autē ifirma. Ite. r̄u. 2°. abijt: 7 orauit vt prius. Et venit itez̄ 7 inuenit discipulos dormientes p̄ tristitia. 7 r̄ict̄ ill̄ itez̄ 2° abijt: 7 orauit: vbi doct̄. theo. q̄rūt vtrum illa orō fuit a rōe: aut a sēualitate. Et r̄idet Boñ. di. iz. tertij. q̄ de ipsa dupliciter possum^o loqui. aut quatuꝝ ad materia: aut quātū ad forma. Si loquimur de ipsa quātū ad materia: cū mā orōis respiciat desiderū petētis talis fuit petitiō sēualitat̄: cuius desiderū erat ad nō mouēdū: vt magister sen. dicit i lra. Si autē loq̄mur de p̄dicta orōe quātū ad forma: sicut cū forma petitiōis respiciat discretiōnē p̄ponētis. 7 talis mod^o proponendi sit a discretōe rōis: cōcedēdū est q̄ talis orō fuit volūtati rōalis. Ad qd̄ melius intelligēdū notādū fm̄ Boñ. 7 Ric. q̄ cū in xp̄o sint p̄les nature intellectuales. v3 diuina 7 humana necesse est in xp̄o p̄les eē volūtates: qd̄ magister in tex. per multimodas audōitates s̄ctoꝝ oīdit. Un̄ si numeretur volūtates xp̄i s3 naturas due sūt. s. diuina 7 humana. sed s3 p̄fōas tres sūt. s. volūtas diuina 7 voluntas aie rōalis. 7 volūtas appetitiua sēsiua que extēso noie volūtatis voluntas dicit: q̄ mouet post apprehēsiōnē: q̄ pp̄rie loquēdo de noie volūtati uolūtas nō inuenit. nisi in pte aie rōali: fm̄ p̄m. 2. de aia. Igit̄ tāq̄ vus hō cogitās imo clare videns dñs Iesus xp̄s que sibi parabat i p̄rio passiōes

que martyria in suo corpore toleraturus erat. volūtate quadā pietatis dicebat. Pater si possibile ē t̄ssier a me calicē istū. verūtū q̄ sic ē volūtas tua vt p̄ humano genere moriēdo 7 patien^o satisfaciā: ecce me p̄: opt̄simū 7 paratū. fiat non quod ego volo uolūtate sēsiua. sed qd̄ tu: q̄ ego idē volo volūtate rōis. O bone Iesu doctor veritatis qui cepisti facere 7 docere. tu nobis dixisti vt orātes loque remur patri tuo verbum hoc: qd̄ tu i tua agonia sēpi^o replicasti. fiat volūtas tua. Ob quod Leo papa i sermone de passione ait. Hec vox oēs fideles instruit. oēs cōfessoꝝ accedit. oēs martyres coronauit. Nā q̄s mūdi odia. quis tēptationū turbines. q̄s posset persecutoꝝ superare terrores: vbi xp̄s in oibus 7 p̄ oibus p̄ri dicit. fiat volūtas tua. Discat ḡ hāc vox oēs ecclie filij: vt cū aduersitas violenter alicui^o tēptationis icūbit separato tremore formidīs accipiat tolerantiā passionis. hec ille. 7 apparet vehemētia doloris xp̄i in sua orōe ex cōfortatione. tā vrgēs. n. erat dolor ei^o vt 7 angelus ad cū cōfortādū mittēf Apparuit inquit Lucas ei angel^o confortās eū. Apparitio autē illa s3 Nico. de lira fuit in visione corporali: vbi ostēdit q̄ in eo erat vera humanitas: que cōfortabat cōtra tristitiā isurgētē in parte sēsiua ex apprehēsiōne mortis iminēt̄. Et factus i agonia pl̄ri^o orabat. Erat autē hec agonia reluctatio sēsiua. mortē horētis 7 rōis ipsā acceptatis: q̄ vtute vna quelibz̄ ps p̄mittebat agē 7 pati. qd̄ erat sibi p̄p̄riū. 7 fact^o ē sudor ei^o sicut gutte s̄

guis decurrēt̄ in fr̄a. ex vehemēti. n. angietate fiebat: vt non solū humores erirēt per sudorē: sed et̄ aliqd̄ de s̄a guine sudorē tigeat. Sed vō opinio nē aliquoz̄ hoc sup̄naturalit̄ factū ē: vt sic xp̄s suū s̄a guine iā p̄ salute nra essēdē icipēt. S3 nō imerito q̄rere q̄s posset: vt dolor xp̄i patiētis fuit dolor: acerbissim^o: ita q̄ excessit oēs dolorē quoz̄cūq̄ patiētū. Et r̄idet Ric. in fr̄io: 7 Boñ. di. 16. 7 Tho. fr̄ia pte. .q. 66. Q̄ quis dolor xp̄i si fuit maximus oīum dolorū simpl̄r: cū dolor dā natoꝝ sit eo maior. fuit tñ mari^o oīum dolorū h^o vite p̄p̄t̄ tria. P̄rio p̄pter cām passionis. 7 p̄pter modū patientiā. 7 p̄pter d̄ditōem patiētis. Pri^o mo si cōsideret cā ob quā xp̄s passus fuit in eo doloris afflictio magna fuit. Nō. n. patiebat p̄ culpa pp̄ria: imo p̄ aliena. nō p̄ aicis: s3 p̄ inimicis: 7 etiā p̄ his quos videbat ingratos. 7 si cōsideret mod^o patiēdi fuit i eo dolor acerbissim^o. tū p̄p̄t̄ ḡnalitātē: q̄ i oibus mēbris affligēbat: tū et̄ p̄p̄t̄ cōtinuitatē: q̄ suspēdit̄ ei^o cōtinuabat 7 clani adeo affligēbat p̄dētē. Ob quod mors cōfigoꝝ in cruce est acerbissima: q̄ cōfigūf̄ in locis neruosis 7 maxime sēsiuilib^o. 7 si cōsideret q̄litas siue cōditio patiētis maxima fuit in eo afflictio p̄pter maximā cōplexionis equalitātē: 7 p̄pter sētus viuacitātē. Un̄ q̄ null^o potuit ei eq̄ri nec in equalitate cōplexionis: nec in viuacitate sensus dolor illi^o fuit oīum dolorū acutissim^o. Addit et̄ Tho. q̄ si fide retur puritas doloris xp̄i: dolor iste fuit mari^o. Nam in alijs patientibus mitigat̄ tristitia interior: 7 etiā dolor

exterio: et aliqua consideratōe rōnis
per quādā derivatōez seu redūdā-
tiā a supiorib⁹ virib⁹ ad vires inferio-
res: qd̄ i xpo patiet̄ n̄ fuit. Unicusq;
n. viriū pmisit agē: qd̄ ē sibi ppiū⁹ f3
Dama. Jō xps Tren. i. c. ait. O vos
oēs q trāsitis p viā attēdite ⁊ vide-
te si est dolor filii sicut dolor meus.
Cui⁹ magnitudinē nos colligē possu⁹
cū vide⁹ xpm suā passionē cogitātem
sudorē sāguineū emittē. Ubi es o aia
rōalis. Quid agis? O insignita imagi-
ne dei tui. Velis obsecro xpo Jesu ora-
ti. sudati. gemeti. lachrymati. ⁊ agoni-
zati p salute tua assilē misericordie
Noli dormire illi qui nō dormiuit ip-
se tibi. Inspice mētis oculo cōpassivo
quāta p te passus ē a die natiuitatis
sue usq; ad horā pntē: ⁊ nūc vigilans
⁊ orās frequēt p̄i seipsū offert: mor-
tē acerbissimā hodie fore passuz. Et
q homo ē cogitat i seipō ⁊ sibi ipsi lo-
q̄. Deu me filiū mris mec hic ad mo-
dicū capt⁹ ero. ligat⁹. flagellat⁹. delu-
sus. spinis coronat⁹. ⁊ inter duos la-
trones i cruce x̄hrus. faciā oia libēt
vt obediā p̄i meo: ⁊ redimā huma-
nū gen⁹. Sed heu me quāta sustinebo
tormentā. O quāta est tristitia mea ⁊
amaritudo cordis mei. Cōpatere illi
aia dura: ⁊ collige in corde tuo gut-
tulas illas sāguis quas sudādo p te
fudit in terram.

In cōprehēsiōne vehemēter do-
luit ppter Jude dānatōem. p̄p̄ suā
ligationē. ⁊ p̄p̄ discipuloz turbatō-
nem. **P**rimi articuli dolor 2⁹.
Ectidus dolor quē xps p no-
bis sustinuit vt p̄phētiis. qñ
s. mistri iudeoz cōprehēde-

rūt eū: ⁊ velut mācipiū vilissimū liga-
uerūt. fuit aut̄ tūc vehemēs dolor ei⁹
p̄p̄ tria. **P**rimo p̄p̄ Jude dānatō-
nem. **S**ecundo p̄p̄ suā ligationē. **T**ertio
discipuloz turbatōem. **P**rimo fuit
vehemēs dolor xpi p̄p̄ Jude dāna-
tionē. Ipse nāq; turba duxit ad locū
in quo xps orauit: postq̄ erat cum
discipulis suis. Sciebat. n. ipse locū il-
lū: q; frequēter venerat illuc cū disci-
pulis suis. Dederat aut̄ signū his q xps
cōprehēsiuri erāt. d. Quēcūq; oscula-
tus fuero: ipse ē: tenete eū. Hoc autē
signū fm glo. dedit eis ne loco xpi ca-
perēt Jacobū minorē: qui erat similis
xpo in facie. Accedēs ḡ Judas ad xps
oscular⁹ ē eū: ⁊ dixit. Aue rabbi. Cui
Jesus. Amice iquit ad quid venisti?
Quasi dicat fm aliq̄s. tu oñdis aici-
tiā signo: ⁊ p̄ditōem agis de facto. vt
meli⁹ fm alios. O Juda aice mi quem
ego dilexi: quē ad aplatū vocaui: cui
familiarē me dedi. cui⁹ pedes in cena
laui. cui nūq; displicui: osculo me r̄dis?
Cur ista cōtra me facis? O aicc mi Ju-
da: cui si ad p̄nāz redire voluēs: ve-
niā sū prestare parat⁹. Cur me dereli-
quis? Cur a tuo p̄posito malo aium
tuū nō reuocas. Aice mi si adhuc me
aicū h̄re volueris: i3 me tradas i ma-
nus inimicōz meoz: reuertē tñ ad me
⁊ ego suscipiā te. O vere benignissi-
mū ⁊ māfuetissimū dñm: qui licet do-
leret de iniuria quā sibi Judas ifere-
bat. magis tñ ac magi affligebatur de
dānatōe eius. Nā licet xps qui vide-
bat oia doloze n̄ modico afficeretur.
qñ Judas cepit aio illū vēdere. quā-
do Judas ad p̄ncipes sacerdotū accē-
sit. ⁊ zo. argētos in manu recepit. qñ

a cena exiuit: ⁊ ad colligēdū cohortē
⁊ ministros sollicitus p̄perauit: insup
suo fetido ore aulus eit p̄ditōie oscu-
lari faciem Jesu decozam: ⁊ os ei⁹ pre-
ciosissimū. plus tñ angustiabatur cum
videbat Judā p̄p̄ suā obstinationē
fore dānadū. Sed hic dubitat vtz
si Judas non tradidisset xpm ⁊ iudei
nō crucifixissent eū fuisset humanū ge-
nus redēptū. Et r̄ndet Alex. in. 3. vo-
lumine sūme q sic: q; in tali casu sola
volūtas patiedi sufficisset ad redem-
ptionē siue ad deliberationē: iō n̄ ex-
culat Judas a peccato: neq; iudei. Et
si dicatur Ro. 8. P̄pro filio suo non
pep̄it deus: sed p̄ nobis oib⁹ tradi-
dit illū. Et J̄sai. 53. Tradidit in mor-
tē aiam suā. ḡ licet p̄r ⁊ fili⁹ nō pecca-
uerūt: a fili⁹ nō peccauit Judas neq;
iudei. R̄ndet Tho. 3. parte. q. 47. Q̄
eadē actio diuersimode iudicat i bo-
no vel in malo: fm q ex diuersa radi-
ce peccat. Pater. n. tradidit xps passi-
oni ex caritate. qd̄ itelligi potest. vno
quidē mō fm q sua etna volūtate p̄-
ordinauit passionē xpi ad humani ge-
neris deliberationē f3 illud J̄sai. 53.
Dñs posuit i eo iniquitatē oium nim.
Secūdo nō p̄tegedo eū a passione: s̄
exponēdo p̄teq̄etibus: vt Aug⁹
dicit. Ipse vo fili⁹ tradidit seipsū pas-
sioni p̄p̄ huilitatē: ⁊ ex obediētia fa-
ctus p̄ nobis obediēs vsq; ad mortē
vt d̄r Phil. 2. Judas cooperat⁹ ē pas-
sioni xpi ex cupiditate ⁊ iniquitate: Pi-
latus ex humano timore: Et p̄bei ex
liuore ⁊ inuidia. iō xpi vituperat⁹: ⁊
potissimuz i gratissim⁹ Judas: de quo
sic exclamat Ber. O Juda mercator
pessime. O p̄ditōz auarissime. Cur n̄

petiisti a matre. zo. illos argētos!
Et q; paupercula erat aut medicasset
aut seipsa potius vendidisset: v̄disset
tibi p̄cū. ne filiū suū pderes innocētē
Et fuit vehemēs dolor xpi p̄p̄ suā
cōprehēsiōne ⁊ ligationē. qñ. i. a mini-
stris illis ligatus fuit. Ad qd̄ plenius
itelligēdū querēdū pus nobis ē. vtz
ipse filius dei b̄nediti volēs passio-
nē sustinuit. Et r̄ndeo q sic. qd̄ p3 tri-
pliciter. **P**rimo ex scripture cōfirma-
tōe. vñ J̄sai. 53. vt. Oblat⁹ est q ipse
uoluit. 2⁹ ex p̄nūciatōe: p̄nūciat⁹ q;
de passionē suā qñ dixit Mat̄h. 16.
q; opzire Hierlāz ⁊ multa pati a se-
nioribus ⁊ scribis ⁊ p̄ncipib⁹ sacer-
dotū: ⁊ tertia die resurgere. Et Ma-
th. 17. c. qñ post trāsfiguratōem pece-
pit discipulis suis. v. Nemini dixerit
visiōne. donec filius hoīs a mor-
tuis resurgat. Et itez Mat̄h. 20. qñ
assūpit. i. z. discipulos suos secreto: ⁊
ait illis. Ecce ascēdimus Hierlāz ⁊ si-
lius hoīs tradet̄ p̄ncipib⁹ sacerdotūz
⁊ scribis ⁊ dēnabūt eū morte. ⁊ tra-
dent eū gētib⁹ ad illudēdū ⁊ flagel-
lādū: ⁊ crucifigēdū. **S**3 p3 q volūta-
rie xps se obtulit passioni ex facti p̄-
batione. Nā iudeos ⁊ eos q cū ipis
erat solo v̄bo vtute sua i terrā p̄stra-
uit. quippe cū it̄rogass̄ eos. quem
queritis? Illiq; r̄ndissent. Jesū Nazā-
renū: vt eis dixit. Ego sū: abierūt re-
troz sū ⁊ ceciderūt in terrā: vt sic de-
clararet̄ vtus diuinitati ei⁹. Ob. qd̄
Aug⁹ sup Job. inquit. Ubi nūc militā
cohortis? Ubi terror ⁊ murmur armo-
rū? Una vox turbā odij ferocē: ar-
misq; terribilē: sine telo ullo percussit
repalit. strauit. De. n. latebat i carne
b b 3

7 sempiternus dies: ita mēbris occul-
tabat humanis 7 laternis 7 facibus
querēt a ten. bus. hec ille. Et vt Cri-
so⁹ seg⁹ demū ne quis dicat qm̄ ipse
iudeos ad hoc idurixit vt ipsū occide-
rēt. seipm̄ in manib⁹ eoz tradēs mani-
feste ondit eis oīa q̄ sufficebāt eos re-
uocare. Sed q̄ pmanebāt in malicia
7 nullā hēbāt excusatiōem: tūc seipm̄
in manib⁹ eoz tradidit. iō itez iterro-
gavit eos postq̄ a fra surrexerūt. Et
illi rīderūt sicut pri⁹. Quib⁹ ipse. Di-
xi. vobis q̄ ego sū: si q̄ me q̄ritis finite
hos abire. Lūc Symō Petrus gla-
dio percussit Malcū serūm pōtificis: ab-
sciditq̄ auriculā ei⁹ dexterā. Si quis
autē q̄rret vñ gladi⁹ erat Petro. Cri-
so⁹ dicit q̄ audis Judeos extra ipsū
cōspirasse armauerat se. Theophilus
vō ait. q̄ habuerat ipsū in cena p̄ usu
agni. Sed xps auriculā illi⁹ sanata: ut
Lucas refert Petrū caritative redar-
guit. v. Mitte gladiū tuū in vaginā
An putas q̄ n̄ possū rogare p̄ez me-
um: 7 exhibebit mihi modo plusq̄. i. z.
legiones angeloz? Ubi Hiero⁹. q̄si. v.
Nō idigeo. i. z. aploz auxilio. et si oēs
me defēderēt q̄ possū hēre. i. z. legiones
āgelici exercit⁹. Uñ legio apud vefes
sex millibus hoīum p̄plebat. De. i. z. le-
gionib⁹. 72. millia angeloz sūt i quot
gen⁹ hoīum līgua diuisa est. hec ille.
Subdidit xps. Quomō ḡ implebūtur
scripture p̄phaz? Calicē quē dedit
mibi p̄ nō uis vt bibā illū! Deinde di-
xit turbis tāq̄ ad latronē crucis cuz
gladijs 7 fustib⁹ comprehendere me.
Quotidie apud vos erā vocēs i tē-
plo: 7 nō me tenuistis. Sed hec ē bo-
ra v̄ra 7 p̄as tenebrāz. hora v̄ra v̄i

cit. s. vobis concessa ad me cōprehen-
dēdū: 7 p̄as tenebrāz: q̄ diabolus
tenebrāz p̄nceps eos ad hoc icitabat
Tūc illi cōprehēderūt Jesū: 7 ligauē-
rūt eum. O flebile spectaculū. O do-
lēdū malā. O lachrymabile factū vi-
dere illos in xpm̄ seuietes. Nā vt pie
possumus cōtēplari irruerūt in eū fre-
mētes 7 rugiētes leonū more. Alij ce-
perūt eū per capillos suos: 7 violentē
i terrā p̄cēerūt. Alij gratiosas man⁹
suas capiētes retro v̄terūt. Alij funi-
bus duris illas ligauerūt. Alij cathe-
nā collo ei⁹ iposucrūt. Alij cōtumelio-
sis v̄bis iuriabāt sibi. Alij deniq̄ pu-
gnis 7 pomis suoz in eū percusserūt eū.
Quid vides o aīa mea! Quid audis
Quid loqr̄: de q̄ dicit⁹ q̄ tāta patieba-
tur. q̄ ligat⁹ erat: 7 tā vilis oppressus
7 fatigatus: nōne ipse est Jesus dei.
7 v̄ginis filius! Nōne rex hoīum 7 an-
geloz? Nōne creator. gubernator. re-
dēptor. gl̄ficator. 7 bifactor tuus?
Cur igit⁹ ploras: cur n̄ clamas ad sy-
dera! O Jesu mi salus aīe mee aīce p̄-
pter me miserā peccatricē: tā vire vi-
dus es 7 cathenatus. Emoli cor tuū
ad pietatē: 7 cōmiseratiōem: 7 seq̄re
illū meditatione deuota quocūq̄ de
cetero perget. **S** fuit vehemēs vo-
loz xpi p̄pter discipuloz turbatiōem
Discipuli etenim talia que i xpm̄ sicbāt
cōspiciēbāt: 7 ex hoc territi fugierūt
eo relicto. 7 hoc p̄dixit Zacharias p̄-
pheta. i. z. Percutiā pastorē 7 disp̄-
gēf oues gregis. Sed hic icidit qo:
vtrū p̄phē p̄dixerūt morte xpi 7 pas-
sionē. Et rīdeo q̄ sic. Nā Lact. li. 4.
iducit v̄ba Sibylle. v. Et i manus im-
pias ifideliū postea veniet. dabūt autē

deo alphas inestis manib⁹: 7 ipura
to ore expuant venenatos sputos.
Dabit vō ad v̄bra simplicif factum
dorsū. 7 colaphos accipiēs tacebit:
ne quis agnoscat q̄ v̄bū sit: vel vñ ve-
niat vt iseris loquat⁹: 7 corona spinea
coronef. Jpsa. n. i. i. p̄s gēs deū tuū
nō cognouisti. s. i. pinis eū coronasti: 7
horridū illi fet m̄scuiti. hec ibi. **S** ex
preffe adhuc facti p̄phē passionē xpi
multipliciter p̄nūciarūt. Dic nāq̄ Jsa.
. 5. c. Incuruabit hō 7 humiliabit v̄r.
Ho. Rabi Salon dicit. Inclnabit hō
7 hūiliabit al⁹ vel robuūt viroz. Et
idē exponēs illd̄ deuto. 22. Deū qui
te genuit dereliquisti. dicit in hebreo.
Thest. i. debilitas 7 obliuiscaris deū.
Moho ele de mole lecha. i. v̄heratū
ul̄ occulū tuū s̄ anlicū. Et treū. i. c. Vie-
renias dixit. 7. lozās plorauit i nocte
7 lachrymē illi⁹ in narillis ei⁹. glo. ra-
bi. Moyū h̄z. Ploras erit. s. i. p̄ta Vie-
rusalē: 7 plorare faciet deū factū. Et
treū. 2. Hieremias inquit. Dabit pec-
tiētē se. maxillā saturabit obprobrijs
quibus v̄bis cōsonat dictū Michē. 5.
. c. In virga iquit p̄cutiet maxillā iu-
did. i. r̄. i. xpi. Nā Jsa. 22. d̄. Adonai
iuder n̄. Ado. d̄ator n̄. Ado. rex n̄:
ipse saluabit nos. Et Jsa. 52. c. de xpo
passuro ita locutus est. Dñe quis cre-
didit auditui n̄ro. i. passionis xpi n̄y-
sterio: qd̄ ego 7 alij p̄phē auduim⁹ a
sp̄ritu s̄cto! Et brachiū dñi cui reue-
latum ē? quāsi dicat paucis. Et ascen-
det sicut vir gultū corā eos. xps corā
deo p̄re: 7 sic radix. s. sursū fructificāf
de terra sicut i. i. de virgine nō hūme-
ctata vel fecūdata humano seie. Et n̄
est ei spēs neq̄ deoz. s. in passione. 7

vidimus eū: 7 nō erat aspect⁹: 7 dei-
derauim⁹ eū despectū 7 nouissimū vi-
roz: viz dolo:ū 7 scientē ifirmitatez:
7 quāsi obscōditus vult⁹ ei: 7 despe-
ctus. s. p̄re verēcūdia. vñ nec reputaui-
mus eū. Vere lāguores n̄ os ipse tu-
lit: 7 dolores n̄ os ipse p̄trauit: 7 nos
reputaui. m̄ eū quāsi leproū 7 p̄cūlū
a deo 7 humiliatū. Jpsē autē uulnera-
tus ē p̄pter iniquitates n̄ras. 7 attrit⁹
est p̄pter scelera n̄ra. Discipl. na pacis
n̄e sup eū 7 luore eius sanati sumus
Oēs nos quāsi oues errauim⁹. vñ ul-
gl̄q̄ in viā iuā declinauit: 7 dñs poin-
it in eo iniquitatē oīum n̄r̄m. hec ille. **Q**
autē p̄dicta p̄phētia ad h̄az itelliga-
tur de xpo p̄ p̄ rabbi Moyse q̄ hoc
tenet: vt dicit Nico. de lira. De tribu-
latōe etiā xpi exponūt doct. iudei. il-
lud Jsa. xi. Timoris dñi qd̄ sequitur
ad illa v̄ba. Regēfecit sup eū sp̄s ti-
moris dñi. i. c. Nā in li. Zabedri ip̄bet
i. v̄ti. helez tal⁹ scriptū est. Uaba-
riho. i. 7 molestabit eū in timore dñs.
Ibi dicit Rabbi Alexandri docz q̄ bo-
nozaret eū dñs p̄cepto tribulationū 7
tormentoz. Et David in psal. 21. q̄ de
xpo s̄m̄ Nico. de lira intelligit i plōa
xpi ita dicit. Deus de⁹ me⁹. i. p̄ rōne
diuitati 7 rōe hūanitati respice i me.
s. positū in afflictōe. q̄re me dereliqui-
sti. s. in manibus iudeoz. lōge a salute
mea. s. corporali. v̄ba d̄ctoz moz. i.
populū que sua fecit sustinendo p̄ eis
penā. Deus me⁹ clamabo p̄ die. s. cir-
ca hora nonā: 7 nō exaudies: q̄ orō il-
la p̄cedebat ut dictū est quātū ad suā
materiā a volūtate sensuauerūt. 7 nō
ad īspiciētā mihi. s. hoc cōtingit q̄ nō
sū exauditus: imo magna fuit sapiā
b b 4

sic redimere gen^o humanū. Tu autē i
scto hitas .i. oia sacte facis. In te spe
rauerūt pres nri: et liberauit eos. s. de
seruitute Egypti et captiuitate Ba
bylonis. Que liberatōes fuerūt que
dā figure liberationis hominū ppter
mortē meā sacte. Ego autē sū vms .i.
visus abhosiabilis: et nō homo. s. non
vtēs rōe q̄tum ad opinionē in deozū
qui dicebant eū demoniacū obprobri
um hoīum. s. maior: et p̄heoz: et abie
ctio plebis. s. populi cois. Oēs vidē
tes me deriserūt me: locuti sūt labijs
et mouerūt caput. s. dicētes. Sperauit
in dño: eripiat eū: saluū faciat eū: qm̄
vult eū. Qm̄ tu es qui extraxisti me
de ventre. s. sup nāz fecisti me nasci de
virgine. Spes mea: q̄ i xpo fuit spes
future glie quo ad corpus. In te pie
ctus sum ex vtero. i. tibi in supposito
vbi vnitus a cōceptōis p̄ncipio de uē
tre mris mee deus me^o es tu. i. deum
meū te cognoui. q̄ aīa xpi ab istanti
cōceptōis fuit repleta virtutib^o. Ne
discesseris a me: qm̄ tribulatio prima
est: et non est que adiuuet. Circūdede
rūt me vituli multi: tauri pingues .s.
iudei petulātes: et auari obsederunt
me. Aperuerūt sup me os suū: sic leo
rapiēs et rugiēs. Sicut aqua effusus
sum: et dispersa sūt oia ossa mea. i. di
scipuli. factū est cor meū tāq̄ cera li
q̄cēs i medio vētris mei. Aruit tāq̄
testa v̄tus mea: et lingua mea adheit
faucibus meis: et in puluerem mortis
deduxisti me. Qm̄ circūdederunt me
canes multi: cōsiliū malignatiū obse
dit me. foderunt manus meas et pe
des meos dinumerauerūt omnia ossa
mea: ipsi vō cōsiderauerūt et inspere

runt me. diuiserūt sibi vestimēta mea:
et super vestē meā miserūt sortē. Et
itez psal. 2. que apli acti. 4. c. de xpo
itelligēdū testati sūt de eius passione
ita inquit. Quare fremuerūt gētes et
populi meditati sūt inania. Altiterūt
reges terre. i. Herodes: qui uocabat
rex Galilee. Marti. 6. et Mat. 14.
Et p̄tius Pilat^o. qui tenebat p̄ tūc
locū Imperatoris. Un̄ Cēturio s̄b eo
cōstitut^o vocat regulus. Job. 4. Et
p̄ncipes cōuenerūt in vnā aduers^o do
minū: et aduers^o xpm̄ eius. Ad hoc et
est p̄phā illa Zacharie. 12. dicēs. U
debūt in que trāsfixerūt. Sūt et alie
ples de xpi passiōe p̄phie: quas omit
timus breuitatē cā: et ad discipulos re
uertimur in captione xpi p̄territos et
fugiētes. Neq̄ credēdū ē id fuisse sū
angustia cordis mgr̄i sui. et sine fle
tu ac plāctu ipoz. Puto etenim q̄ post
q̄ viderūt turba xpm̄ ligatē ab illo
aliquatū elōgati fugiēdo cū euulatu
et suspirijs dicebāt. O mgr̄ clemētissi
me oī melle suauior: quomō videmus
in te seuire maliciā iudeoz. heu et nos
miseri qd faciem^o tā gratiosū patrem
omittētes. Reliqui^o oia ut seq̄remur
te: et nūc certificati sum^o q̄ p̄ntia tua
p̄uabimur: qm̄ occidēt te p̄hei. Dis et
silib^o q̄relationibus discipuli mesti ma
gistrū solū in persecutiū manibus ac
crudelissime eū tractatiū dereliq̄rūt.
¶ Xps vehementer doluit i dedu
ctione ppter discipuli negationē: p̄p̄
Anne interrogatōem: et ppter alaphē
percussionem.

¶ Primi articuli dolor tertius.
¶ Tertius dolor: que xps p̄ no
bis peccatorib^o supportauit:

de deductionis. qm̄ vt hētur Job. 18.
Un̄ d^o ductus ē ad Annā p̄mū. i. pi
mo. cuius causa s̄bditur. Erat enī so
cer Caiphe. et q̄ eūdo ad domū Cai
phe hēbant transire aī domum istius
Anne. iō intrauerūt domū eius ob ip
sius reuerētiā. Bēda vō dicit: q̄ for
te dinitus factū ē: vt qui erāt affines
sāguine sotiaretur in seclē. Tūc autē
fuit vehemēs dolor: xpi p̄p̄p̄ tria.
¶ Primo p̄p̄ negationē. **¶** P̄p̄ int
rogationē. **¶** P̄p̄ percussione. **¶** Pri
mo fuit vehemēs dolor ille ppter ne
gationē qm̄ a discipulo negatus fuit.
vt et̄ ingt Job. Sequebat̄ Jesū Sy
mō Petr^o et alius discipul^o. i. Jobes
fm̄ Aug^o. Discipulus autē ille erat no
tus p̄tifici. et introiuit cū Jesu i atriu
p̄tifici. Petr^o autē stabat ad hostium
fous: que Jobes itroduxit. Cui acil
la hostiaria dixit. Nūqd et tu ex disci
pulis es hoīs istī? Dicit ille. Nō sūz.
Erat autē Symō petr^o itās: et calefa
ciēs se. et ibi secūdo m̄stris dixit. Nō
sum. Et t̄tio r̄ndit cognato illi: cuius
abscidit auricla. v̄nti. Nōne ego te vi
di in orto cū illo? Sed dubitat hic de
hac negatōe petri: eo q̄ v̄ diuersimo
de ab euāgelistis narrari. Nā Ma
theus dicit secūda negatōem factam
ad vocē acille. Et Jo. dicit ad vocē mi
nistroz ad ignē itatiū. Silr Mat. b.
dicit t̄rtia negatōem factā ad vocē
illoz q̄ stabāt: et Job. ad vocē cogna
ti illi: cuius Petr^o abscidit auricla:
R̄ndet Nico. de lira sequēdo Augu.
de consensu euāgelistaz. q̄ p̄ncipalis
it̄ctio euāgelistaz erat exprimere ter
tiam Petri negatōem. et i hoc oēs cō
ueniunt. De personis autē accusatib^o

sive de negationis loco nō erat p̄nci
palis it̄ctio. et p̄babile est q̄ mlti ad
verba Petri circa eū et d̄silia v̄ba di
cebant: ip̄operādo ei magistrū suum
et iō vn^o euāgelistaz exprimit vnā p̄fo
nā accusatē. et ali^o aliā. v̄n̄ s̄z veritatē
histozie p̄ma negatio fuit facta ad ho
stiarie vocē p̄ncipalē. Secūda ad vo
cē illoz qui itabat ad ignē. fuerūt t̄n
excitati ab alia ancilla: et tertia facta
est multis eum accusantib^o: int̄ quos
p̄ncipalis erat cognatus illi: cui^o Pe
trus abscederat auriculam. De hac at
negatiōe Petri Criso^o i f̄mōe ita ait.
Idcirco autē vine puidētie secretū p̄
muit: vt p̄m̄ ipse labēt Petr^o: q̄ erga
peccātes duriorē s̄niam p̄p̄n̄ casus in
tutu tēparet. Petr^o. n. orbis terraz
doctor et mgr̄ peccauit: et veniā ipe
trauit: vt hec indulgētie norma et regu
la iudicatib^o p̄beret. Idcirco nō agel
arbitroz cōmissū sacerdotij p̄tate: ne
cum ipsi minime peccarēt: in peccato
ribus s̄n̄ misericordia iudicaret. homo
passibilis sup̄ hoies ordinaf: vt dum
ipsi i alijs suis recolit passiones micē
apud eos se p̄beant et benignū. h̄ ille.
fm̄ autē Nico. de lira quidā voluerunt
tenē q̄ Petr^o nō negauit xpm̄ ex timo
re mortis: s̄ ex amore nolēs ab eo sepa
rari. Sciebat. n. q̄ si dixisset se eē disci
pulū xpi itati fuisse eiect^o et separat^o
ab eo. Sed h̄ p̄z eē fallū p̄p̄ v̄bū xpi:
q̄ p̄dicēs Petro q̄ eū eēt negatur^o: et
videns q̄ esset de se multū p̄sumēs s̄b
didit. Sp̄s qdē p̄p̄tē: caro autē in
firma. Et q̄ negatio sua ex timore p̄
uenerit testatur Raban^o: q̄ ait. Pala
corā oib^o negauit. q̄ se manifestari ex
pauit. Et de hoc Leo papa sic dicit.
b b 5

Ob hoc autē hesitare permittus ē: ut in ecclesie pncipe remediū pñie recōde ref: 7 nemo audēt de sua virtute cōfidē. Et Hiero^o sic refert. Scio quosdā pio affectu erga aplm Petrū locū hunc ita interpretatos: vt dicerent. Petrū hoiez negasse nō deū: 7 esse sēsum. Nescio hoiem: q̄ scio deū. hoc q̄ friuolū sit prudēs lector intelligit. Si. n. ille nō negauit. ḡ mētī^o est dñs: q̄ dixerat. ter me negabis. Et itē Leo papa in quodā s̄mone sic loq̄. felices o ap̄le s̄ante lachryme tue: que ad diluendum culpā negatōis virtutē sacri humere baptismatis. Affuit enim dextera dñi Jesu xpi qui labentem te p̄ usq̄ deicereris excipēt: 7 firmitatem standi in ipso cadēte periculo recepisti. Cito itaq̄ ad soliditatē rediit petra tāq̄ recipiēs fortitudinē: vt q̄ tūc in xpi expauerat passione: in suo post supplicio non timeret. Et Greg. in. 2. mor. ita scribit. Jō intus 7 caritatis calore Petrus torpuerat: 7 ad amorem pñtis vite quasi ad p̄secutorū p̄unas infirmitate estuāte recalebat. Ex quib^o cōstat q̄ Petr^o ex timore mgi 3 negauit: quē tñ ipse pie respexit: penitentēq̄ misericorditer ad se recepit. **1°** fuit vehemēs dolor xpi p̄p̄t inērogationē. Interrogabat eū nāq̄ pōtifer Anna de discipulis suis: 7 de doctrina eius s̄m Criso^o. inērogabat eū velut seditiosū: 7 nouaz rez factorē redarguere volens. Sed hic dubium orit̄ vtrū iste Anna 7 ceteri p̄secutores xpi cognouerūt eū. Et q̄ n̄ p̄bari posset ex v̄bo apli. i. cor. 2. c. dices. Si cognouissent nunq̄ dominū glorie crucifixissent. Et de hoc etiam actū. 3. c.

Petrus loquēs iudeis dixit. Scio q̄ per ignorantiam fecistis: sicut 7 p̄ncipes nostrī. Uerūt̄ I. ho. 3. p̄c. q. 47. 7 Ric. in. 3. dicunt q̄ iudei nō cognouerunt xpm̄ p̄opter ignorantiam crasam 7 affectatam: qm̄ euidentia signa habebat aduentus eius: 7 videbant miracula: que fiebant per ipsum: sed p̄pter odium 7 inuidiā noluerūt eū recipere. Ideo Joh. 5. xps dixit. Si nō venissem 7 eis locutus non fuisset: peccatum nō haberent. **Tertio** fuit vehemēs dolor xpi p̄pter p̄cussionem. Narrat. n. euangelista q̄ p̄theo rīdit. Ego semper docui in synagoga: 7 i tēplo: quo omnes Iudei cōueniunt: 7 i occulto locutus sum nihil. Quid me interrogas: inēroga eos qui me audierunt qd̄ locutus sū ipsis. Ecce hi sciūt que dixerim ego. Hoc autem cū dixisset vnus assitēs ministroz dedit alaphā Jesu dicens. Sic rīdens pontifici. O admirāda patiētia māsuētissimi Jesu percussus in faciē idū graui: manu suribunda: adeo vt s̄m quosdā dētes oris eius remouerent: 7 os sanguinem expueret: nihil tamē cōtumeliose locutus est illi: sed sic magis inōcētia suam defendit dicens. Si male locutus sum testimonium perhibe de malo: si autē bene: cur me cedis? Ubi Aug. ait. Quid ista rīsiōne verius: mansuetius: iustius? Sed hic dubitat an xps sic rīdēdo benefecerit cū ipse dixerit Mat. 5. Si qs te p̄cussit i māxillā dexterā: p̄be ei 7 alterā. Ipse at hoc nō fecit: s̄ magis p̄cutiētē se corripuit. Ad qd̄ rīdet Aug^o. q̄ illd̄ p̄ceptū nō dat absolute. s̄ magis s̄m p̄paratiōnē ai: q̄ homo debz habere animum

preparatum ad hoc faciendum vbi uideret hoc expedire ad honorem dei 7 utilitatē ecclesie: alias autem nō: imo aliquādo expedit iniuriantibus respondere ad ipsoz: 7 alioz in istuditionem: sicut fecit hic xps: qui licet ita respōderit: tamen non solum alteram māxillā iterū percussuro: sed totum corpus figendū parauit in crucis ligno. **2°** Chritus vehemēter doluit in contradictione p̄opter falsam testificationem: p̄opter publicam criminationem: 7 p̄opter sibi factam derisionem. **3°** Primi articuli dolor quartus. **4°** Quartus dolor: quē xps sustinuit in passione pro nobis or̄ p̄dictionis: qm̄ a domo Anne ligat^o missus ē ad domū Caiphe pōtificis: i q̄ vehemēter doluit p̄pter tria. **1°** p̄pter falsā testificatōem: **2°** p̄pter publicā criminatōem. **3°** Tertio p̄pter derisionē. **1°** Primum fuit vehemēs dolor xpi p̄pter falsā testificatōnē. vt. n. dicit Matheus. Principes sacerdotum: 7 omne consiliū querebant falsū testimoniū cōtra Jesum: ut eū morti traderēt: 7 non inuenerūt cū multi falsi testes accessisset. Refert. n. Nicodemus in euāgelio suo. q̄ cū mlti surrexisset: aliqs eoz dicebat. Ego vidi xpm̄ miracula facientē. Alī asserat. Et ego vidi eū: 7 audiui verba vitatis p̄dicatōem: 7 silia. pleriq̄ locuti sūt spū s̄cto mouēte lingua eozum contra voluntatem suam. Nouissime autē uenerūt 7 duo falsi testes: 7 dixerūt. Hic dixit. Possuz destruere tēplū dei: 7 post triduum recōdicare il-

lud. Sed hic orit̄ qd̄: quo uti dicunt falsi testes: qm̄ Jo. 2. xps dixerat. Soluite tēplū hoc: 7 i tribus dieb^o erigabo illud. Ad qd̄ rīdet Hiero^o sup Mat. que sequit̄ Nicolaus de lira q̄ illa v̄ba que dixit xps intelligit̄ de tēplo corporis sui: vt ibidē dī. Et h̄ s̄onāt v̄ba ibidē posita: que xps dixit: n̄ precipiēdo sed p̄dicēdo eis quid eis sent facturi. Unde s̄esus ē. Soluite. i. soluetis tēplū hoc. s̄ corpus meū per mortē: 7 in tribus dieb^o erigabo illd̄ per resurrectiōem: 7 nō destrua dixit vel possum destruere. Inquit ḡ Hiero^o. falsus testis est qui non eodem se su dicta intelligit: quo dicuntur. possent etiam dici p̄dicti falsi testes ex falsa intentione: q̄ intendebant p̄curare mortē innocētis. **2°** Secundo fuit vehemēs dolor xpi p̄pter publicā criminationem. Nam cum taceret 7 nihil responderet ad ea q̄ sibi obiciebāt: qm̄ respōsiōne idigna p̄nceps sacerdotum q̄ ex ipatiētia de tribunali surrexerat ait illi. Adiuro te p̄ deum viuū: vt dicas nobis si tu es xps filius dei. Dicit ei Jesus. Tu dixisti. Ad qd̄ rīdet p̄pter reuerētia diuini nomis inuocati. Et s̄bdidit. Uerūt̄ dico vobis. amodo videbitis filiū hominis sedentē a dextris dei: 7 ueniētē in nubibus celi. Tūc p̄nceps sacerdotū scidit vestimēta sua dices. Blasphemia uit: qd̄ adhuc egem^o testib^o? Audistis blasphemiam? Quid vobis videtur? vbi Hiero^o ait. Pōtifice quē de folio sacerdotali furoz excusserat: eadem rabies ad scindēdas vestes puocat. Et Crisostim^o in omel. inquit. hoc fecit: vt accusationez redderet grauiorē: 7

Ob hoc autē hesitare permittus ē: ut in ecclesie pncipe remediū p̄iue recode ref: 7 n̄: mo audēt de sua virtute cōfidē. Et Hiero^o sic refert. Scio quosdā pio affectu erga apl̄m Petrū locū hunc ita interpretatos: vt dicerent Petrū hoiez negasse nō deū: 7 esse solum Nescio hoiem: q̄ scio deū. hoc q̄ frivolu sit prudēs lector intelligit. Si. n. iste nō negavit. q̄ mētē est dñs: q̄ dixerat. ter me negabis. Et itez Leo papa in quodā s̄mone sic loq̄. felices o ap̄le s̄andē lachryme tue: que ad diluendam culpā negatōis virtutē sacri humere baptismatis. Assuit enim dextera dñi Jesu xpi qui labentem te p̄ usq̄ desidereris excipiet: 7 firmitatem standi in ipso cadēte periculo receperit. Cito itaq̄ ad soliditatē rediit petra tāq̄ recipiēs fortitudinē: vt q̄ tūc in xpi expauerat passione: in suo post supplicio non timeret. Et Hiero. in. 3. mor. ita scribit. Jō intus 7 caritatis calore Petrus torpuerat: 7 ad amorem p̄ntis vite quasi ad p̄secutorū p̄rnas infirmitate estuāte recalcabat. Ex quib^o cōstat q̄ Petr^o ex timore m̄gi 3 negavit: quē tū ipse pie resperit: penitentēq̄ misericorditer ad se recepit. ¶ 2° fuit vehemēs dolor xpi p̄pter interrogatōē. Interrogabat eū nāq̄ pōtifer Anna de discipulis suis: 7 de doctrina eius s̄m Criso^o: infrogabat eū velut seditiosū: 7 nouarū rez factorē redarguere volens. Sed hic dubium orit̄ vtrū iste Anna 7 ceteri p̄secutores xpi cognouerūt eū. Et q̄ n̄ p̄bati possēt ex v̄bo apl̄i. i. cor. 2. c. dicēs. Si cognouissent nunq̄ dominū glorie crucifixissent. Et de hoc etiam actū. 3. c.

Petrus loquēs iudeis dixit. Scio q̄ per ignorantiam fecistis: sicut 7 p̄ncipes nostri. Uerū tū Iho. 3. p̄c. q. 47. 7 Ric. in. 3. dicunt q̄ iudei nō cognouerunt xpm p̄pter ignorantiam crassam 7 affectatam: qm̄ euidētia signa habebāt aduentus eius: 7 videbant miracula: que fiebant per ipsum: sed p̄pter odium 7 inuidiā noluerūt eū recipere. Ideo Job. 5. xps dixit. Si nō venissem 7 eis locutus non fuisset: peccatum nō haberent. ¶ Tertio fuit vehemēs dolor xpi p̄pter percussione. Narrat. n. euangelista q̄ p̄theo r̄ndit. Ego semper docui in synagoga 7 i tēplo: quo omnes Iudei cōueniunt: 7 i occulto locutus sum nihil. Quid me interrogas? infroga eos qui me audierunt qd locut^o sū ipsi. Ecce hī sciūt que dixerim ego. Hoc autem cū dixisset vnus assitēs ministroz dedit alaphā Jesu dicens. Sic r̄ndens pontifici. O admirāda patiētia māsuētissimi Jesu percussus in faciē ictu graui: manu furibunda: adeo vt s̄m quosdā dentes oris eius remouerent: 7 os sanguinem expueret: nihil tamē cōtumeliose locutus est illi: sed sic magis innocētiam suam defendit dicens. Si male locutus sum testimonium perhibe de malo: si autē bene: cur me cedis? Ubi Aug. ait. Quid ista r̄n̄sione verius: mansuetius: iustius? Sed hic dubitaf an xps sic r̄ndēdo benefecerit cū ipse dixerit Mat̄h. 5. Si qs te percussit i māxillā dexterā: p̄be ei 7 alterā. Ipse at hoc nō fecit: s̄ magis pcutiētē se corripuit. Ad qd r̄ndet Aug^o. q̄ illd̄ p̄ceptū nō dat absolute. s̄ magis s̄m p̄paratiōē aī: q̄ homo debz habere animum

preparatum ad hoc faciendum vbi iudicet hoc expedire ad honorem dei: 7 vtilitatem ecclesie: alias autem nō: imo aliquādo expedit iniuriantibus respondere ad ipsorum 7 aliorum instructionem: sicut fecit hic xps: qui licet ita respōderit: tamen non solum alteram māxillā iterū percussuro: sed totum corpus figendū parauit in crucis ligno.

¶ 4° Chritus vehementer doluit in contradictione p̄pter falsam testificationem: p̄pter publicam criminationem: 7 p̄pter sibi factam derisionem.

¶ Primi articuli volo: quartus.

¶ Quartus volo: quē xps sultit in passione pro nobis d̄ p̄ditionis: qm̄ a domo Anne ligat^o missus ē ad domū Caiphe pōtificis: i q̄ vehementer doluit p̄pter tria. ¶ Primo p̄pter falsā testificatōē. ¶ P̄pter publicā criminatōē. ¶ Tertio p̄pter derisionē. ¶ Primo fuit vehemēs dolor xpi p̄pter falsā testificatōē. vt. n. dicit Mat̄heus. Principes sacerdotum: 7 omne consilium querebant falsū testimoniū cōtra Jesum: ut eū morti traderēt: 7 non iuenerūt cū multi falsi testes accessisset. Refert. n. Nicodemus in euāgelio suo. q̄ cū mlti surrexisset: aliqs eoz dicebat. Ego vidi xpm miracula facientē. Alī asserbat. Et ego vidi eū: 7 audiui verba vitatis p̄dicatōem: 7 iustia. pleriq̄ locuti sūt spū s̄cto mouēte linguā eorum contra voluntatem suam. Nouissime autē venerūt 7 duo falsi testes: 7 dixerūt. Sic dixit. Possum destruere tēplū dei: 7 post triduum recedificare il-

lud. Sed hic orit̄ qd: quōd isti dicunt falsi testes: qm̄ Jo. 2. xps dixerat. Soluite templū hoc: 7 i tribus dieb^o excitabo illud. Ad qd r̄ndet Hiero^o sup Mat̄h. quē sequit̄ Nicolaus de lira q̄ illa v̄ba que dixit xps itelligūt de tēplo corporis sui: vt ibidē d̄. Et h̄ sonat v̄ba ibidē posita: que xps dixit: n̄ precipiēdo sed p̄dicēdo eis quid essent facturi. Unde s̄esus ē. Soluite. i. soluetis tēplū hoc. i. corpus meū per mortē: 7 i tribus dieb^o excitabo illud per resurrectiōē: 7 nō destrua d̄xit vel possum destruere. Inquit ḡ Hiero^o. falsus testis est qui non eodem se su dicta intelligit: quo dicuntur. posset etiam dici predicti falsi testes ex falsa intentione: q̄ intendebant p̄currere mortē innocētis. ¶ Secundo fuit vehemēs dolor xpi p̄pter publicā criminationem. Nam cum taceret 7 nihil responderet ad ea q̄ sibi obijciēbāt: qm̄ respōsione idigna p̄nceps sacerdotum q̄ ex ipatiētia de tribunali surrexerat ait illi. Adiuro te p̄ deum viuū: vt dicas nobis si tu es xps filius dei. Dicit ei Jesus. Tu dixisti. Ad qd r̄ndet p̄pter reuerētiam diuini nomis inuocati. Et s̄bdidit. Uerū tū dico vobis. amodo videbitis filiū hominis sedentē a dextreis dei: 7 uenientem in nubibus celi. Tūc p̄nceps sacerdotū scidit vestimēta sua dicēs. Blasphemiauit: qd adhuc egem^o testib^o? Audistis blasphemiam? Quid vobis videtur? vbi Hiero^o ait. Pōtificē quē de solio sacerdotali furor excusserat: eadem rabies ad scindēdas vestes puocat. Et Crisostim^o in omel. inquit. hoc fecit: vt accusatōē redderet grauiorē: 7

quod verbis dicebat: factis extolleret. Qui autem erant cum pontifice fremetes dixerunt. Rous est mortis: ubi Orige ait. quantum putas fuit erroris ipsa principalis oium uita ream mortis pronuciare et per tantoz resurgentiu testimonia non respicere fontem vite: de quo in oēs uiuētes uita fluebat. hęc ille. Quis uero falso illi uolenta morte dignum acclamasset christum: tamen dubium hic incidit. utrum in ipso necessitas fuit ad moriendum morte naturali. Et ridet Ric. in 2. di. 16. quod in christo fuit necessitas moriendi quantum ad humanam naturam: que necessitas non fuit extracta nec propter peccatum debita: sed fuit uoluntarie assumpta. Uoluntarie. n. filius dei talem assumpsit naturam humanam: quod nisi eam miraculose cōseruaret: necessarium erat quod corpus eius resoluibile et mortale senio defecisset: quod ualde diu durasset propter excellentissimam cōplexionem. fuit ergo in eo necessitas moriendi ratione nature assumpte relicte suo regimini naturali. non tamen fuit necessarium illi mori morte quam mortuus est. nisi per cōparationem ad diuinam proportionem. Sed adhuc nonnulli dubitant utrum necessitas moriendi in christo subiecta fuerit eius uoluntati humane: et quidam tenent quod sic. **De** mo quod secundum Anselmum in li. cur deus homo. Sapientia et iustitie dei repugnat cogere mortem pati sine culpa illi que iustum ad eternam fecit beatitudinem: sed homo christus non quod habuit culpam. et fuit factus iustus ad eternam beatitudinem. ergo repugnasset sapientia et iustitie dei quod christus mortem sustinisset si uoluisset. Alii uero cōtrarium a seruitur quoniam mori ex conditōe nature et posse mori non quod aliqua creatura uoluntate

te repugnare uideret: sed in christo fuit necessitas moriendi ex conditōe nature ergo cum uoluntas humana sit creata non potuit illa uoluntate fieri immortalis. rōd Ric. ad istam. quod quod ut tactum est aliqui dicunt quod necessitas moriendi in christo subiecta fuit uoluntati humane. Dicunt. n. quod per cōparationem ad necessitatem moriendi: christus in quantum homo tenuit medium inter statum inocētie et nature lapsę. In pro. n. statu nec natura nec uoluntas sberat necessitati moriendi. sed in nobis tamen natura et uoluntas sberant necessitati moriendi non sic intelligendo quod necessarium sit uoluntate mori: sed quod corpus a morte preseruari non potest. In natura autem humana christi natura sberat necessitati moriendi sed uoluntas preserat ita quod non potuisset mori: nisi uoluisset. Cui opinioni uidef de corda Damasceni. li. 3. c. 19. di. quod non precedebant in deo uoluntate natura. Nihil. n. coactum in ipso consideratur: sed oia uoluntaria. Alii autem dicunt cōtrarium: quod ille solus potest mutare cursum et legem nature: qui naturam instituit et ordinauit. cum ergo in natura humana christi fuit necessitas moriendi ex conditōe nature. ergo per aliquam uoluntatem creatam tamen per causam efficiētem non potuisset preseruari a morte. si tamen ex deliberatione mori uoluisset: diuina uoluntas eum a morte preseruasset. huic opinioni secūde magis quod pme Ric. in herere ueritas: utraq; sit sustētabilis. nihilominus propter diuina alia sberat quod Utrum christus per uoluntatem sepauerit miraculose aia sua a suo corpore: an uero fuerit separata vi afflictionum ei illatarum. Et ridet Ric. quod christus mortuus fuit per uolentiam afflictionum ei illatarum curren te uehementia doloris compassionis

que morte accelerauit. uñ et de. act. 2. dixit iudeis. de christo. Hunc per manus iniquas affligentes iteremistis. Et c. 3. Auctore uero uite interfecistis. Et si argueret ex dicto Aug. in. 4. de trini. c. 13. ubi ait. Longa morte cruciabaturo ligno suspens. Unde latronibus ut iam morerentur de ligno iam sabbatum deponerent crura cōfracta sunt. christus autem quod mortuus inuenit est miraculo. fuit ita si fuit mortuus miraculo: non per uolentiam mortuus est afflictionibus illatarum. Rōd Ric. quod ibi Aug. accipit miraculum pro mirabili: quod mirabat Pilatus et sui quomodo ita cito esset mortuus. eo quod celerationis mortis eius non considerabant. Cuius accelerationis causa fuit uehementia doloris compassionis: et tenerrima cōplexio: quam habebat: et preterea per totam noctem fuerat afflictus: et in crucifigendo eum crucifigentes grauiter extenderunt membra eius quod illos qui crucifixi fuerunt cum eo: quod plus eum odiebant. fuit ita tamen aliquo modo mors illa miraculosa: quod nisi dispensatiue diuina potentia prohibuisset beatitudinem anime christi in suum corpus reducere: corpus christi nulla inueniente morte glificatum fuisset. Quod si fuisset factum nulla uirtute creata potuisset illa anima a corpore suo separari. h Ric. ex quibus omnibus colligitur deus noster Iesum christum pro caritate sua uoluisse unire anime sue corpus passibile et mortale: ut sic per nobis peccatoribus patiendo et moriendo per nostras debitis satisfaceret. Iudei autem criminabatur eum fore reum mortis tamen maleficiose. seductore. et blasphemum. **U**bi fuit uehementis dolor christi propter derisionem quam. i. uel quod mane dimissus est manus seruorum uilissimorum et propter ueritatem in facie eius.

et colaphis cum cederent. Alii autem palmas in facie eius dederunt. v. Prophecia nobis christe quis est qui te percussit. Et ut igitur Mare uclauerunt facie eius: et hoc fecerunt secundum aliquos: ne uidentes dignissimam faciem illam pictate uincerent. **O** Iesu benedictus quod dura non habet eam qua a principio usque ad finem quiete nec fatigari. **O** amatissime iuuenis quantum me peccatore dilexisti: que cum tot laboribus passionibus et cruciatibus redimere uoluisti. **O** mens humana cur tam dura es ut deo tuo cōpati negligas: qui per cōpassionem tuam spem deturpas. alaphis ceditur: et ab indignissimis personis uiliter pertractat. **Deu** me quid erat inspicere illos seuentes in eum. alios trabentes capillos eius nonnullos sudarium leuantes in os eius. quosdam impotenti uocibus clamare in aures eius. **D**os pugnis percutere pedes eius. illos extensa manu uerberare collum eius. **O** Iesu mi quantum nos dilexisti. Sed nos miseri te non diligimus. **U**ince o humanum cor uice torpore tuum genus humanum: et oēs affectum tuum porrige Iesu christo. Ecce quod iam appropinquat dies et mors de primo per amorem tuo sibi parat. **S**ed ubi es o Maria mater? **U**bi habitas? **A**n ignoras quod circa dilectissimum filium tuum geris. **D**icunt namque quod Jobes euangelista dimisso Iesu in domo Caiphe cucurrit uersus Bethaniam ad domum Magdalene. ubi uirgo remiserat quoniam christus cum discipulis suis uenit Hierusalem ad cenam faciendam: et ibi clamans ad hostium: a uirgine ozante tremante: et attonita auditus est. **A**duocauit mor

Magdalena. d. Surge filia et videam quod nobis de filio meo significat. Aperta fuerit hostia domus: et intrauit Job tuus. scilicet. et lachrymans. dicensque: Deum me veneranda mater quam dicitur tibi nunc aduenio: et cum pre singulis. ut loqui valeret: interrogabatur a virgine collachrymate. Ubi est filius meus? ubi est Jesus meus? Quid actum est de illo? Uivuit adhuc an iudei interfecerunt eum? Deum me dolere nimium. Et Job. rident poterat atque dicere. non dum mortuus est. sed puto hodie morti erit tradendus. Eo prebenderunt. non illum in nocte milti iudeorum. et detinet eum victum in domo Caiphe: asseruntque neque illi phari et scribe debere morti adiudicari. O quam gelidum tunc factum est cor illius virginis: quoniam dolore repleta fuit anima eius: que ita exivit domum cum Jobe et Magdalena: aliique comitantibus. Hierusalem festina petens. Cum autem intrauit civitatem transcurrentes quosdam interrogabat. d. illud casti. 3. Non quem diligit anima mea vidi stis filium meum unicum? Et illi interrogabant. qualis est dilectus tuus? Et illa. Dilectus meus candidus et rubicundus filius meus pulcher et decorus: sanctus: moxigeratus: virtutibus redimitus: gratia plenus: etatis. 33. annorum: et mihi carissimus. O fili mi Jesu ubi te inveniam? Circuibam civitatem per vicus et plateas ut te queram. ut te inveniam. ut te videam: ut optectar: ut alloquar priusquam moviar. Perrexit tamen usque ad domum pontificis ubi multitudine congregata invenit: quam ad Pilatum Jesus Christus mittendus erat. Temptabat ad filium properare: et non permittebatur. Clamabat altifona voce. fili mi Jesu:

Jesu fili mi. Audiebat tunc forte filius lamentantem matrem: et adaugebatur an gustia mentis eius. Nam quanto inter eos amor erat vehementior: tanto utriusque dolor compassionis intensior. Compatiebatur utique mater filio: compatiebatur filius compassionem matri. Sed ut de votius hanc partem exolvamus querendum est: utrum ergo gloriosa magister dilexerit filium suum quam aliqua alia mater filios suos. Ad quod ego respondeo sic: et probo hoc multiplici ratione. Primo ratione claritatis. Clare enim virgo cognoscerebat. et certissima erat quod a filio summe diligebatur. et cum firmiter crederet ipsum esse deum in suo utero incarnatum. sciebat illum eam diligere pre ceteris creaturis. et humanis et angelicis: quare cor eius inflammabatur ut illum diligeret: a quo sciebat magnope se fore dilectam. Secundo hoc probo ratione sanctitatis. Diligebat virgo filium suum copiosissime: que plenus sanctitate. gratia: omnisque virtute diligendus censebatur. hoc probo ratione totalitatis. fuit enim beata virgo ita mater christi: ut ab ea sola spiritu sancto cooperante copuleretur sibi acciperet. Quasi amor qui debet esse patris et matris ad filium: erat in virgine sola ad christum ab ea genitum. Quarto hoc probo ratione diuturnitatis. Amor enim quato diuturnior: tanto vehementior. Cum ergo filium suum virgo dilexerit per annos. 33. absque ulla perturbatione consequens est quod eam diligebat in etate florenti iam constitutum ultra quam dici possit. Quinto hoc probo ratione familiaritatis. nunquam enim invenitur est aliquis filius qui ita blande: ita reverenter: ita dulciter: ita familiariter conversaretur cum parentibus suis: sicut

Christus faciebat cum virgine matre. Non enim dubitare quisquam posset quod per tot annos quibus Christus cum matre commisit non fuerit liquefactum cor eius in amorem illius a quo totiens vocari matrem se sentit: que et ipsa filium sepe noverat. Quare: firmiter teneo quod virginis amor ad christum vincebat omnem amorem quorumcumque parentum: qui tenerrime suos filios diligunt: aut dilexerunt.

Christus in presentatione vehementer doluit propter accusationem. propter flagellationem: et propter coronationem.

Secundi articuli primum dolor.

Secundi articuli primum dolor. Jesu christi de presentatione. Cum enim Pilato fuit presentatus doluit vehementer et precipue propter tria. Primo propter accusationem. Secundo propter flagellationem. Tertio propter coronationem. Primo doluit vehementer propter accusationem. Ad quod intelligendum commemorandum est quod evangeliste tradunt vix. quod mane adductus fuit Jesus a domo Caiphe ad domum Pilati presidentis in pretorium. Erat autem pretorium locus ubi audiebantur et examinabantur rei: et ipsi non introierunt iudei in pretorium: et non contaminarentur ex ingressu domus hominis gentilis: sed manducarent pascha. id est azimos panes qui a iudeis per dies. 8. comedebantur. O impia cecitas alienigenae iudicis pretorio contaminari timebant: et fratris innocetis sanguinem non timebant. Erant ergo Pilatus ad eos foras. d. Quam accusationem assertis adversus hominem istum? Responderunt. Si non es hic ma-

lefactor: non tibi tradidissent eum. Ubi Aug. Interrogat atque respondeat ab imundis spiritibus liberati. ecci videntes. motui revertentes: utrum sit malefactor. Ad dixerunt et quod Lucas dicit. Hunc iuvenem subvertente gete nazareth: et prohibete tributa dari Cesari: et dicete se christum regem esse se. Dixit eis Pilatus. Accipite eum vos: et hunc legem vestram iudicate eum. quoniam dicit. si sufficit vestra examinatio: sufficiat et vestra sententia. Nam ut dicit Nico. de lira Romani aliqua minor iudicandi permiserat iudeis retinentes sibi penam mortis: et causam sanguinis. Ideo pro hanc rationem ihibebat ne christo mors inferret. Et ideo illi intendentes eum morti adiudicari ridebant. Nobis non licet inflicere quem. Introivit ergo iterum in pretorium Pilatus: et interrogavit Jesum. Tu es Rex iudeorum? Ubi queritur quare Pilatus sic eum interrogabat. Et respondet Nicolaus de lira. quod cum iudei accusassent eum de tribus videlicet: quia subverterat gete: et prohibuerat tributa dari Cesari: et dixerat se esse regem. De duobus primis Pilatus non curavit inquirere. Non de primo: quod ipse gentilis erat: et non iudeus: non et de secundo: quia sciebat illud esse falsum. sed tamen de tertio: eo quod romani nomini iugum a iudeis abstulerat. Respondit ihs. a temet ipso hoc dicit an alii tibi dixerunt de me? .q. d. concepit hanc opinionem de me pro te metipsum. ubi Crisostomus ait. Non ignoras interrogat. sed ab ipso accusari iudeos uolens. unde legit evangelista. Respondit Pilatus. Numquid ego iudeus sum? Res tua et pontifices tui tradiderunt te mihi. Quid fecisti? Respondit Jesus. Regnum meum non est de hoc mundo. Quasi dicit. non

quero tpalem dñationē. Dixit ei Pila-
tus Ergo rex es tu? Rēdit Jēsus. Tu
dixisti: q̄ rex sum ego. Ego in hoc na-
tus sū: 7 ad hoc veni i mūdo: vt testi-
moniū perhibē: a veritati. Vis qui est
ex veritate audit vocē meā. Dicit ei
Pīlatus. Quid est veritas? Et nō expe-
ctato rīso exiit ad Iudeos. d. Ego
nullā in co iūctio cām: 7 vt liberaret
eū de furore ipsoꝝ p̄posuit s̄m vsue-
tudinē quā hēbant. s. in solēnitare pa-
sce vt vnū reū morte peterēt liberan-
dū: an vellēt xpm esse illū. vel Barra-
bā: qui in carcerib⁹ p̄t maleficia sua
detinebatur: 7 populo erat odiosus.
Clamauerūt autē oēs. Nō hūc s̄z Bar-
rabā. O quali gaudio feriebat tūc
cor virginis m̄ris qm̄ audiebat horri-
biles illos clamores iudeoꝝ petētium
potius liberationē Barrabe latronis
q̄ filij sui innocētiss̄ mi. Dixit Pīlatus
Iudeis. Quid igitur faciā de Jēsu: q̄
dixit xps̄? Dicit oēs crucifigat. Et il-
le quid inquit mali fecit? Rēderunt.
Comouit popl⁹ p̄ uniuersā iudeā in-
cipiēs a Galilea vsq̄ huc. Quare Pī-
latus misit Jēsu ad Herodē Galilee
tetrarchā: qui illis dieb⁹ Hierlīs erat
Et cū Jēsus bñdīct⁹ nullū verbū corā
eo dixisset spreuit illū Herodes cū ex-
ercitu suo: 7 illū sit indutū veste alba
7 remisit ad Pīlatū. Pīlatus autē cō-
uocatis p̄ncipib⁹ sacerdotū dixit eis
volēs eripere xpm de manibus eoz⁹
Ego nullā cām inuenio i hoīe isto ex
his in quibus cū accusatis. Sed neq̄
Herodes. Nā remisit eū ad nos: 7
ecce nihil dignū morte actū est ei. At
illi clamabāt. Nos legē hēmus 7 s̄m
legē d̄z moui. Dixit eis Pīlat⁹. Corri-

piā eū 7 dimittā. O Pīlate si innocēt
est: cur corripies? Si reus: cur dimit-
tes? O laboriosa fuit mors Jēsu xpi
tā diu malignis cōsilijs. criationibus.
accusatōibus. 7 clamoribus exq̄sita.
¶ **2°** voluit xps̄ vehemētē p̄pter fla-
gellatōem. qm̄ vt refert Marc⁹ Pīlat⁹
tradidit Jēsu militibus flagellandū.
Ut. n. doct. dicit ligauerūt illi Jēsum
denudatū ad colūnā quādā: 7 flagel-
lauerūt eū a plāta pedis vsq̄ ad ver-
ticē. Et vt ait Grego⁹ Nazarenus: ca-
ro xpi flagellata p̄ liuores sāguinem
ex oī parte faturēbāt: q̄ et i terra s̄b
pedibus Jēsu 7 colūnā ipa atq̄ flagel-
la madefiebāt. Et vt arbitro: p̄ cru-
delē illā flagellationē cū soluisset eū
p̄re debilitate nimia 7 doloris imēsi-
tate in terrā cecidit sanguine suo irri-
gatā dominus noster Jēsus. Sed hic
theologi querūt. vtrū i xpo fuit vera
doloris passio: 7 quidā licet non dice-
re voluerūt q̄ nō arguētēs dūt p̄ ex
dicto Hilarij. d. in. io. li. de trinitate.
Virtus corporis sine Jēsu pene. v3 pe-
ne in se deficiētis excepit: ver⁹ autē do-
lor nō est sine sensu pene. ḡ. ¶ **3°** Sc̄do
adducit dictum Dionysij: qui ad Jo-
hānē euāgelistā ita scribit. Absit vt
ita insaniā vt credam sanctos aliquid
pati s̄m corporis passiones: sed solum
credo nos iudicare ipsos sentire. Si ḡ
sancti non sentiūt passiones nisi secun-
dum iudicium: 7 non s̄m experientia.
ergo patiendo non habent dolorem
verum: 7 p̄ p̄sequēs multomin⁹ nec
sanctus sanctorum Chriſt⁹. ¶ **4°** Tertio
conantur probare opinionem suam
exemplo Moyſi qui ieiunauit. 40. di-
ebus 7 40. noctibus sine aliq̄ corpis

lesione p̄pter cōtinuam cōtēplationē
Si ḡ perfectio cōtēplationis aufert
passionē 7 sensū famis: pari rōe vide-
tur q̄ aufert sensum doloris in carne
passibili. Sed in xpo fuit continua cō-
templatio 7 perfectissima. ḡ videtur
q̄ nulla fuit in eo doloris experientia
Sed cōtra hāc opinionē est oīs scri-
ptura sacra. Vñ in psal. in psōa xpi di-
cīt. Afflictus sū 7 humiliat⁹ sū nimis.
Et itez. Ego sū pauper 7 dolēs. Et
itez. Super dolore vulnē meoꝝ ad-
diderūt. Propterea dicit theo. vi. i6.
tertij libri. Q̄ vera doloris passio fu-
it i xpo: qm̄ i eo fuit caro passibilis 7
p̄forabilis. fuit etiā virtus sentiendi
s̄m quā aīa opatit corpori leſo. Et
qm̄ hec duo verum dolore faciūt. s.
vera leſio 7 ver⁹ leſionis ſēsus. 7 hec
duo vere fuerūt in xpo indubitanter
tenendum est q̄ in ipso vera fuit do-
loris passio. Ad dictum autē Hilarij
rīdes q̄ s̄m quosdā dicit illud retrā-
dauit. Vel pōt dici q̄ Hilari⁹ i v̄bo
p̄dicto nō excludit sensum doloris a
xpo s̄m humanā naturam: sed sc̄dm
diuinā. Unde illa verba referēda sūt
ad p̄sonam xpi. Vel vt magister sen-
t. exponit dicere possumus q̄ Hilarius
non vult ostēdere xpm non habuisse
verum dolore: sed nō habuisse eaz do-
loris: qm̄ passus est p̄pter delicta n̄ra
¶ **Ad sc̄dm vero. s. verbū Dionysij vi-
dit Doñ. q̄ Dionysius non vult dicerē
nec sensit q̄ beatus Job. 7 alij sancti
non experiat̄ur dolore in tormenti
sed vult cōmēdare cōstāntiam mentis
que non magis cōmouebat ex experi-
entia sensus q̄ cōmoueret ex sola con-
sideratione 7 iudicio rationis. ¶ **Ad****

ftium uero quod obſciebat de Moy-
se dō q̄ etiā dulcedo contemplatiōis
quodāmodo ipsum refecerit 7 a sen-
sibus exterioribus abſtineret: adeo
vt naturales virtutes quodāmodo
cōſopiret: vt non ita conſumerentur.
7 cibū requirerent. tñ q̄ tāto tpe ieiū-
nauit sine sui leſione hoc fuit per sp̄-
le bñficiū 7 diuinum miraculum. 7 iō
non habz locū in proposito: q̄ xps̄ in
passione sua non exercuit miracula po-
tentie. sed potius vsus est armis pa-
tietie. ¶ **Tertio** voluit vehemētē
xps̄ p̄pter coronatōem qm̄ milites du-
xerūt eū in atrij p̄torij. 7 induerūt
eū purpura: 7 iposuerūt capiti q̄ co-
ronam spineā: 7 circūdederūt eum: 7
uēiebāt ad eū illudētes: 7. d. Aue rex
iudeoꝝ: 7 expuebāt in eum: 7 dabāt
ei alaphas: 7 pcutiebāt caput ei⁹. Et
caput illud angelicis spiritibus trem-
dū: vt Bern. ait spinaz dēſitate pun-
gebat. Nā corona illa de iuncis mari-
nis admodū spinarū acutis erat con-
fecta: vt dicit Nico. de lira. At Pīla-
tus fecit Jēsu sic coronatum 7 purpu-
ra vestitū velut dēſtētibīlē 7 abiectū
exire. Dixitq̄ iudcis. Ecce homo: qm̄
dicat: punitus est. iō debet vobis suf-
ficere. At illi magis clamabant. Cru-
cifige. crucifige eum. Et post multa
addiderunt. Si hūc dimittis non es
amicus Celsaris. Vis. n. qui se regem
facit cōtradicit Celsari. Et dum talia
agitarēt misit ad Pīlatū vxor ei⁹. d.
Nihil tibi 7 iusto illi. Quasi dicat.
nullo modo eū dēnes: s̄z magi dimit-
te. Multa enim sum hodie passa per
visum p̄pter eū. q̄ vt dicit Rabanus
diabol⁹ apparuerat ei mouēs cā ter-

roibus ad liberatōez xpi: volens sic impedire hoīuz salutem. S; dubitat vtrū visio p̄dā facta fuerit i sōno ul' vigilia. Et ridet Rico. de lira q̄ hoc nō h̄ exp̄se: credif tū magis q̄ fuerit i somno.

Quod xps in s̄tatiōe vehemēter voluit p̄p̄ onerationē associatōez: 7 p̄ p̄ lamtatōem.

Sed articuli dolor sc̄ds. Sc̄dus dolor sc̄di articuli v̄r̄ s̄tatiōis. Vidēs nanq̄ Pilatus n̄ posse iudeoz furore sedari nec mitigare: quinimo audiebat eos maḡcū tumultu clamātes. Si hūc dimittis nō es aicus Cesaris: accepta aqua lauit manus corā populo. d. Innocēs ego sū a sāguine iusti h̄. Vos viderit. vbi Remiḡ ait. Mos erat apud ātīquos vt cū vellet quis oīdere se imūnē cē ab aliq̄ crimie accepta aqua lauare man̄ suas coram populo cōsueuerat. Et ridēs vniuersus populus dixit. Sāguis c̄ sup nos 7 super filios nostros. Quare Pilat̄ humano timore uidus p̄ tribunali se dens fm̄ ordinē curie sue sn̄iaz iniustā cōtra Jesū ptulit ut crucifigēret. Tunc amatissim̄ n̄r̄ Jesus cruciat̄ est p̄pter tria. **Pr**io p̄p̄ oneratōez. **Pr**o p̄p̄ associatōe. **Pr**o p̄pter lamtatōem. **Pr**io cruciat̄ est p̄p̄ oneratōem. q̄h. s. crux onerosa 7 dura humer̄ suis fuit ip̄osita. Luc. n. cū de domo Pilati vsus mōtē Caluarie ducē ānq̄ deuenisset ad locū: vt d̄r̄ in quadā historia: afflicta 7 mesta m̄r̄ eius obuiā illi p̄cessit: volēs illū tangē 7 amplecti. Quā vt filī aspexit meroze cōfectā: cecidit fatigatus sub cruce. Ipsa etl.

mater dulcissima quasi mortua in terram ruit. Ob quod in loco illo in h̄ facti memoriā capella a fidelibus cōstructa fuit: que sc̄tā Maria de sp̄simo nuncupatur. Tandem iudei angariāuere hominem Cyrenēū noie Symonē ut tolleret crucez Jesu. Qui ut aiūt quidā cum sepius tēptasset ihs illā portare p̄re debilitate ferre āpli n̄ valebat. Curre o aia mea curre velociter 7 hūeros tuos subijce illi cruci: in qua Ihs dei filius operabit salutem tuam: immo oīum saluandorum.

S; hic doct. querūt. Quare xps b̄n̄ dictus pati voluit mortem crucis. Et respondet Tho. 3. parte q̄ h̄ fecit p̄p̄ 7. rationes. Prima rō est p̄pter ex̄ v̄tutis. Dicit enī Auḡ in li. 83. q̄o. Sapia dei hominē ad exemplū: quo recte viueremus suscepit. Pertinet at ad uitam rectam ea que non sūt metuenda non metuere. Sūt autē hoīes q̄ quis mortē ipsam nō timeant genus mort̄. tū mortē horrescūt. Ut ḡ nullū genus recte viuētī hōi metuendū eēt: illi hoīs cruce oīdēdū fuit. Nihil. n. erat inter oīa genera mort̄ illo ḡne execrabilī 7 formidabilī. **S**ecūda rō est q̄ hoc gen̄ mortis maxie cōueniēs erat satisfactiōi p̄ peccato p̄mi parētis. Unde Auḡ dicit i q̄dā fm̄oe de passione. Cōtēpsit Adā p̄ceptū accipiēs ex arbore: s̄ q̄qd Adā pdidit: xps i cruce iuenit. Et Ambrō de xpo ita ait. De parētis p̄toplasti fraude facta cōdolēs q̄n̄ pomi noxiales mōte mortu corruit. ipse lignum tunc nota uit damna ligni vt solueret. Hoc op̄ nostre salutis ordo depoposcerat multiformis proditoris ars ut artes

falleret 7 medelā ferret inde hostis. v̄n̄ lelerat. Et itez ecclia dicit. Oipotēs eterne de' qui salutē humani ḡn̄s in ligno crucis ostituit: vt v̄n̄ mozs ouebat ide vita resurgēt: 7 qui in ligno vincebat i ligno quoq̄ vinceret. **T**ertia rō est: q̄ vt dicit Crisō in sermone de passioe. In excelso ligno: 7 nō sub tecto passus est: vt etl ip̄s aeris nā mūdet. Sed 7 ipsa terra sile b̄ficiū sentiebat decurrētis de latere sanguinis stillatione mūdāta. Et idez Crisō sup Jo. iquit. Audiens suspensionē intelligas in altū: vt s̄ctificaz aerē qui s̄ctificauerat terrā ambulādo in ea. **Q**uarta rō est: q̄ per hoc q̄ xps in cruce mori ascēsu Nobis parat i celū: vt Crisō dicit. **Q**uinta rō ē q̄ hoc cōpetit vniuersali saluationi toti mūdi. Nam figura crucis: vt ait Greḡ nazāren̄ medio stracta in q̄t̄ tuoz extrema p̄ta. significat v̄tutē 7 p̄uidētā c̄i qui in ea pepēdit vbiq̄ diffusa. Crisō etl dicit q̄ in cruce expansis manib̄ mori: ut altera manu veterē populū: alia eos q̄ ex gētibus sūt trahat. **S**exta rō ē q̄ p̄ h̄ gen̄ mort̄. diuerse v̄tutes designat. Un̄ Auḡ dicit i li. de gr̄a veteri. 7 noui testi. Nō frustra tale gen̄ mort̄ elegit: vt latitudis 7 altitudis: 7 lōgitudis: 7 p̄funditatis: deq̄ v̄b̄ ap̄s loq̄tur magister existeret. Nā latitudo est in eo liḡ: q̄ d̄ trāuersū desup figit h̄ ad bōa opa p̄tinet: q̄ ibi extēdūt man̄. Longitudo est in eo ligno: q̄ d̄ usq̄ ad trā trahit: q̄ crux stat s̄ctis 7 p̄seruat q̄b̄ lōganimitati tribuit. altitudo est in ea ligni p̄te: que ab illa q̄ trāuersa figit vsus sursum reliquit: hoc ē ad ca-

put crucifigi: q̄ b̄n̄ speratiū supna exp̄ctatio ē. Jā vero illud ex ligno q̄b̄ fixū occultat. v̄nde totū illud exurgit significat p̄funditatē gratuite gr̄e. Et sicut etl Auḡ dicit sup Job. Lignū in quo fixa erāt mēbra patiētis ad catedrā fuit magistri docētis. **S**eptima rō est: q̄ hoc gen̄ mortis plurim̄ figuris ridet. Ut. n. Auḡ dicit in sermone de passione: in valuuio aquarū humanū gen̄ archa lignea libetuit. De egypto dei poplo recedēt. Moyses mare nigra diuisit: 7 Pharaonez prostravit: ac populum dei redemit. Idem Moyses lignū in aqua misit 7 amaritudinē eius in dulcedinē commutauit. Ex lignea virga de spiritali petra salutarī unda profert. Et ut Amalech uinceretur contra virgam Moyses expansis manibus extēdit. Et lex dei arche testamēti credif lignee vt his omnibus ad lignū crucis p̄ quosdā gradus ueniat. **S**ed cruciatus est xps ingēti dolore p̄pter associatōem. Associatus nāq̄ est cum duobus latronib̄ sicut p̄dixerat Isai. 53. e. Et cum sceleratis deputatus ē. Ubi doct. querūt vtrum hoc cōueniēter sit factū. Et ridēt q̄ in hoc alia fuit intentio iudeozum: alia ordinatio dei. quantum. n. ad itentionē iudeozū sic dicit Crisō. Duos latrōes crucifixerunt: vt eozum suspicionis fieret particeps: sed nō ita euenit. Nam de illis nil dicitur. huius autem vbiq̄ crux honorat. Reges diademata deponētes: assumūt crucē in purpuris 7 diadematis maximis in mensa sacra. vbiq̄ terraz crux emicat. quantum vero ad dei ordinationem xps

cum latronibus crucifixus est. **P**rimo
quod ut dicit Hieronymus super Mattheum. Si-
cut pro nobis maledictum crucis factum
est. sic pro omnium salute iter noxios
quasi noxius crucifigit. **S**ecundo ut
dicit Leo papa in sermone de passione.
Duo latrones unus ad dexteram: alius
ad sinistram crucifigitur ut in ipsa pati-
buli specie denotaret illa que in iudi-
cio ipsius hominum omnium facienda est
discritio. Et Augustinus dicit super Iob. Ip-
sa crux si attendas tribunal fuit. in me-
dio enim iudice constituto: unus qui cre-
didit liberatus: alter qui insultavit de-
natus est. iam signabat quid factum est
de uiuis et mortuis: alios positum ad
dexteram: et alios ad sinistram. **T**er-
tio secundum Hilarium: duo latrones leue
ac dextre affiguntur: omnem humani
generis diuersitatem vocari ad sacra-
mentum passionis domini ostendentes
sed quia per diuersitatem fidelium atque
infidelium fit omnium secundum dexteram et si-
nistram diuisio: unus ex duobus ad
dexteram situs fidei iustificatione sal-
uatur. **T**ertio cruciatus est Christus
acerbo dolore propter lamentationem
quando ut meminit Lucas sequebatur
illum multa turba populi et mulierum:
que plangebant et lamentabantur eum.
Cum quibus etiam ipse compatendo
predixit futuram illius ciuitatis calami-
tatem et desolationem. Sed dicitur hic quod
runt cur Iesus Christus in Hierusalem pa-
tri uoluit. Et respondent quod hoc conue-
nienter factum est multiplici ratione.
Primo quidem quod Hierusalem erat lo-
cus a deo electus ad sacrificia sibi of-
ferenda: que quidem figuralia sacrifi-
cia figurabant Christi passionem: que est uer-

sacrificium: iuxta illud Epistolam. Tradidit
semetipsum oblationem et hostiam deo in
odoro suauitatis. **S**ecundo quod uirtus
passionis eius ad totum mundum diffun-
denda erat: deo in medio terre habi-
tabilis pati uoluit. id est in Hierusalem.
vnde dicitur in psalmo. Deus autem rex noster ante secula
operatur salutem in medio terre. id est Hieru-
salem: quod dicitur esse terra habitabilis iubilatio. **T**ertio
hoc maxime sicut ueniebat humilitati
eius. ut. id est turpissimum mortis genus elegit
ita et ad eius humilitatem pertinuit quod in
loco tam celebri confusione pati non recu-
sauerit. Unde Leo papa dicit in sermone
epistolico. Qui formam sui suscepit Beth-
leem preelegit natiuitati: et Hierusalem
passioni.

Ubi in crucifixione Christus uehementer do-
luit propter potationem: et propter clauationem
et propter elevationem.

Secundus articulus dolor tertius.
Tertius dolor sibi articulus dicitur
crucifixionis. quando crucifixerunt
eum in monte caluarie. ubi nimio
dolore agitatus est propter tria. **P**ri-
mo propter potationem. **S**ecundo propter co-
clauationem. **T**ertio propter elevationem. **P**ri-
mo nimio dolore agitatus est Christus propter
potationem. quod ut igitur Mattheus. Dede-
runt ei uinum bibere cum felle mixtum
Ubi querendum est quare illo uino
sic amaro potauerunt eum. Et dicit
Nicolaus de lira. quod alii dicunt id fa-
ctum fuisse. ut citius Christus moreretur: et sic
militibus eius custodia citius expedire-
tur: qui debebant eum custodire quo-
usque exspirasset. Sed ipse Nicolaus. aliter
dicit. Nam legitur in quodam libro hebraico:
qui apud eos intitulatur liber iudicium
ordinariorum: quod Salomon dixerat

puerborum. et dicitur. Date syceram meretricibus
et uinum his qui amaro sunt animo: ut bi-
bant. et obumbrant egitatis sue: et in
seniores iudiciorum statuerat ut condema-
t: ad mortem darent. **P**rimo uinum aromaticum
ad bibendum: ut facilius toleraret passi-
onem. In hierusalem autem erant matrone
deuote et copiosissime: que hoc uinum et
ficerat. id est potum inbeuatum dabat ex
deuotione. **J**udei ergo ex nimia crudelitate
moti tale uinum dantur pro: et alii
duobus latronibus acceperunt sibi secundum
quod dictum erat Amos. et uinum dantur
bibebat: et loco eius posuerant acetum
cum felle mixtum. **K**alé potum cum gustasset
Iesus noluit bibere. Nec contradicit
Marcus cuius textus habet. Et non acce-
pit: quod non accepit ad bibendum: sed ad gu-
standum solum: ut sic impletur in eo quod dictum
est in psalmo. Et dederunt in escam meam felle:
et in siti mea potauerunt me acetum. **E**t multo
dolore fatigatus est Christus propter claua-
tionem. quando scilicet cruce iam parata atque dispo-
sita: et in terra collocata secundum consuetudinem
opinionem crucis. es neque illi magno impetu
dominum Iesum Christum ad terra piecerunt
ut clauis eum confingeret. Et licet euangeliste
non omnia dicant: quod tamen essentialia scribere
curauerunt: nihilominus uisum est credere pos-
sumus: quod ita nudatus et genuflexus Iesus
ut se super crucem extendit oculis ad celum
leuatis in corde suo dixit. Suscipe san-
cte pater eterne me dilectum filium tuum
que tibi offero in sacrificium immacula-
tum pro salute humani generis: et remissione
peccatorum. Ecce iam non offerunt tibi lega-
lia sacrificia hircorum: aut agnorum vel si-
milium. sed caro innocetis mei filii tui.
Triginta et tres anni elapsi sunt quibus
hanc crucem sepe aspiciens in illa mori pro-

humani generis redemptio concupiscit et de-
sideraui. **T**andem per hanc se super crucem:
manus suas et pedes liberalissimo ge-
stu extendit. Acceperunt autem clauos cru-
cifigeros: et confixerunt eum. **M**aleorum autem
id est et sonitus audiri poterat a uirgine
misericordis: cor clauis illis acutissimis: quod
manus et pedes: ossa et carnes filii sui
rumpere possidebat. **C**rucifixi sunt etiam cum
eo duo latrones: quos plerique uolue-
runt tenere fuisse crucibus alligatos tantum.
Sed ego dico quod fuere coclauerunt. quia
ut igitur Augustinus super Iob. Pendentes in li-
gno: clauis ad lignum manibus confixi: pro-
ducta morte necabantur. **S**cripsit autem
et titulum Pilatus et posuit super crucem.
Erat autem scriptum. Iesus Nazarenus
Rex iudeorum: hebraice: grecis: et la-
tinis. **U**bi queritur a doctoribus: cur hac
triplici lingua deo uolente titulus ille
facit scriptus. Et respondit Crisostomus. **C**redi-
bile est multos gentiles filium cum iudeis propter
festum uenisse. et ideo ut nullum ignorare non
in una lingua. sed in tribus scripsit. **E**t Au-
gustinus dicit. **T**res lingue ibi pre ceteris emi-
nebant. hebraica propter iudeos in dei lege
gloriantes. greca propter gentium sapientes.
latina propter Romanos multis ac pe-
ne omnibus tunc gentibus imperantes. **T**he-
ophilus uero inquit. **S**ignificat autem su-
perscriptio triplici sermone: signata dicitur
esse Regem practice. philosophice. necnon
theologie. **N**am per latinas litteras figura-
tur preterea: eo quod Romanum imperium potest
tissimum satisque officiosum in expeditibus
fuit. **P**er grecas uero philosophia figu-
ratur. greci namque erga naturalium spe-
culacionem insudauerunt. **D**emum per
hebraicas theologia pretenditur: ubi
iudeis est credita rex diuinorum agnitio

Diebant ergo Pilato pōtiffices iude
oz. Noli scribere Rex iudeoz. sed ga
dixit. Rex sū iudeoz. Rūdit Pilatus.
Quod scripsi scripsi. Milites autē di
uiserūt sibi vestimēta sua: et tunicam
mittentes sorte. erat autē tunica incō
futilis. i. sine futura desup cōtexta p
totū: sup quā miserūt sortes. Et licet
Marcus dicat q̄ sortes miserūt sup
eis. s. alijs indumētis xpi. tñ fm Nico
laū de lira illud v̄z intelligi p̄ sinodo
c hen. i. super aliquid eoz. i. super tu
nicā. Tertio vexatus ē Iesus mul
to dolore quādo crux fuit eleuata a
terra: et posita in foramine atq̄ plan
tata: in qua iā nat̄ erat fruct̄ nostre
saluationis: anteq̄ in mōte Caluarie
desigeret. In ipso autē motu et eleua
tione crucis: ac plātatione pōdus cor
poris per tres clauas vel quatuor s̄z
quosdā sustinebat. Jō mēbra illa de
bilitata incredibili cruciabat̄ dolore.
Sed et tūc mestissima mater filium in
tuens cōtemptibile. confusibilem. de
spectum. deformē. grādi angustia ple
num. plagis attritū. in medio latronū
pēdēte: adiutorio Magdalene et Jo
hānis quātum potuit cruci propi quā
se fecit. Ubi mutatā cernens aspectus
filij sui venustatē et elegantiam: consi
deransq̄ q̄ graui supplicio detineba
tur: lamentabiles voces emittebat. hoc
autē expressit Job. quādo dixit. Sta
bat autē iuxta crucē Iesu mat̄ eius: et
soroz matris ei. Maria Cleophe: et
Maria Magdalene. Sed dubiū hic
est. q̄ Luce. 22. dicitur. Stabant oēs
noti eius a lōge. Sed dicit Nicolaus
de lira sequēdo Augustinū in li. de cō
sensu euāgelistarū. q̄ i tāto interuallo

erant: vt et iuxta dici possent: q̄ i con
spectu eius presto ad. rāt: et a lōge re
spectu turbe propinquius circūstatis
cum Cēturione et militib. Prætercū
tes autem blasphemabāt cū mouen
tes capita sua et dicētes. Uah qui de
struis tēplā dei: et in triduo illud re
edificas. Salua temetipsū si filius dei
es descēde nunc de cruce. Similē et
p̄ncipes sacerdotū illudētes cum scri
bis et seniorib. dicebāt. Alios saluos
fecit: seipsū non potest saluū facē. Je
sus autē in tot p̄secutionibus et male
dictis dixit v̄bum illud primum i cru
ce. Omnis patiētie exēplū pat̄ dimit
te illis: q̄ nesciunt quid faciunt: opere
implēs quod v̄bo docuit: quādo di
xit. Orate pro p̄sequētibus et calum
niātibus vos. Impropabant etiam ei
latrones qui crucifiri erāt cū eo. Lu
cas v̄o dicit q̄ vnus tātum blasphe
mabat: quē alius rep̄bēdit. S̄z Aug.
i libro de cōsensu euāgelistarū dicit q̄
Jo. loquit̄ in plurali ponēs plurale p̄
singulari fm v̄sitatū modū loquēdi.
Vel potest dici fm Hiero. q̄ p̄mum
vterq̄ blasphemauit. deinde vn. cre
didit in xpm: et priorē negationē sequi
ti confessione emēdaueit. Unde Die
ronym. sequit̄. In duob. latrōib. vsq̄
populus et gētilium et iudeoz. p̄mo
dominū blasphemauit: postea signo
rum multitudine alē ex̄trit̄ egit peni
tētiam: et vsq̄ hodie iudeos increpat
blasphemantes. hec ille. Dixit ḡ latro
penitēs. Domine memēto mei dum ue
neris in regnū tuū. Respiciēs autē Je
sus b̄ndictus huius latronis cōtrito
nē. fidē. sp̄. atq̄ caritatē: ridit ei secū
dū v̄bum: quod in cruce ptulit. dicēs.

Hodie mecum eris in paradiso. O felix
p̄missio. O breuis tante felicitati ad
impletio. Nullus autē latronē hoc uer
bum audiuit. Promissa sigdē fuit pa
tribus et p̄phetis eterna vita p̄ xpm
sed nulli sicut latroni ita breui spatio
designata.

¶ In inspectōe xps v̄chemēt do
luit p̄pter querelationē. p̄pter reco
dationem. et p̄pter cōmendationē.

¶ Secūdi articuli dolor: quartus.

¶ Quart. dolor secūdi articuli
dicitur inspectōnis. Cū enim
de cruce inspect̄ mat̄rē asp
rimo dolore vulneratum est cor eius
et precipue p̄opt̄ tridū p̄prio p̄p̄ q̄
relationē. ¶ Secūdo p̄pter reco: da
tionē. Tertio p̄pter cōmendationē.

¶ Primo voluit xps p̄opt̄ querela
tionē. Audiebat nanq̄ q̄relas matris
igeminanti. et dicētis sibi vocabulum
illud quod p̄ triginta et tres annos cū
tantra dulcedie vtriusq̄ cōmemoraue
rat. In passione vero illud profere
bat cum corde pleno dolore. merore.
et amaritudi. Poterat ḡ v̄go illa sā
ctissima lamētari: et dicere. fili mi aie
mee olim consolatio et gaudiū: nūc at
gladius penetrabilior oi mucrōe acu
tissimo. fili mi quē nouē mīibus i ute
ro tenui: quē puo lacte p̄auit: quē toti
ens ifatē et paruulū p̄anis iuolui: i cu
na reposui: et amorōis amplexib. stri
gi int̄ vbera mea: et osculata sū. O q̄
infelix mihi et tibi facta ē dies ista. et
quis poterit mederi vulneribus do
loz meoz: et mitigare angustia misel
le matris tue: cum inspiciam te filium
meū vt leprosum factum: qui specios
cras p̄re filijs hominū: vt maleficum

et reum cum iniquis deputatū? Qui
sanctus sanctorum es: vt factū et itul
tum cerno: in quo reconditi sunt oēs
thesauri sapientie dei: vt hostez et oi
um inimicum qui omnibus affabil̄ be
nign. et humanus sepe aititisti. et su
p̄ oia velut oblitū mei vidue matris
tue. Nam ecce iam moreris: et nil mi
hi dicis. Et quid faciam ego sine te fi
lio meo? Quo diuertam? Ad quē cō
fugiam? Tu mihi pater. Tu mihi frat̄
Tu mihi blandus filius eras. Tu mee
diuitie. Tu mee delitie. Tu mea glo
ria. O me desolatam: que tantū filiū i
cruce uideo deficere. O amantissime
fili loquere mihi matri tue: loquē ut
audiam vocem tuā cigno canore dul
ciorē. Loquere in q̄ vt sic saltem au
diens verba tua patientio: fia; ad to
lerandam que me cruciat pro amore
tuo penam. Non neges mihi quod
postulo. Exaudi me et verbo tuo cō
solare ne deficiam in hac tribulatione
O fili mi lumen oculorum meozū cō
descendisti latroni misericorditer lo
quens ei. Acquiesce itaq̄ uoto matris
tue: et dic mihi quid factura sim. Cui
me orphanam derelinquis? H̄s autē
vel similibus querelis pullabat me
stissima mater aures afflictissimi filij
sui: qui nō minorem penam experieba
tur in mente propter tenacitūdinem
matris q̄ sentiebat in corpore a plan
ta pedis vsq̄ ad capitis verticem vl
nerato. Ideo fm quēdam deuotum:
tacitus in suo corde dicebat carmen
illud vulgare: siue eius sententiam.
Matre mia benedicta molto te uezo
afflicta. Et tuo lachrymare e vna sa
gitta. Che il cuor mio ha passato Nō

piagere o matrem. Et tuo lachry-
mare e pena mia. Suppōta infm chio
fia va morte resuscitato. **¶** Voluit
xps prop̄ recordationē. In talibus
nāq; mysterijs recordabaf: et in seipo
conferebat. **v.** **¶** Mi m̄ quo oia gau-
dia: que de me suscepisti cōuerfa sunt
tibi i merorē et ludū. Ubinā sūt āge-
li i mea natitate cātates! Ubi pasto-
res ad presepe veniētes! Ubi orienta-
les reges i cuna me adorantes! Ubi
grata p. zo. et tres ānos vtriusq; con-
uersatio et familiaritas! Ubi tor et tā-
ta de me predicata miracula: ppter q̄
oia letabaf cor tuū! Deu me nūc vi-
des tātum filiū tuū factū i dextris om-
ni populo: et abiectissimā mortē pati
¶ Voluit xps ppter cōmēdationē
q̄n aperis os suū mellisū dicit ei.
Mulier ecce fili⁹ tu⁹. **s.** Jobānes enā
gelista: qui secū iuxta crucē astabat.
Et vt doc̄. dicūt nō vocauit eā m̄:
no noie: s; cōi ne ex tencritudie nois
matru: s; exp̄meret̄ aggrauaret̄ anim⁹
eius. Deinde cōmēdas eā discipulo di-
xit. Ecce mat̄ tua. **q. v.** Deputo te ad
eius obsequiū. Et ex illa hora accepit
eā discipulus in suā. **s.** curā et diligētā
¶ Quot doloꝝ aculeis pūctū fuit tūc
cor: virgincū ex vna parte cum mulie-
ris non matris audiuit vocabulū. licz
ex parte altera aliqualiē cōsolaretur
q̄ filius amātissim⁹ eius Iesus eā cō-
mēdauerat dilecto discipulo. **Jo Au-**
gu. ait sup hoc passu **Job.** Ex illa ho-
ra. **z.** Nec nimiz ē illa hora: de qua
Iesus aquā cōuersur⁹ in vnū dixerat
matri. Quid mihi: et tibi ē mulier! nō
dū venit hora mea. Tunc enim diuina
factur⁹ non diuinitatis: sed infirmita-

tis matrē: velut incognitam repelle-
bat. Nunc autē humana iam patiens
ex quo fuerat factus hō: affectū cōmē-
dabat humano. **Moralis** igitū inuaf
locus et exēplo suo instruit pceptor:
bonus: vt a filijs p̄s ipēdat cura pa-
rentib⁹ tāq; lignū illud vbi erant fixa
membra mouētis: eēt cathedra magi-
stri docētis.

¶ Xps vehementer doluit in dama-
tione ppter mūdi horroꝝ: ppter sui
confusionē: et ppter priis derelictōē.

¶ Tertij articuli p̄m⁹ doloꝝ.

Primus doloꝝ tertij articuli
v̄t clamorōis. **Ondit.** n. i cla-
more suo imēditatē doloꝝ. et
potissimum ppter tria. **¶** Primo p̄t
mundi horroꝝ. **¶** Ppter sui cōfusio-
nē. **¶** Ppter patris derelictionem.

¶ Primo ostendit xps immensitatē
doloꝝis in mūdi horroꝝ. quādo. **s.** in-
sensibiles creature crudelitātē: que in
ipsum fiebat horrentes modo suo pa-
tienti Iesu compati vise sunt. A sexta
nanq; hora tenebre facte sunt sup vni-
uersā terrā vsq; in horā nonā. Et ut
Lucas inquit. Sol obscurat⁹ ē. et ve-
lū templi scissum ē i duas partes. a su-
mo usq; deorsum. et petre scisse sūt: et
terra mota ē. Ubi apparet p̄turbatio
corpoꝝ supioꝝ p̄mo: deinde inferioꝝ.
Qualit̄ autē fuit illa tunc solis eclipsis
doctores varie sunt opinati. **Vicro⁹**
nanq; dixit q̄ ille tenebre fuerūt sc̄tē
p retractōē radioꝝ solis diuina uir-
tute. **Origenes** autē dixit q̄ hoc fa-
ctum ē p impositionē nubium dēfarū
S; in hoc magis credēdum ē Diony-
sio ariopagite: qui dicit i eplā ad Po-
licarpū hoc fuisse p̄m⁹ positionē lune

inter terrā et solē: sicut fit in eclipsi so-
lis. Et ibidē dicit q̄ ipse hoc vidit tūc
eris in Egipto: vbi ē acris puritas.
Udidit igitū Lunā ab orientē alcedētē
versus meridiē: et subponētē se soli.
Vicro⁹ autē et **Origen.** nō loquū de
illa eclipsi asserēdo q̄ sic fuerit vt di-
cūt. Sed q̄ potuit sic fieri. Quare se-
quēdo **Diony⁹** dicit. q̄ illa eclipsis nō
potuit esse nālis: s; miraculosa: et hoc
multipliciter. **¶** Primo q̄ luna erat. **is.** et
tunc distat a sole p̄ diametrum celi.
Eclipsis autē solis nō pot̄ fieri nālis
nisi tpe cōiunctionis solis et lune: p̄tē
q̄ dicit **Dionys⁹** q̄ mirabaf. q̄ non
erat tps cōueniēs ad talē cōiunctionē
¶ Secūdu miraculū fuit q̄ transacta
eclipsi luna rediit ad orientē: ita q̄ in
vespere fuit in orientē sole existente in
occidēte: et sic orbes eoz sunt ad pri-
stinum statum restituti. **¶** Tertiu mi-
raculū fuit q̄ pars orientalis solis p̄-
mo fuit obscurata: et iterum vltio illa
minata. cōtrario autē mō fit i eclipsi
nāli. **¶** Quartū miraculū fuit q̄ Luna
fuit immobilis s; sole p̄ tres horas. In
naturalī v̄o eclipsi cōtinue mouetur
sub sole: vt et̄ refert **Crīso⁹**. **¶** Quintū
miraculū fuit q̄ illa eclipsi abstulit
lumen vniuersis partib⁹ terre: licet ali-
qui hoc velint itelligi t̄m de terra Ju-
dee. **Verūtū** vt apparz ex dictis **Dio-**
nyfij iuit in Egipto: fuit in grecia: et
fuit Rome: et sic in alijs mundi parti-
bus. **Unde** **Doro⁹** ait. Cū dñs pati-
bulo affixus est maximo terremoto p̄
urbē Romam factō: saxa in montib⁹
scissa: maximaruq; vrbū plurime par-
tes plus solita cōfusione ceciderunt
Eodemq; die ab hora diei. **6.** sol i to-

tū obscurat⁹ est terra nor iūto obdu-
cta terris ē: adeo vt stellas tunc diur-
nis horis: vel potius in illa horrenda
nocte toto celo visas fuisse i seraf. **Eu-**
sebius et̄ in chronica asserit se legisse
q̄ tūc in **Bithinia** que ē Asia fuit ma-
gnus terremot⁹: et maior solis obscu-
ratio q̄ unq; fuerit: et q̄ dies hō a se-
pta i teneb: oīā noctem versus sit. ita
vt itelle viderē in celo: et q̄ in **Nicca**
que ē vrbis **Bithinie** mltas edes ter-
remot⁹ s; uerterit. De illi eclipsi mi-
raculo **Diony⁹** in eplā ad apolopha-
nium qui secum erat i Egipto illo tē-
pore postea sic scripsit. Cum reperi⁹:
q̄ et erat notissimū solē pati molesti-
as: non debere animo ad te vāte pe-
ritie sacrariū: adhuc nescim⁹ cāte rō-
mysterium. Quid inq; speculum do-
ctrine Apolophani his secretis ascri-
bis: atq; tu mihi ore diuino. et nō hu-
mani sesus sermone! **O** bone **Diony-**
sij diuinaz permutationes sunt reruz.
In h̄ historia vero scholastica legitur:
q̄ p̄bi ad hoc adducti sūt vt dicerēt
Aut deus nature patif: aut ordo na-
ture p̄uertit. De turbatiōe corpoꝝ
inferioꝝ clara sunt omnia tātū. De ue-
lo sciēdum ē s; **Nico.** de lira. q̄ erat
iuxta templū inter factū et factū factō-
rū. Cuius scissio significauit impletio-
nē veritat. in morte xpi: que latebat
in figuris veteris testi. **¶** Secūdo fu-
it imensus doloꝝ xpi ppter sui confu-
sionē: quādo cōsiderabat q̄ s; suscipi-
patiebatur: quia p̄cedenti domini-
ca ab omni populo ita venerabiliter
fuerat susceptus. Erat etenū passio ei⁹
ignominiosissima: et d̄specta valde: de q̄
alia deo dāte suo loco dicem⁹. **¶**

imēsus fuit dolor xpi ppter patris de-
relictionē. Jō clamās circa horā no-
nā voce mag^a dixit. Hely hely. lama
zabathani? Qd ē interpretatum hely. i.
deus me⁹ lama. i. quare. zabathani. i.
dereliquisti me! Ubi glosa. dī de⁹ eū
deseruisse i morte: qz p̄tati psequētū
cū exposuit. Subtrahit. n. p̄tationē:
sed non solutionē. Quidam autē illic
stantes. s. milites Romani s̄m Hiero.
idcoma hebraicū ignorātes dicebant
Helyam vocat iste. At qz mater ver-
ba illa audiens qz intelligēs: illorūqz
uim considerās vndiqz experiebatur
merore.

¶ Xps vehemēt voluit in potatō
ne ppter amaricationē: p̄tati pecca-
torū obstinationē: p̄tati matris la-
mētationem.

¶ Tertij articuli scōs dolor.
Ecūsus dolor tertij articuli
dī potatōis: qñ itez clamās
dixit. Sitio: oblataqz fuit ori
eius spōgia potu amarissimo repleta
Tunc voluit xps ppter tria. **¶** P̄mo
ppter amaricationē. **¶** Ppter pecca-
torū obstinationē. **¶** Ppter matris
lamētationē. **¶** P̄mo voluit xpus
ppter amaricationē: qz spōgia illa ori
eius sic appōita am aricauit labia qz
eius lingua. Quare itez clamans di-
xit. Cōsumatū ē. s. totū iā corp⁹ meū
doloribus: qz passionib⁹ circūdatū est.
Nā lingua que sine lesione hucusqz fu-
erat seruata nō amaritudine ē re-
pleta. Vel cōsumatū est mystice itelli-
gēdo op⁹ redēptionis humane. **¶** 2°
voluit vehemēt xps ppter peccato-
rum obstinationē. Nō. n. min⁹ sitiebat
peccatorū salutē: qz corporis sui in cru-

ce extē: qz fatigati recreationē. Dice-
bat etenim sitio. i. salutē oīum: qz pro
oībus patior: p oībus sāguinē meum
patri offero: p omnib⁹ morior. Veni-
te ad me omnes corde cōpuncti: qz eni-
datione ac corāctione v̄ra recreate
mētē meam. **¶** Qz grauis tūc illius
aiuz dolor vrgebat cū videbat innūc
ros eē: qz a peccatis ad penitētā nūqz
redirēt: quibus nec passionis sue vir-
tus ppter eoz duritiā est: in aliqz pro
futura. Ut. n. dicūt theologi licet xpi
passio sufficiētissima fuerit pro salute
oīum. tamē illi⁹ effectū nō cōsequūtur
illi qui peccata deponē nolūt. Quare
cū omnib⁹ prosit sufficiētē: nō tñ oib⁹
efficiēt. Uñ sicut erga xpm crudeles
fuerunt illi qz eū potauerūt felle qz ace-
to: ita peccatores qui ad penitētiam
redire nolūt. Audite illū: audite o
peccatrices aie. p vobis clamat amo-
rosissim⁹ Jesus: p vobis dicit. Sitio.
Cur ḡ sapea corda nō rūpitis? Cur tā
clemētissimo domino nō cōpatimini?
Hec Ber. ait. Ascēdit i altū crucis ut
ab omnibus videre: voce magna cla-
mauit: vt ab oībus audiret: clamori
lachrymas addidit: vt ei homo cōpa-
teret. Qui ad eius vocē nō excitatur
ad clamorē non cōpūgit: grauior est
terra qz fetidior sepulchris. **¶** Tertio
voluit xps vehemēt ppter matris la-
mētationē. Potuit igitur tūc virgo be-
nigna filium audiens in cruce dicentē.
Sitio multis singultib⁹ lachrymis ac
suspirijs dicere. Heu heu me. quid vi-
deo. Quid audio. O vniuersē creatu-
re celi qz terre admiramini paupertate
filij mei. Ipse. n. qui diuinitatē sue
potentia. satiat angelos: pascit etiam

prudētia sua volucres celi qz pisces
maris: bestias ac vniuersa pecora cā-
pi: atqz hoib⁹ cūctis quottidianū pa-
nē distribuit. clamat in cruce. sitio: qz
denegat sibi paululū aque: imo tribui-
tur sibi pot⁹ amarissim⁹. O fili fili fili
mi amorosiss⁹ me. Cur tibi de meo pe-
dore lac illud porrigere nō valeo: qd
totiens dū puulus eras suristi? O fili
mi cur non possū tibi ministrare i cru-
ce sitiēti cibū qz potū: que colo qz acu-
ita diligētē dū i etate ifatili eras ac-
quirebā? Poterat etiā tūc illa seruen-
tissima Magdalena qz ipsa flendo vi-
cere. O magister care: o magister bo-
ne. Et cur ego indigna tua discipula
in hac tāta necessitate tibi sbuenire nō
possū? O vānata seuitia iudeoz: cur
tāto furore islamaris aduersus dīm
qz magistrū meū? Que omnia ipsi dño
Jesu ad dolorē accedebant.

¶ Xps vehemēt voluit cognoscēs
generalē scādalizationē. iudeoz igra-
tudinē. qz multoz icōpassionē.

¶ Tertij articuli tertij dolor.
¶ Tertij dolor tertij articuli dī
cognitionis. Voluit et. sum-
mopere Jesus nī amorosissi-
mus ppter suā sciētā qz cognitionē: qz
vt inquit sapiēs ecclesiastes p̄mo. Qui
addit sciētā: addit qz dolorē. Et licet
omnia xps cognosceret p̄tāta p̄teri ta
qz futura. Uerūtāmē in cruce positus
cognoscebat qz considerabat p̄cipue tria
vnde tristabat atqz volebat. **¶** P̄mo
generalē scādalizationē. **¶** 2° iudeoz
in gratificationē. **¶** 3° multoz icōpassi-
onē. **¶** P̄mo cognoscebat generalē
scādalizationē. Videbat vtiqz qz vir-
gine matre dūtaxat excepta in qz sola

vt doct. dicūt remāsit fides diuinita-
tis sue: ceteri oēs a fide defecerāt. nā
aplū qz oēs discipuli vidētes ignomini-
am crucis: putauerūt eū puz hominez
qz nō deū. **¶** Cōsiderabat xps qz co-
gnoscebat iudeoz i gratificationē: de
quoz ingratitude dolēs in seipso:
dicebat illud qd ecclesia hodie decan-
tat. Dopule meus quid feci tibi: aut i
quo tristauit te: rīde mibi: Ego ppter
te flagellauit Egyptū cū p̄mogenitis
suis: qz tu me flagellatum tradidisti.
Ego te edu xi de egypto dīmso Pha-
raone in mare rubrū: qz tu me tradidi-
sti p̄ncipibus sacerdotū. Ego ante te
p̄ui in colūna nubis: qz tu me adduxi-
sti ad pretorium Pilati. Ego te panū
māna p desertū: qz tu me cecidisti ala-
phis qz flagellis. Ego bdi tibi sceptrū
regale: qz tu mō capiti meo coronā spi-
neā. Ego ppter te Chananeoz reges
percussisti: qz tu percussisti arbdie caput
meū. Ego te exaltaui magna virtute:
qz tu me suspēdisti in patibulo crucis
¶ Tertio cognoscebat qz considerabat
xps in cruce multozum icōpassionem
Sciebat etenī quotquot futuri erāt
qui nō solū sibi compati nō debebāt
verūet: qz crucē ipsā qz passionē ipsi⁹
forent derisuri. Verbum nanqz crucis
vt ap̄s ingt pereūtib⁹ quidē stultitia
est. O quot innumerabiles vt sic dicā
viri qz mulieres int xpianos reperūt:
qui hodie passionē xpi recolentes nec
minima pietate flectunt. nec curāt da-
re opera vt in cōmēoratione tanti
mysterij: nī non oculis corporis: saltē
oculis mentis fiant qz lachrymentur
Quinimo multi sunt qui aut luxuria
aut auaritia. aut supbia excecāt dīm

Jesu xpm habet in derisu: rursus sibi crucifigentes filium dei: pro quibus omnibus ipse mitissimus dominus sua caritate dolore et traherat vehementer.

¶ Ipse vehementer doluit dum inclinato capite emisit spiritum. et de lamentatione matris eius.

¶ Tertij articuli dolor quartus.

Quartus dolor tertij articuli de separationis. Doluit dominus Jesus xps dum clamans ad patrem dicens: In manus tuas commendo spiritum meum. Inclinato capite tradidit spiritum. ubi Crisostomus ait: Per hoc quod mater vocem emisit magnam: aptissime se verum deum esse ostendit. Quia homines cum mori vix tenuerunt vocem emittere possunt. Caput autem inclinavit: ut ex modo mori ostenderet quod moriebatur ex obedientia patris. Coprobata autem fuit veritas mortis eius ut patet ex textu euangelij. Iudei enim qui parascue erat. id est dies veneris: in vespera incipit solennitas sequenti sabbati: ut non remaneret in cruce corpora sabbato. Erat enim magnus dies ille sabbati: et propter se: et propter pasche solennitatem. Rogauerunt Pilatum ut frangerent crucifixorum crura: et de cruce tollerent eorum corpora. Uenerunt ergo milites et frangerunt crura latronum. Ad Jesum autem cum venissent ut viderent eum iam mortuum non frangerunt eius crura. Et vno militum lancea latius aperuit: et continuo exiit sanguis et aqua. Sanguis ad nostram redemptionem. Aqua ad peccatorum abluitionem. Sciendum tamen secundum Ieronimum. 3. parte. q. 66. ar. 4. in ratione ad tertium argumentum: quod aqua illa non fuit humor fleumaticus. ut quidam dixerunt. sed aqua miraculose egrediens a corpore mor-

tuo: sicut et miraculose prodixit sanguis ad comprobandam veritatem omni corporis contra Manicheorum errorem: ut scilicet per aquam que est vno ex quatuor elementorum numero: corpus christi vere fuisse compositum ex quatuor elementis. Per sanguinem vero ostenderetur esse compositum ex quatuor humoribus. Ita quod post tot labores cruciat: et penas rex angelorum et dominus in crucis supplicio fuit extinctus. O quod tale novum. Quo merito pro amore et pietate tanti domini omnes homines laquei debent senes et iuvenes. mulieres et viri. Noueri siquidem debet eorum corda: cum intuentur mortuum in latrone benignum Jesum. et matrem semiuivam inter brachia Magdalene: et Johannis ac aliarum mulierum deuotarum cadentem. O quod durus esset qui temperaret a lachrymis: videns virginem illam iuxta crucem interfectam filium lachrymantem. Puto quod pro lachrymis: et clamoribus precedentibus rauce facte fuerat fauces eius. tamen voce que poterat clamans dicebat. O fili mi vita angelorum: quomodo extinctus es: et amplius non loqueris. O fili mi lumen oculorum meorum: quis mihi det ut moriar pro te? O fili mi in cuius concupiscentia: partu et ortu tantam suscepi letitiam: quod omnia mihi versa sunt in tristitia. O pater eterne despecto et plango vnigenitum filium tuum ac meum: et pro dolore quasi deficio. Adiuua me: et qui si dolore mortue mihi succurre. O Gabriel angele. Et ubi sunt verba que mihi dixisti? Dixisti namque mihi. Ave. i. summe: et hodie circumdederunt me angustie vndique: dixisti mihi quod era plena gratia:

et hodie plena sum tot tribulationibus. Dixisti mihi quod era in mulieribus benedicta: et hodie sum a iudeis maledicta. Dixisti mihi quod era benedicta fructu ventris mei: et ecce factus est hodie crucis maledictum. O me miseram tot penis atrocissimis agitatam. fleuit ergo hodie xps saluator noster in cruce. fleuit misericors Maria peccatorum omnium aduocata. fleuit Magdalena. fleuit Johannes. fleuit Petrus. flevere discipuli ceteri: fleuit sol dum obscuratus est. fleuit terra dum contremuit. fleuit templum velum dum scissum est. fleuerunt sara dum sunt scissa. fleuere sepulchra dum sunt aperta. Plage ergo et tu popule christiane: et dum passione christi commemoras: age ei quas potes totis uiribus gratias: ut sic ipse participes nos efficiat meritis sanctissime passionis sue: qui cum patre et spiritu sancto regnat deus pater in unitate sancto spiritus. Amen. **¶** Sabbato scilicet de sepultura corporis christi: et eius morte. quam semper animo reuoluere debemus. **¶** Sermo. 70.

Arat enim magnus dies ille sabbati. Scribitur hec uerba Job. c. deuotissimum hic dies sabbati pia deuotio a nobis est recolenda: in quo dominus noster Jesu christi mors occurrit non immerito contemplananda. Diximus namque in precedenti sermone quatuor doloribus agitur christus cruce pro nobis descendit. Ibi quod tradidit spiritum. Nunc uero ad declaranda sue mortis mysteria dirigendus est stilus. Neque enim quicquam aut deuotius aut conuenientius meditari hodie fideles possent. Propterea magnus dies iste sabbati: non solum sed litteralem intellectum iudeorum: uerum et figuralem spiritualeque intellectum. Magnifica

uit. n. illi christus benedictus pro morte et sepultura sua. de qua loqui uolentibus tria mysteria se ingerit declaranda.

¶ Primum est ex parte carnis.

¶ Secundum ex parte anime.

¶ Tertium ex parte sepulture.

¶ An caro christi fuerit mortua: et an fuerit a diuinitate separata. et utrum pro morte carnis sit mors attribuenda pro sone uerbi.

¶ Caplm. i. **¶** Ratum mysterium declarandum de morte christi est ex parte carnis: circa quam tripliciter dubitare contingit. Primum circa mortificationem: secundum circa separationem: tertium circa attributionem. **¶** Primum contingit dubitare circa mortificationem. utrum scilicet per separationem anime a corpore christi: caro eius fuit mortua. Et quod sic patet quod in symbolo dicitur de christo quod mortuus est et resurrexit. Et hoc catat ecclesia cum dicit. Ipse enim uerus est agnus: qui abstulit peccata mundi: qui mortem nostram moriendo destruxit: et uitam resurgendo repauit. Dominus autem Bonifacius. vi. z. tertij dicit quod caro illa fuit mortua: eo quod caruit usu et complemento uite. Res enim corporalis non est uiuificabilis: nisi ab aliqua forma spirituali ipsa complectere et sibi proportionabili. Quia ergo in ipsa separatione anime: caro christi caruit huiusmodi forma. id est uere mortua fuit. Et quis haberet diuinitatem unitam. non tamen ab ea uiuificabatur: non propter defectum a parte uiuificantis: sed propter improportionem a parte uiuificabilis. **¶** Secundo contingit dubitare circa separationem. Utrum scilicet in morte caro christi fuerit a diuinitate separata. Et respondet doctor quod non. Ubi Leo papa in sermone inquit. Lata

est unio dei et hominis: ut nec supplicio: posset dirimi: nec morte disjungi. Et Augustinus contra Felicianum Christus in seipso carne sua non deseruit. Que verba magister sen. ponit in lra di. zi. tertij: que autem non fuit diuinitas a carne separata secundum Bonaventuram potest esse ratio triplex: vix liberalitas ex parte assumptis: dignitas ex parte assumptibilis. et utilitas ex parte assumptionis: liberalitas inquam ex parte assumptionis: quia quoniam deus dat aliquod donum: non subtrahit illud sine culpa. Si ergo nulla culpa interuenit: non decuit diuinam liberalitatem carnem quam sibi liberaliter uniuersat a se separare. Dignitas etiam ex parte assumptibilis fuit in ea quia sicut caro illa propter sui dignitatem: non debuit videre corruptionem: ita nec ipsa decuit a verbo separari. Utilitas autem ex parte assumptionis ad hoc ipsum faciebat. Ad hoc enim fiebat illa unio diuinitatis ad humanam naturam: et carnis ad animam: ut procuraret nostra salus. Et quoniam separatio anime a carne ordinabatur ad hoc ut nostra salus procuraretur: separatio autem carnis a diuinitate ad nihil utilis erat. Ideo firmiter est tenendum quod nunquam diuinitas fuit a carne illa sanctissima separata. Tertio contingit dubitare circa attributionem. Utrum scilicet propter mortem carnis sit mors persone uerbi attribueda. Et respondet doctor theologi: quod absque dubio concedendum est filium dei pro nobis fuisse mortuum: put in simbolo dicitur. Quod etiam Ambrosius expresse testatur. Quod tantum fuit peccatum nostrum ut saluari non possemus: nisi unigenitus dei filius moreretur pro nobis debito: ribus mortis. Hoc autem sibi uere at

tribuitur: non secundum naturam diuinam: sed secundum humanam. non per essentiam: aut per inherenciam: sed per ideomatum communicationem. et hoc in nullo derogat diuine dignitati: et multum cononatur pietati. Nullum enim uerbum maioris dignitatis et clemencie resonare potest in auribus cordis nostri: quam quod unigenitus dei filius pro nobis sit mortuus quod ut predictum est intelligi debet non secundum naturam diuinam: sed humanam per ideomatum communicationem quia ut inquit Augustinus: quem magister inducit in textu. Si quis dixerit atque crediderit deum passum anathema sit.

¶ An anima christi fuerit a carne separata: etiam separata diuinitate: et an pro instans separationis sit effecta impassibilis. et an ex benignitate descendit ad inferos.

¶ Caplm. z. Secundum mysterium declarandum de morte christi est ex parte anime. Circa quam adhuc contingit tripliciter dubitare. Primo circa separabilitatem. Tertio circa impassibilitatem. Quarto circa benignitatem. Primo contingit dubitare circa separabilitatem. An scilicet anima christi a carne separata fuerit etiam separata diuinitate. Et respondet magister sen. que sequuntur ceteri theologi di. zi. quod sic nunquam fuit diuinitas separata a carne ita nec ab anima. Unde Job. Dama. inquit. Si mortuus est ut homo et sancta illa anima ab eius corpore diuisa est. diuinitas tamen inseparabilis ab utroque permansit. Ratio autem huius inseparabilitatis: Bonaventura potest esse triplex. Prima quod deum non decebat qui indissolubili matrimonio animam illam sibi copulauerat. Unum sic

non deceat uix relinquere uxorem: sic si de curit uerbum ab anima separari. ratio est: quia nobis non expediebat: eo quod si facta fuisset separatio: anima illa non habuisset potentiam ad eripiendum genus captiuum: nec mediatrix esse deum ad reconciliandum: et neutrum erat nobis expedire. ratio est: quia anima illa non congruebat tunc quod erat inoccensissima: tunc quod erat beatissima. quia non beatissima erat nolebat a uerbo separari: et quia inoccensissima non poterat esse uoluntate sua separari ab eo: quia iam preta fuerat sine culpa. hic Dama. ait. Anathema sit qui dicit uerbum deposuisse quod se assumptum. Sed contra hoc aliqui istant obijcientes illud Jo. io. Patet hinc ponendi animam meam: et iteque sume di. ca. si uere sumo esse pro se filij dei: ut filij dei animam deposuisset in morte. ergo in morte anima fuit a uerbo separata. Ad hoc respondet Augustinus. quod uerbum illud est pro se filij dei ratione carnis assumpte. Erat enim in parte eius separare animam a corpore. et iteque copiam illam reunire. Jo. alio est ibi deponens: aliud unde deponit. deponens est uirtus diuina. unde deponit est corpus. Contingit dubitare circa impassibilitatem. utrum anima christi post separationem impassibilis sit effecta. Ad quod respondet Bonaventura. quod ex certitudine auctoritatis. hoc non est determinatum. sic est magister tangit i. z. di. is. uerum probabiliter est ratio magister. solum quod statim post separationem habuit impassibilitatem. Si enim non patiebatur anima christi nisi dispensatiue: et propter nostram salutem: ita non erat tempus et locus merendi iam anima christi non debebat nec poterat pati: nec solum de anima christi probabiliter est quod statim post separationem a corpore facta sit impassibilis. sed est de quibus anima uiri facti in quod non respicit reat. alie. p. et si dicitur retur cur caro christi non fuit impassibilis facta ante resurrectionem: sicut et anima. Rationem

det Bonaventura. quod hoc fuit ex duplici causa. Prima quidem: quia anima propinqua erat glorie quam caro. Erat enim beata secundum aliquam sui partem. Secunda uero causa: quia dilatio impassibilitatis in carne faciebat ad fidei nostre confirmationem. vix ut ostenderetur christus ueraciter passus et mortuus fuisse: non sic dilatio impassibilitatis in anima. Ideo magis dilata fuit impassibilitas corporis quam impassibilitas anime ex dispensatione diuina. Tertio contingit dubitare circa benignitatem. utrum scilicet ex benignitate anima Christi descendit ad inferos. Et quod sic patet. quia in simbolo apostolorum dicitur. Descendit ad inferos et adit. z. Hunc deus suscitauit solutus uoluntatibus inferni. Et Job. Dama. ait. Descendit ad inferna anima deficiata: ut quemadmodum his qui in terra sunt ita et his qui in tenebris et umbra mortis sedent superlucet. Sciendum tamen secundum Bonaventuram di. zz. tertij li. quod nomine inferni aliquando intelligitur pena. aliquando locus pene: et in hoc dupliciter potest aliquis dici descendere ad inferos: aut quia descendit ad penam: aut quia descendit ad locum pene. Primo modo non conuenit christo. In eo enim non fuit pena damni: nec fuit pena sensus. Secundo modo competit christo. Descendit enim quantum ad illam partem in qua erant illi qui detinebantur merito peccati primi parentis: que quidem pars conuenit libere appellari. Ad illam inquam parte descendit non propter necessitatem: sed sua uoluntate et potestate. Ratio autem que uoluit descendere ad eripiendos illos quod detinebantur ibi: competiti cum etiam posset facere hoc non descendendo fuit duplex: vix propter

consolationē victorū: 7 pp̄t̄ consolationē
aduersarioꝝ: ppter consolationē vin-
ctoꝝ: q̄ magna fuit eis consolatio de
p̄ntia ip̄s̄ aie Jesu xp̄i: 7 maria fuit
dignatōis officio i h̄ q̄ ip̄e p̄sonalr̄ vo-
luit descēdere ad eos. fecit etiā hoc p
pter consolationē aduersarioꝝ: vt ip̄s̄ de-
mones cōfunderēt ex sua p̄ntia. 7 sicut
vicerat eos i fra in nā assūpta: sic aia
eius de eisdē triumpharet apud infe-
ros de eisdē ipsos inuitos expoliādo
descēdit itaq̄ aia illa ad solādos s̄a-
ctos p̄res. ad letificādos: 7 b̄tificā-
dos. Uiderūt nāq̄ q̄p̄imū illis se p̄n-
tauit vitatē ei? vñ i loco isernali exi-
tes hūerūt paradisi 7 aptā dei visio-
nē: q̄ non est aliud q̄ vita c̄na. Sed
adhuc qs̄ q̄rere poss; vtz aia xp̄i mo-
rā cōtraxit i inferno vsq̄ ad hora resur-
rectōis. Et r̄nd; Boñ; 7 Ric. vbi sup̄.
7 Tho. 3. pte. q. 53. Q̄ sic xp̄s̄ vt n̄r̄as
penas in se suscipet uoluit corpus su-
um i sepulchro poni: ita et. voluit ani-
mā suā ad isernū descēdē: corp̄ autē
eius māsit in sepulchro p̄ diē integrū:
7 duas noctes ad cōprobādā verita-
tē mortis sue. Un̄ ē tātūdc̄ credēdū
est aiam eius fuisse i inferno: vt fil̄ aia
eius educēt de inferno: 7 corpus de se-
pulchro. Ex quo Auḡ. 18. li. de ci. dei
c. 44. ait. P̄op̄ha in ventre ceti tri-
duo fuit. 7 tamen illū significauit i p̄-
fundo inferni triduo futurū qui d̄nus
est oium p̄phetaz. Et in li. de fide ad
Pet̄rū de aia xp̄i loquens dicit. Ipsa
de iseris die tertio reuertēte idē de-
fm̄ carnē qua in sepulchro iacuit: de
sepulchro resurrexit. Sed nōnulli ar-
guunt: q̄ Luce. 22. xp̄s̄ dixit latroni.
Hodie mecū eris in paradiso. q̄ v̄ q̄

aia xp̄i illa die qua mortu⁹ ē fuit i pa-
radiso: 7 sic descēdēs ad infernū nul-
lā morā ibi cōtraxit. Ad quod r̄ndet
Auḡ. exponēs verbū predictū q̄ no-
mine paradisi nō itelligit ibi loc⁹ em-
pirei: nec locus paradisi terrestris: sed
ipsa aperta 7 clara visio ip̄s̄us dei.
De hoc vero descēsu xp̄i ad inferos
sic pulchre loquit Auḡ. in quodā ser-
mone. Mor̄ vt xp̄s̄ sp̄s̄ tradidit uni-
ta sue diuinitati anima ad infernoꝝ
profunda descēdit. Cūq̄ tenebrarum
terminum quasi quidam depredator
splēdidus ac terribilis attigisset aspi-
ciētes eum imp̄i ac tartaree legiones
territi iquirere ceperunt. v. Unde est
iste tam fortis: tam terribilis: tā splē-
didus: tā preclarus! Mundus ille q̄
nobis subditus fuit: nunq̄ nobis talē
mortuum misit: nunq̄ inferis talia mu-
nera destinauit. Quis ḡ iste qui sic in-
trepidus n̄ros fines igredit: 7 nō so-
lum nostra supplicia non uerēt: verū
etiā 7 alios de vinculis nostris absol-
uit! Ecce ip̄s̄ qui sub n̄ris solebāt su-
spirare tormentis isultāt nobis de p̄-
ceptōe salutis. Et nō solū iam nihil ve-
rentur: s̄ insup̄ nobis mināt. Nūq̄ hic
sic mortui superbierunt: nec aliquan-
do sic leti potuerunt esse captiui. Ut
quid huc istum adducere voluisti. O
princeps noster. Perijt omnia letitia
tua. in ludum conuersa sunt gaudia
tua: dum tu Christum suspendis in li-
gno ignoras quanta damna sustineas
in inferno. Post istas crudelium vo-
ces infernalium: ecce innumerabiles
sanctorum populi lachrymabili voce
clamabant. Aduenisti redemptor mū-
di. aduenisti quē desiderātes q̄tidie

expectabam⁹. Descendisti pro nobis
ad inferos: noli nobis desistere: cū reuer-
sus fueris ad superos. Ascēde dñe Je-
su inferno spoliato 7 auctore mortis
suis vinculis irretito: 7 redde iā leti-
tiam mundo. Succurre inquit: iā sce-
nas extingue penas: 7 miserādo resol-
ue captiuos: dum hic es absolue reos
cum descēderis defende tuos. hec ille
O q̄ ingenti letitia animaz in lymbo
existentium tūc mētes perfuse sunt cū
viderunt benignissimū Jesum tā diu
expectatū: tā diu cōsideratū: tā diu de-
niq̄ acclamatū. Uiderūt inq̄ aiam ei⁹
7 diuinitatem: cui erat vnita. Uide-
runt xp̄m redēptorē mediatorē 7 gli-
ficatore⁹ suū neq̄ loc⁹ ille et. luce cor-
porali ex p̄ntia aie xp̄i illustratus: vt
Ric. dicit erat eis āplus penosus. Ex-
pectauerūt ḡ vt predictū ē aie ille sa-
cte cū sūma letitia in eodē loco temp⁹
resurrectionis xp̄i.

Qualit̄ xp̄s̄ depositus fuit de cru-
ce: 7 de afflictōe m̄ris ei⁹: necnō 7 de
eius sepelitione. **Caplm. 3.**

Tertiu⁹ mysteriū declarādum
de morte xp̄i ē ex parte sepl̄-
ture. Ad quā pie volētes at-
tendere tria considerare debe⁹. P̄-
mo s̄buetionē. P̄ afflictionē. P̄ se-
pelitionē. P̄ primo cōsiderare debe⁹
s̄buetionē: ql̄iter. s. Joseph ab Arama-
thia: 7 Nicodem⁹ licētia a Pilato ob-
tenta deposuerūt xp̄m de cruce. Ip̄s̄
eniz qui crāt discipuli occulti Jesu: fe-
rentes secum inītra uenerūt ad crucē
ad cuius pedes iacebat mesta mater
cum Maria Magdalena: 7 Maria
Jacobi: 7 matre filioꝝ x̄bedi: 7 euā-
gelista Johāne: ceterisq̄ mulieribus

que secure fuerant Jesu: a galilea mi-
nistrātes ei: vt 21. matheus refert. Cūq̄
autē Joseph 7 Nicodem⁹ virginē re-
uerent saluassēt lachrymābus oca-
lis ei dixerūt. Venimus o mat̄ mesta:
vt filiū tuū 7 magist̄rū nostrū depo-
nam⁹ de cruce: recōdamusq̄ vt mortis
est honorifice in sepulchro. O pietas
cōmendabilis hoꝝ viroꝝ nobilū. O
deuotio digna laudē Joseph ab Ara-
mathia: qui a Pilato petijt vt sepeli-
re posset p̄ciosū corpus Jesu. S; si q̄
q̄reret q̄re p̄ h̄ licētia nullus ex-
accessit: sed solū iste Joseph. R̄ndet
Eriso. q̄ nullus audebat sicut iste: q̄
mūgnus iudeoꝝ erat: 7 Pilato notus
Dicebatur etiā ille Joseph ab Arama-
thia: ex quo iam dixerat: vt ait Beda
ipsa est ciuitas: que p̄ Re. v. Rama-
thia: de qua fuit Samuel. **Secun-**
do cōsiderem⁹ afflictionē surgēs Ma-
ria mater cū arietate multa brachia
extendebat: vt dilectū filium tangere
posset. Et cum auulsi fuerunt clauis de
manibus 7 pedibus suscepit cum con-
tristantium auxilio eum iter brachia
sua: ideq̄ i terrā positū adorabat eū.
Deide cū m̄ta caritate dolore mirta
caput: 7 spineā coronā exhebat ab il-
lo. osculabaf illū multipl̄ p̄foratū: 7
crucore resp̄sū. atq̄ dicebat. O caput
dig⁹ diademate: 7 corōa ip̄iali: q̄ tur-
pit̄er coronatū te vidi hucusq̄ corōa
spinea inspiciebat liuidā faciē: 7 i illā
merens 7 ruc̄s osculabaf eā atq̄ sub-
debat. O decora facies: 7 speciosa ni-
mis: ex qua per tot ānos tm̄ gaudiuz
suscepit: quō scā es vt leprosa. Susci-
piebat deide p̄foratas man⁹ amoroisē

osculās illas rēres sp pñsima vba cō
patiede qrele. Sic et lar aprū tāge
bat manu ofq illi applicabat. Jili igēf
mi q̄ dira fuit crudelis; q̄ manus illa :
que te lāca perforavit: nec puto pos-
set aliqs plene inuestigare q̄liter vgo
depositū de cruce filiū dolēter lamen-
tabat Magdalena etiā ⁊ Joseph ⁊
Nicodem⁹: ceteriq̄ astātes p̄ cōpassi-
one flebāt ⁊ ipsi. ⁊ cōsiderem⁹ sepeli-
tionē qualif hora cōpletorū iā iminē
te Joseph ⁊ Nicodem⁹ istabāt vt corp⁹
sepulret. Quare Nicodem⁹ ptulit mi-
xturā mirre ⁊ aloes quasi libras cen-
tum: ⁊ licet tali vntōe a putrefactōe
seruatiā xps nō indigēt: qm̄ corp⁹ ei⁹
corrumpi nō poterat nec debebat. tñ
Nicodem⁹ h̄ nō itelligēs ex deuotōe
sua ad vngēdū corp⁹ xpi tulit vntōez
p̄dictā. Acceperūt ḡ corp⁹ Jesu: ⁊ liga-
uerūt eū libris. i. panis lineis iuolue-
rūt cū aromatis: sic mos ē iudeis se-
pelire. Erat autē i loco vbi crucifixus
est ort⁹: ⁊ i orto monumentū nouū: i q̄
nōdū q̄s posit⁹ fuerat. Jbi ḡ pp̄t pa-
rasceue iudeoz: q̄ iuxta erat monumē-
tū posuere Jesu: que oia i mysterio sca-
sunt. Nā vt inquit Tho. sepeliri uolu-
it xps ratōabilr. Primo qdē ad cō-
probādā veritate mortis. Nō. n. ali-
quis in sepulchro ponit: nisi qui iā ue-
re mortu⁹ ē. Unde Pilatus vt hētur
Marci. 15. anq̄ dederet xpm̄ sepeliri:
diligētī inquisitione cognouit eū esse
mortuū. ⁊ q̄ p hoc q̄ xps de sepul-
chro resurrexit dat spes resurgēdi: p̄
ip̄z his qui sūt i sepulchro fm̄ illd̄ Jo.
5. Oēs qui in monumētis sunt audi-
unt vocē filij dei: ⁊ q̄ audierint viuāt
Tertio ad exēplū eoz qui per mor-

tē xpi spūalr moriūtur peccatis: q. f.
abscondunt a turbatōe hoīuz. Un̄ dī
col. 2. Mortui estis ⁊ vita vīa absco-
dita ē cū xpo. Modus etiam sepelien-
di rationabilis fuit. Nā in orto sepul-
tus est ad deignādum q̄ per mortē
⁊ sepulturam ipsius liberamur a mor-
te: quam incurrimus ppter peccatuz
Ade in orto paradisi comissū. In alie-
na etiam positus est sepultura: vt dīc
Aug⁹ in quodā sermone: q̄ p aliena
moriebatur salute: ⁊ etiā pp̄t abūdā
tiā paupertatis p nobis suscepte. Naz
qui domū in vita non habuit vt The-
ophilus refert: post mortē quoq̄ in
alieno sepulchro recōditur: ⁊ nudus
eristēs a Joseph cooperitur. Erat in
super monumentū nouū: vt Hierony-
m⁹ ait: ne post resurrectionem ceteris
corpōib⁹ remanētibus surrexisse ali⁹
fingēt. Et vt Aug⁹ dīc. Sic i Marie
virginis vtero: nemo an̄ illū: nemo p̄
illū cōcept⁹ ē. ita i hoc monumento:
nemo ante illum: nemo post illum se-
pultus est. Aduolutum etiam fuit sa-
rum magnū ad monumenti hostium:
vt sic appareret omnimoda veritas
sepulture sue. Quare vt participes
simus mortis ⁊ sepulture xpi sepelia⁹
⁊ nos vitia nra atq̄ peccata: sicq̄ cō-
surgemus cū ipso accipiētes hic grāz:
⁊ in futuro beatā glām. Amen.

Quinta resurrectionis dñi nri Jesu
xpi de iocunditate pticulari: gñali: ⁊
minali resurrectionis eius.

Sermo. 71.
Ec dies quā fecit dñs exulte-
m⁹ ⁊ letemur i ea. Scribunt
hec vba psal. 117. Sicut ama-
ra fuit credentib⁹ in Jesu xpm̄ passio

eius ita iocunda debz esse resurrectio
illi⁹. pp̄ta gaudere vnulgq̄ ⁊ letari
debet ac iocūdari: cum audir vere ex-
mortuis xpm̄ surrexisse. Hoc. n. docz
nos ⁊ instruit facta mat ecclesia dum
sepius replicat ppheticū dictū a no-
bis assūptū p̄ themate. In dñis nāq̄
officijs diurnis nocturnisq̄ hoīs h̄
tēporis exultādū esse p̄dicat p victo-
ria: p gloria: p q̄ magnificētia xpi re-
surgētis. Letabūdū p̄fecto nouū ab
āgelo nūtiatū ē: cū dixit. Surrexit: nō
ē hic. Surrexit i q̄ ille q̄ p amorem nro
pati ⁊ mori nō recusauit: vt nos mor-
tuos peccato resuscitaret ad vitam.
Qua pp̄t ut diē istū cū spūali letitia
opleam⁹: in hoc sermone de resurrecti-
onis xpi iocūditate vba facie⁹. Sub-
distinguemus q̄ sermone in tres p̄cipa-
les partes triplicē iocūditate.

Prima v̄ particularis.

Secūda generalis.

Tertia materialis.

De iocunditate quā hūit ipse xps
i resurrectione: ⁊ de mirabilib⁹ actibus
operati. a potētia dīna i ipso xpo re-
surgēte. Caplm. i.

Pria iocūditas resurrectionis
xpi v̄ pticulari. que. f. fuit in
aia bñdicta ipsi Jesu xpi: duz
corpus suū itez sibi vniuit efficiēs il-
lud p̄petuo glōsū. Ad qd̄ pleni⁹ itelli-
gēdū nōndū ē q̄ in ipso xpo resurgen-
te q̄rtuo: ad mirabiles operata ē uir-
tus ⁊ potētia dei. Prim⁹ fuit sāgui-
nis reassūptio. Secūda corpōis muta-
tio. Tertius aie vniō. Quart⁹ sepul-
chri penetratio. Prim⁹ ad fuit sā-
guinis reassūptio. Nā reassūpit corp⁹
xpi clausū exis in sepulchro sāguinem

pp̄t: q̄ erat dispersus: qd̄ nōnisi p
diuina vtutē fieri potuit. Ratio autē
p̄fate reassūptionis sanguinis f̄ Tho
in. 3. pte. q. 54. ē: q̄ q̄quid ad natura
corpōis humani pertinet: totū fuit i
corpore xpi resurgētis. Manifestū ē at
q̄ ad nām corpōis humani pertinet
carnes ⁊ ossa ⁊ sanguis: ⁊ alia h̄. iō
oia ista i corpore xpi resurgētis fue-
runt. Dicūt etiā p̄bi q̄ sāguis ē sedes
aie: ⁊ aia vinificat corp⁹ sāguine medi-
ante. Quare idubitatē sāguinē su-
um resurgēs xps ad suū corpus redu-
xit. Utrū autē totū sāguinē assūperit:
ita q̄ nulla pticula sine guttula de il-
lo i terra remāserit due sūt opiones.
Prima ē sc̄i Tho. qui vbi. s. ar. 2. in
r̄sione ad arg. 2. dicit. q̄ tot⁹ sāguis
q̄ de corpore xpi fluxit cū ad veritatē
humane nature ptineat in xpi corpo-
re resurrexit. Sāguis autē ille qui i g-
busda ecclesis p̄ religis cōseruat n̄ fluxit
de corpore xpi. s̄ miraclofe dī estlu-
xisse de quadam imagine xpi p̄cussa.
Alia est opinio fran. de marone: qui
ait. Non est iconueniēs si aliquid de
sanguine xpi fuso dicatur esse in aliq-
bus ecclesiis. q̄ forte corpus i vita in-
corruptibili non indiget tanto sangui-
ne sicut i vita mortali. Et licet vtraq̄
opinio sit sustentabilis. tamen secūda
maiozem firmitatem videtur habere
tum quia totus sanguis nō pertinet
ad veritatem humane nature. Unde
⁊ sanctus Tho. i suo quolibet. 50. q.
2. dicit. Cum ḡ xps ante passionē co-
mederit ⁊ biberit: nihil p̄hibz i eo fu-
isse aliq̄e sāguinē nutrimentale: qui
ad vitatē humane nāe non pertinet: ⁊
quē nō opz in resurrectione ad corp⁹

eius redire: tū q̄ in plerisq̄ solēnissi-
milisq̄ locis oñdīf verus xpi sāguis.
Nā in capella regis frācie est de san-
guine xpi. 7 de spinea corona sāguine
tincta. In puicia puicie apud sanctuz
Mariminū in dūctu fratuz pdicatoruz
ī festo sc̄e Marie Magdalene oñdīf
āpulla cū sāguine xpi. Apud esculum
ī dūctu s̄i pdicatoruz ē spina cū sāguie
Christi. Alia insuper spina cū sāguie
ē racaneti ī dūctu fratuz heremitarū.
In ciuitate v̄o Matue ī abbata sc̄i
bñdīi ī eccl̄a sc̄i Andree ē de sāgui-
ne xpi quē āsportauit Longin⁹ cuius
corp⁹ regesit ibidē. In Alamania v̄o
ī ciuitate Nureberge est feruz cū quo
Longinus lāccauit latus xpi sāguine
repersum. 7 sic in multis xpiā
noz ver⁹ oñdīf sanguis xpi. facit etiā
ad cōfirmationē secūde opinionis au-
dōritas sūmi pōtificis. Nā per Diuz
maximum scriptum est vt sc̄quif. Pi-
us episcopus seruus seruoꝝ dei dile-
ctis filiis abbati mōasterij beate Ma-
rie Xantonensis Dioc̄is: 7 cātoꝝ ec-
clesie Xanton. ac p̄ou p̄ozatus sancti
Eutropij extra muros Xanthone sa-
lutē 7 apostolicā benedictionē. Illius
qui se pro dñici saluatione gregis ī p̄-
cū imolari nō abnuī vices: quīs im-
meriti gerentes in terris ad ea curis
urgemur indefessis. per que cūctoꝝum
xpi fidelibus erga saluatoꝝe suū cre-
scat deuotio: ac ipsoꝝ quib⁹ sit ab eis
dubietatis semotis scrupulis p̄ āpli⁹
succedat salus animarū. Exhibita sig-
dem nobis nuper parte dilectoꝝ filio
rū guardiani 7 cōuēt⁹ dom⁹ ville Ru-
pell: ordinis fratuz minoꝝ Xathonō
dioc̄is petitiō cōtinebat. D̄. l̄. 7 tā-

to tēpore: cuius memoria nō extitit ī
eccl̄a v̄ctē dom⁹. vt pie credif que
dam portiancula pretiosissimi sāguis
domini nri Jesu xpi in ligno crucis p̄
redēptionē humani generis salubrīf
effusi: 7 p̄ eodē guardianū: 7 cōuētū
certis anni tēporebus xpi fidelibus so-
lēnīf oñdīf: ac inibi ab eodē tēpore ci-
tra ab eisdē fidelibus venerari cōsue-
ta fore inbibeaf. 7 honozifice cōserue-
tur. Nōnulli tñ curiosi plusq̄ oportet
at sapere fatagētes quo spū dūdi ne-
scif: publice ac priuate asserere nō ve-
rētes q̄ nil de p̄fato sāguine reman-
sit in terris: fideles ipsos a pia eoz de-
uotione quā hactenus gesserūt ad p̄-
fata sāguinis portianculā ī v̄cta eccl̄a
colendam retrahere conantur: in non
modicū incolaz partū illarū ac guar-
diani 7 conuentus p̄dictoꝝ scādaliū
atq̄ grauamē. Quare pro parte de-
ctoꝝum guardiani 7 conuētus nobis
fuit humiliter supplicatum vt super
his sibi 7 fidelibus eisdē oportune p̄
uidere benignitate apostolica dignar-
mur. Nos igif qui de p̄missis certā
noticiā non hēmus: attēdentes q̄ ue-
ritati fidei nullatenus repugnat affir-
mare redēptōꝝe nostrū de sanguine p̄-
fato ob ipi⁹ passiōis memoriā aliquā
ptē in terris reliquisse: ac p̄pterea de-
uotionē ipsoꝝ fidelīū plurimū cōserua-
ri: 7 scādalis ipis q̄tū ī nobis ē obui-
are cupientes: huiusmodi supplicatio-
nibus inclinati discretioni vestre per
ap̄lica scripta mādā: quaten⁹ uos
vel duo aut vn⁹ vestrum si 7 postq̄
vocatīs qui fuerint euocādi de p̄mis-
sis uobis legitime d̄titerit oibus 7
singulis tā exemptis q̄ non exemptis

cuiuscūq̄ p̄eminētie status dignita-
tis: gradus ordinis v̄l d̄titiōis fuerint
auctoritate nra s̄b penis 7 cēsuris ec-
clesiasticis. ne doctōs fideles ab oi pia
eoz deuotioē. quā hactenus gesserūt
ad p̄fata sāguinis hi⁹ portianculā in
eadē eccl̄a venerāda: vt p̄ferat q̄q̄
mō retrahere. Guardiano quoq̄ 7
cōuētū p̄d̄cti. ne p̄ illatas eis retroa-
ctis t̄pibus p̄missoz occasione iniuri-
as quasuis p̄sonas ad iudiciū euocari
facere p̄sumat v̄cta auctoritate v̄tri-
ctus inhibere curet. contradictōꝝes
p̄ cēsuras eccl̄asticas appellatiōē
postposita compellēdo nō obitanti-
bus constitutionibus 7 ordinationi-
bus apostolicis: nec nou domus 7 or-
dinis p̄dictoꝝ iuramēto cōfirmatō
ne apostolica: vel quīs firmitate alia:
roboratis statutis 7 consuetudinib⁹
cet: risq̄ contrariis quibuscūq̄: aut
aliquibus coiter vel diuisuz ab apo-
stolica sede indultū exiit. q̄ iudiciū
suspēdi. vel excoicari nō possit p̄ lras
ap̄licas nō faciētes plena 7 exp̄sā de
v̄bo ad v̄bum de indulto hi⁹ mētio-
nē. Datū Rome apud sanctū Petrū
anno incarnationis dñice. i. 461. quinto
decimo Kal. augusti. Pontificat⁹ nri
ano tertio. p̄opt que omnia satis ra-
tionabile cē uidetur. q̄ aliquid de v̄o
xpi sanguine effuso iueniatur in fra-
Utrū v̄o talis sanguis sit tanta vene-
ratione dignus: q̄ta sāguis qui ē ī eu-
charistia apud plerosq̄ dubiū ē: qm̄
si unitus ē diuinitati: adorandus esset
adoratōē latric. Si v̄o nō ē vnitus
diuinitati: tūc honoz latric nō debet
ei: sicut sanguini in eucharistia. Quid
autē tenēdum sit an. s. a sāguine fuso

fit separata diuinitas vel vnita non ē
diffinitū vel determinatum cum alia
opinionum sustineri possit. vt patet p̄
constitutionē nouam factā a sumo po-
tifice Pio secundo: qui p̄disputatam
mām istā ī sui p̄nia p̄ doctissimos vi-
ros statuit 7 ordinauit. q̄ nullus de
cetero sub pena excoicatiois auderet
dānare quacūq̄ opiniōē p̄dictā
cū v̄traq̄ sustineri possit absq̄ errore
Ego v̄o adhereo opinioni doct. mei
fr̄. g. ait. q̄ l̄. aia xpi 7 caro nūq̄ fue-
rit a diuinitate separte. Sāguis tñ sepa-
tus a corpore: 7 sequēti erat separa-
tus a diuinitate. Cui⁹ signū ē: q̄ l̄. dica⁹
filij dei fuit sepultus: 7 filij dei descen-
dit ad iferos. n̄ tñ dicim⁹ filij dei fuit
effusus sup terrā. Ita autē ideoma-
tū coicatio est nota talis vnionis fm̄
Aug⁹ ī p̄mo de trini. Sc̄d̄s ad⁹
que operata ē virtus diuina in xpo
resurgente fuit corporis mutatio: tñ
corpus non sit mutatū fm̄ substantiam:
q̄ eiusdem nature resurrexit. fuit tñ
mutatū fm̄ qualitatem. Erat. n. fm̄
D̄e. in omel. eiusdē nature: sed alte-
rius gl̄ie. Nō potuit ḡ fieri creata uir-
tute vt corpus exanime añ 7 v̄lncib⁹
plenū sanaretur impassibilū additis
alijs dotib⁹ corporis: gl̄iosi. Tertio
actus fuit anime ad corpus vnio. non
enim potest nisi diuina virtute anima
separata eidem corpori vniri: quod
melius 7 diffusius exp̄licabitur ī ope-
re de virtutibus: in sermone de retur-
redione generali. Quartus actus
fuit sepulchri penetratio. Exiit nāq̄
xps de sepulchro clauso: sigillato: 7 cu-
stodito. Sed nōnulli circa h̄ dubitat
propter verbum Mat. b. o. Angelus

aut dñi descendit de celo: et accedens re-
uoluit lapidē. Ad quō rñd; Beda. v.
Accedens reuoluit lapidē nō vt egressus
suro dño ianuā pādat: sed vt egressus
eius iā facti hoib⁹ p̄stet iudiciū. Qui
enī mortal' clauso v̄ginis vtero potu-
it nascēdo mūdū ingredi: ipse fact⁹ im-
mortalis clauso sepulchro potuit re-
surgendo exire de mundo. Cōsidere
q̄ quanta letitia fuit mēs xp̄i p̄fusa cū
de sepulchro exiens: qui p̄us passibilis
fuerat glōsū et ipassibile se cōspexit.
Ut puto q̄ primū eleuatis i celi oculis
gras retulit patri: qui eū de morte iā
fecerat triumphare.

**De iocūditate quā habuerūt ex re-
surrectione xp̄i iūdi. discipuli. mul-
eres: et angeli. Caplm. z.**

Secunda iocūditas dī gñal'
que q̄drupliciter subdisti-
pōt. **Prīa** videt⁹. **Secūda** disci-
puloꝝ. **Tercia** mulierū. **Quarta** angeloꝝ. **Prī-
ma** iocūditas fuit videt⁹: eoꝝ. i. q̄ iū-
di detēti fuerāt i lymbo: quos ide re-
surgēs sp̄s penit' eduxit: et liberauit.
put Zacharias pp̄ha p̄nūciauerat i
.9. c. v. Tu quoq; in sanguine testi tui
emissi vinctos tuos de lacu: in quo
non erat aqua. Que vcrba s̄m Nico.
de lira ad litterā itelligūt de xp̄o: cui
pp̄beta loquit in secūda p̄sona: de q̄
ante dixerat in tertia p̄sona. Et du-
bitū hic oris: vtz xp̄s oēs aīas q̄ erāt i
inferno liberauerit. Ad quō rñdet Bo-
na. di. 22. tertij li. Q̄ xp̄s n̄ libēauit ni-
si aīas electoꝝ suoꝝ: et eoꝝ q̄ erāt mē-
bra ipsi⁹. q̄uis. n. passio xp̄i oib⁹ susce-
perit. nō tñ influit nisi in eius mēbra.
et iō illi soli per passionē xp̄i saluati
sunt: qui uel erāt eius mēbra quan-

do passus est: uel futuri erāt per con-
uersionē ad ipsū. Quī igit multi erāt
in inferno: qui nec mēbra xp̄i erāt: nec
futuri erāt: q̄ non erāt in statu merē-
di: non omnes dñs eripuit de inferno
sed tñ electos. Unde Grego. in qua-
dā omel. infra octauā pasce ait. q̄ añ
passionē suā dixit in resurrectione sua
dñs impleuit. Si exaltatus fuero a fra-
omnia traham ad meip̄sū. Omnia. n.
trahit q̄ de electis suis apud inferos
nullū reliquit. Omnia abstulit vtq;
electa. Unde etiam recte per os Osce
dicit. Ero mors tua mors: mors: mo-
tus ero inferni. quia enim in electis su-
is funditus occidit mortē: mors mor-
tis extitit: q̄ vero in inferno partem
abstulit: p̄tē reliquit nō occidit fūdi-
tus: s̄ momordit infernū. hille. Non fu-
erunt q̄ ab inferno liberati per Chri-
stū dñati per sniam diffinitiuam: siue
propter peccatū actuale: siue etiaz p̄-
pter peccatū ouginale. Nam vt ingt
Tho. 3. parte. q. 52. Pueri qui cū ori-
ginali decesserāt: nullo mō fuerāt cō-
iūdi passioni xp̄i per fidem: et dile-
ctionē. ideo nō fuerunt ab inferno li-
berati: et licet s̄c̄i patres adhuc tene-
rentur astricti reatu ouginalis peccati
i quātum respicit humanam naturā.
tñ erāt liberati per fidem xp̄i ab om-
ni macla peccati: et ideo capaces erāt
illi liberatōis quā sp̄s attulit descē-
dens ad inferos. Paruuli vero qui n̄
fuerant a peccato ouginali mūdati:
neq; per fidē propriam: quia nondum
habuerant vsum liberi arbitrij: neq;
per fidem parentum: aut per aliquod
fidei sacramētum: quia nō erant i sta-
tu in quo essēt capaces gratie christi:

nec merita xp̄i poterant eis suffraga-
ri: nec satisfactio eius p̄ peccato Ade
ad eos hēbat: et tēdi liberati nequāq;
fuerunt. S; adhuc dubiū ē an liberate
fuerūt anime: que erāt in purgatorio
Et rñdet Tho. vbi sup. Q̄ passio xp̄i
nō habuit tuuc maiore efficacā q̄ ha-
beat nunc. et iō illi qui fuerunt tales:
quales nūc sunt illi qui in purgatorio
cruciatur: liberati nō fuerūt. Sig aut
inacti sunt ibi tales quales et. nūc sa-
tisfactione cōpleta liberantur: nil pro-
hibz eos a purgatorio fuisse liberatos
fuit q̄ iocūditas illa omnīū patrum
qui in lymbo detinebant: quibus gau-
diuz accidētale accreuit locum illū de-
relinquēdo: in quo tam diu habitau-
erāt in tenebris et merore. **Secun-
da** fuit iocūditas discipuloꝝ. Ipsa et-
eni resurrectionis die apparuit xp̄us
discipulis euntib⁹ in Emaus: vt patet
Luce ultimo. Itē apparuit discipulis
congregatis in vniū: vt dicit Job. 20.
Et tunc non aderat Tho. Apparuit
adhuc et Symoni. s̄ vbi aut q̄ nescit
nisi forte quādo redibat a monumen-
to cum Jo. Luce ultimo. Uel vt dicit
in historia ecclesiastica apparuit ei i ca-
uerna i qua fledo manebat. nā postq̄
negant xp̄m in cauernā quādā intra-
uit: q̄ modo dicitur gallicatus: vbi se
totū ad lamēta p̄nē. cōuertit. Ibi vt
q̄busdā placz in ipsa resurrectionis die
mgr benigniss⁹ visitauit eū: certificās
illū de sui remissione peccati. Ob quō
Petrus miro gaudio fuit affect⁹. Si-
milis letatus ē ex resurrectione xp̄i Jo-
seph ab arimathia: Legit nāq; in euā-
gelio Nicodemi q̄ iudei indignati cō-
tra ipsū: eo q̄ sp̄s sepelierat. ceperūt

ipsū: et i quodā cubiculo diligēt cla-
so et sigillato eū recluserūt: volentes
post sabbatū eū occidē. Et ecce sp̄us
in ipsa nocte resurrectionis ad eū itra-
uit: et osculū ei dedit: et inde saluis si-
gillis eū inducēs in domum suam: in
Arimathia ipsū adduxit. **Tercia**
fuit iocūditas mulierū: q̄ ipsa die re-
surrectionis uiderunt eū. Uidit namq;
illū Maria Magdalena i spē ortula-
ni: vt dicit Job. 20. Uiderūt illū secū-
postea et alie marie: quibus a monumē-
to redētib⁹ apparuit Iesus occur-
rens illis: et dicens. Auerte. Ille autē ac-
cesserūt et tenuerūt pedes eius: et ado-
rauerūt eum: vt patz Mar. B. vltio. g.
Quarta fuit iocūditas angeloꝝ
quibus accidētale gaudij accreuit pro-
glia xp̄i resurgētis. p̄ liberatōe p̄iuz
de lymbo. etiam et pro totius letitia
ecclesie militantis.

**De iocūditate quā hūit mat' Jesa-
xp̄i ex resurrectione eius: sicut multipli-
citer probat. Caplm. 3.**

Tercia iocūditas p̄ncipalis vi-
dit mat' mat'nal. Sup ceteros eteni-
p̄ sp̄o r̄suscitato letificatū ē
cor v̄ginis matris. Sibi namq; vt pie
credis p̄usq; ceteris benedictus filius
eius apparuit: q̄ probari pōt q̄drū-
pliciter. **Primo** ex testificatione. **Secūdo** ex
contrarij confutatione. **Tercio** ex cele-
bratione. **Quarto** ex cōueniēti rōe.
Primo probari potest ex testifica-
tione. Testat. n. hoc Ambro⁹ in li. de
v̄ginib⁹. v. Uidit Maria resurrectio-
nē dñi. Et p̄mo vidit et credidit. vidit
Maria magdalena: quīs ista dubita-
ret. **Secundo** probatur ex contra-
rii confutatione. Aiunt enim nōnulli

Christum virgini matri ideo non ap-
paruisse. q. nullus euangelistarum hoc
asserit. Sed ad hoc doct. dicit q. eua-
gelistarum officium fuit solūmodo re-
surrectionis testes inducere. matrem
autem ad testificandū pro filio indu-
cere eos non deceat. Si enī verba ex-
traneorum seminarū deliramenta vi-
sa sunt: quomodo non magis matres
pro filij amore crederēt delirare? Nō
scripserunt ergo euangeliste q. xpus
apparuerit virgini matri. sed pro cō-
stanti dereliquerunt illud. **Tertio**
probatū ex celebratione. Ad insinua-
dum namq. q. Christus resurgens a
mortuis appareret virgini matri san-
cta Romana ecclesia ipsa resurrectio-
nis die stationem celebrat apud san-
ctā Mariam maiorem: vbi tempore
magni Regi. dum ipse in die pasce
missam cantaret: et pax domini pronū-
tiaret: Angelus domini alta voce re-
spondit. Et cum spū tuo. Ob quod cū
ipsa die papa ibidem celebrat in huius
miraculi testimoniū: nil sibi cum dicit.
pax. etc. respondetur. **Quarto** pba-
tur ex conuenienti ratione. Rationa-
bile etenim fuit vt filius resurrectione
sua prius matrem letificaret: q. ampli-
us ceteris voluisse constat. Contem-
plari ergo deuote possumus q. sanctis-
sima illa virgo ipsa resurrectionis nocte
orōibus intēta filium suum: quē scilicet
chro clausū reliquit uidē ardētissime
cupiebat. Neq. enī ignara erat illum
die tertia a mortuis resurrecturū. Ob
quod vel corde vel ore dicere pote-
rat. O pater eterne ecce iam tempus
instat: vt filium tuum et meum a mor-
tuis reuocet. Suscita ergo illum: et

ad me mitte tāto merorū p sua passio-
ne contritam. O fili mi dulcissime. o
fili mi amantissime: quem vidi plagis
repletum. spinis coronatum. crudeli
morte extinctum. et in sepulchro repo-
situm: quando videbo te ex mortuis
triumphasse. Dixisti o fili mi: et toties
dixisti. Die tertia resurgam. Ecce iam
dies tertia imminet. Surge domine
in requiem tuam: et veni ut videā te
solatium anime mee. Et dum hec et si-
milia virgo gloriose rogaret. ecce cū
ingēti lumine: decora facie: aspectuq.
affabili apparuit ei filius. Salue ing-
ens mat: et de celo. misericordie regina.
Cesset amodo dolorosa suspitio: ama-
ra lamēta. et copiose lachryme. Ecce
ego ipse sum: qui in vtro tuo steti: quē
pepisti: quē pauisti lacte virgineo: quē
tenerrime educasti: quem tantopere
dilexisti: quem deniq. desleuisti trāsfi-
ra doloris gladio. Ego sum Iesus fi-
lius tuus: qui infernum expoliaui. In-
de patres eduxi: et eternitatis additū
deuicta morte reseraui. Gaude o ma-
ter venerāda: ga data est mihi omnis
potestas in celo et in terra: et in nomi-
ne meo flectetur omne genu. Tu vero
post me in regno celorum super om-
nes homines et angelos exaltaberis.
Non possz profecto mēs nostra inue-
stigare q. benigna fuerit uisitatio illa:
q. blanda et amabilia verba matris
et filij: q. gratiosi et iocundi vtriusq. i
alterum aspectus: q. etiam reuerētes
morigeratiq. reciprocī gestus: post q.
omnia decessit filius miē in letitia et
desiderijs simul remanēte. Letemur
q. et nos cum illa desiderātes uidē su-
um dilectum filium sedētē ad dexterā:

patris cū quo et s. s. uiuit et regnat p
eterna secula. Amen.

Teria scōa post diuicā resurrectionis
de tpalitate. qualitate. et necessitate
resurrectionis xpi. **Sermo. 72.**

Resurrexit dñs vere. Scribū
hec vba Luce ultimo. c. et in
euāgelio hodierno. Jocu-
dissima resurrectionis diu nri Jesu xpi
facia a fidelib. cūctis diligentissime pa-
riter et deuote ad mētē sūt reuocan-
qm p illa exurgē pot. cūctoz aius ad
spē future et immortalis vite. Idcirco
p ea q. dicit sūt i s. mone pcedēti: re-
stāt adhuc plura nō imerito aperie-
da. Ipse etenim xps mortis peccatiq.
destructor: multifaria resurrectionis
sue veritate patefacē voluit mundo:
vt sic nullus q. i eū credē nollz iexcusa-
bil reddēt. Et vt euāgelica lectio pñ-
tis die hz discipulis eūtib. i Emaus:
in spe pegrini se oñdit: quē i fractione
panis cognouerūt ex mortuis v̄ sur-
rexisse. Ut igit. de hac resurrectione gli-
osa clara hēat notitia. de ipsa i h. ser-
mone locuturi tria myteria pponem.
deklarāda.

Primū dī tpalitatis.

Secundum qualitatis.

Tertium veritatis.

Quare xps accelerauit resurrectō-
ne suā: nec illā distulit vsq. ad gūale
oium resurrectōez. **Caplm. i.**

Primū myteriu deklarādum
de resurrectione dī tpalita-
tis: in quo possu. s. dīstinguē
triplex tps. **Primū** dī tps accelera-
tū. **2°** tps retardatū. **3°** tps determina-
tū. **Primū** dī tps acceleratū. Acce-
lerauit. n. xps resurrectionē suā: nec il

lā distulit vsq. ad resurrectōem gūa-
lē rōablī. ppf tria. **Prima** rō fuit. ppf
corpis dignitatē. Cū. n. illud corpus
dignissimū foret ex eo q. erat deifica-
tū iuc dīnitati unitū: nō fuit decess ut
tā diu s. puluē iacet. Qd pñciaue-
rat ppba. d. Nō dabis sanctū tuū. i.
corp. i. dīficatū: q. i oī scitāt. deceptū
et cū dīnitati unitū videre corruptio-
nē. **2^a** rō fuit. ppf fidei firmitatē.
Si. n. nō surr. xilicet fides perijisset. nec
vex deū cū aliquis credidisset. sic p3 i
discipulis: de qb. nūc euāgelista loq. r.
Ipsi etenim in uia tristes et dolētes col-
loquebāt de his q. acciderāt. nō qua-
si credētes: vt Theophilus ait: sicut
stupētes i reb. cōncis. ppfca xps re-
phēdit eos: vt p3 i lia euāgelij. **3^a** rō
fuit ppf resurrectionis nīc exēplarita-
tē. Si. n. xps resurrexit. q. et nos spe-
rare possum. resurrectōez nīc. vnde
Pau. i. cor. ait. Si xps p dīc. f. q. resur-
rexit a mortuis: quo qdā in nobis di-
cunt q. resurrectio mortuoz nō ē. Et
Reg. in omel. 197. Exēplo dñs mon-
strauit qd pmlit in pmo: vt sicut illi
fideles resurrexisse cognoscūt. ita i se-
ipsis sūi mūdi pma resurrectōis spera-
rēt. Et idē itez ait. Nō plusq. tridua
anā mortē eē voluit: ne si illo resur-
rectio differret in nobis oīo desparet.
Sed circa hoc dubitare otingit: vt
xps pms fuerit resurgētū. Et q. sic
vī eo q. apoc. i. uocaf. p. mogenit. mor-
tuoz. et i. cor. 15. apls ait. Xps resurre-
xit a mortuis pmitte dormientū: vbi
glo. q. pus tpe et dignitate. Contrariū
tamē vī: q. i vesi. tēto p. Helyam et
Helyseū aliqui resuscitati legunt. Si-
militer et xps an. passionem suam tres il
d d

mortuos suscitauit. In sup Matb. 27
dicit q inter cetera miracula i passione xpi
uisa monumeta apta sut: et multa cor
pora factoz qui dormierant surrexe
runt. q no vr q xps fuerit pm ad re
surgedu. Rndet Tho. 3. pte. q. 53. q
resurrectio e reparatio a morte i vi
ta. Duplicit aut aliqs eripit a morte.
vno mo in actu. s. vt viue incipiat qli
tercuq et post moiet. Alio mo vt ali
quis libere no solu a morte. s. et a ne
cessitate. et qd plus est a possibilitate
moriendi: et hec e va et pfecta resurre
ctio: cui respectu pma dicit ipsecta. Lo
quedo q de resurrectione pfecta xps e
pm resurgens: q ipse resurgedo pri
mo puenit ad vita penit imortale. s3
illd Ro. 6. Xps resurrexit ex mortuis:
ia n mortis. mors illi n diabolus. S3 resur
rectioe ipsecta qda alij surrexerunt ante
xpm ad pmostradu qm in qda signo
resurrectioe ipsi. De illis aut de qb
dicit Matb. varie loquit doct. Nam
Diero sup Matb. scire vr q surre
xerunt an xps itez morturi. In smone
vo de assumptoe vginis h sb dubio de
reliqt. Remigi vo ait idubitat credē
debe vt qui resurgete dno a mortu
is surrexerunt. ascēdēte illo ad celos
pit et ipsi ascēderūt. Et h sustineri pos
set opinado q resurrexerit an xps ite
rū mortifi. tū magi osouū est pietati q
i surrexerit p xps: n itez mortuari: tū
q mortis e pena peccati. et ipsi erat ab
oi peccato vltimate purgati: tū q cor
pib eoz vnite fuerūt aie glificate. Ex
qua vnione s3 Aug. i epla ad Diocolo
rū efficiūt corpa ipassibilia et gliosa.
Resurrectio at illoz ponit ab euāge
lista an resurrectione xpi p quada ati

cipatōem. ppta ipse ait. Et exētes
de monumeti p resurrectione. i. xpi
fm Nico. de lira: uenerūt i facta ciui
tate et apparuerūt multi. **¶** 2° tps
notatu i resurrectione xpi dicit retarda
tū. Licet n surrexit an resurrectionem
gūale. nō tū statim vt mortu e resurre
xit: s. distulit vsq i die tertiū: et h rōa
bilis ppter tria. **¶** 1° ppter significatio
nē. vt. s. ex h significaret q lux sue mō
tis curauit nraz duplicē mortē. et iō
vna die itegra: et duab noctib iacuit
i sepulchro: vt p die itelligat lux sue
morti. p duas noctes nra duplex mort
hac rōe assignat glo. sup illd Luc. ul
tio. Oportuit xpm pati. **¶** 2° rō fu
it ppter restauradoz pfiguratoz. quā
tagit Petr. **¶** 3° Rauen. o. Tres dies vo
luit xps eē sue sepelire: q i celo sūt restau
ratur: q i tra reparatur: que apud ise
ros redēptur. **¶** 4° rō fuit ppter pbato
nē. vt. s. pbar vitatē mortu ei: vt sic
clari elucefēt vitas resurrectionis. **¶** 5°
tps anōtadu de resurrectione xpi dicit
determinatū. Surrexit. n. die tertia qd
pdixerat Matb. 12. Sicut igit Jonas
fuit in vētre cetibi trib dieb: et trib
noctib. sic erit filius hois i corde tere. i.
sepulchro s3 glo. trib dieb et trib no
ctibus. Nōndū tū fm Aug. li. 4. de
tri. q hoc itelligit p sinodoche: vt p
ma dies accipiat s3 pte sui postrema
2^a dies fm se tota et itegra. 3^a fm pte
sui pma. et sic erūt tres dies: et q3 ho
rū diez suā noctē hūit pcedēte. Lunc
n. s3 Beda mutat e ordo: et cursus
diez: ac noctiū. Antea. n. dies pcede
bat et noctes sequebat. p passionē at
hic ordo mutat e: ita q noctes pcede
dūt: et dies sequūtur: et hoc mysterio

gruit: qm hō pmo de die grē cecidit
in noctē culpe. post passionē aut xpi et
resurrectione de noctē culpe redit ad
diē grē. De hora vero resurrectionis
varie loquit doct. Nā quidā vidēt
dicē q surrexit media nocte. qdā vo
q surrexit in auroza. Rō aut hui⁹ di
uerfitatis e p eo q cōsiderat diuersi
mode in illa dilatoe ogruētiā quātū
ad numerz horaz. Nā alij incipiūt tps
cōputare ab hora. 6^a: qua crucifix⁹ est
et tenebre facte sūt sup uniuersā terrā
et isti ptedūt tps vsq ad mediā noctē
inter diē sabbati et diē dñici. et sic cō
putat. 26. horas: q tūc erat egnodiū
vcrnale qm xps dñs passus e. Alij in
ceperūt cōputare a sero in quo posit⁹
fuit i sepulchro: et ptedūt tps vsq ad
diluculū diei dñice. et tā isti q illi tan
de cōsiderat cōgruētiā tāte dilatiois
30. n. dñs distulit p 26. horas: vt in b
significet liberatio et victoria pfecta.
Jile. n. numer⁹ est ex senario nūero i se
ducto: q quidē numer⁹ e numer⁹ perfe
ctus s3 arismetbici. Est et alia cōueni
entia. q. i. 26. hois sūt due noctes: et
vnus dies: ita q salua e ibi pportio
simplicis ad duplū ut significet sicut
pdictū e q xps vna simplici sua vetu
tate abtulit duas nras vetustates.
Licet g vt ait Boñ. di. 22. tertij li. p
dicte opiniones videat differre. tū cō
ueniūt i assignado tps ogruētiā: et
posset dici q in hora tibi nō cōtradi
cūt. q dupl⁹ dicit res fieri. aut qm sit fm
ueritate: aut qm inotescit. et illi q ho
ra mediā noctis assignat resurrectionis
tps determinat qm pmo fuit. q vo ma
ne assignat tps determinat qm inotuit
Uel certe resurrectio fuit iter horam

mediē noctis: et mane dñice: et q medi
um denotat ab extremis. iō aliqui di
cūt fuisse in mediā nocte. aliqui vo in
mane.

¶ Xps resurrexit inuisibilē. vāciter
et feliciter. **¶** Caplm. 2.

¶ Scūdū mysteriū declaraduz
de resurrectione xpi dicit qliat.
in quo sciēdū e q xps resur
gere voluit a mortuis eū triplici qli
tate et cōditōe. Surrexit. n. pmo in
uisibilē. **¶** 2° veracit⁹. **¶** 3° felicis. **¶** 4°
mo surrexit inuisibilē: q nullus mor
taliū eū vidit resurgētē. Ad qd itelli
gēdū querūt doct. vtz resurrectio xpi
in suo actu debuit oibus manifestari.
Et quibudā vr q sic. p q si publico
peccato debet publica pnia fm illud
i. thi. 5. Peccatē corā oib⁹ argue: ita
merito publico debet pmiū publicum
sed claritas resurrectionis e pmiū hūili
tatis passionis: vt Aug⁹ dicit sup Jo.
Eū g passio xpi oibus fuerit manife
stata eo publice patiete: vr q glia re
surrectionis ipsi debuit oibus manife
stari. **¶** 2° arguit: q discipuli viderunt
xpm actu ascēdētē in celo: iuxta illud
act. i. Vidētibus illis dicit: uat⁹ est. g a si
mili debuerūt ipsū vidē actu a mortu
is resurgētē. **¶** 3° arguit q illi quibus
fuit manifestata resurrectio xpi testel
fuerūt resurrectionis: qd testimoniū fe
rebāt publice predicado: qd nō cōue
nit mulierib⁹. g vr q incōueniēt pmo
illis q ceteris fuerit manifestata. Rū
det Tho. 3. pte. q. 55. q eoz que cō
gnoscutur: quedā eo gnoscut⁹ coi lege
nāe. quedā vo ex spali munere grē: si
cut ea q dñit⁹ reuelat: quoz vt Dio⁹
dicit i li. cele. hierar. Hec e lex dñit⁹

stituta: vt adeo imediate superioribus
ruelet. quib' mediatis deferatur
ad inferiores. sicut p' i' ordinatōe cele
stiu spūm. Ea vō que p'tinet ad futu
rā gl'am coēm hoium cognitōez exce
dūt fm illud Isai. 64. Oculis nō vi
dit deus absq' te que p'parasti expe
ctatibus te. Jō h' ab hoie nō cogno
scūt nisi diuinit' reuelata. q' g' r'ps re
surgēs nō resurrexit ad vitā morta
lē s' imortalē et gl'osa. iō resurrectio
illi' debuit ordinate p'us āgelis. deide
p' āgelos hoib' reuelari. Un' Hilarius
sup Mat h. dicit q' iō angelus p'us re
surrectōis ē inder: ut quodā famula
tu p'ne volūtati. resurrectio nuntia
ref: et vt d' act. io. Dedit eū manife
stū fieri nō oī populo: s' testib' p'eo
dinatis a deo. Ad p'mū g' arg' dō.
q' passio xpi peracta ē i' corpore ad
huc hūte nām passibile: q' cōi lege no
ta ē oib'. et iō passio xpi oī populo im
mediate manifestari potuit. Ipsa autē
resurrectio simplr supnālis et miracu
losa fuit. Ad 2° arg' dō q' ascēsiō
xpi q'tū ad t'minū a quo nō trāscēde
bat hoīuz coēm notitiā: sed solum ad
terminū ad quē. Et iō discipuli potue
rūt vidē ascēsiōne xpi quātū ad t'mi
nū a quo. i. fm q' eleuabat a fra. nō at
viderūt ipsū q'tū ad terminū ad quē:
q' nō viderūt quō recipere in celo. s'
resurrectio xpi trāscēdebat coēm no
titiā: et quātū ad t'minū a quo. fm q'
aīa redijt ab inferis: et corp' de sepul
chro clauso exiuit. et quātū ad termi
nū ad quē: fm q' ē adept' vitā gl'osa.
Et iō nō debuit fieri resurrectio sic q'
ab hoie videret. Ad 3° vō arg' dō
q' mulieri nō p'mittit' docē in ecclesia

publice: s' hū p'mittit' aliquos domesti
ca admonitōe instruere. Appuit g' r'ps
p'mo Marie Magdalene vt sicut mu
lier p'ma fuit nūcia mortis: ita eēt nū
cia vite. Ex quo Cirill' ait. femia que
quodāmo fuit mortis mitra: venerā
de resurrectōis mysteriū p'ma p'cipit
et nūciat. Adeptū ē g' femineū genus
ignominie absolutōem et maledictio
nis repudiū. Sicut ēt p' h' oīdit q' q'
tū ad statū gl'e p'tinet nullū dextrinē
tū patiet' sep' femine'. Oīdit et r'ps
q' iā nō venerat vocare iustos s' pec
catores. et q' peccatores et meretrices
ad p'nias redeūtes p'cedēt in regno ce
loz. Superest adhuc et alia ratō q're
mulierib' p'us apparuit: eo q' ipse xps
ardētissime amauerūt itū ut ab eius
sepulchro discipulis recedētib' nō re
cederēt: et p'cipue ipsa feruentissima
Magdalena: que stabat ad monumē
tū fouis ploras: vt d' Jo. zo. q' a xpo
sibi apparēte interrogata. mulier quid
plorās? p'p'tinās q' ortulan' eēt r'nde
bat. Tulerūt dīm meum: et nescio vbi
posuerūt eū. Dne si tu sustulisti eū di
cito mihi vbi posuisti eū: et ego eū tol
lā. O ardēs amor Marie magdalene
Colloquebat magistro suo de seipso
cū tāta affectione. q're xps b'ndict' eaz
nominādo Mariā se cognoscēdū illi
dedit atq' voluit p'usq' discipulis sibi
apparere. Surrexit xps ueraciter
q' vez corpus habuit. Contra qd' aliq'
arguit. Primo q' vez corp' nō pōt ei
se cū alio corpore i' eodē loco: sic erat
corp' xpi nā itrauit ad discipulos ia
nuis clausa: vt d' Jo. zo. q' verū
corpus nō euaneicit ab' ipcū ituetiū
nisi forte corrupat. s' cōp' xpi euauit

ab oculis discipuloz cū ituetiū. vt d'
Luc. ultio. q' cuiuslibz vī corpis ē
determinata figura. s' corp' xpi appa
ruit discipulis i' alia effigie: vt p' Mar
ci ult. g' ut q' r'ps p' resurrectōez nō
hūit vez corp' hūanū. Ad p'mū ar
gūdz Tho. q' corp' xpi p' resurrectōez
nō ex miraculo: s' ex d'itōe gl'e sic q'
dā dicit clausis ianuis ad discipulos
itrauit sil' cū alio corpore i' eodē loco exi
stēs. Uel dō q' nō ex nā corpis: s' po
tius ex v'tute diuinitatis v'itue illud
corpus ad discipulos: s' vez eēt ianu
is clausis itrauit. Un' Aug' sup Jo. d.
Molli corpis vbi d'initas erat clau
sa hostia nō obstitērūt. Ille quippe nō
eis apti. itrare potuit: q' nascere vgi
nitas m'is iuiolata p'misit. Ad 2°
ar' dicit Tho. q' q'cūq' h'z corp' gl'ifi
catū i' p'tate sua h'z videri q'n vult: et nō
videri q'n nō vlt. h' t'n r'ps hūit nō so
lū ex d'itōe corporis gl'iosi: s' et i' v'tu
te d'initati. sue. euauit g' ab oculis di
scipuloz: nō q' corrupet aut resoluēt
i' aliqua iuisibilia. s' q' sua volūtate de
sijt ab eis videri. vel eo p'nt: vt eo ab
scēdēte p' dōte agilitati. Et si adhuc
q'ret' cur p' resurrectōem nō ouersaba
tur cū discipulis sicut aī d'ntine. r'ndet
Tho. q' circa refectōez xpi duo erāt
discipulis declarāda. s' ipsa v'itas re
surrectōis: et gl'ia resurgētis. Ad v'i
tatē autē resurrectōis manifestādam:
sufficit q' eis pluries apparuit: vt dice
tur in tertio mysterio. Ad gl'ia autē re
surrectōis manifestāda noluit d'ntine
ouersari cū eis: sicut p'us fecerat. ne vi
deret eis ad talē vitā resurrexisse: q'le
p'us hūerat. Ad 3° dō. q' appuit di
scipulis sicut voluit sine suā mutatiōe:

q' sicut erat in p'tate eius. Ex quibus
cludim' q' vez corp' hūit et veracit'
resurrexit. Surrexit xps felicit': q' i
resurrectōe corp' hūit gl'iosū: qd' ap
paret triplici rōe. P'io quidē q' re
surrectio xpi fuit exēplar et cānie re
surrectōis. S'cī at i' resurrectōe hē
būt corpora gl'iosa: vt d'c' apls. i. cor.
.is. Un' cū ea sit potior cāto: et exēplar
exēplato. multo magi corp' xpi gl'iosū
fuit cū resurrexit. 2° h' apparz q' per
hūilitatē passionis meruit gl'iaz resur
rectōis. 3° q' aīa xpi a p'n' sue d'ceptō
nis fuit gl'iosa p' fruitōem et v'isionem
d'initati. Est autē dispēlatōe factū vt
ab aīa gl'ia nō r'ndāret i' corp'. ad h'
q' mysteriū n're redēptōis sua passio
ne ipleret: et iō p'acto h' mysterio aīa
xpi itati i' corp' i' resurrectōe reasum
ptū suā gl'am deriuauit: et ita scū est
illd' corp' gl'iosū: de quo Phil. 3. Apl's
dicit. Reformabit corp' hūilitati. n're
cōfiguratū corpi claritatis sue. Sed
nōnulli obijciūt p'p' cicatrices quas i'
corpore p' resurrectōem retinuit: que
ad quādā corruptōem p'tiē vidētur
Ad qd' r'ndet Tho. q' cicatrices ille
crāt in corpore xpi p' resurrectōem nō
ad corruptionē et deformitatē: s' ad
dignitatē et decorē: vt Aug' dicit. 22.
li. de ci. dei. q're autē cū cicatricib' re
surrexit p'les a dōct. assignat' ratōes.
Prima rō ē p'p' gl'am xpi. Un' Beda
sup Luc. No ingt ex ipotētia curandi
cicatrices seruauit: s' ut i' p'petuū victo
rie sue circūferat triumphū. 2^a rō fu
it ad cōfirmādā fidē circa r'urrectōez
3^a rō vt p'ri p' nobis supplicas qua
le gen' mortis p' hoīz p'tulerit sep. oī
dat. 4^a ratio vt illas in iudicio ad
d d 3

visione reproborum demonstrat. Unde Aug⁹ in li. de sym. ait. Inimici. vulnera demonstratur⁹ sua: ut dicens eos vitas dicat. Ecce homines que crucifixi videte vulnera que infirmitas: agnoscit. latus que pupugit. qui pro vos: et pro vos aptus est: nec intrare voluistis.

Quod sufficiens Christus declaravit resurrectionem suam verbo nuncio. et arg⁹. Cap⁹. 3.

Uertium mysterium declaratum de resurrectione Christi de vitate. voluit namque deum saluator

non vitate resurrectionis sue declarare sufficiens: quod fecit tripliciter. Primo verbo.

Nuncio. **A**rgumento. **P**rimo declaravit Christus vitate resurrectionis sue verbo

quod. scilicet in passione pronuntiavit illa. Unde Mat⁹. 17. post transfigurationem suam dixit.

Nemini dixerit. visionem hanc: donec a mortuis filii hominis resurgat. Et Mat⁹.

.20. postquam dixit quod filii hominis erat crucifigendus: ibididit et tertia die resurgens.

Et Mat⁹. 26. passione sua iam de primo imminente dixit. Postquam resurrexero procedam vos in galileam.

Declaravit vitate resurrectionis sue nuncio. quod. scilicet ipso uolente angelus dixit mulieribus. Surrexit: non est hic. Mar⁹. vlt. et Mat⁹. 28.

Idem declaravit argumento. vnde act⁹. i. Prebuit seipsum viuum in argumentum multum pro passione sua.

Non dum tamen ut inquit Theophylactus. 3. parte. quod arg⁹ de duplici. Uno modo quod ratio rei dubie facies fide. Alio modo aliquod sensibile signum: quod videtur ad aliam vitam manifestatorem.

Primo modo Christus non prebuit discipulis resurrectionem: quod talis prebatio argumentum a prebatio ex aliquibus principibus: que si non essent nota discipulis: nihil pro ea eis manifestaret: quod ex ignoti. non potest aliqd fieri notum. Si autem essent eis notum

non transiret ad fidem humanam. et ideo non essent efficacia ad fidem resurrectionis astruendam: quod ratio humana excedit. Op⁹. n. principia ex eodem genere assumunt deus. in posterio. Si autem accipiat arg⁹ 2° modo: sic Christus resurrectionem suam deus argumet. declarasse in quantum per quedam signa evidetissima de se resurrectionem ostendit. Ostendit autem illa propter duo. Primum quod non erat coram eis disposita ad hoc quod deus facili fide resurrectionis acciperet. Unde dixit eis Luc⁹. vl. O stulti et tardi corde ad credendum.

Et Marci vlt. Expobranit crudelitatem illorum. 2° ut per hanc signa eis omnia essent testimonium illorum redderet. Ipsa autem arg⁹ vel signa omnia si supra ostendit veram et gloriosam resurrectionem. quod sua fuerit resurrectio ostendit Christus ex parte corporis: et ex parte anime.

Primo ex parte corporis: circa quod tria ostendit. Primum quod esset verum et solidum non fatanicum vel rariu aer. per hoc quod palpabile prebuit. vnde ipse dixit Luc⁹. vlt. Palpate et videte: quod spiritus carne et ossa non habet: sicut me videtis. hanc ostendit quod esset corpus humanum ostendendo eis veram effigiem: quam oculis intueret. Ostendit quod esset idem corpus numero ostendendo vulnerum cicatrices: ob quod dixit Luc⁹. vlt. Uide te manus meas: et pedes meos: quod ego ipse sum.

Ostendit vitate resurrectionis ex parte anime iterato corpori vnite: et hoc per opera triplicis vite. Primum quod deus per opera nutritie. in hoc quod cum discipulis manducauit et bibit: ut legitur Luc⁹. vlt. Et si videtis quod angeli in assumptis corporibus comedunt et biberunt: ut per hanc. de angelis quos Abrahā suscepit hospitio: et tunc ex hoc non cluditur quod angeli habeant veram corpora naturalia sibi vnita. quod nec per hoc quod Christus comedere possit argui quod haberet suam veram

corpus iteque anime vniti. Adde Theophylactus. quod est alia ratio de angelis. alia de Christo. Nam angeli apparentes non asserunt se homines esse: sicut asseruit Christus se verum hominem esse. et aliter Christus manducauit: et aliter angeli. Nam quod corpora ab angelis assumpta: non erat corpora viva vel animata: non erat vera comestio: licet esset vera sibi nutritio: et nutritio in interiori parte corporis assumpti. Unde angelus dixit Theophylactus. io. Cum esse vobiscum videbar quidem manducare et bibere vobiscum: sed ego cibo immutabili utor. Sed quod corpus Christi vere fuit alatum: vera fuit eius comestio: quia ut Aug⁹ inquit. Non potest esse egestas edendi corporibus resurrectionis austeri: quare Christus vere manducauit potestate egestate. Iohannes Beda inquit. Manducauit pro resurrectione non quasi cibo indigeret: nec quasi nos in resurrectione quam expectamus ab eis egere significas: sed ut eo modo namque corporis resurrectionis astrueret. 2° ostendit vitate resurrectionis per opera vite scilicet hoc quod discipulis ad interrogata respondebat: et potest salutariter: in quod ostendebat se et videt et audire. 3° per opera vite intellectus: in hoc quod cum eo loquebatur. et de scripturis dissererebat. et ne quod decesset ad perfectionem manifestatois: ostendit se breui vitam namque per miracula: quod fecit in captura piscium. et ulterius per hoc quod eis videtur ascendit in celum. Hanc adhuc ostendit intras ianuis clausis prebuit se videri et non videri. Unde Greg⁹ in omel. Palpanda carne vnus prebuit: quam clausis ianuis introdurit: ut et per resurrectionem ostendit corpus suum eiusdem nature: et alteri generis. Ipse itaque redemptor mundi quod tot argumentis vitate sue resurrectionis: ut tactum est confirmavit. voluit tamen de illa certiores

nos reddere cum ad se attraxit omnes populos: omnesque nationes fallorum: omnesque estu penitus extincto. Quo namque nisi viveret deus? et homo sedens in gloria patris credidissent in eum: non solum populares et rudes: veteres et docti philosophi: et potentissimi reges et principes.

Ove efficacissimum signum ad credendum in Christum resurrectionis: que adorant ut dixit tot milia milium eorum quod credunt et sperant in illum. Ipse igitur est in cuius sermone erat scriptum. Dic est rex regum: et dominus dominatum. Apoc⁹. 19. Ipse est cui data est omnis potestas in celo et in terra: quod surrexit vere regnatur cum patre et spiritu sancto in eternum.

Seria tertia pro vnicam resurrectionis de resurrectione omnium generalium in iudicium contra illos: quod veritas ipso situlibus.

Sermo. 73.

Videte manus meas et pedes meos: quod ego ipse sum. verba sunt redemptori. nri Luc⁹. 24. c. et in euangelio hodie. Cum audimus a mortuis suscitatum dominum Iesum Christum: spiritus nri saluare debemus ad futura omnium resurrectionem. Quam autem plerisque incredulis et curiosis impossibile videtur: ac nullo pacto visibile quod rursus anime suis corporibus reuertitur: sicque omnes homines tamen resurgunt. Idcirco in prebuit sermone de generali resurrectione aliqua discutiam: quoniam hanc saluator non resurgens idem numero prebuit in seipso: sic per in vobis allegat. et themate: in quod ad generale resurrectionem alius reuocates tria mysteria declarabimus.

Primum de vitate.

Secundum generalitatis.

Tertium qualitatis.

Veritas resurrectionis generalis prebatur per auctoritates. rationes. et exempla.

Cap⁹. i.

d d 4

Primū mysteriū de resurrectōe generali d. clarādū dī veritatis: quo ponit talis conclusio: q. numero electōz completo oēs aīe reuivēt corpozib⁹ suis: ⁊ resurgēt hoīes illi idē fm nām qui p̄s fuerūt. Probat̄ aut̄ hoc tripliciter. **P**rimo auctoritate. **R**ōe. **E**xemplo. **P**rimo auctoritate. Scribit̄. n. Job .19. Scio. n. q. redēptor meus vivit: ⁊ i. n. d. d. t. f. f. ⁊ rur. c. pel. m. ⁊ in .c. m. .u. f. m. que u. f. e. i. ⁊ n. a. ⁊ o. m. c. f. p. pter que verba Hiero⁹ dicit de Job. ad Paulinū. Ut de ceteris fileam resurrectōe corpoz sic p̄bat: vt nullus de ea vel manifestius vel clarius scriperit. Et Ez. 27. de ait. Ecce ego itromittā in vos sp̄m: ⁊ vivetis: ⁊ dabo sup vos nervos: ⁊ succrescēt faciā super vos carnē: ⁊ supertēdā i uobis cutem: ⁊ dabo vobis sp̄m: ⁊ vivetis: ⁊ scietis q. ego dñs. Et Jsa. 26. dicit. Uivēt mortui: infectiq. v̄ri resurgēt. Et Danie. 12. Multi de his qui dormiūt i terre pulvere cuigilabunt: alij in vitā eternā: alij i obprobrium: vt videāt semper. Et Sopho. 3. Expecta me in die resurrectōis. Et Joñ. 2. Subleuabit de co rumpitiōe vitam meā. Et psal. 128. Tu cognouisti sessiōnē meam: ⁊ resurrectōem meā. Et. 2. Machabe. 7. Rex mūdi defūctos nos p suis legibus in eterne vite resurrectiōe suscitabit. Et. i. cor. 15. Oēs qdē resurgēt. Et ibidem. Stella differt a stella in claritate: sic erit. ⁊ resurrectiō mōtuoz. Et. i. thesal. 4. Nolum⁹ vos ignorare de dōmiētib⁹. vt nō. c. f. ⁊. c. g. f. n. h. Si. n. c. q. Jhesus. m. e. ⁊. r. i. ⁊. v. e. qui. v. p. Jhesus ad. cū. eo. ⁊. Luc

.14. Retribuetur tibi in resurrectiōe iustoz. Et Jo. 5. Procedet qui. b. i. in resurrectōem vite: qui vo m. c. i. r. iudicij. Et Math. 22. In resurrectiōe neq. nubēt neq. nubēt. Et ne infra di ca⁹ in vtroq. simbolo resurrectiō mortuoz decāatur. De qua et̄ in. c. i. de su. tri. ⁊. fi. ca. Innocēt⁹ certius ait sic. Oēs cum suis p̄p̄is resurgēt corpozibus: que nūc gēnt̄ vt recipiant fm opera sua: siue bona fuerint: siue mala illi cū diabolo penā p̄petuā. ⁊ isti carz xpo gliaz sepiternā. **E**t extra hāc veritatē arguūt nōnulli multiplici. **P**rimo ifirmāt testimoniū scripturaz asserētes q. quicqd in eis dī de resurrectiōe est spūalif itelligēdū: lz et̄ corpa liter loqui videāt. sic cū dicim⁹ multa de deo cōporalia: qui ico: po: e: que p metaphozā aliqd spūale designant 2⁹ arguūt: q. i. cor. 15. dī. Caro ⁊ sanguis regnū dei nō possidebūt. Tertio arguūt: q. dicit Auicēna. 2. metha. qd̄ annihilatū ē nō reducit: s. forme corporū humanoz ad vltimū annihilāf: q. nihil de eis remanet: nisi mā p̄ma. g. ille forme eedē numero nūq. reuertetur. Quarto arguūt: q. n̄ contingit vt aliqñ hoīes carnib⁹ vel car humanis: ⁊ solā tali nutrimento nutriāf. Caro g. eadē in pl. bus hoīb⁹ reperit. Nō ē aut̄ possibile q. in plibus resurgat: nec alr v̄ v̄lis resurrectiō ⁊ itēgra: si vniciq. n̄ restitueret qd̄ habuit. v̄ g. impossibile q. hoīuz resurrectiō sit futura. Ad p̄mū argumētū r̄ndet Tho. in. 4. sūme contra gētiles. v. d. q. Philct⁹ qdā ⁊ hi mēus tenuerūt spūalr itelligēda dūtazat v̄ba scripturaz de resurrectōe q̄s apls. 2. Ibi. 2. reprobat. v. Philct⁹

tas ⁊ Dimen⁹ exciderāt a vitate. v. resurrectōe ia cē factā. Cōtra eoz igif opionē ē euāgelicus tex. Jo. 5. vbi de vtraq. resurrectōe spūali. ⁊ cōporali exp̄sse dñs ē locut⁹. Ait. n. ame amē dico vobis q. venit. h. ⁊ nunc ē. q. m. au. u. fi. dei: ⁊ qui au. ni. Qd̄ ad resurrectōem spūale alaz p̄tinere videtur: que iā tūc fieri incipiebat: cū aliqui p fidē xpo adherēbāt. Sed postmodū corporale resurrectōe exp̄mur. v. Uenit hora in q. o. g. in. m. sunt. au. uo. fi. dei. Manifestū ē aut̄ q. in monument. nō sūt aīe: s. corpa. g. p̄dicat̄ b resurrectō corpoz. Ad. 2. arg. oīc. Boñ. i. 4. di. 43. q. apls loquit̄ ibi de carne ⁊ sanguine quātū ad resurrectōem. nō quātū ad sbam: vt intelligat̄ q. q. carnalif vīuūt regnū dei possidere nō poterūt ⁊ sumif ibi caro. p. homine p. synodo. chen. Ad tertiu argumētū r̄ndet Ric. in. 4. di. 43. q. Auicēna loquit̄ de potestate nāe q. ē limitata ⁊ finita. v̄tus autē diuina cū sit infinita pōt idē corpus in numero reformare: ⁊ anime sue vīre. Ad quartū argumētū respondet Tho. in. 4. sūme cōtra gētiles. 181. q. non est necessariuz q. quicqd fuit in hoīe mālif resurgat i eo. Et itēz si aliquid deest suppletur per potētā dei. Ad hoc g. q. resurgat hō idē numero nō requiritur q. quicquid fuit materialiter in eo fm totū tēpus vite sue resuratur: s. tm̄ quātū sufficit ad cōplementū debite quantitatis: ⁊ precipue illd̄ r̄assūmūdū ut qd̄ p̄fectū fuit sb̄ forma ⁊ spe humanitatis sb̄sistēs. Caro g. comēta resurgat i eo i quo p̄s fuit aīa rōalis p̄fecta. i. l̄cōdo vero si nō solū carnibus humanis p̄tus est: sed ⁊

alijs cibis poterit resumere tantū de alio qd̄ ei materialif aduenit: qd̄ est necessariū ad debitā quātitatē corporis r̄itaurādā. Si vero solū humanis carnib⁹ sit p̄tus: ifget i eo qd̄ a ḡian tib⁹ traxit: ⁊ qd̄ defuit suppli. b̄s oīpo tēna creatoris. q. ⁊ si parētes ex solis hūanis carnibus p̄tus fuerāt: vt sic ⁊ eoz semē: qd̄ ē supflūū alimēti ex carnibus alienis generatum sit. Resurgz qdē semē i eo qui natus est ex semine loco eius cui⁹ carnes comēte sūt sup plebif aliūde. h. n. i. resurrectōe serua bif: qd̄ si aliqd̄ materialif fuit in plibus hoīb⁹: resurgat in eo: ad cui⁹ perfectionē magis p̄tinebat. Unde: si fuit i vno vt radicale semē i quo ē generatus. in alio vero sicut supplementum superueniēs resurgat in eo qui est generatus ex hoc sicut ex semine. Si vō in vno fuerit vt pertinet ad p̄fectōnē indiuidui: in alio ut deputatuz ad perfectionem speciei. resurgat in eo ad quē p̄tinebat fm p̄fectiōnē indiuidui vñ semē resurgat in gēto: ⁊ nō i generāte. Et coīta Adē resurgat i Eua: nō in Adā in quo fuit: sic vt in nāe p̄ncipio. Si aut̄ fm eūdē p̄fectōis modū fuit in vtroq. resurgat in eo in quo p̄mitus fuit: que oīa sicut virtute illius cui nihil ē ip̄ssibile: Dic Aug⁹ li. 22. de ci. dei. c. 20. ait. Abit vt ad resuscitāda corpora viteq. reddēda nō possit oīpotētia creatoris oīa reuocare: que vis bestie v̄l ignis at̄tūpit: vel in poluere: cinerēue collapsū: vel i humore solutū: i auras ⁊ exalātū. Ab sit ut sin⁹ ullus secretūq. nascē ita recipiat aliqd̄ sb̄tractū sc̄ib⁹ nris: vt oīuz creatoris aut cognitionem lateat: aut

refugiat p̄tate. h̄ ille **7°** p̄bat vital
 ḡnalis resurrectōis rōe: que triplex est
 se p̄tate. **1°** p̄ma d̄ reparatōis. **2°** Se-
 cūda p̄fectōis. **3°** cōpletionis. **1°** **7°**
 ma rō oīdēs futurā corpoz resurrectō-
 nōe d̄ reparatōis. Ut n. dicit Ansel.
 in li. cur deus h̄o. Si h̄o nō peccasset
 p̄d̄q̄ moiref. s̄ cū aīa simul 7 corpore
 ad beatā gl̄iaz assumēf. ḡ si x̄ps p̄f̄tē
 reparauit h̄oīz lapsū debuit illuz ad
 talē statū reducē: i quo sil aīa 7 cor-
 pus gl̄ificaref. Cū autē h̄ nō fiat i p̄tē
 q̄ omnes moimur. ḡ aut oēs resurge-
 mus p̄ morte: aut humani generis re-
 paratio fuit minus sufficiens: quod ē
 falsum. Idcirco saluator noster volu-
 it a mortuis resurgere: vt victū ē i
 cedētibus quaten^o 7 nos de resurre-
 ctione nostra spes h̄eam^o idubitataz.
 Unde 7 Pau. 1. cor. 15. ait. Si autē x̄ps
 p̄dicat q̄ resurrexit a mortuis: quo q̄
 dam dicunt i nobis q̄ resurrectio mor-
 tuoz non est. Si autē resurrectō mor-
 tuozum non est: neq̄ Christus resur-
 rexit. **2°** rō d̄ perfectionis. vt n. in-
 quit Ric. resurrectio corpoz facit ad
 perfectionē vniversū. Est n. triplex sb̄-
 stātia. s̄ pure corporalis: 7 pure sp̄ual
 7 corporali: 7 sp̄uali cōposita. Si aīe ḡ
 a corpozib^o separate nūq̄ corpozibus
 itēz vniref: sequeretur q̄ in hac parte
 vniversū perpetuo sua perfectione ca-
 reret. Preterea anima nata est vt sit
 p̄ substantiē cōpositē 7 corporali: 7
 spiritali natura. pars autē h̄t de cō-
 muni lege ip̄f̄ctū esse extra totū. In-
 cōueniēs autē ē vt tā nobilis sb̄stantia
 p̄petuo careat naturali p̄fectiōe sui
 esse. Insuper cū aīa sit corpoz forma: 7
 forma naturalē inclinatioem h̄eat ad

materia: aīa ex cōsequēti nālē inclina-
 tionē h̄z ad p̄ficiēdū humanū corpus
 7 regēdū: s̄ nulla naturalis inclinatio
 ē frustra. q̄ vt d̄ in. 3° de anima: na-
 tura nihil facit frustra. Et in. i. de celo
 7 mūdo. Natura nō facit aliquid fa-
 ctū vacuum. 7 si hoc est verum de na-
 tura naturata: multo fortius de natu-
 ra naturate: h̄ est de institutoze create
 nase: q̄ ip̄z n̄ nāl̄ nec de necessitate: s̄
 libera voluntate instituit. frustra at
 vana eēt in aīa sepata p̄dicta icliatio
 si nūq̄ eēt h̄uano corpi iterum vnica.
3° Tertio rō d̄ cōpletōis. Nam vt ait
 Iudo: in p̄mo de summo bono. c. 29.
 Qui n̄tē tractauerūt q̄ p̄ficeref cō-
 pōze sil 7 aīo puniētur 7 corpe. Spe-
 dat ḡ ad cōpletā rōez punitōis iniq̄z
 7 manifestatōez diuine iustitiē: vt mali
 cū suis p̄p̄s corpoz p̄petuo puniātur.
 Sic etiam requirit superabundānti-
 ma demētia 7 liberalitas summi dei:
 7 electi sui cum p̄p̄is corpoz eterna-
 lit̄ letētur 7 gaudeant. fuerunt namq̄
 corpa ipsa instr̄a 7 organa aīarum ad
 virturū opa exercenda. Ip̄i. n. sandi
 p̄ x̄pi amore carnē suā crucifixerūt cū
 vitis 7 cōcupiscētijs. Et vt ait Pau.
 heb. xi. Alij distēti sūt nō suscipientes
 redēptionē: vt meliorē inuenirēt res-
 redōem. Alij vō ludibria 7 v̄bera ex-
 perti: isup 7 vicula 7 carceres. Lapi-
 dati sūt. sedī sūt. tēptati sūt. i. occasiōe
 gladij mortui sūt. Circuierūt i mello-
 tis: 7 in pellibus capris egētes. an-
 gustiati. astut̄i: quibus dign^o nō erat
 mund^o. In solitudinibus errantes in
 montib^o 7 spelūcis 7 cavernis terre.
3° Tertio probat̄ exēplo veritatis re-
 surrectōis generalis. Et Aug. li. 22.

de ci. dei refert exēplū qd̄ Valerius
 recitat li. i. i. de miraculis. Et Ma-
 crobius li. i. de somnio Scipionis. Et
 Plato in li. de repub. Quidam p̄be-
 retres natione p̄aphilis miles officio
 cū vulneribus in p̄lio acceptis: vitā
 effudisse credēf. cū. iz. die iter ceteros
 vna pemptos iacēs tādē estz honora-
 dus igne sb̄ito seu recepta aīa seu re-
 tēta teq̄ publicū p̄fessus iudiciū hu-
 mano ḡni enūciauit. faciunt adhuc ad
 resurrectōez corpoz approbādā exē-
 pla corz q̄ surrexerūt p̄ solā v̄tate dei
 tā i veti q̄ i nouo testō. Scrib̄nāq̄
 .3. Re. 17. q̄ Helias precibus suis filiū
 vidue suscitauit: q̄ iā mortu^o erat: 7
 de ipso dicit Hiero^o in p̄logo in Jo-
 nam. Sanctum Jonam Hebrei affir-
 mat filiū fuisse mulieris vidue Sare-
 ptane: quē Helias p̄bba mortuū susci-
 tauit: mirē postea dicente ad eū. Nūc
 cognoui q̄ vir dei es tu: 7 verbū dei i
 ore tuo v̄ez est. Et. 4. Re. 4. c. habet
 q̄ Heliseus extitū filiū mulier. p̄cib^o
 suis ad vitā reuocauit. Luc. 6. 7. c.
 ponit resurrectio adolescenti. 7 Mat.
 .9. resurrectio filie archisynagogi. Et
 Jo. xi. resurrectio Lazari quattuor di-
 es i monumēto iā h̄ntis. Et ad. 20. c.
 narrat de Paulo qui dum predicaret
 apud Troadē: quidā adolescēs noīe
 Eutychnus super fenestrā cum merge-
 retur somno graui cecidit de .3° cena
 culo deorsum: 7 sublatu oblatu est
 mortuus. Ad quem cū descendisset
 Paulus: incubuisset q̄ super euz: ado-
 lescēs ille p̄tin^o vinēs 7 icolumis res-
 rexit: 7 vt breui^o p̄tē istā cōcludamus
 omīssis alijs in mediū ad ducemus me

morabile illud exēplū de. 7. dormien-
 tib^o. qd̄ Theodoro: 7 Rustin^o iūil scri-
 pserūt. In ciuitate ḡ Ephesi orti sunt
 .s. Maximian^o Male^o Martian^o Jo-
 hānes Seraphiō 7 Costatīn^o. Hi cū
 accusati essēt Decio. tūc Ephesi exīti
 q̄ xp̄iani essent: dato eis rescipiscendi
 spatio vsq̄ ad reditū Decij: q̄ puincia
 visitaturus erat dimittuntur. At illi
 interim patrimoniū suum i pauperes
 expēdentes: inito consilio in montem
 Celion fecerunt: 7 ibi esse secreti^o de-
 creuerunt. Qui ḡ latentibus sic: vnus
 corz. s. Malchus mutato hitu ne co-
 gnoscetur ad emēdū panes ciuitatē
 itrabat. Cum autem Decius rediisset
 7 eos ad sacrificandum perquiri iussit
 set: Malchus territus ad socios redi-
 it: qui sedentes 7 colloquentes i luctu
 7 lachrymis sicut deus voluit dormi-
 erūt. Mane autē factō cū innotuisset
 Decio illos in spelunca latē: iussit os
 spelunce lapidibus obstrui: vt ibi fa-
 me morerentur. Mortuo ḡ Decio p^o
 annos. 196. tpe Theodosii imperator.
 pullulauit heresis corz qui negabat re-
 surrectōem mortuoz. Unū tristatus
 Theodosi^o indutus cilicio per singu-
 los dies flebat. Qd̄ misericors deus
 videns: thesaurum sue pietatis apuit.
 misitq̄ in cor cuiusdā burgeis Ephe-
 si: vt in illo mōte edificaret stabulum
 pastoribus suis. Zemet̄ rijs ḡ spelun-
 cā aperitibus surrexerūt sancti. 7 pu-
 tabat se vna nocte tm̄ dormisse. Mal-
 ch^o vero ad vrbem descendere dispo-
 suit: vt panes emeret: 7 quid de ip̄s
 diceretur sentiret: 7 cūz deuenisset ad
 os spelunce videns lapides miratus
 est. Veniens at̄ ad portā vrbis iudi.

signū crucis superius depictū. Inspecit cū admiratione et timore p̄ vrbē Igeridī in qua neminē cognoscebat: audiebatq; hoies colloquētes de xp̄o sicq; stupefact⁹ et attonit⁹ accessit ad eos q; panes v̄debat. et cū argēteos p̄tulisset mirati v̄ditores dicebant ad iuicē. q; ille iuuenis atiquū thesaurū iuenisset. Malchus vero eos adinvicem loqui videns territus rogabat eos vt ipsū dimitterēt: et panes et pecuniā retinerēt. At illi tenētes eū dixerūt. Un̄ es tu qui thesauros impatorū inuenisti? Indica nobis et erimus socij teci: et celabim⁹ te. At ille quasi insan⁹ stabat. Illi vero clamare ceperunt. q; thesaurū absconditū iuenisset: adduxerūq; eū ad ep̄m ciuitatj nomine Mamerthinū: et ad p̄sulē noie antip̄em qui dū vidissent argenteos: interrogassetq; Malchū vbi illos reperisset: peidēs añ eos Malchus dixit. Pro deo dicite mihi vbi est Decius ipator: q; heri fuit i hac ciuitate. Ep̄s dixit. fili non est hodie in terra qui Decius impator: nomine. Hic fuit ante lōgū tempus. Malchus dixit. In hoc ego stupeo: et nemo mihi credit. Sed seqmini me: et ostendā vobis socios meos q; sunt in mōte Celion. et ipsis credite. Hoc enī scio q; a facie Decij Impatoris nos fugimus: et heri sero vidi q; ingressus est Decius hanc vrbem. si tñ h̄ ē ciuitas Ephesi. Tūc ep̄s dixit p̄suli. Visio ē: quā vult dñs ostēdere i iuue n̄sto. Derreperūt q; cū eo 7 populi plurima multitudo: et inuenerūt sicut Malchus dixerat. vidētesq; facies s̄ctorū gloriificauere dominum: nuntiaueruntq; rem tam grā

dem Imperatori qui morer Constatinopoli Ephesū veniēs iuit ad locū vbi sancti morabantur: amplexatusq; illos dicebat. Sic video vos tanqua si viderem dominum resuscitantē Lazarum. Tūc dixit sanctus Maximianus. Crede nobis q; propter te suscitauit nos deus. Vere enim resurreximus et viuimus: et sicut infans ē i ufo matris non sentiens lesionem et viuūt. sic fuimus viuētes iacentes et dormientes. et non sentientes. Ex his dictis. Solatus totus populus fuit xp̄iano: et cunctis vidētibus inclinantes capita sua in terrā sp̄m dño tradiderunt. Surgēs autē ipator cecidit super eos flens: et deosculans eos. Et cū iussisset fieri loculos aureos: in quib⁹ mitterent. in ipsa nocte apparuerunt imperatori. d. vt sicut hactenus in terra iacuerat: et de terra surreperat. ita eos dimittēt: donec illos deus iterū suscitaret. Iussit q; ipator locū illū in honore et memoriā eoz ornatis lapidibus decorari.

¶ An resurrectio erit ḡnalis respectu electoz. danatoz. et puuloz. Cap. 2. Scundū mysteriū de resurrectione generali declarādū d̄ generalitatē. in quo aperient dū ē an resurrectio erit general: et h̄ triplici respectu. Primo respectu electoz. Danatoz. et puuloz. Primo vidēdū ē si resurget electi. et h̄ ex p̄cedētib⁹ firmis h̄et q; sic. tñ nōnulli arguūt icōtrariū. Et p̄mo q; liberior ē aīa ad contemplandum deum a corpore exuta q; corpi diuicta: s; nihil d̄ fieri quo aīa electozum sint minus libere ad contemplādū deū. q; electoz

quāne itez corporibus non reuictur. Secūdo arguit. q; nō d̄ p̄cipare i p̄mio qd̄ p̄tat ipedimētū i merito. led corpus p̄tat ipedimētū aīe i merito: q; vt d̄ ad gal. caro cōcupiscit ad nerius sp̄m. q; nō d̄ p̄cipare cū aīa i p̄mio. p̄ciparet autē h̄ iterū aīe vniretur electe. 3° arguit. q; nō potest eē resurrectio: nisi a morte i vitā reparatio: s; nō oēs homines mouētur. q; nō oēs resurget. Dicit. n. in simbolo. q; xps v̄turus ē iudicare viuos et mortuos. q; aliqui iudicabūt qui nūq; moriētur. Et Diero ad Marcella ait. Quosdā in fine seculi adueniēte xp̄o nō esse mortuos. s; viuos: reptos in immortalitate rep̄te mutandos. Et Aug. li. 2. de baptisimo puuloz dicit. Quibusdā in fine largiet. vt mortem illā rep̄tina cōmutatione nō sentiat. Ad p̄mū argumētū r̄idet Ric. q; h̄ aīa vnita corpori tali quali h̄ mo nō sit ita libera ad cōtēplādū deū sic a corpore exuta. tñ hoc nō ē v̄t de corpore gloriificato: quale h̄bēt electi de resurrectione. Ad 2° dicēdū s̄m Ric. q; p̄ corpore n̄o duo sūt. s. nā. et hec nō p̄stat ipedimētū. et vitiositas que p̄tat ipedimētū merito. et iō in electis non resurget vitiositas corporis. s; natura. Ad 3° refert Ric. q; falsū ē dicē q; nō oēs hoies moriēt cū dicat Gen. 3. ad Adā. Puluis es. et in puluere reuertēris: que sn̄a cecidit sup oēs qui s; legē nature ab eo erāt descēsurū. Unde Pau. Ro. 5. d. Sicut per vnū hoīem p̄t̄m in hūc mūdū itrauit: et p̄ peccatū mors: ita i oēs hoies mors p̄transiit: in quo oēs peccauerūt. Et heb. 9. ait. Statutū ē oibus semel mori. q; re

dicēdū ē q; ad solū dū debitū originalis peccati oēs homines mouētur. In simbolo v̄o dicit q; xps iudicabit mortuos: qui iā mortui sūt: et viuos: qui. s. viuūt. in p̄nti licet sint mortui. Diero et p̄ tato dicit quosdā nō mortuos: q; post mortē quali statim resurget. Aug. autē dicit iuū cor. 2. li. 2. i tradationū. c. 23. Sc̄do vidēdū ē si resurget oēs adulti danati. Et h̄ p̄p̄ v̄bū p̄p̄. d. Nō resurget ip̄i i iudicio. Ad qd̄ r̄idet Ric. q; illud verbū itelligit vel de resurrectione spiritali in p̄senti iudicio misericordie. vt de resurrectione corporali gloriōsa: qd̄ p̄ ex verbis sequētib⁹ ubi subdit. Neq; peccatores in consilio iustoz. Tertio vidēdū est an resurget paruuli: qui cū solo originali decesserūt. Et q; buldā videtur q; nō: eo q; resurrectio erit p̄pter plenā retributiōem merito r̄i: s; paruuli tā purgati a peccato originali q; illi qui i peccato originali decesserunt: non meruerunt nec demeruerunt. q; nec illi nec isti resurget. Sed icōtrariū ē sn̄a oīū theologoz: Jō Ric. dicit q; paruuli qui cū originali decesserūt resurget. Ro ē: q; pro peccato originali obligat homo ad p̄nā v̄ni. p̄t̄m aut originale strahit illa aīa per sui vnionē cū infecta carne. et iō ueniēs ē ut aīe paruuloz carētā visionis dei p̄petuo patiātur suis corpore vnite: p̄ quoz stagionē icurrerūt obligationē ad penā. Ad rōem q; icōtrariū dicēdū q; quis i puulis nō sit actus merēdici vel demēdici: in illis tñ in quibus remissū est peccatū originale est radix merēdici. s. gratia gratū faciens: et in illis quib⁹ nō ē remissū est.

radix demerēdi. s. hitual' occupātia
7 iō resurgēt tā isti q̄ illi. Et quibus
omnib' cōcludi' resurrexerūt corporū
futurā ad oēs hoies se extēdere.

**Qualis mortui resurgēt. respectu
loci dispositōis 7 finis.** Caplm. 3.

Uertū mysteriū de resurre-
ctōe gñali dī qualitatis: in q̄
aperiēdū est qualis mortui
resurgēt: 7 hoc triplici respectu. **Primo**
respectu loci. **Secundo** respectu disposi-
tionis. **Tercio** respectu finis. **Primo** vi-
dēdū ē qualis mortui resurgēt respe-
ctu loci: in quibus. s. locis resurrexerūt
sūt. Et dicit Ric. q̄ si corpora mortuorū
sive illoz pulueres fuerint i monumē-
tis ibidē reformabūt 7 surgēt. Iuxta
illud Eccl. 37. Ecce ego aperia tumbo
vros: 7 educā vos de sepulchris ve-
stris popule meus. Et glo. super illud
Matth. 27. Monumenta apta sunt. 22.
d. monumenta apta sūt in typū resur-
rectōis future. Si autē corpora nō erūt
in monumētis resurgēt i illis locis: in
quib' tpe resurrexerūt erit pars prin-
cipalior corporis. Si autē illo tēpore
cōtingat alicui' corpori. partes esse in
plurib' locis: vtpote q̄ medietas cor-
dis esset i vno loco: 7 medietas i alio
7 sic de capite 7 alijs mēbris: tūc re-
frectō fiet i loco ubi deuolet. Si autē
i vno loco eēt cor totū: 7 i alio totū
caput: tūc quidā dicūt q̄ resurrexerūt
fiet in eo loco: vbi erit cor: q̄ ipm for-
mas p̄sē ceta mēbra: vt dicit Arj. in
13. de animalibus. Et sic dicit Auicenna
Cor ē p̄mū mēbrū i vita: 7 est p̄mū p̄n-
cipiū vna 7 neruoz: 7 ab ipso tā q̄
a p̄mō derivat p̄ totū corpus influen-
tia aīe. vitaliū motuū cātiva: q̄ ab ip

so ē p̄ma origo spūz qui sūt delatiui
influetie ipsi' aīe. Circa cor et alia mē-
bra cōgregat. sicut cōtra cētrū: 7 est
illud q̄ vltimo morit in hoie. **Alij**
dicūt q̄ hō i surget vbi tūc erit caput
q̄ vt hēf. ff. de reli. 7 sump. fun. l. Cū
in diuersis. Ibi est hois sepultura: vbi
est caput ei' sepultū. Ambro' et i glo.
sup illud psal. Uide humilitatē meā 7
eripe me: dicit q̄ caput totū corp' di-
rigit 7 sētib' iplet 7 ibi exp̄sse videt
attribuē sibi p̄matū iter oēs ptes to-
tius corpori. Quicquid autē de hoc sit:
relinquamus ipsi deo. cuius v̄tute: vt
dictum est resurrexerūt mortuoz fiet.
Secundo vidēdū ē qualis mortui re-
surgēt respectu dispositōis: 7 h' quā-
tū ad tria. **Primo** quātū ad etatem.
Secundo quātū ad q̄titatē. **Tercio** quātū ad de-
formitatē. **Primo** quātū ad etatē q̄ritur
Si oēs resurgēt i eadē etate. Et rīdēt
Ric. i. 4. di. 44. q̄ etas pōt accipi du-
pliciter. Uno mō pro toto tpe q̄ vixit
hō ab istāti sue formatōis usq̄ ad in-
stās sue reformatōis. 7 sic nō oēs in
eadē etate resurgēt. Alio mō p̄ sta-
tu corpori. 7 v̄tutē. q̄ ex anis i hūano
corpore reliq̄: s̄z quē modū accipiendū
etatē dicit q̄ Adā fuit fact' i etate uiri-
li. Et sic oēs i eadē etate resurgēt: q̄ oēs
resurgēt i statu corpori. 7 nālis v̄tutē.
quā hīsi erāt si tūc vixisset l' hūerūt q̄
tū vixerūt: que ē i tpe ad q̄d cōminat
mod' p̄ficiēdi: qui circū de lege cōi ē
illud tps quo xps mortu' ē. Prop̄ ea
glo. Eph. 4. quā mgi sen. iduc i ter.
dicit. Oēs in eadem etate resurgent:
in qua xps mortuus est: 7 resurrexit
cuiusq̄ etatis mortui fuerit. Et Au-
gu. 22. li. de ci. dei. c. 15. inquit. Quod

cōmōrauerit apls de mēsurā etati.
plenitudinis xpi. sic accipiam' dictum
vt nec vltra nec infra iuuenilē formā
resurgāt corpa mortuoz. s. i ea etate
ad quā xpm puenisse cognouim'. **Uero**
quātū ad quātitatē querūt doct. vtz
oēs resurgēt i eadē forma. Et rīdēt
Ric. q̄ nō: sed quilibz resurgēt i ea quā-
titate 7 mēsurā sine ita: q̄ vniciq̄
idiuiduo debebat i fmo mor' p̄ficiē-
di fm naturalē v̄tutē caloz extēden-
tis humidū 7 humidū suscipiēti. exten-
sionē. Si autē p̄ erroz nature vel per
nimitā supabūdātiā māsie eēt idēbit'
q̄titatē excessus: v̄l diminutio sive de-
fect' v̄tutē potētia supplebit v̄l rese-
cabit pur plene pōt Aug. li. 22. de ci.
dei. c. 15. **Secundo** quātū ad deformatatē q̄ritur
vtz corpora resurgētū resurgēt cum
deformatatib' suis. Et qdā arguūt q̄
sic. **Primo** q̄ cicatrices sunt deformati-
tates i corpore: corpus xpi resurrexit
cū cicatricibus: vt p̄ Job. 20. q̄ mltō
fort' resurgēt alia corpora cū suis de-
formatatib'. **Secundo** arguūt: q̄ Aug' dicit
22. de ci. dei. c. 17. q̄ mulieres in sexu
femineo resurgēt: sed femine' sexus est ex
defectu nāe 7 p̄ ei' itētoz: q̄ sic dicit
Arj. i. 16. de animalib'. scia ē vir occasio
nat' i. i. p̄fect' q̄ aliq' deformatas erit i
illis resurgētib'. **Secundo** rariū ē auctori-
tas Aug. i Ench. v. Resurgēt corpo-
ra s̄ctoꝝ sine vllō vitio seruata inte-
gritate nāe. Rīdēt q̄ doct. theo. q̄ si-
cut accipi pōt ex snia Aug. 22. de ci.
dei. c. 19. Oīs deformatas reducūt vel
ad illā q̄ ē ex pte color: v̄l ad illā q̄
ē ex pte figure: v̄l ad illā q̄ est ex pte
diminutōis p̄tū: v̄l ad illā que est ex
p̄te supabūdātie. Quocūq̄ mō accip.

atur deformatas nullo pacto erit i cor-
porib' electoz. Corpora autē dānatorū
resurgēt sine deformatate: q̄ ē ex pte
diminutōis p̄tū: q̄ ut apls dicit. i. cor.
15. Mortui resurgēt incorrupti. i. sine
diminutione. **Secundo** rariū ē. Sed vtrū resur-
gāt sine deformatatibus alijs dubiū
est. Et quidā dicunt q̄ deformatates
alie manebūt in eis ad maiorē confu-
sionem illoz. Alij vero dicunt q̄ resur-
gēt sine illis: q̄ in reparatōe corporis
resurgētis magis attēdet nature p̄fe-
ctio: q̄ cōditio: que p̄us fuit. Hoc tū
Aug' in ench. relinquit indeterminatū
d. q̄ nos fatigare non d̄z eoz incerta
bitudo vel pulchritudo: quoz erit cer-
ta 7 sempiterna damnatio. **Ad p̄mū**
q̄ argumētum rīdēt Aug' 22. de ci.
dei. c. 20. q̄ cicatrices in corpore xpi:
7 in corporib' martyꝝ: ut et t̄ctum ē
i fmo p̄cedēti nō erūt ad deformatata-
tē: s̄ ad dignitatē 7 decorē. Ad. 2.
argumētū notādum q̄ vt Aug' dicit
22. de ci. dei. c. 17. Aliqui voluerūt di-
cere q̄ omnes resurgēt i sexu virili: p̄-
pter v̄bū apli: qui ait Eph. 4. Donec
omnes occurrāmus i virum perfectū
Et sic Aug' exponit. Vir dicitur ibi nō
a sexu sed a virtute. nō corporis: s̄ mē-
tis: per quem modū mulier sancta uir
est. Et fm hoc dicit in psal. Beat' vir
qui nō abiit in cōsilio. 22. q̄d intelligi
etiā pōt de muliere. Dicēdū q̄ sicut
viri resurgēt in sexu virili: sic mulie-
res in femineo: quia hoc exigit natura
indiuidui: 7 congruit perfectioni spe-
ciei: 7 erit occasio laudandi sapientiaz
dei. Et ut ait Augustinus. vbi supra.
Mēbra feminea nō erūt accommodata
vesti vsu. sed nouo decori q̄ nō alliciat

aspicientis concupiscentia: q̄ nulla erit
 s̄ dei laudes sapia atq; clem̄tia. Quis
 igit̄ mulier genēs p̄ itentōem nāe p̄
 ticularis. ē tñ de itētoe nāe v̄lis: que
 vtrūq; sexū regit ad p̄fectōez huma
 ne sp̄ci: nec erit p̄ resurrectōez i illo se
 ru s̄fuso. q̄ sic dicit Auḡ nō erit ibi li
 bido. q̄ s̄fusiois cā ē. Nā p̄s̄ peccat
 s̄t nudi erāt: nō s̄fudebāt uir 7 se
 mia. Uū nec p̄ resurrectōem vestibus
 op̄erit. 7 vidēdū ē q̄r mortui re
 surgēt respectu finis. Et ad h̄ dicitur
 q̄ vt ex p̄cedētib; colligi p̄t: finis dā
 natoz erit: vt cū corpib; et̄nalr cruciē
 tur. finis aut̄ electoz erit: vt cū corpi
 bus ip̄perpetuū letēf 7 s̄solēf. S; dū
 biū i h̄ ois: vtz electoz beatitudo ma
 ior erit p̄ iudiciū q̄ an. Et r̄idet Ric.
 di. 49. q̄ maior erit extēsiue: eo q̄ mō
 nō h̄nt nisi beatitudinē aie. tūc aut̄ erūt
 beati: 7 in aia 7 in corpore. Beatitudo
 et̄ cuiusl; aie erit maior extēsiue: ga
 nūc gaudet de bono p̄po. tūc aut̄ gau
 debit 7 de suo: 7 de corpis bono. Ali
 qui tñ dicūt q̄ nō erit maior itēsiue.
 Sed c̄tra eos est auctoritas mḡi. v.
 in textu. Peracto iudicio apliore gl̄ia
 sue claritatis de mōstrabit electi. non
 q̄ aia sit receptura maiorē gl̄ie h̄itum
 sed q̄ au gebit p̄fectio sue nālis v̄tu
 tis. Q̄to aut̄ p̄fectior ē nālis aie v̄t
 tātō cū eq̄li adiutorio sup̄nāli deū cla
 ri videt. q̄ aut̄ p̄fectior futura sit per
 corpis resūptōez nāl aie v̄t. Ric. p̄
 bat sic. Q̄to res h; p̄fectiorē essendi
 modū: tāto p̄fecti p̄t h̄re sue v̄tutis
 opatio. S; aia beata p̄ sui corpis re
 sūptionē h̄bit p̄fectiorē essēdi modū
 q̄ mō: q̄ ois ps h; p̄fectiorē modum
 essēdi i toto q̄ sepata. iō h̄bit p̄fē

ctiorē nāle v̄tutē q̄ mō. Preterea nā
 recta nō appetit nālr h̄re aliqd quo
 hito nō fieret p̄fectior s; modū cēndi
 nec fm̄ virtutē: s; si cuiusl; aie beate ē
 nā recta: 7 quilibz nāliter appetit re
 sūptionē corpis p̄p̄ij. q̄ p̄ illam resū
 ptionē quilibet fiet p̄fectior fm̄ esse
 di modū: vel fm̄ v̄tutem. P̄fectiorē
 q̄ habebunt aie essendi modū 7 v̄tu
 tē post reasūptionē corpōrū q̄ ante:
 7 per cōsequēs maiorē beatitudinē.
 Q̄ autē aia in corpore cōruptibili im
 p̄fectiorē h̄eat suā operationē nāle
 q̄ separata: hoc ē per accidēs. i. rōne
 cōruptibilitatis corpōris. Quia vt
 dicit̄ sapie. 9. Corp̄ q̄ cōruptif ag
 grauat animā. Sed vt dicit̄ Auḡ. 12.
 super Gen. versus finē. Cū aia h̄ cor
 pus iā nō aiāle: sed per futurā cōmu
 tationē sp̄uale receperit: p̄fectū h̄
 bit nature sue modū obediēs 7 impe
 rans viuificata: 7 viuificans tam iessa
 bili facilitate: vt sit ei gl̄orie quod fuit
 sarcine. Erit itaq; in illa generali re
 surrectōe sup̄admirāda letitia 7 iocū
 ditas amicōz dei: qui ex affectu expe
 rientur q̄ fructuosum est p̄pter xp̄m
 quoscūq; s̄bire labores. Ecouerso v̄o
 damnati miseri ex pene acarbitate co
 gnoscēt quāta ē stultitia: quāta dem̄
 tia negligē aiāz: 7 fouē corp̄: cōtēnē
 celū: 7 q̄rē mūdū: resistē deo 7 seruire
 diabolo. Sollicite igit̄ p̄uidēdū ē: ut
 ab ip̄s ip̄s separati p̄ bona opera
 7 verā penitētiā anumerari naleam;
 āgelicis choris: ordimib; s̄ctozuz;
 collaudātes 7 b̄ndicētes deū p̄ imo
 talia seculoz secula. Amen.

finis quadragesimalis

He libz est arripz fr̄s h̄rolomeri amillaz post ei;
 obitu p̄mer romieon si fr̄a h̄ fr̄m m̄noz h̄tagu

p̄dicere. rā. 7 r̄by. q̄. n. r. Sup̄nar s̄ctō b̄m leges mḡ dā p̄afello. p̄nd aliq̄s d̄m r̄ad
 q̄ h̄ p̄afid̄ fam̄. d̄. de v̄tutē b̄m v̄tū. v̄tū n̄e.
 b̄ta maria. p̄posuit se gl̄oriam d̄i bonū d̄m̄ r̄m̄ p̄uoz d̄. s; ip̄nd v̄ond nō op̄f̄it
 oze. s; d̄m̄ r̄ d̄m̄ d̄m̄ r̄m̄ p̄posuit se gl̄oriam d̄m̄ n̄ d̄m̄ ali r̄onelarar. s̄m̄ r̄es
 q̄ d̄m̄ r̄m̄ s̄m̄ d̄m̄ r̄m̄ p̄posuit se gl̄oriam d̄m̄ n̄ d̄m̄ ali r̄onelarar. s; d̄m̄ r̄m̄ p̄uoz
 7 v̄tū obediēs. p̄o h̄a v̄o s̄m̄ r̄m̄ q̄ r̄o d̄e r̄e r̄e p̄a. s̄t r̄o v̄o r̄e r̄e p̄a. s; d̄m̄ r̄m̄ p̄uoz
 er v̄tū obediēs p̄m̄ r̄m̄.

Semana 16 1977

17

ABRIL

San Aniceto
DOMINGO

	L	M	M	J	V	S	D
A B R I L					1	2	3
	4	5	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	15	16	17
	18	19	20	21	22	23	24
	25	26	27	28	29	30	
M A Y O	2	3	4	5	6	7	8
	9	10	11	12	13	14	15
	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29
	30	31					

(escribir a)

(telefonar a)

(visitas)

CIRACCIOLA - Sermons, quadragesimales.

Finis quadragesimales;

GW 6072 | 1,215

268 fol. (inc.)

I-260

Inmadurado con 1.196 sermons de Adulter

I-113 - 296 folios
1215 - (complete)

Dejad el cuidado al tiempo, que es gran males-
tro de dar, y hallar remedio a los casos mas
desesperados.
Cervantes.

A b r i l 18

Incipit tabula predicationum de aduentu xpi Magistri Roberti ordinis minorum
 in nonnullis alijs predicatōibus in hoc libro p̄tenti.

1 ^o fructus	Jesus ab Adam cognitus. carta.	Prima	5
2 ^o fructus	Jesus desideratus. c.		7
3 ^o fructus	Jesus a p̄phetis est cognitus. c.		10
4 ^o fructus	Jesu maria mater dicit. c.		12
5 ^o fructus	Jesu matris virginitas. c.		15
6 ^o fructus	Jesus annuntiatus. c.		17
7 ^o fructus	Jesus utero claudis. c.		20
8 ^o fructus	Jesus est filius dei. c.		22
9 ^o fructus	Jesus xpus magnificatus. c.		24
10 ^o fructus	Jesus homo p̄fici. c.		26
11 ^o fructus	Jesus in mundum mittit. c.		28
12 ^o fructus	Jesus venisse visus est. c.		31
13 ^o fructus	Jesus fide cognoscit. c.		33
14 ^o fructus	Jesus est imitandus. c.		36
15 ^o fructus	Jesum Jobes predicat. c.		39
16 ^o fructus	Jesus satisfactor. c.		42
17 ^o fructus	Jesus defectus substinens. c.		43
18 ^o fructus	Jesus rectus moribus. c.		45
19 ^o fructus	Jesus caput p̄ponit. c.		48
20 ^o fructus	Jesus est sciens omnia. c.		50
21 ^o fructus	Jesus potent operans. c.		51
22 ^o fructus	Jesum Johannes clamitat. c.		54
23 ^o fructus	Jesus letant nascit. c.		56
24 ^o fructus	Jesum Stephanus videns lapidat. c.		58
25 ^o fructus	Jesus Johannem diligit. c.		62
26 ^o fructus	Innocentes p̄ xpo occidunt. c.		65
27 ^o fructus	Jesus sacerdotes approbat cum virtute. c.		67
28 ^o fructus	Jesus est circumcisus. c.		69
	Jesum adorant Reges. c.		72
	Vigilia natiuitatis dñi. Sermo de sancto Joseph. c.		82
	Sermo de b̄titudine. c. 74. Sermo p̄m ^o de diua caritate. c.		82
	Sermo 2 ^o de diua caritate. c. 87. Sermo 3 ^o de diua caritate. c.		89
	Sermo 4 ^o de diua caritate. c. 92. Sermo 5 ^o de diua caritate. c.		94
	Sermo 6 ^o de diua caritate. c. 97. Sermo 7 ^o de diua caritate. c.		100
	Sermo p̄m ^o de immortalitate aic. in quo tractat de vita in cōl. c.		104
	Sermo 2 ^o de vita hoīs ante suam beatitudinem. c.		105
	Sermo 3 ^o iterum de probatōne immortalitatis anime. c.		108
	Tractatus de conceptione v̄ginis Marie. Auth. Dominico B. Baro. c.		112

Incipit tabula predicationum de aduentu xpi

Roberti de licio ordine minorum
 in theologia pitissimi: ubi dei i hac
 etate oratoris eloquentissimi: p̄di-
 catōes a p̄ma dñica de aduentu quo-
 tidie inclusive vsq; ad quartā: et de
 festiuitatibus a natiuitate dñi vsq;
 ad epiphaniā: cū nonnull alijs suis
 p̄dicatōib; feliciter incipiūt. Prima
 dñica de aduentu et lapsu hominis
 et cognitōne Ade: qua cognouit
 xps; et incarnanduz p salute gene-
 ris humani: que alit haberi nō po-
 terat nisi xps incarnaret.

Primus fructus Ihs ab Adā co-
 gnitus.

Dixit dies aut
 appropinquauit.
 Verba sunt docto-
 ris gentium ad Ro.
 12. c. et in epla bodi-
 erma. Nihil vni-
 cuiq; tā inueniens et pōt ad seipm
 incitandū ad dilectōem sūmi dei: q̄
 frequens cogitatō suoz bñficiōz q̄
 ex munere libertatis sue p̄cedē vo-
 luit rōali creature. Int̄ que illud
 vñū p̄fecto stupēdū ac memoria eē
 dignū cēleo: q̄ seipm vestire forma
 mortalitat̄ n̄re voluit: stupēdū q̄
 pe est i carne visibili apparuisse cū
 p redēptiōe et salute hominū q̄pro-
 pter statuit scā m̄ ecclesia hoc tpe
 aduentus b̄i mysticū colendissima
 et exotissima celebrare: vt fideles
 cuncti vigilēs fiant ne q̄ppiam ve-
 lint: cōsiderent: ament p̄ter dilectuz
 Ihs oīum saluatoz. Ob q̄b in se
 quētib; sermonib; equū eē arbitra

tus suz aliqd dicere et aduentu dñi
 n̄ri ihu xpi in carnez. bodierna v̄o
 die mētez r̄uocabo ad incarnatōis
 natiuitatē quā intelligem; sub vna
 tñ p̄pōne q̄ est. Ihs ab Adam co-
 gnit; In ip̄o. n. p̄c generi humani
 imitiuz cepit oīuz p̄ditio. Quor p̄
 cessit: et tñ p xps; inuenta est salus et
 sibi et oib; electis: q̄ cines eē debent
 in celesti hierusalē: q̄b Paul; decla-
 rat: cū dicit. dies aut. s. lumē gratie
 et gaudiū resurrectōis appropinq̄-
 nit: ad q̄b meli; intelligēdūz in p̄e
 senti tres p̄ctōes erūt reuelandē.
 Prima dicit vitat.
 2ª dicit qualitatis.
 3^a dicit remissibilitat.

Capitū p̄mū qualr vez est q̄ v̄us
 nō p̄didit hoīem in his penalib; et
 mis̄is: quas videm; s; p̄pter p̄ctū
 i illas cecidit sic erigēt vna iustiā
Prima p̄ctō d̄ veritatis in
 q̄ philofophātū quozidā
 ipugnandus ē error: int̄ q̄s
 et si pleriq; varia dixerūt: vt de mū-
 di eternitate: vt Ari. vel de infinita-
 te vt anasarc; et Democrit; q̄ put
 Valeri; p̄mēorat et cupiditate glie
 infinitos mundos fore dixerūt: vel
 de mūdi nouitate: vt q̄b alij: et fuere
 tñ nonnulli q̄ p̄fessi sunt ex tpe a deo
 mūdi factū fuisse: hoīes v̄o iniq; p̄
 p̄ctū cecidisse: s; eos a p̄ncipio ge-
 neratōis fuisse eiusdem p̄ditōis e;
 sunt hoc tpe calamitatis et luctus:
 q̄b si verū esset facillime sequerēt
 ob nullā culpā n̄cūm erat ex p̄te
 hoīs icarnari filiū dei. Dicit ḡ oēs
 doctores catholici humanā naturā
 a z

16

ABRIL

San Toribio

SABADO

Semana 16 1977

	L	M	M	J	V	S	D
A B R I L	4	5	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	15	16	17
	18	19	20	21	22	23	24
	25	26	27	28	29	30	
M A Y O	2	3	4	5	6	7	8
	9	10	11	12	13	14	15
	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29
	30	31					

(escribir a)

(telefonar a)

(visitas)

GW 6047 | 1.196

Serrano, De Arce, et al.

I-260 102 + 78 (c. ms.)

Dom. Bollanes de
Conceptiva BMV

No aparecatis nunca mas sabio ni mas prudente que aquellos con quienes habitis.
Lord Chesterfield.

A b r ! 1 7

lapsas ab illo statu i q fuit ab opifi
cessu dicitur: qd pbr qdruplici rōe
p rōne dementie.

2° rōne sapientie.

3° rōne diuine iusticie.

4° rōne diuine pdecencie.

Prima rō dicit diuine dementie
nā nihil pcedere dz a sūma demē
tia r bonitate: qd nō sit magl incli
nable ad iusticiā r vitatē qd ad ma
litiā: r magl ppinquū ad bonū qd
ad malū. s; sensus r cogitatōes ho
minū pni sē ad malū ab adolescē
put scribit gen. 8. c. r nōf. iz. q. i. c.
Sis etas. q in illa corruptōne in q
nō fuit humana nā a sūma bonita
te. pducta insup nihil pcedit a sūma
bonitate o: gnū maledictiōe: s; mul
te sunt in nobis passiones maledi
ctōe dignē: sicut p3 in Job. 3. c. r in
legē maledicebant steriles mulie
res. Nō apparet itaq humanā na
turā i b statu fuisse pditā s; i alio a
quo cecidit p peccatū. 2^a ratio di
cit sapientie. vbiunq. n. est sūma
sapientia ibi est sūma pulchritudo:
sicut Augl. exponit in li. x. trini. sed
a summa pulchritudine nihil pce
dit fedum aut turpe: nihil qd rōalē
offendit intellectum. Sed in boie
rōe vtente s; defect^o nāles: r qbus
nālīe erubescit: r multa. r testabilia
p rōes. q talia nō fuerūt pdita i bu
mana nā. relinquē q est lapsa.
3^a rō dicit diuine iusticie: nāz nul
lus affligit^o pena nisi pcedat elpa
s; passio inuolūtaria in rōnali crea
tura ē pena: q nullo mō talis passio
fuisse in boie anq pcecessisset cul
pa. 4^a rō dicit diuine pdecencie:

dic. n. Anf. in p libro. Eur cōna bō
c. 9. Deo aut nequa qd extimat cō
uenire vt creaturaz quā fecit iustā
ad beatitudinem sine peccato mise
rā esse cogat. boiem aut inuitā mo
ri misēz est. si q rē exigit mortē ab
boie sub statu quo ē: q est sub elpa.

S; ptra has rōes arguit pbi p
fle. De pposituz ex pns est dissolu
bile. dicit. n. Auic. Contraria sp appe
tunt ire in regiones diuersas s; cor
pus Ade in statu pme pditōis fuit
ppositū ex ptrarijs: q p nāz fuit dis
solubile r corruptibile: s; tale ē mō
corpus humanū: q p corruptibilita
tē nō pbat status nē lapsē. Itēz oē
ptrariuz ē diuisibile. corpus Ade i
pma pditōe erat ptrariū: q erat di
uisibile. 2° arguunt q corpus illud
erat sensificatū: q erat sensitīuū co
lozīs: qz sic dicit Augl. color est sen
sus diuisionis impatiēs. nō q sensus
coloris r pene pbat statum nature
lapsē. 3° arguunt: qā dicit Augl.
sup gen. ad lram Adam nō mādu
cauit r pmo eo q crederet eē xū
s; ne suas delicias pstristaret. s; vxo
res: sicut Salomon adorauit idola
3. Reg. xi. ne pstristaret vxores suas
Ex his p3 q Eua erat tristabilis i
statu pme pditōis: s; tristitia ē pas
sio affligens atam: relinquit^o q q
status pme pditōis est status passi
bilitatis aie r corporis. 4° arguunt
qz sicut dicit Jo. Damascen^o. cōce
dit deus iustos incidere in calami
tates ppter multas cās: vna est vt
ea q in ipō iusto latet vtutem alijs
manifestā faciat: vt Job pmo libro
Alia ē vt nō et recta pscia excitat

p supbia: vt in Paulo. 2. ad cor. 12.
c. Alia ppter eruditionez alioz vt
aliū cruciant: vt in Hazaro. luce. 16
Alia ppter gloriā rē nō ppter ppiū
aut parentum pctū: vt in ceco a na
tinitate. Jo. 9. Alia ppter zeluz alte
rius vt in martyrib^o ad hebreos. 9.
Ergo nō ē in cōueniēs et si bō nō
peccasset bē penalitates: que cum
ordinaret ad maiorē gliaz ad mai^o
meriti r ad maiorē coronā. Meruz
bec oia frivola sunt si pscideremus
illud qd Augl. r scō victore dicit
i libro de sacramētis. vbi distinguit
tres status humane nē. Prim^o est
nē a deo pdite. 2° est nē lapsē. 3° est
nē beate. In pmo statu habuit bō
ptatem peccare r posse non peccare
r in eodez statu habuit posse mozi
r posse nō mozi: sicut posse peccare
r posse nō peccare: qm in b statu nō
est peccandi r moziendi nēccitas: r
b fuit pma humani corpis immorta
litas. In 2° statu habuit posse mozi
r nō posse non mozi: sicut posse pec
care r non posse non peccare: qm
i hoc statu est peccandi r moziendi
nēccitas. In 3° vō statu habebit
posse non mozi r non posse mozi:
sicut r posse non peccare r non pos
se peccare: qm ad hunc statum pti
net moziendi r peccandi ipossibili
tas. Ad pmutz q obm dicendum ē
fm Augl. pstatuz: q homo an pctū
nā mortalis r passibilis fuit: que tñ
ex bificio creatōis pcedente r pro
prio studio subsequēte facē potuis
set: vt nō moreret. adeo q in Adā
erat possibilitas ad dissolutionez r
corruptōez tñ ai po^a euitādi pēz r

sectū. In statu vō moderno ē possi
bilitas cum necessitate ineuitabili
bec idē. Dic Augl. in libro de qoni
bus noui r veteris testi. Deus in
quit boiez fecit q qd diu non pecca
ret immortalitate vigeret: vt ipē sibi
auctoz esset aut ad vitā aut ad mor
tez. Et idē de baptismo puuloz ait.
Sicbat ordo iusticie vt sic aia vō
suo ita corp^o ei obediret. Et itēz. iz
li. de cini. xi. c. 3. dicit. Satenduz est
qdem pmos boies ita fuisse institu
tos vt si non peccassent nullum ge
nus mortis expirent. S; eodē pri
mos peccatores a deo fuisse mltatos
vt ē qd ex ipoz stirpe exortum
ē eadem pena teneret obnoxuz.
Ad. n. aliud ex eis qd qd ipi fuerat
nascēt. Per magnitudinē qpe cul
pe ipi^o nām dānatio mutauit i pe
nis: vt qd penalit^o pcessit i peccanti
bus boibus pms nālī sequeret^o i
nascētib^o ceteri. B ille. Et idē i hypo
nostico. Uide mortē nō a deo aucto
re: s; errore vite venisse boibus in
paradiso deliciarum postis. Idē p
firmat auctas sacre scripture. Uti
sap. i. c. d. r. r. mortē nō fecit s; imp
manib^o r vbis accerserūt illā. Et
i. z. c. gen. clara ē sentētia pminā
rei. Quacūqz die comederis ex eo
morte morieris. i. mozi obligat^o cris
l ad mortē icurtes p Augl. sup gen.
ad lraz. Et idē. i. 4. li. de cini. xi. c.
26. Uiebat itaq bō i paradiso sic
volebat: qd diu b volebat qd r ius
ferat: bon^o viuēbat frues deo: ex q
bo^o bon^o erat: viuēbat sine vlla ege
state: ita sp viuē in ptate bās. Lib^o
aderat ne esuriret: potus ne situr et

lignum vite ne illa senectus dissolue-
ret: nihil corruptiois in corpore nullus
molestias ullis ei sensibus igerebat
nullus intrinsecus morbus: nullus ictus
metuebat extrinsecus: summa in carne
sanitas erat: in animo tranquillitas. hec
ille. Neque habebat impassibilitatem glorie
quod scilicet Scotus illa impassibilitas glorie
peruat actum et potentiam patiens: sed
tamen actum et non potentiam. hec magister
di. 20. scilicet li. Neque insuper credere de
bemus in eo statu impassibiles boves
omnino fuisse: quod ut scimus. declaratur
prima parte. q. 97. duplex est passio una
comiter dicta per quacumque imutaciones
et si pertineat ad perfectiorem non dicitur
sic intelligi et sentire de pati. quod si igitur
secundo in statu innocentie passibilis erat
homo et per animam et per corpus. 2^a est passio
proprie dicitur: et sic pati de quod a sua natura
si dispendio remouetur. Passio. non est effectus
illatus actiois: ut inquit Gilbertus
prophetarum: in rebus autem naturalibus quia agunt
et patiuntur ad imitacionem quorum unum re-
monet alterum a sua naturali dispendio: et
de hac passio dicitur Dan. q. passio est
motus propter naturam hoc modo in statu ino-
centie homo impassibilis fuit: quod ut im-
possibile: tamen ostendere possumus ex mul-
tis scripturarum exemplis quod dispendio et est
speciali privilegio si impassibilitatem donum
diuinitus accepit. Quid nam fuit illud
stupendum prodigium de tribus pueris in
ardentes fornacem missis quos tamen flamma
necesse non abussit: sed mens est accessa
nimis: nec in minimo lesa plaudebat
deum in medio flammarum positi. Dan. 3.
c. Quid de Jona dicemus: quod in ventre
ceti diebus tribus et noctibus habitauit
tandem post triduum illesus exiit. Jo-

ne. 2. c. Quid de moyse q. 40. diebus
et 40. noctibus habitauit in monte sibi
cibo: ut legem domini mereret accipere: ut
Exo. 24. c. Quid de Iob. cuiusdam. qui
in dolio seruatis olei missus nocte
metus nullum nec sensit: et venientem for-
tissimum bibens quo duo anni ipsum bi-
bentes intercepti fuerant sine refectio-
ne est inuentus. His et alijs tanta veteris
quod noui testi ducimur ut credamus
non esse impossibile ut de natura instituta
in scripturis narrat. Fuit ergo primus
homo creatus in statu impassibilitatis
sicut visum est prius: qui per pec-
catum se et omnes mortales fecit et mor-
ti subiugauit. His visis et declaratis
creatur in caput primum humani generis
primum: ipseque lamentabilis dicat. O filij
generis humani. o mortales cuncti
passibiles miseri ignorantes pleni lu-
ctu: calamitatum: laborum: angustiarum:
amaritudinis: infirmitatum: mole-
stiarum: curis: perturbacionibus: varijs sedi-
tationibus: et erubescencia. Quid nos me-
cum ad tot mala ducunt. Quid nos
expiramus in hac vita crumosa pre-
gemimus et suspiria. vnde tot incommoda
venerunt nobis. Deus benigne.
creator admirabilis talia non pro-
pterea nobiscum nisi me peccatorem
cum omni posterioritate mea iusticia tua
punire voluisses. hec me. Ego sum
ille peccator magnus: ego sum ille diuini
maiestatis contemptor. ego qui tanta
ruinam super omnes induxi generaciones
mundi. Erat a deo mire conditus: sapia-
niam in illustratus: collocatus in para-
diso deliciarum: omnium animalium piscium
et volatiliu liber absque omni seruitute:
ad vitam contemplandam habitans et idone-

ad precandam filios benedictos. Et
ego quod terra mea deserui: et paradiso
eiecer sum in hanc vallam lacrymarum
ut cum sudore vescer panem meo etc.
Ego et omnes qui a me descensuri sunt.
Quibus omnibus sicut et mihi clausa est
porta celi: et non possumus aliquid merito
nostro videre faciem filij dei. Cecidit
ergo dignitas nostra: et natura bene instituta
corrupta est non tamen penaliter sed cul-
paliter: quod omnes indubitanter cre-
dere tenentur de necessitate salutis.

Sapientia 2^a de qualitate peccati primo
rati pariter et principale peccati hominis
est quod lapsus fuit in omnibus sed alia pec-
cata percurrerint.

Secunda de qualitate
Hanc solet quorundam animus
non sine ratione mirari quod fuit
illud primo parenti peccati: ob quod
tamen scilicet crudeliter de hominum generi
puniri: et quo quatuor opinionibus in
uenerunt a doctoribus sacre theologie
assignate et tenentur. Et
Prima est quod fuit superbia.
2^a est quod fuit auaritia
3^a est quod fuit gula.
4^a est quod fuit inobedientia.
Prima opinio que est quod fuit superbia
firmatur ecclesiastici. 10. c. In initio omnis
peccati est superbia. Et iterum ecclesiasti-
ci. 25. c. Mulier in initio peccati. et mu-
lier peccauit peccati superbie. Item
Aug. in li. de virginitate. Diabolus
inquit in celo voluit esse sicut deus
cadens autem persuasit homini similitudinem
sue voluntatis. Item Aug. ad co-
rosum. Hanc ad suasionem spiritus
obediens peccatum contempsit. et idem super

gen. In fuit menti. Adde amor quidem
proprie potestatis: et quedam de se superbia
presumptio.

2^a opinio probatur primo per textum gen. 3.
Eritis sicut deus etc. hoc primo cecidit
in mentem mulieris. scilicet appetere simi-
tudinem scilicet plusquam oportet: quod
est peccatum auaritie secundum Gregorium. ergo
illud fuit peccatum auaritie.

3^a opinio confirmatur: quod ut dicit textus.
in gen. 3. c. vidit igitur mulier quod bonum
esset lignum ad vescendum et pulchrum
oculis etc. 27. di. in. c. scribitur. Deus
gula regnante boves a paradiso ex-
pulsit. Et Hieronymus contra Iovinianum.
Sollicite prouidetur: ut quod saturati
tas a paradiso expulsi exierint reducat

4^a opinio habet ex eo quod dicit
Paulus ad Romanos. 5. quod unius hominis in
obedientia peccatores constituti sunt
multi. Et Aug. in li. de vera religione
Hanc propter transgressionem obedi-
tie de paradiso eiecerus est. Et super
gen. ad litteram textus dicit. Non potuit
michi et diligentius contemderi quantum
malum sit inobediencia. Cum ideo reus
iniquitate factus est homo quod eam re-
tetigit sed prohibicionem quam si non prohi-
bit tetigisset non utique peccasset. Has
opinionibus vras concordat omnis Boni
in 2° di. 22. vbi ostendit quod principale
peccatum hominis per quod lapsus est: fuit in-
obediencia. Adde. Diabolus conatus
est seducere hominem. Sed quoniam nemo ope-
ratur ad malum aspiciens nisi appetit ma-
lum: nisi sub specie boni: id est daretur obedi-
entia diabolo quod non possit mulierem pro-
pitare nisi apponet aliquid appetibili
le illam temptando proposuit ea ad quod omnis
homo naturaliter inclinatur. Hanc iterum

enim ois hō inclināf ad beatitudi
nē que est bonum gloriofum delicio
fum 7 copiofum. vñ hō nālit appe
tit excellentiā sufficientiā 7 lenitiā:
7 in ordinato appetitu taliū p̄sistit
iusticia: in iordinato vō culpa. Hu
la. n. est inordinatus appetitus cibi
suauitatis reficienti. Auaritia ē in
ordinat⁹ appetitus sufficientie. Su
pbia ē inordinat⁹ amor excellentie
Diabol⁹ ḡ p̄ p̄misit mulieri digni
tatis excellentiā: cū dixit. critis sic
dij. 2. subiuuixit cognitōis abundan
tiā sciētes bonū 7 malū. Postremo
stendit suauitatis expientia cū ostē
dit lignū pulchrū visu 7 ad vescen
dū suauē: qz ḡ mlter diabolo p̄sen
sit i appetēdo p̄ esse sicut dē: fuit su
pba. Deinde appetēdo scire bonū
7 malū fuit auara. Postremo expe
riēdo suauitatem ligni vetiti. fuit gu
losa: 7 in h̄ fuit transgressiōis rea: 7
iobediētie culpe inuoluta: nec ē in
cōueniens plura genera peccatorū
p̄ p̄gressus p̄currē ad vñū flagitiū
p̄petrandus. Dec. Boni. Comedit
itaqz adā de ligno vetito p̄tra impe
riū diuine maiestatis: p̄cipēdit p̄
ceptus altissimi dei: qui ei mādane
rat vt ei obediret: 7 cognosceret ip̄s
regē celoz: 7 oium creaturaz: qd
egredz si minimū nō p̄nū nō omiqz
leue crimē putādus est. Vñ Augu.
i. 4. de ci. dei. c. 17. ait. Ad dēbz existi
mare quisqz leue ac p̄nūz illd̄ fuis
se p̄missus: qz in eca facta est nō qd
deqz mala nec noxia: s; qz p̄bibita:
neqz. n. quicqz mali dē in illa tante
felicitatis paradiso crearet atqz plā
taret. obia p̄mendata est in p̄cepto

que v̄tus in creatura rōnabili ma
est oīuz custosqz v̄tutū. hec itaqz de
vno cibi genere nō edendo vbi ali
orū tanta copia subiacebat tā leue
p̄ceptum ad obseruandum tā bre
ue ad memorie retinendū: vbi p̄fer
tim nondū volūtati cupiditas resi
stebat: qd d̄ p̄a transgressiōis postea
subsequunt est: tāto maiori iniustiā
violatū est: q̄sto felicioz possit obf
nantia custodi: hec ille. Cur itaqz
miramur si indignat⁹ est deus: qui
magnus imensus gloriofus sapien
tissim⁹ oīpotens colendus adorand⁹
7 timendus tot b̄sicia indu
reart p̄boplaustro si ab ip̄o p̄tēp
ē. d̄ reproba humana supbia quid
fuit cōtēnere deum. d̄ temeraria p̄
sumptio humane mentis qd qd est
calcare p̄ceptum atqz mādatū regi.
eterni. Hōne let ip̄a nāe damat qd
diuinoz mandatorū p̄uaricatores
digni sunt morte. P̄uaricatus est
adā 7 p̄pter inobedientiaz ad mor
tē est p̄demnatus.

Capitulū 3^m qualis deus remit
tere voluit peccata hoīs 7 nō angli
7 qualiter mysterium incarnationis
fuit ade reuelatum.

Tertia celo dicit remissibili
tatis: s; n. tam enorme fue
rit illud delictum vt p̄ illud
diuina iusticia dānauit totū genus
humanū veritatem voluit clemētis
sim⁹ dē in ira p̄tinere misericordias
suas: quoniam creauit ac delibera
uit homini per dō 7 penitenti per
filij sui incarnationem succurrere:
super quo dubius solet esse ani
mus: cur magis humanum genus

saluū factus ē: 7 remissionē accepit
quā angelica nā p̄uaricatrix: qd ra
tionabile esse dēmonstrant doctores
dicentes peccati hoīs fuisse remis
sibile: angeli vero oīo irremissibile.
d̄ p̄bat quatuor p̄ueniētis.
Prima est p̄prietas liberi arbitrij.

2ª conditio nature.

3ª ordo diuine iusticie.

4^a p̄gruitas misericordie.

Prima p̄gruitas dicit libertas ar
bitrij. in libro arbitrio s; m̄ḡ 3. 2. 4.
di. sc̄bi. est facultas voluntatis 7 ra
tōis tam in hoīe q̄ in angelo tñ dif
ferent. Nam q̄stum ad voluntates
differt hō 7 angelus: qz liberū ar
bitrijū hominis an̄ electōem volun
tatis 7 post electōem se habet muta
bilis. angelus vō 7 si ante electōez
se h̄z mutabilis. post electōem autē se
h̄z imutabilis: 7 hac rōne in sūmo
gradu est liberū arbitrij in deo in
fumo aut gradu est in hoīe. Si ḡ est
liberū arbitrium in angelo necē est
vt sit medio mō se h̄s: 7 ita cuz d̄
li. ar. in angelo mutabilis se habē ad
bonū an̄ electionem 7 imutabiliter
post. p̄t. n. eligere 7 non eligere: sed
q̄cqd illd̄ sit sine bonuz siue maluz
nō p̄t illd̄ d̄testari postq̄ elegerit
Ex quo p̄z qz nō p̄t penitere siue
p̄ p̄niam culpam delere: que est tele
ctatio mali: 7 ita relingit qz culpa
ei nō p̄t deleri sicut culpa hominis
Itē q̄stuz ad p̄prietates rationis p̄z
qz in libero arbitrio est iudiciuz de
bono: s; differunt in hoīe 7 angelo
qz sic dicit Dio. intellect⁹ angeli de
formis ē: 7 hoc ē qz supra tps: 7 ita
accipit totum simul: 7 nō post h̄ illd̄

vt illud ex illo. Et id̄ dicit⁹ angelus
intellectualis suba. d̄ intellect⁹ bo
minis est in tpe: 7 id̄ conferendo ac
cipit. Vñ non accipit totuz simul: s; vnuz
post aliud: 7 vñ ex alio sicut
ex p̄missis accipit p̄lonem: 7 id̄ hō
d̄ rōalis suba: qz rō est virtus col
latiua vnus ab alio. qualis ḡ p̄p̄
est simplicis ad p̄p̄tū: 7 puncti ad
lincā in effendo: talis p̄p̄tio ē intel
lect⁹ angelici ad intellectuz hoīs in
intelligēdo 7 iudicando. Cū ḡ iudiciū
fiat ab intellectu p̄z qz angel⁹ s; s;
stati sue p̄ditōnis iudicat de re nō
in tpe 7 de re tota sil: 7 in iudicādo
de ip̄a videt eā totā simul: ḡ rectiss
me iudicat: 7 in iudicādo peccat ex
certissima malicia: ex quo nullo p̄
test excusari. Non autē sic ē de hoīe
qz cuz totā rē simul non videat: p̄t
recipi i suo iudicio: 7 id̄ cū peccatū
ei aliquo p̄t excusari: nō est ir
remediabile. Vñ gen. 6. Ad remāc
bit sp̄s me⁹ in hoīe in eternū quia
caro ē. 2^a p̄ueniētia est p̄ditō nē:
quam tangit An̄. in. 2. li. cur deus
hō. Homo p̄ aliū hoīem qui nō eēt
sui generis nō d̄bnit reparari 7 cū
non sint omnes angeli eiusdem ge
neris p̄z qz nō fuit possibilis hec re
paratio in angelo sicut in hoīe In
sup ex p̄ditōne peccati taz hominis
q̄ angeli variat peccatus 7 q̄stum
ad gen⁹ 7 q̄stū ad circūstantiā 7 q̄
tū ad occasiōes. Quātū ad gen⁹ fu
it p̄ctū in adāz in appetitu sc̄ie dei.
In angelo fuit p̄ctū in appetitu ol
potētie. Dipotētiā aut suā nūqz vō
luit deus cōicare alicui creature: id̄
angel⁹ appetit illd̄ ad qd nullo. cr. n

ordinat. Sciaz aut suaz noluit de
coicare creature: ad illam tr est hō
ordinatus in gloria: iō pcti hōis ē
remissibile: pcti vero angeli non.
Quantū vō ad circumstantiā pcti ē
dria: qz in adam fuit aliqua ignora
tia: qz peccatus quod erat mortale
credidit esse veniale. Aug. 7 ha
buit ppositum penitendi: 7 petendi
veniaz de illo peccato angeli vō nō
dntz ad occasiōē peccati est dria
qz angelus p se peccauit: adam vō
alio suggerente.

1^a puenientia dicit agruitas di
vine iusticie. Naz in boie vno erat
tota spēs humana multiplicada: sed
in angelo peccate non erat tota nā
iangelica: 7 ppter hō vine iusticie cō
gruū fuit boiez expectāe 7 nō āgelū

4^a puenientia ex pte diuine mi
sericordie: cui non erat pdecens vt
nihil beatificaret in humana natu
ra ad beatitudinē ordinataz. Datū
ē est tps ex rei liberalissima miseri
cordia boi lapso petendi veniaz de
peccato agendi pnam. Puto. n. qz
post expulsionez de paradiso adam
pater nī puerit se ad lamēta pnie:
7 xpm ventuz sūma deuotōne ex
coluit: quē incarnādū cognoscebat.
Naz ecclia scā ponit cum in nume
ro scōrum: qd esse nō possit sine frō
mediatoris: qd Aug. in libro de cor
reptiōe 7 grā testat dicens. Illa fi
des sana est qua credimus nullum
hominez siue maioris siue pue era
tis libari a cognitiōe mortis 7 obli
gatōe peccati nisi p vni mediatorē
rei 7 dñm nrm Jhm xpm. Scōm
aut coctrinaz sancti Abo. 2^a. q. 2

ar. 7°. via boibus veniendi ad bea
titudinē est mysterium xpi incarna
tōis: qd an statuz peccati homo co
gnouit: s; nō explicite: qz nō fm qz
ordinabat ad liberatōem a pctō p
passiōē 7 resurrectiōem: qz hō nō
fuit psci^o peccati futuri. Videt aut
incarnatōis xpi psci^o fuisse ex eo
qz dixit. ppter hoc relinquet homo
patres suum 7 matrē suā 7 adbere
bit vxori sue. gen. 2. Et hoc ab aplo
Paulo ad epheos. 5. of. Sacrafi
tū magnū esse in xpo 7 ecclia: qd q
dez sacm non est credibile pnum
boiem ignorasse. Post peccatuz vō
explicite illud mysterium cognouit
se nulli dubium esse debet fm qz or
dinabat ad salutē bois p passiōez
7 resurrectiōem. Uti 7 habuit adaz
cognitiōē salutis sue in Jhs nasci
turū de carne sua. Quis nā explicet
quāta deuotione omni tpe vite sue
adaz eius lachrymis 7 suspirijs vti
incarnari exposulauerit. Adam
cōis pater qd fecisti. Cur peccasti:
cur offendisti leges dei. Veni me inq
et peccavi. Erravi: s; dei fili^o bonita
te sua restituet vobis incarnatione
sua bñdicta quicquid ego perdidī
psumptione mea. Peccatores nō
pauentis: habemus reparatōnem:
non queramus amplius de adaz
imo cantemus cum Greg. Felix
culpa que talē ac tantū meruit bñe
redēptōez: suim^o in tenebris p pec
catū 7 iā sum^o in luce grē p vbum
incarnatū. Qui^o bñficio psequi va
leam^o splēdorem glorie in q xps vi
uit 7 regnat in secula seclōz. amē.
Seria 2ª sermo de ardētī desiderio

scōrum patz veteris testi anide cu
piētuz xpm incarnari.

2° fructus Jhus desideratus.

Dixit pcessit. Itēz ibi. s.
Cogimur ad cor nostrū
inflāmādum in amozes
bñdicti Jhu xpi in celo
sedentis ad dexterā patris ex vebe
mētī desiderio illo quo sci ptes vete
ris testi p multa curricula ānozum
succensit ardentissimis suspirijs vti
cabant ipz incarnādū. Qd oruo^o
Ber. pcedens fmone 2° sup cātī
ca ait. Ardorē desiderij patz suspi
rantū xpi in carne pntiaz frequen
tissime cogitās p pūgoz 7 pfundoz
in memento: 7 vix cōtineo lachry
mas: ita pudet tps corpis misera
bilitū tpoz boz. Qui nāqz nīz tñ
ingerat gaudiū grē b^o exhibitio: qz
tuz scis veterib^o accēderit desideri
uz pmissoz. bec ille. Idcirco nra i
citate pseg volētes incarnatōis
bñficiuz in pūti fmone de ipa victu
ri sum^o sub vno fructu q ē. Jhs desi
derat. Pro e^o uelatione tres pdu
siones occurrunt pponēde.

Prima occasiōis.

2ª retardationis.

3ª meritatōis.

Capl^o pnum qualif xps voluit
incarnari: 7 si non pceasset hō an
fuiset incarnat^o.

Prima pōlo dicit occasiōis in
qua vidēdū est si pcti solū fuit in
carnatōis occasiō: 7 picipua ratō
ē si ad huc hō nō peccasset aliq alia
cā rei fili^o incarnasset. Et circa hoc
ad huc tres sunt opiniones.

Prima dicit sustentabilis.

2^a pbabilis.

3^a pmedabilis.

Prima opinio dicit sustentabil^o q est
quandā mōz dicentū q de icar
natōe ē loq dupl^o. Est. n. incarnatō
carnis assumptio. Pōt ē esse fmo
de carne assumpta: aut qstū ad subaz
aut qstū ad defectū passibilitatis 7
mortalitāt. Dicit q si hō nō pec
casset xps carnē mortālē nō assum
psisset. S; si loqmur de incarnatōe
p q dicit assumptōez bñane nē sim
pl^o 7 si hō non peccasset xps incar
tus est. Nā incarnatio facit ad pfe
ctiōē toti^o vniuersi in hō q ppletio
nē dat bumāo generi qstuz ad tria
p qstū ad illud qd respicit nām
2° qstuz ad illud qd respicit grāz
3° qstū ad illud qd respicit gloriā. Nā
tū ad pmut in incarnatōe ē psuma:
mōz educendi boiem in eē. qdrup
plex nāqz ē modus educēdi boiem
in eē. nec de viro n^o muliere: vt adā
De viro sine muliere vt Eva.
De muliere sine viro: vt xps.
S; tres istoz mōz fuisset si hō ste
tisset sic plantū ē q v^o q 7 quart^o fu
isset q eductus ē de sola muliere. s; bic
q^o ē in incarnatōe: q si hō stetit i
carnā: ad huc fuisset. aut si n fuisset
tē v^o mod^o pductōis boinz defict
7 sic vniuersus est impfct^o. qd est
maxi^o iconueniens. vñ dicit Aug.
vniuersuz bz tantā pfectōem: q
nemo pōt rōnabil^o in eo aliquā im
pfectōem inuenire: vt dicit et in li.
de libero arbitrio. 2° incarnatio fac
ad pfectōnem bois qstū ad illud

quod respicit gratiam. **M**axime christus est caput ecclesie non solum sed diuinam naturam: sed etiam humanam ut ostendit **Aug.** super **Io.** Sed si homo non peccasset adhuc christus esset caput ecclesie. quod autem filius dei se incarnasset: aut caput ecclesie remansisset ad cephalum. **I**nsuper si homo lapsus non esset nihilum fuisset sacramentum matrimonij. **S**i igitur sacramentum matrimonij in coniunctione sexuum significat coniunctionem christi et ecclesie quantum ad naturam unionem propter inseparabilitatem: ut dicitur ad epistolam **epistolae** **5.** si homo stetit set aut sacramentum matrimonij esset falsum signum: uel filius dei fuisset incarnatus: quod incarnatio facit ad complementum bonis quantum ad illud quod respicit gloriam. **M**axime secundum **Aug.** de spiritu et anima totum hominem assumpsit christus ut totum beatificaret. Sed si homo non esset lapsus erat totus beatificabilis: ergo christus fuisset incarnatus. **H**is rationibus adherentes dicunt quodam indubitater quod stante adhuc natura in finis sue conditionis et si nunquam fuisset lapsa quod dei filius fuisset incarnatus non ut redemptor sed ut glorificator. **2^a** opinio dicitur probabilis: que prima opinio negat. dicitur enim quod si homo non peccasset nunquam christus carnem sumpsisset: quod bene magis concordat pietati fidei. **N**am procedens opinio que dicit quod deus conueniebat incarnari propter perfectorem uniuersum: cuius inter perfectorem uniuersum concludit: quod inconuenientissimum est: quia incarnationis mysterium est super omnia uniuersum suum quantum ad naturam suam quantum ad gloriam. **D**icit namque philosophus in **xi.** prima philosophie. **D**eus super omnia uniuersum ordinem ponendus est. **E**t ad illud quod ad

ducitur de modo educendi boi em dicere possumus quod quartus ille modus quod educus est christus non est de perfectione uniuersum: sed super perfectorem uniuersum. nec ex hoc sequitur quod si talis modus non fuisset quod uniuersum sua perfectione careret. **S**icut enim non potest argui imperfectio uniuersum si quantum ad suscitacionem mortui quam deus non fecisset si homo perstisset. **P**rofectus est etiam dicitur quod de illo modo productionis non arguitur uitas incarnationis: quia deus potuisset producere boi em de muliere absque uiro: quod tamen non esset deus. **A**d illud quod dicebatur quod incarnatio facit ad perfectionem hominis quantum ad illud quod respicit gratiam: quod christus est caput ecclesie dicere possumus quod duplex est capitis proprietates. **U**na que attendit se conformitatem ad membra. alia que attendit se donorum gratuitorum affluentiam. **R**atione prima proprietatis christus est caput in quantum ad hominem. ratio autem 2^a proprietatis christus caput est ecclesie in quantum ad deum et ratione huius principaliter tenet rationem capituli. **E**t id dicitur quod incarnatus non esset ecclesia hominum capite non careret: habuisset tunc caput deum sicut nunc ecclesia angelorum. **D**e alio uero quod adducebatur de matrimonio respondere possumus quod matrimonio dupliciter habet significationem sicut coniunctionem dei ad ecclesiam habet caritatem: et significat coniunctionem habet unionem in persone unitates. **U**traque harum significationum habet statum lapsum: altera uero habuisset si homo stetit set: et id non esset falsum signum sicut enim matrimonium nunc est in officium et in remedium: tunc autem solum in officium sicut habet dupliciter significatum nunc: tunc autem unum. **D**e eo uero quod ultimo dicebatur

scilicet de gloria quod totum assumpsit. ostendunt isti qui tenent hanc opinionem 2^a quod illa non est ratio precipua: sed annexa principali pro eo quod si nunquam deus incarnatus esset: homo glorificationem corporis sui ex uisione dei perfectam et totaliter habuisset. **U**isio enim christi corporalis spectat non ad essentialis completionem beatitudinis: sed ad quoddam accidentale gaudium. **E**t hoc patet quod alij sensus beatificantur. **U**t videtur in **vi.** et tamen oba sibi correspondencia non habebunt sicut tactus gustus etc. **G**loria namque sensuum exteriorum per redidantiam dilectionis uenit ex parte superiorum a uisione dei: et uisio a deo refertur: ut nihil ultra necesse sit aie ad eius beatitudinem. **U**bi multa querogare uel summo bono quod dicit ipsum non sufficere absque bono creato sibi adiuncto ad boi em perfecte beatificandum. **H**ec **Thom.** prima di. tertij libri. arti. 2^a. q. 2^a. **2^a** opinio dicitur commendabilis: que dicit christum natum fuisse ut boi em perditum redimeret: nec curat inuestigare ea que potuissent euenire boi em stante. **S**ed gratias dat deo quod tam benigne uoluit providere homini perdito. **D**icit namque **Aug.** in li. de uerbis domini. **U**enit filius hominis querere et saluum facere quod perierat. **S**i homo non peccasset filius hominis non uenisset. **E**t idem super **io.** nulla causa fuit ueniendi christo domino nisi perditores saluos facere: tolle morbos: tolle vulnera et nulla est causa medicine. **E**t **Aug.** super illo uerbo **Da. i.** **I**psa enim saluum faciet populum etc. **S**i ergo homo non peccasset: uergo non peperisset. et **Aug.** super **io.** **I**tem dicitur ecce quem amas. **S**i perditores uis non amaret ad terram et celo non descendisset. **E**t

Aug. super psalmos super illo uerbo infirmus super. ut manet homo in eo quod deus fecit. **S**i enim manet in eo quod deus fecit: non in limo infirmus esset: quem deus genuerit. **E**t **Leo** papa in sermone. **S**i homo ad imaginem et similitudinem dei factus in suo bono remansisset: creatura mundi creatura non fieret: neque sempiternam temporalitatem subiret: aut equalis deo patri dei filio formam serui assumeret. **E**t **Paulus** i. ad **Rom.** i. christus **I**esus uenit in mundum saluos facere peccatores. **N**am nobis cordi esse debet quod uanato humano genere propter peccatum uoluit dei filius incarnari ut ipsum redimeret. **M**ensa apostolus de diuine caritati. **P**rofunda bonitas summi dei: peccatum nos omnes occidimusque in captiuitate inferni: et ipse ut nos redimeret misit non angelum non archangelum: non demum aliam creaturam sed unigenitum filium suum. **M**undus diat terra: intelligat celum: imo audiant. **Io. 3.** **M**onui iocundum nouum felicissimum nouum amozosissimum. **S**ic deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum mitteret ut omnes qui credit in illum non pereant: sed habeant uitam eternam. **E**t apostolus **Paulus** dicit quod propter nimiam suam caritatem qua dilexit nos deus misit filium suum in mundum ut mundum saluaret per ipsum. **U**bi **Greg.** considerans admirando cantabat. **I**ncertimabilis dilectio caritatis. ut seruum redimeret filium tradidisti. **Q**uid suauius: quid dulcius potest audiri. **P**eccatores ingrati diligite christum: quos iam redemit: quem patres antiqui illum redempturum expectantes toto corde dilexerunt.

Aplm 3^m qualis xps conuenit
in tpe incarnatus est: et qd rōnabil
tū distulit incarnari.

Secunda p̄clō dī retardatō
nis. Incarnari egdē volēs
vxi fili? nō id fec̄ illico p̄ pec
cātū: nec paulo p̄: s; p̄ sc̄tū mille
nariū in sexta etate mundi. Viruz
certe q̄re h̄ largū donū nō accelera
uerit: veritām nō sine rōe credēdā
ē factū cē: q; vt scribit̄ eccl̄iastes. z.
oia tps bāt. Possunt aut̄ b̄ tardi
tatis rōnes tres assignari.
Prima rō fuit p̄pter pcti punitōez
z^a p̄pter morbi curatōez.
z^a p̄pter xpi incarnādi cōmēdatōez
Prima rō rē. Nā in hoc māifestat̄
dine vltōnis scueritas h̄ peccatum
q̄ clamores et luctus boiū tanto
tpe sustinuit an̄s vellet descēdē: fe
cit h̄ q; oīa iusticia nihil inultum
reliquit. z^a rō fuit p̄pter morbi
curatōez. Nā p̄pter pctm̄ qd homo
cōmiserat ex supbia p̄uenerat: iō p
humilitatē liberādus erat: qd fieri
debuit vt bō se infirmū agnosceret
et liberatore indigere. vñ glo. super
ep̄lam ad Gal. dicit magno cōsilio
factū est vt p̄ bois casum nō illico
vxi fili? mitteret. Reliquit. n. atus
boiez p̄us in libertate arbitrii in le
ge nāli: vt sic vires suas cognosceret
Ubi cum reficeret legē accepit qua
data inualuit morbz non legis: sed
nē vitio: vt ita cognita infirmitate
quereret auxiliū.
z^a fuit p̄pter xpi incarnādi cō
mēdatōez. debebat nanq; illud b̄

ficiū cōmēdari q̄ neciūm erat debe
bat cōmēdari p̄ multos p̄nuntia
torcs: ob qd debebat p̄cedere figu
re p̄betie et alia: q̄ in veteri testō
relatu digna s̄: de quib; in sequen
tib; diffusū dicem;: quibus imple
tis misit deus filiū suū fm̄ illud apli
ad Gal. 4. sic. vbi venit plenitudo
tpis misit de; filiū suū. et non imeri
to tps incarnatōis dī tps plenitū
dinis qm̄ in incarnatōe est sc̄a plena
p̄cipatio diuinitatis. Uñ ad colo.
z. In ip̄o habitat oīs plenitudo di
uinitat. In incarnatōe repata est
angeloz ruina. in incarnatōe bō
plene a culpa liberat: ad colo. i. In
ip̄o placuit omnem plenitudinē in
habitare: et p̄ eum reconciliari. In
incarnatōe facta est plena p̄cipa
tio boni neciūm q̄tum ad bonuz vita
tis ad intelligendū: et gr̄e q̄tus ad
effectū. Jo. p̄. De plenitudine eius
accepim; oēs. q̄ felix et beata vi
ci pōt h̄ etas nra. q̄ de arcum se
culū in quo expimur dulcedinē in
carnati vbi filiū tuū quā p̄ multa an
noz millia expectantes petierunt
Nā p̄ n̄e genti. Hoc vir iustus.
Abraā p̄ obedientiam placēs deo:
Isaac mansuet; Jacob p̄tēplator.
Moyses rect; et dilect; deo. Daniel
p̄ cor dñi elect;. Isaias serra secat;.
Daniel i lacu leonū missus. Ubiq;
amici dei p̄larche et p̄p̄c: Reges
in populo dei diuinitus p̄fecti: aliq;
q̄ plurimi illoz tpe. hinc ē q̄ salua
tor dicebat loquens discipul̄ suis.
vñ b̄i oculi q; vidēt: et aures v̄e
que audiūt. Amē q̄ppe dico vobis
q; multi p̄p̄c et iusti cupierūt vidē

que vos vidēt et audire que vos
auditis et nō audierūt. S; eo iquā
est somnolēta mēs humana ad illa
p̄tēplandū. Pauci equidē reperit̄
tur: qui cogitare velint copiosū fru
ctum quē susceperūt suscipiūt et su
scipere possent ex b̄ificio incarnati
Ihu. q̄ mens dura. q̄ creatura ra
tional. q̄ negligēs aīa: q̄ aīa som
nolent. q̄ aīa dormiēs: q̄ anima
pigra exp̄giscere queso et p̄tēplare
q̄ Nā vixit annis nongētū trigin
ta: vt scribit̄ gen. 5. et sp̄ in sacrifici
i ordibus i diuino cultu clamabat
veni Ihu et nō potuit ip̄m vidē: qm̄
imo moriēs ad loca tenebrāz relē
dit. Idip̄m fecit sc̄b h̄ ei? viuens
ānis nongenti. iz. in eadē fide et ce
siderio mediatōis h̄ officis ali; iusti
ab Adā vsq; Noe clamauerūt: et n̄
potuerūt obtinere. Interficiē Abel
innocens: et clamauit eius sanguis
ad viuētē deū: et tñ celū ascendere
nō valuit: et extrusus ē in lūmbo. In
dignat; est deus p̄tra iniquitēz mā
di tpe Noe: ob quā oris diluuiō p̄
didit et tñ Noe cū suis ob iusticiaz
munditiā et puritatē in archa salua
tus ē. Et cū oib; dieb; vite sue xp̄s
cōsiderasset: vidē nō potuit: et nōgē
tesimo et nōq̄gesimo āno etati sue
moriēs. gen. xi. u. ce diuina p̄uatus
ē Abraāz vt deo p̄mptus obediat
filiū p̄p̄iū imolare satagit: xpm̄ in
carnādū sp̄ cōsiderans: et qd voluit
nō obtinuit: et centesimo septuages
imo q̄nto anno moriēs in senectate
bōa gen. 25. relēdit ad inferos. ibi
Isaac: ibi Jacob ibiq; oēs illoz tpe
vsq; ad mortē xpi. q̄ felix pctōz vñ

cognoscē serenitēz tranquillitē et
gr̄am tps nri vide finem eorum q
xpo volūt adberere. Lapidat; Ste
phan; et clamat video celos aptos
Comburiē Laurentius: et igne mo
rit; et statim volat ad celuz. longuz
p̄fēs sat; est aplōzū oīum martyz
p̄fēs atq; virginum similia nar
rare. S; illud vnuz p̄tercundū nō
est: qd officis ad imitatōem tenotio
nēq; gratiosissimi Ihu xpi inducē
pōt. Crucifigē latro q; multa flagi
tia p̄petrauerat: et ip̄e se cōmēdans
eadē die in paradiso recipit. Curri
te peccatores ad fontem gr̄e Ihu
xpm̄: qui clamabat in templo Jo. et
Si q; sc̄it veniat ad me: et bibat: n̄
obest nobis p̄cedens tarditas rōal
incarnatōis ihu xpi.

Aplm 3^m de imensitate b̄ificij
incarnationis: et qualis se habēt ad
illud merita scōz patrum.

Tertia p̄clō dī meritationis
an xpi incarnatio fuit ex me
ra gr̄a an illā impetuerint scōz pa
trū et ecclē merita. Nā Paulus vi
cit ad Titū 3. Apparuit b̄ignitas
et humanitas saluatoris nri nō ex
opibus iusticie que fecim; nos. De
rūi dicē possum; h̄ coctrinā Bon
nē. i. z. di. 4. de b̄ificio incarnatōis tri
pliciter r̄idendo.
Primo q̄tum ad circumstātiāz.
z^a q̄tum ad efficaciam.
z^a q̄tum ad substantia; v̄l cētūtiāz
Primo si loqm̄r q̄tus ad circū
stātiā tps pōt p̄cedi absq; calūnia
sub merito p̄cedētis ecclē. Sancti

eni patres fragratisimis desiderij
meruerit incarnationis acceleratio
nes. 2° si loquamur de beneficio i
carnationis quod ad efficaciam que
erat a fuitate diaboli et a reatu ca
rentie visiois dei cadit sub merito.

3° si loquamur de illo beneficio quod
tuz ad substantiam vel essentiam est di
cendum quod cadat supra sanctorum patrum
merita propter quod non est iuste retribu
tionis sed dignationis eminentissime.

Nam si congregat in unum humilitas
omnium sanctorum: nunquam potuit in minimo
operari illi humilitati qua dei filius ap
parere voluit in forma filii et habi
tu inuentus ut homo. Si colligant
omnia suspiria: omnes lacryme: omnes pene
omnes cruciatus: omnes pene: omnia genera
mortis et quocumque passi sunt sancti pro
pter christum: et collocentur ex una parte:
ex altero vero latere ponatur una la
cryma christi vel nascentis vel fugientis
per egyptum nemoza vel orantis vel pa
tientis vel morientis plus illa lacryma
una valet ex fornace illo corde pro
ueniens quam omnia illa bona que diximus: et
cogitare possumus in quibuscumque sanctis
et electis et amicis dei. Hinc hiero
nimus ad damasum papam de filio perditio
ait. Huc maior potest esse claritas quam ut
dei filius: filius hominis putaretur: nouem men
strum fastidia sustineret partem: expecta
ret aduentum per singulas adolescentie eta
tes: et per contumelias alaphas et fla
gella crudum pro nobis fieret maledictus
ut nos a maledictione legis absolueret.
Hille. Iustus et rationabilis anima nostra si
tire deus ad Iesum in gloria coronatum
quem sancti patres in nocte legis deside
rauerunt incarnatum: quod dies gratie

nobis appropinquauit qua media
te facilis est nobis accessus ad beatam
eternam vitam: in qua christus saluator se
culi uiuit et regnat in eternum.

seria tertia parte officii aduentus
sermo de reuelationibus factis mem
bris prophetarum de incarnationis my
sterijs et qualiter prophete predicauerunt mi
nistrum christum fore venturum.

3° fructus Iesum a prophetis est cognitus

Dixit precessit 12. placuit
quondam altissimo deo
celi incarnationis mysteria
prophetarum mentibus reuelare
ut per ipsorum voces instrueret beatissimi
genitorem de uitate incarnati ubi. Nullus
egredere excusare se potest si Iesum non cre
dat: si eum non colat: si illi toto corde
non amplexatur. Ipsi aduentum preesse
runt tot prophetarum oracula et testimonia
firmat. n. uniuscuiusque mens in sui
damento uitalis eius sensit de christo
uenturo prophetas clamare ac predica
re quapropter in presenti sermone de in
carnatione ubi loquimur volentes considera
mus illas supernas reuelationes quas
habuerunt prophete: colligimusque ea que
dicturi sumus sub uno fructu: qui est
Iesum cognitus est prophetis ad eum declaratum
tres rationes occurrunt declarande.
Quarum prima uocat diffinitio.
2^a uocat multiplicatio.
3^a uocat testificatio.

Capitulum primum de prophetia que est
qualiter non potest esse naturalis: sed opiones
illorum que dixerunt quod homo possit naturaliter

prophete: quod si uerum est propheticum
testimonium non esset ueniens. 1^a
ratio uocat diffinitio: in qua ueni
ens est scire quid est prophetia: quod nisi
hoc clare intelligeret non satis esset
incarnationem christi magnificare ex quo
fuit a prophetis pronuntiata. Secundum
assiduum prophetia est diuina inspi
ratio: rerumque uetus immobili uitate
remonstrans. Et qua diffinitio habet
benignam quod illa cognitio quam habuerunt
prophete est supernaturalis et diuinitus in
spirata. Unde per se. i. d. n. uolun
tate humana ablata est aliqui pro
phetia: sed spiritu sancto inspirati locuti sunt sci
entia homines: et in hoc interim error
ipsorum que dixerunt prophetiam esse a
naturali. Nam ut Augustinus dicit. id est super gen
ad istam quidam uoluerunt dicere quod
humana natura haberet quandam uim di
uinationis in seipsa. Et hoc uerum est secundum
opinionem philosophis: que posuit quod anima ha
beret omnem rerum cognitionem per participa
tionem idearum. Sed ista cognitio obui
braat in eis per coniunctionem corporis i
quibusdam plus: in quibusdam uero minus
et corporis puritate diuersam. et secundum
hoc dicunt quod corpora habentia animas
non multum obtenebratas ex corporum
uniuisione possunt futura percognoscere
et primam scientiam. Sed contra hoc obijcit
Augustinus. quod non semper potest uim diuina
tionis habere anima cum semper uelit
Et cum uerius uideat quod anima ex
sensibus cognitionem acquirat. Dis
enim cognitio ortu habet a sensu per Augustinum
in plogo li. post. id est melius est uobis
quod percognitionem futurorum homines
non habent sed acquirere possunt per uias
experimentales in qua iuuant per na

turales dispositionem quam in uoluntate in
uenit perfectio uitalis imaginatiue: et
claritas intellectiue: et tunc habet precogni
tio futurorum differt a prima que habet
ex reuelatione diuina. per quodam quia
prima potest esse circa quosdam effectus
ad quos se potest extendere humana ex
perientia. 2° quod prima prophetia est cir
ca immobile uitate. non autem secunda:
sed potest subesse falsus. Hinc est quod dicit
Nicolaus de lira supra psalmos in
presenti: quod prophetia sermonis interpretatio
netz dicitur quod percul fans: quod renunciat
ea que sunt percul seu remote a naturali
cognitione humana. Iste dicitur li. io.
etymologia dicit quod prophete in veteri
testamento uocabantur uidentes: quod uidebant
ea que abscondita erant: et gentilitas
appellabat eos uates a iumentis. sed
uero Nicolaus de lira triplex est gradus
eorum que excedunt cognitionem nostram.
Primum propter rei cognoscende cogni
tionem. 2° propter cognoscendum perditio
3° propter modum cognoscendi. Pri
mus gradus eorum que sunt remota a
naturali perditio cognitionis cognoscen
de qui etiam in triplici gradu sub
distinguitur. Primum gradus est
propter rei cognoscende supereminentiam
cuiusmodi sunt diuina maxime cir
ca personarum propria. Ideo et talibus
facte sunt reuelationes prophetice.
Ista per straphi sanctis clamantia. et da
rius in nouo testamento per se. 5
tres sunt qui 12. 2° gradus est pro
pter rei cognoscende latentia cuius
modi sunt cordium secreta soli deo
cognita. Unde et cognitionem Si
monis magi per reuelationem: 3° fuit
cognita per actum. 8. Ideo dixit

ci Petrus in felice amaritudinis vi
deo te esse. Cogitabat namq[ue] gratia
spiritus sancti vendere. 2° grad^o
est ppter rei cognoscende distantia
que distantia vno modo accipit ex p
te loci: 7 sic Iohannes p spiritus pro
pheticum distans p magnum spa
cium greci misit ad Sunamitem
mulierem postulas an cuncta circa se
7 viz ei^o 7 filii ei^o agerent. 4. R. 4
c. Alio accipit distantia ex pte pte
riti t[em]p[or]is v[el] futuri. p[er] n[on] distat
a nobis. De distantibus aut[em] fm pie
terini facta fuit reuelatio Moyse de
creatione mundi. De distantibus fm futu
ru fuerunt alie reuelationes p[ro]pheticæ
2° gradus eor[um] que sunt a natu
rali n[ost]ra cognitione remota est ppter
p[ro]ditorem cognoscentis 7 ppter hoc
aliqui cognoscentis defectus supple
tur p spm p[ro]pheticum: 7 hoc modo abia
solonites cognouit vxorē Iorobia
domū suā ingredientē quib[us] esset
ccc. 2. R. 14. c. 2° gradus eor[um] q[ui]
sunt remota a p[ro]ditōe humana ē p
pter cognoscendi modū: sicut Salo
mon hūc cognitōem aialium 7 pi
scin[um]: vt habet. 2. R. 4. nō p[er] exem
plū studij s[ed] p inspiratōem. s. s. Que
runt q[ui] p[ro]phetaz reuelatōes nō ex
nāli ignio s[ed] diuinit[us] inspirate: q[ui]
facile est inuestigare: quia vt inqt
Scot^o in p[ro]logo p[ri]mi libri s[er]m[on]um.
q[ui]c 2^a. q[ui] 7 in nō euidētibus ex ter
minis nec p[ri]ncipia sic euidētia ex
terminis habētib[us] nō p[ro]sonant firmiter
7 infallibil[iter] diuersimode dispositi
nisi a cā supiori ipō intellēu inuen
tur ad assensuz. S[ed] p[ro]phete vario mō

dispositi erites in diuersis t[em]p[or]ibus
in talib[us] nō euidētib[us] oīo p[ro]sonabāt
hanc ē mām p[ro]tractat Aug. 18. c.
41. de ciui. dei. vbi ait. auctores n[ost]ri
pauci esse debuerunt ne multitudie
vilescerent: nec ita se pauci: vt eor[um]
nō sit miranda p[ro]sensio. Neq[ue] n[on] in
multitudine p[ro]phorum quis inuenit
int[er] quos cuncta que senserunt cō
ueniant. Max[ime] resurrectōem carnis
nullus p[ro]bare posset ex exteriorum
euidētia: 7 t[ame]n p[ro]phete in diuersis loc[is]
7 in diuersis t[em]p[or]ib[us] eā p[ro]fessi s[un]t vno
p[ro]sensu sic 7 de alijs fidei n[ost]re myste
rijs dicē possumus: q[ui]d nunq[ue] esset
nisi vnus sp[iritus] fuisse in oībus. S[ed]
Lactanti[us] firmian[us] in p[ri]mo libro di
uinaz institutionū aduersus gētes
ait. Omissis t[er]renis b[ea]t[is] p[ro]pheticis ancto
rib[us] nihil certi asserentib[us] aggredi
amur via rectaz: quos equidem si
putarē satis idoneos ad b[ea]t[is] vincen
dū duces eē 7 ipse sequer[et] 7 alios
vt sequerentur hortarer. S[ed] cū ma
gis int[er] se eor[um] fertatōe desiderant se
cūq[ue] ip[s]i plerūq[ue] discordent: apparz
eor[um] iter nequaq[ue] eē directū: siq[ue]z
sibi vt ē libituz p[ro]prias vias imp[er]se
rint p[ro]fusionēq[ue] mariaz ingrentib[us]
vitaez reliquerūt. Nobis aut[em] qui
sacram religionis accipim[us] cū sit ve
ritas reuelata diuinit[us] oēs s[un]t vno
discrimine ad celeste pabulū p[ro]uo
cant. Ioc ille. Mira ē demētia est
p[ro]phaz testimonia vilipēdē: q[ui] nihil
locuti s[un]t de xpō nisi q[ui] celitus acce
perūt. S[ed] p[ro]fida iudeor[um] neq[ue]tia qui
xpō credē noluerūt. S[ed] stulta genti
liū scia q[ui] xpō impugnat. S[ed] reproba
da xpō malicia q[ui] xpō si imitat

de quo vt patet nihil legimus n[isi]
audiuim[us]: nihilq[ue] p[ro]fitemur nisi q[ui]
p[ro]viderunt p[ro]phete.

Capitulum 2^m q[ui] futura p[ro]ph[et]ia multi
pl[ur]i p[ro]nuntiar[unt]: 7 quō sit v[er]a p[ro]ph[et]ia
accipiēda: 7 de p[ro]ph[et]ie veritate
Secunda p[ro]clusio dicit mul
tiplicatio: p[ro]ph[et]ia n[on]q[ue] multi
pl[ur]i ex p[ro]ph[et]ia itelligi 7 accipi.
P[ri]ma dicit apparēs
2^a dicit ipropria.
3^a dicit v[er]a.

P[ri]ma dicit apparēs q[ui] est in p[ro]
cognitōne futuror[um]: que p[ro]ph[et]ia ex suis
causis p[ro]cognosci: sicut medic[us] p[ro]cog
noscit sanitatē aut morē futuraz
q[ui] ordo est ad t[er]res effectus i cogno
scēdo in aliquibus causis.

2^a est p[ro]ph[et]ia improprie dēa q[ui]
alicui cōicāt aliquid ad p[ro]ph[et]ia p[ro]
nens absq[ue] t[ame]n tali intelligentia: q[ui] s[ed]
q[ui] habet. Daniel. i. c. intelligentia
opus est in visione. Hoc ip[s]m tenet
Hier[onymus] sup[er] Isa. in p[ri]ncipio. Contingit
aut[em] illud fieri tripl[ur]i. Vno in visioe
sicut Ibarao vidit spicas g[ra]ni. 41.
7 Baldasar manuz scribentē in pa
riete. Dasi. s. ille comiens iste vigi
lans: nent t[ame]n eor[um] fuit p[ro]ph[et]ia. Sed
Daniel 7 Ioseph qui visiones in
tellerūt. 2° p[ro]tingit in locutiōe sic
Laiphas. Jo. xi. dixit q[ui]d p[ro]ph[et]ia
intendens solū dare p[ro]siliū de mor
te xpi q[ui]d esset expedies quib[us] esset
inocens ne occasione ip[s]ius veniret
romani 7 tollerent locuz 7 gentem
s[ed] a spiritu sancto factū est q[ui] s[ed] con
siliū sic p[ro]tulit: q[ui]d mors xpi futura p[ro]
salute foret sp[irit]uali toti mundi ip[s]o

Laipha hoc ignorante 7 p[ro]pter hoc
nō fuit p[ro]ph[et]ia p[ro]ph[et]ie loquendo: sicut
nō asina. Balan fuit rōale aial q[ui]
nis p[ro] linguaz ei^o fuerit platum ver
bū rōnale angelo linguaz eius mo
nente: absq[ue] tamen cognitione ass
ne. 2° contingit hoc in operatione:
q[ui]d. s. spiritus sanct[us] imp[er]clit aliq[ui]d
ad aliquid agendum q[ui]d habeat p[ro]
sperum euentum: quib[us] homo mo
tus hoc ignorat sicut indicum. xi.
dicit de iecte q[ui] irruit spiritus d[omi]ni
sup[er] ip[s]m. s. ad pugnandum p[ro]tra
lios. Amō: tamen non fuit sibi reue
lata victoria futura: 7 talis motus
vocal[is] sp[irit]us sancti instinctus qui ē
casus p[ro]ph[et]ie fm doctores. i. aliq[ui]d
deficiens a rōne p[ro]ph[et]ie: 7 talis mo
tus filis est motui bifortunati qui
mouet ad aliq[ui]d b[ea]t[is] mouendū: sine
t[ame]n rōne 7 cognitōe p[ro]na. vt b[ea]tur in
libro de bona fortuna. Differt t[ame]n
q[ui] mot[us] b[ea]t[is] fortunati a cā nāli. s. ab
influentia orbis v[el] intelligentia mo
toris vt dicunt aliq[ui]: v[el] ab vtraq[ue]
s[ed] vt dicunt aliq[ui]. Motus aut[em] iecte
7 p[ro]siliū est a cā sup[er]nāli. s. ex motōe
sp[irit]us diuini. Iste t[ame]n instinctus ma
gis appropinquat ad rōnem p[ro]ph[et]ie
tic q[ui] aliq[ui] duo modi p[ro]dicti.

3^a est p[ro]ph[et]ia v[er]a 7 p[ro]ph[et]ie dicta
in qua p[ro]ph[et]izans intelligit quod
p[ro]ph[et]izat: que etiaz in multiplici
g[ra]du repit: q[ui]d ille altero ē excellen
tior. v[el] ceteri p[ro]ph[et]ie 2^a intella clarior
P[ri]m[us] ist[us] p[ro]ph[et]ie g[ra]d[us] q[ui] cū vi
sioe alicui cōicata d[omi]ni visiois itel
ligē: sic Jeremias vidit ollam suc
censam 7 facies ei^o a facie aglonis
Iere. p. 7 itellexit p[ro] hoc significari

exercitū regi babilonis ventur ad
pburndum ciuitatē iherusalē.

Secūdus gradus ē qm̄ nō fit tal
vīso seu apparitō s; audir̄ vor in
struēs de aliquo supnāl. p̄mi. 3.
Samuel audinit voces dñi loque
tis: nec tñ vidit aliquā effigiez sibi
apparētē: qd̄ p̄z ex h̄ q̄ credidit eē
vocē dñie ipm̄ vocāt̄ vt b̄r̄ ibidē
7 iste gradus p̄bet̄ ē excellētior
p̄dicto: qz voces sunt signa magis
exp̄ssina v̄tatis q̄ figure. 3. gra
dus ē qm̄ nō audir̄ solū vor instru
ens: s; et euz hoc apparz p̄sona ali
qua loquēs: p̄t̄ qd̄ iste grad⁹ ē ex
cellentior duob⁹ p̄mis. variat̄ tam
triplr: qz p̄sona sic instruēs v̄l appa
rens in effigie aliq̄: aliq̄ est homo
scūs sicut. z. machabeoz. is. c. b̄r̄ q̄
Onias iaz defunctus apparuit In
te machabeo. d. ei de iheremia pro
p̄beta sibi apparētē. B̄ ē qui multuz
ozat p̄ populo 7 vniuersa sancta ci
uitate bierl̄. Aliq̄ p̄sona apparēs
ē angelus: 7 sic cōiter legunt̄ scē re
uelationes noui 7 veteris testam̄ti
Aliq̄ est effigies rep̄tans ip̄z tēū
sicut Iſa. 6. d̄r̄. M̄idi dñz sedētē sup
soliū excelsum 12. 7 iste tertius gra
dus ē excellētior 2. 7 2. p̄mo: sicut
deus est excellētior angelo 7 ange
lus boie. Motādum autē q̄ om̄is
isti grad⁹ variat̄ duplr: qz tales ap
parationes aliq̄ sunt p̄ somnuz 7
et vocant̄ reuelationes p̄ somnia.
Aliq̄ i vigilia: 7 tñe p̄prie vocant̄
vīsiōes: 7 iste 2. modus: qui vocat̄
vīso ē excellētior altero: qz maior
illustratio mētis requirit̄ ad hoc q̄
īpa distracta p̄ opationez sensuum

exteriorū in vigilia capiat intelligi
bilē v̄tate de supnālibus q̄ in som
no i quo sensib⁹ exteriorib⁹ getat̄
aīa magis disponit̄ ad capiēdū b̄
v̄tates. Ecōtrario ē in cognitōe ac
cepta via nālī: que accipit̄ p̄ viaz
sensus memo⁹ 7 exp̄imenti: vt d̄r̄ p̄
metha. 7 iō talis cognitio non pōt
accipi in somno. Quart⁹ gradus
p̄bet̄ est quādo sine apparitione
alicuius figure vel signi sensus ve
ritas intelligibilis de occultis p̄ v̄ni
nā reuelatōem manifestat̄: 7 h̄ mō
facte sunt reuelatōes ip̄i Dauid: vt
b̄r̄ in p̄n. glo. sup psal. 7 iste gradus
ē excellētior p̄dictis. sicut. n. ille di
ceret̄ melioris ingenij 7 clarior̄ q̄
caperet v̄tates p̄clusionuz geome
tricaliū sine descriptōne figurarum
sensibiliū: q̄ ille qui capere nō pos
set sine tali descriptōne: sic et in co
gnitione p̄bet̄ica illa mēs d̄r̄ excel
lentius diuinitus illustrata: q̄ v̄ta
tez intelligibilē capit absq̄ sensibili
bus signis: que sunt figure 7 voces
supradicte q̄ illa q̄ capit sub talib⁹
signis. Hec Nicola⁹ de lira i p̄logo
sup psalmista. Hos autē grad⁹ volui
mus hic interserē: vt intelligam⁹ q̄
grande sit p̄bet̄ie com̄i: qd̄ de sa
pientissim⁹ tam multipl̄r cōicat ra
tionali creature: vt sic mens huma
na edocta nullo mō de p̄betarum
dictis oubitare queat.

3. caplin de bis que p̄ xpm̄ leat
natus gesta sunt qualiter p̄bet̄e illa
p̄dixerunt.
Tert̄ia p̄elo dicit̄ testificatō
nihil enim legimus de v̄bo

incarnato in nouo testō qd̄ testimo
nijs p̄baz nō fuerit p̄nuntiatus.
Tria. n. sunt illa que p̄bendunt to
tā vitaz benedicti Ihu.

Primū est incarnatio.
2. est p̄uersatio.
3. est p̄summatio.

Primū est ei⁹ incarnatō: in qua
multa p̄currūt que distinguēdo vi
deam⁹. Legim⁹. n. Ma. i. xpm̄ ex ge
nere Abrae 7 ex semine Dauid.
In semine tuo b̄dificent̄ om̄s gen
tes gen. 22. Et Dauid i p̄sa. 131. In
rauit dñs Dauid i v̄tate de fructu
ventri tui ponā sup sedē tuā. Legi
mus xpm̄ de v̄gine natū. Luc. z. c.
qd̄ p̄dixit Iſaias. 7. c. Ecce v̄go cō
cipiet 7 pariet filium. Et Iere. 23. c.
Creauit dñs nouū. i. incarnatōnis
mysteriū f̄ Nico. de lira. 7 loquitur
de futuro p̄ moduz p̄teriti p̄ certi
tudine p̄bet̄ie femina circūdabit vi
rū: qz b̄r̄ v̄go xpm̄ vix p̄fectū sc̄s
v̄tātib⁹ ab inflātī incarnatōis i v̄te
ro suo circūdedit. Legim⁹ de xpo q̄
sit in Betbleē nat⁹. Luc. z. c. hoc p̄
nūtiatū a Michea. 5. c. In betbleē
effrata p̄nus es. i. loc⁹ effrata. i. alio
noie sic noiat⁹. gen. 25. in milib⁹ in
da. i. respectu popli tui in dignitate
7 multitudine: qz inde fuit trib⁹ In
da: qm̄. n. fuit nat⁹ Dauid. R. p̄mi.
16. Et qz nobilitas ciuitat̄ magi cō
stitit in poplo q̄ in spatio. Ma. z. c.
Allegat̄ istā auctoritatē sic. Et tu
betbleē terra iuda nequa q̄z minia
es in p̄ncipib⁹ iuda. Legim⁹ de xpo
q̄ b̄r̄ v̄go redinavit p̄uez Ihu in
p̄sep̄io. Luc. z. c. qd̄ p̄dixit Iſaias p̄
c. Loquit̄ bos possessore suū 7 asin⁹

p̄ reſepe dñi. Legimus de xpo q̄ fuit
adorat⁹ a magis. Mat. z. c. 7 hoc p̄
nūciatū est p̄ p̄baz. p̄. 71. Adora
bit euz oēs reges terre oēs gentes
seruient ei. Et p̄. 85. Oēs gentes q̄
cunqz fecisti veniet̄ 7 adorabūt co
rā te dñe. Legim⁹ de xpo q̄ fugerit
p̄secutōez Herodis in egyptuz: qd̄
p̄batū erat Iſa. 19. Ascendet dñs
sup nubē lenē. s. assumendo sibi car
nē humanā f̄ Nico. de lira. q̄ d̄r̄ nu
bes: qz formata fuit sp̄s sci v̄tute
sic nubes sursum generat̄ in aere.
Et leuis qz nō fuit aggranata pon
deris peccati originalis. Subditur
Et ingrediet̄ egyptuz: 7 mouebunt̄
simulachra egypti a facie ei⁹: qz ip̄o
ingrediete egyptuz simulachra cor
ruerūt: vt scribit̄ i h̄storia scholasti
ca. Legim⁹ de xpo qz. 12. āno etatis
sedit i medio doctoz in tēplo. h̄ p̄e
ostendit p̄ba ps. 81. De⁹ sedit in sina
goga eoz. in medio autē eos diu
dicat.

2. qd̄ p̄tinet̄ in vita xpi ē ei⁹ p̄uer
satio: de q̄ mlta dicit̄ ab euāgelist̄.
de q̄ tñ p̄bet̄e p̄dixerunt. Qd̄ autē d̄r̄
Ma. 4. c. p̄batuz ē a zacharia. z. c.
Vidi Ihu sacerdotē magnū: 7 seq̄
sathanas stabat aduersus eū vt ad
uersaret̄ ei. Qd̄ d̄r̄ de xpo disciplos
paupes p̄gregat. h̄ b̄r̄ ab Iſa. 61. c.
Sp̄s dñi misit me vt euāgelizare
paupib⁹. i. aplis. Qd̄ scribit̄ de xpo
multa miranda fecit b̄r̄ ab Iſa. 25.
Deus ip̄e veniet̄ 7 saluabit nos cū
apient̄ oculi cecoz 7 aures surdo
rū patebūt. Qd̄ inuēit̄ de xpo de ci⁹
p̄secutionib⁹ p̄dixerūt p̄bet̄e. vnde
Dauid i ps. z. M̄sterūt reges tre
b

et principes uenerunt in uero aduersus
 uisum et aduersus christum eius. De perditio
 ne eius perdidit per beatam psalmus 40. Qui cede
 bat pacem meos magnificauit super me
 supplantatos. 3^m quod inuenit in uita
 christi est eius assumptio: ipsi namque mor
 te uituposaz perdidit. Ma. 5. c. et Da
 niel. 9. c. Ipsi uelatus ad limbum per
 dicit zacharia. 9. c. Tu autem in sanguine
 testi tui eduxisti uinctos de lacu. Et
 ut bene uisus perdidit ipsi resurrectionis
 ascensionem in celum: et missionem spiritus. I.
 aliaque gesta per prophetas ueteris testi per
 dicta fuere. Ex quo nescio cur ita
 ebetat quorundam animus: ut in christum in
 carnatum credere nolint. Quidam ue
 rius esse potest quod a deo reuelatum est
 ipsis prophetis et a prophetis predicatum est nobis.
 Quod fuerunt certe uane uoces eorum.
 Incarnatus uero filius: ut omnes saluet omnes
 inueniat ad paradisi uelitas: sed non
 omnes ad ipsum aspiciere nolunt: quoniam
 quod humano generi tam larga contulit
 beneficii peruenit uilipendit. blasphemant
 o munde neque: o munde pueris: o munde
 de peccatis: quod explicare posset quod gran
 dis est misericordia inuicorum christi. Inimici eius
 sunt omnes idolatre et heretici pagani
 infideles iudei. Etiam tot falsi christiani
 tamen uelint nolint mundus ipse qui incar
 nat^{us} est inimicos suos crudeliter peruenit
 Inimicos uero qui in eum crediderunt corde
 et opere illi seruiendo merito sue incar
 nationis adducet in uitam eternam et
 lucem future glorie in qua uiuit et regnat
 per infinita secula seculorum. amen.

Scriba quarta per me officio de ad
 uentum: sermo de electio uigis beate in
 matre christi: ex qua sola nasci uoluit

quod magis grata deo fuit quam quocumque
 alie sancte mulieres.

4^a fructus Maria uerbu mat dicit

De per fecit etc. ubi. s. etc.
 celsus conditor orbis qui
 mundus ineffabili sapia
 sua disposuit et ordinauit
 uoluit incarnationem sui filii dilecti in
 oibus ordinataz esse: ut in tam mi
 rabili ope nihil reprehensibile. nihil ir
 roabile: nihilque insusceptibile inueniret.
 Si. n. quod spiam aures animi strinxerit
 et intelligere uoluerit tanti mysterij profu
 ditatem inueniet. profecto uis merito
 admirari posset. Idcirco in patri ser
 mone incarnationem christi uolentes ma
 gnificare quod in oibus ordinatissima
 fuit dicemus de ipsi^{us} ordine quatuor ad
 mires precipue: quod est gloria uirgo Ma
 ria. firmabim^{us} autem omnia que dicturi su
 mus in uero fructu que est Maria uerbu
 matris uere. Ad quod melius intelligendum
 tres perdoes ponemus.

Prima perdo de performat.

2^a de pergrnitat.

3^a dicit singularit.

Caplm primus qualiter christus assum
 psit carnem de massa nre perditiois et de
 genere adā. et qualiter noluit illam aliam
 de formatā suscipere.

Prima perdo de performatis
 i qua perdoctores catholicos
 contentur christum assumpsisse
 humanam naturam de massa nobis perfor
 mi: sine de genere adā et non alteri ge
 neris uel qualitate. s. illud apli ad hebre.
 2. Qui. n. scificat et scificant ex uero
 oēs. Sumit autem uenientia h^{uius} assu
 ptiois ex triplici ratione s. in. Bon. vi.
 iz. et. li. sniarum.

Prima ratio dicit iustificationis.

2^a dicit ostensionis.

3^a dicit ordinatiois.

Prima ratio dicit iustificationis: nam
 quatuor uero filii potuisset carnem aliam
 de quibus de massa ade assumere: uoluit
 tamen illam assumere de adā ad seruandam
 rectitudinem iusticie: ut uis. euidem
 generi esset satisfactor et puricator.
 nam si alteri generi esset s. n. non
 attribueret eidez generi satisfactio
 ac per hoc non recte seruaret iusticie
 rectitudo que ab illo genere requirit emen
 da in quo repperit offensaz percedere
 Insuper de perdidit humanam naturam in ta
 ta altitudine: ut nulli alij creature
 esset obnoxia redemptori decessit et ut re
 deptor aut solus esset de. aut si ha
 beret ex genere illi^{us} masse que omni h^{uius}
 re libis ade. Si autem dicitur quod ipsope
 riū pernit redudat in plenam et christus
 debuit esse mundus ab omni impropio:
 quod non debuit esse de genere uili. R^{atio} h^{uius}
 possumus quod est uerum quod filii est imita
 tor patris sceleris: cuius autem est pertra
 ri^{us} quo ad mores non deus in cuius peris
 ipropium iuste redudare nisi ipse h^{uius}
 mera sua benignitate portare uelit
 et sustinere. ut ponit. 56. di. c. Unde
 cunqz. c. M^{agis}. c. M^{agis}. c. Sponsus
 Un^{de} christus non ex necessitate sustinuit im
 propium ade: s. ex mera sua benigni
 tate ut dum ipse sustinet per alio quod ipse
 non meruit alius liberaret impropie
 rio: quod ipse permeruit hoc est quod h^{uius}
 ronyin^{us} in omelia sup Mat. Non
 dum in genealogia saluatoris naturam
 sanctam mulierum assumi: s. casus que
 sac scriptura reprehendit que propter pec

catores uenerat de peccatricibus: et a
 scens oium peccata deleret. 2^a ratio
 que fuit ueniens christum assumere car
 nem de ostensionis ut ostenderet nobis
 dulcedo misericordie dei: ut uis. ipse deus qui ab
 hoste perptus fuerat tanquam ab aduer
 sario et inimico ipse eidez generi huma
 no uiret in christo in unitate personae
 quo manifestat mira diuine picta
 tis perdescio in hoc quod ipsum genus hu
 manum sibi inimicum sibi coniungere uo
 luit per indissolubile uinculum. Si autem
 obijciat quod alteri non est et qualitate est
 morbus et medicina: s. si christus non af
 sumptus non fuit humani generis medi
 cina uel quod eius caro non debuit forma
 ri de massa corrupta. Dicit possumus
 quod uerum est quod medicina sentit corrup
 ptioem morbi: quod nullo modo fuit in christo:
 quod non erat infectus corruptioem accipi
 scetic. s. erat repletus plenitudine gratie.
 Un^{de} et Paulus. i. ad cor. i. c. ait. Quia
 ctus est primus homo adam i aiam ui
 uentes: nouissimus autem adam i spiritu ui
 uificat. et. j. Primus homo de terra ter
 renus: 2us de celo celestis: quod intelligit
 non quantum ad diuersitatem non sed pro
 priam quantum ad qualitatem uitae
 uitae culpe et gratie.

3^a autem ratio uocat ordinatiois. Di
 dinuit. n. deus ut genus humanum to
 tum multiplicaret ex uero propter repri
 tationem illi^{us} uniuersal principij quod
 deus est: nec propter pernit infringi debu
 it: et idem christus mediator dei et hominum
 homo uerus non alii deus de massa huma
 ni generis debuit formari. Ita tamen debe
 nit sentire de carne christi quod fuerit de
 massa nre generis uel sp^{iritus} sancti^{us} carne illam
 benedictam ab omni corruptioem et feditate

concupiscentie aliena p vntem. s. s. vt
pleni in sequentibus celebrat. h. bo.

2^m caplz qualis xps voluit assu
mere ada in vntem pso qz no que
niebat sibi: nec ada erat ad h dign
nec humano generi erat expediens.

Secunda p dco of pgruitatis
appetit. n. mes itelligit cur
ipe ada no est assumpt a
vbo: quod declant doctores Alex. i
3° 7 Boni. pfata. iz. di. no fuisse co
gruū triplici rone.

Prima respicit eum.

2^a adam.

3^a humanum genus.

Prima respicit eum. no. n. ppete
bat creatori oium vt p^a vel homine
peccatore assumeret: cu ipe in for
assumpta debuit peccatores cecos
iudicare: 7 vt pcto nullo mo teberz
argui sine f nam assumptez sine f
nam assumpta f quaz vtriusq sibi
ppetebat p^a iudicaria sic p3 Job
7. c. 7. 23. id pbariseis loquen
do. 30. 8. dicebat quis ex vobis ar
guet me de peccato: qⁱ dicat null^o.

2^a rō respicit ipz adam. Mon. n. cō
ueniebat: vt ille q trā se deiecerat p
culpaz trā exaltaret vt eēt ex^o: suffi
ciebat. n. sibi vt trā a deo recōciliare
tur. 3^a rō respicē humanū genus.

1° n. p^a ueniebat humano generi ada
assumi: qz cū esset ille hō pene vbi
toz vtpote q re^o erat oium aiarum
n^o rax no eēt ei^o passio adeo gta sic
si oio eēt inocēs: 7 vix eēt sufficeret
ad satisfaciēduz p se: ncdū q possit
suā satisfaciēdem alijs cōicare.

3^m capitulū: q xps voluit vir de
muliere nasci vt oñderet muliebrē

sexū fore saluandū 7 se vtz boiem
ac redderet vniuersuz pfectū.

Tertia p dco of singularitatis
Cū. n. xps carne assumē de
beret voluit illā no incōue
nientē de muliere trā accipe. Cur nā

xps credim^o sic facere voluisse: cer
te no sine rōabili cā. naz vt dicit scis
1° bo. in 3ª pte. q. 21. arg. 4. in corpe
qōis 7 in soloe tertij argumēti. xps
bndictus voluit trā de scia nasci tri
bus rationibus.

Prima p^a muliebrē sexū p^a medandū
2^a p^a vitatez astruēdā.

3^a p^a vniuersalitātē gnātōis iplēdā

Prima rō est p^a muliebrē sexū
p^a medandū: quā tāgit Aug. 83. q. 0
q^o bois liberatio in vtroq sexu de
buit apparere. Quā qz sexus masculi
lin^o est nobilior q^o feminin^o: id hu
manā nām i sexu masculino assum
psit: qz vō sexus feminin^o libandus
erat hic apparet q^o vir ille de scia
nat^o ē. Et Aug. in. li. de agone xpia
no. Nolite inqt vosp^o p^a tēnē viri
fi^o dei vix suscepit. Nolite vosp^o
p^a tēnēre scie: qm ex vobis filius dei
nat^o ē. ne idignēt mulieres si sentiāt
se no esse tante dignitatis p^ate ē vir
qz vt dicit Boni. virilis sexus exce
dit muliebrē in tribus.

Primo q^o p^a dignitatē pncipiā.

2° q^o p^a vntem in agendo.

3° q^o p^a anctez in p^a sciendo.

Primo q^o p^a dignitatē pnci
piando qz oēs taz viri q^o mulieres
ex vno viro fuerūt in quo xp^o p^a re
presentatio vt. s. egressus reruz ab
vno 7 vnico pncipio 7 summo.

2° excedit quātum ad virtutem in

agēdo: qz viri ē agere: 7 mli ē pati
vni pl^o bz de vntate actina sex^o viril^o
ppter qd pbi in li. de aialib^o dicit q^o
scia ē vir occasioat. i. impfect^o. 3°
pcedit sex^o viril^o q^o tum ad anctem
in p^a sciendo. nā fm ordinez no mli
viro s3 vir mulieri p^a sigit sic caput
corpi. Nā apo^o p^a me ad cor. ii. c. ca
put aut mulier ē vir. Cū bec ita sint
simpli nobilioris p^a ditionis ē vir q^o
mli. trā p^a h no aufert ab ipis mu
lierib^o i cē suo nobilitatis p^a p^a di
tio: ē. n. muliebrē sex^o valde bono
rabilis cū ex scia nat^o est xps.

2^a rō q^ore xps voluit de scia nasci ē
ppter vitatē astruēdā. vt v3. vitas
icarnatōis oñdēt: quā tangit Aug
in epla ad Colossianū. 0. Si oipotēs
de^o boiez vndeciq^o formatū ex ma
terno vto creaz: s3 repētū iferz
a spēb^o nōne opione p^a firmaz erro
ris: vt boiem vtz nullo^o suscepisse
credēt: 7 dū oia mirabil^o facit au
ferret qd misericordit fecit. Nūc aut
int^o oū 7 boiez mediator apparuit
vt in vntate p^a one copulās utrāq^o
nām: 7 solita sublimar3 isolitū 7 in
solita solitis tēperaret. bec ille.

3^a ratō q^ore xps voluit de scia nasci
of ppter vniuersitatē gnātōis ad
iplēdā: vt impleat 4° mo^o educēdi
boiez in cē: de quo dcm ē in smone
2. p^a scideratōe. 2. 7 p^a opione. Quid
igit^o dicē sufficim^o de illi^o laudibus
q^o electa ē vt de ea fili^o dei nasceret:
deficit sensus: p^a sternit aius 7 inte^o
obnubulat. q^o nā colligz vllis ver
bis 7 enarrabit q^a fuit illius vir
ginis singularis excellētia q^o placu
it deo mag^o. q^o omnis alia creatura

Agite. n. fuerūt in mudo mulieres
digne scē vntatē adomate: 7 sempi
ternis secul^o gliose. Omitto eas q^o
pagāi laudant: 7 de eis dico q^o scri
ptura sac^o p^a medat. nōne mag^o fuit h
des mleris sarceptāe credētis vbis
Melie p^a p^a tertij 17. c. q^o p^a suast
ei multiplicatōz farine i idria 7 olei
i lechito tpe q^o clausuz ē eclū 7 penu
ria trā inuast. Quid dicim^o de p^a
dētia sarre que intellexit luduz inf
Isaac 7 Ysmacelē nē eē bo^o: p^a p^a s3
dñi volūtatez: dicit q^o m^obra. Nūc
ancillā 7 filiū ei^o. n. n. erit hēs fi^o an
cille cum filio meo Isaac. gen. 21. c.
Quid de Rebecca sollicita ad p^a
radū quō Jacob bndictōz a p^are q^o
debat p^a genito obtineret. gen. 27. c.
Quid de aucte daboza q^o vī populū
indicauit docuitq^o filiū barath q^ol^o
poplū vī de manu sifare libaret. iu
dicuz. 4. c. Quid de Desfabe m^ois
salois puidētia q^o ad regē Dauid
senescētem nimis tā pulchra of one
expetiuit: vt fili^o ei^o Salon regret
p^o ipm. 2. 1. c. Quid de sarrā filia
Maguel vnotōe: q^o tam dñz venote
orauit vt eā liberar3 de ipropio: q^o
audierat ab ācilla. dicēs. Ad te tñe
faciē meā cōuerto: ad te oculos me
os erigo: pcto dñe vt de vinclo ipro
perij h^o absoluas me: aut certe vtu
per terras eripias me. Tobic. 3. c.
Quid de iudith q^o popl3 p^a fortant: 7
holofernem tyrānū infecē. vt hī iu
dith. 13. c. Quid de Bester regie cau
tela q^o regē placauit co tpe q^o illū sen
scrit fore lctū i p^auio. vt hī bester
7. c. qd de Bbigal igēio sū industria
q^o cū vidisset vix suuz: Abal dñe

rā dīsse nuptijs David festinavit: 7
 tulit diuersa enscua: 7 David ira-
 tū placauit. p̄mi. v. 25. c. mltē nēpe
 fuerūt mulieres p̄stātes fide: p̄ndē
 tia soli: itudine: auctē: puidētia: ce-
 uotione: ostātia: cautela: ingenio: pi-
 tate: benignitate: libalitate: bñamta-
 te: pudicitia: sobrietate: p̄tinētia: mā-
 fructudine: hospitalitate: caritate: re-
 ligiōe: q̄s scripturā memorat tam
 veteris q̄s noui testi. 7 tū nulla eli-
 gū v̄ xp̄s p̄cipiat nisi sola Maria
 igit̄ v̄go in eternū b̄dicta. o glo-
 riosa b̄dicta excelsa supra sidera:
 tibi puenit illud p̄. vlti. vltē si-
 lie p̄gregauerūt diuitias: tu sup̄grē-
 sa es vniuersas: q̄ i te incarnat̄ est
 saluator mundi. q̄ sit benedict̄ p̄ in
 finita secula seculor̄. Amen.

Feria 5^a p̄me dñice de aduentu
 s̄mo de p̄p̄tua v̄ginitate scē marie
 v̄ginis: q̄ fuit v̄a mat̄ dñi n. J. xp̄i.
 Fructus 4° v̄bu matris v̄ginitas

Dixit p̄cessit dies autē ap-
 p̄inquauit. Itēz vbi. s.
 Admirabile incarnatiōis
 mysteriū ex oī pte p̄uer-
 tit aīum in stuporē: 7 potissimū cum
 nob̄ occurrit xp̄m dei filius eē de vir-
 gine natus. quis audinit vnq̄s talē:
 aut quis vidit vnq̄s q̄ natura talē
 effectū p̄ducere potuit: nec p̄t. ce-
 ipe illud scē potentia sua inextima-
 bili: 7 qm̄ mat̄ is p̄uilegia in filij bo-
 norē deueniūt: idcirco in p̄nti s̄mōe
 de incarnatiōe loqui volentes filius
 dirigenus ad ea q̄ dicta sunt vt ex
 ip̄a dei filius nasceret̄: dicimusq̄ de
 ip̄ius v̄ginitate p̄p̄tua sub vno fru-
 ctu q̄ ē. v̄bu matris v̄ginitas: p̄ c^o

declaratiōe tres p̄dones p̄ponimus
 declarandas.
 Prima dicitur p̄bationis.
 2^a dicitur rationis.
 3^a dicitur deorationis.
 Ex testimonio p̄betico āgeli-
 co 7 ecclastico app̄et m̄ez xp̄i fuit
 se v̄gine: 7 qual̄ p̄fundit̄ iudei 7
 b̄tici p̄ziuz sentiētes. *Ca. 10.*
Prima dicitur p̄batiōis in q̄
 fūdarāta p̄bādūz ē Iesu
 xp̄i m̄ez fuisse v̄ginē: q̄b q̄
 dez triplex auctas māifestat.
 Prima auctas est p̄betica.
 2ª est angelica.
 3ª est catholica.
 Prima auctas v̄ginitatē marie
 manifestans d̄r p̄betica. dicit nanq̄s
 Isa. 7. c. Ecce virgo p̄cipiet 7 p̄iet fi-
 liū. 7 h̄c auctez iudei dicit non
 posse itelligi de xp̄o. dicit. n. p̄ q̄ ibi
 d̄r. vabit dñs vobis signūz. i. libera-
 litatis. 7 h̄c 7 populi sui a duob̄
 regib̄ regnū ei^o destrucere volentib̄
 v̄b̄s aut̄ nazaren^o nat^o est post tps
 achaz p̄ngentos ānos 7 āplius
 ḡ p̄ceptō v̄l natiuitas Iesu nazare-
 ni nullo fuit signū dicte liberatiōis
 2° arguit q̄ n̄ hebreo dicit̄. Ecce
 alma: q̄b nomen non s̄c̄t virginem
 s̄z adolescentulaz: 7 indifferēt su-
 mit̄ de virgine corrupta. 2° arguit
 q̄ in dicta p̄bia ponit̄. Et vocabit̄
 tur nomen eius Emanuel. 7 in he-
 brea b̄r 7 vocabit̄. ip̄a. s. alma nōst̄
 eius Emanuel. Iesus aut̄ non fuit
 vocatus a matre sua Emanuel sed
 Iesus vt patet in euanglio. q̄ hoc
 s̄m l̄raz non potest itelligi de xp̄o.
 4° arguunt ex hoc q̄b subdit̄ in b̄

c. Anteq̄s sciat puer vocare p̄m 7
 m̄ez. ex quo p̄z q̄ de p̄uro de quo
 hic est sermo fuit ignorātia: q̄b xp̄ia
 ni negant de Iesu nazareno: in quo
 fuit plenitudo scientie ab instāti sue
 p̄ceptōis: id dicit iudei q̄ bec scriptu-
 ra exponitur de Ezechia filio regis
 Achaz q̄ post dictum p̄be nat^o est
 7 hoc dicit̄ ip̄nḡ rabi Salom per
 B̄ Ezechias erat. 25. ānoz qm̄ cepit
 regnare p̄ achaz p̄m suū imedia-
 te. vt b̄r q̄rti. p̄. 18. achaz reguit tñ
 16. ānis. vt b̄r q̄rti. p̄. 16. c. ḡ i p̄n^o
 regni achaz anq̄s dicit̄ p̄bia Eze-
 chias erat nat^o 7 erat. 9. ānoz. Et
 p̄ hoc dicit̄ rabi Salom q̄ bec pro-
 pheta itelligēda de filio Isaie. Ec-
 ceperat. n. Isaias in vxorē q̄dā in-
 uēculā: 7 iā p̄cepit de eo: 7 q̄ de pu-
 ero exite in m̄is vtero nescit̄ si sit
 mascul^o vel feia. id q̄b certitudinali-
 ter signū est credibile: q̄ illd q̄b
 p̄mittit̄ ad tale signū sit futurū. ē ḡ
 sensus. pariet filius qm̄ in natiuitate
 eius videbitis v̄bū meū v̄ficatū: sci-
 as te a duob̄ regib̄ te inuadē dis-
 ponētib̄ cito liberādūz. 7 ita fuit p̄
 appetitōez achaz rex assyrioz v̄it
 in Damascū p̄ rasi regē s̄rie: 7 eū
 infecit: 7 populū ei^o trāstulit i cine-
 re. vt b̄r q̄rti. p̄. 16. c. 7 eodēz anno
 d̄r. Ecce fili^o bela p̄uitauit p̄facere
 filiū homelie regē israhel. 7 eū infec-
 7 ista exp̄ō nō p̄t stare q̄ in. c. se-
 quēti d̄r. ac p̄uro nato: Et erit extē
 tio alax ei^o implens latitudinē t̄re
 tue o Emanuel. Et loq̄t̄ ibi de terra
 regni iudee: e^o nunq̄ dñs fuit Isa-
 ias nec fili^o: et Emanuel de quo fit
 sermo non fuit filius Isaie. Insup̄ i

ca. 8. d̄r. Anq̄s sciat puer vocare pa-
 trē 7 matrē auferet fortitū^o dama-
 sci 7 spolia samarie coraz rege assy-
 riōz. Nam an̄ nonā annū regē ofee
 fuit capta samaria a salmasar rege
 assyriōz. vt b̄r q̄rti. p̄. 18. c. 13. Ecce
 an̄ fuerit tributari^o regis assyriōz:
 7 sic a natiuitate p̄uri de quo hic ē
 sermo: si fuit fili^o Isaie vsq̄ ad cap-
 tionē samarie fluxerūt anni. 17. 18.
 de regno achaz. 7. 9. de ofee: q̄ puer
 fuit nat^o: 4° anno achaz: ante vero
 17. ānos puer scit vocare patres 7
 matres: 7 p̄terea nos p̄stemur q̄
 bec scriptura loquit̄ de dño nostro
 Iesu xp̄o: vt p̄z d̄at. 1. 7 exponitur
 a doctozibus catholicis. Ecce v̄go
 p̄cipiet 7 pariet filium. i. beata v̄go
 7 vocabit̄ nomen eius Emanuel:
 q̄b est interpretatum nobiscum deus.
 Ad p̄mū aut̄ q̄b iudei opponēbāt
 dicendū ē p̄ dico. de lira q̄ in sacra
 scriptura ponit̄ duplex significatus
 respectu alicui^o euent^o. vnus p̄noti-
 cū q̄b ē idicāti effect^o futuri: vt in
 dicit̄. c. 6. Datū fuit signū gedconi i
 v̄dlē indicāti actoris salutis fuit:
 Aliū est signū rememoratū effect^o
 p̄teriti. sicut exo. 3. dixit dñs Moy-
 seab̄ signū q̄ miseris te cū tu edu-
 xeris popl^z meū de egypto: imolab̄
 teo sup̄ mōtē istū: istud signūz ē re-
 memoratiū nō respicit p̄teritū: in
 magna distātia sicut in pua: vt etiā
 signū p̄noticiū respectu futuri. Di-
 cēdo q̄ liberatio regni iudee a p̄e-
 cutōib̄ fuit signū salutiōis mūdi
 siēde p̄ xp̄s: 7 q̄ achaz erat ic̄redu-
 l^o v̄bo p̄betico: cōuēniens fuit vt sibi
 daret̄ signūz rememoratū futuri
 b 4

in longinquā: vt ipe in p̄ia p̄ona
n̄ videret sic in mente nō credebat
illi tñ q̄ cōcederūt ab eo viderūt vt
Maria 7 ioseph. 7 id̄ s̄gn̄t̄ p̄bia
nō dixerit v̄bz ad achaz dices. an
di Achaz: s̄z ad comuz David. d.
Audite q̄ com̄ David ex q̄ como
fuit ioseph 7 maria: si tñ ad eos re
fert q̄ ibi d̄r̄. M̄qd̄ paruz ē z̄. s̄z
q̄ subdit̄ dabit̄ d̄s̄ ipe vob̄ signū
Ad z̄m̄ d̄s̄ q̄ alma i bebreo s̄gn̄t̄ ab
scōsione: 7 inde d̄r̄ alma abscondita
tē q̄ s̄gn̄t̄ iunēculā aspectib̄ boium
absconditā. ita q̄ ex ei⁹ pudicitia 7 i
tegritate n̄ dubitat̄: maxie qñ p̄oif
l̄i. a. b. 7 tē sonat̄ sic belona. 7 sic n̄ in
ueniūt̄ in tota scriptura scripte nisi
tñ tres. s̄. rebeccha. gen̄. 24. vbi d̄r̄
ex ea puella decoza nimis virgoq̄
pulcherria z̄. 7 seq̄. puella q̄ egre
dic̄. i. bebreo h̄r̄ alma q̄ egrediet̄.
z̄a fuit Maria soroz Moȳs: ex q̄
cro. z. d̄r̄. p̄xit̄ puella. i. bebreo d̄r̄
iuit̄ alma. 7 iste due fuerūt due vir
gines puriss̄e q̄ fuerūt sic noiate. z̄a
fuit btā vgo Maria in hac p̄bia
Isaie. Ad z̄m̄ d̄s̄ q̄ dupl̄x̄ ē noifi
alic⁹. s̄. ipostōis 7 n̄. sic p̄tr̄ est no
mē alic⁹. s̄. ipostōis. bō aut̄ v̄l̄ b̄ bō
ē nomē n̄. Ihs̄ fuit nomē ipositum
ipi x̄po. vt p̄z̄ Luc. 2. Emanuel aut̄
ē nomē n̄ sc̄n̄ p̄rietatis. s̄gn̄t̄. n. no
biscū ex⁹: vt dictū ē. s̄. 7 b̄ est p̄p̄uz
x̄pi: in quo diuina nā 7 h̄ana s̄ cō
iuncte in eodem supposito. 7 h̄mō
vocatū est pluribus alijs noibus
p̄rietates. n. significantibus sic vo
cat⁹ est lapis. Dan̄. 2. Ad 4. m̄ di
cēdū q̄ l̄z̄ in x̄po nō fuit aliq̄ iḡrā
fuit tñ bō. in t̄p̄: 7 sic b̄uit sc̄ia s̄z̄

sam i t̄p̄: 7 an̄q̄ illā h̄r̄t̄: libera⁹ p̄
puli liberata p̄ Isa. p̄pleta fuit.
z̄a. s̄. sanctas māifestas v̄ginitatem
Marie d̄r̄ angelica. M̄a Luc. 2. c̄i
btā vgo dixisset: quō fiet̄ istō z̄. an
gel⁹ m̄dit̄. s̄. s̄. supueniet̄ in te 7 v̄tus
altissimi obūbrabit̄ tibi: id̄q̄ 7 q̄
nascet̄ ex te sc̄n̄ vocabit̄ filius dei.
z̄z̄ istaz̄ v̄tatem insurgūt̄ h̄t̄ici
dicēt̄es btām v̄ginez nō fuisse v̄gi
nē. 7 arguunt̄ p̄ q̄z̄ ex veterano. 7. c.
M̄d̄ erit apud te sterilis v̄tiusq̄ se
rus tā in hoib̄. q̄ iunētis: s̄z̄ btā v̄
go nihil debuit facē q̄ esset̄ p̄m̄
legi: ḡ btā vgo v̄ginitatē nō debuit
acceptare. z̄. arguit̄ q̄z̄ d̄r̄. i. d̄r̄
ex Ioseph: nō coḡsc̄bat̄ eaz̄ conec
pepit̄ filiū suū p̄genitum: ḡ post coḡ
nit̄ eā. z̄. arguit̄ q̄z̄ Jo. z. d̄r̄ ex x̄po
q̄ cōcedit̄ in capharnaū ipe 7 mar
ci⁹ 7 fr̄es ei⁹ 7 discipuli eius. ḡ b̄dit̄
fr̄es carnales: q̄z̄ alii nō poneret̄ co
pula int̄ fr̄es 7 discipulos. 4. argu
unt̄ q̄z̄ Luc. 2. dicit̄. dixit̄ m̄ ei⁹ ad
illū. ecce p̄r̄ tu⁹ 7 ego volentes q̄re
bam⁹: ḡ ioseph fuit p̄r̄ x̄pi. Ista co
gmatizauit̄ Eluidi⁹ h̄t̄ic⁹ pessim⁹:
quē validissime reuicit̄ h̄ero. i. q̄dā
libello quē edit̄ ē ei⁹: verūm̄ ne nos
p̄ ml̄ta vagem⁹: m̄idem⁹ ad p̄a ōba
p̄ doctrinā mḡri sn̄iaz̄. di. 30. q̄rti. l̄i
q̄ btā vgo maria ex inslicu. s̄. s̄. p̄
posuit̄ se p̄naturā v̄ginitatem si deo
plac̄ret: cū aut̄ voluntatez̄ dei coḡ
nit̄ votū exp̄ssit̄. hoc p̄firmat̄. z̄. 7. q̄
z. c. Sufficiat. 7 btā vgo. 4. vt in q̄
busdā libris. Ad z̄m̄ d̄cēdū f̄ Ric.
i. 4. di. 30. q̄ in illa auct̄e Dat. co
nec accipit̄ sic i psal. 109. sc̄de a ter
tris meis conec z̄. q̄ nō int̄clit̄ q̄

postea fedeat. set q̄ vsq̄ tē 7 postea
Nā sic dicit̄ Mico. ex lira sup̄ Dat. b̄
conec s̄gn̄t̄ aliqñ t̄p̄s d̄tinatuz̄ quo
trāfacto sit aliqñ aliqñ p̄ sp̄ 7 sic ac
cipit̄ hic: 7 in auct̄e psalmiste palle
gata. p̄genit⁹ etiā in scriptura nō so
lū d̄r̄ post̄ quē aliq̄: s̄z̄ etiā an̄q̄ null⁹
eti si null⁹ ali⁹ sequat̄. Ad z̄m̄ d̄s̄
q̄ fr̄es nō solū dicunt̄ q̄ eisdē p̄ti
bus nascūt̄: s̄z̄ et̄ p̄anguinei germa
ni. vñ Paul⁹ ad galla. p̄ dicit̄ alium
aploz̄ vidi neminē nisi Jacobum
fr̄ez̄ d̄r̄. Erat. n. Ja. p̄anguine⁹ Ihs̄
x̄pi fili⁹ sorozis btē Marie: sicut̄ 7
ali⁹ vt Ioh̄es 7 simon canane⁹: ex
q̄bus loco suo dicunt̄. Ad 4. m̄ d̄s̄
est q̄ ioseph ibi intelligit̄ p̄r̄ x̄pi pu
tatiue. vñ h̄ero. sup̄ Dat. in illo v̄
bo genuit̄ ioseph vix̄ Marie. Euz̄
vix̄ inquit̄ audieris: suspitio tibi n̄
subeat nuptiaz̄: s̄z̄ recordatio p̄sue
tudinis scripturaz̄: q̄z̄ sponsi viri 7
sponse vocant̄ v̄rozes: voluit̄ nāq̄
x̄ps̄ suā m̄em v̄ginē fuisse respōsa
tā: tñ vt ei⁹ genealogia p̄sucto mō
tereret̄ p̄ vix̄: vt Amb⁹ dicit̄ sup̄ Lu
cā: tñ vt puer nat⁹ a ioseph nut̄ret̄
tñ vt vgo liberaret̄ ab infamia: sic
ne tāq̄ adultera lapidaret̄: tñ et̄ vt
dicit̄ Amb⁹ sup̄ Lucam vt ab ip̄o io
seph testimoniū h̄erem⁹ ex sua sp̄o
sa v̄roze v̄gine p̄gnante. vt. n. dicit̄
Dat. Postq̄ vidit̄ ioseph v̄ginē fi
liū dei i v̄tero tenētes volēbat dimit
tere eā nō q̄ aliqñ mali ex ea suspi
caret̄ f̄ l̄. h̄z̄. s̄z̄ q̄z̄ iḡrabat̄ mysteri
uz̄: 7 eo sic cogitante angel⁹ d̄ni ap
paruit̄ sibi in somnis. d. Ioseph fili
David noli timē accipe Mariam
p̄ingē tuā. s̄. ad habitatōem tecū: q̄

ibi i ea natū est a sp̄o. s̄. z̄. p̄z̄ ḡ ex
testimōio āgeli tā v̄gi q̄ ioseph ap
parētis ip̄az̄ v̄ginez gl̄osaz̄ itactam
oio p̄māisse z̄a auct̄as d̄r̄ catbo
lica. fides eḡdez̄ 7 immaculata dicit̄
x̄ps̄ i simbolo p̄ceptū ex sp̄o. s̄. na
ex maria v̄gine. 7 ecclia cātat. Sed
vgo v̄ginū ora p̄ nobis.

q̄ p̄uenies fuit x̄pi m̄ez̄ v̄ginē cē
p̄ p̄seruatōem p̄r̄ne dignitatē 7 pu
ritatē filij ac p̄r̄ finē icarnatōis. c. z

Secūda 2. d̄r̄ rōis: i q̄ vidē
debem⁹ q̄re x̄ps̄ debuit v̄gi
nē m̄ez̄ h̄r̄e: ad q̄ adduci
mus tres rōnes quas allegat̄. s̄. t̄bo
in. 3. p̄te. q. 23. arti. p̄.

Prima ē p̄pter dignitatez̄ patris.

z̄a est p̄pter puritatē filij.

z̄a est p̄pter icarnatōis finē.

Prima rō est p̄pter dignitatē pa
tris. s̄. conseruandam. Cum. n. x̄pus
sit verus deus non debuit habē aliū
patrem q̄ deum. nāz̄ filius alic⁹ no
billissimi patris non debuit attribui
alteri patri ignobili: 7 indig. s̄. ḡ
x̄ps̄ est et̄ni patris v̄bil. ex⁹ verus.
nālis 7 p̄subalis filij. nō fuit p̄ueni
ens alium patrem habere.

z̄a rō est p̄pter puritatē filij. Nā
videmus q̄ flos a radice oritur si
ne radice corruptione: 7 splendor
a luce vel sole sine lucis vel solis le
sione: 7 verbum a corde vel mente
absq̄ mentis contagione. Cum ḡ
x̄pus sit flos a radice patris cōce
dens: 7 cādor lucis et̄ne: 7 ex⁹ p̄r̄ if
v̄bū. p̄r̄s fuit q̄ s̄n̄ corruptōe n̄r̄ if
p̄cipet̄: nā si p̄ceptio v̄bi n̄r̄: quod

ē imperfecta corruptōes nō patit' ml
 tomagis pceptio vbi pfecti: qz igit'
 caro sic fuit a vbo dei assumpta: vt
 eēt caro vbi dei. pueniēs fuit q' ipa
 caro sine corruptōe matris pcept'
 3^a rō ppter incarnatiōis finem.
 Nā ad hoc fuit incarnatio vt boies
 renascere in filios dei. ut Jo. p. de
 dit eis pates filios dei fieri bis qui
 credūt i noie ei: q' n' ex sanguinib':
 neq' ex volūtate carnis: n' ex volū
 tate viri: s' ex deo nati s' p. carn' m
 f' Mico. de lira intelligēda est h' mlr
 gēf. z. c. hoc nūc os ex ossib' meis
 7 caro d' carne mea assumpta ē. filij
 g' dei nō debebāt nasci volūtate car
 nis 7 viri. i. p' uisione maris 7 feie
 ob quā cāz xps debeat nasci de vir
 gine. vñ Aug. li. de v'ginitate ait.
 p'p'ebat caput nrm insigni mira
 culo scdm corpus nasci de virgine
 vt significaret sua mēbra fm spiri
 tū de virgine etiaz nascitura. Sed
 cur vitamus ista p'dicare de virgi
 nitate Marie: quaz Ezechiel. 44. c.
 p'cudit in porta clausa: de qua dicit
 porta hec clausa erit 7 non apiet: 7
 vir non trāsiet p' eam: qz dñs deus
 Israhel ingressus est p' eam. Qd' ex
 ponens Aug. in quodaz smone di
 cit. Quid porta in coma dñi clausa:
 nisi q' Maria erit semp' intacta. 7
 qd' est q' vir non trāsibit p' eā: nisi
 q' s. s. impregnavit eam: dñs anglo
 rū nascet p' eaz. 7 qd' est clausa erit
 in cernū: nisi q' Maria v'go est añ
 ptuz: v'go in ptuz: 7 post ptum.
 Q' sola v'go Maria fuit m' 7 v'go
 7 q' fuit v' 7 p'pa m' vt p' ex di
 cti sacre script' e: 7 rōib' coctoꝝ. c. 2

Tertia p' d' decoratōis. Qu
 it nanq' btā v'go i sua v'gini
 tate decorata p' uilegio qdā
 singulari vt eēt v'go s' 7 m'. Q' aut'
 ipa vā fuerit m' Jesu xpi atq' real'
 declarat' triplr.
 Primo auctoritate.
 2ª ratione.
 3ª inuocatione.
 Primo declarat' q' btā v'go fue
 rit vā m' Jesu xpi aucte. Nā Luce
 p' dicit ei angel' paries filiū. 7 iterū
 ibidē btā v'go audiuit btāz. Helysa
 betb dicitēz. Uñ hoc mihi vt nēiat
 m' dñi mei ad me. Et Luc. 2. pepit
 filiū suū p' genitū. 7 codē. c. dixit m'
 ei' ad illū. 7 Mat. 2. Et intrātes co
 mū iuenerūt puez cū Maria m're
 ei'. 7 co. c. Angel' apparēs Ioseph
 dixit ei. Surge 7 accipe puerum 7
 m're ei'. Et Jo. z. c. Nuptie facte s'
 in canagaliē. 7 erat m' Jesu ibi 7
 Jo. 19. c. Stabat aut' iux' crucez m'
 eius 7 soroz matris eius.
 2^a p'bat q' btā v'go fuerat vā mat'
 Jesu xpi. nā vt colligit' ex dictis sc'
 tho. 1. 3. pte. q. 22. art. 3. 7 pte. 1. q. 27.
 art. 2. q' ad h' q' aliq's sit p' l' aliq'
 sit m' l' aliq's sit fili' q' tuoz regrū
 s. vite gnātio. sube collatio. mē p'pa
 rate administratō: 7 nē specificē as
 similatio. p. n. requirit' vite gnātio.
 nā nō ex quacūq' gnātōne sequit'
 p'ritas vt m'ritas l' filiatio. s' ex
 gnātōne viuētuz. 7 id s' aliq' inalata
 ex aliq' mā fiat nō ppter h' sequit' i
 eis rō p'ritatis: vt m'ritatis vt fi
 liatōis: s' si ex ligno fiat scānuz nō
 ppter hoc hoc lignum dicit' pat' scā
 ni. Similit' nō d' q' ignis generat'

ex igne sit fili' ignis gnāntis. 2° re
 quirir' collatio sube. nā si aliq's fac'
 aliqd nō pferendo de sua suba n' d'
 p' l' m'. s. ē artifex q' fac' scānu non
 d' p' scānu n' scānu fili'. 2ª requiritur
 mē p'pate administratō. nō. n. simp' p'
 bere m'az ad gnātōez aliq' fac' p'ez
 vl' m'ez: s' p'be m'az sic p'patā. sicut
 fra nō d' p'prie m' bois: nec bō p'
 v'nicē vñ format'. 4° requir' mē spe
 cificē assimilatiō. nā si genitū nō am
 milc' gnānti in nā specificā: gnāns
 nō d' p' nec genitū dicit' fili' sicut
 capill' q' ab boie gnātur. Num g' b'
 q' tuoz p' d' d'ones fuerūt in btā v'gie
 p' q' fuerit vā m' xpi. p' nanq' ge
 nuit xps v'num: vñ d' nascen' li. 3.
 fili' dei p'xit ex castissimis 7 pu
 rissimis sanguinib' v'gis marie car
 nē aiata aia rōali. 2ª btā v'go xpo d'
 sua suba p'buir. nā vt dicit' s. th. 1. 3. di
 14. dicit' q' btā v'go in gnātōe xpi p' u
 lit q' qd' alia m' pferre d' ad gnā
 tōez filij. Si g' aliq' m'licres v' dicit'
 m're: 7 btā v'go v' poterit dici m'.
 3^a btā virgo nō solū m'az p'buir ad
 pceptōez xpi: s' m'az sic p'patāz. 4°
 p'duxit sibi s'cē in spē suū speciosis
 simū filiū. 3^a p'bat q' btā v'go fu
 erit vā m' xpi inuocatiōe. nāz ecc'
 scā dicit' ipaz reginaz mic inuocat.
 vt ibi. Huc maris stella dei mater
 alma. Et alma redemptōis n'f. Et
 p'fecto ē valde g'ntissimū hoc v'bum
 n'f' v'gini gl'ose cū sibi dicit': qz in h'
 exp'mit' ois sua p'fectio laus 7 gl'ia
 h'ic ē qd' eccl'astica. z. 4. de sc'ipa di
 cit. Ego m' s. singulari mō: m' virgo
 n'f' itacta: m' inuolata: m' pulchre
 dilectōis timoris magnitudinis 7

scē sp'ci: i me ois grā vite 7 v'ntis: i
 me ois sp'cs vite 7 veritatis: nā site
 ad me oēs q' p'cupiscitis me 7 a ge
 neratōib' meis implemini: spūs me'
 sup' mel dulcis: 7 bēditas mea super
 mel 7 fauuz. Q' q' dulce vocabulū
 ad dicēdū n'f' xpi. Q' q' fructuoz
 p' oibus ad allegādū. Jo in aduer
 sitatib' 7 agustijs: i piculis: in oi tri
 bulatōe ad virginez tā d'coraz re
 curram': q' h'c m'ruit i v'g' suo re
 gē celoꝝ 7 dñm: a q' vt a filio impet
 rat nobis grāz: quā nobis p'ccdat
 ipse Iesus xps p'issim' q' est. b. 7 lan
 dabil' p' infi. se. seculoꝝ amē.

4^a 6^a p' p'mam dñicaz de ad
 uentu. Sermo de anūtiatōe dñi n'f'
 iesu xpi facta p' agcluz gl'ose v'gini
 Marie. De suspēdis myst'ry b'
 anūciatōis 7 p'conij dignissimis v'
 ginis benedicte.

5ª fructus. Iesus annūciatus.

Dixit p'cessit dies autē ap
 p'pinq'auit. Itez vbi s'
 Sacm ineffabile incar
 natiōis filij dei ita solen
 nit' celebratū est vt oēs agclici cho
 ri conuertentur ad letitiam 7 exul
 tatōem: eo. s. tempore quo p' sanctā
 trinitatem facto consilio angelicus
 nuncius est deputatus vt mitteret
 ad v'ginem ad annūciandū sibi dei
 p'ntatōez eterni regi. ex qua sequi
 debeat par' humani generis: 7 salus
 totius mundi: 7 quoniam tale my
 sterium satis efficacissimū ē corda
 dura mollire ac liquefacē i amore
 dilecti Jesu. Idcirco i p'nti finone
 de ipi' anūtiatōe dicem' sub vno

fructu q̄ ē B̄s ānūciat⁹: p̄ cui⁹ de
claratōe tres p̄lōes erūt nōndē.

Prima p̄ dicit p̄gruitatē.

2^a p̄ dicit qualitatis.

3^a p̄ dicit virtuositatis.

Angelus debuit ānūciare v̄gi
p̄ceptōz filij dei: vt ex h̄ seruaret⁹ or
do ex pte dei ⁊ p̄formitas rep̄atōis
cū lapsu ⁊ v̄go purissimā ardētē se dīs
ponēt ad xp̄s suo v̄fo recipiē. ca. i.

Prima p̄ dicit p̄gruitatē: in q̄
videbim⁹ qualit̄ ange⁹ cō
gruet⁹ ad v̄ginē missus ē ad
ānūciādū dei filiū p̄ceptū t̄plici rōe
Prima rō ex pte dei.

2^a rō ex pte angeli.

3^a rō ex pte v̄ginis.

Prima rō sumit⁹ ex pte dei: vt sua
ret⁹ ordo quē ip̄e statuit q̄ mediātū
bus āgel⁹ dīna hoīb⁹ nūtiat⁹: ⁊ h̄ est
regla dīo. li. de angelica ierarchia
c. 4. vbi ait. dīnum ih̄u b̄nignitatis
mysteriuz āgelī p̄ edocti s̄t postea p̄
ip̄os ad nos cognitōis gr̄a trāsliuit
Si at̄ obijcēt⁹ q̄ b̄tā v̄go sup̄ior su
erat āgel⁹ q̄ nō debat sibi t̄le myste
riū ab āglo reuclari. vt dicit dīo. sup̄
mis āgel⁹ fit reuelat⁹ imediate a deo
Et h̄ rō dē possū⁹ s̄t. i. 3. pte. q. 20
q̄ b̄tā v̄go sup̄ior erat āgel⁹ q̄m ad
dignitatē: ad quā dīnit⁹ eligebat⁹: s̄z
q̄m ad statū p̄tū vite erat inferior:
q̄ ⁊ ip̄e xp̄s rōe passibil⁹ vite modi
co ab āgel⁹ ē miorat⁹: vt dicit ad heb.
z. c. ⁊ nō ē p̄ s̄niaz. di. 16. c. 4. v̄tū
q̄ xp̄s fuit s̄l riator ⁊ p̄ph̄etoz q̄m
ad cognitōes dīnoz n̄ idigebat ab
āgel⁹ istruī. s̄z mat⁹ dei nō erat i statu
p̄ph̄etoz: iō d̄ dīno p̄ceptū p̄ āglōf
istruēda erat. Et si ad b̄ obijciat⁹ q̄

b̄tā v̄go ex luie fidei coḡscēbat dei
filiū icarnat⁹: q̄z tāta copia gr̄e iba
bitabat i aia ei⁹: q̄ v̄f q̄ nō debat i
strui de eo q̄d iaz scēbat. Ego dico
q̄ i 3 fide de mediatore b̄tērit an̄ an
nūtiatōez: v̄tū ex b̄nilitate cordis
sui nūq̄ coguit seip̄am fore i m̄ez
eligēda tāta filij. ⁊ ex h̄ āgel⁹ debuit
sibi ānūciare q̄ h̄ dei erat i suo v̄fo
v̄tū ⁊ susceptur⁹ carnē ex purissi
mis sanguib⁹ suis p̄ op̄ōez. s̄. q̄d ⁊
fēc̄ s̄c̄ p̄z Iud. i. 2^a rō sumit⁹ ex
pte āglī. vt seruaret⁹ ordo i rep̄atōe
q̄ suat⁹ fuerit i lapsu. Cecidit nanq̄
hō āglo mala t̄nā tēptate reuclari
debat āglo hō Marie nūtiatū. Et
h̄ ingt. Beda in omel. Ap̄tū b̄tane
restauratōis p̄m vt āge⁹ a deo m̄t
teret⁹ ad v̄giez p̄tū p̄secrādo dīno:
q̄z p̄ p̄ditōis b̄tane cā fuit cū sp̄s
a diabolo mittebat⁹ ad m̄lierez sp̄s
sup̄bie occipēda. 3^a rō sumit⁹ ex
pte v̄gis: ⁊ p̄ vt ex tali nūtio mens
ei⁹ eleuaret⁹ i t̄lū vt sic ardētī carī
tate flamelcēt⁹: p̄ uq̄ xp̄m concipet
amore q̄ i m̄te. nā vt aug. li. de v̄gi
tate ait. m̄na p̄p̄tas n̄b̄l Marie
p̄fuisz n̄b̄l sc̄lci⁹ xp̄s corde q̄ car
ne gēstassz. 2^a vt ei⁹ puritas oñdē
bic dīcro. i. f̄mōc assūptōis. D̄n̄ ā
gel⁹ ad v̄giez mittit⁹ q̄z ē sp̄ āgel⁹ co
gnata v̄gitas. 2^a vt cēt certior testis
h̄ sacri q̄n sup̄ h̄ dīnit⁹ cēt istruata
sic itaq̄ ordiatū fuit vt āge⁹ ad v̄gi
nē mittēt⁹. q̄ ex cogitāe possz q̄ta tē
fuerit leti⁹ i celestī ierarchia q̄tūm
gaudiū: q̄ta exlta. cūz ordiabat⁹ le
gā tā solēnī ⁊ q̄ta fēda p̄ āge⁹ flu
xerunt tot annozum millia quibus
non soluz homines s̄z ip̄i angeli ex
pectauerant vidēre dīcū illum

Obenignitas. Obpictas ⁊ magna
dulcedo sūmi dei. ecce apta ē vena
mie tue. angelus vocat⁹ a tota trini
tate. ambasiata sibi ip̄onit⁹. vade iu
gt p̄ vade ad v̄ginez illaz. Mariā
⁊ dic ei q̄z illā in meā sp̄ōsaz vnicā
eligo. ip̄az diligo sup̄ oēs creaturas
ip̄i amore vulneratū est cor meū.
Vade aut filius ⁊ dic ei. quia ego
ip̄az i m̄fem eligo: ⁊ passibilez car
nē de ip̄a suscipiā: eroq̄ ei amorosus
fili⁹ ip̄az dulcissima mea m̄. Sp̄s
sc̄s subitūxit. Vade ⁊ dic ei. q̄z ego
seci ero ⁊ op̄ōne mea v̄go p̄cipiet.
v̄go p̄turiet: ⁊ v̄go i eternū m̄abit
O q̄ta fūc̄ t̄c cātica. o q̄t laudes:
quotie tripudia i reḡ celoz. Dul
ta p̄t b̄tane mēs de ip̄is pie p̄tem
plari q̄ nos b̄renitatē cā dūmittim⁹:
dixim⁹ tū ista vt itelligētm⁹ q̄ p̄gru
uz fūc̄t q̄ āgel⁹ xp̄s v̄gi ānūtiaret.

āge⁹ ānūtiās v̄gini p̄cē^m filij
fuit de ordine archangeloz gabriel
vocat⁹ q̄ v̄gini appuit visioe corpo
rali. Caplm. z.

Sc̄da p̄lo dicit q̄litas i n̄ q̄
vidē debem⁹ q̄litate angeli
nūtiatū. ⁊ si nō in oib⁹ saltez
q̄tūm ad. z. valet.

p̄ quātūm ad ordīnez.

2^a quātūm ad nomen.

3^a quātūm ad apparitiōem.

Pr̄: inquā p̄sidēm⁹ cō p̄ditōis
fuerit āge⁹ q̄ nūtiatū icarnatiōem
xp̄i: ⁊ vt colligit⁹ ex d̄cis. s̄. t̄bo. z. di
ctij libri. ⁊. z. pte sūme. q. 20. ille āge
lus fuit de m̄e ordie i sine ierarchie
q̄z ordo archāglōz. Ad p̄uētēs v̄
cē v̄ez vt saluaret⁹ p̄p̄tas ordīnā
q̄ ad āgelos p̄tinz dirigē act⁹ alie

bōi⁹ q̄ ad ip̄s t̄n p̄tinēt: v̄t d̄it⁹ m̄y
stera nūtiare. Ad archangelos v̄o
nō p̄tinēt dirigē actus hoīs q̄ in to
tā multitudiez red̄dāt: v̄t ⁊ medij
s̄. archāglī d̄it⁹: q̄s p̄ncipes āglī:
q̄z q̄ p̄sensus b̄tē v̄gis q̄ p̄ āglū re
gēbat⁹ erat act⁹ singlarī p̄sō red̄dū
dātis i v̄tilitatē m̄ltitudis imo toti⁹
b̄tani generi. iō āge⁹ ille debuit cē de
ordie archāglōz: ⁊ credibile q̄ fue
rit sūm⁹ in illo ordīne. Aliq̄ v̄o alij
d̄it⁹ illū fuisse de sūmo ordie sūp̄me
icrarchie: q̄z p̄p̄tas ordie est i dei
amore ardētē: ⁊ q̄z i icarnatōe succe
dēte erat amorī flāma i tota ecc̄ ⁊
 singlarit̄ i aia v̄gis. iō āge⁹ ille de
bebat cē de ordine seraphim⁹ p̄p̄ h̄
puertit⁹ ordo: q̄z sicut singlarē erat
op̄ icarnatiōis p̄lētū i v̄gine n̄o
possibile f̄ ordīnez create nē. ita sin
glarī debat cē nūti⁹ ille q̄ mittebat⁹
ad illā nūtiādū. Quicq̄d s̄t fat⁹ ē
nob q̄ de sūmis āglōz angel⁹ mis
sus ē s̄t fuerit de 2^a sūū de sūp̄mo or
dīne celestī icrarchie. z. p̄siderem⁹
cō p̄ditōis fuerit āge⁹ q̄tū ad nom̄
q̄ vocat⁹ gabriel: q̄d suo offiē p̄gru
it: nā s̄ h̄re. gabriel fortitū dei int̄
p̄tat⁹ ad ostendū q̄ icarnatiōis
mysteriū cēt p̄ dei fortitudiez nūtiā
dū. ⁊ s̄t ad ostēdēdū q̄ d̄is v̄tūm
veniebat ad reb̄llādū aercas p̄tē
tes: ita q̄ gabriel ānūtiatū v̄gi q̄
forti⁹ v̄tēbat ad fortē m̄liere de q̄
p̄v. v̄lī. Dulierē fortē q̄s iueniet.
3^a p̄siderem⁹ i āglo nūtiatē cō p̄di
tōis fuerit q̄tū ad visioez ⁊ appitō
nē: ⁊ ad h̄ dicit L̄hy. sup̄ Ma. q̄ an
gelus apparuit v̄gi visioe corpali
q̄d p̄uētēs fuit triplici rōe.

Primo ratione similitudinis.
2^a ratione celestium.
3^a ratione certitudinis.

Prima ratio fuit similitudinis: quia illud quod amittit ab erat in carnatione inuisibiliter. unde puer natus fuit ut ad hunc rei declararetur inuisibiliter creatura formam assumere in qua visibiliter appareret. 2^a ratio dicitur de celestibus. conveniebat enim in rebus quod non solum in mente sed et in corpore vultu erat filium dei receptura ut angelum corporaliter videret. Sed si aliquid obijceret quod magis faceret ad dignitatem virginis si angelus apparuisset ei visio intellectuali: quia ut Augustinus dicit in super geneseos ad fratrem az dignior est intellectualis visio quam corporalis. quia visio intellectuali videtur in sui substantia: visio vero corporali videtur in assumpta figura. 3^a dignitas fuisse apparere visio intellectuali. Ratione possumus quod intellectualis visio est potior quam sit imaginaria vel corporalis sit sola: sed ipse Augustinus dicit quod est excellentior prophetia quam habet intellectualis et imaginaria visio: quia illa quam habet altera tamen. id est beatam virginem non solum percipit visio corporalis: sed et intellectualis illuminatorem. unde appetitio nobilior fuit fuisse tamen nobilior sit ipsa aeternitate intellectuali visio: sed in propria specie videtur sibi in sui substantia: sed non patitur statim viatori ut angelum per certitudinem videat. 3^a ratio quare angelus apparuit corporali visio dicitur certitudinis. causa enim quod sit oculi subiecta certitudinem quod ea quam imaginamur propter hanc omnia Augustinus in quodam sermone virginem intro ducere loquitur ait. Venit ad me quod dicitur paniphoniam christi non per archiepiscopum aut prophetam egregium sed Gabriel archangelus facie rutilans: veste coruscans gressu mirabilis: et aspectu terribili: quod visitavit et perturbavit me. hunc ille. Scilicet illa

appetitio et iocunda nimis in qua mittebatur per angelum per nuntiabat ab angelo novum letissimum novum gratissimum: novum pinguisimum et saltem humani generi. Quid audisti. Puer la formosa. o mlti scilicet. Ergo ut tuos sa quod audisti: quod angelus tibi rettulit. ete nulla ut quod creatura fuit quam viderit tale reuelatorem: quod tu habuisti. Tibi dicitur si tu ne tibi plebs gratia tibi benedictio datur in mulieribus: tibi pronuntiat angelus ex tuo utero in mundum dei filium egressurum. O beatissima sciam longum est narrare cuncta quod angelus dixit: quod virgo ridit de quibus plebs suo loco dicem: nec autem viciam ad certum quod erat videndum in 3^a parte proposita. Quod glossa virgo et si in merito condignitas tamen merito congrui et digni meruit et in filiis dei. Caplin. 3.

Quarta 2^a dicitur virtus in qua per plures libros si ex virtutibus meruit virgo percipere christum: et ne per multa vagetur dicimus ad hunc sermone dicitur Boni. in 2^a di. 4. quod triplex est meritum. Primum dicitur condignitas. 2^m dicitur congrui. 3^m dicitur digni.

Primum est meritum condignitas: quod quod ex tanta caritate meretur tanta gloria: et hoc merito virgo non potuit mereri percipere filium dei. pro eo quod hoc excedit omne meritum suum. non dicam tamen fieri boies siue dicam mulierem fieri matrem dei utrumque est statim quod debet creatura. et tamen hoc illud fuit benignitatis et gratie. 2^m est meritum congrui quod per totum dicitur gratia sibi mereri curam ad gratiam se disponit. et sic beatam virginem meruit ante incarnationem percipere filium dei quoniam per nimiam suam puritatem benignitatem et humilitatem idonea erat ut efficere mater dei.

3^m est meritum digni: quod si vir iustus orat pro alio ut meretur exaudiri: et hoc merito meruit beatam virginem percipere christum per amittit dicitur: quia si in ea copiosissime descendit non indifferenter si bene consideramus quod dicitur in vobis illis quod virgo sanctissima per dicens angelo dixit non indifferenter. Ecce ancilla domini: certe eam dignam indicabimus percipere filium dei. Nam cum dixit ecce similitudinem obedientie ostendit: quod tanta fuit: quod nunquam deo gratior acceptiorque in aliquid alia creatura sua boies sua angelo iueneri poterit. Sed subiicit ancilla domini: personam distans ei humilitate ostendit suam maiestatem. Quod non potuit ea quod eligebatur ut esset mater dei efficaciter subiciere velle: ut magis magnificare: quod se ancillam domini nuncupando. Cum dixit. Sicut mihi: fide sua refulsit: lumine adeo fuit illustrata ut nihil de christo incarnatione sentiret duntaxat. Cum tamen dicitur: sed vultu: caritate sua aperuit: quod ad deum dilectum ita cum illo ardente iuncta fuit ut creatura non sufficiat illud cogitare. Namque in hac vita inveniuntur est non inveniuntur quod tanto fervore amoris cor suum de derit deo quantum tribuit tamen ipsa virgo beatam nullum etiam eorum quod dilexerunt deum fuit in eo excessu dilectionis: in qua ipsa serviebat adeo quod illis vobis platis merito digna meruit esse mater dei. Quod arma rium diuine gratie: o armarium diuine misericordie fons pietatis. Quod fons castitatis. o putens humilitatis. o plenitudo prudentie. o plenitudo gratie. quod tamen meruisti. propter que altissimi impetra nobis gratiam filii tui ut valeamus illius amore recolere: quod ipse pro nobis dignatus facere: quod est. b. et laudabilis pro infirmitate

nita secula seculorum amen.
Sabbato post primam dominicam de adventu: primo et mirabili conceptio filii dei in christo: et quod virgo gloriosa ipsa percipit in utero suo vixit et verus boies et de his quod occurrerunt circa hanc conceptionem consideranda.
6° fructus Ihs vero claudis.

Dixit processit dies autem apud pinguavit. Item vbi. 8. Letat aia super modum in cognitione vitatis eius potissimum quod ingenium proprium vires ac facultate excedit: nec bene potest nisi aliquid lumen vine gratie iterueniente suum illud sit lumen appetitis suum visiois suum fidei. Et quod hoc nobis vitas predicat monstratur quod fidei radio. si quod christus filius dei conceptus fuerit de. si. in ventre virginis: id circo in partu sermone pro tanta vitate claritate intelligenda ac deuotione dicemus de conceptione mirifica ac stupenda. o. n. I. christi: et more solito proponimus fructum suauissimum et dulcissimum bonum sermoneis quod est Ihs vero claudis. in quod tres conclusiones principales reuelabimus vobis.
Prima 2^a dicitur si. si. superuentio.
2^a 2^a dicitur christi conceptio.
3^a 2^a dicitur corporis conditio.
Quod virgo sanctissima percipit christum superueniente in eo. si. si. quod talis conceptio attribuit. si. si. c. filii nullo dicitur est christus: atque quomodo exponit illud angelicum dicitur si. si. superueniet in te. Caplin. i.

Prima 2^a dicitur si. si. superuentio: quod per angelicum premissum in christo conceptio. si. si. superuenit in virgine: ex qua videtur attribui. si. si. spiritus corporis christi conceptio. quod dicitur ostendit. si. tho. di. 4. 3. li. 7. 3. parte sume. q. 22. triplici ratione.

Primo rōne caritatis.
2° rōne liberalitatis.
3° rōne sanctitatis.

Primo rōne caritatis. s. talis conceptio rōne caritatis. spūs. n. scūs est caritas v^t amor dei p^ris r filij: ex mario aut amore dei p^ricit vt fili⁹ dei sibi carnē assumēt in vte ro v^rginali. vt d^r a Jo. 3. c.

2° rōne liberalitatis. s. talis conceptio rōne liberalitatis vt eniz dicitur est. s. fructu. 2. r conclusio. 3. n. aliquibus meritis: s. sola liberalitate r grā dei fili⁹ carnē assumpsit. Jo. 1. s. q. est ipa grā conceptio xpi attribuit vt dicit Aug. in encheridion. 3° conceptio xpi attribuit. s. rōne scitatis qz. s. est spūs scificatōis: vt dicitur ad Ro. 8. r iō sic aliq p spm scm sanctificant spūaliter vt sint filij dei adopti: ita xps p spm scm est in sanctitate conceptus: vt esset filius dei nālis. Et ppter hoc angelus dixit beate v^rgini. Jo. 3. r qd nascer⁹ ex te scituz vocabit⁹ fili⁹ dei. Meqz xps qz de spū scō conceptus dicit⁹ fili⁹ est spir⁹ scī putandus: qz vt inquit Aug natus est de spū sancto xps: non sic filius r de Maria v^rgine sicut filius B in encheridion. Doctor autē sera pbic⁹ dñs Bon. in 3. di. 4. dicit qd bec locutio xpus est filius spiritus sancti nullo modo est admittenda: tū ppter vitandū errozes circa gnātionē tpales: tū circa gnātōem eternā. Circa gnātōez tpales d3 vitari erroz qz cū s illā si dicit⁹ xps conceptus de v^rgine. s. s. ac si spūs sanct⁹ ei⁹ est p^r r v^rgo eius m^r: iaz videret⁹ ex h q xps natus est: de Maria r. s. s. sicut

nascit⁹ proles de viro r muliere: qd falsuz ē: qz ples ptez accipit a p^re r pte accipit a m^re: in qua assimilaf p^ri r m^ri in eadē forma r nā qd n^r lo mō est recipere in xpo q soli matri assimilaf i mā assumpta. Circa generatōem eternā vitand⁹ est erroz: ne fiat confusio eternaz relationuz r p^rietatuz: vñ cū p^riu sit p^ro^r p^ris generare respectu p^rone filij nullaten⁹ admittit⁹ xpm eē filiu spūs scī In q nō ē alia p^rona v^t hypostasis q illa quā p^r ab eterno genuit. hic Aug. vt dicit m^r in 2. di. 4. c. 3. ait Quis dicit⁹ audebit xps eē filium. s. s. cum hoc ita sit absurdum vt nulle fideliz aures valeant sustinere: iō catholice inferenda est auētas illa angeli: v3 spūs. s. supueniet in tenō eni supuenit in v^rginē sanct⁹ spūs vt esset p^r xpi: s3 vt dicit tho. in 3. sen. di. 3. bec supuentio pōt multip⁹ intelligi: p spūs. s. supueniet in te. i. sup possibilitatem r cursuz nāe veniet in te dando fecunditatē r p^rferuando v^rginitatem. 2° s. s. supueniet in te. i. supra illō qd bēs de plenitudine ei⁹ in te: qz sicut olim impleuit mētez: nūc p^ristia filij sui implebit veniet opando filij dei conceptōem. 3° exponit. s. s. supueniet in te. i. desup celis veniet in te: qz omne datuz optimū desursuz est Jaco. p. 4° exponit. Spūs scūs supueniet in te. i. supra merita tua r sup merita oiu3 creaturaz. 5° exponit spirit⁹ sanctus supueniet in te. i. sup omis qui an te fuerūt r erunt: vt sis ei⁹ tabernaculū tēpluz r sacrariū. Ex his cū audim⁹ spm scm supuenisse statim

operis magnitudinez admiramur: v^rueneramur qz in v^rgine fecunda amplissimuz mun⁹ plenitudis grā sibi p^resse: q tanta fuit vt sola cēt illius m^r in terris q soluz b3 p^rez i celis

Primo conceptio fuit admirabilis valde tū ppter tps: qz scā est i instāti: tū ppter v^rginē in q est facta: tum ppter grām aie xpi. 2. a. z.

Secūda dicit⁹ conceptōnis fuit equidem xpi conceptio admirabil⁹ valde splici rōe 2° ratio dicit⁹ virginitis. 3° ratio dicit⁹ gratie.

Primo fuit admirabil⁹ conceptio xpi rōe tps: qz fuit subitanea: r i stanti. n^ra autē est successiua r in tpe vt dicit Jo. Dam. q sic fuerit tal cōceptō declarat. s. tho. in 3. sen. di. 3. q. 22. r. 2. pte sūme. q. 33. arti. 1. Tali rōne. conceptio xpi facta fuit v^rgine diuina. v^rgine autē diuina cū sit infinita effectū suū subito r in instanti p^rducere pōt. Jo in conceptōne xpi q⁹ duoz eodem instanti fuerunt. p. s. cōuersio sanguinis purissimi bte virginitis i carnē r alias ptes corporis xpi. 2° formatio mēbroz organicoz. 3° alatio corporis organici. 4° assumptio corporis aiati in vnitatē diuine p^rone. In nobis autē p virtutē finitam r defectum agentis: r ppter dispositionez patientis bec successiue ptingunt: ita q maris conceptio si p^ricit⁹ nisi vsqz ad certū diē: vt p^ricit dicit. 9. de animalibus. Et similiter femine: in xpi antez conceptōe materia quā virgo ministravit statim

formam r figurā. humani corporis accepit. 2° xpi conceptio fuit mirabilis rōne v^rginis: magnū nanqz miraculū ptingit esse duobus modis vno modo qsi agens nec est natura lenec mā est naturalit⁹ p^rportionata ad tales formam: vt formatio bois de limo terre: que est miraculosa. tā ex parte agentis qz ex parte mē patientis. Alio modo contingit miraculū quando materia est naturalis agens autē est supnaturalis: sicut qsi aliquis a febre sanat: qz g mā quā v^rgo ministravit ad formatōem corporis xpi fuit naturalis ex qua corpus hominis naturalit⁹ formari pōt. Et ppter hanc mām nālez quā v^rgo pparauit ad conceptōem corporis xpi: xps dicit⁹ nālis filius v^rginis. S3 v^rgine formans fuit diuina. s. virtus. s. r qz vniquodqz magis indicat⁹ f⁹ formam qz fm mām magi f⁹ agens qz f⁹ patiens: inde est q cōceptio corporis xpi d3 dici simpl⁹ miraculosa r supnaturalis: fm qd v^rgo. s. ex pte mē quā v^rgo pparauit pōt dici naturalis. S3 forte aliqs argueret q conceptio xpi etiam ex pte virtutis actiue sit naturalis tali ratione. in illuminatione ceci quāuis potentia visiva miraculose est: tam post acceptaz potentiaz cecus nālit videt. s3 spiritus sanctus v^rgini potentiaz generatiuaz dedit. g postea nālit generauit. Ad hoc rīdet. s. tho. in 2. di. 3. duobus modis. p q nō est simile exempluz eo q ceco il luminato dat⁹ potentia visiva sine omni dispositione p^rtraria visioni. r iō o^r d⁹ seu visio sequens est nālis

Sed potentia gnandi data e vgin
manente vginitate q est dispo dia
ad pcepti. Alio pot dici q exreplu
no est simile eo q ceco illuato dat
potentia passiva: c opatio est ppter
hoc q mouet ab agente nali. i. colo
re r ideo illa visio est nalis: s3 vgin
dat po gnandi p hoc q mota e ei
po passiva ad gnanduz ab agente
supnali. id pceptio corpis xpi e mi
raculosa. Sic Anf. ait. li. de cceptu
vginali. Sps. l. virt altissimi viruz
vgine de muliere vgin mirabilr p
pagauit. 3o xpi pceptio fuit mira
bilr rde gr: qz vt dic Alex. i. 3. xpi
ab instati sue pceptois fuit ita plen
gra: q ci gra augeri n pt. na augm
tu no ppetit rei s q res e in fino: r
tota potentialitas capacitati. alie e
ipecta ex sine iplere: r id n bz vlti
q crescat r qz aia xpi ab initio cde
ptois fini vltio e vnita n solu p frui
toez vt cet pfect pphoz s3 et p v
bi vnione: id gra ei augeri n potuit

Corp dñi nri ihu xpi fuit i in
stati formati r assupm: r qre illd n
fuit pductu in pfecta qtitate. Ca. 3
Tertia 2o dñi corpis pditio.
Sunt n. corp dñi nri ihu xpi
vtero vginis clausuz i pcep
ptione triplici pditoe sociatu. v3.

Prima dicit formatio.

2a dicit animatio.

3a dicit assumptio.

Prima pditio dñi formatio: quia
corp xpi i instati pceptois pfe fuit
formatu qm ad pcedz organizatoz
r dispocm membroz: qd pbat p
Augl. li. de fide. ad petru dices. Sir
missime tene r nullaten dubites n

carnē xpi sine diuinitate i vfo vir
ginis fuisse pceptā pns q fuscipe
ret abo. r h dicim? f nigr 3 i. 3. di. 3
q vbu n suscepit nisi carnez forma
tā. dñs autē. Bon. s. pfata. di. 3. ar.
3. q. 2. dicit h fuisse pucies splici rde
Primo ex pte verbi assumentis.
2o ex pte virtutis operantis.
3o ex pte virginis concipientis.

Prima rō sumit ex pte vbi assa
mēt. qz nō debet vbu assumē ptez
būanc nē vt cet bō f qd s3 f totam
būanā nām: r ita carnē r aiam ma
xime cū aia vt carni pgruetiam. vt
vniat cū vna r humana nā: r qm
aia nō ē nata vniri nisi carni forma
te r organize. id in p instati pce
ptois necē fuit cor? xpi ad pcedz or
ganizatōz adduci. vñ Augl. li. de tri
nitate. nō ex vfo vgis pñ caro pce
pta ē vt postea diuinitas in carnē: s3
mor vbi vbu in vterū venit factum
ē caro seruata ppritate nē: r pfect
bō in vnitate carnis humane. 2a
rō sumit ex pte virtutis operantis
qz virtus vna opat mirabilr. hoc
aut est miraculū miraculoz q feia
picipiat vū: id ad sue mirabilr poten
tie oñsionem subito formauit illud
corp? qe forte nā n pot nisi successi
ue. 3a rō sumit ex pte virginis
pipienti q statiz vt pñst: repleta
fuit. s. f. r nū vni? cet carni quā cō
cepit: r caro nec deo nec aie debet
vniri nisi haberet membroru disti
ctionem conuenientem: hinc est q
ab instanti cōceptois in membro
rum distinctione corpus xpi debuit
cē pfectū. S3 tūc hic remanet mēs

dubia: cur corp? illud pfectum qm
ad organizatōem nō fuit pductuz
sue formatu in pfectoe qtuuz ad q
titatē. Ad. n. fuit corp? ade nobilio
ris pditois q corp? xpi: r tū illd in
instati creatōis fuit pfecte a deo for
matu qtuuz ad qtitatē molis. r hoc
dic dñs Bon. vbi. s. q. 1. r dicit q p
fectio qtitatē illi? corpis fuit opoe
nē: c est opari s pñs successionez r
s3 a? aliter de illo corp? facē potuit
sc: noluit tū sic cē triplici rōne.
p ppe legis vniuersitatis pñatōez
2o ppe fidei pfirmatōem.
3o ppter humilitatis xpi pmedatōz
Prima rō fuit ppter legis vni
uersitatis pñatōez. Nā de vni
cuqz nē pcessit pñatō opatiōem: nē
vt miraculis: vbi nā p se pot suffi
cient opari: r qz nā in xpo satis suf
ficent potrat corp? xpi ad pfectā
qtitatē reducē. ita q in nō xroga
bat ei dignitati: id noluit de tps an
tipicare tāqz inst? vniuersitatis ad
ministratoz vt vniqz dñs in x vtuē
sibi pueniēt opari finē: r hoc qdē
puebat: qz nām nolebat pime: s3
repare. 2a rō fuit ppe fidei pfir
matōez: In h. n. vitas fidei pfirma
tur ad firmū credēd q xps nō san
tasticā s3 vām carnē assumpsit.
r hoc qdē fuit valde optimū: qz sñ
fidei vitate null? ē icarnatōis fruct?
3a rō fuit ppter hūilitatis xpi cō
medatōez. Cōmedat nāqz sua hūi
litas qm nō solū vni fili? factus ē bō:
s3 nat? ē puul? mīno lacte nutritus
i chuna vagiē: in mris brachia ge
stat? r officia qz suscipiēs: quib? in
fantuli indigere solēt.

2a pditio corpis xpi dñi animatō
fuit nēpe illud corpus pter morez
alioz: vt dēz ē i instati aiati aia rōa
li: de q aiatoe diffusi? dicitur sum?
in sequētibus.

3a pditio illi? corpis fuit assumptō
qz in codē et instati fuit a vbo assu
ptū. vñ Bre. is. li. moralium. Angelo
anūtiatē r. s. f. adnūtiatē mor vbu i
vfo: r mor inf vtuuz vbu caro. qb?
diligēt pñderat si xps ipicē volue
rim? in vfo vgis reclusū reducēur
ad igētes grās ei pfoluēdas: q p no
bis pcedōib? p nob mīsis r viliū
mis vnicul? p nob inimicū etni pa
tris. 9. mētib? habitare voluit i tha
lamo vginali. S3 qd dicit? de vgi
ne illa gñosissima q talē filiū tēbat i
vterē. Drcs dig miratu. o stupēdū
pdigiū. o icffabile sacz. Stat i sua
cellula vgo deuota: r i vterē sua ba
iulat quē celi r tra capē n pñt. Sci
ebat se vginē cē: expicbat se iā pce
pisse. Certiss? erat ex āgelica instru
ctōe r nouitate tāti miraculi: qz cō
cepit filiū vni bñant generi redēpto
rē. Multa erat in ei? corde suauita
tis repletō. multa i mēte dulce: r co
pia iocūditatē: Leue pōd? lectiqz su
stinebat. D qz lachryme fluebāt ex
ocul? illi? vgis hūilis i tali gestatio
ne tāti filij iubilant. D qd dicebat.
qd loqbat. qd cogitabat. Certe hu
mana mēs secreta hi? pte excogita
re n v3. Possu? tū pie credē puclā
illā deo dilectā dic noctuqz in semet
ipā dixisse: filiū vni i vterē bēo: ipm
tenco quē pphē pñdicit: quē priar
che pñtiauēt: quē scī pñs vterē
rauerit: q mudū saluāc v3: q infernū
c 2

expollabit: q padisus apuit: q aglor
letificauit. ipe est dei fili. ipe e meus
fili. O fili mi dulcissime. o fili ama
tissime. o fili pl: ssi: quem corde cre
do: corpe teno: qm te oculis pprijs
aspiciat: qm te infantulu natu lacte
de pasca. Un hoc mihi vt tu me i ma
nrem elegeri. Si as tibi ago deus
me q sis in eterna bndictus. b r n
milia poterat vgo mente reuoluere
Nos aut debiles r infirmi ca preece
mur huilib' p'cib' vt p nobis iter
cedere velit apd suu dilecti filiu re
gnatez in cel: que ipa tenuit i vtero
icarnata in tris. q e. b. a. c. amen.

Dica 2^a de aduetu. Sermo de
dinitate Ihu xpi: q sic fuit ver⁹ r p
fect⁹ ho: ita fuit ver⁹ r pfect⁹ deus.
qo si qo non crederet absq dubio
piret: qz ita debem⁹ credē xps ceum
vt et si nege⁹ hoiez: r ita ipz boiem
tenemur p'fiteri: vt etiam ceum non
dubitamus.

B 7° fructus Iesus est filius dei.
Eatus est qui non fuerit
scandalizatus in me. Ver
ba s⁹ redemptor⁹ nri origi
nalis Dat. ii. c. r in euā
gelio pntis dnice. Conat antiquus
hostis qtu pot mentē euertere a lu
ce vitatis: vt errore disseminato in
aiaz sibi credētes cā facile accipiat
atqz deducat p semita vitioz: r inf
cetera conat suggerē bis q vel cu
riosis vl inertes fuerint opiones va
rias falsas r impias qrentes circa
incarnatōis sacristiss⁹ mysteria: de q
bus q male sentit de xpo redēptore
de scandalizat: r a sua salute pcul

efficit alienat. Idcirco redēptor nri
discipulos Iobis instruit dicēs. eos
fore btōs q n scandalizant i ipo. i. q
bū sapuit de sua dinitate r hūanita
te. Et qm xps icarnati ita p'fiteri de
bem⁹ hoiez: vt nō negem⁹ ceū: id in
p'fiteri fmdē de ihu xpi dinitate dictu
ri sum⁹ de q n⁹ in xpo scandalizari o
z qz oēs ipm: credē tenemur vey bo
minē r vey ceū: Ad qd pleni⁹ itelli
gēdū: vitatē hanc curabim⁹ oclare
sub vno fructu. s. Ihs e fili⁹ dei: p q
nō bin⁹ tres p'clones pncipales.
1^a p'clusio dicit⁹ testificatōis.
2^a p'clusio dicit⁹ attributionis.
3^a p'clusio dicit⁹ operationis.

Q xps deus sit: qz hoc b⁹ ex testi
monio hūano angelico r dino: ita
q taz scripture iudeoz qz gētilium
siue et xpianoz clamāt xpm eē vū
ceum. Caplm. i.

Prima 2^a dicit⁹ testificatio
nis. Colligim⁹ nāqz xps eē
filiū dei ex multiplici testimo
nio scripturaz q de ipo loquit⁹ de q
bus aliqs adducam⁹. p qz ordina
tōe annō bin⁹ triplex testimōiū in
script⁹ a inētuz suū reptū de co. J. x.
Primum dicit⁹ humanum.
2^m dicitur angelicum.
3^m dicitur diuinum.

Primum testimoniū of hūanū: qd
pferunt iudei r testificant gētilcs
r inimici xpi māifestāt. p nāqz in
dei testificat⁹ dinitatē xpi. Ecce iam
Ihs. icipit loq. dic. n. 9. c. Paruul⁹ fi
li⁹ nat⁹ e nob. Ecce hūanitas. Et se⁹
Et vocab⁹ nomē ei⁹ admirabil⁹ p'fi
liant⁹ ce⁹ fortis p⁹ futuri seculi: p n
ccps pac. Ecce dinitat. qz dic⁹ Ric.

de lira sup hoc passu. Trāslatio. 70
iterptū bz. r vocabit nomē ei⁹ ma
gni p'filiū āgel⁹. In trāslatōe vo cal
daica b⁹. vocabit nomē ei⁹ pmanē
i secula seclōy messias. In Iere. 23
ecce dies veniunt die dñs r fuscata
bo Danid germē meū iustū. Trā
slatio caldaica bz statūā messia iu
stū. r subdit⁹ r vocabit eū dñs iust⁹
nri. i bebreo pōit nomē dei thctbag
maton: vt dic⁹ Ric. de lira: qd e n so
lā cēntiā dei significās p rabi Salo
nē. Itē Barnab. 2. c. b. c. b. c. e. r n⁹: r
non extimabit aliū aduersus euz.
ecce dinitas r. J. p. b in tris visus e
r cū boib⁹ puerlar⁹. Ecce hūanitas
Itē Jo. hap. q xps baptizauit dicit
Jo. p. vidi spm descēdētē qī colūbā
de celo: r manētē sup eū: r ego nesci
ebā eū: s. q memistē baptizare i aq
ille mihi dixit. sup que videris spm
descēdētē r manentē sup eū: b e qui
baptizat in. s. f. r ego vidi r testimo
niū p'hibui. qz b est fili⁹ dei. Itē Ma
t bnael dicit xpo Jo. p. Tu es fili⁹
dei. Et pet⁹ aploz pnceps. Dat. i. 6
a xpo interrogat⁹ m dicit. Tu es xps fi
li⁹ dei viui. Et scā Marta. Jo. ii. ca.
dixit xpo. ego credidi qz tu es xps
fili⁹ dei viui q i hūc mūdā venisti.
Et cetero Dat. 27. c. dic⁹ de xpo de
fili⁹ dei erat iste. Et ioseph⁹ inde⁹ de
xpo loquē i. is. li. ātīqtati ait. Sui
p'dcis t'pib⁹ sapiēs vir: si viz noia
re fas ē. Erat. n. mirabiliū opuz effe
ctor r doctor oīuz eoz q libēt ea q
vā sē audiūt. r multos qdez iudeoz
multos qz ex gētib⁹ sibi adiūxit: xps
b erat. hūc accusatōe pmoz nre gē
tis viroz cū pilat⁹ eū i cruce agen

dā decreuisset nō referunt bi q
ab initio dilexerūt eū. appuit. n. cis
3^a die itez vīnē s q dicit⁹ impira
ti p'pbe vl bec vcl alia de eo inume
ra miracula p'dixerūt. s. r in bodier
nū die xpianoz q ab ipo noiatū sūt
r noth p'fenerat r gēs. Bec ioseph⁹
Itē rabi Moyses in li. de iudicibus
de xpo loquēs dic⁹. Iesus nazaren⁹
visus ē eē messias. Et paul⁹ apo⁹ ad
bebreos. i. c. ingt. Multipbariā ml
tisqz mōis oliz ce⁹ loquens p'rib⁹ in
p'p'bis nouissime dicit⁹ istis locut⁹ ē
nob in filio: que p'fiterat bēdez vni
uersoz: p que fec⁹ r seclā. r ad ro. p.
qd an p'mifat i scriptur⁹ scis de fi
lio suo. Et ad Titū. 2. c. appuit gra
dei saluator⁹ nri dei. In sup testi
moniū asserūt de xpi dinitate genti
les r pagani. Nā Calcidius sup 2^a
thūmci p'lonis ponit de stella creata
i xpi natinitate. dixit q stella illa n
fuit morbos r mortē denūtiās sed
aduetū dei venerabil⁹ ad hūane cō
sumatōis rez mortaliū grāz. Quā
stellā cum nocturno tpe isperissent
caldeoz. p'fco viri sapiētes: r i p'f
deratōe rez celestū satis exercita
ti significasse dicit recentē omi dei.
Itē i li. qdā repto apd tholeū in q
dā saro tpe. Fernadi regi castelle:
q script⁹ erat lra bebraica greca r
latina loquēs de triplici mundo po
nēs xps in 3° mūdo. Dicebat in 2°
mūdo fili⁹ dei nāscet⁹ ex vgie Wa
ria r p salute oīuz patiet⁹. Et erat
ibi scriptuz q lib ille tpe dicit⁹ regis
debet iueneri. Itē Sibylla berithea
vt Angl. dic. is. li. de ci. dei. vīus q
dā p'p'fuit de fine mundi. qz p'me
c 3

l'e iucte sonat. Ihs xps thenyos so
ther: qd e latine Ihs xps filius dei
saluator. De alijs autē sibyllis q̄ de
xpo p̄barūt dicētes ip̄s esse filiu
dei: ad p̄s taceo: qm̄ ip̄az dicta nō
potui auctē tice inuenire: s; de ip̄is in
ueniat. Iſidor. 8. etimologia: li.
loquēte quas tēcē fuisse p̄mēorat.
p̄ma p̄sca: q̄ fuit de p̄s. 2ª libica:
3ª alp̄ica in templo telphy apoli
nis genita: q̄ añ troiana bella vati
cinata ē: cui² pl̄imos vsus opi suo:
Homē² inscriuit. 4ª chimeria in ita
lia. 5ª berithea noie berophila i ba
bylone orta: q̄ grecis ilion p̄tētib²
vaticinata perituram esse troiam: 7
Homē² mēdacia scriptur: dicta at
berithea: q; i cadē insula ei² inuēta
s̄ carmina. 6ª samia a samo insula
vñ fuit cognōiata. 7ª cumana noie
almethea: q̄. 9. libros attalit tarqui
no p̄sco: in q̄bus erant decreta roma
na scripta. ip̄a. n. cumea ē de q̄ Uir
gili². Uir² cumci venit i az carminis
etas. Dicta at fuit cumana a cumā
cinitate: q̄ est in cāpania: cui² sepul
ch² i Sicilia ad huc manet. 8ª dis
p̄ntia in agro troiano nata: q̄ scri
bit solois 7 Lyri fuisse t̄pibus. 9^a
p̄b̄gia. Decima tiburtina. De his
fert q̄ i suis carmib² de deo xpo 7
boie mltā p̄dixerūt. Itē in his dōm̄s
romanoz inuenit q̄ tpe Cōstātini
impatoris 7 Elene m̄ris ei² inuēti
fuit q̄dā sepulch² Cōstātinapoli:
i quo iacebat hō aureā laminā h̄is
in q̄ scriptū erat. xps n̄scet de v̄gie
credo in eu. Sol 7 luna sub h̄ele
ne 7 Cōstātini t̄pib² itē me vide
bitis. Postremo xpi d̄nitatē testat

inimici sui. Si loq̄mur de iudeis: ec
ce q̄ disp̄si s̄t p̄ vniuersuz m̄idum
dati i opprobriū cictis gētib². si di
cam² de romāis ipatozibus xps p̄se
quētib² i martyrib² suis: nonne oēs
pierūt crudeli morte. Pz de Herōe
q̄ ab impio deponit² ex vrbē m̄fabi
lit mortu² ē. Domitianus a senatu
romāo infect² ē. Decius a diabolo
eiecit² recessit. Dioclitian² p̄ ab im
perio deponit² cui² strāgular² ē. Ma
ximianus occisus est. sic 7 ali². vt
Wasenti². Gall². Valeri². Seruius
Uolusian². Cōstās. Julian². Theo
doric²: 7 ceteri q̄ xps male ipugnātes
male finierūt. Si h̄eticos attēdam²
inuenim² de ip̄is q̄ manu dei fuerūt
p̄cussi: 7 ceteris dimissis ne p̄licitas
tediū generet: 3° Arriū illū maledi
ctū dirigam² s̄monē: q̄ ob ipietatēz
suā dānat² est in gnālī p̄silio niceno
vt nō ē. i. s. di. c. Canones. iste fuit il
le maledict² neq̄ q̄ mltā flā de xpi
d̄nitate p̄ssit dogmatizauit: vt. n. di
cit Cassiodorus li. i. h̄istozie triptite
7 Eusebi² in. io. li. h̄istozie ecc². Ar
ri² fuit p̄sōr Alexādri² in sacri l̄ri
eruditissim²: cupid² gl̄ie 7 hypocrita
magn²: q̄ vidēs Alexādri² ordiatū
in ep̄m alexandrinū: qd̄ ip̄e cupie
bat eidē inuidit: 7 cū Alexander fi
liū eq̄lez p̄ri eē dicēt: vt ip̄s ipugnet
cepit p̄riuz asserē: dicebatq̄ filium
creaturā a suba p̄ris separati. hoc
tpe Siluester Rome 7 Cōstātin²
magn² impator in Cōstātinopoli
tana vrbe q̄ p̄ciliū ordinari fecit in
nicca: in quo p̄cilio vt dictuz est re
probat² est Arrius 7 sequaces eius
Doctus vō Cōstātin²: p̄stantini

fil² impiaz orienti tenuit: q̄ Arriū
in gr̄am recepit deceptus ab eo: qm̄
fatebat² se credē symbolū aploz: 7
malitiose s̄ iureiurando p̄firmavit
reuersus: s; hoc mō p̄stantinopolis
cū p̄plicib² suis: 7 volebat p̄ciliū
celebrare: qd̄ sentiens Alexander
conatus est ip̄edire: s; negens apte
dixit Arriū nō esse catholicū: nec li
cere infringi iniam ep̄oz. Tūc Eu
sebi² qd̄az fauēs arrio dixit Alexā
dro iureiurādo q̄ nisi publica coio
ne arriū cū vniuers² ap̄b se suscipet
ctia die ip̄e ad exiliū mittēt. Dilce
dens q̄ mess² alexander orabat ne
Eusebi² v̄ba sortirēt effectus. Igit
vna die sub altare p̄n² iacuit tota
noctē rogās eū vt ip̄edirez maliciā
inimicōz suoz. Post s̄ ad palatiū
ipator vocauit arriū p̄tēs an p̄ciliū
decreta fuaret. Cui r̄dit ita. credēt
q̄ v̄bis arriū suscipi eū ab alexādri
in colone p̄cepit. Erat. n. tē sabbatū
añ pasca resurrectiois. Itaq̄ dum
arri² egressus eēt impatoris aulaz:
7 honozaret obsequiū satellitum
Eusebi² ac popli: sicq̄ magnific² in
cederet p̄ vrbe: tandē ad locū venit
cui nomē ē soz p̄stātini ibi tor² tre
mefact² ē: 7 v̄tris sui solutio scā cū
coegit secessuz q̄rē: 7 n̄ tñ feces: s; 7
fluxū sanguis euz intestinis emisit:
splē ē fluxit 7 iecur: 7 in taz fetido
actu mors subsecuta ē. Audiuim²
q̄ ex hi² exēplis q̄ta sit p̄² cruci
fixi: q̄ nisi de² fuisset: nō feciss; talia
2^m testimoniuz manifestans xpi
d̄nitate m̄ angelicum. Ab ip̄s
nanq̄ angelis habemus q̄ xps fue
rit fili² dei. s; ab angelo Gabriele di

cente v̄gini Marie. Concipies zē.
qd̄. n. ex te namē ē sc̄m vocabit fili²
dei. 7 ab angelo p̄monente Ioseph
Mat. p̄. 7 ab angelis q̄ post ieiuniū
40. dieruz accesserūt 7 ministrabāt
ei. Mat. 4. c.

3^m testimonium ad p̄robandā
xpi d̄nitatez dicit d̄nuz. nā Ma.
17. audita est vox de celo a Petro
Iacobo 7 Iohē. Hic est fili² meus
dilectus in quo mihi h̄is p̄lacui. 7
itēz instāte tpe passiois. Jo. 12. c. ip̄o
iesu dicēte p̄ri. P̄ clarifica filium
tuū. 7 vox p̄ris audita ē. Et clarifi
cavi 7 itēz clarificabo. Sufficiant
igit² tot testimōia s; possum² dicē q̄
q̄cunq̄ martyz gesta. doctoz 7 scō
rū exēpla xps eū eē declānt: de qd̄
alias dicturi diffusi² erim² conante
deo oipotēte i c̄tatu de coctri. xp̄ia^a

Q̄ xps de² sit: q; sibi attribuit² in
scriptura d̄na q̄ soli deo p̄uenit. s.
sc̄ificatio aiarum. remissio p̄ctoꝝ
p̄ductio mundi. Cap. 2.

Ec̄c̄da 2° d̄ attributōis. attri
bunt² nāq̄ in scriptura d̄no
ibu xpo qd̄ā q̄ soli deo p̄ueniunt.
Primum dicit aiaz sc̄ificatio.
2^m dicit peccatoz remissio.
3^m dicit mundi p̄ductio.

Primū qd̄ deo p̄uenit d̄ aiaz
sc̄ificatio: vt p; leuitici. zi. c. vbi d̄.
Ego d̄ns q̄ sanctifico vos. 7 hoc d̄
ad heb. 2. Qui sc̄ificat 7 q̄ sc̄ificant²
ex vno oēs zē. 7 ad heb. vlt. ihs vt
sc̄ificaret populum p̄ sanguinez eē
portam passus est.

2^m qd̄ deo p̄uenit dicit peccato
rū remissio. vñ Iſai. 43. Ego suz q̄
deleo iniquitates v̄ras. vñ Mat. p̄. c.

angel' dicit ioseph. Ipe salui faci
et populi sui a peccatis eorum. 7 Dat.
9. Cu' qda' ex scribis int' se murmu
rauerunt: qz xps dicit paralytico. qd
de fili remittit tibi peccata tua. xps di
xit. vt qd cogitat mala in cordib'
vris. qd est facili' dicere. remittit ti
bi peccata tua: an surge. 7 ambula: vt
sciatis aut qz fili' boi' b'z peccatez di
mittedi peccata: tunc ait paralytico. Sur
ge 7 tolle lectu' tuu': 7 vade i domuz
tua. 3^m qd deo puenit e' mundi p
ductio in x' illud ysa. 48°. Ego ipe
ego p'm' 7 ego nouissim': manus qz
mea fundauit terras: 7 extra mea
mensa est celos. 7 hoc attribuit xpo.
Jo. p. ca. of. In pncip' erat vbuz zc.
oia p ipm sca' st. 7. j. mud' p ipm fa
ct' e' qd de filio dei dno iesu xpo of:
sc' postea of in p'clone. Et vbuz ca
ro factu' e' 7 habitauit in nobis zc.

Q' xps sit de' qz fecit mirabilia:
q' fuerit sufficiens testimoniū diuitatis
sue ppter spem operum: ppter mo
dū 7 ppter documentū. Cap. 3.

Atria 2^a of opōnis. Mon
strant xps e' de' opa mira
culosa p ipm sca' de' qd dice
bat Jo. 5. c. Opa q' ego facio i noie
p'ris mei: ipa testimoniū pibēt de me
Miracula qz xpi sm tbo. 3ª pte. q.
43. ar. 3. fuerit testimoniū diuitatis
sue maxie ppter tria.

1° ppter speciem operum;

2° ppter modum.

3° ppter documentum.

Primo ppter spem operum: quia
trāscendebant oem ptatem creatu
re vere ppter ea fieri nō poterāt nisi
dina vtute. vñ cū cec' dicebat. a. se

culo nō est auditi q' apuit q's oca
los ceci nati nisi eēt b' bō a deo non
posset facē q'cā.

2° ppter modum: qz xpus facie
bat miracula p'pria vtute 7 aucte.
vñ Luc. 6. scriptum est. vtus de illo
exibat 7 sanabat oēs. 7 Dat. 8. ca.
Impauit vtis 7 mari 7 sca' est trā
quillitas magna. 7 Luc. 7. c. resuscitans
adolescentū dixit. Adolescenti
tibi dico surge. 7 Jo. 11. c. in resurre
ctōe lazari dixit. Lazare vti foras
7 sic de alijs miracul' ei'. Alij vō q'
miracula fecerūt ipa nō vtute p'pria
sz vtute dina: vñ vtute ipi' xpi icar
nati. vñ Petrus vt scribit in acti
bus ap'loz acti 3. ca. dixit ei q. 40.
ānis p ipm nō poterat ambulare: 7 se
debat ad portā templi. In noie ihu
surge 7 ambula. 7 si dicat q' in res
rectōe lazari xps egerit grās deo
p'ri. nider' aliud est gratias referre
7 aliud e' grās impetrare. p'muz nō
p'supponit scdm: sz bñ ecduerso. In
sup quare xpus grās egerit bñ ibi.
Jo. 11. Ego. n. scieba' q' semp me au
dis: sz ppter populū circūstantē dixi
vt credat q' tu me misisti. Et si di
cat q' de' orauit: dicit Beda q' nō
orauit ad petēdū suffragium: sz ad
dandum exemplum.

3° miracula ei' fuerunt testimo
niū sufficiens diuitatis sue ppter co
documentum: qz se filiu' dei pdicabat
qd nisi verum fuisset: nequaquā ei
astitisset diuina virtus in miraculo
rū opōne. Nam impossibile est tam
selesto mendacio quātum est illud
si non ess' ueruz ipm deum ferre te
stimonium per opera infinite vtutū.

que sunt miracula vera. 7 ppter b'
pueniens fuit xpi nrislo: quā fecit bis
q' a Iobē incarcerato fuerit missi
quos Iobēs misit ad xpm vt inter
rogarent eū. Tu es q' vctur' es: an
aliū expectam' qd' f' Greg. Iobēs
fec' nō dubitās ipm esse mudi salua
tozē: sz igrans an ad infernū eēt in
p'pria p' ascensurus. Sciebat. n. q'
vtus passionis extēdenda erat vsq'
ad eos q' in limbo erant sm Amb'
sup Lucā que nō fuit ex ignorātia
sz ex quadā pietate: vñ sic dicit Lbrj
voluit vt fatissaceret in hac qōne di
scipulis suis: qd' ouz videbat me
li' de xpo credē q' de Iobē: id xps
se deū p'testas: cūtes renūtiare iobi
q' audistis 7 vidistis. Ceci vident:
claudi ambulā: leprosi mudāt: sur
di audiūt: mortui resurgunt: paupe
res euāgelizant: in qbus oibus se
deū declarabat. Nō indiget q' genti
nec idolatra nec infidelis q'q' xpo
subdē: qz videt eū vel vagientez in
cbuna vñ lachrymātez in brachijs
mris vñ fassa p'inctū: vñ famescen
tez: vñ in cruce pendētez: vel moriē
tez in medio latronū: qz bec oia in
ipo fuerūt f' assumptā nām seruata
nī in eodez supposito p'rietate nē
diuine. O mundi superbia detestan
da. o temeraria mētis bilane curio
sitas: certe ille q' euz hominibus vi
sus e' videbit' in glia maiestatis sue
q' q' gregabunt' aū cum oēs gen
tes: 7 q' ei ceterūt 7 q' ei non credi
derūt: 7 q' euz nō adorauerūt adē
nabūt in ignē ceteruz: q' aūt amici
ei' e' voluerint accipiet' b'ndictōez

scu b'itudinē e' p'missaz: ad quam
nos p'ducat: q' e' b. in se. se. amen.

Scia 2ª post dñicam scdm de
aductu. Sermo de glia 7 sublimita
te vbi incarnati 3 b'cticos q' ipm dei
filiū ita p'fessi sunt: vt tū inferiorē
p'f' ac minorē dixerūt.

Fructus 8° xps magnificatus.

Batus est q' zc. Insurre
xerūt qdaz spū malig
nati q' vbi incarnati glo
riaz 7 bonozē parūfacē
studuerunt. Haz euz audierūt xps
dei filiū noiari p' varias erroz opio
nes hanc in xpo filiātōem p'temple
runt. Ob qd' cū xpo scandalizati sē
vt cum talibus errozibus nullo pa
cto potuerunt incarnatōis benefi
participare: p'tra quos dirigenus
filium: 7 dicemus de magnitudine
incarnatōnis ihu xpi: que tanta est
vt nihil sibi mai' accomodari possit
idem. n. filiu' dei esse deuz veruz: 7
dominum omnium creaturaru. id
circo fructum nostrum p'ponemus:
qui est xps magnificatus. pro cui'
deklaratione tres conclusiones oc
currunt declarande.

Prima conclusio dicit' singularitatis.

2ª conclusio dicit' eternitatis.

3ª conclusio dicit' equalitatis.

De xpus fili' dei fuit verus 7 na
turalis: contra opinionem Lberitij:
Gotini: Ebiōis: Pauli Samosatbe
ni: qui dixerunt xpm esse filium dei
p' adoptionem. Ca. i.

Prima 2^a of singularitatis in
q' magnifica' dñz 3bz xps
qz ipm p'fitemur vñ 7 nālez

dei filii: 3° quā opinionē veniūt bēti
ci v3. & bēti: Paul^o famosa
then^o: Fotin^o: 7 alij s̄ tbo. in 4° sū.
3° gentiles: q^o dixerunt nō eē v3^o si
liū dei: q^o pbat̄ tripl̄.
1° rōne adoptionis.
2° rōne inhabitationis.
3° rōne reprecationis.

Prima rō dicit̄ adoptōnis. nāz
q^o p adoptōem filij sunt dicit̄ filij n̄
de s̄z nūcupat̄. si g^o xpo inuenit̄
q^o vocet̄ filij dei. hoc d3^o intelligi p
adoptōem p nūcupatōem: sicut in
scriptura de hoibus sc̄is habet̄. Nā
Jo. p. scribitur: Dedit eis p̄tatem
filios dei fieri: bis q^o credūt in noie
ei^o. 7 p^o Jo. 3. Vide q̄ez caritatē de
dit nob^o deus: vt filij dei noiemur 7
sim^o 7 idēz eodē loco. Dis q^o nat^o
ē ex deo nō h3^o pctm̄. 7 Jo. 10. Illos
dixit deos: ad quos sermo factus ē
7 ad ro. 8. c. Ipe. n. spūs testimoniū
reddit spūi n̄ro q^o filij dei sum^o. Et
Jacobi p. e. Volūtariē. n. genuit v̄
bo vitatis. Ecce q^o in his auctibus
nos filij dei nūcupamur: nō q^odez
p nāz s̄z p adoptōem: sic ē de xpo
infern^o: ita q^o nō sit nālis dei filij. s̄z
h̄ falsissimū 7 bēticū eē p̄stat. Ingt
eni aug. li. de eccl̄iasticis dogmati-
bus. Nat^o est s̄m vitatē nē ex deo
filius s̄m veritatē nature ex hoie
hois filij: 7 nō adoptōne nō appel-
latōne: s̄z nā in vtraq^o nativitate na-
scēdo vt filij nomē hēret. Ex q^o dicit
dñs Boñ. q^o h̄ locutō. s̄ xp̄s eē filiū
dei p adoptōem nō admittit̄ siue
p̄ferat̄ simpl̄ siue cū dēnatione:
vtpote si addat̄ inq̄m̄ hō: q^o filiatō
respicit p̄sonam: adoptio aut̄ p̄sup-

ponit quādam ēncitatē. h̄ Boñ. io.
di. tñ. ar. z. q. i. s̄. at̄ tbo. ipugnat̄ sū
damētū p bēticos it̄ductū: q^o alr
loq^o scriptura d̄ filio dei xpo. 7 alr
de nob^o. De ip̄o. n. d̄ q^o descēdit d̄
celo. Jo. 3. 7. 6. 7. 16. g^o erat an̄q^o de
celo descēdisset. Dixit ēt̄ cū missus:
vt p cū adoptōez filioz recipemur
ad Gal. 4. Dicit̄. n. cū v̄nigenitum
Jo. p. Dicit̄ cū ēq̄ez p̄i. ad pbi. z. c.
Insup cū v̄ina scriptura xp̄s dei fi-
liū: 7 anglos dei filios noiat̄: n̄ alia
7 alia rōe. v̄n ap̄o ad hebre. p. Cui
aliqui angloz dixit. Fili^o me^o es tu
ego bodie genui te. Itē int̄ cetos q^o
dei ḡaz hūcrūt Moyses hūit̄ eam
copiosē: de q^o ero. z. c. d̄ q^o loq̄bat̄
ei dñs facie ad facie: sic loq^o solct̄ hō
ad amicū suū. si g^o xp̄s iesus n̄ dicit̄
dei filij nisi p ḡaz adoptōnis sic 7
alij sc̄i eadē rōe Moyses filij 7 xp̄s
dicit̄: s̄z ēt̄ ab̄dātiozi mō ḡa xp̄s
fuerit totat^o: nā 7 int̄ alios sc̄os v̄n
alio maiori ḡa replet̄. 7 tñ eadē ra-
tōe oēs filij dñs. Moyses at̄ n̄ eadē
rōne d̄ filij q^o xp̄s: q^o distiguit ap̄o
xp̄s a moyse sic filiū a suo. v̄n d̄ ad
heb. z. c. Moyses qdē fidel^o erat in
tota como ei^o tanq̄s famul^o in testi-
moniū eoz q^o dicit̄da erant. xp̄s v̄o
tāq̄s filij in como sua. v̄n dēn bēti-
coz ex scriptur̄ p̄uincit̄ nullā h̄re
firmitatē: q^o vt dicit̄ ap̄o. ad collo. p.
In ip̄o p̄placuit inhabitare oēs ple-
nitudinez diuinitatis. 7 ex hoc p̄se-
cuta ē v̄lteri^o qdā v̄nio int̄ hoiez 7
deū: dū 7 hō ille bona sua volūtate
deo iherit 7 de^o suā volūtate acce-
ptauit s̄m illud Jo. 8. Qui misit me
mecū est: 7 non relinquit me solum

Et ego q^o placita s̄t illi facio semp:
vt sic intelligat̄ talis v̄nio esse hois
illi^o ad deū: q̄lis ē v̄nio de q^o ap̄o p̄
cor. 6. Qui adheret deo v̄n sp̄s ē
s̄z si q^o diligenter p̄sideret p̄dicta
pō vitatē excludit. nā vt dicit̄. s̄ tbo. i
4° s̄. p̄tra gentiles s̄m p̄dictā pōez
nō fuit v̄bū dei hōi illi v̄niti: nisi s̄
habitatiōem p ḡam. Ex qua p̄seq-
tur v̄nio volūtati. inhabitatō aut̄
v̄bi d̄ in sc̄is suis a p̄stitutōe mun-
di: q^o tñ inhabitatio icarnatō dicit̄ n̄
pōt. aliq^o ab initio mūdi de^o icar-
nat^o fuisse p̄ inhabitatōnez v̄bi
diuini in sc̄is hoibus p̄fuenit sacra-
scriptura bis moīs significare. locu-
tus ē dñs ad Moysē. Dixit dñs ad
moysē. Faciē v̄bū dñi ad Jere. vt
ad alios p̄phas. Nunq̄s tñ legit̄ q^o
v̄bū dñi factū sit moyses vt Jere. l
aligs ali^o: 7 tñ de xpo d̄: v̄bū caro
factū ē. Insup p̄noia demonstratiō
ad p̄m̄ referūt l̄ hypostasiz l̄ sup^m
Nemo. n. dicit̄ ego curro alio cur-
rente nisi figuratiue: vtpote q^o alius
loco ei^o curreret: s̄z ille hō q^o dicitur
iesus dicit̄ de se. Anteq̄s Abraā fie-
ret ego suz. Jo. 8. 7 Jo. 10. Ego 7 p̄
v̄nū sum^o: 7 plura alia q^o maxie ad
diuinitatē p̄tinēt: g^o manifestū ē q^o p
sona illi^o hois loquētis ē p̄ filij dei
2° arguit bēticū rōne dēp̄catōis
q^o xp̄s orās ad p̄ez Jo. 17. dicebat
Ego claritatē quā dedisti mihi de
di eis vt sint v̄m̄ sic 7 nos sum^o. Sic
g^o p̄ 7 filij v̄nū sunt: ita discipulos
v̄nū eē volebat. s̄z si volebat eē v̄m̄
cū p̄e: g^o qualis ē v̄nio disciploz 7
alioz sc̄oz ad ip̄m p̄em: talis fuit
v̄nio ip̄i filij: g^o xp̄s dicit̄ eē filij p

q̄daz v̄nionē 7 amicitia cum deo.
Ad h̄ m̄de^o. s̄ tbo. vbi. s̄. ad gētilēs
q^o argu^m nō p̄cludit: q^o eē v̄nū pōt
itelligi dupl̄. aut in essentia: aut in
amore. Cū xp̄s dicebat. vt sint v̄nū
sic 7 nos sumus: loq̄bat̄ de v̄nionē
amoris: q^o vt p3^o in textu p̄cedenti
sc̄i euangelij. c. 5. multiplicatis vici-
b^o p̄m̄clauerat xp̄s discipul^o suis
amozē 7 caritatē. Remanet igit̄ ca-
tholici cōmūti q^o xp̄s singl̄ ē dei
filij 7 vt p3^o p̄fect^o eiusdē nē cū p̄e
xp̄s ē dei filij nō ex tpe: s̄z ab
etno a p̄e genitus. Ca. 2.

Secunda 2° dicit̄ et̄nitas
Apparet qdē q̄ magn^o sit
filij dei non ex tpe s̄z ab et-
no a p̄e genit^o 7 v̄n Aug. li. de tri.
7 ponit a mḡo. 9. di. p̄mi. li. Si p̄
erat 6° 7 postea p̄ fuit v̄nū gn̄atōis
accessione mutatus ē. aduertat de
h̄ac demētiaz. Et Hilarius. Inq̄ gi-
gnere 7 gigni nullū est mediū. s̄.
durationis. v̄n si p̄ri est p̄rium sp̄
genuisse filio propriū est semper
fuisse genitū. Sed Eunom^o bēti-
cus alit̄ male sentit. s̄. q^o filius an̄ in
carnatōis mysteriū non extiterit: 7
ē an̄ mundi p̄stitutionē. Ponbat
nanq^o p̄ dicta platonicoz summuz
deum p̄em creatorē oium rerum.
A quo p̄mitus effluxisse dicebat
quādam mentē: in q^o essent oīuz re-
rū forme supiozoz oibus alijs reb^o
quam p̄mū intellectum nomina-
bat. 7 post hec dicebat esse animam
mundi non localiter sed intelligibi-
liter extensaz a centro terre vsque
ad summa celi. vt testatur Grego.
Disenus libro de natura bonis.

Et de hac et dicebat Macrobius sup
 somnium scipionis. *Alia mundi nihil
 post auctores eorum potest esse perfecti.*
 unde ponebant alias creaturas
 Quod autem in scripturis sacris de filio
 dei dicitur: *De mente predicta eunomi* vo
 lebat intelligi. Cui opinioni consonat po
 sitio amicus. *quod supra primum celum ponit intel
 ligentiam primum mouentes primum celum. s.
 quod videri* tunc in summo ponebat: *quod
 omnes catholica fides perseruit: quod non
 intellexerunt illi: generatio ineffabilis
 factum quod Iohannes predicauit in euangelio
 suo. In principio erat verbum: hoc erat in
 principio apud deum. vbi coeternitas
 patris et filii declaratur. Nam ut dicit Iohannes.
 de lira supra passu triplici attingit ut
 procedens sit posteriori duratioe: eo a quo
 procedit.*

1° ratione liberationis potentie.
 2° ratione modi producendi.
 3° ratione libertatis.

1° ratione libertatis potest. quod producit non
 habet a patre: sicut duratio potentia produ
 ctiva perfecta: sicut habet a patre pueritie non
 habet potentiam generandi perfectam: et eius filii
 necessio posterior est duratioe. 2° attingit
 per modum producendi: quod quod aliquid pro
 ducit per motum: quod motus est in tempore: quod
 productum sit posteriori producere duratioe
 quod productum habet per esse in illo instanti: in
 quo finatur motus.

3° attingit ratione libertatis: quod aliquid pro
 ducit libere et non necessitate necessitate: quod tale
 agens potest expectare ad producendum suum
 effectum: sicut care a reo: 2° potest esse perfectissimum
 et non transmutatioe et motu: tunc creatura
 non est sibi coeterna: quod si ab eterno potuit
 producere creaturam: tunc noluit. Nullo autem
 istorum modorum potest poni in diuinis quod filius

sue verbum sit posteriori parte: quod in diuinis
 nulla potest esse potentia productiva
 imperfecta ut de se patet: nec verbum in di
 uinis procedit per mutationem et motum
 quod in diuinis non habet locum sicut illud Iacobi.
 i. c. *Verbum quod non est transmutatio: et
 filius procedit a patre et necessitate necessitate: quod
 de necessio intelligit se. sic ergo relinquitur quod
 filius sit equalis patri in duratioe. Et hoc ex
 pressit iohannes. h. s. verbum erat apud deum a
 principio: eternitatis. Concor. bis. Sco. 1.
 Boss. et tbo. di. 9. pmi. li. sen.*

Quod filius equalis patri: sicut beatos quod di
 citur christum patre esse minorē. La. 3.
Eritia 2° de equalitate. *Et di
 ctis etiam in 1° et 2° ratione
 deducimur filium dei magnifi
 care: quod equalis patri: sicut quod beatos ne
 gat dicentes christus patre esse minorē. Ad
 ducit autem in fulcram errorum sui sicut illud
 dicitur. Ioh. 14. *patris maior me est. et illud patet
 ad cor. 15. Cui omnia subiecta illi fuerit
 et ipse filius subiectus illi erit. s. patri. 2°
 dicit quod non patris si patris indigentiam non
 defectum. non igitur: sicut in filio habet repitum
 quod a patre recepit in se illud: Mat. 11.
*Quia quod mihi edita sunt a patre meo non
 feci vobis. et non potest ea quod potest patris: in se
 illud Mat. 20. Sed ad dexteram meam
 vel ad sinistram non est meum dare vobis et
 non est eiusdem necessitate cum patre: non nec equalis
 patri. 3° arguit quod preceptum recipere: obe
 dire: orare: et mitti inferioris esse verum.
 De obedientia christi dicitur Ioh. 14. *Sic
 mandatus dedit mihi pater sic facio. Et
 ad phi. 2. Factus obedientis 12. De
 oratione habetur Iobis. 14. c. *Ego
 rogabo patrem. et missione ad Gal. 4.
 Igitur filius minor est patre et ei subiectus*****

Et ad hoc respondet Athanasius dicens
 equalis patri sicut diuinitatem: minor patre
 sicut humanitatem. sic. n. christus quantum ad huma
 nitatem passus est mortem et orauit et
 alia fecit: sicut obediens et filia de scipio
 loquens dicit Iesus christus Iohannes dicebat
*Quies mee vocem meam audiunt: et
 vitam eternam eo eis: vbi ostendit se equalis
 auctores habere eum ipso patre. hoc idem ex
 pressit per hoc. Philippe quod videt me vi
 det: et patrem meum. Creditis in deum et
 in me credite. Ioh. 14. c. vbi sicut in ortho
 doxe fidei documenta ecclesia sancta ca
 tholica. *Inter christus verus et naturalis dei fi
 lius etiam equalis patri et verus etiam eiusdem
 essentie et nature cum patre non factus non crea
 tus sed genitus. Dixit est certe quanta sit et
 rudam mentis pertinacia: quanta durities
 quanta malicia: quod potest voluit cum proprio
 sensu pure quod se lapidationibus creditet
 per latrosum vitam vitam abulare. Optimum
 saluberrimum est vnicuique remedium: ut sp
 quod magna: quod alta sit ita sapiam sicut sa
 pientes tradunt: sicut quod scribitur et de
 psalms. c. Non imitatis. r. c.
 Canonum. 7. 8. q. i. c. Sciendum. 7. 3. q. 9
 c. Pura. Ne initeris prudentie tue
 prudentie sicut initer qui ea que sibi
 agenda vel dicenda vident patrum
 28°. Qui confidit in corde suo stultus
 est. Non debemus ergo considerare in nobis
 sed vocibus credere prophetarum: saluberrimi
 magis doctrinam intelligere multorum scorum
 rui: quod omnes vna voce clamant christum
 dei filium: magnam excelsum gloriosum: quod
 13° sicut diuinam naturam esse impassibilem et
 immortalis finit: voluit tamen in assumpta
 natura firmus mortalis et subditus apparere:**

ut nos redimeret: quod occiderat et capti
 uauerat primo: penam superbia. idcirco
 to nullus scandalizet in christo quod est be
 nedictus in eternum. amen.

Seria 3^a post secundam dicitur de ad
 uentu primo de humanitate christi sicut beati
 cos quod dicunt christum non fuisse boiem.

Fructus 9° Iesus homo perfectus.
 Ratus est quod 12. vbi. s. ex
 altata est magis ope digni
 tas humani generis in in
 carnatione filii dei: quod ille

quod imperat ventis et mari: germina
 re facit terram: solis ac lune gressum
 disponit siderum cursum muro ordi
 ne ordinat: dignatus est boies assu
 mere in vniouem persone verbi. Sed
 hoc amplissimum munus maledicti
 quidam asserentes de christi humanita
 te quedam non sana: non vera: non antiqua
 ad credendum vitia: sicut quod in patris primo
 ne dicitur sumus: et christi humanitate: ex
 plicabimusque restituta in vno fructu:
 quod est Iesus homo perfectus. per eum declaratioe
 tres rationes crunt nonde.

1^a ratio dicitur corporis sui assumptio.
 2^a ratio dicitur animatio.
 3^a ratio dicitur prophetarum sicut seruatō
 Quod christus assumpsit vnam carnem: et
 fuit verus homo. sicut manicheos et
 valentinianos. Cap. i.

Prima 2° de corporis sui assu
 ptio. in qua non dicitur esse catho
 licam vitam quod dicitur non in istis christi
 assumpsit boies cum vero corpore: et cum vera
 carne vnum circiter sicut attingit scriptura
 sicut sicut manicheos.
 2° sicut valentinianos.
 3° sicut catholicos.

¶ nanq; fuere manichei q; dixerūt
xp̄s assūpisse corp⁹ fantastici ⁊ ap
parēs: ⁊ ca q; f; boies gemit. q; nat⁹
ē: q; comedit: q; mortuus ē in vitate
nō fuerūt: s; in q̄dam apparentia. ⁊
h̄ opio bestialis ⁊ irrōialis totū icar
natōis mysteriū ad q̄das fictōem
deduc. id sacre scripture euacuant
nūtes. Mas Jo. p. d. v. v. b. u. caro fa
ctū ē: ⁊ nō dicit f; apparentiā s; f; cō
tū. Et itez Luc. v. l. c. dicit xp̄s ap
parēs discipulis. Palpate ⁊ videte
q; sc̄is carnē ⁊ ossa nō h;: sic vide
tis me h̄c. n. n. carnis silitudo caro
ē: n; abulatiōis silitudo abulatio ē.
g; si xp̄s n̄ abulauit: nō comedit: nō
passus ē: nō v̄c redēmit nos. ⁊ illd
apoc. i. Dilxit nos: ⁊ lauit nos a
peccatis n̄ris in sanguine suo. ⁊ apoc.
5. Redēmit nos dñe in sanguine
suo. Et p̄a petri. i. c. nō corruptibili
b⁹ auro v̄l argēto redēpti estis. s; p̄
cioso sanguine agni immaculati ⁊ in
cōtamiati dñi n̄ri i ih̄u xp̄i. ⁊ ad ro.
3. Iustificati in sanguine ip̄i. Sc̄q;
ret q; xp̄us nō v̄c resurrexerit: ⁊ q;
oēs apli ⁊ euāgelistice fuerūt mēda
ces testes q; v̄tute maḡ reddebant
testimōiū resurrectōis ih̄u xp̄i. vt scri
bit act. 4. c. Sc̄q; ret ⁊ q; xp̄s fuerit
receptor ⁊ seductor eoz q; ei regra
tiat̄ ⁊ tot laborib⁹ q̄s dignat⁹ ē su
stinē: ⁊ sic nihil cēt n̄ra redēptio. S; h̄
ctici seip̄os roborāt p̄ illd qd̄ Pau
lus ait ad ro. 8. c. Dist̄ ⁊ filiū suū
in silitudine carnis peccati. ⁊ itez ad
phi. 2. In silitudine hoīum fact⁹. g;
v̄t q; xp̄s n̄ fuit hō s; i silitudine h̄s
apparentiā. Ad h̄ n̄det. f. tho. l. 4. sū.
⁊ gentiles. 3. c. q; q̄m; spectat ad

ppositū qd̄ ē silitudo apparentie vt
q̄n ad apparet cē aliqd qd̄ nō est. q;
dā ē silitudo specifica sic oēs boies
siles sp̄e dicunt. ⁊ hoc mō sumit h̄
silitudo in auctib⁹ allegati. naz vt
dic̄ bilari. ⁊ ponit ⁊ v̄bo. signi. c.
Intelligentia. Intelligentia v̄boz ex
causis est assumēda. paul⁹ loqueba
tur ⁊ xp̄o boie fm̄ vitatē: qd̄ p; q;
subiūcit q; fuit fact⁹ obediēs vsq;
ad mortē crucis. 2. a opio fuit va
lentiniānoz: q; dixerunt ⁊ male q;
xp̄s h̄uit corp⁹ v̄c: nō tñ terrenus
q; portauit illd ⁊ celo: ⁊ nihil ⁊ ma
tre v̄gine accepit: ⁊ p; eaz q̄si aq; du
cū transit. Occasiōe sui erroris
accipiebāt ex q̄busdam v̄bis sacre
scripture male intellectis. nā scribit
Jo. 3. Nemo ascendit i celū nisi q; ⁊
celo descendit fili⁹ hoīs q; ē in celo. ⁊
Jo. 6. Descendit ⁊ celo. ⁊ p̄a ad cor.
is. c. p̄m⁹ hō ⁊ terra terrenus. 2. ⁊
celo celestis. h̄c oia sic volebant in
telligi: vt xp̄s ⁊ celo f; corp⁹ descen
disse ēt crederet. S; talis vitatem
carnis excludit a xp̄o: q; caro v̄a n̄
format̄ ex celesti mā: s; ex elis. In
sup apls dicit ad ro. i. c. Factus ex
semine David fm̄ carnē. ⁊ Mat. i.
scribit ei⁹ genealogia. ⁊ b̄tā v̄go d̄r
ei⁹ m̄r: q; ex ip̄a nat⁹ ē: vt in supio
rib⁹ dixim⁹. Quētes g; intelligende
sūt q; xp̄m ⁊ celo descendisse nō intel
ligit fm̄ carnem aut aiām: s; h; q;
teus. Et hoc ex bis v̄bis itelligi po
test: q; dicit fili⁹ hominis q; ⁊ celo
ostendens ita se descendisse ⁊ celo:
q; tñ in celo esse non desierit. Quod
pprium diuinitatis ē vt ita in terrā
sit q; celum repleat. Iere. 23. Celus

⁊ terras ego impleo: nec ēt filio tui
in q̄tu; ⁊ ⁊ est descendere ⁊ celo cō
p̄tū sc̄m motum localem. Mā qd̄
localit̄ mouet sic ad v̄nā locū acce
dit q; ab altero recedit: id filius tui
d̄ descendisse f; hoc q; terrenaz sub
stātiā sibi copulauit: sicut ⁊ apo. cū
exinanitū dicit in q̄tu; forma serui
accepit: ita tñ q; diuinitatē. nām n̄ p;
didit. 2. catholici dicunt q; xp̄us
nām carnis h̄uit q̄silem n̄c n̄c. non
n. ⁊ cēbat in ip̄a vitate inuenire ⁊
ceptōem ⁊ oculoꝝ iudificatiōem:
q; vitas nō nouit fallē. nec ⁊ cēbat
in p̄fectissimo tui filio inuenire imp
ficere: q; p̄fectissim⁹ nō nouit ⁊
ficere. ⁊ id sic apparebat sic verum
cor⁹ ⁊ p̄c̄tū ⁊ n̄o ḡfic. ⁊ ⁊ v̄tero
b̄tē v̄ginis assumpsit v̄silem.

2. xp̄s fuit v̄c⁹ hō f; aiām ⁊ tra
Arriū ⁊ Apolinare. Cap. 2.

Scutida ⁹ d̄ aiatio. voluit
nāq; xp̄s aiāz rōalez assu
mere vt cēt v̄c⁹ hō f; illud
Mat. 26. Trinit̄ ē aiā mea vsq; ad
mortē. Circa quā p̄locem occurrit
triplex modus dicendi.
Primus f; Arrium.
2. fm̄ Apolinarem.
3. f; doctrinam ecclesie.

Prim⁹ modus dicēdi fuit f; Ar
riū: q; dixit q; in xp̄o nō fuit aiā: sed
loco aiē fuisse eius diuinitas. S; h̄
positio firmitatē nō h;: qm̄ deus for
ma corpis esse nō p̄t. Manifestus
est aut aiām p̄ncipalit̄ ⁊ rōne hoīs
ē cū sit ei⁹ forma. Si g; xp̄s aiām
nō h̄uit v̄c⁹ homo nō fuit: cū tam
apo⁹ hoīem esse asserat. p̄a ad tbi. 2
v̄n⁹ ē mediator tui ⁊ hoīum hō xp̄s

ib̄s. Adhuc aplius tristitia ira ⁊ bi⁹
passiones sunt aiē sensitiue vt p; p;
p. 2. ⁊ aiā. hoc aut in xp̄o fuisse cūā
gelūs approbat. o; g; in xp̄o fuisse
aiām sensitiuā ⁊ qua plam̄ est q;
differt a nā diuina filij tui. h̄c tho. 2. 4
c. 2. sniarum. v̄cūti q; h̄c opionez
b̄ctiaz substinē volunt: arguit q;
v̄t atē eo q; scribit Jo. p. v̄bū caro
factū ē. vbi Joēs in sūma exp̄mit
mysteriū incarnatiōis ⁊ tñ nihil dicit
⁊ aiā. Itē v̄nio dñe n̄c ad b̄tānaz
d̄ incarnatio s; renoatio sp̄ d; s; f; i
a nobilioꝝ: ⁊ cum aiā sit dignior q;
caro ⁊ incarnatō nō dicat̄ aiatio v̄t
q; aiā n̄ sit assūpta a v̄bo. Itē nā n̄
facit p; plura q; p̄t facē p; paucioꝝ
ingt p̄bs in p; p̄b; s; i xp̄o p̄a diuina
potēs erat i actu itelligēdi ⁊ amādi
⁊ viuificādi: cū ip̄e fili⁹ tui n̄ carcat
volūta⁹ nec itellia: nec vita. g; v̄t q;
rōalē aiāz xp̄s n̄ h̄uit. Ad p̄mā m̄
d̄c f; Boñ. di. 2. 3. li. ar. 2. q. 2. q; di
cū Jo. 2. p; synodo c̄bē: ⁊ accipit̄ ibi
caro p; tota nā. vsus ē at tñ locutōe
q; nā assūpta notio ē nobis ex p̄te
sube corp̄al̄ q; sp̄ial̄: ⁊ cognitō n̄ra
icipit ab his q; sūt nob maḡ nota: vt
v̄t p̄b; p; logo li. p̄b; ⁊ i assūptōe
carnis icludit̄ assūptō aiē rōal̄: q;
si assūpsit̄ carnē m̄lomaḡ ⁊ aiāz
Ad 2. m̄ n̄det q; renoatio d; s; f; i
a dignioꝝ nisi alia iterniat notia:
⁊ q; rōabi⁹ dat̄ nob notia⁹ p; ea q; sūt
nob maḡ nō: id pot̄ dicim⁹ icarna
tōz q; aiātōz. Ad 3. m̄ n̄det q; p̄a
v̄bi viuificat p; mo. m̄ efficiēt. nō tñ
p̄c̄tū sibi viuificare p; mo. m̄ p̄ficiēt
tis for. ⁊ h̄ rōe sūme p̄c̄tōis: q; ē p;
p̄ter quā n̄ p̄t cē alic⁹ p̄s p̄stitutia

2° modus dicendi fuit Apollinaris
 q^d dicit q^d xp^{us} habuit aiam sensitivam
 nam: tñ sine mēte et intellectu: ita q^d
 vbum dei fuit illi anime loco intelle-
 ctus et mentis. s; hoc non sufficit n^o
 vcz est: qz hō spēm formā humanā
 ex hoc q^d mentē humanā et rōnem
 h; . Si g^o xp^{us} hoc non habuit: vcr^o
 hō non fuit: nec eiusdē spēi nobiscā
 qz aia rōne carnis ad aliā spēm p-
 tinct q^d aia rōem hīs. fm. n. p. 3. 8.
 metb. in diffinitōib⁹ et spēbus q^d lib-
 bet dīa essentialis addita vel sub-
 tracta variat spēm sicut in numeri
 vntas. Rōnale autē est dīa specifi-
 ca. Si g^o in xpō fuit aia sensitiva sū
 rōc: nō fuit eiusdē spēi cum anima
 nra que est rationem hīs. hcc tbo.
 3° modus dicendi est s^o doctrinaz ec-
 clesie q^d xp^{us} assumpsit aiaz rōales
 de nouo creatas. vñ Athanasi⁹ pfe-
 ctus deus pfectus homo ex aia ra-
 tionali et hūana carne subsistēs .

Tertia 2° dī pseruatōis. nā
 ita xp^{us} dei et hōiem pte
 mur: vñ tñ psonam et n^o
 confundat pprictas viriusq⁹ nē: qd
 Leo papa testificat in s^o mone de na-
 tinitate. inqt. n. Verbi dei et fili⁹ dei
 g^o i pncipio erat apd deuz: p que oīa
 facta sūt: et sine quo factū est nihil: p
 pter liberādūz ab eterna morte ho-
 minē fact⁹ ē hō. ita se ad susceptōez
 humilitatis nre sine mutatione sue
 maiestati inclināz et manēs qd erat
 assumēs qd nō erat vāz formam
 sui forme i q^d deo p^{ri} cōlis ē vnire
 et tāto fedē nām vtrāq⁹ psereret: vt
 nec inferiorē psumēt glificatio: nec
 superiorē minueret assumpto. salua

igit⁹ pprictate vtriusq⁹ subc^o et i vñ
 cocūez psonā suscipit a maiestate
 humilitas: a vntate infirmitas: ab ec-
 nitate mortalitas. et ad vponēdum
 nre p dōis vbitū. nā iuolabil⁹ nā
 est infusa passibili. hcc ille. S; Apo-
 linari⁹ male hanc vntatē locutus
 ē dicens. Spm vbu; in carne puer
 su; sic euz dī Jo. 2°. Ut gustauit ar-
 bitridin⁹ aquā vinū factuz: qd eā
 rōc dī qz ē puerfa in vinuz: s; h^o et
 rōz impossibilitate; h; fm doctrinā. s.
 tbo. in 4° sūme ptra gentiles. c. 27°
 triplici ratōne.

1° rōne imutabilitatis .

2° rōne simplicitatis .

3° rōe incōicabilitatis .

1° rōne imutabilitatis. nam deus
 ē imutabilis. Et autē qd in aliud cō-
 uertit⁹ mutat. Et g^o vbum dei sit ve-
 rus de⁹: impossibile ē q^d vbu; dei fuerit
 in carne mutati. 2° rōne simplici-
 tatis. Et n. vbum dei sit deus: sim-
 plex est et nulla in ipō pō esse pōt.
 Si g^o aliqd vbi sit puerfuz in carne
 o; totū vbu; esse puerfuz: qd autē i
 aliud puerfū definit esse illud qd
 pū fuit: sicut aqua puerfa in vinū
 iam non est aqua s; vinum: g^o p^{ri}st
 incarnatōem s^o rōem p dīctā vbum
 dei penit⁹ nō crit: qd falsissimū est:
 tū ex h^o q^d vbu; dei in eternū sit: tuz
 qz p^{ri} incarnatōez xp^{us} vbu; dei dī s^o
 illō apoc. 19. c. Uclit⁹ erat veste asp-
 sa sanguine: et nomē ei⁹ vbu; dei.

3° rōe incōicabilitatis coz que nō
 pueniūt in mā et in genere vno im-
 possibile est fieri puerfōem et vniri
 iuuicē vt ex linea nō fit albedo qz
 sūt diuersozuz generuz: neq⁹ corpus

dementale potest conuerti in aliqd
 corpus celeste vel in aliquaz incor-
 porēā subaz: vel e; . qz non pueni-
 unt in materia nec in genē cū quo-
 cunq⁹ alio. Et q^d deus nec in genē
 ē nec mām h; . impossibile est g^o verbū
 in carne fuisse puerfuz: vt in quod
 cunq⁹ aliud. Dixim⁹ qd de xpō sen-
 tim⁹ s; traditōes pat⁹: et expugna-
 uim⁹ rōibus manifestis hereticoz
 oīum obiecta ne p bāda: satis est cla-
 ra xpī noticia. Ideo nullus p igno-
 rantia voluntaria et affectatā si eiz
 non credit excusare pōt se. Et si qui-
 bus licz doctrina suscipienda est: vt
 de vbo incarnato fide credat: qd v-
 bu; explicare non potest. hoc dicit
 elegantissime Leo papa in sermōe
 de natiuitate. Excedit qdēz dilectis
 simi multumq⁹ superminet humani
 colloquij facultatē diuini operi ma-
 gnitudo: et inde orit⁹ difficultas san-
 di: vñ adest ratio non tacendi: qz in
 Jesu xpō filio dei non solū ad diuī-
 nā essentia; s; etiaz ad humanam
 spectat nām: qd dicitur est p p bāz
 Generatōem eius quis enarrabit:
 vtrāq⁹. n. subam in vñā puenisse p
 sonā nisi fides credat sermo nō ex-
 plicat. Et id nūq⁹ mā deficit laudis
 quia nūq⁹ copia fuit laudatois .
 Gaudeamus igit⁹ q^d ad tante mise-
 ricordie fact⁹ impares sumus: et cū
 salutis nostre altitudinez attingere
 non valeamus: sentiamus bonum
 esse q^d vincimur. Nemo ad cogni-
 tionem vitatis magis appropinqt
 q^d qui intelligit in rebus diuinis et
 si multū pficiat semp sibi superesse
 qd querat. Nam qui se ad quod tē

dit puenisse psumit non quęsta re-
 perit: s; i inquisitōne deficit: ne autē
 infirmitatis nostre p turbemur an-
 gustijs: euāgelice nos et pphetice ad-
 iuuāt voces. Hec ille. Inherentes
 igit⁹ nos dictis scōrum xp^{us} deum et
 hōiem adozem⁹: q^d vniūt et regnat in
 secula seculoz. amē .

Seria 4^a post scōam dīcam et
 aduentu. Sermo q^d solus filius dei
 carnem assumpsit: et non alie psonę
 trinitatis.

Fruct⁹ 10° Jesus i mundū mittit⁹
 Eatus qui nō ē. Lu-
 pientes quidam mysteri-
 uz incarnatōis incōsīde-
 rate iuestigare p fundun-
 tur in mente: qm credūt totā trinita-
 tez fore incarnata; neficientes disti-
 guere dīnaz psonaz p lalitatē. et qz
 h^o tenere falsuz est et impiū: idcirco
 in p^{ri}ti sermone videbim⁹ qualiter
 sola psona vbi carnē assūpsit. Colli-
 gemusq⁹ ea que dīcturi sumus sub
 vno fructu. s. Jesus in mundū mit-
 tit⁹. p cuius declaratione tres p dū-
 siones erunt nōnde.

Prima 2° dicit exp^{ri}ssionis .

2^a p dūsiō dicit terminatōis .

3^a p dūsiō dicit extēnsionis .

Et p^a incarnata noiat⁹ vbu; . c. i.

Prima 2° exp^{ri}ssionis. nā p^a
 incarnata exp^{ri}mit⁹ et noiat⁹
 noie verbi. Jo. p. c. ideo vt
 aliquat⁹ bu⁹ verbi habeam⁹ noti-
 tiā tria sunt notāda.

1° qualit⁹ vbu; inuenit⁹ in nobis.

2° qualit⁹ verbu; i deo ponit⁹.

3° qualit⁹ p prieras filiatōis in v-
 bo diuino reperit .

Primum qualis vbum inuenit in nobis. Circa hoc dicit Nicolans de lira sup 3o. q. vox significatina dicit verbu s; hoc tantummodo large et tenoitate inquantuz significat interiorē mentis pceptuz: sicut vrina dī sana inq̄tuz est sanitatis indicatina. Et id sicut illud pprie dicit v. buz qd p vocē significat. Interior mentis pceptus qd dicit pbs p pper mentiaz. Voces sunt notē. i. sig. eaz qd sunt in aia passionum notē. Et id pceptus mentis interior et antequā p vocē assignet pprie vbum dicit. Et hoc est quod dicit Aug. 17. de trinitate. Quisq; pōt intelligē verbū non solum anteq; sonet: vū et anteq; sonoz eius imagines cogitatioē inuoluat. potest vidēre aliquaz illi vbi similitudinē de quo dictum est i principio erat vbum. Verūm duplīc est in nobis interior mentis pceptus. Unus imperfectus et informis. Alius formatus et perfectus. Cuius ratio est: quia cognitio nostra pcedit de imperfecto ad perfectum. et ideo de re pmo habemus pceptum vsum et imperfectuz vt dicit in plogo libri physicoruz. Et talis pceptus non dicit pprie v. buz: s; cogitatio. pcedendo aut peruenim⁹ ad habēduz pceptū rei et de terminatū: q a pbs vocat diffinitō et a scis vocat verbum.

2^m videndū est qualis vbum ponit in deo. Circa qd est considerandū qd deus est intellectual nē vt ab oibus tam sanctis q; pbs supponit manifestum. Ideo in ipso vbum ad similitudinē verbi large dicit qd est ipa vox significatina vel conce-

ptus rei non est imperfectus: qz in deo nihil ē imperfectuz. Et ppter hoc vox significatina q est sensibil' et ipa cogitatio q licet sit intellectualis: tam imponat imperfectoz: non habz ibi locū: s; ibi ponit v. buz inq̄tuz ipoztat pceptū rei pfectū: qz deus de vni co actu intelligēdi seipm et oia concipit pfect. et q p3 oia vbi nostri ad vbum diuinuz: quia vbum nrm in mente multiplicat. quot. n. sunt ibi pceptus imperfecti vel formati tot s; ibi vba. In deo aut vnicū est vbum qz non pōt eē ibi nisi vnicū pceptus pfectissim⁹. Itē vbum in nobis est accis et qd transiens. qz non semp actu intelligim⁹. S; in deo est quedaz suba diuina: que non patit admixtōem alicui⁹ accis seu cuiuscunq; essentie creature et est vbum qd semper actu pmanet et eternuz.

3^m videnduz est qualis ppuetas filiationis in vbo diuino reperitur. Ad qd sciendū ē qd de rōne filiationis est qd ibi sit pcessus viuētis a viuente et rōnem similitudinis in idēptitate nā saltim specificē: v' ppinq; genē: vt declaratum est fructu q̄to p̄stis opis: et qz vbum in diuinis pcedit sicut viuētis a viuente et in idēptitate nē non soluz specificē: s; et numerali. et pcedit etiā fm rationē similitudinis: qz de ratione verbi est qd sit pfecta similitudo illius cui⁹ est verbum: ideo vbum in diuinis et filius idē sunt p oem moduz. Ideo Aug. in. 6. li. de trini. ait. Verbum solus filius accipit. et in eo loco dicit vbum quo filius. De quo vbo idem dicit Aug. 12. li. de trinita. q ipa ppuetas

filij psonalis diuersis nominibus significat. Ad exprimēdas diuersi mode pfectiones ei⁹: vt. n. ostendat patri naturalis dicit filius: vt ostendat p̄ri p omnia similis: dicit splēdor: vt ostendat imaterialiter genitus dicit vbum. nam v. buz est scēda da psona in scissima trinitate.

Quia incarnatio determinat ad solā psonam vbi. Ca. 2.

Secunda conclusio de terminatio. Incarnatio nanq; terminat ad solaz psonaz vbi ex triplici puenientia.

- 1° inquantuz filius est imago.
- 2° inquantuz filius est verbum.
- 3° inquantuz est filius.

Primo pueniens fuit vt sola psona vbi incarnaret inq̄tum est imago: qz homo assumptibil' erat rōne dignitatis imaginis: et quia filius est imago p̄ris magis pueniens erat psona filij assumē creaturaz.

2° fuit magis pueniens inquantuz est vbum: quia filius dei est vbum p̄ris sic pcedit ab ipso vt p̄ se manifestat per ipsum: et ideo sicut ad intentionis manifestatiōem vbum intelligibile copulatur voci sensibili: sic ad diuinitatis reuelationem: vbum patris p̄gruz fuit vniri carni

3° fuit conueniens: qz filius. nāz filius solus est genitus ab eterno. Et sic congruebat cum carne assumere: vt esset de genere hominuz: et ita filius hominis. Et hoc est qd dicit Aug. 11. de trini. c. 15. quem allegat magister s̄maz. di. 1. li. 2. c. 1. De fili' non quesitum nisi m̄cz in terris: qz iam bebāt p̄m in celis. Insup

si loquamur de icarnatiōe p pparatiōē ad humani generis redemptiōē magis pueniens fuit filius incarnari q̄ patrem et spiritū sanctū. Et hoc apparet si considerem⁹ bonis lapsū: reparandi modū: et reparatiōis fructū si considerem⁹ hominis lapsum videmus qd lapsus fuit appetendo dei similitudinē et equalitatē: qd pprie filio attribuit. Ideo q̄s directe ē filius peccauit. Hoc ē qd dicit Anf libro cur te⁹ et homo. Homo p quo erat oraturus: et diabolus quez erat expugnaturus ambo fallam et similitudinēz sumpserunt: vñ spālius aduersus filius peccauerunt. 2° p̄de remus modum reparatiōis: filio incarnari pueniens fuit. Reparati. n. sum⁹ p mediatoris obediētia et supplicatiōem: qd magis filio q̄ aliq; cōpetit: vñ Anf li. cur te⁹ et homo cōuenienti⁹ sonat filij supplicatiōem patri q̄ aliā psonaz. 3° si consideremus reparatiōis fructū. incarnatiō. n. est ad hoc vt sum⁹ dei filij. Si ergo posteri⁹ p illō bz reducit qd est p̄s in eodē genē: p̄gruz fuit vt filij efficeremur p illū qui est filius naturalis. vñ aug. 2. li. de trini. ait. Ut bō ex deo nascēt p̄ ex ipso natus est deus. Opportuit enim vt p euz efficeremur filij adoptiui: qd est filij nālis. Dec Bonanē tura di. 1. tertij libri. Alexander in 3. et 7. bo. in tertia parte summe. q. 3. arti. 8.

Quia nulla psona incarnari potuit nisi psona filij. Ca. 2.

Teria conclusio de extēsiōis i q̄ n̄ merito q̄rit doctores d. 2.

si alia persona a filio. s. patri v. l. s. p. potuit se extendere ad possibilitatem in carnationis. Et ad hoc s. doctrinam. Bon. di. i. z. li. ar. i. q. 4. dixerunt qui d. 3. q. nulla persona incarnari potuit nisi persona vbi: quod probant expliciti ratione prima ratio propter personarum ordinatorem. 2^a ratio propter personarum conditionem. 3^a ratio propter oppositorum distinctiorem. Prima ratio propter personarum ordinatorem. Ita. n. ordinate sunt persone vnde ut nulla in eis sit admixta confusio: s. si alia persona incarnaretur nasceret quedam confusio trinitatis: quia plures filii in trinitate dicerentur.

2^a ratio est propter personarum diuinarum conditionem que talis est ut vna persona sit alteri filius et equalis. Si ergo incarnaretur vel per vel s. nasceret. s. quedam equalitas. diminutio: dum duo filii essent in diuinitate: quorum vnus haberet excellentioris natiuitatem altero.

3^a ratio propter oppositorum distinctiorem debet namque opposita esse distincta. Si alia persona a filio incarnaretur nasceret quedam oppositorum indistinctio: quia tunc ibi essent due persone quorum vnus genitor et filius diceretur vel vnus et idem filius genitor et ingenitor diceretur si per incarnaretur. Et id quod voluit habere potestatem tenere dixerunt quod nulla alia persona nisi filius poterat incarnari non propter defectum sed propter dignitatem potestatis: que non admittit aliquod indecens. Sed dicitur Bon. dicit quod per v. l. s. potuissent incarnari absque aliquo repugnancia. potuissent. n. forma re coram quod sibi vniuerent de genere humana non per viam generationis sic formare corpus. Et dicitur: que non dicitur esse filia adeo: propterea dato quod alia persona as-

sumpsit. carne ad huc sibi non est confusio nec equalitatis diminutio firmare: quia ex hoc nulla fieret distinctio circa personas diuinas. Nulla. n. est confusio quoniam nos credimus quod vnus et idem est temporalis et eternus immortalis et mortuus. Nulla. n. est inconueniens cum dicimus filium esse equalis patri et minoris parte firmam namque dualitatez. Sufficiat itaque nobis quod filius est incarnatus non imperfecte non diminute: quoniam cum omnibus requisitis ad salutem et redemptionem nostram. Ipse audiamus: ipsum imitetur: qui pro nobis in mundo venire dignatus est: qui semper paratus se offert ad nos saluandum qui est benedictus etc.

Seria 5^a post secundam officium de aduentu. Sermo contra iudeos: qui dicunt christum esse venturum.

Fructus 2us Iesus uenisse uisus est.

Beatus qui non fuerit etc. Generatio peruersa iudeorum bodierna dicitur per totum orbem terrarum dispersa et disseminata in christo scandalizatur: quia per ipsos de christo dulcissimo et Iesu nostro negatur: quod pro nobis fidei dicitur. dicuntque cum uenturus quod uenisse. omnino clarum est: quibus tanto fortius uiriliter est resistendum quanto ipsis fides maior exhiberi possit: quia ad eos de christo facta est recalcitatio. Habent. n. christi prophetarum testimonia et scripturarum patrum exempla in scripturis ueteris testamenti: quorum sensum pervertentes facile ignorantibus persuadent quod uolunt. idcirco in patris sermone contra iudeos dicitur sumus

de christi aduentu in mundum sine in carne cuius tempus preteritum est et non futurum dicimusque hanc ueritatem sub vno fructu. Iesus uenisse uisus est. Ad cuius declarationem tres conclusiones erunt tractande.

Prima conclusio de iudeorum displicio sine captiuitas.

2^a conclusio dicitur ecclesie stabilitas.

3^a conclusio de miraculorum charitas.

Prima conclusio de iudeorum displicio seu captiuitas. Nam mille et quadringenti et quatuordecim annis iudei dispersi uagantur per omnes nationes mundi. non habent ciuitatem non templum: non regnum: nisi aliqui apostoli dignitate. Certe si eos interrogauerit uoluerit in. Cur tanto tempore sentit ira dei contra eos nesciat respondere: nisi quia christum in lege promissum suscipere noluerunt: quoniam per eum sicut cum uisus ad redemptionem mortis sed ultima prophetia patriarche Jacob gen. 49. c. facti auctentice manserunt christum uenisse annuncians tunc nasciturus cum iudeis regale septem officium ait enis. Non auferet septem de iuda nec dux de femore eius: donec ueniat qui mittet eum: et ipse erit expectatio gentium. uerumtamen aliqui iudei dicunt quod hoc auctoritas non intelligitur de christo: sed de Nabuchodonosor rege babilonis qui missus est ex ordinatioue diuina contra Hierusalem propter peccata populi: ut habetur. 4. Reg. 25. c. et tunc defecit regnum iudeorum. quia Nabuchodonosor cepit Sedechiam regem et filios suos coram eo occidit et oculos ipsius effudit: uincitque eum catenis et adduxit in babilonem: nec postea aliquis de eius stirpe re-

gnauit. Quibus respondet Hieronimus. de lira quod hoc est falsum: quia post captiuitatem babilonicam iudei habuerunt duces et principes: sicut patet de Zorobabel esdre. i. c. 5. et de nehemiam nehemie 7. 12. et Nababecis: ut habet machabeorum habuerunt etiam reges: quia Iobesircan filius Simonis machabeus imposuit sibi diademata regni. Et ex tunc signauerunt filii usque ad Herodem. Aug. de ciuitate dei. l. 18. c. 45. dicit quod primus babilonica captiuitate reus fuit Aristobolus. secundus apud iudeos Aristobolus assumpto diademate et rex et pontifex factus est. Nam antea non rex sed princeps et duces habuerunt. Huic aristobolo successit alexander etiam ipse rex et pontifex. Post hunc uxor eius alexandra regina iudeorum fuit ex cuius tempore mala sunt eos secuta grauiora. Nam filius huius alexandre Aristobolus et Ircanus inter se de imperio dimicantes uires aduersus israheliticam gentem uocauerunt romanas. Ircanus namque a romanis in fratrem poposcit auxilium uenitque potius preclarissimus princeps: qui in dea cum exercitu ingressus ciuitatem cepit templum rebanit si deuotioe supplis sed iure uictoria. Et ad sancta secundum: quo nisi sacerdote summum intra re liceret: non ut uenerator: sed ut perphanator accessit. Confirmatoque Ircani pontificatu et subiugate genti posito custode antipatro uincitque se cum Aristobolus ducit. Et ex tunc iudei tributarij romanorum esse ceperunt: hec idem dicit Hieronimus et Europius li. 6. Deinde post pauca eos annos Herodem alienigenam bade

rūt: quo regnate nat⁹ est xpus. De
quo herode dicit Eusebius p̄ li. de
desastice historie. 7 Joscpbus. 7 an
tiquitatum li. q̄ ex idumeoz gente
p̄mūz genus: arabum vō materni
sanguinis originez duxit: qz roma
nis indeoz regnū sibi p̄cedi fec̄: in
quo cū eēt subleuat⁹ mox i supbia
erupit: ac iudcis plurima mala intu
lit. Nā 7 p̄tifices nō iā s̄ generi or
dinē cōstinebat: s̄ ignobilib⁹ qb⁹
dā p̄mittebat sacerdotia sacra et
veslez summi p̄tificis obclusam si
gnaculo tenuit nō p̄missa alteri⁹ po
testati vsus ei⁹. Cū etiā vidēt q̄ ge
neris indeoz nobilitā iudicia si per
manerēt libz sibi plurimū quererēt
nobilitatē sue oēs libz: in quibus
p̄structio generi bebāt: iussit incen
di extimās se nobilem videri posse.
Uex̄ fuer̄ tūc falsi diligētes 7 studi
osi viri: q̄ v̄l̄ descriptos ex pte aliq̄
bi⁹ libz habebant comi: vel eēt
memoriz habiti: ordinē p̄sapie reti
nerunt. Ecce iā q̄ iudci p̄fiteri co
gunt s̄ p̄beticā p̄missione xpm iā
aduenisse: q̄ dū fuerūt interrogati.
vbi sunt illi sc̄ssimi patres israeliti
ci 7 populi p̄tectoꝝ 7 defensoꝝ.
Ubi Moyses q̄ populū captiū dei
v̄tute ex egypto de manu Pharao
nis eduxit 7 liberavit. cro. iz. c. vbi
Josue: sub d̄ illa tria magna mira
cula oñdit x⁹. Primū q̄ iordanis
flui⁹ aquis inundat⁹ libez poplū
dei nō forzuit Josue. 4. 2^m q̄s elan
gētib⁹ sacerdotib⁹ hierico corruit. 6
c. 3^m q̄s Josue p̄ hostes pugnate
sol vni⁹ diei spacio stetit. Josue. io. c.
Ubi iudices illi fortissimi bellatoꝝ

q̄ populū dei de inimicis suis v̄l̄it de
fenderūt vbi octoniel q̄ populū dei
libavit de manu regi syrie. iudici. 3
vbi aiob q̄ mobabitas circū v̄ceꝝ
millia oēs robustos 7 fortes percussit
Eglon eoz rege in suo cenaculo in
terfecto. iudici. eodē. c. Ubi Sagay
filius Sanath: qui percussit de p̄bili
stiz se cētos viros: 7 israel defendit
eo. c. Ubi Delboza 7 Barath: qui
Barath credidit vir eius fuisse: ipsa
tū Delboza israel liberavit de ma
nu iabim regi afoz. iudici. 4. c. vbi
Bedeon q̄ israel liberavit de manu
madiā terroze lampaduz 7 tubaz:
hostibus subito p̄turbatis alijs mu
tua cede cadētib⁹ 7 i fugā p̄uersis
iudici. 7. c. vbi Abimelech filii⁹ Se
deon de p̄cubia nat⁹: q̄. 70. fr̄es su
os de pris v̄roib⁹ oēs p̄ter vnum
Joatham q̄ minim⁹ abscondit⁹ erat
occidit: 7 oñiuz populi violent arri
puit. iudici. 9. c. Ubi Aboladi sa
char. vbi Tolaz iabir galaitides.
Ubi Septe filii⁹ cuiusdā meretricis:
q̄ spuri⁹ a fr̄ibus fuit ciect⁹. randez.
necitate vrgente ad p̄ncipatū voca
tus ē: 7 ex noto filiā imolavit: stult⁹
in vouēdo: crudelis i soluēdo. iudi
ci. ii. c. vbi abessan q̄. 7. annis israel
iudicavit. vbi abialon zabulonites
vbi Abdon filius Bellel Pharato
nites: qui habuit. 40. filios: de qui
bus iudici. iz. c. vbi Sanson fortis
q̄ leonez iterfecit: p̄bilistecos occidit
7 tot 7 tanta fecit p̄tra eos. iudiciuz
is. c. 1. 16. c. vbi Ibeli 7 Samuel 7 ce
teri victoriosi duces populi iudeoz
Ubi reges illi potentissimi: quos p̄fe
cit eis deus. Ubi Saul qui primus

regnauit in israel ex voluntate dei
v̄nc⁹ est in regē a Samuele facer
dote. p̄mi. p̄. is. c. vbi David: q̄ sc̄b⁹
regnauit: q̄ p̄missione dei iterfecit gi
gantē goliath: 7 tenuit ad paucos di
es effec⁹ ē rex sup̄ populū israel. p̄i
p̄. 16. vbi salon filii⁹ ei⁹ qui regnauit
p̄ David p̄tem suā t̄tj. p̄. 2. ca. 7
cedit ei v̄l̄s sapias 7 prudētā mul
tā nimis 7 latitudine cordis q̄si are
nā q̄ est in litore maris. 7 erat sapi
entioꝝ cūctis hoib⁹: possidebatq̄
oia regna a flumine terre p̄bilistin
vsq̄ ad terminū egypti. 3. p̄. 4. c. 7
edificauit comū dñi: 7 gloriose reḡ
nit in vita sua. vbi Jozoboam vbi
abias. vbi asa. vbi Josaphat vbi
Jozaz. vbi Oyoziās. vbi ioas. vbi
Amosias. vbi ozias. vbi Joathaz.
vbi Agā. vbi Ezechias vbi manaf
ses. vbi amō. vbi 7 reliq̄ iudeozū re
ges: q̄ vt in libris regū diffusū nō ē
successiue regnauerunt cum v̄tute
multa 7 victoria inimicorum popu
li. xxi. Quid fecistis o iudci: dō sce
lus p̄missistis. cur dati estis in oppro
briū gentiū: 7 abiectōe cunctis gen
tib⁹. Ubi Isai. vbi Jeremias. Eze
chiel. Daniel. Escas. Joel. Amos.
Abias. Jonas. Michas. Naum.
abachuch. Sopbonias. Agcus za
charias. Malachias. Certe nullus
est qui aliqd̄ p̄betizet de aduentu
messie: qz iam uenit. Ipsi aut̄ iudci
clausis exemplis aptissimis 7 expe
rimentis credere nolunt.

De ecclesie stabilitate p̄bat x̄p̄ 3
iam venisse. La. 2

Et cūda p̄clusio dicit ecclesie
stabilitas. Nam a tpe x̄pi

stabilis 7 firma permansit: nec v̄lle
vnq̄ v̄pestates nō dico solūmō bē
ticoꝝ: s̄ etiā potētissimoz tyranno
ru: potuerunt illaz submergē. Dō
v̄tiq̄ fieri non possit nisi ceditus de
fenderet: nec deus itaq̄ sibi assisēt
si mendaciter p̄dicaret x̄p̄z venisse
Quis nam explicet quot fuerūt im
patoꝝ Romani: qui xpianum no
men delere conati sunt: 7 ecclesiaz dei
durissimis cruciatibus 7 oi crudeli
tate vexarunt. Nonnulli fuere q̄ di
xerūt decem. t̄m persecuciones eccle
siā passaz. Unam vero nouissimaz
7 futurā esse dicunt ab antex̄po. q̄s
tamen Augustinus improbat li.
18. de ciui. dei. 52. c. vbi ait. P̄inde
nec illud quidem tenere puto esse
credendum sicut dicebant q̄ non
nullis visum est vel videt non am
plius ecclesiam passuram p̄secutio
nes vsq̄ ad tempus antex̄pi q̄ q̄
iam passa est decimam 7 undecimā
eademq̄ sit nouissima ab antex̄po.
Prima quippe computatur a He
rone. Secunda a Domitiano. 3^a a
Traiano. Quarta ab Antonio. 5^a
a Diocetio. Sexta a Maximino. 7^a
a Decio. Octaua a Valeriano. 9^a
ab Aurcliao. Decima a Dioclitia
no 7 Maximiano. Plagas enim
egypti que decem fuerunt putāt ad
hunc intellectum esse referendas:
vt nouissima antex̄p̄stī p̄secutio
similis sit v̄ndecime plage egypti
dum hostiliter p̄sequerent⁹ bebre
os in mari rubro populo dei per sic
cuz transeunte perierunt. Sed ego
illa re gesta i egypto istal p̄secutōes
p̄betice significatas n̄ eē arbitoz

Quāuis ex eis q hoc putant exqui
sire 7 ingeniose illa singula his sin
gulis comparata videant non pro
phetico spiritu: sed coniecturam me
tis habendo: que aliquando ad ve
ruz puenit: 7 aliquādo fallit. Quid
enim qui hoc sentiunt dicturi sunt
de persecutione q̄ ipse comin⁹ cruce
fit⁹ est. In quo cas numero positu
ri. Si autem hac excepta existimāt
computandum tanquā ille compu
tande sint: que ad corpus pertinet.
Quid agent de illa que postq̄ xp̄us
ascendit: in celum hierosolimis scā
ē: vbi Stephanus lapidatus ē: vbi
Iacobus frater Iohannis a gladio
trucidatus: vbi apostolus Petrus
vt occideret iudus: 7 per angelū
liberat⁹: vbi fugati 7 dispersi de hiero
solimis fratres: vbi Saulus qui
postea paulus vastabat ecclesiam:
vbi ipse quoq̄ iam fidem quam p
sequabatur euangelizans: qualia
faciebat est passus per iudcam siue
per alias gentes: quando xp̄m fer
uentissime p̄dicabat. Cur ergo eis
a Herone videatur ordiendum: cū
ad Heronis tempora inter atrocis
simas persecutiones: de quibus lon
gum est cuncta dicere: ecclesia cre
scendo peruenit. Hec Augustinus:
qui in p̄missis verbis docet eccle
siam dei nō nisi inter turbines 7 cō
quassationes varias floruisse. Et
illud p̄fecto mirabile vnicuiq̄ esse
debz q̄ imperatores romani: q̄bus
mundus olim resistere non potuit:
7 totuz terrarū orbē sue iurisdic
tio ni supererūt. Non valuerunt cultū
dei deire de terra: quez nullus defen

dit armis: nec pecunia: non tenuit
humanis fantibus: quinimo cū in
portuna persecutione doctores eius
deberent ipsi ita iuncti sunt: vt in or
be collocaretur sedes ecclesie sancte
dei. O admirabilis virtus Iesu xpi
crucifixi. O incogitabilis potentia
Christi: qui moriens resurgere vo
luit tertia die: sicut promiserat Pe
tro. Mathei. 16. capitulo. Super hanc
petram. s. me Christum edificabo ec
clesiam meam: 7 porte inferi non p̄
ualebunt aduersus eam. Ipse ē de
quo Daniel exposuit visionez Ha
buchodonosor: q̄ debebat subiicere
regnum Romanorum. Nam Habu
chodonosor vt dicitur Danielis. 2
dixit. Uidi statuam magnam: cuius
caput ex optimo auro erat: pectus
7 brachia ex argento: venter 7 fe
mur ex ercubie autem ferree. Et
post sequit⁹ q̄ abscisus lapis de mō
te sine manibus: 7 percussit statuaz
in pedibus eius 7 comminuit eos.
Per statuaz designant⁹ quatuor re
gna. Primum est regnum caldeoꝝ
q̄ designat⁹ p̄ caput aureum: sicut
ipse Daniel exponit. Secunduz est
regnum persaz: quod designatur p̄
argentum: quod subiicit sibi regnū
caldeoꝝ. Designatur autem per ar
gentum: vt dicit Nicolaus de lira:
q̄ in illo regno multum vacabant
sapientie 7 eloquentie: que signifi
cant⁹ per claritatez argenti 7 ei⁹ so
noritatem. Et q̄ regnum medozū
7 persarum primo fuerunt duo re
gna. 7 in vno regnabat Darius 7
i alio Cyrus: ideo signa fuerunt per
illa duo brachia: verūtamē qui

fuerunt: iuncti simul tempore Ciri
mortuo Dario i⁹ duo brachia erāt
iuncta in pectore vno. Tertium ē
regnum grecoꝝ: quod subiicit
sibi regnum persaruz tempore Ale
xandri magni. Designatur autem
p̄ es p̄pter sonoritatem: q̄ es inter
alia metalla est magis sonorosum.
Quartum est regnum romanoꝝ:
quod designatur per ferruz: q̄ sub
iicit sibi regnum grecoꝝ: 7 omnia
regna mundi: sicut ferrum comat
alia metalla. Per lapidem autē ab
scisuz sine manibus designatur xp̄s
q̄ est natus de virgine. Per montē
p̄pter excellentiā vite. Cui xp̄o subi
ciendum erat regnum romanoꝝ
quod impletum fuit tempore Con
stantini: qui a beato Siluestro bap
tizatus Romanuz imperium xp̄o
subiicit. Ex quibus omnibus iun
ctant⁹ indei: vt velint nolint dicunt
xp̄m venisse: quem tamen impie ne
gant absq̄ ulla rōnabili cā 22.

De xp̄m venisse probatur clari
tate miracloꝝ. Ca. 3.

Tertia conclusio dicitur mi
raculoꝝ claritas. Constat
nanq̄ venisse xp̄m: q̄ ante
aduentum: multa miracula facta s̄t
in veteri lege. Nunc vero illa fieri
nō vident⁹ in xp̄iana religione vite
domini nostri iesu xpi. Quanta enī
fuerint illa signa olim exhibita p̄z
in scripturis veteris testamenti: ibi
quidem vt Augustinus testatur li
bro decimo de ciuitate dei. c. 8. Et re
perimus qualiter ab̄zæ ex sterili
vxoꝝe datus est filius etiam ip̄a se
nesciente. Gen. 1. capitulo. Ibi vxoz

Loth in statuam salis conuertitur:
quia sup̄erum p̄ceptum p̄tem
psit Gen. 19. ca. Ibi in liberamine po
puli de egypto colūna ignis per no
ctem 7 nubis per diem iter p̄cebe
bat israelitico populo. Exo. 13. c. Ibi
apertum mare rubuz ostenditur:
7 filij israel p̄ siccum transiunt: egypt
p̄tj vō in medijs fluctibus inuoluūt
Exo. 14. capitulo. Ibi marath fluminis
amarissimus imisso ligno dulcifica
tur. Exo. 15. c. Ibi manna parat⁹ pa
trib⁹ in deserto Exo. 16. Sed qd ois
mirari temptam⁹: cum breuis fmo
illa explicare nequeat. Non negāt
ip̄i indei que dicimus: s̄z rīdere vo
lunt an tot signa 7 vtutes defecerūt
negāt aut q̄ in nostra fide nunc vir
tutes 7 multo maiores inueniantur
Nos aut q̄ xp̄iani sum⁹ de dño iesu
xp̄o antēctice legimus q̄ miracula
multa fecit. curādo infirmos. obsessos
a demōnibus liberando. illuminan
do cecos. midando leprosos. 7 q̄
manus ē mortuos resuscitādo: vt di
ctū est fructu. 8. presentis operis. 7
non solum in creaturis rōnabilib⁹
videt⁹. sed etiam in insensibilib⁹ ele
mentis. hinc ē q̄d Gre. in omel. epi
phanie ait. Dia elemēta auctorem
suū venisse testata s̄t: vt de bis q̄si q̄
daz vsu b̄iano loqr: cū hūc celi cē
coguerūt: q̄ p̄tin⁹ stellā miserunt.
mare coguit: q̄ sub e⁹ plātis se calca
ble p̄buit. terra coguit: q̄ co moriē
te p̄trmuit. sol coguit: q̄ lucis sue
radios abscondit. saxa 7 parietes co
gnouerūt: q̄ tpe mortis ei⁹ scissi s̄t
Infern⁹ coguit: q̄ bos quos tēbat
mortuos reddidit: 7 tū cū hūc: que

indecor corda teū nūme esse cogno
scunt et duriora saris ad pnam sci
di nolunt: cumq; p̄fiteri abnegant:
quē elementa: vt dixim⁹ aut signis
aut scissionibus teum clamant. Dec
ille. Accipe xpus tū ista miracula
fecit. s; in ei⁹ v̄tute et nomine i ecc^a
vsq; in hodiernuz diez multiplicat
sunt. Sicut p; in apostolis. in mar
tyribus. in v̄ginibus. et in p̄fessorib;
bus: et qbus omnibus et tanta dici
possunt: q; vix aliqs illa queat aut
legē: aut audire: verū tamē illō vnū
est miraculuz miraculoꝝ oim da
risimuz ac mirabilissimū: q; mūd⁹
tot⁹ p̄ apostolos in xpm crediderūt.
nec fuerunt rustici simplices vulga
res: et idiote qui in xpm crediderūt
S; viri litterati: docti: p̄criti: p̄bilo
sophi: oratores: p̄ncipes: reges: et i
peratores. vnde Augusti. 22. li. de
ciui. dei dicit. c. 5. Jam ergo tria. sūt
incredibilia: que tam facta sunt. In
credibile est xps resurrexisse in car
nez et in celum ascēdisse cum carne
Incredibile est mundū rē tam incre
dibile credidisse. et incredibile ē bo
mines ignobiles infimos paucissi
mos p̄critos tā incredibilē rē: tam
efficacit mundo: et i illo et coctis p̄
suadē potuisse. Hoꝝ triū incredibi
liū p̄ nolūt isti cū qb⁹ agim⁹ credē.
2^m cogunt tenē: qd tamē nō ine
nim⁹ vñ sit factuz: si nō credūt. 3^m
resurrectio certe xpi et celū cū car
ne cum qua resurrexit ascēsisse toto
mūdo iaz p̄dicat et credit. Si cre
dibil nō est. vñ toto terraz orbe iā
credita ē: s; mlti nobiles sublimes
et doctos se vidisse dixerūt: et qd vi

derūt diffamare curarūt eis mīdū
credidisse nō mix ē. S; istos ad b^e
credē nolle duꝝ est. Si aut est verū
ē paucis obscuris minimis et indo
ctis ea se vidisse dicētib⁹ et scriben
tibus credidit mund⁹: cur pauci ob
stinatissimi q; remāserūt ipi mundo
iā credenti ad hnc vsq; nō credūt: q;
p̄pterea nūcro exiguō ignobiliū in
fimoꝝ imperitorum hominum cre
didit: q; tam in p̄temptibilib⁹ testi
b⁹ mltō mirabili⁹ oinitas persuasit.
Eloga nāq; p̄suadētū q; dicebant
mira fuerūt. S; scā nō nulla. Qui
enī xps i carne resurrexiss. et cū illa
ad celū ascēdisse si viderāt id se vi
disse narrātib⁹ nō loquētib⁹ tū s; q;
mirifica faciētib⁹ signa credebant:
homines quippe quos vnus. l. vt
multuz duꝝ linguaz et nouerant
repēte linguas oim gētūz loquen
tes mirabilr audiebāt. Claudū ab
vberib⁹ mris ad coz vbum in xpi
noie post. 40. ānos in culmē p̄stitit.
se sudaria et corporib⁹ eoz ablata
sanandis languētib⁹ p̄fuisse. in via
q; fuerūt transitori positos in ordie
innumerabiles morz varijs laborā
tes: vt ābulātū sup eos ymbra trā
siret p̄tino salutē solē recipere: et alia
mlta stupēda in xpi noie p̄ eos scā.
Postremo etiā mortuos resuscitat
se cernebāt: q; si vt legunt gesta cē
p̄cedūt. Ecce q; tot incredibilia trib⁹
illis incredibilib⁹ addimus: et vt cre
dat vnuz incredibile qd et carnis
resurrectōe atq; i celū ascēsisse dī: ml
toꝝ incredibiliū testimonia tāta p̄ge
rim⁹. et nōduz ad credēdū boꝝ cen
da duritia incredulos flectimul. et

vo p̄ aplos xpi vt eis crederet xpi
resurrectōe atq; ascēsisse p̄dicatib⁹
et ista miracula scā cē nō credūt.
Hoc vob vnū grāde miraculū fuit
qd iā terraz orb sine miracul cre
didit. hec Aug. Confundāt q; indei
duri q; xpianā fidē impugnant qui
xpm venisse negant: quē vt p̄dici
mns tot quotidiana miracula tecla
rant et mani festant. S; indei oliz a
deo p̄dilecti: mō dati i opprobriū gē
tiū reuertimur reuertimur: et ponite
vram duricie: currite ad xpm as
deratū: q; iam venit mansuetus: q; ē
b. in se. amen.

Seria 6^a post scōam dolicam de
aduentu. Sermo de fide firma: q; de
bemus xpm cognoscē.

Fruct⁹ 12° Iesus fide cognoscitur.

Beatiss q; nō 22. Magna
est multitudo et numer⁹
pene incredibilis eorum
qui eterno bono p̄uian
tur: quoniam in xpo credere nolūt:
cū tū vt apo^o docet ad hebreos. ii. c.
Sine fide impossibile est placē deo.
Ipa nāq; est que intellectum illu
minat: menti veritatē referat et ani
maz ducit ad notitiam eoz: que ne
cessario sunt cognoscenda pro obti
nenda salute. Et quoniam qui sine
fide viuūt: vel in aliq; art⁹ fidei dubi
tat: vt notat et hereticis. c. i. infide
lis simplr est: idcirco in p̄stiti sermo
ne dieturi sumus contra eos qui si
de integra earent: et in xpo scandali
zant. pro quibus ponemus fructū:
qui est ihs fide cognoscitur. ad qd
plene intelligendum tres conclusio
nes erunt notande.

Prima conclusio dicit puritas.
2^a conclusio dicit sublimitas.
3^a conclusio dicit superioritas.
Q; pprio ingenio xpm cognoscere
nō possumus. Ca. i.

Prima 2° dicit puritas in qua
scire debemus q; xpm cog
noscere possum⁹: ingenio autē
pprio nequaq; q; intellect⁹ rōnalis
creature per semetipsum ad talem
notitiam extendere se minime valz
nisi diceremus fm eos qui fatui sūt
q; intellectus noster itelligit omnia
qd est falsum: et falsitas ista haberi
potest si consideret q; triplex est in
tellectus.

Primus est intellectus diuinus
2° est intellectus angelicus.
3° est intellectus humanus.

Primus intellectus est diuinus: et
q; dicit Sco. di. 2. p̄mi li. q; est infini
tus: et cognoscit quodcunq; intelli
gibile p̄fissime q; tūz est intelligibi
bile in se et vnico actu intelligēdi: in
telligit semetipsum et omnia: qd etiaz
late de clat. s. tho. li. 5. gentiles. ca.
24. Et q; esse dei est infinitum ipse
solus se infinite intelligit.

2° intellectus est angelicus: et q;
dicit Dio. q; est dei formis in libro
de diuinis noib⁹. Ad igit dicitur fm
Boet. in 2. di. 2. non q; h; dei formi
tatē quā h; intellectus gloriofus p̄
assimilatōe: q; ē in statu p̄fō: s; q;
sine susceptōe sp̄z p̄ illō qd h; i se
actu cognoscit. ex h; agcl⁹ nāli cogniti
one diuā cētā vidē si potuit in cla
ritate sua: nō q; hec cognitio ē p̄mā
p̄mū: q; bito mēs creata gēta tāq;
bita et perfecta fm illud Jo. 17. hec

est vita eterna: ut cognoscant te tui
vex. Angelus autem non erat per naturam
beatus: ideo hoc premium non ob-
tinisset nisi gratuita dei influentia
tū quod divina lux pro sui cōminētia est
inaccessibilis viribus oīs creaturę nē
et per quandam benignitatis considera-
tionem facit se cognosci: ita quod in illa
cognitione cognoscens multo plus
agat quod agat. Illa autem perfectio bo-
nitatis quid gratuita dicitur. scilicet constat
quod non dicitur diuine entitatis humilia-
tionem: quod non potest minorari. Sed dicitur
alicuius radii gratuitam immissionem
propter quod anima clare cognoscit.
cum est immissio abundantia sicut est
in gloria. Tū etiam non vidit ange-
lus nisi cognitione diuinam essentiam
quod proximior est deo anima beatis gra-
tia: quod sit angelus beatis sola naturalia. Illa
vero exuta cum gratia non potest as-
picere lucem summam nisi adiune-
tur per gloriam: sicut patet et bis:
quod fuerunt in limbo: et de alijs qui sunt
in purgatorio. Et fortiori quod nec an-
gelus habet cognitionem de diuina
essentia per naturam sed cognouit
deum tunc in puris naturalibus cō-
stitutus per speculum clarum et per ve-
stigium. Hec Bonauentura. ubi ostendit
limitationem intellectus angelici: quod non
extendit se ad intelligendam: essen-
tiam diuinam eo modo quo intelli-
git intellectus diuinus. Insuper etiam
in gloria vnus angelus magis intel-
ligit quod alius: quia ut vult Diony-
sius in libro de angelica hierarchia diui-
ne reuelationes sunt a deo in mente
ipsi seraphin: illas vero comunicat
cherubin etc. Et ordinem superiores

inferioribus reuelat.

3° intellectus dicitur humanus: quod
longe inferior est intellectu angeli
eo quod cognoscit res in tempore: et cum
discursu ratiocinando qui tamen non
est equalis in omnibus ratione vtrius-
que: quod vnus scit et alter ignorat: nec
vero aliquis ita est doctus: quoniam possit
fieri doctior secundum illud per. i. Audiens
sapiens sapientior erit. unde refert
Hieronymus. et Bemistide philosopho
scribens ad Apollonium: quod exple-
tis. 127. annis mortem appropinqua-
ret: amare se habebat dicens: tunc vi-
tam migrare cum aliquid scire inci-
peret quod exemplo monemur quod non nisi
satur. existimant quidam scire: et il-
la putant esse que ipsi intelligunt: et
quod non intelligunt omnino non esse. Isti sunt
qui spiritu superbie et presumptōnis de-
cepti a veritate sunt alieni: quod ut dicit
Ier. super canticam. Superbo oculo ve-
ritas non videtur. Et Aug. 7. scilicet. semet
ipsum de tali errore redarguit dicens
tunc meo superbar a te: et nimis in-
flata facies claudere oculos meos
tū ita quod omnium intellectus non sunt
equales: oportet ut oēs fide inueniatur.

Quod ea quod de christo cognoscitur se ita sub-
limia quod excedunt capacitatem humanam
ideo est necesse ipsius fide cognoscere. La. 2.

Secunda 2° de sublimitate.
Hec. n. 2. ubi fit cognoscere: quod
ea quod de ipso dicitur adeo se subli-
mia: ut hominis naturalem capacitatem exce-
dant: quod quoniam ueniens esse ostendit. scilicet. in
pertra gentiles triplici ratione.
1° ratione ordinatōis.
2° ratione vere conditionis.
3° ratione relectationis.

Primum equidem recens fuit bo-
bus proponi fide tenenda ea quod supra
naturalis animi vires sunt: ratione or-
dinatōis. Ordiamur. n. ad alterius
bonum quantum experiri in presenti vita
possumus. Ideo oportuit mente euo-
cari in aliquid aliter quod ratio nostra per
tingere in presenti possit: ut sic discamus
in illud studium tendere. quod to-
tum statum presentis vite excedit.
Et hoc precipue christi religioni com-
petit: quia singulariter dona promit-
tit. 2° hoc conueniens fuit ratione
vere conditionis ad dei. scilicet. veriorum
cognitionem habendam. Tunc enim
solus tui in presenti vere cognoscimus
quando ipsum esse credimus supra omne
illud: quod de deo cogitari potest ab
homine: eo quod naturalem hominis
cognitionem diuina substantia ex-
cedit. 3° illud fuit conueniens ra-
tione relectationis. Notitia namque
diuinorum est valde relectabilis. vñ
Ar. io. c. bico. c. 7. contra Symoni-
des philosophum dicit quod homo ad
diuina et immortalia trahere debet quod
tunc potest. Hec Symonides dicit
tenenda homini dicebat superiorum co-
gnitionem et humanis rebus ingenium
applicandam: inquit humana sapientia
hoiem et mortalem mortalia. Et. ii. de
animalibus Aristoteles dicit. Quod quod
uis par sit quod de substantijs supe-
rioribus percipimus: illud tamen modicum
est magis amatum et desideratum
omni cognitione: quam habemus et sub-
stantijs inferioribus. Et in 2° de celo
et mundo ait. quod cum de corporibus cele-
stibus questiones solui possunt que-
rit audiri ut uehemens sit gaudium

eius ostendens quod de rebus nobilissimis
quod quicunq; imperfecit cognitio ma-
ximam perfectionem et relectationem anime
profert: multo magis cognitio diuina
nisi secretorum quod fide beati potest.

Quod firmando predicta fidei sacra
supra altitudinem humani intellectus. c. 2.

tertium 2° de superioribus. Et
dicitur in per. 7. in 2^a questione
constare potest quod fidei sacra su-
perat altitudinem humani intellectus: ideo
ratione demonstratiua cognitio non
potest. Oportet ergo ut simplici fide et non
sophistica interrogatōne suscipiatur
Iohannes scribit per. c. et sum. tri. et fide. ca.
ubi glo. ait. Ubi ratio deficit supplet
fides. Et h. Hilari. li. de trinitate. ait.
Neque celestium per se scias humana im-
becillitas consequitur. Nam inuisibilium
intelligentiam ipse sibi corporalium suis
assumat. non enim subeat ingenia nostra in
celestia scia: neque in comprehensibilem
tunc sensu a quo infirmitas nostra co-
cipiet: neque propter hoc irrationabiliter mo-
uentur quod sic creditur ea quod humana ratio
superat: quod ut inquit Hugo de sancto victo-
re. li. i. 3. parte. c. 24. circ. creditur. Que-
dam sunt et rationes ut necessaria. quodam sunt rationem
ut probabile. quodam sunt rationes ut incredibile
quodam sunt rationes ut mirabile et diuina. Si
vero dicatur quod in fide propositum aliquid quod
est humana ratione investigari potest: ut tui
esse: et tui credendum nobis proponitur. Tra-
dere ergo saltim ista tamen credenda ut esse
supra uisum. Sed ad h. rident. scilicet. bo. 2. 2. c.
q. 2. quod necesse est hominis accipere per modum
dei et quodam quod naturali ratione probari potest tri-
plici ratione.
1° propter generalitatem.
2° propter velocitatem.

propter securitatem.
 propter generalitatem: quia notitia fidei potest esse generalior et communior. Si enim veritas solummodo rationi inquirere da relinqueret: et paucis hominibus inesset notitia dei. Secundum enim theodosium philosophum in gentilibus. c. 4. et fructu studiose inquisitionis quae est inuentio veritatis plurimum impediunt tribus de causis. Quidam propter plenitudinis indispositionem ex qua rustici sunt naturaliter indispositi ad sciendum. unde nullo studio ad hoc pertingere possent: ut summam gradum humane nature attingerent qui in cognoscendo tantum consistit. Quidam vero impediunt necessitate rei familiaris. oportet enim inter homines esse aliquos qui temporalibus insistant. quae tantum tempus in ocio contemplative inquisitionis non possent expendere: ut ad summam fastigium humane inquisitionis pertingere possint. scilicet dei cognitionem. Quidam impediunt pigritia. ad cognitionem autem de deo ratio investigari potest sed multa operum per cognoscere. perigitur enim totius philosophiae consideratio ad dei cognitionem: propter quod methaphysicae quae circa divina versantur inter philosophos per vltima remanet addiscenda.
 2^a ratio est propter velocitatem. Uelocitas enim fidei quam ratione cognoscitur ceteris et citius: nam qui ad praedictae veritatis cognitionem ratione vellent peruenire: vir post longum tempus id possent attingere: tum propter multa quae erigunt ut dictum est: tum etiam propter quod tempore iuuentutis diuersis passionum motibus animi fluctuans non est apta ad tam alte veritatis cognitionem: sed in quiete

do fit prudens et sciens: ut habetur 7. physicoz.
 3^a ratio est propter securitatem: quia notitia fidei est securior investigatione rationis. Plerumque enim tali investigatione falsitas admittitur propter debilitatem intellectus nostri in iudicando: et fantasmatum permutationem. Et id oportuit ut per viam fidei veritas elucescat. hinc apostolus ad ephesios. 4. Non amplius ambuletis sicut et gentes ambulat in vanitate sensus sui tenebris obscuratum habentes intellectum. Ergo humiliter unusquisque mentes suam: et ponat omnes curiositates animi sui: abiciat quilibet praesumptioem a se: et cum christo sentiant fide videant rationis propter debilitatem. Sed nescio quid dicam et multis qui nullo argumento recti praesentis ad credendum quae credere obligantur: Nisi forte dixerim eos ex cecatos: vel superbia: vel auaritia: vel luxuria: a quibus curam abstinere nolunt id credunt quod nolunt. Hoc uanum solum esse videtur malorum refugium quod propter nos ueritas fidei habetur ut dicitur.

Sabbato post secundam octavam de aduentu. primo de sequela christi sunt falsos christianos quae dicit se in christum credere: quae tamen in operibus uirtutum nolunt imitari: unde in ipso merito scandalizantur.

Fructus 12us Iesus est imitandus. Erit qui non fuerit scandalizatus in me: ubi dicitur. Ostendit quidam se in hac uia christum diligere et in ipsum credere uerba proferendo:

sed operibus ipsi contrariantur: quoniam uicio sus uivunt: uitaque eorum est reprobabilis ualde: atque in his quae dei sunt difficillime fatigantur: adeo ut nec pro minimo laborare uelint pro adipiscenda gloria sanctorum. Pro quibus in presenti sermone dicturi sumus de sequela Iesu christi: quae ut Iacobus ait 2° fides sine operibus mortua est. Non enim potest nobis christum comedare: christum laudare: christum magnificare: christum nominare: nisi ipsum fuerimus imitati. Erit itaque huius sermonis fructus. Iesus est imitandus. nam qui ipsum sequitur in illo non scandalizatur. Pro cuius declaratione circa se quaedam tres conclusiones notabimus.

Prima conclusio de determinatione.
 2^a conclusio dicit ratio.
 3^a conclusio dicit retardatio.
 De uehementer imitari christum: non tamen in omnibus: sed ex necessitate in obseruatione humilium diuinorum preciorum et operibus perfectionum. Ca. i.

Prima dicitur definitio: in qua expedit scire in quo uehementer christum sequi: de quo Petrus ait. prima per. 2. c. christus passus est pro nobis: uobis relinquens exemplum ut sequamini uestigia eius. Et Iohannes 1° canonica. 2. c. qui dicit se in christum credere: ceteris sic ille ambulauit ambulare: et Iacobi 7. li. diuinarum institutionum ait. Praeuenit enim ac dicitur quae didicit firmiter celum: quae librat magnitudinem suam terram uallauit montibus: mare circumdedit omniaque distinxit: et quicquid est in hoc opere mundi conflatum atque profectum: quae prospectis erroribus hominum ducit miserum: ut nobis iu-

sticie uiam praedaret: hanc sequamur oes: hanc audiamus: hanc uenotissime parcamus: quoniam solus ut ait Lucretius Cleridicus hominum purgavit peccata uictis. et finem statuit turpitudinis ac timoris. Expositus summi bonum quod tendimus omnes. Qui formam atque uiam monstrauit limite puro. Quo possemus recto tendere cursu: nec tamen ostendit: sed praecessit: neque difficultatis gratia iter ueritatis erraret. Et Gregorius dicit. Qui christi uestigia uolunt sequi: qua temeritate sperant ad eius claritatis gaudia commo sequenda peruenire. Et in euangelio ipse saluator ait Iohannes 8. Ego sum lux mundi: qui sequitur me non ambulat in tenebris. Et Iohannes 12. Exemplum enim de di uobis ut quemadmodum ego feci: ita et uos faciatis. Ex his remanet dubius animus: in quo uehementer christus sequi christus ieiunauerit quadraginta diebus et quadraginta noctibus: et nihil comedens uel bibens in deserto locum ad orandum accessit: animam suam persecutoribus obtulerit: fueritque multipliciter illusus: flagellatus: et tumens affectus in medio duorum latronum crucifixus: et tandem pro nobis cum amaro dolore mortuus. Si ergo uehementer christum sequi: nunquid et talia pati obligati sumus: ita ut aliter non possumus saluari. Ad quod est notandum illud quod dicit dominus. Bonanatura in quodam libello suo: qui intitulatur apologia pauperum. quod in christo contingit tres actus reperire. Primi respiciunt dignitatem excellentie sancti defensionem misericordie. Tertij informatorem perfecte uite.

Primi actus respiciunt 2. ut illi in quibus apparet sua potentia: sic opera miraculosa: vel sapientia: sic reuelatio secretorum cordis: vel sententia iudicij: sicut eijcere vendentes et ementes ex templo et dura increpatione ferire pontifices: vel auctas offitij: sicut factum proficere: et manus imponere et relaxare peccata: que omnia christo conueniunt: quia ipse erat deus omnipotens: erat homo et ex gratia unionis omnia sciens: erat iudex et erat sacerdos.

Secundi actus in christo respiciunt confessionem misericordie. Nam christus nuptijs interfuit: comedit cum phariseo Luce 7. in como Martie et Magdalene multotiens hospitabat: ibique comedit apposita sibi cibaria. Comedit cum publicanis et peccatoribus: ut patet Mat. 9. quoniam comedit in como Martie pharisei murmurabant. Quare cum publicanis et peccatoribus manducat magister. Vnde habebat tunicam incofutile non rudem nec ispidam: peruersa bat inter homines: et tandem cum peccatoribus loquebat. Que omnia ipse fecit non tanquam imperfectus sed perfectissimus. Et ubi opera in ipso imperfecta nequaquam fuerunt: quia sicut bonum dicitur tripliciter: ita et malum tripliciter. Est enim bonum ex genere ut actus transiens super aliquam materiam: ut ire ad ecclesiam: dare elemosinam: ieiunare: et similia. Est enim bonum ex circumstantia: sicut actus circumstantijs obiecti informat: ut occidere homines propter iustitiam: quod lex ita iubet. Est etiam bonum in se: quod nullo modo potest fieri male: sicut est diligere deum est opus virtutis.

Et radice caritatis procedens. Similiter malum aliquod est ex genere ut actus transiens super materiam indebitam sic occidere hominem. Et malum ex circumstantia sicut dare elemosinam diuiti pauperibus fame perire promissis et ieiunare propter inanem gloriam. Et est malum in se: et est illud quod nullo modo potest fieri bonum sicut odire deum et ex facto peccare mortaliter. Perfectus est quoddam est ex genere ut est actus difficilis et excellens: ut sicut omnia relinquere et religionem intrare. Quoddam est perfectum ex circumstantia ut est actus obiecti circumstantijs et perfectionibus informat: sic fugere mortem non ex infirmitate et timore: sed pro meliori bono: vel quantum ad vitam vel quantum ad proximum. Tertium est perfectum in se: sicut est actus difficilis a virtutis sublimitate procedens: ut est motus feruide et tacite dilectionis in deum. Imperfectum est dicitur tripliciter. Quoddam est ex genere: ut est actus facilis ad quem humana infirmitas et fragilitas comiter inclinatur: ut possidere pecuniam: habere uxorem et similia. Quoddam est ex circumstantia: ut dimittere venam propter fugam maioris iniurie. Tertium est imperfectum in se: quod nullo modo potest stare cum evangelica perfectione: ut fugere paupertatem. Ex his omnibus apparet: quod bonum in se nullo modo potest esse imperfectum: et econuerso. Sed bene bonum ex genere potest esse malum ex circumstantia: sicut quis irascitur ad ecclesiam ut placeret hominibus et non deo: et malum ex genere potest esse bonum ex circumstantia: sicut si iudex maliciose per iura aliquem occiderit in

quo casu non malefacit sed benefacit ut patet. 23. q. 5. c. 2. ex eterna. c. cum minister. 7. c. Qui malos. Ita etiam imperfectum ex genere potest perfectum esse ex circumstantia: sicut facere aliquod opus ad verum finem caritatis ordinatum procedens ex radice iuste caritatis. hoc modo christus benedixit omnia profectissime fecit: quia cum comedit vel bibit: vel peruersat et cum hominibus vel cum nuptijs interfuit: et similia: non hoc fecit ut latifaceret et alium suo irrationali appetitu: quod in ipso non erat: sed ut infirmos confortaret ne crederet si christus talia opera non fecisset se nullo modo posse saluari si ab eis operibus imperfectis omnino non abstinerent. unde similiter dicimus quod in christo maioris perfectionis fuit familiare colloquium cum peccatoribus: quam dura increpatione facta per Iohannem baptista ipsi phariseis. Maioris perfectionis fuit in christo peruersatio cum hominibus quam solitudo Iohannis in beremo: quoniam hec et similia procedebat a christo ex ardentissima caritate: nam sic humanam assumendo naturam in nostris quidem factus est humilis: sed in proprijs remansit excelsus sic et summe caritatis dignatio ad actus quosdam nostre imbecillitatis et imperfectiones conformes temperat: et alia summe perfectionis rectitudine non curatur: et ideo talia opera perfecta in ipso fuerunt. Neque verum est quod quidam minus bene intelligentes putant quod dicitur quod perfectio et imperfectio differunt sicut duo genera: sicut iusticia et peccatum: gloria et ignominia: vita et mors: sed differunt sicut magister bonus et minus bonus: magister meritorius et minus meritorius. Item

non valet sequentia unum facit opus perfectionis. quod benefacit. alter facit opus imperfectionis quod male facit. Ideo Ambrosius li. 1. de officijs ait. Officium esse aut bonum aut perfectum est. quod cum scripturarum auctoritate possumus probare habemus. non in euangelio dixisse unum Mat. 19. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. Non homicidium facias. Non adulterabis. hec media sunt officia quibus aliquid vestit. Iohannes sequitur. Mat. 19. c. Si vis perfectus esse vade vende omnia que habes et da pauperibus: et veni sequere me. hoc est quod perfectum officium. greci catholici vocant quod corrigimur omnia que alijs potuerunt lapsos habere. Hic ille. Et ideo Ambrosius super epistolam ad corinthios ait. In licitis abstinerere voluit fideles: ut non solum innocentes: sed gloriosius videatur. processa. non sterere virtus est maxime. Et Augustinus in li. de bono coniugali inquit. Bonum erat quod Marta faciebat occupata circa ministerium sanctorum: sed melius quod Maria soror eius. Bonum est Sulanne in coniugali castitate laudamur: sed tamen melius bonum videtur Anne ac multo magis Marie virginis animum. bonum erat quod faciebat: qui et suba sua christo et eius discipulis ministrabat: sed melius quod faciebat quod omnes suba sua dimiserat: ut christus expediret. Et Hieronymus ad Deme triadem inquit. Prohibent mala: precipiunt bona: procedunt media: inuadunt perfecta. In duobus primis esse peccatum est claudit. Reliqua vero posita sunt in maiestate: ut aut vitamur processis ac licitis: aut ob maius premissum ea que nobis premissa sunt respiciamus quod omnibus appropinquamus.

q̄ pfectus non differt ab imperfecto sicut virtuosus a vitioso: sicut magis boni a minori bono.

Tertius actus in xpo respicitur in formationem pfecte vite: sicut offerre se morti: v̄ginitatē et paupertatē obsequare: et h̄i. Quis ergo queritur in quo et bonus sequi xpm. R̄. q̄ in obsequantia diuinoꝝ mandatorū: vt apparet ex p̄missis. In operib⁹ autem pfectionis non tenemur ipsum sequi: nisi in quāti volum⁹ sed si nos astringeremur ad obseruādū omnia p̄scilia: v̄l in casu q̄ extrema necitas extolleret: sic si alius vn⁹ nō posset se defendere: vt si nō negat morere tur in q̄ casu tenet de necitate salutis magis eligē mortē. Idcirco multi indices sunt q̄ ex opib⁹ pfectionis v̄l in xpo consideratis: v̄l in sc̄is suis eos lacerant: in quibus talia opa nō relucēt. q̄s igitur q̄ et in opib⁹ pfectōnis et grad⁹ et varietas inueniatur. Op⁹ nāq̄ pfectōis ē p xpo p̄buri: lapidari: crucifigi: capite trūcari: sagitari: v̄l excoziari. Op⁹ pfectōis ē mūdo dimisso in solitudine v̄o seruire. Op⁹ pfectōis ē h̄m̄z religiois assumere et in h̄m̄z stādo: v̄ba vite p̄dicare: que fatuitas est q̄ dicere Paulus p̄mus heremita stetit in heremo et bifecit. Stephan⁹ fuit lapidat⁹ et nō stetit in h̄mo: q̄ malced. Sanct⁹ Francisc⁹ nō fuit sacerdos et noluit eē p̄p̄ h̄m̄z et bifecit. q̄ sanct⁹ Antoni⁹ q̄ fuit sacerdos malced. Rudis inte⁹ ē ista cogitare. o ruda ignia. o mētes insipide atq̄ bestiales. Certe absq̄ vlla rōe volūt p̄cri: et quibus loquimur: om̄s ad

opā pfectōis fore obligatos: dānāt cōiugia: dānant reges: duces: barones: milites mercatores artifices: et quoscūq̄ in seculo p̄stitutos. Quib⁹ ego dico q̄ bi q̄ in seculo sunt in q̄ libet q̄du: et seruent mandata dei: et salus eterna eis nō teneat. Asserunt et h̄i eos q̄ pfectōis vias igitur si sunt ad oia et singula pfectōis opera teneri: q̄s falsū ē: q̄s ostendim⁹ exemplis p̄legari. Sequamur q̄ xps bono aio: q̄ ad nihil impossibile nos cogit.

Quibus trib⁹ rōnibus inducimur sequi xpm: quē multi fugiūt. La. 2. Secunda rōe d̄ rō vel inducō. Idcirco nāq̄ xpm sequi quē multi fugiūt triplici rōe: p̄ rōne notiationis.

2^a rōne honorationis.

3^a rōne remunerationis.

p̄ inducimur sequi xpm rōne notiationis. Notiamur. n. xpiani: q̄s nomē p̄ ab ap̄lis et discipulis fuit introductū. Nā vt scribit in. 7. li. ecclesiastice historie: cū pass⁹ p̄ gētiliū populōs diuina effunderet dignatio: p̄mum Corneli⁹ apud cesareā palestine vr̄bē mariaz cū oī domo sua ad fidez xpi Petro ministrante p̄ducit. Nā in dies q̄ plurimi et alij ex gētib⁹ ap̄s athiob̄ia ad fidē venerūt. Ob q̄s ibidē florentissima p̄gregat ecclesia in q̄ oibus partib⁹ et in gr̄a dei et vna nimirū regētib⁹: ibi p̄mū discipuli perenni fonte sumpto vocabulo appellati sūt xpiani: q̄s v̄o xpian⁹ a xpo d̄r̄ oz vt q̄ illō nomē h̄it xpm sequitur: q̄s nomē oz eē p̄sonis rei. p̄bri zi. di. c. Cleros. et p̄b̄dis et digni

tarib⁹. c. cū sc̄bz. et instituta de dona. 4. est. h̄ic est quod scribit extra de sacra vnctōne. c. Conuenisse a xpo xpiani dicunt: vt q̄ vncti deriuat ab vncto: vt oēs currat in odorem vnguentoz illi⁹ et nomē olei ē effusum. Et Aug. in li. de doctrina xpiana et sic loquit. Ex sacro vnctio nis xpianoz oīum vocabulū descedit: q̄s nomē illud frustra sonat: q̄ xpm in imē imitat.

2^a inducimur ad sequēdū xps rōne honorationis: q̄s honorat xps se sequētes tanto honore vt maior excogitari non possit. V̄o dicit discipulis suis xps. Jo. 15. Iam nō dicaz vos seruos s̄z amicos. Et in ps. 137. Minis honorati s̄t amici tui deus. q̄s v̄ez ē. Nos p̄picim⁹ aut videamus tā celebri veneratōe celi mēoria sc̄oz et magi apte videbit cū in fine seculi imitatores xpi magis honorabunt q̄ pcurati reges: q̄ i faciat diuites: q̄ delicati iuvenes: q̄ bi q̄ voluptatib⁹ et blāditijs seculi vacauerūt. Et vt scribit sap. 5. Stabit in illi magna p̄stātia aduersus eos 12. v̄sq̄ illoꝝ ē. Erit tūc maior gloria et honor piscatoris amici dei q̄ fuerit gl̄ia exhibita q̄buscūq̄ impatorib⁹ Romanoz: nulla erit tunc illoꝝ romāoz gl̄ia: q̄ post multos labores et sudores et angustias et effusionē sanguinis et dira v̄lhera sup̄at hostib⁹ in vr̄be mariaz triūphabat. Erat namq̄ triūphus ille honor maximus qui dari poterat a romanis. et dicit a tris: q̄s ē tres: et p̄ban⁹: q̄s est sonus: q̄s triplex sonus p̄ bene

merito ciue. Sicbat aut triplex cōsultatio p̄ triūpho: nā p̄ p̄sulebatur exercitus. 2^a senat⁹. 3^a popul⁹: q̄bus p̄cordatib⁹ triūphabat victoriosus dux: v̄l d̄r̄ q̄ triplex fuit letitia triūphātis. Prima q̄ cū ad vr̄bē triūphalis ciuis rediret ei cū effusa letitia occurrebat popul⁹ vniuersus. 2^a erat letitia q̄s triūphanti. curz p̄ce debāt carui oēs māib⁹ post tergū ligatis. 3^a letitia: q̄s triūphās suoz post se bēbat gestatē anulū similem suo et a tergo triūphātis coronā aureā referentē. Ipe v̄o triūphās indutus veste aurea ascēdebat sup̄ currū aureū tractū a quatuor eq̄s albis vt scribit Luciflori⁹ li. 1. p̄. et sic p̄p̄a tie⁹ dux cūte senatu in capitolio albos mactabat tauros et sacrificabat. Ioui: et ob tēpamētū b⁹ effuse leticiebat impune oib⁹ iocose aduersū triūphātem dicē quecūq̄ p̄uitia: et moti romani ob tātā gloriā sine ruore postulabāt sibi tēcerni triumphales titulos ob quecūq̄ lenia. q̄ b⁹ vt occurreret teste Valerio sub rubrica de iure triūphādi: lege canituz ē ne q̄s triūpharet: nisi. s. millia hostiū v̄na acie occidisset: et ne leucupiditatis gloriā fraudaret adiutorio alteri⁹ legis suffulta ē: quam Lucius Marius et Q. Cato tribuni plebis tulerūt. Dinabat. n. p̄cā iperatoꝝ q̄ falsum numez occisorū hostiū aut amicoꝝ ciuiū senatui suis litteris nunciassent. Inbebāt et q̄p̄mo vr̄bem intraret et v̄troq̄ flores vr̄b̄os vt intraret et v̄troq̄ numero ab bis senatui scriptum eē. Erat etiam sanctum vt pro habito

Imperio nō p recuperatū effuissent
romani populi triūpbis exerneret
Ob quā legē vt scripfit Valcri⁹ su-
perior african⁹ ob recuperatas hispa-
nias nullū triūpbū hūit. Hec. M
marcell⁹ ob recuperatas Siracusas.
Stebāt aut in bis triūpbis solatioſi
ludi 7 festiui ioci in bonore trium-
pbātis. vñ maxime mouebāt ipi ro-
mani ad virilit⁹ agendū 7 aggredi-
endū q̄cūq; ardua 7 difficillima si-
bi pmissa sic triūpbauit Luci⁹ post-
m⁹ megetell⁹ 7 Titū Liuiū. li. i. ab
vrbe p̄dita: q̄ samites vicit 7 vrias
supauit. Triūpbauit Luti⁹ Emilij
Paulus fili⁹ Lucij Emilij: q̄ apud
Lamios occisus est fm Pliniūz de
viris illustrib⁹: eo q̄ licures vicit 7
p̄sem regē macedonie supauit. Tri-
umpbauit Pāpili⁹: q̄ Luci⁹ pampi-
li⁹ carſoz dictū ē. q̄ samitūz duriciē
plebis fregit: 7 adeo dare cuncta
gessit: q̄ romani 7 Eutropiū 7 Oro-
siū: hūc alexādro marcio duci parē
esse f̄solabant. Triūpbauit Quin-
tus Ecclilius Metell⁹ dicit macedo-
nic⁹ 7 Eutropiū li. 4. adōmita Ma-
cedonia: q̄ P̄hilippū regē de mace-
donia deuinctū eduxit. Triūpbauit
Vatellus fili⁹ ei⁹ fm Oroſium
cretic⁹ dicit⁹: q̄ Cretam romano
populo subingauit. Triūpbauit
Pompeius magn⁹ post superatos
duos reges 7 Oroſiū trabētib⁹ cur-
rū elephantis p̄ferens ante se filios
Mitridatis 7 Triganis 7 Aristo-
bolū p̄ncipez indeoz. Triūpbauit
Lefar quinq̄ies vt Sueton⁹ scri-
bit: 7 flor⁹. p̄pter ea q̄ gesserat i gal-
lia 7 Britānia 7 egypto 7 ap̄rica

Triūpbauit Probus Imperator
q̄ fm Eutropiū. 9. li. 7 Rufinū i an-
nalibus romanor⁹: vicit alemanos
germānos: gottos: exarmatos: 7 dieb⁹
5. sic gloriose triūpbans int̄ alia
spectacula totū currū in sp̄m silue
fecit p̄seri arboribus: ac p̄ diuersos
additus mille apios: mille ecruos:
mille leones: centūq; lupicos imi-
sit leopardos: 7 quascūq; alias fe-
ras habere potuit vinas. Et oia cō-
cessit diripienda populo. Multiq;
fuerūt alij: q̄ in bi⁹ triūpbis nō p̄-
uum sibi bonorez vendicauerunt.
S; vere famus fuit 7 vanitas tal-
bonos: laborauerūt sollicitudine p̄
re instabili 7 momentanea. Nō sic at-
erit. ac bonore amicor⁹ vici: q̄ bono-
rē p̄petuū 7 indeficientē acquirunt.
Nō dicit impatorib⁹ olim triūpbā-
tib⁹: tūc vō fluentibus: s; bis q̄ xp̄m
sunt imitati Mat. 23. c. Venite bñ
dicti patres mei. S; ḡ mundana pi-
gritia. o vituperabilis negligentia:
si illi ciues terrene ciuitatis vñ labo-
rarunt p̄ illo modico bonore acci-
piēdo: cur oēs nō inuigilāt ad imitā-
dū xp̄m pro bonore quod promitti-
tur omnibus beatis in regno celo-
rū. 7 inducimur ad imitandum
xp̄m rōne remuneratōis. Dat nāz
se sequētib⁹ remuneratōnem libe-
ralissimam: p̄ seruitio temporalit⁹: vñ
tā eternam pro breui labore: bonū
quod nunq; deficiet. Hinc est quod
Hierō. in q̄oib⁹ ad Eludiam ait. S;
q̄ta beatitudo p̄ paruis magna re-
cipere: eterna pro breuius p̄ mo-
tūris semp̄ viuētia: 7 habere vnum
debitorem.

Et multi sine ratione p̄pter tria
retarbit a xp̄i sequela. 1. a. 3.
Tertia⁹ dicit retardatio.
Retardant eadē 7 retra-
bit mlti a sequela xp̄i 7 ir-
rōnabilē 7 maxime p̄pter tria.
Prima p̄pter fidē dubiam.
2^a p̄pter humanā verecūdiā:
3^a p̄pter sp̄m falsam.
Prima retardatio dicit esse p̄pter
fidē dubiā: quia nolūt firmiter cre-
dere existimātes nihil aliud esse nisi
quod i p̄nti vita inuenit atq; videt
quos Greg. i q̄rto dialogor⁹. q̄daz
exēplo valde digno p̄uicit: vbi ait
q̄ si casu vna mulier in fouca aliq̄
terre obscura 7 āgusta pariat filiū:
ibiq; euz educat vsq; ad annos di-
scutiōis: postmodū ei dicat: q̄lit ē
supra ipsos celū terra sol luna stelle
plāte. homines edific⁹. fontes maria:
7 bi⁹ fatuus esset ille filius si nō cre-
deret dicens: ista non possūt esse q̄
ea non vidi. Pariformiter stultus
est homo qui non credit sancte ma-
tri ecclesie nō credit p̄dicatorib⁹
7 p̄fētib⁹ d̄ futura vita igni celoz.
Secūda retardatio dicit esse p̄pter
humanam verecūdiā. timēt. n. ma-
loz hominū latrat⁹ 7 moxus q̄ veri-
dēt se penūmero eoz q̄ bñfacē stndēt
fm illud. p̄uerbioz. 12. Detestant⁹
stulti eos q̄ fugiunt mala 7 p̄uerbi
14. Ambulās recto itinē 7 timens
vñ respicit ab eo q̄ ifami graditur
via. 7 Jo. 3. Omnis qui male agit
odit lucē. Cōtra quos Hierō. dicit ad
P̄machū. Prima vñ ē monachi
p̄tēre omnia iudicia: 7 recordari
apostoli dicētis. Si ad huc homib⁹

placere xp̄i seruis nō esse: magis
credendi sunt q̄ imitāt diabolū
q̄ qui sequitur xp̄m.

3ª retardatio dicitur esse p̄pter
sp̄m falsā: q̄ sperāt diu viuē: q̄
vnicuiq; dubiū ē debet: s; euenire
solet quod Hier. scribit ad Scrubi
a3 Nemo inq; enim ē tā fract⁹. vñ
rib⁹ ac tā crepente senectutis: vt nō
se putet vñ ad huc anū supuictūz
ē. vñ h̄cepit obliuio p̄ditionis sue
vt terrenū al̄ iāq; solacendū erigat
ig supbiaz 7 animo celū teneat. bee
ille. Coercitent itaq; oium mētēs:
aperiant oculi: cognoscam⁹ seculi
vanitatē labilitatē falsitatē instabili-
tatē calamitatē breuitatē 7 finē. Co-
nemur itaq; imitari xp̄m Iesum q̄
nos iuuat: ac nos clamat: Venite
ad cenā paradisi 7 ad beatitudinē
impetrabilē: que parata ē omnibus
post me venire volētibus: quā nob̄
p̄cedat Iesus xps Amē.

Diūca tertia de aduētū. Sermo
de predicatione Jobānis baptiste:
qua xp̄m dei filiū publice p̄dicauit
Sruat⁹. 14. Iesū Jobes predicat.

Edius autē vestrū stetit
quē vos nescitis Jo. p̄.
c. 7 in euangelio p̄ntis
diūce. P̄cursor dñi n̄i
Iesu xp̄i Jobes baptista ex d̄i p̄posi-
tiōe sp̄s facti xp̄m dei filiū publice
p̄dicauit: cui⁹ altitudinē singulariter
indicare. voluit bis q̄ fuerāt ab hic
rosolimū ad cū missi: q̄ tū ceteris
p̄barificis ac iudcis p̄fidis nullo mō
acquerūt Jobis t̄stimoio vacissi-
mo. Voluerūt que de xpo audierāt
a Jobe humili mēte suscipere. Et q̄
c 3

in euāgelio hodierno fuit specialis
mentio de Iohannis predicatione: qua
xpm dei filium firmiter: fortiter: vacit
asserbat. Idcirco pro euāgelij de
claratione fructū proponimus cluci
dandum: qui est Iesus Iohannes p̄di
cat. Ad cui⁹ expositionem tres p̄di
stiones occurrūt anōtande.

- 1^a dicitur missionis.
- 2^a dicitur interrogationis.
- 3^a dicitur magnificationis.

Quia missi sunt ad Iohannem sacerdo
tes et leuite interrogantes an esset
Christus. Cap. p̄mum.

Prima dicitur missionis
Dne nōl i p̄ma parte euā
gelij. q̄ miserunt iudei ab
hierosolimis sacerdotes et leuitas et
Tu qs es. Ubi nō imerito q̄rim⁹ q̄
re iudei potius opinabāt de Iohanne
q̄ est xps: q̄ de dño nro Iesu xpo.
Nā fm Origē tps aduēt⁹ xpi: po
puli recreabat: quodāmo id p̄s
cristi legisperit ex sacris scripturis
speratū colligētib⁹ p̄ q̄ theodas
nō medicā multitudinē quasi xps
gregauit. Et post illū iudas galile
us i dieb⁹ p̄fessiois. Cum ḡ seruētū
us expectaret xpi aduentus: iudei
trāsmittūt ad Iohannem cōit scire
volētes si ipse se xpm fatē. p̄ tria
1° p̄ baptismi nouitatē.
2° p̄ predicationis claritatē.
3° p̄ vite auferitatem.

Primo iudei habuerūt de Iohanne
talē opinionē p̄ baptismi nouita
tes: quia ut dicitur in fine hui⁹ euāgelij
Iohannes erat i Bethania trās iordā
nez baptizans. Hec Bethania fm
ḡlo. alia fuit ab illa: q̄ non lōge erat

ab hierosalem: ubi fuerat Lazarus
mortu⁹ suscitatus: et q̄ etiā dicitur Orige
nes q̄ alio nōte vocabatur bechababo
ra. et q̄ nullus p̄baruz an Iohannem
attēptauerat baptizare: id baptismi
ei⁹ q̄dam nouitatē p̄tendē videbat
que nō imerito superiores iudeoz
mouē poterat ut de Iohanne suscipia
rent q̄ est xps. De quo baptismi
quatuor vitates sunt tenēde catho
lice. Prima veritas fm Ric. in 4°
q̄ si extendamus nomen sacramen
ti ad omne signum rei sacramenti su
scipientē. sic baptismi iohannis erat
sacm: q̄ expresse rep̄tabat xpi ba
ptismū: qui est res sacrans suscipiē
tem. Si autē restringamus nomē sa
cramenti ad illud quod est facere rei
signū: et causa: sic nō erat sacm: q̄
nō p̄ferebat grām ex vi sacramen
ti ut declarabim⁹. vñ respectu sacri
baptismi xpi debet dici fuisse sacra
mentale: q̄ fuit quedāz dispositio et
p̄paratio ad illud baptismi susceptio
nē ut dicit magr sniarum in lra. di. 2
quarti li. 2ª vitas q̄ baptismi Ioh
annis: ut dicit p̄fator doctor fuit insti
tut⁹ auctē diuina: q̄ p̄bat p̄ illud
q̄ dicitur a Iohanne baptista. Jo. p̄mo.
Qui misit me baptizare ille mihi di
xit. sup̄ quē videris spm descendē
et manentē supra euz: ipse est qui ba
ptizat in sp̄i scō. Hoc ipm p̄: quia
Mat. 21. xpo q̄rētū de baptismi Ioh.
Utrum esset ex celo an ex homini
bus. Non fuerunt ausi dicere q̄ ex
hōibus. Et dicit ille baptismi Iohā
nis eo q̄ ipse solus fuit minister p̄i
marie institutiois et executionis illi⁹
baptismi. 3^a vitas q̄ baptismi Ioh

annis f̄ glo. sup̄ illud Luc. 3. P̄re
dicans baptismi p̄i. Non dabat
seu p̄ferebat grām: q̄ ut dicit ibi Ioh
bānes dare nō potuit baptismuz: q̄
p̄ctā soluerent. Nā ut dicit Ioh. 2.
di. q̄rū li. talis baptismi fuit institū
tus p̄ q̄dā p̄paratioem et assuactō
nē ad baptismi xpi. et cōl. di. 4. c. si
regnābant. vñ glo. Mat. 3. sup̄ illo
vbo. Ego baptizo ait. Tm corpora
lauo: q̄ peccata solnē nequeo: ut si
cut nascendo et p̄dicā p̄tereo: sic ba
ptizādo ad xpi baptismi dirigam.
4ª vitas est q̄ baptizati baptismi
iohis filii: iteruz debuerunt rebapti
zari: sic p̄ Aug. sup̄ Jo. et ponit
de p̄c. di. 4. c. Alio vbi dicit. Si quos
baptizant iudas: iteruz non sunt ba
ptizati: et quos baptizant iohānes
iteruz sunt baptizati. et idē. li. 2. de ba
ptismo et conuictas ait. Dñs iesus
xps tali baptismi mandat eccliam
q̄ accepto nullū alterz requirat. Ioh
bānes autē tali baptismi p̄gebat: q̄
accepto esset etiā baptismi comini
cuz nēcium. Et hoc habet expresse
actuū. i9. c. q̄ baptizatos baptismi
Iohannis Paul⁹ baptizauit baptismi
xpi. Dicit tñ dñs Ioh. q̄ quozidā
opio fuit q̄ baptizati baptismi Ioh
annis si nō habebāt fidē trinitatis
rebaptizandi erāt. si autē habebāt fidē
trinitatis: q̄ interi⁹ insignabāt tāq̄
caractere habebant spm sc̄m p̄ impos
tōnem manū: et id nō erāt rebapti
zandi. Sco. in 2. di. sui q̄rū. q. vnica
ingr. q̄ dupl̄ p̄t intelligi baptismi
iohis. Uno in forma baptismi xpi:
quā potuit didicisse a discipul⁹ xpi:
vñ ab alijs audientib⁹ eos baptiza

re: et tñc non dicit p̄prie baptismi Ioh
annis: sic nō dicit baptismi petri vel
pauli. et plamē q̄ tales sic baptiza
ti nō erāt baptizādi. Alio pot̄ intel
ligi baptismi iohannis nō in forma ba
ptismi xpi: sed in alia forma p̄prie
si nōle v̄turi ut dicit act. 19. l. absq̄
aliq̄ forma et sic de baptizato sat̄. vide
tur nēcium q̄ erat baptizād⁹ baptis
mo xpi: tñ p̄ceptū gnāle obligat
oēs q̄ nō implebāt sic baptizati a
iohāne: tñ q̄ medicina p̄paratio su
scipta et grūū ē recipe medicinā cu
ratuaz. baptismi Iohannis ut dicit
paulo sup̄: est sic d̄spō et medicina
p̄paratio ad baptismi xpi: id nō
tenet opio magr a doctozib⁹ et h̄ pas
sū: q̄ nō vñ h̄c rōes p̄uenientes.

2° iudei magis opinabant q̄ est
xps q̄ de dño nostro iesu xpo p̄pter
doctrinē claritatem. adeo nanq̄ do
ctrina ei⁹ erat grata: ut magna po
puloz frequētia p̄ueniret ad ipsuz
audiendū. vñ Mat. 3. dicit. Erabat
ad eum hierosolima et ois iudea et
ois regio circa iordanem. Et si dica
tur q̄ populi stulte faciebāt: ei non
p̄stabat eis de auctē iohannis: q̄ etiā
nulla miracula faciebat. ut dicit Jo.
p̄. d̄ q̄ fama miraculose p̄ceptiois
iohannis et sterili et sine: et anuntiatō
ei⁹ facta p̄ri in loco et festo solēni et
ablatio vñs lingue: et ei⁹ recitudo
nota plebi et p̄clara vita parētuz: et
ei⁹ ab infantia p̄māsis i deserti: et sci
tas et stupēda efficacia sp̄is in loqn
do dabat aptissimū testimoniū iohi
q̄ esset vox illa clamātis et deserto:
et qua dicit Iſaias. Idcirco erit po
puloz nō erat temeritas: sed potius

motio spiritus dei et rationis et voluntatis eorum sibi presentis.
3° inde de Iohanne opinabantur quod esset Christus propter vite austeritatem: vel singularitatem. Nam Christus ferebat vestes pumices. Iohannes autem de pilis camelorum confectas. Christus panem et vinum comedeat cum peccatoribus: Iohannes autem habebat durissimum victum: et euitabat consortia peccatorum. Christus de fabro progenitus esse credebat. Iohannes vero a summo sacerdote: veritatem non excusatur iudei: quibus iste de quo tantam opinionem habebant: Christum eis ostendit ut parebit in sequentibus. Et hoc predicatum in precedenti fructu. Et ostenditur illi qui homines ex exterioribus iudicare voluit.

De destinatis ad Iohannem ipse ad tria veraciter respondit. Cap. 2.

Secunda 2° dicitur interrogationis. Nam hi qui fuerunt ad Iohannem destinati ipsi sagaciter et studiose interrogauerunt proponentes sibi simpliciter tria: ad que ipse veraciter voluit respondere. Primum quis es tu.

2^m Helias es tu.

3^m prophetas es tu.

De 1° dicit textus. Et confessus est et non negavit. Et confessus est: quia non sum ego Christus. Ubi respondet secundum Iohannem intentioni eorum quia ad hoc querebant. Tu quis es ut responderet eis si esset Christus vel non dicit Iohannem. Sic fide dignum existimauerunt esse Iohannem: ut

ei de seipso dicenti crederent.

Ad secundum sibi propositum dicit non sum. Quod contrariari videtur sententia saluatoris: qui dixit Mat. xi. de Iohanne baptista. Ipse est Helias. Et ad hoc secundum Origenem dixerunt quidam: quod Iohannes erat Helias: tamen ignorabat se esse Heliam. Et hoc nimirum tenent qui asserunt: iterum incorporationis unione tanquam anima multa posset induere corpora. Unde inde per leuitas et sacerdotes querunt an esset Helias arbitantes Helie animam in Iohanne esse: qui dixit. Non sumne: sciens precium vitam propriam. sed hunc errorem interemit Origenes dicens. Qualiter autem videtur rationabile si tanquam prophetas a spiritu illuminatus et de deo unigenito tanta narravit: igresse de seipso: an unquam eius anima fuerit in Helia. Ideo Gregorius in omni hunc passum declarat dicens. Ex his verbis quod vobis valde impleta generatur. Alio quippe loco inquisitus a discipulis dominus de Helie adventu respondit. Helias venit et non cognouerunt eum. Sed si vultis scire Iohannes ipse est Helias. Requisitum autem Iohannes dixit. Non sum Helias. Quid est hoc fratres carissimi: quia quod veritas affirmat huiusmodi prophetas veritatis negat. Valde enim inter se diuersa sunt. Ipse est: et ego non sum. Quomodo ergo prophetas veritatis est: si eiusdem veritatis sermone concors non est. Sed si subtiliter veritas ipsa requiratur: hoc quod iterum se contrarium sonat: quo-

modo contrarium non sit inuenitur. Ad Zachariam namque angelus de Iohanne promissione dixit. Ipse sed cederet ante illum in spiritu et virtute Helie. Quia sicut Helias secundum domini aduentum preueniat: ita Iohannes preuenit primum. Nam ille precursor venturus est iudicis: ita iste precursor factus est redemptoris. Iohannes ergo in spiritu Helias erat. in persona Helias non erat. Quod ergo Christus fatetur de spiritu: hoc Iohannes tenet de persona: quia et iustum erat ut discipulis dominus spiritualiter de Iohanne sententias diceret. Et Iohannes idem turbis carnalibus non de suo spiritu sed de corpore responderet. hoc ille.

Ad tertiam interrogationem respondit Iohannes se non esse prophetas: sed si alicui dubium hoc responsio faceret: cum dominus eum prophetas dicit et plusquam prophetam. Nos respondere possumus quod hic prophetas tripliter potest capi. v. g.

Generaliter primo modo.

Specialiter secundo modo.

Singulariter tertio modo.

Primo modo accipitur pro quolibet propheta. Et sic Iohannes non erat propheta: sed plusquam propheta. Et Augustinus ait. Iohannes maior erat quam propheta: quia prophete longe preuenianterunt. Iohannes presentem demonstrabat.

2° modo accipitur propheta specialiter. et sic secundum Nicolaum de Lira famosa erat opinio tunc temporis apud antiquos iudeos quod ante Christum venturus vnus magnus propheta: eo

quod scriptum est cetero. decimo octavo. et Propheta suscitabo cis tempore die fratrum suorum. Que quidem auctoritas secundum veritatem intelligenda est ad litteram de Christo: licet inde intelligerent eam de alio propheta. Et ideo interrogauerunt eum: si esset ille propheta: et respondit Non. Non enim negavit se esse prophetas absolute. sed prophetam missum ante Christum: quia negasset veritatem: sed negavit seipsum prophetam: et quod loquitur scriptura preallegata: que ad litteram intelligenda erat de Christo ut dictum est.

Tertio modo accipitur propheta singulariter. et sic secundum glossam accipitur pro Heliseo: in quo requirit duplex spiritus prophetarum. Quia Regum secundo capitulo. ideo Iohannes dixit. Non sum scilicet Heliseus. Mira certe humilitas Iohannis animam possidebat: qui in tanta existimatione sui noluit iactanter dicere quod non erat. Potuisset respondere se esse Christum vel prophetas et noluit. Recusavit sibi usurpare honorem alienum veritatem rei petentibus manifestavit. Sed de mundo a scandalis pro tali honore quod tiens veritas offuscatur. Quot mendacia perferuntur: quot flagitia perpetrantur. Certe vix illa explicare possumus. Non sic faciebat Iohannes: qui nobis sine humilitate prebere voluit exemplum et hoc sufficiant pro secunda conclusionem.

De Iohanne sua predicacione Christus magnificauit. Cap. 3.

Quarta dicit magnificati-
ois. Magnificavit. n. iobā
nes xps illū predicādo ⁊ de
clarās bis q̄ interrogabāt eū spālīe ⁊
tribus. Primo de maiestate.
2° de prioritate.
3° de sublimitate.

Primo de maiestate magnificavit
xpm. q̄ illis petētib⁹. Quis es vt re
spōsus em⁹ his qui miserunt nos.
Quid dicis de te ipso Ego vox da-
mantis in deserto dirigite viā dñi.
Ubi xpm dñm pdicabat fm q̄ isa
40. pdixerat. iobes demōstrat da-
mare in deserto indec: vt oēs se pre-
parēt in aduētū cristi in mūdū. Et
bñ designat iobānes i p̄prietate vo-
ci. q̄ erat anūtiator vbi dñi. h̄ ē xpi
q̄ ē vbi patris vñ Hregl in omel.
ait. Scitis aut̄ q̄ vnigenitus filius
vbi p̄ is vocat̄ iobē attestāte qui
ait i p̄n⁹ erat vbi. 2°. ⁊ ibidit. Ex ipa
aut̄ n̄ra locutōe cognoscim⁹: q̄ pus
vox sonat vt vbi possit audiri. iobā
nes ḡ vocē se cē asserit: q̄ vbi pre-
cedit aduētū itaq̄ dominicū p̄cur-
rēs vox dñi. q̄ p̄ ci⁹ mysteriū p̄is v̄
bū ab hoib⁹ audir̄. Theophil⁹ aut̄
dic̄: q̄ iobānes vox ē: q̄ vitatē māi
feste anūtiat. Dēs. n. q̄ in lege erant
obscure loquebāt. S3 possēt queri
q̄re iobannes appellat se vocē. Rñ
det̄ triplici rōne. Quia vbi est in
corde: s3 manifestat p̄ vocē dicentē.
⁊ ponit̄ in corde audientis. Et sic ni-
hilomin⁹ vbi adhuc remanet i cor-
de dicētis ⁊ audientis: ⁊ vox trāsit
Sic ē xps q̄ ē vbi in corde p̄is:
q̄ ad nos v̄it: ⁊ iobis ip̄s māifesta-
uit. Sic xps ⁊ remanet i corde p̄is

p̄ eternā gnātōez ⁊ i cordib⁹ n̄ris p̄
fidē: ⁊ iobes trāsivit p̄ mortē. iobis
3° De oz minni: illū aut̄ cretē. 2°
rō q̄ sic vbi pus est q̄ vox: ⁊ non
vox p̄cit vbi: sic xps fuit an̄ iobez
⁊ iō ip̄e dixit iobānis p̄. Prior me
erat. Et si iobānes p̄cessit xps Luce
p̄. ip̄e p̄cedet an̄ illū in spū 2°. 3° rō
ē q̄ sic vox ē p̄iuncta vbo: nec tñ ē
vbi: sic iobānes multa scitate p̄im
et̄ fuit xpo: nec tñ fuit xps. Nā xps
fuit spōsus: iobānes amicus spōsi.

2° magnificavit xpm de priorita-
te. Nam sequitur euangelium. Et q̄
missi fuerant erant ex phariseis ⁊ i
terrogauerunt eum ⁊ dixerunt ei.
Quid ḡ baptizas si tu non es xpus
neq̄ helias: n3 p̄beta. Rñdit eis
dicēs. Ego baptizo in aqua. medi⁹
autem ur̄m sterit quem vos nescitis.
Quod sic intelligitur fm Hrego. q̄
per carnez dominus apparet ⁊ v̄
sibilis extitit corpore: ⁊ inuisibil⁹ ma-
iestate. vel fm L bry. quoniam decēs
erat Ch̄istum cōmixtum esse popu-
lo vt vnum multorum se vbiq̄ hu-
milcm esse docentem. Vel secundū
Theophilum. Medius erat p̄bari-
seorum cominus: sed ignorabant
eum: quia ipsi scripturas se scire p̄-
tabant. Et inquantū in illis promū-
tiabatur: cominus medius eorum
erat: scilicet in cordibus eorum. S3
nesciebant euz: eo q̄ scripturas nō
intelligebant. ip̄e est qui post me
venit: qui ante me factus est. Sed
quomodo verum est hoc dictū cū
L b̄ristus secundum diuinitatem sit
genitus ⁊ non factus s3 hūanitatē
vō post p̄ceptū p̄cursoris i vtero

ḡginis sit incarnatus: vt p̄ Luce p̄
Ad q̄ r̄idet Hre. in omel. dicens.
Sic nāq̄ of an̄ me fact⁹: ac si dica-
tur. an̄ possit⁹ ē mibi. P⁹ me ḡ venit
q̄ postmodum nāt⁹. an̄ me fact⁹ est
q̄ mibi prelat⁹.

3° magnificavit xpm de sublimi-
tate: cū dixit Cui⁹ non suz dign⁹ vt
solū corrigiā calciamentoz eius.
Circa q̄ dubiū occurrit: si xps cal-
ciamēta portauit. ⁊ h̄ banc sniam v̄
q̄ sic. tñ ex altera b̄t Luce. io. c. q̄
xps apostolis suis calciamenta por-
tare inibuit. ⁊ ip̄e fecit q̄ docuit
acti. p̄. ⁊ Hiero. ad Eustochium inqt
Discipuli absq̄ calciamentoz one-
re: ⁊ vinculis pellit̄ ad pdicationez
nouū euangeliū cōtinant⁹. ⁊ milites
vestimētū iesu forte diuisis caligas
nō inueniūt: quas tollerent. Iō s̄
Rico. de lira dicendū est q̄ iobānes
metaphorice locut⁹ est dicens se nō
ēē dignum exhibere xpo etiā mini-
mū scrutiū: sicut solent boves aliq̄
log ad ostendū suā p̄nitatem vel
alic⁹ alteri⁹ excellentiā: vel s̄ Hre.
dicere possum⁹: q̄ p̄ corrigiā calcia-
mētū incarnatōis mysteriū intelligi
ait. n. Incarnatus dñs veniens q̄st
calciatus apparuit qui in diuinita-
te sua morticua n̄e corruptōis as-
sumpsit. Corrigia ḡ calciamenti ē li-
gatura mysterij. Iobes ḡ solū cor-
rigiā calciamenti ei⁹ nō valet: q̄ in
carnatōis mysteriū nec ip̄e intelli-
gare suffic̄: ac si patēt dicat. Quid
miz si mibi ille prelat⁹ est: quē post
me qdē natū p̄sidero: sed natiuitatē
ei⁹ mysteriū nō p̄b̄ndo. bec Hre.
Quis itaq̄ iudeos p̄nacissimos ⁊

formidolosos nō iudicet: qui postq̄
iobānis testimoniū audierūt: xpm
querē neglexerūt: imo ip̄m inuentū
suscipē noluerūt. Sed nō min⁹ imo
multo iniq̄ erisimādi sunt falsi xpi
ani: qui xpm expellunt de cordibus
suis. Audiunt p̄betas p̄iarchas:
apostolos: martyres: p̄fessores: vgi-
nes: doctores ⁊ pdicatores claman-
tes xps esse saluatorez mundi. ⁊ euz
fugiant: ⁊ mal⁹ opibus ip̄m p̄sequū-
tur. Quot scelera: quot ipicitates:
quot facinora mala falsi xpiani. cō-
mittūt: rursū crucifigentes filium
dei: vt v̄scit apostolus. Alperiam⁹ ḡ
corda nostra: mundemus illa ab oī
inquinamēto: ⁊ suscipiamus comi-
num iesum xpm: qui seipsum tā be-
nigne nobis p̄municare voluit ap-
parens in medio hominum: vt oēs
eum cognoscerent: atq̄ ab ip̄o que-
rerent munus eterne salutis: q̄ nō
bis p̄cedat ip̄e: qui ē benedictus in
secula se. amen.

Seria secunda post tertiāz comi-
nicam de aduētū. Sermo de satisf-
factione p̄ xpm facta.

Fructus i⁹ Iesus satisfactor.
Edius aut̄ vestrum 2°.

M Propter grauitatez pec-
catorūz humani generi
suscepit Ch̄ristus inno-
cens carnem eterno patri cum sua
penitentia pro omnibus assumpta
plene satisfactorus. Non enim pro
scip̄o Ch̄ristus venit in mundum:
⁊ passus est sudores labores oppro-
bria vulnera ⁊ duram mortem. sed
vt paterna iusticia contra hominū
peccata ex condecenti placaret.

Nam ita contra peccata mortalia i dignatur deus vt nullus posset p se sufficere non solum pro peccato pri mouum parentum: sed pro quocūq; peccato proprio ipsius furorē mitigare. Cū itaq; fructum tā vberimum oēs gustamus. s. q. iram dei vincere possumus ex beneficio incarnati ihu. Idcirco in presenti sermone de satisfactōe p xpm facta dicturi sumus. i quo cōtemplamur xps satisfactorē p cuius declaratiōe tres conclusiōes erunt notande.

Prima dicitur congruitatis.

2ª dicitur possibilitatis.

3ª dicitur copiositatis.

Quā bñanuz genū reparari p satisfactōne congruū fuit. Cap. i.

Prima 3° dicitur congruitatis. In qua vidēda est q magis congruū fuit humanū gen^o reparari per satisfactōem q̄ per aliū modū. Et b̄ fm̄ dñm̄ Bon. in. 3. di. 20. arti. i. q. 2. 7 maxime ppter tres rationes.

1° rōne diuine iusticie.

2° rōne diuine sapientie.

3° rōne diuine bonozificētie.

Primo ratione diuine iusticie: qz illa via magis conueniens fuit ad reparatiōem humani generis in qua seruetur ordo diuine iusticie. Magis autem seruetur cum malū puniatur q̄ cū malū relinquitur impunitum: s; cum peccator reparat p satisfactōem malū puniatur cū sine satisfactōe malū relinquitur impunitū. g magis seruat ordo diuine iusticie in reparatiōe p satisfactōem q̄ sine satisfactōe. Hāc rōem tā gīt

Ans. in li. cur de 7 homo. vbi ait. si peccatū impunitum dimittitur similit̄ se habet de peccanti 7 non peccanti

2° magis congruū fuit reparatiōez p̄dictam eē p satisfactōem rōe diuine sapientie. Nam illa via magis congruit reparatiōi humani generis: in qua magis seruetur ordo diuine sapientie. S; sic est fm̄ Aug. Ordinatio peccatiū in supplicis siue peccati in pena manifestat rectorē diuine sapientie: que non patit vnūquodq; ex aliqua sui parte ceteri pari: s; cū peccator reuertat p satisfactōem: culpa sequitur ad penā. Cū vtro sine satisfactōe culpa non ordinatur per penā. g reparatiō humani generis p̄s conuenit diuine sapientie per satisfactōem.

Tertio rōne diuine bonozificētie magis congruū fuit. Hāc illa via magis conuenit reparatiōi humani generis: in qua magis seruatur bonozificētia diuine maiestatis. S; peccator cum peccat per penā reparationem deum in bonozat. si ergo peccatum dimittit sine satisfactōe peccatum relinquitur absq; bonozis ablati recompētatione. Quz aut satisfactio redditur: bonoz recompēsat. g in modo reparandi bonozē per satisfactōem magis seruatur bonozificētia diuine maiestatis: q̄ p alium modū. Sed instare possumus multipliciter. Et pmo sic. Magis decet deum facere qd magis facit ad ostētionem sue benignitatis 7 misericordie: s; dimittē peccata oia absq; aliā satisfactōe pene ē maioris misericordie exigere ab illis penam: sed deus

est misericordissim^o 7 benignissim^o adeo vt benignior cogitari non possit. g videt q modus ille reparandi qui est absq; satisfactōe magis sibi puenit. 2° possumus instare q ille modus magis puenit reparatiōi humani generis: qui magis est ostēsiu^o diuine sufficientie: sed si sic deus humanū gen^o repararet q nullam satisfactōem acquireret: magis appareret. Ostēderet. n. tunc q emendaretur n̄ arū 7 bonoz nostrorū nō indiget. g modus reparandi absq; satisfactōe magis esset pueniens. 3° possumus dicere q ille modus magis puenit reparatiōi humane nē qui magis est ostēsiuus diuine potentie pro eo q reparatiō est qdaz recreatio. s; si deus absq; omni satisfactōe repararet genus humanū solo verbo: sicut fabricauit mundū maior ibi est diuine v̄tutis ostēsiō

4° possumus arguere q ille modus magis puenit reparatiōi humani generis: in quo bō magis astringit ad laudādū 7 amandū deum. Sed si deus culpam habētes reliqueret absq; oī satisfactōe pene: esset magis laudandus 7 amandus ab hoīe: qz ab ipso plura recepisset. 5° possumus arguere: quia ille modus magis conuenit reparatiōi humani generis: in quo magis eruditur homo ad executōez diuini mandati 7 vnitatē dei. s; homo debz remittere 7 donare alijs culpa 7 penā g si deus hoī debuit dare exemplū pfectionis: vt q magis deuit reparare genus humanū totū relaxando: q̄ satisfactōez aliquā exigendo

Ridet ad obiecta fm̄ dñm̄ Bon. vol. 8. Ad p̄mū q vnuerse vie dñi mia 7 vitas. Cū ipse sit sumeriusus 7 misericors: ideo in reparatiōe generis humani: q̄ est excellentissima via: dei congruū ē: vt simul currat mīa cū iusticia. 7 id decens fuit vt deus ab hoīe satisfactōem erigēt p iniuria sibi facta. Et si homo nō posset tunc misericordia diuina subuenire dādo ei mediatorē qui p eo satisfaceret. Ad 2° dicendū q sicut deus erigit a nobis mandatorū suorū obseruantia: nō ppter suā indigentia s; ppter ordinatiōem n̄ arū: quia debem^o ei tanq; dño obedire: sic 7 p peccato erigit emēdā nō ppter d q̄ indigeat: s; vt reducat nos ad ordinatiōem debitā. Ad 3° dicim^o q si in oī ope ostēdat diuina potētia i ope tñ reparatiōis magis manifesta tur benignitas 7 mīa. 7 p̄ ipsa iusticia cum misericordia amera: sic in deo est. vt cum possit vno vbo gen^o bñanū reparare. maluit tñ reparare cū difficultate 7 penalitate: quia magis opportūa erat ibi mīa q̄ potentia. Ad 4° dicit q plus nos astringit ad bonozē 7 laudē dei hoc q̄ credit vnigenitū filiū suū q̄ si nō credit. Ad 5° dicim^o q si debcam^o xps imitari i aliqb^o nō tñ n̄ 3 ē ipm̄ imitari i oibus ad deū spectat querē vī dictaz q̄ vt ad ro. 12. Da mibi vī dictā 7 ego retribuā: 7 tñ nō b vī dicta p̄bīta ē: vñ doctores: 7 om̄s p̄cludūt q nullo iusticia dei potuisset efficacit^{er} mitigari: q̄ p viā satisfactōis. Et sic p̄ p̄ma conclusio.

Ad nulla crea^o p̄ter xps potuisset

pro homine satisfacere. La. 2.

Secunda 2° dicit possibilitatis in quo considerare licet possibilitati satisfactoris fieri

de peccato triplici.
1° ex parte angeli.
2° ex parte hominis.
3° ex parte christi.

1° ex parte angeli. Alexander in 2° dicit: quod nullus angelus nec omnes simul potuerunt hanc satisfactionem reddere. Sed contra hoc possumus arguere: quod homo cecidit per alium impellente: quod debet releuari per illum eundem: sed homo per angelum cecidit: ergo per angelum debet fieri satisfactio. Ad hoc dicit Alexander ut. 6. quod satisfactio per angelum non est conueniens nisi possibilis multiplici ratione.
1° ratione diuine iusticie.
2° ratione sequelle peccati.

3° ratione restitutionis.
1° ratione diuine iusticie: que requirit ut qui peccauit satisfaciatur: sed peccauit homo: ergo debet satisfacere homo.

2° ratione sequelle peccati: nam reatus peccati originalis obligat totam humanam naturam: ut omnes illius generis seu nature ad damnationem eternam: sed nullus angelus potest se equare toti humane nature. Et sicut dicit Augustinus. Illud per quod debet fieri satisfactio debet esse maius quam commissum oportet quod ille qui habet satisfacere de peccato originali sit tantus quod possit equari toti humane nature: et quod etiam plus valeat. 3° ratione restitutionis. Nam si homo repararetur oportet quod restitueret ad dignitatem illam: quam habuit: et erat ante peccatum. Quod si re-

pararet per angelum non posset restitui ad illam dignitatem per quam si non peccasset esset equalis angelis dei in celis. Et idem nobis permittit post reparationem et resurrectionem Luc. 20. et Mat. 22. Erunt sicut angeli dei in celo. Si autem repararet per angelum angelus per omnes esset hominis. ut quia dicit Augustinus. Quicquid alia persona hominem a morte redimeret et seruus idem homo recte iudicaretur. Ad argumentum respondet quod idem ordo seruatus est in lapsu et in reparatione humani generis: quod sicut ibi fuerit consensus mulieris malo angelo eadem suggereret: ita et reparationis homo fuit consensus mulieris bono angelo eadem annuntiate. 2° licet considerare habet satisfactoris possibilitatem respectu hominis. Sicut enim angeli non potuerunt satisfacere de peccato: ita et homines siue et aliqua alia creatura. Et si dicatur quod Augustinus dicit: quod iniusticia diuina non plus exigit in pena quam commissum fuit in culpa. Si ergo commissum est in culpa a pura creatura. ergo pura creatura debuit satisfacere. Respondet Alexander in 3. quod quantitas peccati ad id attendi penes tria. v. 3.

Quantum ad peccantem.
Quantum ad inordinatorem peccati.
Quantum ad illam in quem peccat.

Et quod quantitas talis peccati debeat sic considerari. per quam si quis offenderet regem et militem: plus offenderet offendendo regem quam militem. Ita diuina iusticia attendit quantitatem peccati ad eum. Cuius peccati licet ratione peccatis fuerit solius creature: tamen peccauit in bonum infinitum. scilicet in deum. Insuper exordinauit et ream fecit totam humanam naturam: ergo filios duos

respectus est ad eum peccatus infinitus et transcendens omnem humanam creaturam. 2° de considerari in pena quam commissus est in culpa. culpa autem fuit infinita et peccati propter deum offensus. ex quo per quod de exigitur pena infinita in peccato ad eum si admittat satisfactio non de fieri satisfactio a tali persona: in qua sit infinitum bonum: et a qua sit ordinatio totius humane nature. sed nulla pura creatura est talis: ergo propter hoc de iniusticia non fuit ut per puram creaturam fieret satisfactio. 3° licet considerare possibilitatem habet satisfactoris ex parte christi nam cum satisfactio fieri non possit per aliquam creaturam: ut dictum est: conueniens est ut satisfaciatur christus deus et homo: quod ut ait Augustinus. sic satisfaciatur deus: qui potest et homo qui debet: ubi mens humana quibuslibet curiosis inuestigantibus dimissa satisfactori christo gratias agat et infirmitatem propriam cognoscens ad ipsum medicum humiliter curat.

Quantum christi satisfactio quantum ad duas penas et angustias fuit copiosa. 2. 3.

Etiam 2° dicit copiositatis. Si enim consideremus satisfactoris per christum fecimus inuenimus eam copiosam et abundantem valde per illud ps. 129. Copiosa apud eum redemptio:

Ad quod plene intelligendum intueri licet quod huius satisfactio singulariter se extendit ad tria. v. 3.

1° ad culpam.
2° ad penas.
3° ad angustias.

per inquam christus satisfecit pro nostris culpis sufficientissime pro quibus inimici dei erant propter peccatum

parentum peccatum. et quotidie dei in inimicitiam incurramus propter tebi ta propria. vbi Augustinus. 12. li. de ciui. dei. 3. c. ait. Dicunt in scripturis inimici dei quod non natura: sed vitij eius aduersant imperio: nihil ei nocere valentes sed sibi. Cum itaque nullorum hominum vires sufficiant ad amicitiam reconciliandam et abolendam christus benedixit meritum suum et passionis sue sanctissime eterno patri obtulit: et virtute vniuersalem partem dei et hominum est persecuta. Et cum quicquid post facinorosa et commissa vix peccatis ad deum redire voluerit: non potest ipse magnus deus et excelsus dicere. Offendisti me in infinitum bonum culpa tua infinita. non sufficit penitentia tua: ut mea abstineas amicitiam: quoniam imo obligatus est benigne et gratiose se redire peccatorum ad amorem suum ducere: et amplecti. peccator potest dicere. Et si merita mea sint insufficientia ut te deum meum: quem inique offendi: et turpiter dereliqui pacificam videam non est tamen insufficientis meritum dilecti filij tui: qui pro me tibi et pro omnibus peccatoribus plenissime satisfecit. Securus ergo ad te clamore requiro ut mihi indulgeas: ut ignoscas: ut veniam prebeas: multa sunt flagitia mea: et quibus me dolenter accuso. Et quia dolore me non sufficit illorum maculam delere: suscipe dolorem suum tui: qui pro me passus est pro me sanguinem fudit: pro me morti dignatus est. O incogitabilis virtus verbi incarnati. O mira suavitas anime penitentis: nulla est tamen grandis culpa: pro qua Christus non satisfecit. Sed apud primo dicit. La uir

nos a peccatis nris i sanguine suo
Et Aug ait. Suo sanguine sui cul
pa oium culparuz cyrographa dele
ta sunt. Dicit aut cyrographu fm
Boñ. di. 19. 2. li. methapbozice a cy
ros quod est man⁷ 7 graphos qd
est scriptura: quasi scriptura manu
facta: sic quado aliqs obligat se al
teri facit ei cyrographu. Ita boies
peccantes obligant se vt divina lu
sticia habeat eos punire: diabolica
malitia possit eos accusare: scia p
pzia remordē. Dia cyrographa per
xps abditā sūt. Et si dicat hoc nō est
vex: qz multa sunt peccata p q dia
bolus vtiqz homines bic 7 in futu
ro ad luenda supplicia: g videt q
non oēs culpe sunt delete. Rādere
possumus q merituz xpi potest du
pliciter cōsiderari.

p q̄tum ad sufficientiam.

p q̄tum ad efficaciaz.

p si cōsideremus meritū xpi q̄tū
ad sufficientiā sic se extendit ad omnes
homines 7 ad omnes culpas: quia
oēs homines merito xpi pnt salua
ri. Si aut cōsiderem⁹ q̄tum ad ef
ficaciaz. sic se extendit tñ ad eos q
faciunt qd d3: 7 multi in hoc defici
unt. ideo nō experiunt effectū me
riti xpi: q tanto nequiores sūt
q̄to p eis xps sicut 7 p alijs copio
sissime satisfecit.

2° xpus satisfecit p nostra pena.
vñ pma petri. 2. c. Peccata nostra
ipe pertulit in corpore suo super li
gnuz. Due vba exponens magister
iniarum sup di. 19. 3. li. c. 4. ait. Por
tare peccata nostra est portāe penā
nostrorum peccatorum. Et de hoc

Isa. 53. c. ait. Vere lāguores nostros
ipe tulit: 7 dolores nostros ipse por
tat. Nam vt dicit Boñ. in 3. di. 19.
ar. i. q. i. v̄tute passionis dimittit no
bis pena eterna 7 pena satisfactō
sic b3 fieri in sacro baptisimi 7 in re
laxatiōibus quas fecit ecclesia 22.

3° satisfecit xps p nostris angu
stijs virtute passionis xpi 7 resurre
ctionis. sicut dicit Boñ. in 3. di. 19.
Qui qui amici dei erūt accipiet do
nū impassibilitatis: 7 erūt imunes
ab oi amaritudine: quā gustam⁹ in
p̄titi vita. Nō comiant igit mortā
les miseri: s3 festināter currant ad
xps. Ipe nāqz ē q peccatores venit
saluare. Ipe p eis sanguinis p̄tū p
cium exponit. Ipe ad eos clamavit
Mat. ii. c. Venite ad me oēs q labo
ratis 7 onerati estis. Venite. s. vos
peccatrices aie aggrauate pondere
peccatorū v̄oz ad me dilectorū ve
strū: ad me amatozū v̄m. Et ego ex
caritate mea 7 amore intimo: q vos
diligo reficiā vos ad grām restituē
dā exonerādo vos ab oi pena quā
deberetis p̄soluere. Q̄ reprehensibi
lis multoz p̄gria qui p̄prie saluti
p̄solere negligunt. apta est vena cle
mētie xpi Jesu: 7 peccatores nō cu
rant. Ven in quaz: ven multa millia
aiarum descendunt ad infernum: q
si vellent merito xpi possent saluari
nihil v̄est ex parte ipsius: ipsarum
tamen tarditas est manifesta: nolūt
currere ad fontem aque viue q vt
p̄diximus plenissime pro omnibus
satisfecit offerens recedentib⁹ a pec
cato in presenti gratiam 7 in futuro
gloriam.

Seria tertia post tertiā v̄sica: 7
aduentu. Sermo de penalitatib⁹ et
defectib⁹ assumptis a xpo.

Fruct⁹ sext⁹ decim⁹. Iesus defectus
sustinens.

Dedi⁹ autēz vestrum stetit
quem vos oēs cōditio
nes assumpte nature in
oīo Jesu xpo predicāt
suaz ardetissimā caritatē. Admirā
duz p̄fecto est cū suscepisse naturā
nostrā cu3 penalitatib⁹ 7 angustijs
quibus p̄pter peccata subicit bō de
bil⁹ vita. Passus nāqz ē xps famez
sitim labores 7 erūnas: sicut 7 ceteri
homines: qd nos cōsiderātes: animi
vires abem⁹ restringere ad cogitā
dā q̄ vebemēs fuit caritas filij dei
Ob quod in p̄titi sermone de penali
tatib⁹ 7 defectib⁹ assumptis a xpo
dicuri sum⁹ sub uno fructu: q ē Je
sus defect⁹ sustinens. Pro cui⁹ decla
ratione tres cōclusionēs notāde erāt
Prima dicit⁹ qualitatis.
2^a dicit⁹ equitatis.
3^a dicit⁹ causalitatis.

De xpus illos defect⁹ assumpsit:
quos assumere debuit. Cap. i.

Prima 2° dicit⁹ qualitatis.
In qua videre debem⁹ qua
les defectus sustinuit seu as
sumpsit. Ad qd dicit mgr̄ s̄niaz di.
15. c. i. 7. 3. c. tertij li. q̄ illos defect⁹ as
sumpsit: quos illuz assumē recuit: 7
nob expedies fuit: qd declarat oīs
Boñ. in eadē di. ar. i. q. i. 7 Alex. in
3. sū. d. q̄ qd im s̄ defect⁹ ex culpa 7
ad culpaz: sic p̄nitas ad malū 7 dis
sicultas ad bonū: 7 tales non decuit
xps assumē: qz fuit minister iusticie

olo segregatus a pctō. Quidā vō s̄
defect⁹ et culpa: s3 nō ad culpā: quo
rū qdā sunt p̄sonales vel p̄tiales: 7
qdā vō s̄ nāles vl gnāles. Genera
les vocant⁹ illi q respiciūt totaz hu
manā nām: sic famēscē sitire: egere:
7 bi⁹. Partiales vō defect⁹ sunt illi
q respiciūt aliquas p̄sonas spāliter
sic oīnerse egritudinuz spēs. Qm̄ g
xps uenerat nām humanā redimē
p̄muniē sine p̄sonaz distincōne: id
defect⁹ v̄le: vl nāles 7 nō p̄sonales
vel p̄tiales penales tñ habuit 7 n̄
viciosos: gnāles defect⁹ voluit assu
mere: qz i assumptōe defectū appa
ret humiliatio. S3 s̄ Ber. descendit
q̄tum descendere potuit: s3 maior ē
humiliatio assumptōe pluriuz defe
ctuz. q̄ paucorū: videt q̄ assumē
debuit oīs defectus. Hendet Boñ.
vbi. s. q̄ oīs humiliatio bona 7 lau
dabilis oīū b3 ex discrezione rōis
Non. n. v3 p̄cedē ex ipetu: s3 ex cā
rōnabili. Et qz de aliqb⁹ defectibus
rōnabile non erat. vt xps se p̄ eoz
assumptōem humiliaret. qz pot⁹ ex
illa humiliatiōe se inutile q̄ vtilcm
reddidisset: sicut si fuisset cecus vel
gibbosus: 7 bi⁹ id tales defectus n̄
lo modo voluit assumē.

De equū fuit defect⁹ penalitatis i
xpo repiri. Cap. 2.

Secūda 2° dicit⁹ equitatis Equū
cteni 7 rōabile fuit supradi
ctos defect⁹ 7 penalitates i
xpo repiri p̄pter tria.
p̄ p̄pter p̄cium nostre salutis.
2° p̄pter exēpluz v̄tutis.
3° p̄pter fulcimentū n̄c fragilitatis.
p̄ p̄pter p̄cium nostre salutis:
f

qz posuerat nos in corruptibilib⁹
s. auro 7 argento redimē. s. p^occio-
so sanguine suo: vt dicit p^o p^octri p^o e
Et aliam suā ponere p^o animab⁹ no-
stris. Ad hoc autem non fuisse ido-
neus: nisi nāz deficientem 7 passibi-
lem assumpsisset. Et si 7 hoc obijciat
sic sūme iusticie repugnat defectus
culpe: sic sūme potentie repugnat de-
fect⁹ fragilitatis 7 impotentie. Sed
vix sūme iustit⁹ nō tenet h^oc defectū
culpe: nec in se nec in nā assumpta.
7 pari rōne nec defectū penalitatis
7 impotentie. R^osidere possumus fm
Bōn. q^o bec similitudo tenet si 7 pa-
ret infirmitas 7 culpa ad nām diui-
nā. In natura enim diuina sicut nō
la pōt esse iniusticia: sic nulla pōt esse
impotentia. Si autē 7 parentē ad na-
turā assumptā: sic nō h^oz vitatē pro-
eo q^o ipsa infirmitas pōt esse mā ex-
ercēde v^otutis. v^otus. n. infirmitatē ex-
ercet potissime in p^oessione terribi-
liā: eoz marie que mortē inducit.
Culpa v^o 7 iniquitas omnino aduer-
sant iusticie 7 vituperabile reddit
subz in quo est. Infirmitas v^o red-
dit magis laudabile: qm est pūcta
iteriori v^otuti animi scdm meriti sta-
tū. 2° fuit rōnabile christū p^ofatōf
defectus assumere per exēplum v^or-
tutis. Spāliter autem humilitatē 7
patientie: quib⁹ mediantibus puēi-
tur ad celū. 7 in quib⁹ christus nos
ipz voluit imitari. vt d^or. 93. di. c. dñf
3° fuit pueniens ppter fulcimen-
tū n^ore fragilitatē vt. s. fragilitatē n^ore
succurreret manifestando nobis vi-
tatez assumptę nature. hanc rōem
tangit m^og^o Iniarum in littera. Sed

7tra ipsam possumus arguere: qz i
resurrectione gloriosa nō erunt bi⁹
defectus. 7 per hos defectus non p-
batur veritas humane nature. Ad
hoc nō det alex. in 7° qz vt scribitur
ad cor. p^o. is. c. Seminatur corpus
animale: surget autē spūale. Et pu^o
est quod animale: vnde quod spū-
rituale. id aliud est ostendere veri-
tatē corporis vt est spūale: aliud vt
est animale. Nam vt corp⁹ est aia
le indiget alimento: vt spūale non.
Similit⁹ aliud est ostendere vitatez
aie: vt est vnita corpori aiali. aliud
vt est vnita corpori spūali.

Q^o isti defect⁹ ex alia causa sunt
nobis: 7 ex alia in xpo. La. 3.

Tertia 9° v^o cālitatis. Nam
vt dicit m^og^o Iniarum in 3°
di. is. c. 3. ex alia cā sunt isti
defect⁹ i nobis: 7 in xpo. In nobis
enī s^o ex nōitate p^otracti. sed in xpo
sunt ex voluntate assumpti: ait enīz
textus sic. Ex sola voluntate mise-
seratōnis v^o nostro in se trāstulit ve-
rā infirmitatem sicut accepit veraz
carnem. Quod declarat oīs Bōn.
d. q^o nos defectus a parentibus tra-
himus ppter legem p^opagationis 7
legem p^ocupiscētie: que militat i istis
mēbris. Nam passibil⁹ generat pas-
sibilem: 7 habens legem p^ocupiscen-
tie in mēbris generat filium sub-
iectum p^ocupiscētie ex reatu cuius
p^ocupiscētie insunt pli omnes pena-
litates. Et p^oterea dicit oēs iste pe-
nalitaterū in nobis p^otracte quasi ex
p^ocurfu duoz tracte. s. p^opagatōis nē
7 corruptōis p^ocupie. In christo atē
secus. Ipse enim neutro modo fuit

ppagatus. nec fm p^opagatōez legis
nālis: nec fm corruptōem libidinis
s. s. caduētis in ipsa v^ogine 7 ipsam
fecundās carnē ei⁹ ab oī fecundate cor-
ruptōis purificauit: passibilem autē
reliquit. Et illa autē carne ipse fili⁹ dei
edificauit sibi corpus imaculatū: 7
illud corp⁹ vnium 7 sibi cū aia rōali
que quidē imunitatē habuit a cōpa-
7 in se 7 in carne pūcta. 7 sic imu-
nitatē hūit a reatu culpe: sic fm or-
dinē diuine iusticie imunitatē habē-
tebūisset a passibilitate miserie. q^o 7
in carne illa remansit penalitas: h
fuit ex dispētatōne ipsius assumētis
p^ocurrente simul acceptōne illi⁹ aie
rōnalis: que in p^omo instanti sue cre-
ationis habuit vsum cognitōnis 7
placuit sibi tali corpori vniri p^o sa-
lutē generi hūani. Et sic p^o q^o tales
defectus i xpo fuerūt nō necessitate
gnātōnis: sed voluntate dispensatō-
nis: voluntate inquā diuina pueniē-
te: s. voluntate creata cōdicante. Di-
cim⁹ autē fuisse a voluntate diuina
nō tanq^o infligente v^o nouo s. tāq^o
a relinq^onte in acceptatōne aie xpi:
cū in eius arbitrio esset 7 voluntate
defectus illos excludere xpm. Hec
Bōn. in 3. di. is. art. i. q. 3. Cōsidere
mus q^o nos q^o saluari cupim⁹: quall
aia ei⁹ bñdicta ab instāti sue creatō-
nis puidit oēs labores: q^o ipse pas-
surus erat in 33. annis in h^o vite pe-
grinatōe. puidit q^o in p^oscipio frigore
7 paupertate cruciari debebat. q^o in
desertis egypti cū m^ore paupercula cēt
pegrin⁹. q^o in terra aliena penurias
sustineret. q^o in ieiunijs oīoibus 7
vigilijs 7 sui corporis vulneribus

a iudeis illatis esset fatigandus: 7
tū p^omp^ote bēigne 7 liberaliter dicit
magis p^otentoz nām humanaz assu-
mere cū penalitatib⁹: vt saluet mū-
dus: q^o sine penalitatib⁹: vt dānet
mundus. Pelagus amoris Iesu
xpi. o fornar succensa nimis illi⁹ aie
benedicte: Quō poterim⁹ nos vni-
culi p^odignas 7 vebitas q^o as perfol-
tere tanto redemptori: qui nō nisi
ex amore tam stupenda facē digna-
tus est i assumpta carne. Amoz scē
cū lachrymari. amoz fecit euz pegrī-
nari. amoz fecit cū vulnerari. amoz
fecit cū vberari. amoz fecit cū in cru-
ce mori. 10 aia insignita imagine dei
dilige xps: dilige inquā illum qui ē
tu⁹ legitim⁹ sponsus: quem vides i
amore tuo nunc vagientem in p^o-
scipio. nunc fatigantē in itinere: nūc
ozantē in solitudine: nūc flentē i cru-
ce vt te ducat ad regnum eterne be-
atitudinis: in quo ipse xps regē. am.

Seria 4^a post tertiam officiam de
aduentu. Sermo de morib⁹ Iesu:
7 qualif⁹ aiam suā benedictā cū pas-
sionib⁹ regulauit.

Fruct⁹ i⁷ Iesus rectus morib⁹.

Fruct⁹ autē. Quā in p^ocedē-
ti fructu de defectibus a
xpo assumptis aliqua di-
ximus in generali: pueni-
ens est vt in p^onti sermone aliqd di-
cam⁹ in speciali de ipsis defectib⁹ s. 3
q^o respiciunt aiam rōnalem. qz ipse
dei fili⁹ verbū caro tā ex pte corporis:
q^o ex pte aie ordinatissim⁹ adco: vt
nihil supflūū aut vniutuz i assūp-
tū n^ore valeat i ipso repiri. Et qmāz
f 2

in anima est potentia irascibilis: idcirco videbim' quæadmodum xpus q̄tū ad ista tria aiam suā bñdictaz cū passiōib' regulauit. Er̄t aut̄ fructus b' sermonis. Iesus rect' moribus. Pro cui' declaratōe tres p̄dictiones sunt notande.

Prima dicit' exclusionis.

2ª dicit' tristationis.

3ª dicit' turbationis.

Quia xpus non habuit defect' ignorantie. Cap. i.

Prima 2° dicit' exclusionis. Mā dñs noster iesus xps q̄tū ad potentia rōalem voluit a se excludē defectū ignorantie: vt coet mag' sniarū di. 3. c. z. tertij li. rō est p' Boni. di. p̄dicta. ar. z. q. i. quia nec xps decebat. nec nobis expediebat. xpm nō decebat. qz aia ei' rebu it eē reiformis. Mc p' hoc repleta luce sapie' r' rectitudine iusticie. igrantia aut̄ p̄uatio est scie: r' pōt eē via i errorēz r' obliquatiōem a rectitudi ne iusticie: ac p' hoc xpo non p̄petebat. nobis ē nō expediebat. quos venēat redimē: dirigē: r' docere: qd facē nō potuisset si būisset defectum ignorantie. Inde ē qd In. ait. in li. Cur te' homo. Illa assumptō i vnitates p̄sonē fili' dei nō nisi sapient' a sūma sapia fict: r' iō nō assumet in boie qd nullo' est vtile. r' itez idem Quō tot r' tanta faceret opa suā im menta sapia. Et itez. Quō illi crederent boies si illū scirēt nescientē. Si aut̄ nesciret ad qd erit vtilis ei ignorantia. Sz circa hoc p̄tingit dubitatio: qz Jo. dami. loquens de vbo icar nato ait. Opz scire q' seruilem r' ig

rante nām carnē assumpsit. r' Leo papa in sermone de cpy. ait. Adorauerūt infantēz in nulla ab aliozū gnālitate discretū: sz gnālitē alij infantes s' ignorātes. Sz r' christus in sua infantia habuit ignorātia. Sz arguit' qz scia inflat: sz xpus sūme se humiliāuit: r' defect' istos assumpsit q' faciūt ad humilitatē. Sz rebuit b're defectū scie. Ad hoc r̄idet' r' p' q̄tū ad p̄mā f' dñm Boni. q' Da mascenus non attribuit ignorātia r' seruitatē nē assumpte istis singularis nature: que fuit uerbum copulatur in vnitatem p̄sonē: sz q̄tum ad alias nās p̄similes in spē: q' si dicit' assumpsit nām nām: q' est ignorās nō in xpo sz in nob. Aliud dictum Leonis pape ē. ad qd r̄idetur: q' loq' de xpo de his q' exterior' apparebāt. Ad 2^m dicit' q' dupl' ē loq' de scia. aut put ē absq' caritate aut put ē caritati p̄iuncta. Si loq' mur de ipa. put est a caritate diuisa sic dicit' apo' q' inflat. Si aut̄ accipit' put ē caritati p̄iuncta: sic non ē via ad inflationē: sz poti' ad rectitudinē r' edificatiōem. r' hoc mō fuit in xpo: de e' scia in sequētib' plen' lo' suo dicem'. Nūc at̄ q̄tū spectat ad p̄is p̄positū nobis sufficiat intelligē q' xps ignorātia nullo mō secum b're voluit. Ex quo colligim' q' grauit' errat q' ignorātia studet magni ficare: quasi in ea aliqd p̄fectōis inueniant: quos qd aliud dixim' q' bestiales r' brutales. Mā vt scribit' 28. di. c. ignorātia. Ignorātia aut̄ ē mī cunctoz errorē. Et de qua Aug in li. de v̄bis apli dicit'. Pessime m̄is

ignorant' e' pessime inde filie bue st fallitas r' dubitas: illa misior: ista miserabilior: illa p̄nicior: ista molestior. Quare r' xps in exēplū dz eē oibus vt ignorātia fugiant.

Quia xps habuit potentiam p̄cupiscibilem. Ca. z.

Secunda p̄dicitio dicit' tristatōnis. Voluit nanqz 2° p̄pter potentia p̄cupiscibile' tristari fm illō Ma. z. 6. Tristis ē aia mea vsq' ad mortē. r' itez ibidem. Et cepit tristari r' mestus esse. Hoc idē patz qz fleuit sup hierusalē: vt scribit' Luce 19. r' rō est fm Ric. di. is. tertij li. qa sicut ex p̄iunctōe rei amate cū app̄bensione eiusdem cātur in appetitu passio delectatiōis: sic ex p̄iunctōe rei odite cū app̄bensione eiusdē cātur in appetitu passio tristitie. Et qz res de primo r' certitudinali futura p̄siderat q̄si iaz p̄is p̄pter instatē p̄pinqtatez r' infallibilitatē: iō nō solū respectu rei odite cū est p̄is: sz et respectu rei odite infallibil' r' de primo future est passio tristicie. vñ p' p̄bm in 2° rebetozice. illi q' iaz decapitant' non timēt vidētes sibi necitate iminē: sz tristant'. r' iō qz sensualitas aie xpi mortē recusabat: cū app̄bendit ipam: vt de primo r' infallibil' v̄turā fuit in ei' aspectu sensitiuo passio tristitie. Sz p̄tra hoc arguere possum': qz vt dicit' p̄bus 3°. cibicōz. Eadē magi eligenda sunt sine tristitia q̄s cū tristitia. sz xps optime sciuit eligē. Sz magis voluit redimere gen' humanuz sine tristitia q̄s cū tristitia. vt p̄z Ila. 4. z. c. d' xpo dicit'. Nō est tristis: neqz turbulētus

Et p̄z. iz. Nō tristabit' iustus qd qd ei acciderit. Et Seneca pbat mltiplici rōne q' tristitia nō cadit in sapientē. r' fundamētū sue rōnis ē: qz v̄tutē nihil ledere pōt: sicut nihil potuit eā auferre: Sz si xps vere sapiēs fuit: r' v̄tutē incōcussam habuit: passione tristitie nō sensit. Ampli' nullus tristat' nisi de eo: qd fit 2° voluntatē suā: sz 2° voluntatē xpi nihil fieri potuit. Sz nō videt': q' in se tristitiaz babuerit. Vndet' ad hoc fm dñm Boni. di. is. ar. z. q. z. tertij li. r' Ric. ibidē q' pōt esse triplex tristitia. Prima est p̄pter rōnis impium. 2ª est 2° rōnis iudicium. 3ª est subiecta rōnis impio.

Prima tristitia est que cōsurgit ex quadā necitate r' surreptōne: sic mor' p̄mi: r' hec qdē cōis ē sapientibus r' insipientib' bonis r' mal'. 2^a tristitia ē in q' rō subijcitur sensualitati: nec tm turbat': sed et p̄turbat'. 3^a tristitia ē q̄s qz tristat' rōe dictate r' suadēte ipm tr̄i r' talit' sup aliq' rebē tristari. r' isto 2° mō fuit v̄c in xpo. v̄nob' aut̄ p̄mis modis nō fuit in eo tristitia. Et fm hoc soluuntur auctes. Ad illud v̄o quod vltio ad dūcebat' q' nihil 2° voluntatez xpi euenit: dicit' q' hoc est v̄cz de voluntate rōis abso': nō aut̄ ē v̄cz de voluntate p̄sualitatis l' p̄ditōa. Lōtristatus ē Sz xps cū videret suos labores r' boiam ingratitudinem ac multo rū peccata r' dānatōem. r' quia oīa tam p̄terita q̄s p̄sua q̄s futura clare videbat ab instanti sue p̄ceptōis: Idcirco sepius: tristabat' r' afficiebat' merore adeo vt de ipō legat' in

Ad i. cpla qd visus e fieri: ridē autē nūq̄. q̄ pia mēs humana moueri debz cū christū dei filiū. Annis semp in amaritudine p̄teplaf. vide quō p̄teplaf. vide queso o aīa mea 7 ispice diligēter quā b̄ndict⁹ Iesus semper trīstatur sine sit puerulus i cuna vagiens. sicut sit in maternis brachijs semper gestatus: sine sit in medio doctorum: sine sit in comūnis: sine conuerſet cum discipulis sine doceat in templo: sine miranda operetur. Interroga ipsum 7 dic ei. letitia angeloz. gaudiū aīaruz sanctaz. cur nō letaris int̄ bo mines. Et itatiz dicit tibi. anima mea ego cōtristoz ppter te. ego p̄tristoz ppter peccata tua: ppter q̄ ego nō nisi dolere debeo. Ego cōtristoz qz video quot angustijs: quot cruciatibus: quot laborib⁹ aīam meaz exquiro. Et tū ob ingratitudez 7 ignorantiā te me nō curāt: me fugiūt me spernāt: 7 diabolū sequētes me abominabūt. Cōtristabat q̄ xps ob mltas b̄ causas: 7 quanto plura videbat: 7 cognoscebat voluntati sue p̄trariari: tanto vehementioz in eo erat tristitia.

Qd xps potentiam irascibilem habuit. Ca. 7.

Tertia conclusio dicit turbatio in xpo fuit turbatio 7 ira q̄ntū ad potentiam irascibilem: sicut p̄ Jo. 2. qm̄ cecit emētes 7 redētes de templo. S3 p̄tra hoc obijciat p̄ fm̄ aug. de ciui. di. Perturbatio passionū a sapientibus 7 bonis ita regit⁹: vt malint eā non habere q̄ vincere. Sed

dicit Gre. li. 5. moraliz qd ita p̄ zelū sapientes turbat. q̄ cum xpus fuerit sapientissimus 7 optim⁹: maluit eā nō habere q̄ vincere. Itēz sup illō Job. 5. Uiz stultum interficit iracūdia Gre. ira p̄ vitium oculum mentis excecāt: ita per zelum turbat. s3 oculos mentis in xpo nec excecari potuit nec turbari: cūz ip̄e esset i cōtinuo vsu p̄teplationis. q̄ non vt q̄ aliq̄ affectio ire in eo afflicta. Rīde tur ad hoc s3 Ric. in 3. di. 12. qd ira tripliciter pōt accipi. vno p̄to sup abūdatiā q̄ fm̄ p̄b̄m 4. cibicorum. 7. e. dicit iracūdia: 7 sic ira nō fuit i xpo. Alio accipit⁹ ira p̄ voluntate iudicandi aliquod male factum: 7 ira est in appetitu intellectio: 7 hoc mō nō fuit in xpo. 3o accipitur ira p̄ qdam passione appetitus sensitiui insurgente ex apprehensione illate iniurie vt possibilis vindicari: q̄ nis cū difficultate. Si. n. apprehendat iniuria vt nō possibilis vindicari: nō insurgit nisi passio tristitie. Si apprehendat vt possibilis vindicari absq̄ omni difficultate: tūc insurgit passio ire: qz tūc talis vindicta non appbendit⁹ sub rōe ardui. Hoc 3o fuit passio ire i appetitu sensitiuo aīe xpi ex b̄ qd appbendebat iserri deo iniuria a peccatoribus q̄ntum i cis erat: que iniuria possibilis erat vindicari cum difficultate tū nō ex parte dei: s3 ex parte peccatorū rebellū 7 difficultū ad penitentie suscepcionem. hęc tamē passio in xpo nō fuit p̄tra impium rōnis: nec p̄ter impiū nec ex necessitate: s3 ad imperiū voluntatis: 7 p̄ rectū ordinē rōnis.

Ad p̄mum qd dicit Ric. qd q̄uis ira p̄ zelū turbet boies sapientes alios a xpo: tū xpm̄ nunq̄ turbauit: qz si cut disp̄satione factum fuit qd glia sic xpi in corpus 7 sensualitate nō redundaret: ita dispensatione factum fuit vt passio partis sensitiue in nullo rōem turbaret. Ad 2o dicit⁹ qd ira p̄ zelū in alijs boibus turbat i aliquo rōem ad tps ppter debilitatez intellectus eoz. In xpo autē fuit semp intellectus fortissim⁹ 7 clarissim⁹: iō nullo mō turbari potuit. q̄ si recte sape voluerim atqz sentire dicem⁹ qd xps passione ire in se suscepit p̄tra duritiē pctōz ip̄nitentiu: nō solū eozū q̄ tunc erat: s3 oīuz quouiciūqz taz p̄ntiuz q̄ futuroz 7 ex quo mēs ei⁹ iusticie celo succensā p̄mouebat p̄tra peccatores obstinatos 7 duos. Non. n. sine cā alloquit⁹ est blāde peccatrice penitēte resp̄saz in adulterio: latronem p̄dētē in cruce. Et reliquos de quib⁹ legit⁹ i euāgelijs. P̄barifcos vō dura icrepatoe asprumis v̄bis 7 facie tremebūda resp̄bendit 7 icrepauit: qm̄ sic ex rōne mitis est resp̄bat 7 p̄ peccatorib⁹ penitētib⁹. ita eoz seuz 7 duz debebat se osidē impēnitētib⁹ 7 obstinatis sic eū in die iudicij manifestabit qm̄ cōmouebūt an ip̄s oēs gēres: tē videbūt q̄ duri sē q̄ p̄uerti nolūt q̄ p̄niaz negligūt: q̄ grauis erit ira filij dei: qm̄ nisi vlla p̄passioe p̄feret furibundā 7 tremebūdā sniam. Itē maledicti i ignem et nūc. q̄ ira cūda erit tē repro bis facies sua. q̄s terribil erit tūc ei⁹ aspect⁹ nō ē p̄tis discretōis i ta

lib⁹ dilatari S3 bec pauca dicim⁹ qd rōabilis ira fuit in xpo: qd est b. in secula. amen.

Seria 5a post tertiam officam de aduentu. sermo de gra capitis nri: qualiter Ihs gratia est caput oluz nostrum.

Fructus. 12. Iesus caput pponit

Dedius autē. Iterum vbi d. Cōgregauit in vnum electos suos dñs Iesus xps qbus eandē dedit re gulā caritatē: qua fit vt p̄ sniaz apostoli multa mēbra vni corpus p̄stituat vniq̄s faciāt ecclesia in. s. s. ad unataz. Ex qua ordinat⁹ 7 colligit⁹ exercit⁹ celestia ciuitaz in supna bīe rusalē. Et qm̄ non expedit sine capite esse corp⁹ p̄ solatōne oīum dilectoz. Iesus xpus dei filius ip̄oz caput meruit esse. Cui oēs q̄ntum possumus inherē debem⁹. Idcirco p̄to nostra instructōne in p̄nti s̄mone v̄cem⁹ de gratia capitis nri: 7 de his q̄ sunt mēbra ei⁹ sub vno fructu: qd ē Ihs caput pponit. P̄to cui⁹ v̄clat ratōe tres p̄clōnes erūt nōnde. Prima dicit p̄ueniētie. 2a dicit resp̄dentie. 3a dicit influētie.

Qd xpo puenit et caput. Ca. 1.

Prima 2a dicit pueniētie. In qua scire debem⁹ qd xpo cōuenit et caput ecclie: p̄nt testat⁹ ap̄ ad ep̄be. p̄. c. d. Ip̄m dedit caput suū p̄tra oēm ecclesiam: qd est corp⁹ ip̄s 7 ad collo. p̄. Ip̄e est caput corporis ecclesie. Quod sic esse intelligendū declarat Alex. in 3o vt metaphorice intelligat⁹ esse caput: qd de christo

dicat quadruplici rōe.
 Primo rōe superioritatis.
 Secūdo rōe dignitatis.
 Tertio rōe puidētie.
 Quarto rōe gratie.

Primo dī rōne superioritatis. qz sicut rex dicitur esse caput regni: eo qd p suū imperium mouet regnū. ita xp̄s quia s̄m qd homo ē rex regū ⁊ hēt regnū supra omnē creaturā: s̄z qd hēt. 19. apoc. Et erat scriptū in fe more suo. Et rex regū dñs dñstantiū. Secūda dicitur esse caput rōe dignitatis: quia meli⁹ ⁊ digni⁹ in quolibet g. nere: caput dicitur esse in illo genere sicut leo dicitur esse caput animalū quia est dignissimū ⁊ nobilissimū omnīū animalū. ita xp̄s dignissimū ⁊ nobilissimū est caput omnīū creaturarū rōnabilium. 3° dicitur esse caput rōne puidētie. Quā p̄ familias dī esse caput sue familie: qz oibus puidet. Quā g xp̄s se hēt p hūc modū ad ecclīā qz pastor est ⁊ ep̄s animarū ⁊ puidet ⁊ regit ecclīā. vñ p̄ Petri 2°. Erat n. sicut oues errantes: s̄z p̄uersi estis nunc ad pastorem ⁊ ep̄m animarū v̄r̄arū. 4° dicitur esse caput rōne gr̄e. nam ī capite sunt oēs sensus: ⁊ ip̄m caput ab anima perficitur per sensum: ita xp̄s a spū sancto accipit om̄s mōs gr̄e: sicut caput ab anima. Nos autē sicut membra: qz nos om̄es sensus gr̄e ab ip̄o recipim⁹. Et h. e. est qd dicitur ang. ad Marci. In capite qd est xp̄s sunt oēs sensus gratie. ī aliis v̄o est solus tactus: quib⁹ dat⁹ ē. s. f. dicitur ergo xp̄s caput s̄m hāc p̄prietates: quia est velut rex: ⁊ qz

est dignissim⁹ ⁊ rōabilissim⁹ creaturā: ⁊ qz est in rōne puidētie: ⁊ qz h̄z plenitudinē gr̄e q̄stum ad oēm sensum. Et h̄z sic dicitur esse caput meta p̄horice: tñ p̄prie dicitur caput ex influentia sensus ⁊ mot⁹ s̄m diuersas p̄tes eius: qz ab interiori pte capitis fluunt nervi per quos fluunt s̄sus ad membra. a posteriori v̄o pte fluunt nervi per quos fluit motus ab aia ad singula membra. Sicut xp̄s in ecclīa influit sensum ⁊ motum spūaliter: sensum influit per fidem. motum v̄o p amorem. v̄erū est ad uertendū qd caput ecclīe dicitur dupliciter. s. cōiter ⁊ p̄prie. Cōiter tota trinitas ē caput ecclīe. tota. n. mouet ⁊ regit ecclīā ⁊ infundit ei gratiā: q̄ sentit per fidem ⁊ mouetur p caritatem. Quā in rōne regentis ⁊ influentis se habet ad ip̄am. P̄prie v̄o dicitur caput xp̄s homo sine reus. hō s̄m humanitatis: qz h̄z nō se h̄z ad ecclīam s̄ rōez p̄formitatis ad ip̄as p gr̄am ⁊ nām.

Multi h̄nt dependentiā a xp̄o capite.
Ecūda dicitur dicitur dēpendētie
 In qua videtur debem⁹ qui sūt illi q tanq̄ membra a xp̄o capite h̄nt dēpendētiā siue illi libereāt ⁊ vniāc⁹ ⁊ spūaliter q̄stum ad quatuor.
 1° q̄stum ad angelos.
 2° q̄stum ad electos.
 3° q̄stum ad reprobos.
 4° q̄stum ad v̄trūq̄ p̄positum.
Item dicitur dicitur dēpendētie ad angelos
 Ip̄oz est caput xp̄s. Ad qd dicitur dū videt qd nō: qz vniū nature s̄ caput ⁊ corpus. s̄ xp̄s inquantum

homo: ⁊ angeli non sunt eiusdē nāe g xp̄s s̄ qd hō non ē caput angelo rū. s̄z h̄z dicitur ab ap̄lo ad col. 2 vbi loquitur de xp̄o alt. Qui est caput ois p̄ncipal⁹ ⁊ p̄tāt. Insup oia subiecit se sub pedib⁹ ei⁹. vt dicitur ad ep̄be. s̄. autē ps. vbi loquitur glo. sic p̄s ē infima p̄s corpis: sic in xp̄o infima p̄s est humanitas: quā angeli adorant. Ex quo relinq̄t qd angeli sunt subiecti ip̄i humanitati xp̄i. vñ si xp̄s dī caput ecclīe: vt dicebat paulo an: eo qd regit ecclīā sibi subiectā: sicut rebz dicitur caput angeloz eo qd ip̄erat ip̄s sibi subiectis. Ex quo videre possum⁹ ad illud quod adducebat in h̄zium. qd si dicat p̄ metaphoram: qz rex dicitur caput regni mouens ⁊ imperās ip̄s. sic ip̄e xp̄s in q̄stum homo ē caput angelo rū: qz est rex p̄stitutus sup eos. Si autem dicatur caput s̄ p̄formitatez nē: sic xp̄s in q̄stum hō non est caput angeloz simplr s̄z qd: qz non est p̄formis angelis simpliciter: s̄z s̄m qd. dicitur qd anima rōnalis q̄stum ad ptem superiorē intellectuā hēt p̄formitātē cum angelis. est g caput ip̄s inquantum p̄formatur ip̄s ī nā p ptem rōnis intellectuālem hominum. Aut ē caput simpliciter qz h̄z plenā p̄formitātē cum illis.
 Consideremus quantum ad electos. si omnium electozum vel aliq̄ ruz christus est caput. Et qd non sit omnium caput. p̄batur. Nam xp̄s p̄prie est caput s̄m qd homo: s̄z non fuit homo ante incarnationē: ergo non fuit caput sanctorum patrum. Ad hoc respondet glosa sup p̄mūz

capitū ad collo. querens cum ecc̄a ab Abel cepit quomo christ⁹ caput eorum est qui tunc fuerunt. Et dicit qd christus dicitur caput s̄m diuinitatem ⁊ s̄m humanitatem. s̄m humanitatem fuit principium ⁊ s̄m damentum ecclīe: quia omnes iustos qui ab Abel vsq̄ ad vltimum iustum generantur virtute diuinitatis illuminant. Secundum hūc humanitatem potest dici caput vel principium ecclīe: quia super fidem humanitatis fundata est ex hoc exp̄s se relinquit qd si ecclīa fuit fundata sup fidem humanitatis sicut in carnatōez. ⁊ eo dī caput quo est fides de sua hūanitate. g ē caput eorū q fuerūt an incarnationēz fidelīz sicut eorū q sūt post incarnationēz. Quā si diceret caput solū: qz h̄z hūanitatē tē ē caput fidelīū ⁊ infidelīū eq̄l̄r cū s̄m hūanitatē equalit̄ pueniat cū bonis fidelib⁹ ⁊ infidelib⁹: qd maximū ē incōueniēs. Quō caput dī nō qz ē hō in re: s̄z qz ē hō in fidē: ⁊ credit⁹ ē cū hō ab oib⁹ electis: licz tpe variato. qz p̄es antiq̄ fidē h̄uerūt de ip̄o iā v̄turo: ⁊ nos fidē h̄em⁹ qz iā venit. vñ oīum electozū ē caput. Et de h̄ ang. ponit exēplū ī li. de cate thizadis rudib⁹. qz b̄r gen. 28. c. de filiis Jude ⁊ thamar vidue ī quoz natiuitatē zarā p̄or eduxit manū: ī q̄ obstetric ligauit coccinū dicens. iste egrediet⁹ p̄or. illo v̄o retrahēte manū egressus ē alē. ⁊ dicit aug. qd sic zarā dum nasceret⁹ p̄s emisit manū: postmodū caput secutum est v̄de cetera membra. s̄z tñ caput dignitate ⁊ p̄tate p̄cellit s̄z tempore

scilicet: ita xpus mediator dei et ho-
minum et patriarchis et prophetis promissis
manu ante se apparet in carne. vni-
culis legi superbi populum astringente
sive promittente. tunc nascendi secutum est
caput corporis ecclesie: cui adhaerent omnes
fideles credentes. 2° consideremus quantum
ad reprobos: qui sunt in fide et carita-
te: non tamen perseverantes: ut xpus sit ca-
put ipsorum. et ut quod non: quod corpus christi
vix quod traxit de virgine est figura et
factus corporis mystici: quod est ecclesia: quod si-
cut corpus christi est participatum ex purissimis
sanguinibus virginis et continentibus ad
gloriam resurrectionis. ita a filiis corporis
mystici quod in ecclesia participatum ex
purissimis et fidelissimis animabus parti-
cipantibus ad gloriam resurrectionis. quod non
sunt membra ecclesie nisi participantibus ad gloriam
resurrectionis. Sed reprobos in fide existi-
tes ex caritate: qui tamen non perseverabunt:
et infideles non participant ad gloriam resur-
rectionis sed participant ad resurrectionem
quod nullus reprobos est membrum ecclesie: et sic
christus non est caput reproborum et existit
in caritate. Ad hoc respondet alexander quod esse
membra christi vel ecclesie non ponit
nisi sensus gratie et fidei et motus per amo-
rem et caritatem vel conformitatem cum christo in
natura. Et quod ista sunt in reprobus existi-
tus in fide et in caritate: sed non cum per
severantiam. id est quod dicitur ista in illis con-
cedendum est quod sunt membra christi et ecclesie:
et comparantur ad christum tamen ad caput quod
tamen ad partem statum in quo sunt in fide
et in caritate. Quia autem postea discedunt
ab istis: tunc erunt membra absque a
corpore ecclesie. Ad idem in quantum est di-
cendum quod corpus christi vix figura est et
faciem corporis mystici quantum ad se

sententiam statum: sed non quantum ad futurum. Res-
pondet peccatum ac si respiceret statum fu-
turum cum obicit participantibus ad gloriam
resurrectionis. Sed quod de reprobus diximus
quod tamen sit in fide et caritate et malis in-
telligit debemus: sed ad unionem corporis
mystici sive ecclesie nunquam proprie parti-
cipantibus existentes in peccato mortali. Cle-
mentius differt dicit unitatem ecclesie et
corporis ecclesie. In unitate namque
ecclesie sunt boni et mali: dummodo
habeant fidem rectam. Sed hoc est quod beatus
Augustinus dicit quod ipsi tritico adiuncta est zi-
zania. ubi dicit augustinus quod ecclesia est ager
in quo radicanter tritici. id est boni: et zi-
zania. hoc est mali. et tamen in fine separabuntur
unitas vero corporis ecclesie non est
nisi per fidem formatam et caritatem. sic di-
cit hugo li. de sacris. Ideo mali non
sunt de corpore ecclesie: quibus sunt de ecclesia
4° consideremus quantum ad versus
propositum. id est corpus et animam: si christus est
caput animarum: aut corporum et animarum
sunt. Ad quod respondet beatus Augustinus ad corinthios 6
nescitis quod corpora nostra membra sunt
christi. quod caput est non solum animarum sed et
corporum quod in gloriosa resurrectione sua
perfectos habebunt: tamen electi omnes
erunt cum principe christo quem dilexerunt: in
eius aspectu placido hilariter et iocundo le-
tabuntur et reficietur iterum et exterius. sed quod
nunc nolunt esse membra illi non potue-
runt tunc regere cum illo. Sed infelix mal-
danorum proclivitas volunt boves membra
potius fieri diaboli quam christi. Illum se-
quitur a christo fugiunt. veritates spiritum
amplectuntur vitia: et de futuro nihil per
meditantur. Hunc nunc tempus est
in ecclesia militanti christum patro-
num accipere: ut in ecclesia triumphat

ti ualeamur cum christo gloriari. Sed quod beatus
ta gens. Sed quod beatus populus cuius
propheta Iesus christus dominus et caput est. Sed quod
miserabilis et labyrinthosa societas:
cui diabolus praesertim non in ordine sed
in errore: non in gaudio sed in merore
non in bono sed in omni malo. Studemus
itaque quantum possumus ut christi membra
et non diaboli inueniamur.

Quod influentia gratiae a christo capite
accipimus. Ca. 3.

Quarta conclusio de influentia. In
qua perquiratur debemus de influ-
entia gratiae a christo capite ex eo quod Jo-
hannes dicit. De plenitudine eius omnis acce-
perunt gratiam. per cuius declarationem occur-
runt quatuor dubia aperienda.

Primum utrum possit esse influentia a christo
bove in corpus ecclesie.

2° utrum possit esse influentia in aetate
3° utrum maior fuerit influentia bovis
post incarnationem quam ante: vel equalis.

4° utrum unio capitis ad corpus sit
unio simpliciter.

Circa primum est sciendum quod christus bove influit
gratiam corpori ecclesie et membris eius tribus modis
per modum meriti.

1° per modum exemplaris.

2° per modum capitis.

per modum in nobis est gratia a christo bove
per modum meriti: quod ipse est qui nobis me-
ruit gratiam per quam remittuntur peccata
nostra: et gratiam per quam cognosceremus et
diligere ipsum et omnibus creditibus in
ipsum et diligere hoc meruit: unde ad
romanos dicitur. Sicut per unum bovis in obe-
dientia constituti sunt multi peccato-
res: ita per unum bovis obedientiam iusti
constituentur multi. 2° influit nobis
gratiam per modum exemplaris. sicut

enim videmus quod se habet exemplar ad
exemplum et quod imo exemplum educit ab
exemplari. ita in ipso christo bove est exem-
plar propositum gratiae. Cui debemus coap-
tare et conformare. Nam ipse est liber vite
iuxta quem scribitur debet liberum nostrum. et scire
quod sunt libri. ut beatus apostolus ad romanos 2. c. Hinc et
apostolus per ad corinthios 15. c. ait. Primum bove
de terra terrenus 2° bove de caelo celestis.
Quis terrenus tales et terreni. Quis ce-
lestis tales et celestes. quod sic portamus
imaginem terreni: portamus et imaginem
celestis. 3° influit christus nobis gratiam
per modum capitis. Est enim quidam amor
capitis ad membra: ut ipsum caput quod
dicitur naturali amore diligit membra. unde
spiritus animales qui sunt in capite ex hoc amo-
re accurrunt a capite in membra. unde
si aliquod membrum leditur concurrunt spiritus
a capite ad partem illam tollit: et ibi colliguntur.
Influentia gratiae capitis ad mem-
bra ut sensibilia et moueantur est per
naturalem amorem. Et hunc appetitum implet
spiritus animalis influens a capite
ad membra. Secundum hoc ergo dicendum quod
spiritus increatus per quem est no-
bis communicatio totius trinitatis. scilicet spiri-
tus sanctus abundat in nostro capi-
te. scilicet in christo. et ipsi christi et sive beatus ait est
desiderium ut participemus suum spiritum
Ipse vero spiritus implet desiderium quod
habet christus ad nos ex suo ardentissimo
natio amore.

Circa 2° dubium est notandum quod
a capite christo bove recipiunt angeli
singulariter tria.

1° cognitionem veritatis.

2° honorem.

3° dulcedinem sive iocunditatem.
Primo cognitionem veritatis: quia

erudit' ab ipso imo et p ecclia que
e corp' ei' innotuit eis mysteriu icar
natiois. Nec erubescit erudiri per
ipaz vii apo. ad cpbe. z. c. Mibi at
oium scorum minimo data e h gra
ingetib' euangelizare inuestigabilef
diuitias r. 7 illuminare oes q st
dispesati: facti absconditi a seculis i
deo: q creant oia: vt inotescat pnci
pib' 7 ptatib' in celestib' p eccliam
Multiformis sapia dei fm pfnitio
ne seculoz: qua fec in xpo Ihu do.
ni o. sup q vba dic Ric. de lira q re
deptio xpi dispesabil' ta getib' q et
indcis no fuit an reuelata nisi pau
eis 7 obscure. Et mysterium xpi de
vocatoe getiliu no solu boibus fuit
absconditu: s3 et angel: q et pdicanti
bus apostol' hac notitia imitina ba
buerit p eccliaz. i. p aploz pdicatio
nes: videte s actu puerfideoz getiliu
ad fide: qd factu fuit p pfnitioem
seculoz. i. eterna dispoem tpe pleni
tudinis adimpleta qua fec in xpo ihu
adimpleuit. Eni dicto pcorat Hier.
di. Angelicas dignitates suprame
moratu mysteriu xpi ad plenu non
itellixisse: donec ppleta e passio xpi
7 aploz pdicatio p getes dilatata.
aug. 7. sup gn. ad lraz. Sic fuit my
steriu icarnatiois xpi a secul' absco
ditu in deo: vt tu inotescet pncipib'
7 ptatib' i celestib'. Ubi dic. s. i. bo. i.
pma pte. q. 57. art. 5. q de mysterio
icarnatiois xpi ptingit loq duplt.
Uno in generali: 7 sic oibus reuela
tu est a pnci: huc beatitudinis. 2. ro
est qz hoc e quoddā gnale pncipiū
ad quod oia eoz officia exanant.
Oms. n. s. administratozū ipis. heb.

p. In mysteriu missi ppe eos q bēdi
tate capiūt salutis: qd qdē fit p icar
natiois mysteriu. vii opatuit de h
mysterio omis a pncipio cōiter cdo
ecri. Alio' possumus loq qmz ad
spales pditiones: 7 sic no oēs ange
li a pncipio de oib' st edocti: imo q
dā etiā supiores angeli postmodū
didicerūt sicut dic Dio. 7. c. celestis
ierarchie. 2. accipiunt bonoz q
attendit qm ad reparatōem suā
restauratōem ruine angelice. Non
eni paz erat eis retractū bonozem
ex ruina apostataz angeloz. S3 p
incarnationem 7 passionē sit restau
ratio ruine angelice p boies iplen
tes numerū ipsoz angeloz. vii i ps
io9. di. Iudicabit i natioib' i plebit
ruinas. Et glo. ad epbe. p. bndictus
dñs 7 p dñi nrī ihu xpi zē. q. ppo
fuit in eo dispesatōem plenitudinis
tpis istaurare zē. oic. pposuit restau
rare. i. ad pmutz statū reducē oia p
pctū destructa. angelos 7 homines
qz per hominis restauratōez ruina
angelozum reparatur.

3. recipiunt dulcedinē 7 iocūdi
tatem ab ipa humanitate xpi. nam
magnā recipiūt dulcedinē 7 ptepla
tōez diuitatū. S3 cum viderēt diui
tate in būanitate e eis ali' mo' dul
cedinis. ppe qd Petr' ait. In que
residrabāt angeli pspicē. 7 Jobel'
3. di. Colles fluent lac 7 mel. 4. ol
les. n. angeli st: q an icarnatōnem
fluebant mel in dulcedine cōtepla
tiois diuinitatis in se. Sed ex eius
incarnatione fluunt dulcedines cō
templationis diuinitatis 7 huma
nitatis: q būanitas significat p lac

Et si dicat q angeli erant bēdi an in
carnatōez xpi. s3 beatitudo est stat'
oium bonoz aggregatiōe pfect'. g
ipi erant in statu oib' bonoz agre
gatiōe pfecta. g nihil deficiebat eis
de aliq bono. nōdet alex. in 3. q q
uis i bono centiali cēt pfecti: ex vi
fidei tū dei potuit eis accrescē bonū
7 gaudiūz accidentale. Circa 3. m
dubiū est dicendum q ecclia post
incarnationē 7 passionē xpi maio
rē recepit grām q an. qd patet: qz
an icarnatōez p fidem xpi erat re
missio pctozum quātūz ad culpam
7 nō qm ad omnem penam: qz
remanebat pena carentie visionis
dei post icarnatōez vō est remissio
pctoz qm ad culpaz 7 omnē pe
naz. vii l3 fides ecclie an icarna
tōem 7 post sit equalis: vtuosior tū
e post q ante: qz habet meritū pas
siois xpi sibi pūctū. h bñt ab alex.
Circa 4. m dubiū dicendū fm Aug
de scō vic. q vñū dicit multipl'. p
mō est vnūz in natura 7 hoc modo
p fili' 7. s. s. sunt vñū. 2. est vnum
in psona. 7 sic būanitas 7 diuinitas
st vñū in psona filij. 3. est vnum p
iusticiā pntem 7 futurā gloriā. Et il
lud e vñū qd attendit in pformita
te volūtatis. Et sic dicimus q vnio
mēbroz cū capite cū corpe ecclie
e vā vnio: in q beati sunt q inueniūt
tur: 7 miseri q ab ea sepant: qm oē
bonū felicitās aiām in xpo e. in ipso
st thesauri incorpales: 7 iertimabi
les diuitie dei. g ipm queram' vt ab
ipso recipiam' grām: quā zē.

Scia 6. post tertiā officiaz de ad
uentu. fmo de scia Iesu chisti.

Fruct' 19. Iesus est sciens oia.

Dedius aut. Itcz vbi. s.
Doctores indeoz audie
rūt xps sepe numero scri
pturas pparz pdicantē
7 mirabant' quō lras scier: cū eas
nō didicisset. nec solo eo pictat' tpe
q matuz ingeniu lraz pinguēdinē
solet eē celsitū hoc viderūt: vñ cū
fantili etate: ano v3. iz. in medio co
rū sedētē: sapientissime audierūt 7 inf
rogantē illos pspexerūt. quo specta
culo potuissent si voluissent cogscē
ipz eē filiū dei: in quo relucebat splē
dor tante scie 7 sapie. S3 volunta
te sua puerfa in eā credē noluerunt
spenerūt sciam ei': 7 ipm psecuti st
vsq ad mortē. Et qm singulare est
hoc pūilegiū in dño iesu xpo. s. f. af
sumpta nām oi scia erat decoratus
Iō in pnti sermone de scia aie xpi
dicturi sumus. de qua fructum v^m
pponemus cōtemplandum: qui est
Iesus est sciens omnia. Pro cuius
deklaratione tres conclusiōes erūt
notandē.

Prima dicit multiplicatiōis.

2. dicit acquisitionis.

3. dicit pditionis.

4. multiplex fuit scia in xpo. c. i.

Prima 2. di' multiplicatio
nis. In qua scire debem' f
multiplicatōez nāz in xpo
multiplicat' eius scientia. prout de
clarat magister sententiarum in 3.
Et catholici doctores. 2. vñū ratio
nez assignat Alex. in. 3. summe di.
quia vt dicit Iō. dama. Quozum st
diuerse nature: eozum sunt diuerse
operationes. Opationibus autem

proportionat habitus: qd cum ipso sit di-
uerse operationes propter diuersas natu-
ras: erunt in ipso diuersi habitus: et cum scia
dicat habitus per diuina natura et habitus
natura: in ipso erunt diuersae scientiae. Insuper
ut dicit Boetius in libro de diuersis natu-
ris: et una persona. Christus accepit aliquid
a triplici statu humani generis sine
Ade. Unus status fuit qui videbat eis si-
metipsum statum. scilicet beatitudinis in primis. Alius
fuit status: id est qui erat. scilicet status innocentie. Et
tertius status fuit post lapsum. unde Christus tripliciter
fuit habitus cognitionis: deum beatus. et
primo cognitionem glorie.
Secundo cognitionem nature integre.
Tertio cognitionem peccatis experientie.
Et hoc propter perfectionem anime Christi. qui
non tamen debet esse perfecta secundum superiorem
portionem: verum etiam secundum inferiorem: etiam
secundum partem sensuale: non tamen quantum
ad statum patrie: et etiam quantum ad statum
vie. Addit dicit Boetius. di. i. 4. ar. 2. q.
1. l. 1. q. qd perfecta fuit anima Christi quantum
ad cognitionem non solum respectu cog-
noscibiliu. sed etiam respectu modum cognoscere
di. id est cum res tripliciter sint cognoscibi-
les: scilicet quod tripliciter habet esse. habent
n. esse in verbo: in intellectu creato: et
in proprio genere. Ad hoc quod intellectus
anime Christi plena et rebus beatus cog-
nitionem: et sic patet quod anima Christi non
tamen habuit cognitionem in verbo:
sed etiam rebus a verbo. Cognitionem in qua
non tamen simpliciter noticie, sed etiam ex-
perientie. Possumus tamen contra hoc argue-
re. Unius persone una est perfectio. Christus est
una persona: et scia est perfectio. ergo ipsa
erit una scia. 2. Christus est sciens scias in
creata. ergo est certissima perfectissima

et nobilissima. ergo superflua est potentia in
ipso alia sciam: quod frustra sit propter
quod potest fieri per pauciora. 3. scia
entia Christi que est per gratiam vnio-
nis est secundum maius lumen dicitur sint alie
tres sequentes et quibus dicitur est. Sed
sicut est in lumine corporali: quod maius
lumen absorbet minus. ergo similiter est
in lumine spirituali. ergo non manet in Christo
alij modi sciendi: nisi duo. scilicet vnus qui est
scie increate. alius qui est per lumen gratie
vniois. Ad primum horum argumentor-
um respondet per voluntatem dicitur Boetius. di.
1. 4. ar. 2. l. 1. q. 1. Alex. in 2. q. habi-
tus non diuersificat secundum personam: sed
sed nam vnus dicitur 30. dicitur. quod in Christo
sunt diuersae voluntates propter diuer-
sas naturas: et similiter debet esse diuersae sci-
entiae. ad 2. dicendum quod quoniam Christus
sit una persona cum filio dei: non tamen per-
sonales vniois. Et hoc est sciens
scia increata: sicut filius dei: unde ratio
personae non indiget alia scia: tamen ratio
personae in humana natura indiget alia sci-
entia. scilicet creata. Non enim debet esse
humana natura in Christo imperfe-
cta quod sequeretur si careret scia
creata. Sed perfectior debet esse in
ipso natura omnibus alijs: ideo omni
genere sciendi scientia creata oportet
quod sit perfecta illa anima. ad 3.
dicendum est quod in corporalibus mi-
nus lumen obfuscat et absorbetur a
maiori. Et ratio huius quoniam omnia
luminaria corporalia sunt ad vnum actum
scilicet manifestationis: qui quidem
actus per se et perfectissime est a lumi-
ne maiori: sed in spiritualibus non
est sic. Non enim omnia lumina
spiritualia sunt ad vnum actum.

Distinguedum tamen est si statum proben-
foris et viatoris. nam viatoris non est
vnus actus sed plures. unde lumina plu-
ra virtutum seu donorum in viatore non
sunt ad vnum actum. Comparatois vero
non est nisi vnus actus: qui refinitur per cla-
ritatem luminis et totalitatem virtutis eius
lumine. scilicet visiois in gloria. Christus autem
erat in statu simul viatoris proben-
foris per partes anime differentes superiores
et inferiores. et ideo scia probenforis non
absorbentur alias scias.

Quod scia Christi non fuit per successionem
tempis acquisita. La. 2.

Secunda conclusio dicitur acquisitio
Christi non fuit per successionem temporis acqui-
sitae: sed ab initio sue conceptionis sibi idi-
ta: unde sentire videtur Alex. in 2. ad B
facit illud Gregorius super illo verbo Lucae. 2.
perficiebat etate. perficiebat. non quod ipse
sapientior fieret ex tempore: sed paulatim et
moderatim. Sed circa hoc notandum
est secundum Alex. in 2. quod in Christo fuit mul-
tiplex modus sciendi. Primum fuit per di-
uinam naturam: et ibi scia idem est quod
idipsum: et ille modus fuit in filio dei ab
eterno. 2. est secundum gratiam vniois: qui mo-
dus videtur ab omni alio scienti incommensabilis
cuiusque alteri creature. 3. est per gratiam
probenforis: in quo coequantur angeli et
anime sanctae. 4. per naturam integram anime secundum quod
habuit adam scientiam in statu inno-
centie. 5. secundum penalem naturam assumptam
6. est quedam gratia data Christo ad cog-
scendum res secundum numerum et per progressum
tempis. Quatuor ad primum sciendi mo-
dum sicut se habet Christus ante incarnationem: et
post. 2. vero modus non fuit ab eterno:
et secundum istum habuit cognitionem omnium

eorum que pertinebant ad mysteria incar-
nationis passionis et redemptionis. secundum
vero 3. modum habuit cognitionem omnium
eorum que pertinebant ad gloriam suam et suo-
rum. id est eorum que ordinantur ad illam. secundum vero
4. modum habuit notitiam eorum que co-
gnouit Adam in statu naturali integre. 5.
5. modum didicit multas penalita-
tes secundum experientiam in affectu: et quod
tamen cognouit secundum alium modum. scilicet secundum
gratiam cognitionis: que data est sibi
per gratiam vniois. unde percipit illas per
illam gratiam. 6. modus cognitionis est
ad cognoscendum per experientiam non ut
per quod fuit affectiue: sed cognitiue ex
sensu. 2. notandum est quod cognitio in
sensu per experientiam est duplex vna cum res
est in sensu per similitudinem. alia cum res est in
sensu per formam. Alii. n. est similitudo co-
loris in oculo: alii color. Ita duplex
est cognitio in Christo per experientiam. 1. que
tamen ad naturam penalem. 2. quantum ad spirituales
gratiam cognoscendum res secundum numerum per
processum temporis. hec omnia ab Alex.

Quod anima Christi eque erat sapiens
et deus. La. 3.

Tertia conclusio dicitur additionis
Sunt namque scia Christi magna et
admirabilis. Circa quam contingit du-
bitare: si fuit equalis scientie dei ex eo quod
Iuligo de sancto videtur ait. Alia Christi eque
sapiens est ut ait. Ad quod dicit Alex. in
2. quod est considerare diuinitatem sciam per
quod dicitur respectu sui. et sic est scia ceteris
et virtutis infinite: et secundum hunc modum
nihil est ei equalis. 2. est considerare diuina
scias respectu creaturarum: et hoc tripliciter.
1. respectu ad illud quod scit.
2. respectu ad modum per quem scit.
3. ad modum quo scit.

Et ad hoc qd aliquid dicit equale scientie dei: opz qd equet fm bec tria: qd no est possibile creature aliquo. Dicendum qd p paratione habita scie aie xpi ad diuinam sciam h illo quod scit est dicere aiam xpi eque scire: sicut deus: qz scit oia que deo. Comparatioe vo habita qum ad mediu: p quod scit vl qum ad modu quo scit no erit dicere equalitatez qz deo scit omnia p seipsum: sic cam oium. Anima vo xpi: non p seipsum cam imo p cam deum. Ecce inequalitas qum ad mediu. pterea luculentior est cognitio dei qz cognitio aie xpi de rebz omnibus: quia deus ipse omnes res videt vt in se: anima vo xpi non vt in se: sed vt in deo. Non est qd absurdum dicere dominu nrz Iesum xpm notitiaz habuisse ex lumine scie sue pitium pteritoru r futuroz: qua scia r cognitione fiebat vt dolor inextimabilis sp cruciaret aiam illius. Et vilo vnqz tpe inuenti potuit sine merore. q nunqz carni it clarissima cognitoe. Logita aia mea queadmodu nri oculos xpi sp erat pctā toti mundi. videbat ipse quoscunqz dei offendetes: q fuerūt a principio mundi: r sunt atqz erunt vsqz ad finē seculi. Videbat ipse peccata oia offendere dei sumū bonuz r infinitū. Videbat ipse multitudinez eoz q ingrati erāt sibi de bnficio in carnatōis. Videbat numez dānandoz. videbat singlas penas: quas sustinnerūt qlz scā pffozes r martyres: r ceteri qz ob suū amorē. Videbat qdāqz tormēta passionis sue tpe p ipsuz sustinēda. Quot suspi-

ria ex fornaceo illo corde sepiissime pūpebat. o qd lachryme mitis ihu faciē rigabāt: qñ bec oia simul contemplās in semetipso dicebat. Ego carnē assumpsi: vt pctā destruerē: r ecce tot peccata multiplicant. Ego carnē assumpsi vt spoliārē infernuz r ecce grādīs est numerus illoz q in illuz st adiudicandi. Ego carnez assumpsi vt ad paradisu omīs reducerē cruciatibz meis. Passus sum nanqz opprobria infamiaz flagella liuores: vulnera r mortē amarā. Et ecce quot a reg celoꝝ expellunt: o ingrati sumi homines. O infidelēs de vobis doleo: quia ad paradisu non venietis. O indei p vobis affligor: quos infernus suscipiet. O xpi ani falsi pro vobis contristor: quos ignis gehenne indefinēt exuret. O anima mea in pfundo amaritudinis posita. o mens mea angustijs vndiqz vexata. Si inimicos meos considero. p illis affligor. Si amicos inspicio: r illis ex pigrate ppatior. O Stephane in amore meo eris lapidatus. Et tu Laurenti amore meo cris combustus. r tu Sebastiane cris sagittatus. r sic de alijs dicē poterat qd in sua mēte lucida colligebat. Compatere ergo anima minimo nostro iesu christo: quem cuz audis i assumpta natura omnia scientem: scias etiam qz crebro dolentem merentem lugentem: suspirantē r lachrymantem. Infige cordi tuo illi lachrymas r suspiria. vt sic valeas ab ipso suscipere e gram. qui est b. in secula. amen.

Sabbato: Sermo de potētia xpi

Fruct. 20. Iesus potēt opans.
Edius aut. Iterū vbi. 3.
Dñi nrī Iesu xpi maie
statē diuinitatis sue vclara
rant nobis opera illa mi

raculosa: que no nisi supnāli potētia fieri potuerūt: vt dictū est in precedentibus. Et qñ possunt nonnulli eā potētia xpo tribuere in assumpta natura: qd erroneū est dicē. idcirco in pñti sermone de potētia xpi dicturi sumus vt ita credamus de ipso mirabilia facta: q sp aditiones r prietates seruemus vtriusqz nē. Nam certissimum q sicut scia in xpo fuit admirabilis: ita r potētia. vcz scientia fuit in eo p humanitatem r diuinitatē vt dixim⁹ in anteriori sermone: potētia vo in ipso ē fm humiditātē. Ad qd penit⁹ intelligendū pponemus in medio fructū qui ē. Iesus potēt operans. Pro cō intelligētia tres pōtiones erūt notāde. Prima dicit dēterminatōis. 2^a dicit negationis. 3^a dicit impressionis.

Quia aia xpi no ē oipotens. .c.i.
Prima pclusio dicit dētinatio nis. In qua scire debem⁹ de potētia xpi fm doctozes catholicos: q aia xpi non ē oipotens sicut nō ē in 3° sniarum di. 12. r rō hui⁹ est fm Ric. ibidem. quia oipotētia includit actiū r potētiā infinitā in tensiue: quia cum vnūquodqz agat fm qd est in actu: r patiat qum. ē ipotētia: quantum res habet de actiua potētia: tantū hz de actualitate. q potētia actiua infinita includit actualitatē infinitā in habente il

lam potētiā. Actualitas aut infinita in nulla creatura esse potest: quia omnis actualitas creature cū possibilitate permixta ē: tñ omnis potētia actiua que aie xpi dari potuit sibi data ē. Dñs aut Boss. i. 3. ar. 3. q. 3. di. 14. ait. q oipotētia cōicare non potuit alicui creature: qz ois creatura eo ipso qd ex nihilo ē deficit a summa stabilitate. vñ qz no existit p se ipam deficit a summa simplicitate. vñ no agit p se totam: deficit a summa imensitate. vñ distare potest ipsa vntas a suba. Et qñ p se non subsistit: nec i se nisi subsistentē a diuina psona: qz non potest seipaz sustinere. id impossibile ē ipam esse oipotentem. Rursus qñā ex seipā tota no agit: no pōt in totam rei subam. r id no pōt esse oipotens cum non possit totū pducere. Postremo quia vntus eius distat a suba: tantū potest cōgari q deficit omnino. vnde no potest in omnia. Sicut igit soli deo cōuenit summa stabilitas: summa simplicitas: summa imensitas: sic et oipotētia que necessario requirit ista tria. Quā nec aie christi nec alicui creature pōt oipotētia cōicari: nisi dixerim⁹ de anima xpi qd ei omnipo cōicatur eo modo: quo pmutat ei nomen r excellentia diuinitatis: h est per pmutationem ideomatū: q ortū hz ex psonali vnione. Sic et possum⁹ dicē q hō est oipotens. Sz contra h obijciat: qz dñs Mat. vlt. ca. Data est mibi ois pñs in celo r in terra. vbi glo. inquit. Non de coetera patris diuinitate: sz de assumpta

bumāitate dicit. et itez glo. sup illud
Luce p^o. Hic erit magn^o dicit. Ad q^o
an vginis pūi magn^o nō fuerit. sed
q^o potētia quā dei fili^o nālī bēt: hō
ex tpe erat acceptur. Ad hoc dicit
Ric. q^o iste glose intelligunt s^z illū
modū loquēdi: q^o idcomata cōicāt
vñ post vba glose secūdo allegate
statū ibiūgit: vt vna sit p^o hō et d^o

Quā i xpo nō ē potē^o peccādi. c. z.
Secūda p^o dicitur negationis
Hā negam^o i xpo potētia pe
cādi: sic vult Anselm^o li. cur et^o hō
et oēs doctores i z^o. di. iz. Qd veda
rās. Ric. ait q^o xpūs peccare nō po
tuit: nec inq̄stum vens: vt p se patet
nec inq̄stum homo: comprehensor.
Et sicut angeli hōi peccare neq̄nt
ita etiā nec ipse. Non potuit etiā pec
care inq̄stuz homo viator: quia qñ
mā ē sub aliqua forma: cui^o actuali
tas equat et iple totā capacitatē et
possibilitatē toti^o materie: nō ē possi
bil^o ad p^otrariā p^ouatiōez vt patz in
mā cuiuscūq^o corp^ois celestis. s^z et
inq̄tū viator tantā hūit grē plēnū
diez q^o eq̄bat et iplebat totā capaci
tatē aie sue et iō nō fuit potē^o ad cō
trariā p^ouatiōez. q^o ē p peccatū. Sed
nōndū s^z Bon. i z^o. di. iz. ar. z. q. z
et Ric. i z^o. q^o potē^o peccādi d^o dupli
cit. Uno^o potē^o q^o peccat: et sic no
miat ipm libez arbitriū creatū qd
qdes pōt in bo^o adiutū grā. Et q^o
p sui nāz ē defectiū: hic ē q^o illa po
tē^o sive facultas dici pōt potentia
hūi faciēdi et potētia peccādi. Null^o
n. peccat nisi p illā. Alio^o potētia pe
cādi d^o potētia ordiata ad peccādu
p^omo^o: potētia peccādi fuit in xpo: q^o

vt dicit Dama. oia que in nra nā
plātavit et^o: assūpsit dei vbi si ve
ro potētia pecca nōi d^o po^o ordiata
ad peccatuz p^opretādu: sic nō ē cō
cedēdu q^o xpūs hūerit potētia peccā
di. p eo q^o peccare nō potuit. Talis
eni ordina^o imo cōordinatio dūnit
et plenitudie libtatis: qd vt darius
vno vbo intelligam^o: dicim^o q^o xpūs
hūit potētia peccādi ex eo q^o hūit li
bez arbitriū tñ ppter plenitudinez
grē nō potat a bono reficē: et ita nec
peccare. Et si dicat q^o si xpūs nō pōt
peccare ex nēcitate p^ouat iusticiāz
q^o nō ē laudand^o et iusti^o: q^o vt ingt
Lactāti^o 6. li. dīnaz institutōmz ad
uersus gētes. Nulla laus ē nō face
qd facē nō possis. Ad h^o rīdet Alex.
q^o ē qdā nēcitas coactōis et p^ohibitō
nis. Et cū aliq^o bonū sit ex nēcitate
h^o nō dēt laud^o: q^o ista tollit volūtātē
alia ē nēcitas imutabilitatē et ista nō
tollit volūtātē nec laudē: s^z pōit imu
tabilitatē volūtātē in bo^o. **Q**uā d^o
et^o ex nēcitate cē bon^o: et bona d^oq^o
facē sic scribit Hiero. ad paulinū dī
cēs. Bon^o ē et^o et vt oia q^oq^o fac
bona sint necē ē. Tali g^o nēcitate z^o
dicta rps suavit iusticiā: et q^o dicit
An^o. Q^o ipso^o d^o nēcitas eo q^o nō ē
ibi coactio nec p^ohibitio. Et sic patz
q^o sic et^o maxie laudād^o est et hōis
q^o h^o et seruat. ita et d^ois Iesus xpūs
q^o peccare nō potuit.

Quā aia xpi dina vtute potat i istis
inferioribus vltra opa nē. Ca. z.
Tertia p^o d^o ipressiōis: In qua
plcriq^o q^o solēt si aia xpi pōt
set facē nō mediāte ope nē imp^ossio
nes q^o p nām fūt i istis inferiorib^o p

pterea q^o ex qbusdaz scōz dicitis et
rōnib^o vñ q^o sic. Hā dicit Jo. Dam.
li. z. loquēs de xpo sup boiem. q^o bo
minū s^z agebat. Et ponit exēpluz de
Abulatoe sup aq̄s. g^o vñ q^o h^o fecerit
p nāz hūanā sup nālī^o sublimatā. g^o
pari rōne aia xpi posset facē nō me
diāte nā ipressiōes q̄s fecit nā. Ad
hāc qdes dixerūt aliq^o q^o q̄uis aia
hūana p suā nālez vtutē nō possz fa
cere tales ipressiōes: tam aia hūā et
maxie aia xpi p^o excellētiā sue be
atitudinis et p^o excellētiā sue actu
alis exstie posset facē tales ipressiō
nes nō mediāte opere nature. vñ
isti plane cōcedūt q^o ipse possz banc
māz trāsmutare ad formā subalem
et accōitatez mō sublimi q^o trāns
mutet ope nē. S^z p^o vñ posse argui
p euāgelīū et p scōz: q^o miracula q^o
faciebat rps oñdit se tenz esse: q^o p
batio nō fuit efficax: si illa fieri potū
issent cāta vtute. Quāuis aut p hū
itudinē aie xpi et suaz exstiaz in ver
bo sit in ea sup nāl^o vtus: tñ nō tran
scēdit finos vtutis create. Ad d^o q^o
q̄uis rps: q^o ē et^o: et hō possit rōe di
uine pōtētie pōctas ipressiōes facē
tñ ei^o aia hoc nō pōt. Vñ Ric. li. p.
et tri. ait. Illa signa et p^odigia q^o scā
fuerūt ad p^ofirmatōem fidei nre nō
nisi diuina vtute fieri potuerūt. Vñ
intelligendū ē vbi damasceni: q^o i
illo vult dicit q^o xpūs q̄uis est hō fa
ciebat p diuinā vtutē opa exstia p
vtutē hūanā. Et q^o iste fuerit intelle
ctus ei^o p^o: q^o post illa vba pauci in
terpositis sic dicit. Non. n. hō erat: s^z
et^o homo. Ista g^o que supradicta se
te potētia xpi catholice tenere debe

mus: quē cū vñm vey et hominem
p^osticamur si irrōnabilit^o dicimus q^o
p^octem h^o saluandi et dānādi: mor
tificare et viuificare: reducē ad infe
ros et rednē. Cui oēs debemus glo
riā et honorem per infinita secula se
culoz amen.

Diffica 4^a de aduentu. sermo de
clamoze Iohannis: q^olit p^ogruo tpe
xpm clamitat.

Sruet. zi. Iesus Iohes clamitat
Actuz est vbi d^oni super
Iohes zacharie filium i
deserto. Scribit h^o vba
Luce. z. c. et in euāgelio

Histis d^olice. Exiit p^ocursor d^oni dile
ctus Iohes baptista in solitudie de
serti a teneris ānis: ibiq^o p^oerfatū
ē vsq^o ad etatē maturā. quare factū
ē vt xpm: quē in vfo miris exis ex
ultando salutauerat toto illo tempo
re nunq^o viderit: sic patē pōt ex i^o
vbo Jo. p. Et ego nescieba ei. s. s. f.
in eum veniente. xpm publice diu
gare cepit. ipm predicabat et vñ
strabat saluatores seculi: pur testat
lectio euāgelica hodierna: que nō
imerito a nobis diligēt^o est ponde
randa et examinanda. Pro e^o veda
ratōe occurrit nobis p^ofectus fruct^o
q^o est. Iesus Iohes clamitat p quo
tres p^oclusiones ponem^o.

Prima d^o t^ois oportunitas.
2^a d^o persone dignitas.
3^a d^o clamozis qualitas.

Quā tps in quo Iohes xpm clami
tat fuit oportuna. Ca. i.
Prima p^oclusio d^o t^ois oportu
nitas. Hō. n. in prima parte
euāgelij oportunitas t^ois: quo xps
g z

in iudā veniens a Johāne baptista
ē p̄dicat. Dic̄ nāq; euāgeliū. āno
15. imp̄ij Tiberij Celsaris p̄curate
pontio pilato iudeaz; tetrarcha aut̄
galilee herode: In quibus verbis
triā tempora assignant̄.

Primum vnionis romani imperij
2^m partitionis regni iudaici.

3^m diuisionis sacerdotij.

Prima tps qd̄ hic assignat̄ dici
tur vniois romani imp̄ij. Nā vt col
ligit̄ ex dictis Linij Drosij Eutro
p̄ij 7 alioz; q; romāa republice ge
sta describere. Romani orbis cōiūz
appetētes vsq; ad Octavianū tēpa
bellis puincias varias edomando
regnū in vrbe p̄ reipū. statu sepenu
mero mutauerūt. Nā p̄mo reguerūt
ibi reges. v3. Romulus: deū vīma
Pompili: q; leges romanis instituit
it̄ post hūc Tullius Hostili: qui al
banos vicit: vccientes 7 fidēatos
cui successit Ane^m marti: q; dimica
uit p̄ latinos: 7 montē ianiculū ciui
tati abiecit. Post ipsuz; Targnus
Crisp^{us} qui ludos romanis instituit:
vicit sauios: p̄m^{us} q; triūphās romā
intrauit: Post e^{us} obitū secut^{us} ē Ser
uius Tullius. Tandē fuit Lucius
Targn^{us} supb^{us}: qui p̄m^{us} excogitauit
vincula carceres 7 fustes. 7 p̄p̄t̄ stu
pū Lucretie vxoris collatini. 35. an
no regni sui cū vxore liberj expul
sus ē. Et p̄ hos reges regnatū fuit
ānis. 243. Cū ad h^{oc} roma vbi p̄tri
miū vix vsq; ad. 17. miliariū posside
ret. Post reges p̄sules regre cepūt
Duo hac de cā creati: vt si vn^{us} ma
lus eē voluisset: alē habens p̄tatem
potuisset euz; p̄biberē. Et placuit ne

impium longi^{us} q̄s annū haberēt ne
p̄ d. utarnitatem p̄tatem in olentio
res redderēt. S3 ānales semp̄ eēt
q; se post ānūm scirent esse p̄uitos.
Habuerunt ḡ remani p̄mo āno Lu
cius Junium Brutū: 7 Targnum
collatinum consules: Et cum āno
ucret^{us} Targn^{us} collatinus: eodem
anno factus est consul Luc^{us} Vale
ri^{us} publicula. Et vsq; ad annū treccē
tesimū 7 vltra ab vrbe condita du
rauit impiū p̄sulare. Post qd̄ pro
duob^{us} p̄silib^{us} facti sunt decem qui
sententiā 7 p̄tatem haberent. a qui
bus sc̄do anno bec p̄tās sublata est
ex eo q; Apius 7 laudius vnus ex
decem filiā cuiusdā vginem voluit
corumpere Restitutum est igit̄ im
perij p̄sulare: 7 vsq; ad ambo bel
la int̄ Celsarē 7 Pompeium gesta
null^{us} vnq; fuit: qui nec vrbi nec or
bi p̄ se imperaret. S3 Julio Celsare
inflecto Octavian^{us} imp̄ijz; sumpsit
q; vt dic̄ Sen. in p̄ li. x. qōnib^{us} nālī
bus. 7 Plutarcbus de vita 7 obitu
Ciceronis. nepos erat Julij Celsaris
cuiusq; filius adoptiu^{us}: quem Celsar
heredem in testamento reliquit hic
Octavian^{us} vt dicit Suetboni^{us} reḡ
uit ānis. 56. Duodecim cū M. arco
Antonio 7. 44. p̄ se: q; sedatis oib^{us}
bellis orbē totuz; suo subiecit impio
cunctis inimicis 7 turbatiōib^{us} Ro
manoz; demictis. Hinc successit ipio
Tiberi^{us}: e^{us} tpe romanoz; imp̄ij so
lidū erat 7 vnū: cuius anno. 15. im
perij Johannes xpm̄ incepit p̄dī
care. Nō quidem tempus merito B
assignat̄: vt nōret q; gentiles erāt
ad fidē xpi reuocandi. Unde Gre.

in omel. ait. Redēptoris p̄curator
quo tpe vbi p̄dicationis accepit
memorato romano reipublice prin
cipe 7 iudee regibus assignatur: cū
dī anno. 15. 22. Etenim illū p̄dica
re veniebat qui ex iudea quosdaz;
7 multos ex gentib^{us} redēptur^{us} erat
per regez 7 p̄ncipem iudeoz; p̄dī
cationis eius ipsa assignant̄. Quia
autē gētilitas colligēda erat i roma
na repu. vnus p̄curator describitur
cū dicit̄. Imperij Tiberij Celsaris.
Ad hoc et̄ inquit Origenes. In p̄
phetico quodā smone solis iudeis
p̄dicato solum iudeoz; regnuz; re
scribit̄. Uisso inq; Hsai in diebus
Ozie iothabaz 7 Achaz regū iuda.
Et in euangelio quod erat p̄dicandū
in vnuerſo mundo: dñuz; descri
bit̄ Tiberij celsaris: qui totius orb̄
dñs videbat̄. hec Origenes.

2^m tps quod hic assignatur dici
tur partitionis regni iudeoz; cūz;
sequit̄ in euangelio. Procurate pō
tio pilato iudeaz; 22. vbi Beda ait.
Pilatus qdem. 12. āno Tiberij C
saris iudeā missus p̄curatōez; gen
tis suscepit: atq; ibi p̄ xcc. annos cō
tinuo vsq; ad ipz; pene finē Tiberij
p̄durauit. Herodes aut̄ 7 Philipp^{us}
7 Lisania filij sūt herodis illi: sub
quo dñs natus ē: inf quos 7 ipsuz;
Herodē archelaus frater eoz; xcc.
annis regnauit: q; a iudeis apud
Augustū criminatus est apud Uie
naz; exilio perijt. Regnū aut̄ iudee
quo min^{us} validū fiet: idē august^{us}
p̄ tetrarchas diuidere curauit. hec
Beda. Uerūtū de Lisania dicunt ali
qui ipz; nō fuisse filiū herodis: sed

mag^{is} p̄tolomei: qui sub libano ha
bitabat. 7 Alexander filius astrobo
li q; de mathā descendit. tetrarcha
aut̄ idem ē qd̄ p̄nceps quarte par
tis. Nā regnū ipoz; iudeoz; in qua
tuor partes erat diuisus. s. iudee ga
lilee ituree 7 abiline. Quibus p̄sue
runt quatuor. s. pilatus tenens locū
imperatoris super iudeam. 7 Hero
des q; erat tetrarcha. i. p̄nceps gal
lee. Et Philipp^{us} q; erat tetrarcha Itu
ree 7 tracontidis regionis. Et Li
sania qui erat tetrarcha abiline.
abilina etiā est nomē regionis. Nō
aut̄ sine causa factuz; est q; tot p̄noi
pes imperarent. iudeis eo tempore
quo xps nēnit in mundo. aut nāq;
Gre. in omel. Quia enī iudea erat
p̄ culpa perfidie dispergēda in iu
dee regno p̄ partem 7 p̄tem pluri
mi p̄ncipabant̄ fm̄ illud. De regnū
in seipm̄ diuisus 7 desolabil^{is} 22.

3^m tempus quod hic assignatur di
cit̄ diuisionis sacerdotij: cū subdit̄
Sub p̄ncipibus sacerdotuz; Anna
Caipha: sub q; vbo ait Beda. abo
incipiente p̄dicatione Iohannis. i.
anna 7 Caiphas p̄ncipes fuerūt sa
cerdotij: s3 anna illum annum. Cay
phas vō cum quo dominus ascen
dit crucez; administrabat trib^{us} alijs
i medio pontificatu perfunctis. Ue
rū hi maxie q; ad vñi p̄sionez; p̄ti
nent ab euangelista p̄memorantur
Legalib^{us} nāq; tūc p̄ceptis vi 7 am
bitōne cessantib^{us}: nulli pontificatus
honor vite vel generis merito red
debat̄. Sed romana p̄tate summa
sacerdotij p̄stabat̄. hec Beda. Qua
re aut̄ tale tempus i euāgelio nōt̄:

Magdalenae peccatrice i Matheo publicano: 7 ceteris ad xpm queris Corda aspera 7 tra xpm indurata mollificata sunt: 7 reducta i vias planas: sicut pz in Paulo. Si q xps est q gram conat: rebelles repmit: peccata dimittit: 7 duos sua picta se mollificat ipm amare: ipz timere tenemur 7 dignum sibi habitaculu in nostra mente pparare.

3° pdicabat Iobes salutis notitia. qm dicit. Videbit omnis caro salutare dei. ubi Chry. ait. Ostendit B qm ad fines mudi diffundet euangeliu stus atqz cognitio. Grego. in omel. ait. Omnis caro. i. ois ho sa lutare dei. i. xpm in hac vita videre no potuit. pbeta g oculu ad extre mu iudicij die tendit: qm huc ois 7 electi 7 reprobi pariter videbit. B Bre. Nos itaqz q xps p fidez vide mus: conemur illi ita seruire: vt me reamur ipm aspice gloriofus cu ple titudine oium nroz desiderioz in felici regno illo: in quo ipse viuit p i finita secula seculi. amen.

In natimitate dni nri Iesu xpi h. i. pmo de possibilitate qualitate 7 iocunditate icarnatōis vbi dei.

Fructus. z. Iesus letant nascit

Euangelio vobis gaudium magnum: qd erit oī populo: qz natus ē bodie saluator mundi: q ē xps oīs in ciuitate David. Scribit h vba Luce. z. c. 7 in euangelio h sac tissime solēnitatis. Dies hic celebri mus dilectissimi in xpo Ihu summa cū tenotōe ē excolendus: in q scā mē ecclia recolat mysteria iocundissima

natimitatis saluatoris nri ihu xpi: qd nancqz dulci pot audiri: qd hui ni: qd ne mirabili q Iesus xps fili dei in Bethleē nascit. Currite gē tes 7 venite oēs cū pastoribz ad vi dedū dei filiū p nobis peccatozibz i p sepe natū. hoc sit nobis bodierna die studiū 7 magnificētia vt natim itatē Ihu xpi pie ardentē atqz affe ctuose stēplāi velim. Inniuglet sen sus nri 7 puerulū xpm Iesum susci piam reuertent. de q in psti smōe dicē volentes fructū pponim q est Iesus letant nascit. qd angel testif icat est i vbis ppositis i tbcmate: i qd nascēntis xpi gaudiū ex pmit: vbi 7 nos tria mysteria stēplabim. Prīmā dī incarnatōis possibilitas 2^m dī natimitatis qualitas. 3^m dī natimitatis iocunditas.

De incarnatio xpi ē possibil. c. i.

Primū mysteriū dī incarnatō nis possibilitat: in quo explice m tra nonnullos ipse sentientes: qd xpi incarnari fuit impossibile. q B sit falsuz pz: qz suū oppositū ē vcz: 7 B tangit a doctozibz. v. s. f. bo. 7 bō. Hōi. in 3. sniarum. di. i. q. i. 7 pbat ipz possibile esse incarnari tri bus rāōnibus.

p rōne oipotentie. 2° rōne excellentie. 3° rōne puenientie. p pbāt rōne omnipotentie. Nam cum sit omnipotens pōt oē illud qd nec p tradictozium includit: nec aliquem defectum in deo ponit s; il lud Luce p. Ad erit impossibile oē vbum apud deū: s; deum humanaz naturaz assumere nec includit tra

dictōem: nec in deo aliquē defectuz ponit. Nam diuinā nām vniri hūa ne i vnitāte perso nō ē aliud qz hūi nā psonā: q ab etno fuit hypostaf respectu diuine nē esse hypostafim respectu humane nē in tempore. B aut nō dicit aliquā impfectōez: sed potius dignitatē 7 nobilitatē. sic. n. cū deus sit ens ab eterno: nullo fit terogatio bonitati sue: dū ē cā boni tatis creature causat in tpe: quāuis bonitas creata longe sit inferior bo nitate increata. Sicut. n. psona filij dei sit hypostafis intellectualis 7 spi ritualis 7 increata ab eterno: in nul lo terogat si sit hypostafis rōnāl nē create in tpe: 7 quādmoduz v^o v^o nō create sit creans in actu absqz alia sui mutatiōe v^o inouatiōe: s; lo hi scā mutatiōe ex pte nē create: sic pso filij dei: q nō erat hypostaf hu mane nē in actu hōz cē ei hypostafis absqz aliq sui mutabilitate solū scā mutatiōe ex pte nē assumpte. 7 quē admodū. v. n. ē in creatura p essen tiā 7 p pntiaz in nullo depēdet ab il la: s; pot^o depēdet creatura ab ipso tanqz a cā pseruante 7 substētante. sic 7 v° cū ē in creatura rōali p vni onē nō depēdet ab ipā: s; pot^o e^o. qz h; substētari in illo. 2^a rō dicitur excellentie. nā vt ait Hilari^o Pl^o pot^o v^o facē qz hō dicere v^o itelligē s; hō pot^o dicere vel intelligere rōa bilis deum humanam naturaz assu mere. g multo magis deus pōt hoc facere. Intelligit nancqz hō pgrunz fuisse oīū incarnari tū ppter sue po tentie sapientie 7 bonitatis eminen tē manifestatōem: que qdē facta est

in hūani generi susceptōe: tū ppter opez diuinorū excellētē psumatōz q ē scā cū vltimū iunctū ē pmo: tā ppter humilē peccati solutiōem ad liberatōem hoīs captiui: qz sola p^a diuina erat: que pōderat toti hūa no generi. 3^a ratio dicitur pueni entie. nam eoz est facilis vnio: que ad imicē similitudinez vāt. s; homo ē creatus ad similitudinē 7 imaginē dei vt dī gen. p. g humana nā dūe ali quo mō ē vnibil in psona. Et si dī q nulla pōt esse vnio inf illa: inter que nulla ē pportio. s; dei q est infi nitus ad creaturā que est finita nul la ē pportio. g nulla pōt esse vnio. Ad hō v^o q duplex ē pportio. vna q attendit in cōueniētia ordinis. alia q attendit i pmeritōe pntitatis. Cū g dī q ē vnibile 7 pportōabi^o hō h; vītātē in scōo mō dicta p eo q si aq marī infinita cēt: ad huc pos set spōgia imergi: sic nūc imergere tur. 7 iō suffic ad vnionēz pportō q p surgit ex cōueniētia ordinis: 7 tal ē pueniētia q est inf creaturā rōalē 7 vū p eo q creatura rōalē eo ipso q ē imago dei: nata ē ordinari i ipo Dicitur^o qualis doctozes theologici possibilitatē incarnatōis ostendūt: qd a nobis nō ē curiose inestigādū s; mēte pot^o affectuose recolēdū. Duo tpe 7 loco 7 q paupertate xpi natus sit. Ca. 2.

Secundū mysteriū dī natimitas. i. q p slderare oēm qlic xps nat^o describit ab euāg^o. ex cō sideratōe tres pditōes xpi nascētū colligimus. Prīmā dī tpalitas. 2^a dicit localitas.

*plim inspecto
univale. ad eandem
indiv. fragor 2 p. effe
nt. m. o. r. e. talibz
q. p. m. b. g. angu
m. p. p. h. y. n. me
p. v. p. p. o. e. h. p. d. u. e.
ne. calefactus. f. u. e.
f. r. e. p. r. u. z. p. e. m. d.
i. m. h. b. g. v. u. v. e. l. o. r. t.
i. f. a. n. a. t. i. v. m. p. r. u. a. a. / 2. f. r. a. g. m. e. d. m. a. g. n. o. s. p. u. a. r. i. u. s. e. f. i. c. e. r. e. a. p. p. h. a. t. e. e. c. c. l. i. e. s. u. a. d. i. c. t. u. s.
u. m. p. t. a. e. s. t. u. a. l. e. q. i. e. s. t. a. g. m. e. d. 2. p. u. l. u. s. i. b. z. h. u. m. e. t. a. t. e. d. e. u. s. f. u. p. v. e. n. i. e. t. e. d. i. v. i. n. i. s. s. u. h. v. e. l. v. a. t. c. a. l. e. t.
f. i. c. f. r. a. g. m. e. o. u. s. a. t. e. s. p. i. r. i. t. u. a. l. i. s. / s. i. c. p. o. l. i. p. t. a. c. o. r. d. e. s. t. p. b. e. n. e. d. i. c. t. u. s. n. a. t. u. r. a. t. e. s. p. h. o. s. t. e. n. a. n. o. n. e.
d. e. f. i. c. i. e. s. e. o. f. r. a. g. m. e. 2. d. i. v. i. n. e. h. i. s. t. o. r. i. c. i. s. p. a. m. p. o. p. u. l. o. p. o. u. n. d. u. s. a. u. d. i. v. i. d. z. v. n. l. e. v. p. a. p. a. n. o. e. s. t. p. h. u. s.
v. a. d. e. e. t. p. r. i. n. c. i. p. i. b. u. s. n. a. t. u. r. a. l. i. s. d. e. v. i. t. e. s. m. e. m. p. h. i. c. d. i. c. t. u. s. e. s. t. l. e. t. i. c. e. q. m. m. e. o. d. i. v. i. d. i. b. z. v. i. z. p. o. d. i. c. t. u. s. v. i. v. i. d. i. b. z.
v. i. t. e. e. s. t. p. r. i. n. c. i. p. i. b. u. s. n. a. t. u. r. a. l. i. s. d. e. v. i. t. e. s. m. e. m. p. h. i. c. d. i. c. t. u. s. e. s. t. l. e. t. i. c. e. q. m. m. e. o. d. i. v. i. d. i. b. z. v. i. z. p. o. d. i. c. t. u. s. v. i. v. i. d. i. b. z.
v. i. t. e. e. s. t. p. r. i. n. c. i. p. i. b. u. s. n. a. t. u. r. a. l. i. s. d. e. v. i. t. e. s. m. e. m. p. h. i. c. d. i. c. t. u. s. e. s. t. l. e. t. i. c. e. q. m. m. e. o. d. i. v. i. d. i. b. z. v. i. z. p. o. d. i. c. t. u. s. v. i. v. i. d. i. b. z.*

3^a dicit paupertas.

Prima conditio de temporalitate. Deest
gnat natus in euangelio quod christus natus
est Octaviani imperatoris tempore: quod ut scri-
bit Suetonius et Eutropius natus est in va-
letrio oppido. scilicet calpurnius ex pa-
tre Octaviano senatore et matre Atia
nepote Julii cesaris genita ex Julia
sorore: quam nupsit L. Balbo. et quod re-
fert Plinius in 2^a historiae naturalis. Cum vir-
be intraret apparuerunt stelle circa sole
in modum corone posite. hic sedatis oi-
bus bellis orbem totum suo subiecit ipio
cunctis inimicis et turbatoibus romam
non denicis. Regnavit namque annis 56.
id est cum M. Antonio et M. Lepido.
et 44. p. se. Et ut dicit Solinus de mira-
bilibus mundi. Tempus augusti solum rep-
uit: quod plurimum arma cessauerunt et ige-
nia floruerunt fuerunt tunc horati et fac-
Virgilius. Ovidius. Macer. Catullus
peronensis. Terentius. Varro. M. T.
L. Appollodorus. Valerius. Marcia
Valerius maximus: et quod plures alij: ut
dicit Drossus. Octavianus victor rediens
ab oriente cum triplici triumpho urbem in-
gressus: tunc primus quod rep-
aureat augustus est salutaris. et quod
pacificus pos-
sederet imperium edictum. sed ut describe-
ret uniuersus orbem: ut sciret quot p-
nuncie: quot boies essent in toto orbe
et dicebat descriptio: quod numerus eorum
quod cessus ferebat redigebat in scriptis
ut refert magister in historia scholastica.
Dicebat et professio: quod quilibet offerens
tenarium suum praesidi ponebat illud super
caput suum: et proprio ore profitebat se
esse subditum romae ipio. Regnate B
impatore piissimo christus dei filius natus
voluit. Unde Beda ait. Nascitur in

carne dei filius sic de virgine natus et gine-
tatis sibi deo ostendit esse gratissimus: sic
pacatissimo seculi tempore percaus: quia
pacem querere docuit: et pacem. sectatorum
in visere indignat. nullus autem maius po-
tuit esse pacem idicium: quod totum orbem vna
descriptio concludit: Cum Octavianus
augustus tunc. id est annis circa tempus orifice
natiuitatis pace regnavit. Theopbilus
vero ait. Conueniens erat ut per christum cul-
tus multorum deorum desiceret et vna deo co-
leret. vna vero rex orbi ipse descri-
bitur nec existimare debemus regem re-
gum. Sed christus sub descriptio mundi na-
ta ab his mystica et rationali causa. Dicit
Origenes. Diligenter autem inueniuntur factus
quoddam vna significari: quod in totum orbem
professione describi oportuit christus ut cum
orbem scriptis significaret oes. Gregorius in
omelia. Dicitur autem nasciturus deo
mundum describitur: quod ille appetat in car-
ne. quod electos suos ascribet in eternita-
te. 2^a de christi nascentis localitas.
Nasci voluit in Betheleem inde: in quo
erat Ioseph cum Maria: eo quod esset de
domo et familia David et dicitur
Betheleem ciuitas David et hic. et li-
ra: quod in oriente fuit ut beatus Hieronimus R. 17
c. et Ioseph erat de genere David: sic
deus dicitur. et non alienum in proposito:
quod Iesus christus natus est in tunc bethleem loco et
si in bethleem: nec in maria roma: quod in
orbem suis actibus se bethleem exhibere vo-
luit. vna Betheleem elegit sue natita-
ti: et bethleem sue passioni: ut per hanc
boium futuraret: qui in ciuitate igno-
bili nascens: in ciuitate nobili et pas-
sus opprobrium. Et ut dicitur in quod-
dam sermone ephefina concilij si ma-
ximam Romam elegisset: ciuitatem
propter potentiam ciuium mutationem

orbis terrarum putarent: si filius fuis-
set imperatoris potestatis utilitate ascri-
berent. Sed ut bethleem christi ostenderet
et diuinitas cognosceret orbem terra-
rum transformatum paupertate elegit ma-
trē pauperem et ignobiliorē prius: tunc
in signum profecte victoriae: tunc ut suam po-
testatem ostenderet in ipsa roma que ca-
put erat orbis statuit caput ecclesie
sue et illud Isa. 26. Ciuitatem sublimem
bethyluuit: et calcabit eam pes pau-
peris. I. christi: gressus egenorum. I. Pe-
tri et Pauli apostolorum eius.

3^a conditio de christi nascentis paup-
tas. De qua ait Lucas. 2. c. Impleti sunt
dies ut pareret: et peperit filium suum p-
nitentem: et pannis cum inuoluit: et redina-
uit eum in praesepe: quod non erat ei locus in
dinerforio. Dinerforium namque fin-
magister in historia scholastica dicitur
opimentum quod est inter duas comas
sub quo cines ad colloquendum vel
propter aeris intemperiem diuertebat
ubi Ioseph boni et asino praesepe fe-
cerat. Miratur modo anima mea
quod extrema fuit paupertas regis ce-
lorum et omnium creaturarum nascenti.
Audi Hieronymum ad Marcellam
de urbe secedenda dicentem. quod ser-
mone qua voce speluncam tibi sal-
uatoris exponas: et illud praesepe in quo
infantulus vagit silentio magis quam
infumo sermone honorandum est. Ubi
sunt late porticus. ubi aureata laque-
ria. ubi domus miserorum penitus et vana-
tatorum labore vestite. ubi ad instar
palacij puatorum extructe basilice: ut
vile corpusculum bovis preciosius inam-
bulat: et quasi mundo quicquam possit
esse ornatum tecta sua magis velit ac-

cipere quam celum. Betheleem. ecce in bo-
pno terre foramine celorum conditus
natus est. hic inuoluitur pannis. hic vi-
sus a pastoribus. hic demonstratus a
stella hic adoratus a Magis. hic ille
Et idem ad Eustochium. Ille cuius pu-
gillo mundus circumdatus praesepe con-
tinet angusta. Quod erat videre
filium dei inuolutum pannis vagientem:
lachrymantem: pro frigore tabesce-
ntem. Eamus omnes quiesco cum pasto-
ribus et dicamus sibi. O angelorum
rex dignissime: quod pro nobis ad banc
necitatem venisti: ut ex paupertate
matre in tuguriolo vilissimo non ha-
bens ubi caput redines: quid vis
a nobis quid tibi psolare possumus
Vis aurum: vis argentum. placent tibi vna
genae vna localia vna preciosa queque di-
uertibilia. Et si forte ista spreueris
quod faciunt tantum ornatum. Nam pro
tua necessitate comam acciperes ad
habitandum: ligna et panes ad ca-
lcfaciendum. Et mox infantulus iste
clamabit ardentem. O rationales cre-
ature nolo mundi diuitias: nolo ce-
litas nolo magnificentias. Ecce ve-
stram carnem assumpsi: puerulus sum
et pro vobis triginta tribus annis la-
borabo indefinens in fame et siti in
vigiliis et peregrinationibus: in angu-
stis et persecutioibus: in plagis et vul-
neribus in sanguinis effusione usque
ad mortem. Si mihi placere cupitis quod
vos ita diligo: propter vna mihi dona-
te. Illa super humeros meos ponite:
colentes in corde vestro et quibuscumque
missis: et ego pro vobis latitiam
Ego omnium in penitentia portabo.
O bethleem cordis duritatis cur non inuoluit

Cur non flectis: cur non mouet ad
vocē oīum saluatoris sicut nempē hu
mane mentes gelate: et ferro durio
res: quā xp̄s puulū clamātes et dicē
tē: p̄ctā depōite p̄ctā depōite: q̄z ip̄e
p̄ctā incipio peregrinari ad mortēz
S̄z qd̄ tu faciebas o v̄go p̄ssima:
q̄n tu videbas in assumpta carne
factorē oīum tā infimo loco natū
flectant oculi tui: que tanto magis
eras pietate tructa: quanto certior
eras et altitudine secreti. Nepe hu
manus inte^r excogitare non posset
qualit̄ v̄go sanctissimā puella et plēa
gr̄a sui filij ardentissimā paupertatem
tenit.

Quis creature in xpi nativitate
signū iocunditatis considerat. Ca. 7.

Quintū mysteriū dī nativitate
iocunditas. Nam nativitas p̄ris
lectissimā d̄z et aīa ḡn̄scāq̄ b̄i dispo
sitis et q̄ et nos triplicē iocunditatez
inferemus.

Prima dī sup̄n̄alis.

2^a dī v̄ginalis

3^a dīcī generalis.

Prima dīcī sup̄naturalis: q̄ sc̄d̄
fuit in angelicis choīs. et qd̄ age^r
v̄n^o lectus ad pastores recēdit: qui
vigilias noctis custodiebat sup̄ gre
gē suū amīcās cis q̄ nat^o esset ihs
cū quo facta ē multitudo maḡ cele
stis exercit^o cātantiūz. Gloria in al
tissimis deo etc. et vt inquit. Secda in
omel. Nunq̄ in tota veteris testa
mētī serie repiem^o angelos: q̄ taz se
dulo apparuerūt patrib^o q̄ cū luce
apparuisse. Sed h̄ p̄uilegiūz recte
huic tpi est reservatum: q̄n exortūz
est in tenebr̄is lumen et rectis et de

lectitia. hec ille.

2^a iocunditas dīcī v̄ginalis. Na
scēpit egdē v̄go gl̄iosa inextimabi^o
gaudiū: cū vidit se pepisse sine cor
ruptōe: et sine dolore. nec vt quidā
fame arbitran^t iacens pepit filium
sui: nec obstetrici habuit adiutori
ūz. v̄n̄ h̄icrō. aduersus Eluidiūz.
Nulla sibi obstetrix fuit: nulla mulē
erulaz. sedulitas irōcessit: ip̄a p̄
nis inuoluit infantē: ip̄a et m̄ et v̄go
puto. n. q̄ appropinquāte hora par
tus sensit v̄go purissima tantā intel
lectus letitiam: quātam nō senserat
v̄nquā omnibus diebus vite sue. et
oēs sensus eius sp̄dales et corpales
quadam inenarrabili suauitate re
plebant. Et elcūatas sup̄ humanas
vires in abissūz diuine p̄tēplatiōis
ita cū imenso dulcore pepit filiū suū
quē vt vidit natū: mox adorauit vt
vex̄ tū: et v̄nde illū ad se suscipiē^s
suo pectori strinxit: et p̄nis inuolue^r
lacte suo partu pascēbat. audiuit et
angelos cantantes. Vidit pastores
cū admiratōne venientes ad inquit
rendum et saluatore nato: quē ip̄a
parturierat: ip̄a tenebat: ip̄a tracta
bat. Et gaudiū vere incognoscibi
le: cū v̄go gl̄iosa videbat ocul^o cor
poris: quē sancti p̄es ceteris eccl̄i
considerauerūt inspicere. nec solūz fi
liūz suūz sentiebat: s̄z sui ip̄i et v̄
filiū cē intelligebat.

3^a iocunditas dī ḡn̄alis. nam dīo
nascēte oēs eccl̄iam creaturē v̄se s̄
suo mō letari. Creatura nāq̄ pure
corporea letata ē. qz vt testat^r Inn. 3
tpe illō q̄ romē lōgo pax fuit: romā
tēplū pacis pulcherrimū p̄struxit

et ibi statū Romāli posuerunt: s̄n
leutes. v̄o apollinē q̄tūz duraret: ac
ceperūt responūz quousq̄ v̄go pa
teret: quod ip̄i audientes dixerūt i
eternū durabit: qz v̄go nunq̄ pari
et. v̄n̄ et in fouē^r templi titulū hunc
scripserunt. Aēplūz pacis in eternū
S̄z i ip̄a nocte q̄ v̄go pepit tēplū fū
dit^r conuuit. v̄bi mō est ecc^l: que sc̄d̄
Marie none dī. 2° letata est creatu
ra corporea et lucida: vt p̄dictus In
nocēt^o papa dicit. In ip̄a nocte na
tuitatis obscuritas acris in clarita
tē dīcī v̄sa est. et in die nativitate d̄n̄i
tres soles in oriente apparuerūt: q̄
paulatim in v̄nūz corp^o solare reda
cti s̄t: s̄z i h̄istorijs scholasticis dicat^r
q̄ hoc nō fuit in die nativitate: s̄z
an̄ p̄ aliq̄b tps. s̄ post mortē suū et e
saris. qd̄ et Eusebi^o in cronica asse
rit. Orōsus v̄o dicit verba hec.
Hora circiter tertia repente liq̄do
ac puro sereno circū^r ad sp̄m cele
stis arcus orbem solem ambuit: q̄n̄
v̄tūrus esset q̄ ip̄am solē sol^o mun
diūz totū effecisset et regeret. Ad di
dit et Inno. rem dignam miratur: q̄
Octavianus impator in t̄n̄i senatū
placuit: vt ip̄m p̄ deo colere vellent
q̄ se mortale intelligēs immortalitati
sibi nomē noluit vsurpare. Ad illo
rū v̄o importunā instātiāz sibyllam
p̄bentissāz aduocat scire volēs p̄ e^o
oracula si mūdo aliq̄n̄ eo maior na
sceret: et cū in die nativitate d̄n̄i cō
siliū sup̄ bacre p̄uocass̄z: et sibylla i
camera impatoris oraculis insisteret
i die media circulus nitens appuit
circa solem: et in medio circuli v̄go
pulcherrima filium genitū in gre

mio: tūc sibylla hōc Cesari ostendit
Cū impator ad p̄dictam visionem
plurimū admiraret: audiuit voces
dicentē. Hec est ara celi. dixitq̄ ei si
bylla. Hic puer maior te est ipsum
adora. Et camera i q̄ hec celebrata
sunt: in honore sancte Marie dedi
cata est ecclesia: que vsq̄ bodie of
ara celi. Octavianus puero sibi mō
strato miraz redit: et deus et cetero
vocari recusauit. 3° letati s̄t pasto
res inuenientes sicut dixerat eis an
gelus. v̄nde et nos oīs letari debe
mus: et sp̄ialiter iocundari: qz vt ait
Leo papa in smone. saluator noster
bodie dilectissimi natū est gande
amus. Neq̄ enim locum fas est eē
tristitie: v̄bi natalis est vite: que cō
sumptio mortalitatis timore ingerit
nobis et p̄missa eternitate letitiam
Nemo ab huius alacritatis partici
patione secermitur. vna cunctis leti
tie p̄munis est ratio: quia dominus
noster mortis peccatiq̄z destructor:
sicut nullum a reatu libez reperit:
ita liberandis omnibus uenit: exul
tat sanct^o: qz appropinquat ad pal
mā: gaudet peccator: quia iuitat^r
ad veniam: animetur gentilis: quia
vocat^r ad vitā. hec ille. Igr̄ leti facti
sunt celi et ciues celoꝝ etc. Sic et nos
gaudentes referamus gratias deo:
qui seipsum dedit parvulum: vt nos
magnos faceret in regno celoꝝ: in
quo vinit et regnat per infinita secu
la seculoz amen.

In festo sancti Stepbani. p̄bomar
tyris. sermo de eodem.

Fruct^o. 23. Stepbanus Iesus vi
dens lapidat.

Uideo celos aptos: et ibi
 staret a dextris virtutis dei
 acti. In tribulatione po-
 sitis ac laborantibus dile-
 ctissimi in xpo Iesu p. domino amo-
 re non cessat auxiliari sue gratie: quod sit
 ut quicquid ardua et difficillima non so-
 lum non moleste sed iocunde et etiam se-
 rat. Nihil enim morte terribili: hanc enim
 amici dei cum opus fuit passi sunt pro xpo
 gaudentes. Et ne multorum exempla refe-
 ramus proponit et protomartyre: qui in
 etate floridissima lapidationis marty-
 rium patientissime toleravit. Cui cum
 ex arbitrio cogamur honorem et notum
 exhibere: ut possimus suffragio ipsius sue
 scissimae vite esse imitatores: et qui in presenti
 sermone dicturi sumus sub uno fructu
 qui est Stephanus Iesus videtur lapidatus
 sic deus in themate. video celos aptos
 22. in quibus scissimis vobis tria principa-
 lia privilegia beati Stephani nobis.
 Primum de gratie. Quod in stepha-
 no fuit gratia. c. i.
 2^m victorie. Quod in stepha-
 no fuit gratia. c. i.
 3^m glorie. Quod in stepha-
 no fuit gratia. c. i.

Prima privilegia de gratia: et quod deus
 acti et Stephanus autem plenam gratiam
 et fortitudine faciebat sicut et prodigia
 magis in populo. nam cum tria sunt peccata
 ad quod cetera reducuntur. videlicet superbia. aua-
 ritia. luxuria. per quibus deus. 2. superbia. ca-
 sua. De quod est in mundo autem est superbia
 carnis: aut superbia oculorum aut
 superbia vite. necesse est unicuique labo-
 rare ut ab his non superetur: quoniam vic-
 cendo superas sequitur virtutes: quod est non
 potest sine divina gratia. sic docet augustinus in
 li. de correptione et gratia. et in li. de pre-
 stinatione sanctorum. et in chiridion. et ait
 benedictus unicuique laborare volen-

ti et facere quod in se est hanc gratiam libere lar-
 gitur: adeo ut nullus ex propria negligentia
 quiri possit. unde cyprus in epistola ad co-
 nium ait. spiritus largitur spiritus: nullis si-
 nibus premitur: nullis metatur: spaciis fre-
 nat. mana ingit exuberat affluens:
 nisi peccator tamen fatiat et pascit quod illud
 fidei capax offerimus: tamen invidiam gratie
 habuimus. hec ille. quod dare precipimus in
 beato stephano christi protomartyre dile-
 ctissimi in quo gratia divina superueniente videtur
 prefata peccata et habuit in se tres solen-
 nes virtutes.
 1^a est virtus humilitatis. Primum virtus
 2^a est virtus paupertatis. tunc qua ob-
 3^a est virtus castitatis. tinnit bea-
 tus stephanus de humilitatis. in bonore
 sibi ab ecclesia exhibitio. ut. n. docet scri-
 ptura acti. 6. c. Ipse enim fuit ultimus
 imo primus ex septem diaconibus ab apostolis
 ordinatus in ministerio: cum esset maxima
 multitudo credentium: qui in dies cresce-
 bat. id est apostoli venerunt eligere septem
 possent preesse ministrandi operari: ut ipsi
 possent liberi vacare verbo domino: et
 eligerunt stephanum plenum fide et scientia. et
 philippum et procorum: et nicanorem. et the-
 monem: et primum. et nicolaum advenam
 antiochenum: in quo honore nunciatone
 stephanus itumuit: sed in cunctis se humi-
 le exhibuit. 2^a est virtus de paupertate. nam
 de eo deus acti 6. quod fuit plenus fide. unde
 augustinus ait quod de eo vera fide habuit si cupi-
 unt in his miseris divites fieri. et sic
 per quod ad sanctos virtutes. 3^a est virtus castita-
 tis. Nam de eo deus quod fuit boni testimo-
 nium et mundissimi fame: et quod plerique sua
 voluntate in peccatis commorantes excusato-
 ne suscipiunt ostentem si posse virtute vi-
 vere: quod ipse dominus sua gratiam negat:

nos autem intelligere debemus quod ex fonte
 illo iundissimo dicitur bonitati unde
 quod gustare potest: si velit et quod quod ma-
 li tamen nolunt quod in se est facere. id est gratiam
 divinam participare non potest. Inquit. n. En-
 chiridion in libro de carnis. quod peccata cum inest
 oibus rebus sed disponem unam non tamen
 omnes accipiunt eam secundum disponem
 unam: quo fit ut aliqui recipiant de
 gratia quantum eis sufficiat ad salutem
 ut sunt illi qui in caritate obsequant di-
 vina mandata. alij vero animo feru-
 tiores perfectionis opera aggredie-
 tes ample et copiose gratiam divi-
 nam impetrant. Non enim potuissent
 perseverare in deserto Antoni mag-
 nis: Illarion: Paulus primus be-
 renita: et alij: et quibus dicitur in vitis
 patrum. Nam martyres tam cruci-
 atus duos et penas: si gratia dei il-
 lis non succurrisset non potuissent in
 etate sua tam florentissima suppor-
 tare et calcare mundi superbiam:
 spernere mundi divitias: perpendere
 vanas delicias: et humiliter ac caste
 sequi Christum in paupertate: si non
 fuissent adiuti gratia dei. Et si dicitur
 quod gratia non potest esse maior in
 uno quam in alio. potest ad hoc respon-
 deri per Augustinum dicentem ad Darda-
 num. In quibus habitat deus non
 equaliter habitat. Et idem ad Boni-
 facium. Triplet gratia meretur augeri. quod
 verba exponens Alexander in 2° dicit quod
 maius et minus in formis spiritualibus
 non dicitur sicut in formis corporalibus
 quod 2° Augustinus de quietate anime. in for-
 mis materialibus dicitur maius et minus quam
 in spiritualibus: in formis autem spiri-
 tualibus secundum quantitate in virtualcm. Re-

ditates ad nram propositam dicimus quod si
 est inconvenciens bonitati divine quibusdam
 copiosius totum gratie concedere: cum
 se deus nulli denegat ut dicitur: quod est ad
 salutem necessarium. Si omnes inveni-
 beretici infideles: et mali christiani in hoc
 seculo existerent vellent gratiam dei faci-
 le possent eam obtinere. habuit eam ste-
 phanus et extimavit ac magnifice-
 precium illius apponavit.
 In stephano fuit victoria. c. 2
 Et dicitur privilegium in quo relictus
 dominus adiutorium beati stepha-
 ni dicitur victorie. Nos enim malorum est
 bonis persecutorum inferre: quod per prophetas
 finiam: contraria insinual stare non potest
 sed mutuo se expellunt: quod Ar. ioh. me-
 taphysice docet. et in per predicamentis
 siue fuerint contrarie privative vel possi-
 tive: sic calidum non stat cum frigidum nec
 album cum nigro: nec tenebra cum luce
 unde boni malis contrarij sunt eos ce-
 dunt et molestant et ipso tunc. unde. 23
 q. 4. c. q. per carnem. ait Hieronymus. qui per car-
 nem natus est persequeretur spiritualem
 spiritualem. s. imael isaac. nunquam autem
 spiritualis carnalem persequitur: quod per
 est per beatus Hieronymus in epitaphio sancte
 Paule. Semp virtutes persequitur in-
 vidia ferunt lumbos fulgura mentis. et
 enim sancti omnes emulos habuerunt. in
 paradiso quod serpens fuit et invidia
 mors intravit per orbem terrarum. et ut
 et oibus taceam: dominus noster Iesus christus
 per barisem invidia. est crucifixus et ne
 multorum exempla quasi innumerabilia replerem
 ta contra que insurrexerunt viri iniqui
 impie querentes sibi mortem inferre tri-
 plici bello interveniente.

Primi dicit disputatio.

2^m dicit accusationis.

3^m dicit aminationis.

Primum plium fuit disputatio nis: qz surrexerunt qdam de synago ga: que appellabatur libtinox a regi one sic noiatorum fm Nico. de lira 7 cirenensia a cirene ciuitate 7 alexandrinor ab alexadria metropo li egypti: 7 eoz qui erat a cilicia et asia: q sunt regiones ppinque indee In d pcelio dat^r est sibi. s. f. q sibi fa cundia ministravit fm xpi pmissi Luce. xi. Ego dabo vob os 7 sapie tiam: cui no poterit resistere os es aduersarij: ideo aduersarij Stepha ni non poterant resistere sapientie 7 spiritui qui loquebatur.

2^m plium accusationis: qz videntes q p pmum modu iudei cu no sup assent: callide submiserunt duos fal sos testes: q eum in iudicio accusa rent: 7 venerunt 7 accusauerunt eu di centes Stephanu blasphemasse xpi 7 Moyse 7 teplu 7 lege: In q affu it sibi diuinu auxilium: qz intuentes i eu oes q erat in pcelio facie ei⁹ vide runt tanq facie ageli: vbi e subsecu ta victoria: qz de oib⁹ sibi obis ipe se clarissime expurgauit: magnifican do xpi 7 Moyse 7 lege 7 teplum. De deo die xpi q locut^r est prib⁹ 7 pphetis xpi fuisse gloriosum. De Moyse q amie xpi fuerat. De lege q fuerat a deo data. De templo q fuerat ex precepto xpi structum. 3^m plium dicit aminationis. Nam cu Stephan⁹ fuisset multa roabil^r locut^r emuli sui non volebant rridē audientes ipm: 7 que dicebant di

rectabat cordib⁹ suis 7 stridebant ventib⁹ in ei. ecce statim brachiu dñi auxiliu suggerens Stephano: q in tali spectaculo pspiciebat sibi imine piculu mortis. Ad intendes in ce⁹ vidit gloria xpi 7 ait. Ecce video ce los apertos 7 Iesum stante a dextris vtutis xpi. De ista apparitioe scdm dicit doctores q Stephanus vidit oculo corpali aut oculo metali si cor porali tria mirabilia st^r secuta. 1^m e q vidit celos apertos. qd f^r Nic. de lira est intelligendu no q celi fuerit apti 7 diuisi: sed sint incorruptibiles s; qz sic clare vidit: ac si nullu fuisset obstaculu in medium. 2^m mirabile e: qz vidit Iesum in gloria patris: cum fm naturam impossibile sit: vt corpus glorificatum ab oculo cor porali in sua gloria possit videri. 3^m mirabile e: cum corpus xpi sit in ce⁹ empyreo: videndo ipm vidit vltra tedi aereu sideru 7 cristallu qd e impossibile fm nam: vt oculus corp⁹ in tanta distantia possit videre. si at vidit oculo mentali: tunc factu est vt mens ei⁹ esset adeo illuminata ad notitia glorie xpi 7 d. n. J. x. filij sui: q nihil aliud posset vel velle vel re siderare: nec morte: quia omnes fu giunt velut sibi nociuam timet: qd offendit: iudei cu audissent eum talia dicente ptingerunt aures suas fm glo. ne audiret blasphemiam: sic ex malicia sua extimantes lz non esset eduxerunt eu extra ciuitate 7 lapida bant euz: 7 deposuerunt vestimenta sua: vt celerius interficeret eum: ad pedes adolescentis q vocabatur Sau lus: q postea Paulus fuit. Ipse vo

lapidatus vulneratus: cruore pfa sus no dicebat. Ihu me colente. no beu me iuuenē. no dicebat beu me quia mozius sine causa. no dicebat beu me qz relinquo mudi. beu me qz relinquo amicos morte pustus s; qz dicebat. Dñe iesu accipe spi ritu meū: 7 ne statuas illis h pccu quo dicto obdormiuit in dño. vt gl. ait pulchre dictu est obdormiuit in dño. 7 non mortu⁹ est: qz obtulit sa crificiu dilectiois: 7 obdormiuit in spe resurrectiois.

Q in stephano fuit gloria. 2^m Tertiu privilegiu bti stephani: in quo reuocet diuinu adiutoriu dñi glorie. Ad vt ait pba David i ps. iij. preciosa in aspectu dñi mori scilicet ei⁹: qd in stephano vificam e q triplice gloriā adept⁹ est.

Prima dicit bonozatiois spūalis.

2ª dicit miraculoz opationis.

3ª dicit plene beatitudinis.

Prima gloriā quam psecutus e beatus stephan⁹ dicimus bonozifica tois. Est. n. in ecclesia xpi inter mar tyres pm⁹: 7 eius festuz post natiui tate dñi celebrat. 7 no qz de bto ste phano sit duplex officiu vel festu. s. inuentiois 7 passionis. Inuentio ei⁹ anno dñi quadrigentesimo septimo 7 ano sexto bonozij pncipis narra tur fuisse. Cuidaz. n. p bto Luciano in territorio hierosolimitano feria 6^a in strato suo quiescēt: cum pene vigilaret qdam scner statura pcc⁹ vltu recoz⁹: plixa barba: pallio can dido amict⁹: cui gemale aride 7 cru ces incrant ptext: calciat⁹ caligis i supficie deauratis apparuit: q vga

auream manu tenens tetigit eu di cens patefacite diligenter tumulos nros: qz indecent recoditi sum⁹ lo⁹ vade 7 resera hoc episcopo hieroso lititano Jobani cui Luciano dixit. Dñe qs es. 7 ille. Ego sum Sa malies q Pauli apl⁹ cnutriui cōqz cocui leges. qui aut mecum iacent: est sanct⁹ stephanus: que lapidatus in meo tumulo nouo collocaui. ali⁹ Nicodemus nepos meus. 7 etia e Albion filij me⁹: quo dicto sanctus Samalies disparuit qua apparitō ne Lucio ep⁹ Jobi n amicitate ite ru appuit ei dixitq Samalies. q re neglexisti q tibi dixeri 7 dixit. p⁹ no neglexi: s; orani si h a deo esset mihi secundo appareret. scia sceta sequentis ebdomade. post h autem Luciano abijt ad epm: narravitq ei cuncta per ordinem. Pergit igr ei alijs epis ad locuz Luciano ostē suz: inuenteq sunt scorum reliquie 7 in ecclesia syon sunt reuerent collo cate. De hac inuentioe loquit Be da in cronica sua. Corp⁹ vo sci Ste phani est delatu pstat: nopoli quod tandem tpe Theodosij imperatori. Rome est delatu: 7 in sepulchro in quo iacet sanct⁹ Laurentius fuit et pditum. Inuentio autem fuit eadē die qua passio eius celebratur. Et stinitas autem mutata est post natiuitatem dñi: qz solēnius agebat^r: qz de inuentioe: id festu de passioe p⁹ua tiuitatez dñi ab ecc^a celebrat^r: 7 ppter reuerentia natiuitatis dñi 7 ga passio ei⁹ maior 7 dignior e qz eius inuentio. 2ª gloriā quaz assecutus e beatus Stephanus dicit miracu

loz opationis. dicit. n. Aug. 22. de
ci. xi. c. 2. beatu stephanu inuener.
miracul' coruscasse: 7 mortuos sex
suis meritis suscitasse: multosq; a va
rijs languorib' liberasse: & quibus
diffusi' loquitur ibi Augu. 3^a glo
ria qua' beat' stephanus affecutus
e' dicit' ple' b'itudinis. hanc bz i re
gno celoꝝ cu' dare videndo tenen
do atq; fruendo ibi fact' est in pace
loc' ei'. Ibi possessione' bz opulenta
7 plenam quibusq; bonis sibi possi
det aureolaz: que dat' martyribus:
doctoꝝ 7 virginib'. Sic itaq; au
diunt' stephanum laborantem: itel
leximus cu' xpm adiuuante: sibi vi
uentem cumq; nunc gloriosum co
linus i regno celoꝝ: in q' xps ipe
b'ndict' vinit 7 regnat cu' oib' scis
suis p' infinita se. sc. amen.

In die sancti Iohannis euange
liste. Sermo de eodem.

Fruct' 24. Iesus Iobez diligit.

Dilectus me' mihi 7 ego
illi. 1^a ticoꝝ. 2. c. In col
legio scoꝝum celi magna
gloriam possidet Iobez
euangelista: cui' laudes vix lingua
expmre sufficit: qm' ex oi' parte vir
tutu' suaz preconiā supabundant: ve
ritatē q' hodierna die ecclesia ipi'
festu' celebrat: nos tractōne qua po
terim'. de ipso v'ba facturi sum'. Di
cemusq; q' dilect' atq; car' fuit dno
nro Iesu xpo sub vno fructu: qui e'
Iesus iohem diligit. quod in p'posi
tis v'bis expm'it: cu' de ipso xps dicit
Dilect' me' 2^a in quibus verb' tria
mysteria b' ardentissime dilectiois
erunt nobis p'teplanda.

Primum rōnis.

2^m ostensionis.

3^m aduersionis.

Primus mysteriū rōis d' in q'
p'teplari libz: cur xps filius dei
iobāne euāgelista dilexerit ita. nide
tur vt de ipso singl' d' q' fuerat dile
ctus discipul' Iesu. nā Jo. 12. habet
Erat recubēs vn' ex discipul' ei' in
sinu Iesu: quez diligebat. 7 Jo. 20.
Venit ad Simonē petz: 7 ad illuz
discipulū: quez diligebat ihs. 7. 21. c.
Rouersus petz' vidit illū discipulū
quez diligebat ihsus sequēte. Augu.
sup h' v'bo ait. Scipz dicit discipuluz
quez diligebat ihs: qz ipz p' ceteris fa
miliari' diligebat. de h' et cantat ecc'
7 sumit' ex dictis venerabil' Bede
hic e' iobānes q' privilegio amoris p'
cipuo p' ceteri' alti' a dno meruit
bonozari. 7 dicit' triplici rōne. q're
xps ita diligebat iobānez.

1^a rōne f. aternitatis.

2^a rōne ctatis.

3^a rōne v'ginitatis.

p' diligebat rōne fraternitatis: qz
erat sibi frater ex eadez stirpe nat'
nā vt colligi' ex dictis. scoꝝuz patz
q' anna tres filias habuit. f. Mariā
m'ez d'ni: 7 Mariā Jacobi: 7 Ma
ria Salome. De Maria iacobi ge
niti sunt iacob' minor: Symon ca
nancus: iudas Thadcus: q' fuerūt
apostoli: ioseph: q' cognominat' est
iustus. De Maria Salome natus
est iacobus maior 7 iobānes euā
gelista. vñ f' Francisci de mayrōis
colligi' hec veritas q' iobānes euā
gelista habuit triplicē germanitatē

ad xpm p' eo q' mater d'ni hēbat tā
tam germanitatem sola ad filiū suū
q'taz bobent pater 7 mater in alijs
eo q' corpalem subaz totā filio suo
redidit: in qua germ. nitas radicatur
eo q' de suba v'ginitis xps fuit totalit'
format': 7 ideo tantū fuit ei germa
nus beatus iohannes ex parte so
lius matris: q'tum si xpus fuisset ex
v'troq; parente. Et si dicatur non e'
v'x q' xps magis dilexerit iohem
q' alios apostolos: qz Jo. vlti' xpus
dicit petro. Simon iobānes diligit
me. 7 ipse. tu scis d'ne qz amo te. scz.
scis. 7 xps magis diligit eos qui cū
diligūt magis. g' magis dilexit Pe
trū q' iohannes: quod ex textu ap
paret: qz Petro p'misit ecclesia' gub
nandaz. Ad h' dicit' possumus f' Au
gusti. supra Iobānez q' est dilectio
in signo exteriori: 7 est dilectio i ef
fectu interiori. Si loquamur de dile
ctione p' magi diligebat ihsus Jo
bānez: qz maiorez ei exhibebat fa
miliaritatē. Si aut' quātum ad effe
ctuz interiorē: qui est effect' gratie:
sic diligebat petrū: qz maius mun'
gratie ei exhibebat. 7 hec est rō q're
p' iobānez 7 petz' dupl' vita signi
ficat'. per petz' vita actiua que trā
sit. per iobānez vita p'templatiua q'
p'manet. Unde petro dictum est se
quere me. De iohanne v'bo d'f. Sic
eū volo manere. Et quia actiua e' la
boꝝiosoz 7 fructuosoz. p'templatiua
v'bo purior 7 iocundior: ad significā
dū hui' vite duplicez differentiam
familiarius se comin' exhibebat io
bāni q' petro. 7 hoc dicit' Augu. q'
petrus erat melior: s; iobānes erat

felicioz. B. autem aliter respondet
dicens q' petrus dilexit fruentius
7 iō diligebat fortius. Iobānes v'o
dilexit dulcius: 7 iō diligebatur fa
miliarius. Alij aut' dixerūt q' petz'
magis dilexit d'um in p'rio q' Jo
bānes. iobānes v'o magis dilexit
d'um in se q' petrus. vnde petrus re
cepit curam regiminis. 7 ex h' b'uit
maiorez gloriā ad laborem actiois
iobānes autem habuit efficaciores
gratiam ad quietem p'templatiois
Sunt g' dilectus a xpo: cum de iobā
ne modis p'dictis dicatur: q' a xpo
singulariter diligebatur. Sed alijs
dicere possit videtur mihi q' petz'
apostolus fuerit amplius amicus: 7
q' magis xpus ipsum dilexit. 7 hoc
p'bo tali ratione. Quando aliquis
bomo bz facere aliquod magnum
iter: si est bñ sapiens: ipe p'mittit rez
sibi magis curam maiori 7 meliori
amico: quez habeat in mundo: s; ille
q' est fons sapientie v'buꝝ d'ni i excel
sis. f. d'ns ihsus qm' init in celum ipse
p'misit rez sibi magis curaz: quā in
mundo hēret. f. sanctam m'ez cede
siā: p' q' de celis d'cedit: 7 mozi v'o
luit petro: qm' dixit ei. Tu es Petr'
7 super hanc petram edificabo ec
clesiaz meaz. Mat. 16. 7 q'cumq; li
gaueris super terram crit ligatus 7
in celis: 7 tibi dabo clauces regni ce
loꝝ. g' videt' q' beatus petz' fuerit
melior amic' quez xps habuerit. ad
istā rōnez ego nideo 7 dico q' d'ns
n' ihsus xps p'mendauit ecclesia' suā
meliori mō beato iohanni q' petro
7 rō est ista. vos scitis q' nihil aliud
est ecclesia q' p'gregatio fidelium oium
b 2

xpianoz : s; tpe passionis xpi tota fi
des xpiana deficit in omnibus ⁊ re
mansit solū in virgine glorioza: vñ
īpa sola fuit tunc sancta mī ecclesia
⁊ ista ꝓmendata fuit beo Jobān. q
maior 12. Item vñ fuisse maior alia
rone. In euāgelio fit ꝓparatō inter
statū v̄ginitatis ⁊ mīmonij : et dicit
euāgelista: q̄ ē tanta oria: q̄ tuz inf
centum ⁊ triginta. beatus petr⁹ ba
buit vxorē ⁊ filiam. beatus Jobes
fuit v̄go purissim⁹: ⁊ ideo tanta dif
ferentia videt esse inter eos: q̄ta ē
inter centū ⁊ triginta. Sed dicit ali
qs: est ne maior Jobanne baptista.
Jobes baptista fuit v̄go purissim⁹
fuit german⁹ xpi: fuit sanctificatus
fuit ꝓba ⁊ plus ꝓba: fuit martyr
īpe est de quo saluator ait. In na
tos mulierū non surrexit maior Jo
bāne baptista. quid dicetis ad istas
magnas ꝓrogatias. R̄sideo ⁊ dico
q̄ Jobānes euāgelista hūit excellē
tissi⁹ oēs istas ꝓrogatias. Si vis
dicē q̄ Jobes baptista fuit v̄go di
co q̄ Jobes euāgelista ē fuit v̄go
⁊ mēte ⁊ corpore: id dñs vocauit euz
de nuptijs: ⁊ ꝓpter excellētē v̄gini
tatē ip̄s i cruce posit⁹ ip̄s mīem cō
mēdauit: ⁊ in signū b⁹ marie v̄gini
tatis dñs nō ꝓmisit cor⁹ ei⁹ in fernē
tis olei colio testruī: nec corūꝓi nec
post mortē ei⁹ v̄mib⁹ ⁊ terra putre
fieri. Si vis dicere baptista fuit ger
man⁹ xpi: dico q̄ Jobes euāgē ex
cessit eū in vno gradu: q̄ Jobānes
euāgelista fuit fili⁹ sororis beē v̄gis
Marie: s; beat⁹ Jobānes baptista
fuit fili⁹ Helisabet cognate eius. Si
vis dicē q̄ Jobānes baptista fuerit

scificatus in vtero: dico q̄ licz Jobā
nes euāgelista nō fuerit scificatus i
vtero : tñ ibi Jobānes baptista rece
pit semel. s. s. s; bñs iohannes euan
gelista recepit ter cū alijs apostolis.
Si vis dicē q̄ Jobes baptista fuerit
ꝓba ⁊ plus ꝓba: dico q̄ Jobes
euāgelista fuit ꝓba: sicut appet in
apocalipsi: qñ ꝓbetavit multa: que
ventura erāt septem ecclesijs: q̄ sit in
asta: ⁊ mltā alia que sunt ventura.
Sunt et plus ꝓba: q̄ habuit nobi
li⁹ officij q̄ si esset ꝓbeta. Si vis
dicere q̄ Jobes baptista fuit martyr
dico et q̄ Jobānes euāgelista fuit
martyr. ita dicit beat⁹ Aug in quo
dā s̄mone bñ iobānis euāgeliste. q̄
incipit. Postulat aut mat filioz ze
bedei cū cruce muliebri. Intelligē
xpus ꝓces ei⁹ ex filioz recēdē volū
tate ait. Potestis bibere calicē que
ego bibitur⁹ sum. ꝓ calicē in scriptu
ris diuini passionē intelligim⁹: vt
illud. Dat si possibile ē trāseat a me
calix iste. ⁊ in ps. Quid retribuam
dño ꝓ oibus que retribuit mihi ca
licē salutarē accipiā. statimq; infert
quis ē iste calix. ꝓciosa in ꝓspectu
dñi mors scōz ei⁹. Possum⁹: r̄spō
cederūt illi. Quib⁹ xps. Calicē qdē
meū bibetis: sedē aut ad dexterā 12
Augl. querit qd. Calicē martyrij si
lij zebedi. v3. Jacob⁹ ⁊ iobes bibe
rūt: cū scriptura tñ narret aplm Ja
cobū ab herode capite truncatū io
bānez aut ꝓpria morte fuisse. S; si
legim⁹ h̄storias ecclesiasticas: in q
bus refert q̄ ip̄e ꝓpter martyrium
fuit missus in fernētis olei colio: ⁊ i
luscipiendam coronam xpi atbleta

ꝓcesserit statimq; euz delegatum in
pathmos insulā sit: ⁊ veniū bibit:
videbim⁹ martyrij aium nō defuisse
⁊ bibisse iobānem calicē ꝓfessionis
lz ꝓscutor non effuderit sanguinez
hec augl. Demum ille gladius ꝓs
sionis xpi: qui pertransiuit animā
Marie: pertrāssuit animāz Joban
nis euāgeliste: vt dicunt aliqui sci
Sed qd dices ad vbum xpi quan
do ip̄e dixit. inter natos mulicz 12.
R̄: ⁊ dico s̄m q̄ dicit quedam glo
sa: q̄ in hoc non ꝓfertur patriarchis
⁊ ꝓbetis: ⁊ cunctis omnibus: sed
equalis ceteris sanctis ostenditur:
vel aliter dicendum est: q̄ christus
fecit comparisonem ad sanctos q
ꝓcesserunt: ⁊ ideo dixit: non surre
xit: id est nullus maior ꝓcessit: sed
non negant quin equalis: vel etiā
dicit q̄ non fecit comparisonē ad
sanctos qui sequi debebant: ⁊ id nō
dixit. nō surget maior: quia Joban
nes euāgelista debebat surgere eū
lis. Quis istoz duoz sit maior vel
minor: non debemus citare sic ꝓz
per quoddā miraculū: quod in vita
beati iobānis baptiste legi: vbi erāt
duo doctores theologi: quoz vnus
iobānem baptistā: alter euāgelistā
ꝓferebat: tam super hoc disputatōe
facta: quilibet valde sollicitus erat
auctoritates: ⁊ efficaces rōnes inue
nire: quibus suum iobānem ꝓsset
ꝓferre. Adueniente autem disputa
tionis die: quilibz sanctoruz emula
tozi suo apparuit: ciq; dixit. Bene
ꝓcordes sumus in celis de nob non
disputemus in terris. Tunc illi sibi
ad inuicem hoc in populo publica

uerunt: ⁊ deum benedixerunt. Di
camus ergo iohannem euangeli
stam singulariter inter alios fuisse
dilectum.

2° diligebat christus iohannem
ratione etatis: quia in etate tenera
mundo sp̄cto secutus est christum.
Erat quippe adolescens: ⁊ a christo
fuit vocatus ad sui imitanda v̄sti
gia. De cuius vocatōe dicit Nico
te lira in plogo in iohannes: q̄ tri
pl̄ iohannes fuit vocatus. Primo
ad Christi aliqualem noticiāz. Nā
vt habet a iohanne ꝓ capitulo: q̄
do Andree ꝓtentis: Rabi vbi babi
tas. m̄dit iclus. Ueni ⁊ vide. Erat
cum ip̄o iohannes euāgelista: qui
sequentes christum venerunt ⁊ vi
derunt vbi manerz sicut boves: ⁊
manserūt apud illum illo die.

2° fuit vocatus ad christi familia
ritatem. ⁊ de hac vocatione dicit hic
ronymus in plogo super iohannes
hic est iohannes euāgelista: vnus
ex discipulis domini: qui v̄go a teo
est electus: quem de nuptijs uolē
tem nubere vocauit dominus.

3° fuit vocatus ad apostolatū q̄
do relictis retribus ⁊ patre ⁊ fratre
suo secutus est christum. Math. 4.
Ambulans Iesus iuxta mare 12.

3° diligebat christus iohannem
rōne sue virginitatis. Placent eniz
domino nostro iesu christo qui in
matrimonio regulate viuunt: s; ml
to magl placent ei qui continentia
seruant: super omnes tamē grati.
sunt illi qui mēte ⁊ corpore virgi
nitatem amplectuntur. quod videt
nostram ꝓprietam naturāz excellē
b 3

et superare: quia inquit Hieronymus ad sacras virgines et continentia virginali. Grande est et immortalis: et pene ultra nostram corpoream naturam superare luxuriam: et concupiscentie flammam adolescentie frigidus estuantem omni virtute refrigerare: nostri gemitus oblectationes excludunt: vivereque contra humani generis legem: et aspicere coniugii solatia: dulcedinem contemnere liberorum: et quecumque presentis vite comoda sunt pro nihilo: spe future beatitudinis contempnere. hec ille. Cum itaque Johannes adolescens christum fuerit secutus: et virgo afficiebatur ei christus qui puritatem diligit: quod exemplo inducimur: ut et nos que citius possumus: christum velimus sequi. Quid dormimus. Quid sumus inertes: cum audimus iohannes a christo dilectum. Curamus ut diligamur ab illo: quod nisi dilexerit nos: nihil nobis proderit quodcumque temporale bonum. In dilectione quoque sua consummatur omnis felicitas. Ille etenim sapiens est: ille magnus: ille denique gloriosus: qui ita vivit: ut a christi amore non excludatur.

Quod christus ostendit dilectionem: quam habebat erga Johannem. c. 2.

Secundum mysterium contemplandum dicitur ostensionis. Voluit namque dominus noster Iesus christus ostendere dilectionem erga iohannem in hac vita maxime quantum ad tria. vs.

primum quantum ad professionem.
 2. quantum ad conversationem.
 3. quantum ad commendationem.

Primo ostendit christus idem erga Johannem quantum ad professionem: quia sublimavit eum ad gradus multos ecclesiastice dignitatis. Nam ut inquit apostolus ad episcopos. 4. c. Dedit christus quosdam quidem apostolos: quosdam autem presbiteros: alios autem evangelistas alios autem pastores et doctores. Sed Johannes fuit apostolus: ut patet Mattheo. ultimo capitulo. Fuit presbiter sicut notatur apocalypsis primo capitulo sicut ipse ait. Beatus qui audit et legit verba prophetie huius: et servat ea que in ea scripta sunt. Fuit evangelista sicut apparuit in evangelii descriptione. Fuit etiam doctor predicando et discurrendo per asiam: et omnium scribendo epistolas suas canonicas.

2. ostendit christus dilectionem erga Johannem in conversatione. hic namque fuit qui cum Petro et Jacobo christus vidit transfiguratum. Mattheo. 17. 2. fuit hic in puella resuscitatione. Ita legitur Marci. 5. c. quod princeps accessit ad eum et adorabat eum dicens. Domine filia mea modo defuncta est: sed veni et impone manus super eam et vivet. Respondit ei Iesus dicens. Noli timere: et cum venisset ad domum principis: sumpsit Petrus et Jacobum et Johannem: et matrem puelle: et ait illi. Surge. et confestim surrexit: et ambulavit. 3. hic fuit etiam in sua acerbitate passionis. Mattheo. 26. assumpto Petro et duobus filiis zebedae cepit contri-

stari et mestus esse dicens. Tristis est anima mea usque ad mortem. Hic etiam fuit qui tempore cene recubavit in sinu Iesu. ibique obdormiuit: in qua dormitione reuelata sunt ei secreta caelestia: et quibus postea ipse dicebat prima sua canonica primo capitulo quod fuit ab initio: quod audimus et quod vidimus: et manus nostre tractauerunt et verbo vite. vbi et quosdam habemus dicere quod Johannes vidit eum per essentiam in hac mortali vita. quod confirmatur: quod ei fuit reuelatum mysterium reuelationis eterne: quam nullus cognoscere potest etc. 2. quia fuit ei reuelatum mysterium incarnationis quod notatur ad verbi proprietatem: et ita a divinitate sub propria ratione: quod expressit Johannes in canonica dicens. Nos vidimus et testificamur: quando pater misit filium suum salvatorem mundi et Johannis primo. Vidimus gloriam eius. sed actus beatificus non potest cognosci: nisi cognoscatur illud in quo est. sicut Stephanus non potuit videre christum esse ad dexteram dei: nisi videret eum.

3. ostendit christus erga Johannem quantum ad commendationem: quando moriens in cruce: et audisset suam matrem flentem et lacrymantem commendavit eam suo dilecto Johanni dicens. Ecce mater tua. Quod dignum fuit hoc privilegium Johanni concessum. Nam si bene consideramus: videbat christus virginem matrem suam pauperulam desolatam: et merore affectam. Nam clamabat que-

rule voce ad filium dicens. O fili mi dulcissime. o fili mi amantissime. o fili mi dilectissime: video te in cruce deficiente: et ego orbata tanto filio. quo ibo: ad quem confugiam: quis mihi auxilium dabit: et consilius in tam inextimabili pena. O fili mi comum non habeo: pecunias non possideo: divitias non tenco. Tu mihi thesaurus eras: et ecce in cruce morieris. Amici tui omnes dereliquerunt te. Quis mihi mitigabit dolorem meum. Qui me dimittis. O filii sapientissime responde mihi. Ego mater tua. Ego te in utero meo portavi. Ego te pani lacte meo. Ego te tenui brachijs meis: et nunc factus es mihi alienus. Latroni locutus es et mihi quid dicis. Loquere fili. Loquere afflicte matri tue Marie. Audi o Johannes: quid te loquitur christus. Mulier inquit ecce filius tuus. et tu Johannes vide matrem tuam: tibi eam commendo. Tu illam adiuva et ei assiste in tribulationibus suis. Non habebat christus in mundo quem quam cariorum suam matrem: et eam ut diximus Johanni benignissime commendavit.

Quod Johannis amor a christo felicitas est conclusus. Ca. 3.

Tertium mysterium principale dicitur conclusionis. Amor quidem ad Johannem evangelistam feliciter est conclusus: quem christus voluit triplici privilegio decorare in hac mortali vita: dum viveret.

Primum dicitur miraculorum conuulsio
2^m dicitur admirande summationis.
3^m dicitur supne glorificationis.

Primum privilegium dicitur miraculo
rum conuulsio. Ipse enim multa mi
racula operatus est a Domitiano
namque crudelissime ad urbem vocatus
in qua in feruetis olei colio missus:
inde illesus exiit: a quo fuit in exi
lium relegatus. Hic Domitianus ut
de ipso adicimus in Suetonium Eu
tropii Drosius et Iuda libro de te
poribus: fuit Uespasianus filius et frater
iunior Titi qui mortuo Titi in ipsius
sublimatus est: et in principio ostendit se
moderatum valde dissimulans dili
gere studia poetarum: et reficiens bibli
otecas et ita videbatur horere cedere
ut ne bones imolari mandauerit: sed
in fine seuerus apparuit. Nam se
natores nobilissimos et multos consu
lares suos occidit. et secundum Eusebium
libro 3° ecclesiastice historie persecu
tus est christianos et iudeos. et secundum Dros
sium se deum et dominum permisit
appellari: et in cunctis suarum primorum
dij: litterarum dicebatur deus et do
minus noster Domitianus: qui pro
pter odium tandem a cubicularijs
suis occisus est vulneribus anno eta
tis sue quadragesimo quinto. qui mor
tuo sanctus iohannes ephesus reme
nit: ubi Drusianam suam deuotam su
scitavit ubi Cratonem philosophum
et duos iuvenes qui mundum con
temperunt: ad fidem christi reduxit. pro
pter gemmarum fracturam integri
tatem: ubi iuvenes qui mortuus est
ferebatur ad vitam redire impetra
uit: et non solum in epheso. verum et

per terram asiam multa miracula et
operatus virtute diuina. sicut diffu
sus patet in sua legenda.

2^m privilegium dicitur admiran
de consummationis. Mirabiliter
enim cursus suum consummavit. Nam
cum esset 88. annorum apparuit ei
dominus dicens. Veni dilecte mi.
quod die unico predicauit usque ad
magnam partem diei. tunc in
fontem descendit: super quam tanta
lux emicuit: quod nullus ibi respicere po
terat. recedente vero lumine: fontem
impleta manna inuenta est. ubi dif
ficultas oritur apud plurimos: si Ioh
bannes fuerit mortuus. Et dixerunt
aliqui quod non est mortuus: sed cor
miuit in sepulchro: et hoc accipientes
signum: quod in sepulchro suo videtur
quedam scaturies manere per modum
ebullitionis surgere: et dicunt quod hoc
causatur ex vita eius. sed Augustinus in
probatur: quod hoc non esset iohannis pri
uilegium: sed magis extrimentum: si
tardum a diuina fructione retardaret
alij apostolis in gloria existentibus
Alij vero dixerunt quod iohannes non
est mortuus: sed cum Enoch et Methu
salem translatus est in paradysum. Hoc autem
videtur esse falsum: quia scribitur ad
hebraeos 9. c. Statutum est homini se
mel mori: nec virgini gloriose non est
cessum non mori. quidam enim di
cunt quod est mortuus: sed sine dolore:
sicut fuit sine corruptione carnis: quod
videtur sentire Hieronymus in prologo in ioh
annem et in apocalypsi. ubi ait. Hic
est iohannes qui sciens superuacuisse re
cessum uocatis discipulis in epheso
post multa signorum experimenta in

cessum descendens sepulture sue
locatione facta reddidit spiritum tam
extraneus a dolore sue mortis: quam a
corruptione carnis fuit alienus. Et
si dicatur quod christus dixit petro et iohan
ne. Sic cum uolo manere. unde exiit
sermo inter fratres quod discipulus il
le non moritur. secundum Augustinum est
dicendum quod christus respondit ad ver
ba petri petentis habere iohannem
socium in passione et martyrio dicens
Sic enim uolo manere donec ueniam
non ad iudicium in fine: sed ad vo
candum cum in gloriam celestem ab
huius mundi statu.

3^m privilegium dicitur superne glo
rificationis. In celesti namque curia
copiosius esse iohannis gloriarum omnes
cognoscere possunt. qui sciunt gloriarum
esse meritis correspondentem. et ne mul
ta dicamus: Iohannes euangelista non
in infimo ordine et gradu est sancto
rum collocatus: verum etiam ipse est
qui et amore inter Seraphim ardē
tes habitare creditur. Si ergo felix et
beata dilectio est: que iohannes ad
glorie dulcedinem usque perduxit
ipsius exemplo ut christus nos dili
gat studeamus: qui est benedictus
et laudabilis per infinita secula se.
amen.

In festo innocentium. Sermo pro
eisdem.

Fructus 25. Innocentes pro christo
occiduntur.

Hauriuntur et matrem
eius et fugit in egyptum.
Angeli ad ioseph loquuntur
verba sunt ista. Mat.

secundo. iniquitas preuenientis hero
dis impij et crudelis christum iesum
in curia uagientes persequi ut occi
deret curauit. quod se implere cre
dens ne deciperetur: non solum super
christum ut ipse interficeretur: effu
dit iram suam: sed etiam super alios pro
nulos innocentes: quorum solenni
tas celebrata est in ecclesia: ubi mens
uota intueri debet quanta sit obliga
tio rationalis creature ad filium vir
ginis diligendum: qui in qualibet eta
te sua pati pro nobis dignatus est.
Quamobrem in presenti sermone re
censere debemus ea que et fugatio
ne. et eius peregrinatione in egyptum
et puerorum occisione euangelica
historia testatur: sub uno fructu qui
est. innocentes pro christo occidun
tur. De quo tria principaliter occur
runt contemplanda.

Primum est innocentis iesu elonga
tio: et angelica monitione.

2^m est herodis nequitia: et paru
lorum neccatione.

3^m est occisorum merita remunera
tione.

De monitis ioseph per angelum
cum iesu et Maria fugit in egyptum
Capitulum primum.

Primum mysterium contem
plandum dicitur innocentis iesu
elongatio ex angelica ammonitione.
De quo in textu euangelij scribitur
angelus domini apparuit in somnis
ioseph. et cetera. ubi tria dubia pos
sunt occurrere.
Primum est an aliquis angelus et

p. utatus fuerit ad custodiam xpi.
3^m est quare xpus illo tempore mo-
ri recusauit.

3^m est cur in sua fuga egyptum pete-
re voluit.

Ad p^mum dubium videtur a q
busdam dicendum qd christus ad
sui custodiam angelum habuit. Quia
ta in scripturis inueniuntur: ex qui-
bus facile hoc colligi potest. Nam
Luc secundo capitulo. qd angelus
nunciauit christi natiuitatem: qd po-
tuit esse angelus ad sui custodiam
reputatus. 7 hic vigesimo secundo.
Ecce appuit ei angelus domini con-
fortans euz. vbi Beda ait. In testi-
moniu vtriusq; nē angelū euz pfor-
tasse: 7 angelū ei ministrasse descri-
bit. vñ ihs xps fm humanam nāz
7 passibilitatis status fuit. paulomi-
nus ab angelis minoratus: vt tēda-
rat magister in pmo sententiarū di.
16. c. 4. Unde qd ad hoc angeli
eo videbatur indigere p̄sidio. An-
gelicam custodiam deus fecit ad ani-
me dignitatem secunduz Hierony.
super Mattheum decimo octavo ca-
pitulo. qui dicit. Magna quippe est
dignitas animarum: vt vnaqueq;
ab ortu natiuitatū sue habeat ange-
lum ad sui custodiam deputatum.
Anima autem christi cum sit nobi-
lissima: nō debet tanta dignitate pri-
uari: que tamen omnia: 7 si viden-
tur p̄cludere veritatez: tamen falsa
sunt: quia nō habuit christus ange-
lum ad sui custodiam deputatuz: 7 co-
cozes in secundo. distinctiōe vnde-
cima. vbi. ar. pmo. q. 3. beat⁹ Boni.
rationem assignat: quia nec euz po-

terant diaboli opprimere p violen-
tia: 7 corporis diuinitati vniti: nec po-
terant allicē affectuz per blāditias
plenitudine gratie p̄firmatū: id xps
nō indigebat angelo bono: nec q̄tū
ad defensionē corporis: nec q̄tū
ad eruditionem rationis: nec quan-
tum ad excitationē affectionis: nō
solum autem Abūstus non indige-
bat: sed nec ei etiā competebat. Cu-
stodia enim in custodiente respectu
custoditi dicit⁹ p̄sidentiam quandā
7 quia angeli Christo domino sub-
iiciebāt: id nullū officii p̄sidentie
ip̄ius ihu christi eis admitti debet
Quicquid autem de scripturis alle-
gatum est de angelis administrantibus
7 custodiētibz 7 seruiētibz
ip̄i christo non de p̄sidentibus est
intelligendum. Nam q̄ ita minorat⁹
xps ab angelis: vt aliquis angelus
auderet ei p̄sidere. Cum ita bene-
fit adorandus christus in cruce: 7
in sua infirmitate: sicut apparebit i
sua virtute. Cum vero dicebat: qd
angelica custodia fuit ad homis di-
gnitatem: dicendum qd custodiri ab
angelis ita dicit dignitatez in aia ref-
pectu aliaz creaturaz: que non cō-
mittunt angelice custodie: vt nō di-
cat imp̄fectōem resp̄ctū b̄tōz: qd alie-
na custodia nūq; egerūt: 7 aia xpi
ab instanti sue p̄ceptōis erat p̄fecte
b̄tā 7 id angelū custodiētes nō debē-
bat habē. s; bñ ministrātes: qd non
in vno tñ s; in pluribus manifestū
est: sicut p; Mat. 4. vbi dicitur: qd
ministrabant ei angeli. In obsequi-
z xpi angel⁹ apparuit i somnis Jo-
seph. S; adhuc versat⁹ in dubiuz

animus quia apparuit angelus za-
charie: apparuit v̄gini gloriose: ap-
paruit pastoribus: dum vigilarent:
cur Joseph apparuit i somnis. Ad
hoc respondet Chrysostr⁹ in ome-
lia p̄ces. Non apparuit manifeste
sicut pastoribus: quia valde fidelis
erat: pastores indigebant quasi ru-
des: virgo indiguit quasi a nostris
instruenda. similiter zacharias indi-
guit ante conceptionem prolis mi-
raculi visione. Hec ille. De hoc Re-
migius assignat rationem moralez
7 dicit. Per hoc qd angelus appa-
ruit in somnis dicitur: mystice test-
gnatur: quia illi qui a caris terre-
nis 7 secularibus negocijs reuel-
ant: p̄ferui angelica visione merē-
tur. Hec ille. In hac apparitione no-
tanda sunt verba angeli: qui dicit.
Surge 7 accipe puerum 7 matrem
eius 7 fuge in egyptum: quia vt di-
cit Chrysostr⁹ super Mattheum
Non propter matrem puer natus
est: sed propter puerum mater sepa-
rata est. Et secundum Hilariuz. Cū
euangelista desponsatam eam signi-
ficabat in isto coniugez nuncupauit
sed post partuz mater Iesu ostendi-
tur: vt quemadmodum iustum de-
putaretur Marie in virginitate cō-
ingium: ita venerabilis ostenderet
ei⁹ in Iesu matri virginitas. Ad
secundum dubium respondet Au-
gustinus in questionib⁹ noui 7 ve-
teris testamenti: vbi ait. Omnia p
p̄ius locis 7 temporibus gessit sal-
uator. Cū ergo christus mozi dispo-
neret p hominibus: differre voluit
vsq; ad trigesimum tertium annuz

etatis sue. tum vt illo tempore inter
medio v̄bo pariter 7 exemplo instru-
eret: tñ vt veritatem vtriusq; natu-
re manifestaret omnibus: tum 7 vt
dilectionē suam ardentē ostende-
ret: qz vitam suam pro nobis dedit:
quando erat in p̄fectissimo statu.

Ad 3^m dubium respondet euan-
gelista: cū dicit qd in egypto christ⁹
mansit vt impleteretur quod dictum
est p p̄phetam. Ex egypto vocaui fi-
lium meum. Augustinus in quodā
sermone de epiphania dicit. Moy-
ses aliquando in egypto clauserat
diem: illuc christus adueniens sedē-
tibz i tenebris reddidit clarissimā
lucē: quod vtiq; verum esse osten-
dit magister in historia scholastica
Nocte illa cum christus euz matre
intrauit in egyptum: qua p̄cepto
suo exierant filij israel: vt sicut nō
fuit comus: in qua p̄mogenitus nō
iaceret mortuus angelo p̄uenien-
te: sic ipso ingrediente non fuit tem-
plum: in quo idolum non corruerit
Quod Isaias p̄dixerat decimo no-
no. Ecce dominus ascendit sup nu-
bez leuez: 7 ingredietur egyptuz: 7
mouebūtur simulacra egypti a fa-
cie eius. Hanc p̄uinciam p̄mendat
Isidorus. quarto decimo et bimelo-
giarum dicens eaz esse que p̄ius
aerea dicebatur: vnde egypta voca-
ta ab egypto Danai fratre ibi re-
gnante. H ab oriente syrie 7 rubro
mari p̄iuncta: ab occasu Libyaz bz
a Septentrione mare magnū: a me-
ridie v̄o introituz recedit. p̄tendēs
vsq; ad ethyopiam regio celi ibz
insuetā: 7 pluuiaz ignara.

Nullus solus circumfluens eam ir-
rigat: et inundatōe sua fecundat. vñ
et ferax frugibus multam terrarū p-
tez frumēto alit. Ecteroz quoq; ne
gocioz adeo copiosa: vt impleat mer-
cibus suis orbem terrarū. h̄ ille. h̄c
xps sibi eligit forte et vt dū ibi esset
monstraret futura. In egypto. n. pl^o
religio viguit q̄s alibi. Si quis nūc
ad egypti veniat solitudines para-
dist oēm illaz videret h̄mūz digni-
ozem et sic egypt^o anacozitis veluti
astris celi fuit adozmata. Multa et
claramus et xpi fuga in egyptum.
Sed pia mens nostra debet cōside-
rare q̄s volenter audiuit mater Jo-
seph sibi dicentem. O virgo dulcis-
sima fugiamus repente: quia Hero-
des filium tuuz perdere querit. O
q̄stus timor virgineaz mentem sua-
sit: quantus ve color cor benignissi-
mum penetravit. Puto enim q̄ sū-
moza filiū in brachijs suscipiens la-
chrymantibus oculis euz ioseph se-
ne puella cum parvulo desertūz iter
arripuerunt. Contemplare tūc aia-
me: quot moztēs duxerāt i somnis
re: quot vicibus sitis estuabant ardo-
re: quotiens et absq; cibo nocte iui-
gilauerunt in heremo. Compatere
tunc anima dura creatori tuo p te
peregrinanti. Compatere et ioseph
q̄ sollicitus ad inquirendum h̄mū
vt matris et filij necessitatib^o occur-
rat p viribus: et nō valet. Compa-
tere ergo virgini sacratissim^o. nō tre-
bec pauet: bec filij inter vba strin-
git: bec facies eius lachrymis rigat
bec adozat: bec etiam ei^o esset pena-
litates. O impossibile esset excogita-

re: que supra hoc et multa alia: que
siebat pfecto vix oculi a lachrymis
p̄tineri ualerent.

Q̄ maxima et crudelis fuit astu-
tia Herodis p̄tra xpm. c. 2.

Secundūz mysteriū p̄templandū
dicit Herodis astutia: et p̄
erozū necatione: et quo bodie tria
p̄sideranda sunt.

Primum dicit differentia.

2^m dicit sufferentia.

3^m dicit malitia.

Primum p̄siderandū dicit d̄tia
fm̄ historiarū doctzinam tres fue-
runt Herodes. primus dicitur hero-
des ascalonita. sub quo comin^o na-
tus est: et a quo pueri occisi sunt.

2° dicitur est herodes antipas qui
iobannem decolauit. 3° dicitur est
herodes agrippa: qui iacobum oc-
cidit: et petrum incarcerationit.

2^m cōsiderandum dicitur suffe-
rentia. Nōn. n. Herodes eo ip̄o quo
relusus est a Magis: p̄ueros occidi
mandauit: sed post aliquod tempus
quia vt dicit Nicolaus et lira cum
vellet omnes p̄ueros et bethelez in-
terficere: ne puer sibi icognitus eua-
deret: impeditus ab executione h̄
eo q̄ a Cesare Augusto per episto-
lam est acceptatus filiozū accusa-
tionibus responsurus. Eundo autē
Romam et remanendo in curia: et
reuertendo ad indeam apposuit an-
nuz et plus et ideo fere duos annos
ad regnū suū reuersus: et in regē con-
firmatus ē: q̄ sententiam pro se cō-
tra filios habuit: nunc perfecit necē

p̄ueroz s̄us in mente p̄cep̄am.

3^m p̄siderandum dicitur malitia
Quis nam explicet q̄sto colo aius
Herodis fuerit reperit qui vt xpm
p̄deret: non solum ip̄m sed oēs p̄ue-
ros: qui erāt in bethelez et in omni-
bus finibus eius ab imatu et infra
idest ab infantibus duoz annozūz
vsq; ad p̄ueros quinq; annozūz
mandauit occidi: cui assertioni ve-
fidem facit, q̄ quedam ossa innocē-
tum adeo grandia sunt: q̄ p̄ueroz
duos annos habentium esse nō pos-
sunt: nisi dixerimus corpora tūc ma-
ioris q̄tatis fuisse: quare autē he-
rodes ita mandauit cum esset duo-
ruz annoz et non vnus anni tantū
et vnus mēsis nec vnus diei: cui^o
etatis p̄ueri interfeci sunt fm̄ p̄mā
opinionem: nec trium annozūz fm̄
opinionē sc̄dam. Respondet Aug.
i sermōe de innocentib^o: q̄ timēbat
ne pueri cui sidera famulabantur
paulo supra etatem vel infra speci-
es mutata esset. et sic suum tps occi-
daret: ideo videt p̄ueros ab imatu
vsq; ad p̄ueros vnus diei interfe-
cisse. Tunc adimpletus est quod vi-
ctus est p̄ Jeremiam p̄bam. Vox
in rama audita est ploratus et vllu-
latus multus. Rachel plorans fili-
os suos. vbi Hieronymus ait. Quis
dicitur in rama: non putemus nos-
tri loci ē: qui est iuxta Babaa. sed ra-
ma excelsum interpretatur: vt sit sen-
sus. vox in rama audita est. i. longe
lateq; dispersa. Cui dicto concordat
dictum Lxx. super Na. q̄ plorat^o
fletus paruulozū ostendit. vllula-
tus autem matrum significat lamē-

tum. Et quod dicitur in euangelio
Rachel plorans filios suos et q̄ dicit
Nico. et lira interpretatur metap̄o-
rice quasi mere sit bethelez cōe sue
sepulture: quia ibi in sepulchro est:
vt habetur genesis. 35. Et hoc dicit
Hieronymus super Lxx. vbi ait.
Queritur quomodo Rachel filios
Iude: qui nō ex ip̄a nati: s; et alia
s; filios bethelem ploret. responde-
mus breuiter: q̄ sepulta fuit iux̄ be-
thelem in effrate et materni corpus-
culi hospitium nomen matris accepit
sue quoniam Iuda et Benjamin:
q̄ et Rachel natus est. due tribus
iuncte erant: et Herodes p̄cep̄erat si-
solum in bethelem interfici p̄ueros
s; in omnibus finibus eius. vñ per
occasionem bethelem intelligimus
multos et Benjamin fuisse occi-
sos. bec Hieronymus. O quale edū-
tum irratōale et crudē. O q̄ iun-
ctis et flexibilibus et cecatio. O q̄ iun-
ctis et iniqua occisio. Rapiebant p̄-
nulli quidam a pectoribus matrum
quidam in cunis iacentes: quidam
blande parentibus alludentes: qui-
daz vrbane in comibus p̄ambu-
lantes. Et sine vlla pietate vel pro-
ficiē d̄tur ad muros: vt gladio: vt
strictis in gutture manibus suffoca-
bantur. Vidisses tūc in terra iacere
cadavera p̄uerozū. Vidisses tunc
terram coopertam sanguine p̄ue-
rozū paruulozūz madefactaz inno-
centium. Vidisses matres in quali-
bet como sparsis crinibus tam hor-
rendum flagitiū singultibus lachry-
mis et vllulatioibus et clamantib^o
quanta compassio animum audie-

tium mouere debet in spectaculum
adco funestram ⁊ lugubre ⁊.

Et inocetes merito passiois xpi
sunt remunerati. c. 3.

Quartū mysteriū contemplandū
dicitur occisōz remuneratio. ⁊
premio autē istoz sanctorū apud nō
nullos exultantur varie sententie
quas omnes ad tres sententias re
ducimus.

Prima dicitur snia falsa.

2^a dicitur sententia debilis.

3^a dicitur sententia vera.

Prima sententia falsa est eoz q
dicunt puulos bos occisos nibl me
ruisse: eo q in eis nondum erat ex
pedi^o ratiois vsus: nec voluntarie
p xpo patiebant: ptra quos est au
ctoitas ecclesie vniuersalis: q bos
colit p sanctis: ⁊ in sanctorū name
ro pfectur. vnde Aug⁹ in sermone
inocentuz. Hodie fratres carissimi
natale illorū infantū colim⁹: quos
ab Herode crudelissimo rege inter
fectos ē euangelic⁹ text⁹ allegatur.
Ecce pbanus hostis nunq̄ beatū
puulis tñ pdesse potuisset obsego
q̄tuz potuit odio. Nā sic p̄tis dici
festa manifestant q̄tum ptra btōs
puulos iniq̄tas abundauit: tñ i eis
grā diuine benedictōis effulsit. bec
Aug⁹. qui hoc etiam sermone mul
ta profecquitur ⁊ gloria istoz san
ctorū: ideo istoz mala est opio.

2ª sententia est debilis. nam vt in
quit Tho. 22. q. 124. q. fuerunt qui
dam: qui dixerunt q in innocenti
bus acceleratus est vsus miraculo
se liberi arbitrii. itaq̄ voluntarie ēt
passi sunt: quod dictum nullibi rpe

ritur autenticum. ideo vbilibz tan
q̄ debile acceptatur. quia vt inquit
Hierō. ad paulinaz. quod ⁊ scriptu
ris auctoritatem non habet: eadem
facultate contempnitur: qua pbat⁹

3^a sententia est vera: ⁊ qua loq̄
sanctus Tho. vbi supra. q. martyriū
gloriam quam in alijs ppria volun
tas meret: illi paruuli occisi rei gra
tia sunt affecuti. Nā effuso sangui
nis ppter xpm vices gerit baptismi
vnde sicut pueris baptizati. p gra
tiam baptismalem meritum christi
operatur ad gloriam. sic in istis ope
ratus est ad palmam martyriū obti
nendam. Et hoc est quod dicit Au
gustinus in quodaz sermone ⁊ cpi
pbania quasi alloquens ad innocē
tes sic inquit. Ille ⁊ vestra cozo
na dubitauit in passione pro christo
qui etiam paruulis baptismum p
desse non eximat. non habebatis
carē i qua i passuz xps credē: s;
habebatis carē: in qua p christo
passuro passionem sustineretis. bec
ille. Cum itaq̄ viderimus bos par
ulos felicissimos celicolos esse fa
ctos: qui ppter christum passi sunt:
eos itaq̄ veneratione: vt etiam pro
domino iesu christo simul cum eis
pati non timeamus: qui perfecte la
borātes exaltat in fine: ⁊ beatos fa
cit in glorioso regno celozum: i quo
vinit ⁊ regnat in secula seculozum
Amen.

In sancto Siluestro. Sermo ⁊
dignitate sacerdotali.

Fructus. 26. Iesus xps sacerdo
tes approbat cum virtute.

Ecce sacerdos magn⁹ q i
diebus suis placuit xpo.
sap ecclesiastici. 44. Ver
ba bec sumit ecclesia in
commendatōe beati Siluestri cōfesso
ris in bodierna epla recitata. Qui
mundum ineffabili sapientia multi
plici varietate rez creauit: ipse ecclē
sue sancte status diuersos mire dis
posuit: in quibus ptemplari possu
candorem sapientie sue ⁊ p̄ficē ad
salutez: cum ad illos vocati iuste ac
sancte operari conamur: est tñ inter
ecclesiasticos gradus laude dign⁹
⁊ vere cōmendandus sacerdotalis
ordo: qui vsq̄ ad pontificum potest
ascendere celsitudinem in q̄ p noz
mam vitam obseruare studet: ⁊
placet: ⁊ gratus efficiatur. Sedit hoc
modo beatus Siluester. qui a xpo
xpo in scō p̄tubernio est gloriose ⁊
putatus: ad cuius p̄mendationem
in p̄ti sermone ⁊ ipso loqui volen
tes fructum nostrum pponimus cō
suetuz: qui est. Iesus christus sacer
dotes approbat cum virtute. Ubi
tria pulchra notari possunt ⁊ beato
Siluestro a xpo p̄bato: que quidē
sunt. v3.

Primū dicitur sacerdotal dignitas.

2^m dicitur sacerdotalis sublimitas.

3^m dicitur sacerdotalis sanctitas.

⁊ sacerdotalis dignitas excellē
tior est quacunq̄ tpali dignitate. c. i

Primū p̄uilegiū dicitur sacerdo
talis dignitas: q̄ ⁊ ipso dicitur.
Ecce sacerdos. Est. n. sacerdotalis
dignitas excellentior quacunq̄ di
gnitate temporalis: quod p̄bare pos
mus tripliciter.

p̄ ratione.

2^a auctoritate.

3^a exemplo.

p̄ p̄bare possumus ratione excel
lentiaz sacerdotalis dignitatis: que
triplex pot̄ esse. v3.

Prima dicitur significatiōis.

2^a dicitur institutionis.

3^a dicitur p̄ditionis.

Prima ratio dicitur significatiōis
nam sacerdos fm̄ yfidorum. 7. li.
etymologiarum idem est quod sa
cer dux: vel sacra dāns. ratio istius
duplicis interpretatiōis fm̄ tho. i. 4
di. 24. est q̄ p̄ mysteriū sacerdotā
le sacerdos ē medius int̄ xpm ⁊ po
puli. nam ipse diuina nunciat ⁊ mi
nistrat populo ⁊ vota populi offert
xpo. Dicitur etiam sacerdos: quasi sacra
dāns. sacra autē q̄s dare pot̄ duob⁹
modis: vel auxiliando: vel sacramē
ta disponendo. p̄ mō q̄libz iustus in
q̄tuz sacra sua merita dat l' cōicat
alijs auxiliādo interpretat sacerdos
2^m nomē sacerdotis est institutiō ad
significandū cū q̄ sacra dās i sacro
ordinis p̄stitutus dicitur sacerdos.

2^a
rō dicitur institutiōis. nam sacerdotiū p̄
cessit legē scriptā: q̄ in testō veteri
p̄m⁹ sacerdos qui iubere dno victi
mas obtulit fuit Aron sic p3 in li^o
numeroz. xxi. p̄ sacerdotiū iubē
te dno regal' ptās ē ordiat. vii p̄ p̄
9. c. dixit dñs ad Samuelem sacerdo
tē. Audi vocē eoz. i. filioz isrl' petē
tū h̄c supiorēz: ⁊ p̄stitue sup eos
regē iñ ē q̄ sp̄ual' auctas trena ptā
tē h̄z institue vt sit. ⁊ iudicē si bōa n̄
sit. q̄d p̄b̄ p. ap⁹. pa. dñtē p̄⁹ cor. 6. c

Recitatis qm angelos indicabimus
qto magis secularia. quod est nōt
c.p. venerabile. e. f. q. filij sunt legiti
mi. 9. q. 3. c. Remo. 7. in. c. Aliorum
3ª rāto dicit pditionis. Est. n. fa
cerdotalis dignitas spūalis. 7. idco
qto spūis nobilior est corpe: rāto sa
cerdotalis dignitas ē nobilior qua
cunq; dignitate tpali: sicut p; de trā
statōe epi 7. electi in. c. inter corpa
7. hoc est quod nōt. 96. di. c. Duo
quidē: vbi sic bñ. Anz. nō taz pōio
suis plūbo: q; regia ptāte sit ordo sa
cerdotalis altior. 7. eadem di. in. c.
Quis dubitet. sic dicit. Quis dubi
tet sacerdotes xpi regum 7. pncipiū
omniumq; fideliū patres 7. mgtos
eccler. 2° possumus pbare excel
lentiaz dignitatis sacerdotalis autē
te. Nam Pe. z. sue pme epistole sa
cerdotibus ait. Vos estis genus cle
ctuz: regale sacerdotuz: gēs sancta
populus acquisitōis. 7. ecclesiastici.
7. c. dñ. Honora deum 7. honorifica
sacerdotes. 7. Isa. 61. c. scribit sic de
sacerdotib; Vos sacerdotes dñi vo
cabimini mīstri dei nri dicet vobis
7. xi. q. 3. in. c. absit. Antbani^o papa
ait. Absit vt quicq; similtuz de his
arbitremur q; apostolico gradui suc
cedentes xpi corpus sacro ore pfi
unt: p q; nos xpiani sum; q; clauis
regni celoꝝ hātes aī iudicij die i
dicāt. In veteri qdē lege bñ. Qui
cūq; sacerdotib; nō obtēpasset: aut
e; castra positus lapidabāt a popu
lo: aut gladio ceruice subiecta cōtē
ptū cepiabat cruore. Et Hiero. ad
rusticuz monachū sic de sacerdotib;
scribit. Nō est humilitatis nec: n;

mensure indicare de ceteris: neq; de
mīstris ecclesiaz sinistruz qppia di
cere: que vba nōnt. 6. q. i. c. sacerdo
tes. Adolphoz^o papa ait. Sacerdo
tes q; pprio ore corpe vñ pfiunt ab
oibus s; timēdi 7. obediēdi: nō oīla
cerādi: aut detrahēdi. 7. xi. q. i. c. Sa
cerdotib;. Greg. Mauricio impato
ri sic scribit. Sacerdotib; nō ex tē
rena ptāte dñs nos ter citius idigne
tur s; excellenti p̄sideratōe pp̄ eū
cui^o sunt serui: ita eis dñet: vt et co
bitā reuerentiam impēdat. Nam in
diuinis eloquijs sacerdotes aliqui
dñi aliqui angeli nūcupant. vñ 7. ad
Moysen de eo q; ad iuramentū de
ducend^o est dicit. applica istum ad
teos v; ad sacerdotes. 7. rursuz scri
ptum est. Dñs nō detrahet. s. sacer
dotib;. 7. p̄ba habia sacerdotū cu
stodiunt sciam 7. iusticiā 7. legē reg
nāt ex ore ei^o: quia angelus dñi ex
ercitūz ē. Quid igit mīz s; pietas
vra dignet eos honorare: quib; in
suo dogo honozē tribuens eos aut
angelos aut deos et ipse appellat de
bec ille. 3° possumus pbare excel
lentiaz sacerdotalis dignitatis exē
plo. Legimus nanq; mltos xpianis
simos imperatores nō indignatos
subiacere se sacerdotib;. In quoz
numero fuit ille piissim^o Theodosi^o
de quo scribit i bistoria trip̄ta. hic
āt euz audisset apua Tesalonica ci
uitatē quosdā iudices fuisse lapida
tos indignat^o oēs pariter iussit inte
rimi. vbi. 7. milia sunt occisi nullo
pcedente iudicio. Am vō Medio
lanū venisset: 7. solenniter i sacrum
voluisset intrare templū occurrit ei

Ambrosius eps foris ad ianuas: 7
sic ingredientez bis p̄monibus a sa
cris liminib; pbibuit ingressu. Ne
scis miser imperator p̄ccrate a te
necis q̄ta sit magnitudo. neq; post
cām tanti furoris mens tua micl; 3
p̄sumptōnis agnoscit: s; forte reco
gnitōnez peccati pbibet ptās in: pe
ri. recet tñ vt vincat ratio ptātem.
Quibus igit ocul^o aspicias cōis dñi
templuz: quib; calcatis pedib; sc̄si
illius pavimentuz: quō man^o exten
des: de qbus ad huc sanguis stillat
innoxius. Recede recede: ne secūdo
pctō p̄orem negotiaz augere ptēnas
Audiens bos sermones imperator
gemens 7. flens ad regalia remea
uit. cumq; octo menses transissent:
ppinquauit natiuitatis dñi festi
uitas. Imperator autem satis angu
stia batur: quē videns Rufinus
tunc magister militum. 7. imperato
ris familiarissimus: causam sue tri
sticie quesuit. qua cognita Rufin^o
ad Ambrosium perrexit: quē cū
Ambrosius vidisset: mor ait. In pu
dentia canum imitatus es o Rufi
ne Ego dico tibi: qm in: peratore
ingredi limina sacra pbibeo. que
mor Rufinus imperatori retulit. at
imperator in media iam platea per
go inquit: 7. iustas in facie suscipiaz
ptumelias. Et venies ad aūstitem
supplicabit vt vincula ei^o solueret
dicens. Tuum autē est docere: incai
aut est suscipere. Qui Ambrosi^o iun
xit vt legē dederet: nē q; sententiaz
maxis possit dare aio irato. s; trans
acto diez micro. 20. q; 7. fec̄ s; sed
sachymosus 7. colens cū būlitate

ad ecclesā est introductus seruans
i oibus reuerentiā antilliti Ambrosio
Quid de Constantino imperatore di
cimus: q; p̄susceptum baptisma sa
cerdotes honorare studuit. Nam de
iſo scribit. 96. di. c. in scripturis.
In scripturis narrat Constantin^o
imperator dixisse vere si pp̄ijs ocu
lis vidisset sacerdotē dei: aut aliqū
eoz qui i monachali habitu circuz
amicti sunt peccantē damidē meaz:
explicare: 7. cooperirem eum: ne ab
aliquo videret. xi. q. i. in. c. sacerdo
tib; sic habet: vt ecclesiastica testat;
bistoria: q; cū pie memorie Constā
tino pncipi scripto oblātē accusatō
nes p̄tra epos fuissent: libellos qdē
accusatōis accepit: 7. eos. s. q; accusa
ti fuerāt: epos p̄nocēs in corpe p̄spe
ctū libellos quos accepit intēdit di
cens. Itē 7. int̄ vos cās vras dispo
nite: q; dignuz nō est: vt nos iudicē
mus eos. In qua snia sibi magi ex
būlitate: q; illis aliqd p̄stitit: ex re
uerentiā ipensa. An euz q; p̄pagāi
iure publico pncipes fuerunt: q; ve
rū tē nescientes eos ligncos 7. lap
dcos colcbāt 7. tū eoz sacerdotib;
magū honozē tribuebāt: 7. ne mul
tā dicamus: efficacissimū est exēplū
xpi: de quo Syrianus cartbaginēsis
92. di. c. Dñs ait sic. Dñs nri Iesus
xps rex 7. iudex vsq; ad passionis
horā suauit honozē pontificib; 7. sa
cerdotib;. Nam cū leprosam mēdal
set: dixit ei. vade ostēde te sacerdoti
bus. Sacerdotē adhibet. p̄pellans
quem sciebāt esse sterilegū. Itē euz
subdit. p̄ssioni alapa. accepit; ni
bil ptumeliose locutus est in p̄sonā

pontificis. Ex quib' omnibus dare
rependitur peramplissimam esse
sacerdotales dignitate: cui non debet
christiani esse. quoniam ut dicitur. 3. q. i. c. Nul-
li. dicitur crucifigunt quod cum in suis sacer-
dotibus persequuntur: sic faciunt an-
tig tyranni et inimici christi: quod si divina
manu impunes non permittit adire.

Secunda privilegia beati Silue-
stri dicitur sacerdotalis sublimi-
tatis: quod fuit ipse non tantum sacerdos: sed et
magnus. Nam mortuo episcopo melchioria
de episcopo urbis rome Siluester: ab omni
placito in summum pontificem est electus
ubi sciendum est quod in nono testamento christus
instituit triplicem gradum sacerdotis.

Primus est inferiorum.

2° est episcoporum.

3° est pontificum maiorum.

Primus gradus sacerdotis insti-
tutus a christo est gradus sacerdotum
inferiorum. Nam habuit dominus. 72. disci-
pulos: quibus succedunt presbiteri: qui sunt
maiores in auxilio operis: ut notatur
95. di. c. olim.

2° gradus est episcoporum: qui sacerdo-
te maiores respectu aliorum inferi-
orum dici possunt. ubi locum. 12. aposto-
lorum: tenent in ecclesia: sicut ps. 68
di. in. c. Quorum vices. 7. 12. q. i. c.
Uidentes.

3° gradus est pontificum maio-
rum. Nam dominus super alios ele-
git Petrus in summum sacerdotem:
sicut notatur di. 19. in. c. ita dominus noster. 7
21. di. in. c. In nouo testamento. 7 ha-
bet in eadem di. c. Cleros. ubi etiam
dicitur quod talis gradus seruatus est
in veteri lege. ubi Aaron summus
sacerdos fuisse traditur: 7 filij eius

sacerdotes minores fuerunt. Ta-
lis et discretio a gentilibus maxime intro-
ducta est: quia suos sacerdotes fla-
mes a filo quod portabant in capite
alios simpliciter flammas: alios ar-
chidiaconos appellabant: quante autem
preminencie sit maxime pontificatus
gradus ostendit Agatho papa. 19.
di. in. c. Sic omnis. ubi sic dicit. Dis-
apostolice sedis sanctiones accipi-
de sunt tanquam ipsi diuina voce Pe-
tri affirmate. Quisq; catholice ad
papales celsitudinem sublimatur: ipse est
Petri successor: ipse vicarius christi: ipse
est cui totus mundus deuote est subie-
ctus. 7 13. sit magna potestas imperialis
longe tamen nobilior est facultas ponti-
ficalis. 7 id scribitur de maiestate et
obedientia in. c. Solite. Fecit deus
duo magna luminaria in firmamento
celi: luminare maius: ut precesset
dici: 7 luminare minus ut precesset no-
cti: utriusq; magnitudinem. 7 alter maius.
Ad firmamentum igitur celi: hoc est vltis
ecclesia fecit deus duo magna lumina-
ria. id est duas instituit dignitates: que sunt
pontificalis dignitas et regalis potestas
sed illa que precesset diebus. id est spiritualibus maior
est. que vero carnalibus minor. ut quanta
est inter solem et lunam: tanta est in-
ter pontifices et reges differentia co-
gnoscatur. hec ille. Vltima adduci potest
ad probandum ea que dicimus que
causa breuitatis omittimus. clude-
tes summum pontificem excellere di-
gnitate ac auctoritate quoscumque sunt
temporali siue in spirituali statu exalta-
tos et honoratos.

Tertius privilegium beati Silue-
stri dicitur sacerdotalis sanctitas

qua dicitur suis placuit deo tota vita
sanctorum est dies. vii prima ad thessal.
5. c. ap. ait Omnes vos filij lucis
estis. Tria namque dum esset ponti-
fer: ut placeret deo exercere voluit
beatus Siluester.

Primo pascere populum exemplo.

2° pascere populum verbo.

3° pascere populum temporalis subsidio.

Primo voluit pascere populum
exemplo. Nam a deo fidei et moribus
resplendebat: ut non solum a christianis
veritatem a pagano mundo diligebatur
affectu. 2° voluit pascere po-
pulum verbo: quod sepius vultu angeli-
co christum filium dei predicabat christianos
confortabat: ut in fide stabiles permanere-
ret: et Constantinus de fidei sacra-
mentis plene docuit et instruxit. Ut enim
dicitur in eius legenda: persequente ipso
Constantino christianos exiit Silue-
ster de urbe: ac in quodam monte cum
suis clericis mansit. Cum Constantinus
in mirabilis leprosus incidisset:
ad presbiterum pontificem idolorum addu-
cta erant tria millia puerorum. ut eos
occidi faceret: et se in eorum sanguine
recenti et calido balnearet. egrediente
eo ad locum ubi balneum prepa-
rari debebat: matres puerorum obui-
abunt: miserabiliterque lacrymis vultu
labant. Constantinus iussit stare curam
et crigens dicit. Audite me omnes
qui statim hic. Dignitas imperij roma-
ni de fonte nascitur pictarum: que hanc etiam
legem dedit ut capitali sententia sub-
deret quicumque in bello aliquem occidisset
infantem. quanta ergo erit crudelitas
ut hoc non faciamus filijs: quod nos pro-
hibuimus alienis. Melius est ergo

mozi salua vita innocentium: quam per
eorum interitum vitam recuperare cru-
deliter. Iussit ergo ut matribus suis pu-
eri et dona plurima preberent. Sequen-
ti vero nocte Petrus et Paulus appa-
ruerunt ei dicentes. Quoniam ex hoc
tristi sanguinis effusione: misit nos
dominus iesus christus dare tibi recu-
perande sanitatis presbiterum. Siluestri
ergo episcopum qui apud montem
strapi latitat accessit. Dicit tibi pisci-
nam ostendet: in qua immersus ter ab
omni curaberis leprose morbo. Eui-
gilans statim Constantinus misit mi-
lites ad Siluestrum: quos videns
ad palmam martyrij credidit se vo-
cari. Presentatus tandem Constantino
audiuit per ordinem sui somnium vi-
siones: Percunctati Constantino quod
esset quod sibi apparuerit duo dies. Respondit
Siluester esse christi apostolos et non
duos: quorum imagines offerri fecit.
Siluester et imperator tales esse quod
sibi apparuerit exclamauit. Silue-
ster autem eius cathecuminum fecit: et
vnius ebdomade ieiunium indixit
sibi. et carceres aperiri monuit. Cumque
in aquam descendisset baptismatis:
ibi admirabilis splendor emicuit:
sicque mundus exiit: et christum vidisse
se asseruit. Postquam autem die sui baptismatis
multa ad ampliandam cultus
christi statuit et ordinauit.

3° voluit beatus Siluester pasce-
re populum temporali subsidio. Scri-
bitur namque in sua legenda quod omnium
orphanorum viduarum et paupe-
rum nomina in scriptis habebat: et
omnibus necessaria providebat. Fe-
cit et multa signa viuens quod mundum

spueras euz. omnibus suis p̄cupi
secutus. unde 7 in fine obdormiuit
in domino. cuius exemplo anjnen
tur sacerdotes: vt sicut illi p̄formes
sunt in dignitate: ita eum studcant
scq̄ in vite scitate. 7 tanto magis oēs
obligantur deo ad rōem reddendā
qui ab ipso plura dona suscipiunt:
q̄ ideo multo plura p̄tulit beneficia
vt ei seruientes magis exultentur i
regno celozum: in quo vixit 7 regit
amcn.

In circuncisione domini. Sermo
de eadem.

Fructus. 27. Iesus ē circūcisus

Post q̄sumati sunt dies
octo: vt circūderet pu
er. Scribunt hec verba
Luc. 2. in euangelio bo
dierno. Ardens amor iesu xpi ipsi
mentē pulsare cepit. in etate tenella
7 infantiili vt humano generi passi
onis sue beneficia inciperet dispensa
re. Octaua namq̄ die sanguinē suū
sudit i circūcisōe apparens. vclut
peccator circūcisōis legi subiectus
cū tñ mūd⁹ fuerit ab oī sordē: 7 q̄
piū est p̄templare: qualit̄ puerulus
i lachrymis circūcidebat. idcirco i
p̄tū sermone de ipsius circūcisōe
dicturi sumus p̄ponentes fructum.
Iesus ē circūcisus. Ad e⁹ explana
tionē tres p̄clusiones notabimus.

Prima dicit institutiōis.

2ª dicit obseruatiōis.

3ª dicit cessatiōis.

Q̄ factm circūcisōis p̄uenienter
fuit institutum. ca. i.

Prima p̄clusio dicit institutiōis
in qua dicimus circūcisōis

factm p̄uenienter fuisse institutum: q̄
deus illud instituit: sicut p̄s gen. 17.
vbi sic habet. Circūcidetur ex vo
bis omne masculinum. 7 circūci
detis carnem p̄pucii vestri: vt i s̄
gnum sit federis inter me 7 vos. in
fans. 8. dicitur circūcidet ex vobis.
huius aut̄ institutiōis p̄uenientia
triplex assignat̄ a Ric. i. 4. di. i.

Prima est rōne morbi.

2^a est rōne temporis.

3^a est rōne persone.

Prima p̄uenientia est rōne mor
bi: p̄tra quez circūcisio fuit institu
ta: q̄ erat p̄ctm originale: q̄b̄ exisse
representabat circūcisio: 7 q̄stū ad
causam 7 q̄tum ad p̄cessum: 7 quā
tum ad effectum. Contrahitur enīz
peccatum originale p̄ pagationē
libidinofam: quam causam circū
cisio representabat ratione morbi: i
quo fiebat: quod deseruit virtuti ge
neratiue. p̄cessus autēz fuit circula
ris: q̄ vt dicit Ansel. p̄mo persona
corruptit naturam: vnde natura
p̄sonam: quem p̄cessum representa
bat circūcisio per circūlarem pel
licule incisionē. Effectus vō est super
abundātia p̄cupiscentie quez repre
sentabat sup̄fluitas pellicule ab isto mē
bro sepabat̄: iō non tñ cām 7 pro
cessus 7 effectus originalis peccati
s; ē vclutio p̄ circūcisōnē significa
bat. 2^a p̄uenientia fuit rōne tem
poris in quo instituta fuit circūcisio
erat. n. quedam dispositio ad susci
piendum legem: et ad distinguen
dum populū cui danda erat lex ab
alijs populis: 7 ideo anteq̄ lex daref
debat istū. Sicut ē instituta circūcisio

ad significandū populū qui esset
deco p̄cularis: 7 sui cult⁹ mācipan
dus. 3^a p̄uenientia dicitur rōe
perone: cui data fuit q̄ fuit Abraā
de quo dicit genesis 17. Tulit aut̄
Abraā Ismaelem filium suum: 7
omnes vernaculos dom⁹ sue: vni
uersosq̄ q̄s emerat cūctos marcos
ex oibus viris dom⁹ sue: 7 circūci
dit carnē p̄pucii sui: 7 Ismael fili⁹
ei. 12. annos impleuerat tpe circūcis
ōis sue eadē die circūcis⁹ ē Abra
am 7 Ismael filius eius: 7 omnes
viri illius tam vernaculi: q̄p̄ enticū
7 alienigene pariter circūcis⁹ sunt
Ipe equidem Abraam post oilum
7 spiritum se diuino cultui mā
cipauit. vñ eruit de tra sua: 7 de co
gnatiōe: vt se ab isiddibus separa
ret. vt habet genesis. 12. capitulo. a
quo erat descendens: qui populus
legem scriptam erat susceptur⁹: 7 de
cuius genere nascitur⁹ erat sanctus
sanctorum. 7 hoc ē q̄b̄ dicit aposto
lus Ro. 4. Signum accepit circū
cisōis signaculum iusticie fidei: q̄
est in p̄pucio. vt sit pat̄ omnū cre
dentium: hinc dixerat deus genesis
12. capitulo. Faciam te in gentē ma
gnā 7 benedicam tibi: 7 magnifica
bo nomen tuum: erisq̄ benedictus.
benedicaz benedictū⁹ tibi: 7 ma
ledicā maledicentibus tibi: atq̄ be
nedicentur vniuersē cognatōes tre
te cui⁹ p̄missioibus a deo sibi factis
plenius suo loco dicemus. nunc vō
hoc tñ p̄cludere sufficit q̄ circū
cisōis mandatum Abraā deus de
dit: q̄ erat fidelissimus: amicissim⁹
7 obedientissim⁹. sicut p̄s legentib⁹

sacram scripturam:

Q̄ obseruatus est vobis ordo
in instrō circūcisōis. c. 2.

Secunda p̄clusio dicit obserua
tionis. Obseruatus etenīz est
vobis ordo in huius sacramenti
dispensatiōe: quia fiebat cum vbi
to instrumento. s. cū cultello p̄trino
sive lapideo. vñ Josue. 5. capitulo
ait. fac tibi cultros lapideos 7 circū
cide filios isrl. vbi dicit Ric. q̄ hoc
nō erat necessarium nisi in casu spe
ciali. Et fm Bongonēz libro p̄mo de
sacramentis. parte. 12. c. 2. Cultellus
de petra factus significat xpm. de q̄
dicit ap̄stolus. i. cor. 10. Petra erat
xps p̄pter quem ab electis oīs erat
abscondenda corruptio. Fiebat istu
per circūcisio octaua die: ut p̄s ex
dictis in p̄ma p̄clusiōe. Et si dicat̄
hoc nō est ver⁹: q̄ habet Josue 5.
Populus qui natus est in deserto:
hic p̄ quadraginta annos in itinere
latissime solitudinis incircūcisus fu
it: 7 postea circūcis⁹ sunt a Josue. i
galgala: 7 ista dilatio circūcisōis
nō fm legem eis fuisse imputata in
peccatum. Respondet Ric. ex glosa
augustini: q̄ cum illis fuit dispensa
tum inspiratiōe diuina triplici re cā
vt non tenerent circūcidi in deserto
s. vt habet numeroz. 9. q̄ nubes
eleuabat̄ de tabernaculo vtebāt
p̄ficisci: 7 q̄ nō p̄ciebant facturaz
elevationem nubis: 7 nō potissent
sine nimio granamine. p̄ficisci: quā
do de nouo essent circūcis⁹: iō dis
pensatum fuit cū eis: vt non tenerē
tur circūcidi in deserto: 7 etiam q̄
dūz erant in deserto in quo non alij

habitabant cum eis: erant sufficienti distincti ab alijs populis. Quare ad circumcisio fiebat octava die: triplex ratio assignari potest.

Prima ratio est secundum intellectum theologicum.

2^a ratio secundum intellectum analogicum.

3^a ratio est secundum intellectum historicum.

Prima ratio est secundum intellectum theologicum: et ista ut octo dies acciperentur pro octo que requiruntur ad circumcisionem spiritalem.

Primum est peccati cognitio.

2^m est propositum deserendi malum, et faciendi bonum.

3^m est pudor de peccato.

4^m est timor de futuro iudicio.

5^m est contritio.

6^m est confessio.

7^m est spes venie.

8^m est satisfactio.

In quibus omnibus velut in octo diebus peccator iustificatur.

2^a ratio est secundum intellectum analogicum: quam tangit Hugo. li. primo de sacramentis. c. 2. dicens. Octena rursus in sacra scriptura aliquando temporis refectionis significat: quod pro partem septem diebus currit vitam sequitur aliquando tempus gratie: in qua quasi post sabbatum legis eterne bona vero seruientibus promittantur. merito ergo circumcisio iussa est fieri octava die: ut ostenderet quod in tempore gratie corda circumcidenda erant per emundationem iniquitatis: et in tempore resurrectionis corpora per dispositionem corruptionis.

3^a ratio est secundum intellectum historicum: seu litteralem. Nam sicut dicitur

rabi Moyses maximus presbiter et theologus iudeus. puer in septem diebus tante clementie et caritatis est ad hunc in utero matris. In octava autem die fortificatur et solidatur: et ideo noluit deo ante octauum diem circumcidi: ne ob nimiam clementiam nimium lederet: et ne parentes: quorum amor pro peccatum temporis crescit ad filios: subtraherent filios a circumcissione: noluit quod ultra octauum diem differeret. Sed circa hoc pertingit dubitare. quod ut dicit Hugo de sacris. vbi. s. quod alij qui ante diem octauum recedebant saluabantur in fide parentum: quod ante octauum diem non debebant circumcidi. Et magister sententiarum contrarium videtur sentire di. i. quarti. c. vlt. vbi dicit quod necessitate mortis ante octauum diem circumcidebant. Ad quorum concordiam dicit Ric. quod circumcisio fiebat ex necessitate mortis ante octauum diem solus habebat effectum: et nisi non fiebat propter timorem: ne accideret mors pueri: puer saluabatur in fide parentum: vnde dicit Ric. quod non est presumendum magistro quod tales peribant sicut paruuli: qui modo moriuntur ante baptismum. Noluit. n. rex puerum obligari ad circumcissionem ante octauum diem. Si autem queratur quare mulieres non circumcidebant: assignari possunt plures rationes. Prima ratio est Alex. et Alex. in quarto volumine summe sue et Ric. declaratoe l. e. s. quod corruptio nature pro quam peccatum originale contrahitur principalius fuit a viro quam a muliere. Nam si Adā non peccasset postquam Eva peccauit: peccatum originale plebs eius non transisset

2^a ratio est eorumque. quia mulierum membrum generatione deserviens non est aptum circumcissioni: sicut virile membrum. 3^a ratio secundum consuetudinem est: quod circumcisio data fuit in signum distinctionis. et quod vir est caput mulieris: ut dicitur ad cor. 5. ideo sufficiebat ad populum fidelis distinctionem signaculum datum uiris. Hugo vero de sacramentis li. p. pte. 12. aliam assignat rationem dicens quod in sacra scriptura per masculinum sexum animam: per mulierem vero carnes significare solet: ut ostenderet quod illa exterior circumcisio a iabus sanctificationem mulieris: sed carne non abstulit corruptores.

Quod ueniens multis rationibus cessare debuit circumcisio. c. 3.

Tertia ratio dicitur cessationis: ubi de cessatione circumcissionis inquirere debemus et considerare pro maxie tria.

Primum rationis euidencia.

2^m temporis circumstantia.

3^m digna obseruantia.

Primum considerandum est rationis euidencia. s. qua ratione circumcisio debuit cessare. s. illud apoc. ad galla. 5. Si circumcidimini: christus vobis nihil proderit. et ad hoc videtur Alex. et Alex. in 4° volumine summe et Ric. vt. s. quod sic apoc. p. cor. 12. Cum venerit quod perfectus est euacuabitur quod ex parte est. Sed baptismum est perfectior medicina quam circumcisio et quod tunc ad significatores: et quod tunc ad glorie collatores: et tunc ad ampliores sui ostensiones. Significat enim saluatoris morbi christi: et quod tunc abundantius: et quod est sacramentum: quod tunc sibi non appropriat nec se: tunc

nec gentes. unde ad galla. 3. apoc. ait Quicquid in christo baptizati estis: christus induistis. non est iudeus: nec grecus: non est seruus: nec liber. non est masculus: non femina: omnes vos unum estis in christo: ideo non est amplius circumcisio ueniens nec necessaria.

2^m considerandum dicitur temporis circumstantia. Nam ut dicit Ric. legalia habuerunt virtutes suas: et fuerunt et buerunt usque ad passionem christi: sed in passione christi vim suam amiserunt. Cui attestat quod dicit saluator Jo. 19. Consummatum est. tunc post passionem ante tempus divulgati euangelij licitum fuit illis qui de iudeis conuertebantur ad fidei seruare legalia: non sperando in eis: sed ad euertendum scandalum: et ut lex reduceret ad tumultum cum bonorum: ne quasi ac si pro mala uideret repudiaret. Post tempus vero divulgati euangelij nulli fuit licitum seruare illa legalia. Hinc est quod pau. vt b. actus. 16. circumcidit Timotheum: quod nondum erat divulgatum euangelium: et ne iudei scandalizarent: et quod Timotheus erat de matre iudea: et tunc uero quod simpliciter erat gentilis: circumcidere noluit: ut in circumcissione Timothei ostenderet sacramenta legalia non debere damnari. et in hoc quod Titum circumcidere noluit: ostendit ea non esse necessaria.

3^m considerandum est digna obseruantia. Uoluit. n. d. s. n. ihs christus dignam circumcissionis legem obseruare: quod ueniens ter fecit ostendit alex. i. 4° pp. ser. cas. p. ma. ca. e. ut ostenderet se esse filium Abrahæ. cui data est circumcisio: et cui predictum erat gal. 22. Videlicet in semine

tuo omnes gentes. Semen aut istud
est xpus. vt dicitur ad galla. 3°. vnde
euz tota posterioritas Abzac circū
eideretur: non crederetur xpus esse
filius Abzac: nec ille in quo ipse
erant pmissiones: nisi fuisset circū
cisus. 2^a causa fuit vt per subiectio
nē suam non a seruitute legis absol
ueret. 3^a causa quia noluit soluere
leges: s; adimplere et terminare. 4^a
ca fuit vt se ostenderet principiu et
cām sanctificationis que fiebat per
tria remedia contra peccatum. s; p
sacrificia a tempore abel vsque ad
Abzaam. p circuncisionē ab abzaā
vsq; ad xpm. a xpo p baptismuz in
nouo testamento. vnde dicit ism
esse baptizati et circuncisum et obla
tum. 5^a causa fuit vt esset frater iu
deorum: vt ostenderet se esse illum
de quo Moyses dixit. Propbetam
suicabit vobis deus et fratrib; ve
stris ipm audite. xutero. is. 6^a cau
sa fuit vt iudei occasionem haberēt
ipsum non recipiendi: nisi esset cir
cuncisus. Uide ergo o rational' cre
atura quanta fuit bodie humilitas
incarnati filij dei. Intuere quāta sit
charitas eius qui non ppter se: sed
ppter te voluit circuncidi. Contem
plare qualiter bodie innocens san
guinem cepit effundere. Inspice q̄
do accipit ex manibus matris: vt
ducatur ad circuncisionem. Audi
mrem dicentem ioseph: q forte euz
portabat. Sit tibi pmissus fili' me
pualus: vt q̄ leuius fieri possit circū
cidat'. O vgo sanctissima et filio
tuo tenera quid facies quando fili
us tuū videbis a planta pedis vsq;

ad caput totalit' vulneratū. sangui
ne irrigatū. R emanet in tuguriolo
m' expectans filius circuncisum. o
anima fidelis cōpatere dilecto tuo
quando circuncidebatur: plorabat:
flebat lachrymabat clamabat dicef
a. a. a. quasi anima mea ppter tua pec
cata hanc penaz sustinco: ppter tua
peccata sanguinem fundo o aia: sed
multo maiora p te facere suz para
tus: qz amore tuo languet: amore
tuo vulnerari et crucifigi pcupisco.
S; tps expecto puenies et idoneū
Reportatur filius matri: quem plā
gentes pte colore ipsa stringit ad pe
ctus: consulatur cum blanditijs vir
go piissima: et lacte pascit virgi
nes ei tū dicere poterat et non sine
lachrymis. O sacratissime fili: in q̄
nullū reperitur peccatum: bodie p
pter peccatores tāquā peccator cō
vulnerat': bodie et tuo corpore euz
colore sanguis effluxit. bodie vio
lentam penaz p hominibus subire
cepisti. o fili mi delicate. et huiusmōi
vbi dilectus; Iesum osculādo allo
quebat'. Nos vero matres eū filio
veneremur: ipsamq; mrem deprece
mur humiliter vt dignet' filium suū
nobis ppiciūm facere per meritum
sue circuncisionis: qui est benedic'
in secula amen.

In festo epiphāie. fmo de eadē.
Fruct' 28. Iesum adorant reges.

U Idunus stellam eius in
orientem: et venimus ado
rare euz. Scribunt bec
vba Mat. 2. c. et in euang
gelio p̄tis solēnitatis. Ac putarēt
homines xpm non esse eum: huius

gatiuitas a pastorib; tanq; a simpli
cibus fuerat reuelata: aduocati sūt
reges et sapientes p̄moniti miracu
lo nouo stelle apparentis: qui xpus
natum in hierusalem querūt adora
re: ipm; ibi non inuenientes nō de
sisterunt accepto pposito exeuntes
hierosolimā stelle ducatu secuti sūt: q̄
illos ad p̄sepū duxit: vbi xpus vidē
tes pannoz viliū paupertate con
clusus tanq; reus p hominū salute
incarnatus sunt venerati. Hoc nob
sacramentuz pie contēplandū pre
ponit bodie sancta mater ecclesia:
ubi et nos studia nostra abem' ap
ponere: vt simul cū his regibus xpus
inueniamus dicentes cum ipse. Uī
dimus stellaz eius in orientem. i. spūs
sancti gratiam: qua illustrati sum'
per patriarcharuz oracula: per pro
phetarū testimonia: ac per sanctorū
omniuz documenta: vt cognoscām'
xpus filius dei affectuosā mente a no
bis fore colendum: et venim' adora
re eū. in qbus vbi fruct' occurrit
et clarandus: q̄ Iesum adorant re
ges. Pro cui' intelligentia et bis re
bustria mysteria p̄siderabim'.

Primum dicit' illuminatio.

2^m dicit' affectio.

3^m dicit' deuotio.

De Magi illuminati fuerunt ap
paritione stelle. c. i.

Primus mysterium p̄templan
dum dicitur illuminatio. et q̄
sit mentio in euangēlio: q̄ Magi isti
fuerunt illuminati vt crederēt i xpus
apparente eis stella miraculo vbi
tres p̄dusiones sunt notante.
Prima dicit' nominatio.

2^a de apparitione.
3^a de p̄dutionis.

Prima conclusio dicitur notatio
nis. Isti enim reges nominant' ma
gi. i. malchici. vnde Exodi. 8. malchi
ci Pharaonis dicuntur magi. dicit
enim L. bysostimus istos fuisse ma
lechicos: s; postea conuersos: quibus
romianus voluit natiuitatez suaz re
uelare: vt dicuntur Magi quasi il
lusores: qz herodes illuserunt. Ra
ban' vō dicit Magi sunt qui de sin
galis reb; philosophant'. vñ mag'
idem est quod sapiens. Nam per se
magus hebraice scriba: grece phi
losophus: latine vō sapiens dicitur
vnde et magi quasi sapientia magni.
De his sic dicit Remigius. Sciendū
est autem q̄ varia est et magis opi
nio. Quidaz. n. dicunt eos fuisse cal
dcos: et caldei p̄ deo stellā colcbāt
et idcirco dixerunt q̄ nuncupa'
rū deoz ostenderit verum eum na
tum. Alij dicunt perfas eos fuisse.
Nonnulli dicunt illos de vltimis fi
nib; terre fuisse. alij vtro asserunt
eos fuisse nepotes Balaaz: qd ma
gis est credendum. Balaā enīz inf
ectera q̄ p̄betant dicit numeri. 24
Dicitur stella ex Jacob. et erurret
homo de ist'. Illi vō hanc p̄betiaz
mor vt viderunt stellam nouam in
tellexerunt regem natus et venerūt
hęc Remigius.

2^a conclusio dicitur apparitionis
secundum enim q̄ dicit L. bysosti
mus super Mat. quidam secreto
rum inspectores de genere Balaaz
elegerunt de scipis duodecim. et si
quis moriebatur: filius: eius aut

aliquis p̄pinq̄oz in eius loco sub
stinebat: vt p̄ singulos annos cer-
to tpe super montē victoriales ascē-
debant: vbi tribus diebus orabant
eum: vt eis stellā illā quā Balaaꝝ
p̄dixerat ostenderet. Quadaꝝ vice
dū sic ibi manerēt reges res: stella
q̄daꝝ qd̄ eos sup̄ montes venit: que
habebat formā pulcherrimi pueri:
sup̄ cuius caput crux splendebat: q̄
magis allocuta est dicens. Ite velo-
cius in terrā iuda: ⁊ regē quē que-
ritis natuz inuenietis.

3ª conclusio dicitur conditionis
Suecē nanq̄ fm̄ Remigium multi q̄
dixerunt stellā illāꝝ spiritū sanctuz
fuisse: quia sicut discipulis in flami-
na ignis apparuit: ita ⁊ his regi-
bus in spē stelle. Alij antez dixerūt
fuisse angeli. Sꝫ vā doctoz opinio
ē q̄ fuit stella realis ⁊ nouo creata.
vñ glo: super illo verbo. Vidimꝫ stel-
lāꝝ eius dicit p̄p̄iam: quia hāc cre-
auit ad ostensiones. Dicunt tñ san-
cti q̄ hec stella ab alijs differēbat i
multis. Prima differētia erat: q̄
fm̄ glo: super Nat. differēbat i ori-
gine: q̄ alie facte sunt in mundi p̄n-
cipio: hec vō ⁊ nouo creata est. 2^a
differētia est quia differēbat in of-
ficio: quia alie stelle facte sūt vt sint
in signa temporū: hec autem vt ma-
gis viam p̄beret. 3^a differētia erat
q̄ differēbat in duratōne: quia alie
stelle sunt perpetue: hec autem com-
pleto officio suo rediit in piacentes
materiam. 4^a differētia erat: quia
fm̄ fulgentium differēbat in situ
quia non erat localiter sita in firma-
mento: sꝫ p̄debat in meditullio ae-

ris prima terre. 5^a differētia erat
quia differēbat in fulgore: q̄ ceteri
erat splendidior: ⁊ in meridie splen-
didissima apparebat: nec splendo-
rez eius splendor solis poterat oc-
cultare. 6^a differētia erat: quia dif-
ferēbat in motu: q̄ p̄cedebat ma-
gos motu viatoris. Non. n. moue-
bat motu circūlari: sꝫ quasi motu p̄-
gressiuo. 7ª differētia erat: q̄ diffe-
rēbat fm̄ Chyrosolimam in occulta-
tione ⁊ apparitione: quia aliquan-
do apparebat: aliquando occulta-
bat. Cum enim intrauerunt hiero-
solimam occultauit seipsam. Dein-
de vbi herodem reliquerunt seipsāꝝ
monstrauit. vñ concludit Chyrosoli-
mus. Uidet hec stella virtus inuisi-
bilis in talē apparitiā formata. Sꝫ
dubium in mentem venit: p̄pter ea
q̄ dicta sunt: quomodo isti xp̄s uen-
tuz in stelle apparitione intellexe-
runt. Et dicit Leo papa in sermone
de epiphania. P̄ter illam stelle spe-
ciem: que corporeum incantuit obtu-
tuz fulgentior vitatis radius eozꝝ
corda p̄docuit. Augustinus vō i li.
de questionibus noui ⁊ veteris testa-
menti concordare videtur cum sen-
tentia. Chyrosolimi superius allata
Hic enim sic iudeozum natum regē
intellexerunt cū stella iudaice tpe
rex soleat assignari. Hi enim Magi
caldei non maliuolentia astroꝝ cur-
sum: sed rerum curiositate specula-
bantur. In sermone vero de epipha-
nia ait. Dicitur es a quibus audi-
erunt q̄ talis stella chyrosolimam natuz
significat. P̄fecto ab angelis ali-
qua admonitione reuelationis.

Queri: fortasse an ab angelis bōif
an malis xp̄m quideꝝ ⁊ angeli ma-
li hoc est demones filius dei esse con-
fessunt. Sꝫ cur ⁊ a bonis non au-
dicunt quando in xp̄o adorando
salus eozum inquirebatur: non ini-
quitas damnabatur. Poterūt ḡ
illis angelis dicere. stella quam vi-
disti xp̄i ē. Ite adorate illuz vbi na-
tus est: sic hic angelus. Colligimus
tamen ex omnibꝫ mentē illoꝝ regū
sue apparente illis angelo: siue lo-
quente: siue puerulo in medio stelle
fuisse illuminataꝝ intrinsecus mētē
ante. s. s. vt omnes siml̄ intelligerēt
natum esse filium dei.

Qua grandis erat affectio mago-
rum erga xp̄m natum. c. z.

Secūdam mysteriuz p̄templan-
dū dicit affectio. Tanta etenim
affectio ad xp̄m natuz magi post
q̄ euz cognouerūt sunt moti: vt nō
tenerentur viarum asperitate: quin
ad xp̄m querēduꝝ omni sollicitudi-
ne se p̄ingerēt. Nam ab oriente ve-
nerunt hierosolimāꝝ: vbi tria occur-
runt p̄sideranda.

Primum est velocitas.

2^m est localitas.

3^m est iniquitas.

Primum considerandū dicitur ē
velocitas: quia vt p̄muniter tenent
doctores cum tredecim dierum eēt
xp̄s magi ad eum stella duce vene-
runt: q̄ si admirari nos cogat q̄ i
tam paruo tempore per tanta terra
nū spacia uenire poterunt: s. ab ori-
ente in hierosolēꝝ: q̄ in medio mun-
di dī esse sita. potest tamē dici scōꝝ
Remigius q̄ puer ad queꝝ ipi p̄pe-

rabant eos perducere potuit: vel sꝫ
Hieronymus q̄ super ozomedari-
os uenerunt: qui sunt animalia ue-
locissima: que tantuz currunt i vna
die: q̄tum equus in tribus.

2^m considerandum dicitur loca-
litas. vbi doctores querunt: cur isti
magi sp̄aliter uenerunt hierosolimam
potius q̄ aliam ciuitatem mundi ⁊
respondet Remigius dicens: q̄ hiero-
solimam regia ciuitas erat: ⁊ credide-
runt q̄ talis non nisi in vrbe regia
nasci debisset: siue uenerunt vt lo-
cum natiuitatis certius discre p̄f-
sent. Siue vt adimpleret quod dēꝝ
est. De syon eribit lex ⁊ vbum dñi
de hierosolimam. q̄ ibi p̄mo annuncia-
tus est xp̄us. siue vt studio Mago-
rum damnaret pigritia iudeozum.
hec Remigius. Quanta vō fuerit
tunc iudeoz negligētia: per se p̄:
q̄ euz per scripturas incernerunt xp̄i
adnētum ē p̄p̄inqueꝝ: uideruntq̄
reges a sinibus terre uenisse ad illā
adoranduz. q̄bus ⁊ ipsi locū natiui-
tatis reuelant: non curarunt ad eū
deꝝ locum ipsis p̄fecto vicinū p̄pe-
rare. vñ Aug. in sermone de epipha-
nia ait. Cūꝝ multi nati atq̄ defuncti
essent reges iudeoz: nūq̄ queꝝ il-
loꝝ adorādū Magi quēserūt: q̄
neq̄ queꝝ eoz de celo loquenti
vidicerunt. Non itaq̄ regibꝫ iudeo-
ruz qualis ē illic solabant: hanc tā
magnuz bonozem longinqui alieni
gene ab eodeꝝ regno p̄ozis extra-
nici a se debere arbitrant. Sed tales
natum didicerūt in quo adorando
se salutē p̄dem: ē p̄secuturos minie
dubitarēt. Hec. n. ctas erat saltē cu-

adulatio humana seruire: non i me
bris purpura: s; in capite diadema
fulgebant. Non pompa famulantiu:
no terrores exercitus: non glorioza fa
ma pliorum. Des ad eum viros ex
remotis terris cu tanto voto suppli
cationis attraxerat. Facebat in pfe
pio puer ortu recens: exiguus corpe:
pceptibilis paupertate. S; magnum
aliquod latebat in pundo quide illi
boles pmituaz gentium non terra
potante: s; celo narrate didicerant.
Ubi ostenditur q; grande argumē
tu iudei potuerit habere ex adue
tu r reuclatione magorum.

3^m considerandum dicitur iniq
tas que berodis regis mentem inia
sit: q; audiens aduentum magorum
turbatus est: r omnis hierosolima
cu illo. Timens sm bryostimum
ne a iudeis a regno expelleret: r ne
et a romanis culpari posset: si aliqs
ret ibi vocaret: quem angustus no
psituisset: r notanda sunt vba ista.
r omnis hierosolima cu illo. s. maio
rib; ciuitatis: qui sauebant berodi.
Et colloquio habito berodes cu sa
cerdotibus r scribis de loco natui
tatis xpi clam vocatis Magis: q;
non confidebat de iudeis: r id volu
it suum consilium eos latere: dilige
ter didicit ab eis tempus stelle: que
apparuerat eis: r mittens illos i be
thelem dixit. Ite r interrogate dili
genter de puero: r cum inueneritis
renunciate mihi: vt r ego veniens
adoroz euz. O malignitas berodis
superbi. o venenosa r colosa locuto
o iniqua astuta serpentina: pro qua
sicut inquit Greg. in omel. adorare

velle simulat: vt quasi huc si inueni
re posset extinguat. H ille.

Q multa fuit deuotio Magorum
erga xpm natum. c. 3.

Tertiu mysteriu; ptemplandū
dicit deuotio. Excuntes naq;
reges isti hierosolimaz viderūt stel
lam antecedentes eos: vsq; duz ve
niens staret supra vbi erat puer. Q
q; fuit tunc in eoz cordibus psola
tio. q; intrantes comum inuenerūt
puerum cum maria matre ei. ade
rat autem sm Rabanus diuino ma
tu Ioseph: r Magi tria deuotiois
r humilitatis sue signa i xpo pundo
demonstrant.

Primū signum fuit adoratiois.

2^m signū fuit oblatiois.

3^m signū fuit pgratulationis.

Primū signū fuit adoratiois: qe
pcedentes adorauerunt eum. vbi
sic exclamat deuotus Ber. Quid fa
citis o Magi lactantes puez ado
ratis in tuguriolo vili: in vilib; pan
nis. Nonne de iste g rex iste: r vbi
aula regia: vbi tron; vbi curie re
galis frequentia: Ioseph r Maria
isti inspicetes sci st: vt fierēt sapietes.

2^m signū fuit oblatiois: q; aptis
thesauris suis obtulerunt ei mirre
ra aux tb; r mirraz. Erat. n. tradi
tio antiquorum secundum Remi
giuz: vt nullus ad reges vacuus in
troiret. Perse autem r ealdei talia
munera psucuerunt offerre p Aug.
in sermone de epiphania. aux descri
bit regi magno. Thas imolatur vt
deo. mirra pbetur tanq; p salute
oium morituro.

3^m signū fuit congratulationis

Pic naq; credere possumus: q; be
dictus ille filius quez isti reges tā
to labore quesierunt: que colebant:
quem tantum venerabatur affectu
eos absq; leticia abire non permise
rit. Idcirco psideremus qualiter i
brachijs mitis existens aspiciat
magos hilari facie: ipsiq; gestu r
nutu dulciter blandiebat: no expri
mebat vba: s; signis quib; poterat
de illoz visitatione ostendebat se le
tuz fore. Et virgo illa mater intacta
q; humanissima erat: r mitis atque
mansueti: postq; viderat in bis regi
bus tāta; fidē tantq; deuotionem:
multa eis vercundo sermone de fi
lio suo est locuta: enarrando qliter
angelus annunciauit ipaq; concepe
rat: r parturierat: angelis catatibus
atq; annunciatib; pastorib; ei; na
tuitate: r quō ipse dominus incarna
tus fuerat: vt salūz faceret genus
humanum. Comendabat ex B ma
gorum prudentiam sollicitudinē be
nignitatez: qui ad ipm videndū tā
citius preparauerant: r dicebat eis
p vestra remuneratōe sciatis quia
quem adoratis deus est: cui mune
ra obtulistis: q; rex est ipm r i bra
chys suscipite: quia homo ē. Itaq;
filium suum liberalissime vniciq;
eozū amplectandum porrigebat. Q
virginis psucta pietas. o fili xi pro
funda humanitas. O gratia super ex
cessua orientaliū regū: qui a virgi
ne mēre filiū dei incarnatū int sua pe
ctora stringēdū suscipiuit. Conemur
et nos r mētem disponē: q; nec no
bis negabit se filiū dei. Magi vo ad
moniti in somnis ne rediret ad be

rodes: per aliā viā reuersi sunt i re
gionē suam. De quo dicit bry. su
per Mat; Cum reuersi fuissent p
dicātes multos erudierunt. r vniciq;
cum Thomae esset in puincia illa
baptizati sunt r facti sunt adiutores
pdicationis illius: quorum corpora
post felice mortē pmo per Helena;
Constantini matrem reperta r in cō
stantinopoli translata. scido p san
ctuz Eulogiu; mediolanensē ar
chiepiscopum Mediolanuz perdu
cta. Ultimo per Federicu; impera
tozem Coloniam ibe conie sunt ce
lata. Anime vero eorum viuunt i
eterna gloria. amen.

In vigilia natiuitat; domini no
stri iesu xpi. Sermo de scō ioseph: q;
fuit scriptus: dum magister Rober
tus predicaret: Padue. r non ē po
situs ante natiuitatem dñi: q; non
est de tractatu aduentus.

Ioseph fili David noli
timere accipere mariam
in pūgem tuā. q; in ea
natus ē de. s. s. Mat. p
c. r i euangelio bodierno. Dilectus
simi in xpo Iesu noster doctor Bo
nauentura. 45. di. quarti li. sniarum
dicit q; est nobilissima res nobis mise
ris mortalib; hoc in mundo bre sin
gularē deuotionē nō sōlū deo cōno
s; suis gloriozis scis: quib; oñces
nre spe debēt vsari: q; in hoc celu
cet eoz deuotio: r mouet trib; rōni
b; p. p. n. r. az inopiā. 2° p. p. dina;
reuerētiā. 3° p. p. scōz glia. p ē p.
inopiā: q; nō sōlū mentis nris: qm
si mereatur i vino pspectu vni mi
nimū spūale bonū: imo sum; potius

pleni veneritis et peccatis: s; in oratione sanctorum adberem? ipsorum meritis qui sunt copiosi in regno celorum. Item quod sum? obumbrati carne mortali: ac pauperes amore: et quoniam alii sunt: qui per unam spiritalem passionem magis amant sanctos quam reus secundum unam confidentiam: propter hanc primam rationem non indignatur et ut habeamus sanctos reuotos considerata nostra paupertate. Item quod confugimus ad illas orationes sanctorum confitemur nostram paritatem: et agnoscimus sanctos dei: ac eos amore reuotemur. Sunt multi qui bona agunt respectu sanctorum et ista doctrina non est vana: s; bona. Item debemus etiam valde venerari sanctos: quoniam consideramus preuenit altitudinem. Relinquam ergo bene mane omnes doctores et sanctos alte et cum oculo cordis aspiciendo ad celum video unam sedem in qua moratur ille virgo sponsus virginis: senex et uotus patris putatur sanctus Ioseph. hic est meus reuotus et iam venit mihi semel in mente: ut legem aliquid de eo: ac querendo scripturas sacras reperi quod sanctus Ioseph est vnus de gloriosioribus sanctis paradisi: propterea firmavi in mente mea unum propositum bonum. videlicet de habendo eum. pro meo aduocato: ac predicare toti mundo: quod haberent eum in reuerentia. id est propositum predicare de eo: quod in euangelio fit de eo bodie mentio. et causa veniendi ad predicationis nostre ordinem assumpsi verba Matthei. s. c. in themate. in quibus sacratissimis verbis reuoto sancti Ioseph

sephe tres gloriosissimas excellentias ultra alios sanctos.
Prima est excell. viginalis.
2^a est excell. filialis.
3^a est excell. diuinalis.

Quod in beato Ioseph fuit excellentia viginalis. c. 1.

Quod est prima excellentia: que est viginalis. vbi demonstrabo vris reuerentis quod fuit excellens meritum Ioseph: qui sedet in celis alte tribus dignitatibus ornatus.
Prima est viginalis vnio.
2^a est viginalis puerfatio.
3^a est viginalis auxiliatio.

Prima vocatur viginalis vnio. s. quod infra maria et Ioseph fuit vnus amor sanctissimus. Nam virgo maria pro filio suo magis Ioseph amavit quam alium sanctum. nam pia mente credi potest quod sanctus vnisset virginem amore ad Ioseph amandum. et nisi ab ipso spiritu sancto peccasset: matrimonium eorum contractum non fuisset. Tu posses dicere non fuit verum matrimonium ut ait Hieronymus aduersus Eluidium: Ioseph marie potius custos fuit quam maritus et in euangelio. Ioseph volebat dimittere eam. s. non fuit matrimonium. Magister. 20. di. 4. s. in 2. c. 2. dicit quod inter maria et Ioseph fuit vssimum matrimonium. et habes. 27. di. q. 2. c. Institutum. et tenent hoc. v. 3. Ricardus Bonaventura. 20. di. quarti sententiarum. et tibi. tertia parte. q. 29. ar. 2 sequentes suam magistrum declarant duobus modis. s. quod in matrimonio est quedam perfectio in esse primo. et in esse 2° prima in esse primo respicit: que sunt et

essentia matrimonii. 2^a respicit quedam substantiam particularem que est actus matrimonii. Item illud quod est in esse primo in sancto matrimonio est quedam mutua pfectio: quam dat sponsa suo sponso: et e converso simul viuendo: ac ipsis inuicem seruicendo: quo ad obsequia matrimonialia: tamen non quo ad copulam carnalem: et ista vnio fuit inter maria et Ioseph. In 2^a que est in esse 2° que respicit actum matrimonialem non fuit iter Ioseph et maria: quod iam amarent se tanquam sponsos: ac insimul habitarent mutarunt copulam carnalem per spiritum sancti operationem in copulam vginalem. ut in. c. Beata maria. 27. q. 2. Nam quando stabant in templo pontifices queriebant eam nubere per legem: et ipsa vouerat virginitatem et propter hoc non fecerat contra legem debitum: quia illam copulam matrimonii operatione spiritus sancti mutauit in virginitatem: quoniam sic erat voluntas dei et similiter sic fecit Ioseph. Et verbis Hieronymus. rident intelligendo maritus largo modo: in quo intelligitur actus matrimonii. Propterea dixit magis custos quam maritus. Item quia fuit error hereticorum dicentium malum de virgine. v. 3. quod habuerat coitum Ioseph. ideo Hieronymus ipsam excusando dixit verba predicta: et aduersus Eluidium reddidit rationem: ut infra dicam. v. 3. de verbis Ioseph: qui voluit maria relinquere: quia aliqui doctores dicunt. Quando Ioseph vidit maria pregnantem de spiritu sancto incepit dubitare de ea: et volebat eam relin-

quere: ne scandalum sequeretur. Ioseph. et Hieronymus aliter dicit. Et ego cum eo quod quod Ioseph vidit maria pregnantem: non cogitavit malum aliquod de ea: s; credendo et bonitati virginis credebat quod aliquid dei esset operatum in ea: propterea voluit recedere. et dicit Ioseph. et Hieronymus. In extrema bilis venter marie virginis. magister. n. credebat Ioseph virginitati eius. quod vtero eius et magis credebat virginem posse concipere quam maria posse peccare. Dic mihi quod n. te mouet ad hanc opinionem: nisi quod Ioseph viderat maria quod ei miraculose data fuerat in eius sponsa. Nam ipse erat senex et maria 14. annorum: et ut scitis erat a pontificibus preceptum quod omnes mulieres deberent se nubere: et maria vouerat virginitatem: et tamen erat factus dictum preceptum: ut habes in vtero. 7. c. propterea maria nolens legem tradidit dicit. vada ad pontificem: quoniam virginitatem voui: et narrabo negotium: et inuenit ad sanctos factus ostensionem: et venit vox angelica ac dixit. Cuius florabat vga in manu illa tenetis: et supuenerit et coluba: date illi in vxo: et sic factum est: et tunc multi iuuenes virginum habuerunt ac nemini floruit. 2^a die orauerunt et data fuit Ioseph vga in manu et floruit: et coluba accessit super eum. Et pontifex. s. s. inspiratus dicit illi maria in sponsa et ab hac re potuit Ioseph. et Hieronymus arbitrari quod Ioseph non aliter intellegere potuerat nisi quod a re divina habere precesserat in materia alia est optio quod Ioseph vidit virginem pregnantem: vidit vnam spiritalem re in ea tamen reuocet. et crederet a filio: quod non poterat esse inuenerit: id volebat

nota bene

alio opinio

eam dimittere: ppter ea cogita q̄
meriti est ioseph: qui tales habuit i
uxores v̄ginē. Itē cōsidera q̄t̄ erat
amor Marie erga sponsum suū. n̄
erat s̄ctior ceteris alijs. Cupiebatq̄
pp̄bet̄ salutē: ac alior̄ ceteror̄. q̄
si dubites q̄ ēt ioseph salutē dese
rabat: quē tantū diligebat. 7 ista
ē v̄ginalis vnio. Nā nullus tm̄ fuit
cū v̄gine vnitus q̄tum fuit sponsus
v̄ginis. Tolle secundaz que fuit
v̄ginalis cōuersatio. Ioseph habuit
istā excellentiā. s̄ v̄ginalis cōuersati
ōis. 7 vidit innumerabiles rei gr̄as. 7
adverte q̄ ista ē regula gn̄alis: q̄ q̄
malaz habēt societate in hoc mun
do male agunt: 7 eor̄. Quot sunt q̄
in hac nocte ludunt 7 blasphemant
deū: 7 v̄ginem. O canes p̄ditores.
Erit vnus q̄ bonā habebit volūta
tes: 7 vn̄ ribaldus destruet eam.
Ambrosius dic̄ q̄ v̄go fuit sanctior
alijs mater dei: ac plena sp̄i sancto:
7 erat virgo nō solum corpore: s̄ et
mente 7 corde: nec in ea fuit vnq̄
macula alie peccati. Et ppter ea qd̄
credis q̄ agebat ioseph: qui pluries
videbat sp̄saz suā nocte leuantem
ad orē: 7 ac de nocte sepī plorare
nō credis q̄ ad bñ agendū inflam
mar̄ et. arbitror q̄ sepe orabat tūz
orante. credo q̄ qñ virgo benedic
bat deū: ipse bñ dicebat cū bñdicente
Et nō dubites q̄ conabatur cor suū
humiliare: sicut faciebat virgo. Cō
sidera quātum erant dulcia eorūz
colloquia: nam quando Maria lo
quebatur de reo. 7 ille stupebat. Itē
considera q̄ stetit 7 habitauit: cum
virgine tot annis ipse semper dispo

nebat intuentis gesta 7 modos. Ma
rie ducere vitam suāz de bono i me
lius: 7 non fuit sanctus qui istō ha
buerit comū. Nam non. 12. nō. 16
s̄ 30. annis stetit cum maria virgi
ne: non credis q̄ maria ipsum sum
me diligebat: 7 summe ip̄z rebebat
amare: certe sic. De morte vero io
seph clare in sacra scriptura non re
peritur: s̄ cōsiderandū q̄ par̄ aff
baptismus xpi mortū fuit: q̄ q̄do
cōstitutus disputabat in templo: viū
erat: tm̄ tpe passiōis n̄ fit de eo mēto
3^a v̄ginalis auxiliatio. nescit mū
dus dicere dilectissimi mei quanta
est larga 7 magna marie dignitas.
Ber. omnibus benigna facta est. In
pientibus insipientibus copiosiss̄
charitate se cōdicat. Quis est pctōis
sp̄s: v̄go. Qualis est sp̄s desperato
ruz: gloriosa virgo. O quot infudit
gratias cōtinuo peccatoribus. Nō
est homo qui eam innocat: qui nō
impetret ab ea gratias: si sunt bonē
sic. O ioseph non rebes recipere tu
a sponsa tua etiā p̄ omnibus tēpo
ris tuis gratiā. Certe sic. quādo tu
ci^o partui adfuisi: 7 in oi. suo nego
cio ci auxiliū tribuisti: vt p̄z quā
do v̄go in egyptum aufugit. Quis
eam associauit. Ioseph. 7 ille q̄ sepe
adunabat virgines facere puerūz
getum: q̄ etiā stabat ad laborandū
vt v̄ginem adunaret. Hic̄o dic̄ q̄
Ioseph erat carpentarius: labora
batq̄ de arte sua: vt daret edere illi
q̄ dicit̄ toti mūdo comedere. Et. Luc.
2. c. Quando ioseph 7 mater ih̄su
querendo ruez iesum illis tribus
diebus plorātes: q̄ videndo ioseph

Demox
Ioseph

2 ven

2. nam dicitur ap̄t̄
nes

Altare. Sex. d. Beati. De. Christ. 7. De. Inmort. An. 3.

Gloriosissimo Principi et domino dno Nicolao Marcio Serenissimo
 Venetiarum duci Dominicus Bollandus artium et philosophic doctor: debi-
 ta reuerentia erga sublimitatem suam premissa plurimum se comendat. Cum ex
 florentissimo gymnasio Paduano ad patriam reuersus essem: tantisq; oculis
 tibi daret qualem nunquam simile per totum tempus elapsam vite mee tibi datum
 fuit: cogitari nolle vitam meam sub silentio pertransire: imo aliquod opus laude
 dignum de reui efficere: quo mediante vita nostra illustraretur. Nam vita que
 fruimur breuis est: et nisi homo dum uiuit aliquo laude dignum efficiat: veluti
 belua vitam suam ducit: atque eandem terminat. Cum autem multa ipse mecum
 animo voluerem de reui illam iamdudum inter sic clarissimos theologos agitata: con-
 trouerfiam de conceptione gloriosissime virginis Marie contexere. Opus autem ad
 finem peroptatum duxi: in quo quantum potuimus imitati sumus preeminentem
 aurelium Augustini et theologie principem: atque monarcham Scotum: a cuius fonte
 vberissimo multa scilicet sumpsimus: viximusque rationibus atque excellentissimis scilicet
 rum auctoritatibus virginem gloriosissimam in conceptione sanctam: nec vnquam a
 macula peccati originalis fuisse deturpata demonstrauimus. Cum vero intel-
 lexissem Serenitatem tuam gloriosissimam et matrem Mariam summo quo-
 dam honore et reuerentia venerari: volui opus hoc tuo glorioso nomini dedi-
 care. Suscipe ergo diuine Princeps libenti animo opus manuum nostrarum: ipsum lege
 ac plege quoniam tua excellentia multa scilicet ac laude digna in opere isto
 inueniet: et hoc non tantum meum: verum etiam omnium aliorum qui ab omni cura
 et odio vacui sunt erit tale iudicium. Nihil aliud tibi denique restat: nisi per pre-
 cibus orare deum nostrum: ut per bono status et reipublice Venete in hac
 mortali vita Serenitatem et excellentiam tuam diu feliciterque seruet: quoniam ut
 inquit imperatorum princeps Augustinus politico. Melius est civitati regi a principe
 optimo: quam optima lege.

Dominici Bollandi artium et phi-
 losophie doctori. filij Magnifici dno
 Landiani in conceptione glo-
 riosissime virginis Marie Proe-
 mium.

Non paruo colore
 animi afficio: cum
 audio quosdam ma-
 gistrum infula reco-
 ratos viros perti-
 naciter affirmare glo-
 riosissimam intemeratam virginem ma-
 riam ab eterno Iesu christi matrem
 electam a macula peccati originalis fu-
 isse deturpata: atque in ea conceptam
 Nam cum sacrosancta mater ecclesia tanta
 taliaque de gloriosissima virgine Maria
 canat atque affirmat. Que nulli vnquam
 alteri creature pure concessa videtur
 profecto possent in beatam virginem
 modesti loqui: et ita pleno ore. quod
 affirmat affirmare non deberent. Si
 Augustinus totius fidei nostre lumen ac
 fidus clarissimus cui datum est: de summa
 et incomprehensibili trinitate dei loqui
 atque determinare propter honorem dei:
 cum de peccatis ab illo agitur nullam
 de beata virgine voluit facere questionem
 profecto hi maximo errore duci-
 tur: affirmantes virginem in peccato
 originali fuisse conceptam. Quam si ita in
 scripturis sacris expressis terminatur
 est sicuti hi viri affirmant: nonne sanctam
 matrem ecclesia cui datum est errores re-
 mouere et ea que non sunt fidei persona sunt
 ponere: ea in peccato originali conceptam
 affirmasse atque predicasse. Si ergo ecclesia
 sancta dei hoc affirmare non decreuit que
 tanta ac talia de virgine locuta est.

Cur ergo hi nulla evidenti ratione coacti
 neque ab ecclesia astricti hoc tam impie
 affirmare audent. Huius rei causa aliam
 repere nequeo: nisi quod assidua eorum
 de hac re cogitatio in pessimum versus
 peruersa est. Impossibile potius est
 opinionem hanc a veritate alienam ex
 cordibus illorum euellere quam indeorum
 perfidiam de illorum cordibus eradicare.
 Aggrediamur sacre theologie fon-
 tes vberissimos: et videamus quid de con-
 ceptione gloriosissime virginis affirma-
 tur: ac in scripturis sacris legitur. Di-
 cat nunc nobis sapientia Salomonis: quid de
 tali conceptione sentiat loquens in per-
 sona Marie. Dominus possedit me ab
 initio viarum suarum antequam quicquam fieret
 a principio creatiois. mundus: quoniam deus
 est. In principio creauit deum et celum
 et terram ab eterno ordiata suam: ut eum
 .i. Iesu christi mater: ex antiqua. scilicet eter-
 nitatis: antequam terra fieret. .i. antequam omnem
 corpalem conditam creaturam nam
 dum erant abyssi. mundum erant an-
 gelice nature: que abyssi nuncupari possunt
 ad ostendendam eorum sublimem excellen-
 tiam: et ego Maria iam concepta eram
 in mente. scilicet operis et creatoris mei.
 namque fontes aquarum erupant: nam
 dum sanctorum predicaciones erupant: que sancti
 tanquam fontes vberissimi nuncupantur
 de quibus dixit ecclesia. In omnem terram
 eriuit sonus eorum: et in fines orbis ter-
 re verba eorum. Nec martyres graui
 mole perstiterant. Nec martyres que
 sua stabilitate et asperione sui sanguinis
 ecclesiam dei auerunt: et in qua
 dum stabilitate illam posuerunt perstiterunt
 Et ego Maria iam concepta eram
 ante omnes colles. ego scilicet Maria

1. De cortă "Sermones de
Adventu" in sign^a i⁸
[116 fol. a¹⁰ b⁸ - n⁸ o¹⁰]

2. Bollanun: de Conceptione BVM
22 fol. - sign. a¹⁰ b¹²

416
+ 22

138

116
- 72

44

32
10

42

partiebar. Iamte omis creaturarum
naturas atq; essentias que possunt
appellari colles: q; sicut vn^o collis
aliu[m] excedit fm apicem r sumita
te sua sic in ordine eminentie creatu-
raz centia vnus p pfectoem essen-
tiale aliaz excedit. Si g ecclesia sca
rei id qd de sapia vnigeniti filij dei
dicitur de gloriofissima virgine affir-
mare deccruit: cuius pcepto sca i me-
te opificis ab eterno ordinata e an-
cuiuscunq; alterius creature conce-
ptioem atq; creatioem: qm vt dicit
Aug. sermone. 47. ad heremitas
Maria mater eius. s. xpi electa est
r sup ois creaturas plecta qto au-
dent bi uiri affirmare peccatuz ade-
potuisse maculare aiam virginis ac
rei mrez: si an oem creaturaz virgo
fuit pcepta atq; plecta sup omnes
creaturas in mente creatoris nri.
Hoc pfecto ab his dicendū nō est:
cū Aug. fidei nostre sydu clarissi-
mū li. i. 4. de ci. xi. c. ii. dicat. homo. n.
peccato suo non potuit diuinus per-
turbare pssinus: quasi statuerat vti
mutare pplerit qm sine Adaz pec-
casset sine non: consiliuz vni in eter-
nū manet. Dicat etiā nobis cātica
cāticor: quid de pceptoē vginis sen-
tiat: r de filio dei ad gloriofissimam
vginē loquēte qd affirmat. ecce iste
s. xpi filius: venit. s. in mundum: sal-
ens in motibus: r trāsiliēs omis col-
les. i. excellēs sup omnes scōs r an-
geloz choros. en ipse. s. xpi fili^o: stat
post pietem nri. s. qm vbi caro factz
e pspiciens p fenestras sensuū. s. ec-
terioz: r p cācellos sensuū. s. interi-
oz. En dilectus me^o. s. xpi fili^o loq

tur mihi. s. Marie vt ipm vel vbum
ficeret caro dicens surge amica: r si
inimica: ut cetero mulieres. Veni co-
lumba mea: in qua non est macula
aut scel. Formosa mea: iā byems trā-
sit ad demonstrandū Marie irā dei
in genus humanū erga illā nō esse
nec ipam sub tali byemē posse capi
iō immediate post inqt: Imber abige
r recessu flozel apparuerūt in terra
nra. Surge. s. Maria: r nulla macu-
la est in te. Si g dei filius translinuit
oēs colles omes scōs r angelozum
choros: nōne fuit maior laude glo-
riaz dignissim^o humani generi re-
deptor xps: q; destructor humani ge-
neris Adā p peccati: qui fuit de ter-
ra vginē nullis vnq; maculis vctur-
pata. Quō g xps redemptor noster
potuisset eē vterior qstum ad bui^o
seculi originez ipō Adā. Naz vt
etiam asserit aurelius Aug. eodez
smone. 47. dicens. Sicut in celo ha-
buit ptem imortale r eternū sic r i
terra hūit nri em oi corruptioē carē-
tez. Erubescat bi r amplius non lo-
quar: q; marie dicat. Surge amica
mea speciosa mea: surge r nulla ma-
cula est in te. Ampli^o nōne fuit po^o
in patre eterno: ut vbu; ac vnicū
tū filii sui qm dēbat fieri caro nobi-
liozis maiorisq; dignitatis eē qm
ad originez ipō Adā. Nōne fuit sa-
plentia i vnigenito filio dei: cū amo-
re spūs scī in venerāda xpi matre.
Si g nō fuit omnipotentie defectus
neq; sapiētie error: neq; amoris im-
pedimentum. Si christus potuit ve-
nerari matrem: qua veneratioē r
ipse venerabat: q; vt dicit Aug. eod

sermone. 47. In celo qual^o e pater
talis est filius: sic r in terra qual^o
mater fm carnē talis e filius. s. xps
Profecto poti^o bi slerē deberēt: q;
velle tūb^o pumelijs gloriofissimā di-
mrez afficere: de q dixit ecclesia. Qui
b^o te laudib^o efferā nescio: q; que
ecli cape nō poterāt tuo gremio cō-
tulisti. Et alibi dī. Felix es fac vgo
maria: r oi laude dignissima: ad de-
mōstrādā ipaz nulla ignominia eē
afficiendā. Ad aut b^o est: q; ex illa
ortus est sol iusticie xps de^o noster
Et alibi dī ab ecclesia. Que est ista
q; pgregitur quasi auroz: pulchra
vt luna: electa vt sol. vñ dōm est in
psalmis. In sole posuit tabernaculū
sui: qd tabernacu^o fuit vgo: r ipse
s. xps tāq; sponsus eries de thala-
mo suo. Dicant nobis bi viri: si de^o
ab eterno voluit eligē vginē: vt de
hac nasceret xps bñani gnis r dē-
ptor qto potuit eligē creaturā futu-
rā deo inimicā: r ire filiā: vt median-
te filia ire gē bñani r dīmet pferz
eā eā potuit mādā p cipe imūditia
seminū pentū suoz nō obstāte. q;
pbeta Job. Intuēs eā creaturaz
in q vbi ac dei filius debebat fieri
caro dixit. quis potest facē mādūz
s. individū aut suppositū de imū-
do pceptū semie. Nōne tu q solus
es. ad demōstrādūz oipotentiā dei
erga creaturā talē eē: vt non obstā-
te imūditia seminis pentum: ipam
creaturā mādā de imūdo semie cō-
cipi posse. Et iō Anselm^o doctoz
ille venerabilis r cognoscēs se alio
quodā loco male affirmasse vginē
in peccato fuisse pceptā dixit. De

ect vginē ea puritate niterē: q; sub
celo nulla maior nequit intelligi. q;
pfecto tāta puritate non niteret v-
go: si in pctō originali fuisset pcep-
ta. Amplius Maria fuit plēa grā
anteq; Bab:iel angel^o miss^o fuisset
ad eā: q; inuenit eā plēa grā: cu; z
dixit. Que grā plēa qli plenitudi-
ne gratie nulla vnq; creatura fuit
plēa. q; vt refert beat^o Hieronim^o
ad Paulā r Enstochiū: r vere dī
plēa grā: q; r si ceteris scīs p par-
tes dat^o grā: Marie vero se ifudit
totius grē plenitudo. Et in eodem
loco paulopost ait. Et si scīs pib^o
ac pbcti gratia fuisse creditur: nri
eaten^o plēa: In Maria vero toti-
us gratie q; in xpo e uenit plenitudo.
Aug. smone. 47. de natiuitate xpi
sic dicēte. Maria mater xpi electa
e: r sup omnes creaturas plecta
omnib^o grīs secundata: omnib^o v-
tutibus ornata: oi sanctate in vfo
matris repleta: vt d mādissima ma-
tre mundissimus nasceretur filius.
q; sic i celo hūit pferz imortalem
sic r in terra hūit nri em oi corru-
ptioē carentē. Ergo bi pace sua di-
xeriz male affirmat: vginē in pctō
fuisse cōceptā si totius gratie: q; in
xpo e: in Maria plenitudo veit. Et
iō Hiero^o cōcludēs tāta grē plēni-
tudine Marie a dño collatā dixit
quā nām nō habuit. Nā vgo fm
nāz pna erat ad accipiēdā macu-
lā pcti originalis: q; r ipa p pccubi-
tū viri r mulieris origiem habuit
ab Adā: Et iō tāta plenitudo grē
illi data e: non p naturā quaz hūit
sed p dei gratiā atq; misericordiaz

nota

Et ideo dixit Hieronymus. vñs ne-
sciuit: qz oēs Maria excepta mun-
dati fuere: postq̄ i pctō ceciderunt
Ignoravit rōnam p rōnez conti-
nue apud oēs argutus fuit omnes
q ab Adam hñt originē per concu-
bitum viri ⁊ mulieris in pctō ori-
ginali fuisse cōceptos s̄z legē cōez
bec g rō i gñauit grām a dño Ma-
rie collatā: ita ac taliter qz mēs hu-
mana nō capit: qz h̄ ex cedit oēs a
ciē intellect⁹ hūani. Immo panet ce-
lū vt dicit Hiero⁹. stupet terra. Naz
vt dicit Bernard⁹ exponēs illa vba
grā plena. Inquit in ore plena grā
affabilitatis: in manib⁹ plena grā
liberalitatis: vñ plena: qz de plenu-
dine eius grē capiūt vniuersi capti-
ui redēptōez: tristes cōsolatōez: pec-
catoez veniā: in fī gratiā: angeli le-
titia: tota veniā: trinitas glām qz si
ita ē: vt afferit iste sanct⁹ ac vñ vir:
pfecto ⁊ ipse alio quodā loco salua
scmp reuerentia ⁊ fāctitate sua: ma-
le locutus est affirmando vginem
a maculā peccati originalis fuisse de-
turpatā atqz in ea cōceptā. Neqz i
h̄ aliquis m̄hi molestus sit: qz vñ
qz magi tenet venerari dī m̄ez
ecclōz reginā: angloz dñaz: qz doc-
trinā bñ Bernardi i h̄ passū extol-
lere: qz cū lumie illo totū ecclē n̄e
Hieronymo sū: qz affirmat totū grē
plenitudinez: que in xpo fuit i glo-
riofissima ac oī laude digna Ma-
ria venisse: qz cum de peccatis agi-
mus vt refert Hiero⁹ Augustin⁹
nullā de h̄ vginē volum⁹ facē qd
nec p̄opt̄r bonoz: m̄ dñi: qz cum
questio sit p̄posito dubitabilis. De

beata autē vginē nulli dubiū ē dēt
ipam in cōceptōe sanctā ac oī gra-
plenam fuisse conceptam. Con-
cludamus g ⁊ dicamus qz si tanta
fuit plenitudo gratiē i Maria: q̄lis
nec in Adam: nec in Eva fuit: q̄lis
nec in angelis nec i archangelis: aut
in principatibus: qualis nec i ptāti
b⁹ v̄tutib⁹: aut dñatōib⁹: q̄lis nec
i thronis cherubin: nec i seraphi-
nis vñqz fuit: qz exaltat⁹ scā vñ gēi-
tric super choros angelozum ad ce-
lestia regna ecclesia sic affirmante
qz totius gratiē plenitudo: q̄ i xpo
fuit Marie data ē Hierony⁹ testā-
te: qz de plenitudine ei⁹ grē capiūt
vniuersi Bernardo loquēte: qz de
eā vginē tāta puritate nūc: q̄ s̄ ce-
lo nulla maior neqz itelligi. Intel-
mo p̄tēte: qz cū de pctō agit p̄
bonoz dñi nulla est faciēda līs aut
qd de Maria Augustin⁹ dicente: qz
intr oēs mulieres nemie excepta
fuit benedicta Elisabeth reuclāte.
Dicam⁹ g ⁊ ex bis p̄cludam⁹ glo-
sissimā vginē i cōceptōe scāz ac ple-
nā gratiā fuisse: nec vñqz a maculā
peccati originalis fuisse deturpatā
qd cū ita sit sic a nobis demonstratū
est: Ego qui ab incunabulis: ac te-
neris vnguiculis semper fui seruus.
glossifi⁹ vginis Marie: futurūqz
sum: si deo placuerit vsqz ad vltimū
etatis n̄e terminū. Decretū m̄ta
que ex sacris theologicis s̄tib⁹ ema-
narūt in corp⁹ vñū questōis p̄tere-
re: ⁊ hoc latio ac claro sermone: ita
vt mediante lumine gloriofissime
vginis Marie que tenebras intel-
lectus n̄i illuare dignabit⁹ dicem⁹

tanta ac talia: qz si aduersarij v̄tati
in sua p̄tinacia p̄manere nollet: dō-
bus v̄ssimis ducti: p̄tēbūt ⁊ ipsi
gloriofissimaz vginē in cōceptōe san-
ctam nec a macula peccati originalis
vñqz fuisse deturpatā. Deo alius
gratiē infinite referant.

Querit vtz gloriofissima
virgo Maria sit in pctō
originali concepta. Affir-
matine arguendo forma-
bimus qnqz articulos. In p̄mo ostē-
demus per rōnes cōes quibus ostē-
dunt oēs. qui ex lumbis ade babu-
erunt originem p̄xisse tale peccatū
vginem etiaz ipsam in tali peccato
fuisse conceptam. In 2º articulo
ostendemus per rōnes p̄prias spā-
lit⁹ de vginē loquentes ipsam in tali
peccato fuisse conceptam. In 3º
hoc quidem demonstrabimus ex p̄-
uilegijs soli xpo p̄p̄entibus. In
4º adducemus auctoritates cōes
affirmātes omnē creaturam huma-
nā purāz post ade delictūz in tali pec-
cato fuisse conceptam. In 5º ⁊ vl-
timo adducemus auctoritates spe-
cifice de gloriofissimā vginē affirman-
tes ipsam in tali peccato fuisse con-
ceptam.

Argumenta quib⁹ ostēdunt oēs
qui ex lumb⁹ Ade p̄ concubitū viri
⁊ mulieris h̄erunt originēz p̄xisse
peccatum originale.

Hostēdendū omnī humanaz
creaturam nemine excepta in
peccato originali fuisse cōceptā: ac
cipiendū est illud Pauli apostoli di-
ctū. Oēs in adāz peccauerunt tāqz

in radice. g omnes q ex lumbis ei⁹
p̄ concubitū viri ⁊ mulieris duxerūt
originē: n̄ p̄traxerūt tale pctm. P̄xi⁹
g pbabimus anteccedens huius cō-
sequentiē: q̄nis sit formalit⁹ Pauli
apostoli dictū. ⁊ pbabimus cō-
sequentiā. Data pte negatiua an-
tecedētis. s. qz nō oēs in adam peccā-
uerunt: duo sequentē incōueniē-
tiam. Prīmū incōueniens: fuisse aliqua
creatura hūana que redēptōne sal-
uatoris nostri nō indignisset. ⁊
incōueniens p̄ter xpm redēptōre nō
strū fuisse aliqua creatura pura p̄
lapsūz ade: que in originali iusticia
fuisse cōcepta. Prīmū incōueni-
ēs sic reducit. Nā xps i euāgēo dicit
Nō est op⁹ valētib⁹ medico: s̄z ma-
le se h̄ntib⁹. Si g vgo nō peccasset
in adā: neqz p̄traxisset pctm p̄ te. g
non indignit redēptōne: p̄bo n̄iam
quia redēptō p̄supponit lapsūz
Confirmatur indigentia p̄suppōit
defectū. Si g in vginē nullus fuit de-
fectus. g nō fuit in ea indigentia re-
dēptōis. Confirmat⁹ ⁊ quia vt
dicit Paulus apostolus: sicut vnus
ade peccatū regnauit in om̄s in cō-
dēnatiōem: sic ⁊ vnus xpi iusticia
regnauit in om̄s in iustificationem
Nō dato opposito p̄nc̄ ptis hui⁹
auctoritatis: sequit⁹ oppositam sc̄be
ptis eiusdem: quia si vnus ade pec-
catū nō regnauit in oēs in p̄dēpna-
tōez. g nec vnus xpi iusticia regna-
uit in oēs in iustificationēz.

2º incōueniens sic reducit. p̄ua-
tio originalis iusticie debet i nobis
omnibus est p̄pter peccatum p̄mo-
rū pentum in cōceptōe vnus cui⁹: qz

nostre tracta eo qd in omnes illos peccauimus. Si g fuit aliqua creatura que in pmissis peccatis non peccauit. g ab illa creatura non fuit remota in pcepto originali iusticia qd ab alijs remouet ex imputatoe r pceptione peccati originali. Confirmat qui nullo modo peccat ab eo non remouet id qd alijs remouet p peccatum: pferim cum peccatus sit ea puatua illius: si g virgo non peccauit in radice: neqz contraxit peccatum originale: nec alio altero modo vnqz peccauit. g ab ista non remouet i cōceptione sua originali iusticia: que alijs ppter peccatum remota fuit. Patet g illud antecesserit fuisse sufficienter pbatum per reductionem istorum duorum inconuenientium.

Hunc vō probanda est p̄sa que talis fuit. Omnes in adam peccauerunt tanq̄ in radice. g omnes qui ex lumbis eius per concubitum viri r mulieris duxerunt originem contraxerunt tale peccatum: que p̄sa nisi valeret: sequerentur sex absurda inconuenientia.

Primū inconueniens. Pena esset alicui creature illata a deo iuste nulla antecesserit ea talis pena. Inconueniens sic deducitur. Virgo maria mortua ē tpali morte: que mors pena ē qz est vltimūz terribiliū in hac vita. Aut g mortua ē: qz peccauit in adam tanq̄ in radice: r si contraxit tale peccatum: quia fuit puatua per dei grāz fm te. aut quia peccauit in radice: r contraxit peccatum originale. aut pena ista data est virgini ad maiorem cumulum meritorum vt dicunt

quidam. aut ista pena illi a deo iniuste data fuit. Hec est diuisio sufficientis: neqz aliud membrum assignari potest quare vgo mortua est tpali morte. Non est dandum p̄mum membrum: qz peccatum in radice non contractum non ponit aliquē defectum in anima: siue in creatura apud dñz: quia dato opposito dicat nobis quez alium defectus possit ponere peccatum originale in radice i anima alicuius nisi illum defectum qui ē p̄prie quando contrahitur tale peccatum: qui defectus si alter ē ab illo: sufficit nobis qd ab eo vgo non fuit liberata: voca eum quomodo vis amplius sequeretur si iste defectus esset alter ab illo: qui contrahitur in pceptione per peccatum originale: qd in anima vniuscuiusqz nrm fuit sent duo defectus p̄tractio peccati: r alter p̄cedens talez p̄tractioez. Neqz est dandū 2^m membrum: quia s3 opinionem tuam virgo non contraxit originale peccatum. Neqz est affirmandum tertium membrum: qz merita augentur ex bonis opibus: r demerita augentur ex malis. g mors non potuit dari virgini i pena ad maiorem cumulum meritorum. Confirmat: qz non est inferenda pena alicui: nisi quando demeret qz non sunt faciēda mala vt conueniat bona. Confirmat sc̄do Virgo maria ob eius mortem non fuit aucta in meritis s3 p ei⁹ vtilitate qd quando dixit. Ecce ancilla dñi: fiat mihi sc̄dm verbum tuum. Et id post ista vba maria dixit. Magnificat anima mea dñz. Et post aliqua vba Quia respexit humilitatem ancille

sue: ecce enim ex hoc btam me dicent omnes gentes. Inclinetur ergo vltimum membrum cui nullus aliorum dari possit ex sufficienti diuisione deductum: qd est inconueniens p̄bati.

Hic difficili argumento quidam theologici dixerunt qd peccatum originale non est causa adequata mortis naturalis qd mors semper proueniat ex tali peccato: p̄batur quia mors xpi non fuit ppter peccatum originale. Et ideo dicunt qd cur in virgine Maria fuerunt duo p̄ncipia liri sc̄ca. s. forma intellectiva: r eius materia: ratione cuius compositionis inest ei corruptibilitas: transacto certo tpe vnionis istorum duorum p̄ncipiorum: postea prouenit mors: qz s3 Ar. Omne corruptibile de necessitate corrumpetur. Et ideo mors v̄ginis fuit ex talibus p̄ncipijs: r non ex peccato originali.

Sed salua pace tantorum viroz. Bristo theologie nostre non est conueniens: quia dictum est a domino Quicumqz boza comederit mortem mouemini. Super quibus verbis ab omnibus theologis dicit qd duplex fuit intellecta mors: temporalis. s. r eterna. Et si Adaz non peccasset: q̄uis corruptibilitas vniuscuiusqz nostrorum ex natura p̄prie conueniat: tamen nunq̄ talis aptitudo fuisset educta ex potentia ad actum: quod antez fuit v̄x auctoritate auctoz Angl B p̄probamus libro 12. de ciui. dei. c. 2. dicentis. Quapropter fatendum est p̄mos quidem homines ita institutos fuisse: vt si non peccassent nulli

experirent genus mortis: s3 eosdem p̄mos peccatores ita fuisse multatos: vt etiā quicqz corum stirpe ceterorum eadez pena teneret obnoxius. Quāuis ergo in nobis sint p̄ncipia compositiois: rōne quoz inest nobis mortalitas r corruptibilitas si p̄mi parentes non peccassent fuisse mus p̄seruati a morte temporalis: qz vt dicit etiam Augustinus eodem li. de ciuitate dei. c. 19. P̄mos homines ita fuisse conditos: vt si non peccassent: nulla morte a suis corporibus soluerentur: sed p̄meritis obedientie custodite immortalitati conati cū eis vinerent in eternum. Ex istis auctoritatibus satis clare constat respōsiones istorum theologoz: potius esse fm fallaciam philopiam q̄ secundū veram theologiam nostram.

Hec valet motuum istorum sc̄z qd peccatum non est causa adequata mortis: quia xps mortuus est r non ex peccato: quia superius ostensum est fm Augustini qd mors inest nobis ex peccato primozum: christo autem non fuit data mors propter peccatum: quia vt dicit Isaias oblatas est. s. ad mortem: quia voluit. v̄ mors illi necessario data non est: qz si nolisset in eternum vixisset. Voluit ergo xpus mori vt liberaret genus humanum: quod perierat per mortem suam. vnde dicitur r canitur ab ecclesia. Qui mortem nostram moriendo destruxit. Non quidem mortem temporalem vniuscuiusqz nostrum destruxit: quia vniuscuiusqz nostrum morit: sed destruxit mortem

nemam quam debeamus incurrere ex peccato primo pentum.
 2^m inconveniens quod sequitur nisi illa consequentia teneat est quod aliqua creatura humana a deo est producta propter aliquem finem: et tamen non est nulla antecedente causa inclinans ad oppositum sui finis. probatur quod secundum Augustinum super libro gene. Deus creavit homines: ut summum bonum intelligeret: intelligens: amare amando possideret: possidendo frueret. Hic ergo est finis ultimus hominis frui deo: et videre ipsum a facie ad faciem sicut est. Ut affirmat pas electionis paulus apostolus.
 Probomodo isto fundamento declarato inconveniens prima fronte positum quod secundum apostolum Paulum. Deus indignus gloria dei: et redemptio ne eiusdem: quia post transgressio legis primis parentibus datus: omnes erant inclinati ad damnationem sempiternam: que damnatio est opposita nostro fini ultimo. Cum ergo et ipsa virgo indignus gloria dei: et gratia dei nostri Jesu christi: sine qua est ipsa in eternum damnata fuisset.
 Quero ergo ex qua causa indignus tali redemptione. Aut quia peccavit in radice: et non contraxit peccatum. Et hoc dicendum non est: quia peccatum in radice non contractus nihil mali ponit in anima nostra apud deum ratione cuius creatura possit inclinari ad damnationem sempiternam. Aut indignus redemptione quia contraxit peccatum originale: et hoc dicendum non est per se. Et cum nulla

alia causa assignari potest preter istam. Redimatur quod virgo nulla antecedente causa erat inclinata ad damnationem. Et indignus gloria dei nostri iesu christi. quod est inconveniens deductum.
 3^m inconveniens quod sequitur nisi ista illa valeat est quod virgo Maria fuisset redemptrix: et non redempta. Consequens falsum: quia tantum est unus redemptor christus incomveniens sic deductum. Virgo Maria passa est angustias mortis: et multas alias penas. Hic ergo quod in ea fuit causa talis passionis. Aut quia in ea non fuit aliqua causa talium penarum.
 Non 2^m quia in hoc appareret inconveniens: ut deductum est in primo inconveniens. Si primum. aut talis causa fuit ex peccato in radice non contracto. aut ex peccato in radice et in ea contracto: aut propter salutem humani generis. Non primum quia peccatum in radice nullum defectum ponit in creatura quando non est contractum. Neque 2^m propter te: quia virgo non contraxit peccatum originale. ergo datur tertius membrum ex sufficienti divisione deductum. Confirmatur: quia virgo non indignus redemptione: probatur: quia redemptio presupponit lapsum et passa est. ergo fuit redemptrix: et non redempta.
 4^m inconveniens quod sequitur: nisi consequentia illa valeat. Tollitur omnis via ad probandum filios ad in conceptione contraxisse peccatum originale. Hoc autem est contra Augustinum in libro de baptismo parvulorum contra hereticos affirmantes parvulos

non contrahere peccatum originale ex peccato primorum pentum: in quo loco Augustinus probat per rationes verissimas atque necessarias: quod lege transgressa a primis: omnes qui ex lumbis eorum trahunt originem per concubinum viri et mulieris trahunt tale peccatum. Inconveniens sic deductum: quia ratione unum individuum speciei humane potest conservari a peccato originali in conceptione: ne contrahat illud omnia individua possunt conservari ne in conceptione trahatur tale peccatum: quia peccatum originale ex eadem causa in omnibus trahitur. ergo si fuit conservatum aliquod individuum ne traheret tale peccatum: hoc fuit ex possibilitate probatur: quia illa mota hoc non potest fieri. Et ut dicitur est: quod ratio unum individuum potest conservari et omnia individua potuerunt a tali peccato conservari. ergo nulla ratio necessaria potest probari: quod omnes qui trahunt originem ex primis parentibus concepti fuerunt in tali peccato. probatur ista ultima consequentia quia si esset aliqua ratio necessaria eorum opposita esset impossibilis: quod tamen non est: quod competit per eandem causam omnibus individuis eiusdem speciei: si ab uno individuo illud potest removeri potest removeri ab omnibus. Cum autem peccatum originale competat omnibus individuis speciei humane per ade peccatum quod fuit causa damnationis omnium nostrum: si ab uno individuo potest removeri tale peccatum: ne in conceptione

trahat illud ab omnibus potest esse removeri. Et sic tolleretur via necessaria ad probandum parvulos trahere tale peccatum: et sic baptismus non esset necessarius in parvulis.
 5^m inconveniens quod sequitur: nisi illa ista valeat est. quod si virgo non fuisset concepta in peccato originali si mortua fuisset ante passionem dei nostri iesu christi ad eternam gloriam fuisset ante quod christus a mortuis resurrexisset: quod est absurdum dicitur et inconveniens: probatur. Quia est aliquis finis si nullum est impedimentum respectu sui finis: illud attingit finem: sic est quod visio intuitiva dei: et fructus eiusdem est ultimus finis: propter quem ista intellectiva est producta. Et amoto omni impedimento anima intellectiva attinget illum finem. Ita loquitur b^o r^onis est nota. et minor est pauli apostoli dicitur. Unde b^o illud a facie ad faciem sicut est: et sic. Si anima virginis fuisset separata a corpore: ante quod christus mortuus eternum impedimentum ei fuisset: propter quod posset removeri a visione intuitiva dei. probatur quod non peccatum originale: neque aliquod aliud peccatum veniale aut mortale: neque illud impedimentum posset esse violentum quod esset contra dei iustitiam: quod nullo antecedente defectu anima virginis amota fuisset ab ultimo fine eius quod si sic fuisset sequitur quod illa anima gloriosissima virginis marie inisset ad eternam gloriam et vidisset deum a facie ad faciem sic est.
 6^m inconveniens quod sequitur: nisi illa consequentia valeat est: fuisset aliqua creatura communi cursu nata

p concubitum viri et mulieris produ-
cta et tamen in peccato originali non
fuisse concepta. hoc inconueniens est
satis clarum. Et primo quod sit producta
per concubitum viri et mulieris. hoc
est notum quia habuit pentes. scilicet Joachim
et Anna: ex quibus generata est. Sed
non sit in peccato originali concepta:
hoc affirmatur a te hoc autem incon-
ueniens est expresse contra augustinum.
in libro de fide ad Petrum dicentem.
Sirmissime tene et nullatenus du-
bites omnem hominem qui per con-
cubitum viri et mulieris natus est in
peccatis conceptus est. et sic appar-
et inconueniens reductum.

Argumenta specialia ostenden-
tia virginem in peccato originali fuisse
conceptam.

Distinctio vero dante rationibus
vniuersalibus probabitur indu-
ctam est omnes qui ex lumbis ade-
runt concubitus viri et mulieris duxe-
runt originem: neminem creatura hu-
mana pura excepit contraxisse pec-
catum originale. Nunc in presenti arti-
culo adducende sunt rationes proprie
quibus aduersarij veritatis conatur
probare specialiter virginem in pec-
cato originali fuisse conceptam.

Primum argumentum est si sub-
iectum gratie prioritate nature pre-
cedit gratia: quia semper subiectum
subale precedit accidens fundatur
in illo: quod si Maria. Substantia est prior
omni accidente. Sed anima virgi-
nis fuit subiectum gratie: que gratia
fuit accidens. ergo prioritate nature pre-
cessit illam gratiam. Tunc accipio

etiam virginis in illo potest: et arguit sic
In tali aia est carentia originalis ius-
ticie debite in primis parentibus: nisi
se ex transgressione legis. ergo in ta-
li anima est peccatum originale. con-
sequenter patet: a diffinitio ad suum
diffinitum. nisi antequam sit in illo
priori. non potest dici quod sit gratia e-
qualens originali iusticie: quia tale sub-
iectum est prius illa. nec potest dici quod ibi
sit originalis iusticia: quia per christum
redemptorem nostrum post illud pec-
catum: nemo fuit in originali iusticia
conceptus.

2^m argumentum est hoc Virgo
Maria indigna gratia dei: iuxta il-
lud Pauli apostoli dicitur. Omnes
indignis gratia dei: isto stante ar-
guitur sic. Ant ergo virgo indigna
gratia dei antequam esset. aut post
quod fuit. Non primum quia indigen-
tia in aliquo presupponit illud. ergo hoc
sed impossibile est quod sit idem istans
indigentie et gratie ergo in instanti in-
digentie si habuit gratiam. tunc quod
vix in instanti indigentie erat aliquid
defectus in Maria. Uel nullus. Si
dicatur quod sit aliquid defectus: ille non
potest esse nisi peccatum originale. Si di-
catur quod ibi sit nullus defectus: hoc
stare non potest: quia ubi nullus est de-
fectus: ibi nulla est indigentia.

3^m argumentum. Fundamentum
per quod ponitur virginem in pec-
cato originali non fuisse conceptam
est ut veneretur Iesu christi mater
sed tali honore deus non vult vene-
rari matrem christi. ergo non debemus ponere
virginem non fuisse conceptam in peccato

originali. minoribus rationibus probatur.
Dicit Hieronymus super Matheo
super libro generationis iesu christi
Inquit. Nulla sanctarum mulierum in
genealogia saluatoris assumi: sed
eas quas scriptura reprehendit: ut
de peccatricibus nascens omnium
peccata celeret.

4^m argumentum illud debet poni
in maria: per quod virgo magis de-
bet christo: probatur: quia dicitur in
euangelio. Cui plus dimittitur plus
diligit. Sed ponere ipsam in peccato
originali esse conceptam: tunc magis
datam: est ponere ipsam magis christo
debitricem: quod ponere oppositum. pro-
batur: quia in hoc virgo cognoscit
opus redemptionis: per quod opus
verbum caro factum est. ergo illud ex-
ponendum in ea. scilicet ipsam in peccato
originali fuisse conceptam.

5^m argumentum in parentibus
virginis fuit libidiosa coniunctio: ergo pro-
les nata ex his fuit in peccato origi-
nali concepta. Consequenter patet: quia
dicitur in euangelio. Bona arbor
bonos fructus facit: mala autem bo-
nos fructus facere non potest. Et ab
augustino affirmatur in libro de fide ad
Petrum. quod omnis homo: qui per con-
cubitum viri et mulieris natus est in
peccatis conceptus est.

6^m argumentum: quando omnes
sunt duo: quorum vnum necessario
sequitur ad aliud si datur secundum
in aliquo: in illo est: aut saltem fuit
primum: sed sic est quod peccatum origina-
le et rebellio sensuum sunt hiis. scilicet quod re-
bellio sensuum sequitur necessario
ad peccatum originale. Ergo posita

rebellionem sensuum in aliqua crea-
tura ponitur peccatum originale: aut sal-
tem fuit in illa: syllogismus bonus:
maior est nota. et minor probatur: quia
sensus nunquam fuerit rebelles rationi
in primis parentibus: nisi facta deor-
dinatione in illis: quia ut dicit augustinus
libro 14. de civitate dei. c. 13. In occulto
mali esse ceperunt: ut in aperta
inobedientiam laborarent. Non enim
ad malum opus preueniretur: nisi
precederet mala voluntas. In virgi-
ne autem quoniam ipsa nunquam habuit
aliquem peccati stimulum ex parte
sensuum: tamen virgo passa est in
sensuum multas passiones. scilicet famem
sitim et colorem mortis virginem
sibi sui christi: que passiones in animam
in virgine non erant: quia semper in
illa fuit recta ratio dominans appe-
tuum omnium sensuum eius.

Argumenta sumpta ex privilegiis
christi probantia virginem a macu-
la peccati originalis fuisse deturpa-
tam.

Non sufficiunt argumenta per
nos superioribus articulis addu-
cta: imo necessarium esse videtur: ut
absoluatur tota intentio aduersario-
rum ponere quosdam rationes sumptas ex pri-
uilegiis christi competentibus ad
probandum virginem in peccato origi-
nali fuisse conceptam.

Prima ratio hec est. Non sunt tam
gloriosissime virginis privilegia a
deo illi data a nobis extollenda: ut
minuantur privilegia atque dignitas et
gratia saluatoris nostri Iesu christi. Sed quod
ipse solus christus post ad lapsum erexit
sine peccato per excellentiam dignitatem atque

grā soli attribuit xpo. g si debem⁹
ita extollere virginem: et eius puile
gia: vt auferat dignitas et excellēt
redēptōis nrī: maior hui⁹ rōis nul
li dubia eēt dō: qz si ab aliq⁹ oppo
sitū teneret bēticus appellari possz
minor aut b⁹ rōis pbat p aug. i
li. de baptismo pūloz dicentē. Re
stat inquirē: vtz in filijs hominum
aliqs potuerit esse sine pctō. et dicit
quōd est in filijs hominū q̄s sū pcc
eato excepto vno mediatoze. et i co
dē libro circa finē libri scōi dicitur.
Teneam⁹ fidei indēdinabilez p̄f
sionē q̄ sol⁹ xps sine pctō natus est
in similitudinē carnis pcti.

2^a rō post adē delictuz solus xps
inter hoies sine pctō oimode inuē
tus est: de mulieribus autē nulla
inuenta ē: aut reperta. g nō est affir
mādū virginem sine peccato origina
li fuisse pceptā. Cōsequētia pbat:
qz oppositū p̄tis: infert formaliter
oppositum aūtis. Nō autē pbat
quia dicit ecclesiastes 7. Unum de
mille viris repperi: et mulieribus
nullam inueni: que verba exponēs
aug. dixit. Unum. i. christum de mil
le viris repperi. vbi notandum ē q̄
ibi accipit numer⁹ mille varius p
omni numero: sine pctō: et mulieri
bus nullam inueni.

3^a rō. omnis munditia creature
humane parē dō esse cōtra munditiā
xpi. pbat qz in filijs hominū nō est
inuentus q̄s sine pctō nisi xps: s; si
vgo non fuisset pcepta in pctō ori
ginali: et fuisset in pceptōne sancta
munditia virginis fuisset equalis in
pceptōe cū munditia pceptōis xpi

quōd est absurdum. g non est potens
vginē sine peccato originali fuisse
pceptam.

4^a rō fundamentuz p qd ponit
vginem in peccato non fuisse conce
ptam est q̄ potuit p̄seruare illam a
tali pctō. Et sicut potuit ita tēuit et
sicut tēuit ita factum est. S; istud
fundamentum est falsuz: quia isto
possz pbari xpm non fuisse mortuū
pro salute humani generis: quia po
tuit nō mori: et omne qd est possibi
le tō illi cōuenit. g tēuit: et sicut tē
cuit ita debebat fieri: que tamē oia
falsa sunt atq; risu digna.

5^a rō fundamētū p qd ponit vir
ginem in pceptōe fuisse sanctam est
quia verbum dei filiū debebat ve
nerari virginē: quia ab eterno cō
mater electa fuit: s; hoc fundamen
tum est falsum: quia verbum dei si
lius maiora potuit p̄ferre virgini: q̄
magis honorassent eā: q̄ hoc q̄ fue
rit sine peccato pcepta: vt immortal
itate et bēitudinem de facto: et tamen
hec illi a dō concessa non fuerunt: qz
non erant puenientia. g non debet
dici q̄ vgo ex eo q̄ debebat cē iesu
xpi mater fuit p̄seruata: ne in pecca
to originali essz pcepta: quia b̄ solū
erat xpo pueniens.

Auctoritates p̄munes pbantes
omnes: qui ex p̄mīs pentibus on
terunt originem in peccato fuisse
conceptos.

Non p̄tenti ex bis argument
superiorib⁹ articulis adduct.
aduersarij veritatis adducit q̄sdaz
auctoritates communes pbantes
omnez creaturā humanā post Adē

delictū fuisse i pctō originali pceptā
Nam Isaias. c. 57. Inquit oēs nos
quasi oues errauim⁹: vnusq; qz cedi
nauit in viā suā: et dñs posuit in eo
s. xpo iniquitates oim nostrum.
Et apostol⁹ Paulus ad romanos. 5
Per vnum hominem mors intruit
in munduz: ex quo omnes peccauē
runt. Et in eodē loco. sicut vnus
ade delictū regnauit in omnes in cō
dēnatōem: sic vnus xpi iusticia re
gnauit in oēs. Et alibi idē ap̄l̄s
sic: omnes in adam moriunt⁹: sic et
i xpo oēs viuificat⁹. Et sc̄s Leo
papa inquit. Dñs noster pcti mor
tisq; destructoz: sicut nullā ream libe
rum repperit: sic liberādis omnib⁹
venit. Et Aug. li. 13. de ciui. dei. c. 14.
Omnes enim in illo fuimus: quan
do ille vnus omnes corrupit: qui p
feminam lapsus est.

Auctoritates p̄prie specificē pro
bantes virginē in peccato origina
li fuisse conceptam.

Vltimo p p̄plemento hui⁹ af
firmatiue p̄tis adducere intē
dinus aliquas auctoritates sp̄aliter
explicātes virginē in pctō origina
li fuisse pceptam: vt oī ex parte per
nos satisfactū sit aduersarijs v̄tat.
Prima auctoritas est sc̄i Bernar.
in eplā ad Lugdunensēz dicēti Vir
go in pceptōe minime sc̄ificari pot
uit: imo ip̄a pctō fuit obnoxia. De cō
v̄tute sp̄s sc̄i mundata. Et Ansel.
li. 2. Vir v̄s hō inquit: licz omnis
dei conceptio munda sit: et absq; car
nalis delictationis peccato. Virgo
tū ip̄a v̄s assumpt. et in inquit. At
bus pcepta cū: et in peccatis conce

pit eā m̄ eius. De tantis totq; p̄t
clarissimis viris: hos duos viros
auctoritate dignos: quia et alijs pa
rum curamus: inuicemus expresse
affirmantes virginem in pctō origi
nali eēt pceptā quibus nō obstantib⁹
p̄tē negatiuā oīo tenē intendim⁹: et
b̄ v̄simis rōnib⁹ multisq; p̄clariss
mis scōz auctoritatibus ducti auri
liate nobis gloriosissima ac intone
rata dei genitricē.

In oppositū est Augusti.
totius ecclesie lumen ac
sidus clarissimum in li.
sermonuz suoz ad bēni
tas: sermone q̄dragesimo tertio. de
natiuitate dñi dicēti. Propterea m̄
s. xpi electa est: et sup oēs creaturas
p̄lecta: omnibus gratijs secundata
omnibus virtutibus ornata: omni
scitate in vtero matris repleta: vt de
mundissima m̄e mundissimus na
sceret fili⁹: qz sicut in celo h̄uit p̄ez
imortalē et cōmū: sic et in terra habu
it matrē oī corruptōe carētē. Igif i
celo q̄lis ē p̄: talis ē fili⁹: sic et in ter
ra q̄lis est m̄: talis ē carnē est fili⁹: i
celo cū patre cōtern⁹ et imēsus icōzru
pt⁹ et sublimis ē: et in terra cū matre
imaculat⁹ et m̄suct⁹. Et idē aug.
in li. de peccatū inquit. Propt̄ bono
rem dñi cum et peccatis agū⁹ nul
laz et beata virgine volumus facē
q̄ōnem. Adiangam⁹ his duab⁹
auctoritatibus auctoritates sancti
Hieronymi in epistola ad Paulaz
et Eustochium dicentis. Et si sancti
patribus et prop̄betis gratia fuisse
creditar: tamen non carnis plēna

In Maria vo toti⁹ gre: q̄ in xpo ē
 venit plenitudo. Et in eadem cplā
 ingt. Ceteris scis p ptes dat⁹ gratia
 marie vo se infudit toti⁹ gre plenitu
 do Et Anselm⁹ in libro. Cur ce⁹ bō
 ingt: decet vginē ea puritate nitere
 qua sub celo nulla maior nequit in
 telligi. Et ideo sancta mater ecclesia
 canit de Maria dicens. Que est ista
 que p̄gredit⁹ quasi auroza: pulchra
 vt luna: electa vt sol. His v̄bis cō
 cordat psalmus David. In sole po
 fuit tabernaculū suū: qui sol fuit vir
 go et ipse. xps tanq̄ sp̄s eius exiens
 de thalamo suo. Et in canticis cātico
 rū dī. Tota pulchra es amica mea
 et nulla macula est in te. Et ideo scā
 mater ecclesia dicit. Felix es sacra
 vgo Maria: et omni laude dignissi
 ma. Quare autē maria sit oī laude
 dignissima: explicat cā: qz ex te or
 ē sol iusticie xps v̄sus noster.

Ordo seruandus in qōne
In qōne ista seruabimus talē
 ordinem.

- 1° videbimus de originali iusticia p̄
 mox pentum.
- 2° videbimus de lege a dño p̄mis
 pentibus data.
- 3° videbimus de peccato p̄mox pa
 rentum et eius causa.
- 4° videbimus que mala sunt secu
 ta ex tali peccato.
- 5° videbimus de peccato p̄mozum
 pentum: qd̄ trāsiuit ad om̄s poste
 ros et cecēdētes ex lumbis Adē
 p̄mi pentes nostri.
- 6° videbimus quid est peccatū ori
 ginale tractū in nobis.
- 7° videbimus in quo subiecto fuit

- tractum tale peccatum.
 - 8° videbimus quot modis soluitur
 arbitum.
 - 9° videbimus quot sunt modi redē
 ptionis.
 - 10° videbimus qd̄ tam ex pte dei q̄
 ex pte vginis fuit possibile qd̄ vgo
 p̄seruaret a peccato originali.
 - 11° videbimus qd̄ hoc fuit conueniē
 tissimum.
 - 12° videbimus qd̄ vgo fuit in cōce
 ptōe scā: et a pctō originali p̄serua
 ta ex pte xpi redēptōis n̄ri.
 - 13° hoc idem videbimus fuisse ex
 pte vginis.
 - 14° videbimus modū p̄ quē virgo
 fuit liberata ne incurret sine p̄tra
 beret tale peccatum.
 - 15° videbimus: cur virgo non fuit li
 berata a penis peccati si fuit libe
 rata a peccato.
 - 16° videbimus in qb⁹ differt p̄cep
 tū xpi a p̄ceptōe virginis marie.
- Ulti⁹ soluemus argumēta aī oppo
 sitū qōnis adducte: et sic erit finis
 qōnis adducte.
- De originali iusticia p̄mox pentū.
- C**reant itaqz ce⁹ homines ad
 imāgines et similitudinem suam
 oī gratia atqz rectitudine plenū ex
 vtraqz pte. scilicet tā corpea q̄ corpea p
 sectū. Intellect⁹ hoīs creatorē suū
 recte intelligebat voluntas eius se
 quens rōez rectā. Deū sup oia ar
 detū qd̄ tā cōsiderio affecta: amabat
 sensus oēs tā intiorē q̄ et extiorē
 ita ordinari crāt: vt appetit⁹ eoz tñ
 ad illoz oīa se extēdēbāt: q̄m a ra
 tōe recta et electōe volūtatis sequē
 te illā rōnem rectam p̄mittēbantur.

Ex quibus sic in homine existenti
 b⁹ resultabat originalis iustit⁹ p̄mo
 nū pentum. Nam cuncta animalia
 plenā obedientiā creatori p̄stabant
 sensus omnes recte rōni subī crāt:
 volūtāt ita bene a deo instituta erat
 oī rectitudine plena creatorē suū
 amabat intellectus recte eoz facto
 rez atqz creatorē suū intelligebat.
 Nam vt dicit aurelius aug⁹. A crea
 torat ce⁹ rōales creaturas: vt simū
 bonū intelligeret: intelligē amare
 amā possideret: possidēdo frueret⁹
 data.

Uanis homo plenus grā atqz
 rectitudine a dño creatus cēt
 tū oīpotens v̄sus regula infallibilis
 decreuit illi dare legem. Nam cum
 vniūquodqz ens finitum: q̄nis i suo
 genē sine spē p̄fecti ex se sine ordi
 ne ad p̄mum ens inde p̄cedens atqz
 infinitū regulari ex sui n̄ā nō possit
 qz tale ens finitū est ens p̄ p̄cipa
 tōem: et omne tale reducitur ad ens
 p̄ essentia. Eiusmodi v̄sus est: ideo
 illi a dño data est lex: non quidē dif
 ficilis imo oīum facillima: vt medi
 ante tali lege et eius obseruātia bō
 regularē: vt posset mereri vitā eter
 nā. Dixit ḡ dñs p̄mis pentibus.
 De arbore scie bōi et mali ne come
 deritis: quacūqz enim boza come
 deritis morte morietur. Nā p̄mi
 pentes in paradiso deliciaz constituti
 solummodo fructus arboris vni⁹ illis
 a dño v̄sus est: nō qd̄ fructus ille tā
 excellens atqz nobilis esset: ita qd̄ no
 bilior aut eo excellentior in paradiso
 deliciaz inueniri nō posset: s; vt bō

illa pua lege a dño accepta atqz ob
 seruata vitā eternā mereri possit. qd̄
 si in tā pua atqz infama re bō plenā
 obedientiā creatori suo dare nolet:
 duplici morietur morte. scilicet spali: qua
 a corpe sepat et cōna qd̄ v̄nati
 p̄tinne morietur p̄ amotionē infi
 niti boni. Et p̄ afflictioē p̄tinne
 a demōib⁹ atqz malis spiritibus illi
 datus.

De peccato p̄mox pentum.

Acepta ḡ lege a dño diabol⁹
 humani generis inimicus simu
 lans cām v̄sus fructus p̄mis penti
 bus dixit. Cur p̄cepit vobis ce⁹ ne
 comedatis ex omni ligno: qui ridē
 tes dixerūt: ne forte moriamur. Re
 cordabāt qd̄ v̄sus illis dixerat: qua
 cūqz boza comederitis morte mor
 ierimini. Quib⁹ diabol⁹ dixit. Neqz
 qd̄ morietur. scit. n. v̄sus qd̄ q̄s
 boza comederitis ap̄ient⁹ oculi v̄si:
 et eritis sicut oī scietes boni et ma
 li. Cūqz ce v̄bis diabol⁹: Quia mo
 nit ab illis cām mortis cogitare ce
 pissent fructus v̄sus arboris come
 derūt. V̄sus oīē sacra scriptura: Vidit
 ḡ mulier qd̄ cēt bonū ad v̄sus dñm
 reddiqz viro suo qui comedit: lege
 ḡ illis a dño data ab eis transgres
 sa amiserūt grām oēm rectitudinez
 atqz originalem iusticiam. Tunc ce
 perūt sentire aliā legem in sensibus
 suis repugnātem legi mētis eozum
 V̄sus An⁹ in libro cur v̄sus homo in
 quit inobediētia primozum paren
 tum iusticie debite nuditatis fuit cā
 causa autem peccati huius fuit vo
 luntas eoz p̄uana: et per volūtatem
 eoz fuit p̄missum tale peccatum.

Voluntas p electioem recta mere-
tur qz illa electio est formis ratio
recte. Nam electio recta fm Ar. 6.
cibicoy sequit rōem rectam. Cum
g pmi pntes intelligeret fructū ve-
tite arboris a oīo vetitum fuisse: p
electioem rectā noluerūt esse cōfor-
mes diuine volūtati: imo voluerūt
esse disformes: et potius credere oīa
bolo q̄ creatori suo. vñ Aug. libro
14. de ci. dei. c. 2. inquit: loquendo de
p̄mis pentib⁹. In occulto mali esse
cepit: vt in aptā inobediētiā labē-
rent. nō. n. ad malū op⁹ pueniret:
nisi pcedēt mala volūtas. Volūtas
g in p̄mis pentib⁹ fuit illa que p̄mo
peccauit: ex quo postea pueniunt
ad malū op⁹. vñ dicit sanctus aug.
in eodē. c. Si voluntas supple p̄mo
rū pentuz in amore supioris et imu-
tabilis bone a quo illustrabatur. vt
vidēt et accēdebat vt amaret stabili-
p̄māisset. Nō inde ad sibi placēdū
iduceret: vt ex hac tenebre scēt atqz
frigerēt: vt vñ illa. s. Ena vñz crede-
ret dixisse serpētē. vel ille. s. Adam
rei mādato vxoris p̄ponēt volūtātē
Ex qbus apparet qz p̄ctū p̄moꝝ
parētuz formalit fuit carentia iusti-
cie rebite in illis amisse. 2° appa-
ret qz p̄ctū eoz nō fuit rebellio sen-
suz erga rōem: qz sensus nunquā
fuisent exordinati nisi p̄mo fuisz et
ordinata volūtas. qz sicut p̄mi parē-
tes fm rōnem obediētiā rebitam
deo prestare noluerunt. imo facti sūt
rebelles creatori suo: sic et sensus scī
sunt rebelles rōni: obediētiāqz re-
bitā ei p̄stare nō potuerunt. talis g
rebellio sensuum in p̄mis parentib⁹

secuta est imediate post p̄ctū ab eis
p̄missum. 3° apparet qz peccatū
eoz nō fuit obligatio ad penāz du-
plicis mort. qz talis obligatio om-
nē ex peccato iam p̄missio.

De malis secund ex peccato p̄mo-
rum pentum.

Acti g sunt filij ire ex transgre-
ssione legis. et amiserūt rei grāz
ag originalē iusticiā: incurreruntqz
duplicem mortē. s. spālez: mortēqz
etnā incurrissent: nisi fuisset gratia
et humanitas redēptoris nri. Ex ta-
li. n. p̄ctō oēs sensus facti sunt rebel-
les rōni: senseruntqz aliaz legem in
sensib⁹ eoz repugnātes legi menti
illoꝝ. tunc caro cepit p̄cipitare ad
uersus sp̄s: et sp̄s aduersus carnē
eieciqz sūt ex paradiso trestri vāqz ē
p oīm Adē. In sudore vult⁹ tui ve-
sceris pane tuo. Et huc dicituz fuit
In calore pies filios mos. Vñ si nō
peccassent fm Aug. li. 12. de ciui. dei
c. 3. Satendū est p̄mos quidē homi-
nes ita institutos fuisse: vt si nō pec-
cassēt nulluz expirēt gen⁹ mortis
s; eosdē p̄mos peccatores ita fuisse
mulctatos: vt etiam quicquid eoz
stirpe esset exortum eadē pena tene-
ret obnoxium.

De p̄ctō p̄moꝝ pentuz qd trā-
smit ad oēs posteros.

Sicut gratia dñi ac originalis
iusticia p̄mis pentib⁹ a deo cre-
atore suo cono data fuit: nullis eoz
meritis antecēditib⁹ ipsiqz bñ co-
opantib⁹ in bonum illa trāsmisset
ad oēs posteros atqz descendētes ex
lumbis eius omneqz filij gratie fa-
issemus. Sic et ipsis peccantibus

Idignatio dñi cecidit sup Mos atqz
ad omnes posteros et descendētes ex
lumbis eoz fm legē trāsmisit et illud
qd fuit actuale p̄ctū in illis p̄ origi-
nē in nobis dicit originale. Hāz vt
dicit Anselmus in libro. Cur deus
homo. Inobediētiā p̄moꝝ pentū
iusticie rebite mūdītatis fuit causa: p
quā oēs sum⁹ filij ire. Qz aut p̄ctū
p̄moꝝ pentū fm legem cōez trāsmie-
rit ad oēs posteros rōib⁹ et auctori-
tatib⁹ p̄probam⁹: qz quicunqz aliqd
dat aliquib⁹: ita qz p̄ p̄mos illud dē
trāsmie ad posteros ab illo a p̄-
mis duob⁹ aufert illud ab omnib⁹
alijs sequētib⁹. Iusticia aut origi-
nalis ita data fuerat p̄mis pentib⁹
qz si nō peccassent: illa ad oēs poste-
ros trāsmisset. g eadē ab eis ablata
p̄ctū p̄ctū eoz illa nō potuit trāsmie
ad omnes posteros: et descendētes ex lū-
bis eoz. Ampli⁹ ex lege filij seruoz
fui sunt. Et aut p̄mi p̄ntes fuerūt
serui p̄ctū g omis descendētes
tali seruitute fuerūt affecti. Ampli⁹
originalis iusticia ipsis bñ coopanti-
b⁹ trāsmisset ad oēs posteros et descē-
dētes ab eis. g ipsis male coopanti-
bus in illis fuit amissa: atqz in oib⁹
descēdētibus ex lūbis eoz. Auctori-
tatib⁹ hoc idē firmam⁹. Nam fm
Paulū apostolū. Omnis in adāz mo-
riunt. Et alibi. Per vnum hominē
mors intravit in mūdū: ex q omnes
peccauerūt. Et alibi. Sicut vñ adē
p̄ctū regnauit in oēs in p̄dēnatōez
Et alibi. Omnis in adam peccauerunt
Et sanctus Leo papa. Omnis n̄ pec-
cati mortisqz destructoz: sicut nulluz
reatu liberum reperit: sic liberādis

oibus venit. Et David i psal. Omnes
declinauerunt: et simul inuiles facti
sunt. Et Isaias. Omnis nos q̄i oues
errauim⁹: vñ quisqz redinat i viā
suam. et Aug. Omnes nos in illo
fuimus: quando ille vnus scilicet
adam omnes corrupit. Et idē aug.
Non est in filijs hominum quisquā
sine p̄ctō.

Quid ē peccatum originale con-
tractum in nobis.

Satendū est a nobis in p̄sentī
Articulo: qd est p̄ctū originale
i nobis p̄ctum. Peccatum origina-
le in nobis nō est aliquis mal⁹ act⁹
sicut quidam dixerunt. Nam mal⁹
actus in nobis ex mala electioe no-
lūtatis sequit: in p̄nulis aut nō pot
eē mala electio volūtatis neqz bōa
qz ipsi nō p̄nt exercē opōnes aie in
tellectine p̄fectas. s. intellect⁹ et volū-
tatē p̄ quas possunt mereri et temere-
ri. Ampli⁹ si peccatū originale esset
aliquis malus act⁹ sequeret qz aliquis
peccaret actualiter anteqz exiret ex
ventre matris sue: p̄batū qz p̄ctū
originale p̄bitur quādo vnitur aīa
intellectina corpi suo. organico phy-
sico. Hoc aut qd reduciē est impossi-
bile: qz p̄ntes in ventre matris non
vtunt libero arbitrio. ampli⁹ si pec-
catum originale esset aliquis malus
actus eēt peccatū actuale et non ori-
ginale. Dicamus 2° qz p̄ctū origina-
le in nobis nō est aliquis mal⁹ habit⁹
vt affirmarūt nonnulli quia ex fre-
quētatis actibus gnāt bit⁹. 6° tibi
mō demonstratuz est qz peccatū
originale non est aliquis malus actus
qz talis in p̄ntis esse non potest. q

si mali actus nō sūt: mali habitus eē
nō pōt. **M**ā remota cā remouet ef
fectus. **D**icamus tertio qd peccatū
originalē i nobis nō est rebellio sen
suz erga rōem. qz talis rebellio est
sequela peccati: 7 nō pccū. **A**mpli⁹
talis repugnantia sēnsū est: qz pō
supior 7 rōalis 7 rōdinata erga
dīm. **D**icam⁹ 4° qd peccatū origi
nale nō est formalit obligatio ad pe
nā dāni: qz talis obligatio est ex ali
qua cā: talis at cā nō pōt eē pmet
obligatō. g ē ex pctō: qz non ex vta
te: nec ex aliā causa imediata. **S**c
gbus apparet qd illa ratō quā facit
Franciscus maronis in 3° sūaz. i
qōne vtz beata vgo sit in pctō con
cepta nihil valet: qñ vult pbare qd
pccū originale non sit carentia ori
ginalis iusticie: quia si deus creasset
Adā in puris nālibus hūisset illaz
carentiaz originalis iusticie: 7 tam
non habuisset pccū. **D**ico p qd illa
non est ppleta diffinitio peccati ori
ginalis: peccatū est carentia original
iusticie. s; s; plura alia: vt videt. n;
etiam est completa diffinitio pecca
ti actualis sūt habitualis **A**de: nisi
ponant multa alia. hinc est qd non
pcludit: ibi nō est originalis iusti
7 sūm est aptū natū ad illā. g ibi ē
pccū. 2° dico qd si adam non fuisset
creatus in originali iusticia: cū illa
sit conum 7 gratia supnālis tūc nō
diceret habere carentiam illius in
subo apto nato qz puatio dicit du
plicat. **A**ut qñ cepdit forma in sub
lecto apto nato ad illā vt pz in ceco
Aut qñ in nobis d; enure aliqd
7 auferet medius sicut pz: qz si pmi

parentes non peccassent: habuissent⁹
originalē iusticiā: nō si de⁹ nō creat
set **A**daz cū originali iusticia nullo
istoz mōz fuisset pūati. **D**ica
mus 5° qd peccatum originale nō ē
appetit⁹ siue inclinatio: mediante q
aia desiderat vniri corpori iusto: qz
cū talis appetit⁹ sit anime nālīs cō
petens ei per se ab ipa nunq; posset
amoueri tale peccatum p passiōez
dñi nisi anima intellectia destructa.
Dicam⁹ 6° qd peccatum originale
nō est formalit vnio anime ad cor
pus: qz si talis vnio amoueri
deberet p passiōez dñi sūt opōiterz
qd anima dissolueret a corpore: si pec
catū formalit esset vnio anime ad
corpus. **A**mplius vnio anime ad
corpus est nālīs: ex ea inq; tal
nullū ptabit peccatū: qz antequā
pmi parentes peccassent in pceptōne
eoz aie sue fuerunt coniuncti cor
poribus suis sine aliqua macula 7
peccato.

Cōcludendo g diffinitioem peccati
originalis in nobis exntis dicam⁹
peccatū originale est carentia origi
nalis iusticie rebite in pmi parenti
bus amisse ex trāgressione legis i
nobis trinata ex actuali pctō. pzi
mōz obligās nos ad duplicez mor
tē. tēpales 7 eternā: rad ceteras pe
nas que talē carētiā sequunt. **I**ta
diffinitio rēclarat a nobis p singlas
pticulas eius. p dicitur peccatū
originalē: 7 in hoc distinguit a pe
cato actuali est carētia. **N**am pccū
nō sit de genere pōstinoz: opōit; qd
diffiniat per carentiaz: sicut cetera
pūatiua diffiniunt. **S**ecundo of

diffinitio
ne peccati

originalis iusticie: 7 in hoc explica
tur cui⁹ forme peccatum originale
sit puatio. **D**icit⁹ 7° loco rebite: ga
nisi esset amissio iusticie rebite non
obligaremur ad duplice penā. **D**i
4° in pmi parentib⁹ amisse ad exdu
dendā iusticiā originalē in dēcl ma
lis amissaz: qz tali iusticia nō pūa
mur: s; ea q fuit in pmi parentibus
amissa. **D**i 5° loco ex trāgr esse
legi i nobis trinata: vt explicetur
cā. qre 7 nos: q qñ nō peccauim⁹
actualit: nō qz fuimus ex libis ei⁹ p
trāgressiōez legis ab eis scām: etiā
nos amissim⁹ talē iusticiā originalē
rebiteaz. **D**i 6° ex actuali pctō pzi
mōz parentū: qz vt dicit aug. **D**ēs in
illo. **A**dā fuim⁹ qñ ille vn⁹. i. p pec
cati actualē oēs corruptit. **D**i vlt.
obligam⁹ nos rē. vt explicent ea q
sunt finis b⁹ peccati: 7 quaz penaz
sit cā tale pccū.

In quo subiecto ptabitur pccū
originalē.

Quānis ex supiorib⁹ in pcedē
ti articulo iā dictis satis clare
ostare posset: quō ptabit pccū ori
ginalē in nobis: 7 in quo subiecto
fuit talis macula: nō ad meliorē cui
dētiā dicēdoz: ac remi rēclarare ista
in pprio atq; rēclarare articulo.
Cōtrabit g pccū originale in nobis
isto mō. **N**az anima pprie est illa q
est subiectum v⁹ utis 7 vicij: mediā
tibus potētijs ei⁹. **N**am anima que
peccauerit fm ecclesiā ipa morietur
Nam si pmi parentes nri non pec
cassent aia vniscuiusq; nostrū fuisset
creata plena gratia cū oī rectitu
dine atq; originali iusticia vnitaq;

coepi oēs sensus rōi fuissent sub: si
cut fuit: qñ fuerit create aie pmoz
parentū qñ fuerit suis corpib⁹ vnite
Nūc vō ppē pccū eoz: q trāgressū
sūt legē: aia nra creat abiq; grā ori
ginali iusticia atq; rectitudine vnū
taq; corpi illō dñum bī e nō pōt fa
p corpe suo: qd hūisset si in grā fuisset
creata. **I**ō qd pūm aia ē vnita
corpi suo alia lex ē i illa: 7 alia i sen
sib⁹ corpis. nā caro pugt aduersus
spū: 7 ipōs pugt aduersus carnem
7 alia lex ē in sensib⁹ diuersa a lege
mētis nre. **I**sto g mō pbit dē pccū
i talis subiecto in aiaq; nra ē talis
carentia rōe cui⁹ aie nos dicimur p
nati. **N**ā vt dicit aug. li. rēclm. rē.
In occulto mali eē cepit: vt i aptā
inobedientiam laberent. **N**ō. n. ad
malū op⁹ pueniret nisi pcedēt ma
la volūtas: p malā g electiōem volū
tatis pmoz: fuit amissa illa rectitu
do que erat in volūtatē eoz rōe c⁹
tenebat⁹ pformari volūtatē diuine.
Volūtas g fuit illa: q fuit puata 7
inordinata p malā electiōem: rōe c⁹
oēs sensus eoz rōdinati fuē. **I**n
nobis vō nō fuit aliq; mala electiō
volūtatē: qz nō peccauim⁹ actuali
ter: s; in illo tanq; in radice. **F**uit oē
illō qd secuti ē ex mala electiōe vo
lūtatē pmoz: qz sic volūtas eoz
curua 7 praua ex trāgressiōe scā ē
Sic nos p pccū eoz: creatur cum
volūtatē nō recta 7 sine grā. **E**t sic
in illis amissa rectitudine volūtatē
sue amiserūt oēm rectitudinem: sen
suū sic 7 anima nra creata abiq;
grā 7 originali iusticia cū vnū cor
pori suo orgāico omnes sensus fuēt
b

rebelles ratioi: tenemurq; ad vbi-
tu duplicis mortis oēsq; passiones
q; bicrūt pmi pntes: et nos q; ex lā-
bis eoz suim? bēm? . Ex quib? sic d-
terminat appz error illoz: q; dire-
rūt pccubitu; iordinatū viri cū mu-
liere cē cām ptractōis talis peccati
q; p talem pccubitu; vniūne spma-
ta ex infecta carne pgregiētia ex eis
q; seminib? sic vniūne gñat corpus
infectū aieq; vniūne aia ab eo corpe
infectū . Sed salua pace eorum hoc
non vī esse vūz: quia si aia nostra
crearet plena grā et originali iusti-
cia quēadmodū fuerūt aie pmoz
pentuz create: oēs mūdi pccubitus
nō eēt cā tal' deturpatōis aime: qz
cū aia nostra intellectua non sit de-
ducta et potentia materic: s; a deo i
mediate creata spūalis non potest
infecta a carne infecta: qz illa nō ē sus-
ceptibilis qlitatū corpaliū . Ampli-
us in illo subiecto pbit pccū in no-
bis: in q; fuit pccū pmozum
pentū ex trāgressiōe actuali ab eis
facta: s; tale pccū in pmiis pentib?
fuit in voluntate eoz pccū: q; po-
tentia fundat in aiab? ipoz. ergo
et in nobis tale pccū fuit pccū i vo-
luntate et aia nostra . Amplius ai-
ma primoz fuit illa: que p pccū fu-
it puata originali iusticia: originalis
aut iusticia ē bonum aie et non cor-
poris. qz extante illa in aia nra oēs
sensus obediūt ratioi . Cū autē ca-
rentia talis originalis iusticie sit in
aia: in illa prius pbitur tale pecca-
tu; q; q; sensus fiant ratioi rebelles
Caro q; infecta non ē illa que puct
aiam talī originali iusticia: sed est i

mediate de? q; imediate creat illas
aiam . Et qz id qd anime competit
seorsum: et p se absq; corpe nō dici-
m? illi ppetere: ideo vniūne corpi di-
cim? tale suppositū: ptractisse pccū
originalē . Quēadmodū dicit Ar.
pmo de aia . Si q; dixerit aiam in-
telligere est sicut si q; dixerit eam
terere et filare: et tū intellectua ē illa
per quā hō intelligit et sapit: oicēte
Ar. in 2. de aia. et pte aut aie q; i
intellectus pgnoscit et sapit: tū qz
opatores sunt supposito; pmo me-
tba. non dicim? aiam intelligē: sed
hoiez intelligē. sic et i aia intellectua:
q;nis in illa sit ppe carentia origi-
nal' iusticie debite: tū nō dicim? aiaz
ptractisse tale pccū: s; hoiez. mediū
aut p qd ptractit tale peccatū est
pccubitus viri et mulieris: est tamē
remotū mediū esse causa sine q; nō
Mediū aut ppinquū ē ex vniūne
aie intellectue cum corpe suo orga-
nico . Secūdo appz error illoz qui
dixerunt pccū originale contractū
in aia ex inclinatioe ei? ad corpus
infectū. et cū delectat cū corpore. S;
salua pace eoz hoc nō est verz: qz
talis appetitus aut inclinatio aime
ad corpus infectū: aut pcedit cog-
nitionē intellect?: et electōem volun-
tatis. aut subseqt nō pmi qz cū ta-
lis appetit? sit aie nāl: neq; ab aia
possit remoueri p aliquā potētiā: cū
ille sit aie nāl et pp?: seqret q; pec-
catū originale nūq; possit remoueri
ab aia. neq; ē dicendū 2^m. qz illud
est peccatū actuale et nō originale.
Quot modis soluit rebitum ex
aliqua causa contractum .

His vists atq; determinat ad
maiorē euidētia dicendo; te-
creū in isto articulo notare: qd mōis
dimittit rebitū ex aliq; cā ptractuz
pūm? q; mod? quo dimittit rebi-
tū ē p cāe cessatōe; vt qn filij rena-
nent post mortē suoz pentuz absq;
bois prius si tenēt ad obita pñf: qz
cessauit ille: q; fuit cā talis rebiti: et i
bois eius nō remāsit qequā . Istoz
nō fuit soluti rebitū ptractū in pri-
mis pentib? ipis morientib?: et etiā
nostz i morte nra. qz quīs mori ui-
sunt: et etiā nos pūne morimur: tū
lex dñi nō solū adimplet ex morte
tpali: s; o; adimpleri etiā q; ad mortē
sempiternam: et qz anime eoz post
mortē ad huc remāserunt . Et dices
quō aia bñana tenet ad mortē sem-
piternā: cū ipa sit imortal: neq; vni-
q; moriat: dicim? quēadmodū dicit
Aug. li. 12. de ci. dei. c. 2. Quāuis aia
bñana vacit imortal' pbibeat bēt
in q; dā et ipa mortē suā: et paulop?
deklarando q; sit ista mors aie dicen-
do. Mors igit' anime fit. cum rebit
cā rebit: sicut corpus cum rebit ab
anima supple mors eius fit . Ad p-
positū redētes dicim? q; rebitum
nrm nō fuit solū p mortē pmozum
pentuz: qz cā talis rebitū ē carentia
originalis iusticie debite: que caren-
tia in pceptōe nra ptractit ppe afe-
ctū pmoz pentū: qz vt dicit Aug.
Sēs in illo fuim?: qū ille vn? . s. adā
oēs corrupit. 2° dimittitur rebi-
tū p rebitū satisfactōem: isto mō non
fuit soluti rebituz pmoz pentuz et
nri: qz culpa eoz in nobis ptracta
obiectiue fuit infinita circa obiectū

infiniti: qz deo displicerunt pmi
pentuz: et nos cū illis. Ad d p nulluz
finitum pot auferrī culpa obiectiue
infinita . Amplius s; Paulū nō fuit
cōdigne passioes b? seculi ad futu-
rā gloriā nisi mediante grā dñi q;
ablata nulla opatio humana tal' ac-
tanta esse pot q; illa possit eē suffi-
ciens nō dico solū ad satisfaciēduz
ppe rebitū pccū . S; et si nullū fuis-
set pccū rebitū: ipa ad huc nō eēt suf-
ficiēs ad futurā gloriā neq; et p dig-
et p; neq; et de pgruo nisi esset gra-
tia dñi nri ihu xpi . 3° mō pot di-
mitti rebitū p rebitū conatōem scāz
ab aliquo p nobis satisfaciēte. isto
mō fuit conatū rebitū pccū ex pec-
cato pmoz pentum nobis p Iesu
xpi redemptorem nostruz: qui in li-
gno crucis pepēdit: atq; p nobis sa-
tisfecit: mortēq; nostram moriendo
destruxit. vñ pñ Isaiam pbetā: ve-
lāgozes nros ipc tulit .

Quot sunt mōi redēptōis .

Quot sunt mōi redēptōis .
Dunc pueniens est vt videam?
in pñti articulo quot s; modi
redēptōis . Pūm? q; modus re-
dēptōis ē qn q; redimūt postq; la-
p? ē i peccato mortali actuali . Istoz
mō fuerunt redēpti pmi pentes nri
p passionem dñi nri ihu xpi . 2°
modus redēptionis est qn quis re-
dimūt postq; lapsus est in pccō vicia-
li . Istoz mō redimūt viri pfecti: qui
p grāz dei subleuant post veniales
omissionem . 3° modus redēptio-
nis ē qn q; redimūt: et in gratia cō-
firmat: ne amplius in peccato mor-
tali labat . Istoz mō redēpti fuerunt
apostoli i gratia pfirmati p aduētū
b z

spis sci. Et id amplius nunq̄ mor-
talit̄ peccauerunt. 4° modus re-
dēptōis ē q̄n q̄s redimūt mediāte
baptismo i v̄tute passiōis dñi. Istō
mō redimunt̄ puuli q̄ baptizantur
r̄ aliq̄ efficiunt̄ xp̄iani. 5° mod^o
redēptōis est q̄n q̄s redimūt in v̄tute
passiōis dñi: r̄ in v̄to m̄ris sc̄ifica-
tur postq̄ in origiali pctō ceciderūt.
Istō mō fuerūt redēpti. Jeremias
r̄ Jobes baptista fuerūt sc̄ificati in
v̄tero m̄ris postq̄ ceciderunt pecca-
to originali. 6° modus redēptō-
nis p̄fectissim^o est quādo aliq̄ crea-
tura futura: que ex sui nā est in potē-
tia strahendi origiale peccatum:
r̄ dñs eius ex sua infinita m̄ia i vir-
tute passiōis ih̄u xp̄i illam p̄seruat
ne incurrat tale peccatum origiale
creando aiam intellectiua eius ple-
nā gratie: r̄ infundēdo illā aiaz cor-
pori organico p̄physico in v̄to m̄ris
formatā. Istō mō fuit redēpta glo-
riofissima v̄go maria ih̄u xp̄i m̄r.
v̄t fm̄ sapientiam Salomōis. in. c.
illo q̄ sic incipit. Mulieres fontem
q̄s inueniat. Dicit. Mulie filie con-
gregauerūt diuitias tuas. Maria
sup̄gressa es oēs. r̄ id̄ Hiero. de ma-
ria venit plenitudo. Et angl̄ dixit.
oib^{us} gratijs fecidata: oī sanctitate i
v̄tero m̄ris repleta. Hoc aut̄ q̄s di-
cunt̄ in sequētib^{us} meli^{us} apparebit.

Et fuit possibile tā ex parte dei: q̄
ex parte v̄ginis q̄ virgo p̄seruaret a
peccato originali.

Quamp̄ nūc̄ expostulat postq̄
determinauimus breui sermo-
ne ea q̄ s̄ antecedētia ad m̄am istam.

ut videam^{us} ea q̄ sunt ad p̄positū de
terminanda. Et p̄ vidē dēterminamus
in isto articulo: v̄t p̄ fuerit possibile
deo stante pctō p̄mox̄ pentū p̄ser-
uare v̄ginē ne incurret pctū ori-
ginale r̄ ad ostendēdā hanc possibili-
tatē adducem^{us} multas rōnes effica-
cissimas. Prima gr̄o tal̄ ē: illō est
possibile deo respectu creature: q̄b̄ s̄
ip̄licat p̄dictōes: neq̄ ex parte dei: n̄z
ex parte creature. Ita p̄z q̄ fm̄ ibeo-
logos: q̄z v̄t potest facere quicquid
nō implicat p̄dictōes: s̄z q̄ virgo i
p̄ceptōe p̄duceret sc̄ā nō implicat
p̄dictōnem. neq̄ ex parte dei: neq̄ ex
parte v̄ginis. q̄ hoc fuit possibile deo p̄-
ducere v̄ginēz in p̄ceptōe sc̄am. n̄z
nōz p̄bat: q̄ post h̄c pctū b̄ fuit
factū in p̄ceptōe xp̄i. q̄ etiam potat
fieri in v̄gine. amplius si ade pctū
haberet remouere hanc possibilita-
tem: sequeret̄ q̄ posset oīpotētē dei
p̄turbare maxie ex futuro. Et si v̄t
cat̄ q̄ aliud est loqui de xpo q̄ non
fuit p̄cept^o: aut p̄duct^o ex p̄dictōe
femini: r̄ aliud est loq̄ de v̄gine: cui^{us}
corp^{us} ex p̄iunctōe seminum viri r̄
mulieris. S̄z ista r̄sio nihil valet:
q̄z v̄t dicit Job. Intuens incarna-
tionē v̄bi in v̄tero Marie dixit de il-
la. Quis pot̄ facē mūdū. s̄dinidū
ex imūdo p̄ceptū semine. Mōne tu
q̄ sol^{us} es. s̄. r̄. Ad ostēdēdū q̄ si qua
creatura p̄ p̄iunctōem semini imū-
doz p̄cept^o in matrice m̄leris ad-
huc est possibile deo p̄ducē aiam in-
lectiua ei^{us} plenā gr̄e: r̄ infundē illā
corp̄i organico mūdato p̄ potētia dei
aīq̄s introducēt aia intellectiua i illo
r̄ illo: creatura illa est in p̄ceptōe

stāda. Cōfirmat̄ q̄z pctū ade non
potuit diuini p̄turbare p̄siliū fm̄
angl̄. quāsi q̄ v̄t statueret illuz mu-
tare p̄pulcrit. 2^a rō oīs aptitudo
q̄ inest alicui nāc̄ immediate pot̄ edu-
ci ex potētia ad actū p̄ potētia dei. p̄-
bat q̄z v̄t ē oīpotēs: r̄ q̄cqd pot̄ in-
genē eāc̄ efficiētis r̄ finalis facē me-
diāte cā sc̄da pot̄ facere s̄iū illa. S̄z
anima intellectiua que immediate p̄-
ducit a deo b̄z aptitudinez ad gra-
tiā suscipiendā q̄ immediate pot̄ edu-
ci ex potētia ad actū p̄ potētia dei
q̄ si sic ē in aliquo instāti s̄ possibili-
tatē nō poterit esse sub opposito gr̄e
Cōfirmat̄ sic̄ deus creauit aiaz in-
lectiua p̄mi pentis nullis antecē-
tib^{us} meritis plenā gr̄e r̄ originalis
iusticie sic̄ n̄ obstatē pctō p̄mox̄ pa-
rentū potuit creare aiam v̄gis quā
cognoscebat futurā ei^{us} n̄z in gra-
tia. 3^a rō possibile ē alicui creatu-
re p̄seruare aliquē ne i seruitute ca-
dat stāte fuitate suoz pentis. q̄ m̄l-
to magi est possibile deo p̄seruare v̄-
ginē ne in pctō originali cadat stan-
te pctō p̄mox̄ pentū. Ita p̄z q̄z cre-
atura ē ens p̄ p̄icipatiōes deⁱ v̄o ē
ens p̄ cēntiā: r̄ q̄cqd agit creatura
agit in v̄tute dei: q̄ ē p̄ma cā infinita
aīz p̄bat q̄z s̄ legē filij seruoꝝ sūt
serui: r̄ tū ē in facultate dñi facē libe-
rū p̄mū filiū: q̄ ex suis d̄z nasci aīz
q̄ incurrat seruitutē. Exēpli gr̄a: si
aliquis dñs dnoꝝ seruoꝝ ita ordina-
ret volo q̄ p̄m^{us} fili^{us}: q̄ ex talib^{us} suis
d̄z nasci sūt lib^{er}: tē ille q̄ nasceret lib^{er}
ec̄: r̄ tū nullā incurrisset seruitutēz
aī libertatē suā: eo q̄ fuit p̄seruatus
ex mera libera voluntate dñi sui: nō

obstatē seruitute parentū suoz n̄z
rō legislatoꝝ instituens legēz
ex mera r̄ libera voluntate ei^{us} nulla
necessitate coact^o pot̄ excipere quē
vult a tali lege. S̄z deus dedit legē
p̄mis pentib^{us} ex libera voluntate ei^{us}
q̄ pot̄ excipere quā creaturā vlt a tū
lege. q̄ si sic ē potuit p̄seruare virgī-
nē ne in tali peccato cadēt si obstan-
te trāsgressiōe legis sc̄da p̄ p̄mos pa-
rentes. Cōfirmat̄ q̄z sic̄ de^{us} dedit le-
gē: ita pot̄ illā suspēdē: resp̄cū ei^{us}
vult: q̄z cā ip̄e sit oīpotēs r̄ liber ita
pot̄ suspēdē actōnem cuiuscūq̄. Ex
his oībus satis clare p̄stat deo oīpo-
tenti fuisse possibile p̄seruare virgī-
nē mariā ne in pctō originali cadēt
nō obstatē pctō p̄mox̄ parentū.

Q̄ nō solū fuit possibile veniētū
fuit p̄ueniēs q̄ v̄go p̄seruaret a pec-
cato originali.

Dē solū sufficit nobis temon-
strasse fuisse possibile deo p̄ser-
uare v̄ginēz ne in pctō originali ca-
deret: q̄tū etiā nobis necessariū ē
vidē demonstrare hoc fuisse p̄ueni-
ēs. In p̄nti aut̄ articulo intendo for-
mare octo excellētissimas rōnes ad
ostēdēdā talē p̄ueniētū: q̄b̄ indi-
cō nulla pot̄ afferri p̄ueniēs r̄sio
Prima rō sumit̄ ex parte xp̄i: cui
ab et̄no datū ē redimē gen^{er} h̄mānū
q̄b̄ p̄ire v̄bebat ex pctō. Adēptio
nāc̄ h̄māne ab et̄no data ē vnigenitū
to filio dei. q̄ p̄ueniētissimū fuit si de-
bebat fieri caro in v̄tero v̄gis Ma-
rie dare illi m̄rēz oīo a pctis mūdā
v̄t de mūdāssima m̄rē mūdāssim^{us} na-
sceret̄ fili^{us}. aīz p̄bat: q̄z ab et̄no s̄
sc̄iebat a deo Adā peccatūz: r̄ sic

psciebat ipm peccatuz: ita creata
e i mte diuina ab etno dare modū
mediāte vbo suo: qd dēbat fieri ca
ro: vt mediāte passiōe ei⁹ gen⁹ bna
nā qd debebat pīre: posset et i dimi
nā aut b sit vuz aucte aurelij ang.
li. 12. de ci. xi. c. 22. cōprobam⁹. bec
ei⁹ sūt vba sua. nec ignorabat vus
bolez peccatuz: i codē ca⁹. paucis
iterpositis vbis iquit. p̄uidebat
et vus gfa sua pplh⁹ puz. i adop
tōez vocādū i missisq⁹ peccati. inli
freatū spū scō: scilicet āgel⁹ i etna pa
te sociādū. nā pbat p̄ Aug. i li⁹ s
monū suoz s̄mōe. 42. d natiuitate
vūi dicente. Sic in celo b̄uit p̄ em
imortalē et eternuz: sic i in fra b̄uit
m̄ez oī corruptōe carentē. Vgitur
in celo q̄lis e p̄ talis e fili⁹. sic i in
terra: q̄lis e m̄ talis s̄z carnē e fili⁹.
Ista auctas e tāte v̄tutis q̄ non so
lū pbat p̄ueniētā. vuz etiāz pbat
ip̄az de scō i pctō originali non fuis
se p̄ceptā: vt videbit meli⁹ i sequē
tibz. Lōfirmat bec rō: qz si b̄ nō
fuisset p̄ueniēs: aut ḡ hoc fuisset ex
pte xp̄i: aut ex pte v̄ginis Marie:
nō ē dicēdū p̄mū: qz cū xp̄s sit v̄i si
li⁹: nō solū b̄ illi p̄uenit: imo maiora
illi p̄ueniūt. Si vō dicat⁹ z^m. si fuis
se p̄ueniēs ex pte v̄ginis: Aut ḡ b̄
nō cēt p̄ueniēs v̄gini: inq̄tuz v̄go
absolute nō p̄pan⁹ ip̄az ad xp̄m: aut
p̄pando v̄giez ad xp̄m. Si p̄mū b̄
nihil ē: qz saltē pp̄ z^m hoc erat p̄ue
niētissimū. pbat. qz dī ab ecclesia
sc̄l̄i es sac̄ uirgo Maria: et omni
lanō dignissima. Et i ddit cāz ecc̄
q̄re v̄go ē oī laude dignissima: non
q̄ absolute: qz nā q̄ v̄lli creatur̄ pu

re scē talia v̄ba attributa sūt. S̄z b̄
Marie dōm̄ ei: qz fuit m̄ xp̄i: i v̄bo
intulit ecclesia: qz ex te ortus est sol
iusticie xp̄s de⁹ m̄. S̄cō rō sūt
tur ex pte excellētie xp̄i: illō quod
denotat excellētiā in xp̄o nō ipu
gnās sibi respēi sue redēptōis e po
nendū p̄ueniētissimū i illo: i3 ponē
v̄ginē ei⁹ m̄ez. fuisse p̄nataz. ne
pctū incurreret i v̄tute passiōis et
notat excellētiā i eo respēi sue ori
ginis: neqz repugnat redēptōi ei⁹
qz tal p̄nato est i dēptō nobilissi^m
ḡ hoc d̄z poni i nā esse p̄ueniētissi
mū respēi xp̄i i m̄is ei⁹. 3^a rō
sumit ex pte p̄fectissime redēptō
nis. S̄c̄t⁹ mod⁹ redēptōis i no
no articulo a nobis assignatus est
possibilis p̄ueniēs et p̄fectissimus
inter oēs alios: qui mod⁹ est q̄ ali
q̄ creatura p̄nata i v̄tute passiōis
v̄i ne incurrat pctū: qd incurrisset
si ex se fuisset p̄missa incurrere. Cū
ḡ iste mod⁹ sit possibil⁹ p̄ueniēt⁹ i p̄
fect⁹ inter oēs respēi alle⁹ creatur̄
quero utz aliq̄ creatura tū mō fu
it redēpta: v̄l nō: si nō ē. aut ḡ fuit
defect⁹ iste ex pte xp̄i: qz talē creatu
rā tali mō p̄fectissimo redimē nolu
it: aut si potuit talis creatura nō me
ruit. Ad ē dō p̄mū: qz fuit demōstra
tū in p̄cedēti articulo fuisse possibile
deo p̄seruare v̄ginē. Si dicat⁹ sc̄m
aut ḡ qz talis creatura nō meruit de
p̄digno: aut quia nō meruit de con
gruo: nō ē dicēdū p̄mū: qz xp̄us
nō fuisset p̄fectissim⁹ redēptor: qz
q̄uis de p̄dig m̄ta nō v̄nt creatu
ris tū ad ostēdēdā p̄fectōez v̄i: v̄oat
multa creatur̄. que de p̄digno non

darent illis: si dicat⁹ q̄ creatura de
cōgruo nō meruit talē modū redē
ptōis. Contra creatura maiorē me
ruit de cōgruo. ḡ potuit etiā mereri
hūc modū redēptōis. 2^a p̄z: i anō
pbat: qz v̄go maria de cōgruo me
ruit de mat⁹ v̄i: q̄ p̄fectio maior ē q̄
q̄ fuerit redēpta. 6° redēptōis
dicendum est ḡ v̄ltimum mēbrum
q̄ aliqua creatura de congruo fuit
redēpta. 6° i p̄fectissimo mō redē
ptōis. talis autem creatura fuit glo
riofissima virgo maria.

4^a rō sumit ex pte p̄fectissime re
cōciliatōis: p̄fectissim⁹ rēcōciliator
cui datū est redimere nām b̄ianāz
q̄ perierat ex pctō v̄bz eā rēcōcilia
re deo s̄ p̄fectissim⁹ rēcōciliatōis mo
dū: si non s̄m oīa indidua: saltē
s̄m vnum. Ista p̄z: quia aliter non
esset p̄fectissim⁹ rēcōciliator: i3 sic
ē q̄ xp̄s fuit p̄fectissim⁹ rēcōciliator
ḡ debuit rēcōciliare creaturam b̄ia
nā deo s̄ p̄fectissimū rēcōciliationis
modū: saltē s̄m vnum indidua: si si
s̄m omne. maior declarat: qz dato
opposito. aut hoc esset ex defectu po
tētie: et hoc non vt fuit in p̄cedēti ar
ticulo demōstratū: aut aduersus sa
piētē legē. et hoc nō: qz prudētia ē
p̄uidētia de futuris ex memoria p̄
ter itoz. Cū aut in v̄bo v̄i fuit ma
xima prudētia anteq̄ v̄go maria
p̄cipet potuit ex tali p̄uidētia p̄ser
uare ip̄az ne pctū originale in p̄ce
ptōe p̄beret: neqz hoc fuit p̄ mo
ris leges: qz dī ab ecclesia: bonora pa
trem tuum et m̄m tuā: qz q̄ male
dixerit p̄i aut m̄i morte moriat⁹.
s̄ ḡ hūc legē fuit p̄ueniēs. q̄ v̄bz

diuinum: qd debebat fieri caro in
v̄tero v̄ginis marie: illaz p̄seruaret
ac veneraret q̄ veneratōe ip̄z v̄bū
v̄iuz et venerabat. 5^a rō quā:
etiāz aliqs alteri inimicā p̄ rēcōci
liatōe int̄ eos fienda non p̄uenit af
sumere z^m nisi sit ille v̄trorūqz ami
cus: s̄z sic ē q̄ v̄go maria fuit electa
a deo: vt ea mediāte v̄bū fieret caro
p̄ rēcōciliādā nām b̄iana: q̄ p̄ pctū
deo fuerat sc̄a inimica. ḡ v̄go maria
nō fuit electa in p̄ceptōe inimica: s̄z
amica qd si sic ē: v̄go in pctō origi
li nō fuit p̄cepta. Lōfirmat qz non
assumit aliqs p̄ medio int̄ aliqs: i
quo sit illud p̄ qd facta est inimicā
int̄ illos: qz illud nō est cōueniens
mediū: s̄z sic est q̄ virgo maria fuit
electa p̄ medio int̄ v̄i et creaturaz
b̄iana vt tale v̄bū in ea fieret caro
ḡ mar: a nō b̄uit illud p̄ qd facta ē
inimicitia int̄ v̄i et boiem. cū autē
pctū originale fuit cā talis inimicā
sequit⁹ q̄ v̄go maria illud nunquā
cōtraxit cōueniēt⁹ fuit electa: aliter
nō fuisset cōueniētia electōis.
6^a rō op⁹ redēptōis fuit mai⁹ q̄ op⁹
creatōis. ḡ cōueniēs fuit et mai⁹
fieri: et eq̄lia in ope redēptōis sicut
in ope creatōis: s̄z in ope creatōis
nām b̄iana fuit creata mūda: et i gfa
an̄cedētib⁹ meritis. ḡ multomagis p̄
passionem v̄i i iēu xp̄i in eius v̄
tute fuit cōueniēs p̄seruare totā na
turā humanā in aliqua crea^a pura
b̄iana: ne talis peccatum originale
cōtraheret in cōceptōe. Tal⁹ anteq̄
crea^a fuit v̄go maria: qz ip̄a q̄stum
ad redēptōz passiōā fuit p̄fissim⁹ re
dēpta. q̄ anteq̄ op⁹ redēptionis sit
b 4

maius ope creatōis pbat: qz p op^o
redēptōis vbi caro factū ē. tē^o bō
factus ē Maria mat^r rei facta ē sup
oēs creaturas: tā corpales q̄ spūa
les exaltata. Exaltat^r enī scā rei ge
nitrix sup choros angeloz ad cele
stia regna: s; ecclesiā: in ope autē cre
atōis tāta ac talia facta nō fuerūt
eqlia aut maiora his: imo mlti pbi
sophoz ponūt op^o creatōis esse
nāle nō solū in deo vltē in crea^o.

1^a rō sicut nullis antecedētibz
meritū fuit pueniēs deo creare adā
7 Eūā in pceptōe scōs. g multoma
gis p mēta passōis dñi nri ihu xpi
fuit pueniēs q̄ ihu xpi mī pferua
ret: ne in pceptōe pberet pctm ori
ginale: pbo piaz: qz pctm ade non
bz remouē bāc pueniētiā i ihu xpi
mīre: qz p angl. Maria ihu xpi mī
electa ē a deo 7 sup oēs creaturas p
electa: omnibz gratis fecūdata: oī
scitate in vtero matris repleta.

2^a rō pueniēs est chūsti originem
eē tante pfectōis atq; dignitatis sic
fuit origo ade. Sed si vgo fuisset in
peccato pcepta origo chūsti p̄tum
ad b seculū fuisset minoris pfectōis
7 diuinitatis q̄ origo ade. g non ē
pueniēs ponere vginē in pctō origi
nali fuisse pceptaz. Maior b^o rōis
p3: minor autē pbat: qz si vgo in pec
cato originali fuisset pcepta p̄tum
cūq; mūdāta xps fuisset de terra:
q̄ aliqñ fuisset aliqñ macul^r abster
sa. Adā vō nō sic q̄ de terra nō fuit
vnq; aliqñ maculis vcturpata: 7
in b origo xpi fuisset teterior origie
ipi^o ade mūdissime. Cū autē b eē nō
possit de seō sequi nō fuisse pueni

ens vginē in peccato originali nō
se conceptam.

Q^o vgo in pceptōe fuit scā atq; si
ne peccato originali pcepta p rōes
sumptas ex pte xpi.

Postq; demonstratū fuit a nobis
fuisse pueniēs q̄ vgo in pctō
originali nō esset pcepta: nunc in p
senti articulo pueniētia iā demonstra
ta intēdo demonstrare hoc ita fuisse:
7 b p rōes sumptas ex pte xpi re
dēptōis nostri.

Prima rō si xps redēptor nri in
originali iusticia fuit pceptus. g vir
go maria ex qua natus est in pctō
originali nō fuit pcepta: ass notuz
7 p̄tia pbat qz originalis iusti^a ali
cū^o nō patit ipz fuisse de terra q̄ ali
qñ aliqñ maculis fuerit vcturpata
7 pferūz original iusticia ipius xpi.
Cōfirmat nō minoris pfectōis fuit
originalis iusticia ipius xpi q̄m ad
subāz 7 circūstātiā: q̄ illa original
iusticia q̄ fuit in adāz 7 in eua. Ista
de se manifesta: s; iusticia original
que fuit in adam 7 in eua q̄m ad
subāz fuit pfecta: 7 q̄m ad circū
stātiā: qz cum illa fuit conceptio
ade 7 eue sine aliqua macula q̄m
ad originem aīarum suaz: q̄ fuerit
sine aliqua macia create: 7 q̄m ad
originez corpōz suoz: que fuerunt
creata 7 assumpta de terra munda
nullis vnq; maculis vcturpata sic
fuit corpus ade 7 corpus eue: qd
fuit assumptū de latre ade qd fuit
mundū nullis vnq; maculis vctur
patum. g multomagis fuit pfecta
originalis iusticia xpi: taz ad subāz
q̄ ad circūstātiā anime eius q̄

fuit vnica verbo 7 corpis sui qd fa
it assumptū de virgine nullis vnq; ma
culis vcturpata. Secunda ratio
nihil quod dicitur. Ignominia i xpo
est ponendū in eo. Sed si ponere
tur q̄ virgo fuit pcepta in peccato
originali poneret ignominia i xpo
p̄tuz ad originē eius. ergo hoc nō
est ponendū in natura. scz q̄ mater
suis fuerit in pctō originali pcep
ta. Antecedens b^o rōis p3 p ma
iori: minor autē pbat. qz exponet
ignominiam in xpo: q̄ fuerit d ma
tre: que aliqñ fuerit peccatrix: 7 ma
xime quia de p̄terito: nulla poten
tia sue sapientia potest se extendi:
q̄ autem p̄terita non sint p̄teri
ta per nullā potentiam aut sapientia
potest fieri ipam non fuisse: neq; vn
q; stat^r peccati p aliquā potentiam
ita mundari potest: vt ipse sit equa
lis sicuti p̄terita. Tertia rō
assumptio. Aug. in libro de g
tia 7 libero arbitrio dicitis. Prop
ter bonozem dñi cum de peccatis a
gim^o nullam de beata virgine vole
facere questionē. Quero de quib^o
peccatis loquat^r ibi Aug. aut ergo
locutus ē de peccatis venialib^o mī
ent de peccatis mortalibus nri: aut
de peccatis venialib^o 7 mortalib^o si
mul. Si dicatur p̄mū p̄tra si p̄pter
bonozē dñi vgo fuit liberata a pec
catis venialib^o: multomagis fuit li
berata a peccatis mortalib^o ne in
curreret illa. pbat qz per pctm
mortale creatura efficit deo inimica
7 nō per peccatū veniale. Si dicat^r
7 aut g locutus est de peccato ac
tuali mortali. aut loquit^r de pecca

to mortali originali. Si dicat^r p̄mū
ita q̄ Augustinus locut^r sit de pec
catis actualib^o mortalibus 7 nō de
peccato originali. Contra peccatū
originale est maximum peccatū 7
est mortale: qz omnis creatura que
in tali concipit peccato est in conce
ptōe deo inimica. g si p̄pter bonozē
dñi vgo fuit liberata a peccatū mor
talib^o actualib^o que fuerit in p̄tate
volūtatis eius. g multomagis fuit
p̄seruata p̄pter bonozē dñi ne incur
reret pctm originale: qd nō erat in
p̄tate volūtatis sue: quia non ē bo
noz dñi q̄ mī eius fuerit in pceptō
ne maledicta. Relinquit ergo vlti
mum mēbz: q̄ angl sit locutus de
oibus peccatis simul. 4^a rō sum
pta ex eisdē verb^o angl p̄pter bono
rē dñi. Bonoz iēsa xpi ē vt oīo sit
imaculatus de oīo imaculata natū
qui bonoz cōuenit xpo etiam p ad
herfarium: 7 tamen xpus tali bono
re nō fuit veneratus. Quero qua de
cā bonoz 7 pfectio ista xpo redēpto
ri nostro data non sit. aut g fuit pe
catum ade. aut fuit virgo que ex hī
bis p̄mōz pctm habuit originem
aut fuit deus pater: q̄ hunc bonozēz
filio p̄stare noluit: aut spiritus scōs
aut chūst^o qui tali bonozē venerari
noluit. Non datur p̄mū mem
brūz: qz pctm ade nullam pfectōez
aut bonozem xpo cōueniētez remo
uere habuit. pbat quia dato oppo
sito xps nō fuisset p̄fectus redēptor
imo aliqua macula fuisset vcturpa
tus: si bonoz illi vcturpatus per ade pec
catum fuisset ablat^r: quia non po
test vnq; remoueri bonoz vcturpatus
b 5

ab aliquo nisi inducat macula op-
posita in illo. Neq; dat ¹ mem: bz
q; dī p Job. Quis potest facē mun-
dū. s. individuum ex imūdo semine
Non obstante q; origine vginis: q;
fuit ex lūbis Ade p concubitu viri
7 mulierī: p vnione spmātū infecto-
rū in matrice Anne existit: q; ad
huc p oipotentia suā potuit facē ille
individuū mundū mūdādo corp^o
organicū pbyssicū: ex talib^o semi-
nibus eductū introducendo aiām
vginis in illo gratia plenā. Neq;
dat^o tertiū mēbz: q; dicit p̄ uerbi
7 dñi nostri iesu christi. hic est fili^o
meus relictus. in quo mihi bene cō-
placuit ipsum audite: peccatus ergo
ade nō habuit remouē bonorē vni-
geniti filij dei ab eo: alit̄ xps fuisse
filiū. ire qd̄ ē hereticū. Neq; datur
quartū mēbz: q; nulla fuit discor-
dia int̄ spm̄ sc̄i 7 vbrū: ex qua po-
tuisset auferri bonorē qui xpo erat
p̄ueniens. Neq; dat^o qntū membz
q; quanto vbrū caro factum ē euz
maiorē bonorē 7 gloria: tāto postea
p humilitatē suā p̄fectior fuit secuta
victoria. 5^a ratio tante potentie
fuit atq; sapientie vbum diuinum
atq; fieret caro in eligēdo sibi ma-
trez omni corruptōe carētē q̄ste po^o
7 sapientie fuit pat̄ in eligēdo filiū
equalez sibi mediante q; nā b̄diana
redimi possz p passionē eius. Ista
ppositio p̄: q; eadem potentia 7 sa-
piētia 7 volūtas numerō ē in trib^o
p̄sonis s; q; pat̄ elegit sibi filiū suū
amicū in p̄ceptōne omni laude glo-
riaq; dignissimū. q; 7 filius verbū
p̄is elegit sibi ab eterno matrem i

ceptōne amicam atq; sanctam: oī
laude gloriaq; dignissimam: q; ele-
ctio talis nō fuisse si in peccatū fuis-
set concepta. 6ª ratio fundata su-
p̄ dictum Aug. in libro sermonum
suoz ad heremitas: sermone. 49. de
natiuitate dñi dicentis. Sicut in ce-
lo. s. xps habuit p̄ez imortalē: 7 ef-
nus sic 7 in terra habuit matrem oī
corruptōne carētē: ex qua auctori-
tate format̄ ratō vna p̄supponēdo
duo. Prīmū duplex ē corruptō ani-
mi. s. 7 corpis. aiā antez dicit̄ corū
p̄pter p̄ctū: q; p̄ illud effert̄ deo
inimica. 2^m p̄suppositum corrup-
tio animi maior est corruptōe cor-
poris: q; p̄ animi corruptionē nul-
la facta corruptōe in corpore homo
efficit̄ deo inimicus: p̄ corruptōem
aut̄ corporis nulla sc̄a corruptōe in
aiō stat̄ amicitia int̄ eū 7 boīem: s;
p̄ in vginib^o violatis q; non p̄bent
assensum voluntatis suēt̄ in illis
nō obstatē corruptōe corpis: anim^o
illarū manet incorruptus. Ex istis
duob^o p̄suppositis format̄ rō talis
xps in terra habuit matrem oī corru-
ptōe carētē: q; nulla corruptione
vgo fuit corrupta: n; q̄tum ad cor^o
neq; q̄tum ad aiām. Probo q̄tum: 1°
vato oppoito q̄tis inferitur oppo-
situm antecedentis formaliter: quia
si fuit corrupta in animo per pecca-
tum originale. q; xpus non habuit
matrem simpliciter omni corruptione
carētē. qd̄ si sic est virgo i. peccato
p̄cepta non fuit. 7ª ratio sumitur
ex verbis augustini in eodem sermo-
ne de natiuitate dñi dicentis. Hgitur
in celo qualis est pater talis est fili^o

sic 7 in terra: qualis est mater talis
s; in carnem est filius. In celo cū pa-
tre eternus imensus incorruptus 7
sublimis. In terra cum matre ima-
culata 7 mansuet^o. Q̄modo ex istis
vbr̄is formatur ratio talis: qualis ē
christus s; in carnem: talis est mater
eius. Sed s; in carnem christus non
fuit aliqua macula originali vtar-
patus: q; nec virgo s; in carnem fuit
aliqua macula originalis peccati de-
turpata. Probo q̄tum: q; si in pec-
cato originali fuisse p̄cepta: nō eēt
talis mater s; in carnem: qualis est
christus. Confirmat̄ quia xps in
terra cum matre manet immaculatus
7 mansuetus. q; vgo nō fuit aliqua
macula originalis peccati deturpa-
ta. Probo q̄tum: quia ille qui est 7
fuit oīo immaculatus oīo incorrupt^o
7 sublimis non dicit̄ p̄p̄ie p̄mane-
re cum ea: que fuit maculata corru-
pta s; in animum per peccatum atq;
dei inimica. 8^a ratio maior fuit po-
tentia atq; sapientia vbi vnigeniti
filij dei in redimendo matrem eius
q; fuerit potentia atq; receptio dia-
boli in cōp̄mendo nām humanam:
que fuit creata munda sine aliqua
macula peccati originalis. Ista p̄
s; per tērationem diaboli nā. q; erat
munda fuit dānata. ergo multo ma-
gis per potentia atq; sapientia ver-
bi natura humana in virgine fuit
subleuata atq; redēpta p̄fectissimo
mō redēptōis p̄seruando naturam
humanam: ne deturparetur macula
peccati originalis. Confirmat̄: cau-
sa mediante qua contrahitur pecca-

tum originale in nobis est: quia su-
mus ex lumbis Ade: 7 dñs i putat
nobis peccatum primozum. Sed v̄
bā diuinū eligens sibi matrem ab
eterno non iputauit illi hoc peccatū
pbatur: quia non elegit illam i cō-
ceptōe inimica: imo amicam: quia
vt dicitur in canticis canticoz. Aota
pulchra es amica mea 7 nulla ma-
cula est in te.

De virgo gloriofissima omni san-
ctitate fuit repleta: atq; in p̄ceptōe
sancta p̄ rōes directe loquentes de
vagine Maria.

Ascēdendo ad ea que: s; speci-
alia magi postq; terminauim^o
superiorib^o articulis per rōes sum-
ptas ex pte christi vginem in pecca-
to originali non fuisse cōceptam in
p̄senti articulo hoc idēz intendim^o
demonstrare p̄ rōes sumptas ex pte
vginis Marie. Et anteq; reducam^o
rationem p̄mā p̄suppono duo.
Tres sunt grad^o sanctificationis. p̄-
mus in conceptōne quādo anima i
tellectina vnitur corpore organico
p̄byssico. isto gradu sanctificationis
fuit sanctificatus xpus. 2° gradus
sanctificationis est post p̄ceptōem i
vtero m̄i matris. isto gradu sanctifi-
cationis fuit sanctificat^o Iohannes
baptista ecclesia affirmante s; Iai.
de v̄tre matris vocauit me dñs.
3° gradus sanctificationis est extra
vterum. isto gradu sanctificationis
fuerunt sanctificati multi: sicut fue-
runt apostoli. in tali gradu fuerunt
sanctificati post aduentum sp̄s sci.

Deo g grad^o sanctificationis redacunt^r
ad istos tres: 7 q b3 p^mum graduz
in gratia p^rfirmat^r: b3 sc^o3 gradu^o 7
p^m: 7 non e^ouerfo. Similit^r q bab3
sc^om graduz b3 tertium gradum 7
non e^otra. Exemplum p^mi xpus
babuit p^mu gradu^o sanctificationis. qz in
p^rceptoe fuit sanct^o babuit sc^o3 gra
dum: quia in ventre Marie post co
ceptoem fuit sc^o3. 7 babuit tertium
gradum: qz etiā extra uteruz semp
sanctus remansit. Exemplum sc^o3 di
Jobes bap. babuit tale gradu^o: 7 et
extra uterū fuit sanctus: 7 tamē nō
babuit p^mum gradu^o sanctificationis
Exemplum tertij: vt fuerūt multi apo
stoli: qui fuerunt sanctificati extra
uterū 7 tū nō babuerunt p^mu neqz
sc^om gradu^o sanctificationis. 2^m p^rsup
positum: p^mi duo gradus sanctifica
tionis sunt in utero matris: hoc p^r3
quia conceptio est quando creatur
anima intellectiva: 7 illa vnitur cor
pori suo organico. talis autem vnio
fit in utero m^ris similiter. 3^m gra
dus sanctificationis ē in ventre ma
tris ecclesia dicente. De ventre ma
tris mee vocauit me dominus. M^r.
suppositis stantibus formatur ratō
talis. Gloriosissima vgo omni san
ctitate i utero matris sue fuit reple
ta: vt de mundissima matre mundis
simus nasceret^r filius. ergo ipsa i co
ceptione fuit benedicta: sancta 7 nō
maledicta: amica 7 nō inimica: que
admodum fuerunt eccl^e mulieres.
M^ris est sumptum ex v^rbis augusti
ni in sermone de natiuitate domini:
sic dicentis. Quemadmodum in an
tecedente per nos dictum fuit. Pro

bo p^riam: quia ex opposito conse
quentis inferitur formaliter opposi
tum antecedentis qui si in conce
ptione virgo fuit maledicta 7 ire fi
lia atqz eo^o inimica. ergo non fuit
omni sanctitate in utero matris re
pleta: quia per te non fuit repleta
sanctitate: que in conceptione dari
potest. Confirmatur ista ratio qz p^r3
angl. ratio per quam maria fuit o^o
sanctitate in utero matris repleta ē
vt de mundissima matre mundis
simus nasceretur filius. Modo dato
opposito qz vgo non fuisset sanctifi
cata in conceptione: ipsa non fuisset
mundissima q^ontum ad animas: imo
macula peccati originalis fuisset de
turpata. 7 p^rter christus non fuisset
natus mundissimus ex matre mun
dissima. Confirmat^r 2^m quia ratio
sc^o3a p^r qua^m augustinus voluit qz v
go maria sit omni sanctitate in ut
ero matris repleta est: quia sicut ver
bum dei filius in celo babuit p^rem
imortales 7 eternuz: sic babuit ma
trem omni corruptione carentem.
Modo si vgo fuisset p^rcepta in pec
cato originali: 7 in conceptoe fuisset
filia ire: similitudo augustini de p^re
etno respectu vbi filij sui: 7 de m^re
tpali: que fuit gloriosissima vgo: n^r
la est: qz vgo nō simpliciter caruisset
omni corruptione: quia p^r peccatum
originale fuisset in aia corrupta: 7
sic xps nō habuisset eam equalita
tem: quam potuisset h^re inter ma
trem suam 7 se: quemadmoduz ba
buit equalitatem in celo p^r p^rem et
num. B autē ē exp^rse 3 angl. dictam
Qualis est pater talis est filius: sic

7 in terra: qualis ē maf talis p^r3 car
nem est filius. Sic qbus v^rbis app^r3
qz sicut vbum dei filius i celo b^ruit
p^rem olo illi equalem. Sic 7 in ter
ra xps idē vbum atqz filius fm be
manitate babuit m^rem p^r3 carne o^o
corruptoe tam animi qz corpis fm
p^r carētes. 2^m rō sumit^r ex pleni
tudine gr^e: que in maria fuit quan
do illi per angelum dictum est. anē
gratia plena. quodocunqz dat^r ple
nitudine gratie a dno alicui creature
p^rter ip^oū ē ex pte rei: q dat talē pte
nitudines gratie ex illa creaturam
nō p^rmittit incurrē defectū q in pote
state sua nō ē: s^z ex defectu suo^o pa
renti pcedētes. S^z sic est qz glorio
siss^o v^rgini fuit data plenitudo gr^e
a dno. qz q^ontuz fuit ex pte rei dedit il
li talē plenitudinē gr^e ex nō p^rmitte
v^rginem gloriosissimaz incurrē ma
culā peccati originalis: que macula i
p^rate volūtatis v^rginis nō fuit: sed
ex defectu p^moz p^rem pcedētem
illa pro maiori pbat^r: qz q dat gra
tie plenitudines: nō dimittit incurrē
illā creaturā in aliqz maculā: que si
fit in p^rate volūtatis: sicut al^r non da
ret^r gr^e plenitudo qz plenitudo gr^e
nullā p^rsupponit defectū: nā q totam
dicit nihil excludit.

huic difficili argumēto qdaz di
est atqz nō dēnt: qz plenitudo gratie
alicui creature data pōt intelligi dai
p^rter. Aut qz talis plenitudo datur illi
creature p^r o^om modū possibilez: tū
ex pte rei qz ē ex pte ei^o: cui dat^r ta
lis plenitudo. Aut qz tal plenitudo
nō ex p^r3 o^oz modū possibile illi: s^z
fm conuenientez: ita qz ista plenu

do gratie sit fm speciem: 7 non fm
ambitum totius generis gratie.
Primo modo solus xps in p^rati cre
atura babuit plenitudinem gratie
p^r o^oz modū possibile: tam ex pte rei
qz ei^o ex pte b^ranitat^r xpi q diui
nitati fuit p^rincta. 2^m modo sc^o3
babuerunt gratiam: 7 in hoc o^oner
ficati sunt a maria: qz ipsa int^r o^oz
sc^o3 7 sc^o3 b^ruit p^rfectissimā gradū
gr^e. Et id ad formam argumēti di
stinguat^r maior: qz si illa intelligitur
ex p^mo modo plenitudinis gratie.
Locedo ip^oam: sed nego minorē. Si
vgo intelligitur illa maior ex sc^o3 d^o
modo plenitudinis gratie: nego mi
norē 7 pcedo minorē.

Hec ratio nō est ad p^rposituz: qm
hoc in loco loquimur de gra que b^ruit
aut dari o^oz alicui creature: que est
sua nā est p^ria incurrē defectuz: qm
nō ē in p^rate ei^o: s^z ex defectu suoz
p^rem pcedētes: 7 p^r h^r querebam^o
v^rz marie q^ontam ad redēptoez p^rem
sua fuit data plenitudo tota gr^e v^r
non: 7 v^rz fuit redēpta p^rfectiss^o re
dēptōis modo. si Maria fuit redē
pta p^rfectissimo redēptōis modo 7
b^ruit gr^e qz fuerit p^rseruata habet^r
intētiā. sin autē nō fuit p^rseruata igr^e
q^ontā ad redēptōem passimā non ba
buit plenitudines totius gratie: imo
b^ruit gratia per partes: hoc autē est
p^rtra Hiero. dicentem ceteris sc^o3 p
ptes dat^r gratia: marie v^rse infudit
totius gratie plenitudinē 7 ibi loqui
tur de gra que datur creature ex in
digētia: sicut h^r ratio ē 3 angl. dicētes
qz maria fuit o^oz gratie p^rfectissimā
ac o^o scitate in utero matris repleta

¶ **I**s quādo ista responsio parat
gratiaz christi ad gratiaz que dat
vrgini et alijs scis non est ad positiū
quoniam compat gratiam que da
tur in statu innocentie: et in statu ori
ginalis iusticie ad gratiaz qua indi
get creatura humana post lapsuz p
mox parenti. Amplius quēdamo
dum christus in statu originalis in
sticie fuit pfectissim^{us} sic vgo in statu
gracie fuit pfectissima: et inquantū
creatura pura habuit oēm graduz
gracie possibilez: intātuz q̄ beatus
Hieronym^{us} affirmat q̄ totus gra
tie que in christo est in maria venit
plenitudo: et Augustin^{us} dicit q̄ fuit
omnibus gratijs fecundata.
¶ **R**atio sumit^{ur} ex illis vrbis. **D**omin^{us}
tecum. Si vgo fuit in peccato origi
nali concepta: igitur in conceptōne
fuit sub potestate diaboli p̄stituta.
¶ **P**robo p̄nam: q̄ si fuit in peccato ori
ginali concepta: igitur fuit filia ire.
¶ et si filia ire: igitur a deo relicta: ac
deo inimica fuit: et p̄ter sub potesta
te diaboli p̄stituta: hoc autem indi
cio nostro ē ita absurdum dicere q̄
nulli vō catholico hoc p̄sonare debz
aut potest: et p̄fertiz cū machomath
q̄ fuit paganus in alcorano suo di
cat non est in filijs hoīum quez nō
tetigerit sabam excepto christo cū
sancta Maria. et s̄ si Maria fuit
plena gratia cominus semp fuit se
cum: et nunq̄ deseruit illam: que ab
eterno mater iesu christi ordinata ē
anteq̄ quicquā fieret a p̄ncipio.
¶ **R**atio sumitur ex illis verbis b̄
dicta iter oēs mulieres: et arguit sic

Maria fuit benedicta inter omnes
mulieres: et supra omnes: q̄ in con
ceptōne fuit benedicta et sancta et nō
maledicta. **M**as p̄z. et ista probat:
q̄ ex opposito p̄sus infert formaliter
opposituz aūtis. Et si dicatur q̄
benedictio Marie fuit ut ipsa sola
inter mulieres essz digna mater dei
et hominis: et non q̄ in conceptōne
fuerit sancta. hoc nibū valet q̄ si
benedictio marie fuit sufficiens ad
faciendū illā esse dignā matrem dei
vt in ea vrbuz fieret caro: multoma
gis fuit sufficiens ad faciendā ipaz i
conceptōne sanctā: quoniam hoc an
cedit ad illud vt ipsa postea mō con
uenientissimo possit dici mater sal
uatoris: et s̄ ecclesia inquit. quibus
te laudibus efferant nescio: q̄ quē
ecclie capere nō poterant tuo ḡcmio
p̄tulisti. Et ideo Hiero. ad Paulaz
et Eustochiuz inquit. Quicquid male
dictōis infusum est p̄ eā totum q̄
similit b̄dictio Marie q̄ p̄fecto si
esset si vgo in cōceptōne fuisset ma
ledicta atq̄ in pctō originali conce
pta. ¶ **R**atio sumit^{ur} ex vrbis Hiero.
ad Paulam et Eustochiū dicentis.
Et si sanctis p̄rib^{us} ac p̄beti gratia
fuisse credit^{ur}: nō tū eatenus plena: i
Maria vō toti^{us} gr̄e que in xpo ē ve
nit plenitudo. vñ format talis ratio.
quicquid toti^{us} gr̄e plenitudo: q̄ in xpo
ē alicui crea^{ta} dat illa crea^{ta} in p̄ce
ptōe ē sc̄a: et nō maledicta: ista parz
q̄ oppo^{si} p̄dicati infert oppo^{si} sub
iecti: s̄z marie toti^{us} gr̄e plenitudo que
in xpo ē data ē p̄ hiero. q̄ maria in
p̄ceptōe fuit sancta et nō maledicta

¶ **E**t si dicat^{ur} q̄ Hieronym^{us} loquit^{ur}
de gr̄a quā inuenit Maria ap̄ deo
mūdū: vt est m̄t̄ dei: q̄ illi dictuz ē
p̄ angelum. Inuenisti gratiā apud
deum. Ista missio est de directo con
tra Hieronymū. q̄ Hieronym^{us} di
cit sup illis verbis. **M**ue gratia ple
na: et vere dicitur plena: quia ceteris
s̄ctis per partes dat^{ur} gr̄a: Ma
rie vero se infudit totius gratie ple
nitudo. et ideo parz error illoz qui
crediderūt q̄ Maria p̄ saluandez
angeli efficeretur plēa gr̄a. hoc sal
ua pace non ē ver^{um}: quia angelus i
nuit cam iam gratia plenam: et q̄
plenitudine gratie loquuntur Hiero
nym^{us} et ceteri sancti doctores.
¶ **S**exta rō sumitur ex verbis ipsius
Iob q̄ s̄z Gregor^{ius} ii. moral^{ium}. In
tūc incarnatōem dñi dicit. Quis
potest facere mundū. s̄. individuz
de limundo p̄ceptum semine. Non
ne tu qui sol^{us} es. s̄. omnipotēs.
¶ **E**rgo querit intuens incarnatōem
dñi q̄ si eēt vnita duo spermata i
fecta i m̄rice mulieris: q̄ illa appel
lat^{ur} p̄ceptō p̄ma fm semina vtz et
nō obstante imūdicia semini possit
postea q̄ corp^{us} erit organizatū vt
sit aptum ad suscipiendaz aiām in
tellectivam q̄ fiet p̄ceptio fm quā
anima vnūc suo corp^{us} in tali p̄cep
tōe educere illud individuz mū
dū et nō infectū. Et Iob dixit. **N**ō
ne tu q̄ sol^{us} es omnipotēs: et certū ē q̄
sic: et ideo quero de quo individuo
locutus ē Iob: aut de xpo: aut de v
rgine Maria: aut de aliquo altero
individuo nō vltimū mēbrum: q̄
Iob intuens incarnatōem dñi: nō

solum intuebat^{ur} q̄ vbum debebat
fieri caro: sed etiā in quo individuo
neq̄ est vāndū primum mēbrum:
q̄ xps nō fuit individū educuz
de immundo semine. Reliquit^{ur} q̄ 2us
mēbrū q̄ est verissimū: q̄ Iob
intuens incarnatōem dñi que debe
bat fieri in virgine quecebat si nō
obstare imūdicia semini p̄ntū deus
potat educere virgine^m Maria^m mū
dā ac sine pctō originali p̄ceptam
et affirmat q̄ sol^{us} et q̄ qui ē omnipotēs
p̄t hoc face^{re}: vtz intelligēti. **S**ep
tima rō. q̄ aliq̄ creatura post adē
velituz fuit ad maiorē ḡdūz dig
nitatē. et gratie sublimata tāto fuit
p̄fectius redēpta: ista p̄z. sed glossif
si^{ca} vgo i q̄tū creatura pura fuit ad
maximū gradū dignitatis et gratie
sublimata: quia fuit m̄t̄ dei et hoīs
et exaltata ē sup choros angloz ad
celestia regna: igit^{ur} p̄fectissimo mō
redēptōis redēpta: p̄fectissim^{us} aut
modus redēptōis est sextus a no
bis: et ab alijs p̄clarissimis doctoz
b^{us} assignat^{ur}. **S**ecunda rō. p̄ceptio
gloriosissime virginis Marie p̄ce
sit i mente diuina cuiuscūq̄ alteri^{us}
creature pure p̄ceptōem: vt patet
p̄ illud sapientie dictū. **D**ominus
possedit me: q̄ fuit a nobis expos
itū i exordio questidīs b^{us}: igitur per
peccatū p̄mox p̄ntum p̄ceptō vir
ginis maculari non potuit. **P**robo
cōsequentiā p̄ Augustinum. l. 4. de
ci. c. ii. dicentem. **H**ō. n. pctō suo
diuinū non potuit p̄turbare cōsiliū
q̄l q̄ de^{us} statuerat illā mūat^{ur} p̄
lerit sapie p̄ba volum^{us} b^{us} replicari
q̄ sufficēt fuerit d̄ducta i exordio

Ex quibus sapie verbis potest reduci
quod sine peccato concepta sit: quod
sine macula mater fuerit: et in ea
verum caro factum esset: et quia ma-
ter debet nobis tempus ad plenam lo-
quutionem: et cum approbamus.

1^a ratio. nulla puritas sub celo
maior potest intelligi quam puritas et ma-
dicia gloriosissime virginis Mariæ.
igitur virgo in peccato originali non
fuit concepta. quia patet: quod oppositum
consequens inferat formaliter oppo-
situm antecedens: quia peccato op-
posito consequens potest intelligi pa-
ratis quod est in statu innocentie. nisi
sicut patet per Anselmum in libro cur-
rens homo dicentem deet virginem
nulla maiore puritate nitere: quia sub ce-
lo nulla maior nequit intelligi.

2^a ratio non sustinet nomen ma-
tris et filii: ut mater sit primo inimica
unde amica: quia qui maledixerit
patri aut matri morte moriatur: sed vir-
go Maria fuit ab eterno electa mater
a verbo dei: quod non fuit electa inimica
imo amica. Unde dictum est in canti-
cis canticorum. Surge amica et nulla
macula est in te: quod non esset si in pec-
cato eam concepta. **ii^a ratio.** virgo
Maria fuit electa ut sol: et pulchra
ut luna. Ergo ipsa non fuit aliqua
macula: oppositum patet inferat for-
maliter oppositum antecedens. Ante-
cedens autem probatur per ecclesiam
dicentem. Que est ista que progreditur
quasi aurora: pulchra ut luna: electa
ut sol. Et in psalmis. In sole. i. vir-
gine posuit tabernaculum suum: et ipse
I. xps tanquam sponsus exiens de tabe-
rnaculo suo. **3^a ratio.** virgo fuit ex-

altata super choros angelorum ecclesia
dicentem. Exaltata est sancta dei geni-
trix super choros angelorum ad ecclesia
regna: quod non fuit in peccato origina-
li concepta. Probatur quoniam sta-
tus peccati est truncatus in matrem non
habet exaltari super statum innocentie.
Et si dicatur quod virgo fuit exaltata su-
per choros angelorum: quia fuit mater
iesu christi. Contra: hec dignitas ma-
tris quod fuerit mater dei et hoc non habet
preterire ordinem regni ecclesie. Imo
potius arguitur. igitur si fuit exaltata
fuit exaltata sine statum innocentie: et
non sine statum peccati mundatum.

4^a ratio. illud indubitatum quod est
omni laude dignum nulla ignominia
est efficiendum. ista pars: sed gloriosis-
sima virgo Maria est omni laude di-
gnissima. quod nulla ignominia est affi-
cienda. Probatur per ecclesiam di-
centem. Felix es sacra virgo Maria et omni
laude dignissima: quod ex te est. et sol
iusticie xps tuus noster. **5^a ratio.** ec-
clesia facit festum conceptionis: et
non sanctificationis neque in utero:
neque extra. quod virgo non fuit in pec-
cato originali concepta. patet. **6^a ratio.**
omni n. in officio conceptionis sicut nati-
vitas mediante divina revelatione
fuit reperta: ita et conceptio veneran-
dis dei genitricis preter virginis ma-
rie per multa signa expressa in angelo
et in gratia ceterisque omnibus dimantibus
celebranda olim est declarata et cetera
vbi narrat historia de celebranda
virginis conceptione quod si aduersarij ta-
le negant historia: et dicant eam esse fal-
sam dicant nobis cur ecclesia permittit ta-
lia falsa affirmari: et ideo qui damnant

antiquam historiam damnant etiam ecclesiam
Ultima ratio validissima pro qua offe-
ditur quod virgo non fuit in peccato concepta
est: quod post peccatum primorum victus est
ade. In sudore vultus tui vesceris
pane tuo: et cetera. In colore paries si-
lios tuos a quo pena nulla femina fa-
it liberata nisi virgo Maria quod est si-
gnum evidētissimum quod illa non fuit in
peccato concepta. Et sic facio finem huius
articuli permittendo multa que se fa-
cis lenia que adducit a ceteris docto-
ribus ad laudem virginis.

Ad 2° per quod virgo fuit liberata
a peccato originali.

Probatum est demonstratum a nobis
virginem a macula peccati originali
non fuisse deturpata: imo in conceptio de
fuisse sanctam. In primo articulo de
clarare intendimus modum quod vir-
go gloriosissima fuit preseruata atque
sanctificata. Dicamus quod postquam fuit
formatus corpus organicum physicum
in ventre matris gloriosissime vir-
ginis vite. I. illud sacratissimum
corpus ante infusionem anime intel-
lective fuit mundatum atque purifi-
catum: ut esset vas aptissimum ad re-
cipiendum animam illam sanctissimam. fuit
postea creata anima intellectiva glo-
riosissime virginis plena dei gratia
atque scientie unitasque corpori suo glo-
riosissima virgo sancta atque immacu-
la concepta ecclesia dicente. Que est
ista que progreditur quasi aurora: pul-
chra ut luna: electa ut sol: et ideo in can-
ticis canticorum dicitur. Surge amica mea
cohiba mea: speciosa mea: surge et
nulla macula est in te. Et augustinus fidei

vestre lumen in sermone de nasci-
tate dicit inquit. Maria mater xpi
electa est: et super omnes creaturas pelica
omnibus gratias fecundata: omnibus
virtutibus ornata: omni sanctitate in
utero matris repleta: quod verbum est
admirabile et gloriosum: quod si fuerit om-
ni sanctitate in utero matris repleta igitur
in conceptio fuit sancta: et ideo virgo
gloriosissima fuit benedicta iterum om-
nium mulieres nemine excepta: et quod ma-
ledictionis fuit in eam secundum Hierony-
mum totum abstulit benedictio ma-
rie: nam gratia per partes ceteris sanctis
data est: Marie vero se infudit totius
gratie plenitudo: et quoniam ceteris san-
ctis gratia fuisse creditur: nisi non ca-
tenus plenam in maria vero totam gratiam
quod in xpo est venit plenitudo sed sanctis
Hieronymum: quod si eundem. Sed non in
habuit vultu nesciuit: ignoravit ratio
mens humana non capit: pauca celsi
super terra de tanta plenitudine
gratie marie a deo collata: et ideo fuit
Anselm. deuit virginis tanta puritate
nitere: quia sub celo nulla maior ne-
quit intelligi: et ideo multe filie progre-
derant oinitas: tu vero maria super
gressa es omnes: atque sola exaltata es
super choros angelorum ad ecclesia re-
gina: et ideo o gloriosissima virgo bene-
dixisti. Magnificat anima mea dominum:
quod non est anima alicuius creature pa-
re a principio mundi usque ad finem
eius: que magis teneatur magnifica-
re dominum et creatorum nostrum
quam anima tua. Et inde. Exultavit spi-
ritus meus in deo salutari tuo: et ratio
habet fuit: quod dominus qui potens est et
omnipotens est fecit tibi magna: et

admirabilia: qz in eo fuit p^a: in eo
fuit sapientia: in eo fuit amor erga
te: tu sola fuisti q^a dno placuisti i vso
e^o vbi caro facta e: r habitavit i nob
Cur vgo maria no fuit libata a pe
nis peccati originalis: si fuit libata
a peccato.

O Rdo doctrine expostulat vide
cur vgo Maria n fuit pserua
ta ne incurreret penas pcti origina
lis si fuit pseruata a pcto originali.

Quida dixerunt vginē a morte tē
porali: q^a ē pena pcti original nō fuis
se pseruata ad maiore cumulū me
ritoz vginis: qz vt dicit aug iz. de
civ. del. c. 7. Quid. n. p^aciōs q^a mors
p quā sit: vt etiā oia delicta dēant
r merita cumulati^o augeant ecclia
dicent: p^aciōsa in p^aspectu dñi mors
sanctoz eius. virgo g ob hanc cām
mortua est.

Hec opinio nobis placē nō pōt.
Primo auctas aug. est de directo
in p^arratiū: qz mors nō est data vir
gini ad telenda ei^o delicta: qz in glo
riofissima vginē nullū vnq^s fuit de
licti. 2° merita augent^r ex bonis
opib^o r demerita ex mal. Ampli^o n
st faciēda mala vt cūeniāt bona.
4° vgo fuit aucta meritis ob ei^o bu
militatem ipa dicēte. Quia respexit
humilitatē ancille sue: ecce. n. ex hoc
btāz me dicit oēs gnātōes.

Hos vō formali^o buie dubitatōi
ridere volum^o ex dictis aug. q. iz.
de civi. del. c. 4. querit q^a r cā omnes
nos nō fuim^o liberati a morte tpali
si p passionē dñi fuim^o libēati a cri
minis neru: r ab ipō originali pctō
cui dubitatōi aug. ridet dicens.

Ad hoc reliqui anime experimentā
sepationis a corpe: q^auis ablato cri
minis neru: qm si regnātōis fact^o n
bēret p^atinue sequeret immortalitas:
r sic ipa fides euacuaret. Vlt ergo
aug. q^a cū ipsa fides sit p^astima ex
iz. articulis int^o quos vn^o articulus
ē regnātōis atq^s resurrectōis fact^o
si hoies nō morirent^r fides euacua
ret r destruet^r p vnū articulū. His
vixis patere potest quare virgo nō
fuit liberata a morte tpali: q^auis fa
crit liberata a pctō originali.

Nō hēim^o p incōueniēti addere
tertiā rāionē magi spālī r glorio
sissima vginē loquētē: q^auis ea rē
pōnsio gnālis q^a data fuit f ang. sit
optima. Dicam^o g vginēz gloriofiss
simā nō fuisse liberatā a morte tpali:
q^auis fuerit liberata r pseruata
a pctō: r in hoc est magna differētia
int^o virginez r alios qui incurrerūt
originale peccatuz: quia vna volu
it exerce in vginē miam r ipsam
iusticiā. qz mia nō expellit iusticiā:
neq^s ecomerfo. nam oī in psalmis.
Misericordia r veritas obuiaue
rūt: iusticia r pax osculate sunt. Ex
ercuit dñs in vginē miam tantū q^a
tū vgo fuit capax ad illam recipien
dā. naz ipa ex vni mia fuit pseruata
ne incurreret peccati originalis: imo
anima eius gloriofissima fuit crea
ta plena gratia: que equiualeat q^antū
ad acceptatōem originali iusticie.
Exercuit dñs in vginē iusticiā: qz
si nō dimiserit eam incurrē peccatū
originale: tamen cum ipsa vgo fuit
re pscendentibus ab adam ex cō
muni choenuntium semine noluit li

berare eā a penis peccati original
r a morte tpali: vt etiāz vgo nō est
maiori p^auilegio ornata xpo redem
ptore nostro q^a nullo mō peccauit r
tū p salute humani generis ductus
r oblat^o ē: qz voluit: ad mortē pas
sulq^s est p pccis n^ois. naz vere ipē
lāguores n^oos tulit. hāc itaq^s rāio
nē putamus v^assimā: r optime dige
stā si q^a tū melioze bz in medinz il
lā pferat r adducat.

In quib^o differt pceptio xpi a cō
ceptōe vginis marie.

S volumus recte cōsiderare
ea q^a sapiorib^o articulis a nob
determinata fūre intelligem^o nos
non tñ vginēz gloriofissimā mariam
et coluisse: vt eā equalē xpo redem
ptori nostro in conceptōne esse vcl
imus: r vt hec intentio n^oa meli^o ex
plicet^r vcrem in p^asti articulo veda
rare v^aiam exātes inter cōceptōem
xpi: atq^s int^o pceptōez vginis. Et vt
meli^o intelligat^r id q^a dēterminare
vcrem^o. p intelligendū est quot
fuit grad^o pceptōis vt ex istis appa
reat intentū. Prim^o grad^o pceptio
nis fuit eoz q^a a creatore n^oo fuerit
creati atq^s in originali iusticia pce
pti isti fuerūt pmi pntes n^oi: q^a i ori
ginali iusticia pcepti p trāsgressōez
legis a dño illis date amiserūt origi
nalē. 2° grad^o fuit illi^o q^a in origi
nali iusticia pcept^o ē p assumptōez
būanitat^o i v^a v^a iste fuit gradus cō
ceptōis xpi: qm vbi caro factuz ē: q^a
xps fuit pfectus v^a atq^s pfect^o bō:
atq^s redēptōi n°. 3° gradus pce
ptōis fuit illi^o creature: q^a nō in ori
ginali iusticiā pcepta ē p pccū pmo

sz fuit pcepta in g^a: r g^a q^a nō ad
acceptatōez equalē originali iusticiā
isto gradu pceptōis fuit pcepta so
la gloriofissima vgo p^o lapsum ade
qz sola illa meruit redimi pfectissim^o
r dēptōis mō. 4° ad^o pceptōis fu
it eoz q^a in pctō originali pcepti st:
ē isti fuerūt oēs illi q^a fuerūt p^o ade
velicti. Ab isto tñ pctō qdā fuerūt li
berati in ventre n^oi: vt fuerūt Jo
bannes baptista r Hieremias. Aliq^s
vō e^o v^a v^a: vt p^o intelligētū termi
nos. Ex q^a p^o v^a v^a int^o pceptōez v
ginis: r pceptōem xpi. p xpus fuit
pcept^o in originali iusticia p assum
ptōez būanitat^o in v^a rec^o p volū
tatē: r f^o dēs semis: neq^s int^o rōnem
r sensū nām fuit aliq^s rbellio. vgo
in gratia fuit pcepta: r nō in origia
li iusticiā: r p pfectū redēptōis mo
dū. 2° xpus in pceptōe nō indignit
redēptōe passua: r bāt nāz. p naz
ad recipiēdā maculā peccati origi
nalis. Virgo in conceptōe indignit
gratia v^a: ne laberet^r r incurrēt ma
culā pcti original. nā ei^o nā erat p
na r habil^o ad recipiēdā talē macu
lā xps fuit pcept^o v^a spū scō i vtero
vginis: Maria autē nō fuit pcepta
v^a spū scō: sz ex cōi choenuntium se
mine. Mā xpi in p^o instāti pceptōis
eius vnita verbo fuit beata anima
virginis: q^auis fuerit scā: tamen in
p^omo instāti sue pceptōis non fuit
beata. ergo est magna differētia in
ter pceptionem xpi: r int^o conceptō
nem vginis marie: vt patz intelligen
ti terminos.

Rāiones argumētōrum p^omi
articuli p^oi affirmatiue.

Respondetur aliquid nobis de his rebus
nisi solueat ar^a an oppositi quodis
adducta. Et per ad argumenta primi ar
ticulari partem affirmatiue quodis. Ad pr^m
ar^m duplici modo ridere possum.
Primum modus est tenet quod ego non pec
cauit in radice neque perit peccatum origina
le: et ut intelligat quid sit peccare in
radice tamquam in radice. Dico quod nihil ali
ud est peccare in radice nisi imputatio
in uno sancto deo. Ex libris ade:
ex qua imputatione nulla pueniunt
deici gratia bonis in conceptione sunt
originali peccatum. Item quod istum pr^m
modum dico quod omnis ex sua infinita mi
sericordia non imputavit peccatum primo
mori sui gloriose neque dimi
sit eam incurrere tale peccatum. Ad arg^m
nego anis illius pr^m: et ad auctorem
Pauli dico quod Paulus in ea aucte
locutus de lege commo per gratiam pot
aliq creatura ex libera voluntate dei
excipi a tali lege: nisi lex si tollit gratiam
neque gratia in uno corrupta legem in alijs
et ideo stat quod de lege commo omnis in adam de
bebat peccare: et nisi aliq creatura ex
singulari privilegio fuerit excepta.
Ad reductionem primi inconuenientis di
co ad auctorem euangelij: dico eam esse
yam: sed dico quod si quod sit in potestate p^{ria}
ad incurrendum egritudine prout dicit
egri: et non minus est op^m medico in illis
quod in his qui iam ceciderunt in egritudine
nisi quod si bonus medicus cognosceret
eas prout egritudinis alius et antequam
istud. Et illi daret opem: si marie lau
datus est: cui quod sit optimus medi
cus aiaz: nisi: sic voluit mederi vi
gini gloriose: ita ut non solum no
luit eam incurrere egritudinem pecca

ti originalis: sed etiam noluit eam incur
rere dispositionem peccate tale peccatum.
dispositio autem peccate talis egritudine erat
imputatio peccati primo peritus. et ideo ne
go primum nam ego non peccauit in adam nisi
perit peccatum. si indignum redemptione
anis at illo est sufficiens ad inferendum
prout si si fuisse ex natura virginis: si si fuit
sed ex summa misericordia dei: et ideo redemptio sua
fuit nobilissima. Ad confirmandum
nego anis sed bene dico quod indigna per
supponit nam: quod si non pueniret a dei
gratia incurreret defectum. Ad
secundum confirmandum dico quod si ade pecc
canti non regnasset in oes neque nam
quod non incurrerit illo fuisse pena ad re
cipiendum illud quod christi iusticia non
regisset in omnes in iustificatos modo
in uirgine fuit excellentissima dei misericordia
et iusticia: quod id quod debebat incurrere
ex peccato omnis voluit illam incurrere: et
iste fuit perfectissimus modus redemptionis
Ad reductionem secundi inconuenientis
dico quod si fuisse aliqua creatura pu
ra: quod ex sui natura non peccasset in adam
quod ab illa non fuisse remota origina
lis iusticia: modo ego quis non pecca
uit in adam: neque perit peccatum si non fuit
ex natura eius: sed ex dei gratia atque misericordia.
Ad confirmandum dico quod quod nullo modo
peccat neque perit peccatum originale ex
sui natura: ab illo non remouet original
iusticia quod alijs per peccatum remouet: sed
non est sic in uirgine: ut visum fuit.
Si vero per alium modum uellemus ridere
possemus dicere quod ego peccauit in adam
in illo pauli. omnis in adam peccauerit
et in peccato anis per primum: et nego primum
Ad reductionem primi inconuenientis nisi
pena ualeret: dico quod motus data est

virginis ex summa dei iusticia: quod quia
uis liberavit eam a peccato noluit eam
liberare a penis peccati ut fuit ple
ne uisus in 15 articulo quodis quare
ego non fuit liberata a penis peccati.
Ad ar^m dico quod illi fuit data mors
ex imputatione peccati et quasi dicitur quod peccatum
in radice non tractum non ponit ali
quod defectum: dico quod quis non po
natur facere quod si natura ex se dimissa est
maneret defectus et maxime defectus
primus. Ad 2^m inconueniens nego
ipsum et concedo quod ultimum finis bonis est
frui deo et uide ipse a facie ad faciem
sicut est: et ad probandum concedo quod post
ade peccatum omnis indignum gloria dei:
et nego quod omnis erat aptus ad danatio
nem: imo dico quod aptitudo ad felici
tatem inest ita boni quod statim eius natura semper
boni boni talis aptitudinem boni uisus est
talis aptitudo non poterat educi de
potentia ad actum nisi mediante gratia
boni nisi in christo: et cum dicitur ego indignus
est gloria dei: et est gratia concedo: et cum
querit ex qua causa dico ex peccato primo
mori: quod nisi fuisse puenit a dei gratiam
incurrisset peccatum originale. Ad 3^m
inconueniens nego illud: et dico quod fuit
explicata causa quare ego mortua fuit
et in 15 articulo ex summa dei iusticia
per peccatum primo peritus ne est ipsa su
isset maiori privilegio ornata quam Ibs
quod mortuus est per peccatum nostris: quod uo
luit. Ad 4^m inconueniens dico ne
gato illud: et dico quod de possibili ratio
concludit quod sicut unum individuum fuit
seruatus omnia potuerit. Sed dico quod
supposita lege commo non pueniunt gratia
spali concludit quod omnis quod perhibitu vi
ri et mulierum ab adama fuerit origine

in peccato fuisse conceptus: sed dico
quod pueniente gratia illa ratio non concludit
necio: et sic sit intelligende ratio angli
per hereticos qui nolebant aliquem puillum
habere peccatum originale: et cum dicitur: si est
aliquis ratio necessaria sua opposita esset impos
sibilis: dico quod hanc lege non pueni
niente gratia illa ratio est necessaria ex
suppone legis pueniente gratia illa ratio
non concludit: et ut intelligat absolute
non est ita necessarium quod quod concludit
ex adama quod de necessitate tractabat pec
catis: quod si dicitur de potentia absoluta
uellet omnes seruare: sed hic accipitur
necessarium per puenienti: quod secundum legem
commo omnes habent: tamen per gratiam aliquam
creatura excipit. Ad 5^m inconue
nientis dico quod si ego fuisse mortua
an passione omni quod ipsa non iussit ad
limbum: imo stetit associata cum an
gelis et sanctis: et expectasset reuocatum
nisi filij sui: quod ordo uniuersi sic reg
rebat quod nemo ante christum fuisse bea
tus: et ad paradysum iussit: nisi ista ex
peccatio fuisse ei molestia: neque ei fu
isset impedimentum: quia ordo re
gni celestis sic requirebat quod christus
primus esset in paradiso: unde ceteri
suo ordine et ego non habuisset uel
derium inordinatum per ordinem regni ce
lestis. Et ad ratio dico quod ego fuit per
ducta propter finem ultimum cum tali
ordine ne peccaret christum redemptorem
nisi ut per intelligenti. Ad 6^m dico
quod non habeo per inconuenienti id quod
est inconueniens: quod secundum Iob quod potest
facere mundum de imido conceptum semine
non ne tu qui solus es. nam per Augusti. ma
ria fuit omni sanctitate in uero matris re
pleta. et ideo dico quod aug. in li. de fide

ad Petrus loquitur de lege cōi nulla
iteruente spali grā mō in virgi
ne spali grā interuēta ē: qz fz eun
dē aug. in sermōe de nativitate dñi
maria fuit omnib⁹ gratijs secunda
ta 7 id in pctō nō fuit pcepta.

Risones argumētoꝝ secūdi ar
ticuli ptis affirmatiue.

Ad argumenta secūdi articuli.
Ad 1^m pcedo qz 7 pñiaz: 7
cū dī accipio aiaz vginis in illo po
ritūe in tali aia ē carētia original
iusticie debite: negat qz in illo pziōi
pceptat illi neqz grā neqz carētia ori
ginalis iusticie: quēadmodū homo
pōritate nāe pcedit risibilitatē: 7 nō
nō dicimus hoīem in tali pōzi bñe
carētiā risibilitati. vñ aia in illo
pōzi qdditatē ē tñ aia: neqz ē i grā
neqz puata grā: qz bec quidditatē
illi nō pueniunt. vñ isto mō si ratio
tua pcludēt possēt demōstrari xp̄z i
pctō originali fuisse pceptū: qz aia
xp̄i pōritate nāe pcedit originalē in
sticia: tūc in illo pōzi: cū nō habeat
originalē iusticiā cēt in pctō pcept⁹
imo posse. pbari p istā mā rōem qz
oia pōza p̄us hūissent carētiā 7 p̄i
natōem suoz posterioroz qz ip̄a poste
riora. bec autē s̄ absurda. Ad 2^m
ar^m dico qz vgo idiguit glōzia vñ
qz erat in suis cāis p̄ric eā pducti
nis vt pueniretur a grā dñi: 7 dato
qz in stās indigētē sic dīstinctū ab i
stā grē loquoz de istāi nāe: i istā
ti indigētē nō habuisset pctm̄: qz
ista indigētē ē illa q̄ pcedit defectū
7 nō illa q̄ seq̄r quēadmodū cecus
q̄ p̄gredit p viā in q̄ ē fouea anq̄
cadat auxiliā p vidētē dī indiguit

tali auxiliō: 7 tñ nō dicim⁹ qz ip̄e ce
ciderit in foucā. Ad 3^m ar^m dico
negādo minozē. s. qz vñ tali bonozē
nō vll venerari. Et ad auctem Die
ronymi: dico qz ip̄met explicat de qz
bus mulierib⁹ loq̄r. Ille autē mulie
res fuerūt Raab mētrix Bersabe
vxoꝝ Urie m̄ Salomonis 7 Rub
moabitis: iste sunt que assumuntur
in genealogia xp̄i: 7 fuerunt pecca
trices: tamen vgo de qua imediate
xp̄s assumpt⁹ est in pctō concepta
non est: vt pz. Ad 4^m nego mio
rē: qz vgo magis debet xp̄o qz xp̄s
non dimiserit eā incurrē pctm̄ qz qz
dimiserit eā incurrē 7 postea mun
dare. qz stat⁹ innocentū ē melior q̄
cunqz statu pcti p̄sticiūqz mūdatus.

Ad 5^m nego pñiaz: qz f̄ Job vñ
pōt educē indiuiduū mūdū de imū
do pceptū semine. Et ad auctoria
tē euāgelij dico qz mala arbor nullo
alio interueniēte malos fruct⁹ facit
s̄ interueniēte grā dñi: mala arbor
bonos fruct⁹ facē p̄: qz de⁹ nāruz ē
auctor. Et ad aug^m dico qz ip̄e locu
tus ē de lege cōi: nulla interueniēte
grā: s̄ f̄ eū dē aug. in sermōe de na
tuitate dñi. Maria fuit oib⁹ gr̄ijs
secundata: 7 oī scitate i vtero m̄ris
repleta vt de mundissima m̄re mū
dissim⁹ nasceret fili⁹. Ad 6^m ar
gumētū nego minozē: qz illo mō p̄
baptismum b̄remus pctm̄ origina
le: qz i nobis ē sensus rebello. hoc
autē ē incōueniēs. ḡ illud ex q̄ seq̄r

Risones argu mentoz tertija
ticuli ptis affirmatiue.

Ad argumenta tertij articuli. Ad
p̄mū dico ad minozē qz solus

xp̄s ex sui nā fuit pcept⁹ in origia
li iusticia sine pctō hoc solū illi pue
nit: s̄ ex hoc nō tollit: cū vgo p vñ
gratiaz fuerit p̄seruata a pctō: 7 ad
auctoritates Aug. dī qz solus xp̄s
ex sui natura fuit sine pctō 7 in ori
ginali iusticia cōceptus. Ad 2^m
dico ad auctoritates qz solus xp̄us
post ade delictū in originali iusticia
ex sui nā sine pctō pcept⁹ est: de mu
lierib⁹ nulla inuēta ē que ex sui nā
in originali iusticia pcepta ē s̄ p̄i pec
cato: cū quo tñ stat qz nō interuenit
te ei⁹ nā: s̄ vñ gratia qz virgo fuerit
p̄seruata: ne peccatū originale incur
reret qz vgo fuit oibus gratijs fecū
data oī sanctitate in vtero matris re
pleta. Ad 3^m pcedo qz munditia
vginis fuit citra munditiā christi: 7
nego minozem qz si vgo non fuisset
in pctō originali concepta fuisset eā
lis munditie cū xp̄o: nam acceptis
duab⁹ albedinib⁹: quaz vna sit in
tensa vt. 2. 7 alia vt. 4. dicim⁹ qz ex
eo qz illa sit vt. 4. qz illa sit macula
ta: 7 nō sit pura albedo: 7 qz nisi po
nerem⁹ eā maculatā ipsa est equal
cū albedine vt. 8. certū ē qz nō: sic est
de vginē respectu xp̄i. Ad 4^m ar
gumētū dico qz fundamentū illud ē
vissum: 7 cū dī qz ē falsum: nego: 7
cū dī qz isto mō possz pbari qz xp̄s
nō fuisset mortu⁹ p salute humani
generis nego: 7 cū dī potuit nō mo
ri pcedo: 7 cū dī: sic potuit ita decuit
nego: 7 cū dī: oē qd ē vō possibile
illi puenit: dico qz hoc est vñ de po
tētia ordinata: s̄ de absoluta negat
Ad 5^m 7 vltimum dico qz illud
fundamētū est vissum: dico qz qz

uis vñ potuisset p̄ferre maiora vñ
nō: nō illa non pueniebant illi in hac
vita vt b̄tudo 7 immortalitas vt pz
intelligenti terminos.

Risio ad auctoritates q̄rti arti
culi ptis affirmatiue.

Ad auctes quarti articuli: dī
co qz oēs pcedunt de lege cōi:
fm. n. legē oēs debebam⁹ incurrere
pctm̄: s̄ non tollit qz vgo vñ mater
nō fuerit p grāz p̄seruata: qz f̄ ang
virgo fuit oibus gratijs secunda
ta oī scitate in vtero m̄ris repleta.

Risio ad auctes quinti articuli
ptis affirmatiue.

Ad auctes vlti articuli. Ad
auctoritatem Bernardi nego
eā: qz cū angl. suz qz voluit qz vgo i
vtero matris fuit oī scitate repleta:
7 cū Job suz qz voluit qz deus possit
educē mundū indiuiduū de imūdo
pceptū semine. ḡ in pceptōe potuit
scificari. Et cū Hieronymo sum qui
voluit qz totius grē q̄ in xp̄o fuit in
Maria venit plenitudo. Ad anst.
nego ip̄m: qz si ē vñ qd ip̄e affir
mat qz deceat vginē tāta puritate ni
teri q̄ sub celo nulla maior neqz itel
ligi nō est vñ qz ip̄a fuerit in pctō
pcepta: qz possēm⁹ intelligē ip̄am in
pceptōe fuisse sanctaz qd est maior
puritas atqz munditia: qz qz ip̄a fu
crit in pctō pcepta 7 postea munda
ta. Et sic sit finis b⁹ qōnis ad laudē
gloriosissime vginis marie: cui⁹ ero
seruus sum semp̄ ero vsqz
timū vite n̄e terminū volētē vō 7
auxiliāte glorioissima vginē.

Deo gratie infinite.

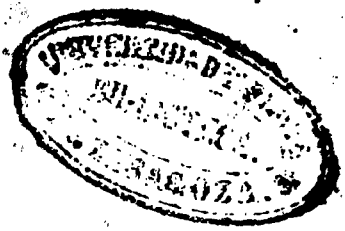
Registrum cartarū pdicationū Magistri Ruberti
 et linc ordinis minorū et aduētū xpi cū quibsdā alijs.

A
 Macar.
 Ruberti.
 Per supbiam.
 Ad peccandū.
 Saluum.
B
 Incarnato.
 Prima rō.
 Agendo.
 c. anteq̄.
C
 Operis.
 Dubia.
 De lira.
 Filius.
D
 Elementale.
 Sū.
 De xpi.
 Regnavit.
E
 Uno casu.
 Tacitus.
 De multi.
 Banis s̄.
F
 Scia s̄.
 Propagar̄.

Ignorantie.
 Ad primū.
S
 Fructus.
 Pterea.
 In omel.
 Dupliciter.
L
 Lapidat.
 Ad r̄.
 Precesserit.
 Scari.
A
 Ambrosius.
 Quia dicitur.
 Ad significādū.
 2^a rō.
M
 Mariam.
 Omni.
 Ad tertū.
 Scit. cum.
I
 Incipit.
 Comparat.
 Voluntatem.
 Materiam.
T
 Lun et.

Unde.
 Dei.
 De peni.
R
 R̄.
 Habuit cū.
 Rans et.
 Sō mortuus.
Q
 Quia.
 Nobles.
 De lira.
 Auctoritate.
 Deoz.
A
 Macar.
 Domini.
 Sermone.
 Tanta.
 Succede.
O
 Originalis.
 Bis vills.
 Dunda.
 Darent.
 Sui.
 Sic in.
 Sinis.

Incipit
 negens mater ego vici peperit sine dolore saluo
 torem ipm Regem angeloz se lapidat dicit hubea
 de celo pleno ut conit ecclesia s̄.

Handwritten text in a Gothic script, possibly a continuation of the register or a separate entry. The text is partially obscured by the binding and is difficult to read in many places. It appears to be organized in columns or sections, with some words being larger or bolder than others, possibly indicating initials or section markers.